

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955 JANUÁR VII. ÉVFOLYAM **1.** SZÁM

ÁRA **3** FORINT

SPORT és TESTNEVELÉS

VII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

1955. JANUÁR

SPORT ES TESTNEVELÉS

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság havi folyóirata

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Baross-tér 2. II. e.

A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelyisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest VIII., Rákóczi-út 57/a
Távbeszélő: 143-471, 143-468

Előfizetési díj egy évre 36 forint, félévre 18 forint

Megjelenik: 9500 példányban

23692 - 639/2 — Révai-nyomda, Budapest V., Vadász-utca 16.
(Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

A sport a béke szolgálatában	1
Jégkorongsportunk jelene és jövője (Helmeczy Frigyes)	2
Kovács József minden idők második legjobb 10.000-ese	4
1954 nagy esztendeje volt a magyar labdarúgásnak (Titkos Pál)	5
Hozzászólás a labdarúgók téli edzéseinek kérdéséhez (Pozsonyi István)	9
Levél Nagyrábérről (Szigeti Ferenc)	9
Tíz év előtt (Kéri László)	10
Pécs sportja (Szebenyi Sándor)	11
Megjegyzések az országos úszóbajnokságról (Bakó Jenő)	14
Sportkörök téli élete Szabolcsban	15
Kajak-kenu sportunk I. (Füzesséry Gyula)	16
Beszéljen az aktíva	16
Tömegsport, tömegek sportja (Sós István)	19
A sportoló Kína (Huan Csu-zsun)	21
Formábantartás az ökölvívósportban (Énekes Árpád)	23
A szabadgyakorlatok fejlesztéséért (Erdődy Imre)	25
Nagy példák (Képešsý József)	26
Hozzászólás a társadalmi aktívák kérdéséhez (Elbert György)	28
A magyar barlangkutatás legújabb eredményéről (Balázs Dénes)	29
A fáradságról és annak megszüntetéséről (Dr. Kellner Dániel)	30
Néhány javaslat a felszerelésekkel való takarékosagra	30
Időjárásjelentés Melbourneból (Molnár Miklós)	31
A kajakozás és a kenuzás kézikönyvéről (Cseh Gábor)	32

Címképünk: A V. Meteor kiváló kézilabdázójának, Pongrácznak balkezes dobását Molnár, a Dózsa játékosja nem képes elhárítani. (Szóvári Gyula felv.)

A sport a béke szolgálatában

Új évet kezdtünk, új feladatokra készülünk.

Sok szép és nagy feladat vár sportolóinkra, akik ezeken az új feladatokon keresztül már a legközelebbi, 1956-os olimpiai játékokra igyekeznek felkészülni, fejlődni, erősödni.

Ahhoz, hogy a felkészülés megfelelően komoly legyen, sportolóinknak az eléjük kitűzött célok teljes jelentőségével tisztában kell lenniük. Bizonyosan tisztában is vannak azzal, hogy a versenyeken, mérkőzéseiken nemcsak elismerést, dicsőséget szerezhetnek maguknak és hazájuknak a jó eredményekkel, hanem a béke nagy ügyét is szolgálják.

Természetesen ez nemcsak a magyar sportolókra áll, hanem a világ valamennyi igazi, becsületes sportemberére. Az egész sportmozgalomra.

Csak gondoljunk azokra a franciákra, akik e napokban, amikor éppen az ő küzdelmüket csodálja és sikerüket áhítja az egész békeszerető emberiség, lelkes szeretettel ünnepelték a náluk vendégszereplő magyar sportolókat.

Gondoljunk azokra a francia, nyugatnémet, angol és más nemzetiségű műkorcsolyázókra, akik e napokban azért igyekeznek elérni legjobb formájukat, hogy kiérdemeljék a kiküldetést a budapesti EB-re, ahol éppen olyan szeretettel várják őket, amilyenel Franciaországban fogadták a magyar sport képviselőit.

Az a szeretet, amely az igazi sportembereket világszerte összefűzi, a békét erősíti.

A sport nagyszerű küzdelmeiért lelkesedő ifjúság nem véres viadalokban akarja kipróbálni, összemérni izmait feszegető, friss erőit és többek között ezért sem hallgat a háború aljas, sötét, hazug propagandistáira.

Az olimpiai játékok évezredek át világító eszméje is a békét hirdeti. Háború idején nem lobban fel az olimpiai tűz; aki azért küzd, hogy résztvehessen az olimpiai játékok ragyogó ünnepén, a békéért is küzd a világ minden táján.

Tudjuk, hogy a legnagyobb sportgyőzelem, a legragyogóbb világcúcs sem verheti ki a fegyvert azoknak kezéből, akiknek éppen a fegyver az üzletük. De ezek a győzelmek, ezek az eredmények

is erősítik a sport szeretetét az emberek millióiban, akik azután ennek révén egyre közelebb kerülnek egymáshoz. Ezzel pedig növekszik erejük és növekszik a távolság is, mely elválasztja őket a béke ellenségeitől.

Mint a szülőknek a gyermekeik iránt érzett szeretete, mint a gyermekeknek a szülők iránti szeretete, úgy válik eleven erővé a béke fenntartásában a sport szeretete is.

De nemcsak az a szeretet, amely a legkiválóbbakat, a győzteseket, a csúcstartókat veszi körül világszerte, hanem az is, amely a sportpályára, tornacsarnokba, uszodába, vagy akár a hegyek közé viszi és ott — rendkívüli sikerek igénye nélkül — sportolásra készíti fiataljainkat és a kevésbé fiatalokat. A sportnak ez a szeretete a termelő munkán keresztül erősíti a béke hatalmas táborát, mert jobbá, eredményesebbé — amellet könnyebbé, vidámabbá — teszi azt a munkát, amelynek alapja a béke, célja az egyre szebb, biztonságosabb, szabad emberi élet.

A béke ellenségei olykor elárulják, hogy félnek a sporttól. Néha igyekeznek megakadályozni, hogy a sportolók találkozzanak egymással és örüljenek a találkozásoknak, összemérjék erejüket és a vesztes csókkal üdvözlje a győztest. A béke ellenségei azt szeretnék, ha a népek gyűlölnék egymást. De ismerik a sportban rejlő nagy erőt, ezért csak ritkán és rendszerint akkor is eredménytelenül próbálják meggátolni a világ sportolóinak találkozásait, melyek mindig a béke ünnepnapjai.

1955-ben már az 1956-os olimpiára készülnek a magyar sport legjobbjai. Éppen úgy, mint mindenütt a világon a legkiválóbb sportolók. Készülődésük, minden versenyük, mérkőzésük a melbournei olimpiára emlékezteti a sport híveit világszerte.

A béke ellenségei azt szeretnék, ha a népek hozzászoknának a háború gondolatához, beletörődnének, hogy a háború elkerülhetetlen. De a sport az 1956-os olimpia felé, a béke felé tereli a népek gondolatait.

A sport a békét, az életet szolgálja és minden becsületes sportoló a béke harcosa.

Jégkorongsportunk jelene és jövője

Mikor e sorokat írjuk, már befejeződtek a felnőttek jégkorongbajnokságában az I. forduló küzdelmei, melyek érdemleges tapasztalatait már nyugodtan levonhatjuk és a nyilvánosság elé tárhatjuk, hogy így megvilágítsuk jégkorongsportunk helyzetét, lehetőségeit és esélyeit.

A jégkorongsport lehetőségei

három, egymással szorosan összefüggő vonalon tehetők vizsgálat tárgyává: 1. pályakérdés, 2. felszerelés, 3. tömegesítés kérdése.

1. Pályakérdés:

Magyarországon egyetlen műjégpálya van, melyet általában november elejétől február végéig üzemeltetnek, tehát összesen az év egyharmad részében. Négy hónap alatt a jégsporthárom ágának — a gyorskorcsolyának, a műkorcsolyának és a jégkorongnak — kell ezen az egyetlen műjégpályán otthont, edzési és természetesen versenylehetőséget biztosítani. De nem szabad megfeledkezni azokról a nagy tömegekről sem, melyek a műjégpályát, mint szórakozóhelyet keresik fel. Azért sem szabad megfeledkezni róluk, mert a műjégpályát, ezt a sportlétesítményt tulajdonképpen a szórakozást kereső korcsolyázó tömegek tartják fenn. A sportnak azonban emiatt nagyon-nagyon sokat kell eltérnie.

Az 1954. évi bajnokságot, Béke Kupát, Esti Budapest Kupát (NB I. felnőtt, tartalék, ifjúsági) úgy kellett lejátszanunk, hogy a sportkörök a műjégpálya egész üzemeltetése alatt mindössze 3-4 edzési alkalmat kaptak. Ehhez kommentár nem kell. Az idén a helyzet már sokat javult, mert a sportkörök a bajnokság megkezdése előtt és az I. forduló lezajlása alatt átlagban 6-7 egyórás edzési lehetőséget kaptak. Ez számra — különösen a múlthoz képest — igen magasnak látszik, de rögtön kisebb az értéke, ha tekintetbe vesszük azt, hogy kb. a fele közös edzés volt (1 óra két sportkör részére) és az első edzések felfestetlen pályán, minden kritikán aluli jégen zajlottak le.

A bajnoki mérkőzések 50 százalékat sajnos ugyanilyen minőségű jégen kellett lejátszani. A második mérkőzést játszó csapatok ugyanis sohasem kaphatnak friss jeget, hanem az első mérkőzés

küzdelmétől agyonszántott jégen kell lejátszaniok a mérkőzést. A műjégpálya igazgatója szerint a mai gépi berendezéssel és munkáslétszámmal ötnegyed óra szükséges a 30×60 m jégfelület felhúzásához úgy, hogy akkor ő maga, az igazgató is havat lapátol. Erről nem egyszer magam is meggyőződtem. El kell mondanom, hogy Kelet-Németországban Seelenbinder Halleban ugyanezt a munkát 10 perc alatt végzik el, amit saját szememmel tapasztaltam. A különbség tehát elég nagy. Arról, hogy az edzők az edzéseiket rendszerint túlhangos gépzene mellett kénytelenek vezetni, nem is érdemes beszélni.

2. Felszerelés:

Azok, akik e sportágat ismerik és gyorsasága, keménysége miatt szívesen úzik, tudják, hogy a jégkorongozó alsó szerelése milyen célokat szolgál. A szerelésnek nálunk az a feladata, hogy a testet megvédje mindennemű roncsolás vagy törés ellen. A második követelmény az, hogy könnyű legyen és ne akadályozzon a mozgásban. Sportolónk zöme még ma is 10-15 éves elavult, vagy házilag, sajátmaga által átalakított alsó szerelésben játszik. Ez a hiányosság azután helytelen irányba terelte a játékmódot. A testtel való játékot — ami helyes — eltérítette a bottal történő akasztásra — ami helytelen, mert szabálytalan és kiállítás jár érte. Arról, hogy a lövésbe beleálljon a hátvéd, nem is lehet szó, a hiányos szerelés miatt.

Más lapra tartozik a korcsolya és az ütő kérdése. Ezekből az utolsó két évben, ha nem is elégséges, de elég szép mennyiségben kaptunk. A mennyiség túrhető, de a minőséggel még mindig baj van. A két sportszerből Kanadában egyedülálló minőséget gyártanak. A VB-nyertes Szovjetunió is ezt használja. Bár tudomásul kell venni a kanadai import nehézségeit, de nem fogadhatjuk el helyesnek azt az állítólagos pénzügyminisztériumi utasítást, hogy »téli sportszert és sporteszközt csak télen, nyárit pedig csak nyáron szabad importálni«, mert ez a mi sportágunkban azt eredményezi, hogy azt a minimálist, amire égetően szükségünk van az idényelején, évek óta csak az idény derekán, vagy még később kapjuk meg, s emiatt főleg az

ütőket illetőleg kimondhatatlan nehézségekkel küzdünk.

3. A tömegesítés kérdése:

ez szorosan összefügg a minőségi utánpótlás biztosításának kérdésével.

Az OTSB az utolsó két évben operatív intézkedésekkel is igyekezett a jégkorongsport színvonalának emelését elősegíteni. Jelentős lépés volt Berlin, a sztalinogorodi edzőtábor, a budapesti nemzetközi torna. Ezek az események természetesen azzal a következménnyel jártak, hogy a fiatalok tömegesen akart bekapcsolódni e sportágba. De ez a megmozdulás nagyon nehéz feladat elé állította a sportköröket és az edzőket az előbb vázolt helyzet miatt és így a legtöbb esetben nehéz szívvel, bár, kénytelenek voltak elutasító választ adni a jelentkező fiataloknak.

Mindez az bizonyítja, hogy sportágunk problémái nem azonosak egyetlen más sportág problémáival sem. Mi a pálya és a szerelés elégtelensége miatt képtelenek vagyunk gyakorlati eredményeket elérni a tömegesítés területén.

A pályakérdésen ez évben már valamit segített a Budafoki úti fedett edzőcsarnok 18×13 méteres jégfelülete, ahol sportköreink bár nem a kívánt mértékben, de egész éven át — másfél hónap kivételével — edzési lehetőséget kaptak. A fedett edzőcsarnok hatása már erősen megmutatkozott a bajnokság I. fordulójában.

Az 1954. évi bajnokság és a nemzetközi mérkőzések

tapasztalatait összegyűjtve, az edzők megvitatták a hiányosságokat és kijelölték azt az utat, amelyre a fejlődés érdekében a legsürgősebben rá kell lépni. Ez nagy vonalakban a következő volt: fiatalítás (ezt volt hivatott közvetve elősegíteni az OTSB 8800. számú, az edző-játékosokra vonatkozó rendelete is), a korcsolyázó technika és gyorsaság, valamint a bottechnika növelése, végül a játékosok rászoktatása a testtel való játékra. Igen fontos elhatározás volt az is, hogy a nyári alapozó edzéseket kötelezővé tették.

A jégkorongozók egész nyáron valóban szorgalmasan résztvettek

a száraz edzéseken, ahol könnyű- és nehéztalélikával, labdajátékokkal igyekeztek megalapozni erőnlétüket, szakedzéseiken pedig a Budafoki úton a helyes korcsolyázási stílus és ütőtechnika fejlesztésével foglalkoztak. A 23 tagú válogatott keret szeptembertől kezdve hasonló módon készült az új feladatokra. A szorgalmas előkészületek nem folytak hiába, ez meglátszott a bajnokság rajtján és az egész I. fordulóban mutatott játékon.

Általában tapasztalható volt, hogy a játék sokkal gyorsabb, zártabb, valamivel keményebb és gólrátörőbb lett. Igen jelentősen javult a játékosok — főleg a fiatalok — bottechnikája. Nagyon sokat javított a játék képén a játékosok elméleti tudásának növekedése is. Ma már csak ritkán látható a támadások megszakítása a szabályok kellő ismeretének hiányát eláruló lesek miatt. Az állóképesség is szemmel láthatóan javult. Jóformán minden mérkőzésen az utolsó harmadban dőlt el vagy fordult meg a játék sorsa és akkor volt legnagyobb az iram.

De nagy hiba lenne ezekkel az eredményekkel megelégedni, ezeket nem fejleszteni tovább és nem mutatni rá azonnal a bajnoki mérközéseken tapasztalt hibákra. Melyek ezek a hibák? Szembetűnő, hogy kevesebb játék közben az elgondolás és a játék általában csapkodóbb lett. Ez a hiba a Kinizsi, az Építők és a Szikra csapatánál mutatkozik legerősebben. A Kinizsi és Építők csapata elvesztette két-két rutinos játékosát, akik csapatukat a múltban hátulról irányítani tudták. Ez a két csapat még nem tudta megfelelően pótolni ezeket a játékosokat, akik most edzőként n.ü. ködnek.

Köztudomású, hogy a fentemlített három csapat fiatalított a leg-erősebben. Pontosán ezek a csapatok gyorsultak fel legjobban fiataljaik révén, de mivel a felgyorsulás nagyobb mérvű volt, mint a fiatalok technikai tudásának növekedése, a tervszerűen felerősített passzolások hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyors játék következtében a korong leadása és átvétele (lekezelése) nehezebb, így pontatlanabb lett. Gondolom, ez a helytálló magyarázat az említett hiányosságra. Nem szabad azonban megfeledkezni arról sem, amit előljáróban említettem a jég minőségét illetően. Rossz, felszántott jégen a korong kezelése még kifogástalan technikájú játékosnak is nehéz feladat. Sokszor elő-

Tanulságos jelenet a Bp. Kinizsi—V. Meteor bajnoki jégkorongmérkőzésén. Lőrincz (Kinizsi) helyesen, teljes lendülettel szerzi meg a korongot. Viszont Martinuzzi (V. Meteor) helytelenül, egy kézzel tartja az ütőjét. Ezzel a bottartással nem lehet megvédeni a korongot. Az is jellegzetes hiba, ami a háttérben látható: valamennyi játékos felemelve tartja az ütőt. Így nem érnék el a korongot, ha mellettük csúszna el.

(Sima Andor felv.)

fordul bajnoki mérkőzésen, hogy a jég minősége miatt a csapat azt az utasítást kapja, hogy »üsd a korongot és menj rá, csak adódik valami...« Helytelen, de szükségyszerű utasítás, mert más játékmódor lelassítaná a játékot, márpedig semmi szín alatt nem akarjuk megengedni a játék gyorsaságának csökkentését.

A legközelebbi cél

amit sportkörü csapatainknál és a válogatott keretnél el kell érünk, az összjáték feljavítása. Ez már nehezebb feladat, mert a taktika gyakorlati tanításához okvetlenül szükséges a szabályos méretű pálya, ilyenén pedig a sportkörü csapatok az idény folyamán már nem kapnak edzési alkalmat. Az edzők számára tehát ez a feladat majdnem megoldhatatlan. A csapatjáték feljavítása csak a válogatott keretnél lehetséges, mert annak heti háromszor kétórás edzést biztosítottak.

A bajnokság II. fordulójában mindenesetre tapasztalható lesz, hogy milyen javulást értünk el ezen a téren.

A bajnoki tabella mai állása igazat ad azoknak, akik a tapasztalatok után lemondtak az idős játékosok szerepeltetéséről és a fiatalok bedobása mellett döntöttek. A legtöbb idős, rutinos játékos a Bp. Postásban található, s ez a csapat — még ha tekintetbe

vesszük is veszteségeit — megközelítőleg sem játszott eddig olyan szerepet a bajnokságban, mint a múltban szokott. Pedig nem ők játszanak rosszabbul, hanem a megfiatalított csapatok játszanak jobban. Ugyanez vonatkozik a Vörös Meteor csapatára is, bár az ő gyengébb szereplésükben feltétlenül része volt a két válogatott játékos, Szegi és Molnár kényszerpihenőjének is. Véleményem szerint azonban a gyengébb teljesítményben egyéb okok is közrejátszottak. A Miks, Hárny, Gubó összeállítású Postás-sorban Hárny játékfelfogása és adottságai homlokegyenest ellenkeznek két szélsőjének játékfelfogásával és adottságaival. A Meteornál az volt az érzésem, hogy ellenfeleiket kicsit lekezelték és amikor mérkőzés közben rájöttek arra, hogy ez helytelen, már késő volt.

A jelenlegi élvonal, a Bp. Kinizsi egy veszített ponttal került előre. Érdekes, hogy ezt a pontot a másik fiatalított együttes, a Bp. Építők ellen vesztette el. A Kinizsiben már csak Bárány, Rajkay, Ádám tartozik a nem egészen fiatal korosztályhoz, a többi egészen fiatal, két játékos még ma is az ifjúsági korhatáron belül van. Ha még sok hiba található is a fiatalok játékában, mégis a fiatalítás a helyes irány a kitűzött cél felé. Ugyanez vonatkozik a Bp. Építők csapatára,

amely a Meteorral együtt holtversenyben került a 2.—3. helyre.

Mindkét sportkör helyesen jár el, amikor nagymérvű fiatalítással igyekezett elérni a játékszínvonal emelését. Már most elérték azt, hogy csapataikban olyan fiatal játékosok is találhatóak, kikről egy éve nem is hallottunk és ma már a válogatott keret tagjai. Ez az eredmény legjobban igazolja a két sportkör eljárásának helyességét.

A Bp. Szikra fiatal erőkből álló együttesének komoly erősödését is igazolják eddig elért eredményei. A Gy. Vasas még nem érte el azt a színvonalat, ami a bajnokságban való sikeres helytálláshoz ma szükséges.

Általánosságban az I. forduló után már levonhatók a tapasztalatok és megállapítható, hogy a fiatalok bevonása jelentős lépéssel emelte és még jobban fogja emelni a játékszínvonalat, mert a vetélkedés nagyobb lett és ez fokozottabb erőfeszítésre ösztönzi de kényszeríti is a játékosokat. Mert ma már egyre több az olyan játékos, aki azonnal pótolható.

Foglalkozzunk még a jégkorong VB kérdésével is. Köztudomású.

hogy a VB-t két csoportban — a játékerőnek megfelelően — bonyolítják le ez évben és minket a »B« csoportba osztottak be Jugoszlávia, Hollandia, Belgium, Franciaország, Ausztria, Anglia, Nyugat-Németország B., Olaszország stb. társaságában. A felsorolt államok közül egyetlen egynek sem ismerjük játékerejét, mert hosszú évek óta nem találkoztunk velük. A sajtóban mostanában nap-nap után olvashatjuk egymás elleni eredményeiket, amiből látható, hogy készülnek a VB-re. Ezek az eredmények, sajnos, semmit nem mondanak részünkre és nem tájékoztatnak ellenfeleink játékerejéről. Válogatott keretünk szeptember közepe óta dolgozik együtt és január elsejétől az előkészület üteme fokozódik. Ez a munka szükségzerű és fontos, de legalább olyan fontos lenne egy nemzetközi mérkőzés megrendezése a »B« csoport valamelyik államával, ami bizonyos fokig értékmérő jelleggel bírna és a homályt eloszlatná, következtethetnénk ellenfeleink játékerejére. Enélkül esélyeink még csak nem is latolgathatók.

A válogatott keret összeállításá-

nál már az 1956. olimpiai játékok szempontjait vettük figyelembe és a keret összeállításánál a Társadalmi Szövetség erősen fiatalokra támaszkodott. A keret sok tagja még nemzetközi mérkőzést sem játszott, nemhogy a világbajnokság léghőre megszokott lenne számára. Ez a két szempont feltétlenül kívánatosá teszi egy válogatott mérkőzés megrendezését.

Az OTSB komoly lehetőségeket biztosított a válogatott keret világbajnoki előkészületeire, amiből látható, hogy korongcsapatunk helyzetén feltétlenül segíteni óhajtat és módot akar nyújtani arra, hogy ez a sportág is méltó legyen népi demokráciánk sportjának hírnevéhez.

Az elmondottakból látható, hogy a jégkorongsport belső helyzete jelentősen javult és erősödött a közelmúlthoz viszonyítva, az OTSB eddigi intézkedései pedig arra engednek következtetni, hogy az új esztendőben válogatott csapatunk még jobban erősödhet s már nemzetközi vonalon is kiérdemelheti a számára előlegezett bizalmat.

Helmezy Frigyes
a válogatott keret edzője.

Kovács József

minden idők második legjobb 10.000-ese

Az atlétikai évad befejezése után összeülnek a statisztikusok, akik különböző ranglisták elkészítésével fáradoznak. Elkészült az úgynevezett minden idők 10.000 m-es ranglistája is, melyen a mi Kovács Józsefünk az előkelő második helyet foglalja el. Zatopek legyőzése alkalmával érte el ezt a kiváló eredményt, a budapesti Népstadionban.

Az atlétikai eredmények állandó javulására jellemző, hogy olyan nagy nevek, mint Kolehmainen, Bouin, Nurmi, Ritola, Salminen már nem kerülnek be a legjobb húsz közé, s Mäki, aki 1939. szeptember 17-én Helsinkiben a világon először futott 30 percen belül 10.000 métert, már az utolsó a húsz legjobb tízezres között. Az északi hegemonia megszűnt ezen a távon.

A legjobb 20 eredmény között nyolc olyan szerepel, melyet 1954-ben értek el az atléták. A távfutó-sport tehát forradalmi fejlődésben van. A táblázatban nem szerepel az angol Driver 6 angol mérőföldön (9656.04. m) elért 28:34.8-as eredménye. Driver nem futott 10.000 m-en, csak 6 angol mérőföldön. Eredménye 10.000 m-re átszámítva körülbelül 29:35-nek felel meg.

Az abszolút világranglista 10.000 méteren jelenleg a következő:

1. Zatopek (csehszlovák)	28:54.2	(1954)
2. Kovács (magyar)	29:09.0	(1954)
3. Pirie (angol)	29:17.2	(1953)
4. Kuc (szovjet)	29:21.4	(1954)
5. Anufriev (szovjet)	29:23.2	(1953)
6. Nyström (svéd)	29:23.8	(1952)
7. Schade (nyugatnémet)	29:24.8	(1952)
8. Heino (finn)	29:27.2	(1949)
9. Sando (angol)	29:27.6	(1954)
10. Mimoun (francia)	29:29.4	(1952)
11. Norris (angol)	29:35.4	(1954)
12. Mihajlic (jugoszláv)	29:37.6	(1954)
13. Basalev (szovjet)	29:45.4	(1954)
14. Ivanov (szovjet)	29:45.6	(1954)
15. Albertssen (svéd)	29:46.0	(1951)
16. Saksvik (norvég)	29:48.4	(1952)
17. Péntes (magyar)	29:48.6	(1953)
18. Pesti (finn)	29:49.8	(1953)
19. Jansson (svéd)	29:51.2	(1952)
20. Mäki (finn)	29:52.6	(1939)

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat kezelésében

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

1954 NAGY ESZTENDEJE VOLT A MAGYAR LABDARÚGÁSNAK

Ha a magyar labdarúgósport 1954-es eredményeivel foglalkozunk, először azt kell megállapítanunk, hogy az *előző években tapasztalt örvedetes fejlődés tovább folytatódott*. Egyre nagyobb tömegek kapcsolódtak a labdarúgásba, ami egyrészt a sportág közkeveltségének újabb fokozódását jelentette, másrészt pedig hatalmasan megnövelte nevelési feladatainkat. Az ezekkel kapcsolatosan felmerült kérdések állandóan napirenden szerepelnek, megoldásuk is elkezdődött, a folytatás azonban 1955 legfontosabb feladatai közé tartozik.

1

1954 eredményeinek vizsgálata elején mindjárt azt látjuk, hogy a labdarúgósport egyes rétegei között még nincs olyan közeli kapcsolat, amely a bajnokságok résztvevőinek előrejutását zökkenőmentessé tehetné. Túlságosan nagy űr volt található az NB I. és II. között, és hasonlóképpen alakult a helyzet az alsóbb csoportokban.

Már 1953-ban nyilvánvaló volt, hogy az NB II. négy csoportos rendszere — amelyet az NB I. kétszempontos rendszerének megszüntetése után 1946-ban vezettünk be, — nem tartható fenn. Az NB II. négy 16-os létszámú csoportjában alig akadt olyan csapat, amelyben az NB I. komoly utánpótlását láthattuk volna, viszont a megyei bajnokságok sportbeli értékének is sokat ártott az NB II-ben szereplő megyei csapatok hiánya. Ezért került sor az NB II. kétszempontos rendszerének visszaállítására. 1954 az átmenet éve volt és az NB II. egész esztendei munkáját ez jellemezte. Sok minden tisztázódott 1954-ben az NB II. csoportjaiban. A csoportbajnokságért általában sokkal kisebb küzdelem folyt, mint a kiesés ellen. Az első helyre kevesen pályázhattak, a többiek pedig úgyszólván mind tarthattak a kieséstől. Így azután teljes mértékben megnyilvánulhatott az egyes csapatok küzdő- és fejlődőképessége. Végeredményben azok a csapatok maradtak ki az év végén az NB II-ből, amelyek legkevésbé voltak képesek olyan erő kifejtésre, amilyenre ebben a küzdelemben a sikerhez szükség volt. Ezzel szemben azok a csapatok maradtak 1955-re is az NB II-ben,

amelyek az átmeneti esztendő küzdelmeiben megerősödtek, megédződtek. Ennek a ténynek ésszerűen hozzá kell járulni ahhoz, hogy 1955-ben a labdarúgósport általános színvonala tovább emelkedhessék.

Az NB II. kétszempontos rendszerének visszaállításától azt is jogosan várhatjuk, hogy elősegíti a *megyei bajnokságok* értékének növekedését, a most odajutott együttesek révén.

Nem szabad elhallgatni azt sem, hogy az NB II. rendszerének megváltoztatása mind sportszempontról, mind anyagi téren egyformán komoly *racionalizálást* jelent, mert a négy 16-os csoport utazásai

olyan óriási kiadással jártak, amelyek fordított arányban álltak a sportbeli értékkel.

2

1954 második felében több ízben felmerültek olyan hangok, hogy a rendkívül nagy — és rendkívül sikeres — nemzetközi labdarúgó-műsor ártott az NB I. színvonalának. Ez nem igaz.

Ami igaz, az annyi, hogy az év első felében a VB-re való felkészülés miatt korábban kellett megszakítani a bajnoki mérkőzések sorozatát és néhány forduló öszre maradt, ősszel pedig a további nemzetközi műsor okozott

Ahol eldőlt, melyik a világ legjobb labdarúgó csapata
(Magyarország—Uruguay)

bizonyos eltolódást. De éppen ennek tudatában és ennek káros következményeinek elhárítására az NB-csapatok vezetői, edzői kellő időben olyan intézkedéseket tettek, amelyek általános színvonal-emelkedésre vezettek az NB I-ben. Elsősorban azt állapíthattuk meg, hogy az NB-csapatok játékosai általában jobb erőnlétben küzdöttek végig a nehéz bajnokságot, mint az előző években. Javította az NB I. színvonalát, hogy 1954-re már gyümölcsözőt a Kinizsi bátorsága, amivel felfrissítette, megfiatalította csapatát. Ezzel a csapattal a Kinizsi megelégnitette az NB I. küzdelmeit és végül is méltán került az élcsoporthba.

A hatalmas 1954-es nemzetközi feladatok lényegében egyenlő terhet jelentettek az NB I. valamennyi csapatának, kivéve azt a kettőt, amely a válogatott csapat zömét adta és azonkívül maga is aktív részese volt a nemzetközi műsornak. A Honvédra és a Vörös Lobogóra nagyobb súllyal nehezedtek a nemzetközi kötelezettségek, mint a többi NB I-es csapatra, de ez éppen e két csapat nagyobb játékerejének következménye volt. Mondhatnánk, hogy ez a két erősebb csapat 1954-ben »meghendikeppelve« vett részt a bajnokságban. A tények bizonyítják azonban, hogy a »hendikeppelés« semmiesetre sem okozott olyan túlterhelést, ami igazságtalanul megakadályozta volna a két csapat képességeinek érvényesülését. A kiesés ellen küzdő csapatok számára viszont igyekeztünk egyenlő feltételeket biztosítani oly módon, hogy a döntőfontosságú mérkőzések körülbelül egyforma időközökben és azonos körülmények között bonyolódhassanak le. Egyetlen csapata volt az NB I-nek, amely a küzdelem végefelé elfáradt és valósággal lemondott arról, hogy az NB I-ben maradjon. Ez a Sztálinváros volt. A Szombathelyi Lokomotív, a Szegedi Haladás és a többi »kieshető« csapat imponáló módon küzdötte végig mérkőzéseit, amelyeken nem fogcsikorgató győzniakarást láthattunk, hanem általában jól átgondolt tervszerűséget, sok nagyon szép akciót, válogatott stílusban kidolgozott gólokat.

Igen, az »agyonszűfolt« 1954-ben nagy javulást kellett tapasztalnia minden tárgyilagos megfigyelőnek az NB I. mérkőzésein, s ennek döntő módon az volt a magyarázata, hogy az edzők tovább vitték csapatjaikba a válogatott együttes közös munkával kidolgozott játékmódszerét, taktikáját, sőt fel-

készülési rendszerét is. Szükség volt erre, hogy az, ami a válogatott csapat mérkőzésein jónak, helyesnek bizonyult, érvényesüljön NB csapatainknál is, annál is inkább, mert hiszen válogatott játékosaink ott, az NB I. csapatokban készülnek a válogatott mérkőzésekre.

3

Az NB I. játékerejének sikeres próbáját jelentette a legtöbb nemzetközi mérkőzés, amelyet legjobb együtteseink külföldi klubcsapatokkal játszottak. A Honvéd és a Cs. Vasas skandináviai mérkőzései, a Vörös Lobogó törökországi portyája szép sikersorozatot eredményezett. A Honvéd brüsszeli győzelme a West Bromwich Albion fölött újabb bizonyítéka volt annak, hogy labdarúgásunk elhagyta az angol futballt. Ezen nem változtatott az, hogy olyan késői időpontban, amelyben az angol csapatok mindig formájuk tetőpontján játszanak, nálunk viszont a bajnoki idény már befejeződik, a Honvéd Londonban nem tudta leküzdeni a szokatlan léghőri viszonyokat, a mély talajt, a szakadó esőt, a rossz játékvezetőt. A Vörös Lobogó ugyanott hasonlóan kedvezőtlen körülmények között döntetlenül végzett. De az érdektelen francia sportsajtó mindkét csapatunkról azt írta, hogy angliai mérkőzésén kénytelen volt 12 tagú ellenféllel küzdeni, mert a játékvezető mind a két mérkőzésen »aktív tagja« volt az angol csapatnak. Általában világszerte az volt a vélemény erről a két mérkőzésről, hogy az angol klubcsapatok mindenáron azt akarták bizonyítani, hogy akárhogy is alakult a két magyar—angol mérkőzések eredménye, az angol labdarúgás nem maradt le a magyar mögött. Én ennek bizonyításában a játékvezetők is igyekeztek résztvenni.

Ezekből a mérkőzésekből azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy fokozottabb gondnal és kevesebb jóhiszeműséggel kell biztosítanunk a sportszerű, egyenlő feltételeket csapataink külföldi mérkőzéseire.

4

1954-re válogatott labdarúgóinkat nagyobb gondnal és — mint a páratlan sikersorozat mutatta — eredményesebben is készítettük elő, mint bármikor előzőleg. Labdarúgóspórtunk egész vezérkara, legjobb edzőink közös munkával dolgozták ki a válogatott csapat

előkészítésének tervezetét, erőnlétének biztosítását, mérkőzéseinek esetenként változó taktikáját.

Az előkészületek során kialakult a válogatott csapat egysége. De ez nem a régi, szokásos értelmében értendő. Nem 11 játékos alkalmi harci egységről van szó. Kialakult egy válogatott csapat. Amelynek nem is csak 11 tagja van, hanem körülbelül 18—20. Mert sikerült megvalósítani azt, hogy azok a fiatalok, akikre mint az esetleg szükséges utánpótlásra gondoltunk, akkor is együtt lehessenek a válogatott csapattal, amikor még nincs szükség a beállításukra.

A válogatott csapat ilyen kialakulása meghatározta a játékmódot és a taktika egyöntetűségét is. Fejlődtek válogatottjaink technikailag is. Bár labdakezelési tudásuk már régebben sok elismerésben részesült, mégis volt, amit még tökéletesíthettek. Elsősorban az volt a cél, hogy válogatott játékosaink — legalábbis, amikor szükséges — mindkét lábukat használják. 1954-ben Puskás is használni kezdte a jobblábát. Nem lehet vitás, hogy még Puskásnak, ennek a világviszonylatban páratlan futballtehetségnek is csak fokozza a játékerejét, ha többet és jobban használja a jobblábát, mint azelőtt.

A válogatott csapat egyszerű fejlődése az 1954-es válogatott mérkőzések eredményeiben tükröződik. Ezeket a mérkőzéseket együttesen és külön-külön, érdemlegesen és mélyrehatóan értékelték. Egy ilyen általános értékelésen belül a válogatott csapatnak azokkal a szerepléseivel kívánok foglalkozni, amelyek egész labdarúgóspórtunk szempontjából döntő jelentőségűek.

Az angolokkal és a skótokkal szemben az ő otthonukban is és Budapesten is fölényesen bizonyítottuk elsőbbségünket. A két magyar—angol mérkőzésen valósággal megismisítettük az angol futball évszázados nimbuszát. Válogatott csapatunk hatalmas műsorának legvégén került sor a magyar—skót mérkőzésre. Válogatottunk éppen olyan kedvezőtlen időpontban és körülmények között játszott, mint a Honvéd és a Vörös Lobogó. A skótok elsősorban a magyar csapatot akarták legyőzni. De rajta keresztül az angolt is, az ősi riválist. Mindenáron szerették volna bizonyítani, hogy az a magyar csapat, amely saját otthonában verte pozdorjává az angol válogatottat, Skóciában nem győzhet. És mégis győzött... Mert játéktudása

és küzdőképessége *együttesen* nagyobb erőt képviselt, mint amilyen, a kisebb tudással rendelkező, de sokkal keményebben harcoló skót csapat játékeréje volt.

5

A skótok felett aratott győzelem bölcsője tulajdonképpen Moszkvában ringott. Az első hivatalos szovjet-magyar mérkőzésen, Moszkvában csapatunk meglepetéssel tapasztalta a szovjet játékosok óriási küzdőképességét, amelyet még megnövelt a százezres lelkes szurkolótábor fergeteges biztatása.

A szovjet sportkörü csapatok és a válogatott együttes fejlődéséről már voltak tapasztalataink, s ezt bizonyították az utóbbi kontinentális, sőt éppen angliai eredményeik is. Ennek ellenére a magyar csapat nem találta meg azonnal, és teljes mértékben a mérkőzés végéig sem találta meg a rendkívül lendületes, de amellettszszzerűen futballozó szovjet csapat játékmódjának hatásos ellenszerét. Csapatunk nem volt képes mászor ellenállhatatlan helycserés támadásaival megbontani a szovjet védelem szilárdságát és a ritkább, de mindig veszélyes szovjet

támadásokat nem tudta minden esetben megfelelő határozottsággal elhárítani. Ezért számított sikernek a döntetlen eredmény. Viszont tanultunk is a moszkvai mérkőzésen. *Akkor tanultuk meg, hogy ha kiváló erőnlétben lévő ellenféllel kerülünk össze, amely betartja a szabályokat, de azokon belül teljes mértékben kihasználja testi erejét is, feltétlenül előnyhöz jut velünk szemben, ha a mi játékosaink nem képesek hasonló játékmódot alkalmazni.* Ekkor kezdtük gyakoroltatni az erélyesebb játékmódot, természetesen oly módon, ahogy az a szabályoknak megfelel.

6

VB-ről éppen a *Sport- és Testnevelésben* adtam értékelést közvetlenül a nagy küzdelem után. Nem fogom ismételni, amit akkor elmondottam. Most azt kell elmondanom még a VB-ről, ami labdarúgósportunk nemzetközi helyzetével van összefüggésben.

A VB-től azt vártuk, hogy alkalmat nyújt annak bebizonyítására, amit szerintünk az angolok fölött elért két győzelem jelentett: feljutottunk a labdarúgás világranglistájának első helyére. A VB képtelen lebonyolítási rendszeré-

nek következtében olyan helyzetbe kerültünk, hogy végül a magyar labdarúgás sokmillió táborában néhány napig valósággal vert séregnek nézte a világ legjobb futballcsapatát. Mert a VB-en valóban beigazolódott, hogy *jelenleg a magyar csapat a világ legjobb együttese.* Az elsőség kérdését a kétszeres olimpiai és kétszeres VB-győztes Uruguay, annak legveszélyesebb délamerikai ellenfele, Brazília és Magyarország között kellett eldönteni. Ez a kérdés eldőlt, mégpedig vitathatatlan, lenyűgöző módon. A világ sokáig nem fogja elfelejteni azt a két öldöklő küzdelmet, amelyben a magyar csapat — miután előzőleg a nyugatnémetek éppen támadósrának motorját, csapatkapitányát, Puskást, akit akkor már mindenütt a világ legjobb játékosának tartottak, harcképtelenné tették — legyűrte a délamerikai óriásokat. A brazilok dühöngve, az uruguayiak szinte méltóságteljesen vették tudomásul, hogy a magyarok — akikről a VB előtt talán nem is hitték el, amit azután tapasztalniok kellett — valóban a legjobb labdarúgók a világon.

Ezen semmit sem változtatott az, hogy a két döntőmérkőzés után, 210 perces nehéz, forró

Puskással „három testőr” sem bír (Magyarország-Csehszlovákia)

minden idegszálát megfeszítő küzdelem után, még egy mérkőzésre kellett kiállnunk az egyszer már 3:3-ra megvert nyugatnémetek ellen, akiknek az utolsó 7 percben sikerült megfordítaniuk a javunkra álló mérkőzés sorsát, s fura módon, mint egy *vigasdíjat*, megszerezni maguknak a VB elsőségét. Az eset képtelensége magát a VB rendezőit is arra indította, hogy azonnal bejelentsék: megváltoztatják a lebonyolítás módját, nehogy még egyszer hasonló eset fordulhasson elő.

Azok az eredmények, amelyeket azóta mi értünk, de azok is, amelyeket a nyugatnémetek elértek, megerősítették a labdarúgó-sport szakértőinek és minden hívének azt a véleményét az egész világon, hogy a ranglista élén a magyar csapat áll.

7

De semmi okunk rá, hogy bábáinkon pihenjünk. A VB furcsa fináléja mindenesetre külön is ösztökél bennünket arra, hogy 1956-ban, az ausztráliai olimpián megőrizzük első helyünket. *Már 1955-ben is az olimpiára készü-*

lünk, ennek jegyében kell emelnünk egész labdarúgó-sportunk színvonalát, javítanunk nevelőmunkánkat.

Legfontosabb feladataink egyike az edzők nevelőmunkájának további javítása, valamint az edzésrendszer olyan fejlesztése, amit a feladatok növekedése okvetlenül szükségessé tesz. Máris mindent el kellett követnünk azért, hogy csapataink a rövid átmeneti időszakban a lehető legjobban felfrissüljenek, az alapozó időszakban pedig még jobb erőnlétbe jussanak, mint tavaly. Ez okvetlenül szükséges ahhoz, hogy a formábahozó munkát is továbbfejleszthessük. Szükséges, hogy folytassuk a labdarúgó-sport technikájával, taktikájával, edzésrendszerével kapcsolatos kérdések tudományosan elmélyülő tanulmányozását, ami a továbbfejlesztés, csiszolás, tökéletesítés alapfeltétele. Ehhez nélkülözhetetlen, hogy kiváló szakértőink, edzőink és játékosaink ezután is minden tudásukat, képességüket, tapasztalatukat *összehangolva* állítsák a nagy, közös célok szolgálatába.

Népi demokráciánk kultúrpolitikája lehetővé teszi, hogy már ne

a grundokon keresgéljük labdarúgó-sportunk utánpótlását, hanem az iskolák udvarain, tanműhelyek iskolagépei között találjunk rájuk. De ennek a fiatalsnak a sportolását még rendezni kell, s ebben nélkülözhetetlenül szükségünk van a DISZ segítségére.

Szükségünk van a *mindenoldalú sportolás* kifejlesztésére, hiszen éppen a labdarúgás a legösszetettebb sportág, amelyben úgyszólván minden alapsport érvényesül. Ehhez azonban nélkülözhetetlen az MHK testnevelési rendszer megerősödése hazánkban.

A mi hazánk olyan lehetőségeket biztosít az egész sport és ezenbelül a magyar labdarúgó-sport számára, amelyeket nemcsak felhasználhatunk, de kötelességünk is felhasználni arra, hogy az elének tűzött nagyszerű célt 1956-ban, Ausztráliában elérhessük. Tovább kell fokozódnia labdarúgóinkban és a labdarúgás minden hívében az igaz, nemes sportszeretetnek, ami minden sportág nagyságának tiszta forrása.

Titkos Pál

az OTSB labdarúgó osztályának vezetője

A Honvéd—V. Lobogó mérkőzés egyik izgalmas jelenete. Az NB I. két vezető együttesének téli találkozásán 25 ezer néző látta, hogy mit jelent a gondosan kialakított erőnlét és a tervszerűen fenntartott forma.

(Magyar Foto — Komlós T. felv.)

Hozzászólás

a labdarúgók téli edzéseinek kérdéséhez

Nagy érdeklődéssel olvastam lapjuk két legutóbbi számában a labdarúgók téli edzéseivel kapcsolatban megjelent cikkeket. Le kell szögezni, hogy az ilyen tárgyú cikkek igen alkalmasak a labdarúgó edzők ismereteinek gyarapítására, látókörük kiszélesítésére és fogalmaik tisztázására. Nyugodtan állíthatom, hogy Csaknád János „Vidám téli élet a labdarúgó sportban” című cikke sok olyan részletkérdésre világított rá, amelynek nagy része edzőink zöme előtt nem volt minden tekintetben tisztázott. A „mit, miért és hogyan” kérdések közül az első két kérdésre a cikkíró igen alapos, tudományos felkészültséggel válaszolt. Nagyszerű gyakorlati példákkal támasztotta alá a tudományos tételek vitathatatlan igazságát. A hasznosság szempontjain kívül, a cikk kristálytiszta logikája és sugárzó, derűs hangja igen élvezetes szórakozást is nyújtott.

Be kell vallanom azonban, kissé csalódottan vettem tudomásul, hogy nem kaptunk választ a „hogyan” kérdésére. Köztudomású pedig, hogy a labdarúgó edzők nagyrésze nem áll rendelkezésére megfelelő tornatermi gyakorlatanyag a téli edzésekhez. Ezt bizonyította az a nagy érdeklődés is, amely az edzők részéről Csaknád János tornatermi edzésbemutatója iránt megnyilvánult. Közel kétszáz budapesti edző nézte végig az *Előre Sport* utcai tornatermében ezt az igen értékes, hangulatos és hatalmas gyakorlatanyagot nyújtó, a szó szoros értelmében „mintaedzés”-nek nevezhető edzésbemutatót. Kétszázan sokat tanultak ebből, de a fennmaradó ezer fővárosi és főképpen vidéki edző honnan merítsen anyagot a téli edzésekhez? Úgy érzem, nyugodtan beszélhetek előfizető- és edzőtársaim nevében — mert azok óhaját is kifejezem — amikor azt kérem, hogy az egyes edzési időszakok problémáinak elvi tisztázása mellett, lapjuk további számaiban közöljenek időszzerű és korszerű konkrét gyakorlatanyagot, valamint néhány mintaedzés-vázlatot is.

A továbbiakban szeretnék a decemberi számban közölt „Hozzászólás” néhány félreérthető részletére

SZERKESZTŐI ÜZENET. S. József testnevelő tanár-atléta edző: Az úgynevezett „francia táblázat” szerint az ötpróba teljesítményeit kevesebb pontszámmal értékelik, mint az úgynevezett „szovjet táblázat” szerint. Minthogy az FVB-n a „francia táblázat” szerint értékelték, a kétféle értékelést végül közös nevezőre kellett hozni. *Eszerint* az 1954-es női ötpróba-rangsor végül is így alakult: 1. Söjtör Józsefné, 2. Odegnál Mária, 3. Puskásné, Lohász Irén.

kitérni. Előljáróban meg kell állapítani, hogy a „Hozzászólás” terjedelmének legnagyobb része eltért a tárgytól. Az eredeti téma az átmeneti időszak edzői tevékenységének részletkérdéseivel foglalkozott, de Nyiregyházi Károly cikkének kétharmad részében az alapozó időszak munkáját taglalja. S nyugodtan hozzátéhetem, hogy elég hiányos, félreérthető módon.

„Az edzések során a játékokat minimálisra csökkentjük és az edzési műsoron főleg gimnasztikai gyakorlatokat, mezei futást szerepeltetünk” — írja Nyiregyházi sporttárs. Ezt a megállapítást kissé furcsának találom. Egy-egy labdarúgó edzés időtartama ugyanis az alapozó időszakban másfél—két óra. Ha az ajánlott „arányszabály” betartásával próbálná az edző az időbeosztást megcsinálni, akkor nem tudom, hogy 60 perc gimnasztika és 55 perces mezei futás — esetleg 5—10 percnyi közbeiktatott játszadozással — lenne jó, vagy akkor járna-e el helyesen, ha ugyanezt fordított arányban „keverné”...

Nem vagyok meggyőződve arról sem, hogy az ilyen „változatoss” edzésműsorral 7—8 héten át, heti 3—4 edzés után, elérhetnénk-e, hogy a csapat nagyon jó erőnléttel indulhasson a formábohozó időszaknak, — ahogy ezt a „Hozzászólás” szerzője ígéri. Szerény véleményem az, hogy Nyiregyházi sporttársnak *ki kellene próbálnia* ezt a módszert a gyakorlatban, mielőtt a többi edzőnek ajánlaná. Ha az edző ilyen lélekölően egyhangú robotlathat akarná „gyötörni” játékosait, akkor — különösen kisebb csapatoknál — már az első hét végén „eltűnénének” a játékosok. Egy sem menne ki az edzésre. Ennyire „robotszerűvé” nem szabad egyszerűsíteni az edzéseket, még az alapozó időszakban sem!

Természetesen az ís helytelen lenne, ha az edző — pusztán azért, hogy „játékosai kedvébe járjon” — csak „fociztatást”, kétkapus játszadozást rendezne minden edzésen.

Kemény erőnléti munka, sok mezei futás szükséges az alapozó edzések időszakában, de nem szabad megfeledkezni a technikai készség állandó fokozásáról, a labdakezelési fogyatékoságok (például az ügyetlenebb balláb rúgókészsége) következetes csiszolásáról sem. Különböző küzdőjátékok beiktatása hozzászoktatja a játékosokat a test — test elleni harchoz. Ennek nagy hasznát veszik majd a mérkőzéseken. Mindezekről azonban említést sem tett a „Hozzászóló”.

Nélkülözhetetlen az edzésanyag *változatossága* az alapozás idején is! Hangulatos, szórakoztató, test-lelket üdítő legyen az edzés télen is. Ahogyan ezt Csaknád edzésbemu-

tatóján láttuk. A munkából érkező játékosok kedélyállapotát felfrissítő hatást nem szabad szem elől téveszteni a nagy testi megterhelés időszakában sem.

Mindezt egybevetve, intő példa Nyiregyházi sporttárs hozzászólása. Tévedései ellenére is hasznos tanulságot rejt magában a hozzászólás. Rávilágít mindenekelőtt arra, hogy még azok az edzők sem látják egészen tisztán az egyes időszakokban végzendő gyakorlati munka irányelveit, akik a nyilvánosság elé viszik nyilatkozataikat. Nyilvánvaló, hogy az írásra nem vállalkozók sorában is akadhat olyan, aki helytelenül látja a részletkérdéseket.

Bízva abban, hogy az alapozó és formábohozó időszakokkal kapcsolatban is olvashatunk majd a novemberi cikkhez hasonló, színvonalas tanulmányt, zárom „Hozzászólásomat”.

Pozsonyi István
labdarúgó edző
(VIII., Baross u. 19.)

Levél Nagyrabéról

Sportkörünk labdarúgó-szakosztályának tagjai számára nem sok másfajta sportolási lehetőség maradt a téli hónapokra. (Az őszi mérkőzéseken azért küzdöttek, hogy bejussanak a megyei bajnokságba, de ez nem sikerült.) Az asztali teniszesek részt vesznek a járási bajnokságban és a labdarúgók nagyrésze csatlakozott az asztali teniszesezökhöz.

Novemberben sportkörü estet rendeztünk, amelyen szerepeltek a D. Honvéd súlyemelői és a berettyóújfalusi női tornászok is. Azóta fokozódott a súlyemelés népszerűsége sportolónk között és azok a tagjaink, akik eddig is ebben a sportágban működtek, most a téli időszakban is igyekeznek növelni a szaktudásukat.

Sakk-szakosztályunk is működik, a kultúrotthon helyiségében.

Labdarúgónk január végétől termi edzéseken vesznek részt, igaz, hogy a terem nagyon szűkös. Pedig ezeken az edzéseken a labdarúgóknak és az atlétáknak együttesen kell végznüük gyakorlataikat. A helyzet majd akkor lesz könnyebb, amikor már megkezdhetjük a mezei futásokat.

Javított a téli foglalkozások színvonalán annak a sporttársunknak sok hasznos tapasztalata, aki részt vett az egyik tatai edzőképző tanfolyamon.

A lelkesedés nem hiányzik a nagyrabéi sportolókból és ha a TSB nem vonja meg tőlünk a segítségét, akkor falusi viszonylatban egész jó kis sportkörünk lesz tavaszra.

Szigeti Ferenc
sportkörü elnök

TÍZ ÉV ALATT

JANUÁR

1945—1954: a dolgozó magyar nép első szabad évtizede, mely alatt eredményeink a sport terén is állandóan javultak. Természetes következménye ez annak, hogy pártunk és kormányunk olyan-mérvű támogatásban részesítette a sportot, ami lehetővé tette sportolóink képességeinek teljes kibontakozását és diadalmos megnyilvánulását. Az első évtized különlegesen nagyjelentőségű januári sporteseményeiről adunk a következőkben rövid áttekintést, ami világosan mutatja a magyar sport színvonalának állandó emelkedését. Ezt igazolják majd a többi kiemelkedő sportesemények is, mint majd hónapról-hónapra látni fogjuk.

1945

A Szovjetunió dicsőséges Vörös Hadserege felszabadította Budapestet is. Mi maradt a sportnak a náci hordák rombolása után? Sztrombolt pályák. Kifosztott szertárak, melyekből úgyszólván mindent elhurcoltak. Hála és köszönet azoknak a lelkes sportembereknek, akik már akkor, januárban nekiláttak, hogy minél előbb talpraállítsák a magyar sportéletet Budapesten és a nagyobb vidéki sportközpontokban egyaránt.

1946

Megkezdődnek a szakszövetségi választások. Sorsdöntő események ezek az újjáalakult magyar sport életében. Harc a reakció ellen.

A Szovjetunió sportvezetőihez fordulunk, hogy tegyék lehetővé a sportkapcsolatok felvételét.

1947

Megalakult a Szakszervezetek Országos Tanácsának sportosztálya. Első lépés a tömegsport kifejlesztése felé.

Az országos tömegsport kérdését tárgyalja az NSB ifjúsági bizottsága.

Részteszünk a Főiskolai Jégkorong Világbajnokságon.

A magyar úszók és a Vasas vízilabdázói nagy sikere Bécsben.

Saári Éva műkorcsolyázó főiskolai világbajnokságot nyert.

A 3 éves terv sporttal foglalkozó része: »A terv gondoskodik a magyar ifjúság egészséges testi fejlődéséről. Messzemenően felkarolja a sportot, nem utolsó sorban a dolgozó rétegek sportmozgalmát. Hatmillió forintot irányoz elő 160 vidéki sportpálya létesítésére és a költségvetés keretei között sokszázezer forintot a test-edzés minden egyes ágának támogatására.«

1948

Százezres mezőnnyel megindul a népi sakkbajnokság.

Nagybudapest kommunista sportvezetőinek értekezletén követelik a népi sportmozgalom kiszélesítését, a magyar sport vezetésének központosítását. Határozati javaslatot fogadnak el az Országos Sporthivatal felállítására. Harcot hirdetnek a sportszervezetekbe befurakodott reakciók, karrieristák ellen.

1949

Megindul az MHK testnevelési rendszer.

Csepelen megnvlik a Szakszervezetek Országos Tanácsának sportvezetőképző iskolája.

Nagy lelkesedéssel jelentkeznek a munkásifjak a Testnevelési Főiskola szaktanfolyamára.

Budapesten és vidéken megindul a rendszeres labdarúgó játkvezetői képzés.

Félezer vidéki kézilabdázó vesz részt Budapesten a III. Országos Teremkézilabda Nap-on.

1950

A magyar vívás történetében új fejezet nyílik: 16 új üzemi vívószakosztályt állít fel a Szaktanács Sportosztálya.

A minisztertanács határozata: »Minden üdülőben legyen sporto-

lási lehetőség. Az üdülőket el kell látni a legkedveltebb sporteszközökkel és felszerelésekkel.«

Asztalitenisz világbajnokság kezdődik Budapesten.

1951

Megindult a magyar sport átszervezése. Egységes versenynaptár készül. Döntő változások a bajnokságok rendszerében. Öt osztályba sorolják a sportolókat.

Megindulnak a Szakszervezeti Tanács alapfokú tornász csapatbajnokságának küzdelmei.

A Minisztertanács január 12-én határozatot hoz az Országos Testnevelési és Sportbizottság megszervezéséről, melynek feladata, hogy továbbvigye a magyar sportot a szocializmus felé vezető úton és meggyorsítsa a fejlődés ütemét.

Január 27-én és 28-án nagy érdeklődés mellett tartották meg az első országos labdarúgóértekezletet, mely új utat nyitott a magyar labdarúgás történetében.

A csepeli sportolók javaslata alapján megindul az egységes szakmai sportegyesületek létrehozása.

1952

Jelentős kísérletek folynak a Sportegészségügyi Intézet kutató laboratóriumában. Az intézet központi feladata az olimpiai keret előkészületeinek orvosi felügyelete.

A magyar asztalitenisz válogatott Bombay-ba utazik az asztalitenisz világbajnokságra.

Az olimpiai keret tagjainak ünnepélyes fogadalma: »Becsülettel és a haza iránt érzett szeretetünkkel, lelkesedésünkkel fogunk küzdeni, hogy az olimpián méltó hírnevet és dicsőséget szerezzünk hazánknak.«

1953

Korcsolyázóink készülnek a nagy külföldi versenyekre. A gyorskorcsolyázók közül Merényi 1, Földvári Boér Mária 4 új or-

szágos csúcsot állít fel. A Nagytestvérpár Dortmundban II. helyen végzett a műkorcsolyázó Európa-bajnokságon.

1954

Megnyílt az első kétéves szakotatóképző iskola, hogy továbbfejlessze a sport szakembereinek tudását, képességét a sportkörü oktató, nevelőmunka minél jobb elvégzésére.

Nagy Imre elvtárs, a Minisztertanács elnöke az országgyűlés ja-

nuár 23-i ülésén mondott beszédében a kulturális kérdések ismertetése közben a következőket mondotta a sportról: »A fizikai ügyességben, a különböző sportágak terén az élre törtünk, a legnagyobbak közé és mint mondani szokták, sportnagyhatalom vagyunk. Valóban a jogos nemzeti büszkeség érzése töltött el bennünket az olimpiai győzelmii sorozat után és példátlan lelkesedéssel fogadta az egész ország labdarúgóink Londonban aratott 6:3-as győzelmét.«

Vívóink Csehszlovákiában értékes győzelmet arattak.

A magyar labdarúgó válogatott Egyiptomba, labdarúgó utánpótlásunk tagjai Berlinbe utaztak.

1955

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság nagyaktíva ülésen vitatja meg Pártunk sportra vonatkozó új határozatát, mely biztos alapja a magyar sport továbbfejlesztésének.

(Összeállította: Kéri László)

PÉCS SPORTJA

A magyar sportélet egyik legfontosabb gócpontja kétségtelenül Pécs, az ipari és egyetemi város, amelyhez hazánk jelentős bányavidéke is tartozik. Hogyan fejlődik, növekszik, erősödik Pécs sportja, mi az, amivel példát mutathat többi vidéki városunknak, mi az, amiben neki van szüksége segítségre, útmutatásra? Pécs választ adott ezekre a kérdésekre.

Először is a pályák, sporttelepek

Az első szó: a pályák... Tizenhárom pályán sportolnak a pécsi fiatalok, de mi az, semmi, annál is kevesebb, a futballra sem elég. Legtöbben és legjobban a labdarúgást kedvelik itt is. A Postás-pályát társadalmi munkával építették, amikor már futballoztak rajta, akkor kaptak hozzá állami támogatást, azzal kezdtek korszerű sportteleppé fejleszteni. Mi lesz most, a Postás SE és a Lokomotiv SE fúziója után, azt még nem tudják. Mert a Lokomotivnak, persze, van pályája, sőt az övé a legnagyobb Pécsen, a személypályaudvar mellett. 16—18 ezer személy befogadására alkalmas, 2000 ülőhelye is van. Itt atlétizálni is lehet, s még a Dózsa-pályán, amelynek 10—12 ezer a befogadóképessége. Tervezték, hogy megépítik a futópályát a Lokomotiv régi pályáján is, ami most a bór-gyáriaké, de ennek a tervnek a megvalósítása egyelőre nem lehetséges. A Kinizsi-pályát tavaly szintén társadalmi munkával építették, idén tovább akarják építeni, hogy kézilabdázni és röplabdázni is lehessen rajta. Pécsbányatelepen már most is van otthona mind a három népszerű labdajátéknak: futballnak, röplabdának, kézilabdának. Ott meg korszerű nagygyűlési tekepályát készülnék idén építeni és tenispályát is. Dehát ez mind kevés.

Miért nem elég tulajdonképpen a meglévő 13 pálya a pécsi labdarúgóknak? Mert már jóval több, mint 500 minősített futballista játszik a pécsi együttesekben. A gyerekek pedig még egyre jelentkeznek. Az ősz

üttörő futballbajnokság nagyszerű, lelkes hangulatban zajlott le. A föld alatt dolgozó bányász-sportolók többsége is csak futballozni akar.

De akadnak, akik helytelenítik

hogy egyes sportkörök vezetősége, különböző indokollással, csak a labdarúgással foglalkozik. „Nincs rendjén — mondják — hogy a kiemelt sportágak közül egyesek külön kiemelik saját kedvenc sportágukat. Ehhez senkinek sincs joga.“ Ez igaz is, de persze, nem könnyű megállapítani, hogy egy-egy sportkörben a vezetőség favorizálja-e a labdarúgást, vagy a tagság többsége ragaszkodik-e hozzá. (Rendszerint mind a két eset fennáll.) Az atléták viszont nem ok nélkül keveslik saját sporto-

lási lehetőségeiket. Gáspár János, a pécsi Atlétikai Társadalmi Szövetség elnöke szerint, az atlétika fejlődése Pécsen kizárólag pályakérdés. Már az 1954. január 1-i hivatalos adatok szerint 231 minősített atlétája volt Pécsnek, s ez a szám egy év alatt jelentősen emelkedett. De ami ennél sokkal többet jelent: a középiskolások egymással páros atlétikai viadalain kétezer fiú és leány vett részt! Az atlétika pécsi vezetőinek az a véleménye, hogy a pályakérdés egyedül a sportkörökön múlik, mert ha a futópályák építése komolyabb befektetést is igényel, az ugrásokhoz és dobásokhoz csak felszerelés és szer kellene. Inkább az a baj, hogy a sportkörökben az egyes szakosztályok gyakorlatilag

Az FVB skót-belga labdarúgómérkőzését a pécsi Lokomotiv-pályán játszották le a nyáron. Az egész mérkőzésen a háttér volt a legszebb: a Mecsek.

„önálló elszámolási egységek“ és ezért nem kerül sor több sportkörben az atlétikai szakosztályok felállítására. Pedig a Lokomotív és a Dózsa példája bizonyítja, hogy ahol teret nyújtanak számára, ott az atlétika biztatóan fejlődik. Az atlétika pécsi hívei büszkén emlegetik *Soly mosit*, *Lippayt*, *Sebes Editet*, az országos válogatott keret tagjait, az ifjúsági *Horgast*...

Talán még tüzebben

harcol a maga sportágáért *Várkői* Ferenc tornász bajnokunk, aki 1941 óta él Pécsen. Akkor egyedül a Pécsi AC-nak volt tornaszakosztálya és annak 10–20 tagja. Női tornáról szó sem volt. Még később is, amikor a fiatalok főleg azért kezdtek tornázni, hogy megszaabaduljanak a leventéztől, elég volt annyi tornaterem, amennyi volt. De ma, amikor nyolc sportkörben működik tornaszakosztály, amikor a gyerekekkel együtt már legalább ötszázan tornáznak Pécsen, okvetlenül szükség van olyan tornateremre, ahol a tornasport továbbfejlődhet! Ezért harcol *Várkői*, aki azonkívül, hogy testnevelő tanár, a Vörös Lobogó, a Lokomotív és a megyei válogatott tornászkeret edzője — ma is legaktívabb, legeredményesebb tornászaink egyike.

Talán már csak ő emlékszik arra az időre, amikor még nyoma sem volt Pécsen a női tornának. *Horváth* Leona testnevelő tanár, női tornászválogatottunk vezetésével, ma egész sor kiváló tehetség fejlődik, s ér el egyre komolyabb eredményeket.

A két bajnok-edzőn kívül *Héder* János érdemes sportoló, *Csicskár* Mária és *Kelényi* Éva is tagja az országos válogatott tornászkeretnek.

De nemcsak a felnőttek tornáznak. 4–5 éves kortól kezdve, buzgón tornáznak már a kicsik is külön csoportokban Pécsen és így valósággal belenőnek a sportba. A Lokomotív, a Haladás, a Vörös Lobogó és a Traktor vezette be eddig a gyermektornát,

amellyel biztos alapot adnak a jövő sportolói számára.

Amennyire örül *Várkői* az új és új eredményeknek, úgy érzi egyre nyomasztóbbnak a tornatermek elégtelenségét. Ha legalább a Lokomotív-nak lenne a nagy közlekedési sportegyesülethez méltó terme!... Az egyetlen remény most az, hogy a Pécsi Bőrgyár sportkörének talán sikerül megépítenie a tervezett tornatermet. A Haladás is szeretné megoldani az eddig fűthetetlen tornacsarnok fűtési problémáját.

Pillanatig sem lehet kétséges, hogy a pécsi tornasportnak éppen úgy, mint a pécsi atlétikának elsősorban a fejlődés nagyszerű lendülete okoz „objektív“ nehézségeket.

Akárak az úszósportnak

amely talán még szűkebb kereteket igyekszik szétfeszíteni, hogy meggyorsíthassa további fejlődését. A felszabadulás előtt is volt egy-két kiváló úszó a városban, de az úszósportnak összesen alig 15–20 érdemleges képviselője akadt. Most pedig öt sportkörben legalább kétszázan úsznak. Milyen eredményekkel? *Várnagy Elemér*, az úszósport régi, de változatlanul lelkes pécsi propagandistája, aki jelenleg a Kínizi és a Petőfi úszószakosztályát vezeti, elmondta, hogy a fiatalok jobb időket úsznak, mint amilyeneket egykor például a pécsi, *Gróf* Ödön úszott, de ez ma már nem elég. A fiatalok képességei a megfelelő edzéslehetőségek hiányában nem fejlődhetnek eléggé. Pedig a szakértő szem látja, hogy az úttörők úszógárdájában is ragyogó tehetségek vannak...

Edzéseket, versenyeket csak a strandon tarthatnak hajnalban, vagy este, persze csak a strandidényben és úgy, hogy ne zavarják a fizetővendégeket. A strand bezárása után az úszósport a Pedagógiai Főiskola kis fedettuszodájába szorult, ahol legfeljebb két úszó indítható egyszerre.

De fedettuszoda nélkül is tömegsport lehetne az úszás Pécsen, ha megoldanák a *gimnáziumi uszoda* gordiuszi problémáját.

Uszoda — víz nélkül

A Nagy Lajos-gimnázium udvarára *Schwara* Nándorral a Pécsi VTSB elnökével mentünk be. Ezért az uszodáért elsősorban ő harcol már évek óta és eddig minden eredmény nélkül.

A gimnázium tényleges udvarán túl, attól teljesen elválaszthatóan búslakodik és romlik egy szabályos versenyszoda betonteknője, hat rajthellyel, pompás ugró emelvényekkel. Az uszodát a felszabadulás után építették, de szűrőberendezését a medence színvonalánál *mélyebben* helyezték el. Ennek következtében nem tudták megfelelőképpen tisztántartani az uszoda vizét. Mit tettek? Semmit. Az uszodát bezárták, illetve „használaton kívül helyezték“. Azóta a betonozás is romlik.

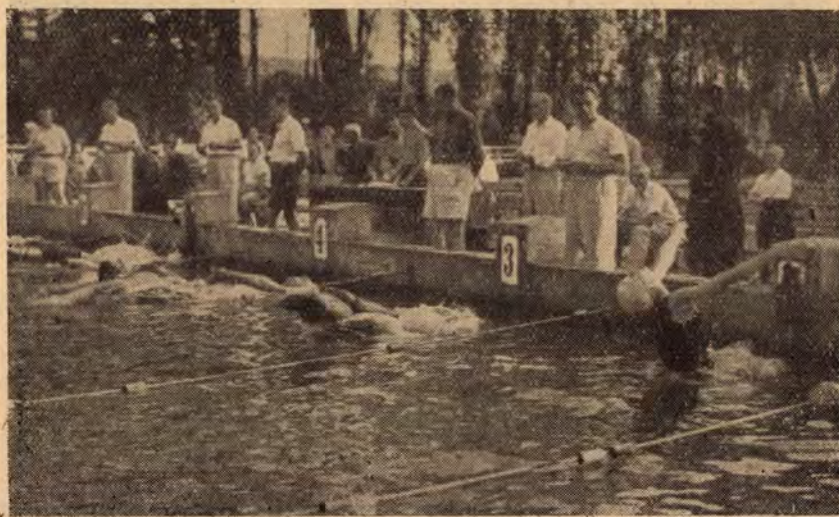
A VTSB, az MTSB és külön a Pécsi Bányász városi választmánya próbálta visszahódítani a „szolgáltatón kívüli uszodát“ a fiataliságnak, a sportnak. Az Oktatásügyi Minisztérium azonban nem adja át az „objektumot“, amely ha használhatatlan is — hozzá tartozik. Viszont a sportszervek nem eszközölhettek beruházásokat másnak a tulajdonát képező létesítménybe. Pedig 1954-ben volt lehetőség arra, hogy rendezőzzék a szűrőberendezést, s az úszósport hívei társadalmi munkára is vállalkoztak az uszodáért. A „birtokjog“ problémája azonban megakadályozta a gyakorlati megoldást, bármennyire kézenfekvő lett volna.

A pécsi sport vezetői most azon törik a fejüket, hogyan lehetne műszakilag — és főleg telekkönyvileg — elválasztani az uszodát a gimnáziumi épülethez tartozó, mert ha ez sikerülne és az Oktatásügyi Minisztérium nem ragaszkodna tovább ehhez az „objektum“hoz, amelynek üzembeállítására nincs módja, a sportintézmények közös erővel megszereznek az új, megfelelő szűrőberendezést, kijávitánák a különféle hibákat és visszaadnák a sportuszodát a fiataliságnak.

A sportoló pécsi bányászok

A felszabadulás előtt is sportoltak a pécsi bányászok. Annak ellenére, hogy a külföldi részvényeseket ez egyáltalán nem érdekelte. Csak a bányászok áldozatkész sportszerete tette lehetővé a fiatalok sportolását. A felszabadulás óta az állam és a vállalat segítségével teljes mértékben érvényesülhet a bányászok sportszerete és sporttehetsége.

Hat sportkörük van a pécsi bányászoknak: Pécsbányatelepen 298, Mecsekszabolcson 153, Pécsújhelyen 60, Hosszúhetényben 98, a Vasas I.-ben 98 és a Vasas II.-ben 75 taggal. Mind a hat sportkör önállóan működik, saját vezetőségével. Elsőrendű feladatuk a tömegsport kiszélesítése, az utánpótlás biztosítása. Hogyan

1954-ben a pécsi uszodában rendezték az országos ifjúsági úszóbajnokságokat

oldják meg ezt a feladatot? Például, ifjúsági labdarúgócsapat jóformán csak a bányász-sportkörökben szerepelt.

A minőségi sportot közvetlenül a Pécsi Bányász városi választmánya vezeti, amely egy esztendeje működik. Addig a bányászok csak futballoztak, azóta több szakosztály létesült és — a labdarúgás is megerősödött. Az idén 3. helyen végeztek az NB II.-ben, a sportkörök csapatai pedig a megyei bajnokságban szerepeltek jó eredménnyel.

Pintér József, a városi választmány elnöke ismertette az elért eredményeket: az 1954-es Tanács Kupáért 11 sportágban folyt a küzdelem, 5-ben a bányászok győztek. Ökölvívóik és sakkozók legerősebbek a megyében. A birkózó-szakosztály 20—25 fiatal tagja is komoly reményekre jogosít. A női asztaliteniszesezők az OB-be jutásért küzdenek. A pécsi bányászok nagyon büszkék erre az „asszonycsapat”-ra: Nyékiné, Vicináné, Csonkáné, Kovácsicsné (tartalék Berkiné) megnyerte a megyei és a területi döntőket, Budapesten pedig az osztályozót. Gál Ernő, a pécsiek „kis Papp”-ja az ökölvívó szakosztály legeredményesebb tagja: kiváltósúlyban győzött az országos bányászbajnokságban, a megyei és a területi bajnokságban. Az országos csapatbajnokságban, mint Baranya megye válogatott csapatának tagja vett részt és győzött is Müller ellen.

A kerékpárosok júliusban azzal ünnepelték szakosztályuk egyhónapos fennállását, hogy a Tatabányán rendezett bányászbajnokságon legyőzték Tatabánya, Dorog, Várpalota és Nagykanizsa kerékpárosait, s ezzel meg is nyerték a bajnokságot. 17 kitűnő versenygépe van a szakosztálynak, s nem hiányoznak hozzájuk a szükséges pótalkatrészek. Ezt azért

Horváth Leona, az országos tornászválogatott tagja, aki a pécsi Haladás és Lokomotív, azonkívül a baranyamegyei válogatott keret tornásznőinek edzője

jegyezzük meg, mert a VTSB elnöke — amikor az egyes sportágak helyzetét ismertette — elmondta, hogy a pécsi kerékpárosok kaptak ugyan versenygépeket, de alkatrészeket nem és így a gépek egymásután használhatatlanná váltak. De ez, úgy látszik, a Pécsi Bányászra nem vonatkozik.

Az erők tömörülése

A pécsi sportproblémák megoldásának alapvető feltétele: a meglévő erők jobb tömörülése, összefogása. Elsősorban a pécsi sportkörök közötti kapcsolatok további erősítése szükséges. Ez a Pécsi Bányász városi választmányra is vonatkozik.

Az erők összefogásához tartozik lényegében az is, hogy egyesítettek 4 építőipari sportkört (az Építő SK, a Cement SK, a Porcelángyári SK, a Téglagyári SK-t, amelyek számára azonban 1955-re üzemi labdarúgó-bajnokságot írtak ki). A Vörös Meteor 10 sportkörét 4 sportkörbe tömörítették, majd ezeket is összevonták, s most már egy központi sportkörben folyik tovább a sportolás. Mégpedig fokozódó lendülettel. Most már nemcsak labdarúgó, hanem kosár-, kézilabda-, röplabda- és teniszszakosztályuk is van. Egy lett a három Kinizsi-sportkörből is. Ehhez azt kell hozzáfűzni, hogy 1945-ig 8 sportegyesület működött, 1953-ban pedig több mint 50 sportköre volt Pécsnek!...

Az összefogásnak természetesen abban is meg kell nyilvánulnia, hogy az egyes sportágak, illetve szakosztályok között javulnak a kapcsolatok, elsősorban a labdarúgás és a többi sportág között. A labdarúgás népszerűsége semmiesetre sem árt, sőt hasznára kell hogy váljon valamennyi sportágnak, az egész magyar sportnak.

Ha csak a régi, 1954 eleji minősítési jegyzékeket nézzük, láthatjuk, hogy csaknem minden sportágban kitűnt a minőség a növekedő mennyiségből: például a kézilabdában 159, kosárlabdában 123, motorsportban 57, sakkban 174, tekében 145, teniszben 50, természetjárásban 78, vívásban 28, lövészetben 124 minősített sportolót tartottak nyilván. A legutolsó adat mindjárt azt is magyarázza, miért Pécsért építették meg az ország első futószarvas-lőpályáját.

A jó példa

Természetes azonban az is, hogy a fejlődéshez nem elegendő semmiféle támogatás, ahhoz olyan lelkes, jó

Nagy buzgalommal tornáznak a pécsi legifjabbak

sportemberek kellene, akik a fiatalokat helyesen vezetik, eredményesen tanítják, nevelik. Már az eddigiekből is kitűnt, hogy Pécsen az ilyen sportemberek sem hiányoznak. Beszélünk még eggyel.

Drávai Lajos a szigetvári birkózók egyike volt 1945-ig. A kis birkózógárda kiváló eredményeket ért el országos hírnévre tett szert. Erre büszkék is voltak. Drávai is.

De 22 éves korában félbeszakadt birkózó-pályafutása. Először a fronton, azután már odahaza, ostrom közben légnyomás érte, nem sportolhatott tovább. Legalábbis nem birkózhatott. Válasszon más, könnyebb sportot? Úgy érezte, ez hűtlenség lenne. Mire kikerült a kórházból, már készen is volt az elhatározása: ha ő maga nem birkózhat, segíteni fogja a többieket. A régi gárdából kevesen maradtak. Drávai fiatalokat gyűjtött maga köré, 14–15 éveseket. Mindent előlről kezdett birkózóival, türelmesen építette a fizikai alapot, lassan, fokozatosan fejlesztette fiai képességeit. Szigetvárnak ismét megerősödött a híre, be-

csülete a birkózósportban. De nem akadt elegendő versenyalom. Ez nagyon hátráltatta a fiatalok fejlődését.

Ötödik éve már, hogy Drávai az egyik pécsi kereskedelmi vállalatnál kapott állást. Viszont lakást nem kapott, s így azóta is Szigetvárról jár be Pécsre. Az utazás nagyon sok időt vesz el az idejéből, ezen úgy segít, hogy a vonaton tanul. Részt vesz ugyanis a TF kétszentes edzőképző tanfolyamának levelező-tagozatán.

A szigetvári fiatalok követték Pécsre, s a birkózósport kezdett erősödni a városban is. Egyre több pécsi fiatal jelentkezett. Ma már hat pécsi sportkörben működik birkózószakosztály. A megyei válogatott keretnél Drávai foglalkozik. 20 fiatal fejlődik a keze alatt. Jól fejlődnek. Módos, Schreier, Bilék és Magyar országos ifjúsági bajnokságot nyert. Módos háromszor egymásután volt ifjúsági bajnok. Az 1954-es országos Béke Kupa-bajnokságban a Honvéd és a Vasas után a Pécsi Dózsa következett a 3. helyen. A dunán-

túli ifjúsági bajnokságban 4 súlycsoportban győztek Drávai fiai, háromban a 2. és kettőben a 3. helyen végeztek.

Nemcsak edzője, nevelője is a rábízott fiataloknak. Mindig azt tapasztalta, hogy csak az megbízható, fejlődőképes sportoló, aki — ha iskolába jár — szorgalmasan, jól tanul, vagy — ha már kenyérkereső — szorgalmasan, becsületesen dolgozik a munkahelyén. Ezért rendszeres kapcsolatot tart az ifik tanáraival, vagy munkavezetőivel, s ez a kapcsolat egyre szorosabb és eredményesebb.

Az edző sportszeretete, szorgalma, szerénysége olyan példa, amely rendkívül nagy és jó hatást gyakorol a fiatal sportolókra.

S akármilyen komoly problémák várnak is megoldásra Pécsen, bármilyen nehéz is a rohamos fejlődésnek megfelelően bővíteni a sportolási lehetőségeket, ahol ennyi sporttehetség akad és ennyire szeretik a sportot, ott a további fejlődésre biztos alapot nyújt pártunk kultúrpolitikája, népi demokráciánk Alkotmányja. **Szebenyi Sándor**

MEGJEGYZÉSEK

az országos úszóbajnokságról

Az országos úszóbajnokságokat az eddigi szokástól eltérően nyári időpont helyett decemberben rendezték. Ezt az intézkedést a nyári versenyműsor telítettsége tette szükségessé és indokolttá, különös tekintettel a torinói Európa-bajnokságra. De szükségessé tette még az a körülmény is, hogy az 1956. évi olimpiai játékokat ugyancsak decemberben fogják megrendezni. Már előljáróban meg kell állapítanunk, hogy helyes volt ez az intézkedés, mely az olimpiai felkészülés első kísérletének számított.

*

A kísérlet igen sikeres volt. A versenyzők néhány kivételtől eltekintve a legnagyobb gondossággal és szorgalommal készültek fel a versenyre és legtöbbszörüknek sikerült jó vagy megfelelő formát elérnie. Sajnálatos, hogy egyesek indokoltan bár, de távolmaradtak a versenytől, s távollétükkel kétségtelenül ártottak a verseny színvonalának.

Az Európa-bajnokság utáni pihenőt jól kihasználták versenyzőink. Jó erőnlétben, újult erővel frissen fogtak hozzá a bajnokságra való felkészüléshez, ami nagy feladat elé állította versenyzőinket és edzőiket. Különösen örvendetes, hogy versenyzőink formábahozásához viszonylag ma már kevesebb időre van szükség,

mint néhány évvel ezelőtt. Ennek magyarázata abban rejlik, hogy edzésrendszerünk fejlődött és egy-egy pihenési időszak után mindig magasabb színvonalú alapformáról kezdik edzéseiket. Az országos bajnokságon fényes bizonyítékát láttuk ennek, hiszen egyesek meglepően rövid idő alatt lendültek jó formába.

*

A versenyek a várt sikereket és eredményeket hozták. A jó eredményeken felül is kellemesen leperte meg a szakembereket néhány férfiúszónk fejlett úszástechnikája. Ezen a téren Nyéki és Magyar fejlődött a legtöbbet, akiknek sikerült elérniük, hogy aránylag legkevesebb erőfeszítéssel leggyorsabban ússzanak. Nyéki gyorsúszása, noha még mindig van ciszolnivaló rajta, rendkívül jó hatást kelt a szemlélőben és nem csak gyorsaságban, hanem szemre is imponáló. Magyar László könnyed, laza hátúszóstílusát oktatni lehetne. Remélhetőleg a fiatalok hamarosan követni fogják a példáját. Helytelen volt, hogy Magyar és Tumpek az egyéni versenyben nem teljes erőbedobással úszott, s erejét tartalékolta a váltóra. Ezért a 100 méteres hátúszásban és pillangóúszásban aránylag gyengébb eredmények születtek. Az egyéni számok és a váltók közé elegendő pihenő volt

beiktatva és ők is ki tudták volna magukat pihenni, úgy mint a váltó többi résztvevője. Tumpek tovább kísérletezik a 200 méteres táv helyes beosztásával. Ezen a téren jó úton halad, s remélhetőleg hamarosan sikerül eltalálnia a helyes irambeosztást, mellyel 2:30.0 mp alá kerül.

*

Az országos bajnokság egy igen kellemes meglepetéssel is szolgált: bebizonyosodott, hogy Dömötör, a Dózsa fiatal tehetséges versenyzője számára a 200—400 méteres táv a legmegfelelőbb.

A legszínvonalasabb verseny szám a 100 méteres gyorsúszás volt, ahol a harmadik helyezést ideje is 59 mp-en belül volt és a hatodik helyezést is 1:00.5 mp-et úszott. Rövidtávú gyorsúszásunk szempontjából ez igen kedvező állapot. A 100 méteres hátúszás mezőnyének eredménye nem éri el a kellő színvonalat, habár Müller és Krausz személyében két új tehetséget ismertünk meg. Utassy 200 méteres mellúszásban nagy küzdelemben győzte le Mu Suan-su kínai főiskolás úszót, míg 100 méteren vereséget szenvedett tőle. Aradi mindkét távon jól versenyzett.

Általában a férfi úszók eredményekben kezdik megközelíteni női úszóink színvonalát. Az országos bajnokságon látottak is erre

engednek következtetni. A már beérkezett úszók mögött szép számmal találunk tehetséges fiatalokat, akikről hamarosan igen sokat fogunk még hallani.

*

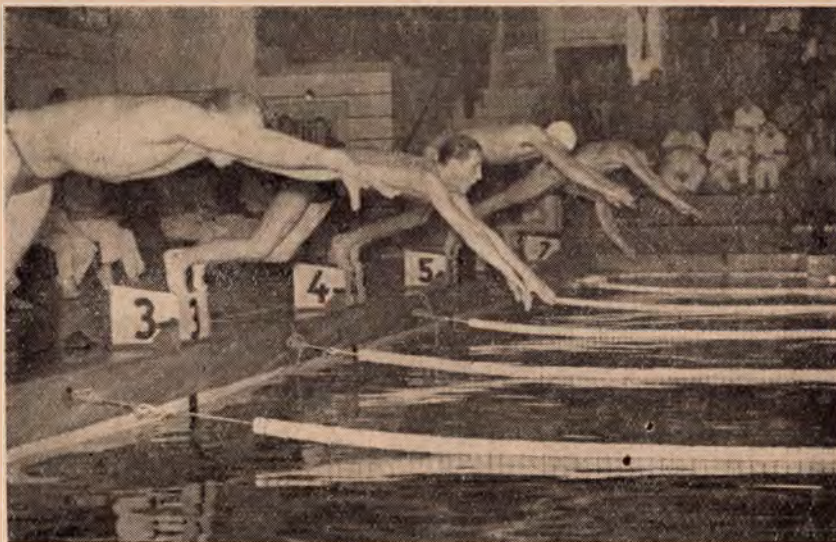
A női versenyszámok női úszó-sportunk színvonalának megfelelően ugyancsak jó eredményeket hoztak. Szőke Kató nem érte el ugyan nyári versenyformáját, de olimpiai bajnoknőnk így is kiváló idővel, ragyogó úszással biztosan nyerte a bajnokságot. Gyenge Valéria javuló formában úszott 100 méteren és remélhetőleg hamarosan visszanyeri 1952-es formáját. A női versenyek során egy régi kérdésre kaptunk remélhetőleg végleges választ: Székely Ripsima egyéniségének leginkább a 400 méteres gyorsúszás felel meg. Alaposabb utánjárással ezt a választ már évekkal ezelőtt is megkaphattuk volna. A versenyek egyik nagy eseménye volt Székely Éva olimpiai bajnoknőnk rajtja. A hosszú pihenő után már is jó formában van és az új pillangózó lábütem elsajátítása teljes mértékben sikerült. Míg gyorsúszóinkat és pillangózóinkat a legteljesebb elismerés illeti, addig mell- és hátúszóinknál meglehetősen kétségbeejtő a helyzet. Székely R. és Serfőző kiválása után, Killerman az egyetlen számottevő mellúszónk, s Bács egyedül — az utánpótlás. Hátúszásban hasonló a helyzet: Hunyadfi képességeit még csak megközelíteni sem tudják. Mindkét úszásnemben fokozottabb munkára, körültekintésre van szükség, hogy ezeket a hiányosságokat mielőbb kiküszöbölhessük.

*

Az egyesületek közötti pontversenyt megérdemelten nyerte a Dózsa csapata, habár csak kis pontarányal előzte meg a Kínizsit. A Dózsának a férfi, a Kínizsinek a női csapata volt erősebb. A harmadik helyre a Lokomotiv került, melynek pontjait majdnem kizárólag női úszók szereztek. Negyedik helyezést a Fáklya, 5—6. helyezést a Honvéd és a kínai főiskolások csapata lett. A Fáklya és a kínai főiskolások kiegyensúlyozott csapatot vonultatnak fel, a Honvéd pontszerzéséhez női úszók egyáltalán nem járultak hozzá. Helyes lenne, ha az érdekeltek ezekből is levonnák a tanulságot és igyekeznének pótolni a hiányosságokat.

*

Az országos úszóbajnokság ilyen késői időpontban való megrende-

Rajtol a 4×200-as váltó az országos úszóbajnokságokon
(Sima Andor felvétele)

zése azon sportkörök tagjai részére hátrányos, akik nem tudnak a versenyre fedett uszodában, annak hiánya miatt felkészülni. Itt elsősorban az egriekre gondolok, akiknek nincs fedett uszodájuk, meglehetősen mostoha és az ideális állapottól igen távoli körülmények között készültek — úgy, ahogy — a bajnokságra. Az 1955. évi országos bajnokság megrendezésénél, illetve előkészületeinél erre figyelemmel kellene lenni.

A vidéki úszók részéről örvedetes fejlődésről számolhatunk be. Férfiaknál majdnem minden versenyszámban jutott a döntőbe vidéki úszó és sok versenyszámban igen értékes helyezéseket is ért el. A 100 méteres férfi gyorsúszásban és hátúszásban, valamint a 200 méteres mellúszásban és hátúszásban az első hat helyezett között három vidéki versenyző volt. A 100 méteres férfi mellúszás döntőjének résztvevői között egy fővárosi, két kínai és négy vidéki versenyzőt találunk. Újabb vidéki tehetségek: a debreceni Krausz, a szegedi Vajtai, az egri Visontai.

Sajnálatos, hogy a nőknél, nem volt tapasztalható a vidékiek fel-tünése úgy, mint a férfiaknál. Említésreméltó teljesítmény Gyergyák M. második és negyedik, illetve Csuhány harmadik és negyedik helyezése volt a gyorsúszó számokban.

*

Az országos bajnokság rendezése nem volt kifogástalan. A benevezettek nagy része nem állt rajt-hoz, amiért természetesen az egyesületi vezetők felelősek.

Émiatt vontatottá és nehézkesé vált a verseny rendezése. Helyesebb lett volna az időfutamokat összevonni, ugyanis két vagy három indulós futamoknak nem sok értelmük volt. Sőt volt olyan futam, amelyben egy úszó indult.

*

1955-ben már tervszerűen decemberben kerül megrendezésre az országos úszóbajnokság. A múlt évi tapasztalatok felhasználásával előre láthatólag jobb körülmények között még jobb eredményeket fognak úszóink elérni.

Bakó Jenő
Eger

Sportkörök téli élete SZABOLCSBAN

A szabolcsi MTSB egész területén Téli Kupa küzdelmek indultak meg, külön-külön minden járásban. A Téli Kupa során havonta értékelik az elért eredményeket és a legjobban működő sportköröket vándorzászlóval jutalmazzák. A járások munkáját végül a következő pontok szerint értékelik:

1. hány sportágban rendeznek versenyt,
2. hány sportoló vesz részt a versenyeken,
3. hány sportköri estét tartanak,
4. hányan vettek részt a sportköri estéken,
5. hány játékvezetőt, versenybírókat képeztek ki,
6. hány MHK-szabálymagyarázó estét tartottak,
7. hány estét rendeztek a szurkolók számára,
8. hány népi sportjátékot elevenítették fel,
9. hány járási versenyt rendeztek.

KAJAK-KENU SPORTUNK

nagy eredményei, hibái és feladatai I.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy hazánkban a kajak- és kenu-sportot az elmúlt évben ismerte meg igazán a sportkedvelő magyar közönség a *maconi* világbajnokság világraszóló magyar győzelmei nyomán. Hat világbajnokság, 5—5 második és harmadik hely és a nemzetek hivatalos pontversenyének fölényes megnyerése irányította a figyelmet erre az eddig szinte mellőzött, fontos sportágra. Sportágunkra az elért eredmények mellett fel kell, hogy hívja a figyelmet az, hogy szép és egészséges sport, amely külföldön rendkívül elterjedt, mint túra- és versenysport. Kilenc olimpiai versenyszáma van, amelyekben igen komoly győzelmi esélyekkel állnak majd rajthoz a magyar versenyzők.

A magyar kajak-kenu sport a felszabadulás után szinte a semmiből fejlődött mai vezető helyéig. A háború alatt majdnem teljesen elpusztult versenyhajók helyett az egyesületek — sokhelyütt társadalmi munkával — újakat építettek és a hajópark rövidesen a háború előtti nek 3—4-szeresét érte el. Ezzel lehetővé vált igen sok fiatal sportoló bekapcsolódása sportágunkba. A szakosztályok létszáma megnöveke-

dett és sok új szakosztály is alakult. Az elmúlt években az országos versenyeken állandóan 400—500 induló volt, ami szükségessé tette az I. és II—III. osztályú versenyzők versenyeinek szétválasztását.

A felszabadulás előtt vidéken a kajaksport szinte teljesen ismeretlen volt. 1954-ben már a vidéki egyesületek által rendezett lillafüredi és tatai versenyeken szép eredmények igazolták a vidék kajaksportjának fejlődését. A diósgyőriek két fiatal válogatott versenyzője, Kiss és Boros a legjobb magyar versenyzők közé tartoznak.

VERSENYZŐINK súlyos problémáját oldották meg az 1950-ben és 1954-ben megépített *tanmedencék*, amelyek télen is lehetővé teszik a kezdő kajakosok oktatását.

A sportág vezetői (nagyreszt társadalmi aktívák) és edzői csendben, szerényen dolgozva felhasználták a párt és a kormány által nyújtott lehetőségeket és hatalmas munkát végeztek a sportág tömegesítése, a hájállomány növelése terén. Azonban nemcsak mennyiségi téren volt tapasztalható komoly fejlődés. A kajak-kenu sportnak technikája, tak-

tikája és edzésrendszere szintén hatalmas fejlődésen ment keresztül, ami a régi tapasztalt edzők mellett fiatal edzők — nemrég még versenyzők — munkájának is köszönhető. A VB-re készülő válogatott keret egyéves munkájának eredményei, a magasszínvonalú hazai versenyek, de főleg a VB versenyei megmutatták, hogy milyen úton kell tovább haladnunk, egyben feltárták sportágunk hiányosságait is.

TECHNIKÁBAN: Az eredményes magyar stílust ma az jellemzi, hogy felhasználtuk *kajaksportunk* régi hagyományából a könnyed ritmust és pontos lapátkezelési technikát, ezt összekötöttük az erőteljes munkával. Ez azonban még nem általános nálunk. Még mindig vannak egyesületek, ahol férfi versenyzők 218 cm hosszú és 17 cm széles lapáttal eveznek. Erőteljes munka csak a lapátméret növelésével lehetséges! A VB-t nyert rövidtávú férfi versenyzőink idejekorán megnövelték lapátméretüket. A világbajnokság legjobb párosa, a *Mészáros-testvérek* 18,5, a világbajnok négyes tagjai 20 cm széles lapáttal eveztek. Versenyzőink és a legjobb

Ami itt következik, azt egy lelkes, fiatal aktív mondja el, Bittó Lajos, a saját szavaival, amelyeken semmit sem változtatunk. Így jellemzik leginkább azt az embert, aki szereti a sportot, valamilyen ok miatt nem sportolhat, s ezért aktív lett. A sport társadalmi munkása. Oly sok szó esik mostanában róla, az aktíváról, illő már, hogy végre ő maga is megszólaljon.

Ugyan! Kit érdekel egy társadalmi munkás? Így hívnak minket, vagy aktívának. Ez az utóbbi a jobb és találabb név is, mert igaz, ami igaz, tényleg aktívak vagyunk. Legalább is itt a tizenharmadik kerületben, Angyalföldön. Én három év előtt kerültem be a labdarúgó szövetségbe. Kérdezzék meg csak a kerületi focistákat, ismerik-e Bittó Lajost. Amint hallanak, annak csak a felét higyjék el, az is elég. Ezt pedig ne vegyék dicsekvés-

nek. *A fegyelmi bizottság* előadója vagyok és ez az egyik leghálátlanabb munkakör, ami létezik a sportban... De nem baj...

Valamikor magam is elég jól játszottam, persze, kerületi viszonylatban. Szeretem a mi öreg gyárvárosunkat, főként a sportját és abból is leginkább a focit. De értek a többihez, azokat is szeretem. Nekem az a fő, hogy sport legyen. Szóval játszottam együtt még *Lantossal* és *Buzán-szkyval* is, katonakoromban. De egyszer megbetegedtem. Súlyos dolog volt, ráment az egyik vesém. Azóta csak a partvonalról nézhetem a mérkőzéseket. Pedig még harminc éves sem, vagyok.

Fájt, hogy számomra már befejeződött a sport. Nem tudtam belenyugodni. Azután rájöttem, észrevettem, hogy van a sportnak másik része is. Ahol az ügyeket intézik, rendet tartanak, irányítják a sportéletet. Kiderült, hogy ebben a munkában engem is használhatnak. *Aktív* lettem.

Előbb a *Transzvilban*, ahol dolgozom. (Meós vagyok.) Először a sportbizottság propagandistája let-

BESZÉLJEN

tem, később a sportkörülnök helyettese. Az elnököm nő volt, a *kajakos Bánfalvi*, aki tavaly világbajnok lett. Egyik szakosztályt hoztuk össze a másik után, de a labdajátékok vezetője a népszerűségben: a futball és utána a kézilabda, meg a röplabda.

A sportkör ügyei miatt gyakran jártam a kerületi TSB-be. Egy napon azután bekerültem a fegyelmi bizottságba. Jegyzőnek. Hamarosan előadó lettem és az elnök helyettese itt is.

Rengeteg munkánk van, képzelhetik, 1954-ben már 80 futbalcsapat játszott az Angyalföldön. Hogy mennyi időmet áldozom a sportra, arról a feleségem tudna leginkább nyilatkozni. Nyilatkozik is, mikor hazamegyek, különösen a szövetségi napokon. Kedden-pénteken, meg szombat-vasárnap. Két fiam is vár otthon, talán helyesebb lenne velük tölteni azt a kis szabad időmet?... De akárhogy, nem tudom elhagyni a sportot, érzem, szükség van rám is...

A szövetségi napok kö-

zött a csütörtök a fegyelmi bizottságé. Akkor van a legtöbb dolgom, gyakran késő estig ülünk a bizottsági szobában. Egyik ügy következik a másik után. Akárhányszor csak kapuzárás után érek haza. Elég baj, hogy ilyen sok a fegyelmi bizottság munkája. És ez a leghálátlanabb munka, a fegyelmzés. Egyre csak osztjuk a büntetéseket. Ha sajnálom is néha a játékos, ha elhíszem is, hogy nem rossz fiú, csak éppen nem gondolt arra, hogy... hiába, a játékozó jelentése a döntő, aszerint kell megállapítani a szabálysértést. Akkor következik a kritizálás, hogy így, meg úgy, súlyos az ítélet, a játékos nem érdemelt annyi eltűnt, félrevezettek bennünket... Pedig semmi közöm egyik csapatához sem, egyik épp olyan kedves, mint a másik. Csak hát az igazságba — ha kellemetlen — nehezen nyugszanak meg az emberek.

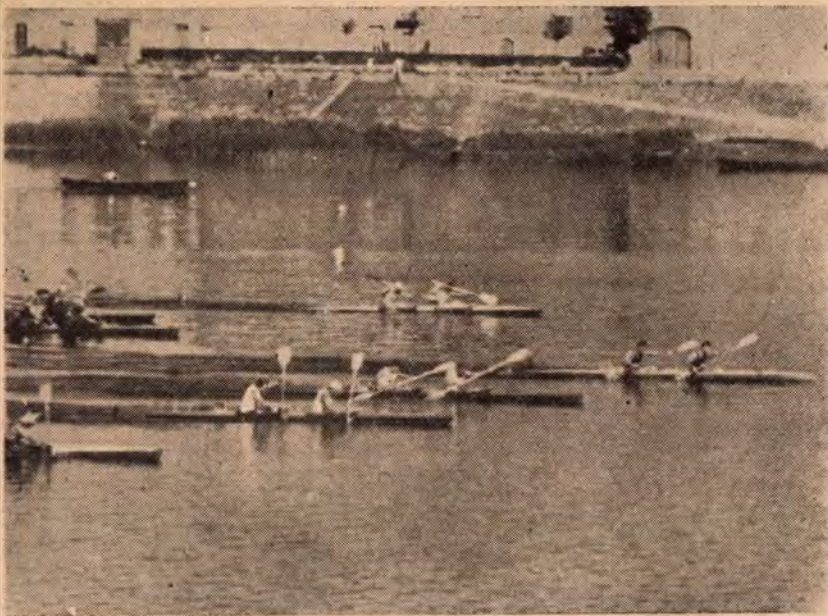
A sok rossz példa, különösen a „nagyok” sport-szerűtlensége megnehezíti

külföldi versenyzők eredményei azt mutatják, hogy rövidtávra a helyes lapátméreteket hosszúságban 220—222 cm, szélességben 18—20 cm között kell keresni, az egyén adottságainak figyelembevétele mellett.

Rövid távon a gyors levegőmunka eredményes, különösen csapathajónál. *Mészárosék* 96-os, a négyes 112-es, az 500-as kettesek 110—114-es csapázzámmal eveztek, amit a végén még fokozni tud-

tak. Míg rövidtávú versenyzőink kimagaslottak a mezőnyből, addig hosszútávú versenyzőink átlagánál a svédek jobbnak bizonyultak. Ennek oka szerintem, a hosszú távra rossz lapátméretünkben keresendő, amit az is bizonyít, hogy a kitűnő formában lévő *Urányi—Varga* és a két *Mészárosból* álló hosszútávú négyesünket még a svédek rossz összmunkával evező második négyese is megelőzte. A svédek 224—226 cm hosszú és 20 cm széles lapátokkal eveztek. Hosszútávú versenyzőink közül kivétel *Hatalaczky*, aki egész különleges méretű, 228 cm hosszú és 22 cm széles lapáttal nyert egyesben világbajnokságot. A követendő példát ő mutatta meg: hosszútávon kisebb csapázzámmal, nagyobb átlagsebességet kell biztosítani, amit hosszabb lapáttal és nagyobb lapátfelülettel lehet elérni. Női párosainknak a VB-n elért I. és II. helye elsősorban a nagyszerű összmunka eredménye volt. Egyesben kiütözött női versenyzőink fő hibája: *gyengék*, ezért az utolsó 100 m-t nem bírják.

TAKTIKÁBAN: A magyar versenyzők taktikai tudása igen nagy. Könnyed stílusuknál fogva az oldal- és farhullámok segítő hatásának kihasználását kitűnően ismerik. Jól tudják, hogyan kell egymásnak segítséget nyújtani és az ellentétet a „szabályok adta lehetőségeken be-

A Mészáros-fivérek győzelme a kajak VB-én, a férfi kettősök 1000 m-es versenyének döntőjében

AZ AKTÍVA

a munkánkat. Azt hiszem, a válogatottak is másként viselkednének, ha tudnák, mennyire figyelik minden mozdulatukat. A multkor is mi történt? Kiállítottak egy játékost, mert szidta a játékostársát. Magyaráztam neki, hogy ez mennyire sportszerűtlen, milyen méltatlan egy labdarúgóhoz. Utána letárgyaltuk az esetet és a sértegetőt két hétre eltiltottuk a játéktól. A poruljárt fiú felfortyant: „Csak a válogatottaknak szabad veszekedni a pályán, nekünk nem?!“ Erre bizony nemigen tudunk mit felelni. Magunkban igazat is adtunk neki. A válogatottaknak, élvonalbelieknek még kevésbé szabad...

Szidnak, szidnak, de mégis csak megbecsülnek bennünket. Jólesik, amikor látjuk, hogy van foganatja annak, amit mondunk. Mégsem dolgozunk hiába. Aztán persze az ember mással is foglalkozik, mindennel. Tavaly még elég rossz volt az ügyvitel a szövetségben, szinte képtelenek voltunk adminisztrálni a 80 csapatot. Most

sokkal alaposabban szervezzük meg az 1955. évi bajnokságot. Már meg is kezdtük a szervezést és biztos, hogy az idén ezzel nem lesz semmi baj.

A TSB-ben, azt tudom, nagyon megbecsülnek minket és bíznak bennünk. Szilágyi elvtárs, az elnök, egyetlen szakkérdést sem intéz el nélkülnk. Ezt persze látják a csapatvezetők, az intézők is és emelkedik a tekintélyünk. Csak az a baj, hogy nincs, ahol rendszeresen dolgozhatnánk. Egy kicsi szobában zsúfolódunk össze több más szövetséggel. Ember ember hátán, alig halljuk egymás szavát. De hát — a lakásom sem nagyobb. Hallom is eleget a feleségemtől: „Ahelyett, hogy aktíváskodsz, inkább egy rendes lakást szereznél!“ Próbálok magyarázni neki, hogy a kettőnek semmi köze egymáshoz, legfeljebb annyi, hogy a szövetség otthona sem megfelelő.

Persze vannak, akik csak azért vállalnak ilyenféle munkát, mert előnyökhöz akarnak jutni. Emlékszem,

tavaly új aktívákat tobozotunk a szövetségnek. Jöttek is, de mindjárt kérték az ígért pályabelépőt és érdeklődtek, mikor kerül sor olyan kiküldetésre, amiért díjazás jár. Mikor azután megkezdődött a munka is, jónéhánynak elment a kedve az egészségtől. Bizony, nem mindenki érti meg, hogy a társadalmi munkás nem kap, hanem ad. Szeretetet ad, szívet, lelkesedést a sportnak. Sok önmegtartóztatást követel az ilyen élet, nem sokkal kevesebbet, mintha magam is sportolnék. Pedig azt még szívesebben csinálnám.

Magyarázok ezt a fiataloknak is, akik úgy mondják, szeretik a sportot, de ténylegesen nem sportolnak. Egyelőre azonban az egész szövetségben egyedül vagyok, aki még nem töltötte be a harmincadik évét. A többiek kiöregedett sportemberek. A fiatalok nehezen szánják rá magukat, ilyen munkára. Pedig szép dolog a vezető munka is a sportban!... Tavaly beszerveztünk jónéhány fiatalembert. Eleinte jöttek szorgalmasan, de azután lassan mégis elmaradoztak.

Lelkesedés kell, anélkül nem megy ez sem, mint semmi más a sportban. Én

például bárhová kísérem el a *Transzvíll* csapatát — mert mégis csak az az én csapatom —, pillanatig sem tudok nyugodtan ülni meccs közben. Szurkolok, biztatom őket, ahogy csak tudom. A szünetben is bemegyek hozzájuk és magyarázom, hogy a második féldőben jobban, több szívvel küzdenek. Fáj, ha ilyenkor valamelyik fiú azt mondja: „Mondd Bittó, mit izgatod magad?...“ Én tényleg izgatom magam és azt gondolom, hogy jobb lenne, ha a többi fiatalból sem hiányoznák ez a lelkesedés és a csapat szeretete. Nem szabad elfelejteni, hol nőtt fel az ember, hol kezdett sportolni. Én itt nőttem fel, az Angyalföldön. Nem a legszebb része ez a városnak, poros, füstös, nekem mégis a legkedvesebb. És a sport! Már élni sem tudnék nélküle. Azért lettem aktíva, hogy így adhassam vissza az Angyalföldnek azt, amit játékos éveimben kaptam tőle, a régi csapatomtól, a gruntdoktól...

Ezért kelek fel vasárnap újra 7-kor, hogy 9-kor már ott dideregjek a pálya szélén, egészen délig. Mert a vasárnapi mérkőzésen én leszek az ellenőr...

A Pintér—Bánfalvi pár szerzi meg a világbajnokságot a nők 500 m-es versenyében, a második helyezett is magyar pár, a Lieszkovszki—Egressy kettős

lül" akadályozni. Versenyzőink azonban taktikai tudásukat rossz irányban hasznosítják. Az utóbbi években ritkaságszámba ment az olyan hazai verseny, ahol rövidebb távon ne lett volna szabálytalan oldalvizezés, hosszú távon pedig rendszeressé vált „a véletlen" összeütközés a fordulónál, vagy egymás hajójának a visszahúzása. Hosszú távon szembetűnő volt, hogy a legtöbb versenyző azt várta: a másik vezessen és ő csak a fordulólőnyért harcolt. Ehhez járultak még az olyan gyakori szabálytalanságok, mint az ellenfél „elvezetése" a másik hajó segítségével céljából, az ellenfél parthoz, vagy valamilyen úszóműhöz való szorítása, vagy állandó irányváltoztatással az ellenfél akadályoztatása. Ezek természetesen mind a hajók rongálásához és a versenyek iramának csökkenéséhez vezettek. Csak *Hatlaczký Ferenc és Urányi—Varga* párosunk törekedett minden versenyén komoly iram tartására. Hosszú távon kirívó szabálytalanságokat nem láttunk. Mindenki a komoly iramra és az ellenfél lerázására törekedett. Ezen a téren a fejlődést versenybíróinknak a szabályokhoz való szigorú ragaszkodása, az edzők nevelése és több időfutamos verseny rendezése hozza.

AZ EDZÉSRENDSZERBEN: A külföldi versenyzők alkatilag nagyobbak és erősebbek a mi kajakozóinknál, azonban versenyzőink általában kidolgozottabb és állóképesebb a külföldiekénél. A négy időszakos edzésrendszer bevezetése és a változtatott keret egész évben való foglalkoztatása ugrásszerű fejlődést eredményezett. Különösen az alapozó időszak sokoldalúsága figyelemreméltó: a legjobb versenyzők közös tornatermi edzéseken vesznek részt, ahol igen nagy szerepe van a sze-

reken végzett erőgyakorlatoknak, amelyek a kajakozáshoz fontos váll-, kar-, has- és lábizom erősítését célozzák. Az igen alapos gimnasztika és szertorna után labdajátékok következnek. Versenyzőink igen jó labdarúgók, jól kosaraznak és nagy lelkesedéssel játszanak. Mind a két labdajátékot igen jónak tartom, a határozottság, gyors helyzetfelismerés, gyorsaság és robbanékonyság fejlesztése szempontjából. A tanmedence edzéseinek célja kettős ebben az időszakban: a helyes technika elemzése és beidegzése. Az

evezési idő növelésével az erős állóképesség fokozása érhető el. Versenyzőink emellett különböző kiegészítő sportokat folytatnak, amelyek közül a sí a legnépszerűbb. A kajakosok között jó lesiklókat és sífutókat találhatunk.

A formábahozó és formábantartó időszak edzésrendszeréről csak annyit, hogy a magyar kajakosok hihetetlenül nagy erőfeszítéseket tesznek az eredményekért. Március 1-től októberig a vizen vannak és átlagosan napi 20—25 km-t eveznek. A tavaszi gödi táborban volt versenyzőink nem egyszer egyes kajakban 8—9 óra alatt kerülték meg a szentendrei szigetet, ami 80 km-t jelent. *Legjobb kajakosaink évente 3500—4000 km-t eveznek!*

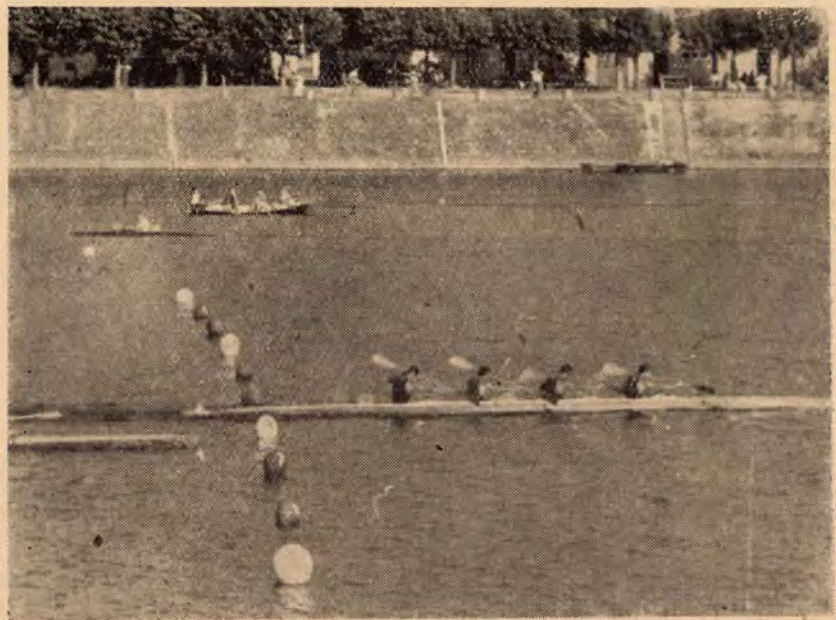
Természetes, hogy ilyen hatalmas teljesítményekhez a lehető legsportszerűbb életmód szükséges. Ezen a téren nincs baj, mert sem dohányos, sem alkoholistákajakost nem ismerünk. Ez a sport hatalmas kalóriaszükséglettel jár és ezért van az, hogy az edzőtáborban a kajakosok esznek legtöbbet.

Igen örvendetes az a tény, hogy sportköreink ma már felhasználják az élenjárók tapasztalatait és mindenütt a négy időszakos edzésterv alapján dolgoznak.

A VB-beszámoló iránt mutatott nagy érdeklődésből pedig arra következtethetünk, hogy a szakvezetők felhasználják az 1954. év tapasztalatait és hozzáfognak a még meglévő hibák mielőbbi kiküszöböléséhez.

FÜZESSÉRY GYULA

A kenusportra vonatkozó 1954-es tapasztalatok és az ezek alapján kialakult feladatok ismertetésére februári számunkban kerül sor. (Szerk.)

Vagyóczki, Kovács, Nagy, Sziget összeállításban győz Magyarország 4-es csapata 1000 m-en Maconiban

(Boon Ottó felvételei)

Lengyelország legeslegifjabb szíói komolyan készülnek első versenyükre

Tömegsport, tömegek sportja

Az utóbbi időben egyre több szó esik a minőségi sport mellett a tömegsportról is. Különösen az évvégi beszámolók foglalkoztak vele, amikor átfogó módon jellemezték a fejlődésben megtett utat. Így volt ez az új esztendő első napjaiban is, az 1954-es év eredményeinek felmérésénél.

A minőségi sportban elért világraszóló sikereink mellett hiányosságként említették meg a cikkek a tömegsport, a tömegek kedvelt időtöltéssel párosult, szóragoztató sportolásának hiányát.

Lassanként divattá és a beszámolók megszokott soraivá kezdnek válni e megállapítások, mert csak a lényegre érintve beszélünk és írunk róluk, de érdemben nem foglalkozunk velük elég részletesen. Pedig itt az ideje, hogy társadalmunk jelenlegi fejlődési szakaszában nagyobb figyelemmel forduljunk a tömegek felé és megoldjuk ezek sportolási kérdéseit. Mindenekelőtt tisztázni kell a fogalmakat és a megoldás lehetőségeit, illetőleg a tömegsport

egy-egy területét, mert csak így tudunk eligazodni a sport sokféle megnyilvánulási formái között. Sajnos, az idevonatkozó szakirodalom terén is gyengén állunk, mert nem igen vannak olyan könyvek vagy cikkek, amelyek e kérdéssel behatóan, tudományosan foglalkoznának. Így egyéni elgondolásokról kell kiindulnunk s többek hozzászólása után lehet kialakítani a végleges álláspontot.

Sportolók — sportolatók

Mindenekelőtt két csoportra kell osztani azokat, akik cselekvőlegesen bekapcsolódnak a sportba: a sportolók és a sportolatók csoportjára. A sportolók alatt azokat érthetjük, akik rendszeresen résztvesznek bajnoki rendszerű versenyeken, mérkőzéseken és akik tervszerű edzéseken, edzői irányítás mellett valamilyen szervezeti egységben sportolnak. A sportolatók csoportjára az alkalmi jellegű sportolás a jellemző, amit vagy sportszervezetekben, vagy azon kívül fejtenek ki.

A rendszeres sportolók művelik a tulajdonképpeni minőségi sportot. A minőségi sport természetesen annál erősebb és egészségesebb, minél nagyobb létszámú sportolóra támaszkodik. A kérdés lényege itt az, hogy hogyan lehet a tömegességet növelni, vagyis az egyes sportágakban a rendszeres bajnoki megmozdulásokban a résztvevők számát emelni. Minél nagyobb legyen tehát például megyei viszonylatban a labdarúgó bajnokságban induló csapatok száma, vagy az atlétikai versenyeken minősítéseket elérők létszáma stb. A jelenlegi sportéletünk egész szervezete, személyi és anyagi lehetőségei döntő módon e célt szolgálják s e téren hatalmas eredményekről is számolhatunk be.

Bármennyire is fontos a rendszeres sportolók létszámának növelése, a minőségi sport tömegesítése, a sportfeladatoknak ez csak egyik részét jelenti és emellett nem szabad elfeledkeznünk a másik feladról: a sportolatók

sportolási igényeinek kielégítéséről sem. Akármilyen nagy eredményt érünk is el a minőségi sportolók tömegesítése terén — s ez kívánatos is — egy igen jelentős létszámú tömeget mégiscsak a sportolók fogják képezni. Ezeknek a tömegeknek sportolási igényeik vannak s ezek kielégítéséről is gondoskodni kell. A kultúra állandó emelkedésével együtt jár a sportolás iránti igény emelkedése is. Ez a sportolási igény azonban nem mindig jelenti a rendszeres, versenyszerű sportolásra való bekapcsolódást — bármennyire is ez lenne a kívánatos, — sokan vannak és lesznek olyanok, akik valamilyen oknál fogva nem a versenyszerű sportolást, hanem az egészséges időtöltést jelentő, szórakoztató jellegű sportolást választják.

A tömegigények kielégítése

Hogyan lehetne ezt irányítani, kielégíteni? Ennek megoldása nem olyan egyszerű, de ha lépésről-lépésre haladunk, nem megoldhatatlan.

Elsősorban a sportköröknek kellene a tömegekkel többet törődniük. Foglalkozniuk kellene olyanokkal is, akikből már eleve nem lesz balhátvéd a labdarúgó csapatban, sem 800 méteres csúcstartó, sem az edző valamilyen titkos reménysége. Gondoskodni kellene a dolgozók sportolási kedvteléseinek intézményes kielégítéséről. Itt olyan alkalmak és módszerek lennének célravezetőek, amelyek kedvet ébresztenek, jókedvet fakasztanak s emellett az egészséget is fejlesztik. Alkalmi jellegű sportmegmozdulásokkal kellene kezdeni, különféle versenyekkel, szórakoztató jellegű testnevelési foglalkoztatásokkal, egyszerűbb, de érdekes játékokkal. Rendezni lehet úszótanfolyamokat, kirándulásokat, télen rődli vagy síkirándulásokat stb. Ezt a célt lehetne elérni az általános szakosztályok munkájával is, ha ezek a szakosztályok működnének. Ezek természetesen nem új elgondolások, a figyelem azonban elfordult e problémák felől.

Kérdéshatár, hogy hát nem ez lenne-e az MHK feladata. Igen, az MHK-nak ezt a feladatot is be kellene töltenie, de sajnos eddig nem töltötte be. Bármennyire is kívánatos lenne, hogy az MHK követelményeinek minél többen tennének eleget, ami a rendszeresebb és sokoldalú edzéseket jelentené, egyelőre azonban az MHK a tömegeket kevésbé

mozgatta meg, inkább az iskolások és a versenyszerűen sportolók adták az MHK-jelvényesek többségét, akik amúgyis megfelelő testmozgást végeznek. A falu számára még biztosít valami sportolási lehetőséget a részükre rendezett szpartakiád, de a városi dolgozók tömegei számára ilyen lehetőség sem áll fenn. Első feladatul tehát a sportkörök szervezésén belüli tömegeket foglalkoztató sportmunka megindítását kell megemlítenünk. Másodsorban fel kell mérni azokat a sportolási lehetőségeket, amelyek a sport-szervezeteken kívül jelentkeznek a tömegek számára. Itt olyan sportjellegű időtöltésekről lehet beszélni, amelyekben mindenki egyéni tetszése szerint vehet részt pl. úszás, korcsolyázás, természetjárás, sízés, rődlizás, evezés, tenisz stb. Ezekben a sportágakban mindenki résztvehet egyéni kedvtelése szerint, akár csak időtöltésről, akár egészségügyi szempontok előtérbe helyezéséről is legyen szó. A dolgozók nagyrésze él is ezekkel a lehetőségekkel, mert eljárnak az uszodákba, a korcsolyapályákra és kirándulnak a hegyekbe. De úgy gondoljuk, hogy az itt kínálkozó lehetőségeket még nagyobb mértékben ki lehetne bővíteni.

Ha azt akarjuk, hogy sokkal nagyobb tömeg járjon úszni, akkor nemcsak az uszodák számát kellene növelni, hanem az úszni tudók számát is. Meg kell ismertetni széles körben a sízés alapelveit, ha azt akarjuk, hogy ez is valóban a tömegek egészséges szórakozásává váljék. A feladatok megoldása itt egyik napról a másikra nem megy, hosszabb tervszerű folyamatról van szó, amit azonban egyszerű el kell kezdeni. De a távolabbi célok mellett adódnak közelebbi célok és feladatok is. Ilyenek lehetnek például az ingyenes úszás-, síoktatás bevezetése, a kirándulási helyeken sportolási foglalkoztatás biztosítása, elsősorban játékok megszervezésével, amit a Szovjetunióban már be is vezettek. Biztosítani lehetne a rődlipályákon a felügyeletet, amely nemcsak a rendet, hanem a sérülések elkerülését is biztosítaná. De lehetne még egyéb feladatokat is felsorolni.

Az iskolában kell kezdeni

Kézenfekvőnek látszik, hogy a sportkultúrába való bevezetést, a sport megkedveltetését, a sportolás iránti kedv felkeltését már az iskoláskorban kell elkezdeni. Ekkor kellene olyan szokásokat ki-

alakítani, amelyek a későbbi korban is igénylik a sportolást. Ez nemcsak a versenyszerűen sportolók utánpótlását biztosítaná, hanem a tömegek egészséges szórakozását is jelentené. A 14. életévig terjedő általános iskolai kötelezettség ideje alatt kellene a sportkultúráis alpműveltség magvait elbontani.

Az lenne kívánatos, hogy az iskoláskorú tanulók akár a tanórákon, akár a tanórákon kívül el-sajátíthatnák a sport alapelemeit azokban a sportágakban, amelyek a tömegek sportjának alapját képezhetik, így például az úszásban, korcsolyázásban, síelésben, evezésben, és megkedvelnék a természetjárást is. Természetesen az iskolán kívüli viszonylatokban szintén biztosítani kellene a dolgozók számára ezeknek a lehetőségeit.

A gyakorlati megvalósítás

Az elvek gyakorlati megvalósításához létesítmények, felszerelések szükségesek. Ezekhez pedig pénz kell. Sok mindent meg lehetne azonban oldani kevesebb költséggel is, ha a jelenlegi adottságokat jobban kihasználnánk, például a létesítmények jobb kihasználásával, a felszerelések nagyobb megbecsülésével, a takarékos elvnek fokozottabb betartásával stb.

A költségeknek egy részét a dolgozók is magukra vállalják, különösen az egyéni sportfelszerelések, eszközök beszerzésénél. A tömegek sportjára befektetett összeg sokszorosa megtérül az egyén jó egészségi állapota és ezen keresztül az egész társadalom munkaerejének növekedése révén. E rövid cikkel szemben túlzás lenne azt az igényt támasztani, hogy minden kérdést felvegyen és ezekre feleletet is adjon. Az ezerarcú sport egyéni és társadalmi megnyilvánulásáról van szó, egy társadalmi jelenség-gel állunk szemben, amelynek nagyon sok árnyalata, megjelenési formája van. Mindezeknek az egyén megerősödése, szórakozása, a népegészség szolgáltatába való állítása nem kis dolog. Csak akkor léphetünk előre ezen a téren is, ha együttes munkával tisztázzuk a fogalmakat, megállapítjuk a teendőket, kidolgozzuk a módszereket és az egyes szervek feladatait.

Csak így tudjuk valóra váltani azt az óhaját, hogy a sport valóban tömegsporttá és egyben a tömegek szórakoztató, felüdítő tevékenysége legyen.

Sós István

A SPORTOLÓ KÍNA

Kína lakóinak száma immár meghaladta a 600 milliót. S mint a lakosság számának gyors növekedése, úgy mérhető pontosan a felszabadult kínai nép gazdasági és kulturális fejlődése is. Új gyárak százai jelzik a kínai ipar erősödését, folyamatosan növekszik a mezőgazdasági termelés, az iskolákban és a főiskolákban pedig egyre szilárdabbá válnak a kulturális fejlődés alapjai. A kulturális fejlődés közben növekszik, erősödik Kína sportja is.

A Kínai Népköztársaság Alkotmányának 94. pontja kimondja: *»Az állam különleges gondot fordít a fiatalság testi és szellemi fejlődésére.«* Ez a kínai sport alkotmányos biztosítéka.

A Kínai Kommunista Párt kezdetől fogva nagy súlyt helyezett a fiatalok sportszerű nevelésére. A párt Központi Bizottságának egyik legutóbbi határozata úrra megállapította: *»A legpontosabb*

politikai feladat — a nép egészségének javítása, testi erejének biztosítása.« És ennek egyik legfontosabb módszere a sport fejlesztése.

Ennek érdekében épült az utóbbi években 74 stadion és más nagyszabású sporttelep Kína városaiban. Épültek, s még mindig épülnek országsszerte a testnevelési házak, sport- és játékterek, uszodák, egyéb sportlétesítmények.

A kínai sport irányítói tudják, hogy a sport és a testnevelés fejlesztése csakis jólképzett szakvezetőkkel, edzőkkel valósítható meg. Ezért a hatalmas ország nagyobb városaiban felsőfokú testnevelési intézeteket nyitottak. Ezenkívül több más főiskolán bevezették a testnevelési fakultást. Jelenleg a testnevelési főiskolán és az egyéb főiskolák testnevelési fakultásain háromezernél többen

szereznek szakképzettséget a sportban és a testnevelésben. Nagyszámban tanulnak kínai fiatalok a Szovjetunió és az európai népi demokráciák testnevelési főiskoláin is.

Példamutató módon foglalkoznak Kínában a tömegsporttal. Ezzel alapozzák meg a minőségi sport fejlődését. De nagyjelentőségű a tömegsport a gyári üzemek, bányák és egyéb munkahelyek dolgozóinak egészségvédelme szempontjából is. A kínai gyárakban, üzemekben, bányákban és az utóbbi időben sok kereskedelmi vállalatnál, sőt különböző hivatalokban rendszeresítették a munkát megelőző tornagyakorlatokat.

Az üzemi és vállalati sportkörök tagjai természetesen nemcsak a napi tornagyakorlatokon vesznek részt, hanem különböző ver-

A magyar labdarúgók 1954-ben ellátogattak Kínába, hogy elősegítsék a kínai labdarúgás fejlődését. Pekingben a Központi Atlétikai Intézet küldöttei virágcsokrokkal és öleléssel üdvözölték a kedves magyar vendégeket

senysportokat is üznek. Legnépszerűbbek a labdajátékok, különösen a labdarugás, a kosárlabda, a kézilabda, de a tenisz és az asztalitenisz is. Sanghájban 1470 női és férfi kosárlabdacsapat szerepel a különböző bajnoki küzdelmekben és ugyanott 822 labdarugócsapat működik.

Mindjobbban terjednek a többi sportágak is, főként az atlétika, a szertorna, az úszás, a korcsolyázás és a sí. 1953-ban rendeztek először országos bajnokságokat és már akkor 34 atlétikai versenyszámban 90 új országos csúcsot állítottak fel. Ezek nagyrészt 1954-ben tovább javították. Ma már egyetlen régi országos atlétikai csúcs áll még fenn — a távolugrásban.

★

A régi Kínában a téli sportok jóformán ismeretlenek voltak. Legfeljebb a vagyonos családok külföldön tanuló fiatal tagjai üztek valamilyen téli sportot. A Kínai Népköztársaság megalapítása óta a sportnak ezen a területén is nagy változások következtek be. Különösen Északkeleten és Észak-Kínában fejlődtek a téli sportok, melyek számára az északi éghajlati viszonyok rendkívül kedvezőek. A korcsolyázáson kívül gyorsan fejlődött a jégkorongozás és a sielés is. Így kerülhetett sor Kína történelmében először az országos gyors- és műkorcsolyázó-, továbbá jégkorong-bajnokságok megrendezésére. A téli bajnokságok rendezési jogát Harbin város kapta, ahol — nagyrészt társadalmi munkával — egy 10 000 négyzetméter nagyságú jégpályát építettek, a kívánalmaknak megfelelő futópályával és 4000 néző befogadására alkalmas lelátóval. Az új pályán kiváló eredmények is születtek. *Lu Juan-lun*, egy falusi sportkör fiatal tagja győzött mind a négy távon, sőt 5000 méteren új csúcsot is ért el. Az északkínai *Huan Vej-lin* 500 méteren új női csúcsot állított fel.

★

Kína falvaiban a felszabadulás előtt hírért is alig hallották a sportnak. Őt esztendeje a sportmozgalom óriási arányokban terjed a parasztfiatalok milliói között. Egyre több kerületi versenyt rendeznek. Például a Mao-kerület 12 falujában 3000 parasztfiatal sportol. A kerületnek 71 férfi és 7 női kosárlabdacsapata van. Licsen járásban a parasztfiatalok társadalmi munkával 122 sportpályát épített magának.

Kína életének egyik legnagyobb változását a nők felszabadí-

tása, egyenjogúsítása jelenti. Ennek természetes következménye az is, hogy a nők egyre nagyobb tömegekben sportolnak. Kosárlabdáznak, röplabdáznak, atlétizálnak, tornáznak.

★

Kínában egyáltalán nem elégszenek meg az öt év alatt elért eredményekkel, hanem igyekeznek fokozni a fejlődést. Ezért nagy figyelemmel tanulmányozzák az élenjáró testnevelési módszereket. Nagy segítséget jelent a kínai sport számára a szovjet sportolók minden látogatása, amely újabb és újabb lendületet ad a fejlődésnek. Hasonló hatása volt például a magyar labdarugók kínai vendégszereplésének is.

A Budapesten tanuló kínai főiskolások résztvettek a magyar

úszóbajnokságokon is. A 200 m-es női mellúszásban 12 induló közül *Cen Szo-fe* 3:13,8-cal harmadik, *Pan Tyin-szen* negyedik és *Jan Ni-csin* az ötödik lett. *Ta Li-hoa* 100 m-es és a 200 m-es női pillangóúszásban egyformán a harmadik helyen végzett. Legjobban *Mu Suan-su* szerepelt: megnyerte a 100 m-es férfi mellúszás bajnokságát, a 200 m-es férfi mellúszásban pedig a második helyen végzett.

A Kínai Népköztársaságban a sport az egész nép ügye és a népmilliói közül egyre többen foglalkoznak komolyan, szakszerűen a sport egyes ágaival.

Huan Csü-zsun

a Kínai Népköztársaság központi kormánya mellett működő Testnevelési és Sportbizottság főtitkárhelyettese.

Kína—Magyarország női kosárlabda-mérkőzés a budapesti FVB-en
(Lukács József felv.)

Formábantartás az ökölvívósportban

Megindultak az új év ökölvívó küzdelmei. Ezek a nyár kezdetéig hétről hétre újabb erőpróbát követelnek a versenyzőktől. Minden edző legfőbb törekvése annak a biztosítása, hogy versenyzői ebben a versenysorozatban letegeredjenek és tudásuk szerint a legeredményesebben tudjanak helytállni.

A sikeres szereplés legjobb biztosítéka a tartós, jó forma. Az ökölvívó versenyző akkor ért el jó formát, amikor a tanult technikai fegyvereket ésszerű taktikai elgondolások alapján a menetek alatt teljes erőbedobással tudja alkalmazni. A jó forma tehát a technika, a taktika és az erőnlét harmonikus együtt-létét követeli a versenyzőtől. Nem mondható jó formában lévőnek az ökölvívó akkor, ha a hármas követelményből akár csak az egyik is hiányos. Például, hiányos technikai felkészültségű versenyzőre a legjobb erőnlét mellett sem lehet rámondani, hogy jó formában van.

Amikor tehát az edző azért fáradzik, hogy versenyzői jó formáját állandósítsa, figyelmének ki kell terjednie az erőnlétre, a technika és a taktika területére.

A jó forma állandósítása nehéz feladat. A legnagyobb szakértelem és óvatosság mellett is, bizonyos hullámzás jellemzi a formavonalat. Bizonyos edzői gyakorlat után, ha kellően ismerjük versenyzőinket, a természetes hullámzást úgy tudjuk irányítani, hogy a komolyabb erőpróba idejére versenyzőinknél a hullámvölgybe jutás elkerülhető lesz. Sőt az ökölvívók alapos megismerése után az is lehetővé válik, hogy a jó formán belül bizonyos időpontokra a versenyzőket egészen magas fokra, csúcsformára hozzuk fel. A jó forma hullámzásának csökkentése, valamint a csúcsforma időzítése elsősorban erőnléti kérdés.

Mielőtt rátérnénk az egyes területek részletezésére, mint alapvetel le kell szögeznünk, a jó forma megtartása, az edzéseken részt vett rendszeres és tervszerű munka mellett, csak a sportszerű életmód következetes betartása által lehetséges. Sportszerű életmód alatt azt a szenvedélymentes természetes életmódot értjük, melyben a munka és a pihenés harmonikusan kiegészítik egymást. A sportszerű életmód betar-

tása hiányában kárbaveszett fáradtság minden becsületes törekvésünk. Azzal a hasonlattal lehetne érzékeltetni az ilyen értelmű munkásságunkat, hogy ez olyan, mintha szemétdombra akarnánk palotát építeni.

Az erőnlétről

A jó forma feltételei között elsősorban az erőnlétről kell beszélnünk. Ebben az időszakban az a versenyző mondható jó erőnlétűnek, aki a mérkőzések meneteit teljes erőbedobással tudja végigküzdeni. Ezt szaknyelven különleges erőnlétnek nevezzük.

A különleges erőnlét megtartására elsősorban a szakmai jellegű gyakorlatok a legalkalmasabbak. Az ökölvívás szakmai jellegű gyakorlatai: a szerek (zsák, körtelabda, falipárna, stb.) végezhető ütési gyakorlatok, árnyékökölvívás és a kesztyűzés. Nem számítható közvetlen ebbe a csoportba az olyan gyakorlatanyag, melynél a versenyző nem végez ütőmozgást (pl. kötelezés).

A szakmai jellegű gyakorlatok mellett fontos szerep hárul az úgynevezett kiegészítő mozgásra is. Ezek a következők: gimnasztikai gyakorlatok, nagylabdagyakorlatok, futás, játékok és szerek végezhető könnyebb hatású tornagyakorlatok.

Az erőnléti megterhelés mértéke

Az edző munkájának egyik legfelelősségteljesebb és legnehezebb részét a versenyzők erőnléti felkészítése alkotja. Nehéz ez a feladatkör, mert az erőnléti megalapozás ennek megfelelően az erőnléti gyakorlatok adagolása, sok feltételtől függ. Általában megkülönböztetünk erős, közepes és könnyű hatású edzéseket. Erős — tehát kimondottan erőnléti — edzésnek nevezhető az, amikor a versenyző megterhelése kb. 9—12 menetnek felel meg. Közepes erősségű a 6—9 menet megterhelésének megfelelő edzés és könnyű hatást okoz a 4—6 menetnek megfelelő edzés mennyiség. Ezekon kívül az edzéseken még más anyag is szerepel (bemelegítés, talajon végezhető talajgyakorlatok, nagylabdagyakorlatok stb.), de ezek a menetekre osztott megterhelésen kívül esnek. Az egyes menetek erősségi fokát az edző — a számbavehető körülmények alapján — egyénenként határozza meg.

Az erőnléti gyakorlatok mértékét, erősségét az alábbi tényezők szabják meg:

- a versenyzők kora,
- a versenyzők egyénisége,
- a versenyzők technikai felkészültsége,
- a versenyzők erőnléti állapota,
- a versenyek időpontja.

A kor figyelembevétele az edző szempontjából azt jelenti, hogy az erőnléti megterhelést mindig a versenyzők korcsoportjához kötött me-

netidőre méretezi. Tehát az ifjúsági versenyzőknek 2 perces, a felnőtt versenyzőknek pedig 3 perces meneteket ír elő. Sajnos, sok edző a gyakorlatban, főleg kényelmi szempontból, minden versenyzőjét 3 perces menetekre állítja rá. Azt nem kell külön fejtegetni, hogy ez a felelőtlen eljárás milyen károkat okozhat fiatal (serdülő, ifjúsági) ökölvívóinknál.

A versenyzők egyéniségének, mint az erőnléti megterhelést befolyásoló tényezőnek, részletes elemzése előtt le kell szögeznünk azt a tényt, hogy a jó erőnlét megszerzése, huzamos időn át való megtartása csak kemény edzésmódszerekkel lehetséges. Ez alól nincs kivétel, legfeljebb az erőnléti edzésanyag módosul, a versenyző egyénisége szerint.

Az ökölvívásban a testi adottságok alapján a következő típusok közzismertek: laza — kötött, lassú — gyors.

Ha az ökölvívó kötött izomzatú, főleg lazább jellegű erőnléti gyakorlatokat végeztessünk vele. Az ilyen versenyző sokat árnyékoljon, körtelabdázzon, viszonylag kevesebb erőnléti mozgást végezzen a homokzsáknál. A kötött izomzatú versenyzőnek a homokzsáknál történő munkáját nagy óvatossággal építsük fel. Amíg a laza mozgás nem válik a versenyző vérévé, egyszerre ne ütsük három meneten keresztül a homokzsákon, hanem tüzdeljük azt árnyékolással és körtelabdázással. Kellő előrehaladás után megengedhetjük a homokzsákon a folyamatos három menetet; egy gyenge, egy közepes, egy gyenge erősségű menet formájában. Amikor ezeken a fokozatokon már végighaladtunk, megengedhetjük, hogy a kötöttségre hajlamos versenyző is három menetet teljes erőbedobással dolgozhassék a homokzsákon. Az egyes meneteket, majd a teljes menetsort mindig alapos lazítás kövesse.

A kötöttségre hajlamos versenyző ellentéte az a típus, amelyet a túlzott lazaság, puhaság, sok esetben az erőtlenség jellemez. Az ilyen versenyzőt, ellentétben a másikkal, a homokzsákon kell sokat üttetni, az ütőereje fokozása és állóképessége megtartása érdekében. A laza izomzatú versenyzőnél már az is elégséges, ha a menetek közötti szünetben, majd a menetsor végén könnyű izomlazítást végez.

A versenyzők lassúságát — tisztán fizikai vonatkozásában tekintve — két tényező okozza: egyik ok az izommerevség, a másik pedig az izomelgtelenség. E két típusú versenyző erőnléti gyakorlatanyaga egyezik az előbbi versenyzők gyakorlatanyagával. Az izommerevségtől lassú versenyző a kötött izomzatú, az izomelgtelenségben szenvedő ökölvívó pedig a túlzottan laza versenyző erőnléti mozgásanyagát végezheti.

A versenyzők technikai felkészült-

sege is befolyásolja az erőnléti anyag megválasztását. A fiatal versenyzők még a legegyszerűbb mozgásokat is viszonylag kötötten, nehézkesen végzik. Ennek oka, hogy részükre az ökölvívás összetett mozgásrendszerrel feladatok jelentenek. A figyelemüket rendszerint csak egy mozgásrészletre tudják irányítani, így mozgásuk bizonytalanná, ennek következtében nehézkesé, darabossá válik. Az ilyen mozgás, amelyet egy állandó izomfeszültség kísér, hamar a versenyzők elmerevedését, elfáradását eredményezi. Helyes, ha ilyen esetben az erőnléti gyakorlatok bizonyos részét az egyszerűbb keretek között végzett szakmai mozgáselemekből merítjük. Például az általános bemelegítés után a versenyzők oldalterpeszállásban egyenes-, horog- és felütéshez hasonló mozgássorozatokat végeznek. Ez a mozgás is történhet időre és a gyakorlatok ütemét is színezzhetjük (gyorsabb-lassabb ütések) a kívánalmak szerint. Amikor a versenyzők tudása eléri azt a fokot, hogy az összetett mozgásokat folyamatosan, lazán, kötetlenül tudják végezni, fokozatosan engedhetjük őket a különböző szerekekhez.

Az ökölvívó erőnléti állapotát a mérkőzéseken látottak alapján lehet legjobban megítélni. Az erőnléti állapot ismerete és a soron következő versenyek időpontjai nagymértékben megszabják az erőnléti megterhelés mértékét. Nehéz volna egy mindenkire nézve biztosnak minősíthető „erőnléti recept” elkészítése, azonban a gyakorlat bizonyos útmutatást mégiscsak szolgáltat. Ezek szerint, ha a versenyző jó erőnlétnak örvend és rövid időn belül (legalább két hét) nem lép szorítóba, a heti három edzésből kettő erős, egy pedig közepes lehet. Két héttel a verseny előtt az edzések erősségi foka így módosulhat: egy erős, két közepes edzés. Közvetlen a verseny hetében lévő edzések, ha a versenyző csak vasárnap lép ki szorítóba, a következőképpen alakulhatnak: egy erős, egy közepes, egy könnyű edzés. Ha a hét végén a versenyző mérkőzésorozat elé néz, az utolsó héten csak két edzést tartunk, azon belül az egyik közepes, a másik könnyű hatású legyen.

Ha a versenyző pillanatnyi formája megköveteli, az edzések erőnléti megterhelését hosszú heteken át módosíthatjuk. Például, ha a versenyzőknél a letörés veszélye a túlversenyestől áll fent, több héten át könnyített edzési munka lesz a legmegfelelőbb. A kiegészítő mozgásanyagnak különösen ebben az esetben lesz nagy jelentősége. Mivel ezek a gyakorlatok nem tartalmaznak ökölvívó mozgáselemet, így a versenyző közben kipihenheti a túlversenyestől származó fáradtságát. **A pihent versenyző ezután a szakmai gyakorlatok fokozott mértékű előtérbe helyezésével, rövid időn belül újra formába hozható.**

A kiegészítő mozgásanyag szerepe azonban nemcsak a fáradt verseny-

zónél számottevő. Komoly erőpróbát követelő mérkőzésorozat után tartott edzéseken igen ajánlatos — még a legjobb formában lévő versenyzőkkel is — kiegészítő mozgásanyagot végeztetni. Különös jelentőségűek azok a játékok, amelyek hangulatosak, amelyek nem okozhatnak a versenyzőknél sérülést. A játékok mellett értékesek a nagylabdagyakorlatok, a talajgyakorlatok is. **A kiegészítő mozgások tehát a versenyzők idegi és fizikai frissességének megtartása tekintetében még a versenyidőszakban is alapvetően fontosak.** Csak kiegészítő gyakorlatokkal nem lehet a versenyzőket formában tartani, viszont szakmai jellegű gyakorlatok mellett szervesen hozzájárulnak a jó forma tartós fennmaradásához.

A technikai jellegű gyakorlatokról

A jó forma számottevő tényezője a versenyzők technikai készsége, felkészültsége. Ezért az edzéseken technikai gyakorlatoknak is kell szerepelniük. Ezek alkalmával a versenyzők a már tanult technikai elemek csiszolását, tökéletesítését végzik. **A gyakorlás lényege, hogy annak körülményei hasonlóak legyenek a szorítóban folyó küzdelemhez.** Ezért az ütés-védés elemeinek gyakorlását mindig kössük össze folyamatos láb-munkával.

A technika tökéletesítését főleg a közepes és a könnyű erősségű edzéseken végeztetiük versenyzőinkkel. A gyakorlati életben az ilyen természetű edzéseket technikai edzéseknek is nevezzük. Lényege, hogy az edzés jelentős része alatt a versenyzők technikai felkészültségüket tökéletesítik. A technikát csiszoló gyakorlatokat nem nevezhetjük erőnléti gyakorlatoknak.

A technika gyakorlásának körülményei felelnek meg a versenyzők eszénységének, képzettségének és küzdőmodorának. Például, kezdő versenyzőket ne küldjünk mozgó szerekekhez, főleg falipárnánál, rögzített homokzsáknál gyakoroltassuk őket.

Fontos szerepet tölt be az edző tenyerébe való ütés-iskolázás is. Az edző ezt a tanulási formát főleg a rosszul beidegzett mozgások kijavítására alkalmazza. Emellett a tenyerébe ütés még fontos eszköz lehet az egyes ütések, ütéscsoportok tanításának és beidegzetésének is.

A taktikai gyakorlatokról

A versenyző harcmodorához legjobban illő taktikai megoldások kiválasztására a kesztyűzés és főleg a versenykesztyűzés a legalkalmasabb.

Az edző feladata, hogy a forma biztosítása érdekében, versenyzői taktikai felkészültségét állandóan fejlessze. Erre a tenyerébe való iskolázás és a különböző feltételhez kötött edzőküzdelmek a legalkalmasabbak. A tenyerébe való iskolázás alatt az edző főleg taktikai elemeket (pl. támadás-ellentámadás) gyakoroltat versenyzőivel. A különböző feltétellel irányított kesztyűzések

pedig ahhoz segítik a versenyzőt, hogy a tanultakat küzdelem közben alkalmazhassa (taktikai utasítások szerint).

A heti három edzés közül lehetőleg kettőn kesztyűzőn a versenyző. Ebből az egyik alkalommal keményebb, a másik alkalommal könnyebb, játékosabb — taktikai elgondolások beidegződését elősegítő kesztyűzések szerepeljenek a műsoron. E küzdelmeket lehetőleg az edző vezesse, szünetekben közölje véleményét versenyzőivel, esetleg utasításokat is adhat számukra.

Különösen fontos, hogy kötött-darabos, nehézkesen mozgó versenyzők sokat kesztyűzzenek — lehetőleg könnyebb, gyorsabb ellenfelek ellen, játékos formában.

Szemléltető példák a formában-tartás edzsmennyiségéről

Az előzőkben közölt elvi megállapításokat gyakorlati példával támasztom alá. Egyik saját versenyzőmről beszélek, akit legjobban ismerek és akinél a szemléltetésül ismertett edzésanyag a legeredményesebben vált be.

A versenyző P. Zs. elsőéves, felnőtt versenyző. Kitűnő fizikai adottságok mellett gátló mértékű kötöttség, közepes szellemi képesség jellemzi. A versenyző igen szorgalmas és hatalmas akaraterővel rendelkezik. Két hét előkészületi ideje volt egy védekezésre beállított, de nálánál képzetebb versenyző ellen.

ELSŐ HÉT EDZÉSANYAGA

(3 edzés)

1. edzés (hétfő) — erős hatású mozgásanyaggal.

Bevezető rész: könnyű mozgás, járás, szökdelés.

Előkészítő rész: 15 perc erős bemelegítés, főleg lazító jellegű gyakorlatokkal. — 10 perc nagylabdagyakorlat az egész test harmonikus megmozgatására.

Főrés: 9 menet a következő megosztásban: 3 menet árnyékolás, 3 menet ütőszere (1. és 3. menet homokzsákon, 2. menet körtelabdán), 3 menet vegyesen (1. menet körtelabdán, 2. menet homokzsákon, 3. menet árnyékolás). — 3 menet kötelezés. — Talajon végzett erősítő hatású szabadgyakorlatok.

Levezető rész: járás, lazító és légző gyakorlatok.

Megjegyzés: A főrés 9 menetéből a következő 6 menet volt erősírájú: az első kör 2. és 3. menete (árnyékolás), a második kör 2. menete (körtelabdán) és a 3. kör mindhárom menete.

2. edzés (szerda) — kesztyűs edzés. Bev. r.: Könnyű mozgás, járás, légzőgyakorlatok.

Elők. r.: 10 perc általános hatású bemelegítés. — 2 menet árnyékolás (1. közepes, 2. könnyű mozgás).

Főrés: 3 menet edzőküzdelem váltott ellenfelekkel. — Könnyű mozgás (lazítás, légzés). — Feltételhez

kötött küzdelem könnyebb és gyorsabb ellenfelekkel szemben 6×3 percig. — Talajon végzett szabadgyakorlatok.

Lev. r.: Könnyű hatású szabadgyakorlatok, árnyékolás, járás.

Megjegyzés: Az edzőküzdelem közvetlen a bemelegítés és könnyű árnyékolás után következett. Ez megfelel a verseny körülményeinek.

3. edzés (péntek) — közepes erősgű mozgásanyaggal:

Bev. r.: Lazító mozgás, légzési gyakorlatok.

Elők. r.: 10 perc általános hatású bemelegítés. — 15 perc ütőgyakorlat falipárnán és homokzsákon. — Lazító gyakorlatok.

Főrés: 6 menet ilyen megosztásban: 3 menet árnyékolás, 3 menet vegyesen (1. és 3. menet körtelabdán, 2. menet homokzsákon). — 2 menet kötelezés. — Tenyérbe való iskolázás (ütések, ütőcsoportok, taktikai elemek a soron következő el-

lenfél harcmórájának megfelelően). — Talajon végzett erős hatású szabadgyakorlatok.

Lev. r.: Lazító és légző gyakorlatok.

MÁSODIK HÉT EDZÉSANYAGA (3 edzés)

1. edzés (hétfő) — erős hatású mozgásanyaggal.

Mint egy héttel előbb, csak a kötelezés helyett tenyérbe való iskolázás szerepel.

2. edzés (szerda) — közepes erősgű mozgásanyaggal.

Mint az előző hét pénteki edzésén, csak a tenyérbe való iskolázás helyett feltételhez kötött küzdelem — fejjvédővel — a vasárnapi ellenfél harcmórája elleni taktikai megoldások begyakorlására.

3. edzés (péntek) — könnyű mozgás.

Bev. r.: Lazító, légzési gyakorlatok.

Elők. r.: 10 perc lazító hatású bemelegítés. — 5 perc nagylabdázás.

Főrés: 4 menet ebben a megosztásban: 2 menet árnyék, 1 menet homokzsákolás, 1 menet körtelabdázás. — Tenyérbe való iskolázás (taktikai gyakorlatok). — Talajon végzett közepes hatású szabadgyakorlatok.

Lev. rész: Lazító hatású szabadgyakorlatok, légzési gyakorlatok.

A közölt két heti edzésanyag ennél a versenyzőnél teljes mértékben bevált. A mérkőzés 3. menetében kitűtötte ellenfelét, amit főleg erőnléti állapotának köszönhetett. Jó formáról még nem beszélhetünk, mert az erőnléthez viszonyítva a versenyző taktikai felkészültsége még nagy hiányosságokat mutatott. A további feladatot a jó erőnlét megtartása mellett, főleg a taktikai hiányosságok pótlása jelentette.

Enekes Árpád

a Testnevelési Főiskola adjunktusa.

A szabadgyakorlatok fejlesztéséért

Jó, vagy rossz-e iskolai testnevelésünk szabadgyakorlati része, ezt az dönti el, hogy jelenlegi átlagformájában és gyakorlatában megvalósítja-e a kitűzött célokat, vagy legalább alkalmas-e azok megvalósítására.

Melyek ezek a célok? Tantervünk sok mindent felsorol, de a rangsorolást mellőzi. Az Útmutató az „előkészítő mozgásanyag” értékelésénél és jellemzésénél az „egybehangolt mozgási készséget” még felsorolja, de a szabadgyakorlatoknál ezt — a nyilvánvaló egyik főcél — már nem említi.

Kairov „Pedagógiá”-ja egyszerűbben, tömörebben és találébban tüzi ki a célokat, mikor azt mondja, hogy a testnevelés feladata (többek közt) „az esztétikai nevelés elősegítése, a ritmusérzék, az egyszerű és természetes mozgás felismerése”.

Az általános testfejlesztés, a mozgékonyág fokozása, ügyesség, állóképesség (!) stb. mind lehet a szabadgyakorlatoknak is célja, de semmiesetre nem elsődleges célja, mert kétségtelen, hogy a szabadgyakorlat elsősorban a természetes, jól koordinált, gazdaságos mozgás iskolája, s mint ilyen, nélkülözhetetlen előkészítője nemcsak a magasabbfokú sporttevékenység, de a helyes, gazdaságos munkamozdulatoknak, s általában minden testi tevékenységünknek.

Ha a „természetes, jól koordinált, gazdaságos” mozgások ismerveit meg akarjuk határozni, akkor — ha egészen röviden is — de alaposabban szemügyre kell vennünk a „természetes” mozgások sajátosságait, meg kell határozni általános — vagy megközelítőleg általános — törvényeit s ezek a „törvények” biztos és tévedhetetlen útmutatóink lesznek a szabadgyakorlati anyag helyes alkalmazására és tanítására is.

Bizonyítási anyagot egy rövid cikk keretében természetesen nem adhatok, csak arra szorítkozhatom,

hogy a természetes „emberi” (és állati) mozgásoknak azokat a főbb kritériumait laikus nyelven felsoroljam, amelyek bennünket gimnasztikai szempontból érdekelnék. Ezek:

1. A természetes mozgásoknál az izmok „gazdaságosan” működnek, csak az az izom dolgozik, melyre az elvégzendő mozgásoknál szükség van; ezzel kapcsolatban az izmok kontrakció-relaxáció (összehúzódás-elernyedés) játéka a szabály, és a merev állandó feszültség a kivétel.

2. A mozgások mindig a mozgáspálya fizikai sajátágának megfelelő gyorsulást-lassulást mutatják. Ez a „hullámzás”, „lökötés”, amely graphice ábrázolva a „sinus vonal” törvényeit követi, minden természetes mozgásra annyira jellemző, hogy még az „életlen” világot is átfogó egyik legfőbb törvény.

A mozgás lehet „forduló”, vagy „tovahaladó” és lehet gyorsaságban, vagy erőteljességben változó, de a hullám-sinus jellege minden természetes mozgástól elválaszthatatlan.

3. A mozgások sohasem „izoláltak” és azok eredőpontja a test súlypontja.

Sok éven át száz és száz kartárs testnevelési óráján láttam, de a „művészi tornát” is tanító kartársnok kivételével alig-alig tapasztaltam, hogy valaki a mozgás-törvényekkel „bibelődött” volna, de mégcsak kísérletet sem igen láttam a kontrakció-relaxáció, a mozgások helyes lendületének, ritmusának.

Azt sem láttam, hogy „koordináló” gyakorlatok szerepet kaptak volna a szabadgyakorlatokban és azt is csak ritkán tapasztaltam, hogy valaki a tudatos aktivitás felkeltésének kérdésével foglalkozott volna.

Persze példákat kellene felhoznom, ismertetnem kellene a megfelelő gyakorlatanyagot, annak felépítését és az idevonatkozó tanítási módszereket, hogy eléggé meggyőző legyen az az állításom, hogy a szabadgya-

korlatok a mozgástörvényeknek megfelelően minden korosztálynak eredményesen taníthatók. — Lesznek, akik utópiának mondják, hogy a tanulók tömegével ezeket a ritmikái, vagy súlypontbeli „finomságokat” érzékeltetni, vagy azokat megtanítani lehessen, de bizonyító példák a kétkedőket cáfolják:

A főváros 1953. évi ünnepélyén és a Népstadion megnyitóján 1200 középiskolás fiú nehéz felépítésű „gimnasztiká”-jának ritmikailag szinte tökéletes kivitele, vagy a Marcibányi téri ált. leányiskola csapatának a Sportcsarnokban látott pályázati gyakorlat-bemutatója és annak kifogástalan mozgás-ritmikája — azt hiszem — elég erős cáfolatok. De még ezeknél is meggyőzőbb erejű — mert teljes osztályok végezték — a Koltói Anna leánygimnáziumnak a II. ker. ünnepélyén bemutatott MHK-gyakorlata. Ez az egyszerű gyakorlat-sorozat egyszerre színt, tartalmat kapott; más volt az, mint a szokványos MHK-gyakorlat, lényegében volt más, és a mozgások tökéletes ritmikája itt világosan bizonyította, hogy a szabadgyakorlatok helyes formája tömegeknek is megtanítható és az nem — boszorkányság.

Minden testi mozgásnak van lélektani hatása: a szabadlendületű „természetes” mozgások örömet, a fel szabadultság érzését váltják ki; a merev, szegletes és általában természetellenes mozgások pedig kellemetlen, gátló érzéseket keltenek.

Természetellenes mozgások a legsebbe magyarázat ellenére is keserű orvosság-pirulák maradnak gyermekeknek-felnőtteknek egyaránt, de ha megadjuk a gyakorlatoknak a természeti törvények követelte formát, ritmust és lendületet, azonnal jelentkezik a „mozgásöröm”, amely biztosítja a szabadgyakorlatok tanításának eredményességét.

Erdődy Imre

főv. testnev. tanfelügyelő

NAGY PÉLDÁK

A versenyekre, illetve mérkőzésekre gondosan készülő sportolók életében elkövetkezik egy nap, egy délután, vagy egy óra, — amikor önmagukat felülmúlva, szinte csodálatos eredmények elérésére képesek.

Természetesen ez nem a véletlen műve. A tehetséges sportoló sok évi fáradságos előkészület után érkezik csúcsmomájához. Azon a bizonyos napon a nagy eredmény előfeltételéhez a tökéletes erőnlét állapota is hozzájárul. És az a nagy érzés, hogy ma minden sikerül. Így van ez minden sportágban.

Ezúttal az atlétika történetének négy kiemelkedő teljesítményéről emlékezzünk meg. Mégpedig *Nurmi* 1924-es, *Owens* 1935-ös, *Blankers-Koen* 1948-as és

végül *Zatopek* 1952-es eredményesorozatáról.

Paavo Nurmi:

Három egyéni és két csapat-győzelem az 1924-es olimpián

A finn „futógép“, az abói *Paavo Nurmi* 1924-ben érkezett el formája csúcspontjához. Az olimpiát rendező franciák addig mesterkedtek, amíg sikerült az 1500-as és 5000-es döntő futamok idejét úgy becsztani, hogy azok között csupán 40 perc teljen el. Így akarták megakadályozni azt, hogy *Nurmi* mind a két számban résztvehessen.

A finnek — amikor megtudták azt a turpisságot, — éktelen haragra gerjedtek. *Nurmi* — az érdekelt fél — pedig kijelentette, hogy

a finnek „bosszúból“ letarolják a párisi olimpia valamennyi távfutószámát.

A 40 percen belüli legteljesebb megterhelés kü-

akadályversenyben győzött. *Nurmi* ezekben a számokban nem indult.

Ezen az olimpián egyébként az alig hárommillió

Nurmi

Owens

lönleges feladat elé állította *Nurmi*t. Edzéseit ennek megfelelően állította be. A párisi olimpia előtt, 1924. június 19-én Helsinkiben előbb 1500 méteren állított fel 3:52.6-al világcúcsot, majd pontosan 40 perccel később az 5000 méteres síkfutásban 14:28.2-vel szintén világcúcsot ért el.

A finn atléták ezután összeültek és megbeszélték — a tennivalókat. Jól megbeszélték. Az olimpián *Nurmi* minden mesterkedés ellenére győzött 1500 m-en és 5000 m-en, de a 10.000 méteres mezei terepfutásban is, melyben tagja volt a győztes finn csapatnak, s továbbá két másik honfitársával *Ritolával* és *Katzcal* megnyerte a 3000 méteres csapatversenyt. Természetesen ebben a számban is ő érkezett elsőnek a célba.

Ritola a 10.000 m-es síkfutásban és a 3000 méteres

lket számláló Finnország atlétikában még *Stenroos* révén a marathoni futásban, *Myyrával* a gerelyvetésben és *Lehtonennel* a pentatlonban (ötösversenyt) is győzelmet aratott.

Jesse Owens:

Egy délután öt világcúcs!

1935. május 25.-e az atlétika eddigi történetének egyik legnagyobb napja.

Ann Arborban rendezték meg a „Big Ten“ versenyt — a nyugati egyetemek viadalát.

A távolugró világcúcsot akkor a japán *Nambu* tartotta 7 m 98 cm-es eredménnyel. A Maplewoodból származó 21 esztendőes *Jesse Owens* egy zsebpendőt helyezett a homokba 26 láb távolságba. Úgy okoskodott, hogyha túlgorja a zsebkendőt — megszű-

letik az új világcúcs s egyben az atlétika történetében az első 8 méteren felüli távolugró eredmény.

Szélsőes roham után magasba lendült az izmos karsú néger test, s szép ívű ugrás után a homokba helyezett zsebkendőt egy arasznyival ugrotta túl. Amikor lemérték, majd kihírdették a 8 méter 13-as azaz 26 láb $8\frac{1}{4}$ inches eredményt. A nézők lelkesedésünkben még azt is megbocsátották Owensnek, hogy — fekete.

A „fekete csoda” következő száma a 220 yardos (201 m 16 cm) gátfutás volt. Az első száz méteren — az egykori tudósítások szerint — nem is húzott bele, csak úgy 110—120 méternél kapcsolt rá. Ideje: 22.6 mp világcúcs volt!

De ezzel még nem fejeződött be a páratlan sorozat, mert a negyedik versenyszám, a 220 yardos síkfutás is szenzációs eredményt hozott. Owens ebben is győzött, mégpedig 20.3 mp-es új világcúccsal, ami 200 méterre 20.2-nek felel meg!

Így született meg az annarbori csodálatos délutánon három, azaz öt új világcúcs, mert a 220 yardos (201 m 16 cm-es) sík és gátfutó eredmény a 200 méteres sík és gátfutó világcúcsnál is jobb volt.

Blankers Koen Fanny

Blankers Koen Fanny:

Négy aranyérem egy olimpián

A „gyenge nem” gyengeségére az 1948-as olimpián ugyancsak rácsáfolt a hollandok kitűnő hölgyatlétája, Blankers Koen Fanny. A magas, szőke, két gyermekes atlétanő — kit férje edzett — s akit Hollandiában „a repülő háziaszszony”-ként becéztek, 100 méteren 11.9-el, 200-on 24.4-el, 80 gáton 1.2-vel győzött, majd mint a holland 4×100 m-es váltó befutó tagja győzelemhez segítette csapatát 47.5-ös idővel.

Emil Zatopek:

Két salakpályás távfutó győzelem után diadal a marathoni futásban is!

Az 1952-es helsinki olimpia hőse kétségtelenül a csehszlovákok kitűnő távfutója Emil Zatopek volt. Zatopek megnyerte az 5000 méteres síkfutást 14:06.6-os olimpiai csúcseredménnyel s ugyancsak olimpiai csúcscsal, 29:17.0-al győzött 10.000 méteren.

Zatopek azonban nem érte be ezzel, hanem elindult a 42.195 méteres marathoni távfutásban is, ahol 2

Zatopek

óra 23:03.2-es olimpiai ber előtt. A nagy példák csúcseredménnyel szintén azonban — miként azt már előljáróban leszögeztük — két és félperccel megelőzve a másodiknak befutó argentin Cornót.

Az atlétika történetének ezek a kiemelkedő teljesítményei természetesen buzdító példaképpen ott lebegnek valamennyi sportem-

Képegy József

Hozzászólás a társadalmi aktívák kérdéséhez

A *Sport és Testnevelés* 1954. decemberi számában *Losonczy* Tibor elvtárs, a SZOT sportosztályának munkatársa foglalkozott a sport területén dolgozó társadalmi aktívák kérdésével.

IGEN HELYESNEK tartom, hogy végre fontosságának megfelelően napirendre került ez a kérdés és a cikk a legégetőbb problémák többségét bátran fel is tárja. Valóban az a helyzet, hogy a sportvonalon társadalmi munkát végző lelkes sportemberek tömege általában nem örvend megbecsülésnek. Vajon mi lehet ennek az oka? *Losonczy* elvtárs jó egynéhányat megnevez, véleményem szerint azonban még többről is kell beszélni.

AZ EGYIK — mondjuk meg magyarul — a *pozícióföltés*. A gyakorlat most bizonyítja be, hogy a túlzottan megnövekedett apparátus nemhogy előbbre vitte volna, hanem sok esetben éppen fékezte a feladatok elvégzését. A függetlenített sportvezetők — hogy nélkülözhetetlennek tüntessék fel magukat — az irányító munka helyett minden apró-cseprő részfeladat megoldását is maguknak tartották fenn. Ebben egyúttal megtalálható az a gondolat is, hogy hátha az aktíva kiváló munkát végez, s kiderül, hogy társadalmi úton is el lehet végezni egy sor feladatot, nem szükséges hozzá függetlenített munkatárs. Emiatt nem érvényesülhetett a »több szem többet lát« elve alapján az aktívák véleménye, azok csak külső szemlélők maradtak és mivel a sok munkát egy ember végezte, számos hiba csúszott a megvalósításba. A sport területén is lezajló átszervezések már most azt mutatják, hogy kevesebb függetlenített funkcionáriussal, a társadalmi munkatársak hálózatának bővítésével olcsóbban, körültekintőbben és alaposabban megy a munka.

A **MÁSİK OK** szerintem a bizalom hiánya. A fentebb említeteken túlmenően sok — egyébként jóindulatú — sportvezetővel megtörténik, hogy azért végez maga minden feladatot, mert úgy gondolja: ezt csak én tudom megoldani. Lehet ebben az álláspontban bekezdelttség, mások lebecsülése, de a kiindulási alap: nem bíznak meg másban, csak magukban. Ez minden esetben összefügg az illető vezetők eszmei — politikai színvonalának kérdésével

és munkamódszerük helytelenségével. Sokszor beszélünk arról a klasszikus tanításról, hogy menetközben, feladatok végzésekor erősödnek a káderek, ez azonban többnyire csak elmélet marad, nem párosul a gyakorlattal. Igen sok alkalommal lehet hallani az OTSB vagy a B TSB társadalmi sportszövetségeinek vezetőitől, aktíváitól, hogy »ügyis az történik majd, amit az illetékes előadó akar, majd ő intézkedik.« Minden bizonnyal hasonló a helyzet a sportegyesületeknél is. Ugyancsak ez lehet az egyik magyarázata annak is, hogy több fővárosi kerületi TSB és sportegyesület budapesti elnöksége mellett nem alakult meg, vagy csak papíron létezik az *agit.-prop. bizottság*, így például a XI., XIV., XV., XVI., XVII. kerületekben, illetve a Haladásban, a Spartakuszban, a Traktorban, a Vörös Lobogóban stb. Az *agit.-prop. bizottságok* legfőbb munkaterülete — amellet, hogy ez minden vezető feladata — a sportolók nevelése. Szinte természetes lenne, hogy a TSB-k és az egyesületek egyik legfontosabb feladatuknak tekintenek e bizottságok létrehozását, bevonva azokba a nevelés kérdésével szívesen foglalkozó társadalmi munkatársak százait.

BÁTRAN KELLENE megbízatásokat adni a társadalmi munkatársaknak s az lesz a tapasztalat, hogy — átségitve őket a kezdet nehézségein — nemsokára már önállóan is tudnak dolgozni. Szükséges természetesen a megfelelő irányítás, tevékenységükről való beszámoltatás, azonban eközben is minden esetben ki kell domborodnia a segítőkészségnek. Hány becsületes, munkakedvvel teli aktíva keseredett el amiatt, hogy állandóan csak bíralták tevékenységét, ahelyett, hogy a hibák feltárása mellett módszerbeli támogatást is nyújtottak volna. Ez nem jelenti azt, hogy helyette végezzék el a munkát, de feltétlenül meg kell adni minden aktívának a szakirányítást és ellenőrizni, majd értékelni a feladat végrehajtását. Csak így fejlődhetnek a társadalmi munkatársak is. Követendő és kiszélesítésre váró módszernek látom a B TSB kezdeményezését, hogy vezető aktívák részére tanfolyamot rendezett.

KOMOLY HIBÁNAK tartom, hogy csak igen elvétve részesültek eddig nyilvános dicséretben vagy jutalomban a sport sokszor

névtelen munkatársai, a társadalmi aktívák, pedig ezek a lelkes, szabadidejüket a sportra áldozó emberek megérdemlik, hogy ne csak a függetlenített sportvezetők, a fizetett edzők, hanem ők is érezzék munkájuk megbecsülését ilyen formában is. Ezért véleményem szerint nagyon helyes, hogy a B TSB tavaly is, idén is kitüntette, megajándékozta legjobb aktíváit.

NEM LENNE azonban helyes elhallgatni — s ez hozzátartozik a kérdés egészének megvitatásához — hogy vannak olyanok is, akik azért végeznek például egyes sportszövetségekben társadalmi munkát, hogy ezáltal a maguk egyéni peccenyéjét süssék meg, vagy sportkörüknek, szakosztályuknak szerezzenek meg nem engedhető előnyöket, kiváltságokat. Ezek a — szerencsére nem nagyszámú — személyek a kiváló szakember képében tündökölnék és közben nem előreviszik, hanem hátráltatják a fejlődést. Ezek az emberek a magyar sport vámszedői, akiknek már régen el kellett volna tűnniök sportéletünk minden területéről.

A **TÁRSADALMI AKTÍVÁK** döntő többsége azonban véleményem szerint lelkes és önzetlen támogatója a magyar sportnak. Nem az útiköltség megtérítéséért, vagy anyagi előnyökért dolgoznak, hanem azért, hogy a maguk tevékenységével is segítsék sportéletünk további és állandó fejlődését. A vezető sportszervek fontos feladata tehát — ahogy *Losonczy* elvtárs is igen helyesen rögzíti, — hogy határozzák meg jogaikat, készüljön el a társadalmi bizottságok végleges szabályzata. Szükséges azonban még az is, hogy a sport területén dolgozó aktívák tevékenységét ismerjék el ténylegesen társadalmi munkának és állandóan éreztessék velük, hogy fontos szerepet töltenek be, nélkülük jóformán nem tudnánk előrehaladni. Helyesnek tartanám, ha maga az OTSB és a SZOT sportosztálya járna elől jó példával e téren.

Ezeket a gondolatokat kívántam hozzáfűzni *Losonczy* elvtárs cikkéhez, bízva abban, hogy a *Sport és Testnevelés* hasábjain megindult vita termékeny és eredményes lesz.

Elbert György

a B TSB *agit.-prop. bizottságának* elnöke.

A magyar barlangkutatók legújabb eredményéről

A lenyugvó nap utolsó sugaraival pásztázza a sziklás hegyoldalt. Már a *Pitica* csúcsa mögül búcsúzik a nyírfás katlantól...

Az esti szellő meg-megrázza az ősztől meztelenre vetkőztetett öreg tölgyeket, karsú nyírfákat. Látszólag kihalt a táj, sehol egy teremtet lélek...

De nézzünk csak a kis katlan mélyére! A *töbör* szélén karsú nyírfákból összeállított díszkapu, s rajta még jól olvasható a vékonyabb ágakból kirakott köszöntés: „Jószerencsét!”

Aki továbbnézelődik az esthomályban, észreveheti a *töbör* mélyén, hatalmas sziklahordalék között, a sötétben ásitó üreget...

Itt fedeztük fel hazánk új, nagyszerű természeti kincsét, az égerszögi *Szabadság-cseppkőbarlangot*.

A barlang felfedezése nem a véletlen műve volt. *Jakucs László*, az Aggteleki-cseppkőbarlang jelenlegi igazgatója, már két év előtt kutatóaknát mélyítettett itt, azonban nem sikerült eredményt elérnie. Az idén azután az Élelmiszeripari Minisztérium Kinizsi Sportköre barlangkutató csoportjának és Égerszeg község dolgozóinak összefogása és lendületes, kitartó munkája meghozta a várvárt eredményt.

Lent a mélyben még mindig folyik a nagy küzdelem. A barlang már „megvan”, felfedeztük, de ez nem elég, — *meg is kell tartani*. A felfedező-lejárat nem egyéb, mint egy *víznyelőben*, sziklaomladékok

között kibontott, mintegy ötven méteres mélységbe vezető, szűk *akna*. A lejárás sok helyen még élve-szélyes. A gyengébb idegzetű ember megborrad, ha feje fölött megpillantja azt a tömegtelen kötőrmelék, melyet csak egy-egy, sarkával beékelődött, jókora szikladarab tart fel. (Még szerencse, hogy gyengébb idegzetű ember nemigen kerül ide.)

Látogatóink, amikor lemásznak a sziklatömbök közé ékelt gerendázatba kapaszkodva, nem is gondolhatnak arra, hogy mennyi nehéz munka, milyen hatalmas erőfeszítések árán vált ismertté hazánk természeti kincseinek ez a legújabb gyöngyszeme!

Barlangkutató brigádunk tagjai sokat tudnának mesélni arról a halatlan küzdelemtől, amely itt, az égerszögi karszt mélyén, másfél hónapra keresztül folyt. Emberek harca a kövek ellen, harc a barlangért! Már-már úgy látszott, a kövek győznek. Napokig egy centimétert sem tudtunk előrejutni. Ha kiemeltünk egy sziklát az akna mélyéről, tucatnyi zúdult a helyére. Sziklaomlást újabb sziklaomlás követett. De a küzdelem lankadatlanul folyt tovább. A lezúduló kövek több kutatót harcképtelenné tettek, a kiesettek helyére azonban újak álltak. És a lelkesedés, a kitartó munka végül meghozta a sikert, az ember győzelmét a kövek fölött! Az ember legyőzte a természetet!

A barlang tudományos feldolgozása, felmérése csak a következő hónapok során fog megkezdődni. A

geológiai és hidrológiai vizsgálatok sok eddig vitás kérdésre adhatnak majd választ.

Az égerszögi *Szabadság-cseppkőbarlang* nagyságával és főleg szépségével máris méltán sorolható a híres aggteleki *Baradla*- és a két év előtt felfedezett *Békebarlang* mellé. A barlang — helyesebben barlangrendszer — első, közel háromkilométeres szakaszát páratlan szépségű cseppkőképződmények díszítik. Az ország egyetlen más barlangjában sincsenek ilyen gazdag *borsókás* részletek. A görbe, csipkés cseppkövek néhol egész *koszorúkat* alkotnak. Az egyik teremben hófehér *zászlók* csillogó, sziporkázó sorfala mellett haladhat el a látogató, majd egy oldalág mélyén, mint izzó lávafolyam, a közel kétszáz méteres *Gyöngyfolyónak* elnevezett pompás tufaképződmény csillog. A rengeteg tündöklő cseppkőcsap között néhol szinte csak bújócskázva lehet előrejutni.

Csodás földalatti birodalom vált ismertté Égerszög község határában. De a felfedezők, sportemberekhez illően, nem elégszenek meg ezzel a sikerrel. Új küzdelmekre, új harcra gyűjtjük erőnket — az *aggteleki karszt* ellen, a föld mélyén rejtőzködő mesevilág további tartományainak felfedezésére!

Balázs Dénes

Az Élelmiszeripari Minisztérium Kinizsi SK természetjáró sz. o. barlangkutató csoportjának vezetője

A fáradtságról és annak megszüntetéséről

AZ ELFÁRADÁS

kérdését régebben tisztán az izomműködés kérdésének tekintették, később mindinkább belevonták magyarázatába a szervezetben lejátszódó életvegytani folyamatokat. Ma már tudjuk, hogy mindezek mellett milyen nagy jelentősége van a szervezet egységét biztosító, minden életfolyamatot irányító központi idegrendszernek, az agykéregnek. Munkaélettani és sportorvosi tudományos vizsgálatok a kifáradás keletkezésének sok részletkérdését oldották meg és ezek alapján egyre közelebb jutunk ahhoz, hogy a folyamatokat átértve, a sportolóknak gyakorlati értékű tanácsokkal tudjunk szolgálni mind a kifáradás elodázása, mind a pihentségi állapot gyorsabb elérése tekintetében.

Az eredményes izommunka alapja a jó vérkeringés, az izom jó vérellátása, hogy az izom bőven legyen ellátva oxigénnel, tápanyagokkal és a munkaközben keletkezett anyagcseretermékek elszállítása minél gyorsabban történjék.

Az izom helyi kifáradásánál az ilyen anyagok nagy mértékben felszaporodnak. Az izom összehúzódóképessége csökken, ellazulása elhúzódik, az ingerléstől az összes húzódás bekövetkeztéig terjedő úgynevezett lappangási idő hosszabbodik. Ha karunkat sokáig tartjuk vízszintes helyzetben egy idő múlva vállizomzatunkban kellemetlen feszülést érzünk, amely később fájdalomra fokozódik. A munkában résztvevő izmok vérkeringése romlik és a keletkezett anyagcseretermékek nagy mennyiségben jutnak a keringésbe és hatásukat az egész szervezetre kifejtik. A fáradási anyagcseretermékekkel szemben legérzékenyebb a központi idegrendszer: ezért a központi idegrendszer hamarabb fárad ki, mint maga az izomzat. Az itt vázolt „helyi elfáradásnál”, sem az izomrostokban vagy a helyi vérkeringési zavarokban rejlik azonban a statikus munka okozta fáradtság oka, hanem a központi idegrendszerben az állandó feszülésben lévő izmokat beidegző idegsejtek fáradnak ki. A kifáradt izomban szövettanilag kimutatható elváltozások lépnek fel, rugalmassága csökken, szakadékonysága növekszik, az idegsejtben pedig, amely az izom

tápláltsági állapotának is irányítója, szintén fellépnek mikroszkóppal kimutatható elváltozások. Élettani kísérletekkel is bizonyítható, hogy az idegsejt hamarabb fárad ki, mint az izom. Ha az izmot az ideg felől ingereljük a kifáradás egy magas fokán már nem jelentkezik izomösszehúzódás. Ha ekkor az ingert magára az izomra alkalmazzuk, akkor az izomban még összehúzódást tudunk előidézni.

A KIFÁRADT SPORTOLÓ

mozgásautomatizmusa romlik, a beidegzés tökéletesebb lesz, percenként kevesebb lépést tesz, járás, futás közben könnyen megbotlik, különösen komplikált mozgások kivételénél a mozgások összerendezettsége romlik, az antagonisták izmok beidegzésének kikapcsolása nem sikerül, mozgása oly merevvé válik, mint valamikor kezdő sportoló korában.

Az idegrendszer és a szervezet kellő pihenése szükséges ahhoz, hogy a kifáradás után a szervezet regenerálódjék. A teljesítmény további fokozása csak így lehetséges. A pihenés és a munka változásának egyénileg megszabott mértéke, a sportoló fejlődésének a titka. Az edző és a sportorvos együttműködésének közös feladata éppen ennek az egyénre alkalmazott előírása. A felnőtt sportoló átlagos alvási szükséglete 7–8 óra. Az alvásban a legértékesebb órák az éjfélelőtti. Alkalmaznunk kell a szövet sportorvosi tudomány által oly alaposan kikísérletezett cselekvő pihenés módszereit is: a gyakorolt sportágban kevésbé foglalkoztatott egyéb izomszöveteknek a régebbi edzés módszerekkel szemben való intenzívebb igénybevételét, más sportágak kiegészítő gyakorlását. Ez nemcsak a szervezet állóképességét és harmonikus fejlődését biztosítja, hanem akárhányszor emeli a teljesítményt az alapsportágban is.

A sportoló jó teljesítményének, a kifáradás elodázásának jelentős tényezője az ésszerű sportorvosi megfontolások alapján felépített táplálkozási rendszer is, amely a szervezet vegyi összetételét úgy szabályozza, hogy a munkavégzés előfeltételei kedvezőek legyenek. Nem a doppingerek, nem pillanatnyi orvosi beavatkozások, hanem a rendezett életmód, sportosság, céltudatosan felépített

edzésrendszer, a munka és a pihenés egyénileg megszabott változtatása, a megfelelő lelki beállítottság, a lelki koncentráció, a kitűzött célra, ezek az előfeltételei a komoly teljesítménynek.

Dr. Kellner Dániel

Néhány javaslat a felszerelésekkel való takarékosagra

Budapesten mindössze két helyen szabad bőrből készített sportfelszerelési tárgyakat javíttatni. Ez képtelen helyzet. Mire a javításra beadott cipő vagy labda elkészül, vége a bajnokságnak. Engedjék meg, hogy több szövetkezet is végezhesen ilyen javítási munkát.

Völgyes István
(Lenin körút 23.)

Az atlétacipőt, ha eltörik a talpa, vagy kiesnek a szögek belőle, rendszerint kicserélik. Ez pazarlás, mert a felsőrész csaknem mindig használható állapotban van. Meg kell tehát talpaltatni az ilyen atlétacipőt és használható lesz tornacipő helyett.

Sok helyen már az edzések, mérkőzések után alátámasztják a labdarúgópályák kapufáit, amelyek így nem hajolnak meg, tovább tartanak. Ezt a TSB-nek rendeletben kellene minden sportkör számára kötelezővé tennie.

Novák István
(Bátaszék)

A PK természetjárói

„A pazarlás ellen” című decemberi cikkünk velük foglalkozó részletével kapcsolatban a következő észrevételeket tették:

A PK túristaszakosztályának — melynek 30 tagja van — egész 1954. évi 210 forintnyi ellátmányára 100 forint 70 fillér kiadása volt. Pazarlásról tehát itt szó nem lehet.

A túristaszakosztályon a PK vezetőségének egyetlen tagja sincs képviselve, így tehát nem lehet beszélni arról, hogy a szakosztályt egyes vezetők, vagy „bennfentesek” kedvéért tartanák fenn.

Tény, hogy a Vörös Meteor gazdasági vezetője felé kérdés hangzott el az irányban, hogy elvileg volna-e lehetőség arra, hogy a szakosztály részére az 1954-ben megtakarított pénzből felszerelés vásároltassék. A válasz elutasító volt és így vásárlás nem történt.

Időjárásjelentés Melbourneből

A melbournei olimpia időpontjának közeledésével egyenes arányban nő az edzők és versenyzők érdeklődése a távoli ötödik világrész nagyvárosa iránt. A hazai és külföldi újságokban már különböző cikkek jelentek meg az olimpia helyszínével kapcsolatban. Pillanatnyilag az ottani időjárási viszonyok kérdése látszik a legérdekesebbnek, hiszen köztudomású, hogy a versenyzésre, az eredményekre milyen nagy befolyása van az időjárásnak, illetve a hőmérsékletnek.

Melbourne időjárási adatainak tanulmányozása előtt ismételnünk kell azt a már ismertényt, hogy Budapest és Melbourne között mindig ellentétesek az évszakok. A mi tavaszunkkal az ausztráliai őszi, nyarunkkal az ausztráliai tél ideje esik egybe, ami abból következik, hogy Melbourne a déli szélesség 37. fok 49. percén fekszik, szemben az északi szélesség 47. fok, 31. percén fekvő Budapesttel. Ez az oka annak, hogy az 1956. évi Olimpiai Játékokat november utolsó és december első napjaiban rendezik, mert ez Melbourne-ban a nyárelő ideje. A november-december hónapok melbournei időjárási viszonyai legjobban a budapesti június-július hónapok időjárásával hasonlíthatók össze, ezért további számításainknál ezek egymásmelletti bemutatása látszik a legcélszerűbbnek.

Melbourne kikötőváros Ausztrália délkeleti csücskében épült, az Indiai-Oceán partján. Viktoria állam fővárosát keletről az Ausztrál Alpok védik (legmagasabb pontjuk a M. Kosciusko, 2241 m), a város tengerszint feletti magassága 35 méter. Az Óceán felől hatalmas öböl védi, viszont a város északi része és annak környéke már közvetlenül a sivataggal érintkezik.

Egy ország vagy helység időjárását elsősorban a hőmérsékleti középértékek és az illető helység levegőjének páratartalma határozza meg. Ha összehasonlítjuk Budapest és Melbourne nyáreljei adatait, összehasonlításunk a következőképpen fest:

	Budapest	
	június	július
napi maximum	25,6	27,9
napi minimum	13,9	16,1
legmelegebb nap	32,1	34,3
leghidegebb nap	9,2	11,9

	Melbourne	
	nov.	dec.
napi maximum	21,7	23,9
napi minimum	10,5	12,2
legmelegebb nap	34,4	37,2
leghidegebb nap	5,5	7,7

A fenti Celsius-adatok átlagot jelentenek, a napi maximumok, illetve minimumok az illető hónap több évtizedes átlagai. A legmelegebb, illetve leghidegebb nap hőmérsékletének megállapítása úgy történik,

hogy évtizedeken át az illető hónap legszélsőségeiből napjának középértékét számítják. (A melbournei adatokat az Ausztráliai Meteorológiai Intézet az 1856—1939. évi megfigyelések alapján adta ki.)

A hőmérsékleti adatok egymagukban nem értékesek, feltétlenül szükséges a páratartalom százaléka is. Budapesten júniusban a levegő páratartalma 65%, júliusban 62%. Melbourne-ban novemberi reggeleken (9 óraker) a páratartalom 60%, délután 3 óraker 52%, decemberben reggel 59, délután pedig 51%.

A hőmérsékleti és páratartalmi adatok ismeretében már sokkal pontosabb következtetéseket vonhatunk le. A melbournei nyárelő napi maximuma és minimuma alacsonyabb a budapestinél, tehát ez az időszak némileg hűvösebb a mi június-júliusunknál. Ugyanakkor 2—3 fokkal magasabb a legmelegebb napok középértéke, a leghidegebbek pedig több mint négy fokkal alacsonyabbak. És ez a két tény mutat rá világosan arra, hogy Melbourne időjárása szélsőségeiből, mint Budapesté, de semmiesetre sem elviselhetetlen a magyar ember számára. Ezt alátámasztandó megemlítjük, hogy Budapesten az eddigi legmagasabb hőmérsékletet 1950. júliusában mérték — 41,3° C —, ugyan-

akkor Melbourne eddigi legnagyobb melege csak 41° C volt.

A meleg elviselhetősége azonban nem is annyira a hőmérséklettől, mint a páratartalomtól függ. Köztudomású, hogy a trópusi tūrhetelen időjárást elsősorban nem a meleg, hanem a sokszor rendkívül magas páratartalom okozza. Ha a levegő nedvességgel telített, az izzadás nem indul meg, a testből képtelen kiválni a folyadék, mivel azt a levegő már nem tudja felvenni. Ezért sokkal könnyebb az élet a száraz melegben, ahol lényegesen magasabb hőmérséklet mellett sem okoz a meleg hőtűt. Ezen a téren pedig Melbourne adatai kedvezők, hiszen a páratartalom a budapestinél is alacsonyabb, így a meleg a mienknél is szárazabb.

Melbourne aránylag szélsőségeiből időjárását az okozza, hogy az ausztráliai száraz és forró sivatag, valamint a hűvösebb és párasabb tenger találkozásánál épült. Ha északi, északnyugati szél fúj, Melbourne hőmérőinek higanyszála felfelé szalad, ha délre vált át a szélirány, mérséklődik a meleg a városban. (A déli féltéken fordított a szelek hatása, ott az északi az egyenlítői meleg szél, a déli pedig a sark irányából fúj.) Nézzük meg Melbourne széltáblázatát:

Novemberben

	É	ÉK	K	DK	D	DNy	Ny	ÉNy	Szélszend
9 óraker	18	6	3	7	21	20	14	7	4
15 óraker	11	3	1	7	46	16	9	6	1

Decemberben

	É	ÉK	K	DK	D	DNy	Ny	ÉNy	Szélszend
9 óraker	15	7	4	11	20	21	11	5	6
15 óraker	8	2	2	11	46	20	6	4	1

(A fenti adatok százalékban vannak megadva.)

Melbourne uralkodó széljárása tehát a dél-délnyugati szél, a tenger felől fújó kellemes levegőjárás. A reggeli órákban az északi — tehát a száraz, melegebb szél — gyakoribb, de a déli órákban ez már alaposan csökken. Az északkeleti szelek csekély számát az okozza, hogy keletről az Alpok hegyei védik a várost. A szél erőssége általában 12—19 km/óra között mozog, a viharos napok száma novemberben 4, decemberben pedig 3. (Budapesten júniusban 9, júliusban 8 viharos napra számíthatunk.) A csapadék mennyisége a mi júniusunkban 68, júliusunkban 51 mm, Melbourne novemberében 54, decemberében 56 mm.

A fenti adatok vizsgálatánál nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az Ausztrál Meteorológiai Intézet — az összefüggések bizonyos alakításával — igyekszik hazája időjárásáról kedvező képet adni és nem említi azokat a gyakori szélsőséges napokat, amelyek bizony többször megkeserítik az ott tartózkodó európai életét. Ezért nem árt, ha az adatokból levonandó követ-

keztetéseknél figyelembe vesszük az Angol Meteorológiai Intézet jelentéseit is — amelyek tárgyilagosaibak — és ezek figyelembevételével az alábbi módon jellemezhetjük a Melbournei Olimpiai Játékok várható időjárását:

Az 1956. évi olimpia színhelyén az időjárás nem lesz olyan kiegyenlített, mint az európai közepentengeri országokban nyaranta szokott lenni. Az átmelegedett szárazföld és a hűvös tenger közötti különbség kihat a város időjárására. A napi ingadozások — lásd legmelegebb és leghidegebb nap! — olykor tetemesek. Aránylag gyakori a szárazföldről fújó északi szél s ilyenkor a hőmérő gyakran emelkedik 35—40 fokra, ugyanakkor a levegő nedvességtartalma 10—15%-ra csökken. Melbourne-ban az év folyamán átlag 19 ilyen nap van, ebből novemberre három, decemberre pedig kettő esik. A szél a reggeli órákban rendszerint délre fordul és ez nagyobb tömegű hideg levegő betörését okozza. Ilyenkor a hőmérséklet percek alatt mérséklődik és a páratartalom megnő. A déli és délnyugati az uralkodó széljárás — főként a déli órákban — és ez az európai ember szá-

mára kellemes. Megjegyzendő, hogy az északi száraz meleg szél a szélsőségesebb időjáráshoz szokott magyar embernek nem okoz olyan kellemetlenséget, mint a tengermelléki országok lakóinak, mert ilyen jellegű forró szelek Budapesten is megfigyelhetők.

Mindent egybevetve tehát Melbourne nyári időjárása, amelyre leg-

jobb sportolónk az olimpiai versenyek alatt számíthatnak, nem jelent túlságosan nagy nehézséget. Ez az időjárás — esetleg néhány kellemetlenül forró nap kivételével — a mi nyarainkra emlékezteti majd őket.

Sokkal fontosabb probléma azonban a versenyzők évi munkáritmusának átállítása és azoknak a nehéz-

ségeknek megoldása, amelyek abból következnek, hogy versenyzőink előreláthatólag november elején indulnak útnak és néhány nap alatt kell szervezetüknek a nyirkos, hűvös hazai novemberből a meleg és aránylag száraz ausztráliai novemberi időjáráshoz alkalmazkodni.

Molnár Miklós

A kajakozás és kenuzás új kézikönyvéről

Az utolsó önálló kajak-szakkönyv másfél évtized előtt jelent meg. Azóta sokat fejlődött a kajak sport, tehát nagy érdeklődéssel vettem kezembe új kajak-könyvünket. Első észrevételem, amit a szerzők dicséretére kell megjegyeznem, az a törekvés, mellyel a mozgástan és edzéstervezés készítését igyekeztek tudományosan és részletesen kidolgozni. Sajnos azonban azt is meg kell állapítanom, hogy a könyv elmaradt a mai tudományos színvonalától.

A kajak sport történetét tartalmazó fejezethez régi, a 20-as években megjelent forrásmunkákat használtak. Azóta a kajak sport történetének bűvárai már másképp ismerik a kajak sport fejlődését. Például a könyv szerint „1865-ben a skót J. MacGregor elkészítette a sportcélokra alkalmas, fából épült Rob-Roy nevű kajakját. Ez az első európai fajakajak...“ Továbbá: „az ebből kifejlődött sportolást gyorsan vették át a svédek, finnek, dánok, hollandok stb...“ Nem tudom, miért kell elhallgatnunk a magyar kajak sport múltját, ezzel lekicsinyelni kajak sportunk jelentőségét. Ugyanis a skót J. MacGregor 1865-ös kajakja előtt, mi 1863-ban rendelkezünk versenyzésre alkalmas, fából készült felül fedett kajakokkal, amelyekkel már akkor nagy országos versenyeket rendeztünk. Miért hallgatják el a szerzők a múlt században évtizedeken át rendszeresített országos kajakversenyeinket és e sportágban elért nemzetközi sikereinket? (1888-ban és 1894-ben Serényi Jenő és Eleőd Tibor arattak nagy sikereket a zürichi tavon rendezett nemzetközi kajakversenyeken.)

Egyéb tévedések, hiányosságok: a kenusport átvételére nem szorultunk rá a 30-as években, — mint azt a könyv közli — mert már a múlt században, 1884-től népi kenuversenyeket is rendeztünk. Az összerakható és szétszedhető kajakokat nem 1910-ben, hanem már 1835-ben találták fel. Az 1936-os olimpián nem 12, hanem 18 nemzet vett részt. A modern kajak sportban 1937-ben nem Balatoní Kamill ért el először nemzetközi sikereket, hanem ugyanolyan értékes nemzetközi győzelmeket és sike-

reket értek el már 1936-ban Szitty Péter, Koltai István, Poór Tibor, Kovács László, Galle Sándor és Cseh Gábor is.

A könyv szerint „a kajak orra és fara elbe végződik, alacsony oldalú és csaknem teljesen fedett vízi sporteszköz“. Nem ezek a tényezők teszik kajakká ezt a vízi sporteszközt. A kajak használhatósági szempontból ugyanis igen változatos alakokban készülhet. Nemcsak éles, hanem hegyes, vágott, vagy gömbölyített orra és fara is lehet: nemcsak alacsony, de magas oldallal is rendelkezhet: és félig fedett, sőt nyitott, vagy teljesen zárt kajak is létezik. Ezért jó lett volna ismertetni a különböző főbb kajakfajtákat.

A kajak sport szabályait is helytelenül értelmezi és magyarázza a könyv: „Kormány szerkezetet szabad használni, a kormánylapát azonban nem lehet 10 mm-nél szélesebb és a kajak hossz tengelyébe kell elhelyezni.“ A kormánylapátot nemcsak a hossz tengelyben lehet elhelyezni, ilyen előírás nincs. Az I. C. F.-szabály helyes fordítása ez: A hossz tengelyben elhelyezett kormánylapát nem lehet 10 mm-nél vastagabb. Ez nem azt mondja, hogy nem lehet hossz tengelyen kívül helyezni, hanem csak a hossz tengelyben elhelyezett kormánylapát nem lehet vastagabb. Helytelen az SI-nemzetközi jel magyarázása is, a SI nem a Szlalom-kajak, hanem a vitorlás kajak rövidítése. A Szlalom-kajak (F. 1) előírt minimális súlya az új szabályok szerint nem 18, hanem 15 kg.

A könyv a kajak építésének is elavult rendszereivel foglalkozik. Bár igaz, csónaképítő iparunk félévszázados késésben van, mert például legtöbb országban, ahol fejlett a kajak sport, már a préselt fajakajok gyártása is a múlté és újabban csak préselt műanyagból készítik a minden igényt kielégítő kajakokat. Mi pedig még a szerencsétlen megoldású alumínium kajakok gyártásával küzdünk.

A szerzők a kajakozás technikájának törvényszerűségeit magyarázó fejezeteket így vezetik be: „A következőkben a jelenleg helyesnek vélt kajakozás technikáját foglaljuk össze, azt a mozgásformát, amelynek elsajátítására, vagy megközelítésére mindenkinek törekednie kell, ha a fejlődésben nem akar lemaradni.“ Ezen állítással szemben mégsem az évtizedeken keresztül kiforrott modern kajak mozgást — melynek ki-

alakításában nekünk, magyaroknak is nagy részünk volt — látjuk a könyvben közölt képsorozatokon, hanem régen megdől elveken alapuló torz mozgásokat. Középeurópa kajakosai az 1920-as évek végén és az 1930-as évek elején kajakoztak így.

A sportszerűségekről szóló fejezetekben is találkoztam egy kirívó hibával: „Leggyakoribbak a tenyér fel-törései, különösen kezdőknel. Meg-előzhetjük, ha edzés előtt tenyerünket szarvasfaggyúval, vagy más zsíros anyaggal, krémmel vékonyan bedörzsöljük.“ Kajakos és evezős zsíros kézzel nem szállhat hajóba, mert a lapát fogása csúszóssá lesz és ez bizonytalanná teszi a kajakozást, vagy evezést. Ez régi, bevált, szabály és ezért a kajakosok és evezősök lúgos szappannal zsirtalanítják hajóbaszállás előtt a kezüket. A feltörés megelőzésének egyetlen módja a helyes, fokozatos edzés.

Lehetne még a hibák tényorsorozatát folytatni, de azt hiszem, ennyi is elég ahhoz, hogy kimondjuk a végítéletet:

Az eredményei révén a világ első helyén álló magyar kajak sport megérdemelné, hogy nagyobb gondot fordítsanak e sportág szakkönyveinek szerkesztésére.

Szeretném, ha kritikámat a szerzők nem értenék félre. Céлом: törekvés a jobb, tökéletesebb, időszerűbb kajak könyvek felé, mert erre nemcsak lehetőségünk, de szükségünk és eredményeink alapján kötelezettségeink vannak. Ifjú kajak szakíróink jól tennék, ha a jövőben új forrásmunkákat használnának és időnként az idősebb, tapasztaltabb kajak szakértők véleményét is kikérnék.

Cseh Gábor
(Építők SE)

Szerezzen örömet külföldön élő ismerőseinek

Fizesse elő részükre a SPORT-LAPOKAT. Előfizetést felvesz minden nagyobb postahivatal és a Kultúra V., Budapest, VI., Sztálin-út 21.

Olvassuk

a sportszakkönyveket!

Hegyi jégpálya Alma Ata közelében, ahol válogatott gyorskorcsolyázóink a szovjet sport vendégeiként készülnek a moszkvai VB-re

A moszkvai Dinamo Stadion, ahol az 1955-ös gyorskorcsolyázó VB-t rendezik

Télen a Mátrában

Készülődés a budapesti műkorcsolyázó EB-re

Pálincás Hédi

Czalkó György

(Magyar Fotó-Bojár Sándor felvételei)

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955 FEBRUÁR VII. ÉVFOLYAM **2.** SZÁM

ÁRA **3** FORINT

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Baross-tér 2. II. e.

Távbeszélő: 140-271

A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelyisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest VIII., Rákóczi-út 57/a

Távbeszélő: 143-471, 143-468

Előfizetési díj egy évre 36 forint, félévre 18 forint

Megjelenik: 8000 példányban

28946 - 629/2 — Révai-nyomda, Budapest V., Vadász-utca 16.

(Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

Országos Sportértekezlet 1955:

<i>Sebes Gusztáv</i> megnyitó beszéde	1
<i>Hegyi Gyula</i> beszámolója	1
Nevelés, tervszerűség, rendszeresség (<i>Tatár Ferencné</i>)	6
A szakszervezetek feladatai (<i>Gyenes András</i>)	8
Hagyják a falusi sportlapot azoknál, akiknek joguk van rá (<i>Fodor Bálint</i>) ..	8
A falusi sportmunkáról (<i>Gere István</i>)	8
A DISZ magáévá tette az OTSB programját (<i>Kúdas István</i>)	9
Üzenet a Béke Világtanács elnökségének (<i>Bánfalvi Klára</i>)	9
Az értekezlet rendkívüli jelentősége (<i>Keleti Ferenc</i>)	10
Az 1955. évi műkorcsolyázó EB értékelése, a magyar sport szempontjából (<i>Terták Elemér</i>)	11
A vidéki sportsajtóról (<i>Kéri László</i>)	14
A formábahozó edzés a labdarúgósportban (<i>Baróti Lajos</i>)	15
Tíz év alatt (Február)	18
Az Alapfokú Tornász Csapatbajnokság megszervezésének és előkészítésének gya- korlati kérdései (<i>Szabó Zoltán</i>)	19
Tervszerű edzés a kézilabdasportban (<i>dr. Vigyázó György</i>)	21
Hogyan neveli Félix Sztamm a lengyel ökölvívókat (<i>Wieromiej Witold</i>)	23
Hozzászólások az iskolai testnevelés szabadgyakorlati részének kérdéseihez (<i>Jillek Emil—Sziij Zoltán</i>)	24
A szakosztályok társadalmi aktívái (<i>Losonczy Tibor</i>)	26
A tekészes egységes edzésrendszerének kérdései (<i>Bertalan Zoltán</i>)	27
<i>Bukovi—Csaknád</i> y: Ifjúsági labdarúgók edzése (<i>Mándi Gyula</i>)	28
A falusi sportkáderek központi képzésének első tapasztalatai (<i>Grónai Alfonz</i>) ..	29
Hogyan fejlődtek futóink 400-on és 800-on az 1954-es csúcsockig	30
Kenusaink eredményei és feladatai (<i>Szabó Ferenc</i>)	31

Címképünk: Nagy Mariann és Nagy László, az 1955. évi páros műkorcsolyázó Európa-
bajnokság győztesei (Magyar Foto — Bojár Sándor felv.)

Országos Sportértekezlet 1955

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság 1955. január 22-én és 23-án tartotta kétnapos Országos Sportértekezletét. Ezen a magyar testnevelési és sportmozgalom vezetőivel, szervezői-

vel és kiváló sportolóival ismertették a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének a sport továbbfejlesztése érdekében 1954 december havában hozott határozatát, s megvitatták a párthatározat végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.

Sebes Gusztáv, az OTSB elnökhelyettesének megnyitó beszéde

Tisztelt értekezlet! Kedves elvtársak! Kedves sporttársak! Az OTSB nevében szeretettel üdvözlöm a magyar sport megjelent vezetőit, sportolóit, legjobb munkatársait!

Tíz év telt el azóta, hogy a dicső szovjet hadsereg felszabadította hazánkat, s a dolgozó nép kezébe vette életének, sorsának irányítását szerettett pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja vezetésével. A felszabadított dolgozó nép soha nem látott erővel, lelkesedéssel építette újjá a háború pusztításaitól vérző, romokban heverő országot, s hősi küzdelmét tovább folytatja a szocialista társadalom felépítéséért. Azóta életünk minden terén tapasztalhattuk, hogy a dolgozó nép államának sikerei messze túlhaladták az elnyomó Horthy-rendszer eredményeit, így elmondhatjuk, hogy testnevelési és sportmozgalmunk — pártunk vezetésével és irányításával — eddig soha nem látott fejlődést ért el. Ezek az eredmények méltán bizonyítják népi demokratikus államunk életrealitását és dolgozó népünk élni akarását.

Ma azért hívtuk össze az elvtársakat, sporttársakat, hogy ismertessük pártunk Központi Vezetőségének a testnevelési és sportmozgalommal kapcsolatban hozott decemberi határozatát, s hogy ezen keresztül le-

mérjük azt a fejlődést, amelyet testnevelési és sportmozgalmunk a felszabadulás óta elért. A magyar testnevelési és sportmozgalom átszervezése óta ezideig nem tartottunk ilyen széleskörű értekezletet, ahol megbeszélhettük volna problémáinkat. Éppen ezért igen fontosnak tartjuk ezt a kétnapos értekezletet, s megvagyunk győződve arról, hogy az itt folyó tanácskozás hozzásegíti a sportvezetést és sportvezetőket munkájuk állandó javításához és az itt hallottak alapján ki-ki a maga munkaterületén megújult erővel foghat hozzá testnevelési és sportmozgalmunk további fejlesztéséhez. Ezért kérem a jelenlevőket, hogy a pártunk Központi Vezetősége határozatának ismertetése alapján tartandó beszámolót tekintsek úgy, mint a magyar testnevelési és sportmozgalom további fejlődésének kiindulópontját, alapját. A kitűzött célok és feladatok dolgozó népünk nagy tömegei egészségügyének, munkaképessége fejlesztésének, minőségi sportunk újabb sikereinek, és a szocialista szellemű ifjúság nevelésének útját mutatják meg. Kérem, hogy a beszámoló alapján hozzászólásaikkal és bírálataikkal tegyék értékesé ezt az értekezletet, s akkor biztosak lehetünk abban, hogy aktívaülésünk eléri a célját.

Hegyi Gyula, az OTSB elnökének beszámolója:

A párthatározat — bírálat és útmutatás

Hegyi Gyula, az OTSB elnöke ismertette a sportra vonatkozó határozatot, amely megállapította a felszabadulás óta elért nagy eredményeket, de egyben azt is, hogy a párt és a kormány 1953. június—júliusi határozataiból a testnevelési és sportmozgalom terén még nem vonták le a szükséges következtetéseket. A Központi Vezetőség az elért eredmények és az elkövetett hibák bírálatával útmutatást adott arra, hogyan fejleszhető tovább testnevelési és sportmozgalmunk.

A tömegsport

Alapvető hiba, hogy *nem fejlődik kielégítően a tömegek és különösen az ifjúság testnevelése.* Világviszonylatban híres élsportunk sok sportágban

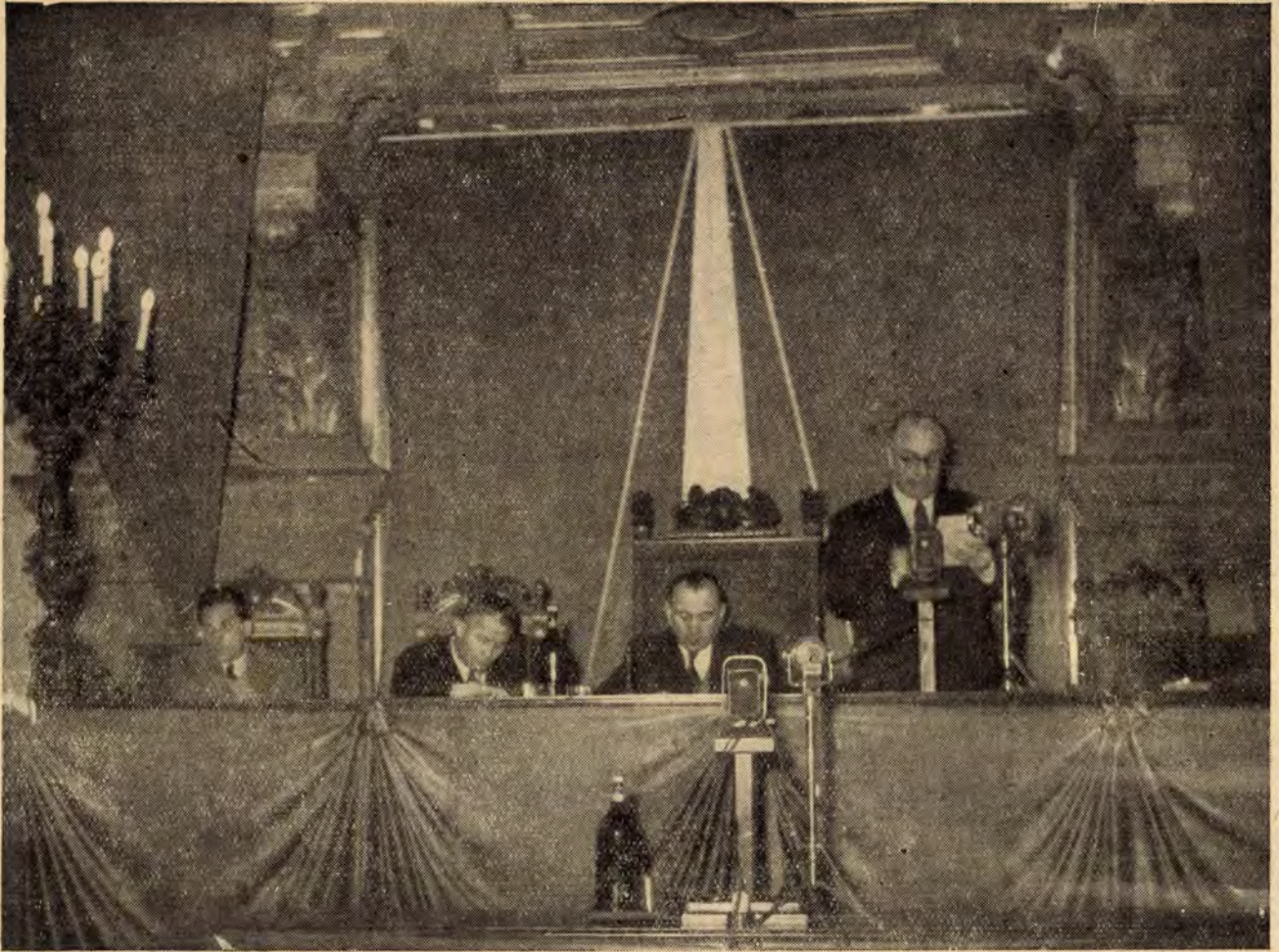
vékony utánpótlási rétegre támaszkodik, egyes sportágak fejlődésében visszaesés tapasztalható.

Testnevelési és sportmozgalmunk egyik legelhanyagoltabb területe az *iskola, de az üzemekben és hivatalokban* is elhanyagolt a tömegsport.

A *falu* testnevelési és sportmozgalmunk mosztohagyermo, a falusi fiatalságnak csak jelentéktelen része sportol.

Az *MHK testnevelési rendszer* nagymértékben elvesztette népszerűségét, a tömegek nem szívesen vesznek részt benne és sportszakembereink sem támogatják. A próbázások mögött gyakran nem állnak tényleges teljesítmények, az *MHK* nem vált testnevelési és sportmozgalmunk alapjává.

Nem megfelelő a legfontosabb sportágak tömegesítése sem, kevés az alapfokú tömegversenyek

Az Országos Értekezlet elnöksége (jobbról balra): Hegyi Gyula, Sebes Gusztáv, Kádas István, Gyenes András

száma és nem megfelelő egyes sportágak bajnoki rendszere.

Hiba, hogy túlságosan nagy nemzetközi programunk sok esetben elvonja az OTSB erejét más, fontos feladatok elvégzésétől.

A nevelés

Habár sportolóink öntudatának fejlődése megmutatkozik élsportolóink fokozódó hazaszeretetésében, mégis a sportolók között az általánosnál elterjedtebb a burzsoá gondolkodás, magatartás. A sportszervezetek, a párt- és tömegszervezetek nem foglalkoznak rendszeresen a sportolók erkölcsi, politikai nevelésével. Növekedett a sportolók fegyelmezetlen magatartása.

A nevelőmunka fejlődését megnehezíti az edzők általában gyenge politikai és szakmai felkészültsége. Sportagitációnk, sportsajtónk többnyire csak a kiemelkedő tehetségekkel, nemzetközi eseményekkel foglalkozik és nem bírálja eléggé a hibákat.

Az utóbbi években nagyszámban képeztek ki sportvezetőket, de a kádereképzés színvonala alacsony volt. Helytelenül folyt a kiválasztás. A kiképzetteknek csak 40–50%-a tevékenykedik a sportban.

A sportban fellelhető reakciós elemek a burzsoá sportszellem terjesztésével igyekeznek gátolni munkánkat.

A vezetés

Legnagyobb hiba az, hogy a testnevelés és a sport irányításában, vezetésében nem vesszük eléggé figyelembe a politikai szempontokat.

Súlyos hiba a kollektív vezetés elhanyagolása, az egyszemélyi vezetés alkalmazása, ennek következtében az egészséges bírálószellem hiánya, a tömegék és alsóbb szervek kapcsolatának lazulása, a társadalmi munka háttérbe szorítása.

Testnevelési és sportmózgalmunkban elterjedt a felelőtlen költekezés, az OTSB irányító és ellenőrző munkája a kezdeti eredmények után gyöngült. Kialakult az a helytelen gyakorlat, hogy fontos kérdésekben is az OTSB apparátusának munkatársai döntöttek.

Egyes miniszteriális szervek vitatják az OTSB irányító szerepét. Bár az OTSB és a SZOT közötti kapcsolat fejlődött, mégis sok meddő vita gátolta a fejlődést.

Az OTSB dolgozói többségükben tekintélyes szakemberek, akik képesek nagyobb feladatok megoldására is, de nem képezik magukat, általánosan politikai színvonaluk alacsony. A társadalmi sportszövetségeket — amelyek munkája igen fontos — az OTSB osztályai háttérbe szorítják. A társadalmi szövetségekben is sokszor tapasztalható azonban az egyesületi, személyi érdekek előtérbe helyezése.

A párt irányító, segítő s ellenőrző munkája sem volt a testnevelés és a sport terén minden

tekintetben megfelelő. 1947 óta nem volt olyan átfogó, nyilvános jellegű párthatározat, amely a testnevelés és sportmozgalom további fejlődésének feltételeit tisztázta volna. A párt sporttal kapcsolatos határozatai nem jutottak el a sportvezetők-höz, sportolókhoz, kivéve az OTSB néhány vezetőjét. A testnevelés és a sport területén kommunista pártaktivákat 1948 óta nem tartottunk.

A DISZ Központi Vezetősége éveken át nem foglalkozott a testnevelés és a sport ügyeivel, a Szakszervezetek Országos Tanácsa nem segíti kielégítően a szakszervezetek testnevelésének és sportjának fejlesztését. Nem vetett gátat azoknak az egészségtelen törekvéseknek sem, amelyek az állami sportvezetéssel szemben megmutatkoznak.

A sportegyesületek szem elől tévesztették a testnevelés és a sport alapvető célját, figyelmük

túlságosan az élsport felé fordult, a tömegsportot elhanyagolták. Nem kielégítő a sportegyesületek demokratizmusa, gyenge a kollektív vezetés, hátterbe szorult az önzetlen társadalmi tevékenység, a sportegyesület szeretete. Nem fejlődik kielégítően egyes nagy sportegyesületek szurkolótábor. A pénzgazdálkodásban rendkívüli lazaságok, visszaélések tapasztalhatók. Az OTSB segítő és ellenőrző tevékenysége a sportegyesületek felé — felszínés, nem határozza meg a sportegyesületek általános politikáját, nem tájékoztatja vezetőiket.

★

Mindezekért a hibákért és hiányosságokért elsősorban az OTSB és ennek vezetői a felelősek, de megállapítja a párthatározat a DISZ Központi Vezetőségének és a SZOT Elnökségének felelősségét is.

A párthatározat végrehajtása a testnevelési és sportmozgalomban

Hegy Gyula a testnevelési és sportmozgalom helyzetének részletes ismertetése után beszámolt arról, hogyan gondoskodik az OTSB a párthatározat végrehajtásáról.

Pártunk Központi Vezetősége nemcsak az eredményeket és a hibákat állapította meg, hanem *évek-*

re előre kijelölte a követendő utat is. Pártunk eme határozatából kicsendül a lelkesítés, a buzdítás, amellyel a sportvezetőket, sportolókat, a sportmozgalom minden munkását újabb eredmények, újabb sikerek elérésére ösztönzi.

Mindenütt, ahol a dolgozók létszáma lehetővé teszi, sportköröket kell alakítani, versenyeket kell szervezni az üzemszervek között, s az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználásával két-három év alatt el kell érni, hogy a jelenlegi 12%-ról 15%-ra emelkedjen a sportoló szakszervezeti tagok száma.

E feladat megvalósítása során

erőinket a szakosztályok megerősítésére kell irányítani.

A szakosztály az a bázis, amelynek jó vagy rossz működése befolyásolja sportmozgalmunk fejlődését. A szakosztályi munkára — melyben edzőink tevékenysége, szakmai tudása és nevelőkészsége kidomborodik — aktívizálni kell a DISZ-szervezeteket, a DISZ fiataljait.

Az üzemi sportkörök munkájának jó megszervezése a legfontosabb lépés az üzemi sportélet megteremtésében. Vissza kell állítani azokat az egészséges kezdeményezéseket, amelyeket annakidején a Rákosi Mátyás Művekben, vagy a Diósgyőri Vasgyárban láthattunk az üzemi bajnokságok megszervezésében. A sportkörü vezetők az üzemek, üzemszervek közötti és más tömegversenyek megrendezésével kapcsolják be dolgozóikat a sportba. Sportmozgalmunk fejlettségét a sportpályákat ellepő hatalmas tömegek biztosítják és ebből fejlődhet ki a bajnokság és csúcstartók serege.

Pártunk határozatának és kormányunk programjának megfelelően a testnevelési és sportmozgalomnak is elő kell segítenie a falun megindult fejlődést. A következő két-három évben minden nagyközségben, nagyobb állami gazdaságban és gépállomáson sportkört kell alakítani. A falusi DISZ-szervezetek, a megyei és járási TSB-k, valamint a Traktor SE fordítsanak nagyobb gondot

a falusi sportélet

fejlesztésére, a speciális tömegversenyek szervezésére és a falusi sportaktívák tömeges képzésére.

Különös gondot kell fordítani a falusi lányok testedzésére.

A testnevelés, a tömegsport fejlesztése

Az elkövetkezendő években minden erővel fejleszteni kell a testnevelést és a tömegsportot.

Fejlődő tömegsportunkra támaszkodva, tovább kell támogatni élsportunkat és erősíteni a nemzetközi sportéletben elfoglalt helyünket.

Minden sportolónak és sportvezetőnek tudnia kell, hogy nemzetközi sikereinket is csak úgy fejleszthetjük tovább, ha elsődleges feladatunknak tekintjük azt, hogy

sporttelepeinket ellepjék a testedző fiatalok százezei,

ha élsportunk erős, állandóan növekvő utánpótlással rendelkezik.

Erőteljesen fel kell számolni tehát a tömegsportban meglévő elmaradást, a testnevelés iránt tanúsított lebecsülést. Ifjúságunknak az eddiginél sokkal szélesebb rétegeit kell fizikailag sokoldalúan kiképezni, egészséges ifjúsággá nevelni. Meg kell szüntetni a legfontosabb sportágak iránt mutatkozó közönyt, az egyes sportágaknál tapasztalható visszaesést, az utánpótlás gyengeségét.

A béke és barátság jegyében kell fejleszteni nemzetközi kapcsolatainkat és készülni kell az 1956. évi melbournei olimpiára.

A kommunista nevelés szerves, elválaszthatatlan része a testi nevelés, amely fizikailag, egészségileg alkalmassá teszi a felnövekvő nemzedéket. Pártunk határozata kötelezően előírja, hogy

az iskolai testnevelést

úgy kell tekinteni, mint a kommu-

nista nevelés szerves részét. Nagy feladataink vannak ezen a téren, de különösen az Oktatásügyi Minisztériumban kell felszámolni azt a közönyt, amely eddig ott a testneveléssel szemben megnyilvánult.

A testnevelés színvonalát minden iskolában, de különösen az általános iskolákban a követelményeknek megfelelően kell felemelni. Néhány évben belül minden általános- és középiskolában iskolai sportköröket kell alakítani és a DISZ tevékeny közreműködésével pezsgő, vidám iskolai sportéletet kell teremteni. A sport kialakítását felszereléssel és létesítményekkel kell lehetővé tenni. El kell érniük, hogy rendszeresen megtartsák a heti 2 testnevelési órát, s meg kell szüntetni azt a lehetetlen állapotot, hogy a testnevelésre szánt időt más, elmaradt tantárgy pótlására fordítják. Tovább kell szélesíteni az iskolai és iskolák közötti tömegversenyeket.

Ha a közel másfélmilliónyi iskolai tanuló részére biztosítani tudjuk és meg tudjuk szeretetni vele a rendszeres testnevelést és sportolást, akkor nemcsak egészséges ifjú nemzedéket nevelünk fel, hanem azt is elérjük, hogy a középiskolából kikerülők továbbra is rendszeresen sportoljanak. Ennek megvalósításához elengedhetetlenül szükséges, hogy újjátervezzük az iskolai testnevelés szakfelügyeletét és intézményesen szervezzük a testnevelők képzését és továbbképzését.

Pártunk határozata leszögezi, hogy erőteljesen kell továbbfejlesztteni

az üzemek, vállalatok, hivatalok sportéletét.

A labdarúgás mellett főleg az atlétika, röplabda, kerékpár, torna, úszás, birkózás sportágakat műveljük a falusi fiatalok.

A községi sportkörök gazdájává a DISZ-szervezeteket kell tenni és biztosítani kell a minta-alapszabály szerinti irányító szerepüket. A már működő községi sportköröket is fokozatosan a DISZ-szervezetek vezetőségének irányítása alá kell vonni. Azokban a községekben, ahol egyelőre sportkört alakítani nem lehet, a DISZ-szervezetek szervezzenek csapatokat és rendezzenek különböző tömegversenyeket. Különösen nagy gondot kell fordítani a Falusi Kupa és Falusi Spartakiádok megrendezésére. A falu sportjának fejlesztése érdekében meg kell erősíteni a járási TSB-eket és működésüket szorosabbra kell fűzni a DISZ-bizottságok munkájával.

Az erkölcsi és szervezeti segítségen kívül, erőteljesen tovább kell folytatni a falusi sportélet fejlesztéséhez szükséges anyagi támogatást, a helyi anyagi források célszerű felhasználásával, a rendezvények bevételeinek és a tagdíjbevételeknek növelésével.

Megengedhetetlen az, hogy a községekben lévő különböző szervezetek, intézmények, üzemek, vállalatok sportlapját központilag más célokra használják fel és ezzel megfoszzák a falusi dolgozókat attól, hogy a részükre járó sportlapot saját sportjuk fejlesztésére fordíthassák.

A falusi sport támogatása nemcsak a sportszervezetek feladata. Ahogy az új kormányprogram a mezőgazdaság fellendítését valamennyi állami és társadalmi szerv fontos feladatának tekinti, ugyanúgy

a falu sportjának támogatása minden testneveléssel és sporttal foglalkozó intézmény és szervezet feladata is.

A falu sportjának felemelésében csak akkor tudunk eredményes munkát végezni, ha az erőket összefogva, közös erőfeszítések teszünk, hogy a falusi fiatalok sokkal többen vehessenek részt a sportolás örömeiben.

A tömegsportban meglévő hiányosságok felszámolása és tömegsportunk megerősítése érdekében

az MHK testnevelési rendszert sportéletünk tényleges alapjává kell tenni.

Anélkül, hogy alapvető célkitűzéseit megváltoztatnánk, egyszerűbbé, hatásosabbá, vonzóbbá kell tenni az MHK-t. Fokozottabb erkölcsi és szakmai segítséget kell adni az MHK-munkához a TSB-knek, a sportegyesületeknek és a sportköröknek. Társadalmi aktívákat kell bekapcsolni az MHK-munka szervezésébe, a próbázások előkészítésébe. Meg kell javítanunk az MHK testnevelési rendszer propagandáját, reáli-

sabbá kell tenni azokat a tervszámokat, amelyeket az egyes területekre terveztünk. Az MHK-próbázók szakszerű felkészítésével meg kell erősí-

Elmaradt sportágak megerősítése

A jövő érdekében sokkal alaposabban kell ezután foglalkozni az elmaradt sportágakkal. „Meg kell szüntetni az egyes sportágak között meglévő aránytalanságokat, mely a labdarúgás túlzott fejlesztésében és más sportágak elhanyagolásában nyilvánul meg.” A félreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy

ez valamennyi sportkör munkájára vonatkozik,

mert jelenleg a sportkörök helytelen felfogása abban nyilvánul meg, hogy a labdarúgó szakosztályokat a többi szakosztály anyagi ellátásának rovására túlzottan támogatják. A jövőben a sportegyesületeknek nagyobb gondot kell fordítaniuk

az atlétika, a torna, az úszás és a kerékpár

sportágak fejlesztésére. El kell érni, hogy e négy sportágban működjenek az összes sportolók 30 százaléka. Ezek a sportágak egészségfejlesztő hatásukon kívül komoly honvédelmi jelentőséggel is bírnak.

Kerékpársportunk a nemzetközi színvonalat tekintve, meglehetősen alárendelt szerepet játszik. Ez nem kismértékben abból a körülményből fakad, hogy ennek a sportágnak a tömegesítése korántsem felel meg azoknak a követelményeknek, amelyek hazánkban egyébként rendelkezésünkre állanak. Különösen vidéken — és többé-kevésbé kényelmi szempontból — teljesen elhanyagolják a kerékpár-versenyek rendezését. Falvakban, vidéki városokban a használatban lévő kerékpárokat néhány jó verseny rendezésével nagyszerűen be lehetne állítani a kerékpársport fejlesztésének szolgálatába. Amíg kerékpársportunk ilyen szűk rétegre támaszkodik, nehezen várható tehetőséges fiatalok felszínre kerülése.

Komoly mértékben vesztettünk nemzetközi tekintélyünkől az utóbbi évek alatt

az asztalitenisben és az ökölvívásban

is. Mindkét sportágban igyekezzünk visszahódítani azokat a nemzetközi pozíciókat, melyek ezelőtt birtokunkban voltak. A társadalmi sportszövetségek edzőbizottságai mindkét sportágban a legrövidebb időn belül tárják fel az edzésrendszerbeli, vala-

teni az alsófokú versenyrendszert, népesebbé kell tenni a sportkörüi járási bajnokságokat és versenyeket.

mint a szakosztályi munkában megnyilvánuló hibákat, amelyek akadályozzák a válogatott keretmunka és a sportkörüi munka közötti összehangot. Tarthatatlan helyzet, hogy például az ökölvívásban nem tudunk a más sportágakban elfogadott általános elvek alapján dolgozni, aminek az az oka, hogy nincs egységes álláspont az edzők körében, nincs elegendő erő, hogy a helyes elveket maradtalanul érvényesíteni tudjuk.

Válogatott versenyzőink sikeres szereplése érdekében szélesebben kell elterjeszteni azokat a kialakult, elfogadott módszereket, amelyek alapján versenyzőink az Európa- és világbajnokságokra, más nagy nemzetközi találkozókra felkészülnek.

Válogatott versenyzőinknél működő edzők bizottságainak tervszerű munkával kell arra törekedniük, hogy ezek az elvek és módszerek a helyi sajátosságok és lehetőségek figyelembevételével valamennyi sportkörben alkalmazásra kerüljenek, különösképpen azokban a sportkörökben, ahol válogatott kerettagjainkat és utánpótlásunk tehetséges fiatalosságát nevelik. Fel kell használni a sajtót, a jövőben megjelenő szakkönyveket, a rendezendő szakmai vitákat ezeknek az elveknek elterjesztésére, ismertetésére.

Suk a tennivaló

a természetjárás

fejlesztése érdekében. Ebben a sportágban lassan a versenyszerűség válik uralkodóvá és elhanyagolják hatalmas szerepét a dolgozó tömegek egészségének megóvása és növelése terén. Alig rendeznek túrákat, közös kirándulásokat, ehelyett a természetjárás céljára rendelkezésre bocsájtott anyagi erőket egy szűk versenyzői réteg használja fel. Ehhez még azt is hozzá kell tenni, hogy a természetjárásban résztvenni óhajtó dolgozók a sportkörök részéről sem részesülnek kellő támogatásban.

A széles alapokon nyugvó, a sportoló tömegekre támaszkodó és abból táplálkozó minőségi sportot úgy akarjuk továbbfejleszteni, hogy mögötte ott álljanak a felnövekvő fiatal sportolók ezrei, akik tovább fogják növelni népi demokráciánk tekintélyét, tovább fokozzák a magyar sport nagyszerű eredményeit.

A tudomány segítségével sportkultúránk továbbfejlesztéséért

A magyar testnevelés és sport fejlesztésének olyan stádiumába érkezünk, ahol

a további előrehaladáshoz nem elégségesek az eddigi tapasztala-

lati eljárások, hanem széleskörű kutatómunkára támaszkodó tudományos módszerekre van szükség.

Ezért alakult meg nemrégben az

OTSB mellett működő Testnevelési Tudományos Tanács, melynek tagjai nagy lelkesedéssel fogtak munkájukhoz. Távlati tervünk, hogy Testnevelési Kutató Intézetet létesítsünk.

Az egyetemek és főiskolák testnevelési tanszékein, a Testnevelési Főiskolán, a Pedagógiai Főiskolán fokozottan elő kell mozdítani és meg kell követelni a tudományos munka végzését. El kell érni, hogy a testneveléssel határterületi tudományágak — orvostudományi, pedagógiai, műszaki — kutatóintézményei, az egyetemek és főiskolák megfelelő tanszékei, tudományos munkájuk keretében, testnevelési és sportvonalakhoz is foglalkozzanak. Bár a sportegészségügyi hálózat kiszélesítésével sportegészségügyünk jelentősen megjavult, szükségesnek mutatkozik, hogy a vidéki rendelőintézetek munkáját a TSB-k és a sportkörök nagyobb támogatásban részesítsék és neveljék rá a sportolókat, hogy rendszeresen vegyenek részt a sportorvosi vizsgálatokon.

Az edzők a sportolók edzéstervének elkészítésekor használják fel azokat a tapasztalatokat, melyeket a sportorvosok az ellenőrzések alkalmával szereztek. Amilyen helytelen az edzők részéről a sportorvosok véleményének lebecsülése, éppen olyan helytelen az is, ha a sportorvos nem veszi figyelembe annak az edzőnek tapasztalatait, aki esetleg hosszú éveken át foglalkozott a versenyzővel.

A Központi Vezetőség határozata hosszú időre utat mutat a nemzetközi kapcsolatok helyes értékelése és a nagy, országos célok alá rendelése tekintetében.

A sport az ifjúság nevelésének fontos eszköze

Az OTSB és a sportegyesületek egyik legfontosabb feladata a sportoló ifjúság erkölcsi, politikai nevelése a Hazafias Népfront célkitűzéseinek szellemében.

Sportolóinkat szerény magatartású, öntudatos emberré kell formálni, akik életszükségletnek tekintik a becsületet, forrára szeretik hazájukat és minden áldozatra készek a béke védelmében.

Fel kell számolnunk munkánkban azt a sokszor megnyilvánuló helytelen nézetet, hogy a fiatalok és a dolgozók sportolásában kizárólag csak sporttevékenységet lássunk. Az OTSB-től kezdve a sportkörökig mindenütt szükséges annak felismerése, hogy

a sport az ifjúság nevelésének fontos eszköze, hogy a sportolás nem lehet öncélú tevékenység.

Mielőbb fel kell számolnunk a testnevelési és sportmozgalmunkra káros anyagias gondolkodást.

Rendszeres és türelmes nevelőmunkával el kell érni, hogy sportolóinkban megszűnjön az a

A nemzetközi találkozókra való felkészülés alapjának a hazai bajnokságokat kell tekinteni.

A nemzetközi találkozók időpontjait és a bajnokságok idejét úgy kell egyeztetni, hogy a bajnokságok lebonyolítása hátrányt ne szenvedjen.

Sportmozgalmunk további fejlődésének elsőrendű érdeke, hogy az elkövetkezendő években

tovább szilárdítsuk a magyar sport nemzetközi helyzetét, újabb sikereket szerezzünk a nagy európai és világversenyeken.

Nemzetközi találkozóinknak a népek közötti béke és barátság elmélyülését kell szolgálnia.

Tovább kell mélyítenünk a baráti sportkapcsolatokat a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal,

s tovább kell erősítenünk sportkapcsolatainkat a kapitalista államok sportolóival.

Sportolóink sikeres nemzetközi szereplései igazolják a szocializmust építő országok sportkultúrájának fölényét a kapitalista sporttal szemben. Az olimpiára való eredményes felkészülésünk érdekében részt kell vennünk azokon a világ- és Európa-bajnokságokon, valamint nemzetközi versenyeken, melyek az olimpiai felkészülés szempontjából fontosak. Teljesíteni kell azokat a visszavágó kötelezettségeket, amelyek az előző években velünk szemben felmerültek, valamint biztosítani kell részvételünket azokon a nemzetközi versenyeken, amelyek a szakmai felkészülés szempontjából fontosak, másrészt amelyeken résztvenni megszerezett sporttevékenységünk, eredményeink köteleznek bennünket.

helytelen elképzelés, hogy a sport kizárólag érvényesülési lehetőség,

mely a dologtalan életet biztosítja. Tudatosítanunk kell, hogy a rendszeres, lelkiismeretes sportolás egészséges életmódot, kedvet, szórakozást jelent, ezenkívül a jól végzett sportmunka jutalma a megbecsülés. Minden sportolónak legyen hivatása, amelyet megbecsül és szeret. Következő harcot kell folytatni a túlzott juttatások megszüntetésére és meg kell akadályozni, hogy sportolóink spekulánsok, üzerek társaságába keveredjenek.

Sportolóinkat sportköreik, sportegyesületeik iránti hűsögre, szeretetre kell nevelni.

Meg kell szüntetnünk a sportolók oktalan vándorlását a sportegyesületek és sportkörök között. Szigorúan el kell járni a játékoscsábítás, az egészségtelen klubsovinizmus ellen. A sportegyesületi munka megerősítésére elő kell segíteni a fegyelmet, lelkesítő szurkológárda kialakítását.

A sportolók nevelésében alapvető

Hegyi Gyula beszámolóját mondja

feladat hárul az edzőkre, a sportköri, sportegyesületi vezetőkre.

Az edzőknek a gondjaikra bízott fiatalokat hazafias, öntudatos gondolkodású emberré kell nevelniük: ezt várja tőlük népünk és pártunk. Az edzőkkel és szakemberekkel tanfolyamokon kell ismertetni azokat az elveket és módszereket, amelyek felhasználásával sportoló fiataljainkat öntudatos, szocialista gondolkodású emberré nevelhetik. A nevelőmunka színvonalának emelése érdekében felül kell vizsgálni a sportágak edzőinek minősítését. A legjobbakat ki kell tüntetni, a szakmunkára és nevelőmunkára nem alkalmas edzőktől meg kell vonni a működési engedélyt. Az edzők munkájának legfontosabb mutatója az legyen, hogy tudnak fegyelmet, munkában és sportban egyaránt élenjáró sportolókat nevelni.

Az előforduló hiányosságok egyik oka gyakran az, hogy sportvezetőink, sportszakembereink maguk sem jó példamutatók.

Sportvezetőink és sportszakembereink között is ki kell alakítani a szerény, öntudatos gondolkodást, magatartást.

A sportmozgalom vezetői és oktatói példaképpen álljanak a munkában, a magánéletükben, általános magatartásukban a sportoló fiatalok előtt. Eppen ezért szüntelenül emelniük kell politikai és szakmai képzettségüket, formálniuk magatartásukat, hogy mindjobban megfeleljenek azoknak a feltételeknek, amelyeket napról-napra sportolóink elé is állítunk.

Meg kell változtatni sportagitációink jellegét,

megszüntetve a nagyhangú, sokszor nacionalista ízű agitációt. A sportagitációnak sokkal szerényebbnek kell lennie, hogy kidomborodjék a bíráló és nevelő hatás. Agitációs munkánk támassza alá a sportmoz-

galom feladatainak végrehajtását, legyen e munka segítőtje, szervezője és agitátora. Fő céljának kell lennie, hogy tudatosítsa a sport egészségfejlesztő, jellemnevelő hatását, terjeszse a helyes és jó módszereket.

1955-ben is folytatni kell Budapestben és a vidéken a Sportakadémia előadássorozatát.

Emelni kell a sportkönyvek és kiadványok, valamint a sportsajtó szerkesztési és tartalmi színvonalát.

Olyan sportágakban, mint a labdarúgás, úszás, vívás — komoly színvonalú könyvek írását kell kezdeményezni, sportvezetőink, edzőink edzésrendszerüket, tapasztalataikat leírva gazdagítsák a magyar sport-

A vezetés színvonalának és módszerének javítása

A testnevelési és sportmozgalom előtt álló feladatok megvalósítása attól függ, hogy milyen a vezetés színvonala és módszere. Politikailag meg kell szilárdítani a vezetést és

meg kell szüntetni azt a vezetési módszert, amely csak a sport szempontokat veszi figyelembe és nem érvényesíti állandóan a Párt politikai irányvonalát.

A testnevelés és a sport célkitűzései nem választhatók el az egész társadalom célkitűzéseitől, hanem azt mindig a politikai és társadalmi célok szolgálatába kell állítani.

Fel kell számolni a munkánkban meghonosodott helytelen munkamódszereket, így a kollektív vezetés elhanyagolását, a bírálószellem kialakítását gátló körülményeket és ehelyett az egészséges munkakapcsolatot, a kollektív vezetést, s az eleven bírálat szellemét valósítsuk meg. Mind a központi, mind az alsóbb szervezetekben demokratikusabbá, bürokráciamentessé kell tenni a vezetést, s azt közelebb vinni a sportolókhöz, a sport barátaihoz. Széles körben kell elterjeszteni, segíteni és ápolni az önzetlen társadalmi tevékenységet.

A Központi Vezetőség határozata hangsúlyozza, hogy

az OTSB a testnevelés és sportmozgalom legfelsőbb szerve,

amelynek joga és kötelessége a Magyar Népköztársaságban folyó testnevelési és sportmunka irányítása, segítése és ellenőrzése. Határozottan fel kell lépni azok ellen, akik a magyar sport vezetését meg akarják bontani és idejéltűlt vezetés formákat akarnak újra bevezetni.

A kollektív vezetés elvének megvalósítása elsősorban azt jelenti, hogy

az OTSB-nek a magyar testnevelés és sport tényleges vezetőszerveinek kell lennie. Minden lényeges kérdésben a Bizottságnak kell döntenie, s határozatait az OTSB apparátusának kell végrehajtania.

szakirodalmat, ezzel is járuljanak hozzá a testnevelési és sportmozgalom fejlődéséhez.

A pártsajtó, a napilapok, vidéki és üzemi újságok, a rádió és a film az eddiginél jobban foglalkozzék a tömegek testnevelésével és sportjával, ezek honvédelmi jelentőségével. Fontos, hogy a sportszervek és a sportagitációs szervek között megjavuljon a munkakapcsolat. Sportagitációnk csak akkor válik testnevelési és sportmozgalmunk hasznos segítőjévé, ha benne él a sportmozgalom lüktető, eleven életében, ha segít megoldani a felmerülő problémákat és legfontosabb célkitűzéseinek az egészséges, edzett, szocialista erkölcsű sportolók nevelésének elősegítését tartja.

Ezt az elvet következetesen érvényesíteni kell a helyi testnevelési és sportbizottságoknál, valamint a sportegyesületeknél is. Meg kell szüntetni az olyan törekvést, amely az apparátusok munkatársainak tekintélyét és hatáskörét a Bizottság fölé kívánja helyezni. Az OTSB munkatársai munkájukat általában jól végezték, mégis egyes elvtársaknál helytelen munkamódszerek ala-

Tatár Ferencné, a VL Keltex SK elnökének felszólalása

Nevelés, tervszerűség, rendszeresség!

— Hazánkban szocializmust építünk. Nehéz, szívós harcok során számoljunk fel a régi burzsoá rend maradványait és töltsük meg az épülő újat szocialista tartalommal. Ennek a nagy feladatnak egyik igen jelentős tényezője a magyar sportmozgalom, amely roppant nevelő és demonstratív jellegénél fogva ifjúságunk fejlődésére igen nagy hatással van. Természetszerűleg adódik tehát számunkra, sportvezetőkre és élsporthókra egyaránt, hogy feladatainkat ne mechanikus kötelességteljesítéssel, hanem a meggyőzés és átélés céltudatosságával végezzük. Igen sok gyakorlati tapasztalat azonban ennek az ellenkezőjét mutatja. A nevelés kérdése jelszó maradt. Megtalálhatjuk a legkülönbözőbb versenkiírásoknál, sportkörti és egyesületi munkaterveknél, edzéstervekben és jelentésekben, de csak a jelszót, nem az élő nevelőmunkát. Jóllehet, néhány esetben már határozott kísérlet történt arra nézve, hogy nevelőmunkánk lendületes, eleven legyen — hiszen ezt a szándékot tükrözte Hegyi elvtárs tavaly nyáron megjelent cikke is a „Népsport”-ban, foglalkozott már a pártsajtó, a DISZ hivatalos lapja is ezekkel a kérdésekkel, — de állandóan csak vitaanyagot vetnek fel, azzal már senki sem foglalkozik, hogy a megvalósítás, a hibák kijavítása megkezdődik-e, vagy hogyan halad.

Tatár elvtársnő bírálta a labdarúgó körökben elterjedt csalogatás-

kultak ki. Az apparátusoknak a jövőben is igen fontos szerepük lesz a sportmozgalom életében, de munkájuknak a Bizottság által hozott határozatok végrehajtásából és a végrehajtás ellenőrzéséből kell állnia.

A társadalmi sportszövetségek messzemenően segítsék az állami sportvezetés munkáját az egyes sportágak fejlesztésében.

Biztosítani kell az OTSB, a SZOT és a DISZ Központi Vezetőségének, valamint ezek helyi szerveinek egészséges együttműködését.

Látnia kell mindenkinek, hogy a testnevelési és sportmozgalom nemcsak a TSB-k, a szakszervezetek, vagy a DISZ ügye, hanem az egész magyar társadalomé.

Országunk életében a Magyar Dolgozók Pártja az élcsoport, a motor, a vezető és irányító erő. A magyar sport vezető és alsóbb szerveinek egyaránt minden tevékenységükben igényelniük kell a pártszervezetek segítségét, iránymutatását.

A magyar sport csak pártunk és kormányunk vezetésével, iránymutatásával fejlődhet tovább, érhet el újabb sikereket.

kat, „szipkázásokat”, ígéretéseket, amelyek nem egyeztethetők össze a szocialista sporterkölccsel. Ezután a sportmozgalom és a DISZ kapcsolatának lazaságáról beszélt:

— Ebben a kérdésben, véleményem szerint, elsősorban a DISZ hibás. Nem él azzal a lehetőséggel, amit szervezeti életének megjavításához nyújt a sportadta lehetőség. Hatásköri viták, presztizs-kérdések vetődnek fel a TSB és a DISZ bizottság között, bírálják egymást, meg is hallgatják egymás véleményét, aztán — minden megy tovább, mint addig. A mi üzemünk nagyüzem, csak I. számú telepünk négyezer dolgozót foglalkoztat. De a DISZ-bizottságunk titkára például el sem olvasta Kádás elvtárs cikkét, amelyet a sportmozgalommal kapcsolatban írt. Javasoltuk, ülünk össze, tárgyaljuk meg a közös problémákat, örömmel beleegyezett, de azóta sem sikerült tárgyalnunk. Mindig más, fontosabb feladatok kötik le a figyelmét. Arra nyilván nem gondol — nem csak ő, de sokan mások sem a sport és a DISZ vezetői közül, — hogy kár megosztani erőnket, együttesen nagyobb sikereket érhetnénk el közös ügyeinkben.

— A tervszerűséggel kapcsolatban néhány szót szeretnék szólni azokról a különbségekről, amelyek a versenynaptárak és a versenyek lebonyolítása között vannak. Minek a versenynaptár, ha azt nem tartjuk be? Sportkörti költségveté-

seink a versenynaptárak szerint készülnek. Ha felrúgják a versenynaptárt, felborult a költségvetésünk is. A versenynaptárra szükség van, tervszerűen csak a versenynaptár alapján dolgozhatunk, meg kell követelni tehát a versenynaptár betartását. Természetesen ennek megfelelő gondossággal kell készíteni a versenynaptárakat!

— Egészségtelen következményekkel jár a bajnoki rendszer állandó megbotlygatása. Ez különösen a röplabdára vonatkozik, ahol négy év óta nem volt azonos bajnoki kiírás, de ráadásul bajnokság közben, sőt a bajnokság végefelé megváltoztatják a kiírást.

— Egyik rákfenéje a jó munkának a BTSE és az OTSB társadalmi

szövetségei közötti jó, szocialista kapcsolat hiánya. Sok társadalmi szövetségben hatalmi kérdésekkel foglalkoznak, ahelyett, hogy belátják a nagy közös ügy fontosságát.

— Végül egy igen fontos sportkörügyünkről szeretnék néhány szót szólni. Az új kormányprogram keretében üzemünk nagyszabású bölcsőde-építésre kapott keretet. Más hely nem volt a bölcsőde számára, sportpályákra kellett építeni, aminek következtében összes kispályánkat, öltözőinket elvették. De az igazgatóság kötelezte magát, hogy rövid időn belül, más helyen felépíti a pályákat és öltözőket. Talán mondanom sem kell, hogy ez a mai napig sem történt meg. Az eredmény? 1954 januárban 630 nyilvántartott

aktív tagunk volt, jelenleg 330 az aktív tagok száma. 300 sportolót veszítettünk, mert nem tudtuk hol foglalkoztatni őket. Az sem elég, ha pályákat bérelünk, mert rendes öltözőkre, fürdőhelyiségre is szükség van. Ezt a problémánkat egy év alatt semmiféle sport fórumon nem tudták megoldani. Hogyan oldjuk meg feladatainkat, a minősítési tervet, a fejlesztési tervet, hogyan vonjunk be újabb fiatalokat a sportmozgalomba, ha nincs pályánk? Sportkörünk 330 sportolója nem csüggedt, de adjanak lehetőséget annak bebizonyítására, hogy ezek a fiatalok többre is képesek. Adjanak lehetőséget, hogy sportkörünk a dolgozók széles tömegeit bekapcsolhassa a sportéletbe!

Az Országos Sportértekezlet résztvevői

(Magyar Foto — Komlós Tibor felv.)

A szakszervezetek feladatai a párthatározat végrehajtásában

— Azok a bíráló szavak, amelyeket Hegyi elvtárs a szakszervezeti sportvezetők munkájára vonatkozólag mondott, véleményem szerint, teljesen helytállóak. A szakszervezetek sporttevékenységét vezető elvtársak közül többen hosszú ideig nem értették meg a legfelsőbb sportszerv munkájának lényegét. Nem látták tisztán, hogyan igazodjanak el az OTSB-tól, másrészt a szakszervezektől kapott irányítások között. Kétségtelen, hogy a mi hibáink mellett az OTSB-ben is voltak hibák, mindenekelőtt az, hogy az OTSB nem támaszkodott eléggé a tömegszervezetek, többek között a szakszervezetek munkájára. A mi közös célunk csak egy lehet: a magyar testnevelési és sportmozgalom egészséges, erőteljes fejlesztése. Ennek érdekében nekünk, szakszervezeti sportvezetőknek arra kell törekednünk, hogy az OTSB tekintélyét még inkább megszilárdítsuk, munkájában támogassuk, ugyanakkor a tapasztalt hibákat az eddiginél sokkal bátrabban és keményebben felvessük. Természetesen ehhez az is hozzátartozik, hogy az OTSB által felvetett hiányosságokon az eddiginél sokkal alaposabban változtassunk, ne legyen ok és mód arra, hogy a szakszervezeti sportegyesületeket olyan bírálat érje, hogy bizonyos megfontolásokból nem hajtották végre a határozatokat.

— Mindnyájan tudjuk és a beszámolóban is kaptunk tájékoztatást arról, hogy a minőségi sport milyen eredményeket ért el az utóbbi években. Kétségtelen, hogy ezeknek az eredményeknek az eléréséhez nagymértékben, mondhatnám, döntő mértékben hozzájárult az, hogy hazánkban a tömegsport soha nem látott méreteket öltött és forrásává vált világraszóló eredményeinknek. Ezért egyik legfontosabb feladatunk, hogy a szakszervezeti dolgozók milliós tömegét, azok családtagjait minél nagyobb területen, minél szélesebb körben vonjuk be a sporttevékenységbe. Igyekezünk kielégíteni sportigényeiket. Elhangzottak olyan bírálatok, hogy nem eléggé arányosan oszlik meg sportszerveink tevékenysége az élsport, minőségi sport és a tömegsport között. Általában háttérbe szorul a tömegsport fejlesztése. A szakszervezetek hosszú időn keresztül csak a tömegsport kérdésével foglalkoztak, csak az üzemi dolgozók sportolásának biztosítása volt a céljuk. A szakszervezeti sportegyesületek megalakításával ebben a munkában bizonyos törés következett be, a munka a minőségi sport irányába tolódott el. *Igyekeznünk kell a szakszervezeti sportegyesületek tevékenységét ismét az üzemi dolgozók sportolása, a tömegsport felé irányítani.* Sportunkat, főleg tömegsportunkat azonban elképzelhetetlen fejleszteni széleskörű társa-

dalmi munka nélkül. Ezzel valamennyien tisztában vagyunk.

— *Gondoskodnunk kell arról, hogy a jövőben minél jobban foglalkozunk társadalmi aktívainkkal.* Fokozatosan kell megbízni őket fontos feladatokkal, gondoskodni kell arról, hogy mindinkább önállókká váljanak, érezzék, hogy fontos tényezők sportéletünk építésében.

— A szakszervezet egyik legfontosabb tevékenysége, a *dolgozók nevelése.* Nem választhatjuk el a testnevelést az eszmei, politikai, erkölcsi neveléstől. Egész munkánk fontos részét teszi ki a nevelő tevékenység. A nevelő munka hiánya az oka annak a helytelen nézetnek, amelyről Hegyi elvtárs beszélt, amelyet testnevelési és sportmozgalmunkban, egyesületeinkben megtalálhatunk és amelyért felelősség terhel bennünket. Én itt a nevelésnek olyan oldalát vetném fel, amelyről a felszólalásokban eddig nem volt szó: *magunkat is nevelnünk kell.* Az egyes sportegyesületekben az a felfogás uralkodik, hogy „ha azok megcsinálják, miért ne csináljuk mi is?” Ez történik az igazolások és

egyebek körül. Fel kell számolnunk ezt a káros nézetet. Akadnak a mi sportéletünkben igen szép példák arra, hogyan kell szocialista sportot szervezni. Ezeket a szép példákat kell követni.

— Úgy kell foglalkoznunk a sportvezetőkkel, edzőkkel, hogy azok ténylegesen a szocialista sport harcosai legyenek. Ne rövidítsék meg a sportolót, nem erről van szó: adjanak meg minden lehetőséget ahhoz, hogy képességeit kifejthesse. De rá kell nevelnünk őket, hogy ellent tudjanak állni a sportszerűtlen befolyásoknak, s akkor majd nem merül fel jogtalan követelés sportolóink részéről.

— Legfontosabb feladataink: *a tömegsporttal való fokozottabb foglalkozás, a társadalmi munka fejlesztése, a dolgozók és a sportolók nevelése.* Nekünk, akik a SZOT-ban a sport kérdéseivel foglalkozunk, minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy pártunk útmutatásainak megfelelően igyekezzünk a meglévő hibákat kiküszöbölni, mert csak így biztosíthatjuk a magyar sport töretlen fejlődését.

Fodor Bálint, a Tiszakécskei SK elnöke:

Hagyják a falusi sportlapot azoknál, akiknek joguk van rá!

— A kecskeméti JTSB jó felvilágosító munkája révén, a falusi spartakiádok és ezen keresztül a falu sportfejlesztésének fontosságát felismertük, s helyi szerveink irányításával, segítségével fogtunk a falusi ifjúság minél szélesebb rétegeinek a sportba való beszerzéséhez. Az eredmények nem is maradtak el. De ha a szakszervezetek területi elnökségei sportmunkánkat jobban segítették volna, valamint szocialista szektorainktól is nagyobb támogatást kaptunk volna, még jobb eredményeket érhetünk volna el.

— Sportkörünk 1953-ban az országos spartakiádon női röplabdában a 4. helyet, 1954-ben pedig már a 2. helyet vívta ki magának. Többi szakosztályaink is jól működtek, a spartakiádon belül sokszáz fiatal falusit vontunk be a sportmunkába. De 150—200 dolgozóval működő földművelésszövetkezetünk sportlapját, a szakszervezeti területi elnökség ren-

delkezése szerint, évek óta a Kecskeméti Vörös Meteor SK használja fel. Falunk pedagógusai derekasan kivesszik részükét sportkörünk munkájából, de hiába tiltakoztunk, sportalapjukat a Fáklya SK használja fel, melynek székhelye 50 km-re van tőlünk és területi elnökségük mégis azt válaszolta, menjenek csak oda, ott biztosítják számukra s sportolási lehetőséget. Kisipari termelőszövetkezeink sportlapja sem maradhat a falunkba. Tanácsunk még a saját, 25 dolgozóját illető kis sportlapot sem biztosíthatja sportkörünk részére, mert el kell küldenie a kecskeméti Petőfi SK-nek. Az összes falusi sportkör nevében nagy örömmel és hálával gondolok pártunknak a falusi sport fejlesztésére vonatkozó határozatára, de kérem az elvtársakat, *legyenek segítségünkre, hogy a falusi sportolók sportlapját végre ne másra, hanem a falu sportjának fejlesztésére fordítsák.*

Gere István, a Heves megyei DISZ-bizottság tagja:

A falusi sportmunkáról

— A falusi sportmunkával és a sportolók nevelésével kívánok foglalkozni. Heves megye az MHK-ban országosan az elsők között van. Miért? Mert a DISZ-szervezetek és a sportvezetők megtalálták a helyes utat, amelyen szorosan együttműködhetnek és a fiatalok széles tömegeit bevonhatják a sportmunká-

ba. Helytelen volna azonban azt mondani, hogy nálunk minden a legnagyobb rendben van. De a DISZ és a sportvezetők látják, hogy ahol a DISZ és a JTSB között jó a kapcsolat, ott a sportélet egészséges. Ilyen a fűzesabonyi és a gyöngyösi járás. Ahol a DISZ nem látja főfeladatának a sportmunkát, mint

például a hevesi járásban, ott már kevesebb eredményt érnek el.

— 1954-ben javult a DISZ megyebizottságának és az MTSB-nek a kapcsolata is. Közös rendezvényeinken, a „tavaszi vasárnapok”-on és az őszi nagy egri találkozón komoly eredményeket értünk el. A falusi sportmunka súlyos akadálya az ötven százalékos vasúti kedvezmény és a tehergépkocsik személyszállításának megszüntetése. *Másik hiba, hogy a tanácsok a hozzájuk sportcélokra küldött összegeket saját tanácskiadásaikra — például hangos-
híradóra — fordítják.* Az MTSB-vel

együtt elhatároztuk, hogy szigorúbban fogjuk ellenőrizni a sport céljaira szánt pénz felhasználását.

— Tavaly jól bevált közös munkánkat idén is folytatjuk, különböző találkozásokat rendezünk. *Azt akarjuk elérni, hogy a falu minden fiatalját bekapcsoljuk a sportba.*

— Nem állunk legjobban sportolóink nevelésével sem. Csak az eredményeket nézzük és nem látjuk meg, hogyan élnek és dolgoznak sportolóink. Edzőink, akik elsősorban volnának hivatottak a sportolókat nevelni, nagy általánosságban nem tudják elvégezni ezt a felada-

tot. De jelentős fogyatékoságok vannak szakmai tudásukban is. Néhány sportág kivételével, Egerben nem indult meg az alapozó edzés, „egyből” fogják belevinni idén is a versenyzőket a sportmunkába.

— Általában szeretik úgy kezelni a sportolókat, mint akiket nem érdekel semmiféle politikai esemény. Egerben a városi TSB-vel közösen rendeztünk tiltakozó gyűlést a nyugatnémet felfegyverzés ellen. Mondhatom, kevés gyűlésen voltam, ahol ilyen szívbőljövön tudták elmondani, mit jelent számunkra a béke, és azt, hogy mi nem akarunk háborút.

Kádas István, a DISZ Központi Vezetőségének titkára:

A DISZ magáévá tette az OTSB programját

— Mindnyájunk előtt világos, hogy pártunk Központi Vezetőségének határozata sportvezetőinknek, a DISZ vezetőinek és a szakszervezeteknek komoly segítséget ad dolgozó népünk és elsősorban ifjúságunk neveléséhez. A DISZ Központi Vezetősége nevében itt kijelenthetem, minden erőnkkel azon leszünk, hogy pártunknak ezt a nagyjelentőségű határozatát végrehajtsuk. Ahogy ezt a beszámoló is aláhúzza, minden erőnket erre kell összpontosítani.

— Ma még a DISZ Központi Vezetősége és szervezetei nem foglalkoznak úgy a sport és a testnevelés kérdéseivel, mint ahogy a magyar ifjúság érdeklődik a sport iránt. Közel 400 000 sportoló között 250 000 — 300 000 a DISZ-korosztályú ifjak száma. Ebből is látszik, hogy a DISZ Központi Vezetőségének egyik legfontosabb feladata a sport- és a testnevelés ügye, elsősorban a sportoló ifjúság politikai nevelése. Nem magyarítottuk meg eléggé, hogy a szocializmus építéséhez egészséges, erős, bátor ifjakra van szükség. De nem használtuk fel a sportban lévő erkölcsi erőt sem. Megfeleldeztünk arról, hogy a sport önfegyelemre, bátorságra, szívósságra nevel, ami nagy céljaink eléréséhez, a szocializmus építéséhez feltétlenül szükséges. Inkább a hibákat ismertettük a fiatalok előtt.

— Nem egy sportkörben vallják azt a nézetet, hogy a DISZ-nek semmi köze a sport irányításához. Mi az ilyen állásponttal egyetérteni természetesen nem tudunk. A problémákat csak közös erővel tudjuk megoldani. Össze kell fognunk azokat az erőket, amelyek a magyar sport érdekeit szolgálják, tehát a sport- és a tömegszervezetek erejét, együtt kell harcolni a párt határozatának, útmutatásának megvalósításáért.

— A DISZ Központi Vezetősége az OTSB egyéves sportprogramját tekintve saját sportmunkánk alapjának is. Azt akarjuk, hogy ez a program maradéktalanul megvalósuljon, a párt Központi Vezetősége határozatának megfelelően. Azt akarjuk, hogy a DISZ minden aktivistája, minden vezetője ismerje és magáénak vallja

ezt a programot. Azt akarjuk, hogy saját erőnkkel, de az elvtársak segítségével is, megtaníthassuk az ifjúság ezreit arra, hogyan kell ezt a programot végrehajtani. A Vasas SE vezetőivel például közös tanfolyamokat szervezünk, hogy a sportoló ifjúság között minél több DISZ-aktivista dolgozzék, ami feltétlenül szükséges a tömegsport fejlesztéséhez.

— A DISZ Központi Vezetősége május végére összehívta a DISZ II. kongresszusát. Azt a célt akarjuk kitűzni a dolgozó ifjúság elé, hogy sokkal nagyobb erővel vegyen részt a szocializmus építésében, és a tanulóifjúság sokkal nagyobb lelkesedéssel tanuljon, mint eddig. *Országos kulturális és sportversenyeket akarunk szervezni.* Elsősorban a versenynaptárban szereplő versenyeket kívánjuk a kongresszus jegyében rendezni.

— A falu sportjának fejlesztésében a megkezdett úton akarunk haladni, de sokkal nagyobb erővel. Új sportköröket szervezni és a DISZ-szervezeteken belül százával és ezrével szervezni sportszervezeteket. Sok-

kal nagyobb gondot kell fordítani falun a lányok sportolására, de általában is szükség van erre, amint ezt az Országos Ertekezlet képe is mutatja. Ezen a téren is hibázott a DISZ: a sportkört vezetőiben sokkal kisebb százalékban vesznek részt a lányok, mint ahogy az helyes lenne. *A SZOT-nak és a DISZ Központi Vezetőségének meg kell vizsgálnia, hogyan biztosíthatjuk az üzemi sportmozgalom erőteljes fejlődését a két tömegszervezet hathatós együttműködésével.*

— Határozott lépéseket akarunk tenni annak érdekében, hogy a sportoló ifjúság, amely a magyar ifjúság értékes rétege, tevékenyen bekapcsolódjék a DISZ munkájába is, DISZ-tagnak vallja magát. Ehhez is kérjük az elvtársak segítségét.

A DISZ Központi Vezetősége a legteljesebb erővel harcol pártunk Központi Vezetősége határozatának megvalósításáért. Biztosra vehetjük, hogy az eredmény nem fog elmaradni, s munkánkkal hozzájárulunk ahhoz, hogy hazánk ifjúsága erős, edzett és bátor ifjúság legyen!

Bánfalvi Klára, kajakozó világbajnoknő:

Üzenet a Béke Világtanács elnökségének

— Javasolom, hogy a következő táviratot intézzük a Béke Világtanács elnökségének:

„Mi, az I. Magyar Országos Sportértekezlet résztvevői, a magyar sportolók, sportvezetők nevében csatlakozunk a Béke Világtanács legutóbbi határozataihoz. Hazánk rengeteg szenvedésen ment már át, amit a német militaristák okoztak. Most a nyugatnémet újrafegyverzés és az atomháborús kísérletek ellen, a világ minden békeszerető emberével együtt, szót emel a dolgozó magyar nép, minden magyar sportoló. Sportolni csak békében lehet, s mi a sportpályákon akarjuk össze-

mérni erőnket más országok sportolóival, ifjúságával, nem pedig véres háborúban. Legyen a sport a népek békés egymásmellett élésének egyik fontos segítője. Ezért leszünk mi magyar sportolók és sportvezetők aktív részesei a hazánkban megindult népszavazásnak, az aláírásgyűjtésnek. Ezen túlmenően, sportolásunkkal és mindennapi termelőmunkánkkal továbbra is azon leszünk, hogy erősítsük a békétábr magyarországi bástyáját, építsük szeretett hazánkat, a béke országát.

*

(A javaslatot az Országos Ertekezlet nagy tapsal fogadták.)

Keleti Ferenc, az MDP Központi Vezetőségének osztályvezetője:

Az értekezlet rendkívüli jelentősége

— Az itt hallottakból azt a tapasztalatot szűrhetem le, hogy *ennek a sportaktívának rendkívül nagy jelentősége van.* Úgy érzem, hogy a párthatározat most válik valóban párthatározattá, amikor itt az elvtársak megtárgyalják a kérdéseket, s önökön keresztül eljut ennek minden pontja azokhoz, akiknek szívügyük a magyar sport továbbfejlesztése.

— Örömmel hallottam a felszólalásokat, s azokból kitűnik, hogy sportgárdánk kiváló hozzáértő kádereknek a tömegével rendelkezik, akik megfelelő módon tudnak foglalkozni a sport időszerű kérdéseivel, s akikre nyugodtan lehet bízni a magyar sport fejlesztésének nagy ügyét.

— *Kifogásolom, hogy a felszólalásokban nem mutatkozott meg kellőképpen a fogyatékosok és hibák bírálata. Bátran és merészen bíráljanak, abból a helyes elvből kiindulva, hogy a bírálat komoly, értékes hajtóerő, annak segítségével lehet igazán előbbrejutni.*

— E sportértekezlet összehívása azt jelenti, hogy a sport semmivel sem kisebb jelentőségű tényező országunk továbbfejlesztése szempontjából, mint a különböző ipari, mezőgazdasági és tudományos kategóriák.

Meg kell mondani, hogy mi kommunisták, a párt tagjai és vezetői leginkább vagyunk mentesek attól, hogy a sovinizmus bűnébe essünk, sőt ellenkezőleg, *Lenin és Sztálin* tanításai alapján, mi szoktunk leginkább küzdeni azért, hogy senki ebben az országban ne legyen elfogult más népekkel és nemzetekkel szemben, ne legyen sovinizta. De meg kell azt is őszintén mondani, hogy amikor labdarúgóink, vívóink, úszóink, öttusázóink időnként kimennek külföldre, vagy a külföldiek idejönnek hozzánk és versenyzőink, játékosaink nemzetközi mérkőzéseken, versenyeken összemérik erejüket a külföldi sportolóival, akkor nekünk, kommunistáknak is nehéz lenne mentesnek maradni attól a gondolattól, hogy íme, ez a kis nemzet milyen nagy nemzetekkel méri össze az erejét és nem is kis sikerrel. Úgy, hogy bizony komoly nemzeti büszkeség tölt el bennünket.

Azt hiszem, megegyezhetünk egymással abban, hogy továbbra is küzdünk a sovinizmus ellen, de azt is kívánjuk, hogy élsportolóink a jövőben még nagyobb sikereket érjenek el a nemzetek közötti mérkőzéseken.

— *A párt határozatának a jövőben fokozatosan és maradék nélkül érvényesülnie kell a magyar sportban.* Különösen Hegyi Gyula elvtárs referátumából látjuk, hogy a nevelés terén igen fontos feladataink vannak. Mi minden erővel küzdünk azért, hogy nemcsak a sport terén, hanem az élet egyéb — gazdasági, társadalmi, kulturális, politikai — területein olyan embereket neveljünk ennek az országnak, akik a haladás ügyéért harcolnak. Akik a népek barátságát és békés együttélésének gondolatát teljes egészében, szívvel-lélekkel magukévá teszik. Ebben a tekintetben a sportban kétségkívül vannak komoly eredményeink, de vannak fogyatékoságaink is. Azt hiszem, a párthatározat nagyon is fején találta a szöveget, amikor ezzel a kérdéssel elég részletesen foglalkozott. Úgy gondolom, küzdenünk kell az anyagiasság elburjánzása és a takarékoság semmibevétele ellen. Ezzel szemben nemcsak más területen, hanem a sport területén is kell küzdenünk. Pártunk és kormányunk óriási erőfeszítéseket tesz azért, hogy népünk életszínvonalát fokról fokra emelje, aminek az ipar és a mezőgazdaság területén egyik fontos feltétele a termelés és termelékenység növekedése. E munkával együttjáró kiadásokat csökkenteni lehet, önköltségcsökkentéssel. Meg kell mondani, hogy a sport terén, a testnevelés terén sportvonatkozásban ezeknek az elveknek érvényesülniök kell. Ezért kérem, hogy *a nevelés kérdésével valamilyeni sportvezető és sportaktív komoly mértékben foglalkozzék.* Legyenek ezen a téren is sikereink, hogy minél több fiatalat kapcsolhassunk be a sportba. Ha biztosítani akarjuk az elért eredmények további fejlődését, akkor a sport kérdéseivel tudományosan kell foglalkoznunk.

— Az utóbbi időben elért sikereink következtében, sportolóink és sportvezetőink között

felütötte fejét az *önteltség.* Ez pedig helytelen, mert fejlődésünk gátjává válik. Ezzel a kérdéssel a *Népsportban* és a *Sport és Testnevelésben* is fokozottabban kell foglalkoznunk. Az elmúlt év őszén bizonyos változások álltak be a *Népsport* szerkesztőségében, hogy ily módon a lap színvonala javuljon, közelebb kerüljön a sportolókhöz, s a *Népsport* valóban agitátora, nevelője és szerkesztője legyen a magyar sport további fejlődésének. Azóta elmúlt néhány hónap. Igaz, ebben a tekintetben is türelmesnek kell lennünk, nem lehet egy-két hónap alatt csodákat várni. De azt hiszem, ha a *Népsportot* megnézzük, megállapíthatjuk, hogy valami javulás mutatkozik, ha még nem is megfelelő mértékben. Ennek egyik oka, hogy az OTSB agit.-prop. osztálya és az OTSB vezetői nem adnak megfelelő segítséget a *Népsport* szerkesztőinek, hogy jobb lapot szerkeszthessenek. Miért nem kap segítséget a *Népsport*? Mert az agit.-prop. osztályon eluralkodott az elbizakodottság, márpedig ez nem jó dolog. Azok a vezetők, beosztottak, akik úgy érzik, hogy mindent tudnak és nem kell tanulniuk, nem fognak fejlődni és nem adnak okos tanácsokat. Ebben az esetben az agit.-prop. osztály munkája a sport terén meg fog rekedni, mint ahogy, sajnos, bizonyos mértékben esztendőik óta egyhelyben topog. Azt hiszem, azt kell tanácsolnunk az OTSB agit.-prop. osztályának, de mindenkinek, akinek a siker a fejébe szállt, hagyjanak fel ezzel, mert ez nem jó szokás, nem jó tanácsadó. *Márpedig a sport és testnevelés terén minden vonatkozásban olyan vezetőkre van szükség, akik szorgalmasan tanítanak, tanulnak és mentesek az önteltségtől, az elbizakodottságtól, akik szerénységükkel bizonyítják be, rászolgálnak arra, hogy a sportolók és nem-sportolók egyaránt megbecsüljék és szeressék őket.*

— Elhangzottak olyan javaslatok is, hogy erősíteni kell *Magyarország sportkapcsolatait a Szovjetunióval és a népi demokratikus államokkal.* Kétségtelenül ebben van sok igazság. Nagyobb, erősebb kapcsolatokat

kell tartanunk a sportban is a Szovjetunióval. Nemcsak azért, mert örök hálával és megbecsüléssel tartozunk a Szovjetunió népe, hadserege, kormánya irányában, mert lehetővé tették számunkra, hogy szabadon, függetlenül építhetjük hazánkban a szocializmust, de azért is, mert ezeken a kapcsolatokon keresztül fejleszthetjük legjobban sport és testnevelési mozgalmunkat.

— *Hasonló gondossággal kell ápolni a nyugati országok sportolóival is kapcsolatainkat, a nemes sportvetélkedés szellemében. Ne engedjük meg, hogy a*

háborús uszítások következtében a Kelet és Nyugat népei között szakadás következzen be. A magyar sportolók legyenek továbbra is azon, hogy a közeledés, a barátság politikáját ápolják a nyugati sportolókkal.

— Végül köszönetet mondok az OTSB vezetőinek, a sportegyesületek vezetőinek, a különböző rendű és rangú sportolóknak, valamint a nagyszerű névtelen sportolók és dolgozók százazreinek is, hogy lehetővé tették számunkra ezt az értekezletet. Reméljük, hogy a párt Központi Vezetősége határozatának megtárgyalása segítségével

vel kiküszöböljük a hibákat, s az elkövetkező években még nagyobb sikereket fogunk elérni, népünk százazreit, millióit még egészségesebbé, még bátrabbá tesszük a szocializmus építésének érdekében, s annak érdekében, hogy a béke fennmaradjon az országok között.

*

A kétnapos értekezleten elhangzott többi hozzászólás, valamint az OTSB-hoz írásban beküldött észrevételek — a párt-határozat végrehajtásának fontos dokumentumai — közlését legközelebb folytatjuk.

Az 1955. évi műkorcsolyázó EB értékelése, a magyar sport szempontjából

A január végén Budapesten megrendezett Európa-bajnokság műkorcsolyázó-sportunk legnagyobb hazai eseménye volt a fel szabadulás óta. A nevezettek csaknem mind indultak a versenyen: 9 műkorcsolyázó-, 13 jégtáncos-pár. 14 férfi és 22 női műkorcsolyázó jelent meg a rajtnál.

Többen, mint tavaly, Bolzanóban, amely eddig a legnépesebb EB volt. Eszerint a résztvevők számát tekintve, az idei volt a legnagyobb méretű EB és ezen már a lengyel versenyzők is újra megjelentek a nemzetközi jég sport-

életben, amelyben a II. világháború óta nem vettek részt, de addig komoly szerepet játszottak.

Az egyes versenyek színvonala

annak ellenére, hogy — a jégtánc kivételével — a tavalyi bajnokok távol maradtak, igen magas volt.

Alain Giletti, a férfi műkorcsolyázás 1955. évi Európa-bajnoka

A jégtánc Európa-bajnokságának eredményhirdetése: 1. Jean Westwood—Lawrence Demmy (Anglia), 2. Pamela Wight—Paul Thomas (Anglia), 3. Barbara Radford—Raymond Lockwood (Anglia)

De ha visszpillantunk az 1952. Téli Olimpiáig, mégis bizonyos visszaesést kell észrevennünk, főleg a kötelező gyakorlatok végrehajtásában. Ennek talán az a legtermészetesebb magyarázata, hogy a bajnokok szinte minden évben a hivatásos korcsolyázók közé szerződnek, az utánpótlás pedig nem képes évente elérni, sőt tovább emelni elődei színvonalát.

Az egyes versenyek tapasztalataiból számos olyan tanulságot vonhatunk le, amit a további fejlődés érdekében az edzéseken hasznosítani kell.

Az egyéni versenyek

kötelező gyakorlatait a külföldi versenyzők sokkal pontosabban rajzolták a jégre, mint a mieink. Fordulataik tisztasága, köreik szabályossága általában felülmúl-

ta a magyar versenyzőkéit. Már az edzéseken láthattuk, hogy a külföldi versenyzők az egyes gyakorlatok közben milyen komolyan figyelik, ellenőrzik a fordulatok, körök alakját, a helyes indulást, a körök teljes bezárását.

A kötelező gyakorlatok jobb kivitelét, az alapos, gondos, türelmes edzéseken kívül azzal is biztosítják, hogy külön erre a célra készített korcsolyával futják. E korcsolyának vékonyabb a pengéje és magasabban fekszik a hegye, így a versenyző számára könnyebbé teszi, hogy tiszta élben fusson. Az ugrásokhoz szükséges alacsonyabban fekvő hegy rendszerint elcsúfítja az egyes fordulók rajzát.

A szabad korcsolyázás főleg abban fejlődött sokat, hogy a gyakorlatokat a zenére építik, viszont

új gyakorlatok helyett csak a régi-úgyes — néha újszerűen ható — kombinációit láttuk.

A revü hatása tagadhatatlanul megmutatkozott — különösen a nőknél — a szabadkorcsolyázásban, de akik ezt az irányzatot leginkább képviselték, az angolok sem vitték túlzásba. Azt mondhatjuk, hogy a jó „kézimunkával” eléggé kihangsúlyozható a zene és a mozdulatok harmonikus összefüggése. Az egyéni versenyzők nem is mentek túl ezen a határon.

A szabadkorcsolyázási program felépítésében a bírák komolyan értékelték a *folyamatosságot*. Látunk olyan női szabadkorcsolyázást, amelyben egy-két nehéz gyakorlat még jól elfért volna, mégis éppen olyan jó értékelést nyert a *tartalomra* is a folyamatos felépítésért, mint az, aki több nehéz gyakorlatot kevésbé folyamatos előadásban mutatott be.

Az elég nagy versenyizgalom megmutatkozott a gyakori esésekben, főleg az ugrások után, de mégis azt kell mondanunk, hogy az *ugrótechnika* sokat fejlődött. Csaknem minden versenyzőtől láttunk magas és biztos kétfordulatos ugrást a szabadkorcsolyázásban, sőt a kétfordulatos ugrások ismétlésével egyesek ugrótechnikájuk egészen magas fokát is bebizonyították.

A *forgások* közül főleg a hátrahajlásokban és az ugrásokban láthattunk komoly fejlődést, mind a nőknél, mind a férfiaknál.

Az *összekötő lépéseknél* a lágy mozdulatokkal végrehajtott hosszú ívek domináltak, egy-egy gyors mozdulattal élénkítve. A versenyzők ezzel is hangsúlyozták a szabadkorcsolyázás *folyamatosságát*.

Az angol, az osztrák és az újabb francia iskola stílusa közötti éles határok egyre inkább elmosódnak, mert már minden versenyzőnél fellelhetők valamennyi iskola főbb elemei.

A páros korcsolyázásban

annál több olyan futást láttunk, amely élesen különbözött a többi-től. Kezdhetjük a *Nagy-testvérek* klasszikus magyar stílusával, folytathatjuk a Bayer-Baran Falk stílusát utánzó fiatal német *Kilius—Ningel* párral, vagy az erősen revü felé hajló sportprogramot összeállító csehszlovák *Suchankova—Dolezál* párral és végezhetjük a példákat a *Balun-házaspár* teljesen revüszzerű futásával. Itt azt kell megjegyeznünk saját műkorcsolyázásunk érdekében, hogy a jó *pózok* kétségtelenül fokozzák

a sikert, de semmiesetre sem meh-
hetnek a *sportszerűség* rovására.

Páros korcsolyázásunk további fejlesztése során, fiatal utánpótlásunkat a helyesen összeállított, lendületes, folyamatos sportprogramnak a zenével harmonizáló kémozdulatokkal való aláfestéses előadására kell nevelni.

A páros korcsolyázás technikai fejlődésének jele volt az is, hogy a kétfordulós ugrások jóformán egy pár programjából sem hiányoztak. Ez egyben arra is int, hogy az új páros korcsolyázókat a tehetséges egyéni korcsolyázók közül kell toborozni.

A versenybírák megbeszélései során egységes álláspont alakult ki az *akrobatikával* — szemben. Több szövetségi vezető úgy nyilatkozott, hogy a júniusi kongresszus remélhetőleg ezirányban további megszigorításokat fog hozni.

A magyar korcsolyázás számára

a jég-tánc-verseny

hozta a legtöbb új tapasztalatot. Táncosaink most figyelhették meg először az angol tánc-stílust, amely a jég-táncban jelenleg az elismert nemzetközi stílusnak mondható. Jellemzője a szép, lehetőleg nyújtott, lengőláb- és térdmunka mellett, az egyenesen tartott, csaknem mozdulatlan felsőtest. A szabad táncokat különösen a zene és a mozdulatok összhangja, továbbá a hosszú, folyamatos „táncívek” jellemzik. Viszonylag kevés lépéskombináció, de a zenével tökéletesen összehangolva, elegáns — az előbb már részletesen leírt — testtartással: ez az angol tánc-stílus. És éppen ebben mutatkozott meg az angol és a magyar táncosok felfogása között lévő különbség, természetesen nem a mieink előnyére. A mi táncosaink még a *tartalom halmozására* fektették a súlvt: egy magyar pár programjából akár három angol programot is összeállíthattak volna. A bírák ennek ellenére tartalmilag is kevésbé értékelték a magyar táncpárok programját, mégpedig az azal az indokolással, hogy helytelen a tartalom növelése a folyamatosság rovására.

Az angol jég-tánc-stílus tehát a budapesti EB-én is dominált. A sikeresen szereplő német, francia és olasz párok is eszerint építették fel a programjukat — angol edzők iránvívásával.

Véleményem szerint, a mi jég-táncosainknak a jövőben sem kell

szolgai módon utánozniuk az angol stílust. Annál kevésbé, mert eredeti elgondolásaik éppen az angol jég-táncosoknak tetszettek, ami feltétlenül figyelemreméltó körülmény. A további fejlődés azzal biztosítható legjobban, ha az EB tapasztalatait felhasználva javítjuk saját stílusunkat. Az EB alkalmat nyújtott táncosainknak általuk eddig nem ismert technikai megoldások elsajátítására is, ami szintén elősegíti a magyar jég-tánc-stílus továbbfejlesztését.

Az EB versenyei közben meggyőződhattünk arról, hogy a jég-tánc is komoly műkorcsolyázó alaptudást igényel. Ezt messzeemenően figyelembe kell vennünk

e versenyág utánpótlásának kiválogatásánál.

A magyar versenyzők

szereplését általában sikeresnek mondhatjuk. A *Nagy-testvérpár* főlényesen nyerte a páros Európa-bajnokságot. Jó edzésrendszerüknek köszönhető, hogy öt év után visszaszerezték az Európa-bajnoki címet, ami csaknem pártalan siker a műkorcsolyázás történetében.

A *Szöllösi—Vida kettős* szerencsétlen sorsolással és nagy balszerencsével futott. Teljesítményük — az esés ellenére is — jobb helyezésre jogosította volna őket. (Két bírónál 4. helyezést kaptak.)

Hanna Eigel, a női műkorcsolyázás 1955. évi Európa-bajnoka (Ardai Tibor felvételei)

Szenes István szabadkorcsolyázása a legjobbak közé tartozott. (Az egyik bírónál első helyezése volt!) Kötelező gyakorlatait is edzési formáján felül futotta. Ha az összekötő lépések terén és a kötelező gyakorlatokban hasznosítja az EB-n látottakat, hamarosan még jobb eredményeket érhet el. Czako György idegesen futotta kötelező gyakorlatait, ezért eredménye elmaradt attól, amit vártak tőle. Szabadkorcsolyázásába is több hiba csúszott, melyek nélkül közelebb kerülhetett volna Szeneshez.

Női műkorcsolyázóink az egyéni verseny igen erős küzdelmeiben tisztas eredményt értek el, főleg a szabadkorcsolyázásban, melyben Jurek a 3., Pálinkás a 15. helyre került.

Táncosainktól titokban jobb eredményt reméltünk. A vártnál gyengébb eredmény miatt azonban nem szabad elkeseredniük, sőt fokozott lelkesedéssel igyekezzenek az újonnan tanultakat felhasználni, képességeiket tovább fejleszteni.

*

Amikor az 1955. évi EB rendezését vállaltuk, számítottunk annak jelentőségére, hogy versenyzőink, edzőink, szakembereink a legkorszerűbb műkorcsolyázást tanulmányozhatják. A versenyek és az előttük, közöttük tartott edzések valóban rengeteg alkalmat nyújtottak a megfigyelésre, tapasztalatszerzésre. A külföldi versenyzők csaknem kivétel nélkül, készségesen adtak felvilágosítást, útmutatást. De a tapasztalatszere valóban csere volt: a külföldiek — saját állításuk szerint — sok jó, figyelemreméltó elgondolást láttak a magyar futóktól.

Mindent egybevetve megállapíthatjuk, hogy az EB magyar szempontból jelentős sportsikert eredményezett, de ezen túlmenően még nagyobb a jelentősége annak, hogy további fejlődésünk irányvonalához sok támpontot adott. Most már edzőinken és versenyzőinken a sor, hogy a tapasztalatok felhasználásával, lerakják a további magyar sikerek alapjait.

TERTÁK ELEMÉR

Olvassuk

a sportszakkönyveket!

A vidéki sportsajtóról

Az agitációs és propaganda szervek közül a sajtó feladatai a legfontosabbak közé tartoznak. A sport területén ennek azért is komoly jelentősége van, mert a dolgozók között igen nagy az ilyenirányú érdeklődés, szívesen olvassák a sporttárgyú tudósításokat, eredményeket, cikkeket és riportokat. A sportsajtó munkatársainak meg kell ragadniuk azt a lehetőséget, amit a sport iránt mindinkább növekedő érdeklődés rejt magában.

A megyei lapok nagyrésze azonban nem él ezekkel a lehetőségekkel. A sportrovat sok helyen nem rendelkezik megfelelő terjedelmekkel, a sportrovat vezetője pedig majdnem mindenütt külső munkatársként dolgozik, ami természetesen azt jelenti, hogy nem tud eléggé elmélyülni a rovat problémáiban, nem tudja mindig megtalálni a rovat hasábjain azt a formát, ami a helyi közönségnek legjobban megfelel és főleg nem keresi eléggé azokat a kérdéseket, melyek sportéletünk további fejlődéséhez alapvetően hozzátartoznak. A sportrovatok egy része sokszor — helytelenül — nem irányítja a közönség, a sportolók érdeklődését a legdöntőbb feladatokra. Röviden: éppen arról nem ad kielégítő képet, ami testnevelési és sportmozgalmunkban új, amiben különbözik a régittől.

A másik hiba, hogy a sportsajtó munkásai nincsenek kellően tájékozottak a helyi eseményekről. Igen gyakori panasz, hogy a TSB-k, vagy a különböző sportkörök által rendezett sporteseményekről nem tájékoztatják őket előre, s rendszerint csak akkor szereznek róluk tudomást, amikor az eredményeket küldik be a szerkesztőségnek.

Megállapítható, hogy ma már a vidéki lapok színvonala sportszempontból sokkal magasabb, mint egy évvel ezelőtt. Az elért eredményeket azonban még nem tarthatjuk kielégítőnek. A most felsorolt hibák talán egyik-másik lapnál már nem olyan élesek és kirívóak, de lényegében még fennállanak. Minőség változást ezen a téren csak úgy tudunk elérni, ha biztosítjuk a szükséges előfeltételeket. *A megyei TSB-k mellett működő agitációs és propaganda bizottságok egyik főfeladata, hogy a sportrovatok munkatársait az eddiginél hathatósabb mértékben gyakorlati módon is támogatassák.*

A legelső feltétel, amely nélkül jó munka ezen a téren el sem képzelhető, a legszorosabb kapcsolat kialakítása az agit. prop. bizottság és a megyei lap között. A bizottság sajtófelelőse állandó és rendszeres érintkezést tartson a helyi lap sportrovat vezetőjével, a Népsport és az MTI helyi tudósítójával, de ugyanilyen jó kapcsolatot kell kiépítenie — kellő tájékozódás céljából — a sportegyesületek területi elnökségei és sportkörei felé is.

Ügyelni kell azonban arra, hogy a sportrovat ne csupán a megyeszékhelyeken történt eseményeket rögzítse. *A jó sportrovat a megye egész területén folyó sportéletéről is hű és értékes képet nyújt.* Ezért kell gondoskodni megfelelő levelező-hálózat kiépítéséről. Különösen a falusi sportkörökben.

A levelező-hálózat megszervezésében és működésének biztosításában az agit. prop. bizottság segítse a rovatvezetőt. A levelező-hálózat legalább 15—20 levelezőből álljon a megye egész területéről, olyan személyek közül, akik a sport alapfogalmaival és főkérdéseivel tisztában vannak. Ezért a bizottság mindenképp elöljáró lépésként érintkezésbe lépjen külön-külön is az egyes sportkörökkel. Kezdetben inkább csak a nagyobb, ismertebb sportköröktől kérjenek javaslatokat állandó levelező beállítására, s csak amikor a munka itt már megfelelően megindult, szervezzenek levelezőket a kisebb, főleg falusi sportköröktől is. Gondoskodni kell ezenkívül levelezőkről a testnevelőtanárok, edzők, szakosztályvezetők stb. köréből is.

A bizottság további fontos feladata, hogy ötletekkel segítse a rovatvezetőt. A bizottság tagjai sok helyen fordulnak meg munkájuk közben, sokat tapasztalnak a sportagitáció, szervezési kérdések stb. területén is és így olyan dolgokra tudják felhívni a sajtó figyelmét, melyeket egyébként a rovatvezető nem venne észre. Ebben természetesen a bizottságnak ne csak passzív szerepe legyen. A bizottság tagjai is írjanak cikkeket, bírálatokat, riportokat. Dícsérjék meg a jól dolgozókat és gyakoroljanak kemény bírálatot a hiányosságok felett. Időnként számoljanak be a megyei, járási stb. agit. prop. munka állásáról, az eredményekről, nehézségekről, az elvégzendő feladatokról és magáról az agit. prop. bizottság munkájáról.

A bizottság nagy gondot fordítson arra is, hogy a sportrovat valóban gyakran és jól foglalkozhassék azokkal a kérdésekkel, melyek a megye sportjának fejlesztéséhez alapvetően hozzátartoznak.

A bizottság rendszeresen hívja meg értekezletére a sportrovatvezetőt, esetleg a helyi lap szerkesztőségének valamelyik tagját és közösen értékeljék a rovatnak az elmúlt időszak alatt kifejtett sportmunkáját.

Az agitációs és propaganda bizottság a megyei lap sportrovatvezetőjével közösen dolgozzon ki évi tervet és gondoskodik arról, hogy Pártunk Központi Vezetőségének a testnevelési és sportmozgalomra vonatkozó 1954. évi decemberi határozata a sajtó vonalán is teljes mértékben érvényesüljön.

Kéri László

az OTSB agit. prop. osztályának munkatársa

A formábahozó edzés a labdarúgósportban

Amikor edzésről beszélünk — akár alapozó, formábahozó, formábantartó, vagy átmeneti időszakokban is — nemcsak a technikai ismeretek elsajátítására, illetve fokozására való törekvést értjük alatta, hanem mindazon testi és lelki tulajdonságok erősítését is, amelyek birtokában a játékosok egy-egy évadban a lehető legnagyobb teljesítményt tudják majd nyújtani.

Mint legidősebb kérdés, a formábahozó időszak céljaival szeretnék behatóbban foglalkozni.

A formábahozó időszakot megelőzi az alapozó időszak. Az alapozó időszak rendes körülmények között négy-öt héti tart, azzal a feladattal, hogy megalapozza a játékosok általános erőnlétét, azt növelje, közben a technikai elemek és az időszak végfelé már a taktikai elemek gyakorlására is alkalmat adjon.

Szinte észrevehető átmenet nélkül kapcsolódnak be az edzések a formábahozó edzés szakaszába, az általános előkészítés fokozatosan megy át a különleges előkészítésbe.

A formábahozó időszak rendszerint három héti tart, az edzési napok száma legalább négy, az edzési idő pedig esetenként 1½–2 óra. Itt az elv: többször — kevesebbet. Több élcsoport tart azonban mindennap edzést, mert az alapozó időszakban az általánosnál szilárdabb alapot teremtetett a formábahozáshoz. A formábahozó edzés

célja

az alapozó időszakban megszerzett állóképesség fokozása és a technikai képzettség csiszolása mellett már a taktikai gyakorlatok fejlesztése, s a váltakozó erejű ellenfeleken keresztül a csapatjáték kialakítása, az esetleges új játékosok beillesztése a csapatba. Ez a technikai és taktikai tudás maximális kifejlesztésének, a csapatstílus kialakításának, a mutatkozó hiányosságok kiküszöbölésének, az erőnlét tovább fokozásának időszaka.

A formábahozó edzés nagy alaposítást, gondosságot és ésszerűséget követel. Itt nemcsak az állóképesség fokozásán van a hangsúly, hanem a gyorsaság, ügyesség fejlesztésén, valamint ezeknek és a technikai, taktikai tényezők egybehangolásán is, ami elősegíti a továbbfejlődést és hosszabb időn át biztosítja a csapat kiegyensúlyozott játékát.

A formábahozó edzési időszakban

az edzőnek

nemcsak szakértelemmel és jó megfigyeléssel kell észrevennie az esetleges erőnléti, technikai és taktikai hibákat, hanem azokat ekkor már okvetlenül ki is kell javítania.

A formábahozás időszakában esetleg növelni kell az edzési adagokat, — függetlenül attól, hogy a hangsúly a minőségi „finom” munkán van — de ebben, a továbbra is megerőltető időszakban különösképp figyelemmel kell lenni a fokozatosság elvére. Döntő részt képez az egyéni foglalkozás mérve!

Az edzés munkamennyiségét, a forma előrehaladása szerint, az erőállapotnak megfelelően kell változtatni — egyikből többet, másikból kevesebbet — az állóképességet fokozó gyorsasági, technikai és taktikai gyakorlatok közül.

Az alapozó időszakban végzett sok és kiadós munka esetleg épp a formábahozás időszakában jár visszaeséssel, ettől viszont nem szabad megijedni, mert ez csak átmeneti jelenség. Éppen ezért elengedhetetlenül szükséges a sportorvos, a játékos és az edző harmonikus együttműködése. A megterhelést ellenőrző orvosi vizsgálatnak főleg ebben az időszakban van döntő szerepe.

A formábahozó időszak edzéseinek szakosításánál nem szabad a megterhelést csökkenteni. Itt lép előtérbe a labdával végzett gyakorlatok kettős célja, a technikai és taktikai gyakorlatok beidegeztetése. Ezek nemcsak a tükéletesebb elsajátítást célozzák, hanem egyúttal erőnléti gyakorlatul is szolgálnak. Nagy akaratere van szükség — de fokozott türelem is kell, — a technikai és taktikai gyakorlatok ismétléséhez, s az edzés fáradalmainak elviseléséhez. A játékosokkal ezt a kérdést különösen jól meg kell beszélni és jelentőségét megértetni velük.

Az alapozó és formábahozó időszak helyes végrehajtásán múlik sok esetben egy év sikere, vagy balsikere.

Ebben az időszakban még nem beszélhetünk csúcsmódról, a játékos még nem lehet képességeinek teljében.

Edzéstervünk

e része akkor helyes, ha minden napnak, hétnek megvan a maga közelebbi célja, melynek irányvonala a formábahozó edzés távolabbi célja felé mutat. Ezért az edzéseket úgy kell összeállítanunk, hogy az elvégzett gyakorlatok után a képességek arányosan fejlődjenek.

Ha a játékos a fejlődésben megáll, vagy formája a kívánt mértékben nem ível felfelé, majd később nem állandósul, a hiba vagy az edzés módszerében, vagy a játékban keresendő. Ha a játékban megvannak a szükséges képességek, a céltudatos, tervszerű munka mindig eredménnyel is jár. Lehetnek azonban olyan körülmények, amelyek miatt a várt forma és fejlődés nem mutatkozhat. Ilyen például az időjárás, sérülés, betegség; nincs megfelelő pálya, vagy felszerelés. Ami sajnos leggyakoribb: nincs meg minden játékban a kellő szorgalom, türelem, s ami még rosszabb, nem él minden játékos sportszerűen. De a hibaforrások felkutatása, a hibák megszüntetése az edző türelme és jóakarata nélkül lehetetlen. Ebben a megerőltető időszakban különös gondot kell fordítani a helyes és bőséges áplálkozásra, minimálisan 8–10 órai alvásra, s a sportszerű életmód-

Bemelegítő futás

Fejlesztő gyakorlatok

nak — mindenki által ismert követelményeinek nemcsak hangoztatására, hanem betartására is.

Helyes edzésvezetés

mellett az általános erőnlétet már az alapozó időszakban bizonyos fokú gimnasztikai, célgimnasztikai gyakorlatokkal, különböző távú, iramú futással, ruganyosság, erő, ügyességi gyakorlatokkal és kisebb mértékben technikai és taktikai labdagyakorlatokkal, s mint erőnléti segédeszközökkel: gyúrással és fürdővel érjük el.

A formábahozó edzés alatt is ezek a kondicionáló tényezők fokozzák az erőnlétet és a gyakorlatok elvégzése segít elsősorban az edzési időszak céljához: a játékosok formába hozásához.

A fenti tényezők közül egyik sem hiányozhat ebben az időszakban.

Az általános jó erőnléthez feltétlenül szükségünk van továbbra is bizonyos fokú gimnasztikai, célgimnasztikai gyakorlatok elvégzésére. Ha erre mód van, mint például Csepelen, akkor az egyik edzési napon — lehetőleg csütörtökön — tornateremben végeztessük a gimnasztikai gyakorlatokat, sőt ezeken kívül erőgyakorlatokat, szőnyegen ruganyossági, ügyességi gyakorlatokat is. Az edzés többi része természetesen ekkor is a szabadban folyik.

A formábahozó edzés időszakában fontos szerep jut a gyorsaság fejlesztésének is.

A korszerű labdarúgásban ma már nem elég az a gyorsaság, ami csak kis távolságon és rövid ideig nyilvánul meg, hanem arra kell törekedni, hogy erős iramú mérkőzés közben és annak vége felé is érvényre tudjuk juttatni gyorsaságunkat. Eppen ezért sok rövid távú többszöri lefutásával, repülő vágtákkal, különféle rajtgyakorlatokkal, valamint váltakozó iramú és távú gyorsfutásokkal növeljük a gyorsaságot, mi-

közben csak rövid pihenőket tartunk.

A labdával való gyakorlást a gyorsasági gyakorlatoktól nem lehet elválasztani, ezért sok-sok különböző iramú és távú labdavezetést kell edzéseinkbe a gyorsasági gyakorlatok közbe beiktatni. Ezzel elérhetjük, hogy játékosaink nemcsak labda nélkül, hanem labdával is gyorsan tudnak mozogni. De a formábahozó edzésben már 800—1200 m-nél nagyobb távot ne futtassunk játékosainkkal egy-egy edzés keretén belül. Ilyen távú futások helyett beiktathatjuk a hosszabbtávú labdavezetéseket.

A formábahozó edzésben döntő részt alkotnak azok a labdagyakorlatok, amelyek a labdakezelés különféle változatát foglalják magukban: rúgás, fejelés, labdaátvétel, levétel, labdavezetés, labdavezető- és testcselek, szerelés, bedobás, védés stb.

Labdavezető gyakorlatok akadályok között

(Kristóf László felvételei)

Egy-egy edzési napon körülbelül egy órát töltsenek ki ezek a labdagyakorlatok sok-sok ismétléssel, s ezen belül egyéni foglalkozással.

A labdarúgás taktikai gyakorlataira egy-egy félóra időt kell minden edzésen juttatni, ahol a játékos szerepét a védelemben és a támadásban külön-külön egyenként és csapatrészenként gyakoroljuk, mert gyakorlás nélkül nincs állandó tudatos végrehajtás.

Nézzük meg, a felsorolt szempontok alapján, hogyan állítsuk össze egy edzésnap tervét!

Napi edzésterv

(Kivonat az edzésnaplóból.)

Edzés helye, ideje: Vasas pálya, 1955. II. 8. d. u. 14—16 óráig.

Edzés célja: erőnlét fokozás, labdabiztonság szerzés, helycserés támadások gyakorlása.

Felszerelés: az edzés főreszéig tornacipő, majd futballcipő.

Sportszükséglet: 15 labda, gátak, nagylabdák.

I. BEMELEGÍTÉS:

100 m séta, légzési gyakorlat, közben karlendítések, karkörzések, karés könyök húzások, séta közben leguggolás, rúgózás, felállás.

200 m lassú futás, közben leguggolás, felállás, mérsékelt térdemelés, sarkalás.

50 m séta, közben lábkörzések, lendítések, ki- és befele, előre-hátra.

300 m különböző iramú labdavezetés egyenes irányban, széles kitérés-sel, az utolsó 100 m labdaemelgetés lábbal, fejfelé.

50 m séta, légzési gyakorlatok, többtémű ki- és belégzés.

400 m bakugrás.

100 m séta, légzés, leguggolás, felállás, lazítás.

(Időtartam: 7—8 perc.)

Általános torna, főleg nyújtóhatású: nyakhajlítások, fejfordítások, fejkörzések; karlendítések, körzések, kar- és könyök húzások; törzshajlítások — fordítások, előre, hátra, oldalra; láblendítések, lábkörzések. (Ezeket az egyszerű gyakorlatokat folyamatosan, felülről lefele végeztetjük az egyes izomcsoportokon. Minden csoportból 3—3 gyakorlatot veszünk és ezeket 8—10-szer gyakoroltatjuk. 2—3 kijelölt játékos egyes gyakorlatokból többet, vagy kevesebbet végez.)

(Időtartam: 7—8 perc.)

II. ELŐKÉSZÍTŐ RÉSZ:

Célgimnasztikai gyakorlatok. Ezen az edzésnapon nyújtóhatású has- és hátgyakorlatot végeztetünk, mindkettőből 3—3 gyakorlatsorozatot.

1. terpeszállás, törzshajlítás 3-szor hátra,
 2. térdelés, karemelés magastartásba, törzshajlítás hátra,
 3. terpeszállás, nagy labda magastartásba, törzshajlítás hátra.
1. terpeszállás, törzshajlítás 3-szor előre, bokaérintéssel,
 2. ugyanez a gyakorlat talajérintéssel,
 3. terpeszállás, törzshajlítás 3-szor előre a balláb felé, taps a térd mögött. U. e. ellenkezőleg.

(Időtartam: 5—6 perc.)

Ruganyosságai gyakorlatok:

Szökdelések páros és egy lábon terpesztéssel, sarok- és térdemeléssel. Pl. szökdelés 3-szor, ugrás terpeszállásba, karlendítés oldalsó középtartásba; szökdelés 3-szor, leguggolás, felugrás lábterpesztéssel, karok oldalsó középtartásba. Ezeket a gyakorlatokat labda nélkül, de labdával is végeztessük.

(Időtartam: 5—6 perc.)

Gyorsasági gyakorlatok:

- fokozódó vágták, kétszer 20 m, háromszor 30 m;
- rajtgyakorlatok: négyszer 15 m indulás guggolásból;
- 3 perc fogócska testcselekekkel 16-os területen belül, váltott fogóval;
- háromszor 50 m labdavezető váltó csapatverseny akadály megkerülésével.

(Időtartam: 12—15 perc.)

Egyéni labdázgatás, emelgetés, állítás, könnyed labda-vezetgetés szétszórta a pályán. Minden játékos egy-egy labdával. Kevesebb labda esetében ötös-hatos csoportokban, pl. labdának levegőben tartása lábbal.

(Időtartam: 5 perc.)

III. FŐRÉSZ:

Közös gyakorlatok: (minden játékos végzi, gyorsabb és lassúbb iramban).

- a) labdaátvétel félfordulattal, belsővel, külsővel, mellet, combbal két-két játékos gyakorol, távolság 15—20 m),
- b) páros labdavezetés helycserékkel 25 m-en, távköz 6—8 m,
- c) hármás labdavezetés helycserékkel 50 m-en, távköz 8—10 m,
- d) páros fejelgetés előrehaladással 50 m-ig és vissza duplázással,
- e) labdavezetés akadályok között 40 m-en külön-külön jobb és bal lábbal vezetve a labdát. Ugyanez akadályok megkerülésével,
- f) cicajáték, kötelező egy cselezéssel 25 m²-es területen egy cicával. Csere, ha cica a labdát elveszi. 7—7 játékos külön-külön.

(Időtartam: 40—45 perc.)

Egyéni gyakorlatok:

- A, B, C játékos balláb gyakorlata, emelgetés, rúgás, labdavezetés stb.
- D, E játékos efeljelő gyakorlatok.
- F, G játékos gyors labdavezetésből beadás, visszagurítás gyakorlása.
- H, I játékos becsúszószerelés gyakorlása.

Egyes játékosoknak a hiányosságok javítására adunk itt időt.

Az edző egyes edzésnapokon 3—4 játékosal külön foglalkozik.

(Időtartam: 15—20 perc.)

Taktikai gyakorlatok csapatrészen belül:

Kapusok. Rendszerint egy csapatnál két kapus van. Ajánlatos hetenként felváltva, — pl. kedd és pénteki napon — velük külön-külön, legalább egy órát foglalkozni edzés előtt. Így a csapatrészek gyakorlatainál egy kapus mindig rendelkezésre áll, mert a másik az egyórás foglalkozás után már nem állhat pihenten rendelkezésre.

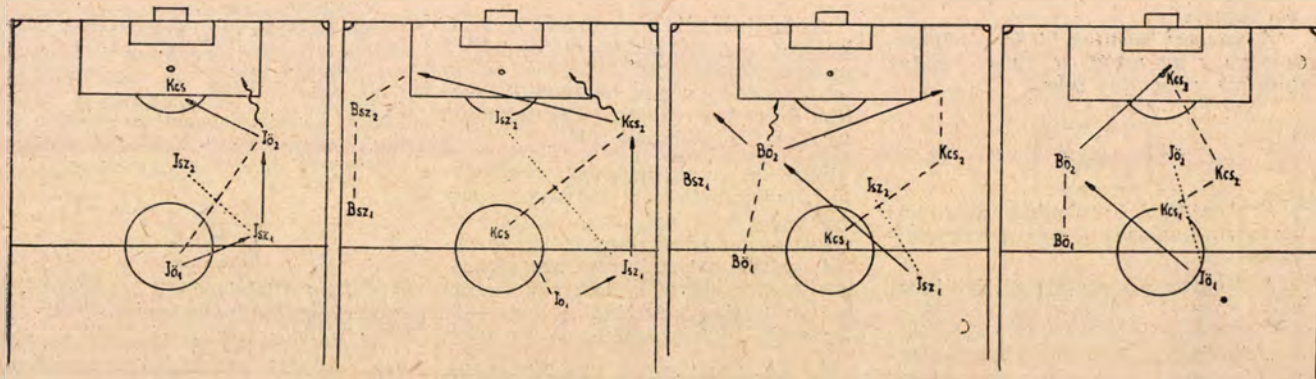
Hátvédek. Állított labda távolságra rúgása, célbarúgás, kapásolás három-négyszögben. Távolság 30—40 m.

Fedezetek. Egyből való adogatás, célpesszolás, keresztlabda rúgása állított labdából, majd labdavezetésből.

Csatárok. Az alant felsorolt taktikai megoldások befejezésekképpén kapura lövés gyakorlatok 16—20 m-ről, a kapu egyes pontjainak „bélövése”, kapus mellett elgurítás, kapus kicselezése,

- a) szélső-összekötő játéka,
- b) szélső-középcsatár játéka,
- c) szélső-ellentoldalú összekötő játéka,
- d) két összekötő-középcsatár játéka.

(Időtartam: 25 perc.)

Jelzések:

- húzott vonal labda útja,
- ... pontozott vonal labdát leadó játékos útja,
- szaggatott vonal labdát váró játékos útja,
- ~~~~ hullám vonal labdát vezető játékos útja.

IV. LEVEZETŐ-RÉSZ:

400 m levezető futás, 200 m séta léggéssel.

MEGJEGYZÉS:

Ebbe a rovatba beírjuk a résztvevők számát, a hiányzók nevét, a hiányzás okát. Általában a játékosokkal kapcsolatos testi-lelki megfigyeléseket, pl. fáradt volt, indulatos, fégyelmezetlen stb.

Mit végeztünk el az edzés kijelölt anyagából, az edzést esetleg befolyásoló külső körülmények, pl. időjárás stb. miatt eszközölt változtatást.

Hasonló módon készítjük el minden napra az edzéstervünket.

A formábihozó időszak edzései — a többihez hasonlóan — *változatosnak*, szórakoztatónak kell lennie. Ezt célozza az itt közölt edzésterv is, amely éppen ezért, olvasva talán kissé hosszadalmasnak látszik. De így biztosan elkerüljük az edzés egyhangúságának veszélyét.

BARÓTI LAJOS
a Bp. VASAS edzője

TÍZ ÉV ALATT

1945

Sportvonalkozású hírek a felszabadulás után elsőnek megjelent magyar lapban, a Szabadság-ban:

A MADISZ megkezdi működését, felállítja a sportközpontot és felkéri az egyesületeket, szövetségeket, testnevelési tanárokat, hogy jelentkezzenek. — *Több, mint ezer élvonalbeli sportoló* jelentkezik a Magyar Testnevelés Házában. — A Labdarúgó Szövetség kéri az egyesületek jelentkezését, mert a *labdarúgó bajnokság megindítását* tervezi.

1946

Sportolók ezrei vettek részt az Országos előtti nagygyűlésen a Köztársaság kikiáltása alkalmából. A *Munkás Sportszövetség* a Sportcsarnokban nagy ünnepségeket, bemutatókat rendezett.

Sikeres tárgyalások a *magyar-román* sportértékekről.

1947

Vívóink nagy sikere Lengyelországban. Az MTK labdarúgó csapatának palesztinai vendégszereplése.

Három magyar győzelem Mürzschlagban a *Nemzetközi Munkás Síversenyen*.

A *magyar vasutas birkózó válogatott* nagy győzelme a svéd vasutas birkózó válogatott felett.

1948

Farkas Gizi Londonban megnyeri az asztalitenisz női egyes világbajnokságot.

A Magyar Kommunista Párt javasolja a *sport egységes* irányítását és az Országos Sport Hivatal felállítását. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjai egységes álláspontot foglalnak el, mely szerint biztosítani kell a *minőségi sport* fejlődését, elő kell segíteni a *népi sportmozgalom* kiszélesedését, végre kell hajtani az *iskolai testnevelés és sport reformját*, ki kell szélesíteni a *nevelőképzés* munkáját, ki kell terjeszteni a *sportolók egészségvédelmét* és központosítani kell a magyar *sportvezetést*.

A magyar labdarúgás színvonalának emelése érdekében a Magyar Labdarúgó Szövetség *vándor-edzőket* küld a vidéki városokba és nagyobb községekbe.

FEBRUÁR

1949

A sportolók, sportvezetők, edzők nevelését célzó *Sportakadémia* indul meg 5 nagy vidéki városban.

A magyar *asztalitenisz válogatott csapat* óriási sikere Stockholmban az asztalitenisz világbajnokságon. *Férfi és női csapatunk*, valamint *Sidó Ferenc és Farkas Gizi* világbajnokságot nyernek.

1950

Megalakul a budapesti *Honvéd sportegyesület*, melynek létrejötte nagymértékben előrelendíti a honvédség tagjainak sportolási lehetőségét és a minőségi sport fejlesztését.

A Nagy-testvérpár Oslóban megnyeri a páros műkorcsolyázás Európa-bajnokságát.

Megindul a *MHK-sportmozgalom*. A dolgozók tízezrei jelentkeznek a próbák letételére.

A XVII. asztalitenisz világbajnokságon a *Sidó-Farkas* vegyespáros és *Sidó-Sós* férfi párosunk világbajnokságot nyert.

1951

A labdarúgók első országos értekezlete nagymértékben előrelendíti a magyar labdarúgás fejlődését és a labdarúgósporthoz színvonalának emelése érdekében újabb feladatokat tűz vezetők és játékosok elé.

Kiadják az első *egységes sportnap-tárt*, mely biztosítani kívánja a sport egységes vezetését, megszünteti az egyes bajnokságok megrendezése körül addig tapasztalt rendszertelenséget és tervszerűvé teszi az egész sportmunkát, valamint a sportolók tervszerű felkészítését.

A *Nagy-testvérpár* győzött Poljában a téli FVB-n, a páros műkorcsolyázásban.

A Minisztertanács rendeletet ad ki az *Országos Testnevelési és Sportbizottság*, valamint a helyi testnevelési és sportbizottságok hatásköréről, szervezeti felépítéséről.

Február 7-én *Hegyi Gyula* osztja ki az Elnöki Tanács által adományozott kitüntetéseket a magyar sportolóknak. Népköztársaság Érdemrend V. fokozatával tüntették ki *Bóbis Gyula* olimpiai birkózó bajnokot, valamint *Bozsik Józsefet*, *Gyarmati*

Olgát, *Keleti Ágnes*t, *Németh Imrét*, *Papp Lászlót* és *Puskás Ferencet*. Több sportolónk és sportvezetők magas állami kitüntetésben részesültek.

Megalakul a Munkaerőtartalékok Hivatalának sportegyesülete, mely biztosítja az ipari tanulók sportoláshoz való jutását és azok tervszerű sportfoglalkoztatását.

Egymás után alakulnak meg a megyei testnevelési és sportbizottságok.

Sportolónk Budapesten és vidéken nagyszerű bemutatókat tartanak a *Magyar Dolgozók Pártja II. Kongresszusának* tiszteletére.

1952

Lőrincz 3. helyen végzett az 500 méteres gyorskorcsolyázó versenyen az Östersund-i EB-n.

A Bombayban megtartott asztalitenisz világbajnokságon *férfi csapatunk* az 1. helyen végzett, *Sidó Ferenc* a román Roseanival vegyespárosban világbajnokságot nyert.

1953

Kötöttfogású birkózóink nagy sikerrel szerepeltek Bulgáriában.

Davosban a műkorcsolyázó VB-n a *Nagy-testvérpár 3.* helyen végzett.

A *Magyar Szakszervezetek XVIII. kongresszusán* megtárgyalták a szakszervezeti sport eredményeit és megállapították, hogy az 1951. januári határozat óta háromszorosára emelkedett a szakszervezeti sportolók száma. További célul tűzték ki a szakszervezeti minőségi sport javítását.

1954

Magyar labdarúgók nagyszerű szereplése *Egyiptomban*.

Labdarúgó utánpótlásunk tagjait nagy lelkesedéssel fogadták *Kínában*, ahol több hétig tartózkodtak.

A *Dolgozó Ifjúsági Szövetség XI. ülésén* határozat születik a falusi sportmunka hathatós támogatására.

Rólka Ilona kitűnő csúcslépésű 5000 méteren, a Svratkában megrendezett nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyen.

Szovjet birkózók nagyszerű szereplése Budapesten és a vidéki nagyobb városokban.

Furmen megnyeri a repülőversenyt, a berlini nemzetközi kerékpárversenyen.

Az Alapfokú Tornász Csapatbajnokság megszervezésének és előkészítésének gyakorlati kérdései

Az elmúlt évek tapasztalatait le-
szűrve, az eddig lebonyolításra került
alapfokú CsB-k hibáin okulva ké-
szítette elő a SZOT az 1955. évi
Alapfokú Tornász CsB-ot.

A HIBAK

amelyeket ki kellett küszöbölni:

1. Nemcsak üzemi dolgozók vet-
tek részt a sportkörök versenyein,
hanem a csapatokat megerősítették
idegenekkel is.

Az 1955. évi V. Alapfokú Tornász
CsB-on már csak üzemi dolgozók
vehetnek részt. De azok az ipari ta-
nulók is indíthatók, akik az üzemek
természetes utánpótlását képezik, te-
hát indokolt, hogy indulhassanak
az üzemi sportkörök színeiben.

2. Az elmúlt alapfokú tornász
CsB-kon, ha a csapat a területi ver-
sény után nem jutott tovább, meg-
szűnt a további versenyzési lehető-
sége és a megszervezett tornászcsa-
patok a legtöbb esetben széjjelestek.
Amikor azután a legközelebbi CsB-
kiírás megérkezett, kezdődött újra
minden előlről.

Most a kiesett csapatokat tovább
is edzésben kell tartani és felkészü-
lésüket fokozni, mert részükre két-
fordulós vigaszversenyt írtak ki,
amely október 15-ig tart.

3. Sok volt a kilenc főből álló csa-
patlétszám. Nem minden üzemi
sportkör tudott kiállítani ilyen nagy
együttest. Ebben az évben a csapat-
létszám csak három fő. Viszont egy-
egy sportkör több csapatot is in-
díthat.

TAPASZTALÁTADÁS

Azoknak, akik még gondolkoznak,
hogyan is fogjanak a szervezkedés-
hez, elmondom, hogyan kezdett Bu-
dapesten a IX. kerületi Torna Tár-
sadalmi Szövetség a munkának.

Január 4-re összehívtuk a tagokat.
Öten jelentek meg. De minden je-
lenlévő vállalta, hogy a munkahely-
éhez vagy a lakásához legköze-
lebb eső öt üzem vagy vállalat sport-
felelősével beszél és felderíti, hogy
mi a helyzet náluk az Alapfokú
Torna CsB körül. Így nemsokára
rendelkezésünkre állottak azok az
adatok az Alapfokú Torna CsB elő-
készületeiről, amelyek birtokában
segíteni tudunk. Első megállapítá-
sunk az volt, hogy nem minden
egyesület jutatta el sportköreihez az
alapfokú versenykiírást.

Pontosabban: csak a Kinizsi és a
Vörös Meteor jutatta el a kiírásokat
a meglátogatott üzemekbe. A többi

egyesülethez tartozó sportkörökben
még semmit sem kaptak.

A Vörös Meteor budapesti elnök-
sége viszont a kerületi TSB-nek is
bejelentette, melyik 12 kerületi
sportkör beszerzését és indítását
tervezi. Kérte a TSB segítségét az
edzés lehetősége (tornaterem) bizto-
sítását, esetleg sportköri összevoná-
sok útján is. Együttal kérték a IX.
kerületi Torna TSB-t, segítse őket az
irányításban és az ellenőrzésben. Ha-
sonló levél érkezett a Kinizsi SE
budapesti választmányától, ahonnan
szintén bejelentették, melyek a IX.
kerületben már tornászó üzemi
alapfokúak és a további összevoná-
sokra termet kértek. Egyben azt is
bejelentették, hogy az alapfokú tor-
nára a dolgozó csapatok edzéseit a
Kinizsi SK minőségi tornaszakosztá-
lyának edzőivel ellenőriztetik, s ott,
ahol kell, szakmai segítséget adnak.

Az üzemlátogatók és a sportegye-
sületek jelentései beérkezése után, a
TSB-elnök, az oktatási osztállyal
karöltve, megállapította a IX. kerü-
leti tornatermek kihasználtságát. Ezt
az iskolák jelentéseiből könnyű volt
tisztázni, úgy, hogy a legközelebbi
Torna TSz ülésén, melyre a kerület
összes Alapfokú CSB-ra számbave-
hető sportkörének vezetője, szakosz-

Gyakorlat a gerendán

A Bp. Vörös Meteor alapfokú tornabemutatóján

Szekrényugrás

(Hemző K. felvételei)

tályvezetőjét és edzőjét meghívták, megtörténhetett a tornatermek elosztása, a sportkörök összevonása egy-egy tornaterembe. Rendeztük az edzők kérdését és a nevezéseket. Megállapítottuk az összevont házi alapfokú tornaversenyek helyét és időpontját. Megalakítottuk a rendezőbizottságot és megszabtuk a házi összevont alapfokú tornaversennyel kapcsolatban felmerülő költségek elosztásának arányát.

AZ ALAPFOKÚ TORNÁSZOK EDZÉSEIRŐL

A Módszertani Útmutató mindenre kiterjedő figyelme még az edzéseken résztvevők oktatásáról is megemlékezik. Az edzések jellemzője a *sokoldalúság, változatosság* legyen. Minden edzés játékosan szolgálja a felüdülést. A dolgozók érezzék magukat jól. Az egyes gyakorlatokat először elemenként, külön-külön kell megtanítani. Ha már az egyes gyakorlat-elemek jól begyakorolták, akkor térjenek át az egész anyag gyakorlására.

A gyakorlat-elemek végrehajtásában kezdetben megengedhetjük a kevésbé tornászos végrehajtást, ha azonban a résztvevők már kellő gyakorlattal rendelkeznek, fokozatosan térjünk át a *gyakorlatok fegyelmességét, szép, öntudatos, versenyszerű végrehajtására*. A gyakorlatokat mindenkor *erőlködés nélkül* végeztessük és *mozgásokat állandóan javítsuk, tökéletesítsük*. Kezdetben a nagyobb hibákat küszöböljük ki és azután térjünk rá fokozatosan az apróbb hibák kijavítására. Kezdek-nél az egyes gyakorlat-elemeket először *rávezető gyakorlatokkal* építjük fel, s ha ezeket már jól tudják, csak akkor térjünk át a tulajdonképeni gyakorlatra.

A gyakorlatanyag együttes munkáját — a nyújtó kivételével — talajon is meg lehet tanítani. Ha nincsen három szerünk, akkor az egy szeren való gyakorlásnál az egyenkénti gyakorlást számlálással végeztessük. Tehát a rávezető gyakorlatokból és az egyszerű gyakorlatoknál az összetettre való átmenettel fog kialakulni a versenygyakorlatok folyamatos, erőlködésmentes végrehajtása. Az alábbiakban

NÉHÁNY GYAKORLAT

módszeres felépítését és a rávezetést fogom ismertetni.

A kézenállás gyakorlásának felépítése:

- Bordásfalon járás fel kézenállásba és guruló átfordulás előre.
- Kézenállásba fellendülés (két társ segít).
- Kézenállásba fellendülés (egy társ segít).
- Kézenállásba fellendülés bordásfal mellett.
- Kézenállás a bordásfal mellett, sarkokkal ellökve egyensúlyozás.

f) Kézenállásban egyensúlyozás földi korlátan.

g) Kézenállás szabadon fellendüléssel.

A futólagos kézenállásba való fellendülés elsajátítása után:

- Cigánykerék zsugortartással.
- Cigánykerék csípőben hajlított testtel.
- Cigánykerék kézenállásba (társ segít).
- Cigánykerék nyújtott testtel (társ segít).
- Cigánykerék néhány lépés lendülettel.
- Cigánykerék helyből nyújtott testtel.
- Cigánykerék többször egymás után.

Guruló átfordulás előre és tigris bukfenc:

a) Terpeszállásból a láb között kéztámasszal tarkólehelyezés a lábak közé és ezzel átgurulás ülésbe. (Esetleg segítséggel).

b) Ülésből — kar magastartásban — dőlés hátra lábemeléssel, csípőben hajlított farkonállásba, láblendítéssel és térdhajlítással törökülésen át, gördülés előre guggoló állásba. Többször egymás után.

c) Terpeszállásból guruló átfordulás előre guggoló állásba.

d) Állásból guggoló támaszon keresztül guruló átfordulás előre, guggoló állásba (térdkulcsolással) alapállás.

e) Több gurulóátfordulás előre, térdkulcsolással.

f) Néhány lépés nekifutással és páros lábbal való elrugaszzkodás után gurulóátfordulás előre guggoló álláson keresztül állásba. (Nyújtott térddel is.)

g) Nekifutással és páros láb elrugaszkodással tigrisugrás egy keresztben fekvő társ fölött.

h) A távolság és a magasság növelése.

Guggolóátugrás a szekrényen:

a) Mellső fekvőtámaszban csípőlengetés és felemelés, lendületesen.

b) Mellső fekvőtámaszban szökdelések, tapsolás, bokázás.

c) Mellső fekvőtámaszból ugrás a kezek közé.

d) Mellső fekvőtámaszból járás ülésbe a kezek között.

e) Mellső fekvőtámaszból átguggolás ülésbe.

f) Könnyű nekifutással, páros lábról elrugaszkodással és kéztámaszsal felguggolás az ugrószekrényre (széltében). A túloldalra leugrás. Ugyanez a gyakorlat folyamatosan.

g) Guggolóátugrás segítségadással.

h) A szer magasságának, valamint az elrugaszkodás távolságának a növelése.

Kelepfelhúzódas támaszba:

Ezt a gyakorlatot az *alacsony nyújtón* kezdjük gyakorolni. A nyújtó alá ereszkedve előre csúsztassuk az egyik lábunkat egy rövid lépésnyire. Most az egyik lábunkat felendítve, a másikkal elrugaszkodva, ezt is utána lendítve, a nyújtó fölé visszük a lábunkat, majd amikor a lábunk a nyújtó közelébe ért, karal is húzunk (nem előbb), hogy a csípőnk a nyújtó fölé vigyük és így a lábunkkal együtt átlendülhessen a nyújtó fölé. Amikor a súlypontunk a nyújtó fölött átjutott, felső testtel kihomorítunk, karunkat nyújtjuk, fejünket emeljük és a mellső támasz helyzetében homorítva maradunk. Segítség nyújtás: bal kézzel a lábunk a nyújtó fölé lendítésében, jobb kézzel pedig a tornász vállát fogva segítünk a csípőjét a nyújtó fölött áttolni.

Ha a tornász annyira megerősödött, hogy ezeket egyedül is tudja végezni, neheztjük a gyakorlatot azzal, hogy a *nyújtó alatti állásból* végeztetjük. Ez nehezebb lesz egyrészt azzal, hogy az odaálláskor a karunk hajlítva van és az induláskor először egy kicsit le kell engedni magunkat (karnyújtás), hogy a mellkasunk távolodjék és a csípőnk közeledhessen a nyújtóhoz és csak most következnek a karhúzás. Másrészt azért is nehezebb, mert most a nyújtó alól indulva fellendülés közben meg kell kerülni a nyújtót. Ha egyenesen fellendülünk, beleütközünk a nyújtóba.

A *nyújtó emelésével* is neheztjük a gyakorlatot. Fejmagasságú nyújtón már kis felugrásból páros láb lendítéssel is végezhetjük a gyakorlatot. Most már nem a nyújtó alatt, hanem mögötte állunk. A felugrást kis karhúzással segítjük elő, de azután mindjárt nyújtjuk a karunkat, hogy vállunk süllyedésével a csípőnk emelkedhessen a nyújtóhoz. Ez már teljesen hasonló ahhoz, mint amikor a magas nyújtón függésből végezzük a gyakorlatot. Itt is először karhúzással segítjük elő a lábemeleést és úgy folytatjuk, mint azt előbb láttuk.

*

Befejezésül még arra szeretném az edző sporttársak figyelmét felhívni, hogy ne feledkezzenek meg arról, hogy a kezükre bízott tornászoknak nemcsak sportirányítói, hanem ezen túlmenően feladatuk a sportolók helyes politikai, erkölcsi és hazafias nevelése is, amire az Alapfokú Torna CsB előkészületei és versenyei közben bőségesen kínálkozik lehetőség.

Szabó Zoltán

a Fáy András-gimnázium testnevelő tanára,
a Torna Társ. Szöv. tagja

Tervszerű edzés a kézilabdaspportban

Értékes és tapasztalatokban gazdag év volt kézilabdaspportunk számára az 1954-es esztendő. Hosszú idő után először találkozott rendszeres bajnokság keretében a vidék és a főváros, több nemzetközi mérkőzést is játszottunk és ez érdekes bepillantásokra adott alkalmat a sportág jelenlegi helyzetébe. Minthogy az általános színvonal az előző években — és főleg vidéken — esett, nyilvánvaló volt, hogy ennek következtében nemzetközi helyzetünk sem maradhatott a régi. A tapasztalatok nagyjából tényleg ezt igazolták. Még a női nagypályás mezőnyön érződtek legkevésbé az elmúlt évek hátrányos következményei. Női válogatottunk valóban még mindig a világranglista élcsoportjába tartozik. Férficsapatunk azonban a várakozáson alul szerepelt. Kétségtelen, hogy az NDK elleni 1953-as győzelem elbizakodottságot okozott, ami azután alaposan megbosszulta magát. Férficsapatunk azoktól a lengyelektől, akik néhány év előtt még távolról sem voltak egyenrangú ellenfelei, az első mérkőzésen súlyos és megérdemelt vereséget szenvedett. Vajmi keveset csökkentett a vereség súlyán a második mérkőzésen nehezen kiharcolt győzelem.

A következő kérdés, hogy mit láttunk 1954-ben itthon? Pillanatig sem vitás, hogy 1954-ben az OB már fejlődést, előrehaladást eredményezett, főleg a vidék szempontjából. Az erős mérkőzések hatása alatt, a gyakorlat és állóképesség hiányának fokozatos eltűnése után a vidéki csa-

patok egyre komolyabb szerepet játszottak, a bajnokság végére pedig már kiváló eredményeket mutattak fel. De az OB a budapesti csapatokat is jobb teljesítményre, jobb helyezés elérésére ösztönözte, ami ugyancsak az általános színvonal *valamelyes* emelkedését eredményezte. Azonban a fejlődésnek volt egy árnyoldala, ami csökkent az értékét. Nevezetesen az, hogy jelentős részben *ösztönyszerű* erőfeszítések következtek. Hiányzott a céltudatos, *rendszeres* törekvés valami cél felé, akár *játékrendszer*, akár *formaidőzítés* szempontjából.

Már pedig *tervszerű*, *tudatos* felkészülés nélkül nem lehet tartós jó eredményt elérni. A *tervszerűtlenség* legfeltűnőbb megnyilvánulása az volt, hogy alig láttunk olyan csapatot, amelyik egyenletes teljesítményt nyújtott volna hosszabb időn keresztül, úgynevezett megbízható csapat lett volna. Nehezen képzelhető el azonban, hogy *tervszerű* munka mellett ugyanattól a csapattól egyik héten kiváló teljesítményt, a másik héten egészen kezdetleges, gyenge játékot lássunk és ez gyakorta ismétlődjék.

Rendszer a játékban

Ez meglehetősen kevésbé ismert fogalom csapataink előtt. Legfeljebb a védekezés terén látunk rendszeres emberfogást vagy terület védelmet. *Tervszerű* taktikát, előre elgondolt csapatmunkát legalábbis gyakorlatban alkalmazva nem láttunk, ami

legalább azt jelenti, hogy a *begyakorlás* nem sikerült. Főleg a támadójáték volt ötletszegény, szellemtelen legtöbb csapatunknál. Pedig a *taktika* helyes alkalmazása, a különböző taktikai lehetőségek ismerete nemcsak az egyes támadások végrehajtását segíti elő, hanem lehetővé teszi azt, hogy világosan felismerjék az ellenfél által alkalmazott fogásokat, azokat megelőzzék s az ellenfélre rákényszerítsék a saját technikai játékstílusukat.

De nemcsak a csapat, az *egyének* képzettsége is nagyon hiányos. A jó védőjátékos csökkentértékű támadó, viszont a gyors játékos gyenge dobó, a jó dobó lassú, s főleg játékosaink állóképessége nem kielégítő. A magyarázatot nagyjából mindig ugyanabban találjuk, a *tervszerű* felkészülés hiányában.

Csapatunk most már évek óta úgyszólván szünet nélkül játszanak. A bajnokság és a Népköztársasági Kupa mellett a legkülönbözőbb kupák, villámtornák kerülnek lebonyolításra és mindenki mindenhol szerepelni akar, hogy ha már a bajnokságot nem tudta megnyerni, legalább egy villámtornát nyerjen. Ez pedig mindig ad egy *pillanatnyi* célt, a felkészülést mindig gyorsan át kell állítani az új cél érdekében. Így aztán persze, hogy nem lehet *súlypontosítani*, nem lehet a formát *időzíteni* és főként nem lehet *pihenni, felfrissülni*.

A felemelkedés útja

persze nem könnyű, s főleg nem gyors. De ha céltudatos és rendszeres munkát végzünk, a fokozatos javulás mellett idővel általános színvonalfelemelkedésnek kell létrejönnie, s ez minden téren tükröződni fog. A módszer ebben a sportágban is a *négyidőszakos edzésrendszer*, amit megfelelően kell alkalmazni a kézilabdasporthoz, akár nagy-, akár kis-pályás kézilabdáról van szó.

A bajnokság befejeztével módot kell adni a sportolónak fáradalmi kipihenésére, a bizonyos mértékig mindig feszült idegállapot feloldására anélkül, hogy állóképességéből, mozgáskészségéből, lényegesen veszítene. Ebben az

átmeneti időszakban

elég két foglalkozás hetenként. Ezt könnyű, játékos anyaggal töltjük ki. Az idegrendszer pihentetése, a fátság kiküszöbölése érdekében ebben az időszakban — melynek tartama kb. 3–4 hét — a *kézilabdázást teljesen hagyjuk ki tervünkéből*. Ha megfelelő az időjárás, vasárnaponként iktassunk be kirándulásokat, fürdészszerű úszkálásokat. Előnyös, ha a játékos ebben az időszakban 2–3 kilóval az átlagsúlya fölé hízik, erőnléte javult. Ezt a súlytöbbletet majd leadja az alapozó időszakban.

A játékos testsúlyát egyébként ajánlatos egész éven át legalább

kéthetenként mérni, s erről grafikont is vezetni, mert az edző így állandóan figyelemmel kísérheti sportolójának általános erőnléti állapotát. Mondanom sem kell, hogy amennyiben hirtelen fellépő vagy lassabban kifejlődő lefogyás észlelhető, azonnal sportorvoshoz kell fordulni. Ugyancsak állandó feladat a játékosok edzésnaplójának vezetése, hogy az edző figyelemmel kísérhesse a játékos közérzetére, játékkedvére, fáradékonyságára vonatkozó észrevételeit, amelyek fontos támpontok az edzések és mérkőzések, de esetleg az edzésvezetés közben elkövetett hibák feltárásához.

Jól felhasznált átmeneti időszak után, a játékosok nagyobb kedvvel, frissen vágnak neki az

alapozó időszaknak

Ez az állóképesség megszerzésének az ideje. Ebben az időszakban tartunk legalább három edzést. Ha az elvégzendő munka mennyiségét egységekben le tudnánk mérni, akkor azt mondanánk, hogy az alapozó időszakban a hét első és második edzésének legalább olyan erősségűnek kell lennie, hogy egy bajnoki mérkőzés teljesítményének két, két és félszeresét tegye ki, a harmadik edzés pedig kb. egy bajnoki mérkőzés munkamennyiségének feleljen meg. Persze, nemcsak a futás mennyiségéről van szó, hanem minden más — például a tornatermi — munka mennyiségéről is. Az alapozó edzések programjában két uralkodó elem van: a futás és az izomzat általános fejlesztése, átdolgozása. A futóedzéseket lehetőleg a szabadban végeztessük, az időjárásnak megfelelő öltözetben. Tévhit, hogy a hideg levegőben végzett futás káros az egészségre. Számos sportág versenyzőire hivatkozhatunk, akik télen szabadtéri sportmunkát végeznek. Arra kell csupán vigyáznunk, hogy hirtelen lehülésnek ne tegyük ki a sportolókat.

Az említett két erős edzés első része futásból álljon. Megfelelő gyorsaság és állóképesség megszerzésének ez az egyetlen módja. A futómunka után tornateremben alapos lazító gimnasztikának kell következnie, majd a másik fő motívumnak, az izomzat fejlesztését célzó gyakorlatoknak. Ennek legcélravezetőbb módjai a medicinlabdával végzett különféle dobások, alapfokú szerzőtorna és talajtorna gyakorlatok. Változatossá és szórakoztatóvá tehetjük az edzéseket például szőnyegen vég-

zett birkózással (ami egyben az eséstechnikát is javítja valamelyest), páros emelgető, vetélkedő játékokkal és egyéb erőfelfejtést megkívánó gyakorlatokkal, valamint medicinlabdával játszott kiszorító- és más társasjátékok segítségével. Levezetésnek valamilyen szórakoztató labdajáték a legalkalmasabb, például labdarúgás kis medicinlabdával stb. A harmadik edzést teremben végezzük, s annak főként lazító, levezető jellege legyen. Könnyű talajtorna, ugrógyakorlatok, a váll- és csuklóizület, valamint a karizmok erősítésére igen hasznos az ökölvívás homokzsákkal, vagy a társ által tartott medicinlabda öklözése. Ebben az edzésben alkalmazzunk bővebben kézilabda elemeket, főleg az egyéni, technikai hiányosságok javítását, a perifériás látás szélesítését célzó gyakorlatokat, taktikai jelleg nélkül.

A formábahozó időszakban

fokozatosan csökken a munkamennyiség és változik a munka minősége. Az edzések száma hetenként az edzőmérkőzésekkel — illetőleg az időszak végén a bajnoki mérkőzésekkel — együtt ekkor is három legyen. Az időszak uralkodó eleme a *taktika gyakorlása*. A túlnyomórészt fizikai munkát kívánó alapozás után ekkor már nagy a játékosok játékéhsége. Ilyenkor újra fogékony az idegrendszer, jól tudja rögzíteni a gyakorolt taktikai elemeket. Ezeket addig kell gyakorolni, míg a játékosok nemcsak ellenfél nélkül, hanem ellenféllel szemben is jól tudják alkalmazni. Természetesen edzőmérkőzésen is meg kell kívánni a tanultak rendszeres alkalmazását. Nagyon lényeges, hogy ne akarjunk egyszerre sokat elérni. Ha egy időben sokfélélt gyakoroltatunk, semmi sem fog jól rögződni, ez csak megzavarja a játékosokat, a végrehajtás nem lesz kifogástalan. Az elmondottakból következik, hogy az edzés futórésze ekkor a bevezetőrészből a főrészbe kerül át, mert a taktikai gyakorlatok természetesen futással vannak egybekötve.

A formábantartó időszak

a bajnoki és nemzetközi mérkőzések ideje. Ekkor hetenként két edzést tartunk. Az elsőnek a munkamennyisége körülbelül egy mérkőzésnek feleljen meg, a második valamivel könnyebb lehet. A futóedzés ugyancsak a főrészben, a taktikai gyakor-

latokon belül folyik. A robbanékonyság növelésére legalkalmasabb az időre futott 60—100 méteres síkfutás. A ruganyosságot távol- és magasugrással fokozhatjuk, a dobókésziséget gerelyezéssel.

Új taktikai gyakorlatokat, főleg nehezebb elemeket ekkor csak komoly szükség esetén tanítsunk, mert ilyenkor már lényegesen nehezebben rögződnek az új momentumok, viszont az előbb tanultakat rendszeresen kell ismételni, gyakorolni.

Hangsúlyozzuk, hogy mindez egyformán vonatkozik a kis- és nagypályás játékosokra. Az eltérések: részletkérdések az edzéseken.

Végül

azt a kérdést is fel kell vetni, hogy vezethető be gyakorlatilag a négyidőszakos folyamatos edzésrendszer a kézilabdasporthoz. Nyilvánvaló, hogy ehhez nélkülözhetetlen a mérkőzések sorozatától kifáradt, elfáradt játékosok pihentetése, felfrissítése, vagyis az átmeneti időszak megvalósítása. Véget kell vetni annak a teljesen helytelen gyakorlatnak, hogy a kézilabdázók úgyszólván minden átmenet nélkül vonulnak be a szabadból a terembe, tovább játszani. A szabadtéri idény után okvetlenül szükség van a — nem tétlen — felfrissítő pihenőre, amely alatt a kézilabdázók *nem* kézilabdáznak. A teremjáték — amit a játékosok tagadhatatlanul szeretnek — akkor kerülhet a műsorra, amikor az alapozás folyik, mint a hét harmadik levezető jellegű edzése. Tehát ha folynak is termi mérkőzések, ne legyenek olyan jelentősek, mint a szabadtéri küzdelmek, nehogy túlzottan igénybevegyék a játékosok idegeit. A termi mérkőzések befejezése és a szabadtéri kétkapus edzőmérkőzések megkezdése között feltétlenül kell annyi szünetnek lennie, amennyi ahhoz szükséges, hogy a játékosokban kifejlődjék a *kézilabdaéhség*. Ami alapfeltétele annak, hogy a játékosok jó kedvvel, örömmel, lendületesen kezdjék az új idényt.

Annai bizonyos, hogy mint az egyéb sportágakban, a kézilabdában is ez a négyidőszakos, megszakis nélküli edzésrendszer biztosíthatja csupán a játékosok edzettségének, képzettségének, állóképességének javítását, ennek következtében a kézilabdázás színvonalának emelkedését. S csakis ennek lehet eredménye a kézilabdasporthoz hazai, valamint nemzetközi tekintélyének visszaállítása, majd további növekedése.

Vigyázó György dr.

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat kezelésében

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

Hogyan neveli Félix Sztamm a lengyel ökölvívókat?

A lengyel ökölvívók 1954-ben 11 nemzetközi mérkőzést vívtak, ebből tíz esetben győzedelmeskedtek, egy alkalommal — mégpedig januárban Budapesten — döntetlenül végeztek. Győzelmi sorozatukat nagyszerű hármas fegyvertényvel fejezték be, midőn 11 nap alatt 3 nemzetközi mérkőzést vívtak meg, s mindháromszor győzelmet arattak.

A világsajtó nagybetűkkel ír e fel-tűnő sikorsorozatról, amelynek nyomán elismert nemzetközi szaktekintélyek állapították meg, hogy a lengyel válogatott jelenleg a világ legjobb ökölvívó-együttese!

Hosszú és küzdelmes utat kellett végigjárniuk a lengyel versenyzőknek és edzőknek, amíg idáig jutottak.

Kinek és minek köszönheti a lengyel ökölvívás, hogy ily magasra fejlődött és mi a lengyel ökölvívók nagyszerű sikereinek titka?

Talán furcsán hangzik a válasz, de mégis azt kell mondanunk, hogy elsősorban Félix Sztamm edzőnek. Ennek a furcsán mosolygós-tekintetű sportembernek, akiben bizarr ellentétek, egymástól meglepően távolieső kedvtelések békésen férnek meg egymással. Aki a kíméletlenül kemény ütések, megrendítő horgok és egyenesek súlykolása után a kertbe viszi fiait és a virágok beporzásáról vagy a százszerű pillangók életéről tart nekik előadást. Aki mosolyogva tud a legszigorúbb lenni és amikor keményszívűnek látszik, akkor a legszelidebb.

Félix Sztamm a legelriasztóbb helyzetben került a lengyel ökölvívás élére, midőn a felszabadulás után kudarc kudarcot, vereség vereséget követett. Ekkor csupán egy zilált és meglehetősen kiöregedett versenyzőgárda állt rendelkezésére, de tervei végrehajtásához neki ez is elégnek bizonyult. A terve pedig az volt, hogy e régi gárdával átvészeli azt az időt, amely szükséges az utánpótlás széles rétegeinek kineveléséhez. Budapesti szerepléseik alkalmával láthattuk a lengyelek háborúelőtti Európa-bajnokait: Kolczynskit, Szymurát, valamint Polust és Wozniakiewiczet. Akkor a magyarok nagyon csodálkoztak azon, hogy a lengyel csapat milyen kiérdemesült versenyzőkből áll. Nem értették, hogy miért nem tudnak fiatalítani, új tehetségekkel erősíteni, hiszen közvetlenül a háború előtt több Európa-bajnokságot nyertek és két ízben is győztek a csapatversenyben.

A felületes szemlélők ekkor még csak azt látták, hogy a lengyelek kiöregedett csapatát sorozatos vereségek érik. Pedig ekkor Félix Sztamm már lerakta a lengyel ökölvívás megújításának széles alapjait. Tisztában volt a bajokkal, világosan látta, hogy minden erőt az utánpótlás tömeges kinevelésére kell összpontosítani. És bár kezdtek feltűnedezni az új tehetségek, akikre a válogatott csapat fel-

frissítésében égetően szükség lett volna, Sztamm edző mégsem szerepeltette a nagyon tehetséges, de tapasztalatlan fiatalokat a válogatott mérkőzéseken. Inkább elviselte még egy ideig a vereségeket, de nem adta fel azt az elvét, hogy addig nem veti be a friss erőket, amíg nincsenek tökéletesen előkészítve a nagy küzdelmekre.

Az idő Félix Sztammot igazolta! Négyévig tartó verejtékes munkája, kiváló nevelési módszere, csodálatosan mértéktartó türelmessége végül mégiscsak meghozta a gyümöl-

csét: feltűntek a megújított lengyel ökölvívás új csillagai. A szőkés kis Kasperczak nyitotta meg az egyéni sikerek sorát: a felszabadulás utáni első Európa-bajnokságot ő szerezte meg a lengyeleknek 1949-ben légsúlyban Oslóban. Két év múlva Chychla váltósúlyban nyerte el az Európa-bajnoki címet Milánóban, majd ugyanő váltósúlyú olimpiai bajnok lett Helsinkiben, Antkiewicz pedig második helyezést ért el könnyűsúlyban.

Félix Sztamm elvei a legteljesebb mértékben igazolást nyertek: ki kell

NÉGY LENGYEL ÖKÖLVÍVÓ EURÓPA-BAJNOK

Zenon Stefaniuk
(harmatsúly)

Józef Kruza
(pehelysúly)

Leszek Drogosz
(kisváltósúly)

Zygmunt Chychla
(váltósúly)

bőjtöltni — még vereségek árán is — azt az időt, amíg az utánpótlás tagjai csatasorba állíthatók. Tökéletes felkészítésük előtt nem szabad őket nemzetközi mérkőzéseken szorítóba állítani. Az az edző, aki ezt nem tudja megállni, hiába munkálkodott éveken át, mert egy korai szerepeltetés miatt hosszú és küzdelmes munka eredménye semmisülhet meg kilenc perc alatt. Az elmondottakból megállapítható tehát, hogy *kinek* köszönhetik a lengyelek ökölvívó versenyzőik világszerte elismert sikereit.

Beszéljünk most arról, hogy *minek* köszönhetik eredményességüket?

Talán nem követünk el indiszkréciót a kiváló Félix Sztammal szemben, ha eláruljuk, hogy igen jól képzett ökölvívó volt annakidején és csupán azért nem tudott kellőképpen érvényesülni, mert hiányos volt az erőnléte, nem bírta a harmadik menetet. Ezt sohasem felejtí el és tanítványai oktatásánál a legnagyobb súlyt a jó erőnlétre fekteti. Rengeteget dolgoztatja versenyzőit. Nagyon szigorú az edzéseken, mert

— mint mondogatni szokta — a technika kellő erőnlét nélkül nem érvényesülhet megfelelően. Példaképpen a kiválóan képzett, technikás magyar ökölvívónak szokta megemlíteni, akik évek óta ismertek arról, hogy úgynevezett „egyemenetes“ versenyzők. Ezért azután Sztamm edző kíméletlen ezen a téren, amit jellemzően bizonyít az a tény, hogy a sikeres varsói Európa-bajnokság után sem engedélyezett versenyzői számára teljes pihenőt — amit a legveszélyesebbnek tart az ökölvívók számára — hanem spartakiádokon, különböző bajnokságokon és nemzetközi mérkőzéseken szerepeltette őket. Mindig valami foglalkoztatást, soha tétlen pihenést az ökölvívónak! — vallja Sztamm.

Súlyponti kérdésnek tartja az utánpótlás folyamatos nevelését és valóban, talán nincsen egyetlen ország sem a világon, amely annyi és olyan jóképességű fiatal versenyzővel rendelkezne, mint most Lengyelország.

Tavaly óta a legjobb lengyel ökölvívó, az Európa-bajnok Drogosz volt.

A magyar közönség is így vélekedett, amikor a Drogosz—Kisfalvi pár macska-egér harcát látta, amelyben — nem Kisfalvi játszott a macska szerepét... Ekkor tűnt fel a fiatal nagyváltósúlyú Pietrzykowski is, aki három menetet át végigbirta Papp támadásait és szívósan állta kemény ütéseit. Azóta Pietrzykowski felülmúlta már Drogoszt is és ma a legjobb lengyel ökölvívónak tartják. Balkeze igen kemény és villámgyors. Az utóbbi időben csaknem minden nemzetközi mérkőzését kiütéssel nyeri.

A lengyel szakértők egyébként tárgyilagosan elismerik, hogy mai napig is egyik legnehezebb ellenfelük a magyar együttes, amit bizonyít az is, hogy az egyetlen döntetlen mérkőzés a magyarokkal vívták.

A lengyel ökölvívók most már a berlini Európa-bajnokság felé tekintenek. Sztamm edző csupán egy heti pihenőt engedélyezett fiainak, azután megkezdődik az igen komoly és alapos felkészülés, újabb Európa-bajnokságok szerzésére.

Wieromiej Witold

Hozzászólások az iskolai testnevelés szabadgyakorlati részének kérdéseire

I.

Örömmel üdvözlöm Erdődy Imre testnevelési tanulmányi felügyelőnek a *szabadgyakorlati* anyaggal való elmélyültebb foglalkozást célzó kezdeményezését. Magam is úgy találok, hogy a szabadgyakorlati, de általában az előkészítő mozgásformák a nevelőhatások szempontjából nincsenek kellőképpen kiemegetve alkalmazva, kiaknázva. A legtöbb gyakorlatot megszokottan, sablonosan szűkeretű hatáskiváltás szemléletével alkalmazzuk, pedig a testi és szellemi hatáskiváltó tartalom — gazdag variálhatósága és ezen belül a hatások érzékeny beállíthatósága következtében — a sokoldalú képzés értékes mozgásanyagát képezi.

Örömmel üdvözlöm a cikket, mert úgy gondolom, elindítója lesz a kérdéssel kapcsolatos nézetek felvetésének, értékelésének és ezen keresztül az alkalmazáskor legeredményesebb módszerek kialakításának.

*

A gyakorlatok végeztetésének értelmét a velük kiváltható hatások és az ezeket követő változások adják. (A gyakorlatok adott körülmények között törvényszerűen bekövetkező hatásokat, változásokat hoznak létre.) *Milyen gyakorlatot hogyan alkalmazzunk*, ez mindig az elérendő változásoktól függ, helyesebben, hogy ezeket a változásokat milyen *hatások* tudják létrehozni és ezeknek a hatásoknak kiváltásra, mely *gyakorlatok* alkalmasak. A gyakorlatokban fellelhető hatáskiváltó lehetőségeket nevezzük a gyakorlat *tartalmának*. Miután egy és ugyanazon

gyakorlat is többféle hatáskiváltás lehetőségét tartalmazza, a nevelőnek kell kiválasztania az általa kívánt súlyponti hatás eléréséhez leginkább alkalmas formai megoldásokat. *Formai* tekintetben a végzett mozgások kiterjedése, iránya, sebessége, ritmusa képezi a döntő tényezőket.

A gyakorlatok értékelésénél elsősorban tehát mindig a tartalom kérdéséből kell kiindulni és csak ezen belül célravezető a formai vonatkozások elemzése.

*

A mondottakból kiindulva úgy gondolom, hogy az „Útmutató“ is, *Kairov* „Pedagógia“-ja is helyesen jár el, mikor a gyakorlatok tartalmi meghatározásának hosszú sorát említi. Érdekesen hat, hogy Erdődy kártárs a hosszú felsorolásból csak azt emeli ki, ami a gyakorlatok végeztetéséből a természetes, jól koordinált, gazdaságos mozgások kialakítását célzó oktatás jelentőségét, az esztétikai szempontok fontosságát érzékelteti. Abban tökéletesen igaz van a cikknek, hogy az előkészítő mozgásanyag értékelésénél kimaradt az *esztétikai* vonatkozás, de a későbbiek során úgy tűnik nekem, mintha Ő is elkövette volna ugyanazt a hibát, súlyponti téve, — mintegy kárpótlásképpen — az esztétikai szempontokat és megelégedve az esztétikainál fontosabb *tartalmi* tényezőkről.

A gyakorlatok formai tényezői közül csak a mozgássebesség és intenzitás változásokból előálló ritmusvonalmozgásokat említi meg az író. Lehet, hogy az általa — úgy fogom fel — egyedül helyesnek tartott ter-

mészetes mozgások lényegjegyei között elég csupán a ritmus megemlézése a formai tényezők közül, de a gyakorlat tartalma szempontjából ez nem kielégítő. Például, ha egy mozgás a ritmus szempontjából kifogástalan, sőt a végzett mozgás a gazdaságos erőszerkezet szempontjából is megfelel a természetes mozgások kontrakció-relaxáció szabályainak, mégsem mondhatjuk nevelői szempontból megfelelőnek a gyakorlatot, ha annak kiterjedése, vagy sebessége nem megfelelő a kívánt élettani vagy más változás létrehozásához.

Hiba lenne elfogadni, hogy a gyakorlatok tömegeknél is megtanítható helyes formája alatt, azoknak csak ritmusa és az esztétikai szempontok formai kérdései értendők. A szocialista pedagógia tanítása szerint az esztétikai követelményeket nem elégítheti ki az élvezetet nyújtó tökéletes forma, hanem a végzett mozgásoknak emellett meg kell felelniük a *szocialista nevelés* általános célkitűzéseinek.

Érdekesnek tartom, hogy a cikk a gyakorlatok lélektani hatásai közül csak az öröm, a felszabadultság érzését emeli ki. Pedagógiai szempontból ezen a kétségtelenül értékes lélektani hatáson kívül még számos lélektani tulajdonságra és folyamatra kell kedvező nevelő-hatást kiváltanunk az alkalmazott gyakorlatokkal.

*

Nagyon egyetérték a cikk azon megállapításával, hogy a gyakorlatok végeztetésékor a formai követelményeket maradéktalanul meg kell valószínűsíteni, de úgy érzem az iskolai

testnevelésben ennek is határt kell szabni. Abból a kitételből ugyanis, hogy „sokan utópiának nevezhetik e törekvéseket”, máshol: „hogy a súlypontbeli finomságok érzékelésével a helyes mozgásforma tömegeknek való megtanítása nem boszorkányság”, arra a követeltetésre jutok, hogy túlságosan finom, szinte mozgásművészeti színvonalú formai megoldások iskolai alkalmazásáról van szó. Megítélésem szerint kétségtelen, hogy ilyen feladatok megoldása is sikeres lehet, ha megfelelő számú ehhez is értő nevelő áll rendelkezésre. Nem kételkedem az eredményekben, csupán azt bírálgatom magamban, hogy ez a formai tökéletességre való törekvés nem von-e el a testnevelés kis óraszámából annyi időt, hogy a további testnevelési feladatok időhiányában megoldhatatlanná váljanak.

Jillek Emil
a pécsi Pedagógiai Főiskola
tanszékvezető tanára

II.

Teljes mértékben egyetérték Erdődy kartárssal abban, hogy a szabadgyakorlatok cél nélküli végeztetése — annak egyéb sajátosságai mellett, — lélekölő unalmasságig űzött, s előbb utóbb undort is kiváltó pontig juthat.

Óriási terület ez, melynek boncolásához, részletezéséhez nem elegendő pár sor. De a cél meghatározása felé vezető úton én is teszlek egy lépést. Gyakorlati tapasztalatom azt mutatja, hogy ifjúságunk túlnyomó többsége hadilában áll a szabadgyakorlatokkal. Ebből kiindulva a problémát három területen fogom röviden vizsgálni:

- a) az anyag természete,
- b) a tanuló fejlettsége,
- c) a tanár vezetőkészsége szempontjából.

*

AZ ANYAG TERMÉSZETE. A tanterv előkészítő mozgásanyaga felőli a szabad és kéziszer-gyakorlatok nagy tömegét, mely mostoha körülmények között is eredményesen oktatható.

Ezen mozgásanyagának a tantervben lefektetett célkitűzése a következő: „... megteremti azt az élnépszerűséget, mely az egész foglalkozás menetére jó hatást gyakorol és az egész szervezetet előkészíti a fokozott munkára.”

Helyes. Ez azonban nem fedi teljes mértékben az alkalmazható mozgás-anyag végső célját. A célgimnasztika és rávezető gyakorlatok területe ismerős és alkalmazásuk mindenki előtt világos. Mitévők legyünk azonban azzal a rengeteg mozgás-anyaggal, amely nem szorítható be abba a jelenlegi keretbe. A túlnyomó többséget pedig ezek a szabad és kéziszer gyakorlatok alkotják.

Valamennyien tisztában vagyunk azzal, hogy a gyakorlatok ütemét tekintve, gyors, élénk, közepes és lassú

üteműekre oszthatók. Úgy gondolom nem lenne hiábavaló, ha a gyakorlatok tempója és ritmusa közötti összefüggést elvileg tisztáznánk.

Valamennyi mozgásra egyaránt érvényes az a definíció, hogy a mozgásnak egy időegységre eső mennyisége, illetve gyakorisága a mozgás tempóját adja.

A ritmus ezen belül a különböző időtartamú és erejű mozgásrészek törvényerejű következős váltakozásából, egymásutániságából adódik.

E két tényező össze nem keverhető. Az értelmezésből kitűnik és nyilvánvaló, hogy egy mozgásnak a tempója változhat, csökkenhet, vagy növekedhet, a mozgás ritmusának azonban a legszorosabban alkalmazkodnia kell a mozgás természetéhez. A helyes ritmus megtalálása eredményezi a mozgások kivitelének tökéletességét, miután a „gazdaságosság” elve alapján végrehajtott mozgások Erdődy kartárs 1. pontban említett megállapítása szerint adódnak.

*

NEM ELEGENDŐ azonban a ki-elemzett mozgások ritmikai értelmezése ahhoz, hogy azt a tanulók elsajátítsák. Az oktatás aktív tényezői a tanulók, s bennük ki kell alakítani azt a készséget, mely a mozgások helyes ritmusban való átvételére alkalmas teszi őket. Ezen cél eléréséhez a szabadgyakorlatok oktatása nagymértékű segítséget nyújt. Gyakorlati tapasztalatom azt igazolja, hogy tanítványaim nagy százaléka képes a megfelelő előkészítés után a mozgásokat helyes ritmusban végrehajtani. Megfigyeléseim alapján kétféle típust különböztettem meg. 1. A vizuális típus, ki a megmutatás segítségével az utánzó-készsége alkalmazásával lesz képes a mozgást helyes ritmusban végrehajtani. 2. Az auditív típus, aki a látás útján szerzett ismereteket a végrehajtott mozgás gyakorlása közben a vezényszó ritmustadó hangsúlyos, vagy hangsúlytalan részére tudja érzékelni, például a szökdélésekénél, esetleg tapsal összekötött mozgásoknál.

*

MINDEHHEZ MÉG a tanár vezetőkészsége járul. A testnevelőnek jó ritmusérzékkel kell rendelkeznie és a mozgások elemzésében a már említett tényezőkkal összehangolva kell vezetnie a tanulókat. Együtt kell élnie a tanulókkal, s a mozgással egyaránt. Törekednie kell arra, hogy gyakorlás közben a mozgás dinamikája érvényesüljön és ehhez minden eszközt megragadva (hangsúlyváltoztatás, hangszínezés, síp, dob, esetleg zenei aláfestés) kell a gyakorlást vezetnie. Fejlesztenie kell a javító-készségét, hogy a gyakorlás közben ritmusévesztés nélkül eredményesen tudjon javítani.

Ha e három tényező harmónikus együttese jelen van, akkor jelentkezik a „felszabadultság” érzése az „örömmélmény”, mely a szabadgya-

korlatok oktatása és gyakoroltatása közben elengedhetetlen követelmény.

*

Erdődy kartárs cikkében olyan problémát is felvet, mely megoldására egy rövid elmélkedés nem elegendő. Különösen érdekelne a súlypont mozgásával kapcsolatos elgondolása. Kérném a kartársat gondolatait fejtsse ki bővebben, hogy tapasztalatai, számunkra fiatal testnevelők számára útmutatás lehessen és hozzásegítsen a jobb és eredményesebb munkához.

Sziji Zoltán
vezető-testnev. tanár
(Petőfi Sándor-gimnázium)

◆ Szerkesztői üzenetek ◆

Testneveléstudomány: Közeljövőben jelenik meg e címen az OTSB mellett működő Testnevelési Tudományos Tanács folyóirata, mely módot nyújt arra, hogy tudásaink s az elméleti sportszakemberek megfelelő színvonalon foglalkozhassanak sportéletünk kérdéseivel. Azok a szakemberek, a testneveléssel és a sporttal vonatkozásban lévő tudományágak kutatói, akik sportfárgyú cikkeken vagy tanulmányokon dolgoznak, lépjenek érintkezésbe az előkészületben lévő tudományos folyóirat szerkesztőségével, hogy szükség esetén munkájukhoz útmutatást, irányelveket, vagy más segítséget kaphassanak. Munkájukra számot tart a szerkesztőség és ezért kívánatos, hogy már a félig kész, vagy tervezett cikkről, tanulmányról is tudomást szerezzen és annak — ha a tudományos mértékét megüti — a folyóiratban helyet biztosítson. A szerkesztőség a Testnevelési Tudományos Tanács hivatalos helyiségében működik, telefonszáma: 112—016.

Szatmári János, Baja: A Sport és Testnevelésben egyelőre nem szándékozunk verseket közölni, s ezért a beküldött versek elbírálására sem vállalkozunk. Viszont szívesen fogadnánk beszámolókat, mint edzőnek arról, milyen módon és eredménnyel foglalkozik a bajai atléták szakmai, politikai és erkölcsi nevelésével.

A magyar sportnyelv: Felszólításunkra már több válasz is érkezett, de ezek közlésére a februári szám anyagtorlódása miatt, csak lapunk márciusi számában kerülhet sor.

Horányi S., Szentendre: Sort kerítünk rá, de kis türelmet kérünk.

Kálmánchey Zoltán, Eger: Sós Istvánnak a tömegsportról írott januári cikkéhez küldött hozzászólása lapzártá után érkezett, ezért csak legközelebb foglalkozhatunk vele.

Novák Ferenc, Bpest: Szakcikkét megkaptuk, de pillanatnyilag már nem időszzerű. Feltéve azonban, hogy az ismertett technikai és stílusbeli módszerek a legújabb tapasztalatok után is helytállóak maradnak, az őszi idényben szívesen közöljük a cikket.

A szakosztályok társadalmi aktívái

A LEGUTÓBBI IDŐBEN sűrűn találkozunk olyan jelenségekkel, hogy sportegyesületek sportköröket, sportkörök szakosztályokat szüntetnek meg. Ez igen helytelen és aggasztó jelenség, mert sportéletünket nem felszámolni, hanem fejleszteni kívánjuk, hogy minél több dolgozó bekapcsolódhassék a testnevelésbe és a sportolásba. Ennek pedig nem az az útja, hogy csökkentjük a szervezeti bázisokat, melyek erre lehetőséget nyújtanak, hanem az, hogy ezeket megerősítjük, sőt mindinkább kiszélesítjük. Sportköröknek, szakosztályainknak sportéletünk olyan életerős bázisaivá kell válniuk, melyekre sikeresen alapozhatjuk további fejlődésünket és melyek eredményes, jól szervezett sportmunkával vonzzák magukhoz a dolgozókat, propagálják a sportot. Ehhez pedig elsősorban az szükséges, hogy erősítsük ezeknek a sportszerveknek a vezetését. A káderek is megvannak e munkához, csak jól kell kiválogatni őket és meg kell adni számukra a lehetőséget az érdemleges munkához.

*

A SPORTEGYESÜLETI TÁRSADALMI AKTÍVA jelentősége sportéletünkben mindinkább előtérbe kerül. Különösen most, pártunk Központi Vezetőségének határozata után, mely felhívta a figyelmet arra, hogy a társadalmi aktívát sportszervezeteinkben jobban meg kell becsülni, sportunk továbbfejlesztésében jobban kell építeni munkájára, az eddiginél sokkal nagyobb mértékben kell bevonni a sport vezetésébe. Eddigi tapasztalataink világosan bebizonyították, hogy a sportegyesületek jó vezetéséhez hozzátartozik a társadalmi munkások százainak foglalkoztatása. Az is bebizonyosodott, hogy minél több társadalmi aktíva dolgozik egy sportegyesületben, annál jobb ott a munka.

*

A JELENLEGI HELYZET mégis az, hogy kevés a társadalmi munkás a sportegyesületekben, a függetlenített apparátus pedig kevés ahhoz, hogy a megnövekedett feladatoknak eleget tudjon tenni. A feladat világos: sürgősen biztosítani kell a társadalmi aktívák nagy tömegeinek bekapcsolódását a sportvezetésbe. Biztosítani kell tehát azokat a feltételeket, melyek a társadalmi munkát

széppé teszik, azokat a feltételeket, melyek a sport szerelmeit, az aktív sportolásból kiöregedett versenyzőket és egyéb hozzáférőket bekapcsolja a munkába.

*

MI A TÁRSADALMI AKTÍVA SZEREPE a szakosztály munkában és hogyan lehet ott ehhez a megfelelő feltételeket biztosítani? A szakosztályi munka a sportegyesület munkájának legfontosabb része. A szakosztály az az egység, ahol a gyakorlati sport folyik. Ott vannak a sportolók, ott folyik azok felkészítése, edzése, ott folynak a versenyek, ott végzik a sportolók nevelését, ott kapcsolódnak be új tagok a sportkör, a sportegyesület életébe. Amilyen szakmai és nevelő munka folyik a szakosztályokban, olyan sportolói vannak a sportegyesületnek. Tehát igen felelősségteljes az a szakosztályi munka, amihez nagyszámban szükségesek a társadalmi aktívák. Minden szakosztályban kellene legalább egy szakosztályvezető, egy helyettes, egy pénztáros és ahány csapat van, annyi intéző. Ez a szakosztály vezetősége. (Sajnos, azonban a legtöbb szakosztályban legfeljebb papíron van így, a valóságban egy-két ember végez minden munkát.)

A vezetőségnek a szakosztály feladatai végrehajtásához önállóságot kell biztosítania. Mit jelent ez?

*

A SZAKOSZTÁLY VEZETŐSÉGE munkatervet készít, a sportkör elnökségének munkatervére, a versenynaptár és a fejlesztési terv alapján. Ha ezt a szakosztályi taggyűlés megvitatta, elfogadta és a sportkör elnöksége jóváhagyta, akkor ennek a munkatervnek a végrehajtását már a szakosztályi vezetőségnek kell irányítania és ellenőriznie. Ami természetesen nem jelenti azt, hogy a felsőbb sportkörüi és sportegyesületi szervek ellenőrzése felesleges lenne.

A szakosztályvezetőség hasonlóképpen elkészíti a szakosztályra jutó keretösszeg alapján a szakosztály költségvetését és annak éves ütemezését, amit a sportkörüi elnökség jóváhagyása után, az ütemezés szerint önállóan felhasznál. A sportkör elnöksége év közben csupán ellenőrzést gyakorol.

A sportkörüi elnökség tagfelvételi vagy kizárási ügyben csak a

szakosztályvezetőség javaslatára hoz határozatot.

A sportkörüi elnökség csak a szakosztályvezetőség javaslatára jutalmaz, vagy fegyelmez, mindenkor a szakosztály vezetőségén keresztül, mely a jutalmazást vagy fegyelmezést a szakosztályi kollektíva előtt végzi, lehetőleg szakosztályi értekezlet alkalmával.

A sportkörüi elnökség csak a szakosztályvezetőség javaslatára szerződöt edzőt vagy bont edzővel szerződést.

*

LÉNYEGÉBEN mindez azt jelenti, hogy a sportkör elnöksége a szakosztályi munkába nem avatkozik be közvetlenül, hanem a szakosztályvezetőkön keresztül irányít. A sportkörüi elnökség minden ténykedésével a szakosztályvezetőség tekintélyét növelje, önállóságát hangsúlyozza, semmiestre se gyengítse azt.

Jelenleg a legnagyobb hiányszó éppen az, hogy a sportkörüi elnökségek intézkedései gyakran aláássák a szakosztályvezetőségek tekintélyét. Éppen azokon a területeken mellőzik a szakosztályi vezetőket, amelyeken leginkább kellene hangsúlyozni vezető szerepüket, önállóságukat. Ezzel gyöngítik az aktívák munkakedvét, kezdeményező erejét, ily módon szinte elúzik a társadalmi munkásokat a szakosztályokból. Például amikor a sportegyesületi, sportkörüi elnökök teljesítik a sportolók kérését anélkül, hogy meghallgatnák a szakosztályvezetőség véleményét, intézkednek a szakosztályt érintő kérdésben (létesítmény, felszerelés vagy pénzügyi kérdésben) anélkül, hogy a szakosztályvezetőséggel előbb megbeszélnek.

Ha előbbre akarunk jutni — márpedig előbbre kell jutnunk —, akkor ezt a helytelen munkamódszert gyökeresen fel kell számolnunk annak érdekében, hogy régi társadalmi aktíváinkat megtarthassuk és minél több új munkatársat nyerjünk az előttünk álló nagy feladatok végrehajtásához; hogy olyan segítők legyünk, akik felelősséget éreznek a rájuk bízott munkaterületért és harcolni fognak — minden erőt mozgósítanak — a szakosztályok fejlesztéséért.

LOSONCZI TIBOR

a SZOT Testnevelési és Sportosztály alosztályvezetője

A tekézés egységes edzésrendszerének kérdései

Az 1955. évi tekebajnokság megindulása időszerűvé teszi e sportág egyik megoldásra váró fontos kérdésének újabb felvetését és mélyreható vizsgálatát. Még mindig vitás ugyanis az *egységes edzésrendszer* kérdése a tekesportban.

Az emlékeztetés 1953-as tanfolyam résztvevői hallgatólag tudomásulvették a nekik bemutatott négylépéses *rendszert*. Észrevételeiket — felhívás ellenére — nem mondták el, viszont a tanfolyam után nem foglalkoztak tovább sem ezzel, sem a kéthetes tanfolyamon felvetett többi kérdéssel. Így azután nem alakulhatott ki az a fejlődés a tekesportban, aminek megkezdése érdekében tanfolyamot rendeztek.

Előljáróban

csak azt kívánjuk hangsúlyozni a felvetett döntőfontosságú kérdéssel kapcsolatban, hogy meggyőződésünk szerint nem egy merev elmélethez kell formálni a sportolókat, hanem sportolóink egyéniségének, testi, szellemi és technikai képességeinek figyelembevételével kell rendszert kialakítani és az edzések mennyiségét is megállapítani úgy, ahogy az a fejlődés, eredményesség szempontjából a legmegfelelőbb.

Eddigi megfigyeléseink alapján megállapíthatjuk, hogy az 1953-as tanfolyamon ajánlott

jobb lábbal induló, négylépéses rendszer

ugyan kiküszöböli a különböző, helytelen kar-, láb- és testmozdulatokat.

A helytelen golyótartás

de mégsem alkalmas a harmónikus, stílusos testmozgás biztosítására. Sőt, szembeötlő az, ahogy a versenyzők —, akik figyelmüket arra összpontosítják, hogy jobb lábbal induljanak —, teljesen *merev* test- és láb-tartással kezdik a rohamot. Ami azt bizonyítja, hogy bármilyen könnyűnek is látszik elméletileg egy mozgási folyamat, a gyakorlatban ez nem is mindig olyan könnyű és akadnak, akik egyáltalán nem képesek az elvégzésére. Ennek következményei pedig az eredményekben is megmutatkoznak.

Minden esetben figyelembe kell venni az egyéni adottságokat, mert az igazán könnyed, természetes és eredményes mozgás csakis így alakulhat ki. A tekézés *egyéni sport* és ezt külső formájában sem lehet káros következmények nélkül ellepíteni. A különböző feladatok más-más technikai formában történő, sikeres megoldása színesebbé, változatosabbá teszi a tekesportot. Bár kétségtelenül igaz, hogy a *tornában* minden mozdulat fellelhető, amit egy tekéző versenyközben végez, de azokat mégsem lehet ugyanolyan módon alkalmazni, mint a tornában. A tekesportban a kényszerűség látszatától is mentes, természetes adottságokon alapuló mozgás a legeredményesebb és a legszebb is. *A mozgást megmerevítő négylépéses stílus egységes tanítása már csak ilyen szempontból sem helyesítható.*

A versenyzőt túlságosan leköti az a „probléma“, hogy jobb lábbal kell indulnia. Különösen szembeötlő ez azoknál a tekézőknél, akik valamilyen más stílusban versenyeztek. Most képtelenek az igazi feladatra, a golyó-kieresztés helyes elvégzésére összpontosítani figyelmüket. Pedig mindaz, ami a helyes golyókezelést hátráltatja, az eredményességet veszélyezteti.

A négylépéses rendszer technikai részének legnagyobb hibája az, ahogyan a golyókezelést előírja. Eszerint a felállásnál a golyót tartó kéz teljesen a test elé kerül és a roham eben a helyzetben kezdődik. Ha az indulás pillanatában a golyó középtengelyéből függőleges vonalat húzunk a kidobódeszkára és azon vízszintes irányban meghosszabbítjuk, megkapjuk a golyónak a bábuk felé tartó indulási irányát. Roham közben, a kidobás előtti pillanatban a golyót tartó kar a test mellé kerül és a kéz ebből a helyzetből ereszti ki a golyót. Ha ekkor az előbb ismertett módon újra levisszük a deszkára a golyó középtengelyét, s azt ott meghosszabbítjuk, most már a kidobás pillanatában látjuk a golyónak a bábuk felé tartó irányát. És tapasztalhatjuk, hogy az előbbi és a mostani egyenes között *bizonyos távolság* van, ami a karnak egyoldalúra kényszerült mozgásából adódott. Az ilyen golyókezelés, tehát helytelen, mert a legkiválóbb technikai készséggel rendelkező tekéző sem képes

száz vagy kétszáz dobást két irányba tartó golyókezeléssel jól, eredményesen elvégezni. Már a roham megkezdése előtt a helyes dobási irányt kell felvenni és azt aztán végig meg kell tartani! Az *egyenes vonalat* megtörő bármilyen mozdulat, vagy mozgásfolyamat tanítása helytelen, feltétlenül csökkenti az eredményességet.

Az eddig elmondottak lényegében már fel is vetették a kérdést, hogy *mi hát a helyes tanítási forma, mi a megfelelő, célravezető rendszer?*

A helyes irány

Az *elméleti tudás* ma már éppen olyan fontos a tekesportban az eredmény fokozásához, mint a gyakorlati kivitelezés. A tanítás hiányosságai éppen az elmélet terén mutatkoznak legélesebben. Ha az elméleti oktatás nem kielégítő, a versenyző nem is értheti meg az edző utasításait. A sportolónak tudnia kell, hogy az edző által kiszabott feladatot miért és hogyan kell elvégeznie. Tudnia kell, hogy a tanítás célja, az ő eredményességének fokozása. Az edzők továbbképzése is azért szükséges, hogy egyre növekvő tudásukat minél eredményesebben adhassák tovább a versenyzőknek.

Az elméleti tanításnak két irányúnak kell lennie:

1. amit minden sportolónak egyformán kell tudnia;
2. amit csak külön-külön, az egyes sportolók testi, szellemi, technikai

A helyes golyótartás
(Kristóf László felvétele)

adottságainak figyelembevételével lehet alkalmazni.

Csak a folyamatos elméleti oktatás lehet alapja a gyakorlati fejlődésnek. Az elméleti képzés állandósításával szorosabbá válik a versenyzők és az edző kapcsolata, ami egyre eredményesebbé teszi a közös munkát. A tekesport a maga különleges körülményei révén meglehetősen nagy elméleti tudást igényel. A pályák fekvése, a műszaki adottságok különbözősége, a golyók és a bábuk súlya és mérete, a pálya levegőjének szárazsága vagy nyirkossága és még sok egyéb tényező külön-külön is befolyásolja a versenyző eredményességét, tehát ezeknek a tényezőknek alapos ismerete nélkül a felkészülés nem lehet kielégítő.

Az elméleti tanításnak az a nehezebb része, amit az egyéni adottságok határoznak meg. Az edzőnek alaposan ismernie kell a rábízott sportolókat. Az emberi szervezet, az idegrendszer különbözősége kizárja a sématisz edzésrendszer lehetőségét. Ezért a helyes edzésvezetés szükségessé teszi a tudományos felkészülést, az edzőnek minden téren való tájékozottságát és alkalmazkodási készségét. Az is fontos követelmény, hogy az edző ne foglalkozzék túlsok versenyzővel.

A gyakorlati tanításnál az eredményesség fokozása mellett a mozgástechnika harmonikusságára is figyelemmel kell lenni. Felállásnál erőlködés nélkül, laza testtartással kell a rohamra és a golyó-kieresztésre készülni. A kar, a láb és az egész test harmonikus mozgása biztosítja a golyó-kieresztés helyességét. A golyó-kieresztés utáni mozdulatokat már egységesen lehet meghatározni, sőt ezek kötelezővé is tehetők, mert már semmiképpen nem befolyásolják az eredményt.

A tekezés technikai tanításának legfontosabb része a helyes golyókezelés, golyó-kieresztés gyakorlása. Ehhez ismerni kell a golyó fizikai tulajdonságait a kieresztés előtt, a kieresztés pillanatában, a pályán haladtában és a becsapódáskor. Ezek megtárgyalására azonban ezúttal nincsen mód, ezért csak a golyó-kieresztéssel, mint a tekeverseny legfontosabb mozzanatával kívánunk röviden foglalkozni.

A golyó-kieresztés általában két-féle módon történik:

1. külső erő felhasználásával;
2. egyszerű — fizikai törvényen alapuló — kigurítással.

Az úgynevezett „erős dobások” külső erő felhasználásával történnek. Ezeknél a külső — felesleges — erő behatására a golyó rugalmassága, oldalra irányuló ütőkészsége csökken, mert kimozdul természetes forgási tengelyéből.

A golyó-kieresztés helyes módja az egyszerű kigurítás, amely azonban fizikai törvényen alapszik. Ekkor a golyó saját súlya adja meg a pályán kialakuló sebességet, a golyó nem mozdul ki természetes forgási tengelyéből, a becsapódási rugalmasság, illetve a bábúdöntési százalék

a legmagasabb. Ha ezt a golyó-kieresztést egységesíteni akarjuk, meg kell határozni a golyó leghasznosabb sebességét, illetve a kidobás pillanata és a becsapódás pillanata közötti időt. Eddigi méréseink szerint, a legmagasabb dülési százalék akkor érhető el, ha a golyó 1,8 mp alatt teszi meg az utat a kieresztéstől a becsapódásig.

Ha ily módon tanítjuk versenyzőinket, a dülési százalék növekedése mellett az egységes — *de nem merev* — stílus kialakulását is elősegítjük.

Az eredményes golyókezeléshez nélkülözhetetlen a helyes felállás és a helyesen végrehajtott roham. A golyót tartó kar a roham megkezdése előtt oldalvást ugyanolyan távolságra legyen a testtől, mint amilyenben a golyó-kieresztés pillanatában kell lennie. Ha most rajzoljuk a golyó középtengelyét a roham kezdetén és végén a kidobó-deszkára, s azon a célj megfigyeléséből, minden törés nélküli egyenest kell kapnunk. *A kar a roham közben egyforma távolságban marad a testtől és előre-hátra ingaszorú mozgást végez, anélkül, hogy bármilyen felesleges oldalmozdulatot tenne.* A felállás helyét a célegyenesben a versenyző mozgásigénye határozza meg. Leghelyesebb a golyó-kieresztés he-

lyétől visszafelé gyakorolni a rohamot, amíg a versenyző megtalálja azt a pontot, amely számára legalkalmasabb a golyó-kieresztésre. Ezt a távolságot le kell mérni és dobás előtt a versenyző maga jelölje meg, hogy honnan kezdje a rohamot. A roham hosszának ilyen, egyéni meghatározása természetessé teszi az egész mozgási folyamatot.

Végül tehát lerögzíthetjük: a tekezés technikai tanításánál egységesen alkalmazható a felállás, a golyótartás, valamint a golyó-kieresztés mozzanata. Mindehhez nem szükséges a különleges egyéni adottságok figyelembevétele. A roham helyes és eredményes tanításához viszont okvetlenül figyelembe kell venni az egyéni tulajdonságokat.

*
„Amit itt leírtunk, mindazt meggyőződésünk diktálta. De ez nem jelenti azt, hogy a kérdés további vitáját feleslegesnek tartanánk. Éppen ellenkezőleg: az edzésrendszer részleteinek, a mozgás- és dobótechnikának megvitatását nélkülözhetetlenek tartjuk a tekesport állandó fejlődéséhez, versenyzőink képességeinek minél eredményesebb érvényesüléséhez.

Bertalan Zoltán
szakoktató
(HM-Petőfi)

BUKÓVI—CSAKNÁDY:

Ifjúsági labdarúgók edzése

A szerzők komoly értékkel gyarapították a labdarúgás szakirodalmát. Könyvük döntő jelen-

képviselőinek. A jelenlegi legkiválóbb játékosainkhoz hasonló utánpótlást csak úgy nevelhetünk, ha elemezzük válogatottaink játékanak összetevőit, s közkinccsé tesszük művészetük alkotóelemeit, — amelyek a technikát mindig csillogtató magyar labdarúgás közel fél évszázados hagyományaiiban gyökereznek. Amint sportkörü csapataink saját játékosaik képességei szerint igyekeznek úgy játszani, ahogyan válogatott együttesünk felküzdötte magát a labdarúgás világrangsorának élére, utánpótlásunk tagjait is ugyanezen az úton kell vezetni, nevelni és az új szak-könyv két kitűnő szerzője ehhez a nagy, szép és nehéz munkához nyújt segítséget az ifjúsági csapatok edzőinek.

A könyv azzal a módszerrel készült, amellyel válogatott csapatunk játékrendszerét kidolgozták: a labdarúgás feltételeinek és lehetőségeinek elmélyült, tudományosan részletező tanulmányozásával, a gyakorlati példák tüzetes vizsgálatával, az idevonatkozó lélektani, ifjúságtanulmányi, pedagógiai, anatómiai és fiziológiai kutatások és megállapítások felhasználásával.

tőségét maguk feltárják az előszóban: „Válogatott játékosaink világszerte megcsodált szellemes cselelt, labdakezelésük művészi megoldásait kell ismertetni és átadni a következő generáció ifjú

A falusi sportkáderek központi képzésének első tapasztalatai

Az OTSB 1954. április 2-i ülésén — a DISZ Központi Vezetőségével egyetértésben — határozatot hozott a falusi testnevelési és sportmunka megjavítására, színvonalának emelésére, ezen belül pedig a falusi sportvezető káderek képzésére. E határozat alapján indult meg az egész országra kiterjedő szervező és előkészítő munka, amelyet az OTSB Oktatási és Kaderképzési osztályának irányításával elsősorban a megyei és járási TSB-k, valamint DISZ-bizottságok végeztek.

*

A hallgatók többsége már jó eredményekről számolhatott be, s a tanfolyam a szakmai ismereteik további elmélyítését szolgáltatta. Sípós Teréz a pócsmegyeri (Pest megye) női röplabda csapat edzője is sok sikerre tekinthet vissza. Munkája eredményeképpen csapata 1952-ben a járási bajnokság első helyén végzett, 1953-ban a falusi spartakiád versenyei során, mint a járás és a megye első

helyezettje az országos döntőn is résztvett, 1954-ben pedig a csapat ismét járási bajnokságot nyert. Pus-kás Gyula az igali (Somogy megye) sportkör labdarúgó szakosztályának már 1947-től társadalmi edzője, s mint ilyen valóban megérdemelte, hogy a tanfolyam hallgatója legyen. E példákat — amelyek egyben TSB-szerveink körültekintő kiválogató munkájának visszatükröződései — lehetne még tovább sorolni. Ennek kapcsán örömmel kell üdvözlőnk — többek között — Baranya és Veszprém megye TSB és DISZ-szerveinek összműködését, mert olyanokat küldtek a tanfolyamra, mint Koch József (Szajk) és Gyukli István (Dabronc), akik amellett, hogy a sportkörök elnökei, egyben a DISZ-szervezet titkárai is.

A tanfolyamok első napján a Budapesten lévő nagyobb sportlétesítményeket (Népstadion, Sportszarnok, Millenáris pálya stb.) és az aznap lebonyolításra kerülő valamelyik nemzetközi vagy I. osztályú

A cél: az ifjúsági labdarúgók nevelésének legjobb, *egységes* módszere. S mindjárt megállapíthatjuk, hogy ez a könyv eredményesen szolgálhatja a kitűzött célt.

Világosan, jól csoportosítva, helyes felosztásban ismertetik a szerzők a technikai és a taktikai képzést, majd külön az edző munkájának irányelveit és gyakorlati részleteit. Következésképpen alkalmazzák legjobb játékosaink, válogatottjaink gyakorlati példáit (amelyek nagyrészt fényképeken is láthatók a könyvben) és ezzel fokozzák könyvük hatóerejét.

A legterjedelmesebb rész az, amely a *technikai képzéssel foglalkozik* és sorra veszi a labdakezelés legkülönbözőbb fajtáit. De akad ezek között olyan is, amire kár oktatni az ifiket, inkább le kell szoktatni őket arról, nevezetesen a *csőrúrúgásról*. Annál fontosabb lett volna jóval több képen mutatni ebben a részben a különböző rúgások *fokozatos* mozzanatait.

A *nevelőmunka* fontosságát a szerzők helyesen hangsúlyozzák, viszont erre vonatkozóan nem adnak a kérdés fontosságának megfelelő, alapos útmutatást. Pedig erre az ifjúságiak edzőinek ugyancsak szükségük lenne. Szükség lett volna arra is, hogy a *négyidőszakos edzésrendszer* he-

lyes ismertetésében rámutassanak az *átmeneti* időszak jelentőségére, ami — sajnos — nemcsak az ifjúsági, de felnőtt játékosaink körében sem eléggé ismeretes, sőt a vezetők sem mindenütt értik eléggé, miért van rá szükség, s ezért sok helyen még teljesen elhagyják. Eppen az ifjúsági játékosok edzőinek a figyelmét kellett volna nagyon nyomatékosan felhívni arra, hogy mennyire helytelen a felrisszító, üdítő, erősítő átmeneti időszak helyett — visszaesést, legyöngyülést okozó teljes pihenőt tartani.

A könyv végén hasznos, jó példákat adnak a szerzők az alapzó, a formábahozó és a formában tartó időszak edzéseire.

Bukovi Márton és Csáknády J. Jenő szakkönyvét már angolra is lefordították, ami bizonyítéka annak, hogy a magyar-angol mérkőzések után, az angol labdarúgás vezetői és játékosai milyen nagy érdeklődéssel igyekeznek tanulmányozni a magyar labdarúgás „titkát”. A Bukovi-Csáknády könyvből most megtanulhatják, hogy sikereinknek nincs „titka”, hanem tudományos gondossággal kidolgozott *alapja van* és erre az *alapra* kívánjuk építeni labdarúgósportunk jövőjét is.

Mándi Gyula
állami edző

sportversenyt látogattak meg a hallgatók. Falusi sportkádereink így megismerték népi demokráciánk újabb sportlétesítményeket és magas színvonalú sporteseményeknek lehetnek szemtanúi.

Technikai labdarúgógyakorlat.
Ellenőrzi: Kiss Andor oktató

A tanfolyamok az OTSB rendezésében 1954. október 24-én indultak meg és kéthetenkénti váltással december 18-ig tartottak. Ez idő alatt két sportköri vezetőképző, két atlétikai és labdarúgó-, valamint egy röplabda társadalmi edzőképző tanfolyamot rendeztünk, amelyeken összesen 247 hallgató vizsgázott eredményesen.

A központi tanfolyamok — az eddigi társadalmi aktívaképző tanfolyamokhoz viszonyítva — a legjobban sikerültek mind szakmai, mind gazdasági vonatkozásban.

A szakmai siker biztosítéka a jó, sok módszerességet nyújtó tematika és a hallgatók kiválogatásánál alkalmazott alaposabb munka volt. Ez eredményezte azt, hogy a hallgatók aktivitása és tanulmányvágyása igen magas fokot ért el. Nagymértékben járultak hozzá a szakmai sikerhez a tanfolyamok vezetői, illetve az előadások megtartására felkért szakemberek is, akik a részükre megszabott feladatokat kifogástalanul látták el és mind az Oktatási és Kaderképző Osztály, mind a hallgatók egyetértő elismerését érdemelték ki.

A foglalkozások elméleti és gyakorlati anyagból tevődtek össze, amelyek váltakozva követték egymást. Az oktatás menete helyesen igazodott a falusi sportkáderek színvonalához, amelyet a hallgatók azon véleménye is bizonyít, hogy: „A tanfolyam elsősorban a módszeresség, a szakmai tudás bővítése és a pedagógiai ismeretek elsajátítása terén nyújtott számunkra sok segítséget”.

oktatói minősítés megszerzésének lehetőségét csillogtatták meg egyesek előtt. Így került a tanfolyamra Völgyi sporttárs Hajdú megyéből. A rossz kiválogatásra vall, hogy a hallgatók között akadt olyan is, aki jelenleg segédoktatói tanfolyamra jár és egyébként testnevelési szaktanár. Fentieket figyelembevéve jövőben a tanfolyamok előkészítésekör és a társadalmi munka érdekeltébbé tételének emelése és jelentőségének megértése szempontjából kívánatosnak látszik a propaganda munka fokozottabb biztosítása és állandóvá tétele főleg a megyei sajtótermékek felhasználásával.

3. El kell érni, hogy a kiképzett hallgatók gyakorlati ténykedéséről megfelelő képet kapjunk és ezen keresztül olyan tapasztalatokat szerezzünk, amelyek a további képzési munka előmozdítását biztosítják. Ezért célszerűnek látszik, hogy a különböző megyei Társadalmi Sportszövetségek Edző Bizottsága figyelemmel kísérje a végzett hallgatók gyakorlati ténykedését és arról félevenként értékelést tartson.

4. Meg kell valósítani, hogy a jól működő falusi társadalmi edzőket és sportkört vezetőket nagyobb erkölcsi megbecsülésben részesítsék s még érdekeltébbé tegyék őket a sport területén folyó társadalmi munkában.

★

Összefoglalva: a falusi központi tanfolyamokat pozitívan értékelhetjük. A tanfolyamok anyagai, a tanfolyamvezetők, az előadók komoly szakképzettsége és pedagógiai gyakorlata, nem különben a hallgatók aktivitása, valamint az iskola környezete és minden szükségletet kielégítő felszerelése, mind tényezője volt annak, hogy a tanfolyamokról ilyen értelemben nyilatkozhatunk.

A kiképzett társadalmi edzők és sportkört vezetőik többségükben falusiak és a tanfolyamon tanúsított nagy tudásanyaguk és oktató hajlamuk alapján remélhető, hogy — a megyei és járási TSB-k irányító és ellenőrző tevékenységének segítségével — gyakorlati sportmunkájukban hasznosítani is fogják a tanulatokat.

Grónai Alfonz

OTSB Oktatási és Kádereképző Oszt. előadója

A rúdugrás oktatásának gyakorlása, Zarándi László TF-tanársegéd vezetésével (Kristóf László felvételei)

Az egyes tanfolyamok második felében bemutató csoportokat vittünk a hallgatókhoz, amelyekbe hazánknak már sok örömet és dicsőséget szerzett élsportolóit vontuk be. A bemutatókkal egyrészt a tanfolyamok színvonalát kívántuk emelni, másrészt a helyes és harmonikus mozgások tökéletes szemléltetését igyekeztünk biztosítani.

★

A még eredményesebb munka érdekében azonban rá kell mutatnunk azokra a hibákra is, amelyek különösképpen gátolták a mostani központi tanfolyamok teljes sikerének elérését. Ezek:

1. Egyes megyei TSB-k nem úgy láttak hozzá e munka elvégzéséhez, mint ahogyan annak fontossága megkívánta volna. Félretették, halasztották e feladatot, „kiadták” alsóbb szerveiknek és az utolsó pillanatban igyekeztek — ezeken a helyeken — látzatmunkát produkálni.

2. A tanfolyam hallgatóinak kiválogatása területén — az elért eredmények ellenére — még sok javítani való akad. A megyei TSB-k olyan egyéneket is küldtek a tanfolyamokra, akik vagy túl fiatalok voltak, vagy akik már egészen más sportágban tevékenykedtek, mint amilyenre javasolták őket. A Csongrád megyei TSB például Ördögh Józsefet atlétikai tanfolyamra javasolta, annak ellenére, hogy nevezett a labdarúgás rajongója. Előfordult az is, hogy valótlan hitegetéssel, a segéd-

lénél — elsősorban a MTSB-knek — a következő szempontokat kell figyelembe venniük:

1. A hallgatók az Oktatási és Kádereképző Osztály által megadott előfeltételeknek kell, hogy megfeleljenek. Ezért a káderek kiválogatását a közölt szempontok alapján kell elvégezni.

2. A falusi sportmunka színvona-

Hogyan fejlődtek futóink

400-on és 800-on az 1954-es csúcsokig

A 400 és 800 méteres síkfutás országos csúcseredményét 1954-ben Adamik Zoltánnak, illetve Szentgáli Lajosnak sikerült megjavítania. Adamik felverekedte magát a legjobb európai 400-asok közé — ezt igazolja a berni Európa-bajnokságon

elért szép helyezése, Szentgáli pedig megnyerte Európa 800 méteres bajnokságát, csupán $\frac{5}{10}$ -ed mp-el maradván el Harbig Rudolf 1:46.6-os világcúcsától.

A magyar csúcsok fejlődése e két távon a következő:

400 méteres síkfutás			800 méteres síkfutás		
52.4	Mezei Frigyes	1912	1:57.4	Palotai Ottó	1912
50.8	Mezei Frigyes	1913	1:57.2	Mattyasovszky László	1914
50.4	Mezei Frigyes	1913	1:56.7	Barsi László	1925
50.0	Mezei Frigyes	1914	1:54.4	Barsi László	1925
49.7	Kurunczy Lajos	1923	1:53.4	Barsi László	1931
49.1	Barsi László	1925	1:53.4	Barsi László	1931
48.8	Barsi László	1928	1:52.0	Szabó Miklós	1934
48.4	Barsi László	1929	1:51.7	Bakos Jenő	1952
48.2	Kovács József	1936	1:49.9	Bakos Jenő	1952
47.9	Kovács József	1937	1:49.9	Bakos Jenő	1954
47.7	Kovács József	1937	1:49.0	Szentgáli Lajos	1954
47.6	Adamik Zoltán	1954	1:47.1	Szentgáli Lajos	1954

KAJAK-KENU SPORTUNK II.

KENUSAINK EREDMÉNYEI ÉS FELADATAI

Januári számunkban a kajakozásban elért eredményekkel, megmutatkoztak hibákkal és kialakult feladatokkal foglalkoztunk. Mint már ott jeleztük, most a kenuzás kerül sorra.

A felszabadulás után, egy maroknyi lelkes kenus hozzáfogott a kenusport újjáteremtéséhez. Előlről kellett kezdeni mindent, mert a hajók megsemmisültek, vagy használhatatlan állapotban voltak. „Új hajókat kell építeni, de hogyan?” Egyesek minden szakmai felkészültség nélkül, saját maguk által tervezett hajókat építettek, egy másik csoport bálók rendezésével „táncolta össze” a hajó építéséhez szükséges pénzt.

Lassú fejlődés

1946-ban kezdett kialakulni egy kislétszámú, de már állandó jellegű páros mezőny és az egyes kenuversenyekre is akadtak mindig beugrók.

Ebben az időben még kenusaink óriási lelkesedésével és hihetetlen akarásával közel sem állt arányban szakmai felkészültségük. 1946-ban a bécsi versenyen a magyar kenusok csak a III. o. mezőnyben állták meg a helyüket. 1947-ben Prágában a világrangsorban első csehek mellett a legjobb magyar kenusok technikai tudásának kezdetlegessége feltűnően megmutatkozott, a kölcsönkapott korszerű hajókban csak a legnagyobb nehézségek árán tudtak a pályán végigmenni. Ezután természet-

sen szó sem lehetett arról, hogy résztvegyenek a londoni olimpián.

A döntő fordulat

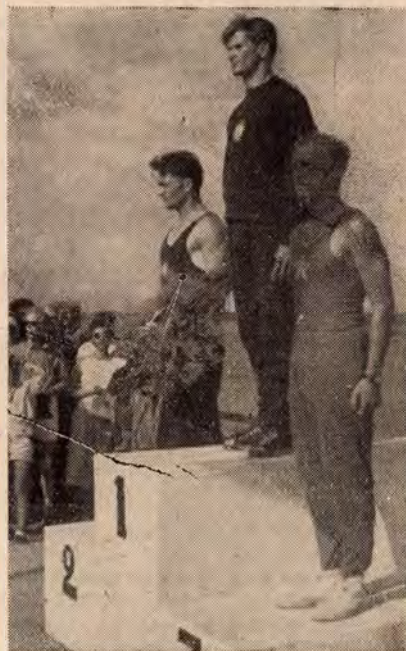
Döntő jelentőségű fordulatot jelentett 1949-ben, hogy a Csepeli Vasas mellett az Építők és a Petőfi is kenu-szakosztályt alakított. Az egyesületek bővítették a hajóparkot, ez új formákat és egy sereg újoncot jelentett a kenusportnak.

Az új hajók részben Bécsből hozott rajzok, de főleg hazai hajószerkesztőink tervei alapján készültek. Ezek a hajószerkesztők maguk is aktív versenyzők voltak és a szerkesztést társadalmi munkában végezték. Ki kell közülük emelni Pápai Ferencet, aki a legsikerültebb terveket készítette. Egyre több ifjúsági korban lévő versenyző próbálkozott ekkortájt a kenuzással és maradt meg kenusnak.

Az új lendület eredménye már megmutatkozott az 1950-ben Budapesten megrendezett Csehszlovákia—Magyarország nemzetekközötti versenyen. A találkozó kenuvonalon még a csehszlovákok abszolút győelmével végződött, de már a C-1 10.000 m számban Szabó Ferenc szorosán Capek mögött végzett. (Capek a londoni olimpia bajnoka és a maconi VB II. helyezette.) Párosaink azonban még mindig gyengén szerepeltek. E találkozó tanulsága ez volt: erőnlétünk és technikai felkészültségünk nem kielégítő, vásznas kivitellő hajóink nem versenyképesek.

Az 1951-ben szintén Budapesten megrendezett találkozóig kenuspor-

tunk jelentősen fejlődött. Hajószerkesztőink és hajóépítőink munkája nyomán a csehszlovák kenumesterek ámulva tapasztalták, hogy új, „magyarvonalú” hajóink vetekszenek a sok nemzetközi csatában diadallaratott csehszlovák hajókkal.

Eredményhirdetés az egyesek 1000 m-es világbajnoki döntője után: 1. Parti János, 2. Hernek István, 3. a csehszlovák Poupa

Az egyesek 10 000 m-es versenyének rajtja után a VB-én. Elöl a csehszlovák Vokner, aki győzött is ebben a számban. Mögötte a magyar Hernek István, aki a 3. helyen végzett

Nagyot javultunk az erőnlét és technika terén is. Válogatott csapatunkban helyet kaptak az új kenus nemzedék tagjai és amint a versenyek mutatták — méltán. A 17 éves Novák Gábor fölényes győzelmet aratott a 10.000 m kenu egyesben. Az 1000 m kenu-egyesben Bodor és Novák G. megszerezték a II. és III. helyet.

Olimpiai tanulságok

A helsinki olimpia időpontjának közeledése fokozott munkára ösztönözte a kenusokat. Kerestük technikai hiányosságaink kiküszöbölésének módját és a nagyobb erőnlétre segítő edzés módszereket. Versenyzőink rátértek a rendszeres tanmenedezésre, válogatottjaink pedig a négyidőszakos edzésrendszerben készültek az olimpiára.

Helsinki komoly sikert értünk el. Hosszútávú egyesben a már „öreg”-nek számító 18 éves Novák Gábor, a rövidtávú egyesben az új tehetség, Parti János szerzett ezüstérmet. Rövidtávú párosunk (Bodor—Tuza) az V. helyet, a hosszútávú

Wieland Károly és Halmai József győzelme a maconi VB-n a 10 000 m-es versenyben (Bonn Ottó felvételei)

párosunk (Söptei I.—II.) a VII. helyet érte el.

1953-ban Moszkvában és Bukarestben találkoztunk a csehszlovákokkal, ezeken a versenyeken még mindig szomszédaink voltak eredményesebbek, azonban már az is bebizonyosodott, hogy *helyes úton haladunk*. De megmutatták ezek a találkozó, hogy *párosaink még mindig gyengék*, márpedig a csapatpontversenyben ez az egész eredményt rontja.

A maconi siker

Az 1954-ben, a kajak-kenu világbajnokság előtt mindenki tudta a kenusport köreiből, hogy a *maconi* eredményes, vagy eredménytelen szerepléstől függ sportágunk jövőjének alakulása. Tudta mindenki a Dunaparton a jelszót: „Most győzni kell!” Ám a győzelemnek csak egyik kelléke a lelkesedés.

A válogatott keretben a fiatalok mellett helyet kaptak — a még fiatalabbak. Két „öreg” kenus pedig, aki eddig versenyző és edző volt egyszemélyben — Söptei Róbert és Szabó Ferenc — letette a lapátot és minden energiáját a VB-csapat felkészítésére fordította.

Komoly problémát kellett megoldaniuk: a régi versenyzőket technikailag taktikailag továbbképezni, az új válogatottakat felsegíteni a legjobbak színvonalára; az egész csapatot a VB idejére maximális formába hozni, kidolgozni és begyakorolni a világbajnokságon követendő taktikákat. Mindezt az ellenfelek hiányos ismeretében. Hiszen közelről csak a csehek ismerték, a helsinki olimpián bajnokságot nyert francia, dán és amerikai kenusokról csak gyér hírszó áll rendelkezés-

re, az esetleges új külföldi „menők” képességeit pedig egyáltalán nem ismertük.

Sok víz lefolyt a Dunán és sok veríték gyöngyözött a kenusok homlokán, mire Maconban eldőrdült a rajtpisztoly. És a vizsga kitűrése sikerült: két világbajnoksággal, három II., és két III. helyezéssel *átvettük a világszereplést a csehszlovákoktól*, akik 16 évig őrizték a ranglista első helyét. Fialat és még fiatalabb versenyzőink, edzőink várakozáson felül igazolták a részükre előlegezett bizalmat. Parti János 1000 m-en és a Wieland—Halmai kettős 10.000 m-en világbajnok. 1000 m-en Hernek István II. és 10.000 m-en III., a Csonka—Sasvári kettős 10.000 m-en II., 1000 m-en pedig III., a Bodor—Tuza kettős 1000 m-en II. helyezést ért el.

Három kérdés-válaszokkal

Ezek után megpróbálunk választ adni három természetesen felvetődő kérdésre.

1. *Minek köszönhető ez a fejlődés?*

Annak a szívós fáradhatatlan munkának, amelyet egy maroknyi „öreg” kenus és a mögéjük zárkózott fiatalok végeztek a magyar kenuszásért a tapasztalatok és feladatok aprólékos elemzésével, edzések szakadatlan sorával, sok-sok nehézség, akadály leküzdésével.

2. *Mit tanultunk a csehszlovákoktól, mennyiben segítettek elő a magyar kenuszást a gyakori találkozások?*

Sokan talán azt a választ várják, hogy a csehszlovákok tanítómestereink voltak. De ez nem így van.

Egy-két versenynapon az idő rövidsége és a nyelvi nehézségek miatt komoly tapasztalatcserére nincs lehetőség. A magyar kenuszás saját-magára volt utalva, szükségszerűen önállóan fejlődött. Ezt bizonyítják alapjaiban eltérő hajóink és lapáttechnikánk. A gyakori találkozások, a világ legjobbjaiival mégis jelentősen hozzájárultak fejlődésünkhöz, mert alkalmunk nyílt évről-évre előrehaladásunk lemérésére.

3. *Ellentmond-e a kenusok világszereplése annak az általános tételnek, hogy a minőségi sport alapja a tömegsport?*

Az ellentmondás csak látszólagos. Vitathatatlan tény, hogy jelenleg hazánkban csak négy szakosztályban (Csepel, Építők, Petőfi, Honvéd) foglalkoznak komolyan a kenuszással, mégis világelsők vagyunk. Azonban a kenuszás nagy fizikai erőt és állóképességet kíván, technikája pedig az egyik legnehezebben elsajátítható sporttechnika.

Ezért azok a kisebb képességű egyének, akik egy-egy sportágban a tömeget alkotják, már a kenuszás „abc”-jének tanulása idején kirotálódhatnak és könnyebb evezősportágak felé fordulnak, a kenusban pedig csak az ebben a sportágban nélkülözhetetlen, különleges adottságokkal rendelkező tehetségek maradnak. A kenuszás világszínvonalának állandó emelkedése mégis megkívánja, hogy a jövőben elsőrendű feladatként szerepeljen — az említett körülmények között — a tömegesítés, mert mégis az az egyedüli lehetőség arra, hogy nagyobb számban bukkanhassanak fel az új tehetségek.

További feladatok

Ki kell szélesíteni a kenusport *tömegalapját* azzal, hogy elsősorban azok a szakosztályok, amelyek jelenleg csak kajakokkal foglalkoznak, építsenek kenus is és neveljenek új kenusokat.

Új kenus-edzőket kell nevelni, mert jelenleg kevesen vannak egy nagymérvű tömegesítés irányítására.

Tovább kell fejlesztenünk és széles körben terjesztenünk kell azokat a *módszereket*, amelyekkel eredményeinket elérjük.

Fel kell *frissíteni* a válogatottat újabb fiatalokkal és ezek technikai tudását a régiek színvonalára kell fejleszteni.

Különös gondot kell fordítani a kenu *egyes-versenyzők* nevelésére, mert világlklasszisaink mögött az utánpótlás még nem nyújt megnyugtató képet.

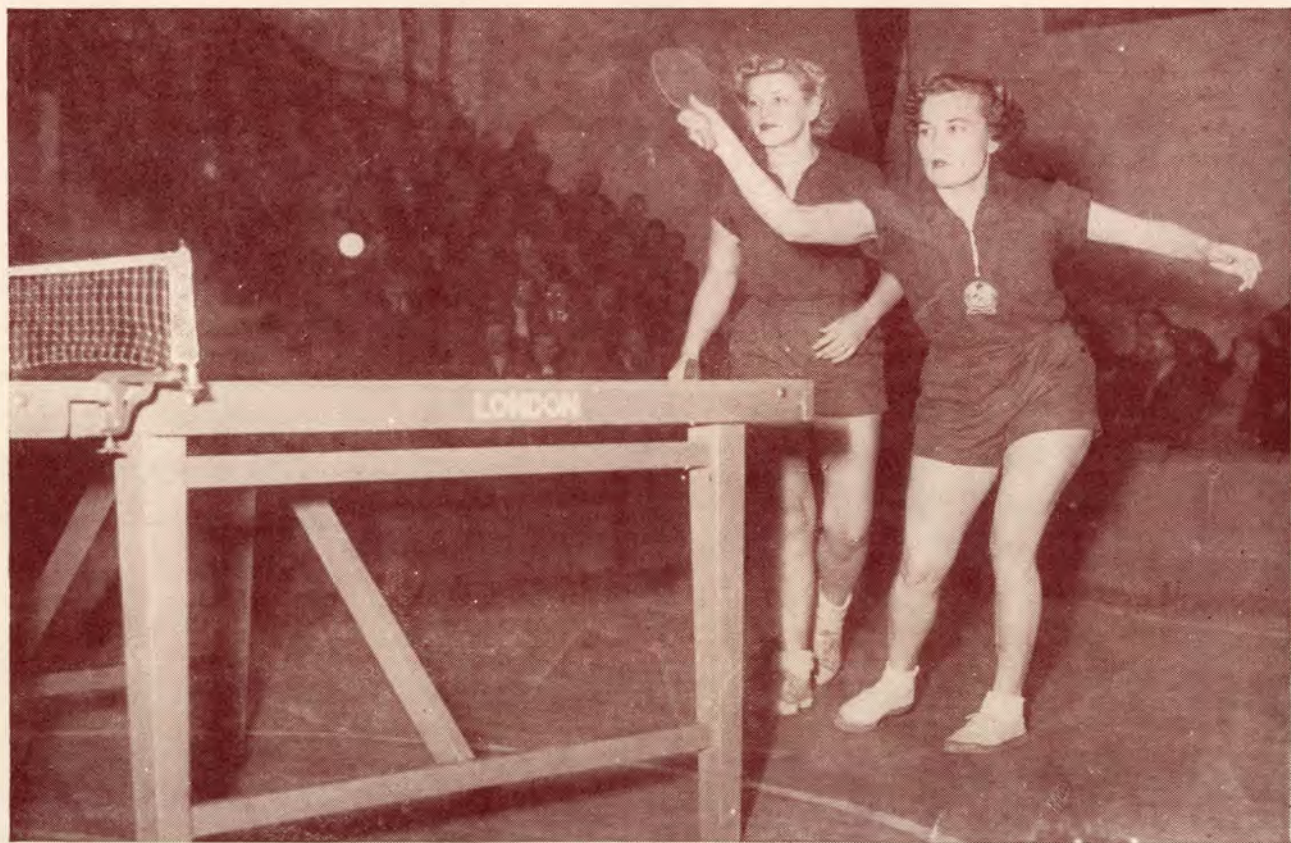
Válogatottunk munkáját az elkövetkező két évben a *melbournei* olimpiai jegyében kell végezni.

Szabó Ferenc

a kenu-válogatott edzője

D. Szakunenko, aki az Alma Ata-i nemzetközi gyorskorcsolyázó-versenyen az összetett versenyben, 184.638 pontos új világsúccsal győzött. A régi világsúcsot, 188.958 ponttal Farstad állította fel 1949-ben Davosban (V. Kosevoj felv.)

Asztaliteniszezőink idei első nemzetközi versenyén Gervainé—Kerekesné váratlanul, de biztosan győzött a női párosban a csehszlovák Krejcová—Kroupová kettős ellen (Magyar Foto — Szécsényi József felv.)

Síbajnokság a Mátrában, 1955.

(Sima Andor felvétele)

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955. MÁRCIUS VII. ÉVFOLYAM **3.** SZÁM

ÁRA **3** FORINT

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Baross-tér 2. II. e.

Távbeszélő: 140-271

A kiadásért felel: A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat igazgatója

A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelyisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest VIII., Rákóczi-út 57/a

Távbeszélő: 143-471, 143-468

Előfizetési díj egy évre 36 forint, félévre 18 forint

Megjelenik: 6000 példányban

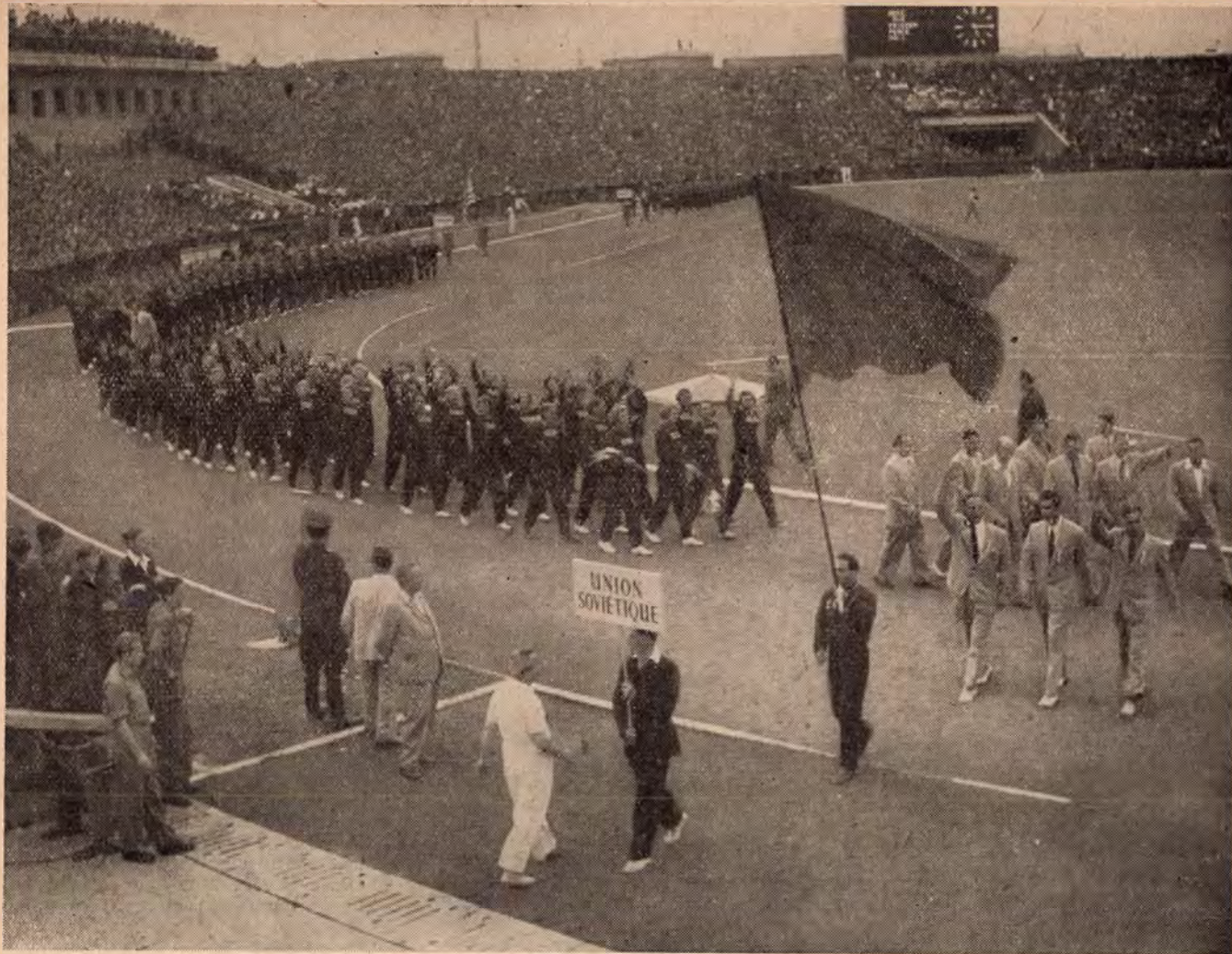
29344 - 689/2 - Révai-nyomda, Budapest V., Vadász-utca 16.

(Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

Igazi barátság (Sz. S.)	1
A Sportakadémia első előadássorozatairól (Vad Istvánné)	2
Nagy feladatunk (Ádám József)	3
Születésnap (Ócsai József)	3
Levél Szentendréről (Horányi Sándor)	4
Szovjet atléták a világ kalapácsvetőinek élén (Képegy József)	5
A labdarúgó mérkőzések valóságos játékidéjéről (Tabák Endre)	7
Kerékpársportunk fejlődésének akadályai és azok leküzdésének lehetőségei (Fogarasi György)	8
Az ifjúság sportolása iskolákban, üzemekben, falvakban (Rostás György)	10
Élsportolók magatartása (Bozsik József)	11
A nők sportja, a sport női káderei (Bali Ferenc)	11
Új orvosi segítség az edzésrendszer javításához (Grubich Vilmos)	12
Sportolók és sportvezetők közös erőfeszítése lesz a biztosíték a párt által kijelölt feladatok megoldására (Hegyi Gyula)	13
Meg kell akadályozni sportolóink korai „kiégés“-ét (Csillag Pál)	14
Eredmények és feladatok a birkózósportban (Matura Mihály)	15
Így született meg a sport Kémesen (Ujságh Tibor)	16
Hozzászólás a „Tömegsport, tömegek sportja“ c. cikkhez (Kálmánchelyi Zoltán)	18
Szerkesztői üzenet Karancskeszire	19
Fel. a Vöröskösziklához! (Székely Miklós)	19
Tíz év alatt (K. L.)	20
Szerkesztői üzenet Hajdúnánásra	20
A helyzetfelismerési képesség fokozása a labdarúgásban (Zalka András)	21
Észrevételek	23
A Petőfi Sándor-gimnázium SK tanulságos története (Paulinyi Jenő)	25
A műugrás fejlődésének alapfeltételei (Papp Bálint)	26
A vízilabdajáték „kulcskérdés“-ről (Németh János)	27
Az asztalitenisz sportszerűtlen „meglepetései“ ellen (Bognár Sándor)	29
Sportfilmek	30
A jó kapcsolatok kérdése a sportkörök vezetői és hívei között (Láng János)	31
A labdarúgás szaknyelvének hiányosságai és néhány javaslat (Csaknád Jenő)	32
Testnevelés vagy testedzés, kvárt és társai	32

Címképünk: „Itt a tavasz! Társadalmi munkával készül a sportpálya!“

A legkiválóbb szovjet sportolók felvonulása 1954-ben a budapesti Népstadionban.

IGAZI BARÁTOK

Egy évtizede annak, hogy a hős szovjet seregek sorra szabadították meg hazánk városait és falvait a fasiszta rablóktól, a háború borzalmaitól. A hitlerista hadsereg embertelenné merevített, minden más nép lenézésére nevelt, s végül a göbbelsi kábulatból rémületen eszmélkező katonáinak eltakarodása után, egyszerre mosolygó szemek néztek ránk, idegen szóval is baráti hang csendült fülünkbe, kenyér, csokoládé jutott a „jó bácsik“ felé repeső gyermekkezekbe. A lidércnyomás véget ért. És nemcsak a háború tüzes vihara zúgott tova. A Vörös Hadsereg pörölycsapásai összezúzták a hitlerizmussal szövetségelt magyarországi fasizmus fegyveres erőit is. A magyar dolgozók legelvetemültebb ellenségei, kizsákmányolói, elnyomói együtt menekültek a szétvert hitleri hordákkal. A magyar nép felszabadult, s ezer esztendő óta először nyílt alkalma arra, hogy sajátmagának építsen hazát a Duna-Tisza feldúlt táján.

S a kéz, mely fegyveresen segítette szabadsághoz a magyart, haladéktalanul újra felénk nyúlt, hogy kapával, ekével, nyersanyagokkal, gépekkel, s építő évtizedek sok-sok tapasztalatával segítsen bennünket új, szabad életünk megteremtésében.

Ahány idegen sereg diadalmaskodott ezer esztendő alatt ezen a földön, az végül mind a népen vette meg győzelme árát. Török, tatár, német — mind a magyar népet sarcolta, nyúzta, sanyargatta. A Szovjet Hadsereg győzelme nyomán viszont az elnyomók ereje tört meg, a nép barátokat, szövetségeseket nyert a győz-

tesekben. Ez a vérben és diadalban fogant barátság tíz esztendő alatt egyre csak erősebb, szívesebb, kedvesebb lett.

A Szovjet-Magyar Barátság Hónapja minden tavaszunk kedves ünnepe de ez a barátság betölti az esztendő minden napját és életünk minden területén segíti fejlődésünket, harcunkat szebb életünkért. A sportban is a szovjet példák, tapasztalatok alapján indultunk el és haladtunk azon az úton, amelyen sportolóink egyre nagyszerűbb eredményeket értek el. Még meglévő hibáinkat, hiányosságainkat, melyek a sport területén megnehezítik a további fejlődést, szintén akkor küzdhetjük le a leggyorsabban és legbiztosabban, ha ezután is a szovjet sport nagy példáját követjük. Ha a magyar sport vezetői úgy nevelik sportolóinkat és ha sportolóink emberi magatartása úgy lesz méltó sportbeli képességeikhez, ahogy ez a szovjet sportéletben régen természetes jelenség, akkor egyszerre új lendülettel fejlődhet tovább az élsportolók rendkívüli tehetsége, s a testnevelési és sportmozgalom a dolgozók milliós tömegei között.

Mélyítsük, erősítsük tehát továbbra is azt az igaz, becsületes, szép barátságot, amely a hálás magyar népet a Szovjetunió népeihez fűzi s éppen e barátság tapasztalatai alapján fűzzük szorosabbra kapcsolatainkat az építőmunka, a szabad élet, a béke híveivel a világ minden táján, a kultúra, a művészet területén, s nem utolsósorban a sport békés küzdőterein.

A Sportakadémia első előadássorozatairól

1954 őszén indultak meg s csak nemrégén fejeződtek be a budapesti Sportakadémia első előadássorozatai.

Amidőn 1954. szeptemberében az OTSB nyilvánosságra hozta a Sportakadémia rendszerét, nap mint nap hosszú sorokban álltak, s várakoztak a jelentkezők a BSB folyosóján, míg rájuk került a sor és — érdeklődési körüknek megfelelően — jelentkezhettek arra a tagozatra, amelyet továbbképzésük szempontjából fontosnak tartottak. A megnyilvánult nagyfokú érdeklődés is bizonyította, hogy sportvezetőink, edzőink, játékvezetőink, sportolóink és szurkolóink látták, eddig elért eredményeink milyen nagy további feladatokat rónak ránk és az elért sikerek köteleznek bennünket a nemzetközi sportvilágban kivívott tekintélyünknek — nem csak megtartására, — megerősítésére. Ennek érdekében a sportvezetők, sportolók és szurkolók szakmai-politikai ismereteinek gyarapítása és helyes irányba történő nevelése egyik legfontosabb feladatunk, amelyet részben sportakadémiai rendszerünkkel kívánunk elősegíteni.

A Sportakadémia egyes tagozatai milyen mértékben járultak hozzá, hogy ezeknek a célkitűzéseknek valóban eleget is tudjanak tenni?

*

A SPORTLÉLEKTAN-NEVELESI TAGOZAT célja az volt, hogy hallgatóinkat a pedagógiai előadások során megismertesse a szocialista pedagógia alapelveivel, feladataival, módszereivel és annak sajátos testnevelési vonatkozásaival, a lélektan előadások révén pedig a korszerű tudományos sportlélektan legáltalánosabb, sportoktatók, versenyzők és nézők számára legközvetlenebbül hasznosítható ismereteket nyújtson.

A SPORTEGÉSZSÉGÜGYI TAGOZAT előadásait úgy választottuk meg, hogy a legújabb sportlélettani és sportorvosi kutatások alapján a mindennapi sportgyakorlat számára gyakorlatilag hasznosítható ismereteket közöljünk. Így nyertek tájékozódást a résztvevő hallgatók az edzés *pavlovi szemléletéről*, azokról az élettani jelenségekről, melyek az edzés hatására a szervezetben végbemennek. Nagy érdeklődéssel hallgatták azt a fontos gyakorlati jelentőségű előadást, mely a sportorvosok, edzők és sportolók kapcsolatáról szólt.

A TESTNEVELÉS-ELMÉLETI TAGOZATON az volt a célunk, hogy a testnevelés alapvető kérdéseinek feltárással hallgatóinkban egyrészt a testnevelés lényegéről helyes szemléletet alakítsunk ki, másrészt pedig az edzések tartalmának megszervezésére és felépítésére irányuló általános és az egyes sportágakra vonatkozó sajátos szempontokon keresztül a gyakorlati sportmunka eredményességét támogassuk.

A SPORT-TÖRTÉNETI TAGOZAT célja az volt, hogy hallgatóinkat a testnevelés és a sport fejlődési folyamatával megismertessük, feltárjuk előttük a múltban kevésbé ismert népi törekvéseket, a magyar testnevelés és sport évszázados haladó hagyományait és ezen keresztül szakmai ismeretek gyarapítása mellett a hazafias nevelés célkitűzéseit is szolgáljuk. A történelem tanulásaiból a mindennapi gyakorlat számára is hasznos ismereteket nyújtunk és a továbbfejlődés lehetőségeit bemutassuk.

*

AZ ELSŐ ELŐADÁSSOROZATOK VÉGÉN megállapíthatjuk, hogy a Sportakadémia négy tagozatán elhangzott előadások összességükben megfeleltek a kitűzött célnak: nagy lépést jelentettek előre sportvezetőink, edzőink, játékvezetőink, sportolóink és szurkolóink szakmai, ideológiai továbbképzésében, általános műveltségének fejlesztésében és nevelésében.

Az eredmények elérését biztosította az a körülmény, hogy az egyes kérdések legjobb szakemberei, átérzve a Sportakadémiának sportmozgalmunk fejlődésében várható jelentőségét, lelkesen, tudásuk legjavát nyújtva vállalták az egyes előadások megtartását és lehetővé tették, hogy az előadások jegyzeteit is a hallgatók rendelkezésére bocsáthassuk.

A kétségtelen eredmények mellett azonban természetesen nem volt mentes a Sportakadémia sem — az első kezdeményezéssel járó — hibáktól. Az egyes előadások voltak hivatottak — elsősorban a sportlélektan-nevelés és a testnevelés-elmélet tagozaton —, hogy elvi alapvetéseket nyújtsanak. A sokrétű hallgatóság soraiban ugyanis megtaláltuk valamennyi sportág képviselőit, sőt a sportársadalmunk különböző területén dolgozó szakembereket, s vezetőket. Az előadó rendszerint csak egy-egy sportág sajátos szempontjaira terjeszkedett ki, hasznos lett volna viszont, ha a hallgatóság az előadó alapvető elvi szempontjait a maga gyakorlati munkájából merített példáival, tapasztalataival kiegészíti. Ez csak néhány esetben történt meg. Pedig ha a különböző területen működő szakemberek ezeket az elvi szempontokat a saját gyakorlati tapasztalataik alapján kiegészítik, ez nagy mértékben hozzájárulhat a Sportakadémia színvonalának emeléséhez, gyakorlati hasznához.

Nem egy esetben a túlhosszúra

nyúlt előadások akadályozták a hozzászólások kialakulását, éppen ezért a jövőben arra kell törekedni, hogy az előadások előre meghatározott időkeretét betartsák, s így a hozzászólások számára megfelelő időt biztosítsanak.

A SPORTAKADÉMIA HIÁNYOSSÁGA közé kell sorolnunk a hallgatóság egy részének fegyemetlen, az előadóval szemben tiszteletlen magatartását. Akadtak a hallgatóság soraiban olyanok is, akik csak „bélyegeztetni” jártak el, s azután meg sem várva az előadás kezdetét, csendben eltávoztak. Vajon milyen megfontolás vezette ezeket, amikor a Sportakadémiára jelentkeztek? Talán csak nem az, hogy jelentkezésük nyomán és bizonyos számú bélyegző birtokában, a Sportakadémia „elvégzése” után előnyösebb beosztásba kerülhetnek?... Nem viselkedtek szocialista sportvezetőhöz, szocialista nevelőhöz méltóan azok a hallgatók sem, akik több ízben késve érkeztek, s türelmük csupán az előadás végéig tartott. Nem érdekelték őket a hozzászólások, pedig talán éppen a hozzászólások során kaptak volna olyan értékes útmutatást egy-egy kérdés felvetése során, amely a munkájukat nagymértékben elősegítette volna. De ezen túlmenően zavarták a többi hallgatót is.

Ezek a jelenségek szintén azt mutatták, hogy sok tennivaló van még sportolóink, edzőink nevelése terén.

*

E negatív jelenségek mellett, az előadássorozat befejeztével a hallgatók által kitöltött kérdőívek azt bizonyítják, hogy a többség figyelemmel, érdeklődéssel hallgatta az előadásokat, megértette azok célkitűseit, véleményét formált velük kapcsolatban és hasznos észrevételekkel, tanácsokkal igyekezett elősegíteni a Sportakadémia szervezésének további munkáját. A szervezők igyekezni fognak a kérdőívekben foglalt hasznos és értékes javaslatokat a Sportakadémia következő előadássorozatai során a lehetőséghez mérten megvalósítani.

A testnevelési és sportmozgalmra vonatkozó legutóbbi párthatározat fokozott mértékben felhívja a figyelmet sportolóink, szakembereink eszmei-politikai nevelésének fontosságára, szakmai ismereteik tudományos színvonalon való elmélyítésére. Ez a határozat a Sportakadémia további feladatait is meg-
szabja.

Ennek szem előtt tartásával indultak meg újabb előadássorozatok Budapesten, és kezdődnek a nagyobb vidéki városokban is a sportakadémiai előadások.

Vad Istvánné
testnevelő tanár

Olvassuk

a sportszakkönyveket!

NAGY FELADATUNK

Testnevelési és sportmozgalmunk az elmúlt tíz év alatt — pártunk és kormányunk szüntelen gondoskodása révén — nagy fejlődésen ment keresztül. A Szovjetunió példája és segítsége nyomán, sportunk mennyiségi és minőségi fejlesztésében nagyszerű eredményeket értünk el. Az elért eredmények hozzájárultak országunk, dolgozó népünk nemzetközi tekintélyének megerősödéséhez. Mindezekre méltán lehet büszke Népköztársaságunk minden polgára.

Mindezek mellett azonban sportéletünkben vannak olyan hibák, olyan jelenségek, melyek komoly gátját képezik a további fejlődésnek.

A legnagyobb hibák

a sportolók nevelésében fordulnak elő. Pártunk Központi Vezetőségének múltévi decemberi határozata — az eddig elért eredmények elismerése és méltatása mellett — rámutat a fennálló hibákra. Aláhúzza a határozat a nevelőmunkában fennálló hiányosságokat. A többi között a határozat a következőket állapítja meg: „A sportszervezetek és tömegszervezetek nem foglalkoznak rendszeresen a sportolók erkölcsi, politikai nevelésével, súlyos mulasztásokat követnek el e téren.”

Valóban, sportszervezeteink — az OTSB-től kezdve a sportkörökig — az eddigi munka során nem fordítottak megfelelő gondot a fiatalok nevelésére. Gyakran szem elől tévesztettük, hogy a sportmunka nem öncélú tevékenység. Nem fordítottunk gondot arra a fontos tényre, hogy a testnevelési és sporttevékenység komoly lehetőséget nyújt fiataljaink szocialista szellemben való nevelésére. Szem elől tévesztettük, hogy sportoló fiataljainkat sokoldalúan — testileg, szellemileg — egyaránt fejlesszük. Munkánk nagyrészt csak magára a sportra, a sporteredményekre irányult. Ezért alakulhatott ki olyan helytelen felfogás is, hogy — a sportkörü vezetők szerint — „neveljen az edző”, vagy — az edző szerint — „akinek a sport oktatásával, tanításával kell foglalkoznia, az nem ér rá nevelni”. Az ilyen nézetek miatt azután „a sok bába közt elveszett a gyerek”, elmaradt a nevelőmunka és mind gyakoribbá váltak a nemkívánatos jelenségek.

Abban, hogy az alsó sportszervezetekben ilyen nézetek alakultak ki, megtalálható az OTSB mulasztása is. Mi sem vagyunk mentesek a hibás felfogásoktól. Nálunk is gyakoriak voltak a viták, hogy kihez is tartozik a nevelés. Mi sem tettünk meg mindent — a párt 1952-es határozata után sem, — hogy a nevelőmunka mindennapos tevékenységünk fontos részévé váljék. Mi is inkább szerveztünk, terveket készítettünk, módszerbeli kérdésekkel

foglalkoztunk, — ami kétségtelenül mind szükséges, — de keveset foglalkoztunk a sportolók nevelésének kérdéseivel. Ez az oka annak, hogy nem hajtottuk végre, ahogy kellett volna, a párt 1952. évi határozatába foglalt, a nevelőmunkával kapcsolatosan megállapított feladatainkat. A mi mulasztásaink miatt nem foglalkoztak az alsóbb sportszervezetek sem kielégítő módon a sportoló fiatalok nevelésével. Ezért fordult elő egy sor káros jelenség nemcsak élsportolóink tekintélyes részénél, de az alacsonyabb minőségű sportolóknál is. Ezért mutat rá nagy nyomatékkal az 1954. évi határozat, hogy „bár sportolóink öntudatának fejlesztése megmutatkozik élsportolóink fokozódó hazaszeretetésben és más jótulajdonosságokban... mégis a sportolóknál az általánosnál elterjedtebb a burzsoá gondolkodás, anyagiasság, kozmopolitizmus, erkölcstelenség...” Ezek pedig súlyos jelenségek. Ártanak nemcsak testnevelési és sport-

mozgalmunk fejlesztésének, de fiataljaink általános fejlődésének is.

Akadnak olyan példák,

amelyek arra mutatnak, hogy a mulasztások súlyos következményeket vonnak maguk után. Nézzünk néhány ilyen példát!

Szilárd Zoltán komoly ígérete volt a magyar úszósportnak. Nagy tehetsége mellett azonban számos hibája is volt. Mégsem foglalkoztak vele, nem nevelték rendszeresen. Igaz, nem is vette szívesen az oktatást. Mi lett a vége? Hallatlan tehetsége ellenére, teljesen eltűnt, ma már nem is esik szó róla. Ebben az esetben felelős Szilárd sportegyesülete, sportköre, vezetői, edzői, de felelősek vagyunk mi is — mert nem foglalkoztunk vele kellő időben.

Hasonlóan felvethető Csáki „szegedi élete, gondolkodása”. Azok közé a sportolók közé tartozik, kiket tehetsége miatt a felsőbb sportszervek is figyelembe vettek. A bizalom jeleképpen válogatott lett, a telt Népstadionban bizonyíthatta be képességeit. Egyesületének, sportkörének vezetői megbecsülték, foglalkoztak is vele. De nehezen hajlott a jó szóra. Gyakran fordult az italhoz, ami az ő számára is olyan rossz tanácsadónak bizonyult, hogy majdnem tragikus következménye lett a dolognak.

Hasonló szomorú példák még nagyszámban találhatóak. Ezek pedig nagy ártalmára vannak testnevelési és sportmozgalmunknak. Az ilyen esetek azt bizonyítják, hogy nagyon is van még javítanivaló nevelőmunkánkban.

Egyes sportolóink azt képzelik, hogy a sport könnyű érvényesülési lehetőséget, munkanélküli életet jelent. Ez nem így van, ez merő tévedés, helytelen és megengedhetetlen nézet. Az ilyen nézetek, felfogások azért alakulhattak ki, mert elmulasztottuk a rendszeres, megfelelő nevelőmunkát, nem segítettük hozzá sportolóinkat, hogy helyes perspektívát lássanak maguk előtt. Elmulasztottuk rávezetni sportolóinkat, és megértetni velük, hogy a helyes perspektíva: egészséges életmód, kedvelt szórakozás, a társadalom megbecsülése — ez a jó, becsületes sportoló jutalma.

Kimondható, hogy mind többen ismerik fel

sportolóink közül ezt a helyes perspektívát. Erről tanúskodnak Börzsei János, Fehér Mária, Kovács Pál, Gyenge Valéria, Csermák József, Kazi Aranka, Hidegkuti Nándor, Perényi Lászlóné, Zarándi László, Keleti Ágnes, Benedek Gábor, Molnár Józsefné, Goldoványi Béla, Greminger Jánosné, Gerevich Aladár, Zsiros Tibor, Mezőfi Tibor és még sok kiválóságunk példái, akik

SZÜLETÉSNAP

Még birkózik a tavasz a téllel,
A csipős szél még hópelyhet kerget,
De lehelletével
Már új tavaszt sejtet.

Szavam tüzel a tűnő hidegre,
Szívem kezdettől a kikeletét!
... A Margitszigetre
Sietek ki elé.

Ni, a pályán csupa ifjú hajtás!
Bár látni még a múltó tél hamvát,
De huszonkét pajtás
Már rúgja a labdát.

A félszáz néző közé vegyülök,
Mellettem idősebb néni feszeneg:
„Nézze, a kis bütyök!”
Szól, s hosszan elmereng...

Igen, ott a szélen, az a kis mokány;
Neki izlik a játék legjobban.
„Látja, az unokám!” —
S szíve beledobban...

„Tényleg ragyogó e pöttöm legény”
Mondom, s így a néni: „Bíz' e kis
hős
— könny csillan meg szemén —
Épp ma tíz esztendő”...

Nincs helye szónak, elgondolkodom,
Ünnepi érzés röppen szívembe;
Bele is borzongok
E szép kikeletbe.

Mint rügy, mely szabad napfénytől
pattan

Dús virágba, úgy született, s virul
Tavaszcélra tavaszra
Népünk szabadsága.

Ócsai József

amellett, hogy a fejlett magyar sportkultúra élenjáró képviselői, kiváló munkájukkal, jó tanulmányi eredményeikkel, példamutató magatartásukkal kiérdemelték népünk elismerését, megbecsülését, szeretetét.

Ezek a példák azt igazolják, hogy a nevelésben is végezhetünk eredményes munkát. Csupán időt kell rá fordítani és alkalmazni kell a legjobb módszereket.

Gyakran képezi akadályát az eredményes nevelőmunkának az a hibás elképzelés, hogy az embernevelés valami *különleges* tevékenység. Szó sincs erről, nem szabad erre gondolni. Nem kell semmi különösebbet képzelni és végrehajtani, mint amire a párthatározat utal, amikor a következőket mondja: „Sportolóinkat szerény magatartású, öntudatos emberekké kell formálni, akik életszükségletnek tekintik a becsületes munkát, a fegyelmezettséget, forrón szeretik hazájukat és minden áldozatra készek a béke védelmében.”

Tehát úgy kell sportolóinkkal foglalkozni, úgy kell nevelni őket, hogy ezek a tulajdonságok alakuljanak ki bennük.

Munkánknak arra kell irányulnia

hogy a mindennapos, gondos nevelőmunkán keresztül sportvezetőinknél és sportolóinknál megszűnjön az önelégültség, a követelőzés, a fegyelmezetlenség és ezek helyett alakuljon ki az öntudatos, az igazi szocialista sportembert jellemző gondolkodás, példamutató magatartás és ténykedés. Ebben a munkában elsősorban a sportkörök vezetői és edzői példamutatásának kell megnyilvánulnia. Minden szempontból. Ugyis, hogy a sportkörü vezetői és edzők maguk is megfelelő munkát végezzenek és példamutatóan fegyelmeztettek legyenek; úgyis, hogy a sportoló fiatalok elé olyan követelményeket állítsanak, melyekben megfelelően érvényesüljenek a szocialista sportember kialakulását elősegítő tényezők. Ennek során az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani az egyesületi és sportkörü vezetőknél, edzőknél a sportolók munkában megnyilvánuló helytállására. Gondos felvilágosító, nevelő munkával, de ha így nem megy, rendszabályok alkalmazásával is meg kell akadályozni az olyan esetek megismétlődését, mint amilyen *Lantossal, Telekivel, Kocsis Károssal, Szivóssal* és másokkal is előfordult: ismételt hiányoztak munkahelyükről olyankor, amikor azt semmi sem indokolta. A becsületes, munkában és magatartásban példamutató sportolók védelmében és segítésében — nyilvánosan is — meg kell bíráltni azokat a sportolókat, akik kerülik a munkát, semmittevésével vagy haszontalanságokkal töltik sporton kívüli idejüket.

További fontos feladat, hogy gondos és türelmes nevelőmunkával

megszüntessük a sportolóink egyrésznél megnyilvánuló anyagiaságot, követelőzést. Hosszú évek tapasztalatai bizonyítják, hogy népi államunk — gazdasági helyzetünkhöz, növekedésünkhöz mérten — mindig biztosította sportolóink sportolási lehetőségét, a tömegek sportolásának feltételeit. Ennél fogva megengedhetetlen, hogy sportolóink anyagiasokká, követelőzőkké váljanak. Méginkább megengedhetetlen, hogy a kapzsiság vagy fegyelmezetlenség következményeképpen, a burzsoá gondolkodáshoz hasonló jelenségek szaporodhassanak el sportolóink között.

Sok esetben nem voltunk eléggé következetesek

az előforduló hibákkal szemben. A jövőben éppen a nevelőmunka megjavításának érdekében, becsületes és példamutató sportolóink munkájának segítésére, fel kell számolnunk a múltban gyakran megnyilvánult liberalizmust. *E cél érdekében az OTSB-nél is szakítunk az eddigi helytelen gyakorlattal és megszüntetjük az esetenként előfordult „kivételezéseket”.* Ehelyett éppen az egyesületi és sportkörü nevelőmunka segítése és támogatása érdekében, az eddigieknél következetesebbek leszünk a nevelő rendszabályok alkalmazásában. Ennek már van néhány példája is. De a nevelés eredményes megvalósításának „kulcsa”, mindezek mellett, az egyesületek és sportkörök „tarso-lyában” van.

Különösen az edzők tehetnek sokat annak érdekében, hogy nevelőmunkánk a jövőben eredményesebb legyen. Az edzők azok, akik a legtöbb időt töltik a sportolókkal. Az edző kapcsolata a sportolóval majdnem olyan, mint az apa és fia kapcsolata. A fiatal sportoló rendszerint példaképét látja edzőjében. *Ezért alapvetően fontos, hogyan gondolkodnak, hogyan dolgoznak edzőink, milyen magatartás nyilvánul meg részükről.* Példájuk, munkálkodásuk nyomán, becsületes, kiváló ember nevelődik-e, vagy helytelenül gondolkodó, nem sokat érő fiatal. Ezért nagy az edzők felelőssége.

De természetesen — mint már az előzők során hangsúlyoztuk, — *a nevelőmunkát nem szabad teljesen az edzőre hárítani.* Ha az edző úgy látja, hogy a sportkörü, egyesületi vezetői nem törődnek a nevelés fontos feladatával és magatartásuk nem példamutató, hiábavalónak fogja érezni saját ilyenirányú erőfeszítéseit. Ugyanez az eset felfelé, s ezért kötelessége minden TSB és az OTSB vezetőségének élenjárni a példamutatásban. Így közös erővel, szilárd elhatározással, a pártunk által kijelölt úton helyes irányban vezethetjük hazánk sportoló ifjúságát.

ADÁM JÓZSEF
az OTSB főosztályvezetője

Levél Szentendréről

Egész télen át nyüzsgő élet folyt a szentendrei járás TSB-jének új, négy szobából és egy nagyteremből álló otthonában. Minden társadalmi szövetségnek külön „sarka”, faliújságja van a TSB-ben, ahol a járás aktívái szorgalmasan végezték a téli munkát, s a tavaszi idény előkészítését.

Öt esztendő előtt kezdte meg működését Szentendrén a járási TSB, s csakhamar hozzáfogott a súlyponti sportágak — az atlétika, az úszás, a kerékpár, a labdarúgás és a röplabda — megszerzéséhez. Megalakultak e sportágak társadalmi szövetségei, amelyek kezdettől fogva szorosan együttműködtek a JTSB-vel. A falusi spartakiádok már az első esztendőben mintegy 400 dolgozót mozgattak meg a járásban, ahol 4 falusi és 4 üzemi sportkör volt. Az év végéig még 4 falusi sportkör alakult.

A következő évben a sportkörök mezei futóversenyén már 140 induló állt rajthoz, az ifjúsági atlétikai bajnokságon 60-an vettek részt, s a járás fiataljai 3. helyen végeztek a megyei ifjúsági atlétikai bajnokságon. A megyei kerékpárverseny valamennyi versenyszámában a szentendrei járás versenyzői győztek, közhasználatú gépeken. A jó munka elismeréséül 1952-ben Szentendrén rendezték meg a megyei spartakiádot.

1953-ban 9 községben szerveztek falusi spartakiádot. 100 százaléki teljesítették a versenynaptárban előírt programot, s a mennyiségi fejlődés mellett már nagy súlyt helyeztek a minőség javítására is. A megyei spartakiádon a szentendrei járás került az első helyre. A falusi dolgozók országos spartakiádján a járás sportolói közül *Sipos Gábor* gránát-dobásban, *Forgács György* kerékpározásban első, *Öffenberger Károly* gránát-dobásban harmadik helyen végzett.

A múlt évben 10 községben rendeztek falusi spartakiádot, több mint 800 résztvevővel. A versenynaptárban előírt versenyeket ismét sikeresen lebonyolították. Kiírták a röplabda falusi kupát, amelyért 5 férfi és 3 női csapat játszott.

Járásunk sportaktívái és sportolói *Tompach Jakab* JTSB-elnök vezetésével arra készülnek, hogy 1955-ben, szabad életünk tizedik esztendőjében az eddigieknél is nagyobb sikereket, jobb eredményeket érjenek el kedvenc sportágaikban.

Horányi Sándor
a szentendrei járás
Társ. Atlétikai Szöv. elnöke

Legszebb ajándék

a leszállított áru

SPORTKÖNYV!

Szovjet atléták a világ kalapácsvetőinek élén

A kalapácsvetés az atlétikának egyik legnehezebb ága. Erős fizikum, megfelelő testsúly, gyorsaság, robbanékonyság, kellő ritmusérzék és igen fejlett technikai készség szükséges ahhoz, hogy valaki ebben a sportágban valamire vigye.

A hegemonia kezdetben az amerikaiaké volt. Kivándorolt írek viték át oda ezt a középkori eredetű sportágat. A jól megtermett ír atléták napközben a gangsterek és az alkoholcsempészek ellen küzdöttek, szabad idejükben pedig kalapácsot hajigáltak. Ugyanis rendőrök voltak.

A háromszoros olimpiai győztes *Flanagan, McGrath, Tootell*, majd az első világcústartó, a már New Yorkban 1913. augusztus 17-én 57 m 77 cm-t dobó *P. Ryan* hosszú évekre biztosította az amerikai egyeduralkodást ebben a versenyszámban.

1928-ig a kalapácsvetésben minden olimpián az amerikaiak győztek. Ekkor azonban egy rokonszenves ír orvos — megintcsak ír — dr. *Patrick O'Callaghan* megtörte a yenki-sorozatot, sőt négy évvel később Los Angelesben is ő szerezte meg a győzelmet.

A 30-as évek közepén *Sepp Christmann*, a kitűnő német dobóedző iskolája került a világ élére. *Hein* olimpiai bajnokságot nyert 36-ban, *Blask* világcústartó dobott és *Storch* is a világ legjobbjai közé került.

A második világháború után kezdett kibontakozni *Németh Imre* nagyszerű tudása. A kalapácsvetéshez viszonylagosan nem is legmegfelelőbb testalkata ellenére évről évre méterekkel javította teljesítményét, s miután három ízben megjavította a világcústartó, 1948-ban olimpiai bajnok is lett.

Az 50-es években tört előre a fiatal norvég *Sverre Strandli* és a mi tapolcai büszkeségünk, az ugyancsak fiatal *Csermák József*. Helsinkiben *Csermák* győzött, s 60 m 34 cm-es eredménye a világ első 60 méteren felüli dobása volt, s egyben természetesen új világcústartó is.

A norvég *Strandli* 62 m 36 cm-es eredménye jelenti pillanatnyilag a hitelesített világcústartó. Ez az eredmény Oslóban, 1953 szeptember 5-én született.

Az 1954-es év a kalapácsvetés további hatalmas fejlődését hozta. A vezetést tavaly már a szovjet dobók vették át. A berni Európa-bajnokságon *Mihail Krivoszov* 63 m 34 cm-es világcústartó eredménnyel győzött, majd az év végén az ugyancsak szovjet *Nyenasov* 64 m 05 cm-re hajította a kalapácsot.

Amikor Krivoszov még háromszor kilépett...

Németh Imre bajnokunkat régi barátság fűzi a szovjet dobókhoz. A magyar atlétaválogatott kapitánya

erről, valamint a szovjetdobók fejlődésének alapjairól a következőket mondotta:

— A szovjet kalapácsvetők élrekerülésének magyarázatát elsősorban a szovjet edzők és dobók hallatlan tanulási készségében látom. Nem kapkodva, ötletszerűen és rendszeretlenül, hanem tudományos módszerrel bővítik tudásukat. Ezt akkor tapasztaltam először, amikor öt esztendővel ezelőtt Szociban néhány héten át a szovjet szakemberek vendégei voltunk.

Az 1952-es helsinki olimpián *Otaniemi*-ben együtt edzettünk. Ott is gyakran kérdeztek és filmeztek bennünket. Ha visszaemlékezem az összes nagy versenyekre, el sem tudom a szovjet edzőket filmfelvevő gép nélkül képzelni. Azután eljött a helsinki verseny napja s a még rutintalan *Krivoszov* háromszor kilépett. Nem estek kétségbe, hanem ernyedetlen szorgalommal tovább tanultak.

„Kalapácsvető papa... nem lenne jobb a négyszeres forgás?”

— Ezt kérdezte tőlem a budapesti szovjet-magyar viadalon 1953-ban a kis *Nyenasov*, aki akkor a mezőnyben utolsó lett, s kalapácsa alig szállt túl az 54 méteres vonalon. Elmondta, hogy ő kicsiny termetű, a súlya is kevés, mégis szeretne na-

Németh Imre

Strandli

Nyenasev

gyon-nagyot dobni. Rábeszéltem, hogy ezentúl ne háromszor, hanem négyszer forogjon a körben, mert alacsony termete miatt csakis így javíthat eredményén. Nyenasev ezután százszor és ezerszer próbálkozott a szokatlan négyszeres forgással. A kitartó munka meghozta gyümölcsét. *Ma már 64 méteren felül van a világcúcs s ezt az eredményt az eszményi kalapácsvető alakkal egyáltalán nem rendelkező Nyenasev érte el.*

Mit kell tanulunk a szovjet edzőktől és atlétáktól?

— Valljuk be, — folytatta Németh Imre — mi magyar dobók egy kicsit elkényelmeskedtünk. Talán már túlsok volt a koszorunkban a babér. Ez is oka annak, hogy a tanítvány elhagyta a mestert. Technikában elértek, sőt túlszárnyaltak bennünket, testi erejük, általános fejlettségük pedig a mienkénél sokkal megfelelőbb. Nekünk, versenyzőknek az a feladatunk, hogy a szovjet technikát most még tovább fejlesszük. Új technikai fogások alkalmazásával visszaszerezhetjük elsőségünket. Ebben annál is inkább bízom, mert amikor annakidején néhány év előtt én kezdtem feltörni az élvonalba, nem volt mögöttem tanulságos múlt, kiemelkedő magyar hagyomány és mégis sikerült elérni a célt. Ma, négy világcúcseredményünk és két olimpiai bajnokságunk után, könnyebb lehet visszaszerezni, mint akkor nekem megszerezni a hegemoniát.

Németh Imre jöllehet már nem mai gyerek, mégis fogadkozik, bízik, remél. Ahogyan az ő akaraterejét ismerjük, Csermákkal és a feltörő fiatalokkal mindent megtesz majd annak érdekében, hogy újra mi kerüljünk ebben a sportágban az élre.

Képeffy József

KALAPÁCSVETÉS

Olimpiai győztesek

1900 Páris, Flanagan, USA	5100 cm
1904 St. Louis, Flanagan, USA	5123 cm
1908 London, Flanagan, USA	5192 cm
1912 Stockholm, Mc. Grath, USA	5474 cm
1920 Antwerpen, Ryan, USA	5287,5 cm
1924 Páris, Tootell, USA	5329,5 cm
1928 Amsterdam, O'Callaghan, Ír	5139 cm
1932 Lon Angeles, O'Callaghan, Ír	5392 cm
1936 Berlin, Hein, Németország	5649 cm
1948 London, Németh, Magyarorsz.	5607 cm
1952 Helsinki, Csermák, Magyaro.	6034 cm

Világcúcstartók

5777 cm Ryan, USA	1913
5900 cm Blask, Németország	1938
5902 cm Németh, Magyarország	1948
5957 cm Németh, Magyarország	1949
5988 cm Németh, Magyarország	1950
6034 cm Csermák, Magyarország	1952
6125 cm Strandli, Norvégia	1951
6236 cm Strandli, Norvégia	1953
6334 cm Krivoňozov, Szovjetunió	1954
6405 cm Nyenasev, Szovjetunió	1954

Világranglista

1. Nyenasev, Szovjetunió	6405 cm
2. Krivoňozov, Szovjetunió	6334 cm
3. Strandli, Norvégia	6208 cm
4. Csermák, Magyarország	6139 cm
5. Regykin, Szovjetunió	5999 cm
6. Ruť, Lengyelország	5987 cm
7. Stoch, Nyugat-Németország	5963 cm
8. Gubijan, Jugoszlávia	5910 cm
9. Máca, Csehszlovákia	5893 cm
10. Málek, Csehszlovákia	5860 cm

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat kezelésében

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

A labdarúgó mérkőzések valóságos játékidejéről

Ha a mérkőzések utolsó pillanataiban gól esik, vagy büntetőrúgást ítélik a játékvezető, majdnem minden alkalommal felemeli szavát az érdekelt fél s arra hivatkozik, hogy a játékvezető helytelenül mérte az időt. Ha kecsesítő támadás közben jelzi a mérkőzés végét, akkor meg az a panasza, hogy még nem járt le a játékidő. (Az esetek túlnyomó többségében a játékvezető időmérése helyes.) Nem sok szó esik azonban arról, hogy mennyi időfecsérlés fordul elő egy-egy mérkőzés folyamán játékosok, de a játékvezető hibájából is.

Meg kell hosszabbítani a valóságos

játékidőt

A labdarúgó mérkőzések időtartama 2×45 perc, azonban a *tényleges játék ideje* — amikor a labda valóban játékban is van — ennél jóval kevesebb. A mérkőzések sorozatán végzett mérések azt igazolják, hogy a játék szünetei általában 20–30 percet tesznek ki, de akadt olyan mérkőzés is, amikor 49 perc esett a szünetekre s a játék ténylegesen csak 41 percen keresztül folyt.

A valóságos játékidő tartama nagyrészt attól függ, hogy milyen színvonalon mozog a játék és milyen mértékben érvényesül a játékosok sportszerűsége. A VB-döntők során például a magyar-brazil mérkőzésen lényegesen kevesebb ideig volt játékban a labda a gyakori sportszerűtlenségek miatt, mint a magyar-uruguay találkán, ahol mind a játékosok szintje, mind a sportszerű magatartás a legmagasabb fokon állt.

Egy pillanatig sem lehet kétséges: azon a mérkőzésen, ahol képzetlenebb játékosokból álló csapatok sportszerű küzdelme folyik, aránylag kevesebb alkalommal szakad meg a játék. Kevesebb a szabálysértés, kevesebb a szándékos és véletlen partrajátás, kevesebb a pontatlan lövésekből eredő kapu mellé, vagy fölrúgás, ritkábban szóval meg a játékvezető sípja — több idő esik a játékokra.

Ezzel szemben: mennél alacsonyabb színvonalú a játék, egyik vagy mindkét csapat játékosainak képzetlensége, technikai hiányossá-gai miatt, annál több a szabálytalanság, annál több a sportszerűtlenség, fegyelmezetlenség, annál több az alkalom a játékvezető beavatkozására. Sok a vagdalózás a labdával, a szándékos és véletlen partrajátás, a szándékos időhúzás, a pontatlan, rossz lövésekből eredő szünet. A játék alacsony színvonalával, a sportszerűtlenségek és fegyelmezetlenségek előfordulásával egyenes arányban csökken a tényleges játékidő.

Ezúttal a problémának azzal a részével szeretnék foglalkozni, hogy a *játékvezető tevékenysége miképpen hat a játékidő növekedésére, vagy*

csökkenésére. Van-e módja a játékvezetőnek befolyást gyakorolni a játékidő mértékére, vagy az tőle függetlenül alakul?

Véleményem szerint a játékvezető szabályalkalmazása, helyzetfelismerése és ítélőképessége, felfogása a cselekmények elbírálásában, fellépése a különböző helyzetekben — a *játékvezetés színvonala* — nagymértékben gyakorol befolyást a tényleges játékidő alakulására. A játékvezetők kötelessége, tehát arra törekedni, hogy a játékosoknak alkalmuk legyen maximális időt fordítani a játékokra.

Melyek azok a tényezők, amelyekkel a játékvezetők hozzájárulhatnak a probléma megoldásához?

A szabályos játék, a testi erő alkalmazásának helyes elbírálása

A korszerű játékvezetés egyik legfontosabb, bár íratlan törvénye az, hogy kerülni kell a játék folyamatoságát gátló mindennemű felesleges játékvezetői beavatkozást. Ha nincs szándékos szabálysértés, soha nem szabad közbelépni, nehogy törést szenvedjen a játék kibontakozása, nehogy sérelem érje a szabályosan küzdő csapatot. A játékvezető működésében kifejezésre kell jutnia annak az igazságnak, hogy a *mérkőzésen a játék a cél — nem pedig a játékvezetés!* A *játékvezetés csak egyik eszköze a mérkőzés sportszerű lebonyolításának!* A játékvezető nem irányíthatja a játékot — ez a játékosok feladata — jogköre csak arra terjedhet ki, hogy a szabályok előírásai alapján hozott döntéseivel megakadályozza a jogosulatlan előnyszerzést, biztosítsa a szabályalkotta keretek betartását — ha szükséges — rászorítsa a küzdőket a sportszerűség betartására.

A korszerű labdarúgás velejárója a lendületes kemény játék. A szabályok módot is adnak arra, hogy a játékosok az egymás elleni küzdelemben maximálisan kifejthessék testi erőfőlényüket ellenfelükkel szemben szabályos módon a labda megjátszása érdekében.

A vállal történő *szabályos* ellökések, eltasztások, elsodráások nélkül ma már el sem képzelhető a labda birtokáért folyó közelharc. Ha a játékvezető a labdarúgójáték tökéletes ismeretében helyes érzékkel és felismeréssel szabad folyást enged a játéknak, nagyban hozzájárul a játékidő hasznos kihasználásához, hozzásegíti a csapatokat a játékidő növeléséhez. Ha azonban nem tudja megkülönböztetni a kemény, de szabályos játékot a szabálytalantól és *ok nélkül beavatkozik*, ezzel két hibát követ el egyszerre. Egyrészt ok nélkül sújtja a szabályosan játszókat, ugyanakkor jogosulatlan előnyt biztosít az ellenfélnek, másrészt pedig

a játék megszakításával csökkenti a játékidőt, mert a félbeszakítás, az ítélet végrehajtása sok időt fecsérel el. Mivel pedig a labdáért való harc az első perctől az utolsóig tart, számtalan lehetőség kínálkozik a helyes, vagy helytelen döntésre.

Meg kell mondani, hogy játékvezetőink az utóbbi évek folyamán sokat haladtak a helyes elbírálás terén, azonban még mindig bőven akadnak hibák és téves nézetek.

Hol követik el a hibák nagy részét?

Először, amikor a kemény, de szabályos ellökés, elsodrás, eltasztás következményeként *elcsúsz* az ellenfél. Azért fordul elő ilyenkor sok hibás döntés, mert a játékvezetők nem az ellökés *módját* veszik figyelembe, hanem az ellökés *következményét!* Már pedig az elbírálás alapjául sohasem a következmény szolgál, hanem mindig a mód! Ha a módszer szabályos volt — nem lehet a következményt figyelembe venni! (*Perse az ellökés nem lehet durva, veszélyes.*) Ezt a helytelenséget kell elsősorban kiküszöbölni, ami azután feltétlenül a beavatkozás csökkenéséhez vezet. Másodsorban azokban az esetekben gyakori a tévedés, amikor a karok *természetes mozgásából* eredő érintkezést szándékos cselekménynek minősítik. A mozgásban lévő játékosok karjai lendülnek: ezek a futómozgás természetes következményei. Ha eközben a tenyér, a kar, a könyök érintkezik is az ellenféllel, ha az egyensúlyát veszítő játékos önkéntelen kapkodó, vagy támaszkodó mozdulatot is tesz, ha a könyök egy kissé kileng, az még nem szabálytalan, nincs benne semmi szándékoság. Egy-egy mérkőzésen a helytelen ítéletek tömege ered a felületes elbírálásból. Nagyobb figyelemmel, több alapossággal szinte teljesen ki lehet küszöbölni ezen a téren is a fölösleges és okatlan beavatkozásokat. Ez szintén nagymértékben hozzájárulhat a hasznos játékidő növeléséhez.

Az előnyszabály a játék folyamatosságának további biztosítója és eszköze

Az előnyszabály alkalmazásának jelentősége kettős: egyrészt megakadályozza azt, hogy a szabálytalanságot elkövető fél jogosulatlan előnyt szerezzen, másrészt alkalmat ad arra, hogy ne álljon be törés a támadás kibontakozásában és eredmény elérésében. De segíti a most tárgyalt kérdés megoldását is. Ha a játékvezető minden esetben alkalmazza az előnyszabályt és nem állítja meg könnyelműen a játékot, ezzel lehetőséget nyújt arra is, hogy a valóságos játékidő meghosszabbodjék. Ha

1955 legelső NB I.-mérkőzésének játéktevezetői: Kővári, Bánkúti, Kukonya (Magyar Fotó, Bojár S. felv.)

figyelembe vesszük, hogy egy mérkőzésen 10–15 esetben is alkalom van az előnyszabály alkalmazására, ez azt is jelenti, hogy 2–3 perccel tovább tart a játékidő. Ez pedig nagyon sokat jelent.

Meg kell gyorsítani a labda játékbahozását

Gyakori és bosszantó jelenség a mérkőzések során a szándékos időhúzás különböző formája. Vannak esetek, amikor a játéktevezetőnek

nincs módja arra, hogy ezeket megakadályozza. Azt nem akadályozhatja meg, hogy a védők messze kirúgdalják a labdát a partvonalon túlra, abba sincs beleszólása, hogy a kapus a kivédett labdával csigalassúsággal sétálgasson a büntetőterületen belül. Ezekben az esetekben az ellenfél játékosaira hárul a játék meggyorsításának feladata. Gyorsan szerezzék meg a labdát és gyorsan végezzék el a partdobást, a labdával játszadozó, kényelmeskedő kapust pedig támadják meg, így elmegy a kedve az időhúzástól.

A játéktevezető azonban sokat tehet annak érdekében, hogy a szabadrúgások végrehajtását meggyorsítsa. Hogyan? *Azonnal* adjon jelt a szabadrúgás végrehajtására és ne várja meg, amíg az ellenfél szép lassan elhelyezkedik. Amikor sorfal képzésére van kilátás, ne várjon arra, hogy felkerjék a 9 méter lemérésére, hanem — ha kell — azonnal jelölje meg a távolságot. Ne tűrje el, hogy egy-egy játékos a labda elé álljon és megakadályozza a szabadrúgás végrehajtását, amíg a többiek elhelyezkednek. *Azonnal* lépjen közbe, figyelmeztessen, s szükséges esetben küldje le a pályáról a sportszerűtlen magatartást tanúsítót. Ne tűrje el, hogy egy-egy szabadrúgás végrehajtása előtt össze-visza rugdalják a labdát, amíg az a rúgás helyére ke-

rül. A játék meggyorsítását célozza az az intézkedés is, hogy a legtöbb országban a szabálytalanság megítélését jelző sípszó egyúttal már jel a szabadrúgás végrehajtására is. Ebben az évben nálunk is elrendelik ezt, tehát nem kell várni újabb sípjelzésre. Úgy gondolom, a játékidő meghosszabbítására ezen a módon kínálkozik a legtöbb lehetőség. Egy közepes színvonalú, eseménydús mérkőzésen a 90 perc alatt átlag 90–100 esetben kell valamilyen módon játékbahozni a labdát: kezdések, szabadrúgások, kapukirúgások, szöglet-rúgások, partdobások, játéktevezetői labdaejtések útján. Ha csak 4 másodpercet takarítanak meg egy-egy játékbahozásnál, ez már 360 másodpercet jelent, tehát a tényleges játékidő körülbelül 6 perccel hosszabbodik meg! 6 perc pedig bőven elegendő sok esetben arra, hogy döntő módon megváltozzék az eredmény.

A játéktevezetés színvonala, amely általában rányomja bélyegét a játék alakulására, így hat ki a valószínűs játékidő csökkenésére, vagy emelkedésére. A játéktevezőknek minden tőlük telhetőt el kell követniük annak érdekében, hogy a csapatok a 2×45 perc mennél nagyobb részét használhassák fel szabályos labdarúgásra, a szünetek pedig annál kevesebb időt töltsenek ki.

Tabák Endre

AZ ORSZÁGOS SPORTÉRTEKEZLET JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

Kerékpársportunk fejlődésének akadályai és azok leküzdésének lehetőségei

Fogarasi György, az Orsz. Társ. Kerékpáros Szövetség elnökének felszólalása

A felszabadulás előtt a fiatalok ezrei voltak kénytelenek munkaidejük legnagyobb részét kerékpáron tölteni, mert — így keresték a kenyerüket. Aki e fiatalok közül versenyszerűen kezdett kerékpározni, már megfelelő szakismerettel, kerékpáros biztonsággal rendelkezett.

A kerékpározás kérdései

A fiatalság ma szakmát tanul, nem „kifutóskodik”. De kedvtelésből sem igen kerékpározhat, ezt megakadályozzák a közlekedési szabályok. *Budapest területén egész kerületekben, a főútvonalak nagyrészen tilos a kerékpározás.* Az országutakon a közlekedési szabályok tiltják, hogy a kerékpározók gyorsan, vagy egymás mellett haladjanak. A fiatalság így nem gyakorolhatja a kerékpározást, még kevésbé lehet országúti edzéseket tartani, komolyan készülni a versenyekre.

Ilyen körülmények között a kerékpáros szakosztályokban rendszerint olyan fiatalok jelentkeznek, akik más sportágakban sikertelenül próbálkoztak. Alig tudnak kerékpározni, egyáltalán nem képesek kezelni a gépet. Az is ritkaság, hogy egy-

egy jelentkező fiatal megfelelő fizikummal rendelkezik.

Portyázásra, sporiolásra alkalmas kerékpárok nem készülnek hazánkban, tehát magánosok ilyeneket nem is vásárolhatnak. Ennek következtében a kezdő kerékpárosok is a sportkörök gépeit használják, s minthogy azokat nem ismerik — rendszerint nem is becsülik —, rövid időn belül *tönkreteszik*. A vidéki sportközpontok kiváló minőségű versenygépek tucatjait kapták. Az eredmény: Miskolcon egyetlen I. osztályú versenyző. Máshol még annyi sem. A versenygépek nagyrésze viszont gyorsan tönkrement, miután olyanok „sétabicikliztek” rajtuk, akik közhasználatú kerékpárt is alig tudnának hajtani.

Az edzőkérdés

A múltban ismeretlen fogalom volt a kerékpáros edző. Néhány éve csak, hogy a kerékpár-szakosztályokban edzők működnek, *az egyéges edzési rendszer azonban még mindig nem valósult meg a gyakorlatban.* Minden edző a saját tapasztalatai alapján oktatja a gondjaira bízott fiatalokat. A többség nem veszi figyelembe, hogy a mai

fiatalok munkaidejüket nem kerékpáron töltik, mint ők, amikor versenyzők voltak és az egésznapos kerékpározás után mentek edzésre. Meg kell mondanom azonban, hogy akadnak már, ha nem is sokan, edzők és versenyzők, akik belátták, hogy nemzetközi sikereket csak sok, kemény edzés útján érhetünk el.

Megnehezítette az edzőkérdés megoldását a helytelen kiválasztás, amiről *Hegyi* elvtárs is beszélt. Az OTSB 35—40 sportoló fiatal számára társadalmi kerékpáros edzőtanfolyamot rendezett. A tanfolyamra küldöttek nagyrésze még ifjúsági versenyzőnek is fiatal lett volna. Ráadásul kiderült, hogy a *kerékpározás nem is érdekli őket.* Javában labdarúgók voltak, akiket az MTSB-k eredményes szereplésük „jutalmául” küldtek a kerékpáros edzők számára rendezett tanfolyamra.

A közlekedési szabályok módosításáról

Pártunk Központi Vezetőségének határozata köteleességünké teszi, hogy *leküzdjük a kerékpársport fejlesztését gátló körülményeket.* A kerékpározás megszokását, gyakor-

lását akadályozó közlekedési rendszabályok módosításához nélkülözhetetlen az OTSB segítsége. Azt kérjük, hogy az OTSB elnöksége hívja össze az érdekelt minisztériumok illetékes vezetőit, mert a mi tárgyalásaink eddig pusztán ígéretek-nél többet nem eredményeztek. Márpedig amíg e téren nem történnek meg a szükséges változások, addig a magyar kerékpársport nem fejlődhet komolyan, nem válhat a tömegek sportjává.

A hírverő versenyekért

Az 1955-ös versenynaptárt úgy készítettük el, hogy minden hó első vasárnapját tömegverseny, hírverő versenyek számára biztosítottuk. Felkértük a TSB-eket, hogy a falvakban, járási székhelyeken patronálják a hírverő versenyeket. Azt válaszolták, hogy szerintük a sportegyesületek nem tudják biztosítani ezeknek a tömegek megmozgatására rendezendő versenyeknek anyagi felteleteit. Kérem, hogy oszlassák el ezeket az aggodalmakat és okvetlenül tegyék lehetővé e fontos versenyek megrendezését.

Több gondot a kerékpáros szakosztályokra

A sportegyesületek, sportklubok, szakosztályok vezetői ne tűrjék, hogy a kerékpáros edző munkaterv nélkül, ötletszerűen, ellenőrzés nélkül vezesse az edzéseket. Viszont teremtsenek is lehetőséget az edző érdemleges munkájához. A Kinizsi kerékpáros edzője negy esztendeje nem vezethetett saját maga egyetlen országúti edzést sem, közlekedési eszköz hiányában!... A sportkörü vezetőknél, a TSB-k és főleg az MTSB-k vezetőinél az eddiginél sokkal többet kellene foglalkozniuk a kerékpáros szakosztályok sorsával. S ne tűrjék, hogy a szakosztályokban elherdálják a külföldről nehezen, drága valutáért behozott versenygépeket!

A nemzetközi versenyek és azok visszhangja

Javasoljuk, hogy az OTSB tegye lehetővé országúti versenyzőink számára is a nemzetközi, többnapos versenyeket, mert szükségük van rá, hogy nagyobb gyakorlatot szerezzenek, mint amennyivel jelenleg rendelkeznek. Már a Varsó—Berlin—Prága versenyen is csak komoly nemzetközi versenytapasztalatokkal rendelkező válogatottak számíthatnak sikerre. A mi országúti versenyzőink pedig évek óta egyedül csak ezen a többnapos nemzetközi versenyen vesznek részt. Ez természetesen nem elég.

Nemzetközi szereplésünkkel kapcsolatban szeretném megemlíteni, hogy egyes sportágak eredményeit a magyar sajtó érthetetlenül elhallgatja és csupán a hibákról van mondanivalója. Amikor például most legutóbb Berlinben a fedettpálya-

Egyre ritkább látványosság Budapesten az utcai kerékpáros verseny (Magyar Fotó, Molnár Edit felvétele)

verseny minden számában győztünk, a német sajtó a legnagyobb elismeréssel foglalkozott velünk, sajtóját mindössze a száraz eredményt közölte, mellesleg még azt is rosszul. De nem méltányolták megfelelően az osztrákok és a franciák felett aratott kerékpáros győzelmet sem, pedig szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy kerékpárban nem mindennap verik meg a franciákat.

A vidéki salakversenyek fontossága

Elengedhetetlenül szükséges végül a kerékpársport fejlődéséhez, hogy minél több vidéki városban, legalább egy sportpályán lehessen salakversenyeket rendezni. Ez nem gátolná az atlétika fejlődését, viszont lehetővé tenné a kerékpársport népszerűsítését az eddigieknél szélesebb körben.

*

Az Országos Társadalmi Kerékpáros Szövetség vállalja, hogy az OTSB technikai sportosztályával együttesen harcol a meglévő hiányosságok sürgős felszámolásáért. Edzőink között folytatjuk a felvi-

lágosító munkát. A különböző sportágak edzőinek és versenyzőinek tapasztalatait is felhasználva igyekszünk a kerékpáros edzőket és versenyzőket rábírni, hogy elavult nézeteiket félretéve, oly módszerekkel készüljenek a nemzetközi találkozókra, de a hazai versenyekre is, amelyek révén kerékpársportunk színvonala olyan magas lehet, amilyent jogosan várnak tőlünk. Meggyőződésem, hogy ha törekvéseinket megfelelően támogatják, munkánk eredményes lesz.

Új sportkönyvek

Rerrich Béla—Tilly Endre:	
A magyar vívás kézikönyve	Ft
188 old.	24,—
Tilly Endre—Rerrich Béla:	
A kardvívás. 102 old.	16,50
Ladányi Gedeon:	
Gyorskorcsolyázás. 128 old.	20,—
Eredménytájékoztató. 3. sz.	
(1954. július 1—szeptember 30.)	
123 old.	15,—
A magyar sport az eredmények tükrében 1945—1953.	50,—
Kaphatók valamennyi állami könyvesboltban és az üzemi könyvpropagandistáknál.	
Szakkönyvesbolt Budapest:	
VII., Rákóczi út 64.	

Az ifjúság sportolása iskolákban, üzemekben, falvakban

Rostás György, az MTSE elnökének felszólalása

Három kérdéssel szeretnék foglalkozni: az iskolai testnevelés, a DISZ munkája a sport területén és a tömegsport kérdésével.

Az iskolai testnevelés

fejlesztésében korántsem értünk el olyan eredményeket, mint a minőségi sport területén, annak ellenére, hogy a magyar ifjúság többszázszázalékos tömegét a sport szeretete jellemzi. Igaz ugyan, hogy a tárgyi előfeltételek — tornaterem, testnevelő tanár, stb. — tekintetében komoly nehézségekkel küzdünk, mégis van lehetőség az iskolai testnevelés fejlesztésére. Javasolom, hogy az iskolai testnevelés fontos kérdésében az OTSB-ben ne egy ember foglalkozzék, mint jelenleg, hanem állítsanak fel egy iskolai főosztályt, amely az eddiginél sokkal magasabb színvonalon biztosítsa a testnevelés megfelelő oktatását valamennyi iskolatípusban. Az is fontos, hogy valamennyi iskola fenntartó szerv — az Oktatásügyi Minisztérium, a Kohó- és Gépipari Minisztérium, a Munkaerő Tartalékok Hivatala, s egyéb technikumokat, iskolákat fenntartó szerv — az OTSB által megadott egységes irányelvek szerint működjenek ezen a területen. Javasolom ezért, hogy az OTSB-ben létrehozandó iskolai főosztály mellé állítsanak fel az említett szervek szakvezetőiből egy bizottságot, azzal a feladattal, hogy az iskolai testnevelés fejlesztése érdekében rendszeres tapasztalatcserét szervezzen és biztosítsa az egységes elvek szerinti munkát.

A Testnevelési Főiskola testnevelési tanszéke a Testnevelési Tudományos Tanáccsal együttműködve biztosítsa azt, hogy az elmélet és a gyakorlat területén dolgozó szakvezetők és szakemberek tudományosan állítsák össze a tanterveket, gyakran rendezzenek nyilvános vitákat a testnevelés elméleti kérdéseiről. Szükségesnek tartom azt is, hogy megvitassák a testnevelő tanárok problémáit és elmélyülten foglalkozzanak az iskolai sportoktatás sokrétű kérdéseivel.

A párthatározat egyik igen lényeges pontja az, amely tisztázza

a DISZ

sportbeli szerepét. Erre szükség is volt, mert az utóbbi időben so-

kan úgy gondolták, „mit akar a DISZ a sportban? A DISZ maradjon a politika mellett!” Ez helytelen álláspont, hiszen a fiatalokat nem lehet nevelni a DISZ nélkül. Tisztán kell végre látni azt, hogy mi sportvezetők, egyben ifjúsági vezetők is vagyunk, mert a sportolók zöme 24 éven aluli, tehát az ifjú nemzedékhez tartozik. Azért a sok hibáért, ami ifjúságunk nevelésében fellelhető, mi, akik a sport területén dolgozunk, szintén felelősek vagyunk.

A DISZ szerepe elsősorban az, hogy akciókat kezdeményezzen, tömeges sportversenyekre mozgósítsa a fiatalok ezreit a városokban, de különösen a falvakban, és fejlett DISZ-aktivistákat küldjön a sportkörök szakosztályába. A sportkörök elnökségeinek munkájában is több fiatal vegyen részt. A sportvezetők azért nem ismerik eléggé az ifjúság problémáit, mert kevés közöttük a fiatal.

De a DISZ-szervezeteknek is változtatniuk kell a módszereiken. Ne a szakosztályokon kívül neveljék a sportolókat, hanem elsősorban a szakosztályokon belül.

Ne legyen eltérő a sportkörü elnökség munkaterve az ugyanott dolgozó DISZ-bizottság munkatervétől. A további eredményekhez, véleményem szerint az is szükséges, hogy a DISZ Központi Vezetősége és a DISZ-bizottságok az eddiginél sokkal nagyobb mértékben kapcsolódjanak be a sportmunka irányításába. A DISZ-funkcionáriusok ismerkedjenek meg a sportkörök minden problémájával és ezek megoldásához adjanak konkrét segítséget. A DISZ Központi Vezetősége viszont egyes nagyobb feladatok alkalmával — pl. a Szabad Ifjúság-verseny, május 1-i felvonulás, stb. — hívja meg a sportegyesületek vezetőit, kérje ki a véleményüket. A DISZ Központi Vezetősége a sportra vonatkozó határozatairól, a sporttal kapcsolatos egyéb kérdésekről is tájékoztassa a sportfunkcionáriusokat, a sportban működő ifjúsági vezetőket.

Az utóbbi időben sok bírálat érte a DISZ-t, — jogos is, jogtalan is — és a bírálók közül sokan elfelejtették, hogy maguk is felelősek a hibákért. Nekünk sportvezetőknek, ifjúsági sportvezetőknek éreznünk kell a felelősségünket a

sportért is, a DISZ-ért is. A DISZ olyan erős, amilyené mi tesszük. A sport területén előttünk álló feladatokat akkor tudjuk jól elvégezni, ha erős DISZ-szervezetek segítenek a sportolók százezres tömegeinek nevelésében.

A tömegnek

a sportba való bevonására a párt-határozat világosan mutatja az utat, amelyen járnunk kell. Nem szabad megengedni, hogy egyesek megismételjék, amit a múltban már láttunk: elvben egyetérteni a helyes iránymutatással és a gyakorlatban tovább járni a régi, helytelen úton. Gyökeres fordulatra van szükség. Természetesen mindazt, ami érték a magyar sportban, gondosan megőrizzük, de a jelenlegi aránytalanságon változtatni kell.

Szeretném a mi példánkkal bebizonyítani, hogy a tömegek bevonása a sportban hogyan valósítható meg. 1953 végéig az ipari tanulók sportjában mi is a minőségre helyeztünk nagyobb súlyt. Költségvetésünk 10 százalékát költöttük egy klubhelyiséggel rendelkező sportkörre, s az eredmény mindössze 250 sportoló volt 16 szakosztályban. De nagyrészt ezek is olyan összeszedett fiatalok, akik azelőtt másutt sportoltak. Felsőbb szervünk megbírálta munkánkat, s ennek alapján 1954 elején az intézeteken belüli tömegversenyek szervezésére tértünk át. Nem egy olyan tömegversenyt rendeztünk, amelyen többezren indultak. A Szovjet Hadsereg megalkulásának évfordulója alkalmából évente megrendezett tornász-csapatbajnokságon 1954-ben 365 csapatunk vett részt. November 7. tiszteletére rendezett atlétikai pontversenyünk két fordulóján hét-, illetve nyolcezer fiatal indult. Ehhez az is szükséges volt, hogy a fiatalok számára élményt nyújtó módon szervezzük meg a versenyeket. Sok versenyt rendeztünk 1954-ben és nem felejtettük el, hogy ezeket nevelési feladatokkal is összekapcsoljuk. Ezért is rendeztünk versenyeket különböző évfordulókon, például a Komszomol megalakításának évfordulóján, november 7-én, április 4-én, stb. Ilyenkor a sportesemény alkalmával ismertettük az évforduló jelentőségét. Az 1954-es tapasztalatok alapján módszertani útmu-

tatót készítettünk a tömegversenyek különböző fajtáiról és a versenyrendezés módjairól, s ezt szétküldtük intézeteinkbe.

— Persze, akad hiba még a mi munkánkban is. Sok olyan feladatot kell megoldanunk 1955-ben, aminek megoldása tavaly még nem sikerült. De azt biztosan tudjuk, hogy az az út, amelyen most

haladunk, helyes: minél nagyobb tömegeket akarunk bevonni a sportba és nem az a célunk, hogy az intézeteinkben tanuló fiatalok közül mindenáron élsportolókat emeljünk ki.

A mi egyesületünk ifjúsági nevelőegyesület, de még mindig nem tudtuk elérni, hogy valamennyi munkatársunk így lássa ezt a

kérdést és ne akarjon rivalizálni a Vasassal, vagy az Építőekkel.

Hibásak vagyunk abban is, hogy az ökölvívásban és a birkózásban, amelynek utánpótlása nagyrészt mindig az ipari munkásfiatalok közül került ki, most nincs megfelelő utánpótlás. *Vállaljuk, hogy 1955-ben e téren pótoljuk, amit mulasztottunk.*

ÉLSPORTOLÓK MAGATARTÁSA

Boszik József kiváló sportoló, válogatott labdarúgó felszólalása

Pártunk bírálata keményen foglalkozik egyes sportolók, különösen a labdarúgók nem megfelelő viselkedésével. Meg kell mondani, hogy a bírálat jogos, én sem vagyok mentes — sok társammal együtt — az elkövetett hibáktól. Ha vizsgáljuk hibáinkat, természetesen megtaláljuk azok okait is. Engedjék meg, hogy magamat említsem példaképpen. Akárcsak legtöbb játékosársam, a külvárosból kerültem elő. Nyomor, nélkülözés, szomorúság jutott osztályrészemül az elmúlt rendszerben. Apám és fivérem is, aki válogatott tudású labdarúgó volt, a nyomor következtében tudóbajt kapott, munkaképtelenné vált, később meg is halt. Hétfagú családommal nagyon nehéz körülmények között éltünk. Én voltam a család kenyérkeresője. Dolgoztam és sportoltam. De nem voltam anyagi. Egyszer nagyon csábító ajánlatot kaptam — Puskással együtt —, hogy menjünk egy másik egyesületbe. Nem mentünk, szerettük egyesületünket. Később, amikor a Honvédhoz kerültünk, megváltozott, jobb lett a helyzetünk. A válogatott csapatba kerültem. Megkezdődött a győzelmi sorozat. Csapatunk világhírnévre tett szert. Megnyertük az olimpiai bajnokságot. Megnyertük az Európa-kupát. Rómában 28 esztendő után megvertük az olaszokat. Londonban 90 éves veretlenségétől fosztottuk meg az angol válogatottot.

*Játékosainkat a külföldön élő játékosszerzők rendkívül nagyösszegű ajánlatokkal árasztották el. Bécsben többtízezer dollárt raktak elém, hogy maradjak kint. Ilyen ajánlatot kapott Kocsis, Hidegkúti, Puskás és mások is. Nem szédültünk meg, nem zavart meg bennünket semmiféle csábító ajánlat. *Nem hagytuk el hazánkat, mert szerettük népünket, pártunkat, Magyarországot.* Töretlenül adtuk tudásunk legjavát és teljes akarattunkkal küzdöttünk azért, hogy Népköztársaságunknak dicsőséget, megbecsülést szerezzünk. A szerencsétlenül elvesztett világbajnokság óta mégis akadnak, akik nem az eredményekről, hanem kizárólag a labdarúgók anyagiasságáról beszélnek. Újabban valószínűs divat lett pellengérré állí-*

tani a legkiválóbb labdarúgókat. Azért tartom szükségesnek felvetni ezt a kérdést, mert míg külföldön a magyar válogatott labdarúgócsapat a legnagyobb megbecsülésben részesül, itthon az izléstelen csipkedések hatására egyre sűrűbben hangzik el már a közönség sorából is hasonló megnyilatkozás a mérkőzéseken.

Helyes, ha megbírálják a labdarúgók helytelen cselekedeteit is. A válogatott labdarúgók ismertek az egész országban, sőt az egész világon, rájuk tehát másoknál jobban kötelező a szerény, tisztességes, becsületes magatartás. Elsősorban a magam nevében ígérem, de azt hiszem, minden válogatott társam nevében is ígérek, hogy többé nem lesz ok panaszra ellenünk. Akinek viselkedése joggal eshet kritika alá, meg fog változni, meg fog javulni.

Egyúttal azonban azt is kérem, hogy a párt és a kormány, valamint az OTSB vizsgálja meg a kiváló sportolók helyzetét, amely körül nincs minden rendben. Akadályozzák meg, hogy ha egy sportoló kiöregszik, hirtelen elküldjék az állásából azzal az indokolással, hogy — évek óta rosszul viszonyul a munkához. Ha ez igaz, nem szabad eltérni akkor sem, amikor a gólokat rúgja, vagy győz az olimpián. De elhanyagolni a rossz úton járó sportoló nevelését, azután, amikor az egyesületnek már nincs szüksége rá, egyszerűen utcára tenni, — ez éppen olyan helytelen, mint a sportoló rossz magatartása.

*Szeretném elmondani még azt is, hogy bizonyára sok játékost megszedítenek a sportkörök kecsgettő ajánlatai, de vajon elsősorban nem azok a sportvezetők hibásak-e, akik ilyen ajánlatokat tesznek a játékosoknak? *Meg kellene azt is nézni, honnan veszik ezek a vezetők a pénzt, kinek a pénzéből környékezik meg a játékosokat? Felelősségre kell vonni a játékosokat, helyes, de a játékoscsábító vezetőket is.**

Segítsen minden párt-, ifjúsági és üzemi vezető abban, hogy kezdettől fogva hibátlan lehessen a sportolók viszonya a munkához és a tanuláshoz. Ismétlem: ne csak akkor vegyék észre ilyenfajta hibáikat, amikor a sport terén nincs rájuk szükség. A DISZ se akkor kezdjen foglalkozni a fiatal sportolóval, amikor már bekerült a válogatott keretbe, vagy olimpiai bajnokságot nyert, hanem foglalkozzék vele, amikor még csak kezdő sportoló, az iskolában vagy a munkahelyen.

*Pártunk és kormányunk vezetőit, dolgozó népünket arra kérem, hogy azt a szeretetet és támogatást, amelyet a felszabadulás óta élvezünk és amely hozzásegített bennünket nagy eredményeink eléréséhez, továbbra is adják meg nekünk. *Bizának bennünk és én valamennyi labdarúgó, valamennyi sportoló nevében ígérem, hogy továbbra is azzal a lelkesedéssel, hazaszeretettel és akarattal küzdünk népünk, hazánk dicsőségéért, sportmozgalmunk tekintélyének további növeléséért, amely méltó a szocialista sportemberhez.**

A nők sportja, a sport női káderei

Bali Ferenc, a Vörös Lobogó SE elnökének felszólalása

A tervezés, továbbá a káderekkel való foglalkozás kérdéseivel kívánok foglalkozni, különösképpen a nők sportjával, a sport női kádereinek kérdésével.

A párt Központi Vezetőségének határozata megállapítja, hogy a sportban a tervezést illetően lazaságok voltak, ami a számok hajszo-lásában, a tervteljesítés lazaságában jutott kifejezésre. E súlyos hiba kö-

vetkezménye volt a tömegek nevelésének, a tömegek sportjának elhanyagolása. Idetartozik az is, hogy a dolgozó nőket nem vontuk be megfelelő mértékben a sportéletbe. Ezek a bajok a sportszervezet, a szakszervezeti sportegyesületek hibájából is származtak.

A mi egyesületünkben a kimutatók szerint 1954 folyamán 20 százalékos volt a tagság lemorzsolódá-

sa. Ugyanakkor azt is meg kell mondani — és ez bizonyos tekintetben bírálata a DISZ felé —, hogy a DISZ-tagok sorában a lemorzsolódás nagyobb arányú, 25 százalékos volt.

Kisebbsérvű visszaesés mutatkozik a minősítési tervek teljesítésében is. De a minősítési tervek azok a részek, amelyek a *súlyponti sportágakra* vonatkoznak, eredményesen valósultak meg. Ma már büszkén mondhatjuk, hogy a Vörös Lobogó SE legjobb szakosztálya az atlétiké, akik között — az elmúlt évek tervszerű munkája nyomán — 733 minősített sportoló van.

Egyesületünk alapvető célkitűzése — amely szakmai sajátosságából ered — a nők minél nagyobb mérvű bevonása a sportba. E téren komoly eredményeket értünk el: az összes szakosztályi tagok között 37, a minősített sportolók között 34 százalék a nő. Sajnos, egyesületünk ezzel a célkitűzésével úgyszólván egyedül áll. Nincs az országban egyetlen olyan sportszervezet, amely ne értett volna egyet a Vörös Lobogó SE példamutató célkitűzésével, a gyakorlatban azonban nagyon kevés történet támogatásunkra.

A DISZ mozgósító munkája a fiatalok sorában felélénkült. A DISZ Központi Vezetőségének határozatai mindjobban érvényre jutnak a szervezetekben, de azzal még mindig nem foglalkoznak, hogy például a textil-, ruházati- és bőripari szakmában a fiatal nők számarányuknak megfelelően mozgósítsák a sportra. Ilyen szempontból még fokozottabb segítséget kell kapnunk a DISZ-tól.

A magyar sportolók között 30 százalék a fiatal nők száma, vannak közöttük világbajnokok, olimpiai bajnokok, Európa-bajnokok. A *felső vezetékben* még sincs megfelelő képviselésük. *Tatár* elvtársnő, *Galambos* elvtársnő legjobb sportkörülnökeink közé tartoznak. *Suba* elvtársnő egyesületünk legjobb kerületi elnöke volt Szegeden. *Dömötör* elvtársnő központi apparátusunk legjobb munkatársa. Mi ebből arra következtetünk, hogy ha bátran aktivizáljuk a női kadéretet a sport területén is, igen komoly eredményeket érhetünk el.

Szeretnék foglalkozni még a *nevelés* kérdéseivel és ezekkel kapcsolatosan szakosztályaink helyzetével. Mióta átvettük a Bástyát, egyre súlyosabb a központi klub és vele a központi nevelés lehetőségének hiánya. Egyesületünk elnöksége egyre újabb és újabb akciókat indít e kérdés megoldására, de annak ellenére, hogy nincs senki, aki ne biztosítana bennünket együttérzéséről, még egy lépéssel sem tudunk előbbre jutni. Sportolóinknak nincs megfelelő otthona, s ennek következtében egyesületünkhöz nem tartozó elemek káros befolyásának vannak kitéve. Legnagyobb erőfeszítésünkbe kerül, hogy a magyar minőségi sportnak ezt a jelentős gárdáját megfelelő irányba vezethessük.

Új orvosi segítség az edzésrendszer javításához

Grubich Vilmos, az OTSI-kutatólaboratórium vezetőjének írásbeli hozzászólása

Nemrégem kezembe került egy nyugati sportorvosi szaklap. Ebben olvastam a sportorvosok részéről felmerült kívánságról, hogy a rendes sportorvosi vizsgálatok menetébe iktassanak be egy megbízható terhelési vizsgálatot. A szaklap szerkesztője megjegyezte, hogy mivel ez a reform az orvosi vizsgálatot néhány perccel meghosszabbítaná, bevezetése „tarifa-kérdés”, s mint ilyen, jelenleg nem valósítható meg.

Elgondolkoztam azon, mennyivel másképpen van ez nálunk, ahol kormányzatunk jóvoltából a sportoló egyre gondosabb orvosi ellátásban részesül, ahol intézeti kórház, fővárosi és vidéki rendelőintézetek, rendelők sokasága áll a sportoló rendelkezésére, s ahol tízperces vizsgálatok anyagi kérdései miatt nem borulhat fel a sportolók egészségvédelme.

Nálunk a sport-egészségügy: a szebb, erősebb, bátrabb, kitartóbb, ellenállóbb, egészségesebb ifjúság nevelésének, kifommálásának eszköze. De ahhoz, hogy a valóságban is az legyen, nélkülözhetetlen az egyesületi, sportkörülnöki vezetői, edzői és a sportorvosok legszorosabb együttműködése. Ez pedig ma még nem tökéletes.

Gyakran megtörténik, hogy egyes sportvezetők *sportorvosi engedély nélkül*, sőt néha *tilalom ellenére* bocsátanak versenyre sportolókat. Pedig szigorú rendeletek tiltják ezt és szabályozzák a sportorvosi ellenőrzést.

A sport: *egészségvédelem*. Az ezt biztosító rendeletek, szabályok betartását az OTSB-nek és valamennyi TSB-nek szigorúan ellenőriznie kellene. De mind ezeket a kérdéseket, mind a többi, sportegészségügyet érintő kérdést az OTSB és egészségügyi kormányzatunk csak *közös erővel* oldhatja meg. Megoldásuk pedig a magyar sport és a magyar ifjúság tökéletesebb egészsége érdekében — *súlyponti kérdés*.

Ezen területen is igen sok függ az edzőtől. Ha az edző együttműködik az orvossal, ennek hatása az eredményeken is megmutatkozik. Lehetővé válik, hogy minden sportoló a szervezetének megfelelő sportágot űzhesse, s egyéni adottságai szerint megállapított edzésütemben készüljön fel a feladataira. Ahol az edző és a sportorvos együttműködése eredményes, ott már nem fordulnak elő olyan hibák, amelyenre beszámolójában *Hegyi* elvtárs is rámutatott, hogy az edző nem veszi figyelembe a sportorvos utasításait, a sportorvos pedig az edző szakmai tudását és hosszú évek alatt leszűrt tapasztalatait.

Mindenekelőtt erőteljesen kell fokozni az edzők sportegészségügyi ismereteit, így jobban megértik a

sportorvos törekvéseit is. Sűríteni kell az edző és a sportág sportorvosai között az érintkezést, a sportolókra vonatkozó megbeszéléseket. Meg kell szervezni a sportorvosok tervszerű továbbképzését és különösen a sportorvosok sportszakmai tudásának növelését. Ebben nagy szükség van az OTSB segítségére.

Sportorvosaink figyelemmel kísérik az edzésrendszert. Meg kell mondanom, hogy *egy-egy sportágban előfordul élettanilag helytelen, kellemetlen meg nem alapozott edzésrendszer*. Az ilyen sportágokban nincsenek is megfelelő sporteredmények. Ilyen esetekben nem szabad visszariadni az edzésrendszer módosításától. Vegyék igénybe az OTSI kutatóit, keressenek velük együtt élettanilag megalapozott új utakat.

Míg egyes nyugati államokban a tökéletesebb és átfogó sportegészségügyi ellátás gyakran pénzkérdésben hiúsul meg, addig nálunk — a szovjet tapasztalatok nyomán — nemcsak a sportorvosok szakmai felkészültsége és sportszakismerete bővül egyre jobban, hanem egészségügyi kormányzatunk jóvoltából külön-külön kutatólaboratórium segíti új eljárások kidolgozásával a sportorvosi munkát és ezen keresztül a sportolókat. Ez a laboratórium sok gyakorlati kérdéssel foglalkozik. Így például a melbournei klímához való alkalmazkodás kérdésével, a sportolók élelmezésével, különös tekintettel a különböző klímákra, stb.

Azt hiszem, most már nyugodtan elmondhatom, hogy *kutatólaboratóriumunknak többek között sikerült megfelelő eljárást kidolgozni a sportoló pillanatnyi erőnléti állapotának megbízható megállapítására*. Így az edzőknek pontos tanácsokat tudunk adni arra vonatkozólag, hogy vajon az alkalmazott edzés mennyiség megfelelő-e, fokozható-e, vagy vissza kell-e azt fogni, esetleg meg kell-e szakítani. Több válogatott keret (például a magyar, de részben a szovjet öttusa-válogatott keret) edzését már ennek alapján irányítottuk a sportorvossal és edzővel való szoros együttműködésben. *Remélem, pár hónapon belül a gyakorló sportorvosok kezébe adhatjuk ezt az eljárást és ezzel a melbournei felkészüléshez is igen hasznos tanácsokat adhatnak majd az edzésmenetre vonatkozólag*.

Előjegyzés

Sportpropagandánál

BUDAPEST, VIII., RAKOCZI ÚT 57/a
Távbeszélő: 143—471, 143—468.

Záróbeszéd az Országos Sportértekezleten

(Magyar Fotó, Komlós T. felv.)

Sportolók és sportvezetők

**közös erőfeszítése lesz a biztosíték
a párt által kijelölt feladatok megoldására**

HEGYI GYULA, AZ OTSB ELNÖKÉNEK VITAZÁRÓ FELSZÓLALÁSA

Értekezletünk igen jól és helyesen viszonyult pártunk Központi Vezetőségének határozatahoz és az is helyes volt, ahogy a felszólalók az OTSB működését, a tömegszervezeteknek a sporttal kapcsolatos tevékenységét bírálták. A hozzászólásokban megnyilvánult egyetértés feleslegessé teszi, hogy minden kérdésben mindenkinek válaszoljak.

Az értekezlet is azt bizonyította, hogy a párthatározat időszerű volt, szükségünk volt rá.

Pártunk utat mutatott

számunkra és több évre előre megszabta feladatainkat. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a kijelölt feladatokat nem hajthatjuk végre egy esztendő alatt. Vi-

szont nem jelenti azt, hogy nem kellene azonnal hozzáfogni a párthatározat végrehajtásához. Már az értekezlet előtti hetekben mindenki tapasztalhatta, hogy az OTSB a maga területén és a tömegszervezetek a saját területükön késedelem nélkül megkezdték a párthatározat végrehajtását, elindultak a párt által kitűzött célok felé. A párt határozata ké-

pezi ezután minden tevékenységünk szilárd alapját.

A tömegek sportolásának kérdéseit

elsősorban vidéken, a falvakban kell megoldani. Az OTSB bármilyen erőfeszítéseket tesz is, nem oldhatja meg egyedül a falu sportjának problémáit. Ehhez feltétlenül szükség van a falu sportvezetőinek és minden falusi sportkedvelőnek összefogására, erőfeszítésére. Itt az értekezleten a falu sportjának több képviselője világosan megmutatta, hogy mi a legnagyobb hiba, hogyan fosztják meg a falu sportját saját gazdasági alapjától. *Felszólítom a falusi sportkörök vezetőit, ne engedjék elvinni a faluból az odatartható sportlapot.* Megígérem, hogy az OTSB ebben a kérdésben messzemenően támogatni fogja a falusi sportköröket.

Helyes észrevételek hangzottak el a nevelés kérdésében

a sportvezetők, a tömegszervezetek képviselői és az élsportolók részéről. Természetesen ebben a kérdésben sem szabad azt gondolni, hogy egyik napról a másikra megoldhatjuk a problémákat. Ha megőzőzés helyett egyszerűen parancsszóval próbálnánk rákényszeríteni sportolóinkat a helyes útra, súlyos kárt okozhatnánk a magyar sportnak, veszélyeztetnénk eddigi eredményeinket. A párt nem ezt kívánja tőlünk, hanem azt, hogy jó nevelőmunkát végezzünk. De csak akkor nevelhetjük eredményesen sportolóinkat, ha magunk járunk elől a jó példával. *Nem szabad megtörténnie annak, hogy felelős funkcióban működő vezetők diszkreditálják a magyar sportot.* Meg kell szüntetni a sportegyesületi, sportkörüi sovinizmust, amely gyakran megengedhetetlen magatartásra ragadtatta a sportvezetőket. *A nevelés ügye olyan közös feladat, amelyek megoldása felülről kezdve a legkisebb sportkörig mindennütt, mindenkire kötelező.* Nevelőmunkánkban használjuk fel a testnevelés, a sport nemesítő szempontjait. Annyi lovagiasság, annyi bátorság, önzetlenség, báráti érzés fűződik össze a sport szeretetével, hogy ha erre építünk, okvetlenül elérjük a nevelés terén kitűzött céljainkat.

A gazdasági kérdéstről

is beszélni kell. A második ötéves terv előkészítése érdekében, 1955-re bizonyos megszorításokat kellett életbeléptetnünk a sportélet-

ben is. Erre azonban a sportegyesületek nem reagálhatnak úgy, hogy „ha van pénz — van sport, ha nincs pénz — nincs sport”. Ahol a komoly, takarékos gazdasági ügyvitel helyett szakosztályok megszüntetésével próbálják „megoldani” a problémákat, ott figyelmen kívül hagyják azokat a sportfejlesztési célokat, amelyet pártunk éppen most tűzött ki elének, decemberi határozatában.

Nagyon jó lenne, ha sportegyesületeink megkezdenék a gyakorlati öntevékenységet. Az OTSB részéről ígérhetem, hogy hasznos tanácsokkal, útmutatásokkal fogunk szolgálni arra vonatkozólag, hogyan használhatják ki legjobban a saját területükön kinálkozó anyagi erőforrásokat. Mindenekelőtt meg kell szüntetni a sokféle szabadjegyet, pontosan be kell szedni a tagsági díjakat. Különböző rendezvényekkel is biztosítani lehet a sportolás anyagi feltételeinek jórészét. *Másrészt sokkal több társadalmi aktivistát kell bekapcsolni a sportegyesületek, sportkörök munkájába.*

A magyar sport vezetése

igen szerteágazó. Ha csak a SZOT, a DISZ és a tanácsok sportbeli szerepét tekintjük, akkor is láthatjuk, mennyire különböző befolyások érvényesülhetnek a vezetésben. Pedig, ha a vezetés nem jó, nem helyes, nem egységes, akkor a legfelsőbb sportvezetés

képtelen a párt Központi Vezetőségének határozatát végrehajtani. Ebből a szempontból igen megnyugtató, hogy a DISZ magáévá tette az OTSB 1955. évi programját és annak végrehajtását a maga számára is elsőrendű feladatnak tekinti. Ezt azonban nemcsak a DISZ-től, hanem a többi tömegszervezettől, a tanácsoktól és az államapparátustól is várunk kell, mert feladatainkat csak úgy oldhatjuk meg, ha mindannyian segítenek bennünket.

Szeretném elkerülni az OTSB-vel kapcsolatos félreértéseket. „Az OTSB-ben tekintélyes számmal működnek olyanok, akik nagyobb szakmai feladatok megoldására is képesek” — mondotta ki a párt-határozat. Én, aki az OTSB elnöke és egyben az OTSB apparátusának vezetője vagyok, megígérem, hogy az apparátus mindent megtesz a párt-határozat végrehajtása érdekében. De azt is kérem, hogy elsősorban a sportvezetők legyenek segítségünkre ebben a munkában.

Ez az értekezlet megmutatta, hogy sportolóink, sportvezetőink helyesen értékelik pártunk Központi Vezetőségének a sportra vonatkozó határozatát és az ő közös erőfeszítésük lesz a biztosíték feladataink maradéktalan megvalósítására. Ehhez kívánok az elvtársaknak — a magyar sport fejlesztése, felemelkedése érdekében — sok sikert, jó eredményeket!

Meg kell akadályozni sportolóink korai „kiégés”-ét

Csillag Pál, az Orsz. Társadalmi Kajak-Szövetség elnökének felszólalása

A DISZ-szel való kapcsolat kérdéséről szólva, meg kell említenem, hogy az újpesti öbölben lévő kajak-kiképzőtelepet az egykori OSH átadta a DISZ-nek, s azóta a DISZ-központ néhány dolgozójának hétvégi üdülésére szolgál, ahelyett, hogy a dolgozó ifjúság tömegeinek a vízi-sportra való nevelését tenné lehetővé. *Javasolom: a DISZ használja fel ezt a telepet arra, hogy a fiatalokat a vízisportra nevelje és így állítsa az élő sport, sőt mondhatnám azt is, hogy a tömegsport szolgálatába.* Emellett a DISZ-központ tagjai is nyugodtan kijárhatnak oda, és felügyelhetnek a fiatalok politikai nevelésére.

*

Amikor versenyzőink egy bizonyos korhatárt elérnek, azt mondják róluk: megöregedtek, „kiégtek”. Ez a korhatár ma már a 26—28. életévre szállt le a kajak-kenu sportban, de úgy gondolom, a többi sportágban is általában ehhez hasonló a helyzet.

Javasolom, hogy a Testnevelési Tudományos Tanács minél előbb foglalkozzék ezzel a kérdéssel és akadályozza meg, hogy sportolóink ilyen korán „kiégjenek”, tegyék lehetővé, hogy — mint a Szovjetunióban — általában a 35—40 éves sportemberek is tényleges versenyzők lehessenek.

*

Hegyí elvtárs beszámolójában a SZOT-tal is foglalkozott. Éveken át tagja voltam az egyik országos sportegyesület elnökségének és meg kell mondanom, hogy az illetékes szakszervezet egyáltalán nem úgy foglalkozott a sport kérdéseivel, mint az egyéb hozzátartozó problémákkal. Azt hiszem, ez a többi szakszervezetben is így van. *A hibát én nem a SZOT sportosztályában látom, hanem abban, hogy a SZOT elnöksége nem becsüli eléggé a sportmunkát és ez látszik meg azután az egyes szakszervezeteken is.*

EREDMÉNYEK ÉS FELADATOK

A BIRKÓZÓSPORTBAN

Felszabadulás után, amikor a romok felett az élet újra megindult és megindult a vérkeringés sportvonalon is, a birkózósportban szintén megkezdődött a szervezési munka.

1945—54 között

1954-ben elsősorban a sportolási lehetőséget kellett megteremteni. Az edzőhelyiségek legnagyobb része használhatatlan volt, hiányoztak a felszerelések. Magukat a versenyzőket is fel kellett kutatni, összehívni. Komoly szervezőmunka indult, hogy ismét alapja és központja legyen a birkózósportnak, melytől az ország minden részéből erőt és biztatást nyerhettek az újból éledő sportkörök.

1945-ben még csak hazai versenyeket rendeztünk, melyek célja elsősorban a meglévő erők számbavétele, képességkutatás, a birkózósport iránti érdeklődés felkeltése, új erők bevonása és nem utolsósorban az elkövetkező évek nemzetközi versenyekre való felkészülése volt.

1946-ban a hazai versenyeken kívül már nemzetközi találkozóknál is részt vettünk. Az előző év szorgalmas munkája meghozta jutalmát: a *Stockholmban* 1946-ban megrendezett szabadfogású Európa-bajnokságon 6 súlycsoportban indultunk. Lég-súlyban *Bencze* Európa-bajnok lett, *Sóvári* pedig váltósúlyban második helyezést nyert.

Az elért eredmény alapján kialakult az a meggyőződés, hogy edzők és versenyzők még *tervszerűbb* munkája szükséges a színvonal továbbfejlesztéséhez.

1947-ben már emelkedett a nemzetközi versenyek száma. A *prágai* kötöttfogású Európa-bajnokságon két második helyet szereztek versenyzőink (*Tóth Ferenc* és *Kovács Gyula*), a balkáni játékokon *Szófiában* mind a nyolc versenyzőnk első helyen végzett; *Rómában* pedig Magyarország csapata 5:3 arányban győzött a magyar-olasz nemzetek közötti válogatott birkózóversenyen.

1948-ban birkózóink legnagyobb erőpróbája a *londoni olimpia* volt, melyen kötöttfogásban 8, szabadfogásban 6 súlycsoportban vettünk részt. Szabadfogásban *Bóbis Gyula* nehézsúlyú olimpiai bajnok lett. *Bencze V.*, *Bakos* pedig VII. helyen végzett. Kötöttfogásban *Szilvási II.*, *Tóth Ferenc* és *Ferenc Károly III.*, *Kovács Gyula* és *Tarányi IV.*, *Szilágyi V.*, *Bencze* és *Németi VI.* helyen végzett. Tehát versenyzőink többsége nagy és erős mezőnyben jó helyezést ért el.

A Magyarország—Csehszlovákia nemzetközi találkozóknál kívül 1949-ben komoly nemzetközi verseny volt a budapesti kötöttfogású Főiskolai Világ-bajnokság. Ezen 8 versenyzőnk közül három, *Sipos*, *Németi* és *Sol-*

tész bajnokságot nyert, míg *Páger*, *Hódos*, *Tarr*, *Szilvási* és *Növényi* második helyen végzett.

1950 legnagyobb birkózó eseményét a *Stockholmban* tartott kötöttfogású világ-bajnokság jelentette, melyen teljes létszámmal indultunk. *Gál* bajnokságot nyert, a továbbiakban pedig két II., egy III. és egy V. helyet értek el versenyzőink.

Igen mozgalmas év volt nemzetközi versenyek szempontjából 1951. Márciusban a Szovjetunió, májusban Finnország, novemberben az NDK csapatával mérköztek versenyzőink és ugyanez év augusztusában *Berlinben* rendezték meg a kötöttfogású Főiskolai Világ-bajnokságot. Nyolc versenyzőnk közül öten II., hárman III. helyen végeztek.

1952-ben több nemzetközi verseny mellett — melyeket birkózóink a népi demokratikus országok fiaival vívtak — a legnagyobb feladatot a *helsinki olimpia* állította a válogatott keret tagjai elé.

Kötöttfogásban 8, szabadfogásban 5 versenyzővel vettünk részt. A kitartó, kemény, rendszeres edzőmunka megérdemelt sikert hozott számunkra. Két olimpiai aranyéremmel tértünk haza, melyet a kötöttfogásban *Hódos* (lég-súly) és *Szilvási* (váltósúly) szerzett. *Polyák Imre II.*, *Tarr*, *Németi* és *Kovács Gyula IV.* helyen végzett. Szabadfogásban *Gurics III.*, *Mencze V.* helyezést ért el.

A nemzetközi versenyek sorát 1953. februárban a bolgár-magyar mérkőzés nyitotta meg, ezt követte a *Moszkvában* tartott szovjet-magyar edzőmérkőzés. Mindkét nemzetközi találkozó alapját képezte a *nápolyi* világ-bajnokságra való felkészülésünknek. Az áprilisban rendezett kötöttfogású világ-bajnokságon *Hódos* és *Szilvási II.* helyezést ért el. Itt egyébként meg kell jegyezni azt, hogy ezen a világ-bajnokságon egyedül a szovjet *Gurjevics* őrizte meg bajnokságát a Helsinkiben aranyérmet nyert versenyzők közül.

Ugyanebben az évben érdekes küzdelemre adott alkalmat még a *Bukarestben* tartott Világifjúsági Találkozó keretében rendezett szabad- és kötöttfogású birkózóverseny. Válogatott keretünk tagjai szabadfogásban 3, kötöttfogásban 1 bajnokságot, továbbá a két fogásnemben összesen hét II. helyezést nyertek.

Az elmúlt évben, azaz 1954-ben kiemelkedő nemzetközi versenyként a *Tokióban* lebonyolított szabadfogású világ-bajnokságot, valamint a *Budapestben* tartott XII. Nyári Főiskolai Birkózó Világ-bajnokságot említhetjük meg.

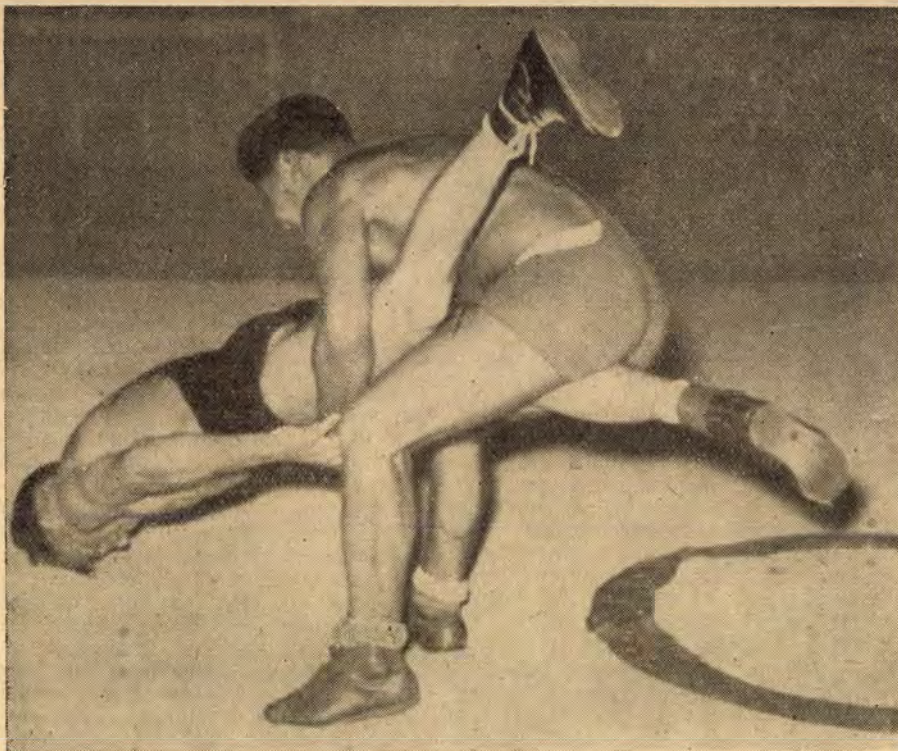
A tokiói világ-bajnokság ráknézve jelentős eseménye és eddigi munkánk egyik legjelentősebb eredménye az volt, hogy első ízben indulhatunk szabadfogású csapattal. Ezen a

világ-bajnokságon egy II., négy IV., egy V. és egy VI. helyet értünk el, ami ha nem is kielégítő, de nem is lebecsülendő eredmény volt. Például *Hoffmann*, bár súlycsoportjában csak a IV. helyen végzett, legyőzte a világ egyik legjobb nehézsúlyú versenyzőjét, a japán *Sasaharát*, aki ezen a versenyen világbajnok lett, s akiről a nemrég Moszkvában rendezett szovjet-japán nemzetek közötti versenyen is megállapították, hogy súlycsoportjának legjobb birkózója.

A tokiói világ-bajnokság tanulságaként megállapítottuk, hogy versenyzőink állóképessége jó, azonban gyorsaság tekintetében még sok a kívánnivaló. Ezt a hiányosságot igyekeztünk különböző, gyorsaságot fejlesztő gyakorlattal megszüntetni. Bár ez a tulajdonság igen nehezen fejleszthető, szívós munkával mégis sikerült versenyzőinket lendületebb, gyorsabb birkózásra nevelni. Ennek hatása már a XII. Nyári Főiskolai Birkózó Világ-bajnokság eredményein is megmutatkozott. *Tóth Gyula*, aki Tokióban — éppen lassúsága miatt — csak IV. helyezést ért el, az FVB előtt beidegzett gyorsabb birkózása eredményeként legyőzte kitűnő szovjet ellenfelét, *Gabara-jevet*. *Galántai* ugyancsak gyors küzdőmodorának köszönhetően a szovjet *Muzasvili* legyőzést és ezáltal a bajnoki cím elnyerését.

Ezen a világ-bajnokságon négy első hely elnyerésével kötöttfogású versenyzőink is bebizonyították fejlődésüket: *Baranya*, *Polyák*, *Tarr* és *Szilvási* lett főiskolai világbajnok.

A felszabadulás óta napjainkig lezajlott eredmények ismertetése befejezéséig megemlíthetjük még az ideitörök-magyar és bolgár-magyar mérkőzéseket. *Törökországban* öt ízben álltak szőnyegre versenyzőink. Ebből egy mérkőzést elvesztettünk, négyet megnyertünk. E versenysorozat érdekessége, hogy a keret tagjai mérkőzésről mérkőzésre javultak annak ellenére, hogy a sok utazás és az egymást követő verseny ugyan-csak megerőltető volt. E portyán ismét sok tapasztalatot szereztek, ezeket hazaérkezésük után tartott edzéseinken megtárgyaltuk és a rövideken sorra kerülő bolgár-magyar nemzetek közötti versenyen felhasználtuk. Most is beigazolódott, hogy elsősorban a támadókészséggel rendelkező, fogásokra törekvő versenyzők vannak előnyben. *Baranya*, *Polyák*, *Tarr* kiemelkedtek támadó munkájukkal, de a többi versenyző is állandó javulást mutatott, úgy hogy az utolsó versenyen (török és bolgár versenyeket együttvéve) a csapat minden egyes tagja sokkal többet nyújtott, mint az első mérkőzésen. *Gurics* például mérkőzésének utolsó tíz percében kerekedett

Polyák mérkőzés közben

(Sima Andor felvétele)

ellenfele fölé azzal, hogy meggyorsította támadásait. Bulgáriában egy versenyünk volt, melyet 6:2 arányban nyertünk.

A birkózósportban, de általában valamennyi sportágban kimutatható jó eredmények alapja az, hogy hazánkban a testnevelés állami fel-

Ahhoz, hogy Kémes sportéletének alakulását megfelelően értékelhető módon vázolhassam, előbb ismertetnem kell néhány körülményt.

Kémes kis falu az Ormánságban; Baranya megye legmaradibb, sőt talán az egész ország legmaradibb gondolkodású népcsoportjának egyik lakóhelye, mindössze 500 lakossal.

Egy esztendővel ezelőtt még egyáltalán nem volt sport Kémesen. Az ismertebb NB I-es csapatok és a válogatott labdarúgók mérkőzéseiről már elég sokat beszélgettek a faluban, de gyakorlatban semmiféle sportolás nem folyt.

1954 március 9-én

alakítottam meg a sportkört. Az iskola nevelői voltak segítségemre, továbbá a sportszerető tanácselnökök és a rendőrőrs, élén a parancsnokkal.

Először természetesen a labdarúgás indult meg. Megalakulásunk után azonnal benevezhettünk a járá-

si I. osztályú labdarúgó bajnokság küzdelmeibe. Rendszeres edzéseket tartottunk, mégpedig *szakkönyvek alapján* és így sikerült csapatunkat olyan színvonalra fejleszteni, hogy az évet a bajnokság 1. helyén végezte. Külön edzőnk nem volt. Az erőnléti, a labdakezelési és az általános edzéseket a sportkört vezető, mármint e sorok írója vezette. Az edzésekre és a mérkőzésekre nemcsak a sportolók, de az egyre szaporodó szurkolók is nagy lelkesedéssel jártak.

Ha a labdarúgás aránylag még könnyen megindult is, a többi sportág annál kevésbé mozdult ezen a kemény őstalajon.

Azért is menni fog!

— mondottam dacosan még áprilisban a tanácselnöknek.

Tudtam, hogy a faluban nemcsak a sportot, de a mozilátogatást, a könyv olvasást is „úri henyélés”-nek, magyarul naplopásnak tartották. Nem vághattam egyenesen a dolognak. Hiába neveztünk volna a

adattá lett és mindenki részére lehetővé vált a sportolás. Így elsősorban azt értük el, hogy nemcsak egy-két sportoló tűnik ki teljesítményével, hanem általánosságban is óriási fejlődés tapasztalható. Nagy tömegek kapcsolódtak be a sport minden ágába és nemes versengés indult a sportkedvelők között.

Hogyan értük el az eddigi eredményeket

A birkózósportban elért és fentiekben csak nagy vonalakban ismertett eredmények elsősorban az edzők tanácsa által kidolgozott és az OTSB részéről jóváhagyott edzésterv alapján végzett munkának tulajdoníthatók. Ezt az edzéstervet a nemzetközi versenyeken, világbajnokságokon és olimpiákon szerzett tapasztalatok, megfigyelések és a különféle országokkal tartott tapasztalatcsere alapján állítottuk össze a hazai adottságok figyelembevételével. Edzésmodszereinket az egész ország területén egységessé tettük, aminek célja az volt, hogy az utánpótlás nevelése egyöntetű legyen.

Az eredmények elérésében kiemelkedő részük van az edzőknek, akik nemcsak nevelik a reájuk bízott fiatalságot, hanem ők maguk is állandóan képezik magukat.

Természetesen a jó eredmények elérésében maguknak a versenyzőknek volt a legnagyobb részük. Nemcsak az adott versenyek alkalmával a szőnyegen, hanem rendszeres, sportszerű életmódjukkal, szívós és kitartó edzéseikkel.

Így született meg

körzeti spartakiádra, a járási versenyekre, nem jött volna velem senki.

Egyik tanártársammal a tanácsház udvarán dobálni kezdtük a súlygolyót. Egyre több nézőnk akadt. Addig, addig nézték, amíg nekik is kedvük támadt. De az a meglepetés érte őket, hogy kisült: a cingártermetű Ujságh tanár kártárs a falu legerősebb legényénél is messzebb löki a súlyt vagy egy méterrel. Hát ez hogy lehet? Boszszankodtak, mérgelődtek, szegyenkeztek. „Jól van már — gondoltam, — bekerültetek az utcámba!” Egy-két szóval elárultam nekik, hogy szorgalmasan edzek, azért tudom messzebb lökni a súlyt, mint ők...

Lajkó, a legerősebb legény hegyezte legjobban erre a fülét: *edzés...* Gyakorolni kezdte a súlylökést. Végül fogadott velem, hogy most már ő löki messzebb a golyót. Meg is nyerte a fogadást.

Július 18-án Siklóson, a járás összetett atlétikai versenyén már hat kémesi versenyző ért el jobb eredményt nálam a súlylökésben.

Ez volt az első atlétikai versenyszám, amely népszerű lett a faluban. S így ment jóformán szóról-szóra, vonásról-vonásra a többi sportágban is.

1954. március 9-től december 31-ig

a következő eredményeket

értük el:

1. első helyezés a járási I. osztályú labdarúgó bajnokságban,
2. első helyezés a járás összetett atlétikai versenyén a pontversenyben — miénk a járás vándorzás-laja,
3. négy első hely a megyei spartakiádon,
4. legjobb távolugrónk révén az országos spartakiádon is részt vettünk,
5. részünk volt abban,

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy jelenleg legjobb versenyzőink két-harmada fejlődőképes fiatal birkózó, akikre még sok szép feladat vár.

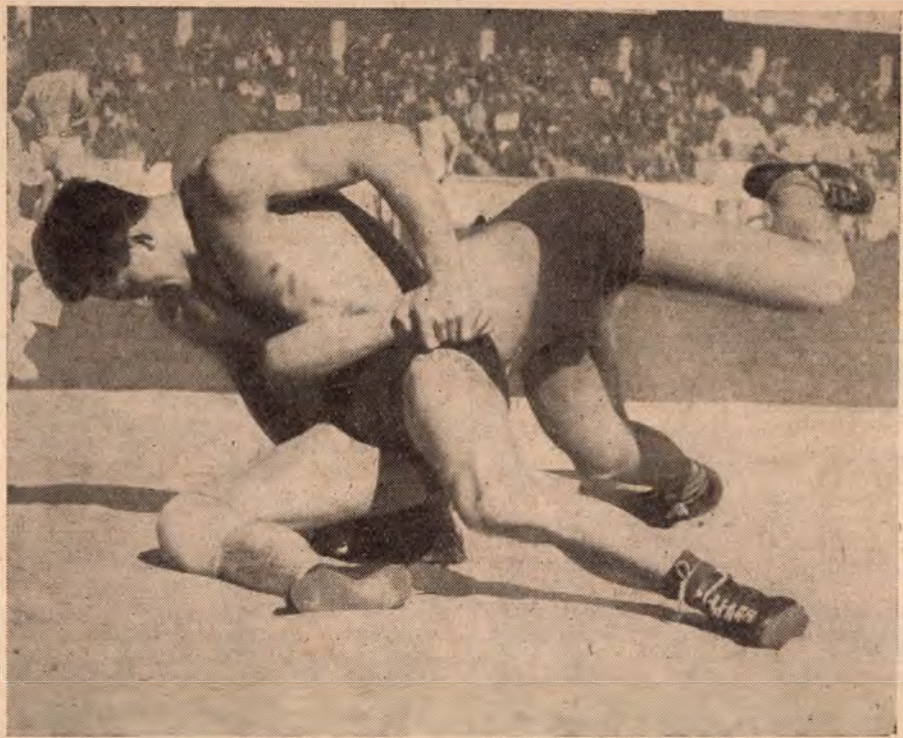
Feladataink a jövőben

A birkózósport minél magasabb színvonalra való emelése érdekében sok feladat vár még megoldásra. Ezek között nehéz a sorrendet megállapítani, valamennyi fontos, megvalósításuk feltétlenül kívánatos. Mégis, a legközelebbi és legürgősebb teendő sportágunk területén, hogy versenyzőinket a folyó évben *Karlsruheban* megrendezendő kötöttfogású világbajnokságra a lehető legjobb formába hozzuk, majd ehhez kapcsolódóan a legjobb alapot adjuk meg az 1956-os olimpiára való felkészüléshez.

Birkózóinkat — és nemcsak a válogatott keret tagjait, hanem valamennyi sportköri birkózót — rá kell nevelnünk a gyors, támadó és fogásokra törekvő küzdőmodorban való birkózásra.

A nevelőmunka fontossága és a sportköri foglalkozások összefüggnek a központi keret foglalkozásával. A sportköri edzők feladata, hogy a rájuk bízott fiatalokat magasabb feladatokra felkészítsék. A válogatott keretben a komolyabb technikai és taktikai csiszolást kapják meg. Itt már nincs idő egy-egy elemi fogás, hátraesés, vagy hidalás tanítására.

Rá kell nevelni a versenyzőket — és itt elsősorban a válogatott keret tagjaira gondolok —, hogy a hazai versenyeken rendszeresen részt ve-

Gurics, a Bp. Honvéd válogatott birkózója is egyre gyorsabb támadásaival aratja sikereit

(Kristóf László felvétele)

gyenek, mert ezek a versenyek képezik az alapját a magasabb (országos-, világ- és olimpiai-) bajnokságoknak. Edzéstervünket éppen ezeknek a versenyeknek a figyelembevételével állítottuk össze. Minden egyes hazai verseny egy-egy lépcsőfokot jelent a nagy nemzetközi versenyekhez.

Keményiségre kell nevelni verseny-

zónk lesz. A JTSB gondoskodik arról, hogy a járási versenyek egy részét önrönkből felépített, gyönyörű sporttelepünkön rendezzék. A versenynaptár szerint 10 járási verseny lesz Kémesen.

a sport Kémesen

hogy járásunk együttese legyőzte a villányi járás válogatott atlétáit,

6. elnyertük a „járas legjobb sportköre” címét, versenyzőink 37 oklevelet szereztek,

7. jó eredményeink jutalmául az országos atlétaválogatott együttes tagjai vendégszerepeltek a pályánkon,

8. a megyei tanács külön elismerő levele a sportkörhöz.

Sokat köszönhetünk

a falu népének, amelynek sportszeretete a gyakorlatban is érvényesült. Inkább legelőhöz, mint sportpályához hasonló futballpályánkból a sportszerető kémesiek építtették meg — társadalmi munkával — egész Baranya legszebb fekvésű sporttelepét. Valamennyi kisiparos habozás nélkül vállalta a kért munkákat, s azokat el is végezte — ingyen. Ha végigküldtem egy-egy gyűjtőívet a fa-

lun, senkisémet adta vissza aláírás nélkül.

A Magyar Dolgozók Pártjának helyi szervezete, amelynek élén szintén jó sportember áll — mindenben támogatja a sportkör elnökségét.

A DISZ ezóta működik igazán, amióta felállítottuk a sportkört. Tudniillik a DISZ valamennyi tagja sportoló: fiúk, leányok. (A fővárosban talán nem is tudják elképzelni, milyen nagy haladást jelent az, hogy Kémesen tornamezes leányok asztaliteniszeznek!...)

Egy esztendő alatt 30 000 forint értékű „beruházás”-t eszközöltünk a sportkör javára — a mérkőzések és a sportbálok bevételeiből. Amikor kezdtünk, egyáltalán nem volt felszerelésünk. Most már 3 készlet labdarúgó, 2—2 készlet röp-labda- és asztalitenisz-, 9 készlet sakk-felszereléssel, atlétikai szerekkel rendelkezünk. Nagyrészt vásá-

roltuk, de sokat kaptunk ajándékba is.

Amint sikerült felkelteni a fiatalok versenyzési kedvét, már nyert ügye volt a sportnak Kémesen. A többi „magától” ment. Ma 7 jól működő szakosztállal, a *Kémesi Kinizsi SK* Baranya megye legjobb falusi sportköre. Vezetőségünkben helyet foglalnak a legjobb DISZ-vezetők is. További munkánkhoz nagy biztatás a sportköri elnök legutóbbi kormánykitüntetése, amelyről tudjuk, hogy a sportkör jó eredményeinek elismerését jelenti.

Az idén

eddig minden tervbevett edzésünket megtartottuk. Vasárnaponként labdarúgó mérkőzéseket rendeztünk. Esténként nagy sakkcsaták folynak a klubhelyiségünkben. Az asztaliteniszezők megverték a járási bajnokcsapatot.

Tavaly egy II. osztályú és 17 III. osztályú minősített versenyzőnk volt. Reméljük, hogy az idén több és jobb minősítésű verseny-

zónk lesz. A JTSB gondoskodik arról, hogy a járási versenyek egy részét önrönkből felépített, gyönyörű sporttelepünkön rendezzék. A versenynaptár szerint 10 járási verseny lesz Kémesen.

★

Összegezve:

Sokat jelentett a sportkör fejlődése szempontjából a Párt mindenirányú segítsége, a lakosság eddig nem ismert sportszeretete és áldozatkészsége, a TSB-k támogatása, kormányunk legutóbbi kitüntetése és az is, hogy pedagógus vezet a sportkört.

Megnehezítette a feladatokat a maradi felfogás, a fiatalság kis száma (Kémes is az „egyke” baranyai világába tartozik), a nők húzódása, az anyagiak hiánya. De ezeket az akadályokat a lehetőség szerint áthidaltuk, s most már az a célunk, hogy jól felszerelt és „kiképzett” sportkörünket továbbfejlesszük.

Ujságh Tibor
sportköri elnök
(Kémes)

a „Tömegsport, tömegek sportja”

című cikkhez

zöinket, mert hajlamosak a kényelemre. Nem szabad előfordulnia annak, hogy a legkisebb kényelmetlenségtől is visszariadjanak. Például, ha egy kicsit rosszabb idő van, már nehezükre esnek a szabadban végezendő gyakorlatok. A birkózósport küzdő sport, ezt mindig szem előtt kell tartaniok, s akkor nemcsak a szőnyegen, hanem az életben is jobban állják meg a helyüket.

Egyik legfontosabb feladatunk, a birkózósport népszerűségének fokozása a legszélesebb néprétegekben. Ki kell építeni a szoros kapcsolatot az iskolákkal, a DISZ-szel. Vidéken a mezőgazdasági dolgozók bevonását kell megszervezni, s ebben a Traktor SE segítségére számíthatunk, hiszen sportkörök az egész ország területét behálózzák. A tömegek bekapcsolására azért is szükség van, mert csak úgy tudunk minősített sportolókat nevelni, ha megfelelő létszámból válogathatunk.

A megyei TSB-knek fokozottabban kell foglalkozniok a birkózósporttal. Gondoskodniok kell városok, járássok, megyék közötti versenyek rendezéséről. Ezek a versenyek nemcsak az induló birkózók tudását fogják fejleszteni, hanem elősegítik a birkózósport népszerűsítését.

Az edzők, különösen a vidéki edzők továbbképzését is állandóan napirenden tartjuk. Az edzőképzés nem egyedül az OTSB feladata, hanem a sportegyesületeké és a képzetebb központi edzőké is, mert az természetes, hogy egy budapesti edző nagyobb tapasztalattal rendelkezik és a különféle képzéseken, tapasztalatcseréken könnyebben tud részt venni, mint vidéki társai. A vidéki edzőknek is meg kívánjuk adni a lehetőséget a fejlődésre. Ezt a jövőben úgy tudnánk célszerűen megvalósítani, ha az országos egyesületek (Kinizsi, Honvéd, Haladás, Lokomotív, Vasas, Traktor stb.) a saját sportkörök edzőit évente legalább két alkalommal továbbképzésre és tapasztalatcserére összehívják valamelyik városba és a kijelölt központi edző által részesítenék oktatásban. Saját sportkörök eredményét fokoznák azzal, ha elősegítenék, hogy képzett edzők foglalkozzanak a birkózókkal.

A sok feladat mellett van még egy tervünk, ami régóta vár megvalósításra. Ez a népi birkózás bevezetése. Más országokban szerzett tapasztalatokból tudjuk, hogy mit jelent az, ha a versenyzők már gyermekkortól kezdve beidegzik a birkózófogásokat, a láb munkát s a későbbiek során szinte utólérhetetlen ügyességre tesznek szert. A népi birkózásra vonatkozó tervünket még nem dolgoztuk ki, de reméljük, hogy ez az év ebből a szempontból is eredményes lesz.

Feladatainkat és terveinket nagy vonalakban ismertettük, azok megvalósításához pedig a párt Központi Vezetőségének decemberi sporthatározata és az OTSB 1955. évi Országos Értekezlete adott világos útmutatást és szilárd alapot.

Matura Mihály

Sós István „Tömegsport, tömegek sportja” c. cikkében a magyar testkultúra egyik legégetőbb kérdésével, a tömegeknek a sportban való tényleges aktivizálásának problémájával kapcsolatosan vet fel igen értékes, megvitatásra érdemes gondolatokat. A párt Központi Vezetőségének 1954. évi decemberi határozata és ennek nyomán az Országos Értekezlet kijelölte az utat, melyet a hibák kijavítása és a testnevelés és sport egészségés továbbfejlesztése érdekében követnünk kell. A követendő út világos felismerése mellett azonban a feladatok megoldása érdekében, szükséges — mint ahogyan erre Sós István is rámutat — bizonyos fogalmak tisztázása és a megoldási lehetőségek, eljárások, módszerek alapos megvitatása.

Sós István a kérdés tisztázása érdekében a sporttal való foglalkozás mértékének és céljának különbözősége alapján külön csoportba sorolja a „sportolókat” és a „sportolatókat”.

A kérdés most már az, hogy amikor tömegsportról, a tömegeknek a sportban való aktivizálásáról beszélünk, ez utóbbi kategória kiszélesítését értjük-e alatta, vagy pedig a minőségi sporttal foglalkozó számának tömegmértékben való kibővítését?

Világosan különbséget kell tenni a minőségi sport tömegesítése és a tulajdonképpeni tömegsport között, anélkül, hogy élesen elhatárolnánk a kettőt egymástól. Ez utóbbit szívesebben nevezném a tömegek testedzésének, mert a sport kifejezés már a versenyzést, a versenyre való céltudatos felkészülést is feltételezi. Itt kell megmlíteni, hogy a Sós István által „sportolatóknak” nevezett kategória mellett, amelyhez tartozókra „az alkalmi jellegű sportolás a jellemző” van egy olyan réteg is, amelyik nemcsak alkalmyszerűen, hanem nagyon is rendszeresen és céltudatosan edzi magát, gyakorol, nem versenyzési szándékkal, hanem egészségének tudatos szilárdítása, munkaerejének fenntartása, fokozása, szervezetének felfrissítése és természetes kellemes időtöltés, szórakozás céljából. Ez a réteg egyelőre igen vékony, de — véleményem szerint — a tömegsport kiszélesítése különösképpen ezen kategória létszámának nagymértékű emelését kell, hogy jelentse.

A helyes értelemben vett „tömegsport” kifejezés elsősorban a széles tömegeknek a rendszeres testgyakorlását jelenti anélkül, hogy ez versenyszerűséget, versenyekre való céltudatos, tervszerű felkészülést is magában rejtene.

A versenysport tömegesítése viszont már egy lépcsőfok felfelé, ami ugyan az előbbiekből nő ki, arra támaszkodik, de bizonyos értelemben minőségi különbséget jelent.

A tömegsport nagymértékű kifejlesztésének alapvető előfeltétele — mint ahogyan erre Sós István nagyon helyesen rámutat — az iskolai testnevelés színvonalának emelése.

Az általános iskolai és természetesen a közép- és főiskolai — testnevelés színvonalának emelése mellett — sokkal jobban, mint eddig — gondoskodni kell a különböző munkaterületeken dolgozóknak a rendszeres testgyakorlásban való részvételéről.

Egy-két gondolattal szeretnék hozzájárulni a probléma megoldásához, pillanatig sem gondolva arra, hogy az általam felvetettek jelentenek az egyedül járható utat.

1. A dolgozó tömegek rendszeres testgyakorlásának és sportolásának elősegítésére kívánatos volna létrehozni egy egységes sporttömegszervezetet. Ennek a szervezetnek — amelynek hálózata kiterjedne az egész országra — elsőrendű feladata lenne a tömegek egészségének megőrzését, munkaképességének fokozását és nemes szórakozását szolgáló rendszeres testgyakorlásra való mozgósítás, szervezés és a közvetlen gyakorlati irányítás.

Nevezhetnénk ezt: a Dolgozók Egységes Tömegsportszervezetének (DETS), vagy „Toldi Egyesületnek” stb.

2. Egy másik ilyen megoldási forma — az üzemek, vállalatok és intézmények egészségügyi testgyakorlásának megszervezése. Ez nem új gondolat, de megvalósítására nálunk még nem sok történt. Az egészségügyi testgyakorlás anyagát — mely napi 15–20 percet venne igénybe — az üzemek, vállalatok és intézmények jellegének megfelelően, a munka természetéhez mérten kellene összeállítani. A szervezést és a közvetlen irányítást a DISZ és a szakszervezetek végeznék.

Kálmánczhelyi Zoltán
főiskolai tanár, testnevelési
tanszékvezető

★

(A külön sport-tömegszervezet felállítására vonatkozó javaslattal nem értünk egyet, mert a sportegyesületek, illetve a sportkörök egyik legfontosabb feladata a tömegek aktivizálása, aminek megvalósításával arányosan fejlődnek majd az egyes sportkörök. Viszont a DISZ és a szakszervezetek segítése, mozgósító munkája annál szükségesebb.

A szerk.)

Szerkesztői üzenet

KARANCSKESZIRE

Halász Károly gyakorlóéves testnevelő kérdése: „Miként lehetne meggyőzni egy vaskalapos kultúrotthon-igazgatót arról, hogy a sport a kultúra fontos része, s így méltó rá, hogy helyet kapjon a kultúrotthonokban?”

*

Mint a levélből kitűnik, Karancsbesziben az általános iskolának nincs tornaterme, viszont a kultúrotthon nagytermét csak szombaton és vasárnap használják, beépített padok nincsenek benne, de rendelkezik olyan mellékhelyiségekkel, amelyekben akár padokat, akár tornaszereket lehetne tárolni.

A levélíró is utal arra, hogy nem kizárólag Karancsbesziben ez a helyzet, sok faluban hiányzik az iskola tornaterme, s hétközben használatlanul áll a nagyterem a kultúrotthonban. Ez a kettős hiba egycsapásra eltüntethető, ha — a társadalmi szervezetek és a községi tanács segítségével — társadalmi munkával tornateremmé alakítják át a kultúrotthon nagytermét.

Megoldást nyerne így az általános iskolai tanulók és a községi sportkörök sportolójának téli foglalkoztatása az MHK testnevelési rendszerben, ami alapvető feltétele a testnevelési és sportmozgalom fellendülésének.

*

Válaszunk: Először biztosítandó a kultúrotthon igazgatója arról, hogy ha a nagyterem tornatermi felszerelést is kap, ezzel egyáltalán nem szorulnak háttérbe a kulturális rendezvények, vagy táncos összejövetelek. A kultúrotthonok vezetői ugyanis főként ezért idegenkednek a tornatermi berendezéstől. Valószínűleg meggyőzhető azonban arról, hogy ha a sportoló fiatalok hétközben a kultúrotthonba járnak tornászni, vagy egyéb sportot művelni, természetesen lesz számukra, hogy odamenjenek a szombati-vasárnapi kultúrösszejövetelekre is. Azonkívül tornaversenyekkel, asztalitenisz mérkőzésekkel jól élénkíthetnek a kultúrversorokat, ha idővel a kultúrotthon és a sportkör vezetősége között megerősödnek, kiszélesednek a kapcsolatok. Pontos feltétele ennek az is, hogy a sportolók gondoskodjanak az általuk használt helyiségek rendbentartásáról, s ne igyekezzenek egyre több előnyhöz jutni a kultúr-munka rovására. De ha a kultúrotthon vezetője tényleg annyira „vaskalapos”, hogy semmiképpen nem hajlandó a megegyezésre, a DISZ segítségével a felsőbb szerveken keresztül még mindig megoldható a probléma. Általános érvényű intézkedés aligha lenne célravezető, minthogy a minden érdeket kielégítő megoldás mindenütt a helyi körülményektől függ.

Fel, a Vöröskösziklához!

Szerte az országban ünnepelnek a magyar dolgozók. Keletről nyugat felé nap-nap után máshol ünnepli a nép lakóhelye felszabadulásának 10. évfordulóját. Tavaly ősszel kezdődtek az ünnepségek és idén tavasszal fejeződik be az ünnepléssorozat.

Április 4.: az egész ország felszabadulásának nagy emlékű napja. Az idén tízedszer ünnepeljük azt a napot, amikor a dicső Vörös Hadsereg katonái az utolsó fasisztát is kiűzték az országból.

Tíz év óta minden április elején a természetjárók felkeresik a Vöröskösziklát. Itt, a múlt tilos területeinek egyik legszebbikén, hősi emlékmű hirdeti a felszabadítók iránt érzett örök hálát.

1946. április 7-én az I. Emléktúrán határozták el a természetbarátok, hogy örök emléket állítsanak a szovjet nép hős fiainak, akik életüket áldozták szabadságunkért, boldogabb jövőnkért.

1948. áprilisban már állt az emlékmű, melyet Kossa István, a SZOT akkori főtitkára, a Természetbarátok Turista Egyesülete elnöke leplezte le. Beszédében emlékeztetett arra a sok nehézségre, amely a munkásturistára várt a múltban, ha elindult a hegyek közé, és — ahogy mondotta, — nem egyszer a legszebb túra a Zrínyi utcában, a rendőrségen végződött. Ezek után Zamercev tábornok, Budapest akkori városparancsnoka, aki csapataival a háború során éppen e területeket szabadította fel, szólt az egybegyűltekhez. Emlékeztetett arra, hogy két évvel ezelőtt még egyenruhában jött fel ide a turisták egy kis csoportjával, erőt gyűjteni a nagy feladatokhoz, most civilben jött a turisták százai közé, ezzel is bizonyítani, hogy a szovjet katona barátunk a békében is.

Azóta már eltelt néhány év. Egyre több alkalommal bizonyította be a szovjet katona a szovjet ember barátságát, békeakarátát és segítőkész-

ségét, nemcsak nekünk, hanem a világ minden békeszerető népének.

Evről-évről, amikor az országot járjuk, tapasztaljuk a barátság jeleit. Eltűntették a háború nyomait. A romokat eltakarítottuk, új lakóházakat, gyárakat, mezőgazdasági épületeket építettünk mindenfelé. A pusztákat, rossz földeket termékkennyé tesszük. Új, nálunk soha nem látott gépeket, közlekedési eszközöket gyártunk. Kulturális és egészségügyi téren messze túlszárnyaljuk a múltat. Mindehhez sok nyersanyagot, gépet, tapasztalást kaptunk a szovjet emberektől.

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság a felszabadulás 10. évfordulója alkalmából 1955. április 4-én 13 órakor koszorúzási ünnepélyt rendez a Leányfalu fölötti Vöröskösziklán emelt emlékoszlopnál. Az ünnepélyt megelőző 2—4-én zajlik le a hagyományos Felszabadulási természetjáró tájékoztató Emlékverseny.

Természetjáró Versenyzők! Legjobb tudásotokkal, alapos felkészültséggel, sportszerű magatartással küzdjétek az Emlékverseny díjaiért!

Természetjárók! Hazánk felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából jöjjetek minél többen a Vöröskösziklára!

Természetjáró Szakosztályvezetők! A két és félnapos munkaszünetet kihasználva, szervezzétek „felszabadulási emléktúrákat”! A szakosztályok tagjaival együtt hozzatok magatokkal az üzemek, hivatalok dolgozóit, a tanműhelyek és iskolák tanulóit!

Legyen az idei április 4. a magyar természetjárók nagy seregszemléje, méltó kifejezője a Szovjetunió iránt érzett, soha nem múlt hálánknak, s annak az elszánt akaratnak, mellyel készek vagyunk harcolni szabadságunkért és a békéért.

Székely Miklós
az OTTSz titkára

TÍZ ÉV ALATT

1945

A Madisz Testedző Egyesület rendezte meg a felszabadulás után az első budapesti sportversenyt 4-én a Sportsarnokban. Kerületek közötti férfi és női *kézilabdatornát* bonyolítottak le.

A Nemzeti Sportbizottság üzembe helyezte központi sportorvosi rendelőjét.

18-án Csepel és Újpest labdarúgó csapatai az élmezési kölcsön javára *labdarúgómérkőzést* rendeztek Csepelen.

1946

A sport tömegesítésének elősegítésére, a Budapesti Labdarúgó Alszövetség megrendezte a *középsiskolások labdarúgó bajnokságát*.

Megkezdtük nemzetközi kapcsolataink újrafelvételét és kiszélesítését, melynek során megindultak a *lenygel-magyar sporttárgyalások* is.

A demokratikus érzelmű sportolók, sportvezetők követelése: tisztítsák meg a Kultuszminisztérium Testnevelési Ügyosztályát a reakciós elemektől, akik zavarták a népi sportmozgalom kifejlődését.

1947

A kultuszárca költségvetésének nemzetgyűlési tárgyalásán a Magyar Kommunista Párt képviselői helytelenítették, hogy a kultuszminisztérium olyan csekély összeget kívánt a sportra fordítani, ami nem tette volna lehetővé a magyar sport fejlődését, a tömegeknek a sportba való bekapcsolását.

Párizsban Farkas Gizi, a Sós—Farkas pár és a Farkas—Pritzi pár *asztalitenisz* világbajnokságot nyert.

1948

Megalakult az *Országos Sport Hivatal*. Az erre vonatkozó döntés a demokratikus magyar sport számára a kormányzat legnagyobb elismerését jelentette. Az OSH

MÁRCIUS

feladatai: az iskolai, főiskolai, egyetemi testnevelés irányítása, az összes sportegyesületek és szövetségek működésének, a testnevelés és a sport minden ügyének irányítása, ellenőrzése.

A Gazdasági Főtanács a magyar sport életében nagyjelentőségű határozatot hozott: *fel kell építeni a Népstadiont*.

1949

Egyre jobban elmélyültek a *magyar-szovjet sportkapcsolatok*. A Szovjetunió legkiválóbb *sakkosói* utaztak Budapestre, hogy átadják tapasztalataikat a magyar sakkosóknak.

Sportolóink nagyszabású sportversenyek rendezésével résztvettek a Szabad Nép székházának felépítéséért folytatott akcióban.

1950

A Magyar-Szovjet Barátsági Hónap alkalmával a Szovjetunió világhírű *súlyemelői* érkeztek hazánkba. Bemutatókat és versenyeket tartottak Budapesten és vidéken, hogy ezzel is elmélyítsék a két nép közötti megbonthatatlan barátságot.

Szerkesztői üzenet

HAJDUNÁNÁSRA

Somorjai László testnevelő tanár: „A népi sport szülőanyja az iskola. Az iskolában nyolc esztendőig tanul az ifjúság, itt kell ezt a milliónyi ifjút meghódítani a sport számára. Az iskolából kikerült, munkahelyre jutott ifjúból lesz a népi sport hordozója, mert öröme telt benne, mert élménye van belőle, mert életfeltétele lett a sport. Ezért ne legyen ezután az iskolai testnevelés *csákiszalmája*, ne legyen sok nevelő és igazgató által mellőzhető *„melléktárgy”*.

Válaszunk: Levelének idézett részével egyetértünk. Viszont a tömegsport és a versenysport szembeállítását semmiképpen nem helyeseljük. Javasoljuk, állapodjunk meg abban, hogy a minőségi sport ne menjen a tömegsport rovására és a tömegsport hívei ne kisebítsék a minőségi sportot.

Birkózóink a stockholmi VB-n 16 részvevő nemzet között egy világbajnoksággal, két II. és egy III. helyezéssel a III. helyet foglalták el a nemzetek versenyében.

1951

A Szovjetunió segítségével nemcsak gazdasági, politikai és kulturális területen, hanem a sportban is megnyilvánult. Kiváló szovjet *birkózók* nagyszerű magyarországi bemutatói segítették elő birkózósportunk népszerűsítését, fejlődését.

A legfőbb sporthatóság a legnépszerűbb sportág számára is megteremtette az új keretet: *megegyei labdarúgó bajnokságot* indítottak.

1952

Ökölvívóink Moszkvában versenyeztek a „7 nemzet verseny”-én.

Olimpiai előkészületeink egyik legfőbb részét a kiváló szovjet sportolókkal való találkozások képezték. Ez év márciusában szovjet *tornászok* érkeztek Budapestre, hogy széleskörű tapasztalataikat átadják magyar sporttársaiknak.

Magyar sportküldöttség érkezett haza a Szovjetunióból, ahol többhetes tanulmányúton volt. *Hegyi Gyula* elvtárs beszámolót tartott a küldöttség tapasztalatairól, melyek alapján megindult a magyar sport átszervezése.

1953

Budapesten vendégszerepeltek a baráti Kínai Népköztársaság *asztaliteniszesei*.

Megindultak a *falusi spartakiádok* küzdelmei a falu sportjának felemeléséért.

Nagy magyar sikerek a bukaresti *asztalitenisz* világbajnokságon.

1954

Férfi és női *tornacsapatunk* nagy sikerrel szerepelt Párizsban és győzelmet aratott a francia női és férfi válogatott csapat ellen.

A helyzetfelismerési képesség fokozása a labdarúgásban

Labdarúgósportunk fejlettsége olyan magas színvonalat ért el, hogy minduntalan felvetődik a kérdés: melyek azok a lehetőségek, amelyeket a további fejlődés érdekében még kihasználhatunk, nehogy a labdarúgó-sport felfelé ívelésében törés következzen be.

Erre a kérdésre szakembereink más-más feleletet adnak. Egyesek a *technikai képzettség* színvonalának emelését követelik, mások a támadó és a védekező eljárásokon keresztül, a *taktikai tudás* továbbfejlesztését hangsúlyozzák, s szinte mindenki egyöntetűen követeli az *erőnlét fejlesztését*.

Úgy gondoljuk, hogy a technikai képzettség színvonalának állandó emelése mellett, a taktikai tudás fejlesztésére is mindig szükség van. Ezen belül számos olyan lehetőség kínálkozik, amely még kihasználatlan, amelynek fontosságát kevésbé ismerik, és így nem is foglalkoznak vele megfelelő mértékben. A sok lehetőség közül ragadjunk ki egyet, s nézzük meg, hogy ezen keresztül milyen mértékben érhető el a taktikai tudás színvonalának emelése.

★

A taktikai képzettség egyik összetevőjeként említhetjük a játékosok *helyzetfelismerési* képességét.

Mérkőzés közben szinte bosszantóan ismétlődnek olyan esetek, hogy a játékos a kínálkozó jó helyzetet nem ismeri fel. Az adódó helyzetekből nem tudja kiválasztani azt, amelynek kihasználása a legelőnyösebb lenne, jó helyzetben lévő játékos társa helyett egy kevésbé jó helyzetben lévőnek adja át a labdát. Nem tör kapura, amikor lehetősége lenne rá, lesen álló társának továbbítja a labdát és így tovább. Ilyen esetekben szoktuk megállapítani, hogy az illető játékosnak nem jó a helyzetfelismerő képessége.

Természetesen, ha a játékos technikailag képzetlen, gyakran hiába ismeri fel a helyzetet, hiába tudja, hogy annak kihasználása kívánatos lenne, technikailag képtelen azt megoldani. Nem tudja pontosan odaadni a labdát, ahová kellene; vagy éppen technikai képzettségének hiányossága folytán késlekedik és így marad kihasználatlanul a kínálkozó helyzet.

A helyzetfelismerési képesség tényezői

A kiváló technikai képzettség azonban még nem biztosíték arra, hogy a játékos a helyzetet mindig felismeri. A helyzetfelismerési képességet a játékos bizonyos pszichikai és fizikai tulajdonságai, továbbá idegi pihentsége és különféle érzelmi körülmények közrejátszása biztosítják.

Pszichikai tulajdonságok körébe sorolhatjuk a játékos emlékezési képességét, képzelőtehetségét. A gyakorlat és a játék folyamán *tapasztalatokat* szerez magának a labdarúgó, ezeket tudatában elraktározza. Az *emlékek* gyors felmerülése a játékos tudatában egyik előfeltétele annak, hogy *következtetni* tudjon arra, vajon az ismert vagy az ismerthez hasonló helyzetből mi következhet, hogyan lehet azt a lehető legeredményesebben kihasználni.

A *képzelőtehetség* éppen olyan, vagy talán még fontosabb tényezője a helyzetek felismerésének és kihasználásának, mint az emlékezési készség. A játékosnak nem kell megvárnia, amíg a helyzet adódik és nem annak kialakulása után kell kutatni emlékezetében, hogy vajon mi is szokott ilyenkor következni, hanem a képzelőtehetség birtokában *előre felkészül* egy kialakuló helyzetre. Eszményi az, ha a játékos nem vár arra, amíg adódik egy hely-

Ahogy a labdát figyelő játékos társait és ellenfeleit látja

Ha periférikus (peremi) látása javul, jobban látja a többi játékost akkor is, ha központi látását változatlanul a labdára irányítja.

(Székely Edit felvételei)

zet, és azt felismerve kihasználja, hanem tudatosan alakít ki olyan helyzeteket, amelyeket az ellenfél csak akkor ismer fel, amikor a kezdeményező játékos, vagy játékos-társai azt már megoldották. Ehhez természetesen elengedhetetlen, hogy a játékosnak legyen elképzelése. Ez az elképzelés viszont olyan tapasztalatokra épüljön, melyek gyakorlás folyamán kerültek a játékos birtokába.

A technikai képzettség mellett az emlékezési készség és a képzelőtehetség adja a játékos kombinatív képességét.

A periférikus látás szerepe a helyzetek kihasználásában

A helyzetfelismerési képesség egyik fizikai összetevője a játékos fejlett periférikus látása.

Először is mondjuk meg, hogy mi a periférikus, magyarul *peremi látás*.

A szem sajátos szerkezete teszi lehetővé azt, — hogy ha egy bizonyos tárgyra szegezzük is tekintetünket, körülötte széles körben látjuk az ott lévő egyéb tárgyakat is, bár nem olyan tisztán és élesen, mint azt, amelyre központi látásunkat irányítjuk. A labdarúgó játékos bizonyos technikai elemek megoldása közben kénytelen központi látását egy időre a technikai elem végrehajtására irányítani (pl. a labda közeledése, vagy a rúgás pillanatában), s csak előtte, vagy csak utána veheti igénybe központi látását a mezőny, s abban játékosársai helyzetének szemlélésére. A kapus például öklözéskor központi látásával nézi a labdát és mégis pontosan tudja odairányítani, ahová akarja, mert periférikusan látja a mezőnyt, meg tudja különböztetni saját csapatának és az ellenfélnek játékosait.

A labdarúgás sajátossága, a labda lábbal való megjátszása — a labda viszonylag nagy távolsága a szemtől — indokoltá teszi, hogy ezzel a kérdéssel is foglalkozunk, s megbizonyítsuk a periférikus látás fejlesztésének fontosságát.

A labdarúgó a labda megjátszása közben, bizonyos technikai elemek végrehajtásakor sohasem tudja annyira birtokolni a labdát, mint például egy kosárlabdázó, aki kézzel fogja, s minthogy így közelebb van a szeméhez is, elég ha periférikusan szemmel tartja a labdát. A labdarúgó kénytelen lekötöni egy időre — vagy egy időn belül többször — központi látását a labda megjátszására. A helyzetek gyors felismerése viszont megköveteli a mezőny, az ellenfél és saját játékosársai állandó figyelését akkor is, amikor központi látása le van kötve. A labdarúgó ezt periférikus látása segítségével oldja meg. Minél nagyobb területet tud belátni periférikusan, annál több lehetősége van arra, hogy a technikai művelet végrehajtása közben is felismerje a helyzetet és ki tudja azt használni. Ilyen szempontból talán a labdarúgó van a legnehezebb helyzetben. Egy te-

niszjátékos — aki például páros mérkőzést játszik — a labdát szemmel irányítva üttöjére, s közben periférikusan látja két ellenfelét is. A viszonylag kis terület, továbbá az, hogy legfeljebb két játékos helyzetét kell látnia — azt is tudja, hogy mind a kettő ellenfél —, megkönnyíti a teniszező helyzetét. Más a helyzet a labdarúgónál. Látómezejében egyszerre akár 8—10 játékos is lehet — ellenfél és saját játékos egyaránt — s ez nehezebbé teszi feladatát.

Mérkőzés közben olyankor is alakulnak helyzetek, amikor a játékos központi látása le van foglalva, s a mezőnyt csak periférikusan látja. Ennek szemléltetésére végezzünk egy egyszerű kísérletet.

Három játékos egyenlő oldalú háromszög csúcsain helyezkedik el egymástól 6—6 méterre.

„A” játékos ívelten dobja a labdát „B” játékosnak, aki a labdát letoppolja. „C” játékos a toppolás pillanatában kezével irányt, vagy számot (fehér táblán fekete betűvel) mutat, s azt a „B” játékosnak meg kell jelölnie. Lényeges, hogy az irány vagy szám mutatása a labdaátvételi pillanatában történjen. A technikai elemet végző „B” játékos kétféleképpen szerezhet tudomást a mutatott irányról vagy számról: központi, vagy pedig peremi látásával néz oda. A tapasztalat azt mutatja, hogy ha központi látását elvonja a labda átvételétől, akkor annak végrehajtása pontatlan lesz, vagy egyáltalán nem sikerül. Ha periférikusan nézi társát, akkor a technikai elem (ebben az esetben toppolás) végrehajtása sikeresebb lesz és a mutatott irányt vagy számot is helyesen tudja megállapítani. Ez és még néhány ilyen kísérlet bizonyítja a peremi látás fejlettségének fontosságát.

Vannak játékosok — többnyire fejletlen peremi látásúak — akik előre kiszemelik maguknak egyik társukat, akinek adni fogják a labdát, s ettől az elhatározásuktól még akkor sem tudnak szabadulni, ha közben sokkal előnyösebb helyzet kínálkozik, vagy az ellenfél lefedezte a kiszemelt játékost.

A fejlett peremi látással rendelkező játékosok szinte sakkoznak tekintetük irányításával. Az ilyen játékos az imént említett esetben pillanatok alatt kiszemelt egy megoldást, de azonnal meg is győződött arról, hogy az ellenfél ezt „kileste”; peremi látásával megállapítja, hogy látókörzetében elmozdult egy játékos, aki fedezetlen, jó helyzetbe került, tehát neki adja a lab-

dát. Ez a játékos a labda megjátszása közben periférikusan — természetesen időnként központi látásával is — állandó szemtanúja a helyzetek gyors váltakozásának és az egyszerre fennálló több megoldás közül pillanatok alatt tud választani, emlékezőtehetsége és képzelőtehetsége segítségével.

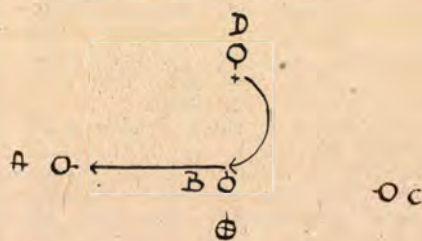
Ezek a megállapítások természetesen azokra az esetekre vonatkoznak (a helyzetek felismerése szempontjából), amikor a játékos a labda közvetlen megjátszásával van elfoglalva. A labda egyszerre csak egy játékosnál lehet, de a többi játékos is intenzíven részt vesz helyezkedésével a játékban. Ezek a játékosok nincsenek olyan nagy mértékben peremi látásukra utalva a helyzetek felismerésében, mert központi látásuk irányának állandó változtatásával szerezhetnek tudomást a helyzetek szakadatlan alakulásáról.

A periférikus látás fejlettsége, vagy fejletlensége velünk született fiziológiai sajátosság. Ez azonban nem zárja ki fejlesztésének lehetőségét. Fontossága megkívánja, hogy az edzők foglalkozzanak a játékosok peremi látásának fejlesztésével is. Ennek érdekében nézzünk meg néhány olyan módszert, gyakorlatot, amelyek a peremi látás fejlesztésén keresztül hozzájárulnak a helyzetfelismerési képesség fejlesztéséhez, ezen keresztül pedig a játékosok taktikai tudásának emeléséhez.

Gyakorlatok a peremi látás fejlesztéséhez

A peremi látás fejlesztésének egyik gyakorlata lehet némileg módosított formában az előbb említett kísérlet is. További gyakorlatok:

1. Három játékos áll egyenlő távolságra egymástól 5—5 méterre (A, B, C.). A középső játékos (B) mögött áll az edző. A középső játékos szemben szintén áll egy játékos (D).

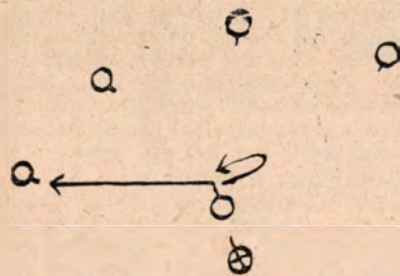

A középen álló „B” játékos ívelten dobja a labdát D-től, amelyet „kapásból” belsővel annak a játékosnak („A” vagy „B”-nek) kell továbbítani, aki közben leguggol. Hogy melyik játékos guggol le, azt az edző a „B” játékos mögül mutatja, ügyelve arra, hogy a mozgás kellő időben történjen, ne túl korán és ne túl későn.

2. Négy játékos félkörben áll. A középpontban áll egy játékos, aki lábbal emelgeti a labdát. (Központi látása teljesen le van kötve.)

A félkörben állók közül valaki hirtelen leguggol. A labdát emelgető játékosnak azonnal oda kell

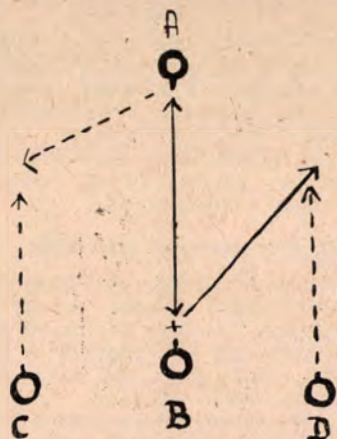
küldenie a labdát. Az edző ennél a gyakorlatnál is a játékos mögül irányítsa, hogy ki és mikor guggoljon le.

A helyzetfelismerési képesség fejlesztését, a periférikus látás létszerűbb gyakorlását szolgálják a következő edzésgyakorlatok is.

3. „A” játékos ívelt labdát dob úgy, hogy az a kaputól körülbelül 10 méterre érne talajt a kapu közepével egyvonalban. „B” játékos az ívelt labda felé fut. „C” kapus — miközben a dobott labda a levegőben repül — elmozog jobbra, balra, vagy előre. A labdára szaladó „B” játékos, ha a „C” kapus oldalirányban mozog el, akkor az üresen hagyott sarokba küldi a labdát kapásból, ha a kapus előremozog, akkor ívelje át a feje felett. Lényeges, hogy a kapus csak akkor kezdjen el mozogni, amikor a dobott labda repülésének tetőpontját már elérte. Így rákényszerül a rúgó „B” játékos arra, hogy a kapus mozgásáról csak peremi látással vegyen tudomást.

A gyakorlat nehezebb változata, ha ugyanezt ívelt labdával végezzük.

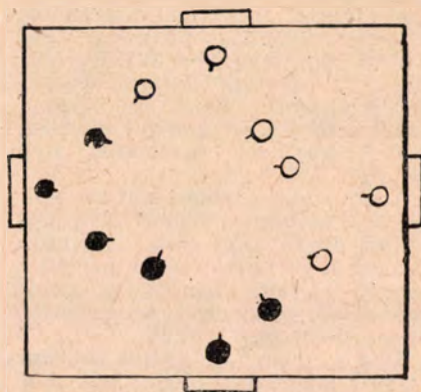

5. A helyzetfelismerési képesség, a megosztott figyelem, a periférikus látás fejlesztésének eszköze lehet játékos formában az úgynevezett négykapus játék. 40 x 40 méteres pályán a pálya mind a négy oldalán egy-egy 3 m-es kapuval, csapatonként 6-6 fővel játszunk. Egy csapatnak 2 kapuja van, a játéktér két egymásmelletti oldalán.

A játékosoktól nagy figyelmet, állandó körültekintést követel, azon-

kívül kényszeríti őket az erők arányos elosztására is.

Számos olyan gyakorlatot végezhetünk még, melyek a peremi látás fejlesztésén keresztül a játékosok helyzetfelismerő képességét javítják. Ezek állandó és rendszeres alkalmazása nagymértékben hozzájárulhat a játékosok taktikai tudá-

sának emeléséhez. Mindezeket a kis és lényegtelennek látszó lehetőségeket is meg kell ragadnunk, hogy labdarúgócsapatunk továbbfejlesztése folyamatos legyen.

Zalka András
TF-tanárségéd.

ÉSZREVÉTELEK

Hegyi Gyula, az OTSB elnöke mondotta az Országos Sportterkezetlen:

„Ahol a komoly, takarékos gazdasági ügyvitel helyett szakosztályok megszüntetésével „próbálják” megoldani a problémákat, ott figyelmen kívül hagyják azokat a sportfejlesztési célokat, amelyeket pártunk éppen most tűzött ki elénk, decemberi határozatában.”

És ennek ellenére, szinte naponta kapunk híreket sportkörökből — különösen vidékről, — ahol megszüntetik a párthatározatban is különlegesen fontosnak kiemelt, honvédelmi jelentőségű sportágak szakosztályait.

Kétségtelen, hogy a megváltozott körülmények között, a megszüntített anyagi bázison nem olyan könnyű fenntartani a szakosztályokat, mint a bőséges esztendőkből. De aki nem azért vállalkozott sportköri vezetésre, hogy ezzel erkölcsi — esetleg anyagi — előnyöket biztosítson magának, hanem azért, mert szereti a sportot — és ért is hozzá, — okvetlenül megtalálja az anyagi bázis szélesítésének, a sportkör továbbfejlesztésének lehetőségeit. Az igazi sportember nem riad vissza a nehézségektől, hanem azokat mindig csak átmenetinek, leküzdhetőnek tekinti.

Eppen az új feladatok megoldásával kell bizonyítaniuk sportköri vezetőinknek rátermettségüket, alkalmasságukat arra, hogy a párt

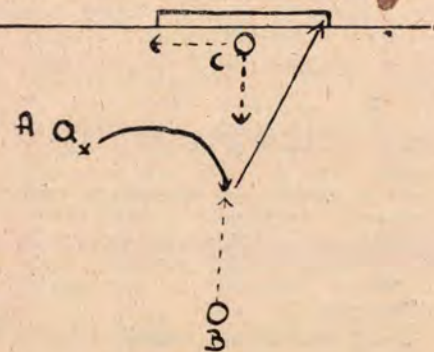
által kijelölt úton vezessék sportolóinkat.

★

Az anyagi bázis kiszélesítéséhez tartozik az a szervezőmunka is, amelyet sportegyesületeink kezdeményeztek a szurkolók baráti köreinek megalakítására, vagy fejlesztésére.

A szurkolók baráti köreinek szervezését, ezzel együtt a sportkörök és a velük rokonszenvező szurkolók kapcsolatainak erősítését minden szempontból csak helyeslehetjük. De ugyanakkor nem szabad elfeledkezni arról, hogy „hivatalból” senki sem lesz egy csapat, vagy egy sportkör szurkolója. A szurkolót mindig rokonszenv fűzi a sportkörhöz, vagy a csapathoz. De mi válthatja ki ezt a rokonszenvet a szurkolólból? Csakis a játékosok, vagy versenyzők eredményessége, lelkesége, a szurkolók számára rokonszenves magatartása. Minél rokonszenvesebb játékosok, versenyzők szerepelnek egy sportkörben, annál több a szurkolójuk. Ez olyan törvény, amely alól nincs kivétel. Senkit se lehet rábeszélteni arra, hogy olyanoknak szurkoljon, akik ellenszenvet ébresztenek benne, vagy legalábbis hidegen hagyják.

A szurkolók annál nagyobb tömegben fognak sorakozni egy-egy sportkör mögé, mennél jobban, helyesebben neveli a sportkör vezetősége a játékosait, versenyzőit.

A gyakorlat egyszerűbb fokozata, ha a kapus először csak oldalirányban mozog el. Fejlettebb labdarúgók-nál végeztessük úgy a gyakorlatot, hogy a kapus több irányba (oldalra és előre) elmozoghat, vagy akár cselezhet is. A pontosabb célzás érdekében végezhetjük a gyakorlatot úgy is, hogy a rúgó játékos ne az üresen hagyott kapurészbe továbbítsa a labdát, hanem a sokkal kisebb célpontot mutató kapust találja el.

4. „A” és „B” 10 méterre egymástól belsővel adogatnak. „B” játékostól jobbra és balra, kissé tőle hátrább áll „C” és „D” játékos. Amikor a labda „B” felé jön, „C” és „D” játékosok egyszerre futnak el „B” játékos mellett. Közben „A” játékos „C”, vagy „D” játékos lefedezésére indul. „B” játékosnak a fedezetlenül mozgó játékos útjába kell adnia a labdát.

A Petőfi Sándor-gimnázium SK tanulságos története

A Petőfi Sándor-gimnázium SK helyzete

1951-ben

a következő volt: az 5 éves terv keretén belül helyrehozták a tornaterem tetőzetét és felszerelését. (Addig a tabáni oldalban folytak a testnevelő órák, valamint MHK-próbázások). A sportkör felszerelése egy-két gyöngylabda, 8–10 sózó-labda 1 törött gerely, 2 súlygolyó, 1 diszkosz, 2–3 használható ugrómérce, 1–2 léc volt.

A névleges sportkörü munka csak az MHK-adminisztrációból és a próbákban állott. Az egész sportkörü munkát a testnevelő tanár mellett, a legjobb sportoló irányította rendszertelenül, a tömegek beszerzése és foglalkoztatása nélkül.

Ezen az állapoton kívánt segíteni az 1951. augusztus 15-én kelt „középiskolai sportkörök működési szabályzata”, hogy ennek alapján a középiskolai sportkörök munkáját országosan hivatalosan megszervezzék és ha esetleg valahol öntevékenyen már működött iskolai sportkör, annak munkáját megjavítsák.

Ez a szabályzat „Módszertani utasítások a helyes patronálás végrehajtása” címen az iskolai sportkörök patronálásáról is intézkedett.

Iskolánk sportkörét a B TSB 1951 október közepe táján, — amikor már közel 500 sportolni vágyó tanuló igényeit szeretnénk volna kielégíteni 10 szakosztállyal, — az Állami Nyomda patronálása alá helyezte.

Az Állami Nyomdának akkor mindössze három működő szakosztálya volt: labdarúgó, asztalitenisz és sakk. Az iskola növendékei addig 17 sportegyesületben versenyeztek, engedéllyel vagy anélkül, ellenőrzés nem volt, a tanulmányi előmenetel nem számított. Ezeknek a „sztárok”-nak nem nagyon tetszett az iskolai sportkör fegyelmezett, szegényes működése. Az első rosszul sikerült patronálás pedig abban merült ki, hogy 11 labdarúgót, 6–8 asztaliteniszest és 5–6 sakkozót a patronáló szerv leigazolt. Létesítményeket, edzőket, felszerelést, anyagi segítséget viszont nem tudott adni. Az elsős tanulókat nagyon szerettek volna atlétizálni, kézilabdázni, kosarazni, röplabdázni, evezni, célbalőni, tornászni, úszni, vívni, mégpedig igazi sportpályákon, valódi felszereléssel, jó edző kezei alatt.

Sportkörünk szervező bizottsága kiosztotta a belépési nyilatkozatokat, felfektetta a sportkörü és szakosztályi naplókat, megválasztotta az elnökséget, a szakosztályvezetőket és ezzel az iskola két kisméretű udvarán, a tornateremben, esetleg a Tabán sétányain megindult a diákok kedves közösségében, az iskolai sportkörben, a lelkes elsősztályosok között az edzés és versenyzés. A testnevelő tanári szoba a sportgyógymanó gyűjtőhelye lett. A poros oklevelek, bajnokok képei mellett az

iskolai csúcsok, magyar és világ-bajnokok képei sorakoztak egymás mellé. Elkészült a faliújság, amelyet a kiemelt sportágak mellett hirdmények, felhívások, kiírások, eredmények tarkítottak, a tanulók pedig kíváncsian olvasták a híreket, szemlélték a képeket.

A tervszerű munka

megindult. A sportkör elnöksége havonta ült össze. Elnöki megnyitó, jegyzőkönyv vezetése és annak hitelesítésére való kijelölés, elnöki beszámoló, titkár, pénztáros, szertáros, agit. prop. felelős jelentése, majd a szakosztályok vezetőinek jelentése és hozzászólások. Megindultak a tehetséggutató versenyek: atlétikában, kosár-, kézi-, röplabdában, úszásban. A munka oroszlanrészét az általános szakosztály vette ki, mert innen vezényelték a fiúkat kedvenc sportáguk felé. A sportkörök évvégi jelentéseiből kiderült a patronálás helytelensége, mert a fejlesztési terv teljesítése nem sikerült úgy, ahogyan szeretnénk volna.

Hiába! Budán az I. kerületben nincs pálya, az MHK-próbázásokra is csak a Margitszigeten volt mód.

Az OTSB felülvizsgálva a patronálást,

a következő évben

a Bp. Szikra SK-t jelölte ki iskolánk patronálására. A Szikrában több szakosztály működött ugyan, csak hogy Kőbányán, tehát igen messze az iskolától. A Szikrához is leigazoltak néhány szízt, kézilabdázót és ezzel ismét lezárult a patronálás. Talán ez is volt az oka, hogy iskolai kis sportkörünk magára hagyatva, egyre jobban összefogott. Az új elsősöket már iskolai, házi, kerületi, területi, Budapest és országos versenyeken indítottuk az iskola színeiben a ker. TSB értékes támogatása mellett. Az elnökség és szakosztályok vezetői kicserélődtek, az érettségi előtt állók helyett alsóbb osztályosok kerültek a vezetőségbe. A sportkörnek már 220 tagja lett, előbb 50 fillér, majd 1 forint tagdíjjal. A vezetőség kéthetenként ülésezett, gyarapodott a felszerelés, a X. oktatási osztály labdákkal támogatta a sportkört.

Atlétáink a területi bajnokságon sok díjat nyertek, labdarúgó csapatunk indult a Bpesti középiskolák bajnokságon, röplabdázóink II. helyen végeztek. Megrendeztük az osztályok közötti kosárlabda- és kézilabdabajnokságot.

Március 15-én, névadónk ünnepén testnevelési bemutatót rendez a sportkör, nagy sikerrel. Rendszeresen fizetik tagdíjait a tagok, szépül a sportfolyosó, gyűlnek az oklevelek, szebbnél szebb képek kerülnek tanulmányozásra, rendszeresen jelennek meg a cikkeket a faliújságon, amelyeket most már maguk a tanulók készítenek. Tagdíjfizetési

versenyt indítunk, a legjobb osztálypénztáros és a helyezettek érmet kapnak, az osztály oklevelet. Megnyerjük a kerület MHK-vándorzászlóját, első leszünk a fejlesztési terv teljesítésében. Két csapattal veszünk részt a Felszabadulási váltófutásban, első csapatunk 4. helyen végez.

A kerületi, a budapesti és az országos bajnokságokon szíznők igen szép helyezéseket érnek el. Csak egy nem megy jól, — a patronálás. Nincs pálya, edző, felszerelés, stb., nincs támogatás. *Ügyéltszik, az iskolai sportkör patronálja tehetségekkel a patronáló sportkört.*

Következő évben újabb patronálási felülvizsgálatot tart a B TSB, amelynek eredménye, hogy nem a Szikra, Lendület, Spartacus, hanem a 22 szakosztállyal rendelkező

Bp. Dózsa lesz a patronálónk

azzal a kikötéssel, hogy a közeli Margitszigeten biztosítja az atlétika, kézi-, kosár-, röplabda, labdarúgó, úszó és tenisz szakosztályok, a Szentkirályi utcában a torna, a Baross utcában a kézilabda szakosztály edzéseit és amennyire lehet, Budapest központjába helyezi a többi edzéseket is.

A Dózsa jól támogatja sportkörünket. 2 rend labdarúgó-, 10 rend atlétika-felszerelés jut a sportolóknak, ablakvédő rácsokat kap a tornaterem, kézilabdakapukat állítunk az udvarra, minden javítást elkészítenek a Dózsa-javitóműhelyek. Gépkocsikat kapunk tanulmányi és sportkirándulásokra, villamosjegyeket a versenyekre, hűsítőt a mérkőzések után. A Dózsa által patronált iskolák között több sportágban versenyeket rendeznek, Petőfi-kupát alapítanak. A patronáló sportkörteljes felelős teljes munkát végez. Időnként ellenőrzik a tanulmányi színvonalat is.

Javul a sportkörü vezetés. Egyre több testnevelés-mentes kerül a vezetésbe, akik örömmel, jól dolgoznak, versenybíróképző, sőt edzői tanfolyamokat is végeznek, jól adminisztrálnak, hiszen ők edzés és versenyzés helyett így élvezik a testnevelés és sport örömeit. Szerveznek, vezetnek, bíraskodnak és ezzel egyidejűleg testnevelési osztályzataik is jelesig érnek fel, az egyoldalú egyesületi bajnokokkal szemben, akik ezekre a munkákra nem minden esetben alkalmasak.

Megtekintik sportkörünk működését az OTSB, a B TSB, Bp. X. oktatási osztály, Oktatásügyi Minisztérium képviselői, ellátogatnak hozánk a sajtó, rádió munkatársai, sőt az NDK pedagógusküldöttsége is behatóan tanulmányozza iskolai sportunk szervezését és eredményeit.

A sportkör lelkes vezetősége és tagság egyre büszkébb lesz az eredményekre, az évszázó ünnepélyen érme, oklevelek, könyvek kerülnek a

jól dolgozó aktívák kezébe. Egyre nagyobb számban kerülnek ki sorainkból kész egyesületi vezetők, versenybírók, jó szellemű versenyzők.

A sportfal, faliújság, kiírások, tagszervezés, hírverések egyre jobbak. A vezetőség minden héten ülészik. Az elnökség és a szakosztályvezetők, helyettesek, intézők már 90 százalékban testnevelés-mentes, szakképzett, vizsgázott, lelkes, komoly, megbízható káderek. Statisztikák, grafikonok, világbajnokok sorozatai, a legszebb magyar és külföldi falragaszok, szép feliratok díszítik testnevelési és sporthelyiségeinket. A nevelési bizottság rendszeresen ülészik, a közepesnél rosszabbul tanuló sportolók időleges eltiltást kapnak az edzések és versenyek látogatásától. Már magyar bajnokok is nőnek ki sorainkból. Mezei (ötusa), Munteán (evezés), Molnár (vitorlázás). A sportkör sakkbajnokságán 128 induló volt, a középdöntőbe 33, a döntőbe 12 versenyző jutott. Sakk szimultán versenyt is rendezett sportkörünk, dr. Vajda Árpád nemzetközi mester 22 petőfista sakkozóval mérte össze erejét 300 néző előtt. Egy győzelmet, két döntetlent értünk el.

★

1954-ben júniusig azonban a patronálás ismét nem sikerült úgy, ahogy gondoltuk. A margitszigeti lé-

tesítmények mégsem álltak rendelkezésünkre, Újpestre szorult még a kézilabda is. A sí- és tenisz-szakosztályok a felszerelés hiányára való hivatkozással egy diákot sem tudtak foglalkoztatni. A leigazolt petőfista diákok, akik 2—3, sőt 4 órai villamosozással jutottak csak ki az újpesti edzésekre, fáradtan érkeztek vissza a kollégiumba, vagy haza. S ha az utazási és edzési idő együttesen 6 órát tett ki délután 3—9 között, mikor tanultak volna a diákok?

Tanulmányi átlaguk leromlott, 27 tanulót kellett letiltani a félévi osztályozó-értekezlet után, mert elégséges és elégtelen lett tanulmányi eredményük. Kitűnő és jeles tanulók is jutottak erre a sorsra. Felmerült a kérdés: ki a felelős azért, hogy ide jutottak ezek a jól indult tanulók?

Szeptember óta

az iskolai sportkör edzései naponta közvetlenül a tanítás után 1—2 óra után kezdődnek a testnevelő tanárok és TF gyakorló-tanárjelöltek vezetésével. 30—40—50 tanuló is dolgozik az atlétika, asztali tenisz, kosár-, röplabda, sakk, torna, háromtusa edzéseken, folynak az osztályok közötti alsós, felsős bajnokságok, gyűlnek az oklevelek és vándorzászlók, valamint serlegek.

Az I. ker. TSB évvégi értékelésén sportkörünk nyerte meg a legjobban dolgozó iskolai sportkör vándorzászló-díját, a TSB serlegét a Felszabadulási Verseny győzelméért, a Tanácsválasztási Kupa kosárlabdavillámturna díját, elsősk lettünk az MHK- és fejlesztési terv teljesítésében. A sportkör 288 rendszeresen fizető tagja 12 szakosztályban működik, úgy, hogy a közeles pályákkal rendelkező sportkörökkel lépünk szerződéses viszonyba. A legmesszebb lakó diák is 5—10 perc alatt ér a sporttelepre. Javul a tanulmányi átlag, jobb az iskola fegyelme, tömegesíteni tudjuk a versenysportot, egyre szakszerűbb és jobb a vezetés, nőnek a friss magyar bajnokjelöltek. A párthatározat végrehajtását a sportolók nevelése terén, gyakorlatban eredményesen megindítottuk.

1955 március 1-én délután 14 órakor a sportkör teljes tagsága előtt Benedek Gábor világbajnokunk tartott előadást iskolánk dísztermében, s ezzel megindult háromtusa szakosztályunk is körülbelül 30 taggal.

Itt tartunk. S arra lennének legbüszkébbek, ha minél több középiskolai sportkör követné a példánkat.

Paulinyi Jenő

testnev. tanár,

a sportkör tanárelnöke.

Atléták mezei futása — a Népligetben (Magyar Fotó, Szécsényi József felvétele)

Zságot Irén Auerbach-fejese hátra

(Sárosi Imre felvétele)

A műugrás fejlődésének alapfeltételei

A műugrás — a műkorcsolyázással és az akrobatikus tornával együtt — az esztétikai sportágakhoz tartozik. Alig képzelhető el szebb sportteljesítmény, mint egy hibátlanul végrehajtott ugrás, amikor az emberi test a levegőben végzett pontosan előírt, harmonikus mozgás után, fegyelmezett tartással, szinte nesztelenül tűnik el a vízben.

A sport célja, hogy erősebbé, ügyesebbé, egészségesebbé, munkabíróvá tegye az embert. Nézzük, hogyan felel meg a műugrás ezeknek a követelményeknek.

A műugrás élvezetes, változatos és szórakoztató sport; nagymértékben növeli az ügyességet, az erőt, és az összes izmok fejlesztése révén arányossá, egészségessé teszi a testet.

A kezdő ugró bizonyos idő múltán *levegőbiztonságot* szerez, azaz a test rövid- vagy hossz tengelye körül végzett többszörös forgás esetén is *érzi*, hogy milyen helyzetben van. (Hiszen, ha ezt nem érezné, akkor nem azt az ugrást végezné, amit akar, hanem, ami éppen sikerül.) Mivel az ugrónak gyakran a másodperc töredéke alatt kell határozni és ezt az elhatározást szinte ugyanakkor végre is kell hajtania, a műugrás fejleszti a helyzet gyors felismerésének készségét

és a reflexeket. (Itt említem meg, hogy *Kárpáti Károly*, a szabadfogású birkózás 1936. évi könnyűsúlyú olimpiai bajnoka, vidéki műugróbajnok volt.) A bátorság fejlesztésére is alig találhatnánk jobb eszközt a toronyugrásnál, ahol az ugró tíz méteres magasságból végzi a különböző gyakorlatokat.

A műugrónak bizonyos fokig művelnie kell a tornát, főként az akrobatikus tornát. A műugrás megköveteli, hogy az ugró egész otthonosan mozogjon a vízben, annál is inkább, mivel úgyszólván minden ugrásnál (az ugrómedence mélységétől függően) öt, öt és fél méter mélységbe merül le. A levegőben végzett különféle forgásokhoz erős hát- és hasizmok szükségesek. Ezenkívül toronyugrásnál az ugrások egy részét kézenállásból hajtják végre. Ez azt jelenti, hogy a műugró izomzata hasonlítani fog a tornász és az úszó izomzatához is. Az izmok rugalmasak lesznek (mivel rövid ideig tartó, gyors munkát kell végezniök), de nem rövidülnek meg, mint a tornászoknál, viszont nem is puhulnak el úgy, mint az úszók izmai. Nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy a műugrás egyesíti a torna és az úszás összes előnyeit.

Hogyan lehetséges, hogy ebben a szép és a testnevelés szempontjából igen hasznos sportágban nálunk nem tudunk olyan eredményeket felmutatni, mint egyéb hasonló mozgáselemeket tartalmazó sportágakban? Talán a magyarok éppen erre a sportágra nem volnának alkalmasak? Talán fiainkból és lányainkból hiányzik a műugrás tökéletes elsajátításához szükséges akaraterő és bátorság?... Azt hiszem, hogy sportágunk viszonylagosan elmaradottságának okai másban keresendők.

1. A magyar műugrósport elmaradottabbnak *látszik*, mint amilyen. A magyar ugrók igen ritkán kerülnek el egy-egy nemzetközi versenyre. A nemzetközi versenyek levegőjét azonban meg kell szokni! Mindnyájan tudjuk, hogy az „idegsportoknál”, amelyekhez a műugrás is tartozik, milyen nagy szerepet játszik a túlfokozott felelősségérzetből fakadó feszültség. Ha igen tehetséges, komoly tudással rendelkező, de még fiatal, kiforratlan versenyzőink évenként egyszer, vagy kétszer komoly nemzetközi versenyen szerepelnek, akkor úgy érzik, hogy ez az a soha vissza nem térő alkalom, amikor hazájuk műugrósportjának végre elismerést szerezhetnek. Rettengnek attól,

hogy akár egy ugrást is elrontsanak. Persze az eredmény az, hogy szinte egyetlen gyakorlatuk sem sikerül úgy, ahogy tényleges tudásuk alapján várni lehetne.

2. A magyar műugrósport nem rendelkezik tömegekkel. Tömegesítés nélkül a legritkább esetben lehet világviszonylatban is számottevő eredményeket elérni. Annál magasabb piramist tudunk építeni, minél nagyobb az alap. Tehát a magyar műugrósport minőségi fejlődésének egyik legfontosabb feltétele a tömegesítés. Vizsgáljuk meg, hogy ez miképpen valósítható meg.

A tömegesítés egyik főfeltétele az anyagi bázis biztosítása. Nem szándékozom pénzügyi fejtegetésekbe bocsátkozni, de megjegyzem, hogy a műugrás igen olcsó sportágnak tekinthető. Egyéni felszereléseként mindössze egy fürdőruha kell hozzá. De az uszodái felszerelés sem jelent nagy befektetést, a megkövetelt vízmélység pedig az ország sok uszodájában rendelkezésre áll, csak ki kellene használni a lehetőségeket.

A tömegesítéshez természetesen szükséges az is, hogy sokan érezzék kedvet az illető sportághoz. Arról, hogy ifjúságunk milyen kedvvel úzná a műugrást, a műugródeszékkel, vagy más ugróalkalmatossággal felszerelt uszodák úszómesterei szolgálhatnának a leghitelesebb adatokkal.

3. A népszerűsítés és az ugrólehetőség biztosítása az erre alkalmas fővárosi és vidéki uszodákban még mindig nem elegendő. Szükség van megfelelő szakember nevelésére is. Már kísérleteztek azzal, hogy a volt vidéki műugrókat bekapcsolják a nevelőmunkába. Minthogy azonban vidéki városainkban ma

sincs műugró-élet, azt kell feltételeznünk, hogy az eddigi kísérletek nem voltak célravezetőek. A vidéki edzőket, illetve edzőjelölteket meghívták egy-egy elméleti tanfolyamra, amelyek elvégzése után az illetők ismét magukra maradtak. Helyesebbnek látszik az a megoldás, hogy a vidéki edzők ne elméleti, hanem *gyakorlati* oktatásban részesüljenek. Az OTSB az alapozó időszakban úgynevezett alapozó edzéseket szokott rendezni a válogatott versenyzők számára. A válogatott műugrókeret ilyenkor főként alapugrásokat gyakorol egyméteres deszkáról. Helyes volna, ha az alapozó edzések tartamára az ugrásra alkalmas uszodával rendelkező vidéki TSB-k egy-egy műugróedzőt (vagy edzőjelöltet) küldenének Budapestre. A vidéki és a budapesti edzők között az edzések ideje alatt kialakult kapcsolatokat a közös edzés befejezése után is fenn kellene tartani. Leghelyesebb volna talán, ha a *műugró szakosztályokkal rendelkező budapesti egyesületek szíviügyüknek tekintenék egy-egy vidéki város műugrósportjának támogatását*, ami ugyanazon sportegyesületen belül igen könnyen megoldható.

4. A tapasztalat azt mutatja, hogy a műugrás magasabbfokú elsajátításához nem elég a szakkönyv, a többé-kevésbé képzett edző és a jó tanács. Minél többször kell ugrókat látni, ha másképpen nem, legalább filmen. Sőt, a jó oktatófilm bizonyos szempontból még a leghasznosabb, mert a lassított mozgás jobban megfigyelhető.

5. Különös súlyt kellene helyezni arra, hogy a vidéki műugrók az egyméteres deszkáról tanulják meg

a gyakorlatokat. Természetesen kívánatos, hogy a vidéki uszodákban legyen egyméteres és háromméteres deszka is. De ahol csak egy elugróhely felállítása lehetséges, ott inkább egyméteres deszkát szereljenek fel. Az alacsonyabban elhelyezett deszkán az ugró (különösen a kezdő) sokkal bátrabban és biztonságban fog mozogni. Ehhez hozzájárul az az előny, hogy egyméteres magasság esetén bizonyos engedelményeket lehet tenni a szükséges vízmélységgel kapcsolatban, azaz, ha minden kötél szakad, egyméteres magasságból még 2,7–2,8 méter mélységű vízben is végezhetünk ugrásokat.

Az OTSB 1953-ban életbelépett új Egységes Sportminősítési Szabályzata szerint egy méterről rendezett versenyen is elérhető az ifjúsági-, a harmad- és a másodosztályú minősítés. 1955-ben már országos versenyeket, sőt országos ifjúsági és felnőtt bajnokságokat is fognak rendezni ebben a versenyszámban.

Ha vidéki ugróink többször elindulnak majd olyan egyméteres műugróversenyeken, ahol a főváros legjobb versenyzőivel is összemérhetik erejüket, rá fognak jönni olyan mesterségbeli fogásokra, amelyek segítségével fejlődésük igen meggyorsul. A háromméteres ugrásra pedig sokkal könnyebb átállni, mint gondolnók.

Meg vagyok győződve arról, hogy sportvezetőink módot fognak találni az így felszínre került tehetségek felkarolására és fejlődési lehetőségük biztosítására. A műugrás tömegesítése pedig maga után vonná a minőségi fejlődés meggyorsulását is.

Papp Bálint

A vízilabdajáték „kulcskérdés“-éről

A vízilabdázás új játékszabályának bevezetése, tehát 1950. év óta állandóan foglalkoztatja mind a hazai, mind a nemzetközi vízilabda-sport vezetőket, „az álló középcsatár“ és az azt fogó „álló hátvéd“ kérdése. Nincs az a mérkőzés, ahol ne állna a legnagyobb nehézségek előtt a vízilabda játékvezető akkor, amikor az álló középcsatár és hátvéd egymás elleni küzdelmében kell ítéletet hoznia. Mindkét játékos csapatának legképzettebb, legravaszabb és legtöbb esetben a legerősebb tagja. Ez természetes is, mert az egyiktől függ csapatának eredményessége, a másiktól pedig az ellenfél eredményességének meggátolása. Ennek a kettős célnak elérésére, amelyek jó vagy rossz megoldása döntő kihatással van a mérkőzés eredményére, az első perctől az utolsóig a két játékos között ádáz test-test elleni küzdelem, pozícióharc folyik, amihez igen gyakran még a labdának is alig van köze.

Ezért merült fel a Nemzetközi Vízilabda Tanács előtt ennek a kér-

désnek az a megoldása, hogy a kapu előtti négy méteren belüli területről a játékosokat szabálymódosítással ki kell tiltani. Véleményem szerint azonban a kérdésnek nem ez, hanem a *korszerű, fejlődésre alkalmas játérendszer bevezetése* lenne az igazi megoldás.

Erő — technika nélkül

Mielőtt a követendő játérendszer kérdéséről beszélnék foglalkozni kell a középcsatár és az azt fogó hátvéd játékának fejlődésével.

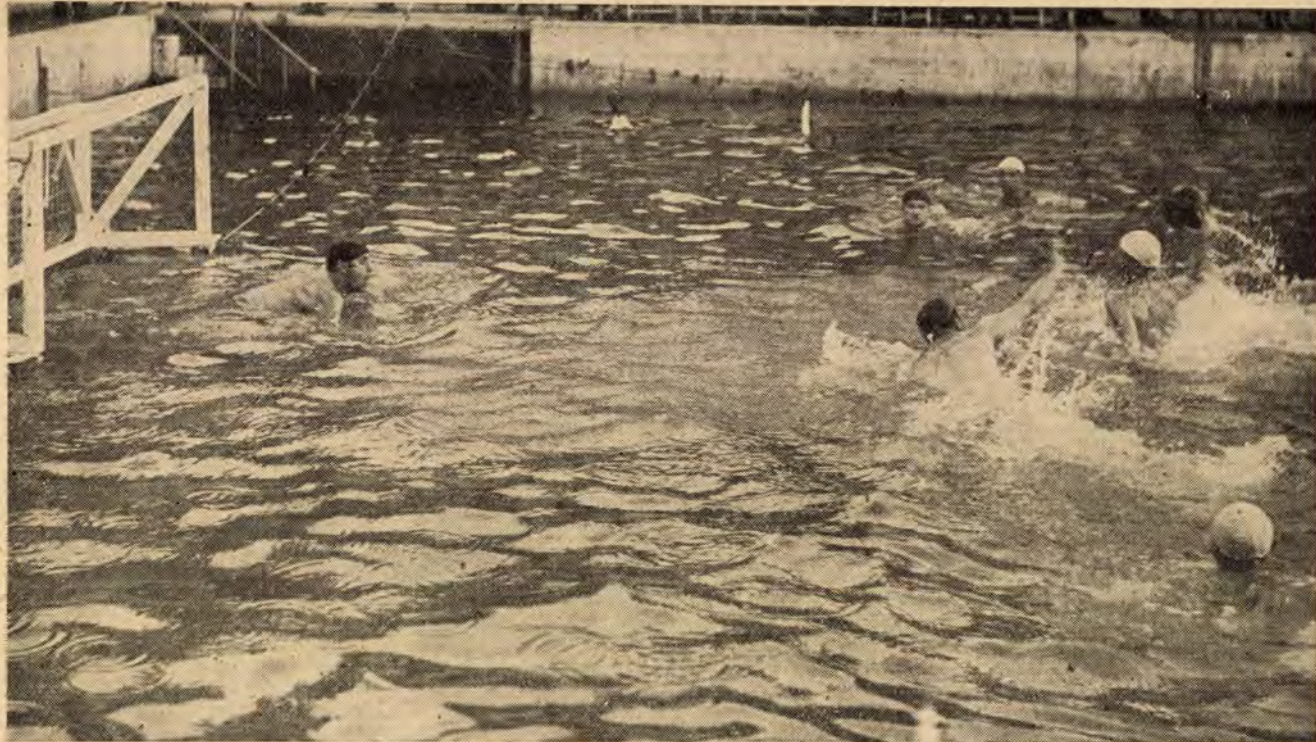
Az angol vízilabdásport első nagy középcsatára már az első világháború előtt és közvetlen utána Radmilovich volt. Ő is, valamint a svédek akkori híres középcsatára, Backlund is hatalmas, nagytermetű és nagyerejű játékos volt. Az 1929-ben Budapesten szerepelt svéd Eric Anderson is ennek az ókori középcsatár-típusnak volt a képviselője. Ezek a játékosok ellenfelük kapuja előtt állva, hatalmas erejükkel, nagvrészt merev karral, előlről húzott, vagy

csavart dobásaikkal igyekeztek gölt szerezni. Levegőjátékuk majdnem semmi, kettőzés, vagy hasonló technikai kivitelezés igen ritkán volt náluk látható. Az ellenük játszó hátvédek szintén lassú, sőt ellenfelük-nél lassúbb, csak rombolásra, akadályozásra beállított nagyerejű játékosok voltak.

A fejlődés útja

A hátvédjátékban óriási változást hozott a korábban csatárt játszó, majd védelembe vonuló Fazekas Tibor nagy fejlődést jelentő szereplése. Ő már elődjének és sporttársainak csak erőre alapított, elnyomó akadályozó játékától eltérően, a vízből nagy lábtempóval kiemelkedett, a labdát lehetőleg már a levegőben igyekezett megszerezni, vagy ha ez nem sikerült, a technikára és a helyezkedésre alapította játékát. Még ma is mintaserű, tanításra méltó szerelésén kívül, kiváló labdaleadási készségével a támadások megindításában és segítésében is résztvett.

Fazekas stílusát Sárkány Miklós

Fazekas így próbálta akadályozni Némethet a góldobásban

és Ivády Sándor vitte tovább, s az utóbbiról elmondhatjuk, hogy a szerelés és a labdatovábbítás szempontjából tökéletesen.

A középcsatárjáték vonalán a régi hagyományokat nálunk Vértesi József, a németeknél Amann, a franciáknál Cuvellier folytatták. Náluk azonban már igen gyakoriak voltak a fejlettebb technikai megoldások, kettőzések, a húzások, stb. alkalmazása.

A középcsatár játékba 1928—29-ben a fedezetjátékosból lett középcsatár, Németh János vitt újabb fejlődést. Játékánál elsősorban a technikai, kisebbtávú mozgás mellett az állandó levegőből kapáslövésre törekvés volt a jellemző tulajdonság.

Közben az állóhátvédjáték is tovább fejlődött. Először a német Cordesnél és Gunstnál, majd nálunk és más országokban is nyilvánvalóvá lett az a törekvés, hogy a középcsatárra hosszú, jóalakú, szerelni tudó, de a támadást nemcsak leadásaival, hanem szökéseivel, leúszásaival is megindító játékos állítsanak.

„Fix” középcsatár nélkül

Ezen a ponton azután meg is állt a fejlődés. Megállapíthatjuk azt is, hogy a vízilabdajáték e területén az új játékszabály sem hozott fejlődést jelentő változást.

Mi lenne az igazán jó és fejlődőképes játék?

Mindenesetre, először is olyan játékosokra van szükség, akik kiváló úszási és technikai felkészültséggel rendelkeznek, az ellenfelükhöz alig érve, mindenkor a csapatjátékba beilleszkedve töreksenek a labda meg-

szerezésére, s a megszerzett labdával játékos társaik helyzetbehozására, vagy gól elérésére igyekeznek.

Milyen módon érhető el ez a középcsatár játékerületén? Egyszerűen olyan módon, hogy ne legyen álló középcsatár.

A magyar labdarúgósportban óriási fejlődést jelentett az esztendőök óta együtt játszó belső hármásunk, Kocsis, Hidegkúti és Puskás játéka. Véleményem szerint e sportágban elért helyzetünk egyik alapja az, hogy tulajdonképpen nincs középcsatárunk, ellenben a csapatnak van három, helyét folyton változtató, labdával egymást mindig kereső belső csatára. Ezt a játékot kell megvalósítani nálunk a vízilabdában is. A csatársorban gyors, állandóan mozgó, úgynevezett „higanyjátékosok” kellenek, akik jó technikai felkészültség-

gel, lövőkészséggel és megfelelő állóképességgel rendelkeznek.

A csatárokat fogó hátvédjáték kérdésének megoldása pedig nem áll másból, mint hogy a jól úszó hátvéd tisztán, hibamentesen szereljen és állandó szökési-támadási kísérletekkel fárasssa, védekezésre szorítsa az ellenfél csatárait.

A csatár- és védőjáték, de egész vízilabdásportunk korszerű fejlesztése nem tűr halasztást, mert ezzel a kérdéssel a világ többi, a vízilabdásportot egyre nagyobb tömegekkel űző nemzetek is foglalkoznak. A jó, korszerű vízilabdajáték megteremtésére és megtanulására a nemzetek között verseny folyik és ebben a versenyben nekünk, magyaroknak nem szabad lemaradnunk.

Németh János
mesterfokú vízilabda-edző.

LESZÁLLÍTOTT ÁRÚ SPORTKÖNYVEK

	Régi ár	Új ár
Atlétikai évkönyv. 1945—1950.	35,—	20,—
Atlétikai évkönyv. 1951—1952.	24,—	15,—
Dobránszky—Énekes—Kovács: Az ökölvívó-edző munkája	33,—	16,—
A helsinki olimpia (Szerk.: Mező F.)	19,—	10,—
A. M. Ignasenko: Akrobatikus torna	18,—	10,—
Izskova: Jeges utacsákák	10,50	5,—
Lovaglás és hajtás	40,—	20,—
Molnár Géza: Korszerű kerékpáros pályaversenyzés	27,50	12,—
Molnár Géza: Korszerű országúti kerékpárversenyzés	8,—	4,—
A Népstadion megnyitó ünnepélyének gyakorlatai	30,—	10,—
Sakkvilágbajnokjelöltek versenye Budapest, 1950. kötve	19,—	10,—

Ezenkívül még néhány sí-, atlétikai-, torna-, evezési-, sportlövészeti- és ökölvívó-sportszakkönyv árát is jelentősen csökkentették.

Kaphatók az ÁLLAMI SPORTSZAKKÖNYVESBOLTBAN
(Budapest, VII., Rákóczi út 64.)

és az ország valamennyi állami könyvesboltjában

Az asztalitenisz sportszerűtlen „meglepetései” ellen

Közeledik az 1955. évi asztalitenisz világbajnokság, melyet április 16—24. között bonyolítanak le a hollandiai Utrechtben. A világbajnoksággal egyidőben rendezik meg a Nemzetközi Asztalitenisz Szövetség (ITTF) szokásos évi kongresszusát. Ezen a kongresszuson újra napirendre kerül e sportág világszerte legvitatottabb kérdése, a „szivacs”.

Vizsgáljuk meg

a jelenlegi helyzetet a szivacsos ütő körül, tisztázzuk ezzel kapcsolatosan a Magyar Országos Társadalmi Asztalitenisz Szövetség álláspontját.

A magyar asztaliteniszezőket a szivacsos ütőhöz nem a legkellemesebb emlékek fűzik. 1952-ben Bombayban a szivacsos ütővel játszó *Satoh* a világbajnokságtól ütötte el *Kóczyánt*, 1954-ben Londonban újra a szivacsos ütővel játszó *Ogimura* fosztotta meg a világbajnokságtól *Sidót* és a két szivacsos ütőst — *Ogimurát* és *Tamasut* — felvonultató japán csapat verte ki a magyar férfi csapatot a Swaythling Cup-ért folyó küzdelemből.

E kudarcok — de különösen a londoni, — arra készítette a magyar asztalitenisz vezetőit, hogy fokozottabb figyelmet szenteljenek a szivacsos ütő problémájának. Nagy érdeklődéssel figyeltük azt a vitát, mely a szivacsos ütő használata és tulajdonságai körül a szaksajtóban világszerte folyik és igyekeztünk a londoni világbajnokságon, s az utána rendezett nemzetközi találkozókön szerzett tapasztalatokat hasznosítani.

A magyar válogatott keret edzői, *Várkonyi László* és *Juhos József*, ma már szintén szivacsos ütővel játszanak, hogy minél több tapasztalatra tegyenek szert a játék folyamán és ennek megfelelően készítsék elő a válogatott versenyzőket a világbajnokságra és a nemzetközi találkozókra.

A szivacsos ütőről — élvonalbeli edzőink, játékosaink kívánságára — előadás hangzott el a társadalmi szövetség edzőinek tanácsában. Újságcikkek ismertették előnyeit, hátrányait, tulajdonságait.

A szivacsos ütő

legszenvedelmesebb és legfontosabb tulajdonsága, hogy a játékot gyorsabbá teszi. A szivacs nagyobb rugalmassága révén nagyobb átütőerőt biztosít s ez elsősorban a támadó játéktípusnak kedvez és nem a védőnek, mint azt korábban hittük. Kétségtelenül igen nagy a „pszichikai”, lélektani hatása, de nem értek egyet *Leach*-val, aki az Angol Szövetség lapjában a „Table Tennis”-ben azt írja, hogy a szivacsos ütő csak „pszichikai fegyver”. Egyetértünk viszont azzal a megállapítással, hogy a régi gumis ütővel is lehet eredményesen játszani a szivacsos ütőt használó versenyző ellen.

Mi szükséges ahhoz, hogy a régi gumis ütővel játszó versenyző eredményesen vegye fel a küzdelmet a szivacsos ütővel játszó versenyzővel szemben? Véleményem szerint, elsősorban *jobb reflexek, jobb erőnlét, jobb összpontosítás, nagyobb gyorsaság és rugalmasság, végül erősebb nyesés a védekezésben*. Ezek a tulajdonságok a régi gumis ütőnél is fontosak voltak, de most a „szivacsos ütő korszakában” még inkább előtérbe kerülnek. A szivacs tehát sokkal *atlétikusabb, rugalmasabb mozgást és fokozottabb figyelmet* követel meg, mint a régi gumis ütő és azoknál a versenyzőknél, ahol ez hiányzik, kevés a remény a győzelemre.

Említést kell tenni a szivacsos ütő olyan egyéb tulajdonságairól is, melyek szintén szerepet játszanak a játék folyamán. Ilyen tulajdonság, hogy az asztaliteniszre jellemző hang, a labda-ütő-asztal-kattogás elmarad, illetve egy ütem kiesik, mivel a szivacstól a labda „hangtalanul” vágódik vissza. Ez a körülmény a versenyző *ritmusérzékére* van kihatással, mert reagálókészsége gátlást szenved. *Ezt csak hosszas játék után lehet megszokni*. Orvosi vélemény szerint az ütőnek ez a tulajdonsága is befolyásolja az idegek korábbi elfáradását.

Tapasztaltuk, hogy azoknak a versenyzőknek könnyebb az átállás a szivacsos ütőre, akik *magas techní-*

Gervainé is „szivacs”-cal játszik.

Kai felkészültséggel rendelkeznek, — *Gervainé, Szepesi stb.* — tehát a szivacsos csak technikailag teljesen képzett játékosoknak válik igazán előnyére, — akik a régi gumis ütővel is eredményesen versenyeztek. Érdekes megfigyelni azonban azt is, hogy a még oly jó képességű, de egyoldalú versenyzők, mint például *Gyvetvay*, vagy *Fantusz*, sem tértek át szivacsos ütőre.

Az eddigi tapasztalatok alapján

Meg lehet állapítani, hogy a szivacsos ütővel való játék eredményes, de rendszerint *nem szép*. Ez a körülmény igen fontos a nézők, de a versenyzők szempontjából is. Akik látták Hágában a „szivacsos döntőt” *Dolinár és Flissberg*, Londonban *Ogimura és Flissberg* között, bizonyíthatják, hogy bár a találkozások izgalmasak voltak, a nézőknek nagy csalódást okoztak. Gyors labdamenetek, ütések után egy játszma körülbelül 4—5 perc alatt ért véget. A londoni világbajnokság döntő estjén sok néző, aki elkésett, már nem látta a férfi egyes döntőjét.

A hazai versenyeken a szivacsos ütős játékosok egymás elleni találkozóján, az ellenőrző mérések alapján megállapítható volt, hogy a játszmák mindössze 4,5—5 percig tartottak. Ezzel szemben a régi gumis ütővel a játszmák körülbelül 15—20 percig is tartanak. Ellenben, ha szivacsos ütővel játszó versenyző a régi gumis ütőt használó versenyzővel játszik, — mint például *Sidó Ogimura* ellen Párizsban, — akkor a játék szépségben és izgalomban egyaránt bővelkedik.

Az eddigi tapasztalatok azt is bizonyítják, hogy azok a versenyzők, akik már huzamosabb ideje játszanak szivaccsal, vagy szivacs ellen, — *kisimelve tulajdonságait, felkészültebben veszik fel a küzdelmet* és mozgásban alkalmazkodva az új ütő sajátosságaihoz, — eredményesebben tudnak harcolni ellene.

Hogy mi lesz a sorsa a szivacsos ütőnek, azt a most sorra kerülő XXII. világbajnokság és kongresszus dönti el. A londoni világbajnokságon még igen kevesen játszottak szivacsos ütővel.

A londoni kongresszuson azt a walesi javaslatot, hogy tiltsák el a szivacsos ütőt, mert „megfosztja szépségétől a sportágat”, — nagy vita után 46 : 28 arányban elvetették. A vita során számos felszólalás hangzott el a szivacsos ütő mellett és ellene. A legtöbb hozzászóló azzal érvelt, hogy *időt kell adni a tapasztalatszerzésre*. Igen érdekes volt a kongresszuson a japán delegáció véleménye. Kifejtették, számukra közböbs, hogy a szivacsos ütőt betiltják, vagy sem, mert *ha betiltják, akkor egy olyan újabb ütővel fognak kísérletezni, ami még eredményesebb és újszerűbb lesz, mint a szivacsos*.

Gyvetvay Elemér legutóbb Jugoszláviában találkozott *Ogimurával*, az

1954. évi világbajnokkal. *Ogimura* elmondotta, hogy Japánban a szivacsos ütő már „elavult fegyver”. A „soft” (a puhagumi) kiszorította a szivacsot. Egy számunkra még ismeretlen versenyző, *Tanaka*, aki ilyen ütővel játszik, *Ogimurát* az 1954. évi világbajnokot is legyőzte és kezében az új ütő „félelmetes fegyver”-ré vált.

Ogimura

Gyvetvay haza is hozott egy ilyen ütőt és egyik tanítványa, a 15 éves ifjúsági *Váradí* játszik vele, — igen eredményesen.

Szivaccsal vagy puhagumival

játszanak-e Utrechtben a japánok? Vagy valami mással?...

Lehet-e készülni az egyre újabb ütőkkel játszó japánok ellen?

Véleményünk szerint — nem!

Mit tudnak és milyen ütővel játszanak, az csak a világbajnokságon Utrechtben derül ki. Sportszerű-e az ilyen felkészülés?

Véleményünk szerint — nem!

Miért?

Ha a többi sportágak *technikai* felszerelését nézzük, azt tapasztaljuk, hogy a győzelem elérésénél nem a felszerelés, az anyag a döntő, hanem az ember, a versenyző. Az utrecht-i kongresszusnak határoznia kell arról, hogy az asztaliteniszben a mérnökök, a feltalálók döntsék el a mérkőzések sorsát, vagy a versenyzők, akik egy-típusú felszerelést használva, a legjobbnak bizonyulnak. Nem kétséges, hogy az embernek és nem az anyagnak kell győzedelmeskednie.

Az utrecht-i kongresszuson

határozatot kell hozni az ütő szabványosításával kapcsolatban és ezt a szabványosított ütőt kell használnia majd minden versenyzőnek. Ha a szabványosított ütő szivacsos ütő lesz, — játsszon mindenki szivaccsal, ha a régi gumis ütőt szabványosítják, akkor azzal.

Ezzel a határozattal gátat emelünk annak a helytelen irányzatnak, mely a sportágon belül megindult. Ideje, hogy megakadályozzuk a sportszerűtlen eszközök alkalmazását sportágunk területén. Ebben az állásfoglalásunkban nem állunk egyedül. A csehszlovák és osztrák asztalitenisz szakemberek hasonló elveket vallanak.

Mi nem a szivacsos ütő, nem a sportág fejlődése, a haladás ellen foglalunk állást, hanem a sportszerűtlen eszközök alkalmazása ellen, mert a *jelenleg fennálló helyzetet sportszerűtlennek tartjuk*.

Egyben felvetjük azt a gondolatot, hogy más sportágak, mint például az úszás, vagy vívás nyomán, nem lehetne-e az asztaliteniszben is *megosztást* alkalmazni. Ahogy az úszásban a sima mellúszástól elválasztották a pillangóúszást vagy a vívásban külön vívják a tör- és külön a párbajtőr számokat, nincse itt az ideje, hogy a nemzetközi szövetség külön válassza a szivacsos ütőt a *rendes gumis ütőtől*. Ezáltal mindkét kategóriában eldőlné, ki a legjobb.

A felsorolt javaslatok bizonyítják, hogy komoly probléma megoldása vár az utrecht-i kongresszusra.

Mindenesetre itt az ideje, hogy a Nemzetközi Asztalitenisz Szövetség az ütőhasználat terén rendet teremtsen. Ebben a munkájában a Magyar Országos Társadalmi Asztalitenisz Szövetség segítségére mindig számíthat.

Bognár Sándor
a MOTASZ elnöke

Sportfilmek

Két filmet is láttunk a műkorcsolyázásról. Az egyik a budapesti *EB-ről* készült. A másik a bécsi *VB* filmje.

(Az utóbbit is Budapesten állították össze, osztrák filmriporterek felvételeiből.)

A magyar filmoperatőrök felvételei sokkal szebbek, mint az osztrákoké.

De az osztrák felvételek sokkal hatásosabbak. Akik nem értenek a műkorcsolyázáshoz, azok is feltűnő izgalommal figyelik a *VB*-filmet.

Miért?

Mert a rövid és filmszempontról kevésbé művészi bécsi sportfilm megmutatja a gyakorlatok főbb mozzanatait. A felvevőgép pontosan követte a versenyzők mozgását, a felvételek a valóban fontos részleteket örökítik meg.

A mi filmeseink viszont még mindig nem hiszik el, hogy a sportfilm sikerének titka a sportszerűségben és nem a rosszul értelmezett „filmszerűség”-ben rejlik.

Egészen biztos, hogy akik a bécsi felvételeket készítették, a sporthoz is értenek. Nyilván azért nem feledezték el a kötelező gyakorlatokról sem, amelyekre a mi filmeseink nem is gondoltak.

A jó kapcsolatok kérdése

a sportkörök vezetői és hívei között

Mit kellene tennünk, hogy sportköröink vezetői — hasonlóan a régi munkás-sportegyesületek közszeretében álló vezetőihez — egész közel kerüljenek a versenyzők, játékosok, szurkolók szívéhez? Milyen út vezet ahhoz, hogy vezetők, sportolók és szurkolók egységes akarattal, önzetlenül, népes tábora tömörülve segítsék sportéletünk továbbfejlesztését? Ezek a kérdések igen sok sportvezetőt, versenyzőt és sportbarátot foglalkoztatnak. Hiú áltatás lenne ugyanis a sikerek káprázában nem látni meg azt a nagyfokú anyagiasságot, amely a sportmozgalom résztvevőinek egyrészt átítatja és amelynek nagymértékben tulajdonítható, hogy sportkörökünk aktív versenyzőinek és pártoló tagjainak száma a lehetőségekhez képest feltűnően alacsony.

Két nagy feladat

Ezekről a kérdésekről beszélgetünk a Bányász SE országos elnökségének munkatársaival. A bányászok sportmozgalma komoly hagyományokra épül. Noha a régi világ urainak legkisebb gondjuk is nagyobb volt annál, sem hogy a munkás sportot támogassák, már a felszabadulás előtt is harminchat bányásztelepülésen létezett sportegyesület. Amióta népi államunk komoly anyagi és erkölcsi segítséget nyújt a bányászok sportkultúrájának növeléséhez, a mozgalom hatalmasan fellendült. Ma már százhuszonnégy bányászsportkör működik és hatszázötvenkét szakosztályban mintegy tizennégyezer bányásznak teszi lehetővé az egészséges, szórakoztató, rendszeres testedzést.

Tizennégyezer bányász sportoló! Óriási szám ez. Híven mutatja, hogy ennek a nehéz ipárnak dolgozói körében tömegmértetű igény jelentkezik a testedzésre. És a további fejlődés ragyogó lehetőségeit nyújtja az a tény, hogy a bányáiparban több, mint százezren dolgoznak.

— *Kettős feladat áll előttünk, ha a bányászsportnak további híveket akarunk toborozni,* — mondja Czieger István, az egyesület elnöke. — *Az egyik: még nagyobb áldozatkészségre, ügyszeretetre kell nevelnünk a sportköri vezetőket; a másik: felvilágosító szóval, kedvet csinálva a sport felé kell fordítani a bányászok figyelmét.*

Mindkét feladat komoly erőfeszítéseket kíván. A sorrend megállapítása azonban mindjárt azt is tükrözi, mivel kezdjük. A sportköri vezetők nevelésével.

— *Nem tudom, mi az oka, hogy annyira megcsappant az önzetlen odaadás a sportvezetőkben,* — mondja Csikós István, az egyesület országos elnökségének sportoktatási felelőse.

Csikós elvtárs szájából jogosan

hangzanak el ezek a szavak. Ő maga is azok közé a sportvezetők közé tartozik, akik éveken át odaadó szeretettel, önzetlenül fáradoztak a munkássport fejlesztésén. Az MTE kézilabda szakosztályának volt egyik vezetője és az 1945–46-os nehéz időkben ha kellett, gyalog is kisetett Csepelre, hogy a bajnoki forduló lebonyolításában segítkezzenek.

— *Kinek jutott volna eszébe, hogy pénzt kérjen ilyen munkáért? — méltatlankodik. — Még inkább mi fizettünk érte, hiszen villamospénzt, útiköltséget a magunk zsebéből kellett fedezni.*

Czieger elvtárs is, Csikós elvtárs is sokat tudna mesélni arról, milyen örömmel, mennyire érdek és hátsó gondolatok nélkül fáradoztak a szeretett ügyért, a munkássport régi vezetői. És a jó példa ereje magával ragadta a sportolókat is. Legtöbbszörüknek nemcsak hogy eszébe sem jutott anyagi előnyöket szerezni a sportolás révén, de saját, megtakarított filléreire vásárolt magának felszerelést.

— *El lehet képzelni, milyen mérges vagyok, amikor hallom, hogy például fiatal gyerekek, akik jóformán még úszni sem tudnak, az első edzések után fürdőköpenyt követelnek,* — panaszolja Csikós István.

Nincs vita afelől, hogy ahol a vezetők maguk jó példát mutatnak, ott a sportköri tagság és a szakma, üzem dolgozói is hajlamosabbak az önzetlen társadalmi munkára.

A nagybányai pálya

A nagybányai sportkör elnöksége csupa ügyszerető, lelkes, tettekre kész emberből áll. Egresi József elnök, Mayer László gazdasági felelős, Bazsó László elnökségi tag és a többiek nem azt nézik, milyen előnyük származhatna a sportkörben végzett munkából, hanem kizárólag azt, mit tehetnek a szívükhöz nőtt sportkör érdekében. S a sportkörnek, amelyben három éve még egyedül a labdarúgás jelentette a sportot — többek között — atlétikai, tornász és ökölvívó szakosztálya is működik. Nemrégiben a nagybányai bányászsportolók csak egy elhanyagolt, poros pályán hódolhattak kedvelt sportjuknak. Ma már zöldgyepes, vörösalakos futópályával körített, korszerű, egészséges sporttelep várja a nagybányaiakat. Most készül a kerítés, azután kezdenek az öltöző építéséhez és együtt van már a betonlelátóhoz szükséges anyag is. Már most közel egymillió forintot ér a nagybányai sporttelep, pedig az elnökségnek mindössze száznyolcvanezer forint állt rendelkezésére. A többi társadalmi munkával, leleményességgel, saját erejükkel pótolták. A munkában nemcsak jóformán az egész sportkör vett részt, de meg-

mozdult a község is. És amit a nagybányaiak két kezükkel teremtettek, az kedvesebb nekik, mintha az „égből pottyant volna alá”. Annyira szeretik az új sporttelepet, hogy sokan — ha nem is lenne dolguk arra, — kísétálnak a pályához, megállnak mellette, gyönyörködnek benne és — ahogy Nagybányában mondják, — „a fű növéstét hallgatják”.

Íme, így mozgatja meg a vezetők odaadása a sportolókat, így fűzi szorosabba a viszonyt a sportkör és a szakma dolgozói között. Ezért hát feltétlenül helyes a sportmozgalom további népszerűsítését a vezetők, funkcionáriusok nevelésével kezdeni.

Egymagában ez mégsem vezetne kielégítő eredményre. Szükség van a felvilágosító szóra is, amit a határozatok, munkatervék általában „tagtoborzás” címszó alatt tartanak nyilván.

Tagtoborzás Pustavámon

A fogalom és a kifejezés jól fedi egymást és nem is lenne semmi hiba a tagtoborzás körül, ha sok helyen nem tartanák unalmas, kényszerű feladatnak. Mert sajnos, van ilyen jel bőven. A Bányász SE országos elnöksége is szomorú tapasztalatokat szerzett e téren. Amikor a múlt évben nagyobb szabású tagtoborzásba kezdtek, kiderült, hogy nem egy sportkör azzal rázta le magáról a rendkívül fontos, de kétségtelen nehéz munkát, hogy „hasszámokkal” kezdett dobálózni. Ez arra mutat, hogy még a szorosavett tagtoborzást, a dolgozók felvilágosítását is — a vezetők felvilágosításával, nevelésével kell kezdeni. És a nevelést is elsősorban azzal, hogy megdicsérjük a lelkiismereteseket, a munkában kiválókat és példájukat követésre állítjuk mindenki elé. Így dicséretet érdemel sok más sportkör mellett a *pustavámi* is. Az elnökség tagjai sokrétűen, fáradságot nem ismerve láttak hozzá az új tagok toborzásához. A faluban főleg bányászok laknak, a toborzók tehát ellátogattak az otthonokba és ott igyekeztek megmagyarázni a sport jelentőségét, kedvet csinálni hozzá. Hogy szavuknak nagyobb legyen a súlya, elvitték magukkal a sportkör legkiválóbb versenyzőit is. Ezenkívül a hangos híradót is felhasználták céljaik érdekében. A Pustavámi Bányász SK elnökségének sikerült is aránylag rövid idő alatt közel másfélszáz dolgozót bevonnai a pártoló tagok közé.

★

A felvetődő kérdésekre persze még sok mindennel lehetne válaszolni. De mint az egyik legfontosabb elvet, szögezzük le, hogy szeretettel, lelkesedést csak az várhat el másoktól, aki ennek maga is bővíben van.

Láng János

A MAGYAR SPORTNYELV

A labdarúgás szaknyelvének hiányosságai és néhány javaslat

Ozori Zoltán vívószakkifejezéseket elemző cikke a Sport és Testnevelés decemberi számában igen sok időszerű problémára mutat a többi sportágak, de talán legelsősorban a labdarúgás területén is.

Valóban súlyos hiba, hogy a vívás, amelyben évtizedek óta a világ legjobbjai vagyunk, éppen a mi nyelvünk meghatározásaiban sok félreérthető és homályos fogalommal rendelkezik. Nagyon időszerű tehát a vívó szakkifejezések alapos megreformálása. De mennyivel szomorúbb képet kapunk, ha Európa legnépszerűbb sportjának, a labdarúgásnak szaknyelvét, annak tisztaságát és egységét vesszük bonckés alá!

Tornában, atlétikában ökölvívásban és kosárlabdában sokkal gazdagabb és szabatosabb szaknyelv áll versenyzőink és szakembereink rendelkezésére, mint a világrangsor első helyén álló magyar labdarúgósport területén.

Kissé furcsán hangzanék, ha valaki azt állítaná, hogy könnyebb a pályán kialakítani azt a meglepően újszerű játékmódot, továbbá a taktikai megoldások és káprázatos cselek számtalan változatát, mint íróasztal mellett, vagy a sajtópáholyokban megteremteni azokat a szakkifejezéseket, amelyek szabatosan meghatározzák és egymástól félreérthetetlenül elkülönítik az egyes mozzanatok megjelölését! Pedig a tények ezt bizonyítják!

A legkomplikáltabb szertorna gyakorlatok, az atlétikai ugrások, vagy dobások részletmozzanatai éppoly szabatosan definiálhatók, mint a kosárlabda játékok különböző cselei, vagy bármely taktikai mozzanata. Ezzel szemben, ha egy labdarúgó mérkőzésen magas ívben érkező labdát *levesz* a játékos, akkor az egyik szakember azt mondja: „lestoppolta”, a másik: „átvette”, a harmadik: „lekezelte!” (lábbal „kezelte”! ... ez igazán észszerű!...) és akad újság, ahol egyszerűen azt írják: „megszelidítette”! De ugyanezt mondják, illetve írják abban az esetben is, ha földön guruló labdát *vett át* a játékos, vagy a talajraérés pillanatában *állította meg* az ívben érkező labdát.

Ilyen körülmények között érthetően kínos érzés szakkérdésekről beszélni még hozzáértőkkel is, ha mindkét fél mást ért az egyes kifejezéseken, illetve ha nincsen élesen körülhatárolva egy-egy szakkifejezés értelme! Komplikált körülírásokba kell bocsátkozni, sőt nem ritkán a „jelbeszéd” eszközeihez kell nyúlni. (Felállni az asztaltól és bemutatni a mozdulatot, ami kultúremlékek esetében egészen groteszk megoldás!)

Legésszerűbbnek látszik a labda birtokbavételét úgy csoportosítani,

ahogy azt nemrég megjelent könyvünkben tettük Bukovi Mártonnal:

1. „*Labdaátvétel*”: ez földön guruló, vagy közvetlenül a talaj felett suhanó labda esetében találó megnevezés.

2. „*Labdalevétel*”: ez ívben érkező labda birtokbavételét jelöli. A labdát még a *földetérés előtt* érinti, mintegy a levegőből „leveszi” a játékos.

3. A labda birtokbavételének harmadik módja: az ívben érkező labda megállítása a *talajraérés pillanatában*. Az 1945 után megjelent valamennyi szakkönyv „toppolás”-nak nevezi ezt a technikai megoldást. Viszont a közhasználatba egyáltalán nem került be a „toppolás”. Ügyszólván senki nem használja ezt a kifejezést. Egyszerűen „stoppolás”-nak nevezi mindenki.

A labda „megölésé”-t is próbálták használni a „toppolás” helyett. Ez

sem ment át a közhasználatba. Szeretném az egyszerű „*megállítás*” szót javasolni, mint legegyszerűbb és legkézenfekvőbb megnevezést. Nem olyan frappáns, mint a „labdalevétel”, vagy „labdaátvétel”, de föltétlenül magyarosabb, mint a „toppolás” és kevésbé kómikus, mint a „megölés”.

Önkritikát is kell gyakorolnom e helyen: könyvünkben igen helytelenül a „toppolás” megjelölést használtuk. Miért? Talán mert az előbbi két fogalom megalkotását és definiálását elegendőnek találtuk s e témakörben nem vállalkozhattunk több magyarosításra?! Talán azért, mert ilyen „apró” részletprobléma boncolgatására nem jutott már idegenergiánk! Mindenesetre helytelen volt, hogy kritika nélkül átvettük ezt az „irodalminak” vélt kifejezést.

Csaknád Jenő
labdarúgó edző

Testnevelés vagy testedzés, kvárt és társai

A magyar sportnyelv tisztasága, egysége ügyében több levél érkezett szerkesztőségünkbe. A levélírók egyik része inkább a már megmagyarosított idegen szavak helyességét vitatta anélkül, hogy jobbkat tudott volna ajánlani. Ez különösen akkor helytelen, ha a kifogásolt szavak már közhasználatba kerültek, s így megváltoztatásuk akkor is nehézségekbe ütközne, ha nyelvünk szabályainak jobban megfelelőket találnánk.

Ozori Zoltán, akinek a vívósport szakkifejezéseit elemző cikke a sportnyelv egész kérdését felvetette, időközben megkísérelte a vívás terminológiáját magyar nyelven rendszerbe foglalni. „Korántsem azzal a céllal, mintha annak elfogadására igényt tartanék. Elgondolásom az, hogy munkámmal támpontokat szolgáltassak az egyetemes megoldás felé, a hozzászólásokból, érvek- és ellenérvekből kikristályosodjék az a megoldás, mely a szakértői közvéleményt képviseli.” Ozori részletesen foglalkozik a test- és pengehelyzetek, majd a test- és pengehelyzetváltoztatások magyar megnevezésével. Különös gondot fordít arra — amit Csaknád Jenő is hangsúlyoz a labdarúgással kapcsolatban, — hogy minden egyes mozzanatnak pontos neve legyen nyelvünkben, s ne az általánosító, pontatlan idegen meghatározásokat fordítsuk magyarra. Ozori nagyterjedelmű tanulmánya nem fér lapunk keretei közé, de nyelvi újításait hamarosan nyilvánosságra bocsáthatja a törvényszőlő készülő könyvében.

A beérkezett levelek írói felvetnek néhány újabb kérdést is. Így el-

sősorban azt, hogy vajon miért melőzzük a *testedzést* a *testnevelés* kedvéért? „Amit e szó alatt értünk, az sokkal inkább a *test edzése*, mint *nevelése*, már az iskolában is. A régi munkásegyletek (Munkás TE, Nyomdászok TE) is szívesebben használták a *testedző* megjelölést mert nem az volt a céljuk, hogy rendkívüli eredményeket érjenek el, bajnokságokat nyerjenek, hanem az, hogy az üzemek *minél több* munkásának tegyék lehetővé a sportolást.”

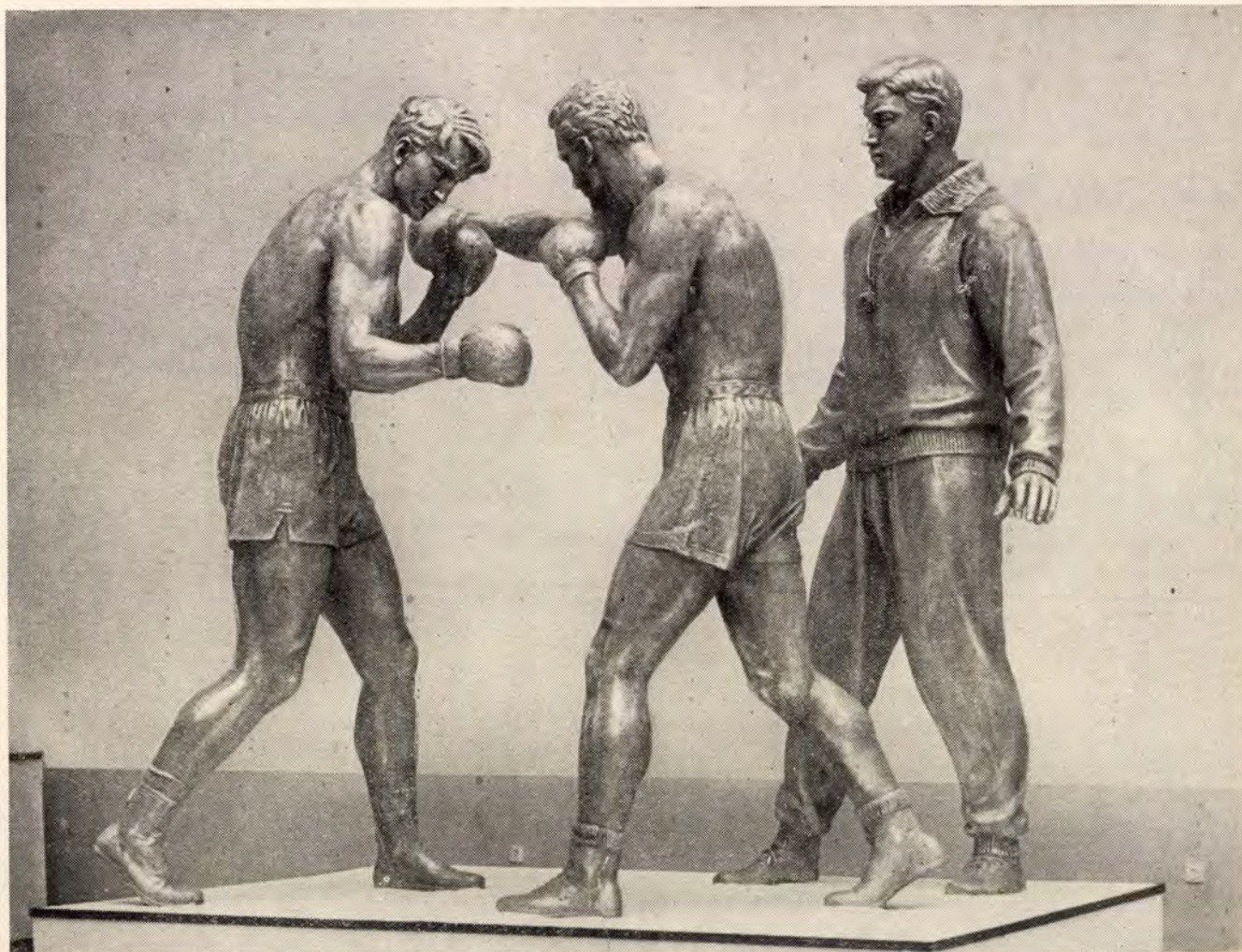
A tömegek sportolásával kapcsolatban viszont egy másik olvasónk azt a kérdést teszi fel, hogy mivel helyettesítsük a „tömegesítés” torz szavát, mielőtt négyleg belopakodik sportnyelvünkbe. „A sportmozgalom elterjesztését a legszélesebb néptömegekben, a tömegsport szervezését nem helyes egyszerűen „tömegesítés”-nek nevezni. Miért? Mert embereket nem „tömegesítünk”, itt pedig emberekről van szó, akiket arra kívánunk rávenni, hogy tömegesen csatlakozzanak a sportmozgalomhoz.”

A vívással kapcsolatban pedig felmerül az a kérdés, amire egyelőre Ozori Zoltán sem tud válaszolni: *hogyan pótoljuk magyar szóval az olasz prim, szekond, terc, kvárt, kvint, szerkl, oktáv számneveket, amelyeket azért nem lehet egyszerűen magyarra fordítani, mert mi a számokat az ütemezésnél használjuk.*

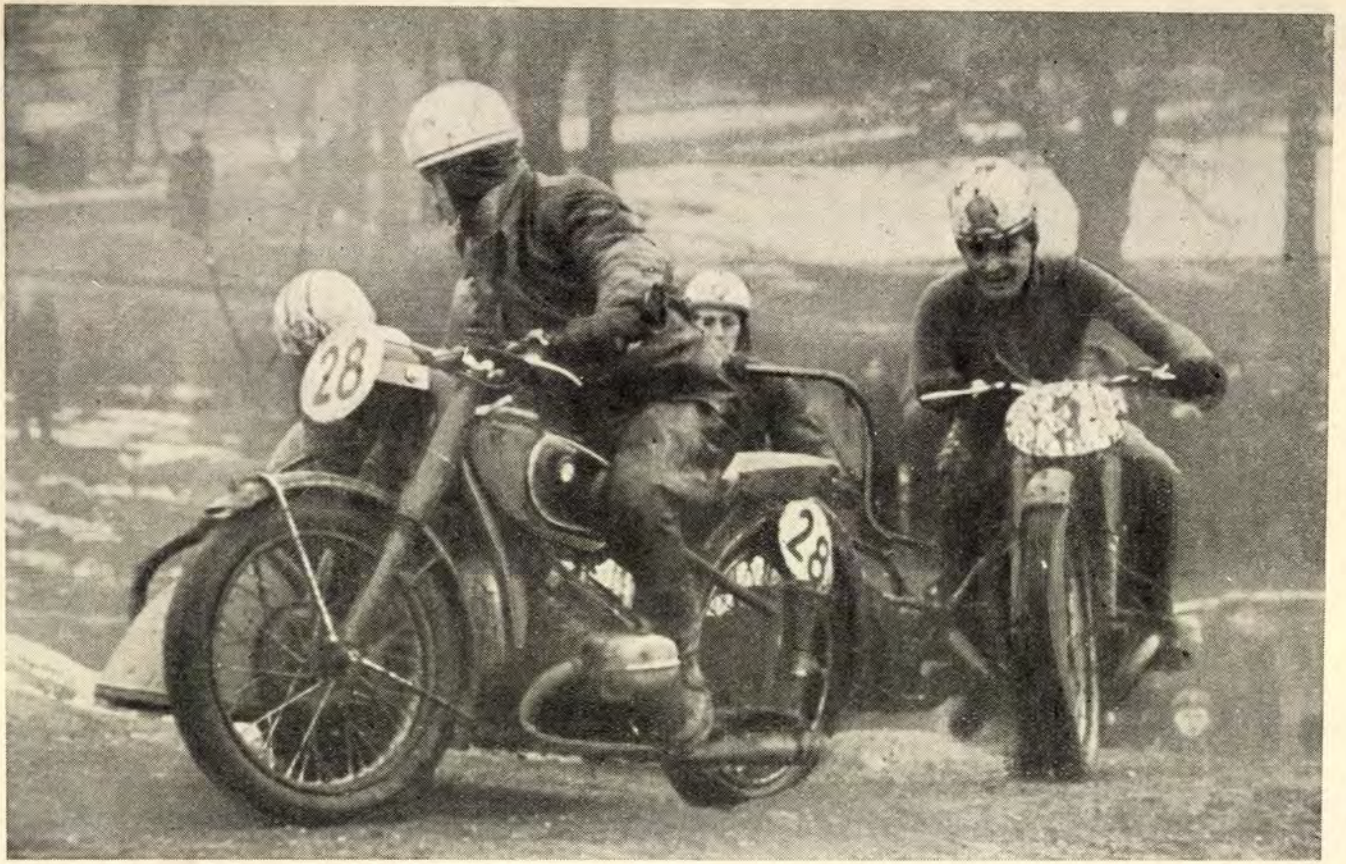
A felvetett kérdések megvitatását és újabb kérdések felvetését várjuk azoktól, akik szívükön viselik sportnyelvünk tisztaságát, egységét.

Galina Rugyko, az 1954. évi női egyéni összetett tornász világbajnokság győztesének tökéletes lóugrása

Buzi Barna szobrászművész „Ökölvívók” című alkotása az V. Képzőművészeti Kiállításon.

A Bp. Vasas idénynyitó terepgyorsasági körversenyén az oldalkocsis kategóriában a Gaál—Bánkuti (Bp. Honvéd) pár — amely végül is megnyerte a versenyt, — előzni készül a Domsa—Villányi (Bp. Dózsa) párt.
(Sima Andor felvétele)

Az NB I. idénynyitását a váratlanul visszatérő tél nehezítette meg. Vezető együtteseink formája ugyan lassan alakul ki, de fejlettebb technikájuk így is elegendő a győzelemhez, lendületesebben játszó ellenfeleikkel szemben. Ez igazolódott be a Bp. Honvéd bajnokcsapatának eddigi mérkőzésein is.

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955. ÁPRILIS—MÁJUS VII. ÉVFOLYAM **4-5.** SZÁM

KETTŐS SZÁM ÁRA **6** FORINT

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata — Szerkeszti a szerkesztőbizottság — A kiadásért a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat igazgatója felel — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross tér 2. II. emelet, távbeszélő: 140-271 — Terjesztik: Budapesten a főposta hírlapterjesztő üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok — Előfizetés: a PKHI-ban, Budapest, V., József nádor tér 1., távbeszélő: 180-850 — Előfizetési díj félévre 18 forint, egész évre 36 forint — Csekk számszám: 61.250 — A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelyisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest, VIII., Rákóczi út 57/a, távbeszélő: 143-471 és 143-468 — Megjelent: 6200 példányban

29843 - 689/2 — Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

Lenin emlékezete (R. L.)	1
Három magyar május elseje (Baracs Györgyné)	2
Debrecen sportja (Szebenyi Sándor)	4
10 év alatt (K. L.)	7
Kazincbarcika sportja (Vad Dezső)	9
Az első (elbeszélés)	10
Közeledik az olimpia, — de hogyan? (tréfa)	11
A SZOVJETUNIO TAPASZTALATAIBÓL	
Sportélet a műhelyekben	12
Út a világbajnokságig	14
NEVELÉS-VEZETŐKÉPZÉS	
A sportvezetői tanácskozások tapasztalatai (Horváth Pál)	15
Az oktatás megjavításáért (Endródi Lajos)	17
MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK	
Az ökölvívás elfajulása ellen (Dobránszky István)	19
Mezei futás, formábahozó edzés, formábahozó versenyek (Sir József)	20
1875—1955 (Képešs József)	22
Mikor kezdjük? (Sárosi Imre)	24
Régi dicsőségeink (Bognár Sándor)	26
Kosárlabdázóink az EB előtt (Szabó János)	27
A játéktevésés hatása labdarúgó sportunk fejlődésére (Barna Béla)	29
Kerékpársportunk és a tömegek (Molnár Géza)	31
ISKOLAI TESTNEVELÉS	
Testnevelő és sportmozgalmunk az iskolában (Sz. S.)	33
Az 1955. évi középiskolai kosárlabda bajnokság (Nyiri János)	33
Az iskolai testnevelés osztályozásáról (Raffel Zoltán)	35
Zsugorkanyar	36
Az atlétika érdemjegyeinek megállapítása (Bertalan Zoltán)	37
A testnevelési óra vezetésének jelentőségéről (Erdődy Imre)	39
SZERVEZÉSI KÉRDÉSEK	
A Petőfi Sportegyesület munkája az összevonás után (Pataki Kálmán)	40
HOZZÁSZÓLÁS ÉS VITA	
A sport mostohagyermekének problémáiról (Madarász Viktor, Török János, Temesi Mihály, Weisz István)	41
Kézilabdában a minőségi fejlődés körül van a baj (Ábrahám Dezső)	42
Az OTSB és az egyesületi vezetőségek (Ujhelyi Sándor)	42
Miskolcra írják (Havas Gyula)	43
A párttárolzat végrehajtása az atlétikában (Kelen János)	43
A természetjárók nevében (Székely Miklós)	44
ADATOK, EREDMÉNYEK	
A magyar sport nemzetközi eredményei	45
KRITIKA ÉS BIBLIOGRÁFIA	
Egy könyvről és kritikájáról (Pozsgai Lajos)	47
Szerkesztői üzenetek — Keresztretjvény	48

Címképünk: Gyuricza József, az 1955. évi ifjúsági törvívó világbajnok a győzelmi emelvényen — Borítékunk utolsó oldalán: A IX. Kosárlabda Európa-bajnokság falragasa Vincze Dénes műve.

LENIN EMLÉKEZETE

Itt

Lenint ismeri

apraja-nagyja:

fenyőgalyak helyett

szívek fölött járhat.

Kiket ő vitt harcba,

ő vitt diadalra,

ma —

mindennek ura a proletárhad.

(Majakovszkij)

*

Nyolcvanöt esztendővel ezelőtt, a Volga melletti Szimbirszkben született Vladimir Iljics Uljanov. Lenin.

Legnagyobb tanítónk és legnagyobb jótévőnk. Az Eszme és a Tett. A Gondolkozó és a Cselekvő.

Milyen kapcsolatban állt Lenin a sporttal, a testedzéssel, a testneveléssel?

Küzdelmes és izgalmas, eseményekben, fordulatokban gazdag, tartalmas életének egyetlen szakaszában sem tévesztette szem elől azt a meggyőződését, hogy csak a testileg és szellemileg egyaránt kiművelt ember töltheti be hivatását, csak az ilyen ember lehet az eljövendő szocialista társadalomnak hasznos tagja.

Lenin nemcsak elméleti híve volt a testedésnek, hanem mindig és mindenkor gyakorlati művelője is.

Fiatal korában sokat és erősen sportolt és még idősebb korában, sőt hosszú betegsége alatt is legalább kirándult és csónakázott, krikettezett és a teko játékhoz is ragaszkodott.

„Vladimir Iljics Lenin fiatal korában jól korszolyázott, úszott. Szellemi munkája mellett középiskolai és egyetemi éve alatt mindig igen sokat sportolt. Ezért volt mindig bizakodó, egészséges és csodálatosan munkabíró. Még azokban az időkben is, amikor Vladimir Iljics a szovjet állam élére állt, óriási elfoglaltsága közben is szakított magának időt vadászatra és vadászpuskával a vállán kilométereket járt be az erdő bozóttjai között. Ilyen „időtöltések“ után Lenin újult erővel vetette bele magát nagy idegfezsültséget jelentő munkájába.“ (Ozolin.)

Korán felismerte a sport- és testedés óriási jelentőségét a nép egészségének, erejének, munkakészségének, harckészségének és jókedve növelésében. Hatalmas jelentőségű intézkedésekkel lényegében ő vetette meg a nagyszerű szovjet sport alapját, ő jelölte ki a szovjet ifjúság útjának irányát.

Nem hiába és nem véletlenül vette fel a hősi

Komszomol a világ haladó ifjúságának mintaképe alig néhány hónappal Lenin halála után, az 1924-ben tartott VI. nagygyűlésén a „lenini“ nevet kimondván:

„Nem a népszerűség kedvéért vettük fel ezt a nevet, nem is azért, hogy minden név közül a leg szebbet viseljük, nemcsak azért, hogy örök tisztelettel őrizzük a nagy halott nevét. Azért vettük fel, hogy a Szovjetunióban élő minden nép ifjúságát, élgárdájával, a Kommunista Ifjúsági Szövetséggel együtt áthassa az az egységes akarat és kemény elhatározás, hogy megtanul Lenin módjára élni, dolgozni és harcolni, s hogy teljesítse mindazt, amit rábízott... A Komszomol végighordozza Lenin zászlaját és Lenin tanítását a gyárak, az üzemek ezerein, a bányákon, a községeken, falvakon és az egész szovjet földön keresztül...“

A szovjet hatalom megvalósulásának első percétől kezdve mindig fontos államügynek tekintette a testnevelés helyes megszervezését. Még a polgárháború súlyos küzdelmei között jelent meg Lenin aláírásával a „Katonai művészet kötelező oktatásáról“ szóló kiáltvány, amelyben a testnevelést a katonai képzés fontos alapelemének nyilvánítja. 1919. áprilisában hívták össze a testnevelés, a sport és katonai nevelés előkészítő nagygyűlést, itt hangzottak el Lenin immár szálalóigévé vált szavai:

„A mi dolgozó országunkban a fizikailag erős emberek milliós hadseregére van szükség. Az akarat, az energia, a kitartás embereire. Övék a jövő, az ő kezük harcolja ki a jogokat az emberi társadalom új alapjainak a lerakására.“

Lenin vezetésével hozta a Komszomol III. kongresszusa, 1920-ban a testnevelésre és sportra vonatkozó határozatait, Lenin nagy beszéde nyomán: „A fejlődésben levő ifjúság testi nevelése a kommunista nevelési rendszer szükséges eleme — így szól a határozat —, amely a harmónikusá fejtett embernek, a kommunista társadalom teremtő polgárának a kialakítására irányul.“

Emlékezetesek Klara Zetkin-nel, a nemzetközi munkásmozgalom nagy harcosával 1920 őszén folytatott beszélgetése közben elhangzott szavai:

„Az ifjúságnak különösen szüksége van vidámságra, jókedvre, egészséges sportolásra, gimnasztikára, úszásra, kirándulásokra, mindenféle testgyakorlatra...“

Lenin egyetemes nagyságát, az emberi tevékenység minden területére kiterjedő figyelmét, egészséges életfelfogását igazolja az a tény is, hogy állami feladattá emelte a sport és testnevelés ügyét.

Három magyar

1889. július 20: a megújhodott II. Internacionálé párizsi kongresszusa határozatot hoz: május 1 legyen a nemzetközi munkásosztály harcosszünnepe.

1919. május elseje: a magyar dolgozók első, szabad, boldog ünnepe. A vörös zászlók tengereben százezres ünneplő tömeg hömpölyög Budapest utcáin. A felszabadult munkásosztály énekelve vonul és tüntet a Tanácsköztársaság mellett.

A fővárosban és vidéken nagyszabású bemutatók, versenyek teszik feledhetetlenné az első szabad május elsejét. Mint a Sporthírlap megállapította: „Ez a nap volt a magyar proletár-sport születésnapja”. A dolgozók felvonulását a legjobb futók részvételével rendezett, a mai Sztálin úton végig vezető csapatverseny nyitotta meg. A kerékpárosok feldíszített gépeken a Vérmezőtől a Millennáris-pályáig vonultak, ahol pályaverseny kezdődött. Utána katonai labdarúgó válogatott csapatok mérköztek.

Az Üllői úti pályán ifjúmunkások rendeztek nagyszabású bemutatókat, atlétikai viadalt. A Hungária úti pályán az MTE labdarúgó csapata az MTK-val mérkőzött. Evezősök dunai felvonulásban vettek részt. Az Újpesti Népszigeten is sportversenyek, bemutatók folytak. A Margitszigeten sápadt, csenevész proletár gyermekek ismerkedtek tréfás versenyeken a sporttal. Tornaünnepélyek sorozata mutatta, hogy a szabadság meghozza a testkultúrát is. Ezen a május elsején ezer és ezer fiatal határozta el, hogy él a lehetőségekkel, sportolni kezd.

1919. május 1. Rajtolnak a futók az ünnepi csapatversenyben, amelynek távja a mai Bajcsy-Zsilinszky úttól a Dózsa György útig vezetett, a Sztálin úton végig.

A Tanácsköztársaság rövid fennállása alatt fellángolt a fiatalság sportolási kedve, hiszen a pályák, uszodák megnyiták a munkásosztály tagjai előtt.

Az első boldog, szabad május elseje után, az elnyomatás szörnyű, sötét évei következtek. A magyar dolgozók szívében azonban tovább élt ennek a májusnak az emléke. Szilárdan hitték, hogy eljön az idő, amikor Budapest utcáin újra szabadon ünneplik május elsejét. Az 1919-et követő években dacolva a terrorral, a le tartóztatás veszélyével várva vár-

ták május elsejét és minden évben megemlékeztek a nagy ünnepről a dolgozók.

1932. május elseje: az ellenforradalmi rendszer félt a munkásosztály erejétől és ezért ezúttal is igyekezett meggátolni május elseje megünneplését. Ebben méltó segítő társakra talált az áruló szociáldemokrata vezérekben, akik megakadályozni ugyan nem tudták május elseje megünneplését, de igyekeztek korlátok közé szorítani. Több éven át a Millennáris-sporttelepen folytak le az ünnepségek, ahol rendőri segítséggel próbálták megakadályozni a harcosszünneptést.

A Munkás Testedző Egyesület sportolói az osztályharc első vonalában álltak. A tornászok május elsejének reggelén énekelve vonultak fel a Millennáris sporttelepre.

A Millennáris tribünjei zsúfolva várták az énekszóval bevonuló tornászokat. Zászlós felvonulás nyitotta meg az ünnepséget. A tornászok nehéz feladat előtt állottak, keveset tudtak csak próbálni, hiszen tornaterem alig állott a munkásporolók rendelkezésére. Vasárnaponként kigyalogoltak Gödre a Fecskefészekbe s ott folytak a próbák. Az MTE 200 tornászlanysa zongorakísérettel szabadgyakorlatokat végzett. Majd Magyarországon először a fekete tornaruhás lányok a mellükön piros M betűvel zászló-gyakorlato-

Az MTE győztes, pirosinges csapata (tíz csapattag és egy tartalék) óriási fölényrel győz és kéz a kézben fut át a célvonalon. A csapat tagjai — balról jobbra — Körmendy, Vörös-Vohralik, Bognár, Steiner P., Fonyó, Nánási, Bese, Csütbay, Király, Kaiser és Steiner B.

május elseje

1928. május 1. Az MTE tornászlányai felvonulnak — rendőri ellenőrzés alatt.

kat mutattak be, összekapcsolva a fiúk kalapács gyakorlatával.

A gyakorlat kifejezte a munkásosztály törhetetlen erejét. Ezt talajtorna követte, majd néhány atlétikai szám közben szavaló, énekkórusok szerepeltek. Befejezésül bemutató ünnepi játék szimbolizálta a munkásosztály harcát, felszabadulását.

A zárójelenet után a tribünön, a pályán felzúgtak a tiltott és üldözött Internacionálé hangjai. Még a bemutató közben az állóhelyeken egy-egy elvtárs beszédet mondott május elseje jelentőségéről. Éltették a kommunista pártot, éljeneztek a Szovjetuniót. A tömeg közé ekkor már benyomultak a rendőrök. Kiemelték a tömegből azokat, akik a leglelkesebben éljeneztek. A pályán keresztül vitték a letartóztatottakat a riadóautókhoz, de hiába, a nézőtéren újra felzúgott: „vessen a fasizmus“! „Éljen a Szovjetunió“. A pályán lévő többszáz tornászlány, kórustag odarohant a rendőrökhöz s nem törődve az ütlegekkel, kiszabadította az elvtársakat. Körülfogták őket és élőfalat alkottak köztük és a rendőrök között. A rendőrség tehetetlen volt. A lányok kiállítását éljenezve üdvözölte a tömeg. Igen, a munkásosztály megvédte harcoss fiait.

Újra felcsendült az ének a pályán és a lelátón. „Ránk tört a

vész, fergeteg vad haragja...“ Az orosz forradalmárok dalát énekelve özönlött ki a pályáról a tömeg, munkát, kenyeret követelve, a kommunista pártot éltette. A kijáratban a rendőrök sora várt a tüntetőket és visszanyomta őket a pályára. Kardlapozás, letartóztatások... Megteltek a riadóautók. De az ének tovább harsogott. A tömeg a város felé menet énekelt és a riadóautók foglyai tovább daloltak...

1955 május elseje: Jelenünkben benne van a multunk is.

Sportoló! Ha nagy és vidám csapatoddal a Sztálin szoborhoz érsz, s szabadságod felcsattanó örömeiben ujjongva köszöntöd nagy napunkat, énekedben, éljenedben benne lesz az 1919-es ünneplők felszabadult öröme! Abban a harcoss elszántságban, amellyel hitet teszel a béke mellett, benne lesz az 1932 május 1. harcoss kiállása a szabadság mellett.

Amikor büszke, győztes zászlóinkat meglengeti a tavaszi szél, gondolj a múltra. Azokra az évekre, amikor a munkás sportolóknak egészen más május 1. juttott. Gondolj arra, hogy sportoltak, hogy tanultak akkor... Feszüljön melled és légy büszke arra, hogy a tőkés országok dolgozói a szocializmus „rohamsapatai“ felé tekintenek, köztük mi felénk is, a fiatal magyar sportolók felé is. Szálljon gondolatod a baráti országokba, ahol ugyanezen a napon, talán ugyanebben az órában ugyanígy dobban baráti milliók lépése.

Felemelt fejjel, acélos karral vigyétek azt a zászlót, amelyet ugyanakkor emelnek magasba a Vörös téren a Szovjet Unió sportolói. A munkásosztály nemzetközi ünnepén kilencszázmillió ember néz a ragyogó jövő felé. Küzdelmes volt az út idáig, harcoss lesz továbbra is, — de győzelemre vezet.

Baracs Györgyné

Az 1932. május 1-i munkás sportünnepély a Millenárison: fiúk kalapáccsal, lányok vörös zászlóval együttesen végzett szimbolikus bemutató jelenete.

DEBRECEN SPORTJA

Útban Debrecen felé, rengeteg kérdés tolszik az ember agyában, s mind erősködik: „Engem kérdezz elsőnek!... Rólam se feledkezz el!... Én is roppant fontos vagyok!...“ De végül ez a sok különféle kérdés összeolvad, egyetlen nagy kérdéssé alakul: „Hogyan kezdték meg Debrecenben a sportra vonatkozó új párttárolat gyakorlati végrehajtását?“

Igen, elég ez az egyetlen kérdés, amelyre a választ sok oldalról kell majd megkapnunk, hogy kikerekedjék belőle Debrecen mai, sőt holnapi sportéletének képe

Szabadság városa, Debrecen

Hazánk egyik legrégibb városa, Debrecen, hol már a történelmi idők előtt megtelepültek a kóborlásba belefáradt pásztori emberek... A hódító Rómát nem fogadta falai közé... Annál büszkébben vallotta urának Hunyadi... 1849-ben a szabadságharc kormánya itt iktatta törvénybe a Habsburgok detronizálását, az ország függetlenségét... És 1944. decemberében, a szovjet Vörös Hadsereg által már felszabadított országrészekből ide sietett, itt ült össze az Ideiglenes Nemzetgyűlés, hogy kihirdesse népünk szabadságát és a fasizmus szörnyetegével való szembefordulását.

A szabadság levegőjében jobban fejlődik az ifjúság is, bátrabban bontogatja szárnyait. Debrecenben korán megkezdődött és gyorsan fejlődött a sportélet. Nincs sportág, amelynek kiválóságai között ne akadnának debreceniek. Persze, nem mind maradt az ősi városban. Sokan kerültek másfelé, elsősorban Budapestre. S ez természetes is, hiszen Debrecen egyetemi város, a sportoló egyetemi hallgatók nagyrésze tanulmányai befejezése után az ország más részeiben helyezkedett el és ott sportolt to-

vább. Az eltávoztak helyére azonban mindig újak álltak, az újak túlhaladták az elődöket, mert az élet nem fordult vissza, a fejlődés nem torpant meg. Különösen nagyot lendült, amikor fiatalságunk küzdőképességének fokozására, dolgozóink egészségének előzetes biztosítására, egész népünk ügyességének, kiválóságának, életerejének igazolására népi demokráciánk megkezdette a testnevelési és sportmozgalom elterjesztését a legszélesebb tömegek között, s fejlesztését olyan magaslatokig, amilyenekről a felszabadulás előtt még álmodni sem mertünk.

Debrecenben is fellendült a sportélet minden üzembben, s a városhoz tartozó tanyavilágban. Olimpiások, olimpiai bajnokok, válogatottak, országos ranglisták élcsoportjainak tagjai között találkozunk debreceni sportolókkal.

Mindez örvendetes, elismerésméltó, lelkesítő.

Hiba nincs is? Dehogy nincs.

Drága mulatság

Elsősorban említsük meg az Építők sportkörének esetét. Főcéljuk az volt a múlt évben, hogy a labdarúgó csapat bekerüljön az NB II.-be. Ez nem sikerült. Viszont emiatt 1954. harmadik negyedében 75.362 forintot költöttek a 39 főnyi labdarúgó szakosztályra. (Egész évi összkiadásuk 324.404 forint volt.) Mint látható, a sikertelen feljutási kísérlet elég drága mulatságnak bizonyult...

Ehhez még hozzá kell fűzni, hogy a sportkörnek mindössze 148 sportolója van, ezek közül 67 a patronált iskola tanulója, tehát 5000 építőipari dolgozó közül 81 sportol, ha ugyan mindegyik labdarúgó építőipari dolgozónak minősíthető.

A VTSB megállapítása szerint a sportkörben feltűnően sok volt a személyi kiadás. 15 függetlenített és

mellékfoglalkozású alkalmazottjuk havi bére 11.630 forintot tett ki.

Miből fedezték a kiadásokat? Tagdíjbevételek — egész évben — 253 forint volt(!) a rendezvényekből 5767, bérleti díjakból 4540, a jöléti keretből 64.225, a szakszervezeti támogatásból 63.550, az igazgatói alapból 30.000, végül beralap juttatásból 158.819 forint folyt a sportkör kasszájába. Gondoljuk, mindehhez nem kell kommentár...

A Városi TSB-ben

Három közepes nagyságú szoba, s egy nagyterem: itt forr, zajlik, ebben a központban, a Városi TSB helyiségében Debrecen sportvezetése. Ahány sarok, annyi társadalmi szövetség, ahány fróasztal, kétszer annyi bizottság, értekezletek, tanfolyamok kora délutántól késő estig. (Délelőtt a VTSB aránylag csendesebb munkája folyik.) Mint Orbán Béla, az elnök mondja, a párttárolat előtt legfeljebb 150 munkatársuk volt, most már több, mint 400 működik rendszeresen, lelkesen. De megmozgatták magát a TSB-t is, amelynek tagjai már nemcsak az üléseken vesznek részt, hanem segítik a társadalmi szövetségeket, a sportköröket. Ez annál jelentősebb változás, mert a bizottsági tagok valamennyien tapasztalt, tekintélyes szakemberek.

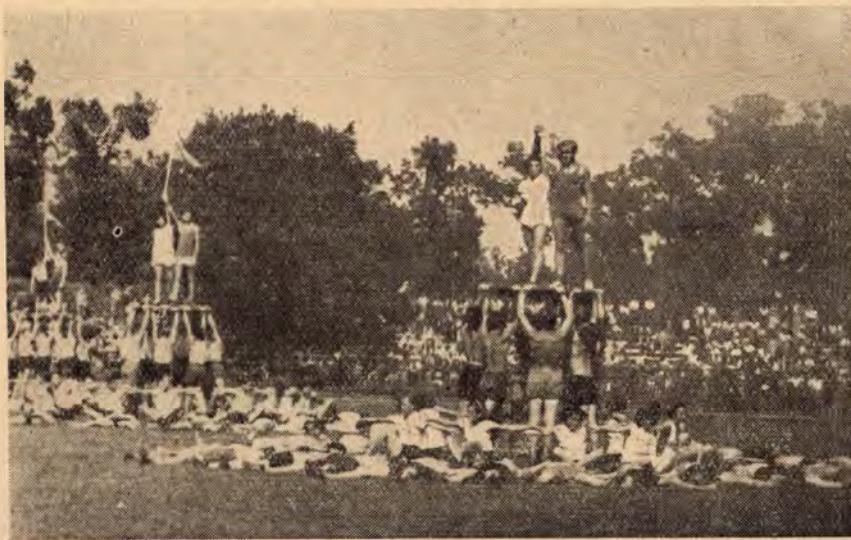
A VTSB gyakorlati erőfeszítéseket tesz a párttárolat végrehajtásáért. Hogyan? Például úgy, hogy *nem fogadja el azt a javaslatot, amely szerint a középiskolai sportolók közül csak az oktatók által kiválogatott 6—6 legtehetségesebb úszó vegyen részt egy versenyen*, hanem azt kívánja, válogatóversenyeket rendezzenek, mert azokon bizonyosan legalább 500 középiskolás venne részt. Döntsék el versenyben maguk a fiatalok, kik a legjobbak közöttük. Most ugyanis az iskolákban csak a kiemelkedő sporttehetségekkel foglalkoznak, a többiekkel senki sem tördök.

Vagy: a VTSB szervezőmunkájának volt köszönhető, hogy április 4-én többszázan vettek részt a mezei futóversenyen.

Persze, még nem minden sikerül úgy, ahogy szertnék, ahogy kellene. Az Alapfokú Tornász CsB-re 52 háromtagú csapat jelentkezett, de a fele alig indult.

A DISZ-szel karöltve különböző tömegversenyeket rendeztek. A tszcs-k és tanyai iskolák fiatalsága számára rendezett atlétikai versenyen 48 résztvevő közül a múlt évben huszan értek el minősítési szintet. Ilyen versenyeket ezidén is rendeznek.

Az OTSB segítségével megkezdtek a Sportakadémia előadásorozatát. Nagy sikerrel. Tizenhét társadalmi szövetség működik Debrecenben. A legeredményesebb sportágak: birkózás, súlyemelés, labdarúgás, atlétika,

Debrecenkörnyéki tanyai gyerekek tömegtorna bemutatója a nagyerdei stadionban.

ökölvívás, úszás és különösképpen a sakk.

Főhiba, hogy nem elég jó az összhang a sportkörök között. Másik hiba, hogy az MTH nem foglalkozott eléggé az ökölvívással, nem gondoskodott utánpótlásról, pedig az oda tartozó fiatalok most is vonzódnak ehhez a sportághoz. A társadalmi ökölvívó szövetség most edzőt bocsátott az MTH rendelkezésére és ennek segítségével remélhetőleg hamarosan sikerül helyrehozni a mulasztottakat.

A Göcsben

A legeredményesebb üzemi sportkör? Többoldalról ugyanaz a válasz:

— A Göcsben működik!

A Gördülő Csapágy Gyár Vasas SK-ról van szó.

— 1952-ben alakult a gyár — tájékoztat Kerecsen Lajos, sportkört elnök, — a sportkör pedig egy évvel később. Tornászcsapatunk, amely kivétel nélkül üzemi dolgozókból áll, már az első év végén megnyerte az Országos Vasas Alapfokú CsB-t. Az atlétikai szakosztály 4—5 tagja tartozik a megyei válogatott keretbe. Legtehetségesebb a fiatal Szennyes Gyula, akinek eddig távolugrásban 6.70, hármassugrásban 13.40, magasugrásban 175 és 100 m-en 11.4 a legjobb eredménye. A birkózók közül a 24 éves Szabó Ferenc elsőosztályú minősítést ért el. Az asztaliteniszezők megnyerték a megyei bajnokságot. Az ökölvívók közül a fiatal Mike István összevont területi bajnokságot nyert.

Ebben a sportkörben komolyan veszik a párthatározatot, s bár az új takarékosági intézkedések nem kis gondot okoznak a vezetőségnek, szilárd elhatározásuk, hogy nem engedik visszaesni egyik sportágot sem, sőt mindenképpen fejlesztik a sportéletet az üzemben. Büszkén mutatják a sportkör falán a vándorzászlót, amelynek őrzését a terület legjobb Vasas-sportkörére bízták. Az ország valamennyi Vasas-sportkörének versenyében legutóbb a Göcs Vasas SK végzett a 2. helyen a budapesti SK mögött, de fogadkoznak, hogy legközelebb már övék lesz az első hely.

Már 1954 utolsó negyedében csökkentették a személyes természetű kiadásait, szereléseiket társadalmi munkával oly módon javították, hogy az új szerelésekre előirányzott összeg kétharmadát megtakarították. A 400 sportkört tag pontosan fizeti a tagdíjat. A Göcs Vasas Baráti Kör állandóan fejlődik. Közel kétszáz tagja havonta 10—20—30 forint tagdíjat fizet.

Az üzemvezetők kivétel nélkül résztvesznek a sportkör munkájában. A sportolók többsége az üzem legjobb dolgozóinak közé tartozik. A DISZ-bizottság sportfelelőse tagja a sportkört elnökségnek, ez biztosítja a gyakorlati együttműködést.

A sportkör a gépipari technikum sportoló fiataljait patronálja, ami azért is természetes, mert e techni-

kum végzett növendékei nagyrészt a Gördülő Csapágy Gyárba kerülnek.

A legnagyobb terv: *sportpálya létesítése*. Nagy terv is, nehéz is. Mégis okvetlenül meg akarják valósítani, mert a sportpálya hiánya nagyon megnehezíti a fejlődést, a bérletek felemésztik a költségvetés nagyobb részét. Épül a gyár új épülete, s a sportkör vezetősége azt reméli, hogy az új gyárral együtt sikerül megépíteni a sporttelepet is. Annyi biztos, hogy ez sem a sportkör, sem a gyár vezetőségén nem fog múlni.

Ahol megszüntetik a kiemelt sportágak szakosztályait

— A Debreceni Honvéd SK megszüntette a motoros, az úszó és a vívó szakosztályait, a Debreceni Dózsa pedig az ökölvívó, az atlétikai, a torna és a vívó szakosztályokat — közölték a VTSB-ben.

Ez azután sehogy sem egyeztethető össze a párthatározattal.

— Azért kellett megszüntetnünk ezeket a szakosztályokat — mondja Nagy Ernő, a Dózsa SK elnöke, — mert életképtelenné bizonyultak. A vívószakosztályban például a BM egyetlen dolgozója sem vett részt. Kizárólag iskolás gyerekek vívtak. Márpedig a legújabb rendelkezések szerint, csakis olyan szakosztályokat tarthatunk fenn, amelyekben belügyminisztériumi dolgozók sportolnak. Ezek mellett természetesen foglalkoztathatják a szakosztályok a patronált iskolák fiatalságát is. De csupán ezek kedvéért nem tarthatunk fenn szakosztályokat. Ezért kellett átengednünk a vívókat a Debreceni Haladásnak, az ökölvívókat a Debreceni Honvédnak, az atlétákat az Építőknek. Tornászcsapatunk meg-

nyerte az Alapfokú CsB-t, azután szétszéledt.

Az úszószakosztály is sokáig veszélyben forgott, mert bár az a legnépesebb szakosztály, abban is csak ifjúságiak, középiskolások vesznek részt. De figyelembe vették kitűnő eredményeiket és ezért együtt tartották őket. Ugyanakkor megindították a belügyi dolgozók között a komoly szervezkedést. A „Tanulj meg úszni” mozgalom mind a főosztályon, mind a belső karhatalomban jó eredménnyel kecsegtet.

De miért nem propagálják hasonló módon a többi kiemelt sportágot éppen azok között, akiknek a Dózsa a sportkörük, s akiknek elsősorban kellene érdeklődniük e sportágak iránt? Erre is sor kerül, mondja a sportkört elnök, aki csak a múlt év végén került ebbe a funkcióba, s még a kezdeti nehézségekkel küzd. A legnagyobb nehézséget — akárcsak a Göcsben — itt is a *pályakérdés* okozza. A régi debreceni temető helyén kaphatnának földterületet stadion céljára, ennek a megvalósítására azonban jelenleg nincs lehetőség...

Az atlétika világa

Az atlétikai versenybírák továbbképző tanfolyamán éppen Kiss Ernő, a társadalmi atlétikai szövetség egyik vezetője tart előadást. Kiss Ernő az 1954. évi atlétikai országos rangsorban 110 m-es gáton a 9. és 400 m-es gáton a 5. helyezést. Miután befejezte előadását, beszélgetünk Debrecen atlétikai életéről.

Elmondja, hogy a szakosztályok közül a Haladásé a legerősebb, azután Honvéd, Vasútépítő Törekvés, Göcs Vasas a további sorrend. 800

Talán sehol sem oly népszerűek a lovas és fogatos versenyek, mint Debrecenben. A Csere Dózsa tszcs fogata az ügyességi hajtó versenyben második helyen végzett a debreceni bajnoki versenyen.

m-n *Ujvári Tivadar* (D. Honvéd), 1500-on *Dömötör Elek* (D. Haladás), a nők közül *Arany Éva*, *Kiss Jolán* és *Kállainé* ért el kiemelkedő eredményeket.

Debrecennek jelenleg két versenyképes atlétikai pályája van, négy másik pálya teljesen rossz, mert hazamosabb idő óta még kisebb javításokat sem végeztek rajtuk.

Az utánpótlás biztató. Ez azért is fontos, mert a felnőtt mezőnyök egyre gyérebbek. Az üzemi sportkörök többségében az atlétika nem fejlődik. A Járműjavító műhely 3000 dolgozója közül például egyetlenegy sem atlétizál, az üzemi sportkörök atlétikai szakosztályában kizárólag középiskolások sportolnak. Jellemző, hogy az MTH sportköre is megszüntette atlétikai szakosztályát.

A VTSB annál inkább támogatja az atlétikát. Ez meglátszik a városi ifjúsági kereten is, amely jól szervezett, eredményes munkájáért az atlétikai országos értekezleten külön dícséretben részesült.

S beszéljünk még a *nehézatlétikáról*. Itt él és sportol olimpiai bajnokaink közül a birkózó *Hódos Imre*, továbbá *Nemeti Gyula*, s az ő példájuk nyomán erősödik, fejlődik tovább a birkózás Debrecenben. A *súlyemelőkről* Székely László, a *Honvéd* edzője mondja el, hogy az ifjúságiak nagyszerűen fejlődnek. Ebben a sportágban nem születnek máról-holnapra nagy eredmények, minden csúcs hosszas, kitartó előkészület igényel. *Veres Győző*, aki már tavaly bajnokságot nyert a kisközépsúlyban, 67.5 kg-os ifjúsági versenyző léte 300 kg-os összteljesítményt ért el, ami a legjobb felnőttek között is komoly eredményt jelent. A felnőttek közül *Somogyi János* vezet, a félnehézsúlyban elért 342.5 kg-os teljesítményével.

Sarkadi László, a társadalmi ökölvívó szövetség elnöke elmondja, hogy a *felszabadult Magyarország első ökölvívó versenyét Debrecenben rendezték, 1945. február havában*. 1952/53-ban pangott az ökölvívósport Debrecenben, hiányzott az utánpótlás, mert a patronáló sportkörökbe kényszerített fiatal ökölvívók elvesztették a kedvüket. De 1953 végén újra javulás kezdődött, 1954-ben azonban — mert a Debreceni Honvéd átadta ökölvívóit a Miskolci Honvédnak, — csak a vasutas ökölvívók vettek részt csapatbajnokságban, ahol a 4. helyen végeztek. Ez év végén azután a Miskolcra távozott Honvéd-öklözők egy része visszatért Debrecenbe, s most a Dózsától átminősített ökölvívókkal együtt kezd új életre támasztani a szakosztályt.

Az ökölvívásnak egyébként nagy tábora van Debrecenben, ezt azonban minőségileg nem tudják kielégíteni. Propagandajellegű minősítő versenyeket rendeznek, a teremproblémák a komolyabb versenyek rendezését megakadályozzák.

Minden akadály ellenére

Már említettük, hogy a Dózsa tornászcsapata megszűnt, az Alapfokú Tornász CsB-n a nevezettek fele is

alig indult. A sportkörök alig foglalkoznak a torna szervezésével. De foglalkozik vele néhány lelkes testnevelő és néhány edző. S az alapfokú torna szervező bizottsága.

Az egyetlen, télen is használható tornaterem állandóan zsúfolt volt. (A Törekvés sportszarnoka télen jóformán egyáltalán nem használható.) És mégis...

1954-ben az ifjúsági országos bajnokságra a SzOT csapatának több, mint a felét a Debreceni Postás adta: *Szemerédit*, *Szabót*, *Fésűst*, *Korponait*. A női ifjúságiak közül *Telkes Anikó*, *Fehér I.*, *Dobó Klára*, *Stefanik Ilona* szerepelt az országos bajnokságon.

Az ifjúságiak edzője *Tóth Lajos*, aki 1936-ban is és 1948-ban is tagja volt az olimpiai tornászcsapatnak. Nagy lelkesedéssel végzi a munkáját. *Nagy Jenő* testnevelő tanár tornaterem nélkül is a vidék legjobb úttörő csapatát nevelte fel, amely az Ifjú Békeharcos Tornász Úttörő Bajnokságon két fővárosi csapat után 3. helyen végzett.

Kezdeményezések

Ma már a debreceni VTSB is közvetlenül az OTSB-hez tartozik, de a régi jó kapcsolatok nem lazultak meg a Megyei TSB-vel. Debrecennek kiterjedt tanyavilága van, s a városához tartozik a Hortobágy jelentős része. Az MTSB kezdeményezései Debrecen sportját is közelről érintik. Így például az, hogy a megye minden községében úttörő bajnokságot írnak ki. Április 17. és június 5. között a községi úttörő válogatottak kiesési rendszerben játszanak a járási bajnokságért, majd június 5-én és 12-én a járási hajnokok szintén kiesési rendszer szerint küzdenek a döntőbejutásért, június 19-én pedig a megyei Ifjúsági Találkozó napján, sor kerül az úttörő bajnokság döntő mérkőzésére.

Egy lelkes ember

Az eddigiek alapján azt lehetne hinni, hogy Debrecen az a város, ahol a labdarúgás senkít sem érdekel. Pedig ez nincs így. Mindenki szeretné, ha Debrecen ismét bejutna az NB I-be, mert amint mondják, nem is ésszerű, hogy az ország egyik legnagyobb városa hiányzik labdarúgásunk élvonalából.

Sokan mégis aggódva figyelmeztettek:

— Ami tavaly történt az Építőkkel, könnyen megismétlődhet ez idén a Törekvéssel. Mert olyan ember került az elnöki székbe, akit a világon semmi egyéb nem érdekel, s nem is ért egyéb sportághoz, mint a futballhoz.

Ki ez az ember? *Faragó Sándor*, aki most lett a Debreceni Törekvés SK elnöke. Még fiatal ember, alig múlt harminc. Maga is labdarúgó volt és nem is akármilyen, de súlyos sérülés érte, kénytelen volt abbahagyni a játékot. Azóta sportkörü vezető, de a másik vasutas sportkörben működött. Onnan került át most ide elnöknek.

— Tudom, hogy mit mondanak rólam — mosolyog, amikor beszélgetünk, — hiszen megmondották a szemembe is. Nem is csodálom. Mielőtt idekerültem, mindig csak labdarúgással foglalkoztam. Nem is tagadom, azt szeretem legjobban. Ha nem ért volna az a sérülés, biztosan még mindig rúgnám a labdát. De nemcsak a labdarúgást szeretem. Szertem a sportot, minden ágazatát. És most, amikor egy nagy sportkör elnöke vagyok, szívügyem valamennyi szakosztályunk boldogulása.

Eddig a vasutasok is rengeteget költöttek a labdarúgásra, mégsem tudtak bekerülni az NB I-be. *Faragó Sándor* szerint rossz volt a módszerük. Ő visszavitte Debrecenbe azt a *Palotás Istvánt*, aki régi debreceni és már kétszer felemelte a debreceni együttest az élvonalba. Azonkívül — teljes gőzzel megkezdték az utánpótlás nevelését. Olyan csikócsapatot szerveztek — 18 évesekből, — akiknek minden mérkőzésén derülni látni a jövőbe.

Faragó Sándor azonban azt is szorgalmazza, hogy az ifjúsági birkózó gárdájuk, mely már országos bajnokságot nyert, az ökölvívó szakosztály, ahol *Kocsis Imre* edző *Riskó Ferencet* nevelte, a kispályás férfi kézilabdázók, akik győztek a Vasutas Kupában és a nők, akik a 2. helyen végeztek, továbbá tornászai, tekézőik, vívóik, úszók tovább fejlődjenek, erősödjenek.

— Háromszázötven taggal alakult meg Baráti Körünk — mondja végül a lelkes sportkörü elnök, — de ezt a számot hamarosan meg kell tízszereznünk.

A merész terv nem is túlzott. Mert a Debreceni Törekvés idénykezdeti mérkőzéseinek is átlagosan 7000 nézője volt.

★

Természetesen Debrecenben is gondosan megtárgyalták a párt Központi Vezetőségének a sportra vonatkozó határozatát, s azt is, hogyan kövesse az adott útmutatást. Mi azonban ezúttal nem az értékelésekről, nem a végrehajtás megtárgyalt módokról kívánunk beszámolni. Hanem arról, hogy a gyakorlatban miképpen kezdett Debrecen a szükséges változások végrehajtásához és milyen eredményeket ért el eddig az új körülmények között. Mindabból, amit láttunk és hallottunk, azt kellett megállapítanunk, hogy még nem mindenki érti világosan a párthatározatot teljes egészében. Ezt tükrözi a szakosztályok megszüntetése, ami nyilván könnyebb, mint a dolgozókat megszervezni a sportolásra, de ellenkezik a párthatározattal, amely a tömegesítést teszi elsőrendű feladatunkká.

Viszont nagyjából azt tapasztalhattuk, hogy a sport hivatott vezetői a párthatározatnak megfelelően járnak el és olyan eredményeket érnek el, amelyek máris rendkívül biztatók, s a jövőben kétségtelenül tovább fejlődnek, tovább gyümölcsöznek.

Szebenyi Sándor

TÍZ ÉV ALATT

ÁPRILIS

1945

Feloszlatták a fasiszta irányú sportegyesületeket.

Megkezdték a marqitszigeti Sportuszoda helyreállítását, hogy mielőbb biztosíthassák a magyar úszóélet zavartalan fejlődését.

Két nagymultú egyesületünk labdarúgói a felszabadulás óta április 22-én találkoztak először: a Vasas csapata 3:2 arányban győzött az MTK ellen.

Április 24-én jelent meg a Népsport első száma, amely a magyar sportrajongók körében óriási visszhangra talált. A Népsport nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a vidék sportja is megfelelően bekapcsolódhassék az equetemes magyar sportéletbe.

1946

Megalakult a Központi Iskolai Sport Egyesület, a közép- és szakiskolák sportjának irányítására. Rendeletet adtak ki annak érdekében, hogy minden közép- és szakiskolában sportkört alakítsanak, s ezzel elősegítsék a fiatalok tömeges csatlakozását a sportmozgalomhoz, a tehetségesek képességeinek kibontakozását.

1947

Megalakult a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság Sportosztálya. Célul tűzték ki, hogy megismertessék a magyar sporttársadalommal a szovjet sportélet és a szovjet sport szervezetét, módszereit, tapasztalatait. A sportosztály megalakulása hozzájárult ahhoz, hogy a sport terén is elmélyítse a barátságot a két ország között, hogy kiszélesítse a sportkapcsolatokat, hogy minél több szovjet versenyző, sportoló látogasson el hazánkba és adhassa át azokat a nagyszerű tapasztalatokat, amelyek segítségével a magyar sport fejlődése is hatalmas lendületet kapott.

1948

Az egész magyar sport a londoni olimpiára készült. Vezetők és

sportolók áldozatos munkával segítették elő, hogy a magyar válogatott keret tagjai méltóképpen helytállhassanak az olimpiai küzdelmekben.

Magyarország—Svájc válogatott labdarúgó mérkőzés. A magyar csapat 7:4 arányban, fölényesen győzött.

A magyar sport egyre fejlődő sikereit a nyugati imperialisták nem nézték jó szemmel. Minden igyekeztük arra irányult, hogy rágalommal és különböző incidensek provokálásával zavart keltsenek a magyar sportéletben. Triesztben a magyar szakszervezeti labdarúgó csapat ellen olasz fasiszták orvtámadást kíséreltek meg.

1949

A magyar tornász válogatott csapat nagyszerű versenyen legyőzte a finn olimpiai bajnok tornászcsapatot.

35.000 néző előtt folyt le az MKH jelvénytiszteletű sportmozgalom ünnepélyes megnyitója, amely nagyszerű kezdete volt e hatalmas tömegmegmozdulásnak. Az MHK révén számtalan városi és falusi sportoló tűnt fel, s erősítette tehetségével sportmozgalmunkat.

1950

Sportunk rohamos és nagyszerű fejlődése egyre jobban megkövetelte a sportorvosi intézmény minél szélesebb kialakítását és felkészítését. Ennek megfelelően sportorvosképző tanfolyam indult.

Németh Imre olimpiai bajnokot és Klics Ferenc főiskolai világbajnokot a Szovjetunió Testnevelési és Sport Bizottsága meghívta a Szovjetunióba.

Az UTE és a Belügyi Sportegyesület vezetőségei elhatározták a fúziót. Az új egyesület a Dózsa nevet vette fel.

Sakk világbajnokjelöltek versenyét bonyolították le Budapesten. Számos szovjet nemzetközi nagymester és mester vett részt a versenyen, s szereplésével nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a sakk hazánkban a legnépszerűbb tömegsportok egyikévé váljék.

1951

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság felhívással fordult a sportkörök tagjaihoz, hogy társadalmi munkával segítsék a Népstadion felépítését. Ezt a mozgalmat a Vasas-sportolók kezdeményezték, akik már a felhívás előtt hetenként több napon termelő munkájuk befejezése után csoportosan kivonultak a készülő Népstadionba, s ott értékes segítséget nyújtottak az építőknek.

Válogatott úszóink és vízilabdázóink a Szovjetunióba utaztak, ahol több nagyszerű versenyen vettek részt és gazdag tapasztalattal tértek haza.

1952

A nemzetközi vívósport egyik legjelentősebb vándordíját a Nemzetközi Vívó Szövetség párisi kongresszusán Elek Ilonának ítélték oda.

Moszkvában, a magyar 4×100 méteres női gyorsúszó váltó világsúcsot javított.

1953

Jól összekovácsozott ifjúsági labdarúgó válogatottunk kapott gól nélkül, biztosan győzött Brüsszelben a FIFA nemzetközi ifjúsági labdarúgó tornán. Ifjúsági válogatottunk szereplése azt bizonyította, hogy épülő szocialista hazánkban a sport is nagy lendülettel fejlődik.

Felszabadulásunk nyolcadik évfordulóján, a Sportcsarnokban rendezett nemzetközi ökölvívó torna hét súlycsoportjában a magyar ökölvívók győztek.

Töretlen fényében csillogott a magyar kard dicsősége a felszabadulási nemzetközi kardversenyen. Kovács Pál győzött és a kilences döntőbe csak egy külföldi — olasz — versenyző jutott.

Székelty Éva az úszóidény legelőjén nagyszerű formában új világsúcsot állított fel a 400 méteres vequesúszásban.

A hónap közepén Nápolyban mérköztek egymással a világ legjobb kötöttfogású birkozói. A nápolyi világbajnokságon Hódos is

és Szilvási is a második helyen végzett.

Hét különböző válogatott labdarúgó csapatunk játszott az osztrákokkal. Öt mérkőzést megnyertünk, egyet elvesztettünk és egy döntetlenül végződött.

Ebben a hónapban még egy magyar vívódiadal született: válogatottjaink Gandban megnyerték a Nemzetek Díját.

Kétéves edzőképző iskolát szervezett az OTSB, a sportoktatási munka magasabb színvonaláért. Az iskolára számos élvonalbeli edző is jelentkezett.

1954

Április 4-ét, Magyarország felszabadulásának napját, a magyar sportolók is megünnepelték. Tornában és ökölvívásban nemzetközi versenyeket, atlétikában, úszásban és kerékpározásban felszabadulási versenyeket, a többi sportágban pedig bajnoki és Béke-Kupa mérkőzéseket rendeztek. A felszabadulási váltófutásban több, mint 300 csapat indult.

Április 17—19. között Cremonában bonyolították le az Ifjúsági Vívó Világbajnokságot, amelyen újból nagy sikert arattunk. A kardvívó világbajnokságot Örley Szabolcs nyerte, második helyen Mendelényi végzett. A törvívó világbajnokságon Szócs Bertalan második helyezést ért el.

A DISZ Központi Vezetősége és az OTSB közös határozatot hozott a falusi testnevelés és sport területén lévő új feladatokról. A határozat kimondotta, hogy a DISZ tevékeny közreműködésével minden községben meg kell indítani a falusi dolgozó fiatalok eleven sportmozgalmát.

M Á J U S

1945

Impozáns sportünnepség zajlott le a budapesti Millenárison, ahol helyreállították a néhány hét előtt még gránátölcéses labdarúgó pályát és betonteknőt. A magyar sportolók hatalmas közönség előtt ünnepelték az első szabad május elsejét.

Megindult a Labdarúgó Bajnokság, amely a sportolók ezreit és a sportközönség tízezreit mozgatta meg.

Megalakult a Munkás Sport Központ. Feladata volt, hogy az addig szétszórta működő munkásegységeket központilag irányítsa.

1946

Nagyjelentőségű kormányrendelet jelent meg a Sportfőtanács, a Nemzeti Sport Bizottság és a Magyar Olimpiai Bizottság megszervezéséről.

Férfi kosárlabdázóink a genfi Európa-bajnokságon komoly sikert értek el: nagy játékerőt képviselő mezőnyben a harmadik helyen végeztek.

1947

Labdarúgóink 5:2 arányban győztek az osztrák válogatott ellen. A Vasas csapata megnyerte a luxemburgi labdarúgó tornát.

A vidéki sport nagy fellendülését mutatta az egri úszók és vízilabdázók sikeres bécsi szereplése.

Bogács László győzött az ökölvívó Európa-bajnokságon.

1948

Teniszezőink nagy nemzetközi sikereket értek el: a DC-ben megverték az osztrákokat, majd Párisban (!) legyőzték a kitűnő francia együttest.

Mitró több, mint 14 másodperccel javította meg a 800 méteres gyorsúszás Európa-csúcsát.

Emil Zatopek, a világhírű cseh hosszútávúfutó első alkalommal szerepelt Budapesten.

1949

Diadalmasan szereplő olimpiai bajnokaink az első sorokban vonultak fel május elsején a magyar dolgozók nagy seregszemléjén.

Sportolóink nagyszerű felajánlásokat tettek a választások tiszteletére. Munkájukkal és kimagasló sporteredményeikkel is hitet tettek a Népfront választási győzelme mellett.

1950

Tornászaink a Szovjetunió meghívására Moszkvába utaztak, ahol bemutatónkon vettek részt és a kitűnő szovjet tornászokkal folytatott közös edzések után, tapasztalatokban gazdagon tértek haza.

Női kosárlabdázóink nagy sikerrel szerepeltek Budapesten a II. Női Kosárlabda Európa-bajnokságon: a Szovjetunió mögött a második helyet szerezték meg.

Németh Imre, olimpiai bajnokunk megjavította a kalapácsvető világcúcsot.

1951

Úszóink közös edzéseken vettek részt Moszkvában a szovjet úszókkal. Versenyeiken számos kimagasló eredmény született. Egy magyar, egy szovjet új úzó világcúcs, egy szovjet Európa-cúcs, kilenc magyar országos cúcs és egy szovjet összszövetségi cúcs bizonyította a versenyek magas színvonalát.

Ifjú sportolóink a Szabad Osztrák Ifjúság béketalálkozásán nagy sikerrel szerepeltek.

Papp László, Milánóban nagyváltósúlyban Európa-bajnok lett.

Elek Ilona női törvívó világbajnokságot nyert, kardcsapatunk szintén győzött a Stockholmban rendezett VB-n.

1952

Úszóink és vízilabdázóink nagyszerű szereplésükkel bizonyították be Stockholmban, hogy a világ legjobbjai közé tartoznak.

A magyar atlétaválogatott főlegesen győzte le Budapesten az osztrák válogatott atlétákat.

Női kosárlabdázóink a III. Női Kosárlabda Európa-bajnokságon, Moszkvában, igen erős mezőnyben harmadik helyre kerültek.

1953

A magyar labdarúgó válogatott 3:0-ra győzött az olaszok ellen — Rómában.

Kerékpárosaink a Bécs—Budapest—Bécs távversenyen egyéni és csapatgyőzelmet arattak.

Tumpek György, a 100 méteres pillangó úszásban megjavította a világcúcsot.

Bozsik Józsefet, a magyar válogatott labdarúgó csapat tagját, a magyar dolgozók képviselővé jelték.

1954

Teniszezőink nemzetközi szerepléseik alkalmával szép sikereket értek el: a Davis Kupában az újjeländi válogatottat 3:2-re, a nyugat-német válogatottat 4:1-re győzték le.

Az „évszázad mérkőzése“-nek visszavágóján, a Népstadionban 7:1 (3:0) arányban győzte le Magyarországot csapata Anglia válogatott labdarúgói.

A Bp. Vörös Lobogó nemzetközi atlétikai versenyén Kazi Aranka a 880 yardos síkfutásban világcúcsot futott.

Kazincbarcika sportja

Az ország egyik legszebb vidékén, a kanyargós Sajó völgyében erdőborította dombok között a múlt és a jelen, de talán még inkább a jövő, — hazánk ragyogó jövője találkozik. Az egykori két kis falu: Sajókazinc és Barcika apró piroscserepes házai

rossz társaság. Szloboda Ernő edző, a régi jónevű NB II-beli játékos azonban fáradhatatlanul dolgozik. Ellenőrzői fiait munka közben, levelez a játékosok szüleivel, sőt megbeszéli a labdarúgókkal még azt is, hogy a fizetésüket hogy osszák be,

jobb sportolók közös szállásra, a hegyoldalba, a szép fenyvesek övezte sportotthonba költözhetnek majd át.

Hasonló odaadással készülnek mérkőzéseikre a röplabdás lányok, az atléták, az ökölvívók, az asztali teniszezők és a sakkozók is. A vezetők és a sportolók igyekezetét a vállalat vezetősége segíti, támogatja. A Vegyi Művek közelében a nagyrészt társadalmi munkával épült szép, füves, labdarúgó pálya szomszédságában a vállalat vezetősége öltözöt is biztosított a sport kedvelői részére. Ide kerülnek majd Papp bácsi kincsei is: a gyönyörűen rendezett szertár értékei. Megtalálunk itt mindent, amire csak szükség lehet egy komoly sportkörben. A borszezes labdarúgó cipők mellett mezek, atlétikai felszerelések, boxkesztyűk, melegítők, vadonatúj sárga labdák, sílécek, szánok, tornaszerek sorakoznak katonás rendben.

„Vigyázz a sportkör vagyonára” — Most már valóra vált a szertár falán olvasható felirat. A sportfelszereléseket ma már nem Csáky szalmajaként prédálják, mint pár évvel ezelőtt. Ma már, úgy látszik, megtalálta igazi vezetőit a sportkör. A vezetők munkáját Tóth István, a Szikra országos elnökségének tagja irányítja. A téli hónapok alatt több, mint ötszöröse nőtt a sportkörü taglétszám, megalakult az üzemben a baráti kör és az eredményesnek ígérkező sportidénynek már háromszáz taggal indul a Kazincbarcikai Szikra Sportkör.

A jövő feladatairól, terveiről Pázmándi Gyula főmérnök beszél:

Május elsejére elkészül a labdarúgó pálya körül az új atlétikai pálya. A nyáron pedig a Tardona-patak medrének kiszélesítésével sza-

Kazincbarcikai sportolók ünnepi felvonulása.

már csak játékszernek, valamiféle régi álomnak tűnnek az épülő új szocialista város Kazincbarcika égbenyúló gyárai, lakóházai mellett. A karcstűrtornyú hőerőmű első gépegyeségei már működnek. Szorgos kezek az utolsó simításokat végzik a Vegyi Művek próbaüzemeltetésének megindulása előtt. S az új város, Kazincbarcika első polgárai már beköltöztek új otthonaikba.

Az új város születésével, a gyár s a házak falainak emelkedésével együtt fejlődött, újjáéledt a sportélet is. Az egykori két kis falu egyetlen labdarúgócsapatának még rendez pályája sem volt. Tavaly már a város színeit két kazincbarcikai labdarúgó csapat képviselte a megyei bajnokságban. Április első napjaiban pedig további tíz együttes indult harcra a városi labdarúgó bajnoki címért. S ez csak a labdarúgás. Alig találhatunk olyan sportágat, amelyeknek ne lenne híve az új városban, s amelynek űzéséhez ne nyílnék lehetőség a barcikai fiatalok előtt.

A város leendő legnagyobb üzemének, a borsodi vegyi kombinátnak Szikra Sportköre már hét szakosztállal működik.

A labdarúgók a legnépszerűbbek és ők vannak a legtöbben. Az együttesben sok a fiatal, akik közül néhányat még az elmúlt évben is gyakran el-elcsábított az itálzoló

mennyit küldjenek haza és így tovább.

Ennek a gondos vezetői munkának az eredménye már kezd megmutatkozni. Az üzemben a sportbrigád a legjobbak közé tartozik. A közeljövőben a még jobb szellem kialakítása érdekében a leg-

Mezei futó bajnoki verseny Kazincbarcikán. A női verseny győztese a célban.

badtéri fürdőt és homokozót építünk dolgozóinknak.

Nagszerűen sikerült az elmúlt évben a három szocialista város: Komló, Sztálinváros és Kazincbarcika fiataljainak sporttalálkozója és a város csaknem minden fiatal lakóját lázba hozta a tavalyi sportnap. Ezek a szép sikerek nagyrésztben a városi Testnevelési és Sportbizottság fáradhatatlanul dolgozó elnökének Varga Gyulának és a lelkes társadalmi aktíváknak köszönhetőek. A helyi TSB mellett ma már több társadalmi szövetség működik. Külön említést érdemel a labdarúgó, az atlétikai és az asztali tenisz társadalmi szövetség munkája. Az épülő új város egyik házában otthonra talált Városi Tanács folyosóin falújságok, gondal készült fényképes hirdők számolnak be a helyi sportéletéről s emellett egyben szép emlékként is szolgálnak. A TSB elnökének szobájában az egyik fényképről európa-szerte jólismert mosolygós arc pillant az érdeklődőkre: Asbóth József teniszbajnokunk mutatja be tudását a barcikai fiataloknak. Sok más jeles sportember is járt az új városban, hogy tapasztalatainak önzetlen átadásával segítse, támogassa az épülő új város sportéletét.

A Vegyi Művek és az új város között épülő új, korszerű kultúrház és a leendő sporttelep helyén még az idén vetés zöldül. De talán jövőre már új, még szebb sportlétesítmény várja a város fiatal lakóit. A kazincbarcikai dolgozók sportszeretete és az egyre növekvő lehetőségek azonban arra figyelmeztetnek, hogy az eddigi szép sporteredmények mellé még szebbeket is el lehetne érni.

Lehetne bizony a fiatalok körében még több hívet is szerezni a sportnak. Aztán néhány sportágban meg lehetne teremteni a már tervezett városi válogatottakat. Ez is sokat jelentene. De hát, sajnos, az egyes üzemek sportkörökének vezetői és tagjai köréből ragályos betegségként szedi áldozatait — a klubsovinizmus.

Egyes sporttalálkozókon az egyesületek versenyzői a helytelen nevelés következtében nem egyszer elienséggé álltak egymással szemben. Ezért nem jöhetett létre egyetlen sportágban sem a tervezett városi válogatott, amely mondjuk labdarúgásban a Szikra, atlétikában és ökölvívásban pedig a Vasas színeit képviselné.

A DISz helyi vezetői is túlonúl elégedettek az eddigi eredményekkel és nem igen akarják segíteni a sportkörök munkáját. De a DISz Központi Vezetőségének februári határozata a barcikai DISz vezetők figyelmét is felhívta a sport támogatására. Most már kialakulóban van az egészséges kapcsolat. Zeke János a DISz bizottság munkatársa már valóban szívügyének tekinti a sport megszerettetését a fiatalokkal. Készen állnak a társadalmi szövetségek sportfejlesztő tervei is. Ha pedig ezek a tervek éppen úgy valósággá válnak, mint a város építésének nagyszerű tervei, akkor nem kell féltünk Kazincbarcika sportját.

Vad Dezső

Petecdi Pál

elbeszélése:

AZ ELSŐ

A szürke kéreg még nem mállott le az emberek lelkéről. Még nem hullott le, de repedezett már és világosabb lett. Mint a kiszáradt pocsolyák ágya, mikor rásüt a tavaszi nap.

Lenn ültek a fászincében, amelyet három esztendőnek előtte óvóhelyé léptetett elő a légóparancsnok, egy egérküllemű kis fizikatanár. Úgy éltek és mozogtak ebben a felszíni ember számára viszolygatón idegen közegben, mint tízezer méteres korallsziklák tövében a tengerfenék villamos halai. Csakúgy ott vibrált idegekben a feszültség, az elektromos töltés is. Kirobbant, mérges szikrákat szórt a legkisebb érintésre. A kis fizikatanár például majdnem ölre ment egy ízben a nagy mészárossal egy borotvacset tulajdonjoga felett és a pergamenképű kisasszony porlóval hajkurászta meg özvegyasszony hűgát pusztán azért, mert az egyetlen éjszakára sem volt hajlandó átengedni neki vasalódeszkára vetett luxuságyát.

Ám, mióta híre járt, hogy vége van, csak elcsittultak a kedélyek. Az öreg kisasszony meggyóna utolsó üveg ecetesszilvánját és a vasalódeszkára kuporodva most igazán testvéri egyetértésben csemcegett nővérével, szájából szájba dugván a ciradás kiskanalat, a huszonnégyszemélyes készlet utolsó mohikánját. A kis tanár pedig egyenesen kártyázni invitálta a nagy mészárost:

— Nem néznénk bele az ördög bibliájába, hentes és mészáros uram? Persze csak szolid polgári alapon.

Persze. Ötven szem bab volt a bank s a legmagasabb tét sosem több háromnál.

— Lapot — dörögte a mészáros. Hosszasan gusztlált, majd vivőri mozdulattal tolt előre két szem babot. Tarkát. A tanár lehúzott magának is, aztán egy bűvész gesztusával csapta fel kártyáit:

— Huszonegy, hentes és mészáros uram. Mit tetszik ehhez szólni?

És úgy pislogott a megtiport ellenfélre, mint egy ravasz bagolyfióka. A sötét sarokból a gyertya fénykörébe lépvén sáppadt fiatalasszony öltött testet. Bádoglábaskát hozott, mely füle után ítélve valaha zománcos, söt piros lehetett.

— Egy kis ebéd után nézek — mondta a mészárosnak.

— Mit eszünk ma, anyja?

— Amit tegnap. Babot.

Azzal besöpörte a bankot és a két hazardőr egész vagyonát a lábosba.

— Megyek, hozok egy kis vizet — szolt vissza és megindult a téglalépcsőn felfelé. Félútról hujjantotta vissza az öreg kisasszonyt:

— Egy lavorkával nekünk is édeském, az ég szerelmére.

A mészáros mélyet szippantott a sűrű levegőből és felemelt ujjal az öreg kisasszony felé fordult.

Aztán csak visszanyelte a vastagját és beérte ennyivel:

— Hozz csak a nénikéknek, anyja.

Hiszen híre járt, hogy vége van.

Illetve...

Valahol most újra eldördült egy ágyú.

A mészáros felpattant, szederjes sáppadság ütött ki arcán. Aztán lassan, nagy hullámokban újra előtötte nyakát és kopasz fejét a vér. A lavat ugrálva, csöröpölyve gurult le a lépcsőn.

Bumm.

Újabb ágyúdörgés. Erősebb mint az előbbi. Közelebről.

— Az Úrangyala köszönté a boldogságos... — motyogta fahangon az öreg kisasszony és huga buzgón csatlakozott.

Bumm.

Hát mégse... mégis vége? Emberek... meddig még?

A fiatalasszony velőtrázót sikeltott:

— Fiam... kinn van a Lacikám és felrohant a lépcsőn.

Bumm.

— Az Istenért. Örültsg.

De az asszony a halálraszántak, a hősök mozdulatával tépte fel a csapóajtót. Arca fehér volt, vonásai kemények, mintha tussal rajzolták volna. Mereven és némán állt meg a csapóajtó résében, de-

rékig már odakinn, a felszínen, a csipős téli levegőn.

Aztán... aztán édesen felkacagott, bugyborékolva, gyöngyözőn, mint a kislány, ha szép mesét hall. Nagymamától, óvónénitől... vagy egy karcsú legénytől.

Kinn az udvaron, a deszkakerítésre malterdarabbal felrajzolt ormóttan futballkapu előtt állt Lacika, a kisfia. Egy hetykebajszos, mandulaszemű katona éppen most rúgott bele a labdába.

Bumm.

Akkorát szólt a palánkon, mint az öregágyú.

— Lacikám!

A kisfiú felpillantott, aztán

kapta az ütött-kopott labdát és az anyjához rohant:

— Anyu nézd, igazi foci! Tőle kaptam!

Közeledik a melbournei olimpia — de hogyan?!

Aki annakidején elég meggondolatlan volt és nem mihaszna szerelmeselek firkálásával töltötte a földrajzórát, emlékezhet még rá, hogy a portugál Godinho és matrózai, úgy 1600 körül kehetegségben megboldogult lovak húsának mértéktelen élvezetével csillapították Melbourne partjain az éhségüket.

Ez az oka annak, hogy három és félszáz évvel később, 1956-ban a melbournei olimpia lovasversenyeit nem Melbourneben, hanem egy közeli falucsukában: Stockholmban bonyolítják le.

Továbbá: a szájhagyomány szerint 1860-ban, Burke ezredes idejében ez volt a melbournei telepeselek jelszava: „Előbb mindenestere löj, gondolkozni aztán is ráérsz!” Ennek köszönhető,

hogy a melbournei olimpia céllovó versenyeit sem magában a városban, hanem egy kissé odébb, valamelyik partmenti telepen, talán Los Angelesben rendezik meg.

De ez még nem minden. Úgy értesültünk, hogy az Ausztrál Olimpiai Bizottság körlevelet készít kiadni, mely többek között ezeket mondja:

„Mungan Gaua, az ősi Yamadju törzs istenként tisztelt esőcsinálója a 322. esztendő aszályos telén megtiltotta a Melbourne környékén sátorozó névtelen őseinknek, hogy fülükben, orrukban és egyáltalán bárhol és bármikor bronz, réz, avagy fa gyűrűt használjanak. Ilyen körülmények között javasoljuk, hogy a melbournei olimpia tornaversenyeit ne

magában a városban, hanem egy közeli, mindössze 20 000 kilométernyire fekvő peremkerületben: Rómában rendezzék.”

Azonkívül: „A melbournei tömlőből 1790-ben zendülés útján megszökött fegyencek máig sem kerültek horogra. Philipp kapitány emiatt Melbourne területén mindörökre megtiltotta a horog használatát. Az ökölvívó-olimpia résztvevői tehát csakis egyenes és lengő ütésekkel illethetik ellenfelüket. Amelyikük netán horgot kívánna használni, az tartozik szándékát még az ütés megindítása előtt három gépírt példányban a kormányzóságon előterjeszteni. Ezeket az öklözőket horogütésük megtételére menten át szállítják a szomszédos, alig háromhavi hajóútra

fekvő észak ausztrál tanyácskára: Londonba.”

Azonkívül: „Mint ahogy földrészünk örleke, Viktória királyné 1886-ban rengeteget szenvedett a köszvénytől, zsábatól és lumbágótól, Melbourne polgármestere jelzett évben kelt rendeletével a város területén minden fajta ugrálást és futkározást kiátkozás terhe mellett betiltott. A melbournei olimpia futó- és ugrószámait tehát Melanésia néhány szomszédos szigetecskéjén, úgymint: Berlinben, Rio de Janeiroban, Marokkóban és Kopenhágában rendezzük meg!”

No, tessék, zúgolódunk, az irdatlan távolság miatt. A végén kiderül, hogy a melbournei olimpia súlyemelőversenyeire a cinkotai HÉV-vel is kilátogathatunk.

(pi)

a Szovjetunió tapasztalataiból

Sportélet a műhelyekben

Megjelent a Szovjetszkij Sport 1955. február 8-i számában

A testnevelés és sport további fejlesztésében nagy feladat vár a műhelysportkörökre. Az alábbiakban a Sztálinogorszk városban lévő, Sztálin elvtárs nevét viselő Vegyipari Kombinát elektroműhelyi sportkörének munkatapasztalatairól számolunk be.

Első a sportban, első a munkában

A műhely párt, komszomol és szakszervezeti szervezetei a műhely vezetőségével együtt nagy figyelmet fordítanak a munkások és tisztviselők egészségének és frissességük megőrzésére. Jelentős mértékben a sportoltatás révén érik ezt el. Nem túlzott megállapítás az, hogy a műhely minden második dolgozója — sportoló.

A rendszeres sportolás közel hozta egymáshoz a műhely dolgozóit. Összekovácsolja őket a termelési terv teljesítéséért folyó harcban. Emeli a munka termelékenységét. Fegyelmézi a kollektívát. Nem

véletlenség az, hogy legjobb sportolóink rendszerint kitűnnek a termelésben is. Elmondok erre egy példát.

*

1949-ben a Szovjet Hadseregben leszerelt Alekszej Anoszov. A műhelyünkbe jött dolgozni. Semmi szak-képzettsége sem volt. Anoszov vilanszerelő tanuló lett. Szenvedélyesen szeretett a labdarúgást és az első naptól kezdve részt vett a kombinát labdarúgó szakosztálya edzésein (akkor még a műhelynek nem volt önálló labdarúgó csapata). Anoszov nemsokára

bekerült a kombinát válogatott labdarúgócsapatába.

Anoszov sportsikerei párhuzamosan emelkedtek a termelésben elért sikereivel. Jól tette le a villanszerelői vizsgáját, majd a mesteri vizsgát és most a Sztálinogorszki Vegyipari Technikum levelező-tanfolyamának hallgatója.

A műhely vörös sarkában elhelyezett táblára írják fel a legeredményesebb munkát végző dolgozók nevét és kifüggesztik a legjobb sportolók fényképeit is. Gyakran találjuk a táblán egy és ugyanazon dolgozó sportfényképét és mint munkában ki-

tűnnek nevét. Nyikolaj Pesehonov a legjobb vilanszerelő brigád vezetője — a műhely labdarúgócsapatának kapusa; Nyikolaj Bábkin a villamos berendezések javításának mestere — elsőosztályú sző; Vlagyimir Osztrecoy mester — a műhely jégkorongcsapatának fedezete; Leonyid Vasziljevics Petrov a műhelyben 20 éve dolgozó kitűnő szerelő, — a műhely sakkszakosztályának vezetője. És még mások bőven akadnak, akik elsőek a sportban és elsőek a munkában.

A. Muzsicskov
az elektroműhely vezetője

Az aktívákra támaszkodva

Műhelyünkben nincsenek jobb feltételek, mint a kombinát többi műhelyeiben. Sőt ellenkezőleg! Munkahelyeink egymástól távol esnek. Szerelőink és más szakembereink gyakran végznek külmunkát. Mindez bizonyos fokig nehézzé teszi a tömeges testnevelés megszervezését.

*

Az elektroműhelyben néhány év előtt még semmiféle testnevelési szervezet sem volt. Már van. Egy kis csoport sportoló kezdeményezésére született meg. Ezek elhatározták, hogy a maguk erejéből egy kis sportpályát is létesítenek.

A műhelyben falragaszt erősítették fel a következő felirattal: „Ma a munka után mindnyájan vonulunk ki a sportpálya építéséhez”. Nem telt el hosszú idő és műhelyünk közelében készen állt a röplabda és gorodki pálya, valamint az ugrópálya. A pá-

lyaépítés összehozta a közösség tagjait. A műhelyek és az osztályok közötti első mérkőzések és versenyek felajzolták a sportszenvedélyt. Egyre több és több nézőt vonzottak. Később ezek közül kerültek ki az első sportszakosztály tagjai. A szakosztályokat a legjobb sportolóink vezették. A kombinát válogatott röplabdacsapatának játékosa Alekszandr Babics vette át a röplabdázók vezetését. A gyár egyik legjobb súlyemelője Iván Vorobjev átvette az újonnan alakult súlyemelőszakosztály vezetését, a tagok edzését. A gyári válogatott labdarúgócsapat játékosa, Vaszilij Szimákov a labdarúgóinkat edzette.

*

A tél beálltával megszerveztük a sí- és jégkorong szakosztályokat. én vettem át a sízők edzését, Vaszilij Kartukov esztergályos pedig a jégkorongozókat.

A sport része lett a mű-

hely mindennapi életének! Sportolóinkról sokat beszéltek a kombinátban, megszülettek az első jó sporteredmények is. Az elektroműhely sportolói első helyen végeztek az azévi nyári szpartakiádon és a sízőink sikeresen szerepeltek a városi és a gyári terpeversenyeken. A műhely sok dolgozója kérte felvételét szakszervezeti sportegyesületünk a „Himik” kötelékébe; A fiatalokhoz felsorakoztak az idősebb korosztályú dolgozók is. Ezek főleg a gorodki, sí, röplabda és sakk szakosztályokban tevékenykednek.

A tagok számának szaporodásával egyre égetőbbé vált az edzőkérdés és a felszerelés kérdésének megoldása. Ezt a kérdést a gyári sportkörtanács oldotta meg. Tanfolyamokat szerveztek társadalmi oktatók, testnevelő szervezők képzésére. Ezek ma már sikeresen vezetik az elektroműhely dolgozóinak sportéletét. A tanács segít-

ségével oldottuk meg a felszerelések beszerzésének kérdését is.

*

Kollektívánk munkaterve nagyon sokrétű: vállaltuk, hogy 1955-ben felkészítünk 40 GTO I. fokozatú, 7 GTO II. fokozatú jelvényt és 25 sportolónkat feljavitjuk annyira, hogy minősítést kapjon. Munkaprogramunkban nagyon sok osztályközi és különítményeink közötti verseny szerepel. Rendeztünk sí terpeversenyt, jégkorong körmérkőzést, sakkturnát, nagyszámú röplabda mérkőzést, súlyemelőversenyt és céllövőversenyt. Mindezeket a rendezvényeket teljesen a magunk erejéből bonyolítjuk le: a magunk társadalmi oktatói készítik fel a versenyzőket, s a magunk rendezői, versenybírái látnak el minden feladatot.

N. Bábkin
társadalmi edző

A műhelyi sportszervek számának emelkedése

A múlt év október végén tartották meg a Kombinátban a „Himik” sportegyesület választó-beszámoló nagygyűlését. Ezen a küldöttek jogosan mutattak rá néhány hiányosságra. Nem használunk fel minden lehetőséget annak érdekében, hogy az ifjúságot bevonjuk a rendszeres testnevelésbe és sportba. Kevés figyelmet fordítunk a műhely-testnevelési szervezetekre. Igaz, hogy az elektroműhely sportszervezete jól munkálkodik, de ez csak egyedüli példa. A műhelyek többségében állandó, rendszeres sportmunka nem folyik.

Az új tanács a küldöttek bírálata és javaslatai alapján megváltoztatta munkáját.

Azzal kezdtük, hogy a tanács bővített ülésén meghallgattuk az elektroműhely sportszervezetének beszámolóját. Ez hasznos volt, lehetővé tette, hogy a jelenlévő munkatársak megismerkedjenek legjobb műhelyszervezetünk munkatapasztalataival. Az új évi munkatervünkbe sokkal több versenyt iktatunk, mint a múlt évibe.

Most a tanács tagjai sokkal többet tartózkodnak a műhelyekben s az osztályokon.

A műhelysportszervezetek megerősítésére szóló különböző intézkedések megélénkítették a vállalat sportéletét. Viszonylag kevés idő telt el és máris több műhelyben megalapították a testnevelési szervezetet. A „Himik” sportegyesületbe sok olyan munkás és tisztviselő lépett be, aki azelőtt távol tartotta magát a sportkör életétől. Láthatólag nőtt a versenyeken résztvevők száma. Ezt mutatták már a Kombinát síterepversenyei is, ahol az első héten 457-en indultak, s ezek közül 200-nál többen próbáztak le a GTO szintből.

A műhelysportmunka megélénkülésével szükségessé vált, hogy sporttelepünk időrendjét módosítsuk, s minden sportoló részére lehetőséget nyújtsunk az edzésre. Az edzéstervbe nemcsak a válogatott csapat edzésrendjét iktattuk be, hanem minden műhelycsapatnak kijelöltük az edzésidejét. Most a Kombinátban 14 műhelyi labdarúgócsapat, 12 férfi és 6 női röplabdacsapat, 2

súlyemelőcsapat, 6 műhelyi síszakosztály, 12 műhelyi sportlövészszakosztály, 3 műhelyi atlétikai szakosztály működik.

Valamennyi csapat és szakosztály rendszeresen edz. Felhasználják erre a stadiont a kultúrház termeit és a sítelepet. Egyes

műhelyi sportszervezetek már annyira erősek, hogy az elektro-műhely sportolóival együtt részt vesznek a városi versenyeken.

A műhelyi sportszervezetek létrehozásával a „Himik” sportegyesület gyári tanácsának könnyebb lett a munkája. Körül vagyunk

véve jó testnevelő munkatársakkal, akik állandóan segítenek az egészségjavító tornák és sportversenyek rendezésében.

N. Kiszelo

a „Himik” Sportegyesület tanácsának elnöke a Sztalinogorszki Vegyikombinátban.

Borisz Sahlín, a sport mestere, ukrán bajnok, a Szovjetunió 1954. évi összetett tornász bajnoka nyerte meg Majna-Frankfurtban az első ízben megrendezett tornász Európa-bajnokságot, ahol az összetett versenyen kívül első helyen végzett a nyújtón, korláton és lólengésben is.

ÚT A VILÁGBAJNOKSÁGIG

Ha súlyemelőről esik szó, akaratlanul is domborodó mellű, szélesvállú, óriástermetű emberre gondolunk. Ezért azután, ha valaki aki személyesen még nem ismeri, véletlenül Bakir Fárhutgyinov mellé kerül, soha nem fog arra gondolni, hogy súlyemelő világbajnok áll mellette. Talán inkább arra gondol, hogy „ez az ember sem volt jelen ott, ahol az erőt osztogatták!...”

Pedig...

Az ifjú Bakir Tatárország erdővidékén nőtt fel. Szülőfaluja, Alsócsersela kétszáz kilométerre van Kazanytól, de a legközelebbi állomáshoz is ötven kilométeres út vezet. Köröskörül hatalmas, vén fák, mindenfelé sűrű, szinte áthatolhatatlan erdőség...

Ebben az eldugott kis faluban is sportoltak. Egyszer Bakir édesapja korcsolyát hozott ajándékba fiának. Ezzel gyorsabban lehetett siklani a befagyott folyón, mint a szőröcsizmára kötött falécekkel.

Tanítójuk tanácsára a gyerekek az iskola közelében tornatermet mesterkedtek össze. A nyújtó ugyan fából volt, de azért nagyon érdekes gyakorlatokat lehetett rajta végezni.

Addig a fiatalok — no meg az öregek is — inkább csak népi birkózással szórakoztak. Most egyszerre felfedezték a tornát. Ez is jó szórakozásnak bizonyult. Bakir arról ábrándozott, hogy tornász lesz. A vándormoziban látott egyszer egy tornászfilmet, olyan gyakorlatokról álmodott, amelyeket abban csodált meg...

De alacsony termetű, vézna fiúcska volt. Szeretett volna jóalakú, szélesvállú férfi lenni. Erős, izmos, ügyes.

A tornával nehezen boldogult. Megtanult egyes gyakorlatokat, de amire leginkább vágyott, az nem sikerült: átrepülni a nyújtón, megcsinálni az óriás-kört, s utána biztos lábbal érkeznia a földre. Kis termete, vagy a lendület elégtelensége, talán csekélyke súlya miatt (alig volt még több 30 kilónál) nem sikerült, amit legjobban szeretett volna. A tanító bátorította: „Ne csüggedj!” Bakir nem csüggedt, de mindenért kis termetét hibáztatta.

A faluban nem hagyták abba a népi birkózást sem,

de lényeges változással úzték. Már egyáltalán nem volt verekedés jellege, nem ment végkimerülésig, egyre jobban hasonlított az igazi birkózásra. Bakir ebben is résztvett.

Rendszerint tizen álltak ki tíz ellen. A jobb szárnyon álltak a legmagasabbak, legerősebbek — a bal szárnyon a gyengék. Bakirnak „bérelt helye” volt a balszárny legvégén.

Egy versenyen mi történt? Fárhutgyinov ellenfele, miután összecsaptak, felkiáltott:

— Miért állítottátok ide ezt a fiút? Ez nem becsületes dolog!...

Bakir társai bizonyították, hogy ő a csapat leggyengébb tagja. De az ellenfél nem volt hajlandó ezt elhinni.

Álljon valaki más a helyemre — javasolta — és próbálja ki ezt a „gyenge” fiút!

Így is történt. Az ellenfél csapatának egyik erősebb tagja állt szembe Bakirral. De az sem bírt a kistermetű fiúval. Bakir győzött. S ettől kezdve a falu erősségei közé került.

Így kezdődött Bakir sportpályafutása. A fiatal sportoló továbbra is tornászott és amint a hadseregbe került, ott sem tartotta magát távol új környezetének sportéletétől.

Az ezrednél más szakosztályok mellett, tornaszakosztály is volt. Bakir a szakosztály legjobb, legszorgalmasabb tagjai közé tartozott. Arra készült, hogy a hadosztály spartakiádján résztvevő az ezred tornacsapatának küzdelmében. De másként történt. A súlyemelőknél hiányzott egy légsúlyú versenyző. Az ezred testnevelési felelőse egyszerűen Bakirra mutatott:

— Magának kell megsegítenie a súlyemelőket!

Ez nem volt valami örvendetes kitüntetés Bakir számára. Tudta, csak arról van szó, hogy a súlyemelő csapat — 0 pont helyett — mégis kapjon valami értékelést. Alig tartott néhány súlyemelő edzést a spartakiád előtt és maga is csodálkozott, hogy aránylag mégis elég jól szerepelt: nyomásban 60 kg-t ért el, tíz kilogrammal többet saját testsúlyánál. Szakításban és lökésben gyengébb volt az eredménye, a szakértők azonban biztatták,

hogy próbálkozzék komolyan a súlyemeléssel, határozottan tehetséget látnak benne ehhez a szép és nehéz sportághoz.

Mindössze egy év kellett hozzá, hogy Fárhutgyinov is beléssa, inkább való súlyemelőnek, mint tornásznak. Bakir egyéves edzés után, az összetett versenyben 180 kg-ot ért el. Ez 1949-ben történt. Egy évvel később 1950-ben 100 kilóval nőtt az eredménye. Ezzel a fiatal sportember már megszerezte a mester-sportolói címet.

Most sem hagyták magára, gondos edzői kezek segítették. Grisin, az ezred testnevelési vezetője, aki az első időben segítette, most már átadta Fárhutgyinov edzéseinek vezetését Pusztovojt mestersportolónak. Majd Poljakov érdemes sportmester, a Dinamo sportegyesület vezető edzője vette át oktatását.

A fiatal sportoló tehetsége egyre jobban kivirágzott, egyik lépcsőfokról a másikra emelkedett. Bakir lassanként érezni kezdte azt, amiről a tornánál ábrándozott... *Mintha egyre bátrabban, egyre magasabban repülne...*

Amikor először állott a súlyzó mellett, az egész műveletet unalmasnak, egyhangúnak találta... Hogy hasonlítható ez a torna változatok, száz és száz mozgáshoz?... De Bakir nem sokára megértette, hogy nem az a főkérdés, milyen sportággal foglalkozunk, hanem az, hogy miképpen foglalkozunk vele. Az eddig meg nem értett lehetőségek feltárultak előtte. Érdeklődése és ereje együtt nőtt a rúdra feltett súlytöbbletekkel. Most már arra törekedett, hogy egyre jobb eredményt érjen el, mint előző versenyén.

Gyorsan haladt előre. Látta, hogy a szovjet súlyemelőik elérhetetlennek vélt határokat döntenek meg. Erősödött elhatározása és meggyőződése, hogy egy napon bejut a „csúcsok birodalmába”. 1951-ben ez is bekövetkezett: a Dinamo sportegyesület bajnokságán összszövetségi csúcsot ért el: 95 kg-ot nyomott. Ez az eredmény további munkára, harcra ösztökölte. Megkezdődött a harc saját magával és egy hónap múltán az országos bajnokságon újabb — 95 kg 600 gr-os csúcseredménnyel győzött,

az összetett versenyben pedig először érte el a — 300 kg-t.

Bakir ezután szinte minden versenyén újabb győzelmet aratott. Olyan magasra emelkedett, ahonnan már minden feljebb lépés rendkívüli eredménynek számított. 1952-ben a szovjet-csehszlovák barátság hónapján rendezett versenyen 96 kg-ra emelte a csúcsot. 1953-ban megnyerte az országos bajnokságot, majd Bukarestben a Világifjúsági Találkozó arany érmét szerzett. A szovjet súlyemelőik egyiptomi és libanoni nemzetközi versenyein is nagy sikerrel szerepelt. Győzött az 1954-es országos bajnokságon. Azután a bécsi világbajnokság következett.

Bécsben kétszeresen nehéz feladatot kellett megoldania a fiatal Bakirnak. Ez volt az első világbajnoki versenye, azonkívül Iván Udodov helyére lépett, aki két világbajnokságon biztosította nemcsak önmaga, hanem az egész szovjet csapat győzelmét.

Eredménye ismeretes: *315 kg-val győzött!* (100 kg-nyomásban, 95 kg-szakításban és 120 kg-lökésben). Ellenfelei jóval mögötte végeztek.

Az összetett versenyben elért 315 kg egyelőre a legjobb eredménye. Ha azonban az egyes számokban külön-külön elért csúcseit összegezzük, akkor sokkal nagyobb eredményt kapunk. Elérheti-e Fárhutgyinov ezt a nagyobb eredményt egy verseny keretében is?

Ha valaki egy sportágban egész kiválóan szerepel, azt szokták mondani rá, hogy erre született.

Bakir Fárhutgyinov nem volt erősebb másoknál. Sokáig nem is gondolt arra, hogy súlyemelő legyen. De az első iskolai sporttéri foglalkozástól, kezdve, rendszeresen emelkedik a sporttudás lépcsőfokain, szorgalmával, szívósságával, lelkiismeretességével, fegyelmeztségével biztosítva fejlődésének folyamatoságát. Nemcsak saját izmai erejével aratja sikereit, hanem mindazon szovjet sportemberek erejével és tudásával, akik együtt edzenek vele, akik edzéseit vezetik, s akik együtt érznek vele a versenyein.

V. Pásinyin

Nevelés – Vezetőképzés

A sportvezetői tanácskozások tapasztalatai

A sportvezetők országos értekezlete után, ez évben először valamennyi megyében és Budapesten értekezletet tartottak a legjobb sportvezetők, sportolók bevonásával a feladatok megbeszélésére. A megyékben és Budapesten a megelőző években is rendeztek hasonló aktívákat, azonban ezek egy-egy rövidebb időszak munkáját értékelték és általában csak egy évre határozták meg a feladatokat. Ez évben egységes elvek szerint, a párthatározat megállapításai alapján, a TSB-k fennállása óta eltelt idő munkáját értékelték és a feladatokat is hosszabb időre jelölték meg.

A testnevelési és sportmozgalom fejlesztése, s a meglévő hiányosságok kiküszöbölése érdekében tartott értekezletek igen nagyjelentőségű állomásai egy-egy területen a sportmunkára hozott határozatok végrehajtásának. Szükséges, hogy értékeljük az értekezletek eredményeit és hiányosságait, ennek keretében útmutatást adjunk a további munkához.

A megyei és budapesti értekezletek célja az volt, hogy ismertsék a sportmunkára hozott párthatározatot, leszűrjék a területen folytatott munka eddigi eredményeit és hibáit, a sportvezetők körében tisztázzák a legfontosabb feladatokat. Ezt a célt csak részben érték el, de azért a megyei értekezletek — bár az országos értekezletnél jóval kisebb fokú érdeklődés mellett kerültek megtartásra, — jelentős eredményeket hoztak. Közel 2000 sportvezető vitatta meg az értekezletek keretében a párthatározatban megjelölt legfontosabb feladatokat. Igen sok eddig vitás kérdést tisztáztak. Bár módjával, de bírálták az OTSB, a helyi TSB-k, továbbá a sporttal is foglalkozó tömegszervezetek munkáját és végül saját munkaterületükön fontos feladatok végrehajtását tüzték ki célul a sportvezetők, sportolók elé.

Részleteiben vizsgálva az értekezletek munkáját, eredményeit és hibáit, a következő megállapításokat tehetjük.

A megyei és budapesti értekezleteket általában a meghívottak 30—70 százalékos részvételével tartották meg. Például Borsod megyében az 500 meghívott közül 120, Veszprém megyében 200 közül 56, Komárom megyében 143 közül 48, Csongrád megyében 300 közül 80 fő jelent meg az aktíván. Jó volt a mozgósítás Pest és Hajdú megyékben. A részvétel túlnyomó részben a felület előkészítés következménye volt. A legtöbb megye megelégedett a meghívók szétküldésével, nem folytattak agitációt, nem igyekeztek felhívni a sportvezetők figyelmét az értekezlet fontosságára. Egyes megyékben, mint például Borsodban, nagyszámú meghívót küldtek szét azzal, hogy a meghívottak közül talán eljönnek annyian, hogy megtöltik a termet. Ebből adódott, hogy egyes megyékben fontos területek sportvezetői hiányoztak az értekezlet-ről. Békés megyében a járási TSB-elnökök közül többen is hiányoztak, Győr megyében a győri sportkörök alig képviseltették magukat. Egyes helyeken, így Nógrád és Zala megyében az időpontot rosszul választották meg, ezért csak közel egy órással később tudták megkezdeni a tanácskozást. Több helyen megváltoztatták az eredeti tervet, az előirányzott szünetet elhagyva egyfolytában tartották az értekezletet, és annak végére nagyon sokan eltávoztak, illetve időhiány következtében sok hozzászólás elmaradt.

Nem mindenütt törekedtek arra, hogy az értekezletek jelentőségét külsőségekben — a terem díszítésével, jelszavak elhelyezésével — is érzékeltessék. Több helyen tapasztaltuk, így például Heves, Komárom, Somogy megyékben, hogy piszkos, fűtetlen teremben tartották az értekezletet, ami egyáltalán nem emelte ki a tanácskozás jelentőségét. A megyei TSB-k egyrésze az országos értekezleten látott nagy érdeklődés után lebecsülte az alapos előkészítés jelentőségét, nem fordított elég gondot arra, hogy akinek részvétele fontos, feltétlenül ott legyen a megbeszélésen. Győr

megyében például a meghívók egyrésze a MTSB előadójának fiókjában maradt és csak jóval az értekezlet megtartása után került elő. A helyi párt- és tanácsszervek mindenütt segítettek az előkészítést, viszont a munka ellenőrzése csak kevés helyen történt meg.

Az előkészületek hiányosságaihoz hozzájárult az is, hogy bár az országos értekezletől számítva három hét állott rendelkezésre az értekezlet megszervezésére, a legtöbb helyen csak az utolsó napokban kezdték meg a munkát.

A hiányos előkészítés következtében többszáz olyan sportvezető maradt távol, akinek jelenléte, a vitában való részvétele fontos lett volna a saját, illetve a terület sportmunkájának előbbrevitele érdekében. A határozatok ezekkel pótlólag ismertetni kell!

Az előkészületek hiányosságai-ból le kell vonni azt a tanulságot, hogy nem szabad lebecsülni még a könnyűnek látszó feladatokat sem és a kisebb jelentőségű értekezletek esetében sem szabad elmulasztani a gondos, minden területre kiterjedő előkészítő munkát.

A beszámoló

Az értekezletek beszámolóinak pozitívuma, hogy kivétel nélkül mindenütt tartalmazta a párthatározat legfontosabb megállapításait és a feladatokat. A beszámoló nyomán közel 2000 sportvezető ismerte meg ezt a fontos határozatot. Sok helyen igyekeztek a határozat nyomán konkrét értékelést adni a terület munkáját illetően is a legfontosabb kérdésekben, ami többségében jól sikerült. Egyes helyeken igyekeztek a határozat megállapításai alapján konkrétan megjelölni a helyi feladatokat, ez viszont csak egy-két megyében sikerült.

A beszámoló elkészítésénél a kollektív vezetést nem sikerült érvényesíteni. A beszámolóra rányomta bélyegét, hogy az utolsó napokban készítették el, így a bizottság nem tudta megvitatni, ki egészíteni azt. Emiatt a beszámoló a legtöbb megyében az or-

szágos értekezleten kapott anyag mellett nem a bizottság, hanem csak a TSB-elnök, illetve az apparátus dolgozóinak megállapításait tartalmazta. A bátor kritikai hang sok helyen hiányzott a beszámolóból. Egyes helyeken, így Komárom és Nógrád megyében a beszámoló általános volt. A beszámolóknak ez a hiányossága akadályozta a viták kialakulását, nem segítette a helyes bírálat, önbírálat alkalmazását.

A beszámolók legnagyobb hiányossága, hogy a célkitűzéseket, feladatokat nem dolgozták fel az illető terület sajátos viszonyaira, nem konkretizálták a területen lévő sportszervezetek munkájára. Így, bár a beszámolóban a területen dolgozó sportvezetők és sportolók számára megjelölték a feladatokat, azok többségükben csak általánosan meghatározott, az ország területén bárhol alkalmazható feladatok voltak. A beszámolók elkészítésénél túlzottan ragaszkodtak az országos értekezleten elhangzott beszámolóhoz, azt sok helyen szolgálai módon lemásolták. Hiányzott a beszámolókból a kezdeményezés, a részfeladatok feldolgozása és a sajátos helyi feladatok meghatározása. Ennek következtében most a sportvezetőkre vár az a feladat, hogy a párthatározat szellemében ki-ki saját területére meghatározza a konkrét tennivalókat. Egyes sportvezetők így nem ismerhették fel saját feladataikat. Ezek a hibák többségükben elkerülhetők lettek volna, ha a beszámolók idejében elkészülnek, s a bizottságok megvitatják, kiegészítik azokat.

Az értekezletek előkészítését az OTSB a szempontok megadásával és ellenőrök kiküldésével segítette. Hiba volt, hogy az értekezletek előkészítésének ellenőrzése későn kezdődött, így a beszámolóban nem tudták érvényesíteni az OTSB kiküldötteinek észrevételeit.

A viták

Az értekezletek kiemelkedő, legeredményesebb részei a viták voltak. Átlag 15–20 volt egyenként a hozzászólók száma és kb. ennyien voltak, akik még jelentkeztek hozzászólásra, de idő hiányában nem kaptak szót. Hiba volt, hogy az országos értekezlethez hasonlóan nem kérték be írásban az elmaradt hozzászólásokat, mert így átlag a javaslatok, észrevételeknek fele elsikkadt. Az értekezletek részvevői az országos értekezlet anyaga alapján komolyan felkészülhettek a me-

gyei aktívára, ez nagyban elősegítette, hogy mindenütt élénk vita támadjon az elmondott beszámoló megállapításai felett.

A hozzászólások foglaltak a párthatározatban megjelölt legfontosabb problémákkal. A legtöbb hozzászólás a sportolók, sportvezetők és közönség nevelési problémáit, továbbá a falvakban folyó testnevelési és sportmunka feladatait tárgyalta. Sokan foglalkoztak az iskolások sportjának kérdéseivel, az iskolai sport patronálásával, a megyei TSB és az OTSB irányító munkájával, a társadalmi munkások foglalkoztatásának és megbecsülésének problémájával, az MHK testnevelési rendszer és a súlyponti sportágak, illetve az egyes területeken a lehetőségekhez képest elhanyagolt sportágak problémáival, továbbá — főleg kritikailag — a DISZ és a szakszervezetek sportmunkájával. A testnevelési és sportmozgalom üzemi tömegesítésének problémájával — fontosságához mérten — kevesen foglalkoztak. A hozzászólók általában helyesen, egyértelműen a párthatározat szellemében foglaltak állást. A különböző területeken lévő hiányosságok kiküszöbölésére sok értékes javaslat hangzott el.

Nagyban emelte az értekezletek színvonalát, hogy a helyi párt, DISZ, tanács, szakszervezetek, továbbá az OTSB képviselője mindenütt részt vett a vitában és értékes tanácsokat adott a jelenlévő sportvezetőknek. Hiba volt, hogy a DISZ és szakszervezetek képviselői, egyes helyeken mint kívülről, s nem mint a sportmozgalom fejlesztéséért folyó munka részesei szóltak a kérdésekhez. Igen öröndetes volt a falusi sportvezetők élénk részvétele a vitában.

A viták azt bizonyították, hogy a területen dolgozó sportvezetők magukénak érzik a sportmozgalom problémáit, keresik a lehetőségeket, módszereket az eredményesebb munkához. A hozzászólások igen sok esetben példákkal támasztották alá a párthatározat megállapításait. Például Szabolcs megyében a kollektív vezetést bírálva, több hozzászóló megállapította, hogy az MTSB apparátusa sorozatosan megváltoztatja a Bizottság határozatait, lebecsüli a kollektív vezetés jelentőségét.

Az értekezleteken a területen dolgozó sportvezetők minden rétege képviselve volt, sajnálatos az, hogy — a DISZ KV útmuta-

tása ellenére — a járási DISZ-bizottságok képviselői közül igen sokan hiányoztak.

További feladatok

Az értekezletek a területeken lévő legfontosabb problémákat tisztázták. A legfontosabb kérdésekben meghatározták az általános feladatokat. Most azt követik, hogy a sportvezetők az általánosan meghatározott nagy feladatokat, célkitűzéseket részre bontsák és megkezdjék a határozatok részleteinek feldolgozását, azok végrehajtásának megszervezését. Az értekezletek után a TSB-k, sportvezetők sok helyen várakozó álláspontra helyezkedtek. A régi módszerek szerint folytatták a munkát, elvégzik a napi feladatokat és várják, hogy a részfeladatokat az OTSB adja meg számukra. Igen sok sportköri vezető még mindig azt tartja, hogy a határozatot a TSB-nek kell végrehajtani és ő ennél csak statisztál. Ezt bizonyítják azok a tények, hogy például a sportmozgalom tömegesítése helyett egyes területeken még mindig sporiköröket vonnak össze, szakosztályokat szüntetnek meg, nem készülnek tervek a súlyponti és elmaradt sportágak fejlesztésére. A feladatokat a sportszervek összességének kell végrehajtania. A TSB-k önmagukban képtelenek arra. Bár a párthatározat több évre előre jelölte meg a feladatokat és az elérendő célt, annak végrehajtását azonnal meg kell kezdeni. A legsürgősebb teendő a TSB-knél, hogy az aktívok elhangzott jó javaslatok figyelembevételével javítsák meg munkájukat, segítsék a sportköröket a részlettervek elkészítésében, és szorgalmazzák a tömegesítés, az elmaradt sportágak fejlesztése, a sportolók, sportvezetők és közönség nevelése érdekében szükséges munka megszervezését. A párthatározat minden sportszervezet számára fontos feladatokat jelöl meg. Fel kell számolni azt a helytelen nézetet, hogy a határozat végrehajtása csak a TSB-k feladata. Minden sportkörnél és a tömegszervezeteknél is meg kell szervezni a határozat végrehajtásának munkáját. A sportvezetők tekintsék kitüntetésnek, hogy részt vehetnek a sportmozgalom területén e rendkívül fontos, iránymutató határozat célkitűzéseinek megvalósításában.

Horváth Pál

OTSB Titkársága Helyi TSB-k és Sportegyesületek oszt. vezetője

AZ OKTATÁS MEGJAVÍTÁSÁÉRT

Az elmúlt év decemberében hozott párthatározat nagy feladatokat tűzött sportmozgalmunk elé is. Ilyen feladat a tömegsport szélesítése elsősorban az iskolai testnevelés és sport fejlesztése révén. Ilyen feladat a falusi fiatalság bevonása a sportolásba. Mindezekon felül a minőségi sport továbbfejlesztése is hatalmas munkát kíván valamennyi vezetőtől, edzőtől. Az új feladatok megoldása parancsoló szükségként veti fel a *sportkáderek képzésének* ügyét. Kétségtelen, hogy a feladatokat csak olyan emberekkel tudjuk megoldani, akik megfelelő szaktudással rendelkeznek és munkájukat nem anyagi érdekből végzik, hanem ifjúságunk nevelésének célja vezeti őket. Az Országos Testnevelési és Sportbizottság ezért az elmúlt években és a jövőben is fokozott gondot fordít a sportszakemberek képzésére.

Nem is foglalkoznánk evvel a problémával újból, ha a munka fontossága egyértelmű elbírálásra találna a sportvezető szervek körében. A gyakorlat azonban azt bizonyítja, hogy e téren az utolsó esztendőben az elért nagy eredmények mellett olyan tünetek jelentkeznek, amelyek károsan hatnak a sportszakképzés munkájára.

Eredményeinket nem becsüljük le, sőt örömmel tapasztaljuk, hogy egyre több szervezetünk, MTSB és SE kezd öntevékenyen foglalkozni a maga területének szakkádereivel és különböző tanfolyamok szervezésével igyekszik gondoskodni politikai és szakmai színvonaluk fejlesztéséről.

Ezt bizonyították a Honvéd SE tavaly rendezett sportköri és társadalmi oktató tanfolyamai.

A munka határozott fejlődését jelenti az is, hogy a tanfolyamok szervezésében egyre több szerv nem a számszerűséget hajszolja, hanem a tanfolyamok színvonalának, szervezettségének emelésére törekszik. Ezt tapasztalhatunk például a Vasas SE Budapesten megrendezett labdarúgó társadalmi oktató tanfolyamán. Ezek mellett különösen öröndetes az a tény is, hogy a MTSB-k nagy figyelmet szentelnek már a takarékoságnak és gondosan bánnak az állam vagyonával. Ezt a tényt jól lehetett tapasztalni a Borsod,

Tolna megyék bentlakásos tanfolyamain.

Elsősorban ezek a törekvések — az öntevékenység, a gondosság és takarékoság, az önkéntesség biztosítása — fémjelzik az 1954-ben megrendezett tanfolyamokat a MTSB-kben is, a SE-kben is, és magában az OTSB-ben is.

Visszatekintve a tavalyi munkára, örömmel állapítjuk meg, hogy jelentős számban sikerült képzésbe vonni szakembereket. Számszerűleg: a tavalyi évben szervezeteink 2012 versenybíró és játékvezetőt, 1665 edzőt és 1300 sportköri vezetőt képeztek ki esti és kisorszben bentlakásos tanfolyamon. Ezenkívül több mint 2000 fő MHK EB-tag részesült 1—3 napos képzésben is. Szépséghibája a statisztikának, hogy a MTSB-k és SE-k nem vezetnek gondosan a képzés nyilvántartását és jelentésadásuk ezért nem lehet teljes. Tetőzi a hibát az, hogy a SE-k nem adtak az év végén jelentést a végzett munkájukról. A gondatlan nyilvántartás következtében a legtöbb MTSB jelentéseiből nem lehet megállapítani az újonnan kiképzettek számát. Az ilyen felületesség következtében a legtöbb MTSB kihagyta jelentéséből a labdarúgó

játékvezetők továbbképző táborozásait és a sportvezetők háromnapos bentlakásos megyei tanfolyamait, holott ezeket valamennyi megrendezte. A felületes nyilvántartás megnehezíti a jelentés pontos készítését, ennek folytán hamis képet ad a való helyzetről, félrevezeti a tervezést.

A számszerű eredmények mellett egyre öröndetesebben bontakoznak ki a szervezetek kezdeményezései. Ezek közül legjelentősebb a B.TSB mellett működő társadalmi Oktatási Bizottság megszervezése. A bizottság ellenőrzi, hogy a tanfolyamok az előírásoknak megfelelően folynak-e. Ellenőrzi a sportegyesületek és sportkörök oktatási tevékenységét is, előadásokat tart, levezeti a tanfolyamok vizsgáit. Ennek példaként ajánlatos volna, ha a MTSB-k maguk is szerveznének ilyen bizottságokat és rájuk bízna a tanfolyamaik szervezését, ellenőrzését.

Mint már előbb írtam, egyre több szervezet kezd olyan munkát végezni, amely megérdemli a dicsőretet. Külön ki kell emelni a Honvéd Sportegyesületet, amely igazán színvonalas társadalmi edző és sportköri vezető tanfolyamokat szervezett. Kétségtelen,

A DISz fiatalok váltója hazánk felszabadításának 10. évfordulója alkalmával szeretetét és háláját tolmácsolta a Szovjetunió fiataljainak. A váltó megérkezése a határra. Németh Imre viszi a díszzászlót, Szőke Kató a díszes fahengerbe helyezett üdvözlő-köszöntő szöveget, hogy átadják szovjet barátainknak.

hogy körülményei folytán neki nagyobb lehetősége van tanfolyamaik gondos megszervezésére és a munka jelentőségének felismerésére, mégis feltétlen elismerést érdemel.

A Vasas SE az év őszén rendezett társadalmi edző tanfolyamával újból bebizonyította, hogy az oktatás előző évi elhanyagolásának véget vetett. Annak idején a Vasas rendezte az első társadalmi edző tanfolyamokat is, amelyek színvonal tekintetében kimagaslottak a többiek közül. A tavalyi tanfolyam újból ilyen volt, a hallgatók és az előadók kiválasztása és az oktatás szervezettsége tekintetében is. Meg kell emlékezni a V. Lobogó, a V. Meteor és a Haladás Petőfi SE lelkiismeretes oktatási munkájáról is. Ezek a szervek kezdettől fogva öntevékenyen foglalkoztak kádereik képzésével és jelenleg is lelkes és gondos munkát végeznek. Az MTSB-k közül is egyre többet dicsérhetünk meg. Az elmúlt évben Baranya, Bács, Borsod, Tolna, Pest, Vas, Zala megye végezte a legjobb munkát. Határozott fejlődés tapasztalható ezeken kívül Somogy és Nógrád megyében is. Nem mehetünk el azonban szó nélkül azok mellett a szervek mellett sem, amelyek az oktatást lebecsülik és gyenge vagy hiányos munkát végeznek. Ilyen Komárom, Heves, Csongrád, Szabolcs, Szolnok és Veszprém megye, ilyen az Építők, a Szpartakusz, a Dózsa, a Kinizsi, az MTSE, a Szikra, a Traktor sportegyesület.

A minisztertanács és a pénzügyminisztérium rendelete a tanfolyami költségek eltörléséről megtorpanást idézett elő sportszerveink munkájában. A rendelkezés szerint ezévtől kezdve tanfolyamot állami hozzájárulás nélkül lehet csak rendezni.

A rendelkezést félremagyarázva egyesek a képzési munkát is megszüntették, elfeledkezve arról, hogy tanfolyamot társadalmi alapon is lehet szervezni. A takarékoság érdekében hozott rendelkezés éppen a képzés önkéntességét kívánja visszaállítani. Az önként vállalt tanulás az így szervezett tanfolyamokon elmélyültebb tanulásban és nagyobb szorgalomban nyilvánul meg. Ezzel az intézkedéssel a bentlakásos tanfolyamok szervezése megszünt. A pénzügyi rendelkezés azonban nem jelenti a képzés teljes megszüntetését, mint ahogy egyes szervek vélekednek. „Ha nincs pénz, nincs tanfolyam” mondják sok helyen. Ez a téves

felfogás megmutatkozik abban, hogy a képzés üteme a tavalyihoz képest jelentősen csökkent. E helytelen felfogást sürgősen fel kell számolni és a szerveknek a lehetőségeikhez mérten továbbra is rendszeresen kell foglalkozniok kádereik képzésével.

Társadalmi alapon is lehet tanfolyamokat szervezni, mint ezt sok TSB példája igazolja. A sport sok olyan lelkes társadalmi munkással rendelkezik, aki, ha felkérjük, szívesen tart előadásokat ellenszolgáltatás nélkül is. A tanfolyamok helyeit pedig úgy válogassák meg a TSB-k, hogy költségbe ne kerüljenek.

A TSB-k elsősorban városiak és járásiak, valamint a területükön lévő sportkörök részére rendezzenek esti tanfolyamokat a szükségletnek megfelelően. Elsősorban az edzők és játéklevezetők továbbképzése, valamint új társadalmi edzők, játéklevezetők és sportköri vezetők kiképzése a cél.

Külön gond a társadalmi edzők képzése. A TSB-k és a SE-k elferdítették e fontos munkakör fogalmát és — helytelenül — alacsonyabb fizetésű edzőt értenek rajta. Pedig a társadalmi edző nem alábbvaló és munkájának nagy a jelentősége minden sportkörben, különösen ott, ahol fizetett edző alkalmazására nincs lehetőség. Helyes volna, ha a sportegyesületek propagandát fejtenének ki a társadalmi edzők érdekében és gondoskodnának a jól dolgozók megjutalmazásáról. Ez elsősorban az OTSB hibájából nem történik

meg. A társadalmi edzők lebecsülése fentről kezdődik. A sajtó nem foglalkozik ezzel a munkakörrel, nem emlékeznek meg a jól dolgozókról, nem tüntetik ki őket soha, sőt elnézik, ha a sportkörök fizetéseket adnak „társadalmi” edzőknek.

Helyes volna, ha a sajtóban vita indulna meg a társadalmi edző kérdéséről, megszólalnának a sportegyesületek, TSB-k és maguk az érdekeltek, az igazi társadalmi edzők. Mondják el, hogyan látják a társadalmi edző jelentőségét, a velük való foglalkozás módszereit, az OTSB munkáját, milyen helyes példák és visszásságok fordulnak elő náluk.

A tanfolyamok rendezése egyébként úgy volna a legcélszerűbb, ha a TSB-k a szükségleteknek megfelelően évenként rendeznének a területükön működő sportkörök társadalmi aktívái részére összevont társadalmi edzői, sportkörvezetői és játéklevezetői tanfolyamokat. Budapesten és a nagy városokban a sportegyesületek önállóan vagy összevontan rendezhetnének esti tanfolyamokat.

A falusi szakkaderek kiképzéséről ez évben az OTSB központi tanfolyamok rendezésével gondoskodik. 200 falusi sportkört erősítünk meg szakkaderekkel. Mégpedig úgy, hogy azokat, akik a községek sportköreiben edzősködni, társadalmi edzői kiképzésben részesítjük. A sportkörök vezetőit is alapos kiképzéssel igyekezünk erősebbé tenni. Nagy eredményt várunk attól, hogy a falvak sportszerető pedagógusait a nyáron kéthetes tanfolyamra hívjuk meg. 500 falusi pedagógust kívánunk így alapos sportszakképzésben részesíteni.

Szépek ezek a feladatok, ha meglátjuk a képzés jelentőségét. E szerény, szürke munka nyomán megerősödnek tudásban a vezetők, edzők és játéklevezetők és ennek következtében javul a munkájuk is. Bár eredményeket nehéz egy rövid év elteltével lemérni, mégis a jövőben ezt évenként igyekezzünk megtenni. Megkeressük a kiképzetteket, hogy számoljanak be a kiképzésük óta eltelt idő alatt elért eredményeikről.

Szeretnénk, ha egy év múlva, amikor a kádereképzést értékelő cikkben felsoroljuk eredményeinket, azt is elmondhatnánk, hogy szervezeteinkben a most említett hibák már alig tapasztalhatók! És hogy ennek az eredménye a magyar testnevelés és sport általános fejlődésén meg is látszik!

Endrődi Lajos

Új sportkönyvek

	Forint
EGYSÉGES SPORTNAPTÁR és az országos bajnokságok versenkiírása az 1955. évre fűzve	15,—
Minősítő tornagyakorlatok az 1955. és 1956. évre fűzve	30,—
Minősítő gúla és akrobatikus tornaversenyek kötelező gyakorlatai az 1955—56. évre fűzve	18,—
KEREZSI ENDRE: Tornaversenybírák kézikönyve fűzve	15,—
Kosárlabdázás versenyszabályai fűzve	7,—
A MAGYAR SPORT AZ EREDMÉNYEK TÜKRÉBEN 1945—1953. fűzve	50,—

Kaphatók valamennyi állami könyvesboltban és az üzemi könyvpropagandistáknál.

Szakkönyvesbolt Budapest: VII., Rákóczi út 64.

Módszertani kérdések

Az ökölvívás elfajulása ellen

Ökölvívóink és az ökölvívósporthívei között egyre több szó esik arról, hogy az ökölvívás ellen kiülföldön megindult újabb kampány következtében a sportág betiltásának kérdése hamarosan napirendre kerülhet. Nézzük meg mi van e hír hátterében?

Az ökölvívásnak minden időben, mindenkor voltak ellenzői. Az az igyekezet, hogy az ökölvívást betiltásák, nem új keletű és ebben az irányban már több esetben indult meg akció. Ezek az akciók minden esetben akkor újulnak fel, amikor a professzionális ökölvívó mérkőzések véres küzdelmekké fajulnak. Természetes, hogy az ökölvívás betiltását célzó akciók elsősorban a professzionális sport ellen irányulnak, de az amatőr ökölvívást is érintik.

A kapitalista üzletemberek minden eszközt megragadnak, hogy az emberek aljas indulatait felkelve, fokozzák az érdeklődést a professzionális versenyek iránt. Ha kezünkbe kerül egy mai francia, vagy belga, de különösen egy amerikai képes ökölvívó lap, abban a vérző emberi fejek, különböző helyzetekben leütött ökölvívók, eltorzult arcú, szenvedő küzdők képei jelennek meg szemünk előtt. Ilyen képek láttán egyáltalában nem csodálkozhatunk, hogy az ökölvívás ellenségeinek száma napról-napra szaporodik.

A kesztyűs mérkőzések bevezetésével elterjedt amatőr ökölvívás kezdettől fogva elvi harcban állt a professzionális ökölvívással, mert egyrészt veszélyesnek tartotta az egész ökölvívás léte szempontjából a professzionális ökölvívás durvaságokban megnyilvánuló küzdőmodorát, másrészt harcolt az ellen, hogy az amatőr ökölvívás a professzionális ökölvívás „utánpótlása” legyen. Az üzleti vállalkozók az új profiboxolókat az amatőrök közül igyekeztek verbuválni, elsősorban azért, mert így nem került pénzbe az ökölvívók kiképzése. Amíg a kezdettől fogva profinak nevelt ökölvívó sok esetben nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, az amatőrök közül szerződötett újonc már kész versenyző, gyakorlott küzdő volt. Az üzlemberek azért az első perctől kezdve arra törekedtek, hogy befolyásukat az amatőr ökölvívásra kiterjesszék. Továbbmenően igyekeztük az volt, hogy túlsúlyba jussanak az amatőr nemzetközi szövetségben is. Így ugyanis a szabályokon keresztül biztosíthatták, hogy az amatőr ökölvívás legyen a profi ökölvívás előiskolája. Ez a magyarázata annak, hogy egyes országokban (Románia, Franciaország, Belgium, Olaszország és az USA) hosszú időn át komoly amatőr ökölvívásról nem is beszélhettünk, mert az amatőrök java még képességeinek kibontakozása előtt profi szerződést írt alá. Ezzel szemben más országok, közöttük Magyarország, Csehszlovákia és Lengyelország, minden igyekeztükkel azon voltak, hogy az amatőr ökölvívás tisztaságát megvédjék.

A második világháború után a nemzetközi amatőr szövetségben a vezetés olyanok kezébe került, akik az amatőr ökölvívást szükségképpen a profi ökölvívás előiskolájának tartják. Ez kifejezésre is jut a már említett országokban. Ezekben az országokban hétről-hétre a legvéresebb ember-ember elleni küzdelemben találkoznak a profi ökölvívók a szorítóban. Természetes következménye ennek, hogy az ökölvívás ellenségei évek óta támadást támadás után indítanak az ökölvívás ellen. Az ökölvívás elleni harc eredménye volt, hogy az 1952. évi Helsinkii olimpiát megelőző olimpiai bizottsági ülésen javaslatot tettek az ökölvívásnak az olimpia műsorából való törlésére. A Nemzetközi Orvos Szövetség többször foglalkozott az ökölvívás betiltása kérdésével és azt általában napirenden is tartja.

Az amatőr ökölvívás tisztaságát védő nemzetek ma a nemzetközi amatőr szövetségben kisebbségben vannak. Ennek következtében az 1954. évi AIBAKongresszuson egy-két kivételtől eltekintve a Szovjetunió minden javaslatát elvetették. Általában a kongresszus csak olyan javaslatokat fogadott el, amelyek a profi ökölvívás érdekeit nem sértik. Elvetették azt a javaslatot is, hogy a mérkőzéseken nagyobb súlyú kesztyűket használjanak. Angliának azt a javaslatát, mely szerint az AIBA végrehajtó bizottságának tagja, vagy vezetője nem lehet az, aki tagja, vezetője, vagy mérkőzésvezetője, illetve funkcionáriusa bármely szervezetnek, amely profi ökölvívás irányításával, szervezésével, ellenőrzésével foglalkozik, 18 szavazattal 6 ellenében szintén elvetették. Elvetették továbbá Svédországnak azt a javaslatát, hogy az a mérkőzésvezető, vagy pontozóbíró, aki hivatásos mérkőzéseken ügyködik, nem láthat el funkciót az olimpián és az Európa-bajnokságokon.

Az ökölvívás megszüntetésére irányuló harc hívei Svédországban a legerősebbek és a sajtó is nagy támogatásban részesíti őket. A környező államok ezen befolyás alól nem nagyon vonhatják ki magukat és ha egyáltalában sor kerül rá, elsősorban ezekben az országokban győzhetnek az ökölvívás ellenzői. Semmi kilátásuk sincs azonban a profi ökölvívás jellegráiban, Franciaországban, Belgiumban, Olaszországban és Nyugat-Németországban, ahol a nagy kapitalisták megvédik az ökölvívás üzleti vállalkozóit is.

Ökölvívás vadnyugati módra és izlés szerint

Ez kell az amerikai közönségnek, — és ez kell a menedzsereknek. De éppen az ilyen jelenetek és látványok nyomán támad ellenszenv az egész ökölvívás iránt. És ahelyett, hogy a menedzsereket szorítanák kordába és a profi ökölvívás kinövését nyessék le, — az amatőr ökölvívást is be akarják tiltani.

Az ökölvívás megszüntetésére irányuló harc hívei Svédországban a legerősebbek és a sajtó is nagy támogatásban részesíti őket. A környező államok ezen befolyás alól nem nagyon vonhatják ki magukat és ha egyáltalában sor kerül rá, elsősorban ezekben az országokban győzhetnek az ökölvívás ellenzői. Semmi kilátásuk sincs azonban a profi ökölvívás jellegráiban, Franciaországban, Belgiumban, Olaszországban és Nyugat-Németországban, ahol a nagy kapitalisták megvédik az ökölvívás üzleti vállalkozóit is.

A Szovjetunió és a népi demokráciák sportvezetőinek álláspontja az, hogy nem az ökölvívást kell megszüntetni, hanem az amatőr sport tisztaságát kell megóvni a profivállalkozástól, s meg kell akadályozni a professzionális mérkőzések sportszerűtlen, embertelen durvaságait.

Dobránszky István

Mezei futás, formábahozó edzés, formábahozó versenyek

Az atlétika küszöbön álló nagyobb hazai eseménye az országos mezei bajnokság. A mezei bajnokságok minden évben általánosságban egy felkészülési időszak befejeztét és egyben egy következő felkészülési időszak kezdetét jelentik.

A mezei bajnokságok az átlagos felkészülési években mindig az alapozó időszak befejeztével kerülnek megrendezésre. A mezei bajnokságok nemcsak a futók számára, hanem a többi atléta számára is általában az alapozó időszak végét és a formábahozó időszak kezdetét jelentik.

Atlétikában ugyanis minden atléta számára az alapozó időszak második fele belekapcsolódik az úgynevezett mezei idénybe. Hosszú idők tapasztalata az, hogy a „mezeizés”, vagyis a terepfutás minden atléta felkészülésének nélkülözhetetlen szakasza, tekintet nélkül arra, hogy futó, dobó, vagy ugró atlétáról van-e szó. Természetesen az úgynevezett mezei idény a futó atléták számára lényegesen fontosabb, mint az ügyességi atléták számára, ezért a futók ezt az idényt intenzívebben használják ki, mint a többi atléta. Szükséges ez azért, mert a mezei idény tulajdonképpen az év hátralévő részében folytatandó futó edzések alapja. A mezei idény a futók számára már bizonyos vonatkozásban speciális célok elérésére is alkalmas. Elsősorban az általános állóképesség megszerzésére. A futó versenyszám eredményességéhez szükséges speciális állóképességet is nagyrészt a helyesen végig edzett mezei idényben szerzik meg a futók.

Ma már igen sok élvonalbeli közép-hosszútávfutónk felkészülésében a versenyidény első felében, sőt még a versenyidényben is megtaláljuk az edzésnapok sorában a mezei vagy terepfutást. Ennek megvan természetesen a magyarázata. A terepen futás változatossága következtében — a tapasztalatok szerint — kevésbé fárasztja az atlétát mint a pályán folyó egyhangú körözés. Ma már a gyorsaságra történő edzések bizonyos részét is terepen végzik a közép-hosszútávfutók.

Hosszú évek tapasztalata bizonyítja, hogy nemcsak a futó atléták számára szükséges az alapozó időszak végével a mezei futás, hanem az ugrók és dobó atléták számára is. Az ügyességi atléták részére a mezei edzések eredménye elsősorban a jó erőnléti állapot, ami erősen kihat egész szervezetükre, idegrendszerükre. Ezen felül nagy segítséget nyújt a mezei edzés sokoldalú képzettségük eléréséhez is. Az ügyességi atléták a mezei idényben a futással párhuzamosan gyakorolják speciális versenyszámuk technikai elemeit is.

Ez évben a mezei bajnokságok időpontját, május 8. az előző évekhez viszonyítva későinek mondható. A

késői időpontot részben az előző évi tapasztalatok, részben pedig az olimpia előtti év egész jellege tette szükségessé. Az előző években ugyanis azt tapasztaltuk, hogy az egész mezei bajnoki rendszer felépítése alapfoktól kezdve olyan időjárási viszonyok közepette bonyolódott le, amelyek főbb esetben az alapfokú versenyek elmaradását eredményezték. Sajnos, különösen vidéken a mezei idényben sok esetben még ma is csak magát az egyszer-kétszeri versenyzést tartják fontosnak a rendszeres mezei edzés, felkészülés helyett. Sok helyen, különösen vidéki viszonylatban még nem tartunk ott, hogy az atléták a mezei edzéseket rendszeresen folytassák tekintet nélkül az időjárási és terepviszonyokra. Tekintettel az elmondottakra is bizonyos fokú engedelményt kellett tenni azért, hogy már az alapfokú (sportkőri, járási, megyei) mezei versenyekre való felkészülés jobb időben történhessen.

A viszonylag késői időpont másik indoka az olimpia előtti év jellege.

Természetes, hogy az olimpiai részvétel mindig viszonylag kevés atlétát érint atlétáink összlétszámához képest. Mégsem lehet az olimpiára irányuló felkészülést elválasztani az atlétatömegek egységes felkészülésétől. Azért nem, mert hiszen az évi felkészülés során mindig vannak olyan célok és feladatok, amelyek elérését, illetve megoldását valamennyi atlétáinknak együttesen kell szorgalmazniuk. Ezek a célok és feladatok elsősorban az egységes versenynaptárban lerögzített versenyprogram megvalósításából, a különböző bajnokságokon való részvételből stb. állanak.

Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével készült maga az atlétikai versenynaptár is, amelyből azt látjuk, hogy az egész 55-ös atlétikai idény az eddig szokásosnál későbbben kezdődik és későbbben is fejeződik be, hiszen az országos pályabajnokságok időpontja is október 15—16-ra esik. Ennek megfelelően kerül sorra a mezei bajnokság is a szokásosnál valamivel később, május 8-án.

Általában április közepétől már az atlétikai pályák is rendszerint olyan állapotban vannak, hogy azokon edzést lehet folytatni. Ez lehetővé teszi azt, hogy a formábahozás időszaka már a mezei bajnokságokat megelőzően megkezdődjék.

Ez évben tehát annyiban változik az eddig szokásos helyzet, hogy a mezei bajnoki felkészülés némely sportkörben terepen és pályán egyben történik. Ez évben tehát a mezei bajnoki versenysorozatra készülő atléták ebben az időszakban állóképességüket fejlesztő edzéseiket elsősorban változatlanul terepen folytassák, gyorsaságukat fejlesztő edzéseiket pedig a már rendelkezésre álló pályán.

Az úgynevezett ügyességi atlétáknak pedig arra kell törekedniük, hogy mezei edzéseik fokozatos csökkentésével minél hamarabb használják ki a pályán folytatható technikai edzések lehetőségeit.

Az ügyességi atléták, rövidtávutók, gátfutók, formábahozó edzése tehát a pályák állapotától függően a mezei bajnokságot megelőzően körülbelül április közepétől kezdődhet.

A mezei bajnokságokon való részvétellel kapcsolatban atlétikai körökben többször felmerül a vitás kérdés, hogy a tavaszi idényben megrendezett mezei bajnokságokon milyen mértékben törekedjenek a versenyzők eredményességre. Az a véleményem, hogy a közép-hosszútávutók mezei versenyzése részben az alapozó időszak, részben pedig a formábahozó időszak egyik eszköze. Tehát nem célja. Hangsúlyozni szeretném azt, hogy elengedhetetlenek tartom a mezei idény maradéktalan kihasználását. *Annak az atlétának, aki rendszeresen végezte téli, tavaszi mezei edzését, semmi esetre sem árthat meg a mezei versenyzés.* A mezei versenyek minden esetben egy bizonyos mértékű ellenőrzést jelentenek az eddig végzett edzések felett, az általános erőnléti állapot felett, az általános állóképesség foka felett. Ezért a mezei versenynek és magának a bajnokságnak is elsősorban ellenőrző jellege van az atléta és edzője számára. A közép-hosszútávutók már a mezei versenyek tapasztalatai alapján kezdhetik meg formábahozó edzéseik során a tapasztalt hiányosságok kiküszöbölését.

Ez évben általában április közepére esik valamennyi atlétánk formábahozó edzéseinek megkezdése. A négyszakos edzésrendszernek ez az időszaka a négy időszak közül talán a legkényesebb. Ez az időszak igényli a legtöbb körültekintést, türelmet, aprólékosságot mind az atléta, mind az edző részéről. Rendszerint ebben az időszakban vétenek hibákat az atléták is, az edzők is, az annyira fontos fokozatossággal szemben. Ez részben érthető is. Különösen azoknál az atlétáknál, akiknek felkészülésének még nem vált teljes egészében alapjává a négyszakos felkészülési rendszer és téli alapozó edzéseik nem voltak megfelelőek.

Tavaszi időjárásunk jellegzetessége az, hogy rövid átmenet után egyszerre áll be az atléták számára annyira kedvelt melegebb időjárás. Ez és az a tény, hogy speciális, kedvelt versenyszámát az alapozó időszakban nem gyakorolhatta, valamint az, hogy a pályán ismét találkozik versenytársakkal, végül a természetes vetélkedési kedv mind-mind olyan mozzanat, amely az atlétát ebben az időszakban könnyen eltérítheti a fokozatosság útjáról.

Formábahozásra természetesen csak akkor kerülhet sor, ha az atléta

megfelelő alapozottsággal rendelkeznek. A formábahozó időszak eredményességéről általában pedig csak akkor lehet szó, ha azt alapozó időszak előzte meg!

Az elmúlt évekhez viszonyítva atlétáink zöme eredményesebben és célszerűbben végezte ezidei alapozó edzéseit. Jelentős javulás tapasztalható a sportkörü munka terén is olyan vonatkozásban, hogy állandoan növekedik azoknak a sportköreinknek a száma, amelyek az alapozó időszak edzéseinek igen nagy jelentőséget tulajdonítanak. Vagyis mind jobban le-tűnőben van az a régi és káros fel-fogás, hogy az atlétika csak nyári idénysport.

Az alapozó edzésekkel tehát nagy általánosságban már lényegesen job-ban állunk, mint az előző években. Komoly hiba tapasztalható azonban majd mindenhol azon a téren, hogy atlétáink általában nem használják ki kellőképpen az alapozó időszak megelőző átmeneti időszakot. Ennek következtében az alapozó edzések igen alacsony erőnléti színvonalról indulnak. Ez hátráltatja az alapozó időszakban a nagyobb megterheléssel járó edzések korábbi megindítását.

Visszatérve az alapozó időszakra, amelynek nagyjából minden atlétánk a végéféle jár, még valami megállá-pítható: Jelentős javulás mutatkozott az elmúlt évekkel szemben a kinet-tben, hogy atlétáink mind többen és többen végezték alapozó edzéseiket nemcsak teremben, hanem fel-váltva szabadterén is. A szabadterén végzett alapozó edzés nagy jelentő-ségűnek bizonyult az általános erőnlélt kialakulása szempontjából.

Az atléták formábahozó időszaka előtt állunk. Ez az időszak két rész-re osztható:

1. Az első időszak, amelyben az atléták alapozásuk során szerzett kép-pességeik és az általános erőnlétük birtokában fokozatosan kezdik meg már speciális, az atlétikai versenyszám jellegének legjobban megfelelő edzéseiket.

2. A formábahozó időszak második része, amelyben az atléták alapozó edzéseik valamint formábahozó edzé-seik első felében végzett munkájuk eredményességéről versenyeken, sőt úgynevezett formábahozó versenyso-rozatokon tesznek tanúbizonyságot.

A formábahozás első időszakát az jellemzi, hogy tulajdonképpen az egész évi négyszakos felkészülés ke-retében itt kezdődik meg a szakosítá-s, vagyis a speciális versenyszámra történő közvetlen felkészülés. Döntő fontossága ennek az időszaknak a fokozatosság, tehát az edzés során a fokozatos átmenet az egyszerűbb gyakorlatokról az összetett, speciális gyakorlatokra, a könnyebb speciális gyakorlatokról a nehezebb speciális gyakorlatokra.

Igen gyakran éppen az alapozás so-rán elmulasztottak pótlása készíti az atlétát arra, hogy a megengedett-nél erősebb mértékben megfelelő át-menet nélkül nagy terheléssel kezd-je meg ezeket a speciális edzéseket. Ennek egyik következményeképp a formábahozás második időszakában

fontos formábahozó versenyekre rendszerint hullámvölgybe kerül. Más-ik következménye pedig az, hogy a technikai gyakorlatozás során az egyes alapelemek elsajátítása terén valami hiba következtében maga a technika nem rögződik megfelelő tö-kéletességgel az atlétába. Az így rögzített helytelen technikát azután az atléta rendszerint magával hurcolja az egész versenyidény során és az attól való eltérés gyakran nehezebb feladatot jelent, mint a fontos tech-nikai elemeknek fokozatos és helyes iskolázásszerű elsajátítása.

Ennek az időszaknak igen fontos feladata az atlétikában az, hogy az egyes mozdulatokat a lehető leglá-zábbban, erőlködéstől, görcsösödéstől mentesen hajtsuk végre. Ez is — a különböző adottságokon felül — nagymértékben a fokozatosan, meg-felelő rendszerességgel felépített for-mábahozó edzések révén biztosítható. Epp ebben az időszakban tapasztal-ható különösen ügyességi atlétáin-kon, rövidtávfutóinkon, távfutóinkon a technikára irányuló gyakorlatozás közben a görcsös erőlködés. Ennek oka rendszerint az, hogy az alapozó időszak során nemcsak azokat az iz-mokat, izomcsoportokat foglalkoztat-ták az atléták, amelyek a speciális versenyszámuk üzéséhez tartoznak, hanem általában erőtfeljesztő gy-aakorlatokat végeztek. Ezért hoznak magukkal a formábahozó időszakra egy bizonyos merevséget, keménysé-get. Ennek fokozatos feloldása és az izomzatnak a finomabb mozgásokra érzékennyé tétele a formábahozó idő-zsak elején kezdődik.

A formábahozó időszak első felé-nek tehát döntő feladata az edzések folytatása szempontjából változatlan-ul a rendszeresség, valamint a fo-kozatosság mind a technikai elemek elsajátítása, mind a már különle-gesebb gyorsasági vagy állóképességi munka végzése terén.

A kiegészítő sportok és általában

a kiegészítő mozgások mértéke, erős-sége párhuzamosan csökken azzal, hogy az edzés anyagában előtérbe lép a versenyág speciális edzési anyaga.

A formábahozás első időszakának legdöntőbb követelménye tehát a fo-kozatosság és aprólékoság, a má-sodik időszaké viszont a fokozatosan erősödő versenyzés, illetve a formá-bahozás első időszakában elsajátított technikai elemeknek versenyszerű gyakorlása.

A formába lendülést tehát végered-ményben két döntő tényező alkotja, a speciális edzés és a verseny. Ez a két tényező az eredményesség szempontjából igen erős kölcsönha-tással van egymásra és ezért ebben az időszakban már mindkettő párhü-zamos gyakorlása szükséges.

Hosszú ideig a magyar versenyzők félték a korai versenyzéstől és így a formázahozó időszak első felét túl-zottan megnyújtották. Ma már külö-nösen az élvonalbeliek belátták, hogy egy bizonyos forma és megalapozott-ság birtokában a versenyzés feltét-lenül szükséges. Ezeknek az úgyne-vezett formábahozó versenyeknek lé-nyege az, hogy ne a legnagyobb ered-mény elérésére törekedjenek a ver-ser, yzók, hanem eredményre való te-kintet nélkül fokozatosan lendüljenek bele magának a versenyzésnek a gyakorlásába.

Ez évben már mind a serdülők, mind az ifjúságiak és felnőttek szá-mára biztosítja az egységes verseny-naptár ezt a fokozatos versenyzési lehetőséget.

Az elmondottak általában az él-versenyzők tapasztalatai alapján ala-kultak ki, főbb éven keresztül. A sportköröknek, egyesületeknek fel-adatként kell tekinteniök azt, hogy ezek az elvek a lehető legnagyobb mértékben jussanak érvényre a kü-szöbön álló formábahozó időszakban, az egész atlétika területén.

Sir József
államé edző

A kellemes környezetben, szép vidéken boldogan szaladnak a falusi lányok is. (MHK mezei futóverseny a guggyori tszcs-ben.)

1875-1955

egy évforduló és ahová atlétikánk azóta eljutott

Az ó-hellének olimpiai atlétikájától hosszú volt az út a mai tömegek atlétikájáig. A görögök-nél ugyanis az akkori társadalmi rendszer következtében csak a „szabadok” atlétizálhattak, a rab-szolgák megszámlálhatatlan sokasága azonban nem részesülhetett a testnevelés áldásaiban.

A görög birodalom bukása után, 396-ban, annyi más min-dennel sirbaszállt az atlétika is, hogy azután huszonhat évszázad-dal később Angliában — tetszha-lálából feléledve — újjászülések.

Az 1800-as évek közepén az-után már az angol egyetemi ifjú-ság is bekapcsolódott az atlétiká-ba. Ez haladást jelentett az ó-gö-rög, vagy a futárversenyekhez ké-pest, de még mindig csak egy szűk társadalmi réteg részére tette lehetővé az atlétika üzését.

A kezdet

Esterházy Miksa — a magyar atlétika megindítója — haladó gondolkozású sportember volt. Angliában követségi attaséként működött, s onnan hazatérve el-határozta, hogy tapasztalatai alapján hazánkban népszerűsíti az atlétikát. A „főrangú körök”-ben eleinte bolondos különcknek tartották, majd később számos komolyabb kellemetlenségben is volt része amiatt, hogy „rangján aluli” emberekkel foglalkozott, versenyeket szervezett, felolvasá-sokat tartott, újságcikkeket gyár-tott, szóval az atlétikáért apostol-kodott, ahelyett, hogy az osztálya-beliék életét élte volna.

Kereken 80 év előtt, 1875 má-jus 6-án rendezték meg hazánk-ban az első atlétikai viadalt, an-nak a hatalmas laktanyának ud-varában, amely a mai Báthory-és Rosenberg házaspár utcák ke-resztedésénél állott.

A hat atlétikai versenyszámból álló viadal győztesei a követke-zők voltak: 100 yardos síkfutás-ban Porzsolt Gyula, 2 angol mér-földes síkfutásban, Porzsolt Ernő, 120 yardos gátfutásban, Porzsolt Gyula, távolugrásban, Porzsolt Gyula, magasugrásban, Pick Li-pót, súlylökésben, Vaisz Géza, Hoffmann Ferenc, Grund Vilmos, Oláh György, Balázs Károly, Kiss Aladár, Székely Gyula, Ráth Gyula, Gulácsy Géza és Ráth La-jos pedig helyezéseket értek el.

Bizony nem találunk ezek kő-zött bárókat és grófokat. Az első atléták kispénzű hivatalnokok,

diákok és írók táborából kerültek ki. Emléküket nyolcvan év távla-tában kegyelettel őrizi a sport tör-ténelme.

Első sikerek

Így indult útjára a magyar at-létika, hogy azután a gyermekci-pőket hamar kitaposva, már az első újkori olimpián, 1896-ban Athénben értékes helyezéseket érjen el. Négy esztendővel ké-sőbb, 1900-ban, az első párisi olimpiáról Bauer Rezső, a BTC atlétája már olimpiai babérrel tér vissza hazájába, megnyervén a diszkoszvetést.

Atlétáinkra lassacskán felfi-gyelt a világ. Hiszen az atlétika történetében Fóthy Nándor dobta túl diszkoszával először a 40 mé-tert, Kóczán Mór pedig a gerely-hajításban érte el elsőnek a „bű-vös” 60 méteres vonalat.

A következő olimpiákon csak helyezések jutnak atlétáink szá-

mára, de az atlétikában ezek is magasértékű teljesítménynek szá-mítanak.

Azután megjelennek az első magyar világsúcstartók. A sort 1913-ban a 300 m-es síkfutásban Mezei Frigyes és az 500 m-es sík-futásban Rajz Ferenc kezdi, majd Darányi, Kovács, Szabó, Csaplár és a 4 × 1500-as váltó követi.

Az olimpiai játékokon 1908-ban Londonban a magasugrásban So-mnody István, 1924-ben Párisban a pentathlónban Somfay Elemér, 1928-ban Amszterdamban a ge-relyhajításban Szepes Béla, ezüst érmet nyert.

Közben magyar javaslatra meg-valósult az atlétikai Európa-baj-nokság, melynek első versenyén, 1934-ben Torinóban a 110 m-es gátfutásban Kovács József, a 800 m-es síkfutásban pedig Szabó Miklós szerezte meg az európa-bajnoki címet.

Sikeres olimpiai eredmények,

Atlétáink által eddig elért világsúcseredmények

1. 300 m síkfutás	36,6	Mezei Frigyes	1913
2. 500 m síkfutás	1 : 07,6	Rajz Ferenc	1913
3. Kétkezes súlylökés	2804	Darányi József	1931
4. Kétkezes súlylökés	2867	Darányi József	1931
5. Kétkezes súlylökés	2946	Darányi József	1935
6. 300 y síkfutás	30,0	Kovács József	1935
7. 2000 m síkfutás	5 : 20,4	Szabó Miklós	1936
8. 2 ang. mf síkfutás	8 : 56,0	Szabó Miklós	1937
9. 4 × 1500 m váltó	15 : 55,4	Csaplár, Rátonyi, Iglói, Szabó	1941
10. 20 000 m síkfutás	1 ó 03 : 01,2	Csaplár András	1941
11. Kalapácsvetés	5902	Németh Imre	1948
12. Kalapácsvetés	5957	Németh Imre	1949
13. Kalapácsvetés	5988	Németh Imre	1950
14. 30 km-es gyaloglás	2 ó 27 : 46,6	László Sándor	1952
15. 50 km-es gyaloglás	4 ó 31 : 21,6	Róka Antal	1952
16. 30 ang. mf gyaloglás	4 ó 21 : 12,6	Róka Antal	1952
17. Kalapácsvetés	6034	Csermák József	1952
18. 4 × 1500 m váltó	15 : 29,2	Garay, Béres, Rózsa-völgyi, Iharos	1953
19. 880 y női síkfutás	2 : 11,6	Kazi Aranka	1954
20. 4 × 1500 m váltó	15 : 21,2	Tábori, Mikes, Rózsa-völgyi, Iharos	1954
21. 3 × 880 y női váltó	6 : 36,2	Bácskai Oros, Kazi	1954
22. 50 km-es gyaloglás	4 ó 28 : 45,6	Somogyi János	1954
23. 30 ang. mf gyaloglás	4 ó 19 : 13,8	Somogyi János	1954

Atlétikai olimpiai győzelmeink :

1. Diszkoszvetés	3604	Bauer Rezső	1900, Páris
2. Női magasugrás	160	Csák Ibolya	1936, Berlin
3. Kalapácsvetés	5607	Németh Imre	1948, London
4. Női távolugrás	569	Gyarmati Olga	1948, London
5. Kalapácsvetés	6034	Csermák József	1952, Helsinki

Atlétikai európbajnoki győzelmeink :

1. 800 m síkfutás	1 : 52,0	Szabó Miklós	1934, Torino
2. 110 m gátfutás	14,8	Kovács József	1934, Torino
3. Női magasugrás	164	Csák Ibolya	1938, Bécs
4. 800 m síkfutás	1 : 47,1	Szentgáli Lajos	1954, Bern
5. 3000 m akadályfutás	8 : 49,6	Rozsnyói Sándor	1954, Bern
6. Távolugrás	751	Földessy Ödön	1954, Bern
7. 4 × 100 m váltó	40,6	Zarándi, Varasdy, Csányi, Goldoványi	1954, Bern

Az április 4-e tiszteletére rendezett, városon keresztül vezető futóváltó női mezőnyének első tagjai rajtra készen a Lenin körúton.

Európa-bajnokságok s világsúcscok fémjelzik a magyar atlétikát. A második világégés előtti olimpián Csák Ibolya személyében atlétanő jut olimpiai aranyéremhez, majd ugyanő 1938-ban Bécsben — az első női atlétikai Európa-bajnokságon — megnyeri a magasugrást.

Hatalmas fejlődés a felszabadulás után

Atlétikánk igazi fellendülése a felszabadulás utáni tíz esztendőre esik. Az atlétika kezd tömegsporttá válni, mind szélesebb rétegben kapcsolódnak be a női versenyzők, a párt és kormány támogatásával olyan lehetőségek nyílnak a nagy eredmények elérésére, melyekről azelőtt álmodni is vakmerőség lett volna. A pompás talajú Népstadion pedig soha nem látott tömegek számára teszi lehetővé az atlétikai viadalok megtekintését.

Atlétáink fejlődésére a statisztika tükrében kapjuk a legmegbízhatóbb adatokat. Az eddig elért 23 magyar világsúcscból a felszabadulás előtti évtizedekre csupán 10 jut, az elmúlt tíz esztendőben tehát 13 világsúcscot értek el atlétáink. A fejlődés len-

dületét az mutatja, hogy ebből a tizenhárom világsúcscból hat 1954-ben született meg.

A felszabadulás előtti olimpiákon (1896-tól 1936-ig) atlétikában összesen két győzelmet arattunk (1900-ban Bauer, 1936-ban Csák), a felszabadulás utáni két olimpián pedig hármat! (1948-ban Gyarmati és Németh, 1952-ben Csermák.)

Az európaibajnoki viadalokon a felszabadulás előtt három győzelmünk volt (Szabó, Kovács és Csák), a tavalyi berni EB-n — melynek eredményei pedig sok számban túlszárnyalták az olimpiai teljesítményeket is — Szentgáli, Rozsnyói, Földessy és a Zarándi, Varasdy, Csányi, Goldoványi 4×100-as váltónk révén

négy győzelmet arattunk. S a férfiak versenyeiben a Szovjetunió után a második helyen végeztünk, megelőzve Európa összes többi nemzetét.

Ha atlétikai csúcseredményeinket vizsgáljuk, ott még találunk javítanivalót. A 22 férfi bajnoki szám csúcscái közül 16-ot a felszabadulás utáni időben javítottak meg versenyzőink, hat legjobb eredmény azonban (100 m, 200 m, 200 m gátfutás, 10 km-es gyaloglás, magasugrás és gerelyhajítás) még 1945 előtti teljesítmény. Női vonalon valamennyi csúcseredményünk a felszabadulás után született — híven visszatükrözve az egyenjogúsított nők minden vonalon tapasztalható előrenyomulását.

Külföldi ismerősének, rokonának örömet szerez, ha előfizet az alanti lapok bármelyikére

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultura 45.790057 K. 91” számú csekkszámú lójára.

Képes Sport 60 Ft. félévre
Magyar Sakkélet .. 22 „ „

Népsport 126 Ft. félévre
Sport és Testnevelés 18 „ „

MIKOR KEZDJÜK?

Az 1952. évi olimpián úszóink nagy sikereket értek el. Ezekután és a szerzett tapasztalatok gondos feldolgozása nyomán, azt vártuk, hogy az úszó utánpótlásban is hatalmas fejlődés áll be. Ezzel szemben ma azt látjuk, hogy három évvel a nagy verseny után, megközelítően sincsenek olyan új tehetségeink, mint akik az 1952. évi olimpián képviselték színeinket. Az 1956. évi olimpián — minden valószínűség szerint — túlnyomó többségben ugyanazokkal a versenyzőinkkel veszünk részt, akik már 1952-ben, sőt tekintélyes számban már 1948-ban is válogatottaink voltak. Ez különösen a női versenyzőkre vonatkozik. Férfi versenyzőink tekintetében valamivel kedvezőbb a helyzetünk. Ezért, ha talán már kicsit későn is, de még nem elkészen, minden esetre sürgősen, ismét foglalkoznunk kell az úszó utánpótlás kérdéseivel.

Az utánpótlás kérdése úszósportunkban a múltban is sűrűn szönyegen forgott, de sohasem oldó-

dott meg teljesen megnyugtató módon.

Hogyan alakult ez a kérdés az utóbbi 20 esztendőben? Mint kezdő edző kaptam akkoriban azt a feladatot, hogy az utánpótlással foglalkozzam. Abban az időben azok a fiatalok számítottak úszó-utánpótlásnak, akik életkora 13 és 15 év között mozgott. Ezek legtöbbször előzőleg úszómesterektől tanult úszni, általában 9—10 éves korban. Bizonyos haladást jelentett a fiatalok foglalkoztatásában a budapesti Sportuszoda felépítése. Lehetővé vált az iskolai úszásoktatás és a téli úszkálásra is nyílt mód és alkalom. Ennek következtében az utánpótlás tagjainak átlagos életkora 11—13 évre szállt le.

Mikor?...

Ekkor már rájöttünk arra, hogy a jobb eredmények elérése szorosan összefügg azzal, hogy a versenyző hány éves korában tanult meg úszni és, hogy az edzéseit folyamatosan végzi-e. A kiváló magyar és külföldi úszók életkörü-

ményeinek, gyerekeiknek tanulmányozása közben észre kellett vennünk, hogy a legnagyobb eredményeket elérő úszók túlnyomó többsége már 5—6 éves korában megtanult úszni és állandó és bő lehetősége nyílt arra, hogy vízben tartózkodjék, vízben játsszon, úszkáljon. Azt is megállapíthattam, hogy ugyanúgy, mint nálunk, külföldön is azoknak a szülőknek a gyermekeiből váltak kiváló úszók, akik uszodai dolgozók voltak, vagy életkörülményeik állandóan uszodákhoz kapcsolták őket, ha ugyan nem voltak maguk is versenyzők, akik korán elvitték gyerekeiket az uszodába. Az Európa-bajnokok, olimpiai győztesek sorra azok közül kerültek ki, akik lehetőségeik következtében már egészen fiatal korukban megismerkedtek és megbarátkoztak a vízzel, az úszással.

Sajnos, be kell vallanom, hogy ezzel a problémával az utóbbi években keveset foglalkoztam, mert teljes erőmet igénybevettem az az igekezet, hogy a kezemre bízott, már meglévő tehetségekkel

— Jajj, mi lesz velem ebben a nagy vízben?

— Ki akarok menni!

érjek el minél jobb eredményeket. De, ha még többet törődtem is volna ezzel a kérdéssel, mindegyik uszodaviszonyaink miatt megoldhatatlan feladat elé kerültem volna, mint mindazok, akiknek netán eszükbe jutott, hogy a fiatalabb korúak úszásoktatását szorgalmazzák. Hiszen az uszoda-hiány, az uszodai nehézségek, nemcsak a fiatalok úszásoktatását akadályozták, hanem még a felnőtt versenyzők edzéseinek zavartalan lebonyolítását is gátolták. Főleg ez utóbbi kiküszöbölésére jutottunk arra a megállapításra, hogy Budapesten új versenyuszodát kellene építtetni. Elhatározásunk konkrét tervvé is fejlődött, de a terv sehogy sem akart megvalósulni.

Csak akkor állt be e téren döntő jellegű változás, amikor a magyar sportot átszervezték és a szakszervezetek feladatává vált a testnevelés és sportolás előfeltételeinek megteremtése. De az uszoda tervének megvalósításához így is — két vasutas dolgozó olimpiai győzelmére volt szükség! Mikor az 1952. évi olimpiáról diadalmasan hazaérkeztünk, a szobi pályaudvaron az ünnepélyes fogadtatáson Székely Évával és Gyenge Valériával, újdonsült olimpiai bajnoknőinkkel azt kértük a megjelent vasutas-vezetőktől, hogy elért eredményeink megtartása és a jövő biztosítása érdekében építsék meg a budapesti vasutasok uszodáját. Erre ígéretet kaptunk és az idén május 1-re valóban megnyithatja kapuit a Szőnyi úti Törökvis-stadion hárommedencés úszótelepe.

A gyerek-medence

Az ifjúság, az utánpótlás, a gyerekek nevelése szempontjából különösképpen a harmadik medence, a *gyerek-medence* jelentőségét kell hangsúlyoznom. Itt ugyanis megoldható a 3—4 éves apróságok úszás-oktatása, hasonlóképpen a tornasport és a műkorcsolyázás elveihez.

Biztosan tudom, hogy az apróságok oktatása nem lesz könnyű és egyszerű feladat. A víz idegen és életveszélyes elem. Az ilyen kiskorú gyerekeket csak a legnagyobb fokú elővigyázattal szabad úszásra tanítani.

Vajon mi lehet a gyerekek oktatásának módszere? Én a magam részéről így képelem el: Mindennek előtt a „nagy” víz szeretetére kell ránevelni a gyereket. Hozzá kell szoktatni a vízhez. El kell tüntetni a félelem-érzetét. Hogyan? Először szoros gumigyűrűt adunk rá, hogy abban úszkáljon,

Hiszen ez a víz egészen kellemes...

lubickoljon úgy, ahogy éppen kedve tartja, ahogy akar. Azután ugráljon be a partról a gyerekmedencébe, de úgy, hogy az oktató mindig elkapja és vigyáz arra, hogy a gyerek feje ne kerüljön a víz alá. Néhány nap múlva az edző már engedje a gyerek fejét is egy pillanatra a víz színe alá. Amikor ez már több ízben sikerült, végeztessünk a gyerekekkel derékig érő vízben arcmosási gyakorlatokat. Vegyen a tenyerébe vizet, belégzés után ezt csapja az arcához és amikor a vízbe borul az arca, a vízbe lélegezzen ki. A vízbe fújt levegő bugyborékolása rendszerint nagyon tetszik a gyerekeknek, úgy, hogy ezt a hasznos gyakorlatot örömmel végzik. Ezek után vegyen részt a gyerek a kis medencében közös gyerekjátékokban. Így szerzi meg lassanként a vízbiztonságot és rövidebb vagy hosszabb idő múltán szinte észrevétlenül megtanul úszni.

Ebben az időben én még semmiféle úszásnemre, vagy mozgássorozatra nem tanítom a gyereket. Engedem, hogy úgy kapálódzék és úgy maradjon a víz felszínén,

ahogy tud. Ez az egyéni kapálódzás rendszerint a kutyaúszás jellegét veszi fel. Egy-két évig hagyom ezt az egyéni és pusztán utánzási igyekezet alapján kialakuló úszkálást és csak azután kezdem meg a szabályos úszó mozgási elemek oktatását.

Állandó ellenőrzés

Az ismertetett időszak alatt a legszigorúbb felügyelet, *állandó ellenőrzés* szükséges. Mégpedig nemcsak a medencében, hanem az uszoda egész területén. Gondosan figyelemmel kell lennünk a víz és a levegő hőfokára, a víz tisztaságára. Különös gondot kell fordítani a megfázás, valamint a szem és a fül megbetegedéseinek elkerülésére. Az, hogy a gyerek egész fiatal korában úszni tanul, majd rendszeresen úszkál, minden tekintetben előnyös hatást gyakorol testi fejlődésére. Ez pedig nemcsak akkor válik nagy hasznára, ha egykor úszó versenyző válik belőle, hanem abban az esetben is, ha valamelyik más sportágat választja. A helyes testi fejlettség nagy segítség minden

fizikai vagy szellemi munkához is.

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni az oktató felelősségét. Ezzel kapcsolatos a rendszeres orvosi vizsgálat is, amelyet kötelezővé kell tenni. A 3—4 éves gyerekek úszás-oktatása kezdetben csak egyénileg oldható meg. Természetes ezért, hogy a tanításhoz segítségül kell hívni az úszó versenyzőket. Megfigyelésem szerint ezek igen szívesen vállalják is ezt a nem egyszerű munkát és nagyon ügyesen végzik el, különösen a női versenyzők.

A fiatalok meginduló úszó-oktatása és ennek eredményei pár év múlva maguktól megadják a választ arra a ma még nyitva lévő kérdésre, hogy a gyerekek milyen korban kezdhetik el a rendszeres edzést és versenyzést. Akkor már majd senki sem

fog csodálkozni azon, hogy 13—14 éves korban világraszóló eredményeket érnek el „kivételes” tehetségek.

A jövő érdekében

Bízom benne, hogy a 3—4 éves gyerekek tervszerű úszás-oktatása az idén rendszeresen megindul. Ezt követeli is a magyar úszó-sport jövője. Már most felkérem azokat a sporttársaimat, akik ebben a szép és feltétlenül nagy eredményekre vezető úttörő jellegű munkában részt akarnak venni, hogy tapasztalataikat, ötleteiket és megfigyeléseiket hozzák nyilvánosságra. Csak így oldható meg minél előbb a gyerekek úszás-tanításának fontos ügye.

Nem állunk teljesen tapasztalatlanul a gyerekoktatás terén. Van miből tanulni, állnak már rendelkezésünkre fontos megfi-

gyelések. Székely Éva 16 esztendő-s úszó versenymúltjából is igen sokat tanulhatunk, igen sok hasznos tanulságot vonhatunk le.

*

Mellékelten közlöm azokat a felvételeimet, amelyek jól mutatják, miképpen szoktatja a vízhez két és fél éves kislányát Nyéki Imre bajnokunk. Az első képen a kislány még féló csodálattal nézi az ismeretlen nagy vizet. A második kép elárulja a kezdeti ijedséget, ami azonban nem tart sokáig. A harmadik képen már teljesen vízbiztos a kis Judit és otthonosan érzi magát a medencében. Nem kell különösebb jövőbelátó tehetség ahhoz, hogy megjósoljuk: ez a kislány rövidesen édesapja nyomdokába fog lépni.

Sárosi Imre
a Törekvés edzője

RÉGI DICSŐSÉGÜNK...

Sportágunk nagy népszerűségnek örvend hazánkban. Városban és falun, üzemekben és iskolákban szívesen asztalitenisznek a dolgozók, mert a munka után felüdíti, felfrissíti és szórakoztatja őket.

A magyar asztaliteniszezők a felszabadulás előtt sikert sikerre halmoztak. Annyi világbajnokságot szereztek, mint az ITTF többi tag-szövetségének sportolói együttvéve. Ezt a gárdát azonban a fasizmus elűldözte vagy elpusztította.

A felszabadulás után azonban a párt támogatásával a magyar asztalitenisz sport is újjászületett. 1947 óta újabb 17 világbajnokságot szereztek versenyzőink. Nem kis büszkeséggel gondolunk arra, hogy Népköztársaságunk számára a felszabadulás után az első világbajnokságot az asztaliteniszezők szereztek.

Ennek ellenére sem lehetünk elégedettek eredményeinkkel.

Ha sportágunk helyzetét vizsgáljuk, azt állapíthatjuk meg, hogy nem fejlődünk a kívánt mértékben, sőt egyes területeken — elsősorban vidéken — visszaesés mutatkozik. Elversenyzőink közül női versenyzőink világviszonylatban ma még a legjobbak közt vannak, de utánpótlás dolgában — különösen férfi vonalon — elmaradtunk.

Mi ennek az oka?

Az Országos Társadalmi Asztalitenisz Sportszövetség elnöksége úgy látja, hogy *sportegyesületeinkben, sportkörökben lebecsülük az asztalitenisz-t.* Mivel nem tartozik a kiemelt sportágak közé, az asztalitenisz szakosztályok nem kapják meg azt a támogatást, amit megérdemelnének. De feltétlen említésre méltó az a körülmény, hogy a fiatalok előtt más sportágakban való szereplés vonzóbb és ezeknek a sportágaknak szívóhatása kihat a mi sportágunk fejlődésére.

A visszaeséshez nagy mértékben hozzájárult az a körülmény is, hogy *edzőink, szakvezetőink szakmai színvonala nem kielégítő.* Igen kevés a jól képzett edző sportágunk területén és a meglévő edzők tapasztalataikat nem terjesztik el, azok nem válnak közkinccsé. Különösen gyengén állunk ezen a téren vidéken. Véleményünk szerint, a most folyó segédoktatói tanfolyamok nem oldják meg, csak lokalizálják ezt a problémát.

Az a körülmény, hogy kevés a jó edző, oda vezetett, hogy a szakmailag jó edzők (de a kevésbé jók is) több helyen végeznek edzői tevékenységet. Hogy ez mennyire káros, azzal mindenki tisztában van.

A visszaeséshez nem kis mértékben járult hozzá az a körülmény, hogy *a sportkörök döntő része nem rendezett versenyeket és ami a leg-súlyosabb, hiányoztak a serdülő, ifjúsági és alsóbb osztályú versenyek.* — éppen azok a versenyek, melyek a tömegeket mozgatják meg.

A versenyrendezés elmaradásának okait vizsgálva azt láthatjuk, hogy sportkörök, szakosztályaink

költségvetéseiben nem az élősport szerepel túlsúlyban, hanem a személyi költségek.

A párthatározat foglalkozik asztalitenisz sportágunk helyzetével és feladatul tűzi ki nemzetközi tekintélyünk visszaszerzését. *Ennek végrehajtásáért dolgozni és küzdeni: sportágunk minden vezetője, edzője és játékos számára megítélt feladat.*

Ahhoz, hogy nemzetközi tekintélyünket visszaszerezzük, szükségesek a nemzetközi találkozókat. Itt nem külföldi túrákra, hanem *hazai nemzetközi találkozókra* gondolok. Minden szakember joggal kifogásolja, hogy olyan kiváló külföldi asztaliteniszezők, mint a legjobb angolok, nyugatnémetek, osztrákok, franciák, jugoszlávok, 5 éve nem szerepeltek Budapesten.

A párthatározatban megszabott feladatok végrehajtásához kérem az egyesületek és a TSB-k vezetőinek támogatását, hogy erőinket egybevetve elérjük amit a KV célul tűzött ki. *„Újra visszaszerezzük régi dicsőségünket a nemzetközi élmezőnyben.”*

A magyar asztaliteniszezők nevében ígérhetem, hogy versenyzőink az elkövetkező versenyeken és a VB-on úgy fognak harcolni, küzdeni, hogy megfeleljenek dolgozó népünk bizalmának.

Bognár Sándor

az Országos Asztalitenisz Szövetség elnöke

Előjegyzés

Sportpropagandánál

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a
Távbeszélő: 143—471, 143—468

Olvassuk

a sportszakkönyveket!

Kosárlabdázóink az EB előtt

A magyar kosárlabdásport nagy esemény előtt áll. Szimbolikus jelentősége van annak, hogy a felszabadulás 10. évfordulójára harcolta ki a magyar kosárlabdásport, hogy hazánkban — első ízben — férfi EB-t rendezhetünk. Történelen és folyton felfelé ívelő fejlődés eredményét jelenti a budapesti férfi EB. Az egyetemes magyar sport méreteiben, szervezetében, politikai célkitűzésében lépést tudott tartani azzal a forradalmi átalakulással, amely a felszabadulás után társadalmi, politikai és gazdasági téren egyaránt megindult.

Kosárlabda sportunk a felszabadulás után megerősödve, egymásután érte el nemzetközi sikereit. A sikersorozat méltó befejezése volt a moszkvai EB-n elért második hely. Ez a második hely adta meg a lehetőségét annak, hogy Budapesten rendezhetjük meg a soronkövetkező EB-t. A sportbeli teljesítmény mellett nem szabad lebecsülnünk azt az erkölcsi tekintélyt sem, amelyet a szocialista magyar sport a nemzetközi sportéletben eredményeivel magának kivívott. Enélkül nehezen képzelhető el, hogy megkaptuk volna a rendezés jogát. Egy bizonyos: a nagy versenyt olyan körülmények között fogjuk lebonyolítani, amely méltó az EB jelentőségéhez.

Az OTSB illetékes szervei a társadalmi szervezetek és aktívák tömegei máris nagy munkában vannak. A szervezési munka, a Népstadion előkészítése, már igen előrehaladott. Nem sok kell még, s máris kezdődhetne a nagy verseny.

A kosárlabdázás rajongóinak serege, a sportszerető közönség azonban nem erre kíváncsi. Őket az a kérdés foglalkoztatja, hogy a magyar csapat milyen eredményt érhet el. Fel tudta-e használni az elmúlt évek tapasztalatait és biztosítani tudta-e a fejlődést, amely feltétlenül szükséges az újabb sikerek kivívásához.

Nem jósolni akarok, hanem tárgyilagosan felmérni azt, hogy mit tettünk a fejlődés érdekében és hogy az elvégzett munka eredményeiből reálisan következett-e mit várhatunk.

A moszkvai EB óta válogatottnak több nemzetközi versenyen vett részt és ezeken megerősítette második helyét. Az elmúlt két év eredményeiből kiemelkedik a szófiai Nagy Díjban elért II. hely, a

Mairáno-Kupa II. helye és a budapesti FVB I. helye. Ezek a versenyek komoly tapasztalatokat és tanulságokat hoztak, amelyek felhasználásával kezdte meg előkészületeit a magyar válogatott, hogy a hazai közönség előtt bizonyítsa be tudását. Ez korántsem lesz könnyű feladat, mert a magyar közönség nagyon igényes. Nem elégszik meg a pusztá győzelemmel, mert a győzelemnél is többre értékeli a szép versenyt, a nemes küzdelmet, a szép játékot.

Az előkészületek egyes részleteiről nem kívánok most beszámolni és azt hiszem sokkal érdekesebb lesz, ha az előkészületek látható eredményeit ismertetem.

Az elmúlt hetekben izgalmas mérkőzések tüzeiben láhattuk élcsapatainkat, válogatottjainkat. A mérkőzéseken látott egyéni és csapatteljesítmények révén lemérhetjük, hogy hol tartanak válogatott játékosaink az előkészületekben és mit kell még tenniük azért, hogy az EB idejére elérjék legjobb formájukat.

A játékos, illetve csapat teljesítményének megfigyelése sokrétű, szövevényes feladat. Jelen esetben nem egy szempont kiemelése a döntő, — hiszen általános képet kell adni a válogatott keretről. — Úgy hiszem, az lesz a leghelyesebb, ha a játék négy alapvető tényezője alapján elemezzük a játékosok teljesítményeit.

Éppen ezért megfigyeléseimet az erőnlét, technika, taktika és a küzdőszellem szempontjából csoportosítom.

A teljesítmények elbírálásában feltétlenül figyelembe kell venni azt is, hogy a játékosok a felkészülés milyen fokozatában vannak. Nyilvánvaló, hogy a keret tagjai a négyidőszakos felkészülés elvei szerint dolgoztak. Az egyes időszakok terjedelmét, egymáshoz való viszonyát a szakvezetés a nemzetközi és a hazai versenyek időpontjai szerint állapította meg. Időközben a hazai nemzetközi (Honvéd-Partizán) beiktatása, illetve mások elmaradása eltolódást eredményezett az időszakokban. Így történt, hogy a rangadók a formábantartó időszak első napjaira estek, mivel az időpontok változása miatt a csúcsforma elérését későbbre kellett beállítani. Az idő rövidsége nem adott módot a rangadók idejének eltolására és így a csúcsforma a rangadók utáni időre esett. A já-

tékosok formájának emelkedését azzal kívánta a szakvezetés elérni, hogy ezek megindulása előtt csökkentette a kerettedzések terhelését, majd a rangadók idejére szüneteltette a kerettedzéseket.

A rangadók, a várakozásnak megfelelően, színvonal tekintetében két csoportra különültek. Az első csoportba azokat a mérkőzéseket kell sorolnunk, amelyekben a három nagy: Honvéd, MÁVAG és a Haladás játszott egymás ellen. A második csoportba színvonal tekintetében azok tartoznak, amelyekben az előbbi három csapat a Sz. Építőkkal, a Bp. Törekvéssel, illetve a Petőfi VTSK-val játszott.

ERŐNLÉT

A bajnoki forduló eddigi mérkőzéseiben a válogatottakat adó csapataink igyekeztek olyan iramot diktálni, amely kellő szerepet biztosít az erőnlétnek az eredmény alakulásában. A gyengébb csapatok ellen ezt letámadó védekezéssel igyekeztek elérni. A rangadó mérkőzések heves küzdelmei ugyancsak nagy próba elé állították a keret tagjait. A válogatottak kevés kivétellel végigjátszottak minden rangadót. Jó erőnlétüket bizonyítja, hogy teljesítményük értékét a mérkőzés utolsó pillanatáig meg tudták tartani. Nyugodtan mondhatjuk a látottak alapján, hogy az erőnlét megalapozása jól sikerült. A keret tagjainak erőtl duzzadó játéka, mozgékonyasága, ruganyossága és fordulékonyasága mindezt bizonyítja. A játékosok formájának javítása érdekében most már — úgy vélem — nincs szükség a nagymegterhelést jelentő edzésekre. Az erőnlét jó megalapozását bizonyítja az a tény, hogy a rangadók idején történt megterhelés csökkentése fokozatos formajavulást eredményezett.

TECHNIKA

A mérkőzéseken megfigyelhetjük, hogy a kitűzött feladatokat elsajátították ugyan a játékosok, de még nem alkalmazták kielégítően. Határozott fejlődést láthatunk a lábmunka javulásában, az ellenfél közelében történő gyors és pontos átadásokban. Az ütemdobások végrehajtása azonban még nem megfelelő, ha a betörő játékosnak az összezáró védők előtt kell ezt végrehajtania. Eb-

ben az esetben nincs kellően beidegezve a lábmunka az ütemdobásba való átmenetbe. Nem kielégítő a bejátszások változatosága, helyes ütemezése és így a tábla alatt kiharcolt helyzetek nagy része kihasználatlanul marad. Ezzel magyarázható a középjátékosok indokolatlan eredménytelensége. A távoli dobáson is javítani kell még. Néhány játékos eredményessége a személyi dobásban sem kielégítő. Meglátszik a játékosokon, hogy az edzéseken sokat és tudatosan foglalkoztak a helyzetfelismerési készség fejlesztésével. Ezt különösen a lerohanások ötletes befejezésében, illetve a számbeli fölény kihasználásában láthattuk.

TAKTIKA

A rangadókat a változatos taktikai harc jellemezte. Csapatunk bátran változtatták harcmodorukat támadásban és védekezésben egyaránt. Öröndetes, hogy ezek a változtatások minden esetben logikusak voltak. Hol az eredmény alakulása, hol a játékosanyag minősége, hol a személyi hibák számának alakulása szerint változtattak taktikájukon. Különösen a MÁVAG bizonyult mozgékonyan ilyen szempontból és sok váratlan húzással igyekezett meglepni ellenfeleit. Ilyen szempontból jó taktikai iskolának kell tekintenünk a rangadókat az EB szempontjából. A helyes taktikai felkészülés bizonyítja, hogy a játékosok gyorsan reagáltak az ellenfél húzásaira és sok mindent meg tudtak oldani edzői utasítás nélkül.

TÁMADÁS

A gyors indításokban és lerohanásokban tovább fejlődtek játékosaink és szinte minden mérkőzésen láthattuk, hogy igyekeznek minden kínálkozó alkalmat megragadni. Jellemző a védekezésben mutatott fejlődésre, hogy rendszerint csak a rövid, gyors adagolásokkal végrehajtott lerohanások sikerültek. A lerohanások után a csapatok folyamatosabban mentek át a felállt védelem elleni játékba, bár a kezdeti bizonytalanság még mindig érezhető. Élcsapatunk eredményes támadójátéka több csapatot arra kényszerített, hogy zónavédekezést jétsszék. Megnyugtató volt a zóna elleni támadójáték, bár a dobópozíciók kihasználása nem történt mindig tervszerűen. Az ember-ember elleni támadójáték színészedését és eredményesebbé

válását várhatjuk akkor, ha a közepek játékához való javul. Az elzárások alkalmazása lassan vérrükké válik a játékosoknak. A folyamatos, több ütemű elzárásokban még hiányzik a jó időzítés, a türelem és a csapatfegyelem. Az egyes elzárásoknak lefutása után — sikertelenség esetén — megzökken a játékosok mozgása és nincs folyamatos átmenet az újabb támadás elindításához.

VÉDEKEZÉS

Talán ebből a szempontból legkifejezettebb a javulás. Jellemző bizonyíték erre az, hogy a táma-

Honvéd—Műegyetem. A kosár elérének egyik legeredményesebb módja a betöréses támadás. Greminger (fehér mez) támad. Telegdi igyekszik szerelni

dók alig tudtak sikeres betörést végrehajtani, jóllehet nem is olyan régen szinte tehetetlen volt a védelem a betörések ellen. Bár a rangadókon a csapatvédekezés minden formáját láthattuk — zóna, behúzódo, letámadó — azt mondhatjuk, hogy élcsapatunk védekezése öröndetes a támadószellemű védekezés felé fejlődik. Ez azt jelenti, hogy a védekezés nem vár az ellenfél hibájára, hanem szoros emberfogással a hiba elkövetésére akarja kényszeríteni az ellenfelet. Ehhez a védekezéshez kifogástalan lábmunka, jó ideg és erőállapot szükséges. A tapasztalat ilyen szempontból is megnyugtató.

KÜZDŐSZELLELEM

Válogatott játékosaink magasfokú küzdőszellemről tettek tanúbizonyságot. Különösen látszott ez a tábla alatti küzdelemben és a gazdátlan labdákért folyt harcban. Önfeláldozó vetődések, a vo-

nalon kívül repülő labdák megmentését, a visszajátszás megakadályozását célzó ugrások és bravúrok mind ezt mutatják.

A mérkőzések eredményének változatos alakulása kiváló küzdőszellemet kíván, ha a mérkőzés sorsát a vesztes csapat meg akarta fordítani. Nyugodtan mondhatjuk, hogy minden rangadónak volt több olyan pillanata, amikor bármelyik csapat nyerhetett. Mindegyik csapat játékosaiiban volt annyi morális erő, hogy mérkőzésenként több esetben is tudtak fordítani az eredmény alakulásán.

Az EB-ig még van idő ahhoz, hogy játékosaink olyan formát érjenek el, amely feltétlenül szükséges a jó eredmény eléréséhez. Addig azonban még sok tennivaló vár a szakvezetésre. A látottak alapján a következőkben foglalnám össze a megvalósítandó feladatokat.

1. Az edzéseket versenyjelle-gűvé kell tenni. Sok edzőmérkőzést kell játszania a keretnek. Ezekben az ellenfél határozott feladat elé kell, hogy állítsa a keretet. (Zóna-védelem, behúzódo védekezés, letámadás, labdatartás.) Növelné ezeknek a mérkőzéseknek az értékét, ha nyilvánosság előtt kerülnének sorra.

2. A túlterhelések elkerülése végett figyelembe kell venni az egyéni edzéstervet és a terhelések mértékét az egyének erőállapota, munkabírása szerint kell megállapítani.

3. A meglévő technikai fogvatékosságokat egyéni foglalkozások keretében kell kiküszöbölni. Hasonlóan kell foglalkozni az egyes játékosok dobó-formájának javításával is.

4. A csapatmunkában észlelhető hibákat türelmes gyakorlással kell kiküszöbölni. Eredményesebbé és folyamatosabbá kell tenni az egyes elgondolásokba való átmenetet.

5. Az edzőmérkőzéseken több cserejátékos bedolgozását kell feladatnak tekinteni.

6. Szigorúan kell ellenőrizni a játékosok formáját, formainagadozását.

Szabó János,

az Országos Edző Bizottság elnöke

Legszebb ajándék a

SPORTKÖNYV!

A játékvezetés hatása labdarúgósportunk fejlődésére

Még mindig gyakran merülnek fel jogos panaszok amiatt, hogy egyes játékvezetők lefújják a legártatlanabb mozdulatokat, szabályos lökést, rálőtt labdát, tétlen lest stb. Helytelenül, indokolatlanul megállítják a játékot.

1

A játékvezetői hibák rendkívül változatosak. A játékosok képtelenek alkalmazkodni a különböző „felfogások”-hoz: hétről-hétre tapasztalják a játékvezetők egymástól eltérő gyakorlatát, s nem tudnak eligazodni a hasonló helyzeteket különbözőképpen jelző sípszavak között. Ezért sok játékos lassan leszokik testi erejének szabályos kihasználásáról is, a legtisztább labdára sem mer talpálni. A játékosok mozgását, helyezkedését, a játék kibontakozását zavarja a sok különféle és gyakran téves játékvezetői gyakorlat.

Különösen súlyos hatást gyakorolnak a játékvezető hibái ifjúsági játékosaink fejlődésére: gátolják, visszavetik, mindenképpen zavarják.

De természetesen visszaütnek ezek a hibák magukra a játékve-

zetőkre. A játékosok, sőt az edzők is bizalmatlanná válnak egyes játékvezetők miatt valamennyivel szemben. Egyre több döntést vitatnak ok nélkül. Hibásnak vélik a helyes intézkedést, mert más játékvezető hasonló esetben — helytelenül — mást ítelt.

Mindez szoros összefüggésben áll a labdarúgás általános helyzetével. A játékvezetés gyengeségei, hibái megnehezítik az egész labdarúgósport fejlődését, a szabályok által lehetővé tett férfiasan erőteljes játékmodor kialakulását.

Ennek azután főként nemzetközi mérkőzéseken adhatjuk meg az árát. Válogatott csapatunk az utóbbi években, gondosan csiszolt technikai képességeivel, rendkívül ötletes, változatos játékkal, s néhány tagjának szinte kábitó robbanékonyságával, — de főként a rendkívül alapos előkészítés révén — diadalmaskodott nála erőteljesebben, lendületesebben játszó ellenfelek fölött is. Sportkörü együtteseink azonban nem egyszerűen alulmaradtak külföldi mérkőzéseiken, mert azokon a játékvezetők bátrabban engedték a testi erő felhasználását, mint ahogy ezt a mi játékvezetőink el-
tűrik. Más esetekben azt kellett

tapasztalnunk, hogy a külföldi játékvezetők „kemény, de szabályos játék”-nak minősítettek vasikos szabálytalanságokat is.

Nem szorul sok magyarázatra az a tény, hogy ezt a kellemetlenül zavaros helyzetet sürgősen tisztázni kell a játékvezetésben.

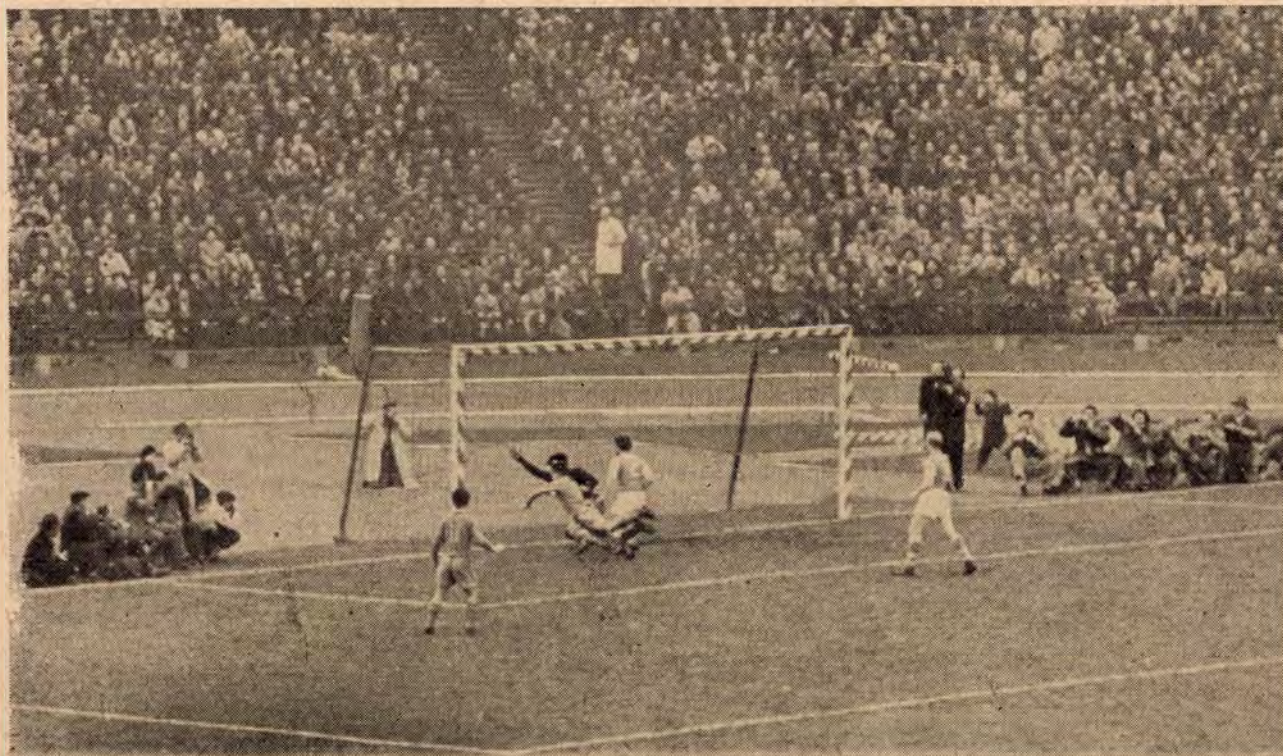
2

Elsősorban az tisztázandó, mi a kóros tünetek leggyakoribb okozója.

Hosszadalmas kutatás nélkül is megtalálhatjuk a „bacillus”-t: játékvezetőink, játékosaink és — mi tagadás — edzőink jórésze nem ismeri eléggé, vagy helytelenül értelmezi a játékszabályokat.

E cikk keretében csak a játékvezetők szabályismereteinek javításával kívánunk foglalkozni, közben azonban alighanem megtaláljuk majd a módját annak is, hogyan tegyük jobba és tudatosabbá az edzők és játékosok kapcsolatát a játékszabályokkal.

Nézzük tehát előbb azt, hogy miért nem alkalmazzák játékvezetőink a gyakorlatban elég helyesen a szabályokat, amelyeket pedig elméletben szinte szószerint megtanultak.

Bp. Kinizsi—Austria (Bécs) 4:2. A budapesti mérkőzésen második gólját lövi a Kinizsi. Budai beadását Orosz a kapura fejelte, Schweda kapus a labdát felütötte a szemöldökfára, de az onnan lefelé pattant és Orosz ekkor befejelte a kapuba. A képen balról jobbra: Fenyvesi, Orosz, mögötte Schweda, Fischer és Stotz.

Ennek három okát is megállapíthatjuk:

1. A játékvezetők továbbképzése nagyrészt — mondhatnók csaknem teljesen — elméleti jellegű.

2. A játékvezetők, edzők és játékosok nem egységesen foglalkoznak a szabályokkal, s így nem is magyarázzák azokat egyformán.

3. A rendszeres szakmai gyakorlati oktatás hiányzik.

Ezekután, könnyű megtalálni a gyógyszert. A játékvezetők túltengően elméleti továbbképzését rendszeres szakmai gyakorlati oktatással kell megjavítani.

3

A Sport és Testnevelésben nem először vetem fel ezt a gondolatot. Sajnos, amikor először írtam róla — közel három esztendeje, — nem értékelték megfelelően. De azt hiszem, hogy mindaz, amit időközben tapasztalnunk kellett, szükségessé teszi a további harcot a helyzet megjavításáért.

Játékvezetőinket hetenként egy napon szakmai gyakorlati oktatásban kellene részesíteni, s ebbe belevonni edzőinket, játékosainkat is. (Ez természetesen egyformán vonatkozik Budapestre és a vidékre.)

A játékvezetők gyakorlati oktatásának anyagát elsősorban a következőkből állíthatnánk össze:

- a) a testi erő szabályos és helyes kihasználásának formái,
- b) különféle talpalások, nyújtott lábbal való játék módzatai, becsúszo szerelések,
- c) a karok használata,
- d) kezezések,
- e) tétnel lesek,
- f) a kapus mozgásának lehetőségei.

g) a játékvezető helyezkedése és együttműködése partjelzőivel,

h) a játékvezető helyes magatartása.

A játékvezetői edzés lehetővé tenné, hogy az abban részvevő csapatok játékosai különféle fontos technikai és taktikai gyakorlatokat végezhessenek. A játékvezetők pedig a gyakorlati edzést kibővíthetik erőnléti edzéssel is, aminek rendszeressége szintén nagyon kívánatos.

4

Az ilyen szakmai gyakorlati edzéseken látottak annyira beidézhetőnek a részvevők emlékezetébe, hogy a mérkőzéseken már szinte reflexszerűen találunk rá

a helyes megoldásokra. (A játékvezetők éppen úgy, mint a játékosok.)

Azok a tanácsok, észrevételek, figyelmeztetések, amelyekben a játékvezetők a gyakorlati edzés közben részesülnek, sokkal mélyebb nyomot hagynak bennünk, sokkal erősebben maradnak emlékezetükben, mint mindaz, amire az elméleti oktatás során figyelmeztetik őket. Az emberek általában sokkal kevésbé képesek a hallott előadások anyagát értelmileg annyira feldolgozni, az agyban elraktározni, mint a látás útján szerzett tapasztalatokat, s különösen azokat, amelyeket a gyakorlati oktatás közben észlelhettek.

Megfigyeltem, de nem egyszer a játékvezetők maguk is mondták, mennyivel hasznosabb az, ha egy-egy hibára azonnal, a helyszínen rámutatunk, mintha csak utólag figyelmeztetjük a hiba elkövetőjét. Ez is kívánatosabb teszi a gyakorlati oktatást, a játékvezetők gyakorlati edzését.

Mínél több technikai és taktikai gyakorlatot végez valaki az edzéseken, annál tudatosabban alakul ki benne az, hogy mi a teendője egy-egy adott helyzetben. Ez áll a játékvezetőre is, akinél nem kevésbé fontos, hogy állandóan javítsa helyzetfelismerési, helyezkedési és elhatározó képességét, a pillanat tört része alatt tudjon dönteni a mérkőzés során felmerülő — nem mindig világos — kérdésekben. A megfigyelőképesség is sokkal jobban fejlődhet, ha a játékvezető nemcsak a mérkőzéseken, hanem a heti edzésen is szerezhet gyakorlati tapasztalatokat.

5

Fontos természetesen, hogy a játékvezetők edzéseit olyan gyakorlott, tapasztalt játékvezető irányítsa, aki nemcsak jól ismeri, hanem helyesen is alkalmazza a játékszabályokat. Ezt azért tartom szükségesnek külön hangsúlyozni, mert jelenleg ellenőrzési rendszerünknek is az a főhibája, hogy a játékvezetés ellenőrei sem egységesen ítélik meg a szabályokat, így állásfoglalásuk sem egységes. Egyesek olyasmikért hibáztatják a játékvezetőket, amikben nem hibáztak. Mások komoly hibákat is figyelmen kívül hagynak.

A rendes, heti edzéseken a „több szem többet lát” elve is érvényesülne, a játékvezetők „menetközben” kapnák meg a szükséges útbaigazításokat, figyelmeztetéseket, amelyek így erősebben

rögződnének emlékezetükben. Hasznos és fontos következménye lenne a játékvezetők gyakorlati edzéseinek az is, hogy az új tehetségek könnyebben kerülhessenek felszínre, megjavulhatna a játékvezetés utánpótlása.

6

A játékvezetők edzései, amelyekben aktív részt vennének a játékosok és természetesen az edzők is, az eddiginél sokkal szorosabb kapcsolatokat eredményeznének az edzők, a játékvezetők és a játékosok között, ami mindenképpen hasznára válna a labdarúgósportnak. Megjavulna a mérkőzések légköre a pályán, s ez nem maradna hasznos következmény nélkül a nézőtérben sem, mert a szurkolók szabályosabb, fegyelmezettebb küzdelmek tanúi lennének, ettől sportszerűbbé válna az ő felfogásuk is, csökkenne a játékszabályok félremagyarázására vezető elfogultságuk, rokonszenvükkel lelkesítenék, de nem zavarnák meg csapatjukat.

A gyakorlati oktatás február 21-én tartott próbáján ragyogóan beigazolódott ennek a tanítási formának számos előnye. A játékvezetőket egyáltalán nem zavarta, amikor mikrofonon keresztül útbaigazításokat kaptak, vagy egy-egy hibájukra rámutattak.

7

A játékvezetők gyakorlati képzésének módszere természetesen alapos megfontolást és kidolgozást igényel. Nem akarom azt állítani, hogy az általam elmondottak kimerítették az egész fontos témát, vagy teljes egészében, változatlanul megvalósítható tervet jelentenek. Sok mindent meg kell még vitatni ebben a kérdésben, s én csupán a vitát kívántam elindítani. Mindenesetre úgy gondolom, hogy akik a múltban elegendőnek tartották a játékvezetők kizárólagos elméleti képzését, most már — a tapasztalatok alapján, — belátják a gyakorlati oktatás szükségességét is. Mindenkinek be kell látnia, hogy az elmélet és a gyakorlat a játékvezetők nevelésében sem választhatók ketté és egyikkel sem lehet pótolni a másikat. He pedig ezt mindenki belátta, akkor a részletkérdésekről bátran vitatkozhatunk, egészen bizonyos, hogy végül megtaláljuk a helyes megoldást.

Barna Béla

a JT okt. biz. elnöke

Kerékpársportunk és a tömegek

Az első kerékpározó magyar ember az *ifjabb Bólyai* volt, aki 1809-ben, — először a világon — hajtókart szerelt gépére, s így barangolta be a Kolozsvárt fűzerező hegyeket. Aztán *Széchenyi István* mozdította elő a hazai kerékpározás ügyét, amikor Londonból hazatértében, 1830 táján két „csonttrázóval” ejtette bámulatba „honunk szebb-lelkű arslánjait”. *Wesselényi* és *Széchenyi* nem egyszer versenyeztek egymással a pesti Dunaparton ezekkel a „kengyelfutó gépekkel”.

1855 körül

már kerékpáriskolák voltak a fővárosban, s az Újépület roppant udvarán lebonyolított magaskerékpárversenyek nyomán, 1881-ben megalakult az első magyar kerékpáros sportkör: a Budapesti Vasparipa Egyesület-Előre.

Az újdonság, a divat — roppant sugalló erő. Az ezeréves fennállását ünneplő Magyarországon, 1896-ban a hivatalos feljegyzések szerint már 89 450 kerékpáron közlekedőt tartottak nyilván. 134 kerékpáros egyesületet ismerünk az 1897-ik esztendőből ránkmaradt beszámolókból. 1899-ben 97 beton-, vas-, fa- és földpályánk volt szerte az ország városaiiban. Erről a fejlődési oromról tragikus váratlansággal zuhant vissza a semmibe a hazai kerékpáros közlekedés és a sport. „Budapest székesfőváros” törvényhatósági közgyűlése bevezette a kerékpár-adót azzal az indokolással, hogy „a kerékpár használata többé-kevésbé fényűzés jellegével bír, s ennek némi korlátozása már a közforgalom szempontjából sem eshetik kifogás alá”.

Ez az intézkedés

megbénította a hazai kerékpározást. A kerékpáros szövetség — amely eddig 4860 taggal rendelkezett, a századfordulón csupán 250 igazolt versenyzőt tartott nyilván. Három kerékpár-gyárunk megszüntette üzemét. A 97 pálya közül egyetlen „teknő”, a Millenáris maradt meg. Az utcai kerékpáros közlekedés gyakorlatilag megszűnt.

Igy „sikerült” majdnem harminc esztendőre megakadályozni kerékpársportunk fejlődését. *Kerékpársportot csak az űzhet, aki kerékpárral rendelkezik.* Úthálózatunk nagyrésze sáros, köves vagy poros szakérutakból állott. Csak a főútvonalakon lehetett úgy, ahogy kerékpározni.

Azokban az országokban, ahol a kerékpársport nemzeti sportnak számít, a gyermekek már egész fiatalon jutnak az első kerékpárhoz, hogy azután életük végéig kerékpározzanak. Ebből a tömegeből természetesen nagyon sokan lesznek kerékpáros versenyzők.

Nálunk ezzel szemben, — mivel kevés és rosszminőségű volt a köz-

lekedésre használatos kerékpárok száma — alig-alig „vetemedett” valaki arra, hogy a kerékpározást valassa versenysportjának.

1930 körül — amikor már úthálózatunk fokozatosan korszerűsödött — s a külföldi kerékpárgyarak dús leadópiacnak itélték Magyarországot,

lassan-lassan

nekilódult a kerékpársport fejlődése is. Megindult a tömegesítés. A tömegekből sok minőségi kerékpárversenyző jutott az országútra és a pályára. Nemzetközi sikereket arattunk.

A második világháború során azonban ezek a gépek részben elpusztultak, részben pedig új alkatrészeket igényeltek. A megsemmisült kerékpár-park pótlása nehézségekbe ütközött.

A felszabadulás után a fejlődés lassan bár, de határozottan megindult.

Három elvi akadálya

volt azonban még mindig a kerékpár-tömegsport kibontakozásának.

1. *A kerékpáros közlekedés — főként a fővárosi kerékpáros közlekedés — rendkívüli mértékben megnyomorított volta.*

Az a körülmény hogy Budapesten kerékpárral csak roppant vargabetétkkel, valóságos útvesztők végigkujtorgása után lehetett a kitűzött célt elérni, elkedvetlenítette a „kerekezőket”, akiknek nagyrésze a szögére akasztotta a gépét.

Párizs polgármestere mondta 1927-ben:

— A fény városát a közúti közlekedés csodjéjól a kerékpáron közlekedők mentik meg.

Ugyanez a megállapítás vonatkozik a többi nagyvárosra, s nem utolsósorban Budapestre is.

Mielőtt ez a közlekedést korlátozó rendelkezés hatályba lépett volna, sokezer kerékpáros közlekedő tehermentesítette a villamos- és az autóbúszközlekedést. Erre most nincs lehetőség. E gépek leállításával a közúti közlekedésnek okoztak megterhelést.

A tiltó rendeletet azzal indokolták, hogy a kerékpárosok sok balesetnek voltak előidézői. Ez a megállapítás statisztikailag nem bizonyítható. Minden gyorsan mozgó jármű, adottságánál fogva, fokozott baleseti lehetőségeket rejt magában, a kerékpározó azonban, alig 15–20 kilométeres sebességgel gördülve tovább, nem igen okozott még halálos gázolást.

Ez a tiltó rendelet ismét elorsvasztotta a hazai kerékpársportot. Míg 1946-ban egy-egy tehetségutató versenyen átlag 40–80 főnyi újoncsereg vonult a rajthoz, ez a szám 1947-ben 30–50 főre, s az azt követő években gyakorlatilag *semmivé* fogyott.

A kerékpársport tömegesítését csak a kerékpáron közlekedők bevonásával lehet végrehajtani. Ha nincsenek kerékpáron közlekedők, vagy ha számuk évről-évre csappon, megszűnik az a forrás, amiből az utánpótlás meríthető.

2. *Elavultak és drágák a forgalomban lévő kerékpárok.*

Ugyanazokat a típusokat gyártjuk, mint 20 esztendővel ezelőtt. Ez indokolatlan. Indokolatlan, mert utáink nagyrésze ma már jóminőségű. Nem úgy, mint egykor, amikor még „a porfelhők lovagjairól” írt a szaksajtó. Kerékagyig sárban marasztaló, vagy gidres-gödörös, homokfelhőt árasztó utak ma már nem igen akadnak ott, ahol kerékpáron közlekednek. A dolgozó paraszt, amikor földmunkára kerékpáron jár, a betonutat használja, s csak ott fordul be az ösvényre, ahol a saját földjére behajt. Ezek az utak tehát még vidéken sem teszik indokolttá az özőnvíz előtti ólomsúlyú gépek készítését.

Igaz: korszerű gépeinket a háborús cselekmények megsemmisítették. De azóta hosszú idő telt el. Valamikor a kerékpár Magyarországon jól jövedelmező exportcikk volt. Ma külföldről, valutáért hozunk be kerékpárokat és alkatrészeket. A magyar kerékpárgyártás könnyen vissza tudná hódítani exportpiacát, ha ezzel a kérdéssel a szakértők behatóbban foglalkoznának. Államháztartásunk érdeke, hogy ez a patópálság felszámolassék. Ugyanez a helyzet az alkatrészyártás terén is. 1948-ban kikapari módszerekkel megindult a hazai szingógyártás. Komoly kezleti sikereket értünk el. Versenyzőink 50 százaléka Hungária-szingókkal állt rajthoz. Azután minden különösebb indokolás nélkül leállt a gyártás. Pedig a külföld már érdeklődött a magyar szingó iránt.

Természetesen a befektetés elkerülhetetlen. A fokozatosság elve azonban nemcsak a sportban, hanem a gyártásban is bevezethető.

3. *A részvétlenség, a nemtörődöm-ség.*

Felelősség terheli azokat a vidéki TSB-eket és a mellettük működő (vagy nem működő) társadalmi kerékpáros szövetségeket is, amelyeknek területein a kerékpársport egyszerűen ismeretlen, vagy *elhanyagolható — semmiség.* Sátoraljauhely, Mohács, Eger, Zalaegerszeg és ki győzné még felsorolni a városokat, amelyekben a kerékpársportot egyáltalában nem, vagy csak félkézzel támogatják, s fejlődését közönyükkel akasztják meg. Sajátos módon éppen azokon a vidékeken találkozunk ezzel a tunyasággal, ahol a kerékpáron közlekedők létszáma aránylag tekintélyes. Székesfehérvár, amely valamikor a vidéki kerékpársport egyik fellegvára volt, csak tavaly óta támadt fel

„csipkerózsa-álmából”, s most igyekszik pótolni az elmulasztottakat.

De ne legyünk igazságtalanok: sok vidéki TSB komolyan foglalkozik a kerékpársport tömegesítésének feladatával. Ezek azok a területek, ahol megfelelő szakismeretre támaszkodik az építés munkája.

A szakismeret szerzését szolgáló *szakirodalom* nem elhanyagolható érték a vidék részére. Sajnos azonban a kerékpársport vonatkozásaiban elmaradt TSB-k nem ismerik e szakmunkákat. *Ügylátszik, arra lenne szükség, hogy e műveket központi irányítással juttassák el hozzájuk.*

Mi a tennivaló?

Először is: statisztikai adatokkal kell rendelkezünk arról, hogy az ország egyes részein mennyi a kerékpáron közlekedők létszáma. Megbízható adataink erre vonatkozóan eddig nincsenek. Így minden tervezés bizonytalan eredményre vezet mindaddig, *míg kerékpáros-szempontról fel nem térképezzük az országot.* A megyei TSB-k a járási TSB-vel és a helyi társadalmi sportszövetségek karöltve végrehajthatják ezt az adatgyűjtést — elsősorban a 15—30 év közötti közlekedőkre vonatkozóan.

E munka eredménye lehetőséget ad az OTSB-nek arra, hogy a birtokában lévő adatok alapján elvégeztesse a tömegesítés alapozását.

Mit jelent ez? A kerékpáron közlekedők sportkörökbe, vagy szakosztályokba való szervezését. Egyelőre nem arról van szó, hogy ezekből a közlekedőkből gyorsforralós lendülettel versenyzőket faragjunk. A kerékpáron közlekedőnek, — ahhoz, hogy versenyzővé váljék, — előbb *meg kell tanulni helyesen kerékpározni.* Meg kell tanulnia azt, hogy helyesen üljön a gépén, ismerje a kerékpár műszaki sajátosságait, tudjon mezőnyben hajtani és megszerezze az állóképességet, kifejlessze a taktikai és technikai képességeit.

Ezt a célt szolgálja a helyesen szervezett kerékpáros portya. Franciaországban, Hollandiában, Olaszországban s mindenütt, ahol a kerékpársport nemzeti sport, a céltudatos nevelés a portyák szervezésével kezdődik.

E portyák még nem sebességi vetélkedések. A közösségi szellem kiépítésének kiváló eszközei: módszerességre, tervszerűsége nevelnek, felbresztik a vetélkedési ösztönt.

Hogyan jutunk el a portyák versenyszerű lebonyolításáig? Pelvássy Ferenc, a kerékpárosok állami edzője sokat foglalkozott már ezzel a problémával. Az ország kerékpáros térképének elkészítése után, központilag irányított, módszeres szervezéssel portyacsoportokat kellene alakítani. Szerény számítás szerint egy-egy járásban 4—10 is alakítható lenne. Ezek még ebben az esztendőben összeszoknának, s

néhány szervezett kirándulást tenének. *(A helyi gépállomások a portyázók számára javítóműhelyeket létesíthetnek.)*

A tél folyamán ezek a portya alakulatok már egységgé formálódnak. Sor kerülhet tehát a kerékpáros portyabajnokság kiírására.

Az alapfokú portyabajnokság

még sem egészében, sem részeiben nem minőségi küzdelem, csupán a részvevők mennyiségét s a terv teljesítését értékeli. Tegyük fel, hogy az első évben a bajnokságban számító 10 portyafutam kerülne kiírásra. Az értékelés úgy történnék, hogy a mindenkori megszabott portyázók számát megszorozzuk a résztvevők számával és az így kapott szorzat képezné a portyaegyüttes pontszámát.

Az országos kiírásban csupán az évi értékelésben részesülő portyák számát, és azoknak fokozatosan növekvő távját kellene feltüntetni. A portyaverseny rendkívüli előnye, *hogy mindenütt helyileg, az ellenfél jelenléte nélkül bonyolítható le. A mindenkori eredményt megszabja az együttes létszáma, a megtett táv és az esetleges szintidő (például 20 km-es átlag) betartása.* Az átlag értékelését természetesen nem a célba előzőnek, hanem a célba utolsónak befutó portyázó teljesítményéhez kell vonatkoztatni.

Az országos portyaverseny tiszta képet nyújtana az egyes járasok, megyék és területek várható versenyzőanyagának mennyiségéről és — bizonyos mértékig — minőségi értékeiről is.

Az országos portyabajnokság lebonyolítása után, e portyák vezetői a *következő esztendőre már versenyszerűen készíthetik elő az újoncokat.* Ez a vetélkedés is országos keretekben történnék és 6 vagy 8 versenyszám, például terepverseny, egyenkénti indításos futam, közösmezőnyű verseny, hegyi verseny, háztömbkörüli verseny, járőrverseny, üldözései verseny, gyorsasági verseny keretében. E versenyszámok összetettfutamú kiírásban, pontozás útján lennének értékelendők. Először járási, majd megyei viszonylatban, végül az országos döntő viszonylatban.

Ez a „kétéves terv” alkotná a kerékpársport tömegesítésének alapját.

Az első év a *tömegek megmozgását, a második a minőség „kibányászását”* tűzné ki céljául.

Ennek az országos edző által magánbeszélgetés közben vázolt tervnek előnye, hogy nem kíván jelentős anyagi befektetést, s végrehajtása a kapott szempontok betartásával és a szervezés tervszerű megoldásával nem hozhat kudarcot.

A versenygépek szétosztása

Beszélni kell még arról a *módszerről* is, ahogy a sportkörök jelenleg a sportolók között szétosztják a versenykerékpárokat.

Régen a kerékpáros garast garasra gyűjtve, néha ebédre, új cipőre, ruhárol lemondva, rendkívüli erőfeszítések árán jutott egy versenykerékpárhoz. Ezt aztán dédelgette, s úgy vigyázott rá, mint a szeme világra.

Ma a fiatal sportoló — akinek a többi sportágban nem mutatkoztak gyorsan érvényesíthető sikerei — felkeres egy kerékpárszakosztályt és így szól:

— *Régen él bennem az a nemes szándék, hogy az önök színeiben növeljem vitálkapacitásomat! E célból kérek egy áttételváltót, lehetőleg svájci, vagy angol szingós versenygépet, persze idei modellt.*

Ha e jeles „pipecek” még pártfogója is akad, feltétlenül hozzájut a géphez. Miután pedig hozzájutott, eltűnik a színről, s csak néha látják őt feszíteni valahol a „versenybringával”, — *de versenyen edzésen soha, vagy ritkán.* Mikor aztán az edző megsokallja ezt a hányaveti pimaszságot, s gyakran rendőri közbelépéssel végre visszazserzi a sportkör tulajdonát képező kerékpárt, az mar viharvert, vén, rogyadozó villájú és összevissza foltozott „leprává” változott, amely sportcélokra — alkalmatlan.

A sportköri kerékpárok nagyobb megbecsülést követelnek. *Csak az jusson a jövőben versenygéphez, aki eredményei, rendszeres edzése következtében azt kiérdemli.* Az a versenyző, aki ennek a feltételnek nem felel meg, nem érdemli meg, hogy az állam pénzen vásárolt és társadalmi tulajdont képező kerékpárt használja, s elvonja azoktól, akik megbecsülnék és komoly eredményt érhetnének el vele.

Végül: esetleg életre lehetne hívni a kerékpárkölcsonzó intézményt is, állami felügyelet mellett. Régen a „srácok” ezekből a kölcsonzókból bérbevett, ütött-kopott masinákon tanultak meg kerékpározni. Így tanultak megbecsülni és szeretni a jó gépet. És így tanultak meg versenyezni is. Most sem lenne másként.

*

Ha az itt vázolt terv kivihetetlen lenne, javasoljuk, hogy minden országos kiírású verseny során bonyolítsanak le a rendező sportkör tehetségkutató versenyeket is. Ezekre a helyi TSB bocsásson rendelkezésre 5—10 közhasználatú kerékpárt, amelyekkel — a jelentkezők számarányától függően — több futamból álló viadalokat bonyolítsanak le. Bizonyos, hogy a kerékpárosok tudó, de géppel nem rendelkező fiatalok nagy számban jelentkeznének ezekre a versenyekre.

Egyelőre ennyi is elég a tervekben. Ha csak a felét is megvalósítjuk azoknak a terveknek, amelyek ma az egész magyar kerékpáros társadalom magáénak vall, biztosítottunk tekinthetjük kerékpársportunk jövőjét.

Molnár Géza

Iskolai testnevelés

Testnevelési és sportmozgalmunk az iskolában

„Alapvető hiba, hogy nem fejlődik kielégítően a tömegek és különösen az ifjúság testnevelése.” Ezt hangsúlyozta pártunk Központi Vezetősége 1954. évi decemberi határozatában. S mindjárt rámutatott arra is, hogy: „Testnevelési és sportmozgalmunk egyik legelhanyagoltabb területe az iskola.”

Országszerte egyre világosabban látjuk a párthatározat fényében azt az igazságot, hogy a tömegeket elsősorban az iskolában kell bevonnunk a testnevelési és sportmozgalomba. Serdülő korban legfogékonyabb az ember. Egész életét befolyásoló szokásai akkor alakulnak ki, erősödnek meg. Népi demokráciánk törvényei szerint biztosítanunk is kell az iskolában a testedzési, sportolási lehetőségeket.

Hajavítani akarjuk testnevelési és sportmozgalmunkat az iskolában, először azt kell tudomásul vennünk, hogy a múlt számos hibáját még nem sikerült eltüntetnünk ezen a fontos területen sem. De a javítómunka már lelkesen folyik és egyre biztatóbb eredmények is látszanak. Eppen ezeknek az eredményeknek megmutatásával, s általában a helyes kezdeményezések ismertetésével kell a sportsajtónak és talán főként a mi lapunknak elősegítenie az iskolai testnevelés javítását, fejlesztését. Felismertük ezt a feladatunkat és nem is halogatjuk a végrehajtást. Az itt következő oldalakon részletesebben és mélyrehatóbban foglalkoznak cikkíróink — az iskolai testnevelés és sport szakértői az időszerű kérdésekkel, mint ahogy ezt eddig teheték. Erre a jövőben is alkalmat kívánunk biztosítani nem csupán az ő számukra, hanem mindazoknak a testnevelőknek, edzőknek, sőt a sportoló tanulóknak is, akik érdemlegesen foglalkozni óhajtanak az iskola testnevelésének, sportjának nagy ügyével.

Gondoskodni kell tudvalevőleg az általános és középiskolák sportköreinek megalakításáról, illetve életrekeléséről. Ehhez nélkülözhetetlenül szükséges a DISZ segítsége is, mert csak a DISZ

szervezeteinek közreműködésével teremthető meg a pezsgő, vidám iskolai sportélet. Természetesen ez csak felszerelésekkel, létesítményekkel valósítható meg. Nem kis, nem is könnyű feladatok ezek, de mégis megoldandók, mert — Hegyi Gyula, az OTSB elnöke, szavait idézve, — „ha a közel másfélmilliónyi iskolai tanuló részére biztosítani tudjuk és meg tudjuk szeretetni vele a

rendszeres testnevelést és sportolást, akkor nemcsak egészséges ifjú nemzedéket nevelünk fel, hanem azt is elérjük, hogy a középiskolából kikerülők továbbra is rendszeresen sportoljanak.”

Ezért tekinti *alapvető feladatnak* pártunk az iskolai testnevelés fejlesztését, s ezért kell küzdeni érte mindenkinél, aki szíven viseli testnevelési és sportmozgalmunk ügyét.

1955. évi középiskolai kosárlabda bajnokság

A folyó tanítási évben negyedszer írta ki az Oktatásügyi Minisztérium a középiskolai kosárlabda bajnokságot. Az országos döntőbe került csapatok március 17—20-ig Budapesten a Nemzeti Sportcsarnokban körmérkőzés keretében döntötték el a bajnokság helyezési sorrendjét.

Mielőtt a lezajlott bajnokságról beszélnénk, nézzük meg, milyen helyet foglal el középiskolai sportköreinkben a kosárlabda-sport.

Az iskolai sportkörök 62%-ában működik kosárlabda szakosztály. Ez azt bizonyítja, hogy a kosárlabdásport az atlétika, torna és röplabda után iskoláink legnépszerűbb sportága. *Az iskolai sportkörök tagjainak 17%-a a kosárlabda szakosztályban működik.*

Ezek alapján megállapíthatjuk, hogy középiskolai sportköreink tevékenységében a kosárlabdázás — általában — jelentőségének megfelelő helyet foglal el.

Néhány megye azonban erősen elmarad az országos átlagtól. Például Csongrád megyében az iskolai sportkörök 25%-ában működik kosárlabda szakosztály, Szolnok megyében pedig az iskolai sportkörök tagjainak nem egészen 10%-a kosárlabdázik.

Az iskolai sportkörök kosárlabda szakosztályainak egy része azonban feltehetőleg gyakorlatilag nem működik.

A középiskolai országos bajnokságok eddigi általános tapasztalata (minden sportágban!), *hogy a sportköri bajnokságok megrendezése vagy elmarad, vagy (jobb esetben is) csak kevés részvevővel bonyolódik le.* Pedig minden sportágnak, így termé-

szetesen a kosárlabda sportnak is elsőrendű érdeke a tömegek bekapcsolása a versenysportba. Erre pedig iskolai viszonylatban a sportköri versenyek, illetve iskolai bajnokságok a legalkalmasabbak.

Az 1955. évi bajnokság sportköri, megyei és területi döntőt január, február hónapokban bonyolították le. A sportkörök bajnokságairól pontos adataink nincsenek, de a megyei bajnokságok alapján megállapítható, hogy sok iskola nem rendezte meg. A megyei bajnoksághoz való részvétel sem kielégítő. Például a Borsod megyei bajnokságon mindössze három fiú és három leányiskola vett részt. Néhány megyében azonban az előző évekhez képest komoly fejlődés mutatkozott. Így Tolna megyében kilenc fiú és nyolc leánycsapat vett részt a megyei bajnokságokon. A bajnokságban végeredményben összesen így is közel 200 csapat vett részt.

Az országos döntőbe a versenykiírás alapján beosztott hat terület győztes fiú- és leánycsapata került. A területi döntőn a megyei bajnokcsapatokon kívül a Budapest bajnokság első öt helyezettje vehetett részt.

A területi bajnokságok mindenhol komoly küzdelmek jegyében zajlottak le. A rendezőbizottságok jól felkészültek a bajnokságok lebonyolítására. A legnagyobb küzdelem a pécsi területi döntőn alakult ki, itt a hármas holtverseny után kihirdetett helyezési sorrendet — egy sereg óvás alapján — végső fokon meg kellett változtatni és a pályán elért eredmények figyelembevételével módosítani.

A területi bajnokságokat a kö-

vetkezők nyerték: Szegedi terület, fiúk: Szeged, Radnóti gimn. leányok: Békési ált. gimn. Diósgyőri terület, fiúk: Diósgyőr, Kilián gimn. leányok: Diósgyőr, Kilián gimn. Pécsi terület, fiúk: Szekszárd, Garai gimn. leányok: Budapest, Mező u. techn. Debreceni terület, fiúk: Bp. Eötvös gimn. leányok: Bp. III. k. tanítónőképző. Pápai terület, fiúk: Bp. Piarista gimn. leányok: Bp. Alkotmány u. Közg. techn. Budapesti terület, fiúk: Székesfehérvári Út-Vasútép. t. leányok: Székesfehérvári Gépip. t.

Az országos döntőt ezévből is a Nemzeti Sportcsarnokban bonyolítottuk le. A bajnokság vidéki részvevői számára kényelmes elszállásolást és bőséges étkezést biztosítottunk. Sajnálatos, hogy egyes iskolák tanulói a szállodában súlyos fegyelmezetlenséget követtek el, megrongálták a berendezési tárgyakat. (Székesfehérvári Út- és Vasútépítési techn., Diósgyőri Kilián gm.)

A bajnokság lebonyolítását négy napra osztottuk be. Így aránylag minden részvevő csapat megfelelő pihenéshez jutott. A csapatok további fejlődése érdekében a magyar válogatott férfi és női csapat bemutatódzést tartott. A legjobb magyar kosárlabdázók edzéseinak bemutatója remélhetőleg további komoly fejlődést eredményez, különösen a vidéki iskolák kosárlabda sportjában.

A bajnokság döntőjének végeredménye:

Fiúk: 1. Bp. Piarista gimn. 10 pont, 2. Székesfehérvári Út-Vasútép. techn. 8 pont, 3. Diósgyőri Kilián gimn. 6 pont, 4. Szekszárdi Garai gimn. 2 pont, 5. Bp. Eötvös gimn. 2 pont, 6. Szegedi Radnóti gimn. 2 pont.

Leányok: 1. Békési ált. gimn. 8 pont, 2. Bp. III. k. tanítónőképző 8 pont, 3. Bp. Mező u. közg. techn. 6 pont, 4. Bp. Alkotmány u. techn. 6 pont, 5. Székesfehérvári techn. 2 pont, 6. Diósgyőri Kilián gimn. 0 pont.

A fiúcsapatok bajnokságát az előző évnél biztosabban nyerte a budapesti Piarista Gimnázium. A csapat főereje a kiegyensúlyozottság. A legerősebbnek látszott mérkőzésén, a diósgyőri Kilián gimnázium ellen is biztosan és fölényesen nyert. Győzelmével sorrendben harmadszor nyerte meg a középiskolai bajnokságot.

Meglepetés a székesfehérvári Út- és Vasútépítési technikum csapatának második helyezése.

A diósgyőri Kilián gimnázium csapata igazolta jó hírét. Jól megállta helyét a bajnokság döntőjén először részt vett Szekszárdi Garay gimnázium. A budapesti Eötvös gimnázium csapatán meglátszott, hogy betegsége miatt a testnevelő tanára hiányzott. A szegedi Radnóti gimnázium jól kezdett, de a játékosok hamarosan fáradtság jelei mutatkoztak.

A leányok bajnokságában négy közel egyforma képességű csapat küzdött az elsőjéért. A békési leányok megérdemelten nyerték

másodszor a bajnokságot, bár a budapesti Alkotmány utcai közg. technikum elleni utolsó mérkőzésükön, megérdemelt vereséget szenvedtek. A budapesti III. ker. tanítónőképző a békésiek elleni döntő mérkőzésen a rossz taktika miatt kapott ki. Többi mérkőzését biztosan nyerte. A budapesti Mező utcai közg. technikum jó helyezését a budapesti Alkotmány utcai technikum legyőzésével biztosította. Meglepetés a budapesti bajnokságot nyerő Alkotmány utcai közg. technikum negyedik helyezése. Igazi tudását csak a békésiek elleni mérkőzésen nyújtotta. A székesfehérvári és diósgyőri csapat jelenleg még nem éri el a többiek színvonalát. De a fiatal, tehetséges, jómozgású tanulókból álló csapatok a következő években komoly eredményeket érhetnek el.

A bajnokságot általában az erőviszonyok kiegyensúlyozottsága jellemezte. Különösen a vidéki fiúcsapatok felzárkózása örvendetes. A döntő mérkőzéseit a harcoss, küzdő szellemű játékmódor és az eredményességre törekvés jellemezte. Ez megmutatkozott a magasszámjegyű eredményekben is. A védekezés elhanyagolása azonban általános jelenségként mutatkozott.

A lezajlott bajnokság tanulságait a rendező szervek a jövőben hasznosítani fogják. A bajnokság jelenlegi rendszere helyesnek bizonyult. Ezen előreláthatólag a következő években sem változtatunk. A területi beosztást azonban célszerű úgy módosítanunk, hogy a területileg illetékes megyei győztes iskolák más területre kerüljenek. Indokoltnak látszik, hogy a Budapest bajnokság győztes csapata ne játsszék a területi döntőkben, hanem közvetlenül részvevője legyen az országos döntőnek.

A játékvezetést — az Országos Kosárlabda Társadalmi Sportszövetség kijelölése alapján — a legjobb magyar játékvezetők kifogástalanul látták el. A vidéki iskolák azonban szeretnék — bár teljes mértékben elégedettek a döntő játékvezetésekkel — ha egy-két vidéki játékvezető is vezetne mérkőzést.

Remélhetőleg a bajnokságon részt vett iskolák és a többiek is hasznosítani fogják az ezévi tapasztalatokat és a jövő évi bajnokság nyomán további, töretlen fejlődésről számolhatunk be.

Nyiri János

Oktatásügyi Minisztériumi főelőadó

Jelenet az országos középiskolai bajnoki döntőkről. Kocsor Mária, a békésiek igen ügyes játékosa (5) kosárra tör.

Az iskolai testnevelés osztályozásáról

A testnevelés osztályozása körül az elmúlt fél évben igen sok vita és bírálat hangzott el, nemcsak a tantestületi értekezleteken, hanem a sajtóban is. A bírálatok egy részét jogosnak kell elismernünk, fellelhetők azonban a bírálat sok esetben helytelen, a szocialista pedagógia célkitűzéseivel ellentétben álló megnyilatkozásai is. Különösen megmutatkozott ez a testnevelési osztályzatok és azokon túl a testnevelésnek, mint a kommunista nevelés szerves részének bizonyos fokú lebecsülésében. Éppen csak utalok itt a Köznevelésben és egyéb sajtótermékekben megjelent cikkekre, azok közül is elsősorban egy szülő levelére, aki a szerinte helytelen testnevelési osztályozás miatt a melléktárgyi kezelés problémáját is felvetette.

*

A testnevelés osztályozásának mostanában csúcspontú kérdése korántsem újkeletű, de az, hogy most már sok esetben élesen vetik fel, bizonyítja az e téren elkövetett hibákat. A tanév kezdetén a Köznevelésben és Népsporton keresztül széles körben kívántuk ismertetni azokat a feladatokat, amelyek középiskoláink, sőt mondhatnánk — a hasonló problémák miatt — általános iskoláink előtt is állanak. Ezen feladatok között a tartalmi munka területén különösen a tanterv szerinti munkával és a tanulók munkájának a tanterv és útmutatóban foglaltak szerinti elbírálásával — az osztályozással — foglalkoztunk hangsúlyozottan.

Az elmúlt fél év folyamán a felülvizelő jelentések, tantestületi értekezletek s a kiszállások alkalmával is behatóan és részletesen foglalkoztunk ezekkel a kérdésekkel. A tapasztalatokat összegezve röviden szeretném ismertetni az osztályozás körül kialakult véleményünket, ugyanakkor néhány mondatban röviden vázolni azt is, ami a meglévő hibák orvoslását jelentheti.

Először röviden és általában az osztályozásról, majd részletesen a testnevelés (normál testnevelésben részesülők és felmentettek) osztályozásának területén mutatkozó problémákról lesz szó.

A testnevelés osztályozásánál általánosságban az a panasz hangzott el, hogy a testnevelő tanárok túlzott követelményekkel lépnek fel a tanulókkal szemben. (Mind a normál testnevelésben részesülőknél, mind a felmentetkeknél.) Ez a megállapítás egyes esetekben valóban helytálló, nem lehet azonban általános jelenségként tapasztalni, hogy közép- és általános iskolák nagy részében és a tanulók nagy tömegeinél megmutatkozna a maximális követelés.

Itt szeretnék a tantervi munka és az osztályozás összefüggésével foglalkozni, amely összhang felborulása indokolja az esetleges túlzott követelményt. A tanterv — sajnos — nem

képezi még mindenütt a tanítás alapját. Igen sok esetben megtalálható az irányító tanmenetek alkalmazása, de a gyakorlási anyagtól és az ellenőrző gyakorlatoktól való eltérés is. A testnevelési órákon még fellelhető a „szakosított” tanítás, ami a tantervi anyagtól való eltérést vonja maga után. Némely esetben helytelenül, a testnevelési és sportkörü órák közötti különbség nem érezhető sem az anyag kiválasztás munkájában, sem az alkalmazott módszerek tekintetében. Ez természetesen kihat a tanulók munkájának elbírálására is, mégpedig a szinteknek, a fokozottabb eredmények elérése érdekében történő emelésében. Ez az emelés nem az általános képzés szempontjait veszi figyelembe, azaz nem a tanulók általános egészségi és harmonikus fejlesztését tűzi ki, hanem a versenyeken való eredményes szereplést. Ilyen esetekben tehát a követelmények valóban túlzottnak mondhatók.

Megállapítható azonban az is, hogy néhány iskolában az igazgató és a nevelőtestület részéről nem kapja meg a testnevelő tanár a megfelelő támogatást. Az osztályozás területén a nevelőtestület sokszor ellentétbe kerül a testnevelő tanárral. Az osztályozás kérdésében elfoglalt álláspontjuk az előbb vázolt esetről (tantervtől való eltérés) valóban indokolt, azonban az esetek nagy részénél a testnevelés, illetve a testnevelésre háruló komoly és jelentős feladatok nem ismeréséből származnak.

Az osztályozó értekezleteken a testnevelési érdemjegyek megállapításánál, illetve végleges rögzítésénél elterjedt jelenség, hogy a kitűnő és jeles rendű tanulók általános tanulmányi eredményének javítására „kozmetikai” műveleteket végeznek, figyelmen kívül hagyva azt, hogy a kitűnő és jeles rendű tanuló sok esetben nem is igyekszik testnevelésből jobb eredmény elérésére. Az így végrehajtott kozmetikai művelet — az osztályzatnak egy-két jeggyel való emelése — csökkenti az osztályzatnak reális értékét s pedagógiai szempontból károsnak nevezhető. Ennek következménye azután az, hogy a komoly munkával elért jó osztályzat nem ösztönöz és nem is ösztönözhet további aktív és szorgalmas munkára s a kozmetikázott tanuló sem igyekszik jobbat és többet nyújtani, hisz a más tárgyban kitűnő eredmény úgy is maga után vonja a testnevelési érdemjegyek az általános tanulmányi eredményhez való javítását.

Különösen erősen és legnagyobb számban a IV. osztályos tanulóknál mutatkozik meg ez az érdemjegyemelés az egyetemi főiskolai felvételek miatt.

Figyelembe kell venni azonban az oktatásügyi miniszter 1955. február 15-én, az Oktatásügyi Közlönyben megjelent 3/1955. (O. K. 2. sz.) az

1955/56. év iskoláztatási feladatairól megjelent utasítását, illetve annak I. 2. a) pontját, amely kimondja: „Egyetemre és Fegyvernemi Tiszti Iskolákra általános gimnáziumból elégséges vagy közepes előmenetelű tanuló jelentkezését csak akkor szabad elfogadni, ha a választott szaknak megfelelő tantárgyból kiváló a tanuló előmenetele, vagy huzamosabb ideig jó osztályzata volt”. Tehát a kitűnő és jeles rendű tanulóknak kívül a közepes és elégséges rendű tanulók jelentkezését is el lehet fogadni, ha a feltételeknek megfelelnek.

*

A következőkben az osztályozás módjáról lesz szó, mégpedig a normál testnevelésben részesülők és felmentett tanulók osztályozásáról.

A normál testnevelésben (az A. csoport) részesülő tanuló munkájának elbírálásánál általános hibaként kell megemlíteni az igen nagy jelentőséggel bíró folyamatos ellenőrzés elhanyagolását s az időszakos ellenőrzés anyagának a tanulók számára megfelelő időben előre nem történő közlését.

Az osztályozásnál legtöbbször csak az időszakos ellenőrzés történik meg s az említett folyamatos ellenőrzés elhanyagolása azt jelenti, hogy nem veszik észre idejében a fejlődésben, előrehaladásban lemaradt tanulókat, s ezeknek így nem is adhatnak megfelelő segítséget az időszakos ellenőrzés időpontjáig.

Az időszakos ellenőrzés alkalmazásával történő osztályozásnál sok esetben csak a tanulók gyakorlati tudását veszik figyelembe s a gyengébb képességű, a szintet elérni, a követelményeknek önhibáján kívül megfelelni nem tudó szorgalmas és igyekvő tanuló (akinek mérsékelt képességei miatt hosszabb idő szükséges bizonyos eredmény elérésére) nem jut megfelelő értékeléshez az érdemjegyben. Nem veszik figyelembe, hogy a gyengébb képességű, de szorgalmas és törekvő tanulóknak centiméterben, másodpercben alacsonyabb teljesítménye sok esetben értékesebbnek tekinthető, mint a jóképességű, megfelelő rátermettségű tanulóknak kevesebb munkával és rövidebb idő alatt elért, a szintnél (illetve követelménynél) magasabb eredménye.

A folyamatos ellenőrzéssel kapcsolatosan elhangzott az a vélemény, hogy nincs idő a tanulók állandó, folyamatos ellenőrzésére. Véleményünk az, hogy erre idő bőségesen akad úgy, hogy a folyamatos ellenőrzés semmiképpen sem zavarja a testnevelési óra tervszerű menetét, hisz nem külön osztályozási órára kell gondolni. A folyamatos ellenőrzésnek nem szintek támasztására, hanem az óra alkalmával átvett anyagnak helyes vagy helytelen elsajátítására kell vonatkoznia. Így például érdem-

jegy adható és adandó is a rendgyakorlatok helyes elsajátítására, az egyes mozgások technikai elsajátítására. (Távolugrás, guggolótechnika, magasugrás guruló technika, stb.) Az ilyenfajta osztályozás könnyen végrehajtható, mert nem kell a tanulót kiszólitani — az órát megállítva — az anyag bemutatására, hanem óra közben, a gyakorlás folyamán kell a tanulóknak jegyet adni. Ugyanakkor fel kell hívni a tanuló figyelmét, hogy az anyag elsajátításáért, az esetleges dicsőrejtést, illetve figyelmeztetést érdemjegyben is kifejezésre juttatjuk. Nem kell különösen hangsúlyozni, hogy a folyamatos ellenőrzés alkalmával szerzett jegy és az a tudat a tanulóknak, hogy nemcsak az időszakos ellenőrzés számít munkájának elbírálásához, hanem az anyagnak megfelelő átvétele és elsajátítása, pedagógiai szempontból komoly értéket képvisel s a tanulókat szorgalmas és aktív munkára fogja serkenteni.

A tanulók munkájának ilyen elbírálása, s az osztályozó naplóban való rögzítése a tantestületi értekezleteken is és osztályozó értekezleteken is hathatósan segíti a nevelőtestület helyes állásfoglalását.

Az időszakos ellenőrzés anyagát minden körülmények között előre megfelelő időben közölni kell a tanulókkal. Helyes, ha minden osztályban írásban kifüggesztjük az anyagot a negyedév elején, ez nemcsak a tanár munkáját könnyíti meg, hanem a tanulókat is ösztönzi a követelmények elérésére.

A felmentett tanulóknál külön kell foglalkozni a B., C. csoportba sorolt tanulóknak osztályozásának kérdésével.

A B. (gyenge) csoportú tanulók az orvosi vizsgálat folyamán, illetve annak alapján négy alcsoportba osztandók be, az egészségi és testi fogyatkozások figyelembevételével. Ezek a testnevelési órákon egyes mozgásfajták alóli korlátozással vesznek részt, s osztályozásuk a tanult, illetve az elsajátított mozgásanyag minőségi végrehajtása szerint történik, de nem kötelezhetők a szintek teljesítésére.

A B. csoportba sorolt tanulók osztályozásánál az alábbi hiányokat tapasztaltuk:

a) Nem mindenütt történik meg kellő gondossággal és alaposan a tanulók orvosi vizsgálata (ez vonatkozik a C. csoportba sorolt tanulókra is), s a tanulóknak a megfelelő csoportba történő sorolása. Igen sok esetben nem az illetékes orvos adja a felmentést.

b) A testnevelő tanárok nem fordítanak elegendő gondot és figyelmet a tanulók orvosi vizsgálata alapján történő csoportbeosztásra és a tanulóknak az órák alkalmával történő különböző megterhelésére.

c) Az előbbiekből kifolyólag, a tanterv és útmutatás előírásától eltérően, az anyag technikai elsajátításán kívül centiméterben és másodpercben elérhető eredmények, szintek elérését is kívánják. Ezért a felmentett tanulók — helytelenül — nehezebben szerzik meg a legmagasabb osztályzatot, jóllehet minőségi szempontból jól végzik a feladatukat még ha eredményük az átlagon alul is marad.

A C. (felmentett) tanulók az órán való megjelenés alkalmával a testnevelési órákon tanított anyaggal összefüggő elméleti ismereteket gyűjtnek s a tanár által megjelölt feladatokat oldanak meg az osztályozással kapcsolatban. Ezenkívül figyelembe kell venni a gyógyító testnevelésben való részvételét is.

A felmentettek osztályozásánál iskolánként eltérések mutatkoznak. Így például az órákon való anyaggyűjtést, ismeretszerzést több iskolánál helytelenül a jegyzetelésben látják megoldottnak. A tanulók az ilyen helyeken az órán füzetbe vezetik észrevételeiket, ez a vezetés azonban nem lehet jó, hisz egy egész órának a kivonatolása szakszerű szempontból még a testnevelő tanárok számára is komoly munkát jelent. Az osztályozás alkalmával az anyag visszakerdezése sem mindenütt helyes. Vannak iskolák, ahol külön órákat állítanak be a felmentettek osztályozására, sőt néhol papírdolgozat formájában kívánják a tanulókat elbírálni. A szóbeli és írásbeli visszakerdezésnél sokszor nem a testnevelési óra anyagát veszik alapul, hanem az óra anyagától

eltérő kérdéseket adnak fel. (Pl. ki nyerte a helsinki olimpián a 100 m síkfutást, hogyan alakult a kalapácsvetés világcúsa az utolsó években stb.)

A felmentett tanulók osztályozásánál nem szabad különórán visszaérdegni az ismeretanyagot, hanem az egyes órák végén egy-egy tanulót meg kell kérdezni arról, hogy a tanított anyaggal kapcsolatban milyen ismereteket gyűjtött. (Pl. az „Üsd a harmadikat“ játéknak mi a leglényegesebb szabálya, a magasugrásnál milyen technikát ismer és melyik a legeredményesebb forma? stb.) Az anyag elsajátítása, illetve átvétele könnyen történik, hisz valamely új anyag tanításánál néhány szóban egyébként is közli a tanár az anyag jellemző vonását s az anyaggal kapcsolatos legszükségesebb ismereteket.

A tanulóra bízott feladatok megoldását az egyes órák alkalmával és összegezve kell elbírálni.

★

Az eddigiekben az érdemjegy megállapításának szempontjai közül a tanulók gyakorlati tudását és orvosi csoportbeosztását érintettük. A harmadik szempont a közösségi munka.

A közösségi munka értékelése nem eléggé elterjedt, s az érdemjegy megállapítása általában a gyakorlati tudás alapján történik. A közösségi munka értékelésének elhanyagolása nem serkenti a tanulót aktív munkára, s a testnevelő tanár ezzel értékes segítségétől fosztja meg magát. A közösségi munkának érdemjegyben kifejezésre jutó elismerése a gyakorlati munka jobbá tételét mozdítja elő.

★

Az iskolai testnevelés feladatainak következetes és célszerű megvalósítása során komoly, nehéz és szép munka hárul a testnevelő tanárookra. A fellelhető hibák elkerülhetők lesznek, ha tanáraink az osztályozásra vonatkozó utasításokat pontosabban betartják és általában ezek szellemében járnak el.

Raffel Zoltán

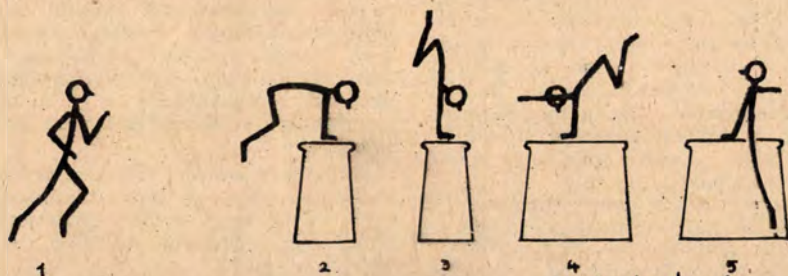
O. M. főelőadó

Zsugorkanyar

A zsugorkanyarlaton sokat vitatkoztak az utóbbi időben. A különböző érveléseket összefogtuk és megbeszélteük a Testnevelési Főiskola torna tanszékével. A tanszék megbízásából Harmat József tanársegéd rajzolóknak bemutatta és megmagyarázta a zsugorkanyarlat helyesen végzett kivitelezését. Pálcsika vázlatban közöljük. Figyeljünk meg jól a 3. és a negyedik mozzanatot, amik a legtöbb véleményeltérés hangzott el. A 4. és 5. ábra a jobb érthetőség vé-

gett készült más nézőpontból. Ezt a zsugorkanyarlatot szélteben felállí-

tott szekrényen, dobbantóról kell ug-rani.

oldalnézet
Az úttörő versenyekre előírt zsugorkanyarlat szabályos végrehajtása.

Az atlétika érdemjegyeinek megállapítása egy falusi általános leány-iskolában

Elsősorban a tantervnek cikkem témájával összefüggő részeivel kell foglalkoznom. Különösképpen a leánytanulók számára felállított közepes szinteket fogom vizsgálni, s az itt-ott mutatkozó ellentmondásokat.

50—60 m-es gyorsfutás.

Az V. osztály számára a tanterv csak 50 m-t ír elő. A meghatározott 11,6 mp-es szint laza, még leányoknak is. Igaz, hogy ebben az korban még nem beszélhetünk semmiféle technikáról, de a gyermekben rejlő mozgáskészség és mozgásvágy mégis kiváltja — minden únszolás nélkül — azt a gyorsaságot, amire egy-egy alkalommal, különösen versenyen képes. Az általam tanított V. leányosztály átlaga 0,51 mp-cel felülmúlta a tantervi szintet.

A VI. és VII. osztály között 60 m-en 0,2 mp a szintkülönbség. Ez rendjén van.

A VII. és a VIII. osztály között azonban a szintkülönbség 0,8 mp-re emelkedik. Ez sok. Különösen a leányoknál, akiknél a 13 és 14 éves életkor közötti fizikai fejlődés nem jelenti egyben a sportképességek azonosmértvű fejlődését.

400 m-es közepesiramu futás.

Az V., és VII. osztályokban a 400 m-es futás szintje egyformán 2 perc. A 11—12 éves leányok számára ez túlmagas követelmény. Érdekes, hogy itt a tanterv az V. osztálynak sem állapít meg rövidebb távot, vagy hosszabb időt, úgy, ahogy a

gyorsfutásnál. Talán úgy gondolták, hogy 51—60 m között a gyorsfutás nagyobb megterhelést jelent a gyermekek számára, mint a 2 p alatt futott 400 m...

Távolugrás, nekifutással.

Az V—VIII. osztályban a közepes szintek: 230, 270, 265, 270. Eszerint a leányoknak a VII. osztályban 5 cm-rel kevesebbet kell elérniök, mint a VI-ban és csak a VIII-ban kell újra akkorát ugraniök, mint két évvel előbb...

Magasugrás.

Az V. és a VI. osztály szintje egyformán 80 cm. Ez a fiatalabbak számára kissé sok.

Dobások.

Az V. osztályban a labdadobás szintje 18 m, ami sok; a VII. osztály szintje 20 m, ami viszont kevés. Az ötödikes leányok még erősen hajlamosak arra, hogy a dobáshoz alulról lendítsenek, „lányosan” dobjanak. Viszont a hetedikesek, különösen az év végén, már jóval messzebb dobhatnak 20 m-nél.

Míg a labdadobásnál az V. osztálytól a VII-ig csak 2 m a szintemelkedés, a gránátobásnál 4 m. A különbség oka nem egészen világos. Még homályosabb az oka annak, hogy a gránátobás szintje a VIII. osztályban is csak 16 m, mint a VII-ben. Csak a technika javítása volna a cél a VIII-ban?...

★

Azt hiszem, helyes lenne a fiú- és leány-szintek elválasztását már az V. osztályban megkezdeni és nem várni vele a VII. osztályig, ahogy a tanterv most teszi. A különbség — ha kisebb mértékben is — már az V. és a VI. osztályban is megállapítható a fiúk és a leányok sportképessége között. Talán egyedül az 50 m-es gyorsfutásban nem tapasztalható még szembetűnő különbség mozgásukban és eredményeikben, bár a mérleg kicsit már itt is a fiúk felé billen.

Ezt a kettéválasztást — saját elhatározásomból — alapos mérlegelés után, én már elvégeztem. Mégpedig úgy, hogy mindig szem előtt tartottam a tanterv közepes szintjeit. Ugyanakkor az osztályátlagokat sem hagytam figyelmen kívül. Altlában a tantervi követelmény és az osztályátlag között kaptam meg az iskolában alkalmasságnak látszó „közepes” szinteket. Ahol azonban nem volt nagy a két érték különbsége, ott a tanterv középarányosát tettem osztályozásom alapjává.

Nézzük meg az 1. táblázatot.

Az osztályozási táblázat elkészítésénél a tanterv irányszámai mellett, a tanulók teljesítőképességét az év végén készített értékelés szerint vettem figyelembe.

Az őszi szintek ennek megfelelően — a tanterv idevágó szintjeihez, illetve az őszi osztályátlagokhoz igazodva — állapítandók meg. (Természetesen alacsonyabbak lesznek az évvégi szinteknél.)

1. táblázat

Oszt.	50—60 m futás	200—400 m futás	Távol nekif.	Magas nekif.	Távol helyb.	Magas helyb.	Labdadobás	Gránát-dobás	Súlylökés
V.	11,6	200 m	230,0	80,0	140,0	50,0	18,0	12,0	—
	11,09	0 : 56,2	261,0	75,4	137,7	49,7	17,2	10,8	—
	11,3	1 : 00,0	245,0	72,0	130,0	50,0	18,0	12,0	—
VI.	11,6	300 m	270,0	80,0	145,0	55,0	20,0	14,0	—
	11,01	1 : 23,4	289,0	90,2	154,1	57,3	19,3	15,2	—
	11,6	1 : 30,0	265,0	80,0	140,0	55,0	20,0	14,0	—
VII.	11,4	2 : 00,0	265,0	90,0	150,0	60,0	20,0	16,0	4,00
	10,81	2 : 04,0	286,7	94,7	153,2	58,9	22,4	18,1	4,21
	11,1	2 : 00,0	285,0	90,0	150,0	60,0	22,0	17,0	4,00
VIII.	10,6	1 : 45,0	270,0	95,0	—	63,0	—	16,0	5,00
	10,39	1 : 51,0	313,8	101,3	161,4	65,6	—	20,7	4,39
	10,6	1 : 45,0	305,0	98,0	160,0	65,0	—	20,0	5,00

Felső szám : tantervi közepes. — Középső szám : osztályátlag. — Alsó szám : 3-as osztályzat.

Megjegyzés. Az V. és VI. osztályban a középíramú futás távját és állítottam be, a VII. és VIII. osztályban 400 m a távolság.

Oszályozási táblázat leányok részére

Osztály- zat	Osztály	50—60 m futás	200—400 m futás	Távol- nekif	Magas- nekif	Távol- helyb.	Magas- helyb.	Labda- dobás	Gránát- dobás	Súlylökés
5	V.	10,8	0 : 50,0	280	80	145	58	23	14	—
	VI.	11,1	1 : 20,0	300	88	155	63	25	17	—
	VII.	10,6	1 : 50	320	98	165	68	27	21	4,5
	VIII.	10,1	1 : 35,0	340	106	175	73	—	25	5,7
4	V.	11,0	0 : 55,0	265	77	140	55	21	13	—
	VI.	11,3	1 : 25,0	285	85	150	60	23	16	—
	VII.	10,8	1 : 55,0	305	95	160	65	25	19	4,3
	VIII.	10,3	1 : 40,0	325	103	170	70	—	23	5,4
3	V.	11,3	1 : 00,0	245	72	130	50	18	12	—
	VI.	11,6	1 : 30,0	265	80	140	55	20	14	—
	VII.	11,1	2 : 00,0	285	90	150	60	22	17	4,0
	VIII.	10,6	1 : 45,0	305	98	160	65	—	20	5,0
2	V.	11,6	1 : 05,0	225	67	120	45	15	11	—
	VI.	11,9	1 : 35,0	245	75	130	50	17	12	—
	VII.	11,4	2 : 05,0	265	85	140	55	19	15	3,7
	VIII.	10,9	1 : 50,0	285	93	150	60	—	17	4,6
1	V.	12,0	1 : 15,0	200	60	105	38	11	9	—
	VI.	12,3	1 : 45,0	220	68	115	43	13	10	—
	VII.	11,8	2 : 15,0	240	78	125	48	15	10	3,3
	VIII.	11,3	2 : 00,0	260	86	135	53	—	13	4,1

Mit mutat a 2. táblázat?

E táblázatok egy falusi általános iskola leánytanulóinak atlétikai osztályozását mutatják be. Bizonyos, hogy még hasonló iskolatípusoknál sem alkalmazható mindenütt változtatás nélkül. De útmutatásul szolgálhatnak azoknak, akik részleteiben még nem oldották meg ezt a kérdést.

Számításaimat az 1953/54-es tanév eredményei alapján végeztem.

Meg kell még jegyezni, hogy ezek a táblázatok olyan iskola helyzetét tükrözik, ahol a szükséges létesítmények, szerek, s az egyéni felszerelések is a tanulók rendelkezésére állanak, tehát a feltételek hozzávetőlegesen egyenlők. Ahol az adott körülmények gyengébbek, ott a középértékeket le kell szállítani.

Mindenesetre vigyáznunk kell arra, hogy ne térjünk el túlságosan a tantervtől, mert számunkra első sorban mégis a tanterv határozza meg az irányvonalat.

Bertalan Zoltán
testnevelő tanár
(Ménfőcsanak)

Középiszkolás diákok
tornatermi kosár-edzése.

A pontos dobás (a „csont-nélküli”
dobás) elsajátítása érdekében palánk
nélküli kosárra dobnak.

(A cikkben említett tantervi „el-lentmondások” a leányok fejlődésében tapasztalható változások miatt kerültek a tantervbe. A cm-ekben és mp-ekben kifejezhető teljesítmények terén is igen nagyfokú egyéni ingadozások találhatók. Megnehezíti a mért teljesítményeknek országos viszonylatban — tehát tantervszerűen — történő egységes megállapítását az a körülmény, hogy ma még — sajnos — a testnevelés kívánatos feltételei nincsenek biztosítva minden iskolában. Ahány iskola, annyiféle személyi és tárgyi feltételt találunk. Ilyenformán a tanulók teljesítményeiben is ingadozó értékekkel találkozunk. A tantervi utasítás osztályzással foglalkozó fejezete is ezt mondja: „A megadott — közepes (3) — eredményektől eltérő érdemjegyek teljesítményi szintjeit a nevelő állapítja meg, az egész osztály teljesítőképességének figyelembevételével.” Ennek az utasításnak megfelelően járt el tehát a cikkíró, amikor — helyesen — megállapította iskolája számára az osztályozásnál megkövetelendő teljesítményi szinteket. — A szerk.)

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

A testnevelési óra vezetésének jelentőségéről

Túl azon, ami az óravezetésről szabályokba foglalható — s amit Útmutatónk maradéktalanul felsorol — van a vezetésnek olyan része, amely az óra értékére és eredményességére emezeknél talán döntőbb, ha szabályokba nem is foglalható.

Minden testnevelési óra egy-egy kis „rendezvény”, amelyet ugyanazon „műsor” óraterv — mellett lehet változtatatosan, vagy sablonosan, ötletesen, vagy laposan, lendületesen vagy fásultan vezetni. A jó „rendezvény”-nek lendülete, sodra, ritmusa van, amely a résztvevőket magával ragadja, érdeklődésüket ébren tartja, élményt jelent számukra, s ezzel tudatos aktivitásukat is elejétől végéig biztosítja.

Nézzük meg

két testnevelő óráját azonos korú és készültégű tanulókkal, azonos óratervvvel s az éles szembeállítás kedvéért vegyünk szélsőséges eseteket.

Az egyik testnevelő óráján már a tanár fellépéséből, vezényszavaiból szuggesztivitás árad, érezzük, hogy teljes szívvel-lélekkel ott van az órán, hogy együtt érez, lelkesedik tanítványaival; érezzük, hogy az órának sodra, lendülete van.

A szabadgyakorlatokat más felállításban és formában végezteti, mint az előző órán, hibajavításában rövid de pontos megjegyzéseiben kedves — de sohasem izléstelen — humor bujkál, akaratát a belső meggyőződés erejével viszi át az osztályra. Ha látja, hogy az osztály „formában van”, megkísérli egy-egy gyakorlat nehezebb kiviteli formáját: talán ma, az óra jó lendületében menni fog az, amit eddig hiába próbált. Ha ellanyhulást, érdektelenséget érez, átnyúl az óraterven és egy kis közbeiktatott versennyel; tréfás csoportos társasgyakorlattal visszahozza a hangulatot, s az érdeklődést, a tudatos aktivitást.

Az óra végén érezhető, hogy nemcsak egy „óra” telt el, de a tanulók élményt is visznek magukkal, s testben — lélekben felüdülve, akaratukban megerősödve térnek vissza az elméleti tanulmányok folytatásához.

A másik

testnevelőnél egészen mást látunk. Vezényszó, magyarázat, módszer — kifogástalan. De a tanár lélekben távol van munkájától. Fásult, közönyös hangulat terpeszkedik az órán, minden sablonos, minden pontosan úgy történik, mint az előző órákon. A tanulók végzik ugyan a gyakorlatokat, de tudatos aktivitásnak, kedélynek nyoma sincs, „élmény”-ről beszélni sem lehet.

Szélsőséges példákat mutattam, de akadnak ilyenek sajnos a valóságban is és érdemes kielemeznünk, hogy mi az oka, mi a megfejtése a két óra közötti lényegbeli különbségnek. Ha

a jó vezetés megtanulhatatlan lenne, nem volna érdemes foglalkozni vele. Ám erről szó sincs. A példának felhozott első óra lendületét, lelkességét, élményszerűségét minden testnevelő elérheti. A jó vezetés fogásai, a ritmust adó vezénylestől az ötletes rendezésig — mind megtanulhatók, csak akarni kell. El kell lesni a vezetés magasabb fortélyait olyanoktól, akik ennek a „művészet”-nek már birtokában vannak.

Persze a jó adottságok (kellemes hang, szuggesztivitás, ritmus- és humorérzék stb.) nagy előnyt jelentenek, de elég példa bizonyítja, hogy aki egyik-másikkal nem rendelkezik akarattal és szorgalommal elsajátíthatja.

Az egyesületek az edzők megválasztásánál mindig a jó vezetői képességeket rangsorolják első helyre. De ha erről elfeledkeznek, a kellemetlen következmények sohasem maradnak el.

A jó vezetés „szabályai”

körülbelül így vázolhatók:

1. A nevelő teljes lélekkel legyen jelen az órán, érezzen együtt és éljen a vezetettekkel.

2. Határozott, de hajlékony, szinte „ritmizáló” módon vezényeljen, vagy számláljon.

3. Megfelelő alkalommal alkalmazzon kedves, de sohasem sértő, vagy durva humort.

4. A sablon elkerülése végett végezzen apró változtatásokat, módosításokat már egyszer tanult anyagban.

5. Ha szükséges, iktasson be pihentető, vagy élénkítő tréfás gyakorlatokat.

6. Nyugalmát feltétlenül őrizze meg és kerüljön minden szeszélyeskedést, idegeskedést, gorombáskodást, hangoskodást.

Ha az órának jó vezetés mellett lendülete, „ritmusa” van, az ácsorogtatás, a meddő „üres járás” lehetősége fel sem merül, s az óra gazdaságos kihasználása is magától értetődővé válik.

Arra a kérdésre,

hogyan egy testnevelési órának — valamely korcsoportra vonatkoztatva, — mennyi az optimális munkamenynyisége, mondjuk mkgr-okban, arra a sokféle személyi adottság és az al kalmazott gyakorlatok sokrétűsége miatt, semmiféle tudományos exakt módszerrel nem lehet választ adni. A testneveléstudomány igazságai jó részét tapasztalati igazságok s a munkamenység tekintetében is a tapasztalt nevelő tudhatja leginkább, mi a kevés, mi a sok. E tekintetben inkább a túlkevés irányában tapasztalható gyakran súlyos eltolódás. Kétségtelen, hogy egészséges, jó mozgás-étvágyú fiatalnak 45 perces órán 3—5 perces tényleges testnevelési foglalkoztatottság (ilyen is akad) nem lehet elegendő, mikor a tapasztalat szerint 15—20 perces megterhelést is könnyen bír.

Ez a kérdés az utolsó két évben a fővárosi testnevelők között s a Fővárosi Tanács oktatási osztályának testnevelési csoportjában is sok vitára adott alkalmat, de a vitázók gyakran elfelejtették, hogy a helyes megoldást „hajsza” és „ácsorogtatás” között kell keresni. A helyes megoldás itt is és iskolai testnevelésünk egyéb területén is: a helyes óravezetés. Testnevelésünk eredményessége szempontjából ezért rendkívül kívánatos, hogy azok a testnevelőink, akik az óravezetésben kiválóak, módszerüket, „fogásaikat” „művészetüket” ismertessék meg.

Erdődy Imre

főv. testn. tanulm. felügyelő

Falusi sportolók

Szervezési kérdések

A Petőfi Sportegyesület munkája az összevonás után

A SZOT elnöksége 1954. október 25-én határozatot hozott valamennyi szakszervezet testnevelő és sportmunkájának ésszerűbb, gazdaságosabb vitelére, a dolgozók és családtagjaik sportigényeinek fokozottabb kielégítése érdekében.

A határozat a többi között kimondja, hogy a közalkalmazottak, a helyiipari és városgazdasági dolgozók, a pedagógus, művészeti és orvos-egészségügyi dolgozók sporttestületait a sportmunka jobbáttele érdekében közös sportegyesületbe kell összevonni.

A SZOT elnökségének határozata biztosítja, hogy a testnevelési és sportmunkát a dolgozók igényeinek megfelelően magasabb színvonalra emeljék az egyesület függetlenített és társadalmi munkásai. A Petőfi Sportegyesület Országos Szervező Irodája mint kijelölt testület indította el munkáját a SZOT elnökség határozatában megjelölt feladatok sikeres végrehajtására. A sportegyesülethez tartozó öt szakma képviselőiből kijelölés útján létrehoztuk a *megyéket irányító társadalmi sport-szerveinket, a megyei szervező irodákat.*

Az Országos Szervező Iroda több megyében — ahol a dolgozók taglétszáma és a sportmunka minőségi színvonala szükségessé tette — kijelölés útján létrehozta a *városi választmányokat szervező irodákat*: Budapest, Debrecenben, Egerben, Győrben, Kaposvárott, Kecskeméten, Miskolcon, Pécsen, Szegeden, Szolnokon, Szombathelyen és Veszprémben. Legfontosabb feladatuk a városban működő sportkörök munkájának rendszeres segítése, ellenőrzése és ezen keresztül a tömeg és minőségi sporteredmények állandó javulásának biztosítása.

Egyesületünk új középszervi felépítése közelebb hozza a sportegyesületi tagságot a vezető, irányító szervekhez.

Középszerveink mindennapos munkájukat az illetékes közalkalmazott területi szakszervezeti bizottság irányításával, ellenőrzésével és segítségével végzik. Így lehetőség nyílik arra is, hogy nemcsak a városokban, hanem a járási székhelyeken is bizottságunk megfelelő sporttevékenységet, a meglévő sportköröket megerősítsük és új sportköröket, sportcsoportokat hozjunk létre.

Az összevonással megnövekedett az a tömeg, amely az új sportegyesület mögött áll. Az öt szakma dolgozóinak közel 500.000 főnyi létszáma és a 232 sportkör jelenti az egyesület alapjait. Ezekben a sportkörökben 31.827 sportoló tevékenykedik. Egye-

sületünk az összevonás után országos viszonylatban tömegében a *harmadik legnagyobb egyesületté vált.*

Az összevonás a tömegalap megnövekedésén felül a minőségi sport vonalán is komoly erősszevonást eredményezett. A *három egyesület eddig szétszórta működő minőségi sportolót központi szakosztályokban tömörítettük.*

Sportköreinkben nem kevesebb mint 30 *érdemes és kiváló, 269 I. osztályú, 1454 II. osztályú, 4520 III. osztályú, 1993 ifjúsági minősített sportoló* zavartalan sportolásról kell gondoskodnunk. Ezeket a feladatokat végre kell hajtaniuk és eredményeinket növelni is akarjuk. Ehhez azonban az kell, hogy 1955. év végére szakmánk dolgozói közül a jelenlegi 7—8 százalékkal szemben 11—12 százalék sportoljon rendszeresen.

Ezeket a feladatokat úgy tudjuk biztosítani, ha a sportnaptárban is szereplő kampányszerű versenyek, — így például a szakszervezeti sportünnepélyek, az alapfokú tornász csapatbajnokság, a jelvénytörzsi versenyek megrendezésébe nemcsak a sportkörök jelenlegi tagjait, hanem a dolgozók széles tömegét vonjuk be. A szakszervezeti ünnepekre, alapfokú tornára úgy kell felkészülnünk, hogy országosan nagy gondot, széleskörű agitációs munkát fejtünk ki. Az elmúlt évek eredményei a mezőkövácsházi Petőfi labdarúgóinak, a VTSK röplabdázóinak, a pécsi Petőfi tornász lányainak az Opera, a Budapesti Fáklya, a Kiskunfélegyházi Fáklya tornászainak sikerei — köteleznek bennünket arra, hogy a megnövekedett, új sportegyesület még jobb eredményt érjen el a két versenysorozatban.

A fenti versenyen felül biztosítani kell a helyi jellegű Petőfi Kupa versenyek megrendezését. A sportágak kiválasztásában támaszkodjunk a szakma dolgozóinak véleményére és igényeik alapján a nekik megfelelő sportágakba (labdarúgásba, kosárlabdába, asztaliteniszbe, teniszbe, természetjárásba, sakkba) minél több dolgozót kell bevonni.

Egyesületünk sportoktatási munkájában a súlyponti sportágak közül nagy a lemaradás az atlétikában. Ezért fel kell mérnünk országosan a sportág jelenlegi helyzetét és az ifi keretek nevelésével, a felnőttek bekapcsolásával, az edzők jó munkájával és segítségével fel kell emelnünk atlétikánk színvonalát.

Új színt jelent egyesületünk sportoktatási munkájában a tömegalapokra épített válogatott keretek felállítását. Az öt szakma legjobbjait ma-

gába tömörítő keretek felkészítését, sportolónk fejlődését, életmódját rendszeresen ellenőrizzük. Meg akarjuk valósítani, hogy sportegyesületünk eredményeink révén foglalja el súlyának megfelelő helyét az egyesületek között.

Dolgozóink javaslatait figyelembe véve új sportköröket és a dolgozóink számára legmegfelelőbb sportágakban új szakosztályokat szervezünk. Edzői tanfolyamokkal, a legjobb edzők bevonásával biztosítjuk a sportágak fejlődését.

E feladatok végrehajtása és sportoktatási munkánk színvonalának emelése érdekében fokozatosan, széleskörű társadalmi aktívák bevonásával országos elnökségünk mellett a következő sportágakban társadalmi szakbizottságokat hozunk létre: atlétika, úszás, torna, kerékpár, asztalitenisz, labdajátékok, labdarúgás, neheztalika, sakk, természetjárás. A középszervi sportoktatási munka megjavításának biztosítására a továbbiakban kiépítjük a megyei társadalmi sportoktatási bizottságainkat.

A versenynaptárunkban szereplő versenyek színvonalas megrendezése érdekében negyedévenként előre megküldjük középszerveinknek a versenykiírásokat és tájékoztatókat, hogy ezáltal is biztosítsuk alapos és időbeli felkészülésüket.

Edzőink munkája színvonalának emelése végett sportegyesületünk elnöksége mellett létrehozuk az Edzők Intéző Bizottságát. Feladata edzőink pedagógiai és politikai ismereteinek bővítése, minta-edzések elkészítése.

Társadalmi aktívánk továbbképzése érdekében Budapest, Egerben, Debrecenben és Szegeden sportkör elnökök, reszortfelosztók, szakosztályvezetők részére esti tanfolyamokat szervezünk. Mindezek fokozottabb munkát követelnek az egyesület munkatársaitól, a társadalmi aktíváktól, sportolóinktól, dolgozóinktól. Továbbfejlesztésünk útja világos. A még meglévő nehézségek leküzdésével, jó kollektív munkával új egyesületünk célkitűzéseit meg akarjuk valósítani. Ebben a küzdelemben számítunk a Fáklya, a Lendület és a Petőfi SE minden eddigi munkatársára.

*

Lelkesítsen munkánkban az a tudat, hogy dolgozóinkat erős, egészséges, életvidám, öntudatos, boldog, művelt emberré akarjuk nevelni!

Pataki Kálmán

Petőfi SE Orsz. Szerv. Ir. vez. h.

A sport mostohagyermekének problémáiról

AZ ORSZÁGOS SPORTÉRTEKEZLET JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

I.

Madarász Viktor, a Hajdu-Bihar MTSB elnökének felszólalása

Megyénk lakosságának többsége dolgozó parasztokból áll. Dolgozó parasztságunk sportszükségletét 63 falusi sportkörben elégítjük ki. Tíz különböző sportegyesülethez tartozó 24 szakszervezeti sportkör, 6 középiskolai és 22 általános iskolai sportkör működik a megyében. A sportkörök számszerűen — úgy látszik — kielégítik a lakosság igényeit, de sportköreink gyengesége mindjárt kiütözik, amint figyelembe vesszük, hogy a sportkörök összlétszáma 9600, azaz *mindössze 2,6 százaléka a megye egész lakosságának.* Ezek a számok bizonyítják, hogy megyénkben még nem sikerült a sportot a néptömegek közkincsévé tennünk. Minőségi sportunk alacsony szintjére pedig az jellemző, hogy 21 sportág 275 szakosztályában mindössze 6221 sportoló működik. A minősített sportolók többsége három sportágban található: labdarúgásban, atlétikában és röplabdában. A nők sportoltatása terén mégjobban lemaradtunk, összesen 170 minősített női sportolót tartunk nyilván. Mindezzel alátámasztom *Hegyi* elvtársnak azt a megállapítását, hogy *a falu a magyar sport mostohagyermeké.* Ez valóban így van.

A magyar sport szervezeti felépítése helyes. Helyes, hogy ezek a sportszervezetek a szakszervezetekre épülnek. Agrárjellegű vidékeken azonban — mint a mi megyénkben is, — amíg a MEDOSZ, vagy a traktor- és gépállomások szakszervezete nem fog annyira megerősödni, hogy a dolgozók többségét, a parasztságot tömörítve, megmozgathassa a tömegeket, addig *más utat* kell keresnünk a sport továbbfejlesztésére.

Ezért kezdeményeztünk, a DISZ megyei bizottságával közösen olyan lehetőségeket, amelyek megoldanák a szakszervezetekhez nem tartozó parasztfiák mozgósítását és beszerzését a sportolásba. A DISZ-bizottságokat, főleg a DISZ falusi sportszervezeteit általában lebecsülik. Pedig ahol a sportoló fiatalság bekapcsolódott a DISZ munkájába, tehát a falusi DISZ-alapszervezetekbe tömörítettük például az asztalitenisz- és a sakk-szakosztályokat, ott fellendült a sportolók szakmai és politikai nevelése. A sportoló fiatalság a DISZ-hez szokott és elevenebbé vált a DISZ munkája is.

A falu sportjának fejlődését erősen akadályozza az iskolai testnevelés fogyatékosága. Megyénk hat középiskolájának 1475 tanulója közül 419 sportkörü tag van, de mindössze

185 minősített sportoló. Viszont a megyében összesen 270 minősített ifjúsági sportolónk van. Tehát a termelőmunkában résztvevő sportoló fiatalok közül csak 85 érte el eddig a minősítő szintet!...

Középiskoláinkban viszonylag kielégítő a tanuló ifjúság sportkörü foglalkoztatása. Az általános iskolai sportkörök jelenlegi állapotával azonban nem lehetünk elégedettek. A megye 185 általános iskolájában 1237 tanuló foglalkoztatunk sportkörben, tornaórán kívül. Ezt az állapotot nem menti az a körülmény, hogy *iskoláink túlnyomó többségéből hiányzik a tornaterem, hiányoznak a tornaszerek, kevés a szaknevelő.* Ezért az állapotért elsősorban

az oktatási kormányzat felelős és az iskolai testnevelés vonalán nem is számíthatunk fejlődésre mindaddig, amíg oktatási kormányzatunk nem változtatja meg jelenlegi álláspontját, s nem irányít több szaknevelőt a falvakba.

Az adott körülmények nem ejtenek bennünket pesszimizmusba, hiszen pártunk Központi Vezetőségének a sport továbbfejlesztésével foglalkozó határozata alapján megtaláltuk az utat, amelyen haladnunk kell, hogy minden községben meginduljon a szervezett sportélet, s eltüntethessük megyénkbeli azt a fehér foltot, ami azt jelenti, hogy tíz községben még egyáltalán nincs semmiféle sportélet. Ezekben a községekben, a pártszervezetek segítségével, a DISZ-bizottságokra támaszkodva, még ebben az évben meg fogjuk indítani a legnépszerűbb tömegsportokat.

II.

Török János, a Bács-Kiskun MTSB elnökének felszólalása

A sportkörü vezetők és edzők nagy része sem látja tisztán az *utánpótlás* fontosságát. Véleményem szerint, ezt a kérdést az iskolákon keresztül, a tanulóifjúság minél szélesebb rétegeinek a sportba való bevonásával oldhatjuk csak meg. Meg kell szeretnünk a tanulóifjúsággal az egyes sportágakat, versenyszerű fejlődést kell biztosítanunk számukra, hogy később a sport tényleges utánpótlásává válhassanak.

Ezzel összefügg a *patronálás* kérdése. Általános tapasztalat, hogy a sportkörök csak azokkal az iskolás fiatalokkal foglalkoznak, akik valamelyik sportágban feltűnő tehetséget mutatnak. Ez nem elegendő. Lehetővé kell tenni a középiskolák részére a versenyek rendezését, felszerelések beszerzését.

Az Oktatásügyi Minisztérium illetékes osztályának behatóbban kelle-

ne foglalkoznia az *iskolákon belüli sportbajnokságok rendezésével városi, járási és megyei viszonylatban, az iskolák adottságainak megfelelően.* Fel kellene újítani az *iskolai tornaünnepélyeket*, mert ezek mindig nagyon népszerűek voltak.

Nagy hiba, hogy a járási TSB-k anyagi lehetőségek hiányában, nem foglalkozhatnak elég komolyan a falu sportjának fejlesztésével. Pedig állami gazdaságaink, gépállomásaink dolgozói nemcsak a teremben, hanem a sportban is nagy-szerű eredményeket tudnak elérni, ha erre alkalom nyílik. A falusi dolgozóknak, az egyénileg dolgozó parasztoznak több sportolási lehetőséget kell biztosítanunk. Sportszeretűket az mutatja legjobban, hogy *megyénk több járásában jelenleg is előkészületek folynak sporttelepek társadalmi munkával való felépítésére.*

III.

Temesi Mátyás, a Tengelicai SK elnökének felszólalása

Kétezeröttszáz lakosú községem és általában a falu sportjával kívánok foglalkozni. Tengelicén 1954-ben fellendült a sportélet. Ez annak a következménye volt, hogy az addig csak papíron működő DISZ-ben egy testnevelő tanárt választottak meg titkárnak. Az új DISZ-titkár első útja a sportkör elnökségéhez vezetett. Közös tervet készítettünk a DISZ és a sportkör együttes munkájára. A jó együttműködés hatására megindult az élet a DISZ-ben és

egyre-másra javultak eredményeink a sportban. Közös célunk, hogy a *fiatalokat dolgoz, fegyelmezett, hazaszerető emberekké neveljük.*

Meg kell említenem egy súlyos hiányosságot. Sportkörünk a múlt évben nem rendelkezett tagkönyvekkel és tagsági bélyegekkel. Nem szedhettünk tagdíjat, amiből nemcsak anyagi kár származott, hanem az az erkölcsi hiány is, hogy a fiatalok nem érezték magukat a sportkör igazi tagjainak.

IV.

Weisz István, Hajdu-Bihar megye DISZ-bizottsági tagjának felszólalása

Azt hiszem, nem kétséges az, hogy a DISZ- fiatalok szeretnek sportolni. Ez a gyakorlatban már megmutatkozott, s bizonyítják a tények, amelyek kezdeményezéseink nyomán megvalósultak. Debrecen felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából megrendeztük például a tzscs-ék Felszabadulási Emlékversenyét, amelyre a DISZ-titkárok vezetésével vonultak fel a termelőszövetkezetek fiataljai. Példa erre Hajdúdorog, ahol birkozó és ökölvívó bemutatónk hatására alakultak szakosztályok e sportágakban. A tanácsválasztások tiszteltetésére megrendeztük 80 község atlétikai versenyét, amelyen több, mint 9000 fiatal vett részt. Célunk, hogy a fiatal sportolók DISZ-tagok legyenek és a DISZ-aktívák sportoljanak.

A DISZ-szervezeteknek mindenütt van helyiségük, ezt az *Iffjúság Házává* alakítjuk át, amelyben otthont találhat a sport is. A DISZ-szervezetek összevonása lehetőséget ad szakkörök létrehozására. A sport-szakkör vezetője a sportkört elnök, helyettese pedig a DISZ sportfelelőse lenne. Így összhangba hoznánk a sportolókat és a DISZ-tagok nevelését és sportoltatását. Ezen az úton elérhetjük a fiatalok egységes nevelését, elérhetjük, hogy a sportkörnek otthona lesz, a DISZ-tagok sportfelszereléshez jutnak. Elérhetjük, hogy télen a jó szervezeti élettel élő DISZ nem engedi elaludni a sportot sem, nyáron pedig a sport tartja elevenen a DISZ-t.

Az OTSB és az egyesületi vezetőségek szorosabb kapcsolatáért

Ujhelyi Sándor, a Szikra SE elnökének felszólalása

Hegyi elvtárs beszámolója igen értékes volt. A párt Központi Vezetőségének határozata alapján kitűzte azokat a feladatokat, amelyek végrehajtásával komoly eredményeket érhetünk el a hibák kijavítása, a hiányosságok kiküszöbölése terén. A hiányosságok egyik döntő okát abban látom, hogy az OTSB-nek még mindig nincs megfelelő kapcsolata azokkal a szervekkel, amelyek hivatottak pártunk határozatát a gyakorlatban végrehajtani, tehát a sportegyesületekkel. A magam részéről inkább csak a szakszervezeti sportegyesületekkel foglalkozom, de hangsúlyozni kívánom, hogy ugyanez vonatkozik a többi sportegyesületekre is.

Elsősorban azt kell belátni, hogy a sportegyesületek vezetőinek bevonása nélkül nem lehet irányítani, nem lehet megoldani a problémákat, nem lehet újabb, az eddigieknél jobb eredményeket elérni. Ezért az OTSB és az egyesületi vezetőségek között szoros — de nem személyi barátságon alapuló — kapcsolatot kell kiépíteni, ami úgy nyilvánulhat meg leghelyesebben, hogy az egyesületi vezetőségeket bevonják az irányító munkába, a feladatok végrehajtásába.

Legalább negyedévenként széleskörű tapasztalateserére alkalmas konferenciákat kellene tartanunk, aminek szükségességét már elég ré-

gen megállapítottuk. Mégis csupán abban egyeztünk meg, hogy félévenként összeülünk, de ezt se tartottuk be, mert csak egy évre rá jöttünk össze, hogy megbeszéljük feladatainkat.

A szakszervezeti sport nem kapja meg szocializmust építő népi demokráciánkban az őt megillető helyet. Ez pedig nagy hiba, mert a szakszervezeti sportegyesületek sokszázezer dolgozó sportolásiának biztosítására hivatottak. De hogyan lássák el feladatukat, ha a feladatok végrehajtásába nem vonják be őket?... E probléma megoldása után sokkal kevesebb lenne a hiányosság, mert az OTSB irányító és ellenőrző tevékenységét szorosan összekapcsolhatnánk a feladatok gyakorlati végrehajtásával, a hibákat haladéktalanul operatív intézkedésekkel javíthatnánk.

*

Egyesületünk kezdeményező lépéseket tett az üzemi tömegsport kiépítése érdekében: snkétra hívtunk orvosokat, mérnököket, technikusokat, munkavédelmi felügyelőket. Megállapítottuk, melyek azok a fontos tényezők, amelyekkel az üzemi tömegsport útján az üzemegezésügyet szolgálhatjuk. De eddig sem a SZOT-tól, sem az OTSB-től nem kaptunk segítséget ehhez az úttörő munkához.

Kézilabdában a minőségi fejlődés körül van baj

Ábrahám Dezső, az Országos Társadalmi Kézilabda-Szövetség titkárának felszólalása

Miért nem tudjuk erőteljesebben bevonni dolgozóink tömegeit a sportmozgalmába?

Véleményem szerint, ennek okát

bizonyos mértékben eddigi módszereinkben is megtalálhatjuk.

Gyakori jelenség volt, hogy háttérbe szorítottak olyan sportágakat,

amelyeket az üzem vagy a hivatal dolgozói szívesen üztek volna.

Kétségtelen, hogy nekünk, sportvezetőknek *egyes súlyponti sportágak felé kell irányítanunk a dolgozók érdeklődését*, nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk a körülményeket, az üzem vagy hivatal sajátosságát. Például egy *tervezőirodában*, ahol a tervezőmérnökök, rajzolók egész nap asztalok, rajztáblák fölé hajolva dolgoznak, helytelen lenne az ökölvívást, vagy a nehézatletika valamely más ágát erőltetni. Pedig ezek a dolgozók egésznapos munkájuk után szellemi fáradtságot éreznék, szívesen kihasználnák a megfelelő lehetőséget ahhoz, hogy a sportban felfrissüljenek. De milyen sportágakban? Esetleg a tenisz lehet erre alkalmas, vagy valamely más, hasonló sportág, amely üdítő hatást gyakorolhat rájuk. De ha ezt megvonjuk tőlük, teljesen elmaradnak a sporttól, mégsem fognak olyasmihoz, ami a munka után nem felüdülést, hanem újabb fáradtságot jelentene számukra.

A tömegsport kiszélesítéséhez a társadalmi szövetségeknek és a sportegyesületek, sportkörök vezetőinek sokkal jobb *szervező munkát* kell végezniük. Eddig keveset foglalkoztunk a tömegsporttal. Beszámolóink, jelentéseink is rendszerint csak a minőségi sport eredményeit tükrözték, a tömegsportról nem sok volt bennük. Sportköreinkben a szervezők hálózatának megerősítésével érhetünk el jobb eredményeket a tömegesítés terén.

*

A kézilabda sporttal kapcsolatban azt kell mondanom, hogy az utóbbi években hatalmas arányú fejlődés volt tapasztalható, de *csak a tömegességben*. 1946-ban alig 2—3000 igazolt kézilabdázónk volt, 1954. végére számuk 20.000 fölé emelkedett. A *minőségi fejlődés* azonban nem volt kielégítő, a játék színvonala csak kismértékben emelkedett.

Ennek egyik oka a sportkörök vezetőségének az a szűklátókörű magatartása, hogy *a pillanatnyi eredményeket hajszolják, ezt követelik a csapatoktól, az edzőktől, de nem foglalkoznak a sportág fejlődésével, a játékszínvonal további emelésével*. Ezzel hátráltatják egész kézilabda sportunk fejlődését, ugyanakkor kockáztatják, hogy csapatjuk játékerője lecsökken, játékrendszere holtpontra jut és ennek következtében egyre gyöngébben fog szerepelni. A rosszul értelmezett sportkört érdekelteket a közös érdek fölé helyezik és ezzel ártnak saját, igazi érdekeiknek is.

Kézilabda válogatottunk 1955-ben a nagypályás világbajnokságra készült. A felkészülés azonban csak akkor lehet eredményes, ha sportköreink vezetői legfontosabb feladatuknak fogják tekinteni válogatottunk jó szereplésének előmozdítását. Közös erővel mindent el kell követnünk azért, hogy kézilabda sportunk a nemzetközi élcsoporthoz tagjai közé kerüljön.

MISKOLCRÓL ÍRJÁK

Hegyi Gyula elvtárs beszámolója szinte a mi szavainkkal mondta el azokat a hibákat és nehézségeket, amelyek a sport vezetését és további fejlődését akadályozzák.

Az iskolai testnevelés, amely a beszámoló szerint is egyik legfontosabb feladatunk, miskolci viszonylatban úgy áll, hogy 32 általános iskolából mindössze kettő rendelkezik tornateremmel. Ez a múlt bűne. De az már a mi hibánk is, hogy az Egyetemvárost, a Tanulóvárost, a Kohóipari Technikumot tornatermek nélkül engedjük felépíteni. Sajnos, most már ezeket a hiányosságokat aligha küszöbölhetjük ki máról-holnapra.

Mindenesetre akadnak olyan feladatok is Miskolcon, amelyeket megoldhatnánk és az iskolai testnevelés javítása érdekében sürgősen meg is kellene oldanunk. Az egyik ilyen feladat, hogy az általános és középiskolák tanulói között bevezessük a kötelező úszásoktatást. Ehhez az szükséges, hogy az Oktatási Minisztérium és az OTSB megfelelő — és egybehangzó — intézkedéseket tegyen.

Beszélni szeretnék a kerékpársportról, amelynek fontosságát a párthatározat is kiemelte, s egyben azt is megállapította, hogy a sportágban jelentkezik a legnagyobb lemaradás.

A Miskolci Honvéd SK kerékpáros szakosztályában eredményes munka folyt. Ott nevelődött Török Győző is, aki már a válogatott keret tagja. Hasonló szép eredményeket értek el a Miskolci Honvéd motorszakosztályában is. Mégis mi történt? A Honvéd SE országos elnöksége mind a kerékpáros, mind a motoros szakosztályt feloszlatta Miskolcon. Természetesen anélkül, hogy a VTSB-vel bármit is megbeszélt volna.

A miskolci turistaegyesületek taglétszáma 2000 volt. Ma alig egyötöde a létszám. Ez azonban nem azt jelenti, hogy kevesebben keresik fel hegyeinket, kevesebb kiránduló megy a szabadba. A kirándulók száma nem csökkent, hanem emelkedett. Soha annyi kiránduló nem járta a hegyeket, erdőket, de soha sem okoztak olyan súlyos károkat, rongálásokat, mint ma — szervezetlenül.

Miért csökkent ilyen nagymértékben a miskolci szervezett természetjárók száma?

A múltban a szervezett turista nem kapott sportszabadságot, teljes mértékben saját költségén, hátizsákban cipelt elemzősiával túrázott, szabadidejében. De kapott 50 százalékos vasúti kedvezményt, szabadon megvásárolhatta a turistatérképeket és használhatta a turistaházakat.

Ma nem kaphatók azok a magyar

turistatérképek, amelyeket Bécsben, sőt Párizsban is korlátlanul árúsítanak. A turistaházakból — vállalati jellegű következtében — a turisták többsége rendszerint kiszorul. A vasúti kedvezmény megszűnt.

A helyzet megjavításának módja lényegében megtalálható a hibaforrásokban. Ha azokat megszüntetjük, ismét fellendül a szervezett természetjárás, sokezer — jelenleg szervezetlen — turista tömörül sportköreink szakosztályaiba, ahol komoly nevelésben részesülhet.

Végül meg kell még említenem,

milyen mostoha helyzetben vagyunk a sportlétesítményeket illetően. Miskolc az ország második városává fejlődött. Országos jelentőségű ipari centrum lett belőle. Hatalmasat fejlődött városunk sportmozgalma is. Ennek ellenére egész Miskolcon mindössze két versenyrendezésre alkalmas sporttelep van. A harmadik felújítása most folyik. Fontosnak tartom, hogy Miskolc súlyponti helyzete érvényesüljön a sport területén is.

Havas Gyula

a miskolci VTSB elnöke

A párthatározat végrehajtása az atlétikában

Kelen János, az Orsz. Társadalmi Atlétikai Szövetség elnökének írásbeli hozzászólása

Hegyi elvtárs beszámolójában az atlétikát azon sportágak között említette, amelyek az elmúlt években fejlődtek és különösen nemzetközi viszonylatban értek el számottevő eredményeket. De említette azt is, hogy a többi kiemelt sportág között az atlétika területén sem sikerült megfelelő módon a tömegek bekapcsolása.

Magunk is látjuk, hogy a tömegek bekapcsolódása nem állt arányban az atlétika minőségi fejlődésével, s ha ez így marad, rövid időn belül nemcsak a minőségi továbbfejlődést fogja akadályozni, hanem egész sportágunk megtorpanását okozhatja.

Ezzel kapcsolatban nem hallgatható el, hogy az egyesületek általában nem részesítették — sem erkölcsileg, sem anyagilag — olyan támogatásban az atlétikát, amint az elsőnek kiemelt sportág iránt köteleességük lett volna. Az atlétikában különösképpen nem egyik napról a másikra születtek a nagy eredmények. Az eredmények magas színvonalának következménye, hogy ma már a legtehetségesebb fiataloknak is többszertendős rendszeres, szorgalmas edzés után lehet csak reményük kimagasló teljesítményre, csúcsvajításra. Sok sportkörben ennek ellenére az új atlétikai szakosztálytól viszonylag rövid időn belül kívánnak számottevő eredményeket és ha ezt a szakosztály nem képes teljesíteni, csökkentik támogatásának mértékét. Amivel azután megnehezítik a reális fejlődését és szinte teljesen megakadályozzák a tömegek bekapcsolódását.

Az OTSB útmutatása szerint írjuk ki legnagyobb tömegversenyünket, a Városok Közötti Béke Postaversenyt, amelynek eddig többszázezer résztvevője volt. A sportkörök azonban általában azt a súlyos hibát követik el, hogy e versenyeken feltűnt új tehetségeket nem kapcsolják be megfelelő számban a rendszeres atlétikai életbe. Nem vitás, hogy ezt

sok helyen az atlétikai felszerelések hiánya is akadályozta. Szövetségünk pedig azt a hibát követte el, hogy figyelmen kívül hagyta egyes városok távolmaradását e versenyektől. Így történhetett meg, hogy többek között Csongrád, Esztergom, Hatvan, Kalocsa, Nagykőrös, Vác és Szarvas nem rendezte meg ezt a fontos tömegversenyt.

Ezeknek a hatalmas tömegeket mozgató versenysorozatoknak megrendezéséhez a DISZ-szervezetek nem adták segítségét a TSB-eknek. Az is igaz, hogy a TSB-k között is akadtak, amelyek nem tartották szem előtt e versenyek fontosságát az atlétika tömegesítése szempontjából. Továbbra is egyik főfeladatunknak tekintjük a városok közötti Béke Postaversenyek rendezését, azonban már most kérjük a TSB-k és a DISZ-szervezetek hathatós segítségét.

A falu atlétikájának fellendítésére ezekhez a tömegversenyekhez hasonló rendszerű versenyeket készülnünk szervezni. Meggyőződésünk, hogy ezek a versenyek a falvakban különösebb anyagi nehézségek nélkül megrendezhetők és alkalmasak e sportág népszerűsítésére a falu fiatalsága előtt.

A középiskolai testnevelés kérdése a mi számunkra különösen nagy jelentőséggel bír. Az atlétika utánpótlását elsősorban és a legnagyobb számban erről a területről kapjuk. Az utóbbi években — a középiskolai testnevelés nagyobb aktivitása következtében — az iskolai atlétikai eredmények, különösen nagy átlagukban javulást mutatnak. Ez azonban még nem kielégítő. Az e téren fennálló hiányosságok megszüntetésére az OTSB-nek és az Oktatásügyi Minisztériumnak olyan versenyrendszert kellene közösen kidolgoznia, amely fokozottabb mértékben biztosítaná a középiskolai fiatalság bekapcsolódását az atlétikai szakképzésbe. Ez azért is kívánatos, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a jó

atlétikai alapozottsággal bíró fiatalok úgyszólván minden sportágban jobban megállják a helyüket. Természetesen az atlétikai képzés nemcsak a közép-, hanem az általános iskolákban is nagyon fontos.

Az atlétikát nevelésében is komoly feladatot kell megoldaniok az edzőknek. Nem elég, ha szakmailag képezik a gondjaikra bízott sportolókat, nevelniük kell őket arra is, hogy szeressék egyesületüket, sportágukat, ezen keresztül hazájukat és mindezekért képesek legyenek áldozatokat is hozni. Ne tekintsek sporttevékenységüket egyéni érvényesülésük eszközeinek. Tapasztalatunk szerint, a túlzott anyagiasság a sportbeli eredményesség rovására megy. Mindent el fogunk követni, hogy

ezen a téren is pártunk útmutatása alapján neveljük szocialista sportemberré sportolóinkat.

Végezetül még az atlétika egyik fontos kérdéséről szeretnék említést tenni. Az utóbbi években szép számmal épültek atlétikai pályák is szerette az országban. Sajnos, meg kell állapítanom, hogy ezek közül sok igen elhanyagolt állapotban van. Ez is nagymértékben hátráltatja sportágunk közvetlen utánpótlásának fejlődését. Különösen vidéken szomorú a helyzet. Szegeden például jelenleg egyetlen használható atlétikai pálya van. Ezen feltétlenül segíteni kell és az OTSB-től várjuk, hogy kötelezze a sportegyesületeket, sportköröket a pályák karbantartására.

Kérem továbbá, hogy az OTSB

tegyen kezdeményező lépéseket jobb minőségű felszerelések és szerek gyártása érdekében. Javasolom, hogy a Testnevelési Tudományos Tanács technikai albizottsága rövidesen foglalkozzék a fémből készíthető szerek kérdésével. Ezenkívül meg kellene oldani a szegescipők minőségi gyártását, mert egyelőre legtöbb atlétánk szakszerűtlen, meg nem felelő futócipőt kénytelen használni.

Mégegyszer hangsúlyozom, hogy atlétikánk eddigi fejlődésével nem elégedhetünk meg. Az atlétika világszerte nagy lépésekkel halad előre. Tudjuk, hogy európai és világviszonylatban elfoglalt helyünket csak úgy tarthatjuk meg, ha szüntelenül, fáradhatatlanul igyekszünk javítani eredményeinket.

A természetjárók nevében

Igen nagy örömet jelent nekünk, természetjáróknak a párt Központi Vezetőségének decemberi határozata.

Hegyi elvtárs által ismerttetett hiányosságok egész serege akadályozta e sport szervezetét, tömeges fejlődését. A sportvezetők többsége nem ismeri a természetjárás jelentőségét. Lebecsüli és egyszerűen szórakoztató kirándulásnak, még jó, ha nem léha időtöltésnek tekinti. Ez az állásfoglalás azután sokszor valóban szervezetlen, öncélú kirándulgatásokhoz vezetett és a régi turistaegyesületek megszűnése után, a szervezett természetjárás visszafejlődését vonta maga után.

A sportvezetőknek e kérdésben tanúsított helytelen magatartása oda vezetett, hogy míg a közös kirándulások száma visszaesett, aránytalanul nagy mértékben foglalkoztak a szakosztályok, egyesületi szakbizottságok és társadalmi sportszövetségek a természetjáró tájékoztató versenyek szervezésével. Nem csoda ez, hiszen egy-két sportkör kivételével csak ezen keresztül lehetett a természetjáró szakosztályok költségvetését, felszerelési szükségleteit úgy-ahogy biztosítani és csak így csepegt-csurrant valami a tüzárzni akaróknak is.

Ez a helytelen gondolkodás — és nyugodtan állítom, sok helyen felelőtlen nemtörődömség — vezetett oda, hogy most egyes társadalmi vezetők kétféle akarják szakítani a természetjáró sportot, külön versenyprogramra és külön túrázásra. Pedig e hiba kiküszöbölésére és munkájuk

megjavítása érdekében a vezetőknek el kellett volna olvasniok néhány, a természetjárással kapcsolatos magyar szakkönyvet vagy szovjet szakkönyv fordítását.

S itt meg kell mondanom, hogy a szakkönyvek kiadása terén a természetjárás elég szép eredményeket ért el. Nem sok sportágnak jelent meg annyi szakkönyve és útikalauza, mint nekünk, az utóbbi két évben. Ennek persze az is a magyarázata, hogy e könyvek iránt igen nagy az érdeklődés.

A természetjárás fejlődését nagyban gátolta az is, hogy e sportágnak a BTSSB-ben, a SZOT sportosztályán és az OTSB-ben működő előadói nem dolgoztak összhangban és az alsóbb szerveknél az OTSB-ben kialakult elvi állásponttal ellentétes intézkedések születtek. Sokkal jobbra kell tenni e kapcsolatokat és véleményem szerint ezzel a hivatali előadók munkája is könnyebb lesz.

Hegyi elvtárs említette az utazási kedvezmény megvonásának hatását a magyar sportra. Azt hiszem, nem kell részletesen fejtegetnem, hogy ez a természetjárás fokozottabb viszszavetését jelentette, hiszen a természetjárók a legtöbb túrára saját költségükön utaznak.

Beszélnem kell az ifjúságnak a természetjárásba való bevonásáról. Hiszen jól tudjuk, hogy a természetjárásnak nagy szerepe van a bátor, kezdeményező és határozott emberek nevelésében, a szocialista hazafiság erősítésében. E téren szép kezdeti eredmé-

nyeket értünk el az MTSE vonalán, főleg Budapesten, de néhány nagyobb vidéki ipari központban is. Az iskolákban a legszebb eredmények Veszprém megyében mutatkoznak, ahol a megyei TSB elnök segítségével lelkes pedagógus turisták viszik ezt az ügyet.

Általános azonban az a panasz, hogy a DISZ-bizottságok vajmi keveset törődnek a természetjárással, ellefelejtik, hogy a múltban a Természetbarátok Turista Egyesülete és a Munkás Testedző Egyesület Turista Szakosztálya hogyan nevelte az ifjúságunkat, hogyan nevelt e szervezetekben a párt harcoss, fiatal kommunistákat.

Hibának tartom azt is, hogy a DISZ Központi Vezetősége még nem érvényesítette munkájában eléggé a Komszomol tavalyi kongresszusának a természetjárásra vonatkozó határozatait.

Elfelejtik általában a sportvezetők is ezt és nem is gondolnak arra, hogy ha mi nem foglalkozunk a turistákkal és nem szervezzük, irányítjuk őket, akkor az ellenség férközik hozzánk és végez közöttük káros, romboló munkát.

A természetjárás sportpályáival általában nincsenek bajok. Időnként ugyan felbukkannak egyes vadászársaságok, „Tilos terület”-igényekkel, de bízunk abban, hogy az ilyen akadályokat az OTSB és a Földművelésügyi Minisztérium közös egyetértésben a jövőben is elhárítja.

Létesítményekre, — értem alatta a turistaházakat, — azonban egyre inkább szükség van, bővíteni kell azokat, s a tömegesítés ér-

dekében sok újra is szükség lesz. Meg kell változtatni a Turistaházakat Kezelő Vállalat teljesen vendéglátóipari jellegét. Biztosítani kell, hogy a vállalat az alapító rendeletnek megfelelően működjék.

Végül még annyit, hogy mi társadalmi aktívák, tudjuk jól, hogy a TSB-k, SE-k, stb. a párt határozatát csak akkor tudják megvalósítani, ha mi minél eredményesebbé tesszük munkájukat.

Arra kérjük sportvezetőinket, a hivatali szervezeteket, hogy támaszkodjanak a mi segítőkész munkánkra, tapasztalatainkra, szaktudásunkra. Mondják meg, hogy ha valamit hibásan látunk, de ha javaslataink jók, akkor valósítsák meg azokat, hogy ne kedvetlenkedjenek el aktívánkh úgy, mint az elmúlt néhány év alatt szerte az országban olyan sokan. Természetjáróink bebizonyították, hogy ahol a sportvezetők támogatták munkájukat, elfogadták javaslataikat, ott az eredmény nem maradt el. Így például a TSB-k vonalán Budapesten, Veszprém megyében és Sopronban, a sportegyesületek közül pedig elsősorban a Vörös Meteorban és a Törökországban. Legyen ezért szorosabb a kapcsolat az előadók kivül, az Országos Testnevelési és Sportbizottság összes dolgozóival, vezetőivel is. S ha ezt sikerül közös erővel megvalósítanunk, akkor biztosan elérjük a pártunk által elélt tűzött célt.

Székely Miklós

az Orsz. Társadalmi
Természetjáró
Sportszövetség titkára

Adatok és eredmények

A magyar sport nemzetközi eredményei

(1955 JANUÁR, FEBRUÁR, MÁRCIUS)

ASZTALITENISZ

Budapest, január 27. Magyarország — Csehszlovákia 5:4 (férfi), Magyarország—Csehszlovákia 3:0 (női), Magyar férfi csapat: Szepesi, Gyetvai, Sidó. Magyarország női csapata: Gervainé, Kerekesné.

Budapest, január 28—30. Nemzetközi verseny. Férfi egyes: 1. Kóczán 13 gy., 2. Szepesi 10 gy., 3. Vana (csehszlovák) 8 gy. 14 ind. Női egyes: 1. Gervainé Farkas Gizi 9 gy., 2. Simonné 7 gy., 3. Kerekesné 7 gy. 10 ind.

Bécs, febr. 27. Magyarország—Ausztria (férfi) 5:0. Sidó, Szepesi, Kóczán. — Magyarország—Ausztria (női) 3:1. Gervainé, Kerekesné.

Bukarest, (március 26—31). Magyarország—Románia (férfi) 9:5. Szepesi, Sidó, Kóczán, Somogyi. Magyarország — Románia (női) 9:1. Kóczán É., Simonné, Kerekesné. — Férfi egyes: 1. Sidó (magyar), 2. Reiter (román), 3.—4. Kóczán (magyar) és Szepesi (magyar). Női egyes: 1. Rozeanu (román), 2. Simonné (magyar), 3.—4. Kóczán É. (magyar) és Szászné (román). Férfi páros: 1. Sidó, Kóczán (magyar), 2. Reiter, Gantner (román), 3. Vogrin, Gruics (jugoszláv) és Szepesi, Somogyi (magyar). Női páros: 1. Rozeanu, Zeller (román), 2. Kóczán É., Simonné (magyar), 3. Csóvics, Nikolics (jugoszláv) és Kerekesné (magyar), Szászné (román). Vegyes páros: 1. Sidó (magyar), Rozeanu (román), 2. Szepesi, Kóczán É. (magyar), 3. Somogyi, Simonné (magyar) és Kóczán J., Kerekesné (magyar).

ATLÉTIKA

Páris (márc. 27). L'Humanité nemzetközi mezeli futóversenye. Férfiak (10 km) 1. Zátópek (csehszlovák) 35:15 mp., 2. Chromik (lengyel) 35:20 mp., 3. Ullsperger (csehszlovák) 35:27 mp., 4. Kovács (ma-

gyar) ... 11. Juhász, 18. Jeszenszky, 20. Béres. — Nők (2000 m) 1. Otkalenko (szovjet) 7:37 mp., 2. Komarova (szovjet) 7:41, 3. Lapsina (szovjet) 7:48 mp., ... 7. Kazi (magyar) 8:05 mp., 9. Bácskai (magyar) 8:10. Férfi csapat: 1. Csehszlovákia, 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország, 4. Magyarország. Női csapat: 1. Szovjetunió. Veteránok versenye (3000 m) 1. Kelen (magyar).

BIRKÓZÁS

Istanbul, január 16. Törökország — Magyarország 5:3 (kötöttfogás) Baranya veszt Bilek ellen, Hódos v. Dagsiztanli e., Polyák II. gy. Sille e., Tarr győz Pandül e., Szilvásy gy. Ayvaz e., Gurics v. Atli e., Kovács Gy. v. J. Atan e., Növényi v. Kaplan e.

Istanbul, január 17. Törökország — Magyarország, visszavágó 5:3 (kötöttfogás). Baranya v. Akbas e., Hódos v. Yilmaz e., Polyák II. v. R. Dogan e., Tarr gy. Kambur e., Szilvásy v. Atik e., Gurics gy. J. Dogan el., Reznák v. Zafer e., Növényi gy. Bastimur e.

Ankara, január 19. Budapest—Ankara 5:3 (kötött fogás) Baranya gy. Akbas e., Hódos gy. Ozel e., Polyák II. gy. Sahin e., Tarr gy. Kanamanoglu e., Szilvásy v. Jüce e., Gurics v. Büke e., Reznák v. Atli e., Növényi gy. Atan e.

Eskisehir, január 20. Budapest—Eskisehir 4:3 (kötöttfogás) Baranya v. Bilek e., Hódos gy. Karman e., Polyák II. gy. Sahin e., Tarr v. Jüce e., Szilvásy gy. Giler e., Gurics gy. Baysal e., Növényi v. Aslan e.

Izmir, január 22. Budapest—Izmir 6:2 (kötöttfogás) Baranya gy. Özasian e., Hódos gy. Altay e., Polyák II. v. Bozbey e., Tarr gy. Bozasian e., Szilvásy gy. Bayrak e., Gurics gy. Özbek e., Reznák gy. Celikoglu e., Növényi v. Candas e.

Szofia, január 30. Ma-

gyarország—Bulgária 6:2 (kötöttfogás) Baranya gy. Bruszev e., Hódos gy. Petrov e., Polyák II. gy. Pannev e., Tarr gy. Jancsev e., Szilvásy gy. Csifudov e., Gurics gy. Dobrev e., Reznák v. Szirakov e., Fülöp v. Marinov e.

GYORSKORCSOLYÁZÁS

Alma Ata, január 9—10. Nemzetközi verseny 500 m 1. Szergejev (szovjet) 41 mp. Legjobb magyar: Lőrincz 44,6. — 5000 m 1. Silkov (szovjet) 7:45,6 mp, világsúcs. Legjobb magyar: Kónya 8:26,2 mp. — 1500 m 1. Grisin (szovjet) 2:09,8 mp, világsúcs. Legjobb magyar: Merényi 2:22,5 mp. — 10000 m 1. Szakunenko (szovjet) 16:44,3 mp. Legjobb magyar: Lőrincz 17:29,9 mp. — Összetett: 1. Szakunenko (szovjet) 184,638 pont, világsúcs. Legjobb magyar 15. Lőrincz 196,761 pont.

Alma Ata, január 12—13. Nemzetközi verseny 1000 m 1. Grisin (szovjet) 1:22,8 világsúcs. Legjobb magyar: 7. Kovács Á. 1:30,1 mp, magyar csúcs. — 3000 m 1. Grisin (szovjet) 4:44,6 mp. Legjobb magyar: 6. Merényi 4:58 mp.

Alma Ata, január 15—16. Kazahsztán bajnokságai 500 m 1. Malcev (szovjet) 43,5 mp. Legjobb magyar: Lőrincz 45,6 mp. — 1500 m 1. Koleszov (szovjet) 2:17,9 mp. Legjobb magyar: Kovács Á. 2:23,6 mp. — 5000 m 1. Migerov (szovjet) 8:30,8 mp. Legjobb magyar: 3. Kónya 8:32,4 mp.

Alma Ata, január 21—22. Szovjetunió bajnoksága 500 m 1. Szergejev (szovjet) 40,8 mp világsúcs. Lőrincz 44,3 mp. — 1500 m 1. Silkov (szovjet) 2:10,4 mp. Lőrincz 2:23,8 mp. — 1500 m 1. Silkov (szovjet) 8:05,5 mp. Lőrincz 9:07 mp.

Moszkva, február 19—20. Világ bajnokság. 500 m 1. Salonen (finn) 42,6 mp. Legjobb magyar: Kovács Á. 45,4 mp. — 1500 m 1. Goncsarenko (szovjet) 2:20,6 mp. Legjobb magyar: Lőrincz 2:27,1. — 5000 m 1. Johannesen (norvég) 8:33 mp. Legjobb magyar: Kónya 9:00,1 mp. — 10000 m 1. Ericsson (svéd) 17:09,3 mp. — Összetett világbajnokok: Ericsson (svéd) 194,996 p., 2. Goncsarenko (szovjet) 195,831 p., 3. Silkov (szovjet) 195,858 p.

JÉGKORONG

Pozsony—Bratislava március 13. Slovan (Bratislava)—Budapest válogatott 5:3 (1:3, 2:0, 2:0).

Poprád, március 14. Tatran (Poprád) — Budapest válogatott 6:3 (2:0, 0:1, 4:2).

Zsolna—Zilina, márc. 16. Szlovák szakszervezeti válogatott — Budapest válogatott 8:6 (1:2, 3:1, 4:3).

KOSÁRLABDA

Budapest, január 16. Bp. Honvéd—Partizan (Belgrád) 100:67 (47:28), vezette Kassai és Novakovszky.

LABDARÚGÁS

Szolnok, febr. 24. Légi-erő—CWKS (Varsó) 3:2 (2:1) vezette Hamar.

Debrecen, február 26. CWKS (Varsó)—Debreceni Honvéd 5:1 (0:0) vezette Farkas.

Budapest, március 2. Bp. Honvéd—CWKS (Varsó) 3:2 (1:1) vezette Gere.

MŰKORCSOLYÁZÁS

Budapest, január 27. Páros Európa-bajnokság 1. Nagy László és Nagy Marian 5 h. sz., 2. Dolezsal, Suchankova (Csehszlovákia) 13 h. sz., 3. Ningel, Kilius (Németország) 22,5 h. sz.... 8. Vida, Szőlősi (magyar) 31 h. sz. — Férfi Európa-bajnokság: 1. Gilette (francia) 8 h. sz. 2. Booker (angol) 17 h. sz., 3. Divin (csehszlovák) 21 h. sz.,... 6. Szenes (magyar) 41 h. sz.... 9. Czakov (magyar) 69 h. sz. — Jégtánc Európa-bajnokság: 1. Demmy, Westwood (angol) 5 h. sz., 2. Thomas, Weight (angol), 3. Lockwood, Rodford (angol)...

9. Madarász házaspár (magyar)... 11. Parádi házaspár (magyar)... 13. Tóth házaspár (magyar). — Női Európa-bajnokság: 1. Eigel (osztrák) 11 h. sz., 2. Sugden (angol), 3. Batchelor (skót)... 15. Jurek (magyar)... 21. Pálinkás (magyar).

Bécs, febr. 16—20. Páros világbajnokság: 1. Bowden, Dafoe (Kanada) 2. Oppelt, Schwarz (osztrák), 3. Nagy testvérpár (magyar)... 11. Vida, Szöllösi (magyar). — Férfi világbajnokság: 1. H. A. Jenkins (Egy. Áll.), 2. Robertson (Egy. Áll.), 3. D. Jenkins (Egy. Áll.)... 11. Szenes (magyar). — Női világbajnokság: 1. T. Albright (angol), 2. Heiss (Egy. Áll.), 3. Eigel (osztrák). — Jégtánc világbajnokság: 1. Demmy, Westwood (angol).

Moszkva, március 9—11. Öt ország versenye: Férfi: 1. Divin (Csehszlovákia), 2. Szenes (magyar), 3. Perszancev (Szovjetunió). — Páros: 1. Dolezál, Suchanková (csehszlovák), 2. Nagy testvérpár (magyar) 3. Szöllösi, Vida, (magyar). — Női: 1. Tumová (csehszlovák), 2. Kladrubská (csehszlovák), 3. Zöllner Helga (magyar).

ÖKÖLVIVÁS

Budapest, febr. 13. Magyarország—Bulgária 16:4. Nagy győz. Sz. Petkov ellen, Fekete gy. Slavov e., Horváth I. ellenfél nélkül gy., Kelner gy. Angelov e., Juhász győz P. Petkov e., Budai veszt Saradarjan e., Papp gy. Georgiev e., Ráduly v. Szpaszov e., Plachy gy. Sztankov e., Szabó L. gy. Kolev e.

SAKK

Hastings, dec. 27—január 8. Nemzetközi verseny: 1. Keresz (Szovjetunió) és Szmiszlov (Szovjetunió) 7 pont, 3.—5. Szabó (magyar), Fuderer (jugoszláv) és Pachman (csehszlovák) 5,5 pont, 10 induló. — B-csoportban: 1. Bilek (magyar) 7 pont, 10 induló.

Prága, jan. 30—febr. 3. Hármas verseny: 1. Magyarország 19 pont, 2. Csehszlovákia 18 pont, 3. Lengyelország 11 pont. Részletek: Magyarország—Csehszlovákia 4:4 és 3,5:4,5, Magyarország—Lengyelország 5:3 és 6,5:1,5, Csehszlovákia — Lengyelország 5:3 és 4,5:3,5 pont. Magyarország: Szabó 2, Barcza 2, Kluger 3,5, Típary 0,5, Szily 1,5, Bilek 3,

Flórián 2,5, Bély 3, Szilágyi 1 pont.

Mar del Plata (Argentina), március 12—31. Nemzetközi verseny: 1. Ivkov (jugoszláv 11 $\frac{1}{2}$ p. 2. Najdorf (argentín) 11 p. 3. Gligorics (jugoszláv) 10 p. 4.—5.—6.: Szabó (magyar), Panno (argentín) és Pachman (csehszlovák) 9,5 p. 16 induló.

SÍELEÉS

Zakopane, március 19—28. Nemzetközi verseny: 15

km futás: 1. Tisinen (finn) 55:23. A legjobb magyar: Salgó 18. lett. Női 10 km futás: 1. Palkunen (finn) 45:24 mp... 11. Bartha Magda. Műlesiklás: 1.—2. Schuster (osztrák) és Ciaptak (lengyel) 2:31,4 mp. A magyar Zimmermann helyezetlen. Női műlesiklás: 1. Leduc (francia) 1:29,3 mp... 5. Kóváriné Szendrői Ildikó 1:33,2 mp. Ug-rás: 1. Steinegger (osztrák) 215 pont, 76 és 78 m... Legjobb magyar: Mező

Bertalan 67,5 és 74,5 mp., leghosszabb magyar ugrás. Oriás műlesiklás: 1. Rieder (osztrák) 1:34,2 mp. A magyar Zimmermann 34. lett. Női oriás műlesiklás: 1. Hofher (osztrák) 1:43,6 mp... 8. Kóváriné Szendrői Ildikó 1:51,4 mp. Lesiklás: 1. Ciaptak (lengyel) 2:26,8 mp... 30. Zimmermann (magyar) 2:54,3 mp. Női lesiklás: 1. Cwiekala (lengyel) 2:39,4 mp... 14. Kóváriné Szendrői Ildikó 3:08 mp. 30 km futás: 1. Lon-

A szeretet és hála váltója felszabadulásunk tizedik évfordulója alkalmával viszi a magyar fiatalok üdvözlését a szovjet ifjúságnak. Záhonyban is forró ünneplés közepette váltották egymást a magyar sportolók. A váltóbotot, amely a köszöntő szöveget tartalmazta, Pataki Ferenc olimpiai bajnok veszi át, két olimpiai bajnok társa, Hatlaczky és Bánfalvi Klára kíséretében.

kila (finn) 1:57:08 mp... 10. Sajgó (magyar) 2:05:56 mp. 13. Beták (magyar) 2:08:24 mp.

Chleb (Csehszlovákia), március 31. Nemzetközi verseny, Szlovák Nagydíj. Női műlesiklás: 1. Kowalska (lengyel) 107,4 p., 2. Kóváriné Szendrői Ildikó (magyar) 112 p., 3. Rychvalská (csehszlovák) 115,5 p.... 11. Delmár Glória (magyar) 127 p., 13. Árbócz (magyar) 128,8 p. — Férfi műlesiklás: 1. Talianov (szovjet) 148,1 p.... Legjobb magyar: 40. Zimmermann (magyar) 188,4. —

Női óriás műlesiklás: 1. Szidorova (szovjet)... Legjobb magyar: 8. Kóváriné Szendrői Ildikó. — Férfi óriás műlesiklás: 1. Bogdalek (csehszlovák)... Legjobb magyar: 35. Piroska Jézsef.

VIVÁS

Milano, január 29—31. Nemzetközi párbajtőr verseny, Spreafico-kupa. 1. Sákovics (magyar), 2. Delfino (olasz), döntőben 10:3, 3. Tassinari (olasz) és Queyroux (francia) 160 induló.

Bázel, febr. 13—14. Nemzetközi női tőrscapatverseny, Challenge Paix: 1. Budapest I. Elek I., Elek II. Kovácsné, Zsabka 4 p, 17 gy., 2. Páris 4 pont, 14 gy., 3. Budapest II. Sákovics, Kiss Morvay, 4 p. 14 gy., 4. Dijon. 16 csapat indult.

Kairó, március 26—30. Nemzetközi verseny. Tőr csapat: 1. Olaszország (Di Rosa, Favia, Lucarelli), 2. Franciaország, 3. Magyarország (Tilli E., Gyuricza, Sákovics), 4. Egyiptom. — Tőr egyéni: 1. Tilli E. (magyar) 6 gy., 2. Bancil-

hon (francia) 5 gy., 3. Luccarelli (olasz) 4 gy., 4. Gyuricza (magyar) 5 gy. — Párbajtőr csapat: 1. Olaszország, 2. Franciaország, 3. Egyiptom, 4. Magyarorszag. — Párbajtőr egyéni: 1. Bertinetti (olasz), 2. Younes (egyiptomi), 3. Mouyal francia), 4. Rerrich (magyar), 5. Sákovics (magyar).

VÍZILABDA

Budapest, január 16. Bp. Honvéd—Partizán (Belg-rád) 7:0 (4:0) vezette Lemhényi.

Kritika és bibliográfia

Egy könyvről és kritikájáról

Talos és Blahó „A kajakozás és kenuzás kézikönyvé”-nek, Cseh Gábor tollából megjelent kritikája ösztönzött arra, hogy én is nyilvánosságra hozzam véleményemet.

A könyv elolvasása után az a benyomásom volt, hogy a szerzők megoldották a kitűzött feladatot, a könyv elfogadható alapfokú kézikönyvként. Szemembe tűnt az is, hogy az egyes fejezetek színvonala között jelentős különbség tapasztalható.

A kezdő kajakosok és kenusok oktatásának módszerét tárgyalva, a szerzők valamennyi kipróbált módszert sorbaállítva bemutatják, hogyan lehet a kajakos és kenus mozgást kezdőkkel elsajátíttatni. Dicséretes, hogy a „recepteket” igen jól közölték, de elvileg és gyakorlatilag túlzásnak tartom egy-egy kezdővel valamennyit végigcsináltatni.

A technikát tárgyaló rész, az alapfokú jelleg miatt (?) csak felszínesen foglalkozik a mozgás- és lapát-technikával. Valószínűleg ezért kerülhetett a könyvbe a következőkben idézett két mondat, amely a figyelmes olvasó előtt ellentmondásnak látszik: „A kajaklapát... kétkarú emelő, ... a húzó kéz feje a forgási pont.” (47. old.) és „A vízfogáskor kapaszkodik meg a versenyző a vízben vagyis a kétkarú emelő ekkor támaszkodik meg a fix pontban” (50. old.). Véleményem szerint nem ártott volna elmondani, hogy a kajaklapát két egykarú emelőből összetett erőátadó szerkezetnek tekinthető és az egykarú emelők fix pontjai: a tolokész csuklója, illetve a lapát-toll súlypontja.

A körpálya fordulótételének tárgyalásánál a következő mondat azt hiszem csak fogalmazási hiba: „Kettes kenuban a fordulóban a balol-

dalon tartással és gerinchez közeli húzással... érhetik el a kívánt fordulást.” (52. old.)

Igen alapos és hézagpótló munka az edzésekről szóló fejezet. Valamennyi edzőnk részére eloszlatja a munkaterv, edzésterv, edzésvázlat stb. fogalmak körüli zavarokat. Segítséget ad az edzéstervek elkészítéséhez.

Az edzés vezetéséről szóló fejezet a szerzők nagy tapasztalatát mutatja. Különösen megzavartató azok a tanácsok, amelyeket az edzők edzéselőkészületeire adnak a szerzők.

A taktikai fejezetet sematikusnak, papirosízünek tartom. (A fejezet tárgyalja a taktikához nem szorosan tartozó versenyzőkészületeket is.) A taktika szerepéről szintén ellentmondás található a könyv lapjain. „A jó taktikai felkészültségű versenyző még erőnléti hátrányát is pótolhatja...” (72. old.) és „Taktikáról természetesen csak azoknál a versenyzőknél és versenyzési helyzeteknél beszélhetünk, amikor az erőviszonyok megközelítőleg egyenlőek.” (78. old.)

Nagyban emeli a könyv értékét a sok szép fényképra, valamint a függelékben közölt vízrendészeti, versenyrendezési útmutató.

A szerzők tudásuk legjavát, adva alkották meg a magyar sportirodalom első szakmai értékű kajak-kenu könyvét. Az úttörő munka nehézségeit is figyelembe véve megállapítható, hogy a könyv elfogadható egy fejlett kajak-kenu szakirodalom első láncszemének, de léte egyben sürgősen követeli a további magasabb fokú és magasabb színvonalú szakönyvek kiadását.

Nem értek egyet Cseh Gábor kritikájával:

...mert a könyv történeti részét bírálva olyan történeti adatokra hivatkozik, amelyek saját kutatásainak eredményei, de a mai napig sincsenek ellenőrizve...

...mert a helytelen szabályfordítást egy még helytelenebbel „javítja” ki. A valóban helyes fordítás: „A kormánylapát vastagsága, ha a hajótest hosszában kinyúlást képez (a kormánylapát), nem lehet nagyobb, mint 10 mm...”

...mert avultnak tartja csónaképítő iparunkat, holott annak módszerei biztosítják hajóparkunk minőségi fejlődését...

...mert a préselt fakajakot a múltéknak tartja a préselt műanyag hajóval szemben, holott a macon világbajnokságon a sokszáz fakajak mellett csupán egyetlen műanyag hajót lehetett látni és azt sem versenyen...

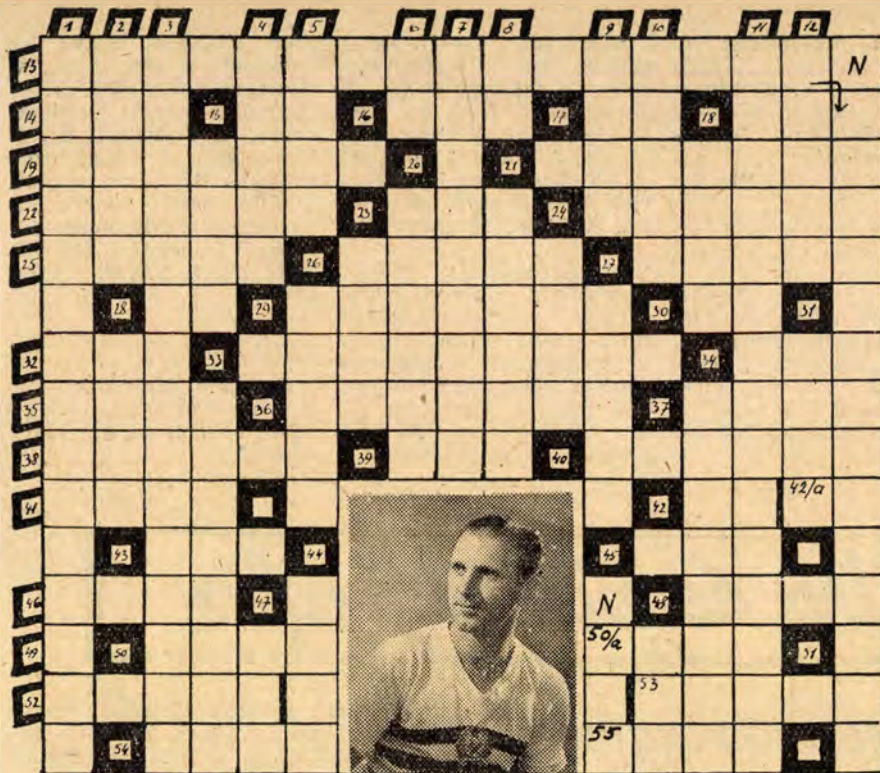
...mert a képsorozatban látható — valóban megdőlt elveken alapuló — mozgások helytelenségét bírálja, holott azok célja nem a mozgás, hanem a mozgásoktatás bemutatása. Megjegyzem, hogy azok az elvek nem 1929—30-ban, hanem két évtizeddel később adták át helyüket az újabbaknak...

...mert úgy ír, mintha a szerzők nem az idősebb kajakszakértők közé tartoznának.

*

És végül nem értek egyet bírálatainak módjával. Írásának kötözködő stílusa, a negatívumok láncbafűzése, alaptalan érvei nem bírálatként, hanem bunkózásként hatnak. Így nem érhető el az a cél, amelyet éppen ő tűz ki kritikájának végén és amelyet én fenntartás nélkül magaménak vallok: „törekvés a jobb, a tökéle- sebb, időszerűbb kajakönyvek felé, mert erre nemcsak lehetőségünk, de szükségünk és eredményeink alapján kötelezettségeink vannak.”

Pozsgai Lajos

Szerkesztői üzenetek

Kovács Lajos, Eger: Nem csak az ön „külön“ kívánsága, hanem valóban sok olvasónk visszatérő kérése, hogy tegyük lapunkat könnyedebbé, olvashatósabbá. Igaza van, amikor a Szovjetunió nagyszerű lapját, a „Fizkultura i Sport“-ot említi meg. Mint láthatja, már mai számunkban is igyekeztünk a szakszerűség megóvása mellett szórakoztatóbbá tenni lapunkat. Erre szolgál a novellák rendszeresíteni szándékolt közlése, a keresztrejtvények megindítása és néhány egyéb apró, színesítő ötletünk, amely a közeljövő számaiban napvilágot fog látni.

Dinya Tibor, Bp. Törekvés: Kedves és megható Nyílt Levelét, amit Mező Ferenc dr.-hoz címzett, teljes terjedelmében leköszölni nem tudjuk, de kiragadunk belőle néhány részletet: „...A Sportakadémia sporttörténet tagozatának előadásait hallgatom... Az olimpiáról szólva Ön mérlegre tette az érvelések sokaságát. Igazi sportemberhez méltóan, tárgyilagosan bírálta esélyeinket, s befejező szavai ezek voltak: „Az igazi sportember nem adja fel a küzdelmet. Ha az olimpia megrendezésének jogát sikerül megszereznünk, akkor érdemes volt élni és dolgozni.“ Ott mindjárt szólni akartam, de félttem, hogy a meghatottságtól elcsuklik a hangom. Mező elvtárs, ön az ország dolgozóinak, sportolóinak egyetemes, forró vágyát fejezte ki... Kérjük, vigye el üzenetünket a NOB valamennyi tagjának. Mondja meg, hogy a sportbeli és társadalmi érveken felül van itt nekünk még egy érünk! Ilyen szívrepesve egyetlen ország fiai, dolgozói, gyermekei sem várják és vágnak úgy egy olimpia után, mint mi! És ha igaz, hogy a sportember szóban benne van a mások megbecsülése, mások eredményeinek, teljesítményének értékelése, akkor a NOB tagjai, akik mind sportembereknek vallják magukat, Budapestnek kell, hogy ítéljék az 1960. évi játékok rendezésének jogát!...“

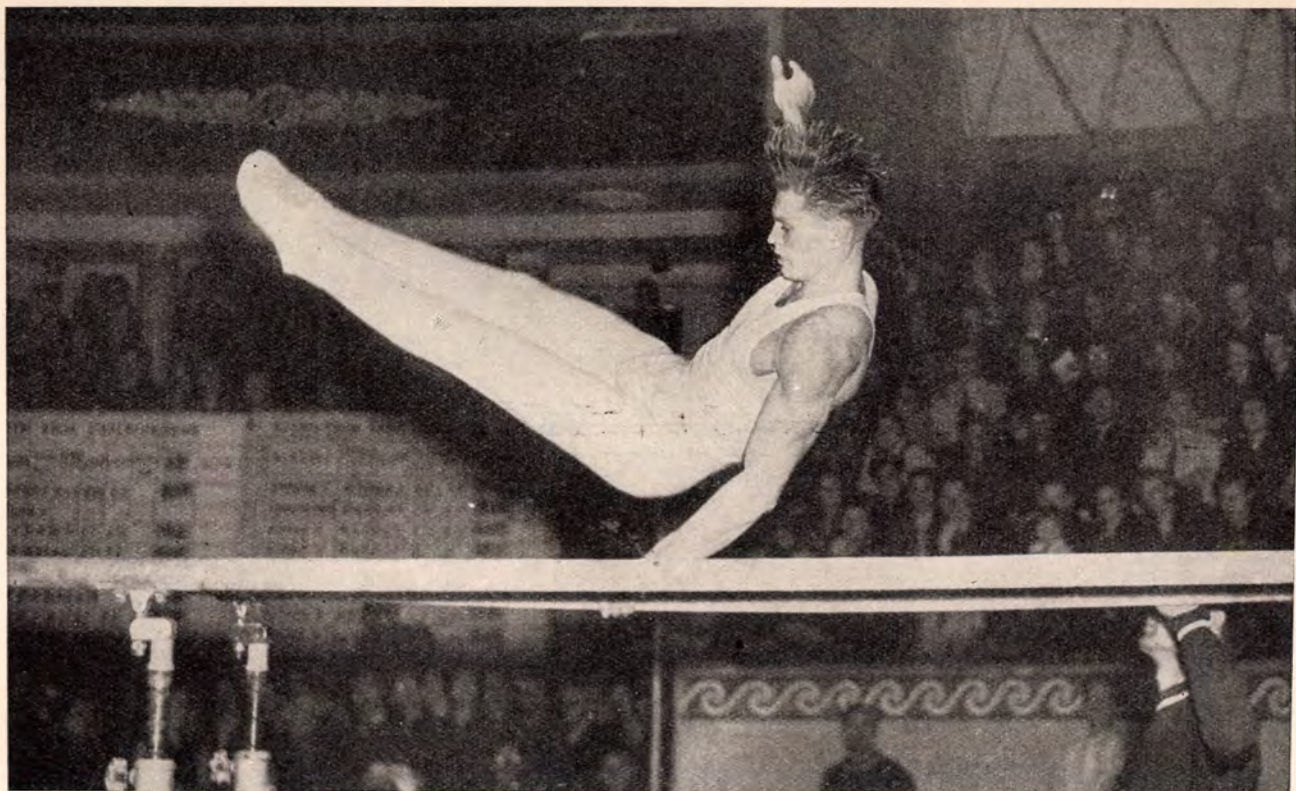
Csiba László, Tatabánya: A magyar sportnyelv kialakításához szól hozzá, nagyon érdekesen és világosan. Igaza van, hogy a „stoppolás“-ra helyesebb szó, bár inkább körülírás a lefogás, rögzítés, szorítás, vagy földelés. Különösen a földelést és a rögzítést ajánlja, amelyek jók is, — de csak bizonyos vonatkozásban. A légstoppot például sehogy sem lehet földelésnek, de még csak rögzítésnek sem nevezni. A toppolás valóban nehezen akar átmenni a köztudatba, holott nagyon jól tudjuk, hogy az egyszerű falusi, s főleg az apró gyerek minden „st“-vel kezdődő szót először „s“, illetve „sz“-nélkül ejt ki, s a szülőknak nem kis fáradságukba kerül, hogy a magyar fülnek és nyelvnek idegen „st“ kezdetű szavak helyes kiejtésére rászoktassák a gyereket. A gyerek „toppolás“-t mond, „toppol“, s ez nem kis érv azok kezében, akik erre az — egyelőre értelmetlen — szóra akarják magyarítani a stoppolás, stoppol szavakat.

VIZSZINTES

13. A képen látható játékos első válogatott mérkőzése után mondhattunk (a nyíl irányában folytatva).
14. Mutatószám
15. Folyadék
16. Futballista igéje
17. Igekötő
18. Csehszlovák labdarúgó bajnokságot nyert csapat
19. Játéka után sokszor hangzanak el ilyen jelzők
21. Vidéki labdarúgó csapat volt
22. Részletenként elvisz
23. Nagy kosár
24. A Diósgyőri Vasas játékos volt
25. Egyik VB mérkőzésünk színhelyére való
26. Dohányos teszi a füsttel
27. Fagylaltot szopogató
28. Többes személyes névmás (ford.)
29. Uruguay balösszekötője volt, mindkét gólt ő rúgta nekünk
30. Rangjelző
31. Ezer — római számmal
32. Összekevert kút
33. A brazil válogatott balszélsője
34. A Bp. Kinizsi fedezetjátékos, de „kezelés“-hiányzik!
35. Csapat, együttes, közismert idegen szóval
36. Hátvéd tesz a csatárral, ha tudja
37. Bizánci stílusú kép
38. Írnok, irodatiszt igéje, felszólító módban
39. Hatalmas folyó a Szovjetunióban (ford.)
40. Don Quijote szolgájának egyik neve
41. Közel, angolul
42. Kiváló Vasas-középtáv futó névjele
- 42/a. Indok
43. Némán kutat (!)
45. Gyalogolni kezd!
46. Sok híres tréfa írója volt
48. Alkoholfajta
49. Római 500
50. Figyelmezteti
- 50/a. Ékezetes olasz tűzhányó
52. A sárga szín egyik árnyalata
53. Kérdőszó
54. Kérdés, valakire rámutatva (két szó)
55. Egybeépült Albertivel
11. Két éve, a svájciak ellen ez volt csapatunkban a függ. 1.
12. A vigyázatlan járókelőt az autó, vagy a villamos.... (két szó)
15. Lány, ahogy Billy Wright mondja
18. A vízsz. 18 és 38 első betűje, a 45. vízsz. második, s a 21. vízsz. utolsó betűje
20. Forgatni, irányítani, fordítani Fritz Walter nyelven
21. Majdnem minden évben volt neki NB I-es csapata
23. Lengyel város
24. Pirul ikerszava
26. Tumpek edzésadagjának mértékegysége
27. Szellem — Bécsben
28. Sporteszköz
31. A diósgyőri vasgyárban nem is egy van
33. Uruguayi válogatott hátvéd, a VB részvevője
34. Van ilyen nyelvtanfolyam is
44. A brazil válogatott jobbösszekötője
45. Olasz válogatott, a VB-n is játszott
47. A nyugat-németek válogatott kapusának mássalhangzó
48. Néma Tamara!

FÜGGŐLEGES

1. A képen látható játékos
 2. Zóla másik neve
 3. A függ. 1. mindkettőben nagyszerűen képzett
 4. Szóktetéseit a szélsője....
 5. A láb része
 6. Vigyáz
 7. Két hátvéd a vízsz. 13. csapatából
 8. Egy-nél kevesebb
 9. Év — Matthews nyelven
 10. Így viszik le a játéktérről a súlyosan sérült játékost
- Beküldendő a vízsz. 13. 19. 29. 33. valamint a függ. 1. 3. 11. és 33 sz. sorok megfejtése legkésőbb május hó 10-ig

Sahlin (Szojjetunió) Európabajnok gyakorlata a korláton.

*Az április 4-i ünnepi felvonulási versenyt a sportegyesületek közül a Munkaerőtartalékok SE csapata nyerte.
Az ipari tanulók sorainak középpontjában a Szabadság-szobor élő mását emelték a magasba.*

Budapest - 1955. június 8-19.

SPORT ^{és} TESTNEVELÉS

1955. JÚNIUS

VII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Mi van az
OLIMPIÁVAL

ÁRA **3** FORINT

Mintegy százezer néző befogadására máris készen áll, de bármely pillanatban újabb 20—25 000 néző befogadására kibővíthető a budapesti Népstadion

D Ö N T É S E L Ő T T

Közeleg az idő, amikor a Nemzetközi Olimpiai Bizottság dönt az 1960. évi nyári olimpiai játékok sorsáról. Magyarországon egyre több szó esik most erről a döntésről, ami érthető, mert Magyarország fővárosa, Budapest is kérte az 1960. évi nyári olimpiai játékok megrendezésének jogát.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság párizsi ülésén igen nagy felelősség hárul a résztvevő tagokra: olyan döntést kell hozniok, amely a legjobban elősegíti az olimpizmus ügyét, a testmívelés további fejlődését

Figyelmezteti fokozott felelősségükre a NOB tagokat az a körülmény is, hogy a párizsi megbeszélésen újra foglalkozniok kell az 1956 évi nyári olimpiai játékok ügyével. Avery Brundage, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke bizonyára ismerteti majd tapasztalatait, amelyeket a melbournei előkészületek tanulmányozása során szerzett. Bármi lesz is a döntés az 1956. évi olimpia ügyében. Melbourne példája előreláthatóan arra készíti a NOB tagjait, hogy

alaposan meggondolják, melyik városra bízzák az 1960. évi nyári olimpiai játékok rendezését. Döntésükben nyilvánvalóan figyelembe veszik mindazokat a körülményeket, amelyek már eleve valószínűvé teszik a sikeres rendezést. Tehát a pályázó országok népének sportszeretetét, eredményeit, hagyományait, a rendező város jelenlegi felkészültségét, sportlétesítményeit és a nagyszabású világvérsenyek rendezésében eddig mutatott teljesítményeit. A magyar közvélemény úgy látja, hogy amennyiben ilyen gondos és alapos körültekintéssel hozza meg döntését a NOB, akkor Budapest esélyei igen jók.

Magyarországon nagy hagyományai vannak az olimpiai gondolatnak. A modern olimpiák létrehozásában magyar sportemberek is igen tevékenyen működnek közre. Sőt, amikor gazdasági nehézségekre való hivatkozással Athén nem akarta vállalni az első modern olimpiai játékok megrendezését, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság magyar tagja, Kemény Ferenc Coubertin báró ja-

vaslatára készséggel vállalta, hogy Budapest legyen az első modern olimpia színhelye. Bár erre az eseményre nem kerülhetett sor, mert Athén később mégis elfogadta a rendezést, a magyar sportemberek lelkes hívei maradtak az olimpiai gondolatnak.

Kezdetől fogva a magyar sportolók mindig népes csapattal szerepeltek minden olimpián. Hajós Alfréd révén már az első olimpiai játékokon nyertek aranyérmeket, s nem múlhatott el olyan olimpia, amelynek során magyar versenyzők ne álltak volna a győzelmi dobogón. Különösen emlékezetes a magyar sportolók szereplése a legutóbbi, XV. olimpiai játékokon: tizenhat győzelmükkel és számtalan további helyezéssel világszerte feltűnést keltettek és bebizonyították a magyar testnevelés nagy fejlődését. Az eddigi olimpiai játékok során a magyar versenyzők 60 első, 41 második és 53 harmadik helyezést értek el.

Egy alkalommal már elismerte a NOB azokat az érdemeket, amelyeket a magyar sportemberek az olimpizmus fej-

lesztésében szereztek. Budapest megkapta az 1920. év olimpia rendezésének jogát. Az időközben kitört első világháború, az azt nyomon követő pusztulás és gyűlölködés azonban lehetetlenné tette a budapesti olimpia megrendezését, sőt a Budapest helyett Antwerpenben rendezett olimpiára meg sem hívták a magyar versenyzőket.

Magyarországon ma is rendkívül népszerűek az olimpiai játékok. El lehet valóban mondani, hogy a helsinki olimpia eseményeit szinte az egész ország feszült érdeklődéssel kísérte figyelemmel. Az olimpiai bajnokok nagy népszerűségnek örvendenek. Mi sem mutatja ezt jobban, mint az, hogy az utóbbi években három olimpiai bajnokot: Németh Imrét, a londoni olimpia kalapácsvető bajnokát, Bóbis Gyulát, a londoni olimpia nehézsúlyú birkózóbajnokát és Bozsik Józsefet, a helsinki olimpián bajnokságot nyert magyar labdarúgócsapat játékosát országgyűlési képviselővé választották.

Az olimpizmus és a magyar sportolók sikeres olimpiai szereplése jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a testnevelés és sport iránti érdeklődés hazánkban rendkívüli módon megnőtt. Még ma is gyakran lehet látni, a helsinki olimpia után pedig szinte mindennapos jelenség volt, hogy a gyerekek a játszótereken „olimpiásdit” játszanak.

A magyar testkultúra nagyarányú fejlődése megmutatkozik a rendszeresen sportolók számának fejlődésében. A nem sokkal több, mint kilencmillió lakost számláló Magyarországon 1954-ben a rendszeresen sportolók száma meghaladta a félmilliót. A magyar testnevelés magas színvonalát szépen mutatta meg az a hatalmas arányú ünnepség is, amely a budapesti Népstadion ünnepélyes megnyitása alkalmából zajlott le. Ezt az ünnepséget Avery Brundage a NOB elnöke és a NOB több tagja is végignézte. Valamennyien a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak e szép és nagyszabású sporteseményről.

Még jellemzőbben mutatja a magyar sport nagy fejlődését a legjobb magyar sportolók ugrásszerűen javuló teljesítményeinek hosszú sora. A magyar versenyzők csak 1954-ben 12 világsúcsot, 9 Európa-súcsot és 248 magyar csúcsot állítottak fel. Részt vettek az elmúlt évben minden jelentősebb világversenyen és ezek során 14 világbajnokságot és 13 Európa-bajnokságot nyertek. A magyar versenyzők a legkülönbözőbb sportágakban érték el az elmúlt években sikereiket. Ma már talán az egész világon a sport iránt érdeklődők szinte név szerint ismerik a legjobb magyar úszókat, labdarúgókat, öttusázókat, tornászokat, vívókat, vízilabdázókat, birkózókat, ökölvívókat, atlétákat, céllövőket, kajakozókat,

kosárlabdázókat és a többi sportágbeli versenyzőket.

A közelmúltban Budapesten rendezett ifjúsági vívó világbajnokság után a francia Tournon a következőket jelentette ki.

— Mintaszerű fogadtatásban volt részünk Budapesten, a verseny rendezése pedig egyenesen bámulatosan jó volt. Nem csodálkoznék rajta, ha Budapest kapná meg az 1960-as olimpia rendezési jogát. Bizonyos, hogy kiváló rendezést tudna nyújtani.

Budapestben az utóbbi években sok nagy nemzetközi versenyt rendeztek. Ezek közül a legnagyobb szabású az 1949. évi Főiskolai Világbajnokság és az 1954. évi főiskolai játék volt. E versenyek részvevői egytől egyig a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az elhelyezésről, az ellátásról, a versenyek rendezéséről, a magyar versenybírák, szervezők és rendezők munkájáról. Hasonlóképpen teljes megelégedést váltott ki az elmúlt évben az öttusa világbajnokság és ez évben a múkorcsolyázó Európa-bajnokság rendezése.

Budapest kiválóan alkalmas nagy sportesemények rendezésére. Éghajlata igen kellemes környéke és elhelyezése látványosan szép. A második világháború előtt Budapestnek igen nagy volt az idegenforgalma. Minek tulajdoníthatjuk ezt? Természeti szépségén kívül nagyszámú, hatásos gyógyvizének, a kitűnő magyar konyhának és általában annak, hogy a magyar nép igen vendégszerető, s utánozhatatlan szívéllyességgel tudja fogadni és ellátni a külföldieket.

Budapest és környéke műalkotásokban és műemlékekben is igen gazdag. A római kortól a török megszállás idejének emlékein át a mai napig a történelmi eseményeknek igen érdekes emlékei maradtak fenn az ország különböző részein, de főképpen Budapesten és környékén.

A sport iránti érdeklődés fokozásával magyarázható, hogy aligha van a világnak még sok olyan városa, amely olyan jól el volna látva modern sportlétesítményekkel, mint Budapest. A fővárosi létesítmények közül is magasan kiemelkedik a Népstadion, a világ egyik legszebb és legmodernebb stadionja. Jelenleg 103 ezer néző helyezhető el kényelmesen lelátóin, szükség esetén azonban a stadion 120 000 néző befogadhat.

A margitszigeti sportuszoda nyitott medencéje

Tótágast áll-e a melbournei olimpia?

Írta: dr. MEZŐ FERENC

1949 tavaszán klasszikus földön, Rómában tartott értekezletén döntött a Nemzetközi Olimpiai Bizottság abban a kérdésben, melyik városra bizza a legklasszikusabb versenynek, az olimpiának a megrendezését 1956-ra. Kemény volt a küzdelem, végül is a negyedik szavazással 21 szavazatával Melbourne hajszálnyira, egyetlen szavazattal megelőzte Buenos Aires-t. A világ sportközvéleménye helyesléssel fogadta a döntést, hiszen mindenfelé tudták, hogy a népek testvérülését hirdető olimpia gondolatának Ausztrália az egyik legrégebb híve-hazája.

Aztán térült-fordult az idő. Mindenki azt várta, hogy már nekifogtak a messze Délkeleten az olimpiai stadion építésének. Ehelyett azonban kóssa hírfoszlányok arról tudósítottak, hogy a Szigetország sporttársadalma két táborra osztottan farkasszemet néz és azon tüstönködik, új stadiont építsenek-e az olimpia céljaira, avagy egyik nagy befogadóképességű kriketpályájukat feleljék-e meg olimpiai stadionnak.

Az oslói téli olimpia idején tartott NOB kongresszuson már nyílt titok volt, hogy Melbourne-ben bajok vannak a kréta körül és az ausztráliai azt a meghagyást kapták a NOB-tól, *jelentsek 1952 május 15-ig, meg tudják-e rendezni a kívánalmaknak megfelelően a világversenyt, vagy sem.*

A kellő időre megérkezett a válasz: vállalják a megbízatást továbbra is és rövidre reá a helsinki olimpia folyamán tartott értekezleten már azt jelentették, hogy az ausztráliai kormány 1¼ millió fontot (tehát mintegy 10 millió forintot) adott a főbb munkálatok: a stadion, kerékpárpálya és az

uszoda építkezéseire, de a miniszterelnök azt is közölte, hogy többet is folyósít, ha ez az összeg kevésnek bizonyul.

Derűsnek festették a láthatárt, de egyszerűen elkomorult, ahogy az egyik közbeszóló érdeklődni kezdett, *mi van az ausztráliai lózárlattal.* Csak most derült ki, hogy Ausztrália egy törvénye szerint csak Újzélandból, Angliából, Írországból lehet szabadon odaszállítani lovakat, más országokból csak úgy, ha előbb ezekbe az országokba viszik és ott félesztendőn át megfigyelik, nem szenvednek-e ragályos betegségben. A közbeszólót megnyugtatták, hogy a kérdést rendbehozzák. A kérdés azonban tovább viharzott az 1953. esztendei mexikói ülésen, de az ausztráliai küldöttség megint leszerelte az aggályoskodókat.

A NOB hivatalos közleményének a kongresszus után megjelent augusztus 15-i száma aztán eloszlatott minden kétséget: az ausztráliai kormány a honi szakértők meghallgatása után közölte, hogy az állatokat fenyegető betegségek kockázatát nem vállalhatja és így *fenn kell tartania a törvényt szabta tilalmat* és még az olimpiára való tekintetből sincs módjában azon enyhíteni.

Ez már egyenes beszéd volt, most már kinyílt mindenki szeme.

Am még mindig akadtak, akik védelmére keltek az ausztráliaiaknak és olyképpen akarták megoldani a gordiumi csomót, hogy a *lovaversenyek megrendezését valamely más városra bizzák!*

Stadionavató ünnepségeink alkalmával egyszer Brundage-val, a NOB elnökével és a finn Frenckell-lel, a helsinki olimpia elnökével folyta-

adására kibővíthető. Technikai berendezései, versenytéri kifogástalanok. Atlétikai pályái világszer- te híresek. Nagy előnye, hogy a város szívében van, könnyen és gyorsan megközelíthető.

Körülötte az edzőpályák és egyéb sportlétesítmények egész sora helyezkedik el. Ezek közül kiemelkedik a Nemzeti Sportcsarnok, amelynek befogadóképessége 2000 fő és a Millenáris kerékpáros pálya, amelynek befogadóképessége 20 000 fő.

Fővárosunk többi részén még tíz olyan stadion található, amely 15 000—50 000 néző kényelmes elhelyezésére alkalmas. E stadionok mindegyikének kitűnő füves labdarúgópályája és jól karbantartott atlétikai pályája van. Az edzésekre alkalmas pályák száma pedig igen nagy, úgy hogy szinte minden nemzet atlétái külön pályán gyakorolhatnak versenyek előtt.

Jól áll Budapest uszodák és csarnokok tekintetében is. A margitszigeti Nemzeti Sportuszoda eszményien szép környeze-

te, korszerű felszerelése már több alkalommal volt nagy világversenyek színhelye. Nézőterére jelenleg 5000-en férnek be. Arra az esetre azonban, ha Budapest kapná az olimpiát, lényeges kibővítésének tervei már készen vannak.

Evezős és kajakversenyeket a Duna holt ágaiiban lehetne megrendezni, a vitorlázó versenyekre pedig a magyar tengeren, a Balatonon kerülhetne sor. A Balaton ma is a magyar vitorlássport fellegrája, környéke igen szép, a vulkánikus hegyek tövében épült szép üdülőhelyek egész sora veszi körül.

Ha az olimpia rendezésének jogát elnyerné Budapest, természetesen nem elégednék meg jelenlegi sportlétesítményeivel. Pongrácz Kálmán, Budapest városi tanácsa végrehajtó bizottsága elnöke már több ízben is kijelentette hivatalos nyilatkozatában, hogy amennyiben Budapest kapja az 1960. évi olimpiát, nyomban hozzákezdhet új, 18 000 nézőt befogadó, korszerű sportcsarnok építéséhez a Népstadion közelében.

Az építkezés tervei már készen állnak, s az új sportcsarnok létrehozása egyébként is a tervek között szerepel, csak ebben az esetben az építkezést jelentősen meggyorsítanák. Kibővítik a Népstadiont és a Nemzeti Sportuszodát.

Budapest legszebb vidékén egészséges, festői szép környezetben olimpiai falut építenek fel, minden kényelmi és higiéniai berendezéssel. Az olimpiai falu közelében építik fel a konyhákat és éttermeket is, a legkülönbözőbb igényeknek megfelelően.

Bizalommal várja a magyar közvélemény a Nemzetközi Olimpiai Bizottság döntését. Számít arra, hogy ha a NOB tagok minden tényezőt alaposan latba vetnek, akkor bizonyosan teljeseedik a magyar sportolók, az egész magyar nép régi kívánsága: Budapest lesz az 1960. évi nyári olimpiai játékok színhelye. Ez esetben pedig a NOB tagok biztosak lehetnek abban, hogy az 1960. évi nyári olimpiai játékok az olimpiai gondolat és az egyetemes testkultúra hatalmas sikerét hozzák.

Ardai Aladár

tott beszélgetésünk során szóba került ez a kínos kérdés. Leplezetlenül megmondtam, hogy veszedelmes példának tartom az olimpia megcsontítását, hiszen akadhat majd ilyenformán olyan város, amely nem vállalja az ökölvívást, mert ártalmasnak tartja az ifjúságra, avagy olyan is, amely elutasítja — teszem azt — a vívőversenyek megtartását, mivel kicsinynek találja az érdeklődést irántok. A melbournei példa — mondtam akkor — végzetes lehet az olympismus jövője szempontjából és bizony el kell hallgattatni lelkiismeretünket, ha azt meg akarjuk szavazni. *Frenckell* azt ajánlotta, hogy tiltakozzunk ellene.

A NOB új elnöke akkor még nem volt velünk egy véleményen. Azóta egyre gyarapodott a melbournei olimpia ellenzéke. Immár ellene volt a francia *Massard*, a NOB egykori olimpiai bajnokalelnöke, aztán a görög *Bolanaki*, a NOB legrégebbi tagja. A New York Herald Tribune c. amerikai lap 1953. december 31-i számában közlése szerint ekkor már *Brundage* is elítélte a melbournei huza-vonát, és súlyosnak látva a helyzetet, 1954. június 16-ára Lausanne-ba értekezletre hívja össze a NOB hattagú Végrehajtó Bizottságát.

A kérdés a múlt évi athéni jubiláris kongresszus műsorán is napirenden volt. Most már *Brundage* is hajlott a felé, hogy *Melbourne-től vissza kell venni a jogot*. A NOB tagok jórésze szembe fordult immár Melbourne-al és egyik tekintélyes tagtársunk éjjel 3 órákor érdeklődött nálam, *vállalná-e Budapest az 1956-os olimpiát*.

Végtelenül jól esett a megtisztelő érdeklődés, de nem volt reá felhatalmazásom, nem adhattam tehát igenlő választ, de egyébként is úgy éreztem, hogy nem vállalhatnánk a megtiszteltetést. „A háború vérzivatarra végigsüvöltött fölöttünk, — válaszoltam — és így bajjal vállalkozhatnánk reá, hogy két év alatt jól elvégeznők a négy évre szóló kemény munkát”. Reggelre egyébként is megenyhült a helyzet és többséget kapott az a *salamoni megoldás, hogy a lovasversenyeket rendezze meg 1956 júniusában Stockholm!*

Veszedelmes példát szolgáltatott ezzel bizottságunk. Immár olyan hírek is jöttek a délkeleti sziget felől, hogy ott lenn *beviteli tilalom áll fenn fegyverekre és töltényekre is*.

Alighogy ezt az aggályt eloszlatták, újabb hír érkezett a *kerékpárpálya körül is baj van!* Ausztráliai barátaink csak 250 méteres kerületű pályát akarnak építeni az olimpiai kerékpárversenyek céljaira, holott legalább 333 $\frac{1}{2}$ méteres cementpályát ír elő a Nemzetközi Kerékpáros Szövetség. Alig, hogy elsímult ez a vita, levél érkezett *Brundage* elnöktől.

— *A pánamerikai játékok után* — írta — *valószínűleg Melbournebe utazom helyszíni szemlére, hogy a párizsi kongresszuson elsőkézből tájékozathassalak Benneteket a való helyzetről*.

Azóta meg is fordult ott és nyilatkozataiból kiderült, hogy nem volt elragadtatva ottani tapasztalataitól. Mint az Egyesült Államok egyik kiváló tervező-mérnöke, mindenbe belelátott és őszintén megmondta véleményét. Hivatalosan azonban csak a júniusi párizsi kongresszuson közli tapasztalatait és véleményét.

Még nem tudni biztosan, mit mond, mit javasol majd Párizsban, de Melbourneból Tokióba menet tett közlései már barátságosabbnak látszanak és így most már kisebb a valószínűsége, hogy az olimpiai eszme érdekében kérlelhetetlenül szigorú lesz a NOB döntése. E szerint számolni lehet vele,

hogy a jövő ősszel mégis Melbourne látja vendégül a földkerekség tavaszát, olympiás ifjúságát.

Hanem azért a melbournei huza-vonáról mégis csak eszembe jut egy kis történet, ifjúkoromból.

A nagykanizsai gimnáziumban még csak a latin abc-nél tartottunk, úgy október táján, amikor egy napi szabadságra hazautazhattam szüleimhez. A baj ott kezdődött, hogy azóta elhunyt Pali bátyám polgáriba járt ésők két napnyi szabadságot kaptak: Egy napom lejártával édesatyám megkérte, kísérjen ki az állomásra. Irigyeltem, hogy ő olyan szerencsés: egy egész nappal tovább lehet otthon, mint én. Úgy rémlik, már a csomagolás is inkább cihelődés volt, mint komoly készülés.

Ahogy kiértünk az útra, a lábamat kezdtem fájlalni, aztán a cipőmet kezdtem el szidni és igazgatni. Bátyám néhányszor hátbazihált, de az én lassú-gyorsaságomat ezzel sem tudta fokozni. Nos, mi lehetett a vége? Csak az, hogy a vonat elfűtött mellettünk, mielőtt még kiértünk volna az állomásra. Bizony — sikerült elkésnem!

Az az érzésem, hogy ezek a derék ausztráliai barátaink sem veszik nagyon a szívükre, hogy egy kicsit elkéstek. Talán már nem is olyan nagyon szívügye valamennyiöknek az olimpia, amióta kiderült az előzetes jelentkezésekből, hogy nem lehet számítani olyan sok versenyzőre és látogatóra. — olyan nagy idegenforgalomra, akkora üzletre — mint ahogy eleinte hitték.

Pedig hát ezzel számolniok kellett! Eddig két ízben rendeztek olimpiát Európán kívül: 1904-ben St-Louisban és 1932-ben Los Angelesben! Az előbbin 487 versenyző indult, de ebből mindössze 16 volt idegenből való, a többi amerikai: az utóbbin 1393 versenyző vett részt, s közülök is 337 az amerikai versenyzők közül került ki! Holott a St-Louis-it megelőző párizsi olimpián (1900-ban) 1066, az 1928. évi amszterdami pedig 3015 volt az olimpiások száma. Látnivaló tehát, hogy a versenyzők számában (1066-ról 487-re, illetve 3015-ről 1393-ra) mindkétyszer hatalmas, 2,16, illetve 2,19-szeres csökkenés következett be. Ezekután nem lehet meglepetés, ha Melbourne-ben legfeljebb 2300 olimpiás áll majd porondra.

Ausztrália eddig valamennyi olimpiára elküldte kiválóságait, ennyiben nem lehet helyteleníteni, hogy a NOB reábizta a jövő évi játékok rendezését. A hiba csak ott történt, hogy soká töprengtek rajta, milyen legyen stadionjuk és ezzel, meg egyéb hasonló tanakodásukkal fölösleges izgalmat okoztak világszerte.

Olimpiai szereplésük kétségtelenül értékes volt mindenkor. Mindjárt az első alkalommal két bajnoki koszorút nyert kitűnő középtávfutójuk *Flack*. 800 méteren ő szorította a második helyre a mi *Dáni* Nándorunkat és ugyanez megismétlődött 1910 tavaszán Budapesten, amikor nagyszerű úszójuk *Beaurepaire* $\frac{1}{4}$ angol mérföldön (402 $\frac{1}{4}$ m) 5 perc 23 mp-es, akkor világcúcsot jelentő idővel hagyta maga mögött a régi világcúcsos szintén belül beúszó *Las Torres* Bélánkat (ideje 5 p 25,6 volt).

Helsinkiben lelkenedezve ünnepelte a stadion népe két remek atlétanőjüket, *Jackson-t* és *Strickland-ot*. De mindez a megbecsülendő, szép és szeretetreméltó teljesítmény sem tudja teljesen eloszlatni aggodalmunkat és nehezteletésünket és nem tudja elhallgattatni az igazság szavát, amit a régi latin világ így formált örökérvényű igébe:

Amicus Plato, sed magis amica veritas
vagyis

Szeretem Platont, de még jobban az igazságot.

Budapest készen áll a Kosárlabda Európabajnokság megrendezésére

1892-ben az Egyesült Államokban Springfield város egyetemének professzora dr. Naismith hat hónapig töprengett azon, hogy kitaláljon valami szórakoztató sportjátékot azon diákjai részére, akik nem szerették a durva amerikai labdarúgást. A fáradozást siker koronázta. A kitalált új játék lényege az volt, hogy egy-egy rúdra függesztett kosárba kellett a labdát bedobni. A játékot hamar megkedvelték az egyetemen, majd hamarosan az egész Egyesült Államokban. Ennek ellenére sem merté volna gondolni Naismith professzor, hogy ez a kis egyetemi játék alig félévszázad múlva a világ egyik legelterjedtebb sportja lesz.

A Nemzetközi Kosárlabda Szövetség (FIBA) csak 1932-ben alakult meg. — nyolc ország részvételével. Ma 77 tagot tartanak nyilván és hozzávetőleg 30 millió aktív kosárlabdázó van a világon. A Szovjetunióban, Kínában és az Egyesült Államokban a kosárlabda nemzeti sporttá vált. A sportág fejlődésével együtt nőtt a közönség érdeklődése is. New-Yorkban 22 000 ember nézte végig a főiskolások rangadóját. A belgrádi női EB-n 20 000, Moszkvában a férfi EB-n nap mint nap 40 000-en szurkolták végig a mérkőzéseket! A jelenlegi nézőcsúcs Berlinben született, ahol az amerikai néger profi csapat bemutatkozását 74 000 ember előtt tartották meg. A kosárlabda hivatalosan akkor „futott be”, amidőn a NOB (Nemzetközi Olimpiai Bizottság) felvette az olimpiák műsorába.

Az EB múltja

Bár a kosárlabda sport leg hamarabb az amerikai országokban terjedt el, a FIBA mégis az európai zónához tartozó országok részére írt ki először bajnokságot. Az első EB-t 1935-ben Genfben rendezték meg. Ezen részt vett a csecsemőkorban lévő magyar kosárlabda sport is, tanulás céljából. Különös hátrányt jelentett a magyar csapatnak azt, hogy a palánkos kosárlabdát csak két évvel előbb ismerték meg hazánkban, addig ugyanis csak a palánk nélküli, rúdra erősített kosarat ismertük. Válogatottunk az utolsó előtti helyen végzett.

A II. Európa Bajnokságon nem vettünk részt, a III., 1939-ben Kaunasban megtartott EB-n ismét az utolsó előtti helyen kötöttünk ki. Itt jelentek meg a kosárlabda játék első óriásai. Ezek közé tartozott a 2,10 m magas Lubinas, a litvánok legeredményesebb embere.

A háború következtében megszakadt az Európa Bajnokságok folyamatosága és így a IV. EB-re csak 1946-ban került sor, ismét Genfben. Itt született meg az első magyar siker. Válogatottunk hatalmas lelkesedéssel, nagy küzdeniakarással a 3. helyet szerezte meg! A magyar csapatban is szerepelt ekkor „óriás”, a 194 cm-es Németh.

1947-ben Prágában rendezték meg az V. EB-t. Nagy eseményé avatta ezt a tornát, hogy Európa Bajnokságon ekkor vett részt először a szovjet válogatott. Az egyseges, kitűnő szellemű szovjet csapat erőteljes, korszerű, gyors játékkal új szint, új iskolát, új szellemet hozott az EB-be. Mindezzel és kiváló erőnlétével, játékosainak és játékanak sokoldalúságával, képességei érvényesítésével biztosan győzött és méltán érdemelte ki a nemzetközi szakemberek elismerését. Időközben az egész nemzetközi mezőny színvonala erősen emelkedett és ezzel a megfiatalított magyar válogatott magyar válogatott nem tudott megbirkózni. A 7. helyen kötöttünk ki.

1949-ben az Európai Zónához tartozó Egyiptom kapta meg az EB rendezését. Kairóban az eddigi legkisebb mezőny, hat ország részvételével tartották meg a VI. Európa Bajnokságot, amelyen sem a Szovjetunió, sem a népi demokráciák nem vettek részt.

A VII. EB színhelye 1951-ben Párizs volt. Nagy küzdelem után ismét a Szovjetunió diadalmaskodott és veretlenül szerezte meg az Európa Bajnoki címet. A magyar csapat nem vett részt ezen az EB-n.

A VIII. Európa Bajnokság megrendezését a Nemzetközi Kosárlabda Szövetség az európai rangelső Szovjetunióra bízta. Moszkva méltó volt a megbízásra és a hatalmas moszkvai Dinamó Stadionban nagyszerű külsőségek kö-

zött, példás rendezésben látta vendégül 17 ország válogatottját. Ez a mezőny a párizsi EB mellett az eddigi legnagyobbak bizonyult az EB-k történetében. Nagyszerű játékok, ragyogó egyéni és csapat teljesítményeket láthatott a nap mint nap megjelenő 40 000 főnyi szurkoló sereg. A végig sportszerű küzdelmekből ismét a Szovjetunió csapata került ki győztesen és harmadikban szerezte meg a büszke Európa Bajnoki címet. A teljesen átszervezett és megfiatalított magyar csapat kosárlabda sportunk eddigi legnagyobb sikerét érte el ekkor. Megszerezte a Szovjetunió mögött a II. helyet!

A budapesti EB

A Nemzetközi Kosárlabda Szövetség méltányolta kosárlabda sportunk eredményeit és, hogy elősegítse a sportág további népszerűségét, bennünket bízott meg a IX. Férfi Kosárlabda Európa Bajnokság megrendezésével. Hazánkban már rendeztek EB-t, 1950-ben a nők részére, általános meglepédesre. A férfi Európa Bajnokság megrendezése még komolyabb feladatok elé állít bennünket. A nemzetközi sportéletben már természetessé vált, hogy mi a legnagyobb sporteseményeket, Európa és Világbajnokságokat is kifogástalanul rendezzük meg. Ez kötelez bennünket, de biztat is.

Az előzetesen nevezők száma sejteti, hogy a június 8 és 19 közt sorra kerülő IX. Európa Bajnokságon megdőlhet a 17-es részvevő csúcs. Az EB színhelyén, a Népstadionban 40 000-en tekinthetik meg a mérkőzéseket. A díszlelátó előtt felállított hajópadlós, üvegpalánkos pálya pedig a legkorszerűbb követelményeknek tesz eleget.

*

Reméljük, hogy az EB előkészítésében szorgoskodó lelkes kosárlabdázók munkája nyomán a IX. férfi Kosárlabda Európa Bajnokság megrendezése sikeres lesz, válogatott csapatunk megfelel a beléje helyezett bizalomnak és együttesen újabb sikereket és elismerést szerzünk a magyar sportnak, Népköztársaságunknak.

Erdős Oszkár

A Népstadion átalakítása az EB-re

Nehéz leírni azt az örömet, amelyet az EB rendezési jogának nekünkítélése keltett a veteránok szívében. Ezek a veteránok — köztük magam is. — ma már mint szervezők, játékvezetők és edzők dolgoznak a magyar kosárlabda fejlődése érdekében. A hír fedélzetre szóltott mindenkit. Végig gondoltuk azokat a nagy versenyeket, de elsősorban azokat az EB-eket, amelyeken részt vettünk. Mi volt ott jó, mi nem bizonyult helyesnek. Aztán nekiláttunk a munkának. De a sok probléma mindmegannyi sárkány támadt fel előttünk. Hol rendezzük meg? Milyen talajú pályán? Milyen pá-lánkkal? stb... A nehézségeket hamarosan leküzdöttük és választ kaptunk minden kérdésre. Most tapasztaltuk csak igazán, hogy milyen könnyű a szervezés ott, ahol a sport az állam ügye.

Hogy is volt csak, mit csinál-tunk eddig?

Először azt kellett eldöntenünk, hogy hol bonyolítsuk le a nagy versenyt. Két lehetőség között választhattunk: a Millenáris és a Népstadion között. Az érdeklődés nagy fokára való tekintettel el kellett ejteni a Millenáris pályát, mert az a veszély fenyegetett, hogy a nézőket nem tudjuk majd elhelyezni. Az OTSB úgy oldotta meg a problémát, hogy a Népsta-dion díszpáholya előtt olyan ál-landó pályát létesített, amely egyaránt alkalmas lehet kispályás kézilabda, röplabda, ökölvívó, tenisz stb. mérkőzések lebonyolítá-sára.

A pálya helyének kijelölése után a világítást kellett megoldani. Két megoldás között lehetett választani: mennyezeti és fény-szórós világítás között. A próba-világítás megmutatta, hogy az előbbi mellett kell döntenünk, mert az üvegpálánkok miatt a játéko-sokat erősen zavarná a reflektoro-k vakító fénye. A mennyezetvi-lágítás megteremtésében is akad-tak nehézségek: elsősorban az, hogy kímélni kellett a labdarúgó-pálya gypét. A szakembereknek végre sikerült úgy elhelyezniük a tartóoszlopokat, hogy a labdarú-gópálya kárt nem szenvedett.

Európabajnokság első ízben ke-rül megrendezésre szabadtéri, fa-padlós pályán, üvegpálánkokkal. Az üvegpálánkok egyébként ed-dig nálunk ismeretlenek voltak. Játékosaink csak külföldön ját-szottak üvegpálánkos pályán. Eze-ket francia cégtől rendelte meg az EB rendezőbizottsága. Ennek a

kipróbálása is megtörtént, sajnos eleinte nem a legnagyobb siker-rel, mert a gyűrűk rögzítése nem volt megfelelő. A szakemberek már dolgoznak, hogy ezt a hibát is kijavítsák.

A mérkőzéseken magyar gyárt-mányú, olasz szeletelésű labdák-kal játszunk. Ezekből a labdából már 70 db-ot gyártottunk. A lab-dák minősége a legkényesebb igé-nyeket is kielégíti, s újabb elis-merést fog szerezni a szocialista magyar iparnak. A külföldiek máris erősen érdeklődnek a lab-dák iránt, sőt rendeltek is az ARTEX révén.

A magyar válogatott csapat adatai

A magyar válogatott kosárlabda csapat a tavalyi FVB-én szerepelt utoljára hazai közönség előtt. Ha visszaidézzük emlékezetünkbe eze-ket a színvonalas és izgalmasban bővelkedő mérkőzéseket, akkor bizonyára eszünkbe jut, hogy a magyar csapat magassági átlaga igen megnyugtató volt. A kevésbé tájékozott érdeklődők meglepet-ten szemlélték a nyurga kosaras legényeket. A szakmabelieket pe-dig a szakmai szabálybeli és szem-élyi kérdések özőnével árasztot-ták el: kicsoda ez, kicsoda az, hol játszik, mit tud, milyen magas, hányszor volt válogatott stb. Egy izgalmas mérkőzés hevében ter-mészetesen nagy önuralom kell ahhoz, hogy nyugodtan válaszol-junk ilyen kérdésekre. Mégis szí-vesen álltunk kötélnek, mert tud-juk, hogy milyen sokat jelent, ha a közönség tájékozott és mindent tud azokról, akiket esetleg egy héten át figyel.

Minden mérkőzésen összesen 12 játékos szerepelhet, akik közül egyszerre 5 fő van a pályán. A többiek játékára cserék révén, vagy kipontozás, esetleg kiállítás után kerül sor. A játékosok meg-különböztetése azonban könnyű, mert a mezén mindenki elől is, hátul is számot visel, s ezt a sor-számát az EB tartama alatt nem változtathatja meg senki sem.

A gyűrű magassága (3,05 m) megmagyarazza, hogy a játékos magassága és ruganyossága miért oly fontos tényező ebben a játé-kban. Ezért morajlik fel a közön-ség, amikor a pályára kifutó csa-patban lát néhány könnyedén mozgó óriást. Igen, nem elég a magasság, mert ez csak akkor ér-ték, ha megfelelő gyorsasággal, ruganyossággal, sőt labdaérzéssel is párosul. A mai magyar csapat-

A rendezőbizottság kijelölte már a csapatok és a külföldi ven-dégek tartózkodási helyét, sőt az öltözőket is. A játékosok, amikor nem játszanak, az „M” szektor-ból nézhetik ellenfeleik mérkőzé-seit.

*

Természetesen van még tenni-valónk, de a munka a vége felé közeledik és nem is vitás, hogy időre minden készen lesz. Úgy kívánjuk megrendezni ezt az EB-t, hogy a résztvevők s a nézők sokáig és boldogan emlékezzenek vissza erre a bizonyára nagyszerű találkozóra.

Velkei Ferenc
technikai biz. elnöke

ban sok a 190 cm-en felüli játé-kos és ezek mind rendelkeznek az előbb felsorolt tulajdonságokkal is. A nézőtérről nem is látszanak magasaknak, s a közönség hajlamos arra, hogy „alacsony növésű”-nek nevezzen egy Gremingert, Pappot — akikről csak ak-kor derül ki, hogy nem is olyan „pici”, — ha a tömegbe elvegyül.

Alábbiakban táblázatos kimuta-tásban bemutatjuk a magyar csa-pat tagjait azoknak az adatoknak felsorolásával, amelyek kosárlab-da szempontjából érdekesekek.

Láthatjuk, hogy a magyar csa-patot túlnyomó többségben magas játékosok alkotják. Ennek ellené-re sem lassú a csapat, mert a ma-gas játékosaink gyorsak és moz-gékonyak.

*

És hogyan állnak az ellenfelek magasság tekintetében? Azt hi-szem, egyetlen ország csapatában sem találunk annyi magas játé-kost, mint a magyar csapatban. Egy-két magasabb játékos azon-ban igen sok ország csapatában akad. Az EB egyik érdekessége lesz például az első olyan váloga-tott európai kosárlabdázó, aki 210 cm-nél magasabb. Ez a szovjet csapat 218 cm magas középjaté-kosa, 2 m-en felüli játékos talá-lunk a csehszlovák, a francia és a bolgár csapatban is. Elképzelhet-jük, hogy ezek a 2 m-en felüli já-tékosok milyen harcot fognak vívni a kosarak alatt a lepattanó labdáért! Tudni kell ehhez, hogy a lepattanó labdák megszerzése eldöntheti a mérkőzés sorsát. Va-jon Bencze, Zsiros, Cselkó, Gabá-nyi tudják-e tartani az ellenfél óriásait? Ennek döntő követke-zményei lehetnek!

N é v	Életkora	Magas-sága	Egyesülete	Mikor kez-dett kosár-labdázni	Hányszor volt válogatott	Minősítése	Test-súlya
Bánhegyi László	24	191	Bp. Honvéd	1948.	55	Érdemes	82
Bencze János	20	200	Bp. Törekvés	1950.	20	I. o.	104
Bogár Pál	28	191	Székesfehérv. Építők	1943.	79	Érdemes	82
Borbély Pál	27	188	Műsz. Egyetem	1947.	40	Érdemes	99
Cselko Tibor	24	196	Műsz. Egyetem	1948.	60	Érdemes	95
Czinkán Tibor	25	190	Bp. Honvéd	1947.	56	Érdemes	78
Gabányi László	19	201	Műsz. Egyetem	1952.	—	I. o.	90
Greminger János	26	180	Bp. Honvéd	1948.	54	Érdemes	72
Hódi I. László	21	192	Bp. Honvéd	1946.	39	Érdemes	84
Hódi II. János	22	190	Bp. Honvéd	1947.	10	I. o.	84
Judik Zoltán	22	180	Műsz. Egyetem	1948.	6	I. o.	73
Mezőfi Tibor	29	185	Vasas MÁVAG	1943.	107	Érdemes	83
Papp Péter	25	179	Vasas MÁVAG	1948.	69	Érdemes	77
Simon János	26	192	Bp. Honvéd	1948.	54	Érdemes	101
Zsiros Tibor	25	195	Vasas MÁVAG	1945.	79	Érdemes	97

Érdekes, hogy a keret 15. tagja közül kilenc vidéki és csak hat a budapesti születésű.

A táblázat száraz adatain fe-lül néhány szóban jellemezzük a keret tagjainak a játékát is.

*

Bánhegyi László: Rendkívül veszélyes védőjátékos, igen jók az idegei. A csapat egyik legjobban dobó játékos. Eredményességével már sok válogatott mérkő-zést döntött el a javunkra.

Bencze János: Végrehajtó kö-zépjátékos, aki adottságait igen eredményesen tudja hasznosítani a palánk alatt. Hazai viszonylat-ban kosarat jelent, ha a palánk alatt labdát kap.

Bogár Pál: Taktikailag és tech-nikailag egyaránt igen képzett já-tékos. Ő a csapat kapitánya. Re-mek labdaleszedő és indító hát-véd, aki minden poszton használ-ható. Kiváló reflexei látványos szerelésekre teszik alkalmassá.

Borbély Pál: Hatalmas energia lakozik ebben a játékosban. Ké-pességeit azonban gyakran aka-dályozzák azok a lelki gátlások, amelyek túlzott lelkiismeretessé-géből fakadnak.

Cselko Tibor: Magassága mel-yett a csapat egyik legruganyo-sabb játékos. Remek dobókész-sége folytán a nehezen tartható bedobók közé tartozik. Emellett jól védekezik is. Csapatának leg-eredményesebb játékos.

Czinkán Tibor: Legszívósabb védőjátékosunk. Rendkívül ered-ményes védekező, s emellett pá-ratlan dobókészéssel is rendel-kezik. Hítét, kedvét a legválságo-sabb pillanatokban sem veszti el.

Gabányi László: A magyar ko-sárlabda sport nagy ígérete. Nagy mértékben meg kell azonban még erősödni, ha ki akarja érde-melni az állandó válogatottságot.

Greminger János: A válogatott motorja. Játékát a váratlan for-

dulatok és színes elgondolások jellemzik. Vérébeli labdajátékos, aki még az edzőmérkőzéseken sem tud „lazsálni“. Rendkívüli irányító készsége sokat jelent a válogatott eredményessége szem-pontjából.

Hódy I. László: A csapat egyik legküzdőképesebb játékos. Nagy-fokú bátorság és töretlen harci kedv jellemzi játékát. Rendkívüli rugalmassága, jó dobókészsége, a palánk alatti eredményessége nagy érték.

Hódy II. János: A csapat min-denese. Hátvédet, középet, bedo-bót egyaránt jól játszik. Remek labda-leszedő. Mozgása mindig könnyed és laza, emellett energi-kus.

Judik Zoltán: A csapat újonca. Könnyed és színes mozgása, szel-lemes játéka miatt joggal emle-gelik úgy, mint Greminger utó-dát.

Mezőfi Tibor: Óriási technikai tudás, nyugalom és megfontolt-ság játékanak főbb jellemvonása. Ezek révén a magyar mezőny legmegbízhatóbb védőjátékos.

Seregszemle a csapatok fölött az EB előtt

A kosárlabdázásban sokkal ne-hezebb egy csapat játékelfogását meghatározni, mint például a lab-darúgásban, vagy a kézilabdázás-ban. Nincs még egy olyan játék, amelyben az egyéni képességeket olyan nagy mértékben figyelem-be kellene venni, mint a kosár-labdázásban. Ennek fontosságát kézzelfoghatóan bizonyítja az a tény, hogy egyéni adottságok egész játékelfogásokat alakítottak ki. Így a gyors, jó reflexű já-tékosokkal rendelkező csapatok-ban a gyors lerohanásokra alapozott játékelfogás érvényesül, míg

Játéka mindig sallangmentes és leegyszerűsített. A legnehezebb technikai feladatokat is úgy oldja meg, mintha az a legegyszerűbb feladat lenne.

Papp Péter: A csapat „fene-gyereke“. Zabolátlansága, heves-sége sokszor sodorta szélsőségek-be. Uralkodnia kell önmagán, fe-gyelmeznie kell magát és akkor a válogatott egyik leghasznosabb játékos lehet.

Simon János: Olyan középjá-tékos, aki szinte mindent tud, amit ezen a poszton tudni kell. Játéka színes és eredményes. Óriási aka-raterejével, küzdőszellemével pó-tolni tudja viszonylagos lassúsá-gát.

Tóth László: Ilyen nagy tornán még nem bizonyította be ráter-mettséget.

Zsiros Tibor: A magyar csapat egyik legképzettebb játékos. Ki-vételes játékkészsége és dobó-készsége jellemzi. Óriási munka-bírása és akaratereje sok esetben kiségitette már csapatát is és a válogatottat is. Európa egyik leg-jobb középjátékosának tartjuk.

a magas játékosokból álló csapat lassabban építi támadásait és ma-gassági fölényét a palánk alatt, a gyűrű közelében kívánja értéke-síteni. Gyakran előfordul tehát, hogy egy-egy csapat többféle fel-fogásban is játszik, s játékmodo-rát az ellenfél gyengéi szerint változtatja. Éppen ezért nehéz a kosárlabdázó csapatok felkészülé-se, mert védekezésben és táma-dásban egyaránt többféle elgon-dolást kell megtanulniok. Nem-zetközi viszonylatban ma már nem is számíthat sikerre az a csa-pat, amely nem elég sokoldalú és

nem rendelkezik változatos taktikai fegyverekkel.

A magyar csapat

A magyar csapat rendelkezik taktikailag olyan sokoldalúsággal, amely a jó csapat elengedhetetlen feltétele. Támadásban a gyorsaságot, az indításokat és a meglepetésszerű ellentámadásokat igyekszik alkalmazni. Szerkezeti-leg ez a felfogás kellően megalapozott, mert a magas hátvéd, a közép és a magas bedobó biztosítani tudja a lepattanó labdák megszerzését. Az indításoknak ugyanis ez a nélkülözhetetlen alapfeltétele. A felállt védelem elleni játékban nagy szerepet játszik a magas és ponterős közép, valamint a palánk alatt energikusan dolgozó magas bedobó. A két alacsonyabb játékos — a másik hátvéd és a másik bedobó — feladata a labda gyors mozgatása, a gyors és szellemes támadás-szövése, a magas játékosok játékba hozása a gyűrű alatt. A magyar támadások változatoságát jó középjátékosaink biztosítják, akik nagyszerű érzékkel és technikai tudással rendelkeznek ahhoz, hogy labdát tudjanak adni a kosárra törő, gyors mezőnyjátékosainknak.

A rendelkezésünkre álló három középjátékos lehetővé teszi azt is, hogy a magyar csapat egyszerre két középjátékosal játsszék. Ez a támadási forma korántsem oly egyszerű, mint amilyennek látszik, mert előnyei mellett sok a hátrányos oldala is. Megnehezíti a mezőnyjátékosok munkáját és korlátozza azok lehetőségeit. Behúzódsra kényszeríti az ellenfél védelmét, ami lehetetlenné teszi a labda nélküli beütásokat és megnehezíti a labda bejátszását a magas középjátékoshoz. Igaz viszont, hogy a mezőnyjátékosok éppen ezért aránylag közelről zavartalanul dobhatnak kosárra. Jól dobó és technikailag képzett mezőnyjátékosokkal igen eredményes lehet ez az alapfelállás és sok személyi hiba elkövetésére kényszeríti az ellenfelet. A magyar csapat, jó mezőnyjátékosaira való tekintettel sok nehéz mérkőzésen alkalmazta ezt a felállást — sikeresen. Jellegzetes elemek a magyar csapat támadójátékában az egy- és többütemű elzárások, amelyek tervszerű csapatmunkával készítik elő a dobóhelyzeteket. Sok-sok gyakorlást, fejlett technikát és nagy csapatfegyelmet kívánnak ezek a támadások.

Egészen más elgondolásban kell játszani zónavédekezést játszó el-

lenfél ellen. Zónázók ellen a magyar csapat rendszerint két középjátékosal játszik. Két középpünk mozgását és játékba hozását a távolról jól dobó mezőnyjátékosok készítik elő. Igen fontos a zóna elleni játékban a gyors lerohanás, a gyors indítás, ami alapfelgondolás a magyar csapat támadójátékában.

Védekezésben inkább emberember elleni védekezést játszik a magyar csapat. Természetesen jól és eredményesen alkalmazza időnként a zónavédekezés egyik, másik formáját is. A játékosok magassága eleve biztosíték a jó zónavédekezéshez.

Lehet, hogy a szabadteri játék különlegesen fontossá emeli mind a zónavédekezést, mind pedig a zóna elleni játékot.

A csapat, mint láttuk, színes és változatos taktikai elgondolásokkal indul harcba. Hogy mikor melyiket alkalmazza, azt az ellenfél ereje, taktikája és a pillanatnyi helyzet dönti majd el. A szakvezetés ügyességét jelenti, ha mindig a legmegfelelőbb taktikát alkalmazza. Az EB mérkőzésein tehát a csapatok küzdelmének felül a szakvezetők szellemi párharcában is gyönyörködhetünk.

A legalaposabb technikai és taktikai felkészülés mellett sem számíthat sikerre a csapat, ha nem megfelelő az erőnléte és hiányos az ezzel kapcsolatos küzdőszelleme. A csapat felkészülését e lap legutóbbi számában már ismertettük és hosszabban foglalkoztam ezekkel a kérdésekkel. Az eddigi látottak alapján nyugodtan mondhatjuk, hogy az EB-n sem az erőnléttel, sem a küzdőszellemmel nem lesz baj. A magyar csapat minden tagja mélyen átérzi az EB jelentőségét, s mindent meg fog tenni a sikeres szereplés érdekében.

A külföldi csapatok

Az EB-re beérkezett nevezések azt mutatják, hogy a kosárlabdázás európai viszonylatban állandóan fejlődik. A moszkvai EB 17 résztvevőjével, az eddigi csúcseredménnyel szemben május közepéig 18 nevezés futott be a rendezőbizottsághoz s minden valószínűség szerint ezek az országok részt is fognak venni. Ha a nevezett országok csapatainak játékerejét, játékelfogását nézzük, meg kell állapítanunk, hogy igen éles küzdelmeket várhatunk és sokat tanulhatnak azok, akik nyitott szemmel nézik végig a mérkőzéseket. A legtöbb tanulságot al-

kalmassint az alábbi országok játékából vonhatjuk le.

Szovjetunió: A legnagyobb érdeklődés most is a szovjet csapat szereplését kíséri. A többszöri Európa bajnok és olimpiai második helyezett ország főiskolai csapata a budapesti FVB-n vereséget szenvedett a bolgároktól. Bár a szovjet FVB csapat nélkülözötte az ország legjobbjait, játékát így is a tökéletes csapatmunka, a szinte egyedülálló pontos védekezés és a hatalmas lendület jellemezte. Helsinkiben, az olimpián legjobbjakkal vetek részt és csak a legszorosabb küzdelemben maradtak alul az Egyesült Államok egykor megközelíthetetlen csapatával szemben. Az Egyesült Államok csapata győzelmét már csak nagy magassági fölényének köszönhette, elsősorban a 213 cm magas *Kurlandnak*, s a 208 cm magas *Lovelettnek*. Amint értesültünk, a szovjet csapat sikeresen oldotta meg a „magasítást“ a 218 cm magas középjátékosal. Ez a tény bizonyára befolyásolni fogja taktikájukat támadásban és védekezésben egyaránt.

Kétségtelen, hogy a szovjet csapat új játékelfogást hozott és felgyorsított, abszolút kollektív játékot mutatott be Európában. A népidemokráciák átvették ezt az új szellemet és sikerült az eddigi sok sikert elért nyugati országok csapatai fölé kerekedniök. Bizonyosak vagyunk, hogy ismét sokat tanulhatnak a szovjet gárdától s a velük való találkozás újabb fejlődés forrása lesz.

Bulgária: Fejlődése a felszabadulás után töretlen. Helsinkiben a szovjet csapat után az európai országok közül ők szerepeltek a legjobban. Moszkvában gyengébben szerepeltek. Támadójátékukat a gyors és energikus támadásszövése, kiváló egyéni teljesítmények, jó dobókészség jellemzik. Ember-ember elleni védekezést játszanak, igen jól. Küzdeni tudásuk egyenesen csodálatos.

Csehszlovákia: A magyar közönségnek régi ismerősei. Taktikailag igen érett együttes. Ehhez járul csiszolt technikájuk, jó dobókészségük. Támadásban gyakran alkalmazzzák a folyamatos és jól kidolgozott elzárásokat. Védekezésben okosan váltogatják az ember-ember elleni és a zónavédekezést, amivel már sok kellemetlen percet okoztak ellenfeleiknek.

Franciaország: Az amerikai iskola európai képviselői. A szovjet és a népi demokráciák csapatainak felfejlődése előtt irányítói

voltak az európai kosárlabdázásnak. Erdemes lesz megfigyelni finom technikájukat, szellemes megoldásaikat, jól felépített elzárásaikat. Ellenük a magyar csapatnak mindig igen nehéz dolga volt. Moszkvában a döntőben 50 : 39-re győztek ellenünk. Megfontolt játékfelfogásuk miatt igen nehéz ellenük játszani. Ha erőnlétüket sikerült megjavítaniok, még az eddiginél is nagyobb ellenfelei lesznek minden csapatnak.

Lengyelország: A háború előtt az európai élmezőnyhöz tartoztak. A háború őket sújtotta a legjobban. Újra kellett kezdeniök mindent. Szívós munkájuknak máris mutatkoznak eredményei.

Mit jelent nekünk a budapesti kosárlabda Európa-bajnokság

A nagy nemzetközi versenyek, EB-k, VB-k, FVB-k, Olimpiák mindig izgalomba hozzák a rendező ország sportszerető rétegeit. Különösen tapasztalhatjuk ezt nálunk. A magyar közönség rajong minden sportért, ha az valóban jó, ha valóban színvonalas. Biztosra veszem, hogy, ha olyan sportban rendeznének világversenyt, amit nálunk nem is ismernek, akkor is tömve lenne a Népstadion. Mi lenne 1960-ban, ha mi rendeznénk meg az Olimpiát? Azt hiszem soha, sehol sem nézné olyan lelkes és hálás tömeg a versenyeket, mint amilyen Budapesten! A magyar tömegek nagy sportszeretetére építjük elképzeléseinket, amikor a budapesti EB hatásait mérlegeljük. Kétségtelen, hogy ezután a nagy nemzetközi találkozók után a sportág nagy népszerűsödése várható. Azok az emberek, akik eddig nem láttak komoly kosárlabda mérkőzést, most belekóstolnak, s meggyőződnek arról, hogy talán a leggyorsabb, amellyel rendkívül szellemes labdajátékkal ismerkedtek meg, amelynek taktikája oly fejlett és változatos, hogy már szinte tudománnyá vált. A folyamatos mérkőzés-sorozat alatt — megfelelő tájékoztatással — a nézők megismerkedhetnek a szabályokkal is. Meggyőződhetnek arról, hogy ezek a szabályok nem is olyan nehezek, nem nehezebbek a labdarúgás szabályainál. Csak egvet-kettőt kell ismerni s máris élvezhető a mérkőzés.

A sportegyesületek, sportkörök, de az iskolák nevelői is látni fogják, hogy milyen óriási nevelőerő van ebben a játékban, mennyire nélkülözhetetlen az iskolai nevelésből és a sportkörü-

Teljesen új csapatuk ellen a napokban lezajlott szófiai tornán a csehszlovákok és mi is igen nehezen győztünk. Az EB minden részvevőjének számolnia kell velük.

Olaszország: Szintén az úgynevezett nyugati felfogás hívei. Sokkal gyorsabban — ezért több hibával — játszanak, mint a franciák. Játékukban nagy szerepet játszik a gyorsaság. Az utóbbi időben sokat fejlődtek, ezt mutatják eredményeik.

Ha azonban az esélyeket reálisan latolgatjuk, az eddigiek szerint a döntőbe a Szovjetunió mellett csak Csehszlovákia, Bulgária, Franciaország és Magyarország csapatait várhatjuk.

megalapozó munkából. Így biztosra vesszük, hogy mind az iskolákban, mind az egyesületekben mindent meg fognak tenni a kosárlabdázás népszerűsítése érdekében. Ennek alapfeltétele a pályák, termek számának növelése. Ez a másik, amit az EB után várunk. Különösen nagy jelentősége lesz annak, ha az iskolákban szaporodnak majd a játékokra alkalmas termek.

Az EB mérkőzései, s a kiváló játékosok nagy teljesítményei nagy hatással lesznek a fiatalokra. Események és sportideálok fognak születni ezen az EB-n és ezek az eszmények a lelkes fiatalok szívébe lopózva új rajongókat, válogatott jelölteket toboroznak a kosárlabdázásnak. Lesz, aki Konyev, aki Korkíja, aki Mrazek, aki Zsíros, Greminger vagy Cselkó szeretne lenni és belép valamelyik sportkörbe. Ott aztán kitartó szorgalommal, áldozatos sportszeretettel dolgozik, edz, játszik és észre sem veszi a hónapok, évek múlását és talán már nem is emlékezik az 1955-ös EB-re, a nagy fogadalom napjára, amikor valóban tagja lesz a magyar válogatottnak.

Természetesen sokat várunk a budapesti EB-től szakmai szempontból is. Az EB-k mindig nagy szakmai fejlődést jelentettek a játék fejlődésében. Csak kettőt említek meg: az 1939-es kaunaszi és az 1947-es prágai EB-t. Az előbbin láttuk először milyen a beálló középjátékos, mit jelent az emberfogás és először láttunk elzárásokat. Az utóbbin láttunk először a szovjet kosarasokkal, akik új felfogást, új szint hoztak az európai kosárlabdázásba. Mi magyarok az elsők között

vettük át ezt a fejlettebb játékfelfogást, s a Szovjetunió iskolája megismerésének hamarosan meg is lett a gyümölcse.

Ennek az EB-nek szakmai hatása sokkal szélesebb lesz az eddigieknél, hiszen játékosaink, szakembereink a maguk szemével láthatják Európa legjobbait. A különböző játékfelfogásokról nem csak beszámolók és tapasztalatcserék alapján értesülnek, hanem a maguk tapasztalatai révén.

A nagy játékosok, a nagy csapatok látása ösztönzőleg fog hatni a játékosokra és az edzőkre egyaránt. Új szint, új lendületet kap majd a sportkörü munka is, ami azután a tömegek minőségi javulását eredményezi.

Sokat várunk az EB-től a játékvezetés fejlődése szempontjából is. Játékvezetőink, szakembereink Európa legjobb játékvezetőit fogják látni és saját maguk fogják tapasztalni, hogy az egyes országokban milyen szellemben értelmezik a szabályokat. Sokat jelent a játékvezetés fejlődése tekintetében az a tény is, hogy a részvevő országok játékvezetői W. Johnes elnökletével megbeszélést tartanak a helyes szabályértelmezésről, amelyet az EB-n alkalmazni fognak.

Mindez a hatalmas hasznos hatás és nyereség-sorozat fokozott feladatot ró ránk vezetőkre, irányítókra. Gondoskodnunk kell, hogy közönségünk tényleg tanuljon, állandóan tájékozódjék, fejlődjék. Kitűnő alkalom ez az EB a közönség, a szurkolótábor helyes irányú nevelésére, azonkívül játékosaink tömegeinek helyes irányú nevelésére és oktatására is.

Az EB hatását a magyar kosárlabdázás fejlődésére a következőkben foglalhatjuk össze:

1. A tömegek érdeklődésének emelkedésében.
2. A tömegek és a játékosok nevelésében, oktatásában, ismereteinek szaporításában.
3. Az egyesületek érdeklődésének növekedésével a csapatok létszámának szaporodásában.
4. Az utánpótlás számának növekedésében.
5. Általános és széleskörű szakmai fellendülésében.
6. Pályák, termek számának szaporodásában.
7. Játékvezetői felfogások egységesítésében és a játékvezetés színvonalának emelkedésében.

SZABÓ JÁNOS

az orsz. EB elnöke

Ez év június 29-től július 10-ig a magyar kézilabda válogatott csapat részt vesz Nyugat-Németországban a IV. Kézilabda nagypályás világbajnokságon. A találkozó kiválóan alkalmas lesz kézilabda sportunk fejlesztéséhez, tapasztalatszerzéshez, valamint ahhoz, hogy a nyugati sportolók és sportbarátok, dolgozók, mindennapi emberek is megismerjék és nyilván megszeressék sportolóinkat.

A kézilabda játék külföldön 30—35 éves múltra tekint vissza. Hazánkban először a „hazéna” játék szabályai szerint kezdték játszani, utána terjedt el a kézilabda-játék.

Az első magyar kézilabda-bajnokságot 1928. évben írták ki. A hamar népszerűvé vált sportjáték az elnyomatás éveiben főleg a munkásosztály fiainak volt kedvelt szórakozása ez az érdekes, minden izmot egyaránt foglalkoztató egészséges játék.

A kézilabdázás legfőbb terjesztői, a munkás sportegyesületek ebben az időben igen élénk nemzetközi kapcsolatot tartottak fenn egymással.

A magyar válogatott férficsapata már a felszabadulás előtti években is ért el jó eredményeket. A berlini kézilabda világbajnokságon Németország és Svájc mögött a harmadik helyet szerezte meg. 1939-ben főiskolai válogatottunk a bécsi főiskolai kézilabdatornán a német csapattal szemben csak megismételt mérkőzés után került a második helyre. 1943-ban pedig 11:8 arányban le is győztük a német válogatottat a Sport-utcai pályán.

Felszabadulásunk után a munkás egyesületek vezetőinek tevékeny munkája nyomán az elsőnek megalakuló szövetségek között ott volt a Kézilabda Szövetség is. Hamarosan megindultak a „Felszabadulási Kupa” mérkőzései. A dolgozó ifjúság nagy számban kapcsolódott be a kézilabda-sportba. Különösen az 1947. év végén indult rohamos fejlődésnek a kézilabdázás. Csapataink száma ekkor már elérte a felszabadulás előtti számát.

Fejlődésünk mutatta, hogy főiskolai válogatott csapatunk Párizsban megnyerte a főiskolai világbajnokságot. Ugyanebben az évben Klagenfurtban a magyar csapat 8:4 arányban legyőzte Ausztria válogatottját. Ez volt az első győzelmünk az osztrák válogatott csapat felett.

Az 1948-ban megrendezett második férfi kézilabda világbajnokságon a magyar csapat már a selejtezőkben kiesett. Első mérkőzésünket a csehszlovákok lemondták és így játék nélkül jutottunk a második fordulóba. Az Ausztria ellen Grázban, felázott, mély talajon lejátszott mérkőzésén a sérültekkel teletűzdelt magyar csapat 4:2 arányú vereséget szenvedett és kiesett a további küzdelmeiből. A párizsi döntőn azután

Németország távollétében Svédország diadalmaskodott Svájc válogatottja előtt.

A harmadik férfi világbajnokság 1952-ben Svájcban került sorra. Ezen a világbajnokságon már 14 csapat állt rajthoz. (Magyarország csapata nem vett részt.) A világbajnoki címet Nyugat-Németország csapata szerezte meg Svédország együttese előtt.

Felszabadulásunk óta több nemzetek közötti mérkőzést vívott a magyar csapat. Kiemelkedő eredményt ért el 1950-ben Berlinben az NDK elleni mérkőzésen, amikor 70 ezer néző előtt 5:5 döntetlen eredményt harcolt ki és Gotwaldowban, ahol 10:6 arányú győzelmet ért el a csehszlovák válogatott csapat felett. 1951-ben Budapesten az NDK válogatott csapatától 5:4 arányú vereséget szenvedett. 1953-ban Karl Marx-Stadtban 14:9 arányban legyőzte az NDK csapatát, de 1954-ben nagy küzdelemben 10:7 arányban megint vereséget szenvedett Halléban az NDK elleni mérkőzésen.

1954-ben Lengyelországban is járt a magyar válogatott, ahonnan egy vereséggel és egy győzelemmel tért haza.

Eredményeink kézilabda sportunk minőségi fejlődését mutatják. Emellett tömegesítés tekintetében is óriási fejlődés mutatkozik. Ma már mintegy 60 000 játékosal rendelkezünk. A nagypályás kézilabdázók számában azonban az utóbbi években visszaesés mutatkozik, — a kispályás kézilabdázók javára. Ez onnan ered, hogy nagypályás csapataink játékrendszere nem bizonyult megfelelőnek. Az öthátvédés rendszer kialakulásával a kézilabdajáték sokat veszített érdekességéből. A tizenhatos vonal előtt felsorakozó és a mezőnyjátékban részt nem vevő „öt hátvéd” (sok esetben 8—9—10 játékos!) taktikája következtében a mezőnyjáték szinte megszűnt. Csak a két kapus előtt alakult ki küzdelem. Abban, hogy ilyen felemás játék alakulhatott ki, (s ilyesmire már kispályán is látható) elsősorban az edzők hibásak. A kényelmesebb megoldást választották és ezzel a játék szépségét, érdekességét veszélyeztetették. Ahhoz, hogy korszerű és valóban küzdőjáték alakuljon ki a kézilabda sportban, olyan játékosokat kellene nevelniük, akik a mérkőzés első percétől kezdve az utolsó percéig küzdeni tudnak. Sajnos, nem egy nagy ígérőtünk már az első félidőben cserét kér, mert nincs meg a kellő felkészültsége, vagyis hiányzik az évad előtti megfelelő alapozása. Az bizonyos, hogy korszerű emberfogásos játék kialakításához sok idő kell, de sok edzőnk még meg sem próbálta ezt beiktatni edzéstervébe. Itt feltétlen az edzőtanácsnak kell beleavatkoznia és segítséget

nyújtania és felvilágosító munkát kifejtene az edzők körében.

A negyedik világbajnokság az előjelek szerint minden eddiginél nagyobb szabású lesz, 17 nemzet nevezett. Magyarország a selejtezőben Csehszlovákiával és Dániával kerül egy csoportba.

Ha a magyar csapat esélyeit latolgatjuk, megállapíthatjuk, hogy az utóbbi hat évben legerősebb ellenfeleinkkel nem játszottunk nemzetközi mérkőzést. Nincs összehasonlítási alap, nincs értékmérő. Azt sem tudjuk, hogy a kézilabdában több évtizeden keresztül vezető szerepet játszó nemzetek, mint például Nyugat-Németország, Svédország, Svájc és Ausztria milyen rendszerben játszanak. A helyzet felmérése érdekében az OTSB kiküldte a május 16-án sorra került Ausztria—Jugoszlávia mérkőzésre két válogatott edzőnket, megfigyelőnek. Az ott látottat bizonyára helyesen fordítjuk válogatott csapatunk javára. A tapasztalatok összehasonlítási alapul is szolgálhatnak és felvilágosítottak, hogy milyen rendszerben játszanak a nyugati nemzetek.

Az bizonyos és sajnálatos, hogy a magyar csapat felkészítését az Országos Kézilabda Társadalmi Szövetség elnöksége tagjainak véleménykülönbsége és egymás meg nem értése miatt, valamint a válogatott csapat edzőjének késői választása miatt csak későn kezdhették meg. Mindössze öt hónap állt csak rendelkezésünkre, hogy megfelelő formába jusson a csapat és felkészülten vehesse fel a küzdelmet a világbajnokságokon. A kését iparkodtunk behozni. Sokat jelentett a válogatott-keret február havi közös alapozó edzése. Itt derült ki, hogy a sportkörök edzői nem fordítottak gondot az alapozó edzésekre. A legtöbb játékos csak akkor tudta meg, hogy tulajdonképpen mit is jelent és miért kell az alapozó időszak. A játékosok igen nagy akarással végezték a munkát. Az alapozó munka után heti három edzésen vettek részt. A formához szükséges időszak a miskolci bemutató mérkőzéssel lezárult. Ezen a mérkőzésen a csapat játékkészsége a hiányosságok ellenére biztatóan mutatkozott.

Összegezve az eddigi nemzetközi eredményeket és felmérve felkészülésünket, azt mondhatjuk, hogy komoly és értékes eredményt érhetünk el a világbajnokságon. Ez most már elsősorban válogatottjaink akarásától és harci szellemétől függ. A felkészülési lehetőségeket a legnagyobb mértékben sikerült biztosítanunk, csak élni kell velük.

Az a véleményünk, hogy jószellemű, egészséges szellemű csapattal meg tudjuk állni helyünket az erős mezőnyben is.

Az ifjúsági labdarúgás helyzete Európában

A magyar ifjúsági labdarúgó válogatott túl van az évi nemzetközi feladatainak felén és tegyük hozzá, hogy eredményesen. Négy mérkőzést vívtak a legjobb fiatal magyar labdarúgók, hármat a FIFA olaszországi tornáján és mind a három mérkőzésen győztek, míg az osztrák fővárosban 0:0 arányban, döntetlenül mérköztek.

Négy ország válogatottja elleni mérkőzés már támpontul szolgálhat arra, hogy *vajon hogyan is áll ifjúsági labdarúgásunk Európában*. Kialakíthatunk magunknak egy bizonyos képet arról, bár hogy az valóban helytálló-e, ahhoz végeredményben kevés az összehasonlítási alap.

A FIFA illetékes szakköréit is élénken foglalkoztatja az ifjúsági labdarúgás rangsorolásának kérdése, de még mindig nem találták meg az ennek kialakításához legmegfelelőbb versenyformát. A hagyományos, évenkénti ifjúsági tornák, amelyek végül is 1954-ig valamelyik ország elsőségével végződtek, a fiatalok túlzott igénybe vétele, szinte naponkénti játszása miatt, nem adtak valós képet. Az idei olaszországi torna már tett valamelyes lépést efelé, de végülis azzal, hogy csak öt csoportgyőztest adott, nyitva hagyta a kérdést: vajon melyik ország fiatal labdarúgói a legjobbak, melyik országban nevelik legjobban a fiatal labdarúgókat?

A torna után itthon igen sokan tették fel azt a kérdést, hogy milyen eredményt ért volna el a magyar válogatott, ha a mérkőzés-sorozat valamilyen formában tovább folytatódik.

A válasz erre az lehet: *a magyar csapat ez alkalommal a látottak alapján technikai és taktikai tudással, de főleg csapategységével kiemelkedett a mezőnyből* és további jó szereplés lett volna várható az együttestől.

E megállapítás helyességét igazolják a külföldi szakembereknek az olaszországi tornáról tett értékelései is.

A La Gazetta dello Sportban jelentek meg például az alábbi sorok A. Ponti szakíró tollából: „Csak a magyar csapat felelt meg az előzetes várakozásnak. Feltűnt korszerűségével és meglátázzott a csapaton a kitűnő felkészítés.”

A fentebb elmondott tények főleg akkor domborodnak ki, ha csoportonként észrevételezzük a tornán szerepelt csapatok játékát.

Az első csoportban a FIFA-tornán először indult román együttes két 1:0-ás győzelemmel és egy 1:1-es döntetlennel szerzett elsőséget. A román ifjúsági válogatott főleg nagyszerű védelmének köszönheti a sikert. A román fiatalok játéka csaknem teljesen azonos volt azzal, amelyet tavaly ősszel a Népstadionban nyújtottak, amikor 1:0-ra legyőzték

a magyar ifjúsági válogatottat. Mindvégig lelkesen, nagy erőbedobással játszottak és szerzett gólelnyük megtartására törekedtek. Kiváló erőnlétükkel s azzal, hogy a csatároruk is nagyban segítette védelmük munkáját, céljukat a franciák és osztrákok ellen el is tudták érn. Küzdőképesség és az erő dialsala volt a román csapat kiváló szereplése. Fő támadásvezetési formájuk: a védelem hosszú, előrevágott labdákkal indít s a csatárok lerohanásszerűen törnek az ellenfél kapujára, majd ennek befejeztével, vagy ha azt szerelik, ismét visszahúzódnak a védelembé, várva a következő alkalomra.

Az osztrák ifjúsági válogatott — s ezt a bécsi osztrák—magyar mérkőzés is megerősítette — új utakon jár. A technikás osztrák fiatalok már felhagytak a sok-sok és főleg oldaladogatással történő támadás felépítéssel. Az osztrák csatárok gyorsak, tervszerűen változtatják helyüket és meredek betörésekkel igyekeznek megközelíteni az ellenfél kapuját. Ezzel a játékmóddal igen eredményesek is voltak: öt gólt rúgtak a franciáknak, hármat a belgáknak és csak a román kaput nem sikerült bevenniök. Érdekes, hogy az osztrák középhátvéd tulajdonképpen védelmi tartalék a kapu előtt, úgynevezett „söprögető”. Ott segít ki, ahol éppen arra szükség van.

A francia ifjúsági válogatott tudása körülbelül azon a színvonalon mozog, mint tavaly. Lelkes, igen jó játékkal nagyon meglepítették a románok győzelmét, az osztrákok technikás játéka ellen azonban nemigen volt ellenszerűk. Az utolsó mérkőzésen viszont ismét jó erőben voltak s a hozzájuk hasonló küzdő játékmódorú belgák ellen 2:0-ás győzelmet szereztek. A franciák technikás játéka törekednek, még megfelelő technikai képzettség nélkül. Technikájuk is inkább csak egyéni technikát jelent, a csapatmunka még igen hiányos.

A belgák küzdő módorukkal tűntek ki s odaadó játékkal. Egyes viharos támadásaik igen nehéz helyzetbe hozták az ellenfél védelmét. Rajtaütésszerűen csaptak le egy-egy előrevágott labdára és sokat, de pontatlanul löttek.

A második csoport győztese a rendező Olaszország ifjúsági válogatottja lett. Nagyszerű testi felépítésűek az olasz játékosok, Atlétikailag is igen jól képzettek. Gyorsak, ruganyosak és technikájuk is megfelelő. A csapatrészek között és az egész csapatban azonban még nincsen meg a kellő összhang. Három egymáshoz adogatás volt a legtöbb, amit például a nyugatnémetek elleni mérkőzésükön megfigyeltünk. Nem folyamatos még a játéku s ezért egyenetlen is. Az olasz ifjúsági válogatott játéka láttára válik egy kissé ért-

hetővé számunkra az olasz labdarúgó bajnokság sok szoros kisarányú eredménye. A vezető gól elérése után ugyanis, ha az ellenfél körülbelül azonos erejű, az olasz ifjúsági csapat már csak tartani egyezik az eredményt. Ugyanez történik az olasz bajnoki mérkőzéseken is, mintahogy azt az olasz szakvezetők elmondották. Az olasz felnőtt játékosok a győzelmi rápénz megszerzése érdekében teszik mindezt és a fiatalok pedig valószínűleg ugyanebben a szellemben nevelkednek. A mérkőzés azonban így elveszti igazi tartalmát, „a játékot” és annak csak küzdő jellege domborodik ki. Helyes, korszerű labdarúgásra neveléssel az olasz fiatalok hamarosan kitűnő labdarúgók lehetnek és a jövő jó olasz válogatottjának alapját alkothatják.

Nagy csalódást keltett a tavaly csak gólaránnyal második helyre szorult nyugatnémet válogatott. Edzéseiken, mérkőzéseiken a gépszerű begyakorlottság jeleit figyelhetjük meg. Szinte kizártak abból minden egyéni elgondolást, szellemes megoldást, ötletet. A védők lelkiismeretesen fedeznek a megadott utasítások szerint, a csatárok pedig főleg „háromszögeléssel” igyekeznek támadásokat kialakítani, gyakran azonban átlátszóan, hogy egy „gondolkodó” védőnek szinte semmi gondot nem okoznak. Az idén nem akadt olyan kivételes képességű játékos a nyugatnémet csapatban, mint amilyen tavaly, az azóta már állandó nagyválogatottá lett Seeler volt. Így a nyugatnémet csapat még csak gólt sem rúgott két mérkőzésen. A nyugatnémet ifjúsági csapatban megmutatkozik a korszerű játékra, nevelésre törekvés, a „tanrend” azonban túlzottan merev.

A portugál csapat a másik két együttes — az olasz és nyugatnémet — nagyobb játéktudása ellen eleve védekezésre rendezkedett be s csak csökkenteni igyekezett a vereség számszerű eredményét. Hogy ez például a nyugatnémetek ellen annyira sikerült, hogy 0:0 lett az eredmény, az inkább a nyugatnémet játékerőjére jellemző.

A népi demokratikus országok labdarúgásának fejlődését igazolta a bolgár-ifjúsági válogatottnak a harmadik csoportban elért első helye. Nagy küzdenitudással, lelkesedéssel, ha kellett, keménységgel, gyors és helyenként korszerű játékkal érték el szép sikerüket a bolgár fiatalok. A bolgár válogatott lötte különben a legtöbb gólt a tornán, számszerűen 13-at, ötöt az íreknek, hatot a lengyeleknek és kettőt a spanyoloknak. A bolgár ifjúsági válogatott játékmódja: szoros emberfedezés, hosszú indítás és gyors lerohanás.

A tavalyi győztes spanyol csapat az idén főleg technikai tudásban bizonyult gyengébbnek mint a múlt

éven. Csak a balhátvéd és a belső-hármas tagjai vonultak fel kellő technikai képzettséget, a többiek szinte kivétel nélkül lendületi és erőfutball játszottak. Így igen érdekes „keverék” volt a spanyol csapat játéka, amelyben a játérendszer sem volt tisztán megállapítható.

A tornán először szereplő lengyel együttes tagjaiból még igen hiányzott a nemzetközi tapasztalat. Túlságosan megilletődöttek voltak a lengyel fiatalok és hamar átengedték a kezdeményezést ellenfelüknek. A gyengébb eredmények ellenére is komoly értékeket jeleztek a lengyel labdarúgók és nemzetközi mérkőzéseken való fokozottabb részvételük elősegíti további fejlődésüket.

Az ír válogatott meglepő fejlődést ért el játéktudásában tavaly óta, bár eredményben ez egyelőre még nem mutatkozik meg. Az angol játékmódot utánozzák, „lövik a labdát”, mégpedig egészen jól. Jó rúgótechnikával rendelkeznek az ír fiatalok és — ami bennünket leginkább meglepett, — időnként ötletes, szellemes akciókat is lehetett tőlük látni. Végzetesen gyenge azonban az ír csatárok lövőkészsége s ebből adódott vészes gólszegénységük is.

A negyedik csoport győztese, a magyar válogatott bizonyult legjobbnak az olaszországi tornán résztvevő 19 nemzet csapata közül.

Játékában, mint azt a külföldi szakértők is észrevételezték — s ez lehet fiataljaink számára a legnagyobb elismerés — fél lehetett fedezni a „nagyok” játéka jellegzetességeit. Csapategységével tűnt ki leginkább a magyar együttes, technikai tudásán és taktikai érettségén kívül. Jól olajozott gépezetként működtek az egyes csapatrészek és az egész csapat is. Persze egyelőre még csak a mérkőzés egyes szakaszaiban, s nem a teljes játékidőben. Am ez is elegendőnek bizonyult az akadályok biztos leküzdéséhez. Ha a luxembourgiak elleni, könnyelműségből adódott gólt nem kapja a magyar csapat, akkor 10:0 lett volna a gólaránya, ami még imponálóbbá tette volna elsőségét.

A magyar csapat vezetőinek leginkább a fiatalok taktikai érettsége tűnt fel. Minden előlegezett bizalmat felülmúlt az a mód ahogy egyes játékosok meg tudták valósítani a különböző elgondolásokat. Ilku II. például hol hátul játszó, hol pedig a leshatáron tartózkodó középcsatár volt s mindkét szerepkörben nagyserű teljesítményt nyújtott. Ugyanígy a többiek is. A csapat játékaról a külföldi és hazai sajtóban is sok értékelés hangzott el már s ennek további elemzésére ennek a cikknek keretében már nincsen hely. Végző megállapításul el lehet mondani: a magyar ifjúsági válogatott az olaszországi tornán komolyabb feladatokat is meg tudott volna oldani.

Jugoszlávia csapata következik játéktudásban a magyar csapat után Országá labdarúgásának ez az

együttes is sok jellegzetességét vonultatta fel. Láttuk a jugoszláv nagy-válogatottat az olimpián, láttuk legutóbb a Partizánt, s az ifjúságiak játéka láttára is az az érzésünk, hogy a jugoszláv labdarúgók elvesznek a szép játékban s a labdát csak a gólvonalról akarják az ellenfél kapujába gurítani. A jugoszláv ifjúsági válogatottban ellenünk játszott öt csatár technikailag szinte tökéletesen képzett labdarúgó volt. Ragyogóan cseleztek s szinte mindenre képesek voltak — góllövésen kívül. Nem tudják kihasználni a kínálkozó gólhelyzeteket, sőt gyakran úgy fest, mintha nem is akarnák. A jobb helyzetnél is mindig jobb helyzetet keresnek, vagy legtöbbször reménytelen egyéni áttörésben vész el egy-egy helyzet. Az olaszországi tornán a magyar együttes ellen idegesekké is váltak a jugoszláv csapat játékosai. A magyar fiatalok ugyanis egymásután két tornán: Brüsszelben 2:0-ra, Nyugat-Németországban 1:0-ra győztek a jugoszláv csapat ellen s az idén visszavágásra készültek a jugoszláv fiatalok. Ez a nagy akarás azután a mérkőzésen idegességbe csapott át, sőt a mérkőzés vége felé egyszer-egyszer túlzott keménységbe is. Mindezek ellenére is elmondhatjuk, hogy a jugoszláv együttesben kitűnő csapatot ismertünk meg.

A török ifjúsági válogatott harmadik lett csoportunkban. A török fiatalok is jól képzettek, technikai téren is előrehaladtak. Szoros emberfogással játszanak s az ellenfelet a labda átvételében „elsodorják”, elsöprik. WM rendszert játszanak s a középhátvéd elsőrendű feladata a kapu előtti tér biztosítása. Valamennyi török játékos jó testi felépítésű és igen gyors labdarúgó. Nagy hibájuk, hogy vesztettnek látszó mérkőzésen durvaságba csapnak át, s az ellenfél megfélemlítésére törekednek. A török ifjúsági válogatott játéka ezúttal is sokkal eredményesebb lehetett volna, ha a mérkőzés 80 perc alatt — például a magyar csapat ellen is — „többet törődtek volna a labdával”.

Szerény képességű, de lelkes együttes volt Luxembourg csapata. Látszott a luxembourgi fiúkon, hogy a mérkőzés előtt kapott utasításhoz tartják magukat. Szoros emberfedezést játszik a védelem. Ebben annyira túlzásba mennek, hogy akkor is követi a védő a reá bízott játékost, ha az teljesen kiesik a játékból. Annyira szoroson fedeznek, hogy testük szinte érinti az őrizetere bízott ellenfelüket. Így aztán nem alakulhatott ki szervezett egység a védelemben. Ennek tulajdonítható, hogy a luxembourgi fiatalok kapták a legtöbb gólt — 16-ot — a torna folyamán.

Az ötödik csoportban Csehszlovákia együttese lett az első, pontvesztés nélkül, 6:2-es gólaránnyal. A csehszlovák együttes is először vett részt a torna küzdelmeiben, ezért

eredménye igen értékes. Nem csökkentí ezt az sem, hogy Anglián kívül a másik két együttes — Saar és Svájc — gyengébb játékerőt képvisel. A csehszlovák vezetők is elsőrendű feladatuk adták csapatuknak a jó védőmunkát és ebben ki is tűnt az együttes. Meglepett azonban például az angolok ellen is a néha egész oktalannak tűnő „vagdalkozás”-uk. Gyorsak, kemények, lelkesek a csehszlovák játékosok és főleg a támadósr tagjai technikailag is képzettek. Folyamatos összjáték azonban még nem igen van az együttesben. Góljaik nagy részét is, mint például az angolok ellen, védelmi hibából, vagy egyéni lefutásból, áttörésből szerezték.

A második helyezett angol válogatotton ezúttal is megfigyelhettük mint tavaly, hogy az első mérkőzéstől függ további szereplésük. Ha ez jól sikerül, akkor további ösztönzést nyernek belőle, ha gyengébben, akkor elkedvetlenednek. Érdekes taktikai elgondolásokat lehetett látni az angol csapatól. Ha az ellenfél támad, szinte az egész csapat védelembe megy, majd az onnan kirúgott labdára hatan-heten csapnak rá s igyekeznek az ellenfél kapuját megrohmozni. Ez persze gyakran azt eredményezte, hogy a legtöbb-ször vaktában elrúgott labdából ismét az ellenfél támadása bontakozott ki. Kiváló rúgótechnikája van minden angol játékosnak. Gyorsak valamennyien, technikájuk azonban egy kissé darabos.

Saar válogatottján is tapasztalható fejlődés a nyugatnémetországi torna óta. Különösen védő-vonalukat igyekeztek egészségesebbé tenni az idén és az nagyrészt sikerült is. Így tudták elérni, hogy az angoloktól és a csehszlovákoktól csak két gólkülönbségű vereséget szenvedtek, míg a csaknem azonos játékerőt képviselő Svájcot legyőzték. Technikai téren és csapatmunka terén van még sok javítani való.

Svájc csapata kemény küzdelemre készítette az ötödik csoport első helyezettjét: Csehszlovákiát és Angliát. A torna egyik legszebb mérkőzésén csak 3:2 arányú vereséget szenvedtek a csehszlovák fiataloktól, viszont az angolokkal 0:0 arányú, döntetlenre mérkőztek. A „retesz” a svájci fiatalok védelmében is felfedezhető, de megvan a törekvés csatársorukban a helyváltóztatással vezetett támadásokra is.

A 19 csapat rövid ismertetése talán ad egy kis képet az európai ifjúsági labdarúgás helyzetéről, az egyes országok fiatal labdarúgóinak tudásáról, oktatásuk, nevelésük irányáról, rangsor megállapítására azonban semmiképpen sem alkalmas. Hogy ez is megvalósulhasson, ahhoz a Nemzetközi Labdarúgó Szövetségnek olyan versenyformát kellene kidolgoznia, amely a legvalószínűbban tudja megmutatni az európai országok ifjúsági labdarúgásának erejét.

Hoffer József

Az új legyőzte a régít — Karlsruheban is

Április 21-től 24-ig Karlsruheban, Nyugat-Németországban lezajlott a birkózósport ezévi legnagyobb eseménye, a kötöttfogású világbajnokság.

Komoly felkészülést, kemény helytállást kívánt meg ez a verseny, mert ilyen erős mezőny a világbajnokságok fennállása óta még nem került össze. 24 nemzet, 152 versenyzőt állított sorompóba. Már ebből a nagy létszámból is következtetni lehetett arra, hogy a bajnokságért minden egyes súlycsoportban igen erős küzdelem alakul ki.

Versenyzőink közös edzésen lelkiismeretes, komoly munkával készültek a nagy erőpróbrára. Tudták, hogy nehéz feladatot kell megoldaniuk és nem akartak lemaradni az élvonalbeli birkózónemzetek mögött.

Az utazás

Felkészülésünk ideje befejeződött és elérkezett az utazás napja. Április 18-án délben társasgépkocsiba szálltunk. Mindannyian bizakodó hangulatban voltunk. Reméltük, hogy kitartó munkánk meghozza gyümölcsét.

Alig, hogy az autóbusz megindult velünk, a csapat tagjai — *Baranya, Hódos, Polyák, Tarr, Szilvási, Gurics, Solyom*, és *Fülöp* — ismét a már olyan sokszor megvitatott lehetőségeket kezdték latolni. Szerettek volna a nagy kérdésre választ kapni. Hogy fogunk szerepelni? ... Honunk-e haza világbajnokságot? ...

Míg mi a jövő titkát szeretnénk volna felfedni, gépkocsink gyorsan nyelte a kilométereket. Délután 6 órakor érkeztünk Bécsbe és az esti gyorsal elhagytuk az osztrák fővárost, hogy útunk célját Karlsruheit elérjük.

Kellemes és kényelmes utazás után 19-én délután érkeztünk Karlsruheba. A pályaudvaron szívélyes fogadtatásban volt részünk, majd vendéglátóink szálláshelyünkre kísérték.

Az Eden szálló, amely pár napra otthonunk lett, nemcsak kényelmes, esendes szállást biztosított nekünk, hanem jó fekvése folytán nagy szerecséket jelentett számunkra. A verseny színhelye, a Schwarzwald Halle ugyanis mindössze öt percnyi távolságra volt s így ebből a szempontból más nemzetek versenyzőivel szemben — akiknek taxin félórás utat kellett megtenniük, hogy célhoz érjenek — előnyös helyzetben voltunk. Ugyanígy nyertek elhelyezést a bolgár versenyzők, akikkel régi sportbarátokként üdvözöltük egymást, hiszen a két nemzet versenyzői már nem egyszer mérték össze erejüket.

A verseny színtere

Röviddel megérkezésünk után megtekintettük a Schwarzwald Hallet. Kíváncsiak voltunk küzdelmeink színhelyére.

A hatalmas kiállítási csarnokban, amely 5000 néző befogadására alkalmas, ügyes megoldással állították be

a széksorokat, úgy, hogy minden helyről jól lehetett látni. A két darab 8x8 méteres szőnyeget 1 méter 20 centiméter magas emelvényen helyezték el, amelyen megfelelő védőrész maradt szabadon. A kitűnő minőségű versenyszőnyeget nylon takaró borította, amely a horzsolásos sérülést teljesen kizárta. A szőnyegek felett mindenhonnét jól látható időmérő órákat helyeztek el és a versenyzők színeit jelző készülék függött. A két szőnyegen különböző hangú síp és gong irányította a mérkőzések menetét, úgy, hogy az egy időben folyó mérkőzések jelzései nem zavarták a versenyzőket, mert tudták, hogy melyik sípra kell figyelniük.

A látottak alapján megállapíthatjuk, hogy a rendezőség figyelme a verseny sikeres lebonyolítása érdekében mindenre kiterjedt.

A verseny megkezdéséig rendelkezésünkre álló rövid időt felkészüléssel töltöttük. A fiúk első dolga volt, hogy mérlegre álljanak, vajon kelle-e fogyasztaniok, mert 2—3 kg súlytöbblet bizony gyakori. Mindössze Fülöpnek nem voltak ezirányban aggodalmi. Ő nyugodtan nekilátott az étkezésnek. Hiába, a nehézsúlynak is megvan az előnye...

A verseny

Április 20-ig valamennyi részvevő nemzet megérkezett. Ízzó hangulatban várták a versenyzők és vezetők a következő napok eseményeit.

Első napon a lepke-, lég- és nehézsúlyú versenyzők mérkőztek. Mérlegelésük már kora délután megtörtént. — Mi mind a nyolc súlycsoportba beneveztünk, *Hódos* azonban utolsó edzésén elszendvedt sérülését a verseny kezdetéig nem heverte ki és így nem indulhatott.

A hatalmas csarnok a verseny kezdetéig megtelt szurkolókkal. 18 órakor kezdődött az ünnepélyes megnyitó. Valamennyi részvevő a maga nemzeti lobbója alatt vonult fel az emelvényre, majd a megnyitó beszéd elhangzása után példás rendben távoztak. 19 órakor kezdődtek a világbajnokság selejtező mérkőzései.

A következő napokon már délelőtt és délután egyaránt folyt a verseny, s ez komoly erőpróbrára tette a versenyzők fizikumát, hiszen mindennap reggel 7 órakor mérlegelték és a versenyzők a késő éjjeli órákig húzódtak el.

Az első napokban váltakozó sikerrel szerepeltünk. A nagy mezőny létszáma egyre apadt, mert az a versenyző, aki két vereséget szenvedett, kiesett a további mérkőzésből. De kiesett az a versenyző is, aki egyszer vesztett és kétszer pontozással győzött. — Egy kicsit furcsának hangzik, hogy az, aki győzött, kieshet a versenyből, miközben a vesztes esetleg bent marad, de a birkózószabályok szerint a helyzet a következő: a vereségért 3 hibapont, a pontozásos győzelemért pedig 1 hiba-

pont járt, s az, aki 5 hibapontot ért, kiesik a további versenyből.

Szilvási például első mérkőzését elvesztette, másik két mérkőzésén viszont győzött, de csak pontozással, s így hibapontjai száma elérte az ötöt. Ezért a további küzdelemben már nem vehetett részt. Tus győzelem esetén versenyben maradhatott volna továbbra is.

Az utolsó délelőtt

Ahogy közeledett a döntő napja, egyre izzóbb lett a léghő. Részünkről vasárnap már csak *Polyák*, *Tarr* és *Gurics* volt versenyben. Ismét felmerült a nagy kérdés, vajon legnehezebb mérkőzéseikben hogyan állnak helyt?

Délelőtt először *Tarr* lépett szőnyegre. Ellenfele *Madsen* dán versenyző. Mindketten igen keményen birkóztak. *Tarr* Gyulán lehetett látni, hogy mindenáron tusgyőzelemre törekszik, mert csak így juthat tovább. *Madsen* keményen állta támadásait, s mivel *Tarr* nem tudta dán ellenfelét kétvállra kényszeríteni, csak pontozással győzött. Ezzel a pontozásos győzelmével azonban 5 pontja lett, s a további küzdelemben már nem vehetett részt. De így is a IV. helyen végzett.

Délelőtt mérkőzött *Polyák* és *Gurics* is. Mindketten győztesként hagyták el a szőnyeget.

Polyák—Horváth

A délelőtti mérkőzések után alig egy órai szünet után 15 órakor került sor a döntőmérkőzésekre. Mindkét versenyzőnknek 3—3 igen kemény mérkőzése volt még hátra.

Először *Polyák* lépett szőnyegre, *Horváth* román versenyzővel. *Polyák*knak ekkor már két hibapontja volt. Ha vereséget szenved, kiesik a további küzdelemből. *Polyák* az első perctől kezdve hatalmas erővel támadta ellenfelét, aki csak védekezésre tudott szorítkozni. Ezért zárt birkózásért meg is intették. *Polyák* kíméletlenül folytatta támadásait, majd lenti helyzetben kettős jármot fogott be és kétvállra fektette *Horváthot*. — Megkönnyebbültünk valamennyien, hogy tusgyőzelmet könyvelhettünk el.

Gurics—Hess

Polyák győzelmének jelentőségét jóformán még fel sem fogtuk, amikor már *Gurics* mérkőzése következett a nyugatnémet Hessel.

Mindent elsőpró hangorkán csapott fel a Schwarzwald Halleban, amikor *Hess* a szőnyegre lépett. Egy hazai labdarúgómérkőzés szurkolóinak is dicséretére vált volna az az erőteljes biztatás, amellyel a németek a bajnokságért küzdő versenyzőjük erejét szerették volna megsokszorozni. Természetesen a kis magyar csoport is igyekezett erőt és biztatást sugározni *Gurics* felé, ha hanggal a túlerőt nem is bírta.

A vezetőbíró sipjelére elkezdődött a mérkőzés. Az első 6 percben nem történt semmi érdemleges fogás. Majd a lenti helyzetben, mikor is először Gurics került alulra, a német Hess kiemelését kísérelt meg, Gurics azonban jó helyezkedéssel lezárta ellenfele hídját és a 7. percben kétvállra fektette a saját kezdeményezéséből tusbakerült német versenyzőt. — A német közönség fájó szívvel, de sportszerűen megtapsolta győzelméért Guricsot.

Polyák—Sille

De most sem élhettük ki örömlincket. Már is Polyák és a török Sille állt szőnyegen. Váltakozó küzdelem után a mérkőzés első szakaszában a török versenyzőnek volt némi fölénye. A lenti helyzetben először Polyák került alulra. Sille nem tudott fogást végrehajtani és így további előnyre szert tenni. Csere után Polyák erejét megkészszerelve támadta ellenfelét. A 13. percben kettős járomból tusba fordította ellenfelét! Örömlünk kimondhatatlan volt. — Polyáknak azonban a világbajnokságért még egy mérkőzést kellett megvívnia a jóképességű svéd Hakanson-nal. Ezt a mérkőzést megelőzően azonban Gurics ötödik fordulója került sorra, Atli török versenyzővel.

Gurics—Atli

Nem titkolhattuk el aggodalmunkat, hiszen az ezidei törökországi útonk Gurics vereséget szenvedett Atlitól. Féllettük Guricsot, egyben azonban nagyon reméltük, hogy visszavág és kiköszörüli a csorbát.

Az első hat percben egyenlő erők küzdelme folyt. Gurics azután egyre jobban erősített, kitartóan támadott. Kétszer kiemelte ellenfelét és a fogást keresztül is vitte. Atli nem tudott fogást végrehajtani, bár állásban már egy kicsit jobban támadott. Hátrányát nem tudta behozni. — Végre megszólalt a gong. Néhány pillanatig feszült várakozás töltötte be a termet, majd elhangzott az eredményhirdetés: győzött Gurics pontozással. — Végtelen boldogok voltunk, hogy Gurics továbbjutott.

Guricsnak is egy ellenfele volt még hátra, az 1953. évi nápolyi köztüfogatású világbajnok, a szovjet Kartoziá. Tekintettel arra, hogy ez a mérkőzés döntötte el a világbajnokság sorsát, az elképzelhető legnagyobb idegfeszültségben vártuk annak kimenetelét.

Polyák—Hakansson

Versenyzőink közül a döntők során elsőnek ismét Polyák állt szőnyegre, a svéd Hakanssonnal. Polyáknak a világbajnokság elnyeréséhez most már az is elég volt, ha Hakansson nem tussal győzi le. Viszont Hakansson egyetlen esetben lehetett volna világbajnok: ha tussal győz Polyák ellen. Polyák ennek tudatában igen óvatosan kezdett. Lehetett látni rajta, hogy nagyon izgatott. A negyedik percben Hakansson

a szőnyeg széle felé hatalmas csipődobást hajtott végre Polyákkal, akit csak centiméterek választottak el a tustól. A vér is meghűlt ereinkben a helyzet láttán, — de Polyák rögtön kifordult és máris állásból folyt tovább a mérkőzés. Polyák ezt a hátrányát hatalmas támadással igyekezett ledolgozni és most már magáralálva nem volt annyira óvatos. Megváltozott küzdőmodora eredményre vezetett. Lenti helyzetben kemény támadással próbálta felőrölni ellenfelét. Kétszer is duplajáromba fogta és beforgatta a svédet, aki mindkétszer tusgyanus helyzetbe került. Állásban a 13. percben Hakansson vállkiemeléssel ismét veszélyes helyzetbe hozta Polyákot, bajnokunk azonban ügyesen kifordult a félhídból, majd az utolsó percekben hatalmasan erősített. A svéd versenyzőn látszott, hogy Polyák támadásait nem bírja, már védekezése sem volt erőteljes, amikor megszólalt a gong. — Valamennyiünk tekintete a szőnyeg fölött lévő jelzőlámpára tapadt és lélegzetvi szafojtva vártuk, hogy kigyullad-e a Polyák bokaszalagja színével megegyező színű lámpa. A másodpercek nagyon lassan teltek, míg az elnöki asztalnál a pontozólapokat egyezteték. De végre égtek a lámpák és a hangszórón is bementék az eredményt: egyhangú pontozással győzött Polyák! Ezzel súlycsoportjában, melyben 22-en indultak, világbajnok lett.

Kartoziá—Gurics

A nap azonban még nem ért véget és a versenyek javában folytak. A késő esti órákban ismét Gurics állt szőnyegen, hogy hatodik, egyben utolsó mérkőzését a szovjet Kartoziával a világbajnokságért megvívja.

A két versenyző között a mérkőzés alatt igen kemény küzdelem alakult ki. Egyenlő erők küzdöttek a bajnoki címért, s Gurics néha mármár jobbnak látszott. Végeredményben azonban igen csekély pontkülönbséggel Kartoziá győzött és ezzel megvédte világbajnoki címét.

Ez a mérkőzés két nagyképességű versenyző magas színvonalú találkozója volt. Ha a birkózásban döntetlen eredmény is lehetséges lenne, szerintem a pontozóbírák nyugodtan ítélték volna döntetlent.

Így is kiérdemelt Gurics minden dicséretet. Súlycsoportjában 19 induló pályázott az első helyre, mégpedig tizenkilenc igen kiváló birkózó!

Még egy-két világbajnokság sorsa dőlt el a késő esti órákban, s végeredményben hét versenyzővel egy világbajnokságot, valamint egy-egy II., IV. és VI. helyezést értünk el.

A béke és barátság jegyében

Az ünnepélyes eredményhirdetés után a Schwarzwald Halleval szemben lévő Stadt Halleban vacsorával egybekötött műsoros este keretében vendéglátóink tiszteletdíjakat nyújtottak át a versenyzőknek. 24 or-

szág egymásra talált, egymást megszerető fiataljai között szövődött igazi sportbarátság. Apróságok cseréltek gazdát, emléktárgyak tömegét vitte magával mindenki. Különösen jelentős ez itt, Nyugatnémetországban, ahol nem tanultak a múltból és a népet új háborúba akarják taszítani. Itt is, ahol támadó paktumot kötöttek a szocializmus, a békes építő munka hirdetői ellen, megmutatkozott, hogy nincsen válaszfal a különböző nemzetek fia között. A nyugatnémet sportolók is ugyanúgy békét akarnak és békében akarnak dolgozni és sportolni, mint a felszabadult országok sportolói. A szőnyegen is nemes versengésben álltak szemben egymással ellenfélként, ott sem volt közöttük gyűlölködés, itt pedig, az asztal mellett a megértés és szeretet minden jele megmutatkozott. Hiába uszítás és erőlködés, a népek és fiaik békét akarnak, amelyben a maguk és családjuk, népük és hazájuk jólétéért és fejlődéséért dolgoznak. Ezt éreztük ki a versenyeken épp úgy, mint a baráti összejöveteleken, találkozáson kiválóságokkal és az egyszerű dolgozókkal, a világ minden részéből összesereglett sportolókkal, vezetőikkel, vagy akár a helybeli, leginkább röghözkötött emberekkel.

Hajnál felé kezdett hazafelé szállingózni a társaság. Ennek már ideje is volt, mert hiszen reggel 9 órakor Bädenba indultunk, közös kirándulásra. Amerre a társaságépkecsik elhaladtak, mindenütt szeretettel, lelkesen üdvözöltek bennünket. Még határozottabban éreztük: nemcsak a sportolók, de a nép minden fia, lánya, a dolgozók milliói békét akarnak, s a népek baráti együttélésének nagy gondolata még itt is mélységesen meggyökeredzett, hat és hatni fog!

Bädenben is sokan vették körül a versenyzőket, s mindenkinek kijutott a szeretet és figyelmesség ezernyi apró jeléből. A legnagyobb érdeklődést természetesen a hat világbajnokságot nyert szovjet csapat kelte.

Éjszaki kirándulásunkból a késő éjszakai órákban érkezünk vissza Karlsruheba. 26-án már egymás után utaztak el a csapatok, miután a fiúk sorra fellegvezették egymás címét, autogramokat adtak egymásnak és jelvényeket cseréltek. Délután mi is vonatra szálltunk. Bécsben újra eltöltöttünk egy napot és 28-án reggel megérkezünk szeretett fővárosunkba, hogy személyesen is elmondjuk azt: nem voltunk érdemtelenek a dolgozó nép bizalmára.

Régi és új küzdőmodor

A szovjet versenyzők Karlsruheban hat világbajnokságot és egy másodikat helyezést nyertek. Ezzel a ténnyel is bebizonyították, hogy a birkózásban is nemzetközi viszonylatban az első helyen állnak. Vajon mi a magyarázata nagy tudásuknak? Ennek tisztázása érdekében összehasonlítást kell tenni a régi és az új küzdőmodor között.

Fordítsunk figyelmet a Sportegyesület és Sportkör Barátainak munkájára

A szovjet versenyzők 1947-ben vettek részt első ízben nemzetközi versenyen, mégpedig a Prágában megrendezett kötöttfogású Európa-bajnokságon. Megjelenésükkel új szint hoztak a birkózósportba. A korábbi versenyeken döntően az állóképesség és az erő érvényesült. Éppen ezért a küzdelmek lassúak, szinte egyhangúak voltak, különösen az amúgyis kevesebb fogást felölő kötöttfogású birkózásban. A szovjet versenyzők első szereplésük alkalmával gyorsaságukkal és támadóképességükkel meglepték az élvonalbeli nemzetek versenyzőit, akik elől mindjárt három Európa-bajnokságot hódítottak el, mégpedig középsúly-, félnehéz- és nehézsúlyban. Ugyanakkor a svédek három, a törökök és egyptomiak egy-egy bajnokságot nyertek.

Kötöttfogású versenyen legközelebb Helsinkiben találkoztunk újra a szovjet birkózókkal, — akik nem őrizték féltékenyen tudásukat. Edzés-módszerüket időközben tapasztalat-cserén megismertették velünk is. Mi igyekeztünk is magunkévá tenni — és nem eredménytelenül, mert a szovjet versenyzők mögött a II. helyen végeztünk már Helsinkiben is. A Szovjetunió négy, mi két olimpiai bajnokságot szereztünk. A svédek és törökök pedig egyet-egyet.

Az 1953. évi nápolyi világ-bajnokságon újból döntő győzelmet arattak a szovjet versenyzők. Öt világ-bajnokságot nyertek, hármat meg a svédek. Most 1955-ben a Szovjetunió kitűnőségei már hatszor álltak a győzelmi emelvényen. A birkózásban eddig vezetőserepet betöltő nemzetek pedig csupán helyezéseket értek el.

Ezen a világ-bajnokságon megtanulhattuk, hogy nemcsak fokozott gyorsaság és támadóképesség kell, hanem azt is, hogy a megfelelő védekezésből hogyan kell azonnal újból támadásba átmenni anélkül, hogy az egyik a másik rovására menne. Megtanultuk azt is, hogy milyen nagy jelentősége van a fogások kellő időben történő végrehajtásának. A szovjet versenyzők birkózásukban megtartották, sőt még fejlesztették a régi küzdőmodor alapvető elemeit, az állóképességet és az erőt, de ugyanakkor a támadóképességgel, gyorsasággal, a fogások időben történő és határozott végrehajtásával, végeredményben sokoldalúságukkal magas színvonalra fejlesztették a birkózás technikáját.

Mi annak az oka, hogy régi élvonalbeli nemzetek csak helyezéseket értek el? Szerintem az ok abban keresendő, hogy ezt a friss, lendületes küzdőmodort még nem vették át. Márpedig azok, akik nem keresik az újat, megállnak a fejlődésben és lemaradnak. — Éppen ezért a magunk részéről az eddig és most szerzett tapasztalatok fokozottabb felhasználásával készülünk fel a további hazai és nemzetközi versenyekre.

Matura Mihály
állami edző.

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság 1953. október 9-i határozatával jóváhagyta az önkéntes sportegyesület mintaalapszabályát és 1954. november 26-i határozatával a községi sportkörök mintaalapszabályát. Mindkét mintaalapszabály lehetőséget nyújtott a sportegyesületeknek, illetve a községi sportköröknek arra, hogy a tevékeny sportmunkát nem végző sportszerető dolgozók széles tömegeit bevonhassák munkájukba. Az említett mintaalapszabályok „Sportegyesület Barátai” illetve „Sportkör Barátai” cím alatt határozzák meg a sporttal rokonszenvező dolgozók jogait és kötelezéseit.

A testnevelési és sportmozgalmak további fejlődése szempontjából igen nagy jelentőségű, múlt év decembereiben hozott párthatározat a „Sportegyesület Barátai”-nak további szervezését is feladatunkká tette.

A sportbarátok tömörülése körül azonban egyre több tény figyelmeztet bennünket az utóbbi hónapokban arra, hogy egyes helyeken az illetékes sportvezetés nem fordított kellő figyelmet az alapszabályokban rögzített elvek érvényesítésére. Ez a nemtörődömség szülte azt az alapvető hibát, hogy a Sportegyesület és Sportkör Barátai a sportkörtől függetlenül működő, önálló szervezetekként jöttek létre s így fejtenek ki tevékenységüket. A Törekvés szónoki sportkörében például a sportbarátoknak nemcsak önálló vezetőségük, hanem ifjúsági, technikai, gazdasági stb. bizottságai vannak. Más helyeken — így Csongrád megyében — a sportbarátok a bizonylati elvek leg-
elemibb követelményeivel sem törődve tagdíjakat s felajánlásokat fogadnak el a dolgozóktól, tagkönyvek és nyugtábejegyzések használata nélkül. Az ilyen és hasonló cselekményeket hol az egyesület és sportkör háta mögött, hol pedig hallgatólagos beleegyezésével követik el, miközben a sportbarátok minden esetben független szerveként, önálló jogi személyként lépnek fel. Ez a sportegyesületektől és sportköröktől való s meg nem engedhető elkülönülés jut kifejezésre az önálló vezetőség és pénzgazdálkodás gyakorlatában is. (OTP számla, pénztárkönyv stb.) Az autonómiából fakadó ellenőrzés hiányát használják ki egyes helyeken erkölcsileg és politikailag kétes elemek s a sportszerető dolgozók tagdíjait egyrészt magáncélokra, másrészt „harmadik félidő”-re, gólpénzre és játékoscsábításra fordítják.

A fent elmondottak ma még nem általánosítható jelenségek, mégis komoly veszélyt hordanak magukban, mert ezideig nem fordítottunk rá kellő figyelmet. Nem szabad elfelejtenuk azt a körülményt sem, hogy — főleg vidéken — nagy számban

keverednek a becsületes sportbarát dolgozók közé öncélú, nagyhangú és politikailag veszélyes elemek. Valószínű az is, hogy a sportbarátok tagszámának növekedésével egyenes arányban fognak szaporodni a káros tünetek is.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége 1955. március 2—4-i ülésén elfogadott határozatnak II. része leszögezi, hogy „pártunk helyes politikája sikeres végrehajtásának a jelenlegi szakaszban, a meg-növekedett jobboldali veszély képezi fő akadályát”.

A jobboldali, veszélyes megnyilvánulásoktól sportmozgalmunk sem mentes. E jelenségek egyike az törekvés, amely függetleníteni igyekszik magát a sport állami vezetésének irányító-ellenőrző tevékenységétől. A sportmozgalom társadalmi vezetését szeretnék egyesek elszakítani az állami vezetéstől azzal a céllal, hogy sportmozgalmunkat megfoszthassák harcos politikai tartalmától s életre kelthessék a rossz-
emlékű burzsoá sportszellemet. Ilyen törekvések eredményezték a Sportegyesület és Sportkör Barátai-nak elkülönülését a sportkörülnökségektől.

Csaknem valamennyi TSB, Sportegyesület és Sportkör munkaterületén akad tehát tennivalónk. A feladatok közül legfontosabb, hogy a mintaalapszabályok értelmében a jövőben megakadályozzuk az önálló jellegű sportbaráti tömörüléseket, a meglévőket pedig beolvasszuk a sportkör szervezetébe. Az eddigi és a további elkülönülés megakadályozása lehetővé teszi a sportbarátok tömegeinek szocialista sportmozgalmunk szellemében történő nevelését, a helytelen politikai nézetek leleplezését, a pénzügyi fejelem megszárdulását a bizonylati elvek betartása alapján, valamint azt, hogy a sportkedvelő dolgozók önkéntes felajánlásai, lelkes és sportszerű buz-dításai az egyetemes magyar sportmozgalom hasznára váljanak. A Sportegyesület és Sportkör Barátai csak ezen az úton járva biztosíthatják politikai és szakismereteik szüntelen fejlődését, csak így képesek egyre szélesebb tömegekkel megismertetni a testnevelés és sport jelentőségét.

A decemberi párthatározatban elénk állított feladatok megvalósítása érdekében fontos kötelességünk, hogy több figyelmet fordítsunk a sportbarátok munkájára, további szervezésére. Ifjúságunk nevelése érdekében meggyőző érvekkel szálljunk szembe a helytelen nézettekkel. Ahol pedig szükséges, tegyünk határozott intézkedéseket sportmozgalmunk szocialista fejlődése érdekében.

F. A.

Az alábbi eset csak azért történhetett meg, mert Kukujev az emberekkel való érintkezésnek csak egyetlen egy formáját ismerte — a levélbeli értesítést és az ugyanolyan válaszadást. Szóbelileg csak nagyon ritkán tárgyalt, akkor is csupán távbeszélőn.

Ezért Kukujevet a múltban sokszor nyilvánosan megrótták. Ostorozták azért, hogy rossz kereskedelmi igazgató volt, rosszul vezette a jóléti ügyeket, nem moccant íróasztala mellől, a helyéről, helyi szakszervezeti vezető korában sem. Úgy látszik, így értelmezte a „helyi” szót.

Aztán már csak legyintettek, ha szó került róla. Végül — a testnevelési és sportmozgalomba helyezték és tüntetőleg megfélemlítették róla.

Bemutakozóján Anton Maljutovics Kukujev, — a Gépész Sportegyesület tanácsának elnöke — kedvező hatást tett. Széles, kövér arca egyenességet és erélyt fejezett ki. Nagy kopasz feje, meg az a néhány, felfelé ágaskodó ősz hajszála azt a hitet keltette, hogy e fej tulajdonosa sokat látott már és sokat tud! Különösen tetszett, hogy minden kérdésre mélyen elmerült és mindent megfontoltan megvizsgált. Figyelő szeme valami különleges becsületességet sugárzott. Ha e kék mélységekbe néztél, úgy éreztél, hogy azonnal be kell ismerned minden hibádat és ünnepélyes ígéretet kell tenned, hogy többet soha sem ismétlődnek.

Ha Kukujevra tekintettel, azt kellett gondolnod: ez aztán a valódi jó dolgozó! Ez sok mindent elvégez. Holott valóságban Anton csupán egyhez értett: a beszámoló összeállításához és azok lelkesült előadásához. Év közben semmit sem csinált. A határidőre

azonban nekigyürkőzött és a semmiből tündérvilágot teremtett! Úgy állította össze a beszámolót, mint a tapasztalt szakács a különleges finom ételekből a nagy tálat. Az általános frázisokat gondosan kicicomázta egynéhány ténnyel. Előszedett középszerű eseményeket és olyan szépen rakta őket össze, mint a szakács, aki burgonyából és sárgarépából szép piros vártornyokat művészkedik össze. Beszéde hol folyamatos és nyugalmában mélyen meggyőző volt, hol drámain elhalkult, mint az elrepülő daru utolsó kiáltása, hol viharos felháborodásban tört ki, emlékeztetve a legkiválóbb hegedűjátékosok virtuóz futamaira.

Kukujev nagy gondossággal készült a mostani nyári sportidény eredményeiről szóló beszámolójára.

Minden külső körülményt, a legkisebbet is számba vette. Mint kiváló szervező-rendező, még a tapsoló brigádot is megszervezte. Ebben a brigádban benne voltak az óradíjas edzők és a gazdasági vezető.

A brigád vezetője azt az utasítást kapta: „ha öklömet egyszer mutatom, akkor tapsoljatok, ha kétszer, akkor viharos, szűnni nem akaró hurrázásban törjétek ki!”

A fúvószenekar vezetőjének megmondotta:

— Nem temetési meneten veszünk részt Nem azért szerződöttünk magukat, hanem azért, hogy a zene ereje a sport lendületét, heveségét érezhetővé tegye... Ha fejemet meghajtom, akkor tust...

A különösen jelentős vendégeknek jóelőre elküldték a meghívókat. A meghívókon az országos bajnoki aranyérem díszelgett és alatta cikornyás betűkkel az írás: „Mélyen tisztelt Iván Petrovics (vagy Pjotr Sziderovics), kérem Önt, hogy nejjével együtt az elnökségben vegyen részt.” A nem kívánt vendégek távollétásáról is gondoskodott. Ezek tagkönyvecskéjének tagdíj fizető rovatát erős ellenőrzés alá vetette — már a nagykapuban.

Végül is elérkezett a régen várt este.

Kukujev méltóságteljesen, nem sietős lépésekkel ment fel az emelvényre. Áhítattal jártatta végig tekintetét a félhomályba boruló terem hallgatóságán és szólásra nyitotta száját.

— Mi, szovjet sportolók, erős, határozott léptekkel haladunk a világsőség meghódítására vezető úton — jelentette ki olyan hangon, mintha ő maga hatalmas

zászlóval a kezében ott lépkedne az oszlop élén, a világsúcscok megrohamozására készen!

Azután részletesen beszélt az országos röplabda és kosárlabdaválogatott sikereiről, megdicsérte a válogatott tornászokat, evezősöket, súlyemelőket, megdorgálta az úszókat, a repülőgépmodellezőket. Lelkesedve értékelte a sakkozók világsikereit és gyilkos bírálatban döfte le a labdarúgókat.

— Elvtársak, ez szégyen! — mennydörögte, — az ország legjobb csatárai félnek, iszonyodnak a kapuralövéstől, sőt mi több, nem is tudnak pontosan lőni.

Kukujev ezután az atléták sikereinek elmondásába kezdett. Ez mintegy húsz percet vett igénybe. Különösen sokat foglalkozott Otkalenkóval és Ignátyevvel. Kérte a jelenlevőket, hogy vegyenek példát ezekről a kiválóságokról, tanuljanak tőlük, müljék felül őket a közel jövőben. Mindezt úgy mondta, mintha a felsorakoztatott kiválóságok a Gépész SE jelenlévő tagjai lennének, s mintha az országos csúcseredmények felülmúlása egyszerűen csak elhatározás dolga volna.

Szenvedélyes felszólítása csak egyetlen szívbén talált visszhangra. Az első sorban ült egy fiúcska — úttörő korú. Kukujev nem is tudta, hogyan került a terembe. Bő sárga nadrágot viselt.

A bajnokságról szóló dicshimnusz elragadtatással hallgatta és tüstént megfogadta magában, hogy Ignátyevet legyőzi.

A 47. percben az előadó egy kerek mondatban összesítette a sportteljesítményekről adott áttekintését, s ismertetését a régi, kedves nóta szavaival fejezte be: „Nincs előttünk akadály sem tengeren, sem szárazon...”

Ezután a terület eredményeiről beszélt és végül rátért a Gépész Sportegyesület ügyeire is, a maguk dolgára.

— Sajnálatos — mondotta fájdalmas hangon —, hogy az idő már lejár. Ezért igyekszem ezeket

az ügyeket kevés szóval, de könnyen érthetően ismertetni.

Tenyerével lassan végigsimította kopasz fején azt a felkunkorodó hajszálat, szívhezszólóan mosolygott és azután, mintha családi összejövetelen mondaná el emlékezéseit — folytatta.

— Emlékszem, hogy Szergej Alekszejevics tavasszal azt mondotta nekem: „Kukujev! A lelünköt adjuk bele, hogy a Gépésznek ötszáz GTO jelvényese és kétszáz minősített sportolója legyen.” Akkor a lélekzetem is elállt! De nem rettentünk vissza. Megnyomtuk, mozgósítottunk, nem aludtunk... és tudja, Szergej Alekszejevics — most Kukujev élénken az elnökség felé fordult, alázatos pillantást vetve a Városi Testnevelési és Sportbizottság elnöke felé, majd kimondotta — nekünk most ezer GTO jelvényes és 400 minősített sportolónk van!

Anton Maljutovics lelkesülten szorította össze öklét ezekre a szavaira és erre a jelre a terem különböző sarkaiban feldübörgött a viharos taps. Előbb csak az óradíjas edzők és a gazdasági vezető tapsoltak. Azután a társaság kedvéért tapsoltak azok a meghívottak is, akiknek éppen semmi köziük sem volt a „Gépész” Sportegyesület ügyeihez. Az előadó meghajtotta fejét és a jól fegyverezett karmester olyan hatalmas tust vezényelt, hogy a terem ablakai is megrezdültek.

Amikor a zaj elült, a terem valamelyik részéből egy csodálkozó hang hallatszott: „Hol vannak a Gépész minősített sportolói? Ha vannak, miért nem versenyeznek?”

Kukujev ekkor újból meghajtotta fejét és a vékony hangot elnyelte a zenekar mindent legyőző dübörgése.

— Nincs szükség ovációra — szerénykedett az előadó. — Ennek az estének valódi hőse — Andrej Szemjenovics Klimov a „Remont” artel sportkörének elnöke — nem pedig én. Ő maga — vezetésünk-

kel ezen a nyáron 120 minősített sportolót és 150 GTO jelvényest készített fel. Ez az ember nem ijedt meg a nehézségektől. Dolgozott, nem ült összetett kézzel! Kiadtuk az utasítást: készítsen fel 18 minősített öklívót. Itt az elszámolás — utasításunkat végrehajtotta. Minden napról pontosan beszámol. Felkészítette az áltálunk előírt gorodki játékosokat, labdarúgókat. Mindenre pontos időben válaszol. Megírja, hogy utasításunkat — teljesítette! Mindent, mindenkor az előírt határidőre. Így kell dolgozni — Gubusersztnij elvtárs! — rázta meg kopasz fejét az előadó és odafordult az említett elvtárs felé. — Ha önnek adjuk ki az utasítást, hogy készítsen fel ötven GTO jelvényest, ön azonnal vitába száll, kifogásokat keres! Legutóbb is azt írta, hogy a szövetkezetében nincs is csak harminc ember. Hát utána kellett volna menni a többinek! Megkeresni az embereket! Ha egyszer az összesség azt kívánja, akkor tessék teljesíteni a tervet, nem pedig lármát csapni a tanácsban... Így bizony! Mozogni, mozogni kell!

A teremben felemelkedett a megsértett Gubusersztnij és közbeszól: „De hát az a „Remont” artel honnan vette azt a sok jelvényest és minősített sportolót, amikor ott összesen csak tizenhét tag van. Utánanézett ön ennek?”

— Érdeklődtem! — torkolta le a közbeszólót Kukujev, s a fejével is bizony igen-t intett, mire a zenekar újra munkába kezdett.

Közben az elnökségben ülő Szergej Alekszejevics érdeklődéssel szedte elő a „Remont” sportkör adatait tartalmazó tasakot.

Az úrlapokat nagyon szép, szinte rajzolt betűkkel, de iskolás, gyerekes írással töltötték ki. Az iratok közt látta a vezetőség egyik kérdését: „Mennyi minősített sportolót tud még felkészíteni?” és postafordultával a választ: „Amennyit kívánnak, vagy még többet is, — Klimov.”

Kukujev a beszámolója végét teljesen a „Remont” sportkör elnöke élenjáró tapasztalatai dicséretének szentelte.

Amíg Kukujev beszélt, az első sorban ülő fiúcska arckifejezése szinte percenként és érthetetlenül következetlenül változott. Előbb valódi lelkesedés ült ki rajta, azután pajkosan, huncutul mosolygott, majd meg szinte félve válla közé húzta fejét. Végül óvatosan nézegetett köröskörül.

Az előadó folytatta.

Eltársak! Akadnak még nálunk, természetesen, hibák és hiányosságok is. Ám joggal büszkélkedhetünk sikereinkkel — az előadó hangja itt magasabbra, egyre magasabbra emelkedett, készült a zárószavak páthoszára, a zárójelenetre. Gondolatai már azon jártak, miképp fogja a nap hőjét, Klimovot üdvözölni, hogyan fogja átnyújtani neki a jutalmat. Ebben a pillanatban az egész termet átható izgatott hang harsant fel:

— Az ön Klimovja közönséges csaló! Annak az embernek sem szégyenérzete, sem becsülete nincs! Szélhámos! Ezek hamis adatok! Így akarja a jutalmat megkapni! Gyalázat!

— Nem, nem szélhámos! — ez a válasz éles és metsző. A sárga nadrágos fiúcska kiabált! — Nekem eszembe sem volt jutalom. Fel sem vettem volna soha!

Az elnök csendre intette a hallgatóságot.

— Mit akarsz, te fiú? — fordult a gyerekhez —, miért avatkozol bele a nagyok dolgába?

— Csak azért, mert az a Klimov én vagyok. — A szégyentől és izgalomtól piroslott most a fiúcska arca.

— Milyen Klimov?

— Hát Andréj Szemjenovics, az, akiről itt beszélnek. Itt van. — tessék megnézni a belépőjegyet...

A fiú odavitte az elnökhöz az aranykeretes, éremdíszítéssel ellátott drága meghívót, a szöveggel: „Andrej Szemjenovics, kérjük önt, hogy nejevel együtt...”

— Mindjárt mindent megma-

Amit minden falusi sportkör megcsinálhat

A Derbent községben levő Sztálin kolhoz sportolói jó munkát végeztek a tömegek testnevelésének fejlesztésében. Munkájukban a párt, a komszomol szervezetek és a kolhoz vezetősége segítette őket. A faluban majdnem mindenki tagja a falusi sportszervezetnek és foglalkozik valamilyen sportággal. Az alábbi három beszámoló megvilágítja a derbentiek sportmunkáját. A beszámoló a Szovjetszkij Sport 1955 február 10-i számában jelentek meg.

Igy kezdtük

Írta: A. Abrámov a sportkör elnöke

Sportkörünk még elég fiatal. Nem sokkal azután született, hogy a Kolhoznyik Sportegyesület meg alapították. Igaz, hogy fiataljainkat már azelőtt is érdekelt a birkózás, a súlyemelés, még a labdarúgás. Sokszor láthattunk fiatalokat, amint a kétpudós (32 kg) súlyok emelésében összemérték erejüket. Ez azonban csak egyesek szervezetlen szórakozása volt, mert a falunak nem volt sportköre.

A Kolhoznyikot 1951-ben alapították meg, s köztársaságunk kolhozai közül az elsők között voltunk, akik beléptek az egyesület tagjai sorába. 1952. év elején a sportkör vezetősége nagy kedvvel kezdett a szakosztályok szervezéséhez. Megmagyarázták a tagoknak az ügy fontosságát.

Az első időben a dolgok nem mentek simán, az aktívák lelkesedtek, de sok akadályba ütköztek. Nem volt pályánk, nem volt felszerelésünk és — kevés ta-

pasztalattal rendelkezünk. A szakosztályokban kis létszámmal rendszertelen munka folyt. Nagy állhatatosságra, sok kezdeményezésre volt szükség, hogy a sport ügyét elmozdítsuk a kezdeti „holt pont”-ról. Terveinkkel a falu kommunisztáihoz és komszomoljaihoz fordultunk, akik valóban segítettek is. A pártiroda határozata alapján a pártaktívák előadásokat és vitákat rendeztek az új sportegyesület és a testedés jelentőségéről. Ennek eredménye az volt, hogy a komszomolok a falu egész fiatalságával együtt, hozzáfogtak a sportpálya építéséhez. Ebben a kolhoz vezetősége is segített: építési anyagot és ácsbrigádöt adott. A munka így gyorsan haladt. A kosárlabda és a röplabdapályák rövidesen elkészültek. A fiatalság közül egyre többen és többen jártak a foglalkozásokra. Megkezdődött a labdarúgás, ami a kolhoztagokat a legjobban érdekelt. A többi szakosztályban is megélenkült az élet.

A kezdet óta alig múlt el három év és már ötszázán sportolnak körünkben. A dolgozó fiatalság hatvan százaléka tagja a sportkörnek.

Tizennégy szakosztályunk működik. Ezekben a labdarúgás, röplabdázás, súlyemelés, úszás, lovaglás, sakkozás, birkózás, ökölvívás és vívás kedvelői jutnak a sportjukhoz szükséges, elsőrangú felszereléshez. Sportolónk állhatatossága, a párt és a komszomol szervezetek, valamint a kolhoz vezetőségének támogatása meghozta gyümölcsét. Annak ellenére, hogy

határozott sikereket értünk el, mégis úgy érezzük, hogy ezek az első lépések. Közösségünk legfőbb feladata most az, hogy jelentékenyen növelje sportolónk képzettségét és az eredmények szintjét.

A sporttudás emelkedésének alapja

Írta: R. Szemenüev társadalmi oktató

Nálunk szeretik és megbecsülik az erős, ügyes embereket. Erről akkor győződhetünk meg legjobban, ha a dolgozóink sportkörében súlyemelő vagy ökölvívóversenyt rendezünk. Ha a sportoló jól szerepelt amikor az emelvényről lelép, tizen is nyújtják neki kezüket, mindenki elsőnek akar gratulálni győzelméhez.

Kezdetben a tagok nem értették meg a rendszeres edzés jelentőségét. Azt gondolták, hogy például a súlyemeléshez elég az erő. De amint először a súlyhoz álltak, meggyőződtek arról, hogy bizony gyakorlat és tudás is szükséges az eredményhez. Egyre többen iratkoztak a súlyemelő szakosztályba. Végül már alacsonyabb csoportokat is kellett szervezni, hogy mindenkivel megfelelő módon foglalkozhassunk. Télen, amikor kevesebb a mezei munka, három edzést szoktunk tartani hetenként. Tavasztól csökkenteni kell az edzések számát. Az edzési terv pontos elkészítésében segített a kolhoz gazdasági szakembere F. Ejubov, aki maga is elsőosztályú sportoló.

Minden foglalkozást rendszeresen bejegyzek a szakosztályi naplóban. A

társadalmi oktatók mind vezetnek ilyen naplót. Ez segíti munkánkat, mert lehetővé teszi tervünk teljesítésének ellenőrzését.

Háromszor nyertük meg a kupát

Írta: S. Mattátev a labdarúgócsapat kapitánya

Múlt évben történt egy ragyogó augusztusi napon. Csak éppen, hogy befejeződött a kolhoz labdarúgócsapatok bajnoksága. A derbenti stadionban ünnepélyes csönd volt. A díjkiosztásra vártunk. A Sztálin nevét viselő kolhoz sportkörének labdarúgói harmadszor nyerték meg a vándorkupát.

Az utóbbi években kolhozunk labdarúgói háromszor nyerték meg Dagesztán falusi labdarúgói bajnokságát. A múlt évben részt vettünk az Orosz Szövetséges Köztársaság falusi labdarúgói kerületi bajnokságán. Ellenfeleink jobbaknak bizonyultak és csapatunk a harmadik helyre szorult. Ez komolyabb erőfeszítésre késztetett bennünket. A mérkőzések után megvitattuk hibáinkat, s utána sokkal erősebb edzésbe kezdtünk, több figyelmet fordítottunk a játékosok egyéni felkészítésére. Az eredmény nem is maradt el.

Labdarúgónkon kívül még más sportolónk is sikeresen szerepeltek. Egész Dagesztánban jól ismerik B. Hanukájevot, kiváló kérekpárolónkat. Sz. Davidov részt vett az Orosz Szövetséges Köztársaság 1954. évi úszóbajnokságán és jó helyezést ért el.

gyarazok — mondotta gyorsan a nyugalom fiatal megkavarója. — Mi most ott lakunk, ahol előbb a „Remont” szövetkezet működött. A szövetkezet már régen elköltözött egy másik házba, senki sem tudja, hogy hová. A posta állandóan hozta nekünk a testnevelési bizottság leveleit. Én válaszoltam a levelekre. Minden úrlapot szépen kitöltöttem. Állandóan írtak nekem valamilyen minősített sportolókról és követelték őket... Hát, gondoltam, legyen! De én, én többet nem fogok...! — A fiú hirtelen elsrta magát. — A papám megparancsolta, hogy jöjjenek és

kérjek bocsánatot. Tessék nekem megbocsátani, kedves bácsi...

Kujujev összeszorította öklét és lehajította fejét, de a terem mélyesége csöndjét nem törte meg semmi nesz. A karmester, valamennyi óradíjas edző, a gazdasági vezető a többi taggal együtt csodálkozva tekintett a „nap hőisére” és megfeledeztek a megbeszélte jelekről...

— Menj haza, fiacskám, papád és anyád megbocsátanak neked — szölet oda az elnök a fiúhoz és tekintetét a gyermekről Kujujevve irányította.

Kujujev az emelvény szélén

állva zavartan gyűrögette beszámolójának papírlapjait és megtört hangon panaszkodott:

— Milyen felháborító! Egy ilyen komisz kölyök! Meg kell az ilyet botozni!

Azután hirtelen elhallgatott. Hideg verejtékcseppek gördültek le kopasz homlokán és nyakán. Azt súgta valami Kujujevnek, hogy most inkább őt fogják ütni, verni. Talán nem bottal, talán csak képletesen, de annál alaposabban!

Megjelent a Szovjetszkij Sportban. Az elbeszélés eredeti címe: Kujujev bukása. Fordította: Friss József.

A tekézés edzésrendszerének kérdése

Amikor Bertalan Zoltán szakoktatónak a Sport és Testnevelés ezévi 2. számában megjelent cikkét tanulmányozgattam, akaratlanul is eszembe jutott az örökérvényű igazság, hogy a régi és az új között állandó a harc s a régi az elavult, sohasem önmagától, hanem csak nehéz és szívós harcok után adja át helyét az újnak a haladónak. Ez a marxista tanítás érvényes nemcsak a társadalmi rendszerek kialakulására és fejlődésére, hanem az élet minden területére, következőképpen érvényes a sportra, s így a teke sportra is.

A cikkirő feltétlen érénye, hogy egyáltalán foglalkozzék sportunk időszerrű kérdéseivel. Nem értek egyet azonban azzal, ahogy ezt cikkében megteszi, s nem helyeslem, hogy milyen megvilágításba helyez egy-egy kérdést.

Mindjárt a bevezető rész második bekezdése tartalmaz egy-két tévedést. Nem 1953-ban mutatták be először a négylépéses technikát, hanem már 1951-52-ben. Az sem áll, hogy az 1953-as tatai tanfolyam óta nem foglalkozott az egységes edzésrendszer kérdésével senki. Azóta ugyanis Budapesten is volt edzőtanfolyam, továbbá épp a cikkirő tavaly megjelent hasonló tartalmú cikkének hatására Budapesten egy edzői nagyaktívát is tartottak (amelyre a cikkirő maga nem jött el). Sőt éppen a tatai tanfolyamon tanultak alapján Székesfehérvárott, Pécsen, Kecskeméten, Szegeden is rendeztek a társadalmi szövetségek edzőtanfolyamokat.

Ebből nyilvánvaló, hogy nemcsak a tatai tanfolyamon vitatták meg a kérdéseket, hanem számos más helyen is, s a hallgató sportársak minden bizonnyal egyetértettek a négylépéses technika kérdésével, amint ezt a tapasztalatok valóban igazolják.

Igen furcsának találom, hogy a cikkirő — aki egyébként eléggé közismert, aktív sportoló — szerint „nem alakulhatott ki az a fejlődés a teke-

sportban, aminek megkezdése érdekében tanfolyamot rendeztek”. Első sorban is ezt a meghatározást semmi ténnyel nem bizonyítja. Másodsorban pedig, ha már fejlődésről van szó, helyes lenne talán fellapozni a két-három, vagy négy évvel ezelőtti versenyjegyzőkönyveket, és megnézni az átlag-eredményeket. A kétkedők számszerű adatokból győződhetnek meg a fejlődésről. Sem a számszerű fejlődés (átlageredmény növekedése), sem az elért nemzetközi sikerek nem lehetnek véletlen művei, hanem némileg a különböző szaktanfolyamoknak, az új módszereknek is következményei.

Arról a kérdéstről, hogy a négylépéses technika megmerevít-e a sportoló mozgását vagy sem, sokat lehetne vitatkozni. Nézetem szerint: nem! A műugró, amikor megindul az ugródeszkán, vagy a tornász, aki elkezd, vagy befejez egy-egy gyakorlatot, legalább olyan „merev” mozgásokat végez, mint amilyen a tekéző, a négylépéses technika alkalmazásakor. De egyáltalán „merevség” ez? Nem! Pusztán arról van szó, hogy ez is hozzátartozik az illető sportághoz, nem beszélve arról, hogy

szébbé, fegyelmezettebbé „sportszerűbbé” teszi a gyakorlatokat. Furcsa volna arra gondolni, hogy a műugró, vagy tornász „egyéni sportág”-ra hivatkozva a neki tetszése szerinti mozgásokat hajtaná végre az előírt mozgások helyett. Az a megállapítás egyáltalán nem helyes, hogy a négy lépéssel induló versenyzők figyelmüket arra összpontosítják, hogy jobb lábbal induljanak. Ha ez így volna, akkor a négy lépéssel indulók nem tudnának még olyan eredményt sem elérni, mint az egyéb módokban versenyzők közül a kezdők.

Állíthatom, hogy semmivel sem nehezebb megtanulni a jobb lábbal indulást, mint bármely más mozgást. Ez is csak *beidegzés* kérdése. Úgy gondolom, hogy a cikk szerzője azért jutott erre a megállapításra, mert ő és a hozzá hasonlóan másfél-két évtizede versenyző sportársak sokkal nehezebben térnek rá az újra, mint azok, akik most kezdenek, vagy akik a régi elavult technikát nem szokták meg egy, vagy két évtizeden át. Azt hiszem ez természetes is.

De nem is arról van szó, hogy a „rég” versenyzők térjenek át az új technikára, hanem arról, hogy

az „új” tekézők végre egységes és a legmegfelelőbb négylépéses technikával kezdjenek hozzá a tekézés elsajátításához.

Az áttérés a jobblábás indulásra nem vezet negatív eredményre, hanem éppen pozitív eredményre vezet. Ezt saját példámon szeretném bemutatni: 1948-tól 1953 elejéig évi átlageredményem 406—410 körül mozgott. Az áttérés nyomán egy negyedévig bizonyos visszaesés mutatkozott, azóta azonban folytonos javulás nyomán 1954-ben 422,6-es átlageredményt tudtam elérni.

Ami a helyes, illetve helytelen golyófogásról írt fejezetet illeti, arra most nem kívánok kitérni — mert ez külön tanulmányt érdemel. Annyit azonban szeretnék megemlíteni, hogy a helyes, illetve helytelen golyótartás illusztrálására közölt fénykép önmagát cáfolja. A baloldali képen egy fegyelmezett, egyenes testtartású sportoló látható — s ez a cikkirő szerint helytelen. A jobboldali képen viszont kifélcamodott derékkal „félvállas”-an látható a sportoló.

A cikknek „a helyes irány” című része egy sor ellentmondást tartalmaz. Nézzük például mit mond a cikk a mozdulatok egységes meghatározásáról: „A teke sportban a kényszerűség látszatától is mentes, természetes adottságokon alapuló mozgás a legeredményesebb és a legszebb is”. Ez a megfogalmazás tehát kizárja azt a lehetőséget, hogy valamilyen mozgást egységesen elő lehetne írni. De mit mond később? Ezt: „...A tekézés technikai tanításában egységesen alkalmazható a felállítás, a golyótartás, valamint a golyó-kieresztés mozzanata. Mindehhez nem szükséges a különleges egyéni adottságok figyelembevétele.” Kérdés, mi ez, ha nem ellentmondás?

Kötelességemnek tartom végül felhívni főleg a vidéki edző sportársak figyelmét, hogy az idézett cikk nem azonos a budapesti edzők többségének a véleményével.

Révész Jenő
oktató

Beschl (osztrák) és Kakas mérkőzése az április 30-i osztrák-magyar válogatott tekeviadalon

Asztalitenisz sportunk fejlődését igazolta az utrechti VB

Az 1955. évi utrechti sorrendben 22. asztalitenisz világbajnokság volt sportágunknak eddig a legnagyobb szabású versenye. Soha ennyi és ilyen jó csapat és jó versenyző még nem jött össze egyetlen világversenyen sem. A mérkőzések színvonala és sokasága, a különböző stílusok találkozása és a váratlan eredmények szinte elkápráztatták a nézőket, versenyzőket, szakembereket egyaránt.

Nézzük meg, milyen tanulsággal, útmutatással szolgál nekünk ez a világbajnokság.

A nemzetközi mezőny

33 ország 400-nál több versenyzővel képviseltette magát. Az egyes nemzetek összeteljesítményeit nézve, meg lehet állapítani, hogy továbbra is csak három igazán nagy asztalitenisz nemzet van: a japán, magyar és az angol. Ezek az országok azok, amelyek nemcsak férfiak, hanem nők tekintetében is a legtöbb nemzetközi klasszisú versenyzővel rendelkeznek. Ezek közül is ki kell emelnünk a japánokat.

A japánok mellett, hogy egészen új játékmódot, ütőfajtát, szint hoztak sportágunkba, a legtömörebb csapattal rendelkeznek. Szinte nincs is lényeges különbség köztük, akár a férfi, akár a női játékosait nézzük. Játékmódjukat a lerohanó támadójáték jellemzi, amelyet minden igyekezetükkel rákényszerítenek ellenfelükre. Ezt játssza férfiak közül *Tanaka*, *Ogimura* és *Tomita*. Az előbbi kettő szivacs, illetve soft ütőjével, az utóbbi gumis ütővel. Egyedül *Tamasu* az, aki valamivel passzívabban játszik. Női versenyzőik közül egyedül *Tanaka* passzívabb a többiekénél.

Az angolok jelenleg női vonalon erősebbek. A két *Rowe* lány továbbfejlődött, a legsokoldalúbb, legszebb stílust játszó női versenyzők. A fiatal *Haydon* japán stílusban játszik, egyre eredményesebben. Jó a többi női játékosuk is. Férfivonalon egy kicsit öreg már a csapatuk. *Bergmann* és *Leach* a legszűkebb élvonalba tartoznak ugyan, de tudásban és egyéb készségeikben erősen megkoptak már. Játékmódjuk is régies, túl passzív. Az angolok most próbálkoznak fiatalítással, de a legjobb fiataljaik: *Kenedy* és *Merret*, a két öregot még csak megközelíteni sem tudják.

A románok és osztrákok csak női vonalon tartoznak a legjobbak közé, férfi csapatuk már lényegesen gyengébb. A román férfi-csapat azonban csupa tehetséges, fejlődőképes fiatalból áll, akiktől még nagy javulás várható. Az osztrák férfiaktól ez nem mondható el. A román női csapatban *Zeller* ezen a világbajnokságon egészen felnőtt *Rozeanu* mellé, aki még mindig a világ legjobb női versenyzője. Az osztrák *Wertl* továbbfejlődött, de *Pritzi* évről évre gyengébb.

A csehszlovákok, jugoszlávok, franciák, amerikaiak, svédek és vietnamiak férfivonalon számítanak a legjobbak közé, viszont nőivonalon gyengébbek a nemzetközi női élmezőnyénél. A csehszlovákok közt találjuk a legtöbb nagy nevet, de egyben a legtöbb öreg versenyzőt is. Ez persze *Andrealis*-ra és *Stipek*-re nem vonatkozik, ám a többiek, *Vana*, *Tereba* és *Slar* bizony már túl vannak a legjobb versenyzői koron. Egy-egy nagy játékra képesek még, de állandó csúcsmórára már nem. Fiataljaik pedig még mindig gyengébbek a fentiekénél. A jugoszlávok kiváló férfi csapattal rendelkeznek. *Dolinár* és *Harangozó* a szorosan vett legjobbak közé tartozik, *Vogrincz* és *Gabrics* pedig alig gyengébb náluk. A franciák sok klasszis játékosal rendelkeznek, de a legjobbak közé csak *Roothoft* és a jelenleg szivacsütővel játszó *Capiero* számít.

Az ő csapatukat sem a fiatalság jellemzi. Van egy komoly képességű női versenyzőjük, *Vater*. Az amerikai csapat javult az elmúlt években és ismét komoly játékerőt képvisel. Sok köztük a fiatal, de a küzdőképességük gyenge. A svédek sokat fejlődtek. Az eddig is kiváló *Flisberg* mellett *Johanson* és *Malmquist* is veszélyes ellenfélle vált. Nagyon jó kis csapatot ismertünk még meg a vietnamiakban. Éljátékosuk: *Mai Van Hoa* a legjobbakkal egyenlő.

*

Ezek a csapatok és versenyzők jelentik az élvonalat, de közel sem olyan nagy a különbség köztük és a többi csapat közt, mint a megelőző években. Nagyon nagy javulást mutatnak az eddig közepesnek és gyengének tekintett országok. Mint például Németország, Olaszország, Egyiptom, Brazília. Ma már egyik or-

szág csapata ellen sem lehet könnyűszerrel győzni.

Helyzetünk

Vizsgáljuk meg most a magyar csapat nemzetközi helyzetét. Férfi és női csapatunk egyaránt a nemzetközi élmezőnyben foglal helyet. Férfi csapatunkban még mindig csak *Sidó* és *Kóczián* jelenlenti az igazi klasszist, de az élvonalhoz tartozik már *Szepesi*, *Gyetzvai*, *Földi* és *Somogyi* is. A nők közül *Gervainé* és *Kóczián* Éva tartozik a nemzetközi élvonalba, de *Kerekesné* és *Simonnét* is a legjobbak közé számíthatjuk.

Szereplésünk, az elmúlt évi világbajnokságot véve figyelembe, megfelelt a várakozásnak. Ha figyelembe vesszük, hogy a világbajnokságot megelőző nemzetközi találkozókön a csehszlovákok, osztrákok és románok ellen mind férfi, mind női csapatunk győzött, a világbajnokságon pedig szinte minden számban ottvoltunk a legjobbak között, akkor elmondhatjuk, hogy a párthatározat szellemében sikerült a nemzetközi pozíciónkból már eddig is visszaszerezni valamit.

A magyar csapat felkészülését több szakmai hiba és sok külső, előre nem látható objektív nehézség akadályozta. Szakmailag nem vettük figyelembe, hogy egy kis-faradt, fásult, elsősorban idegileg nem kellően kipihent csapat kezdte meg a közös edzéseket. Ez a fáradtság abból adódott, hogy a versenyzőknek a világbajnokságok befejezése után éveken át nem volt lehetőségük kikapcsolódásra.

Mindig készült valamire a keret zöme. Mindig megkésve és mindig minden kikapcsolódás, pihenő nélkül kezdték meg válogatottaink a felkészülést.

Az edzések során nem vettük kellően figyelembe az egyes versenyzők adottságait. Eléggé sablonos volt az edzésterv.

Sújtott bennünket az elég rossz sorsolás is, számos kellemetlen külső körülmény (égghajlat, szállás, étellemezés). Néhány balszerencsés eredmény is zavart, gondolok itt elsősorban a férfi csapatnak a japánok elleni mérkőzésére, a *Sidó*—*Rozeanu* pár vereségére, *Sidónak* *Dolinár* elleni mérkőzésére stb. Ilyen körülmények között eredményünk megfelelőnek mondható, hiszen sikerült egy világbajnokságot nyernünk (vegyes-párosban *Szepesi* és *Kóczián* Éva

révén), valamint négy harmadik helyezést és egy ötödik helyezést. Sikerenk számít még az az erkölcsi győzelem, amelyet a férfi csapatunk aratott, valamint az, hogy mind az öt férfi játékosunknak sikerült bejutnia a legjobb tizenhat közé ebben az erős mezőnyben, holott például egyetlen csehszlovák versenyző sem tudott bekerülni.

A magyar csapat jó kollektívát alkotott a világbajnokság során, a versenyzők mindenben segítettek egymást, szurkoltak, küzdöttek egymásért. Szerény, udvarias magatartásukkal pedig igen népszerűvé váltak mind a közönség, mind a többi ország versenyzői körében. Csapatunkon látni

lehetett, hogy átérzi azt a nagy segítséget, amelyet kaptunk pártunktól és kormányunktól a felkészülés során és azt a szeretetet, amely a sportrajongók köréből árad felénk még táviratok formájában is.

Feladataink

A világbajnokság során sok tapasztalathoz jutottunk. Lemérhettük erőviszonyunkat, kiderültek erőnyelveink és hibáink. A feladatok a következőkben foglalhatók össze:

A jövőben kisebb létszámú kerettel kell foglalkozni, hogy az egyéni foglalkozás megfelelőbb legyen.

Még nagyobb figyelmet kell szentelni a szivacsütőnek. Tanulmányozni kell a különböző ütőfajtákat és játékmódokat.

Minden lehetőség ellen fel kell készülnünk.

Versenyzőinknek feltétlenül javulniok kell az adogatás terén.

Idejekorán ki kell alakítani és össze kell szoktatni különböző párosainkat.

Szakembereinknek és a válogatott versenyzőknek alaposan ki kell elemezniük a világbajnokságon tapasztalt hibákat. Meg kell keresni azokat a lehetőségeket, amelyek komoly munkával a jövőben még nagyobb eredmények elérését teszik lehetővé.

Bihari Tibor

HETVENÖT éves a magyar kerékpáros sport

Az 1880. év egyik verőfényes koratavaszi napján a budapesti polgároknak különös látványosságban volt részük.

A poros pesti utcákon egy kétkezes furcsa alkotmány gördült végig. Az első kerék többszörösen nagyobb volt, mint a hátsó. A kétágú acélvillába helyezett első kerék tejejére kormányt erősítettek, s a kerék tengelyére hajtókarokat szerelt az ismeretlen készítő. A két kereket a kormány alól kiindulva, hajlított acélső kötötte össze. A hajlított acélsővön fönt, a kormány mögött nyereg, abroncsokon tömör gumi.

Már maga ez a furcsa alkotmány is méltán keltett feltűnést, ám a pesti polgárokat mégis az ejtette ámulatba és készítette hol rosszálló, hol elismerő fejszólásra, hogy ezen az „állaton” — amelyet a már akkor is virágzó pesti humor menten kengurúnak keresztelt el — egy ember ült és karikázott.

Ez az ember Kosztovits László volt, aki hosszabb ideig élt Angliában és 1879. végén érkezett haza, hogy mint az egyik angolai kerékpárgár képviselője és az Angol Touring Club konzulja, megalapozza Magyarországon a kerékpár sportot.

A hangulatkeltést azzal kezdte, hogy a magával hozott magaskerekű „Ordinary” biciklijén sűrűn járta Budapest utcáit, eleinte nagy feltűnést, mosolyt, sőt hahotát, később már „csak” érdeklődést keltve. De hiszen éppen ezt akarta Kosztovits: érdeklődést keltetni. Csak természetes, hogy az új sporteszköz legelőször a sportemberek figyelmét vonta magára, akik új sportolási lehetőséget fedeztek fel abban és többen közülük Kosztovits közvetítésével rövidesen be is szerezték a már akkor is világszerte használt „Ordinary” magas kerékpárt.

És ezzel megindult Magyarországon a kerékpáros sport.

Az új sport jó néhány évig annak

csak egyik ágára, a turisztikára szorított. Az új sport művelői, noha különböző sportegyesületek tagjai voltak, közösen rendezték kirándulásait, amelyek hétről hétre népszerűbbek és látogatottabbak lettek.

Magyar kerékpáros sportról tehát 1880 óta beszélhetünk és ma 1955-öt írunk. Azóta pontosan 75 év telt el.

A magyar kerékpáros sport az idén üli meg 75. születés napját. Ritka évforduló ez, amelyet érdemes volna méltóan megünnepelni. Ez a jubileumi ünnepség legyen impozáns, ötletes, semmiesetre se sablonos. Legyen sokrétű és szolgálja a propaganda célt. Így ajánljuk:

1. Azzal lehetne kezdeni, hogy a társadalmi kerékpáros szövetség ezt az évet jubileumi évnak nyilvánítaná.

2. Meg kellene rendezni a „Kerékpáros nap”-ot, országsszerte.

3. Az esedékes országos értekezletet ebben az évben kiállításal kellene egybekapcsolni. Ezen be lehetne mutatni a kerékpár őseit, a Draiféle futógépet, a Michaux-féle velocipédet, a Bólyai-féle szerkezetet, a magaskerekű „Ordinary” bicikletet, a „Kangoroot”, a Starley-féle „Rover” kerékpárt és a mai, pillanatnyilag tökéletes kerékpárt. Miután múzeumban ilyen gépek nem találhatóak, ezeket természetesen el kellene készíttetni, még pedig 2—2 példányban.

4. A kiállításon 4—5 rajzon be lehetne mutatni a magyar kerékpáros sport fejlődését. A versenyzők, sportkörök számát, vidékre és fővárosra, férfiakra és nőkre, felnőttekre, fiatalokra és öregekre bontva fel kell kutatni azokat a fényképeket, amelyek érdekesebb sporteseményeket örökítenek meg és ezeket a fényképeket felnagyítva szintén el kellene helyezni a kiállítási terem falain. Táblázat tájékoztatná a kiállítás látogatóit arról, hogy melyik évben kik voltak a kerékpáros sport

bajnokai és kik voltak azok a versenyzők, akik bajnoki jellegű, klaszszikus versenyekben győztek. Ismét egy másik táblázat a különböző csúcsteljesítményeket és azok fejlődését ismertetné, még pedig első nyilvántartásbavételüktől a mai napig. Egy nagy tábla ismertesse a Magyar körverseny történetét. Be lehetne kérni a régebbi és mai egyesületek és versenyzők által nyert vándordíjakat, tiszteletdíjakat, okleveleket és érmekeket és ezeket is ki lehetne állítani, ami a kiállítás színességét emelné.

5. Budapesten pályaverseny, vagy bemutató keretében, esetleg a kerékpáros napon be kellene mutatni a fentebb felsorolt gépeket versenyzés közben. A bemutatón a résztvevők ezeken a gépeket korhű öltözékben indulnának. Az egész jubileum (kerékpáros nap, kiállítás stb.) eseményeit mozgókép felvételeken, vagy képvétítőkön meg kellene örökíteni.

6. A kerékpár fejlődése történetét szemléltető gépeket le kellene vinni vidékre is. A területi székhelyeken és még 4—5 nagyobb városban jubileumi háztömbkörűli versenyeket rendeznénk és a versenyek előtt felvonultathatnók ezeket a gépeket. A verseny útvonalán felszerelt hangszórók segítségével a felvonulás alatt ismertetni kell a kerékpár felállításának és fejlődésének történetét, majd helyszíni közvetítés formájában tájékoztatni kell a közönséget a verseny minden mozzanatáról.

7. Az ezidei bajnokságokat mind az országúton, mind a pályán jubileumi bajnokságokká kellene nyilvánítani és jubileumi érmekeket díjazni a győzteseket.

Ime néhány ötlet a ritka évforduló méltó megünnepelésére. Bizonyára akadnak sporttársak, akik újabb ötletekkel járulnak ahhoz, hogy a jubileum valóban impozáns és sokrétű legyen.

Szittyá Rezső

Néhány észrevétel a labdamozgás és az ütőfogás viszonyáról

Teniszünk az utóbbi években nem tartozott az eredményes sportágak közé. Ebben sok minden közrejátszik, de a következőkben mégsem az okok, érvek és magyarázatok sorához kívánok újabbakat fűzni, hanem a feljavulás egyik tényezőjére szeretném a figyelmet felhívni. Egyben néhány észrevétellel — amelyek az egésznek csak kis részét jelentik — ennek az eddig meglehetősen elhanyagolt tényezőnek a jelentőségére óhajtok rámutatni. Ez a tényező: az *elmélet*.

Az egyébként önmagukban is rendkívül értékes gyakorlati tapasztalatok manapság többnyire már nem elégségesek az amúgyis magasan járó teljesítmények további fokozására. Ma a mérhető sportteljesítmények fokozásában minden egyes tíz másodpercért, minden centiméterért kemény küzdelmet kell folytatniuk a sportág elméleti szakembereinek is. De így van ez a küzdősportokban és a sportjátékokban is. Ezeknek fejlesztése, eredményességének fokozása is igénybeveszi — a gyakorlaton alapuló tiszteletreméltó tudás mellett — az elmélet megállapításait s levonja belőlük következtetéseit.

A magyar teniszben az elméleti kutatások terén a harmincas években történtek ugyan tévoa kísérletek, ezek azonban később abbamaradtak. A tenisz-elméleti kérdések napirendre tűzéséhez kívánok hozzájárulni az alább következő néhány észrevétellel.

*

Mintegy negyedszázaddal ezelőtt Lacoste, a francia világbajnok sikerei nyomán, majd később a szintén világbajnok angol Perry stílusának követői között tért hódított az úgynevezett kontinentális vagy változatlan ütőfogás. Körülbelül erre az időre esik az „egyenes” alapütés szorgalmazása is az előrepörgetett, úgynevezett „kergetett” ütésekkel szemben. Mindjárt előljáróban le kell szegezni, hogy Lacoste versenyzői pályafutásának legnagyobb részében kemény föld-agyag pályán, Perry pedig gyepen érte el kiemelkedő sikereit. Mind a két pálya a gyors pályák közé tartozik.

A változatlan ütőfogásban az ütő húrozása — ha kezünket a legtermészetesebb helyzetben úgy tartjuk, hogy tenyerünk előrenéz — egy kissé nyitott. A húrozás tehát nem egészen függélyes síkú, hanem részutósan hátrafelé dől. Ha tehát egyenes ütést akarunk ütni, kezünkkel az ütőt egy kissé előre kell forgatnunk, tehát „zárt” kell. Ebben az esetben azonban tenyerünk már nincsen egészen az ütő nyele mögött (ami az ütő tökéletes megtámasztását jelenti), hanem egy kissé az ütő nyele fölé kerül. Ha nem egyenes, hanem előrepörgetett labdát akarunk ütni,

akkor az ütőt méginkább előre kell forgatni, s ekkor a nyél megtámasztása stabilitásából még inkább vesz. A változatlan ütőfogás hívei szerint ez a stabilitás-vesztés jelentéktelen s kétségtelen, hogy ezzel az ütőfogással sokan nagy eredményeket értek el, világbajnokok is lettek.

A világ jelenlegi tenisz-éltjátékosai túlnyomó többségben változtatott ütőfogással játszanak. Ebben a tenyér, függélyesen tartott húrozású ütő esetén, a nyél mögé kerül s megkönnyíti az enyhén vagy — szükség szerint — erősebben előrepörgetett ütések végrehajtását. Vizsgáljunk meg azonban a tényleg függetlenül néhány esetet a labda és az ütő találkozásakor, s nézzük meg annak hatását az ütőfogásra. (Eddig is, a következőkben is a tenyeres ütéseket vizsgáljuk, bár észrevételeink a fonákra is vonatkoznak.)

1. *Excentricitás.* A központon kívüli találat a teniszező egyik legnagyobb ellensége. Ha a játékos tökéletesen hajlja is végre ütészmozdulatát, de közben csak néhány centiméternyire ütője mértani központján kívül találja el a labdát, ez a központonkívülség, az „excentricitás” ütése röppályáját jelentősen befolyásolja — bizonyos esetekben.

Tegyük fel, hogy a labda vízszintes síkban, nagy sebességgel érkezik az — egyszerűség kedvéért — mozdatlan, függélyes síkú húrozásra. Ha a labda centrálisan, központosan találja el az ütőt, illetve ütőnkkel központosan találjuk el a labdát, a labda ugyanazon a vonalon pattan vissza mint amelyiken érkezett. Ha viszont a központonól néhány centiméternyire történik a találat, akkor a labda — minél nagyobb ez a központonkívülség, annál nagyobb mértékben — ütőnket elfordítani igyekszik. Az ütőnket kezünkkel kiforgatni törekvő forgató nyomaték az erő (a labda) „karjának” (a központonkívülség mértékének) növekedésével nagyobbodik.

Ismét tegyük fel, hogy ez az elforgató törekvés csak kis eredménnyel jár s ütőnk mindössze 5 fokkal fordul el. Minthogy az excentrikus találatok túlnyomó többsége az ütő középpontjától felfelé esik, az ütő a labda nyomására kissé hátrafordul, „kinyílik”. Am ha csak enyhén, 5 foknyira hajlik is hátra az ütő, ez — fix ütőt és egyenesvonalú labdamozgást feltételezve — azt jelenti, hogy tőlünk tíz méternyire a labda tervezett magasságánál 1,73 méterrel magasabban fog repülni. Ha ugyanis az ütő nem merőleges az érkező labda útjára, hanem azzal 5 fokos szöveget zár be, akkor a visszapattanás már nem 5 fok alatt, hanem kétszer ekkora szögben (a beesési merőlegestől jobbra is, balra is 5–5 fokos, tehát összesen 10 fokos szögben) következik be. Ez pedig a tg2 a értékének megfelelően, 10 mé-

teres távolságban 1,73 méter magasságnövekedést jelent.

Ha az ütőt nem tartjuk keményen a kézben, ez az elfordulás és az elfordulás következtében előálló irányváltozás minden excentrikus találat nyomán bekövetkezik. Gyengébb kezű, gyengébb csuklójú (főként fiatal, kezdő) játékosokkal azonban kemény ütőfogás esetén is bekövetkezik, ha az ütőfogás, tehát az ütő nyelének megtámasztása nem tökéletes. Miután az ütő nyelének megtámasztása a változtatott ütőfogás esetén tökéletesebb, mint a változatlan ütőfogásban, következik, hogy változtatott ütőfogás esetén, tehát akkor, amikor tenyerünk leg hosszabb átlója kerül az ütő nyele mögé, a központon kívüli találat nyomán előálló ütőelfordulás nehezebben s így ritkábban következik be.

Akkor is csökkentjük a központon kívüli találat káros következményeit, ha nem egyenesen, tisztán, pörgetés nélkül ütünk, hanem alapvető hátulsó ütészünként egy kissé előrepörgetett ütést választunk. Az előrepörgetett egy kissé zártabb ütőhelyzetet és egy kissé emelkedő ütővezetést igényel. Ha így ütünk, akkor abban a szakaszban, amelyben a labda rajta van a húrozáson, egy kissé visszacsúszik a középpont felé, s ez a visszacsúszás és a labdának adott pörgetés együttesen lényegesen javítja a központon kívüli találat hibáját. Egyenes ütés esetén hibajavításra csak a rendkívül kemény ütőfogás ad lehetőséget.

2. *Pörgeés.* Földetérése után csaknem mindegyik labda előrepörög. Még a tisztán, pörgeés nélkül ütött, sőt a nem túlerősen alávágott is. A labda ugyanis a földetéréskor előálló csúszó-súrlódás következtében átbukik a földdel való érintkezési pontján, s előre kezd forogni.

Az előre pörgetett labda az eléje tartott ütőről felfelé pattan el. Ezért az ilyen labdát egy kissé le kell nyomni. Nyitott ütőtartással ez némileg nehezebben megy, mint zártabbal. Ha saját alapütésünk is előrepörgetett, akkor a találat pillanatában nem nyílt, nem is teljesen függélyes, hanem hajszályira előrehajló és egy kissé felfelé vezetett ütő szolgálja jobban ezt az ütészmodot. Az ilyen ütészhez viszont szintén a változtatott ütőfogás alkalmasabb, bár kétségtelen, hogy erős csuklójú, erős kezű és nagy labdaérzékű játékosok változatlan ütőfogással is jól tudják végrehajtani az ilyen ütést.

3. *Ütés a felugrási ágban.* Régen a labdát akkor ütötték meg, amikor földetérése után másodszor kezdett a talaj felé közeledni. Ekkor a labdát egy kissé emelni kellett. Ennek az ütésznek a nyílt ütőtartás jól megfelelt, hiszen az ütő húrozása — a változatlan ütőfogásból következően — normál-helyzetben egy kissé

PÉNZÜGYI FEGYELEM, TAKARÉKOSSÁG

felfelé néz. Később a labdát a felugrás utáni tetőpontra ütötték. Ennek az ütésnek legjobban a függélyes helyzetű húrozás felel meg, hiszen a találat pillanatában a labda érintője (iránya) vízszintes, tehát merőleges a függélyes helyzetű ütőre. A korszerű teniszben a labdát igyekszünk emelkedési ágban ütni. Am ha ekkor is nyitott az ütőfogás, a labda — amely most nem lefelé, hanem még felfelé halad — magasra pattan az ilyen ütőről. Az ütő fejét tehát rá kell fordítani, rá kell nyomni a labdára. Az ilyen zártabb helyzetű húrozással való ütéshez — mint már láttuk — valamivel kedvezőbb a változtatott ütőfogás.

4. „Felpúposodás”. A mai laza talajú pályákon a labda, ha földetér, a megmozdított salakszemcsékből, a pálya legfelső rétegét alkotó anyagból egy kis felpúposodást gyűr maga elé. Ez a parányi dombocska azonban eltéríti a labdát szabályszerű felugrási szögétől, s arra kényszeríti, hogy a beesési merőleghoz közelebbre, tehát a vártnál nagyobb szögben, magasabba ugorjék. Miután a labdát a korszerű teniszben le kell támadnunk, a labdát általában elég magasan kell megütnünk az említett felugrás-eltérés folytán. Ez is egy kissé zárt, vagy legalábbis függélyes húrozást követel.

5. Használt labda. A Nemzetközi Tenisz Szövetség labdabizottságának hollandus elnöke, a teniszlabda egyik (vagy talán „a”) legnagyobb szakértője kísérletek alapján rámutat arra, hogy a használt (250—300-szor acélfálnak ütött) labda élekenben ugrik, rugalmasabb, mint az új. Érdekes diagramjainak, megállapításainak végső következtetése az, hogy a labdahasználat következtében előálló rugalmasság-különbsétek kiegyenlítését a labda előrepörgetése elősegíti, „ami valószínűleg egyik oka ezen ütés népszerűségének” — írja.

*

Ezek az észrevételek azt a nézetet igazolják, hogy, bár a változatlan (kontinentális) ütőfogásnak vannak kétségtelen előnyei s az ezzel a fogással játszó játékosok közül is sokan — többnyire gyepen, illetve kemény pályán — pompás eredményeket értek el, — bizonyos határozott előnyei a változtatott ütőfogásnak is vannak. A helyes felfogás tehát az, hogy a játékos egyéniségének, fizikumának s főként kéz-csukló-alkat konstrukciójának figyelembevételével azt a fogást válassza magának, amelyet megfelelőbbnek talál. Az egyenes ütést pedig helyesebb csak a játék döntő fokon való felgyorsítására tartogatni, míg az előkészítő ütéseket némi előpörgetéssel ajánlatosabb ütni. Ugyanígy a hosszúra irányított, előpörgetett ütés a legalkalmasabb a háléhoz futás előkészítésére is.

Kelemen Imre
főiskolai docens

(A Szakszervezetek Országos Tanácsa, a sportkörök felügyelő bizottságának tagjai, valamint a gazdasági ellenőrök részére tanfolyamot indított. A háromhetes tanfolyam résztvevőinek alkalmuk nyílt arra, hogy megismerjék és megértsék azokat a szempontokat, amelyek ellenőrző munkájuk során a legfontosabbak. A tanfolyam tapasztalatait Hámori Pál, a SZOT sportosztályának gazdasági vezetője a következőkben foglalta össze).

A tanfolyamnak igen sok résztvevője volt. Azt hiszem, jó munkát végeztünk, biztos vagyok benne, hogy az itt tanultakat a felügyelő bizottságok tagjai, valamint a gazdasági ellenőrök jól tudják majd hasznosítani sportkörükben. Szükségesnek tartom, hogy a tanfolyam anyagának néhány fontos kérdését nagyobb tömegek is megértsék, megismerjék. A Sport és Testnevelés hátsóháján ilyeneket szeretnék ismertetni az olvasókkal.

A felügyelő bizottság tagjainak és a gazdasági ellenőröknek a szigorú takarékoság elvét kell minden körülmények között szem előtt tartaniuk. Gondolunk elsősorban a felszerelésekre, a sporteszközökre. Ha ezeket helyesen karban tartják és a legkisebb szakadás, kopás esetén is azonnal javítják, a költségvetésben foglalt beszerzési összeg komoly százalékát megtakaríthatják. Itt természetesen rugalmasnak kell lenni. Ha ugyanis általában kiadott keretet bizonyos százalékkal esetleg emeljük, s ugyanakkor a felszerelés vásárlásában nagyobb összeget megtakarítunk akkor persze emelni kell a javítás összegét. Ismételten hangsúlyozni akarom azonban, hogy erre csak akkor kerülhet sor, ha százalékosan, összességében kimutatható a megtakarítás.

Mielőtt a szakosztályok költségvetésével foglalkoznánk, el akarom mondani, hogy az ellenőrzés során meg kell nézni, hogy egyes sportkörök hogyan osztották el az évi költségvetésüket. Vagyis a költségvetés hány százaléka a központi kiadás és hány százaléka a szakosztályoké. Sajnos, vannak még sportkörök, ahol ötven százalékot hagytak központi keretre és csak ötven százalékot adtak a szakosztályoknak. Ez helytelen. E tekintetben nem szabad engedményt tenni. Mindent el kell követni az ügyvitel egyszerűsítésére, nem engedhető

meg, hogy egyes sportkörök központja a bürokrácia melegágya legyen. Jól tudjuk, hogy ott, ahol nem egyszerű az ügyvitel, megszületik a bürokrácia. Mert hiszen mindenki csinálni akar valamit, hogy bizonyítsa: reá is szükség van

A szakosztályok költségvetésében szigorúan ellenőrizni kell a közlekedésre vonatkozó tervszámot. Meg kell nézni, — ez különösen a vidéki sportkörökre vonatkozik — hogy az utazások mindig a legrövidebb úton és a legrövidebb idő alatt történnek-e. A sportszempontok szem előtt tartásával meg kell vizsgálni az utazó csapat létszámát, továbbá azt, betartják-e azt a rendelkezést, amely szerint az utazó csapattal legfeljebb két vezető mehet és ebben a számban az edző is bent foglaltatik. Ugyanígy ellenőrizni kell, hogy az utazásokkal kapcsolatos étkezési és szállási díjak megfelelnek-e az előírásoknak.

Fontos ellenőrzési pont az úgynevezett értéknnyilvántartás. Hogyan kezelik a szakosztályi bérlvegeket, tagkönyveket és jelvényeket? Komoly összegek vannak ezekben a tételekben és a nyilvántartási könyvnek mindig egyeznie kell a készlettel. A leltárakra is vigyázni kell. Ne legyen egyetlen szakosztálynak se olyan sportolója, aki a felszerelést hazaviszi és felhasználja — nem sportcélokra. Persze vannak válogatóversenyek, s egyéb nagy sportesemények, amelyekre előre ki kell adni a felszerelést, viszont gondoskodni kell arról, hogy az a lezajlott sportesemények vagy edzések után azonnal visszakérüljön a szertárba.

A sportlétesítmények kihasználását és karbantartását is ellenőrizni kell a felügyelőbizottság tagjainak. Túrhetetlen, hogy egyes sportlétesítmények kihasználatlanul álljanak, ugyanakkor pedig nagy létszámú sportkörök ne tudjanak megfelelő edzést tartani — sportlétesítmény hiányában.

A felügyelőbizottság tagjai negyedévenként beszámolnak a sportkör taggyűlésének munkájáról és beszámolójukban mindig élesen rá kell mutatniok a hibákra, hogy a tagság lássa, hol vannak a bajok és minden egyes tag igyekezzék a hibákat kiküszöbölni. Azt hiszem, ha a felügyelőbizottságok feladatuk magaslatán állnak, akkor munkájukkal nagy lépéssel viszik előre a sport ügyét.

TIZ ÉV ALATT

1945

Több, mint 1000 budapesti diák vett részt a „Felszabadulás kupáért” vívott küzdelmekben, ahol kosárlabda, atlétika, labdarúgás és több más sportágban először mérték össze erejüket szervezett irányítás mellett Budapest fiataljai.

1946

Nagyjelentőségű esemény a magyar sport életében. Megindulnak a szovjet-magyar sportkapcsolatok felvétele érdekében a tárgyalások. A Szovjetunió előzékeny javaslatát nagy örömmel fogadják a magyar sport vezetői, sportolói és a szakszövetségek társadalmi munkásai. Alkalmat adódott, hogy magyar sportolók a helyszínen tanulmányozzák a nagy Szovjetunió sportéletét, amelyet egy negyedszázadon át nem volt alkalmuk megismerni, mert a felszabadulás előtt népellenes kormányaink, hatóságaink mesterségesen elzárták előlünk.

Atlétáink, teniszezőink nagy sikerrel szerepelnek Lengyelországban különböző nemzetközi versenyeken.

1947

Válogatott labdarúgóink Jugoszláviában 3:2 arányban legyőzik a jugoszláv válogatott csapatot.

Több sportágban külföldön szerepelnek sportolóink igen szép sikerrel.

1948

A balkáni és középeurópai játékokon Zágrábban birkózóink két bajnokságot szereznek.

Megrendezik a Sportoló ifjúság Szabadság-ünnepét. Az Üllői úti pályán hatalmas lelkesedéssel mutatják be tudásukat a sport ifjú kitűnőségei.

Világraszóló siker Angliában. Asbóth József többszörös teniszbajnokunk Wimbledonban bejut a világ legjobb négy teniszezője közé.

JÚNIUS

1949

Női és férfi törvívóink nagy sikert aratnak a prágai nemzetközi versenyen.

Tornásznőink Bukarestben szerepelnek kimagasló sikerrel.

Papp László és Bene László Oslo-ban ökölvívó Európa-bajnokságot nyer.

1950

Válogatott labdarúgóink Varsóban 5:2 arányban győznek Lengyelország labdarúgói ellen.

A Dolgozó Ifjúság Szövetsége alakuló kongresszusának tiszteletére sportoló fiataljaink nagyszabású országos versenyeket rendeznek. Az ország hat helyéről lelkes hangulatú ünnepek keretében indulnak Budapest felé a kongresszusi váltók a magyar dolgozó fiatalok üdvözlését hozva.

1951

A magyar vívók Stockholmban lebonyolított világbajnokságon hatalmas sikerrel szerepelnek. A magyar kardcsapat és Gerevich Aladár világbajnokságot nyer.

A berlini főiskolai világbajnokságra lelkesen készülnek sportolóink.

Kilenctagú magyar sportküldöttség utazik a Szovjetunióba az összszövetségi testnevelési és sportbizottság meghívására, hogy behatóan tanulmányozza a Szovjetunió sportjának szervezetét és módszereit.

1952

Róka Antal világcsúccsal nyeri az 50 km-es gyaloglóbajnokságot, közben 30 mérföldön is világcsúcsot gyalogolt.

Megalakul a Traktor sportegyesület szervező irodája. A falusi sportolók tábora nagy örömmel szerez tudomást új sportegyesületük, a Traktor megszervezéséről.

A Traktor a gépállomások, állami gazdaságok, erdő- és halgazdaságok sportolóit tömöríti egységes sportegyesületbe.

A SZOT országos atlétikai bajnokságán nagy sikerrel szerepelnek Budapesten a francia munkássportolók.

Atlétáink és úszóink a Szovjetunió meghívására Moszkvába utaznak, s ott, közös edzésben cserélik ki tapasztalataikat a szovjet úszóbajnokokkal.

Megszervezik a sportkörök általános szakosztályait, hogy sokoldalú testi képzést nyújtsanak azoknak a sportkörtől tagoknak, akik még nem kezdték el a rendszeres sportolást.

1953

A Moszkvában megrendezett kosárlabda Európa-bajnokságon férfi csapatunk az igen értékes II. helyezést szerzi meg.

A Budapesti Vasas nagy nemzetközi atlétikai versenyén bolgár, lengyel, norvég, svéd és finn versenyzők vesznek részt.

Tumpek a 100 m-es pillangóúszásban, Kettesi a 4×100 m-es vegyes úszásban, Gyenge Valéria a 800 m-es női gyorsúszásban új világcsúcsot ér el.

Sportolóink lelkesen készülődnek a bukaresti világifjúsági találkozóra.

1954

A milánói nemzetközi kosárlabda tornán az igen erős mezőnyben férfi csapatunk a II. helyen végez.

Női törvívó és férfi kardcsapatunk világbajnokságot nyer Luxembourgban. Az egyéni kardvívó világbajnokságot Kárpáti nyeri.

Kötelező nyomtatványok
Sportpropagandánál

BUDAPEST, VIII., RAKOCZI ÚT 57/a
Távbeszélő: 143-471, 143-468

Szervezési kérdések

A szakszervezeti sportünnepélyek problémái

Még sokan emlékeznek és örömmel gondolnak vissza a szakszervezeteknek tavaly augusztus huszadikán megrendezett látványos és hatalmas sportoló tömegeket megmozgató országos sportünnepélyére. Ezt a színpompás, lelket, szemet gyönyörködtető bemutatót a versenyek sorozata előzte meg. A szakszervezetek 1150 ünnepélyt rendeztek s a részvevők száma meghaladta a százezret. A kultúrmasorokkal átszőtt ünnepi sporteseményeken közel félmillió néző jelent meg, s nemcsak a sportkörök tagjainak, hanem egy-egy üzem dolgozóinak, vidéken pedig a községek lakóinak nyújtottak szórakozási és sportolási lehetőséget. A tavaly látottak és tapasztaltak igazolták parasztságunk egyre növekvő érdeklődését a sportolás iránt. Különösen a Traktor SE rendezte meg nagy sikerrel sportünnepélyeit, 250 községben közel százezer mezőgazdasági dolgozó vett részt ezeken mint néző, vagy mint versenyző. Egyes gyárakban (pl. a MÁVAG-ban) olyan nagy sikerrel bonyolították le a sportünnepségeket, hogy közkívánatra meg kellett ismételn.

Ebben az évben is megrendezik a szakszervezetek sportünnepélyeit. Hasznos tapasztalatok állnak tehát a szervezők, a rendezők rendelkezésére és ezeket a tanulságos tapasztalatokat bizonyára fel is használják majd a szakszervezeti szervek vezetői. A gyárak, üzemek és vállalatok sportünnepélyeinek gazdái, irányítói ugyanis a szakszer-

vezeti szervek. Tavaly azonban, egyes helyeken, ezek a szervek nem érezték át feladatukat és felelősségüket a szervezés, a hírverés terén. Ott, ahol a szakszervezeti szervek kezükben tartották az irányítást és lelkiismeretesen látták el feladatukat, az eredmény nem is maradt el.

A múlt évi tapasztalatok alapján dolgozták ki az ezévi sportünnepségek tervét. A SZOT elnöke különös gonddal hívta fel a szakszervezeti vezetőségek figyelmét a gondos előkészítő munkára. Ennek eredményeként a szakszervezetek országos elnökségei mindenütt megtárgyalták a rájuk háruló feladatokat, s megfelelő segítséget adtak elsősorban az üzemek, gyárak és vállalatok június 1-ig lebonyolításra kerülő ünnepségeihez. A sportünnepélyt szervező bizottság elnökének mindenütt a szakszervezet titkárát jelölték ki, ezzel is hangsúlyozni kívánták a szakszervezeti szervek felelősségét és jelentőségét e téren. A kiírás szerint a területi sportünnepélyeket június 15—június 30 között bonyolítják le, míg a szakmai sportünnepélyek július 1—17 között kerülnek sora. Augusztus 19—20-án rendezik meg a szakszervezetek záró, országos sportünnepségét ebben az évben is, az OTSB rendezésében.

A kapcsolatos sportversenyeket három sportágban rendezik meg: atlétikában, kerékpározásban és röplabdában. Tavaly nem fordítottak kellő gondot a kerékpár-versenyek szervezésére és lebonyolítására. A közhasználatú gépeken le-

bonyolított versenyekre nem mozgósították a dolgozókat megfelelően, holott nagyszűk munkahelyére olyan gépen jár be, amelyen a versenyen elindulhatnak. A röplabdázás igen népszerű a gyári dolgozók között. Tavaly mégsem keltették fel bennük eléggé a versenyzési kedvet. Mindezekre ügyelniük kell a szervezőknek az ezévi előkészítő, szervező munkában. Általában szívesen, nagy érdeklődéssel fogadták ebben az évben is a szakszervezeti sportünnepségek kiírásának hírért a dolgozók. Ezt az érdeklődést azonban még nem használták ki megfelelően a szakszervezeti és sportkört vezetőik. Sok helyen még mindig tárgyalnak, felhívásokat bocsájtanak ki, üléseznek, ahe-lyett, hogy megindulna a pályákon a sportélet.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy ott, ahol az üzemrészek, műhelyek, vagy sportszportok közötti versenyek bekapcsolásával rendezték meg a sportünnepséget, nagyobb számban tudták bevinni a dolgozókat a versenyekbe. A versenykedv serkentése tehát nagy lendítőkeréknek bizonyul. Ügyelniük kell azonban a szervezőknek arra is, hogy a szakszervezeti sportünnepségek jelentőségét ne szűkítsék le sportkörti ügygél! Az egyéni meggyőzésben, a szervező, az agitációs munkában vegyenek részt a szakszervezeti bizalmiak is. És ami a legfontosabb: a sportünnepségekkel egyidőben — a gyárakban, üzemekben, vállalatokban ne rendezzenek más összejövetelt, ünnepséget, vagy értekezletet;

egyeztessék az üzemi rendezvényeket, hogy a sportünnepségen biztosítsák a dolgozók részvételét.

Komoly feladat vár a sportünnepségek előkészítésében, lebonyolításában az üzemi DISz-szervezetekre. Tekintsék szívügyüknek az ünnepségeket a minőségi szakosztályok sportolói is, vegyék ki részüket a felkészítő, szervező munkából. Vonják be a versenyek lebonyolításába a játékvezetőket, versenybírákat, általában támaszkodjanak a rendezők a lelkes társadalmi sportaktívákra.

Az első lépcső, az üzemi, gyári és vállalati sportünnepségek után ne tegyenek pontot az ünnepségek irányítói. Találják meg a módot arra, hogy azok számára is biztosítsák a rendszeres sportolás lehetőségeit, akik történetesen nem vesznek majd részt a területi sportünnepségeken. Továbbra is serkentsék őket rendszeres sportolásra, rendezzenek számukra üzemek, vagy sportszportok közötti versenyeket; igyekezzenek belőlük az általános szakosztályt megalakítani, a sportszportokat kibővíteni. Képzésükhöz gondoskodjanak társadalmi edzőkről. A velük való szorgos, türelmes munkával növelni tudják — a párthatározat szellemében — a szakszervezeti sportmozgalomban részvevők tömegeit. Merítsenek a szakszervezeti sportünnepségek sorozatából lendületet a szakszervezeti szervek és sportkörök vezetői, az üzemek, gyárak, vállalatok sportéletének te- rebélyesítéséhez.

F. P.

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

Iskolai testnevelés

A testnevelési tantervek átdolgozásáról

Az iskolai testnevelési tantervek átdolgozása időszerűvé vált. A fejlődés megköveteli, hogy az 1951-ben készített tanterveket és az 1952-ben kiadott tantervi útmutatásokat a korszerű követelményeknek megfelelően módosítsuk és az iskolai testnevelés oktatási anyagát hosszabb időre megállapítsuk.

A munkálatok elvégzésére az OTSB elnöke — az oktatásügyi miniszterrel egyetértésben — elrendelte az OTSB mellett működő Testnevelési Tantervi Bizottság felállítását és kinevezte tagjait is. A bizottság elnökévé Cseke Dénes OM főelőadót, titkárává Sós István OTSB főelőadót, tagjaiul pedig Burka Endre OM főelőadót, Detre Pál PF tanárt, Enders Ede MTH testnevelő tanárt, Lindner Ernőné TF docenst és Raffel Zoltán OM főelőadót nevezte ki. A bizottság munkájába az egyes részfeladatok kidolgozásában még többen is bekapcsolódnak majd, a bizottság felkérése alapján.

A bizottság elsősorban azt a feladatot tűzte ki célul, hogy összegyűjtse a jelenleg érvényben lévő tantervekről kialakult véleményeket — az óvodától az egyetemig —, és bekérje az új tantervekre vonatkozó javaslatokat. Ezért az OM és az OTSB felkérte az egyes intézményeket, testnevelési felügyelőket és személy szerint egyes nevelőket, hogy véleményeiket, tapasztalataikat közöljék és a módosításra vonatkozó javaslatukat is tegyék meg.

A beérkezett vélemények arról tanúskodnak, hogy a felkértek igen behatóan, a kérdés komolyságához mérten foglalkoztak a válaszadással és igen részletes bírálatot adtak. Ezek a bírálatok igen hasznosak lesznek a további munkához.

Nem elég azonban csak az adatokat bekérni, azokat fel is kell dolgozni. A bizottság megkezdte a beérkezett anyagok feldolgozását, a megadott kérdőpontok köré csoportosítva a problémákat. A feldolgozás hosszabb időt vesz igénybe, mert nem olyan egyszerű a közel 500 oldalt kitevő vélemények

rendszerezése, számszerű formában történő rögzítése. A további munkálatokhoz azonban elengedhetetlenül szükséges a vélemények pontos rendszerezése. A tantervkészítés közben igen sok olyan kérdés merül fel, amelyet előbb elvileg kell tisztázni. Elég, ha csak néhányat ismertetünk: a cél pontos meghatározása, az anyag kiválasztás szempontjai, az anyagcsoportosítás formája, különféle tantervtípusok száma, a tantervi anyag feldolgozási formái (óravázlat, tanmenet, időegység), a centiméterekben kifejezhető eredmények országos viszonylatban történő megállapítása, stb.

Szükséges az is, hogy a legkorszerűbb külföldi tanterveket is megismerjük és azokból a felhasználható szempontokat hasznosítsuk. A bizottság mindent elkövet, hogy a lehető legjobb tanterveket készítse el, amelyek teljes mértékben a legkorszerűbb elvekre épülve figyelembe veszik a sajátos hazai körülményeket.

A bizottság a tantervkészítés elvi szempontjait a kidolgozás után az illetékes felsőbb szervek elé terjeszti jóváhagyás céljából. Gondoskodni kíván azonban arról is, hogy ezt a tanárság széles rétegeivel is megismertesse és velük megvitassa. Ezért e folyóirat hasábjain nyilvánosságra is hozza abban a reményben, hogy a nevelők megteszik hozzá észrevételüket. Csak így alakulhat ki olyan tanterv, amely a nevelők megértésével találkozók s amelyet a nevelők magukénak is éreznek.

A jó munkához idő kell s ez vonatkozik a tantervkészítésre is. A bizottság tagjai — a hivatali beosztásuk mellett — minden erejükkel a tantervkészítésben vesznek részt, nem akarják azonban a dolgokat elkapkodni, mert ebből semmi jó sem származhat. Ezért senki se várja, hogy esetleg már szeptemberre készen lesznek az új tantervek. Az új tanterveket gyakorlati kipróbálásnak is alá akarják vetni, ehhez is idő kell. De idő kell ahhoz is, hogy a tantervi anyag feldolgozása (útmutatások, kézikönyvek, irányító tanmenetek,

óravázlatok stb.) megtörténhesék. Csak akkor beszélhetünk majd az új tantervek életbeléptetéséről, ha mindezek teljesen készek és az iskolákhoz is eljutottak. Addig, természetesen, a jelenlegi tantervek maradnak érvényben.

A beérkezett vélemények általában helyes szemszögből véleményezik a tanterveket, van azonban néhány olyan kérdés, amelyet tisztáznunk kell, mert ezek félreértésre adhatnak okot, mint ahogy egyes véleményekben ez meg is mutatkozott.

Sokan felvetették az MHK követelmény és a tantervi követelmény közötti szintkülönbséget és kifogásolták ezek különbözőségét. Tudnunk kell, hogy a tantervi követelmények centiméterekben és másodpercekben kifejezhető „szintjei „közepes” (3) osztályzatú szinteknek felelnek meg, nem pedig 5-ös osztályzatú szintnek — mint ahogyan sokan ezt gondolják. „A megadott — közepes (3) — eredménytől eltérő érdemjegyek teljesítményi szintjeit a nevelő állapítja meg az egész osztály teljesítő képességének figyelembevétele alapján.” (Lásd Testnevelés az általános iskolában 554. oldal.)

Ilyenformán a tantervi követelmény nem lehetett az MHK szintjével azonos. Nem lehet azonos, mert a tantervet elméletileg minden tanulónak el kellene sajátítania a kötelező oktatás keretében, míg az MHK-ban önkéntesség alapján a jobbak veszek részt, miután itt magasabbak a követelmények. Az iskolai testnevelés nem közvetlenül, hanem közvetve szolgálta az MHK-t, az iskolai testnevelés egyéb feladatainak megvalósítása mellett. Az új MHK szabályzat és az új tanterv viszonyában természetesen más kapcsolat is lehetséges, ahogyan ezt az új helyzet majd megkívánja.

A tantervi bizottság ezúton köszöni meg mindazoknak a fáradozását, akik értékes észrevételeikkel, javaslataikkal hozzájárultak a bizottság munkájához.

Testnevelési Tantervi Bizottság

A TESTNEVELŐ TANÁROK SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSE BUDAPESTEN

A Központi Vezetőség 1954. decemberi határozata a testnevelési és sportmozgalmunk továbbfejlesztésének útjára és módszereire vonatkozóan is adott útmutatást.

A határozat különös gonddal foglalkozik az iskolák testnevelési és sportmunkájával. Leszögezi, hogy bár jelentősek ezen a területen is az eddig elért eredmények, még mindig igen sok a hiányosság az iskolai testnevelésben. Különösen vonatkozik ez általános iskoláinkra.

A hiányosságok megszüntetésének, az eredmények továbbfejlesztésének egyik igen fontos tényezője, hogy a tanulóifjúság testi nevelésével foglalkozóknak segítséget adjunk munkájuk további megjavításához, az állandó és folyamatos önképzésre való ösztönzés mellett, a szervezett szakmai képzés keretében. Az elmúlt évek során majd minden évben történt valami a továbbképzés érdekében, de olyan összefüggő továbbképzési rendszer, amelynek évek-re előre meghatározott programja lett volna, nem alakult ki.

Hiba lenne ha azt mondanánk, hogy eredménytelen volt az eddigi munka. Vannak eredmények és ezek az eredmények nálunk Budapesten lemérhetők a tanárok munkájában, eredményeikben. Megmutatkoznak ezek a tantervi anyag jobb megvalósításában, a tanmenetek készítésében, a tanítási anyag módszeres felépítésében. Fejlődés tapasztalható a helyes óravezetésben, a testnevelési órák gazdaságos kihasználásában. Eredményeket értünk el az alsótagozati nevelők testnevelési továbbképzésében.

Az eredmények jelentős részét azonban nem a hivatalos, úgynevezett továbbképzési napokkal, hanem bemutató tanításokkal, szervezett tapasztalatcseréikkel, az alsótagozatú nevelők részére a tanév végén rendezett kétéhetes tanfolyamokkal értük el. Ilyen módon folyt a munka Budapesten egészen az 1953-54. tanév befejezéséig. Az 1954-55. tanévre szóló tanévnyitó rendezetnek a szak-

mai továbbképzésre vonatkozó része a Fővárosi Tanács X. oktatási osztályának adta feladatul, hogy dolgozza ki a testnevelő tanárok szakmai továbbképzésének programját és tematikáját. Az utasítás értelmében el is készült egy tervezet. Periódikus rendszerben évi 60 óras továbbképzésben részesült volna minden évben a testnevelő tanárok 1/5-e, tehát 5 évenként került volna sor mindenikre. Ez a továbbképzési rendszer azonban csak elméleti szakosokkal került megvalósításra, mivel a Budapesti Ped. Továbbképző Intézetnek nem volt költségvetési fedezete a testnevelők részére.

Miután fenti okok miatt nem tudtuk szervezett formában a továbbképzést megvalósítani, másik megoldást kellett keresni, olyant ami mégis nyújt valamit a testnevelő tanárok részére. Úgy gondoltuk, hogy a Továbbképző Intézet előadásorozatába kapcsolódunk be és havonta egy előadást tartunk a testnevelő tanárok részére. Sajnos ezt sem sikerült megvalósítanunk, így az

idén eddig mindössze négy előadást tartottunk.

Az előadások megtartásával elsődrendű célkitűzésünk az volt, hogy iskolai testnevelésünk legégetőbb problémáit, aktuális kérdéseit tisztázzuk. A következő előadásokat tartottuk meg:

1. Az iskolai testnevelés és sport feladatai a hazafiságra nevelés területén.

2. Sportünnepélyek szervezése és tartalma. Az 1954. évi nagy moszkvai sportünnepély tanulságai.

3. A testnevelési órák előkészítő részének problémái.

4. Az osztályozás problémái az iskolai testnevelésben.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a testnevelő tanárokat érdeklik a felvetett problémák.

Legnagyobb érdeklődést az osztályozás problémáival, azok megoldásával, foglalkozó előadás váltotta ki. Ezen az előadáson 120 testnevelő tanár jelent meg és igen sokan szölközött hozzá a felvetett kérdésekhez. Első alkalommal nem is tudtuk a vitát lezárni, hanem egy következő alkalommal folytattuk és az osztályozás kérdésében sikerült közös

nevezőre jutnunk, amely teljes egészében megegyezett az útmutatóban leszögezett elvekkel.

Ez a tanév sem múlt el tehát teljesen eredménytelenül a továbbképzés tekintetében, hiszen az előadásokon kívül foglalkoztunk az alsótagozati nevelőkkel, az óvónőkkel, befejeztük a gyógyító testnevelők szakmai továbbképzésének egy fejezetét. Mégis azt kell mondanunk, hogy a testnevelő tanárok munkájához kevés segítséget tudtunk adni.

Nem szabad azonban belenyugodnunk abba, hogy a következő tanévben is csak ilyen hézagpótló megoldásokkal pótoljuk a továbbképzést, amelyre bizony igen nagy szükség van. Az illetékes szerveknek az Oktatásügyi Minisztériummal és az OTSB-val mindent el kell követniök a párthatározat értelmében a testnevelők szakmai továbbképzésének megoldásáért.

Jámbor Gyula
Budapesti Főv. Okt. Oszt.
Testnevelési Csoport
vezetője

Diákok, tanuló fiatalok!

PÁLYÁZZATOK!

Diák-olvasóink részére pályázatot írunk ki. Pályázatunkkal az a célunk, hogy tanuló fiataljainknak lehetőséget nyújtsunk ahhoz, hogy sportjuk és testnevelésük ügyéhez hozzájárulhassanak, és problémáikat, egyben eredményeiket megismerttessék, s kapcsolatot teremthessenek folyóiratunk segítségével maguk között, valamint a diák-testnevelés ügye iránt érdeklődő tömegek között.

A feladat: számoljanak be arról, hogyan sportolnak, hogyan edzik testüket, miben áll a testnevelésük. Írjanak helyzetükről, problémáikról, számoljanak be jó és rossz tapasztalataikról, mondják el, mit kifogásol-

nak, minek a hiányát érzik, s vizsont miben látják sportolásuk és testedzésük legfőbb biztosítékát, elősegítőjét.

Közvetlen hangot, őszinteséget és egy kis elmélyülést kérünk.

Az ügyesebb és tanulságosabb pályázatokat lapunk hasábjain közölni óhajtjuk, s a legsikeresebb pályaműveket díjazzuk is. I. díj 500,—, második díj 300,—, harmadik díj 200,— forint.

*

A pályaműveket ez év szeptember 1-ig kell beküldeni a következő címre: Sport és Testnevelés szerkesztősége, Budapest VIII., Baross tér 2.

A TESTNEVELÉS ÉRDEMJEJYE

Az iskolai értesítők kiosztása után egyre nagyobb hullámokat ver fel a testnevelés érdemjegyei körül kialakult vita. A testnevelésből kapott érdemjegy ugyanis egyenlő értékű a többi tantárgy érdemjegyével s így nem közömbös sem a szülőknek, sem a tantestületeknek, hogy milyen érdemjegyet kap a tanuló. Sok szülő nincs megelégedve a gyermeke testnevelési érdemjegyével, mert ez leonthatja az általános tanulmányi eredményt. A szülők ilyen esetekben elégedetlenségük kifejezést adnak, nemcsak élszóban, hanem levelek formájában is, és kifogásolják a testnevelés egyenlő értékű elbírálását az egyéb tantárgyakkal.

De nemcsak a szülők körében hallhatók az elégedetlenség hangjai, hanem az iskolán belül, a tantestület körében is. Előfordul ugyanis, hogy a tanuló csak testnevelésből kapott gyengébb érdemjegyet, vagy csak a testnevelés érdemjegyét kellene felfelé javítani, hogy jobb tanulmányi eredményt érjen el. A szaktanár ragaszkodik az általa megállapított érdemjegyhez, azt jogosnak és igazságosnak tartja, és így kiéleződik a helyzet a tanár és a tantestület, igazgató között. E probléma ma már átlépte az iskolák küszöbét és országos problémaként kezd felmerülni, legalább is erről tanúskodnak a lapokban, folyóiratokban elég gyakran olvasható kifakadások, hozzászólások, vélemények.

Nézzük meg e kérdést az érdekeltek: a szülők, a tantestületek, a tanárok és a diákok szemszögéből.

A szülők egyrésze úgy gondolkozik, hogy a „torna” (helyesen: testnevelés) mint „mellékárgy” osztályzata miért befolyásolja a tanuló előmenetelét. Sokan azt hangoztatják, hogy ehhez „képesség” kell. Mit csináljon a szerencsétlen gyerek, ha „nem született bajnoknak”, ha nem rendelkezik olyan adottságokkal, amelyek a követelmények teljesítéséhez szükségesek.

Még a nevelők is „ügyességi”, „készségi” tárgynak tekintik a testnevelést, a rajzot és az éneket, amelyekhez „veleszületett képességek” kellene.

Nem vállalkozhatunk itt e kérdés részletes tárgyalására, csupán a testnevelés szempontjából szeretnénk néhány elvi kérdést tisztázni.

Mindenekelőtt számoljunk fel a „veleszületett képességek” hamis elméletét. Az iskolai testnevelés olyan követelményt támaszt a tanulóval szemben az életkorának megfelelően, amelynek teljesítéséhez nem kellene „veleszületett képességek” már csak azért sem, mert a szocialista pedagógia ilyen nem is ismer. Nem „veleszületett képességek” döntik el, hogy „jelest” vagy „elégségest” kap-e a tanuló, hanem a szorgalma, a gyakorlással járó fejlődése. Maguk a képességek is,

mint mondtuk, bár a természeti rátermettségtől is függenek, *mindig a fejlődés eredményei*. „Minden képesség annak a tevékenységnek a folyamán fejlődik ki, amelynek gyakorlásához szükséges, és elsősorban a tevékenység megtanulása folyamán” — állapítja meg Tyeplov szovjet pszichológus.

Testnevelésnél is — mint a nevelés egyéb területén — követelményt támasztunk a tanulóval szemben, érvényesítve azt a makarenkói elvet, hogy követelmény nélkül nincs nevelés. A testnevelésre is áll az a megállapítás, hogy: „A tanulóknak ezért meg kell győződniük, hogy feladataikat, ha dolgoznak, meg tudják oldani. Ennek előfeltétele, hogy olyan reális feladatok elé állítsuk őket, amelyeket képesek megoldani, s ha szükséges, segíteni kell őket a nehézségek leküzdésében.” (Mód Aladár: Közoktatásunk időszerű kérdéseihez. Pedagógiai Szemle, 1955. 1. sz.)

Kétségtelen, hogy a testnevelési követelmények jó teljesítéséhez is szükséges bizonyos rátermettség. Ez nem egyenlő mértékben található meg a tanulóknak, de vajon egyenlő mértékben van-e meg az egyéb tantárgyakhoz szükséges rátermettség is? Nincsen meg egyenlő arányban, de szorgalommal, gyakorlással, kedvező ráhatások folytán kialakíthatók azok a képességek, amelyek révén a tanulók megfelelhetnek a velük szemben támasztott követelményeknek.

A főbb fizikai képességek, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség — igen nagymértékben fejlesztethetők és szinte szemlélatomást növekszik ezek eredményeképpen a teljesítőképesség is. A testnevelés tanításának ez az egyik legnagyobb értéke, — a belső szervek egészséges működésének biztosításán, a mozgásszervek megerősítésén és az értékes erkölcsi-akarati tulajdonságok kifejlésztésén kívül. Ez jelent lendítő erőt a tanuló, sőt a tanár számára is.

Az iskolai testnevelés olyan követelményt támaszt a tanulóval szemben, amelynek egyrésze másodpercekben és centiméterekben jut kifejezésre. De csak egyrésze. A másik része olyan, amelyet ilyen mérhető módon nem lehet megállapítani, bár ezek is fizikai teljesítmények, pl. kötélmászás, talajon elvégzendő gyakorlatok stb. Am a fizikai teljesítőképészen felül még egyéb tényezők is befolyásolják az érdemjegyet, így a tanuló közösségi munkája (példamutató magatartása az ifjúsági sportszervezetekben, az MHK-ban, stb.), valamint az orvosi csoportbeosztása, amely három féle lehet, úgymint „A”, „B” és „C”. Az „A” beosztású erős, a „B” gyenge, akit részlegesen felmentünk egyes gyakorlatok alól. A „C” telje-

sen felmentett. A közösségi munkából azonban mindhárom egyformán kap egy részlet-érdemjegyet, akár csak pl. magasugrásból. Az orvosi csoportbeosztásnál pedig pl. a „B” osztályozású tanulóktól csak a gyakorlat kivitelezését követeljük meg, eredmények nélkül. A „C” osztályozású tanuló pedig csak elméleti ismeretekből kap érdemjegyet. Befolyásolja még az érdemjegyet a tanuló szorgalma, a fejlődése, s az is, ha a közeparányos számszerű eredmény megállapításakor tizedes számok mutatkoznak. Szorgalom, fejlődés esetén jobb érdemjegyet kap a tanuló.

A testnevelés érdemjegyének megállapításában tehát több tényezőt kell figyelembevennie a tanárnak, még olyanokat is, amelyeket az egyéb tantárgyaknál nem vesznek figyelembe, pl. a fizikai állapotot, pl. a vérszegénységet, vagy az idegrendszer állapotát, amelyeknek pedig a szellemi teljesítőképésre döntő befolyásuk van.

Az érdemjegyek megállapításáról szóló módszertani útmutatás megállapítja, hogy „a tanulók elbírálása még a mérhető eredmények mellett sem mechanikus eljárás, hanem a nevelő kezében komoly *nevelési eszköz legyen*”. Ha tehát lelkiismeretesen hajtja végbe a nevelő ezt az utasítást, eljárásával a tanuló egyetemes neveléséhez is komoly mértékben járul hozzá.

A testnevelési érdemjegy megállapítása tehát komoly elvi megfontolásokon alapul. A testnevelésnek a többi tantárgy érdemjegyével azonos elbírálása ma még egy kissé szokatlanul hat egyes szülőkre, de még egyes tantestületekre is, pedig már közel öt éve van ez így. Táplálja az idegenkedést a régi liberális gondolkodás, amely a testnevelést leértékelte és így érdemjegyet sem tekintette a többi tantárgyával azonosnak. E helytelen felfogást ki kell irtanunk.

A szocialista nevelés egyik legdöntőbb alapelve a *sokoldalúság*. Ezért egyenlő értékűnek tartja a nevelés minden főbb területét: az értelmi, a politechnikai, az erkölcsi, a testi és az esztétikai nevelést, amelyek hozzájárulnak a sokoldalú ember kialakításához. Ha ezek közül valamelyiket is elhanyagoljuk, már nem tudjuk maradéktalanul megvalósítani a nevelés célját. A testnevelést tehát a nevelés egyik fő területének és így a nevelés szerves részének kell tekintenünk és érdemjegyeit is azonosan kell minősítenünk a nevelés egyéb területeinek érdemjegyével.

A tantestületekben is elkerülhetők lehetnek a viharos összekapások, amikor módosítani akarják, illetve módosítják is a testnevelés érdemjegyét. Itt az lenne a helyes, ha mind az igazgatók, mind a tantestületek, felszámolnák a testneveléssel

szemben tanúsított liberális álláspontjukat, tanulmányozták a testnevelés osztályozásáról szóló előírásokat és ha tisztában lennének a testnevelés jelentőségével a nevelés egészében. Sok helyütt e téren nincs is baj. Vannak igazgatók, akik az idevonatkozó előírásokat ismerik és még a testnevelőket is ellenőrzik. (Budapest, XIV., Teleki Blanka lg.) Békés megyében igazgatói értekezleten tárgyalták meg e kérdést. Ilyen helyeken nincs is baj és nem is jártak el helytelenül. Munka és eredmény nélkül nem változtatják meg az érdemjegyet. Az önkényes, alapel nélküli elbírálásnak az erkölcsi nevelés szempontjából romboló hatása lehet.

A tanár az értékelő, a bíró, aki „adja” az érdemjegyeket (pedig ezt a tanuló érdemli ki), ezért az ő szerepét állítják a kérdés középpontjába. A tanár eljárását kötik az utasítások, igyekeznek tehát azoknak eleget tenni. A tanárok többségével e téren nincs is baj, de találunk olyanokat is, akik nem járnak el mindig helyesen. A leggyakoribb hiba, hogy nem tartják be az előírásokat. Egyéni elképzelés alapján osztályoznak, ami a legtöbb esetben nem jó. Vagy csak a számszerű eredményeket veszik figyelembe és nem veszik figyelembe a tanuló orvosi csoportbeosztását, a közösségi munkáját, a szorgalmát stb. A tanuló általános magatartását a testnevelési érdemjegybe számítják be és nem a „magatartás” érdemjegybe. Hiba, ha a nevelők nem gondoskodnak elég gyakorlati lehetőségéről, nem közlik idejében az ún. „ellenőrző gyakorlatokat”, amelyekből számot kell adniuk a tanulóknak. Egyszóval nem járnak el módszeresen.

Minden szépitgetés nélkül megállapíthatjuk, hogy a nevelők helytelen eljárása igen nagymértékben esik latba a helyzet elmérgesedésében. Több gondossággal, odaadóbb munkával, nagyobb felelősséggel, jobb eredményt lehetne elérni. Fokozottabb ellenőrzésre is szükség lenne az igazgatók és a felügyelők részéről.

A diákoknak tudomásul kell venniük, hogy a testnevelésből is meg kell dolgozniuk a jó érdemjegyért éppen úgy, mint bármelyik más tantárgyból. Ne számítanak arra, hogy a tantestület majd kihúzza őket a „csávából”.

Tanúsítsanak több szorgalmat, gyakoroljanak többet és akkor majd tapasztalják ugrásszerű fejlődésüket. Ezzel saját érdeküket szolgálják, mert ahogyan maguk látják hasznát a többi tantárgyban mutatott előhaladásnak, úgy tapasztalják majd a testneveléssel járó fizikai és akarat-erkölcsi tulajdonságok fejlődését és ezek kedvező hatásait. A rosszabb érdemjegyért ne a tanárakra, hanem magukra vessenek. Ne hivatkozza-

nak Ady Endrere, aki visszaemlékezéseiben így ír: „Diákkoromban meg akartam verni a tornatanáromat, mert hármás-elégséget rondított bele a mindenből jeles bizonyítványomba.” (Vallomások és tanulmányok, 90. old.) Hogy ki volt ott a hibás, nehéz lenne megállapítani. A ma diákja minden esetre más körülmények között készülhet fel. Elsősorban rajta múlik, hogy milyen eredményt ér el. Az öntudatosabb része vissza is utasítja azt, hogy minden erőfeszítés nélkül az ölébe hulljon a tantestület helytelen eljárása következtében a jobb érdemjegy. Feladat vár az iskolai DISZ-szervezetekre is, a felvilágosító munka területén.

A kirívó esetek után nem szabad az általánosítás hibájába esnünk és azt gondolnunk, hogy általános jelenséggel állunk szemben, még ha országos viszonylatban merül is fel a probléma. Nem árt azonban, ha már a kezdet kezdetén rámutattunk a helyes értékelésre. Osztályozzuk tehát a tanulókat testnevelésből is — de helyesen. Becsüljük meg azt az érdemjegyet, amit a tanuló szorgalmat, erőt, kitartást követelő folyamatos munkával ér el. Ennek megmutatkozik majd a jó hatása mind az egyén, mind a társadalom életében.

Soós István

Megjelent a „Testneveléstudomány” első száma

Jelentős lépést tettünk a magyar sport-sajtó fejlesztése terén: megjelent a Testneveléstudomány első száma. A Testnevelési Tudományos Tanács folyóirata, mint Lissák Kálmán dr., a TTT elnöke a Beköszöntőben leszögezi: fórum kíván lenni, amelyen a testneveléssel kapcsolatos tudományágak művelői vizsgálataikról beszámolhatnak, a külföld szakembereivel a kapcsolatot felvehetik.

Az első szám tartalmát vizsgálva jogos bizakodással tekinthetünk az új sportfolyóirat munkája elé. A tetés, 120 oldalas folyóirat a TTT megalakulásának előzményein és az alakuló ülésen elhangzott fontosabb beszédeken kívül máris néhány alapvetően fontos sporttudományi témát vetít az olvasó elé.

Grubich Vilmos dr. és Baráth György dr. az emberi szervezetnek a sporttevékenységgel kapcsolatos kloridforgalmáról közölnek fontos adatokat. M. A. Cserevkov a testnevelés lényegbevágó összefüggéseit tárgyalja az értelmi neveléssel. Az ökölvívás, az úszás, a labdarúgás és az atlétika kiváló szakemberei sportáguk egy-egy közhasznú edzési, technikai jellegű kérdését vetik fel. Nemessuri Mihály a gyógyító testnevelés morfológiai-funkcionális alapjáról cikkeznek.

Már ebből a néhány kiragadott hivatkozásból is nyilvánvaló, hogy a Testneveléstudomány címéhez mel-

tőan valóban tudományos megalapozottsággal és igényességgel akarja betölteni hivatását. Ezt a tevékenységét hasznosan egészíti ki a folyóirat Szemle és Figyelő rovata. E rovatokat a szerkesztőség részben a külföldi szakirodalom ismertetésének, részben a hazai sportnyelv tisztításának és sporthagyományaink továbbfejlesztésének szenteli. Különösen örvendetes a Szemle rovat hézagpótló működése, — a lap olvasói bizonyára elismeréssel fogadják a jelenleginél is több szemelvényt, illetve ismertetést a külföldi rokon-sajtóból.

Magától értetődik, hogy egy új vállalkozás, egy új kísérlet nem jelentkezik azonnal kifogástalan módban. Úgy érezzük, a Testneveléstudomány első számának is vannak hibái. Különösen az vitás, vajon a cikkek mindegyike megüti-e a tudomá-

nyos mértéket. Egyszerű edzői tapasztalatcsere, amiben még csak újítás sincs, aligha lehet a lap cikkanyaga. Szakembereink, oktatóink olyan kísérletezései és kutatásai, amelyek nem lépik túl a próbálkozásokat, s azok a gyakorlati jellegű kísérletezések, amelyeknek nincs tudományos megalapozottsága és tudományos jellege, — nem valók kifejezetten tudományos folyóiratba.

Mindent egybevetve azonban a Testneveléstudománynak a vitatható pontoktól eltekintve kiválóan szerkesztett első száma nagy nyereség és reménytelni hajtása az utóbbi időben általában is fejlődő tendenciát mutató sportirodalmunknak. Mind a testneveléstudományok művelői, mind a sportmozgalom gyakorlati szakemberei nevében további jó munkát kívánunk az új lapnak.

T. A.

Külföldi ismerősének, rokonának örömet szerez,
ha előfizet az alanti lapok bármelyikére

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultúra 45.790057 K. 91” számú csekk-számlájára.

Képes Sport 60 Ft. félévre
Magyar Sakkélet 22 „ „

Népszerű Sport 126 Ft. félévre
Sport és Testnevelés 24 „ „

Új sportkönyvek

Forint

EGYSÉGES SPORTNAPTÁR és az országos bajnokságok versenykiírása az 1955. évre. füzve 15,—

*

Minősítő tornagyakorlatok az 1955. és 1956. évre füzve 30,—

*

Minősítő gúla és akrobatikus tornaversenyek kötelező gyakorlatai az 1955—56. évre füzve 18,—

*

KEREZSI ENDRE: Tornaversenybírák kézikönyve füzve 15,—

*

Kosárlabdázás versenyszabályai füzve 7,—

*

A MAGYAR SPORT AZ EREDMÉNYEK TÜKRÉBEN 1945—1953. füzve 50,—

*

MEZEI-PÁLI: Pilisi útikalauz (II., bővített kiad.) füzve 15,—

*

GYESIN: A sportoló orvosi ellenőrzése és önellenőrzése füzve 5,—

*

NYIRÓ GYÖRGY: Atlétikai versenyek rendezése füzve 5,—

ELŐKÉSZÜLETBEN

A labdarúgás szabálykönyve (II., bővített kiadás)

*

A röplabdázás szabálykönyve (A nemzetközi szabályokkal bővített kiadás)

*

A magyar sport az eredmények tükrében, 1954

*

BÁRÁNY ISTVÁN: Athéntól Torinóig (A magyar úszó-sport eseménynaplója)

*

CSAPLÁR ANDRÁS: Hosszútávfutás

*

DORNYAY-ZÁKONYI: Balatonfelvidéki útikalauz

*

SEBES GUSZTÁV: A magyar labdarúgás

Kaphatók valamennyi állami könyvesboltban és az üzemi könyvpropagandistáknál.

Szakkönyvesbolt Budapest: VII., Rákóczi út 64.

VÍZSZINTES:

- A nyíl irányában folytatva: Legnagyobb, legdicőségesebb eredménye
- Két kiváló sportolónk: 1. sokszoros válogatott kosárlabdázás, 2. válogatott rúdugró-atlétánk
- Egykor használt görbe török kard
- Kukoricát kézzel őröl
- Szovjet kalapácsvető világainok nevének első három betűje
- Megfordított gyerekköszönés
- Igekötő
- ZMC
- Attila, Etele — német neve
- Ötödik lett a berni EB-n 800 m-en
- Ilyen állat például a ló
- Fordítva: a mai napig
- Luxembourgi olimpiai bajnok
- Tobzódni kezd!
- YVR
- Hegedű-tartozék
- Használhatatlan holmi, ford.
- Kánaán része
- Vadászni kezd!
- Mondabeli király
- Ikerszó első fele (nem nagy kedvvel, csak épen hogy).
- R-rel — fontos fém
- Az 1954. évi atlétikai bajnokságban rajta kívül ezek voltak a bajnokságot nyert 4x400 m váltó tagjai (a 4. és 10. kockába kettősbetű!)
- Nátrium vegyjele
- Elborít
- A Bp. Dózsa labdarúgó kapusának nevéből három betű

- Egymásutáni magánhangzók
- Minden moziban játszószák (csak a mássalhangzóktól)
- Tiltó szó
- Ugyanaz — röviden
- Hónaprővidítés
- A legegyszerűbb gép
- Csont — latinul
- Egykori néger 100-as világrekorder
- Például egy hivatal rendezését tartalmazó lista
- Fordított tiltószó
- Sokszoros osztrák válogatott labdarúgócsatár nevének magánhangzóit
- Össze-vissza rág
- Fél neon
- Sir Józseffel együtt tartja a 100 m-es síkfutás magyar csúcsát (az első kockába kettősbetű)
- Hajdani UTE-labdarúgó-csatár

FÜGGŐLEGES:

- Legjobb eredménye (utolsó kockába kettősbetű)
- Kiváló színművésznünk teljes neve
- Válogatott atlétánk
- Európai főváros (első betűje hiányzik)
- Ismert tér Párizsban — fonetikusan
- Névelős égitest
- BGN
- Latin kettős magánhangzó
- Össze-vissza jár
- Monzai részlet
- Felkavarva mos!
- Fordítva: sokszoros válogatott olasz labdarúgó

- Fontos gyógyszer nevének első fele
- Váz betűi, keverve
- Ritka férfinév
- Erősen megközelítem (két szó)
- Régi nép és építészeti stílusa
- Inhalálni kezd!
- M
- Nem megy el
- Női becenév
- Nulla
- T-vel hajórész
- Itt született, akiről szó van
- Oszi jelenség (a fáról eszünkbe jut)
- Edzője, egykor maga is híres futó
- Ritka női név
- A Bp. Honvéd egyik tartaléktájkosa, magánhangzók nélkül
- S. V.
- Szájban van
- Eltiltás része
- Napszak
- Kelet — Berlinben
- Régi sportegyesület
- Női becenév
- Egy — Londonban
- Jugoszláv város
- Érc — németül
- Igen, egy baráti nép nyelvén
- Ótszáz — római számmal

Beküldendő a vízszintes

- 17., 28., 34., 48., 61., 71., 72. és a függőleges 1., 3., 12., 34. és 38. Határidő: június 10. Cím: Sport és Testnevelés szerkesztősége, Budapest, VIII., Baross tér 2.

Adatok és eredmények

A magyar sport nemzetközi eredményei

(1955 ÁPRILIS)

ÁSZTALI TENISZ

Utrecht (Hollandia), április 15—25. Világ bajnokságok. *Női csapat* (két-szer két egyéni és egy páros számból) 1. Románia (Rozeanu, Zeller, Szász né) 4 p, 2. Japán 2 p, 3. Anglia 0 p. Magyarország győz Skócia ellen 3:0 (Kerekesné, Kóczián É. és a Simonné-Kóczián pár), Bulgária ellen 3:0 (Kerekesné, Jávorné), Belgium ellen 3:0 (Kóczián É., Simonné), Dánia ellen 3:0 (Kóczián É., Simonné és a Kerekesné-Jávorné pár), Jugoszlávia ellen 3:0 (Kóczián É., Kerekesné és a Simonné-Kóczián pár), veszt Románia ellen 3:0 (Kóczián É., Kerekesné és a Simonné-Kóczián pár), ezzel a csoportban II. lett, a döntőbe nem jutott be. — *Férfi csapat* (háromszor 3 egyéni számból) 1. Japán, (Tanaka, Tomita, Ogimura, Tamasu), 2. Csehszlovákia, 3. Magyarország és Anglia. Magyarország győz Portugália ellen 5:0 (Sidó, Kóczián J., Szepesi), Svédország ellen 5:4 (Kóczián +3, Sidó +1 —2, Szepesi +1 —2), Dánia ellen 5:0 (Földy, Kóczián J., Sidó), Írország ellen 5:0 (Sidó, Szepesi, Földy), Finnország ellen 5:0 (Kóczián J., Szepesi, Somogyi), Bulgária ellen 5:0 (Sidó, Kóczián J., Szepesi), Egyesült Államok ellen 5:2 (Kóczián +2, Sidó +2 —1, Szepesi +1 —1), majd az elődöntőben Magyarország veszt Japán ellen 5:4 (Sidó +3, Kóczián +1 —2, Szepesi —3), a döntőben Japán Csehszlovákia 5:3. — *Férfi egyes* 1. Tanaka (japán), 2. Dolinár (jugoszláv), 3. Sidó (magyar) és Cafiéro (francia). Sidó győz Gabric (jugoszláv) ellen 3:0, Vana (csehszlovák) ellen 3:0, Hirskovitz (Egy. Áll.) ellen 3:0, Somogyi ellen 3:0, veszt Dolinár ellen 3:1, Kóczián J. győz Sturani (olasz) ellen 3:2,

Andreadis (csehszlovák) ellen 3:2, veszt Cafiéro (francia) ellen 3:1, Földy győz Osterholm (svéd) ellen 3:0, Just (osztrák) ellen 3:1, veszt Leach (angol) ellen 3:0, Várkonyi veszt Holousek (német) ellen 3:0, Szepesi győz Pales (spanyol) ellen 3:0, Stipek (csehszlovák) ellen 3:1, veszt Bergman (angol) ellen 3:1, Somogyi győz Pesch (román) ellen 3:0, Wenner (angol) ellen 3:1, Ogimura (japán) ellen 3:0, veszt Sidó ellen 3:0. — *Női egyes* 1. Rozeanu (román), 2. Werthl (osztrák), 3. Kóczián É. (magyar) és Vatanabe (japán). Kóczián Éva győz Rougnou (francia) ellen 3:0, Elliot (skót) ellen 3:2, Tegner (svéd) ellen 3:1, D. Rowe (angol) ellen 3:2, veszt Werthl (osztrák) ellen 3:2, Simonné győz Cababe (skót) ellen 3:0, veszt Rozeanu (román) ellen 3:2 (15, 15:21, 20:14, 11:18, 5:3). Kerekesné győz Piederiet (holland) ellen 3:0, veszt Werthl (osztrák) ellen 3:1. — *Férfi páros* 1. Andreadis, Stipek (csehszlovák), 2. Dolinár, Harangozó (jugoszláv), 3. Sidó, Kóczián J. (magyar) és Ogimura, Tomita (japán). Sidó, Kóczián győz Hoffmann, Schommer (Saarvidék) ellen 3:0, Jones, Pudney (angol) ellen 3:0, Bergmann, Leach (angol) ellen 3:1, veszt Dolinár, Harangozó (jugoszláv) ellen 3:1, Szepesi (magyar) Harasztossy (román) győz Roland, Byens (belga) ellen 3:0, veszt Andreadis, Stipek (csehszlovák) ellen 3:0, Somogyi (magyar) Popescu (román) veszt Ogimura, Tomita (japán) ellen 3:0. — *Női páros* 1. Rozeanu, Zeller (román), 2. D. Rowe, R. Rowe (angol), 3. Egusi, Vatanabe (japán) és Tanaka, Narahara (japán). Simonné, Kóczián É. győz Hauliston, Cababé skót ellen 3:0, N. és C.

Van Meghen (holland) ellen 3:0, veszt R. és D. Rowe (angol) ellen 3:2. Kerekesné (magyar), Szász né (román) győz Roland, Van Heghe (belga) ellen 3:1, veszt Tanaka, Narahara (japán) ellen 3:0. — *Vegyes páros* 1. Szepesi József, Kóczián Éva (magyar), 2. Simons (angol) Elliott (skót), 3. Stipek, Krejcsová (csehszlovák) és Tanaka, Narahara (japán). Szepesi, Kóczián É. győz Gansen, Overloop (belga) ellen 3:0, Vana, Vyhnanovska csehszlovák ellen 3:0, Dolinár (jugoszláv), Werthl (osztrák) ellen 3:0, Takasu, Tanaka (japán) ellen 3:2, Simons (angol), Elliott (skót) ellen 3:2, Kóczián J., Kerekesné győz Winderling, Caneva (olasz) ellen 3:2, Popov, Ivanova (bolgár) ellen 3:1, Peiser, C. Van Megen (holland) ellen 3:1, Vyhnanovsky, Grafková (csehszlovák) ellen 3:2, veszt Tanaka, Narahara (japán) ellen 3:0, Somogyi, Jávorné győz Jespersen, Kahns (dán) ellen 3:0, Venner, Mortimer (angol) ellen 3:0, veszt Simons (angol) Elliot (skót) ellen 3:0, Földy, Simonné győz Szivacsev, Bohadzsjéva (bolgár) ellen 3:0, Weghrat, Lauber (osztrák) ellen 3:2, veszt Stipek, Krejcsová (csehszlovák) ellen 3:1, Sidó (magyar), Rozeanu (román) veszt Tomita, Egusi (japán) ellen 3:1.

BIRKÓZÁS

Karlsruhe (Ny. Németország), április 21—24. Köttöfögású világbajnokságok. *Lepkesúly* 1. Fabra (olasz), 2. Garajev (Szovjetunió), 3. Akbas (török). Baranya veszt Akbas (török), győz Vukov (jugoszláv) és Ruzsit (román) ellen pontozással, ezzel kiesett. — *Légsúly* 1. Sztaskievics (Szovjetunió), 2. Yilmaz (török), 3. Lombardi (olasz), Hódos

viszalépett. — *Pehelysúly* 1. Polyák II. Imre (magyar), 2. Sille (török), 3. Hakansson (svéd). Polyák győz pontozással Gogel (svájci), Penev (bolgár) Höhenberger (német) ellen, kétvállal Horváth (román) ellen, kétvállal Sille (török) ellen és pontozással Hakansson (svéd) ellen. — *Könnyűsúly* 1. Gamarnyik (Szovjetunió), 2. Lehtonen (finn), 3. Freij (svéd), 4. Tarr (magyar). Tarr győz pontozással Horváth (jugoszláv) ellen, kétvállal Stevens (belga) ellen, veszt kétvállal Lehtonen ellen, győz pontozással Madsen (dán) ellen. — *Váltósúly* 1. Manyejev (Szovjetunió), 2. Mackowiak (német), 3. Arsziacs (jugoszláv). Szilvási veszt Manyejev (szovjet), győz Vargset (norvég), Sekal (csehszlovák) ellen pontozással és kiesett. — *Középsúly* 1. Kartoziya (Szovjetunió), 2. Gurics (magyar), 3. Hess (német). Gurics győz pontozással Michiles (belga), Dobrez (bolgár), Szimics (jugoszláv), Atli (török) ellen, kétvállal Hess ellen, veszt Kartoziya (szovjet) ellen pontozással. — *Félnehézsúly* 1. Nyikolajev (Szovjetunió), 2. Lahti (finn), 3. Nillson, (svéd). Solyom veszt kétvállal Lahti (finn), pontozással Bulgarelli (olasz) ellen és kiesett. — *Nehézsúly* 1. Mazur (Szovjetunió), 2. Antonsson (svéd), 3. Kaplan (török). Fülöp győz Arts (holland) ellen, veszt kétvállal Ruzicska (csehszlovák) ellen és kétvállal Antonsson (svéd) ellen.

KOSÁRLABDA

Bécs, április 21. Budapest—Osztrák utánpótlás 124:56 (57:20), vezette Schreiweis (osztrák és Kassai).

Bécs, április 22. Magyarország—Ausztria válog. 84:58 (37:36) vezette Graf (osztrák) és Kassai, Ma-

gyarország: Bogár, Bán-hegyi-Zsiros-Hódy II., Gre-minger, csere: Czinkán, Mezőfi, Papp, Simon, Cselkó, Bencze, Judik.

Bécs, április 24. Buda-pest—Bécs 110:52 (64:26) vezette Marth (osztrák) és Kassai.

LABDARÚGÁS

Prato (Olaszország), április 6. Magyarország ifj. —Luxembourg ifj. 5:1 (4:0) FIFA-torna, vezette Gian-nini (olasz) Magyarország: Várhidi-Sebestyén, Sárosi, Vékony—Karádi, Nemes—Jagodics, Keresztes, Ilku II., Lelenka, Povászai. Góllövők: Ilku II., Jagodics, Ilku II., Povászai, Lelenka, Shaak (L.).

Budapest, április 9. Bp. Kinizsi—FC Austria 4:2 (2:1), vezette Wyssling (svájci) Népstadion 70 000 néző.

Budapest, április 9. Bp. Honvéd—FC Rapid, Bécs 3:2 (3:2) vezette Liverani (olasz) Népstadion, 85 000 néző.

Bratislava-Pozsony, április 9. Spartak Trnava—Csepeli Vasas 2:0 (0:0), vezette Galba (csehszlovák).

Siena (Olaszország), április 8. Magyarország ifj. —Törökország ifj. 3:0 (2:0), vezette Guidi (olasz) FIFA torna. Magyarország: Várhidi-Sebestyén II., Szimcsák II., Vékony—Karádi, Bokréta-Völgyi, Keresztes, Ilku II., Lelenka, Karikó. Góllövők: Keresztes, Keresztes, Lelenka.

Firenze (Olaszország), április 10. Magyarország ifj. —Jugoszlávia ifj. 2:0 (2:0) FIFA-torna, vezette Angelini (olasz). Magyarország: Várhidi-Sebestyén, Szimcsák II., Vékony—Karádi, Bokréta-Jagodics, Sági, Ilku II., Lelenka, Karikó. Góllövők: Ilku II. (2). Ezzel a torna IV. csoportjában Magyarország pontvesztés nélkül az első lett. (Korhatár 18 év.)

Bratislava-Pozsony, április 11. Slovan Bratislava—Csepeli Vasas 2:1 (0:1), vezette Polák (csehszlovák). A tornát a Spartak Trnava nyerte a Slovan Bratislava, a svéd AIK Stockholm és a Csepeli Vasas előtt.

Bécs, április 11. Bp. Honvéd—FC Austria, Bécs 3:3 (3:1), vezette Wyssling.

Bécs, április 11. Bp. Kinizsi—Rapid, Bécs 2:2

(1:0), vezette Liverani (olasz). A nemzetközi torna végeredménye: 1. Bp. Kinizsi, 2. Bp. Honvéd, 3. Rapid, Bécs, 4. Austria, Bécs.

Budapest, április 17. Bp. Honvéd—Partizán 4:2 (3:0) vezette Harangozó. Népstadion, 96 000 néző.

Bécs, április 24. Magyarország—Ausztria 2:2 (2:2) Práter Stadion, 65 000 néző, vezette Diamantopoulos (görög). Magyarország: Oláh-Buzánszky, Lóránt, Lantos-Bozsik, Szjoka-Sándor, Kocsis, Hidegkúti, Puskás, Fenyvesi. Ausztria: Schmied-Halla, Röckl, Barschandt-Hanappi, Ocwirk-Schleger, Brousek, (Koubek), Probst, Koller, Körner II. Góllövők: Fenyvesi, Probst, Hidegkúti, Probst.

Budapest, április 24. Magyarország B—Ausztria B 3:1 (1:0) Népstadion, 60 000 néző, vezette Seipelt (osztrák) Magyar B: Gulyás-Kovács II., Börzsei, Dalnoki-Kovács I., Dékány-Tóth II., Machos, (Csordás), Szilágyi, Vilezsál, Tóth M. Góllövők: Szilágyi, Hofbauer, Csordás, Szilágyi.

Linz, április 24. Magyar utánpótlás — Felső-Ausztria 4:1 (3:0) vezette Siklósi (magyar) Góllövők: Orosz 3, Kovács, ill. Amstler.

Bécs, április 24. Magyar ifi—Oszttrák ifi 0:0 vezette Balla (magyar). Magyarország: Várhidi-Sebestyén, Szimcsák II., Vékony—Karádi, Bokréta-Jagodics, Sági, Ilku II., Lelenka, Karikó.

Győr, április 9. Nyugat-Magyarország — Alsó-Ausztria 8:0 (6:0), vezette Jirenek (osztrák). Góllövők Tichy, 3 Pálffy 2, Raduly 2, Kalmár III.

Bécs, április 24. Dél-Magyarország—Stájer 3:2 (2:1) vezette Mayer (osztrák). Góllövők: Hofka (stájer), Babolcsay, Keszler, Varga, Mühlbauer (stájer).

SÍELÉS

Chleb (Csehszlovákia), április 1-3. Nemzetközi verseny. Női óriás műlesiklás 1. Szidorova (szovjet) 1:19,8... Legjobb magyar: Árbócz 1:27,6. Férfi óriás műlesiklás 1. Bogdák (csehszlovák) 1:21,8... Legjobb magyar 47. Zimmermann 1:34,2. Női összetett: 1. Szidorova (szovjet) 0 hibapont... 13. Kóváriné 23,71. 14. Delmár 25,38. 15. Árbócz 27,55 hp. Férfi összetett: 1. Bogdák (csehszlovák) 0 hp... 35. Zimmermann 26,12, 42. Piroška 31,60, 50. Csordás 37,13 hp. Indult még részünkről: Magyar.

TORNA

Majna-Frankfurt, április 10—11. Európa Kupá (Európa-bajnokság) Férfi összetett 1. Sahlin (Szovjetunió) 57,88, 2. Azarjan (Szovjetunió), 3. Bantz Ny. Németország)... 13. Baranyai 54,45,... 21. Réti 50,9 pont. Szerenként: lóugrás 1. Dickhut (Ny. N.), 27. Réti, 29. Baranyai, lóingés 1. Sahlin, 8. Réti, 15. Baranyai, korlát 1. Sahlin és Bantz, 7. Baranyai, 34. Réti, talaj 1. Prorok (csehszlovák), 7. Réti, 28. Baranyai, gyűrű 1. Azarjan, 8. Baranyai, 30. Réti, nyújtó 1. Sahlin, 12. Baranyai, 29. Réti.

TEKE

Budapest, április 30. Magyarország—Ausztria (női) 2389:2300. Magyarország: Gyenesné, Huzián, Szikoráné, Bugáné, Ballagóné és Vomcsainé (417, a verseny legjobb eredménye).

Budapest, április 30—31. Magyarország — Ausztria 5106:5009. Magyarország: Oláh (866, a legjobb eredmény), Kakas, Gyebrovsky, Escher, Szabó J., Révész II.

VÍVÁS

Budapest, április 8—10 Ifjúsági Világbajnokságok (korhatár: 21 év). Női tőr 1. Kelemen Vera (magyar) 6 gy, 2. Colombetti (olasz) 6 gy, 3. Dömölky (magyar) 4 gy, 4. Ágoston (magyar)... 6. Rejtő (magyar), kiesett: Ghymessy, Marosi. Holtverseny döntője: Kelemen—Colombetti 4:3. — Férfi kard 1. Szerencsés József (magyar) 5 gy, 2. Parent (francia 5 gy, 3. Örley (magyar) 5 gy... 5. Mendélyi, 6. Horváth. Kiesett: Schlegel, Kreiss. Hármas holtverseny döntője: Szerencsés—Örley 5:4, Szerencsés—Parent 5:4, Parent—Örley 5:3. — Férfi tőr 1. Gyuricza József (Magyarország) 7 gy, 2. Lebard (Franciaország) 5 gy 13 kt, 3. Fülöp (Magyarország) 5 gy 14 kt, 4. Szócs (magyar), 5. Mészáros (magyar)... 7. Simó (magyar), kiesett: Marosi.

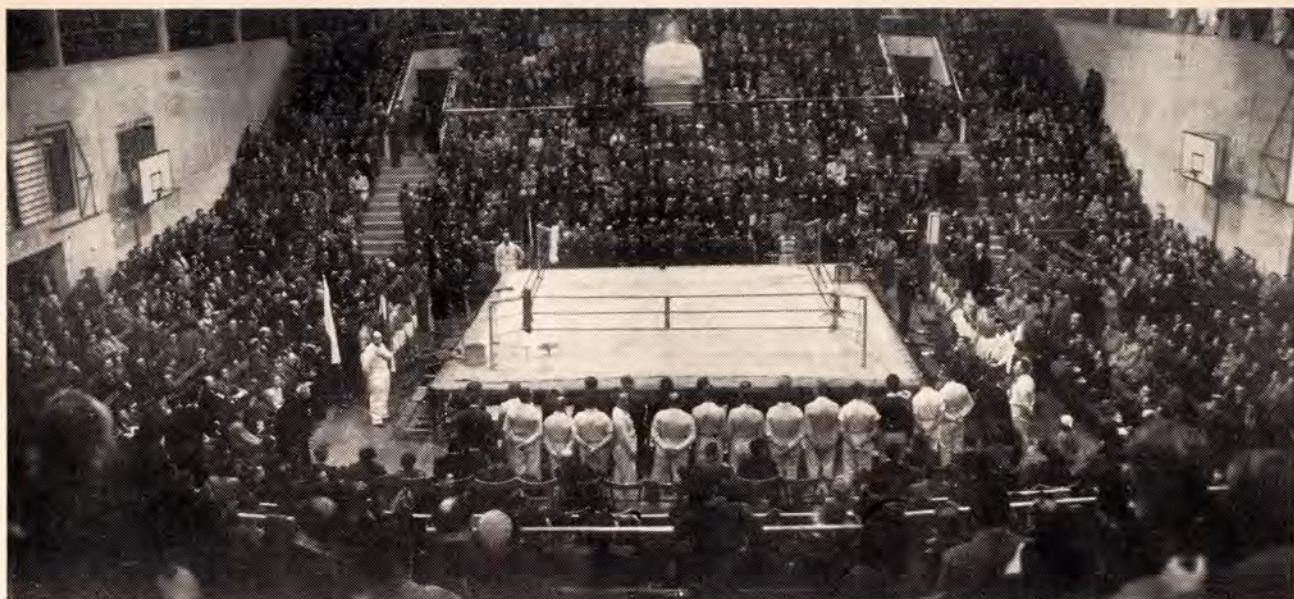
Modena (Olaszország), április 17. Nemzetközi törverseny (villanygéppel) 1. Gyuricza József (magyar) 5 gy, 2. Tilly E. (magyar) 5 gy, 3. Carpaneda (olasz) 4 gy. Csapban 1. Magyarország 9 gy, 2. — 4 Belgium, Franciaország, Olaszország 5—5 gy.

Szerkesztői üzenetek

Vincze Ferenc, Mohács: A felajánlott cikk feltételül érdekes, értékes és magyar nyelvű kiadása fontos volna. Az ön vázlatos közlése alapján azonban úgy látjuk, hogy kifejezetten kutató jellegű munkáról számol be a tanulmány. Minthogy pedig Testneveléstudomány címen nekünk is van már sporttudományos folyóiratunk, az anyag inkább oda való. Forduljon tehát a Testneveléstudomány szerkesztőségéhez (Budapest, V., Rosenberg házaspár u. 1.) — ahová egyébként mi a magunk részéről is továbbítottuk az ön levelét.

*

Lapunk 4—5 számában megjelent keresztretjvényünk helyes megfejtése: Hét-kettőre győztünk a románok ellen. Dicsérő. Hohberg. Rodriguez. Hidegkúti Nándor. Technika. Taktika. Tartalékesatára. Martinez. Egy-egy sportkönyvet (A magyar sport az eredmények tükrében 1945—1953) nyertek következő fejtőink: Könyözy Csaba, Esztergom tábor, Kolozsvári út 14., Reményi Ottó, Sztálinváros 18. Autóközlekedés. váll., Bánfalvi János Bpest, II., Forint utca 7. III. 1.

Sportcsarnokunk ma valamennyi teremsportunk legfőbb hajléka. De az olimpia rendezésének jogában azonnal megkezdendék újabb, tizennyolc ezer főt befogadó csarnokunk felépítését, s a jelenlegi sportcsarnok elsősorban a kisebb nézőközönségre számító sportoké lenne, valamint azoké, amelyekben a küzdelmek megfigyelése nagy távolságból amúgy sem lehetséges (vívás, stb.)

Budapesti látkép a budai várkertből. Előtérben a Széchenyi-Lánchíd, a főváros legrégebb, 110 esztendő hídja

A tündérszép Margitsziget a sportolóknak különösen kedves otthona, sok sportlétesítményével. A kis botanikus tó, a sziget felső részében

Mezőfi Tibor

IX. FÉRFI KOSÁRLABDA
EURÓPABAJNOKSÁG
BUDAPEST, NÉPSTADION
1955 JÚNIUS 8—19.

*

Válogatottaink

Zsiros Tibor

Bánhegyi László

Bencze János

Bogár Pál

Borbély Pál

Cselko Tibor

Czinkán Tibor

Greminger János

Hódi László

Hódi János

Judik Zoltán

Papp Péter

Simon János

SPORT

és TESTNEVELÉS

1955. JÚLIUS
VII. ÉVFOLYAM

7.
SZÁM

ÁRA
3
FORINT

Világcúcsok nyomában

A VARSÓI VIT ELŐTT

Varsóban, a lengyel fővárosban július 31-én a világ ifjúságának ezer és ezer képviselője találkozik. Július 31-től augusztus 15-ig ott rendezik az V. Világifjúsági Találkozót. Varsó az a város, amely talán a legtöbbet szenvedett a második világháború alatt. Varsó az a város, mely végsőkig ellenállt és harcolt utcáról-utcára, házról-házra a náci hordák ellen. Tehetetlen dühükben a fasiszta fenevadak a földdel tették egyenlővé.

Varsó csodálatos életerőről tett tanúbizonyságot. A felszabadult lengyel nép a Szovjetunió segítségével óriási lendülettel kezdett fővárosa helyreállításához. Felépítette és a régi méreteket messzemeghaladó módon újjá teremtette. Ahol romot és üszköt láttunk a borzalmas pusztítás utáni esztendőkből, ma magasba nyúló épületóriások, új városrészek, kultúrpaloták, sportlétesítmények, stadionok, széles utak, üde kertek, modern házak, egészséges terek és utcák hirdetik a béke alkotó erejét, a szabadság eszméjét.

Varsó jelentősége napról napra nő, amint napról napra szépül maga a város. Itt írták alá a közelmúltban a varsói szerződést a Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, Német Demokratikus köztársaság, Magyarország, Románia, Bulgária, Albánia képviselői és ezzel a béketábor újabb hatalmas győzelmet aratott az imperialista gyűjtogatók fölött.

Varsóban találkozik most a világ ifjúsága és ennek az V. Világtalálkozónak gazdag műsorából ezévből sem hiányzik majd a sportversenyek sorozata.

Az egész világ ifjúsága nagy figyelemmel fordul Varsó felé és nagy lelkesedéssel készül a VIT-re.

Találkozni fognak a szocializmust építő országok sportolói a gyarmati elnyomásban sínylődő országok fiataljaival, akik közül nem egy titokban, szökve hagyja el hazáját, hogy részt vegyen a sportolók nagy seregszemlájén. A nyugati or-

szágok fiatal sportolói is már régóta készülnek erre az útra. Szüksős keresetükből tették félre úti-költségüket.

Nehézségeik lesznek a kiutazási engedély megszerzése körül is, mert hivatalos köreik mindent elkövetnek, hogy megakadályozzák részvételüket a VIT-en. Félnek, félnek azoktól a baráti kapcsolatoktól, amelyek az ifjúság találkozásán szövődnék azokkal a sportolókkal, akik szabad országban az állam legmesszebbmenő gondoskodása közepette sportolnak. Varsóban is a béke harcosaihoz újabb harcosok csatlakoznak. E nehéz harcok megvívásához erőt ad nekik az az élmény, az a kapcsolat, amelyet számukra a találkozás jelent a Szovjetunió, a népi demokráciák sportolóival. A magyar sportolók is helytállásukkal, eredményeikkel és magatartásukkal a béke ügyét szolgálják Varsóban.

A VIT szervező bizottsága felhívta a különböző országok ifjúsági szervezeteit, hogy a VIT népszerűsítése érdekében jelvénytörzset rendezzenek. A magyar ifjak is csatlakoztak ehhez a mozgalomhoz. Kiírtuk a VIT jelvénytörzset rendező versenyeket, amelyek kiválóan alkalmasak arra is, hogy — a VIT gondolatának népszerűsítésén felül — új tömegeket vonjanak be a testnevelési mozgalomba.

A VIT-et a Dolgozó Ifjúság Szövetsége második kongresszusa előzte meg. A kongresszus előtti hetek munkateljesítményei és tanulmányi eredményei azt mutatták, hogy ifjúságunk nagy része felismerte e nagy események jelentőségét. Kongresszusi sportversenyt is rendeztek és ezek a sportküzdelmek számos helyen bebizonyították, hogy a DISZ szervezetek vezetői és tagjai a sportmunkában is vállalják és elvégzik a munka orosz-lánrészét. DISZ fiataljaink azzal is hozzájárulnak a VIT sikeréhez, ha lelkesen, nagy számban vesznek részt a VIT jelvényének megszerzéséért folyó versenyeken és azokon tehetségükhöz és képességeikhez mérten a lehető legjobban szerepelnek.

A VIT JELVÉNYSZERZŐ VERSENYEK SZABÁLYAI

A VIT jelvénytörző verseny szabályait az alábbiakban ismertetjük:

1. Részvétel

A VIT jelvénytörző versenyben részt vehet minden, 14. életévét be-töltött fiú és leány, illetve férfi és nő.

2. Jelentkezés

A VIT jelvénytörző versenyre a munkahelyen, iskola, helység sportkörében lehet jelentkezni. Ott, ahol sportkör nem működik, a jelentkezés a munkahely, iskola, helység DISZ szervezetében történik.

3. Versenyszámok teljesítése

a) A versenyszámokat a TSB által rendezett vagy ellenőrzött nyilvános versenyen kell teljesíteni.

b) A jelvénytörző verseny keretében valamennyi versenyszámot az érvényes atlétikai versenyszabályok szerint kell lebonyolítani.

c) Az a résztvevő, aki első alkalommal elért eredményével nem éri

el a korcsoportjában előírt pontszámot, ismételten részt vehet versenyeken és megkísérelheti jobb eredmény elérését. Ilyen esetben valamennyi versenyszámában a versenyeken elért legjobb eredményét kell a pontszámításakor figyelembe venni.

4. A versenyszámok teljesítésének ideje

A jelvénytörző verseny keretében a versenyszámokat legkésőbb 1955. szeptember 1-ig kell teljesíteni.

5. Követelmények

a) A jelvénytörző verseny keretében hat meghatározott versenyszámában kell versenyen részt venni.

b) Az eredmény értéklése pontos rendszerrel történik, az egyes versenyszámokban elért eredménynek meghatározott alapszinthez és alappontszámhoz való hasonlítása alapján.

c) Versenyszámok, alapszintek és alappontszámok:

Versenyszám	Alapszint	Alappontszám	Pontszám kiszámítás
100 m síkfutás	15 mp	200	1/10 mp-ként ± 5 pont
Magasugrás	120 cm	200	cm-ként ± 50 pont
Gránátdobás	40 m	200	m-ként ± 5 pont
férfiak: 500 gr nők: 300 gr			mp-ként ± 5 pont
400 m síkfutás	1 p 20 mp	200	
Távolugrás	4 m	200	cm-ként ± 1 pont
Súlylökés	6,50 m	200	cm-ként ± 1 pont
férfiak: 7,257 kg 1939—41. születésűeknek 5 kg nők: 4 kg			

d) Pontszámok kiszámítása.

Példák a pontszám kiszámítására: Az a versenyző, aki 100 méteres síkfutásban 14,2 mp-es eredményt ér el 240 pontot kap. A számítás menete a következő: az alapszint 15 mp, az elért eredmény és az alapszint közötti különbség 8/10 másodperc. A szabályok értelmében 100 m-es síkfutásban 1/10 másodpercenként 5 pontot kell az alapponthoz hozzáadni, ha az eredmény az alapszintnél jobb; tehát $8 \times 5 = 40$ pontot adunk az alappontszámhoz, $200 + 40 = 240$ pont.

Az a versenyző, aki magasugrásban 113 cm-es eredményt ér el, 165 pontot kap. Ebben az esetben az eredménykülönbség alapján kapott pontszámot az alappontszámából le kell vonni, mivel az elért eredmény az alapszintnél gyengébb ($120 - 113 = 7$, $7 \times 5 = 35$, $200 - 35 = 165$).

A számítások egyszerűsítése végett tizedesszámokkal nem számolunk, az eredményt a pontszámí-

tásnál a jobbik eredmény felé kerekítjük: Pl., aki gránátdobásban 25,5 m-es eredményt ér el, 130 pontot kap. ($40 - 26 = 14$, $14 \times 5 = 70$, $200 - 70 = 130$.)

400 m-es síkfutásban 1 p 24,6 mp-es eredményt pontszámítás szempontjából 1 p 24 mp-es eredménynek tekintjük. (A 6/10 másodpercet nem vesszük figyelembe.)

e) Az elérendő pontszámok összege nemenként és korcsoportonként változik.

Korcsoportok	Elérendő pontszámok összege	
	férfiak	nők
I. 1940—41 évben születettek	900	500
II. 1935—39 évben születettek	1110	700
III. 1930—34 évben születettek	1200	800
IV. 1929 évben vagy előtt születettek	1000	600

6. Nyilvántartás

a) Az eredmények nyilvántartása eredménylapon történik. Az eredménylap tájékoztatásul is szolgál.

b) Az eredménylapot a sportkörök — DISZ szervezetek — területileg illetékes járási, városi, kerületi TSB-től kériék.

c) Az eredménylapot a résztvevő sportkörében — DISZ szervezetében — kapja meg, amikor a VIT jelvény megszerzése érdekében az első versenyre benevez.

d) Az eredménylap vezetése: A sportkör — DISZ szervezet — írja be:

a) az eredménylap kiadásakor a résztvevő nevét, születési évét, lakóhelyét, korcsoportjában előírt pontszámot;

b) a versenyszámok teljesítése után a résztvevő által elért pontszámokat versenyszámonként és összesen.

Az elért eredményeket a versenyjegyző írja be a versenyjegyzőkönyvek alapján és ezt aláírásával igazolja.

A TSB tölti ki a jelvény kiadásakor a jelvényviselési igazolványt és a sportkör — DISZ szervezet — megbízottjával igazoltatja a jelvény átvételét.

7. Jelvényellátás

a) Az a résztvevő, aki korcsoportjában az előírt pontszámot a 6 versenyszám teljesítésével eléri, az V. VIT jelvényt kapja.

Az a résztvevő, aki nem vesz részt mind a 6 versenyszámában, vagy nem éri el a korcsoportjában előírt pontszámot, jelvényt nem kaphat.

b) Az eredménylapot valamennyi versenyszám teljesítése után a munkahely, vagy lakóhely sportkörében — DISZ szervezetében — kell leadni.

Az a résztvevő, aki a jelvénytörző verseny időtartama alatt munkahelyét, iskoláját, vagy lakóhelyét változtatja, új helyén teljesítheti a még hiányzó versenyszámokat és eredménylapját is ott adja le.

c) A sportkörben — DISZ szervezetben — az eredménylapra bejegyzett eredmények alapján kiszámítják a pontszámokat és az eredménylapot a területileg illetékes TSB-nek jelvénykérésre megküldik.

d) A jelvényt a területileg illetékes TSB adja ki.

e) Az eredménylapokat a jelvény kiadása után a TSB-k az OTSB Módszertani osztályára küldjék meg.

Barangolás Szolnok sportberkeiben

Kellemes város — különösen ilyenkor tavasszal. Utcáit dúslombú fák szegélyezik. Esténként, amikor elül a nagy forgalom zaja és megnyugszik az átrobogó autók által felkavart levegő, a házak között is érezni a szeszélyes Tisza és a komótos Zagyva hűsítő lehelletét. A magyar sportéletnek régi idők óta egyik legszebben csillogó gyöngyszeme Szolnok.

Mikor kezdtek Szolnokon sportolni? Ezt nagyon nehéz lenne megállapítani. Kétségtelen, hogy már régen kifejlődött a testműve és ebben a városban.

A felszabadulás után pedig hatalmas bázisa lett Szolnok a sportutánpótlásnak. Kazi Aranka, Tábori László, Csík Tibor, Vad Dezső és számos élvonalbeli sportoló, ha nem is ebben a városban született, de itt mutogatta első ízben oroszlánkörmeit. A régi, jobbára elszigetelt sportélet az egész város lakosságának közkincsévé vált.

28 sportkörben 4500 sportoló

Ha ennek a régi városnak a nevét ma meghallják a sportban jártas emberek, a Szolnoki Dózsa bajnokságot nyert vízilabda csapatára, a Légierő NB I-es labdarúgó együttesére, a Vörös Meteor női kosárlabdázóira, a Törökvs férfi kézilabdázóira és tekezőire gondolnak. Holott nem ez, vagy legalább is nem csak ez jelenti Szolnok sportját. Kevés olyan vidéki várost találni, amelynek ifjúságát oly sokféle sportág foglalkoztatná.

— A városban jelenleg huszonnyolc sportkör működik, mintegy négyezeröttszáz nyilvántartott sportolóval — mondja Krizsán József, a városi TSB elnöke. — A még nem minősített, de rendszeresen sportolók száma azonban annál sokkal több, mintegy kilenc-tízezerre tehető. Azokat pedig, akik éppen csak felüdülés, szórakozás végett keresik fel a sporttelepeket, az úszodát, a csónakházat, felbecsülni sem lehet.

A legnépszerűbb sportág itt is a labdarúgás: 980 labdarúgót tartanak nyilván. Ezek negyven csapatban tömörülnek. Az atlétika is népszerű: ötszáznál több azoknak a száma, akik rendszeresen atlétizálnak. Az úszás és vízilabda mintegy kétszáz, a röplabda háromszáz, a torna százhusz, a teke kétszáz, a kerékpár pedig húsz fiatal tudott csak rabul ejteni, de ezek aztán olyan lelkes hívei a

maguk sportágának, hogy a világ minden kincséért sem szakadnának el attól.

Feltűnően kevés a tornász és a kerékpáros. Az alapfokú tornász CSB-n mindössze három csapat indult. Ezen nem lehet csodálkoz-

ezt egyedül „birtokolhatja“, mert bizony még adminisztrátort sem adnak mellé. Így nem sokat változhat a munkában. Ha a felső szervek kívánságainak eleget akar tenni, akkor napokat ki sem mozdul a szobából, hangyaszorgalom-

A szolnoki úszók és vízilabdázók fellegrára, a városi uszoda

ni, ha megtudjuk, hogy e két fontos sportágnak jóformán senki sem viseli gondját — egy-két hűségese torna- és kerékpárbarát kivételével. A városban még tornász és kerékpáros társadalmi szövetség sem működik.

Miért nem avatkozik be ebbe a TSB elnök? Hát, neki elég a maga baja.

Nagyobb megbecsülést a TSB-nek

Nézzük meg, miként áll a TSB dolga a városban? A testnevelési és sportbizottság helyisége a városháza épületében található. De ember legyen a talpán, aki megtalálja. Főleg, ha már régebben nem járt Szolnokon. Nyugodtan nevezhetjük ezt a hivatalt „vándor hivatalnak“. A múlt évben „csak“ hétszer költöztették. Mire a sportolók, sportvezetők megszokják a helyét, már el is vitték máshová!

Ez azonban csak egyik jele annak, hogy a város legfelső sportszervét lebecsülik. Milyen munkakörülmények között dolgozik Krizsán József? Szobájában három íróasztal, két rozszant fotel (a rugók kikandikálnak a bőrhuzat alól), néhány szék, egy szekrény és egy Noé-korabeli írógép. Mind-

mal készíti a jelentéseket, kimutatásokat. Ha viszont a helybeliekre hallgat, akkor kijár a sportkörökbe, ellenőriz, segít, szervez. A kettőt nagyon nehéz összeegyeztetni. Az ilyen fajta halmozott munka előbb-utóbb megboszulja magát. Arról ne is beszéljünk, hogy nem régen elvették a társadalmi szövetségek részére biztosított helyiséget, tehát most azok is az „elnöki szobába“ szorultak.

A városi TSB-t már nagyon sokszor megdicsérték jó munkájáért. Most már az illenék, ha megfelelő munkakörülményeket is biztosítanak neki.

A vízilabdázók fellegrarában

Sétáljunk el ezután a vízilabdázók fellegrarába — a városi uszodába. Nincs messze a TSB-től, a Tisza parton, a közúti híd mellett terül el. A medencében vidáman lubickolnak a fürdőzők. Akik már megunták a kellemes meleg vizet, napkúrát vesznek, heverésznek a zöld pázsiton. Mindenki pihen, szórakozik, csak az uszoda „legrégebbi bútordarabja“, Deák Feri bácsi nem. Ott ül a „parton“ a nyolcas rajtkövön és argus szemmel figyeli a fürdőzőket, nehogy valamelyikkel baj

történjék. Feri bácsi azóta az uszodában él, amióta felépítették azt. Valamikor ő is úszó és vízilabdázó volt. Amellett, hogy egész nap úszómesterkedik, esténként az edzésekben is segít. Amikor ugyanis a sportolók veszik birtokukba az uszodát, a Szolnoki Haladás úszói hozzá fordulnak s a fiatal egyetemieket ő vezeti be ennek a sportágnak titkaiba.

Rövidesen megérkezik az uszodába Horváth Elemér és Hasznos II. István. Nagy kedvvel foglalkoznak a fiatal úszókkal. Horváth nyomban odamegy a medence szélére, tanácsokat ad Konkoly Ernőnek, Geszthelyi Ildikónak és a többieknek. Mialatt folyik az edzés, Hasznos Istvánnal beszélgetünk a város úszósportjának nehézségeiről.

— Az a legnagyobb baj, hogy a városban működő testnevelő tanárok között kevés az úszósport kedvelője. Ez az egyik oka annak, hogy a négy középiskolából, az egyetemről és az általános iskolákból, viszonylag, kevés fiatal jön közeink. Szerintem már a Testnevelési Főiskolán található meg ennek a hibának a gyökere. Ott sem foglalkoznak olyan mértékben és olyan alaposan az úszósporttal, mint kellene.

Tehetségkutató verseny? Időtlen időök óta nem volt. Ilyen forrást kiaknázatlanul hagyni — nagy vétek.

De még talán a kellő irányítás hiányánál is nagyobb baj — az uszoda-hiány.

Néhány szó a létesítményekről

Sporttelepekben ritka szegény város Szolnok. Valamirevaló pályát mindössze hármat találhatunk. Már az NB I-es Légierőnek, a megyei bajnokságban szereplő Szolnoki Szikrának, a Szolnoki Bátyának, a Szolnoki Haladásnak nincsen sporttelepe — hogy csak a nagyobb sportköröket említsük. A meglévő pályákon így a túlszűfolttság miatt egyáltalán nem megfelelők a sportolási körülmények. A berendezésük is hiányos. A Törekvés sporttelepén, ahol százával fordulnak meg naponta a sportolók, még a legalapvetőbb követelmény, a normális tisztálkodás lehetősége sincs biztosítva.

Atlétikai pálya mindössze egy található az egész városban — a Törekvés sporttelepén, az sem a legkorszerűbb. És ez a megye egyetlen atlétikai pályája! Ideje lenne már olyan atlétikai pályát

építeni, amelyen komoly versenyeket is lehet rendezni.

Térjünk végül vissza arra, amin elkezdjük, az uszodára. Két uszoda épült a városban. Az egyik a városi tanács tulajdona, a másik a Törekvésé. Halljuk, mit mond a városi uszodáról a Dózsa vízilabdacsapatának magyar válogatott játékosa, Hasznos II. István.

— A mi „otthonunk“ inkább strand, mint uszoda. A sok fürdőzötől a víz hamar bepiszkolódik és bizony a vállalat elég ritkán cseréli. Nincs fedett zuhanyozó, ahol edzés után megtisztálkodhatnak a versenyzők, arról nem is beszélve, hogy télen szinte embertelen körülmények között kell edzeniük.

A második uszoda pedig használhatatlan. Nem megfelelő a vízellátása, csak szüretlen Tisza-vízzel tudják megtölteni. A tisztító orvos — nagyon helyesen — így nem engedi használni. Az uszodára eddig mintegy három millió forintot költöttek. Most már csak mintegy ötszáz ezer forintra lenne szükség, hogy a három kilométerre levő természetes meleg forrástól a vizet a helyszínre vezessék. Egyelőre azonban csak beszélnek erről. Reméljük, ez a beszélgetés nem tart olyan sokáig, hogy közben az uszoda tönkre megy.

A gazdasági munka

Ha már a Törekvés uszodájáig eljutottunk, tekintsünk szét a vasutasok sportkörében is. Megérdemlik, hogy írjunk róluk, hiszen a város legrégebben működő sportköre. A Szolnoki MÁV az 1910-es években alakult. Alapító tagjai közül még ma is számosan élnek, Bujáki József például most a társadalmi labdarúgó szövetség elnöke. A sportkör székhelye kint van a vasút melletti sporttelepen. Az elnök: Kaposvári Géza. A városi és megyei TSB véleménye szerint az egyik legügyesebb sportvezető, aki nemcsak az eredményekre gondol, hanem a pénz gazdaságos felhasználására is.

— A múlt évben 340 ezer forint állami támogatást kaptunk és 140 ezer forintot az üzemtől — mondotta az elnök. — Ezidén sokkal kisebb költségvetéssel dolgozunk. A sportalap 170 ezer forint, az üzemi támogatás 72 ezer forint. Hát, bizony nehéz volt beosztani ezt a pénzt, hogy mindenre jusson és maradjon is beruházásokra is. Úgy csináltunk, mint a közmondás mondja: „szegény ember vízzel főz“. Mi ugyan nem vagyunk szegények, csak a kötele-

zettségeinkhez mérten. Ezért ügyeink minden fillért hasznosan felhasználni.

A költségvetés elkészítésében elsősorban azt a hat szakosztályt — atlétikai, labdarúgó, birkózó, ökölvívó, vívó, kerékpáros — vették számításba, amelynek fejlesztését elsősorban szívügyüknek tekintik. A többi szakosztályra csak a minimális felszerelési és egyéb költséget szánták. A sportolók közötti jó nevelő munka következtében sikeresen oldják meg feladataikat kevesebb pénzzel is. Nem maradnak ki a bajnokságokból, s gyakran megesik, hogy a versenyzők a maguk kosztjával utaznak el egy-egy mérkőzés lejárására.

18 szakosztály 900 sportolóval

A Szolnoki Törekvés Sportkörnek 18 szakosztálya működik. A takarékosra hivatkozva egyetlen szakosztály működését sem szüntették meg, nem úgy, mint a Szolnoki Dózsa, amely feloszlatta megyei bajnok röplabda csapatát.

Nagy népszerűségnek örvend a Törekvésben az atlétika. Barna István edző lelkesen, szorgalmasan tanítja a fiatalokat. Mintegy hatvan versenyző vágyó ifjú és leány jár hozzá edzésre. S ami nagy dolog, ezeknek csaknem hatvan százaléka üzemi dolgozó, vagy az üzemi dolgozók legközelebbi hozzátartozója, gyermeke. Számos tehetség került felszínre a közelmúltban is ebben a szakosztályban. Ilyen — Tóth Béla, aki mindössze tizennyolcadik évében van, s már 11 másodpercet fut 100 méteren, Várbíró Borbála 12,7 másodpercet ért el ugyanezen a távon, Kazi Jolán középtávon mutat fel biztató eredményeket.

A sportkör labdarúgói tavaly kiestek az NB II-ből, most a megyei bajnokság esélyesei közé tartoznak, pedig alaposan megfiatalították a csapatot. A birkózók valamennyien az üzemi dolgozói. Edzőjük Kovács Antal magyar bajnok. Közülük a legismertebb Polonyi István, aki nemcsak bajnokságot nyert, hanem sztahanovista brigávezető is volt, jelenleg művezető. Nem kell különösebben bizonyítanunk, hogy itt is a birkózók a sportkör legszerényebb tagjai, de egyben a leglelkesebbek, áldozatkészebbek. Az ökölvívás is újra éledzik, mióta új vezetőség vette kézbe ennek a sportágnak ügyét. Dávid László edző nagy szakértelemmel oktatja a többnyire fiatal öklözőket, akik között Dobos Mikét tartják a leg-

tehetségebbnek. A kerékpárosok „lelke“ Molnár Béla. Kezdeményezésére nemrég olyan csinos és jól felszerelt műhelyt építettek — jóformán társadalmi munkában, — hogy bárki megsodálhatja. A vívók „fővezére“ G. Kiss Gyula — körültekintő, gondos ember. Nemcsak a versenyeredményekkel törődik, hanem tanítványainak iskolai fejlődésével is. Ebben a szakosztályban egyébként csaknem valamennyi versenyző maga szerzett magának felszerelést. Az edző kapcsolatot teremtett a szülőkkel és rábeszélte nem is egy apát és anyát, hogy nagyobb ünnepeken, név- és születésnapokon valami vívó felszerelési tárggyal ajándékozzák meg gyermekeiket. Szívesen megtették — a gyerekek is örültek neki, a sportkör is jól járt.

A női kosárlabdázók a megyei bajnokságban szerepelnek, röplabdázók a területi bajnokságban, asztaliteniszezők a megyei bajnokságban, tekecsapatuk és férfi kézilabdacsapatuk az országos bajnokságban küzd a pontokért.

Pályajavítás társadalmi munkával

A Törekvés lelkes sportolói társadalmi munkával igyekeznek sportkörük helyzetén segíteni. Javítani kell az atlétikai pályát? Jobb röplabda, kosárlabda, tenispálya kellene? Nosza rajta, csináljuk meg magunk! S hozzá fogtak. A háromkilométerre levő cukorgyárban „bányásszák“ a salakot és szállítják a sporttelepre, második otthonukba. S ebből a lelkes munkából valamennyi sportág képviselői egyformán kivesszik részüket. Pedig a birkózók vajmi keveset kosaraznak és az úszók sem sokat fognak teniszezni. Eddig már hetven köbméter salakot hordtak a pályára, a munka dandárja azonban még hátra van, mert összesen négyszáz köbméter salak szükséges.

— Ez is meglesz — mondotta bizakodva a sportköri elnök, — Sportolóink nem riadnak vissza

semmilyen munkától sem, ha sporttelepünk csinosításáról, korszerűsítéséről van szó.

Jó segítőtárs a DISZ

A Törekvés SK legtöbb tagja fiatal, DISZ korbéli fiú és leány. Az utóbbi időben a DISZ szervezet is egyre többet segít a vezetőségnek, különösen most a kongresszusi és szakszervezeti versenyek idején.

Deák Feri bácsi, a városi uszoda legrégebbi „bútordarabja“, a fiatalság gondozója, a Haladás edzője

— A DISZ szervezet külön csapatokat szervezett most a szakszervezeti sportünnepek idején — mondotta az elnök. — Tíz labdarúgó csapat, négy röplabda csapat vesz részt az általunk indított üzemi bajnokságokban, amelyek a DISZ segítő munkája nyomán jöttek életre. Atlétikában, röplabdában, kerékpárban, labdarúgásban, kézilabdában rendezünk háziversenyeket. Az eddigi küzdelmekben kétszázhuszan vettek részt, de legalább háromszor ennyi résztvevőre számítunk.

A DISZ szervezet és a városi bizottság még csak a kezdő lépé-

seket teszi a sport terén, de indulásnak ez is jó.

— A jövőben sokkal többet foglalkozunk a sporttal — ígéri Simon Ferenc, a DISZ városi bizottságának másodtitkára. — Azt terveztük, hogy elsősorban az atlétikát, kerékpárt és a tornát karoljuk fel. Az alapszervezetek között, közösen a sportkörökkel DISZ tornaversenyeket, kerékpáros és atlétikai versenyeket rendezünk, amelyek egyben tehetségkutató versenyek is lesznek. Természetesen gondoskodunk arról, hogy a tehetséges fiatalok később megfelelő szakirányítással tovább fejlődhessenek.

Az evezősökről és néhány tömegversenyről

Újjáéled az evezős élet is. Ennek a sportnak fő istápolója Ignác Kálmán a Kinizsi területi elnöke (társadalmi munkában látja el ezt a tisztséget, egyébként statisztikus). A város egyetlen csónakháza hosszú hadakozás után végre ismét a sportolóké, sikerült ugyanis az ajtón kívülre rakni a hajók helyére települt éjszakai mulatót. Most már örömmel birtokolja a Zagyva torkolatnál álló szép épületet az ifjúság. S hogy munkájukat megbecsüljük, annak legjobb kifejezője: az idén már országos versenyt is rendeznek a szolnokiak. Készülnek is erre a bemutatkozására.

Végezetül emlékezzünk meg a legutóbb lezajlott tömegversenyekről. Nem régen olyan mezei futóversenyt rendeztek Szolnokon, hogy kevés város büszkélkedhet hasonlóval: csak nem 1500 induló akad. S most az 50 város atlétikai póstaversenyét tartják. Azon a napon, amikor a városban jártunk, mintegy ötszázan indultak a küzdelmekben. A felszabadulási céllövőversenyben is 1400 résztvevő indult...

Mindent egybevetve — a kisebb-nagyobb hibák, nehézségek ellenére is — dicséretes munkát végeznek a város sportvezetői, a testnevelő tanárok, a lelkes sportbarátok százai. Abban a szellemben dolgoznak, ahogyan azt pártunk sportról szóló határozata előírja. Bizonyos, hogy Szolnok ma is sportéletünk egyik ékessége, amelyben a sport valóban szerves része kezd lenni a dolgozók mindennapi életének, s amely még számos tehetséget nevel majd a magyar sportnak.

Bécs István

Külföldi ismerősének, rokonának örömet szerez, ha előfizet az alanti lapok bármelyikére

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultúra 45.790057 K. 91“ számú csekkszámú lójára.

Képes Sport..... 60 Ft félévre
Magyar Sakkélet .. 22 „ „

Népsport..... 126 Ft félévre
Sport és Testnevelés 24 „ „

A világcsúcsok nyomában

IHAROS SÁNDOR VILÁGCSÚCSAI

Atlétikánk történetében új szakaszt jelent Iharos Sándornak a Budapesti Honvéd középtávfutójának sikersorozata. A múltnak adta át a belga Reiff 3000 m-es és 2 mérföldes világcsúcsát, s ezzel döntően járult hozzá, hogy — hosszú évek után — a magyar középtávfutás nemzetközi színvonalra emelkedjek.

Reiff csúcseredményeit hosszú években át sikertelenül ostromolták a világ legkitűnőbb futói. Iharos először május 14-én Budapesten 3000 m-en elért 7:55.6-os eredményével ejtette bámulatba a nézők százait, és az érdeklődők százezreit, majd május 30-án Londonban minden külföldi kétkedőt lefegyverzett, amikor ismét megdöntött egy kitűnő világcsúcsot. Az időmérők órája 8:33.4-et mutatott, amikor a 2 mérföldes futásban győzött, maga mögött hagyva az angolok legkiválóbb versenyzőit, és Reiff 2 mérföldes világcsúcsát is.

A londoni White-City 45 ezres lelkes tömege tapsorkánnal üdvözölte fiatal, vékony, hosszúlábú, napbarnított atlétánkat, aki a sportkedvelők és szakértők érdeklődésének középpontjába került. Honnan bukkant fel, hogyan nőtt ki a magyar talajból ez a lazamozgású középtávfutó, aki gazdaságos stílusával, acélos küzdenitűdésével, igazi sportszerű versenyzési módjával minden idők egyik legnagyobb eredményét futotta?

Pár évvel ezelőtt Iharos nevét még a magyar atlétika törzsközönsége sem ismerte. 1930-ban született. A VI. ker. Érsek utcai iskolának, majd a VI. ker. Kertész utcai polgári iskolának volt a tanulója. Osztálytársai, akikkel együtt játszadozott az üres telken, akikkel együtt kergette a rongylabdát, és száguldott a robogó villamos után, nem gondolták, hogy „Izrael Sanyi” bajnokká, világcsúcsstartóvá női ki szerény önmagát. Ki hitte volna akkori barátai közül, hogy ez a vékony gyerek a magyar népnek még egykor dicsőséget, megbecsülést szerez, s olyan sportolóvá válik, akire mindannyian büszkén tekinthetünk.

Sovány, vékony testalkatú fiúcska volt, még akkor is, amikor a Budapesti Haladás pályán jelent-

kezett Remecz Lajos edzőnél. Remecz a 20-as évek egyik legkiválóbb közép-hosszútávfutója, versenyző korában maga is ilyen vékonyépű fiatalember volt és szívesen fogadta soraikba, hogy játszadozzék, futkározzon a zöld gyepen. A versenyzők többsége azonban nem látott benne sokat, nem sokra nézték, bírálgatták. A testalkata semmi különösét sem árult el. Gyorsaságával sem tűnt ki a többiek közül, csak könnyed mozgása keltett némi figyelmet. Senki sem tudta azonban, hogy a sovány arcon mélyenülő két csillogó szem mögött mennyi akarat-erő, mennyi szívósság és mennyi igyekvés rejtőzik. Eljegyezte magát a sporttal, s az első köre után lankadatlanul rötta a többit, hogy erős, edzett, jó eredményt elérő atlétává fejlődhessenek.

Iharosnak két útja volt. Az egyik a Gamma gyárba vezetett, ahol a műszerész szakmát tanulta, a másik a pályára, ahol mindennek örült és vidáman, lelkesen edzett. A munkahelyén is szereték, mert szorgalmas, igyekvő tanulónak bizonyult, ott is minden érdekelte, ami a tudását, ismeretét bővítette. Ott is szinte makacsul képezte magát, hogy szakmájában is a legjobbak közé tartozhassék. Roppant belső erő mutatkozott benne, ez hozta mozgásba ambíciójának lendítőkerekét.

Első sportköréből, a Budapesti Haladásból a Csepeli Vasasba, majd 1950-ben jelenlegi egyesületébe, a Budapesti Honvédba került. Ebben az időben Horváth Pál dr. szakosztályvezető irányította edzését. Horváth Pál az atlétika igazi rajongója, az atlétikának igazi támogatója, akitől hamar magába szívta az atlétikának szinte fanatikus szeretetét.

Iharos Sándort, jelenlegi tanítványomat ebben az évben ismerem meg. A Vasas őszi versenyén mindketten rajthoz álltunk. Az indulás előtt üdvözlöttük egymást, találkozott a tekintetünk, de nem gondoltuk, hogy további útunk közös lesz. A versenyen előttem végzett, 4:06-os eredményével és be kellett látnom, hogy az „élet kerekét” nem lehet megállítani, a fiataloké a jövő. Versenyzői pályafutásom ezzel körülbelül be is fejeződött, az övé ekkor kezdődött el igazán! Vajon gondolt-e

arra, hogy a legyőzöttek között van leendő edzője, aki hamarosan átadja neki 20 éves sporttapasztalatait. Én sem gondoltam rá. A véletlen hozott össze bennünket 1951. januárjában. Horváth Pál arra kért, hogy vállaljam el a Budapesti Honvéd SE középtávfutójának felkészítését, tehát az edzői teendők ellátását.

Ezzel a nappal kezdődött meg az a közös munka, amelynek gyümölcse két világcsúcs lett. Iharos nem gondolta, nem sejtette, hogy a világcsúcshoz vezető út milyen nehéz. Sokan azt vélik, hogy nagy eredmények eléréséhez csupán rendkívüli fizikai adottságok keltenek. Kétségtelenül igaz, hogy jó eredmények születtek már így is, különösen a múltban. De ma atlétikában valóban jó teljesítmények már csak rendszeres, következetes, kitartó, kemény felkészüléssel érhetők el.

Középtávfutásban döntő szerepe van a szorgalomnak. Nem mindig a született tehetségekből bontakoznak ki a bajnokok, hanem sokszor majdnem közepes képességűek nevelődnek világnagysággá. Iharos Sándort is ezek közé számítjuk. Ifjúsági korában még nem ért el jelentős eredményeket. Nem is eredményei révén tűnt fel, csak a könnyed, természetes mozgása ötlött szembe. A szakemberek ezért kezdték mondogatni, hogy „ebből még nagy futó is lehet”. Az lett. De nem lett azokból a többi tízezből és százakból, akikről hasonló vélemények hangzottak el. A tehetségek egész sora tűnt el mellőle, veszett homályba. A kitartók, a szorgalmasak pedig megmaradtak s ezek azok, akik most nagy eredményekkel gazdagítják sportunkat. Ma talán irigykedve olvasgatják világrekordereink eredményeit azok, akik valamikor Iharost sorozatosan legyőzték.

Ha visszagondolok azokra a hónapokra, amikor elkezdtük a közös munkát, eszembe jut, mennyi komoly problémánk akadt.

Iharos hírből már ismerte elveimet. Mint fiatal versenyző, sok szakkönyvet olvasott, az edzés-módszereket tanulmányozta, igyekezett megismerni a helyes futótechnikát stb. Kíváncsian hallgatta vázolt munkaprogramomat, amit már az első napokban túl-

zottnak talált. Mint fiatal, kezdő atléta, hajlamos volt arra, hogy a könnyű munka elve mellett szálljon síkra és okoskodva szembehelezkedjék az edzőjével. Igyekezett érveket is felsorakoztatni. Amikor látta, hogy nem téríthet el elveimtől, úgy próbált segíteni magán, hogy a kiszabott távnak egyrészét elhagyta, amint csak a legkisebb lehetőség mutatkozott. Ilyen munkakönnyítésre akkor nyílt alkalma, amikor hosszú futásokat iktattam edzésébe, s a terepet nem tekinthettem át. Nem volt azonban nehéz ellenőriznem, hogy a távot valóban lefutotta-e, mert versenyórát nem vezet-hette félre. Az óra mindig rával-lott a megtett kilométerekre is. Ha 14 percet mutatott, amikor egy „5 km-es“ útról visszatért, akkor már biztos voltam abban, hogy önkényesen kevesebbet fu-tott. Egy-két ilyen eset után el-határoztam, hogy edzését úgy el-lenőrzöm, hogy vele futok. Most már nem lehetett „levágni“ és métereket elhagyni. Lassanként aztán megszokta a mindennapi munkát, s attól kezdve becsülettel elvégezte a napi edzés megfelelő munkaadagját. Már az első évben áttért a napi kétszeri, sőt a há-romszori edzésre is, minden külö-nösebb nehézség nélkül.

■ Munkabírása napról napra nőtt. Gyorsasága fejlődött, stílusa csi-szolódott. Az első időrefutásai biz-tatóak voltak. Az 1951. év első tavaszi pályaversenyén megjaví-totta addigi egyéni csúcsát, 4:06-os eredményét. Ezen ő lepődött meg legjobban. Fejlődése 1951-ben me-redeken ivelődött felfelé. Első he-lyezést nem ért el, de 1500 m-en elért 3:54.2-es eredménye már sok szakembert meglepett.

Az 1951-es versenyidény után nem állítottuk le a munkáját, ha-nem komoly előkészületet tettünk az 1952-es helsinki olimpiára. No-vembertől januárig, az átmeneti időszakban a futáson kívül min-dennapos tornatermi edzést is be-iktattunk, hogy speciális gimnasz-tikai gyakorlatokkal erősítsük az izmokat, lazítsuk az ízületeket, hogy mozgása még könnyedebb, még gazdaságosabb legyen. Ez az előkészület igen nagy áldozatot kívánt. Iharos vidéken, Szentim-rén lakott s innen járt be vonat-tal a reggeli edzésekre, innen pe-dig munkahelyére. A kiegészítő célgimnasztikai gyakorlatokat minden reggel fél héttől 8 óráig végezte, hogy munkahelyére pon-tosan beérjen.

Szívesen hozta meg ezt az ál-dozatot, mert ekkor már élt benne

a vágy, hogy olimpiai kiküldött lehessen.

Nem esett vissza az 1952-es esztendőben sem, s 1500 m-en leg-jobb idejét 3:49.2-re javította. Így magára ölthette azt a mezt, amellyel hazánk színeit képviselte a helsinki olimpián. Rutinhiánya azonban kiütöközött, ezért nem si-került jobban a szereplése. Igaz, nem is vártunk nagy eredményt tőle, de azt azért reméltük, hogy hazai eredményét megismétli. Nem sikerült. A viszonylagos si-kertelenség nem csüggesztette el, sőt inkább kettőzött szorgalom-mal készült az 53-as esztendőre.

1953 kezdete sem hozott biztatót, holott Iharos az előző évben 2000 m-en új magyar csúcsot futott, amivel világranglistavezető lett.

Iharosnak két évi közös mun-kánk után, a felkészüléssel kap-csolatosan egyéni elgondolásai tá-madtak. Nem ritka az ilyesmi fia-tal versenyzőknél! Más utat kere-sett, könnyebbet, „jobbat“. Na-gyobb mértékben, gyorsabb ütem-ben szeretett volna fejlődni. Ez megzavarta munkáját, s bizal-matlanná vált elveimmel szem-ben. A napi edzései ekkor soha-sem alkottak kerek egészet, ha-nem lerövidítettek, vagy módosi-tottak voltak, a maga elképzelte könnyítések révén. Ez mit ered-ményezett? Fejlődésében megállt, mert alapozó edzései értéktele-neknek bizonyultak. Pedig dolgo-zott, csak éppen nem megfelelően.

Az első mezei versenyen nagy vereséget szenvedett Rózsavölgyi-től. Ez a vereség elég volt ahhoz, hogy önállósdi álláspontját fel-adja, és ismét edzőjének elgondo-lása és terveit szerint dolgozzék. Iharosnak nagyon nehéz napjai következtek. Meg kellett birkóz-nia azzal a munkával, aminek ré-vén a mulasztásokat be kellett és lehetett hoznia, és le kellett győznie önmagát, hogy elvetve a maga elképzeléseit, elfogadja edzője irányelveit. Már-már úgy látszott, hogy a fizikai fáradságon nem tud átvergődni és feladja a küzdelmet. Nem, nem így történt. Győzött az akaratereje. Formája kibontakozott; s ragvógó győzel-meket aratott hazai és nemzetközi versenyein. 3:49.2-es eredményét 3:48.8-ra javította. Sajnos azon-ban ekkor bélfertőzést kapott, ami teljesen legyengítette, úgy, hogy jó formáját a bukaresti verseny után már nem tudta visszasze-rezni.

1954-ben a három évi szorgalmas munka továbbfolytatódott. Most már nem voltak zökkenők. Teljes

összhang uralkodott tanítvány és edző között. Nem szabhattam ki olyan munkamennyiséget, amit soknak tartott volna. Nem kifogá-solta a hideget, meleget, esőt vagy a szelet. Csak egyet látott maga előtt: legyőzni az időt.

Eredményei világszínvonalra emelkedtek. Egyik nemzetközi si-kert a másik után aratta, legyőzte Jungwirthot, a csehszlovákok új büszkeségét 3:46.4-es magyar csúccsal, majd a svédek ellen 3:46-ot futott, Eriksson mögött. Ezt a teljesítményét is felülmúlta a norvég—magyar nemzetközi viadalon akkor, amikor 3:42.4-es eredményével elszárguldott Boysen mellett, s új Európacsúcsot futott. Még ebben az évben 3000 m-en sikerül 8 percen belüli eredményt elérnie. 7:59.6-os eredménye az egész világon egyedülállónak bi-zonyult. Az 1954-es év sikereire némi homályt vetett látszólag gyenge szereplése az Európa-bajnokságon Bernben, ahol VI. he-lyezést ért el 3:47-es idővel.

Ez az eredmény előző évi ered-ményeihez viszonyítva nem te-kinthető rossznak, mégis — az Európacsúcs után — mindenki jobb eredményt remélt tőle. 3000 m-es remek eredménye azonban újra nagy önbizalommal töltötte el és további komoly munkára biztatta a jövő évi felkészülésre.

1955-ben pedig, az esztendő első pályaversenyén, május 14-én Iha-ros Sándor 3000 méteren 7:55.6-os eredményével megjavította a bel-ga Reiff világrekordját. 10 nap múlva alig 4 tizeddel maradt el 1500 m-en az Európacsúctól, má-jus 30-án pedig Londonban 2 mér-földön 8:33.4 eredményével új vi-lágcúcsot ért el.

Nem véletlenül jutottunk el ezekhez az eredményekhez. Az eddigi négy év munkáját a leg-részletesebben áttanulmányoztam. Menetrendszerűen állítottam ösz-sze eddigi edzésének napirendjét, az előző évekhez viszonyítva sok-kal erősebbre méretezve nemcsak mennyiség, hanem minőség tekin-tetében is. Tervünk az volt, hogy május első felére elérjük egyéni legjobb eredményét. Nem azért, hogy egyéni csúcsot érjen el Iha-ros, hanem inkább azért, hogy át-lageredmenyt, tudása színvonalát 3:43 körüli időre rögzítsük.

Felkészülésében az edzésrend-szer általános alapelvei nem vál-toztak meg, annak ellenére sem, hogy egészen speciális rendszer szerint dolgozott. Nála is érvénvre jutott az évi négyszakaszos felké-szülés elve. Az egyes időszakok tartalma azonban, céljainak meg-

IHAROS FEJLŐDÉSE 1949—1954

	800 m	1500 m	3000 m	5000 m
1949	2:08.8	4:23.6	9:23.0	—
1950	2:00.5	4:06.8	—	16:30.4
1951	1:57.0	3:54.2	9:01.4	15:19.6
1952	1:53.3	3:49.4	8:19.0	14:50.4
1953	1:54.9	3:48.8	8:24.0	—
1954	1:53.8	3:42.4	7:59.6	14:12.2

felelően, bizonyos fokig módosult. Az egyes időszakokban eltolódások következtek be, de ez nem változtatott a lényegen. Ha egy atléta eléri, vagy megközelíti teljesítménye maximumát, akkor magától értetődően más lesz a további felkészítése, mert mindig a feladat és az elérendő eredmény szabja meg az évi munka menetét, az évi munka módját és annak intenzitását.

Felszabadulásunk után talán közepértávfutásunk fejlődött a legjelentősebb mértékben. Ezt az elő-

rehaladást döntően az segítette elő, hogy ifjúságunk széles rétege kapcsolódott be sportmozgalmunkba. Pártunk és kormányunk az OTSB főfeladatának tekintette, hogy népi demokráciánk sportkultúráját általánossá tegye és a legmagasabb fokra emelje. Ehhez megteremtette a megfelelő anyagi feltételeket. Új sportlétesítményeket hoztak létre, megindultak a szakmai továbbképzések. Megismerhettük a leghaladottabb tudományos sport munkákat, új gyakorlati tapasztalatok birtokában

foglalkozhattunk a ráncbízott ifjúsággal.

Nemcsak az edzők szakmai továbbképzéséről történt gondoskodás, hanem megfelelő szakképzettséggel rendelkező sportorvosok bekapcsolása révén megindult a rendszeres orvosi vizsgálat, a tudományos megfigyelés.

★

Ez a közös munka magyarázza meg, hogyan érhattünk el versenyzőinkkel az egész sportvilág előtt elismerten magas színvonalú eredményeket. Ilyen körülmények között minden reményünk megvan arra, hogy az 1956-os melbournei olimpián népi demokráciánk színeit képviselő sportolónk, s közöttük nem utolsó sorban atlétáink méltóan szerepeljenek.

Iglói Mihály

mestersedző, testnevelő tanár

Mennyi időt és hány métert úszik a vízilabdajátékos

Általános elfogadott tény ma már, hogy a korszerű vízilabda alapja a sok és gyors mozgás, a labdának gyors, lehetőleg „egyből”, kapásból történő továbbítása. Mindezeket a követelményeket az új — már nem is olyan új — szabály állította a szakemberek és játékosok elé. A mozgalmas mérkőzések lassan-lassan új taktikát is szükségessé tesznek és ez új taktika, új játékos típus kialakítását tette lehetővé, sőt elengedhetetlenné. Ebben az új vízilabdában helycserékkel, méghozzá nemcsak a pálya, medence szélén történő helycserékkel, hanem még sokkal inkább a hosszában, mélységben történő helycserékkel lehetséges meg-
lépő és váratlan helyzeteket teremteni. Olyan játékosokra van tehát szükség, akik — a szükséghez mérten — támadásban, védekezésben egyaránt átlagon felül képesek

nyújtani. Ilyen „típusjátékosunk”, aki a csapat minden posztján jól megállja a helyét, ma már szép számmal akad. Ilyen elsősorban Gyarmati Dezső, aki már a válogatásban is végigjátszotta a mezőnyjátékosok valamennyi posztját, ilyen Hevesy István, Martin, Markovits, Bolváry, a legfiatalabbak közül Zádor és még néhányan.

Az egyik bajnoki fordulón néhány mérést eszközöltünk három sokat mozgó kitűnőségünk, Gyarmati, Bolváry és Markovits játékaról. Az adatokat az alábbi táblázatban közöljük, egyelőre csak tanulmányozás, összehasonlítás végett. A tanulságok levonása szakembereink kollektívájára vár. Bevezetőül leírom még azokat az utasításokat, amelyeket a játékosok a szóbanforgó mérkőzések előtt edzőjüktől kaptak.

A Bp. Dózsa—Bp. Vörös Meteor

9:0 (4:0)-as mérkőzés előtt Sárkány Miklós a következőkben jelölte meg Gyarmati feladatát:

— Az első félidőben „horgonyzó” középcsatárt játszol, bedlissz a kapu elé, tartod a labdát és időnként helyet cserélsz Martinnal. A második félidőben hátrább helyezkedsz, s a fedezet posztjáról indítsz támadásokat.

Brandy Jenő, a Bp. Honvéd—Bp. Vörös Lobogó 2:1 (0:1) mérkőzés előtt mozgó játékra bízta Bolváryt és arra, hogy ezúttal, ha kapura tör, ne maradjon ott, hanem utána húzódjék mindig vissza, újabb támadásokra.

Markovits feladata a Bp. Kinizsi—Bp. Vasas 3:2 (3:1) mérkőzésen Bózsai Mihály szerint az volt, hogy sokat mozgó játékkal vigye fel a labdát és jó átadásokkal hozza gólhelyzetbe Szívóst.

	Úszott		Labda birtokában volt		Labdával úszott		Labdával álló helyzetben volt		Megjátszotta	
	métert	percet	hányszor	mennyi ideig	métert	időt	hányszor	időt	jól	rosszul
Gyarmati										
I. f. i.	193	2:45	9	0:19	4	0:09	7	0:10	7	2
II. f. i.	235	3:09	14	0:34	6	0:11	12	0:23	10	4
Összesen	428	5:54	23	0:53	10	0:20	19	0:33	17	6
Bolváry										
I. f. i.	212	2:40	15	0:40	15	0:19	10	0:21	13	2
II. f. i.	211	2:54	17	0:52	49	0:41	5	0:11	15	2
Összesen	423	5:34	32	1:32	64	1:00	15	0:32	28	4
Markovits										
I. f. i.	308	4:06	14	0:52	32	0:30	8	0:22	12	2
II. f. i.	273	3:34	7	0:22	12	0:14	3	0:08	6	1
Összesen	581	7:40	21	1:14	44	0:44	11	0:30	18	3

Tovább kell haladnunk a birkózás szabályainak megjavítása útján

A Nemzetközi Birkózó Szövetség karlsruhei kongresszusa elfogadta a mérkőzések azonos elvek szerint történő értékelésére, a fogások egységes pontozására irányuló *magyar szabálytervezet*. (Ezek részletes ismertetésére az Országos Társadalmi Birkózó Szövetség havi tájékoztatójában, a „Nehéztalátika”-ban kerül sor.)

A tervezet teljes mértékben pótolja a nemzetközi szabályoknak a pontozás terén fennálló hiányosságait. Elfogadásával nagy lépést tettek előre a birkózóbíráskodás megjavításának útján, s közelebb jutottak ahhoz, hogy a nemzetközi versenyeken egybehangzó és igazságos döntések születessenek.

A javasolt pontozási szabályok helyes alkalmazásával a jövőben elkerülhető lesz, hogy a különböző nemzetekhez tartozó bírák — bár a legtöbbször jóhiszeműen — különféle képpen értékeljék ugyanazt az akciót és ugyanazért a fogásért az egyik bíró három pontot, a másik kettőt, a harmadik pedig esetleg csak egy pontot adjon. Tervezetünk elfogadásával tehát a *versenyszabályok megjavításának régóta esedékes folyamata* megindult, és az új szabállyal a pontozás egységessége és helyessége biztosítottnak látszik.

Van azonban egy *másik szabály is*, amelynek *felülvizsgálása és megjavítása* szintén régóta esedékes már, de erőteljes kezdeményezés és elfogadható *javaslatok* hiányában mindaddig nem került megvalósításra. Ez a versenyszabályoknak az a rendelkezése, amely a *pontozással győző versenyzőt hibaponttal sújtja és azt, aki öt hibapontot ér el, kirekeszti a további versenytől*.

A szóbanlévő rendelkezés szerint: „Az a versenyző, aki kétvállal győz, nem kap hibapontot, ellenben, aki pontozással győz 1 hibapontot kap; az pedig, aki — akár kétvállal, akár pontozással — vereséget szenved, 3 hibapontot kap. Az a versenyző, akinek 5 vagy ennél több hibapontja van, kiesik a versenytől.”

Ezek szerint tehát az a versenyző, akinek két veresége van, 6 hibapontot kap és kiesik a további küzdelemből. Ez rendben is van így. De az már nincs rendben, hogy ugyanígy kiesik a versenytől az is, akinek egy veresége és két — pontozásos — győzelme van; és még kevésbé van rendben, hogy az a versenyző is kiesik, aki ötször győz és — nem elképzelhetetlenül — mind az ötször pontozással.

Ennek a szabálynak, amely 20—25 évvel ezelőtt *magyar javaslatra* jött létre, alapvető hibája elsősorban abban van, hogy *különbőséget tesz* pontozásos és kétvállas győzelem között és *hátránnyal sújtja* azt a versenyzőt,

aki a 15 percig tartó mérkőzés alatt *nem fekteti kétvállra* az ellenfelét. Ugyanolyan ez, mintha az ökölvívásban hibapontot adnának annak a versenyzőnek, aki nem kiütéssel szerzi meg a győzelmet. A másik, talán még súlyosabb hibája pedig az, hogy azokat a versenyzőket, akik a hibapontjaikat legalább is részben *győzelmekkel* szerezték, *kevesebb hibaponttal* juttatja a kiesés sorsára, mint azokat, akik a *vereségeik miatt* esnek ki.

A szabály megfelel-e róla, hogy abban a kérdésben, vajon *melyik győzelem az értékesebb*, nem az a döntő, hogy a győzelmet pontozással vagy kétvállal érték-e el, hanem az, hogy *ki a legyőzött ellenfél*. A világbajnok ellen elért pontozásos győzelem nyilván értékesebb, mint egy gyenge ellenféllel szemben „kivívott” kétvállas „diadal”. Mégis — a szabály jóvoltából — a világbajnok ellen győztes versenyző pontozásos győzelmével *nagy lépést tesz* a kiesés, a teljes eredménytelenség felé.

De megfelel-e róla a szabály arról is, hogy a győzelemnek pontozással vagy kétvállal való elérése *nemcsak a győztes versenyzőtől függ, hanem a legyőzöttől is*. Annak idején a kiesési szabály megalkotóit az az elgondolás vezette, hogy ha a pontozásos győzelmet hátránnyal, hibaponttal sújtják, akkor a versenyzők, hogy elkerüljék a kiesést, igyekeznek majd kétvállal győzni, és ebben az igyekezetükben majd több fogást csinálnak, s így a mérkőzésük színesebb, érdekesebb lesz. Megfeleltek azonban arról, hogy mindez *nem csak* a versenyzők igyekezetén múlik; nem azon, hogy kölcsönösen kétvállal szeretnének egymás ellen győzni, hanem elsősorban és legfőképpen azon, hogy milyenek az *egymáshoz mért erőviszonyaik*.

Versenyeiken és edzéseken állandóan tapasztaljuk, hogy minél képzetesebb két birkózó, minél jobban tisztában van a támadás és a védekezés különféle módjaival, s minél közelebb vannak egymáshoz képességek dolgában, annál inkább híjjával van mérkőzésük a látványos dobásnak. Ilyen ellenfelek között az aránylag rövid menetidő alatt *kétvállas győzelemre* alig van lehetőség. De ettől eltekintve is, ma már — éppen úgy, mint a többi sportág — a birkózás is nagyon sokat haladt előre a fejlődés útján, s többek között a védekező technika is nagyon sokat fejlődött. Azt a birkózót, aki védekezésre rendezkedik be, még nála sokkal jobb versenyző is csak ritkán tudja 15 perc alatt kétvállra fektetni.

Téves ez az elgondolás azért is, mert a versenyzőben élő az a tudat,

hogy, *ha nem pontozással győz, akkor kiesik*, bármennyire serkenti is a küzdelemre, még nem teszi képessé arra, nem növeli meg az erejét annyira, hogy kétvállra fektesse az ellenfelét. A kétvállas győzelemhez jelentős *képesség- és készségbeli különbség* szükséges, s nem büntetőpont és a kiesés réme.

A szabály tehát *igazságtalan* is, amikor — figyelmen kívül hagyva minden egyéb körülményt — hibaponttal *bünteti* azt a versenyzőt, aki *hibáján kívül* nem kétvállal győz, s ezt még azzal tetézi, hogy a kiesést mindössze 5 hibaponthoz köti. Különösen súlyosan érzik majd ennek a hátrányait a versenyzők az új, 12 perces menetidő bevezetése után, amikor a rövidebb menetidő alatt még több lesz a pontozásos győzelem.

Furcsa esetek — a szabályok jóvoltából

A további elméleti fejtegetések helyett néhány, a sok közül kiragadott gyakorlati példával, valóban megtörtént esettel szeretném megvilágítani, hogy milyen visszasságokra vezet ez a szabály, s mennyire alkalmas arra, hogy *igazságtalanul elüssön* kiváló versenyzőket a *jól megérdemelt helyezéstől* és valós eredményekkel végződő versenyek helyett *gyakran* a sorsolás szeszélyétől függő *szerencsejátékká* tegye a nemzetközi találkozót.

Az első példám egészen friss és közeli érint bennünket. *Szilvássy* esetéről van szó, aki a most lezajlott karlsruhei világbajnokságon a váltósúly elsőszámú esélyeseként indult, mivel *egyetlen olyan versenyző sem volt a súlycsoportjában*, akit eddig — némelyiket többször is — *le nem győzött volna*. Olimpiai bajnokunk azonban ezúttal mégsem győzött, sőt még helyezéshöz sem jutott.

Ez a következőképp történt: Első mérkőzésén a kitűnő szovjet *Manyejev*től vereséget szenvedett. Az ezután következő két mérkőzését megnyerte, győzött a csehszlovák *Sekal* és a norvég *Vargset* ellen. Tekintve, hogy a norvég versenyző a negyedik, a csehszlovák pedig az ötödik lett a versenyen, mindenki joggal hihetné, hogy az őket verő *Szilvássy* nyilván megelőzte őket és az erőviszonyoknak megfelelően legalább is a második helyen végzett. Mekkora tévedés! Olimpiai bajnokunk egy vesztes és két győztes mérkőzésével *kiesett a további versenytől* pusztán azért, mert a győzelmei, nagyképességű ellenfeleivel szemben — hibáján kívül — „csak” pontozásosak voltak.

De nézzük csak meg, milyen eredménnyel végzett volna Szilvássy, ha mérkőzéseinek a sorrendjében és ott is csak annyi változás történik, hogy *Manyejevvel* nem az első fordulóban, hanem később, mondjuk a selejtező utolsó fordulójában kerül össze. Akkor Szilvássy ugyanazzal a vereséggel és ugyanazzal a pontozásos győzelmekkel bekerült volna a döntőbe! Pusztán mérkőzései sorrendjének (!) a megváltozása alapján.

Természetesen egészen más, a tényleges erőviszonyoknak sokkal megfelelőbb lett volna Szilvássy eredménye akkor is, ha a szabály olyan lenne, hogy a pontozásos győzelemért nem jár hibapont; vagy ha járna is: a kieséshez nem őt, hanem mondjuk — két vereséggel felérő — hat hibapont kellene.

Fordítsuk meg most a mérkőzések sorrendjét egy másik súlycsoportban, a középsúlyban is, amely számunkra sokkal örvedetesebb eredménnyel végződött. Ebben a súlycsoportban Gurics György igaz örömeinkre és képességeinek megfelelően a második helyen végzett, miután az utolsó fordulóban a világbajnok szovjet Kartozsiától kis különbséggel vereséget szenvedett. Előzőleg természetesen több győzelme is volt, de ezek közül kettőt — a bolgár Dobrev és a kiváló török Atlı ellen — csak pontozással szerzett meg.

Mi lett volna a helyzet a kiesési szabály „jövöltábol”, ha Gurics Kartozsiával történetesen nem az utolsó, hanem valamelyik előző fordulóban kerül össze. Az történt volna, hogy Gurics ebben az esetben a vereségével és két pontozásos győzelmével szerzett öt hibapontja miatt nem is jutott volna be a döntőbe, hanem győzelméi ellenére helyzetlenül végzett volna. Ugyanaz a Gurics, ugyanazon a versenyen, ugyanazzal az ellenfelekkel szemben ugyanolyan eredménnyel, de más sorrendben vívott mérkőzései alapján. Az a Gurics, aki egymás után hat ellenfelet győzött le a világbajnokságon és megérdemelten második lett!

Ezért válaszol minden szakember a nagy versenyek előtt arra a kérdésre, hogy milyen eredményeket remél, „érthetetlenül” mindig úgy, hogy az eredmény főleg a „szerencsétől” meg a „sorsolástól” függ.

De akad ilyenre talán még érdekesebb példa is.

Ugorjunk vissza az 1953. évi nápolyi világbajnokságra. A nápolyi világbajnokságon Hódos Imre a légsúlyban a szovjet Terján mögött a második helyen végzett.

De kicsoda körülmények között jött létre az a második hely!

Hódos egymás után három mérkőzést nyert — egyiket a kitűnő finn Rantala ellen, — de mert két győzelme csak pontozásos volt, így hibáján kívül két hibapontot szer-

zett. Ezután került össze Terjánnal és a mérkőzést a szovjet versenyző nyerte meg. Hódos pedig a szabály „jövöltábol” — előző győzelmei ellenére — öt hibaponttal simán kiesett a versenyből.

Hogyan lett mégis második?

Éppen ez az érdekes és ez is azt bizonyítja, hogy a mostani kiesési szabály mellett a versenyzés nagymértékben szerencsejáték is. Hódos esetében — mint mindjárt látni fogjuk — a szerencse „javított”, mert Hódos Terjánon kívül minden ellenfelét legyőzte, tehát éppen ez lett volna a súlyos igazságtalanság, ha a rossz kiesési szabály miatt végül is nem került volna be a döntőbe.

Hogyan kerülhetett Hódos a döntőbe, amikor a selejtezőben öt hibaponttal „simán kiesett”?

Íme: A Hódos—Terján mérkőzés után, de még ugyanabban a fordulóban a finn Rantala a török Demirsürennel került össze. Rantalának, 4, Demirsürennek pedig 2 hibapontja volt. Mi volt ekkor a legfontosabb a számunkra? Az, hogy Rantala győzzön, de csak pontozással, mert így neki is, meg a töröknek is 5 hibapontja lesz és akkor — a szabály jövöltábol — mind a ketten kiesnek. Jól szurkoltunk: — úgy történt. Hiába küzdött Rantala minden erejét megfeszítve, hajtva a kétségbeeséstől, hogy ha nem tussal győz, kiesik: mégis csak pontozással tudta megverni a kitűnő török versenyzőt. Így aztán, akárcsak Hódosnak, nekik is — győztesnek és legyőzöttnek egyaránt — 5 hibapontjuk lett és ők is kiestek mind a ketten. Ha Rantala kétvállal győzött volna Demirsüren ellen, ő lett volna a világbajnokság második helyezette — annak ellenére, hogy Hódostól előzőleg kikapott — Hódos pedig nem is lett volna helyezve! Íme ilyen igazságtalan eredményre vezethetett volna, hogy a szabály különbséget tesz kétvállas és pontozásos győzelem között és, hogy a kieséshez már öt hibapont is elegendő. Szerencsére azonban Rantala nem kétvállal győzött, s így Hódos Demirsüren legyőzésével bekerülhetett a döntőbe és megszerezhetette a jól megérdemelt és öt valóban megfelelő második helyet.

Ugyancsak a nápolyi világbajnokságon Kovács Gyula az elődöntőben Gröndahl, a finn olimpiai bajnokkal került össze. Gröndahl győzött pontozással és 5—5 hibaponttal kiestek mind a ketten. A mérkőzés után a külföldiek közül többen felvetették, hogy nem lett volna-e helyesebb, ha Kovács és Gröndahl megegyeztek volna, hogy aki a mérkőzés utolsó percében ponthátrányban lesz, az — lefekszik.

— A vesztesnek úgyis mindegy lett volna — mondták — s legalább — a győztes elkerülhetne volna az igazságtalan kiesést!

A kiesési szabályok ilyen „kényes-reparálása” azonban sem erkölcsösnek, sem sportszerűnek nem lett volna mondható

Talán elég is lesz a példákbl. Mindössze két versenyről mondtunk el néhány olyan példát, amely bennünket érintett, vagy különösen érdekes volt. De ennél sokkal nagyobb példatermése van a szabálynak, amelynek az útja ennél sokkal sűrűbben van kirakva az igazságtalanság köveivel.

A javítás módzatai

A felsorakoztatott érvek és tények bárkit meggyőzhettek arról, hogy a kiesési szabály felülvizsgálása és megjavítása tovább nem halasztható, ha azt akarjuk, hogy válogatottjaink nemzetközi szereplése és eredményei a valóságos erőviszonyokon és versenyzőink felkészültségén nyugodjanak, ne pedig a mérkőzések kedvező vagy kedvezőtlen sorrendje szerint a vakvéletlentől függjenek.

Eddig ebben az irányban nem történt megfelelő kezdeményezés. Lehet, hogy a megszokás vagy a betörődés folytán a birkózóspport szakemberei eddig nem fordítottak elég figyelmet a kiesési szabály visszasságaira és veszélyes voltára. Pedig túrhetetlen állapot az, hogy tehetséges és szorgalmas versenyzők lelkiismeretes és tervszerű felkészülésének, hosszú évek munkájának az eredményét — a versenyzők minden igekezete ellenére — semmivé tehesse egy rossz szabály.

A kiesési szabály megjavítására irányuló szórványos kezdeményezések közül eddig a figyelemre legméltóbb az volt, amely a versenyzőknek súlycsoportjukon belül több csoportra-osztását javasolta, a csoportok élén a legjobbak közül kiemelt versenyzőkkel, hogy így a legjobbak egyelőre ne találkozzanak egymással és „ne verjék ki” egymás idő előtt a versenyből.

Szerintem a legjobb versenyzők kiemelésének rendszere, ha javítana is valamit a kiesési szabályon, nem oldaná meg a kérdést, mert nem tapint rá a lényegre.

A lényeg ugyanis nem abban van, hogy egy jó versenyző kikap egy még jobbtól, hiszen ez természetes és a versenyen előbb-utóbb mindenképp bekövetkezik, s a legyőzöttet senki sem sajnálja amiatt, hogy 3 hibapontot kapott. De ettől eltérően a versenyzők kiemelését nagyon nehéz lenne igazságosan és valóban megoldani. Kit emeltek volna ki például a Karlsruheban világbajnokságot nyert 6 szovjet versenyző közül, amikor egy sem volt közöttük, aki már résztvevett vagy világversenyen? Vagy kiemelték volna Guricsot, akinek kötöttfogásban ez volt az első nagy nemzetközi versenye?

A kiesési szabály rosszaságának a lényege nem a jobbtól elszenvedett

vereségben és igazságos következményében, a 3 hibapontban van, hanem egyrészt abban, hogy a győztes is hibapontot kap, jóllehet győzelmének pontozásos voltában nem hibás; másrészt pedig abban, hogy győzelmekkel is ki lehet esni a versenyből. A szabály megjavításának a lehetőségét tehát ezen a két vonalon kell keresni.

Ezek szerint a kiesési szabály megjavítása kétféle módon látszik megoldhatónak:

1. A győztes ne kapjon hibapontot akkor se, ha pontozással győz, viszont a versenyből kiesni csak két vereséggel lehessen.

2. Kapjon 1 hibapontot, aki pontozással győz, de a kieséshez nem őt, hanem — két vereséggel felérő — hat hibapont kelljen.

Az első megoldás gyökeres és igazságos, nem tesz különbséget győzelem és győzelem között. Amíg valaki győz, nem kell félnie, hogy kiesik a versenyből. Ez a megoldás teljes mértékben biztosítaná, hogy a versenyek valós eredményekkel végződjenek, mert pontozásos győzelmek esetén nem zárna el a győztesek előtt a továbbjutás útját.

Ennek a megoldásnak azonban kétségtelven vannak gyengéi is. Először az, hogy nem serkenti a birkózókat kétvállas győzelemre, ami azért hiba, mert a kétvállas-törekvés nagymértékben fokozza a küzdelmet és a kezdeményezést. A másik hibája, hogy megszorítja a mérkőzések számát, mivel kevesebb versenyző esik ki, mint eddig. Ez

pedig — tekintettel az indulók állandóan növekvő számára — jelentősen meghosszabbítaná a versenyek időtartamát még az új 12 perces menetidő mellett is. Végül hátránya ennek a megoldásnak az is, hogy a versenyzőknek a döntőbejutásért többször kellene birkóznia, mint most, és ez sok induló esetén, a versenyzők szervezeteinek túlzott, az egészségükre esetleg káros megterhelésével járhatna.

A második megoldás — a 6 hibaponttal történő kiesés — ha nem is oldja meg oly gyökeresen a problémát, mint az első, ha nem is szünteti meg teljesen a szabály legfőbb hibáit, mégis — alkalmazkodva a körülményekhez — nagyon sokat javít azokon és alkalmas arra, hogy versenyeredményeket sokkal igazságosabbá és valóságosabbá tegye.

A második megoldásnak előnye, hogy:

a) Kétvállas győzelemre serkent, tehát fokozza a versenyzők aktivitását, fogásrétörékését, de emellett nem sújtja túlzott hátránnyal — korai kieséssel — a pontozással győző versenyzőket.

b) Valósabb eredményeket biztosít. Mire egy versenyző 6 hibapontot pontozásos győzelmekkel, — esetleg köztük egy vereséggel — összegyűjt, rendszerint eljut a döntőig, s így nem előzik meg nála gyengébb versenyzők, akik náluk is gyengébb ellenfelekkel szemben elért „ajándék-tusgyőzelmekkel” hibapont nélkül jutottak tovább.

c) Megszünteti azt az igazságtalanságot, ami a két vereséggel szerzett 6 hibaponttal kieső és a pontozásos győzelmekkel, s legfeljebb egy vereséggel szerzett 5 hibaponttal kieső versenyzők között az utóbbiak hátrányára fennáll.

d) Csak kis mértékben növeli a mérkőzések számát és így nem hosszabbítja meg számottevően a versenyek időtartamát. A 12 perces menetidő bevezetése után pedig, a mérkőzések valamivel nagyobb számát, s az ezzel járó nagyobb megterhelést kiegyenlíti a rövidebb menetidő.

Mindezekkel szemben gyengéje a második megoldásnak, hogy továbbra is megkülönböztetést tesz győzelem és győzelem között és — bár sokkal kisebb valószínűséggel — továbbra is lehetővé teszi a győzelmekkel bekövetkező kiesést. Az igazságtalan kiesés lehetőségét tehát csak mérsékli, de nem szünteti meg. Ez azonban kieséses rendszerben semmiféle megoldással sem érhető el teljesen.

★

A birkózósport szakemberei a fenti okfejtésekhez megfelelő helyen bizonyára hozzáfűzik majd elgondolásukat, tapasztalataikat és ötleteiket. Így reményünk lehet arra, hogy hosszú idő után végre megszűnik a birkózásban a vakszerencse szerepe és versenyzőinknek csak az ellenfelek ellen kell felkészülniük, és nem kell félniük a sorsolás szeszélyétől is.

Papp László dr.

PÁLYÁZAT

SPORTOLÓK NEVELÉSÉRŐL SZÓLÓ ÍRÁSMŰRE

A Testnevelési Tudományos Tanács a sportolók nevelésével kapcsolatos kérdések feldolgozására pályázatot hirdet.

Pályátétel:

Tapasztalatok a labdarúgók nevelésében.

Terjedelme: 3—5 ív. 80—100 ritkán (kétsorosán) gépelt oldal.

Az MDP Központi Vezetősége 1954. évi decemberi, a sportra vonatkozó határozata a sportolók nevelésében mutatkozó fogyatékoságok között is különös nyomatékkal mutatott rá a labdarúgók nevelésében megoldásra váró feladatokra. A labdarúgás a legelterjedtebb sportág hazánkban. Részben ennek következtében a leginkább veszedelmesek az itt mutatkozó hibák, hiányosságok is. Ugyanakkor éppen e sportág területén áll rendelkezésre gazdag nevelői tapasztalat, sokak a szocialista sport építésében értékesíthető hagyomány.

A pályázó feladata, hogy

a) hűen ismertesse (elsősorban saját tapasztalatai alapján) a labdarúgók nevelésének gyakorlati tapasztalatait, — e munkának eredményeit és nehézségeit egyaránt;

b) ismertesse az egyesület

(sportkör) esetleg meglévő, a szocialista sportolók nevelésében értékesíthető hagyományait, valamint saját sportpályafutásának ilyen emlékeit;

c) tényleges kísérletet az így összegyűjtött anyagok elemző feldolgozására: a gyakorlati tapasztalatok és az emlékek alapján adjon útmutatást a labdarúgók nevelésének helyes módszereire.

Pályázati feltételek: Pályázhat minden tényleges labdarúgó, edző, illetve mindenki, aki a közelmúltban labdarúgó edzői gyakorlatot folytatott.

A pályamunkák benyújtásának határideje: 1955. október 31.
Pályadíjak: I. díj: 2000 Ft. II. díj: 1000 Ft.

Pályátétel: Az egyesületi sportolók nevelésének módszerei.

Terjedelme: 6—8 ív. 120—160 ritkán gépelt oldal.

A sportolók nevelésének hivatott szerve az egyesület, közelebről: a sportkör és a szakosztály. Szocialista sportemberek nevelése, a sportolók erkölcsi magatartásának, a munkához, a közösséghez, a szocialista hazához való helyes viszonyuk kialakítása, legfontosabb feladatuk. Ez ma már nemcsak a szabályzatokban élő

követelmény, hanem egyre inkább tényleges valóság. Ugyanakkor az is tény, hogy az egyesületi sportolók körében nem mindenütt folyik még következetes nevelőmunka, — sokhelyütt pedig nem jár még a kívánt eredménnyel. A sportolók nevelésében reánk váró feladatokat sikerrel megoldani csak úgy tudjuk, ha azokat mindenütt az egyesületi élet középpontjába állítjuk, ha a sportolók nevelésének ügye minden edző, minden egyesületi funkcionárius legfontosabb ügyévé lesz.

A pályázati felhívás célja, hogy felmérjük az egyesületi nevelőmunka jelenlegi helyzetét, összegyűjtjük az e téren található legjobb tapasztalatokat és, hogy — ennek alapján — útmutatással szolgáljunk a sportolók nevelésének lényeges megjavítására a sportszervezetekben.

A pályázó feladata, hogy a) tanulmányozza egyesületének (sportkörének, szakosztályának) életét, különös tekintettel azokra a mozzanatokra, amelyek a sportolók eszméleti, kulturális és erkölcsi nevelését befolyásolják;

b) adjon számot saját nevelőmunkájának tapasztalatairól: — eredményeiről és eredménytelenségeiről egyaránt;

c) számoljon be tapasztalatairól az egyesületi edzők és funkcionáriusok nevelőmunkáját illetően, valamint a sportolók nevelését kedvezően vagy kedvezőtlenül befolyásoló, egyesületen kívüli körülményeiről;

d) az egyesületi élet és a nevelési tapasztalatok elemzéséből kiindulva adjon útmutatást az egyesületi sportolók nevelésének helyes módszereire.

Kívánatos, hogy a pályázó feladatának kidolgozása során figyelembe vegye Makarenko, a nagy szoviet nevelő legfontosabb műveiben foglalt tanításokat.

Pályázati felvételek: Pályázhat minden edző és egyesületi (sportkört) funkcionárius.

A pályázat benyújtásának határideje: 1955. december 31.

Pályadíjak: I. díj: 3000 Ft. II. díj: 2000 Ft. III. díj: 1000 Ft.

A pályázatokat jelzés borítékkal ellátva három pépelt példányban kell benyújtani a Testnevelési Tudományos Tanács Testnevelésméltai és testneveléstörténeti főbizottságához (Budapest, Dózsa György út 1—3. Népstadion, edzőépület).

A kéziratok kiadása esetén a szerzők a pályadíjon kívül a kollektív szerződés szerinti szerzői díjat kapják.

A szovjet-magyar sakkmérkőzés tanulságai

Amikor századunk huszas éveiben híre kelt, hogy a fiatal Szovjetunióban élénk sakkszervezkedés folyik, senki sem gondolhatta, hogy ez újszerű kezdeményezés rövid néhány évtized alatt milyen nagyszerű gyümölcsöket fog hozni. 1935 táján azonban a Szovjetunió fiatal bajnokát, Mihail Botvinnikot, már joggal tekintették a világ egyik legerősebb versenyzőjének és más szovjet mesterek is a nyugati sakknagyságok méltó ellenfeleinek bizonyultak. Ma már a férfi és női egyéni bajnokság, a csapatvilágbajnokság és a főiskolai csapatvilágbajnokság szovjet kezekben nyugszik és nem is valószínű, hogy belátható időn belül bármelyik bajnokságot is el lehetne tőlük hódítani.

A kiváló minőségi teljesítmények széles tömegalapon nyugosznak. A sakk a Szovjetunióban millióknak kedvelt időtöltése, egyes versenyeken százezres tömegek vesznek részt. A helyesen megszervezett oktatás eredményeképpen az óriási terület minden részéből évről évre újabb fiatal tehetségek bukkannak fel és megélik a szovjet sakkélet vérkeringését. Nem hagyhatjuk szó nélkül a szovjet sakkirodalmat sem, amely lerögzíti az állandóan folytatott kutatások vívmányait és táplálékot nyújt más országok törekvő sakkozójának is. Ilyenképpen a sakkozás színvonala a világ más részeiben is jelentősen emelkedett.

A magyar sakkozás is igyekszik érvényesíteni a szovjet tapasztalatokat mind szakmabeli, mind szervezési szempontokból. Különös fellendülés tapasztalható azóta, amióta felvettük a személyes kapcsolatokat. 1947-ben ellátogatott hozzánk Kotov és Szmiszlov nagymester. Előadásokat és szimultán mérkőzéseket tartottak. Komoly versenyjátzmákat nem váltottak, megjelenésük mindamelllett felcsigázta a magyar sakkozók érdeklődését és a két év múlva megrendezett Moszkva—Budapest találkozót már olyan tömegeket mozgathat meg, amelyekre azelőtt hazánkban nem lehetett számítani. Az 1950-ben Budapesten megrendezett világbajnokjelöltek versenye, amelyen hét szovjet nagymester vett részt, továbbá az 1952-ben szintén Budapesten megtartott Maróczy emlékverseny napról napra körülbelül ezer főre rugó nézősereget vonzott. Ez utóbbi versenyen a XIX.

szovjet bajnokság első öt helyezettje indult el, köztük a világbajnok, aki négy évi szünet után most jelent meg ismét külföldi versenyen. Mindezekből a találkozókból a magyar sakkozók sok tanulságot merítettek, számukra a szovjet nagymesterek és mesterek látogatása hazánkba mindig rendkívüli eseményt, valóságos ünnepet jelentett.

Ezért fogadták a magyar sakkozók nagy örömmel a hírt, hogy a Magyar—Szovjet Társaság az Országos Testnevelési és Sportbizottsággal karöltve felszabadulásunk tíz éves évfordulójának megünneplésére, valamint az MSZT 10 év előtti megalakulásának emlékére meghív négy szovjet mestert az ezidőszert legeredményesebb négy magyar versenyzővel való barátságos találkozóra. A szovjet sakkvezetőség a meghívást elfogadta és így május 20-án a Ferihegyi repülőtérre megérkezett a szovjet sakkdelegáció. A küldöttség vezetője L. Abramov mester volt, a Sahmaty felelős szerkesztője, tagjai pedig: D. Bronstein, P. Keresz, T. Petroszjan nemzetközi nagymesterek, G. Ilivickij mester és mint tartalék V. Mike-nasz nemzetközi mester. Ellenfeleik magyar részről: Szabó L., Barcza G. nemzetközi nagymesterek, Benkő P. nemzetközi mester, Bilek I. mester és Kluger Gy. nemzetközi mester. A sorrend jelentősége csak formális, mert a mérkőzések lebonyolítására a meghívás szerint a scheveningeni rendszert választották. E rendszer szerint minden szovjet versenyző kétszer találkozik minden magyar versenyzővel. Egymással a két csapat tagjai nem játszanak. A szovjet csapat kapitányának Keresz nagymestert, a magyar csapat kapitányának pedig Barcza nagymestert jelölték ki.

A versenyt a Sportsarnokban május 22-től június 6-ig rendezték meg. A Sportsarnok most első ízben lett sakkmérkőzések színhelye és hozzátehetjük, hogy mint ilyen, nagyon jól bevált. A versenyzők a középben ültek, játszmáikat kettős demonstrációs táblák mutatták jobbra és balra a két oldalon helyet foglaló közönségnek. A nézők figyelemmel kísérhették a játszmák menetét, sőt eszmecsere is folytathattak egymás között, hangjuk nem ért el a versenyzőkhöz és így ezek zavartalanul mélyedhettek el gondolataikban. A rendezőknek egyszer

sem kellett csendre inteniök a szurkolókat. Így a mérkőzés Balogh László és Elek Ferenc nemzetközi versenybírák irányításával, továbbá néhány lelkes segítő-társ közreműködésével a legnagyobb rendben folyt le. Mondanunk sem kell, hogy a döntőbíró-ságnak egyetlen egyszer sem volt alkalma közbelépésre.

Az első forduló számunkra szép sikert hozott, amennyiben mind a négy játszmát döntetlenre tartottuk, a második forduló igen sűrűn végződött: csak egy döntetlen értünk el, három játszma veszendőbe ment. Így a szovjet csapat egy csapásra nagy pontelőnyhöz jutott, amelyet a továbbiak folyamán még növelt is, főleg azért, mert a két magyar nagymester ingadozó formát mutatott és mondhatjuk, hogy játéuk nem érte el a tőlük megszokott színvonalat. A két fiatal mester a verseny e szakaszában jobban működött és több pontot szerzett a magyar csapatnak. A mérkőzés végefelé fordulat állott be: Benkő és Bilek ellanyhult, a két nagymester viszont „formába jött” és néhány értékes egységgel gazdagította a magyar csapat pontállományát. Végeredményben a nyolc forduló 32 játszmájának lezajlása után a szovjet csapat győzött 20:12 arányban.

A százalékkal elégedettek lehetünk, mert még eddig egy ország válogatottja sem ért el ennél jobb eredményt szovjet csapattal szemben. A múlt évben a szovjet csapat ugyanilyen arányban győzte le az Egyesült Államok nagyhírű válogatottját, az erős argentiniai együttessel szemben a szovjet mesterek még egy félponttal többet harcoltak ki. A svédekkel a szovjet csapat 16 játszmát váltott; a győzelem aránya 13:3 volt! Mindezek figyelembevételével a magyar csapat teljesítményét kielégítőnek és tisztesnek kell minősíteni. Versenyzőinket dicséret illeti a derekas helytállásért a világ legerősebb sakkozóival szemben. Ha gyakrabban volna alkalmuk mérkőzni ilyen erős ellenfelekkel, akkor bizonyára még javítanának az eredményen.

A szovjet versenyzők ezen a mérkőzésen is bemutatták magas művészetüket. A megnyitásban, a középjátékba való átmenetben, bonyolult állások kezelésében, kombinációkban, manőverezésben, támadásban, védekezésben, végjátékban, egyszóval a játszma min-

den szakaszában mintaszerű játékvezetést láttunk tőlük.

A legsikeresebben ezúttal Petroszjan nagymester szerepelt: hét játszmából négyet nyert, hármat döntetlenre tartott. Petroszjan egyike a legbiztosabb versenyzőknek a világon, már több nagy versenyt küzdött végig játszmavesztés nélkül. Pozícióérzéke kitűnő, áttekintése rendkívül gyors. Az utóbbi évek versenyein mindig az elsők között láthatjuk, és, hogy nem éppen első, annak a sok döntetlen az oka.

Keresz nagymester négy döntetlen mellett hármat nyert és így félponttal Petroszjan mögött maradt. Keresz már 20 év óta a világbajnoki cím jogos várományosának számít, sok ragyogó győzelem jelzi pályafutását. Háromszor volt szovjet bajnok és sok nagy nemzetközi versenyen első győztes. Kombinatív és pozíciójátékban egyaránt nagy, elméleti ismeretei is óriásiak, amit tankönyvei bizonyítanak. Legjobb teljesítménye ezen a versenyen a Szabó nagymester ellen nyert, az első szépségdíjjal kitüntetett játszmája.

Bronstein nagymester sok szakértő véleménye szerint a jelenkor legmélyebben gondolkozó sakkozója. Három nyert és három döntetlen játszmájával Kereszsel együtt haladt, az utolsó fordulóban azonban Szabó nagymesterrel szemben saját kárára vad bonyodalmakat idézett elő, amilyenekben a magyar nagymester igen jól érzi magát. A játszmát Szabó László nagy stílusban megnyerte és ezzel megszerezte a harmadik szépségdíjat. A második különdíj Bronstein nagymesternek jutott a Bilek ellen sötét színekkel nyert játszmáért, melyben a nagymester eredeti játékelépítés után fiatal ellenfelének kisebb hibáit igen csinos és meglepő fordulatokkal használta ki győzelemre.

Ilivickij és Mikenasz a legutóbbi szovjet bajnokságon kitűnően szerepeltek, Ilivickij kivívta magának a jogot a világbajnoki középöntőn való részvételre. A mi versenyünkön felváltva játszottak. Minthogy egy-egy játszmát elvesztettek, eredményük csak 50%

körül mozog és így elmarad a nagymesterek teljesítménye mögött.

Szabó nagymester helytelen versenytaktikát alkalmazott. Minden játszmához azzal a feltett szándékkal ült le, hogy kenyértörésre viszi a dolgot. Ez a beállítás a kiváló szovjet nagymesterekkel szemben nem vezethet sikerre, az eredmény három veszített játszma volt, amiért az utolsó fordulóban Bronstein ellen nyert kitűnő játszma csak némileg ad kárpótást.

Barcza nagymester nagy erőbedobással küzdött, az Ilivickij ellen nyújtott elsőrangú teljesítményéért különdíjat kapott. Eredménye teljesen kielégítő volna, ha a Keresz nagymester ellen igen finom játékkal kihozott nyert állást győzelemre tudta volna vezetni. A fáradtság okozta pillanatnyi kiagyás megfosztotta erőfeszítései gyümölcsétől és a játszma döntetlenül végződött. Ennek következtében Barcza a hét játszmából csak három pontot szerzett.

Benkő nemzetközi mester ismét bebizonyította, hogy a legjobbak számára is méltó ellenfél. Sokat lát, játéka egészséges és szilárd, ő nyerte az első játszmát (Mikenasz ellen) a magyar verseny-

zók közül. Benkő nem pihent egyszer sem, a nyolc játszmából 3 $\frac{1}{2}$ pontot ért el, és csak az utolsó előtti fordulóban Petroszjan elleni, tőle szokatlanul bizonytalan játékmegalapozás okozta, hogy 50%-on alul maradt.

A mérkőzés legfiatalabb résztvevője, Bilek mester az első öt játszmát döntetlenre tartotta, ami egészen feltűnő siker. Nagy tettszést aratott az a szép kombinációja, amellyel Keresz nagymester ellen látszólag kilátástalan helyzetben az örökös sakkot kierősza-kolta. Sajnos, a következő játszma elvesztése annyira befolyásolta, hogy a hetedik fordulóban már jóval képességein alul játszott és hamarosan tarthatatlan állásba került.

Kluger háromszor játszott, egy döntetlen után kettőt veszített. Meg kell azonban jegyezni, hogy Petroszjan elleni játszmájában kihozta a fölényes állást és gyalogelőnyre is tett szert, csak ismert helytelen időbeosztása következtében nem maradt ideje, hogy kiszámítsa az előnye érvényesítésére vezető utat.

A magyar sakk történelem ismét egy értékes eseménnyel gazdagodott. A magyar sakkozók a játszmák gondos tanulmányozásából bizonyára sokat tanulnak, de a szakszemponctoktól eltekintve sokat jelent a szovjet sakkozókka-
l való személyes megismerkedés. A szovjet nagymesterek és mesterek magatartása a mérkőzések alatt és azokon kívül, nagy tudások mellett szerénységük, közvetlenségük, derült kedélyük elsőrangú propaganda nemcsak a szovjet sakkozókknak, hanem általában a szovjet embernek. A kép teljességéhez hozzátartozik, hogy a szovjet delegáció minden tagja több szimultánt adott mind a fővárosban, mind vidéki városainkban és mindenütt nagy rokonszenvet keltettek. Kedves vendégeink jól érezték magukat körünkben, ami örömmel tölt el bennünket. Abramov elvtárs, a delegáció vezetője, június 11-én a Ferihegyi repülőtéren a következő szavakkal búcsúzott el tőlünk: „Köszönet a három hétig tartó ünnepért. A viszontlátásra!”

Asztalos Lajos dr.

A sportorvosi szakcsoport 1955. évi december első felében nagygyűlést rendez. A nagygyűlés fő témája:

„A TELJESÍTMÉNYFOKOZÁS SPORTORVOSI KÉRDESEI”

Bármely sportorvosi vonatkozású egyéb előadás is bejelenthető. Aki a nagygyűlésen előadást tartani óhajtanak, előadásuk címét és rövid tartalmát küldjék be legkésőbb 1955. évi július hó 31-ig dr. Csinády Jenő címére az OTSI kutatólaboratóriumába (Budapest XII., Alkotás utca 48.). Az előadások teljes szövegét 1955. szeptember 1-ig kell beküldeni ugyanerre a címre.

Budapest, 1955. VI. hó 27.

Dr. Gözsy Sándor sk.
a Sportorvosi Szakcsoport főtítkára

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

Szervezési kérdések

A SPORTÜNNEPÉLYEK ÚTJÁN

HOGYAN CSINÁLTA A TERVHIVATAL SK?

A Bástya Tervhivatal Sportkörének irodájában egymás mellett sorakoznak a különböző színű irattartók. Ebben nincs semmi különös és mégis, milyen fontosak ezek az irattartók. Ezekből tudhatjuk meg, hogyan készítették a Tervhivatal dolgozói azt a sportünnepélyt, amelyről úgy beszélnek, mint, amely az utóbbi idők legsikeresebb sportünnepélye volt. Zalai István a sportkör szervezője, örömmel ad felvilágosítást.

*

— Pergessük visszafelé a filmet — mondja. — Május első napjaiban történt. Értekezletre jöttek össze, a sportcsoportok vezetői, az egyes sportfelelősök és mindazok, akik részt kívántak venni abban a munkában, amelynek eredménye a június első napjaiban lezajlott sportünnepély volt. Mint ismeretes, a Tervhivatalban hosszú időn keresztül minden főosztálynak volt sportszervezete. Azonban a kisebb főosztályokra való tekintettel a sportszervezeteket összevonták és kilenc sport csoport alakult. Ezek között állandó versengés alakult ki. Természetes, hogy már ezen a megbeszélésen is egyik főtéma az volt, melyik sportcsoport lesz a férfiak és melyik a nők pontversenyében a győztes.

Zalai sporttárs jegyzeteiből az is kiderült, hogy a nagyszabású szervezési munkában a szakszervezeti bizalmiak és a DISz fiatalok is kivették részüket. Minden dolgozójukat megkérdezték, volna-e kedve részt venni a nagyszabású sportünnepségen. A szervezők arra is gondoltak, hogy a jelentkezők ne álljanak ki készületlenül. Amint jelentkezett valaki, módot adtak neki arra, hogy — ha például atléta — a Margitszigeti pályán edzhessen, ha kosárlabdás ugyanott összeszoktató edzéseken vehessen részt. Így érték el azt is, hogy kialakulhattak az

egyes sportcsoportok röplabda-csapatái.

Az egyik irattartóból megtudhatjuk, hogy kik voltak a leglelkesebbek. Jegyezzük föl Laklia Tibor és Féber Nándor nevét. Nemcsak a saját sportcsoportukban dolgoztak szorgalmasan, hanem tapasztalataikat átadták a többi sportcsoportok szervezőinek, sőt felkeresték az egyes főosztályvezetőket, hogy azok jóindulata is biztosítsa az edzések megtartását, ami minden sportünnepély sikerének záloga.

Lapozzunk tovább, és ne titkoljuk el, hogy a nők bizony nem túlságosan vették ki részüket a szervezésből. Mintha egy kissé könnyen vették volna ezt a nagyon fontos munkát. Elmondhatjuk, hogy a Tervhivatalban a sportünnepély rendezésének több mint 80 százalékát a férfiak végezték. Ez a tény azt bizonyítja, hogy a Tervhivatalban többet kell foglalkozni a női sportaktívakkal, mert olyan helyen, ahol élsportoló női versenyzők vannak, — mint Zsabka Margit vívóbajnoknő, Nagy Mária kosár- és röplabdaválogatott, — ott a nőknek többet kell foglalkozniuk a sporttal.

A jó szervező munkának hamar mutatkozott az eredménye. Az edzéseken benépesült a szigeti pálya, a sportkör különböző szakosztályainak edzői pedig lelkesen segítették azokat, akik most húztak lábukra először szöges cipőt, vagy most először próbálkoztak a gerellyel, a súllyal, vagy a diszkosszal. Arra is vigyáztak, hogy például az ugrók ne kezdjenek minden előkészület nélkül erős edzésbe, hanem fokozatosan ismerkedjenek meg a távolugrás, vagy a magasugrás csinálásával, binjával, mégpedig — rándulástól mentesen.

Egy rözsaszínű irattartó tartalma elmondja, hogy 186-an jelentkeztek az atlétikai versenyekre. Ez itt igen szép szám. A kosár- és röplabda-tornára is akadt megfelelő számú csapat.

A sportköri vezetőség nem ijedt

meg, amikor látta, hogy ilyen nagy számban sorakoznak fel a jelentkezők. A Bástya SE elnökségéhez fordult és attól kért kölcsön különböző sportfelszerelési tárgyakat és sporteszközöket, mert azt akarta, hogy mindenki megfelelő felszerelésben vonulhasson fel és a sporteszközök is kifogástalanok legyenek.

*

Végre felvirradt a nagy nap. A margitszigeti pályán nemcsak résztvevő volt sok, hanem néző is. Néhány kitűnő eredmény is született. A 400 méteres síkfutásban például Dresein József osztályvezető, aki életében először indult komoly versenyen, 55,5 másodperc időt futott. A nyolcas sportcsoport 4×100-as váltója pedig 51,2 idővel győzött. A női súlydobásban kitűnő eredményt ért el Nagy Mária, igaz, hogy ő nem először bizonyította be, hogy nemcsak röplabdázó és kosárlabdázó tehetség, hanem az atlétikában is megállná a helyét. Dicséret illeti a sportkör elnökét, Vadas Andrászt is, aki példamutatón majdnem minden számban maga is elindult, sőt tegyük hozzá, majdnem minden számban jó eredményt is ért el. Végezetül pedig jegyezzük fel, hogy a nők közül a 2-es sportcsoport, a férfiak versenyében pedig a 3-as sportcsoport győzött a pontversenyben.

*

Külsőségben, tartalomban egyaránt jól sikerült és például szolgálhat ez a sportünnepély. Ám a Tervhivatal sportkörének tagjai ezzel nem tekintik befejezettnek munkájukat. Éppen azért, mert látják, hogy a Tervhivatal dolgozói milyen szívesen sportolnak, s látják, hogy a tömegsport megteremtésének mi a gyakorlati útjómódja, még nagyobb lendülettel igyekeznek megszervezni az egyes szakosztályok munkáját és a testedzéstől eddig távolmaradó dolgozók újabb tömegeit vonják be a sportolásba.

T. I.

BÜN ÉS BÜNHÖDÉS

Írta: M. MIHÁJLOV

Megjelent: Fizikultura i Sport 1955 május

FRISS JÓZSEF fordítása

Lehet-e az, hogy a játékvezető ne szeresse és ne ismerje jól a versenyszabályokat? Természetesen — nem lehet, mert az ilyen egy fabatkát sem ér. De a szabályismeret még nem minden, amit megkövetelünk a játékvezetőtől. Legyen példamutatóan becsületes, tárgyilagos és pártatlan. Ha egy pillanatra is megfélemlenek ezekről a kötelességeiről, máris kész a baj: a közönség füttyül, szidja a versenybíróasztalt, vagy a játékvezetőt és vége a bírói tekintélynek. De vannak még kesőbb büntetések is. Egy ilyen beszélek el a magam gyakorlatából.

Elsőosztályú röplabdajátékvezető vagyok. Már régóta bírászkodom, mégpedig elismerten jól. Ami a tárgyilagosságot illeti... emiatt vesztettem el valakit, aki drágább és kedvesebb volt részemre mindennél a világon. Elmondom, miképp történt.

Főiskolánkat egyesítették az egyetem jogi fakultásával. Eppen ötödik évfolyamos voltam akkor. Ujjoncnak számítottam az egyetemen, ezért fel kellett vétetnem magam — mint ahogy ez szokásban volt — a névjegyzékbe. Felkerestem az évfolyam felelőjét. Ezt a szerepet egy nyúlánk, gyönyörű szép teremtés töltötte be.

— Neve? — kérdezte tőlem szigorúan a bájos, harmatosan üde arcú leánya. Különlegesen nagy, ragyogó szemét hosszú fekete szempillák övezték. Vastag hajfonatai hosszan nyúltak le a kekeddel vállá mögé. Szemöldöke...

Ábrándozásomból a leánya hangja riasztott fel:

— A nevét kérdeztem! Talán csak nem felejtette el a saját nevét?...

— Hát... majdnem! — morogtam — de ne izguljon — emeltem fel a hangom — már minden rendben van... igen-igen... Ivánov a nevem!

— Önnel érzek! — mondta és már írta is. — Különlegesen ritka név!

(Olyan, mint a magyarban a Kovács, vagy Nagy.)

Ezen a napon is voltak előadásaink, voltak szünetek és valószínűleg változtak az előadók is. Én minderről nem tudtam semmit, mert a felelősön kívül nem láttam és nem vettem észre semmit és senkit.

Igy ismerkedtem meg Verával.

Azt szokták mondani, hogy minden emberben fellelhetőek jó és rossz tulajdonságok. Nemsokára megértettem, hogy ez nem igaz. Vera sok jó tulajdonsággal rendelkezett: kitűnően tanult, az évfolyam felelősenek őt választották, az egyetem röplabdacsapatának kapitányi tisztét rábízták, mindenben az első között volt. Ami azonban a hiányosságokat illeti — ő kivétel a szabály alól. Nem volt semmi hibája sem. Ez biztos!

Mindenkor, amikor csak Vera szeme az én elragadtatástól fátyolos tekintetemmel találkozott — a kislány elpirult. Látszott, hogy nem érinti kellemesen a folyton rajta felejtett pillantásom. Úgy éreztem, hogy megismerkedésünk — nem a javamra ütött ki. Ettől a gondolattól még jobban elvesztettem a fejem és most már órák hosszat néztem és bámultam őt. Egyszer azután Vera megszólított:

— Ha nem hagyja abba ezt a viselkedést — mondotta —, ha nem tér észhez, nem fogja tudni letenni a félévi szigorlatát.

Nem, nem hagytam abba. Nem bírtam abbahagyni. Egyszer Vera újból megszólított:

— Nézze! Tanuljunk inkább együtt! Látom, hogy maga különben menthetetlenül elbukik az államvizsgán s ez a bukás az én lelkiismeretemet terhelné.

Végtelenül megörültem ajánlatának. Hiszen ezzel lehetőséget kaptam arra, hogy az órákon kívül is nézhessem Verát...

Nemsokára rájöttem, hogy szerelmes vagyok, szerelmes, határtalanul szerelmes. Úgy éreztem, hogy ennél szerelmesebb nem is lehet valaki a világon. A pilóta szereti gépének szárnyait, amelyek a véghetetlen magasságba röpítik. Rajongva szereti az Észak embere a néha-néha megjelenő napsugaracskát, amely elkergeti a Sarkvidék félhomályát. De mik ezek az én szerelmemhez képest!

Lassanként közelebb kerültünk egymáshoz. Együtt síztünk, korszolyáztunk, együtt hallgattuk a zenét, együtt jártunk edzésre. Vera játszott, én rendszerint csak bírászkodtam. Verának köszönhettem, hogy mindenre maradt időm. Kitűnően szigorlatoztunk

és a szünidőben boldogan szóra-koztunk.

Igy múlt el a tél. Beköszöntött a tavasz. Boldogan ültünk a tengerparti sziklán, amelyet a tenger habjai simogatóan körülcsókolgattak. Esteledett. A tengeren, a látóhatár szélén halászok lámpáscskái pislogtak. A víz lusta hullámai magukkal vitték Vera énekének hangjait. Csodálatosan szép este volt. Szívem megtelt melegséggel. Egyszerre megértettem: eljött életem legszebb és legfontosabb pillanata. Az a pillanat, amelyben az ábrándozást a valóság váltja fel. Vigyázva, félve vettem kezembe Verácska gyönyörű hajfűrtjének legvégső szárait, amelyek a sziklán heverték. Szólni kezdtem, de szinte megijedtem a hangomtól. Hangomat ellenszenvesnek, cincogónak, idegennek éreztem.

— Verácska! Ne haragudj rám! Én, én már határoztam... a legjobb lesz... ha a férjed lesz...

A vér előntötte arcomat és karatlanul is hátrább húzódtam.

Az egész környéket betöltötte a felkacagó Vera aranyosan csengő hangja:

— Hogy beszélsz te? Sírész? Elérzékenyültél?

— Kedvesem — folytatta azután még mindig nevetgélve — ha te határozta, nekem nem marad hátra, mint, hogy alkalmazkodom...

Hirtelen elkomolyodott és szinte nyersen, egész más hangon hozzátette:

— Édesem, ez nem olyan egyszerű dolog! Ez egy életre szól! Ennek az érzelmenek komolyságát be kell bizonyítani!

Bizonyítani! De hogyan? Napokon át törtem ezen a fejem, míg nem a véletlen segítségemre jött. Szokott ez így lenni az életben.

Három feladat várt még ránk a városban: a disszertációnk, a vizsga értekezésünk megvédése, aztán az államvizsga letétele és végül a főiskolai röplabdabajnokság. A vizsgáink kitűnően sikerültek, az első két feladatot diadalmasan végeztük el. Maradt a főiskolai bajnokság. Vera nagyon szerette volna, ha csapata ötödik-ször is megnyeri a bajnokságot. A dolog jól kezdődött. Vera csapata vereség nélkül jutott el a döntőig. Az is igaz, hogy az idegen nyelvű fakultás csapata is veretlenül érkezett a döntőig. Vi-

szont mindenki tudta, hogy az angol-francia-német szakos lányok olyan messze vannak a jó röplabdázóktól, mint a kis csirke a sástól. Biztosra lehetett venni Veráék végső győzelmét. Én kaptam megbízást a döntő levezetésére.

Verával együtt minden izgalom nélkül érkeztünk a Stadionba. Vera az öltözőbe ment, én pedig ellenőriztem a pályát, a hálót, a pályajelzéseket, a jegyzőkönyvet. Tekintélyes számú közönség ült körül a pályát.

— Nos, mi a véleménye? — kérdezgették tőlem Vera csapatának szurkolói.

— A labda gömbölyű, mindkét oldalra leeshet — válaszoltam kitérőleg, megjátszva a pártatlan, tárgyilagos játékvezetőt.

Felmásztam a játékvezetői emelvényre. A lányok felsorakoztak, füttyültem és már pattogott is a labda. Még szinte magamhoz sem tértem és sorra szerezve a pontokat, szinte percek alatt 2:0 arányban vezettek az idegennyelvűek az ötjátszmás döntőben. Olyan jól játszottak, hogy szinte rájuk sem lehetett ismerni. „Mint az istenek!” — lelkesedtek a szurkolók, nem éppen tudományos kifejezéssel élve. A harmadik játszmát már így fellelkesedve kezdték és a lármás szurkolók olyan biztatást captak, hogy Vera csapatának szurkolói szinte dermedten, temetési csöndben, ma-

gukba roskadva ültek a padokon. Pillantásom találkozott Vera tekintetével. Belém nyilallott a fájdalom, Verát, az okos, nyugodt, öntudatos csapatkapitányt szenvedni és kínlódni láttam. Gyönyörű szeme fátyolosan tekintett rám, ajka legörbült, szája megvonnaglott. Úgy éreztem, hogy könnyörög és esd és már csak bennem bizik:

Ments meg bennünket... Bizonyítsd be, hogy szeretsz...

Hideg verejték gyöngyözött homlokomon, a torkom kiszáradt, szívem zakatolva vert. Vera szenved! Vera szenved! Vera könnyörög. Ments meg! Ments meg! Szinte önkívületben füttyültem.

Ha ön gyakori vendég a sportpályán és jóindulatú, tisztességes ember, akkor bizonyára látja, érzi és vallja, hogy a bíró, a játékvezető — pártatlan, befolyásolhatatlan rögzítője mindannak, ami a pályán történik. Az igazság védője. A bíró semmi más, mint a szabályok megtévesztője. Hát a pártatlan bíró tényleg olyan... De most arra kérem Önöket, hogy ne keverjék össze a játékvezetői füttyöt a játékvezetői szívvel. Elvégre a játékvezető is ember, az ember minden esendőségével, gyengeségével, szívével, érzelmeivel. Az ő szíve sem maradhat nyugodt! Vergődik, mint a sebesült madár, ha látja, hogy csapata fáradt, vesztesre áll, egyenlőtlen harcot vív. Ehhez vegyük hozzá, hogy ész nélkül szerelmes a csapat kapitányába. Képzeli csak el, hogy önök maguk vannak a játékvezető helyén. Ne ezt a példát vegyük! Gondolják el, hogy például, — sebészorvosok... Ott állnak a műtőasztal mellett, amelyre ráhelyezték egyetlen gyermeküket, akinek csak néhány pillanata volna még hátra az életből, ha önök meg nem mentik. Önök, akik megmenthetik, ha akarják! Akiknek egyetlen lépésétől, egyetlen jó vagy rossz mozdulatától függ az élet, vagy halál. Ugye megértene engem. A sebesz talán átadhatja a kést másnak, egy hidegebb szívű, nyugodtabb társának. De a játékvezető nem tudja másra átruházni a rábízott füttyülőt, még akkor sem, ha az a síp égeti az ajkát, mint az olvasztott vas.

Ilyen nehéz helyzetben voltam én. Nem, én nem „végezhetem ki” Verát. Lelkemben párharcra kelt a sporttisztesség és szerelem. De hát a bírói hivatás érzete pehelysúlyú ökölvívó képében jelentkezett, a szerelemérvés viszont — egy nehézsúlyú ökölvívó képében.

Önök kitalálhatják, melyik győzött és melyik terült el kiütötten már az első menet kezdetén. Megmentem Verát! Bebizonyítom érzéseim komolyságát. Azt, hogy semmiféle akadályt nem ismerek, ha arról van szó, hogy a szeretett szempár visszanyerje régi fényét.

A tapasztalt játékvezető, ha becsületérzése megengedi, nagyon finoman végrehajthatja az általa elgondoltakat. Én pedig, mint ahogy önök már hallották, elsőosztályú képesítéssel rendelkeztem.

Nagyon szigorúan kezdtem kezelni az angol-francia-német szakosokat és ugyanakkor mindent megbocsátottam Vera csapatának. Elég volt, ha a nyelvzakosok sáncolásra ugrottak, máris megállapítottam, hogy átnyúltak. Ha ütést ütésre halmoztak és szorongatták Verácska csapatát, füttyültem, jelezve, hogy labdatartást követtek el. Nyitásaikra megállapítottam, hogy a vonalra léptek. Olyan hibákat rögzítettem le, amelyeket csak a játékvezető finom szeme vesz észre, s amelyek elkövetése vagy el nem követése felől maga a „vétés” sem biztos. Különben azonnal elárultam volna magam.

Vera csapata ezután két játszmát egymásután megnyert — ki egyenlített. Az eredmény — 2:2 lett, s a gyors vereség veszélye egyelőre elhárult. Amikor a csapatok helyet cseréltek, olyan tekintettel néztem Verára, hogy kiolvashatta belőle:

— Ne izgulj, életem, egyetlenem, napjaim öröme! Inkább fejest ugrom az emelvényről, mint, hogy téged legyőzve lássalak!

Az ötödik, döntő játszmában gyengítettem a nyomást, hogy a játékosok gyanúját elaltassam és a nézők éberségét kijátsszam. Ez durva hiba volt a részemről, mert Veráék ellenfele újból előre tört. Azonnal észrevettem a hibámat és tüstént „javítottam”. Lefüttyültem három „átnyúlást”, négy „hálóérintést”, két „kettős ütést” és még egyet-mást. Erre már a közönség is felfigyelt, idegeskedni kezdett és most már tüntetett ellenem. Csak úgy záporoztak rám a nem éppen díszítő jelzők. A felső sorokból élesen sivitott egy hang:

— Szappant kellene főzni az ilyen pofákból! — kiáltotta valaki az éktelen sivítás, fujolás, füttyülés közben. De mindéz engem csak még jobban feltűzelt. Hadd kiabáljanak csak rám. Hadd füttyüljenek ki! Hadd hallja meg

Verácska is, s hadd értse meg, hogy mit mívelek érte!

A mérkőzés befejeződött. Vera csapata győzött. Az ellenfél lehárgoltan, elkéseredivé baktatott le a pályáról, kapitányuk csak úgy immel-ámmal köszönte meg a játékvezetést. Vera csapatát a szurkolóik hangosan, boldogan üdvözölték, mint akik valami nagy veszélyből szabadultak ki. Én oldalt álltam, szerényen, de a boldogság majd szét vetett. Úgy éreztem, hogy a valóságban én vagyok a nap hőse. Hallgatag, szerény, de vakmerő hős.

Vera csak nagy-sokára jött ki az öltözőből. Aztán végre előlépett. Csatlakoztam hozzá. Szótlanul ballagtunk egymás mellett. Szótlanul, mert Vera még mindig az átélt izgalmak hatása alatt állt.

— Drágám, valami bajod van? Elégedetlen vagy valamivel? — kérdeztem óvatosan.

— A játékkal — mondotta keserűen — nem ment sehogy sem!

— Természetesen — folytattam elszántan. — játszatok ti már jobban is. Bizony másképp is alakulhatott volna az eredmény!

— Másképp kellett volna, hogy alakuljon — javította ki Verácska — más is lett volna az eredmény, ha te nem nyereted meg velünk a mérkőzést!

Úgy éreztem, hogy a jólneveltség szerénységet követel tőlem és ezért így válaszoltam:

— Azt nem lehet mondani, hogy megnyertem, csupán egy kicsit segítettem.

— Szegényke! Valószínűleg nehez volt tettetned magad!

Ez ésszerű megjegyzés volt, de én tovább szerénykedtem:

— Kicsiség az egész...

— Mondd csak, — csattant fel Vera — nem bántott a lelkiismereted, amikor azok a kislányok minden erejüket beleadták, hogy bebiztosítsák megérdemelt győzelmüket és te egyszerűen és tudatosan elnyomtad őket!?

A kérdés nem tetszett nekem. Játékvezetői becsületem, ha pehelysúlyú ökölvívó képében is, de jelentkezett. Ezt nem akartam bevallani Verának, mert még azt hihette volna, hogy ingadoztam, amikor a segítségre rászántam magam.

Éppen ezért így válaszoltam:

— Nem éreztem lelkiismeretfurdalást egy másodpercre sem! Hiszen mindezt érted tettem.

— Meg tudnád ezt ismételni?

— A világ minden csapatát elgáncsolnám, csak hogy te boldog légy!

— De hisz ez semmiség — szinte kiáltotta...

— Tudom, hogy nem nagy dolog ahhoz mérten, hogy érted...

— Nem! — szakított félbe — a te szolgálatkészséged semmiség! Tudod mi a nagy dolog? Az, hogy megölted a bírói emelvényen a játékvezetői becsületet! Hiszen ezután te képes lennél csak azért, hogy én ne vágiak egy játék után savanyú képet, megvádolni egy büntelen embert! Milyen bíró vagy te? Milyen visszaszatisztó önzés lakik benned! Milyen embertelen érzéketlenség!

— No de Verácska! — dadogtam, de ő szóhoz sem engedett. Ott álltunk a sötét fasorban. Vera szeme olyan tüzrel égett, hogy kipirosodott arcának minden kis vonását láthattam.

— És én még ehhez akartam feleségül menni! Nem, kedves ismerősöm, ön ma saját maga fölött füttyülte el az ítéletet. Nyíltsága megment engem egy végzetes hibától. Köszönöm őszinte valamását! Nagyon köszönöm! és megfordult. — Ne merészelj utánam jönni — kiáltotta, amikor látta, hogy követni akarom. Könnybe lábadt a szeme, mérgeesen dobbantott és elindult. Alig tíz lépés után még egyszer visszafordult. Feléje indultam, de visszahökkenetek, ostorcsapásszerű szavai:

— Szappant kellene főzni az ilyen bírakból! — kiáltotta elkéseregetten, majd két ujját a szája elé, mint a fiúk szokták és kétszer élesen, hosszan füttyült...

Kiss Gyula miniszterhelyettes az általános iskolások tornász bajnokságáról

— Az általános iskolások tornász bajnoksága azt bizonyítja, hogy tanulóink szeretik a tornasportot és szerte az országban a lelkes nevelők mint oldják meg ifjúságunk testi nevelésének feladatait! — mondotta Kiss Gyula miniszterhelyettes az országos döntő megnyitóján. Beszédében megemlítette, hogy az országos verseny során közel 10 000 tanuló vett részt az iskolai, körzeti, városi, járási és megyei versenyeken és akik az országos döntőig eljutottak, azok mögött több hónapos kemény munka áll. Az évi bajnokságban több mint 1000 általános iskola vett részt, ez azt jelenti, hogy minden hatodik általános iskolában nagy ügy volt, komoly, nemes vetélkedés lehetősége volt az általános iskolai úttörők „Ifjú Békeharcos” tornászversenyre való felkészülés.

— A felszabadulás előtt — folytatta a miniszterhelyettes — az akkori, úgynevezett elemi, majd népiskolában a testnevelés nagyon lenézett, elhanyagolt tantárgy volt. *Ma egészen más a helyzet.* Míg a múltban általában csak a középiskolák diákjai tudtak tornateremhez jutni, ma már mind több általános iskolánk is rendelkezik tornateremmel, és ha még sok iskolából hiányzik is a tornaterem, *arra törekszünk, hogy ez a hiány ne álljon fenn sokáig.* A mi iskoláinkban mind több lesz azoknak a nevelőknek a száma, akik élethivatásul választották a testnevelés oktatását. Testnevelő tanár *nemcsak nagy városokban található ma már, hanem a kisebb városokban is és mind több azoknak az általános iskoláknak a száma, ahol jólképzett szaktanár tanítja a testnevelést.* Nélkülük, az ő lelkes, szakszerű munkájuk nélkül nem kerülhetett volna sor erre a második országos tornász bajnokságra sem.

— E verseny szép vetélkedése is legyen indíték sok szép nagy úttörő tetthez. A legjobbak győzelmé lelkesítsen mindnyájukat további jó munkára, egy pillanatra sem felejtsd el, hogy a test erőinek fejlesztése mellett a szovjet pionérok példáját követő úttörő, *a tanulásban is kiválóan megállja a helyét.*

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK TORNÁSZAINAK HATALMAS SEREGSZEMLÉJE

Ebben a tanítási évben írták ki nálunk másodszer az általános iskolák országos tornászcsapatbajnokságát. Az országos döntőt iskolai, körzeti, járási, városi és megyei bajnokságok előzték meg, s az előző évhez viszonyítva ezek is nagyarányú fejlődésről tanúskodtak.

A fejlődés az alábbiakban jelentkezett:

1. **Sok induló.** Országos viszonylatban közel 1500 csapat, mintegy 10.000 tanulóval vett részt a versenyeken. Különösen az iskolai, körzeti, járási és városi versenyeken mutatkozott jelentős létszámemelkedés. *Ez a kedvező tény az általános iskolai testnevelés színvonalának emelkedésével is magyarázható.* Részt vett az iskolai, körzeti és járási versenyekben ebben az évben sok kislétszámú iskola (pl. Bács megyében Solt, Jánoshalma) több tornaterem nélküli iskola (pl. Heves megyében Felnémet, Zaránk, Hajdu megyében Hajduböszörmény, Somogyban Kéthely) és sok szakos nevelővel nem rendelkező iskola, sőt még részben osztott iskola is (pl. a Somogy megyei Mernye). Néhány megyében a jó előkészítő és szervezőmunka eredményeként jóval az országos megyei átlagon felüli számban indultak iskolák. (P. Szolnok megyében 107, Győr-Sopronban 72, Fejérbén 64.) Békés megyében az iskolai versenyen közel 1200 tanuló vett részt. A járási és városi versenyeken pedig 52 csapat.

2. **A teljesítmények átlagos színvonalemelkedése.** A bajnokságon részvevő csapatok jól felkészültek. Még a tornaterem nélküli csapatok is. (Például a hajduböszörményi ált. leányiskola a megyei döntőn II. helyezést ért el.) A megyei döntőn részvevő csapatok első háromja között több helyen csak néhány tizedpont különbség volt.

3. **A részvevő versenyzők tanulmányi eredménye.** Igen örvendetes, hogy a versenyeken részvevő tanulók nagy többsége a tanulásban is jól megállja a helyét. Általános iskolai testnevelőink értékes nevelői munkáját dicséri, hogy a versenyre történő felkészítésen felül nagy gondot for-

dítanak a tanulmányi eredmény javítására is.

A Szolnok megyei döntőn részvevő valamennyi csapat (12 fiú, 10 leány) tanulmányi átlaga lényegesen jobb, mint az iskolai átlag. A fiú csapatbajnokság győztesének (Kunszentmárton) 1,3 jobb a tanulmányi átlaga az iskolai átlagnál. A szolnoki Sipos téri iskola csapatának tanulmányi átlaga 4,4. A kunszentmártoni leánycsapaté 4,7. A Békés megyei döntőn a részvevő 156 tanuló közül csak 6 volt elégséges, 19 közepes, a többi jó, jeles, kitűnő.

4. **A megyén belüli versenyek jó előkészítése.** Az iskolai, körzeti, járási és városi versenyeken a részvevők nagy számát a megyei és — ami különösen örvendetes — a járási, városi tanácsok oktatási osztályainak lelkes, jó előkészítő munkája tette lehetővé. Sok helyen a járási és városi oktatási osztályok vezetői tartották a megnyitó beszédet. Ennek nagy buzdító hatása volt, nemcsak a tanulóknak, hanem a nevelőkre is. A körzeti, járási és városi versenyeket sokan nézték végig. (Például Zalaegerszegen 400 főnyi közönség.)

Nemcsak a tanulók felkészültsége, hanem a pontozás színvonalának országos emelkedése is jellemző az ezévi bajnokságot. A legtöbb megyében TSB-k segítségével testnevelőtanárok bevonásával történt a pontozás. S ami a versenytornában elég ritka, nemcsak a győztes, hanem minden csapat elégedett volt a pontozással. A pontozóbírák szakismeretén és tárgyilagosságán kívül hozzájárult ehhez természetesen a részvevők magatartása is. A Békés megyei döntőn például a részvevő csapatok a legnagyobb csendben figyelték a gyakorlatot végző tornászt és egy-egy jólsikerült gyakorlat után percekig zúgó tapssal jutalmazták a versenyzőket.

Több helyen nemcsak az általános iskolai sportnak, hanem az egész városnak kiemelkedő eseménye volt a megyei döntő. A Csongrád megyei döntőről megállapították, hogy ilyen nivós, színvonalas iskolai tornaversenyt még nem láttak. Külön meg kell emlékez-

ni a Veszprém és Zala megyei döntőkről. A bajnokság idején rendkívül rossz volt az időjárás. A hóvihár használhatatlanná tette a közlekedési utakat, ennek ellenére a meghívott csapatok mind megjelentek, leküzdve a hóvihart és a közlekedési nehézségeket. A pápai iskola autóbuzsát úgy kellett a hóból kiásni, a tanulók mégis megérkeztek a versenyre és jól megállták a helyüket. Zala megyében különösen a járási versenyek idején volt rendkívül rossz az időjárás, de itt is leküzdötték a tanulók minden közlekedési akadályt.

Természetesen akad még az idén is bőven hiányosság. Egyik ilyen alapvető helytelenség, hogy sok iskola igazgatója az Oktatásügyi Közlönyben megjelent tájékoztatásokat nem ismeri a nevelőkkel. Ennek következtében sok iskola testnevelője nem is tudott a versenyről. Néhány járási tanács oktatási osztálya sem törődött a versenyyel. Több iskola különböző nehézségekre hivatkozva (tornaterem hiánya, szaknevelő hiánya stb.) nem kapcsolódott be a versenybe. Ezek a nehézségek valóban fennállanak, de a számtalan jó példából következtetve egy kicsit több lelkesedéssel leküzdhetők és nem jelenthetnek megoldhatatlan akadályt.

Azok az oktatási osztályok, amelyek szívükön viselik a tanuló ifjúságuk nevelését (Veszprém, Szolnok, Békés stb. megyék) példát mutattak a nehézségek előtt könnyen megtorpanó megyéknek. Ezek közül is elsősorban Nógrád megyének. Nógrád megye ebben a tanítási évben nem rendezte meg a középiskolai tornászcsapatbajnokságot, nem rendezte meg a középiskolai egyéni tornász bajnokságot és az általános iskolai tornász bajnokságot is csak elkésve, több mint két héttel a határidő után. Ennek következtében az országos döntőn ebből a megyéből egyetlen tornász sem vehetett részt.

Külön meg kell emlékeznünk a DISZ és az úttörő szervezetek munkájáról. Nagyon sok helyen a járási és városi DISZ szervezetek komoly feladatuknak tekin-

tették a versenyek sikeres előkészítését és lebonyolítását. (Például Hajdu megye.) Ezek a helyeken sikerül is az iskolákat jól mozgósítani. Az országos jellegű versenyek egyik fontos célja, hogy valamennyi iskolában rendezzék meg az iskolai versenyeket. Ez pedig csak akkor valósulhat meg, ha az iskolai DISZ, illetve úttörő szervek, következtetve minden akadályt és közönyt leküzdve fáradoznak a verseny sikeréért. Az iskolák tanulóinak nagy többségét csak a DISZ, illetve úttörő szerveken keresztül lehet eredményesen mozgósítani. Különösen fontos, hogy már az általános iskolások valamennyi sporttevékenységét az úttörő szervek komoly közreműködése irányítsa. A tornászcsapatbajnokság bebizonyította, hogy lelkiismeretes, alapos munkával hatalmas eredményt lehet elérni. A megkezdett munkát azonban egy-egy verseny lebonyolítása után nem szabad befejezettnek tekinteni. A versenyek a munkának csak állomásai. Ezekre kell felmérni a hibákat és következetesen folytatni a bevált, helyes kezdeményezéseket.

A megyei bajnokságok után Budapesten a Nemzeti Sportcsarnokban került lebonyolításra az országos döntő 28 fiú és 28 leánycsapat részvételével.

A döntőn részvevő, közel egyforma képességű csapatok hatalmas küzdelmet vívtak a győzelemért. Végeredményben a fiúk bajnokságát a budapesti Doktor Sándor utcai általános iskola csapata (Aranyos, Kecskés, Ványi, Birke, Tóth, Szita) nyerte, a lányokét pedig a Balatonalmádi általános iskola csapata. (Vágvölgyi, Török, Pusztai I., Pusztai M. és Bagoly.)

Mindent egybevetve megállapíthatjuk, hogy az általános iskolások második országos csapatbajnoksága jól sikerült. A bajnokság lebonyolítása során tapasztalt hibákat a jövő évben a rendező szervek remélhetőleg ki fogják küszöbölni és akkor az általános iskolai torna komoly és hatalmas alapja lesz nemcsak az iskolai, hanem az egész magyar sportnak.

Nyiri János

A budapesti I. ker. Petőfi Sándor és a miskolci Földes Ferenc általános gimnázium sportköreinek követésre méltó páros versenyei

„Hol kezdődhet az olimpiára való készülés?” kérdezte egyszer egy szülő egy sportnevelőtől. A válasz egyszerű volt: az iskolában.

Nálunk a nyolcosztályos általános iskola felső osztályaiban a testnevelést testnevelő tanárok tanítják, míg az alsó osztályokban a tanítók végzik egységes

Sarvajcz József, Szabó József a Németvölgyi útról, mint Szekerák György testnevelő tanár kitűnő tanítványai kerültek hozzánk a Petőfi gimnáziumba, itt az őszi atlétikai bajnokságokon megmutatkozott, hogy ezek a fiúk már foglalkoztak gátfutással, rúdugrással, hármasugrással, gerely-

az oktatásügyi minisztérium részéről, hogy mint a legjobban szervezett bpesti iskola, mérje össze erejét párosverseny formájában több sportágban, a legjobb vidéki iskolai sportkörrel, a miskolci Földes Ferenc gimnáziummal.

A két kijelölt sportkör elnökségei levélváltás útján megállapodtak a sportágakban és versenyszámokban is. Ezek szerint atlétika (teljes középiskolai egyéni műsor), vívás (négyes csapat), kispályás kézilabda és kosárlabda töltötte ki a műsört.

Nagy gondot okozott, hogy a Vasas szakszervezet által felajánlott autóbussz befogadóképessége csak 25 fő. Ezért a válogatásban a körülbelül azonos képességek között a jobb tanulmányi eredmény és a sokoldalúság is döntött.

Egy pénteki napon reggel 1/28-kor indultunk. Számbavettük a csapatot, elhelyeztük a csomagokat, szereléseket, megállapítottuk az ülés rendet, kijelöltük a nótafelelőst, a vice-mestert és néhány szurkoló szülő és diák inetegetése közben elindultunk Miskolcra.

A csapat tagjai közül

ból is jelesen vizsgáztak a fiúk.

Féltizenkettőkor érkezünk Miskolcra, ahol egyenesen az iskola udvarára hajtottunk be. Lenyűgöző és felejthetetlen látvány fogadott bennünket. Május elsejei főpróbáját tartotta a Földes Ferenc gimnázium.

700 tanuló diáksapkában! Századokban, élesen takarva és igazodva várták a hangszóró továbbította parancsokat.

Megindult a menet. Elől az intézet gyönyörű zászlóját és tábláját vitte hat atléta termetű diák. Mögöttük az iskola igazgatója a DISZ titkárral. Őket egy sor fiatal tanár követte, majd vörös, kék, vörös, utána pedig nemzeti színű zászlósorok következtek. Ezeket a kitűnő és jelesrendű tanulók százada követte, könyvvel a kezükben, oldalt táblák: „Jó tanulással a márciusi pártfahatározat megvalósításáért!” Majd ismét zászlósor következett. Utána az iskola különféle sportágainak százada, egységes melegítőben és mezben, a mellett „Földes” felirattal. Táblájukon a felirat: „Sporteredményeinkkel is a

A miskolci Földes Ferenc gimnázium válogatott atléta csapata (Kassanyi I. felv.)

tanmenet alapján a testnevelés tanítását.

A budapesti Petőfi Sándor általános gimnáziumban a testnevelés a TF testnevelés elmélet tanszékének gyakorló tantárgya, s itt TF tanárjelöltek, a vezető testnevelő tanár irányításával tudományos alaposítással foglalkoznak a tanulókkal.

Minden év szeptemberében bevezetjük a testnevelés naplójába a tanulók előképzettségét atlétika, torna labdajátékok tekintetében. Már itt osztályozzuk a tanulókat sportképességeik szerint. Találkozunk nagyobb gyorsasággal, állóképességgel, erővel és ügyességgel rendelkező tanulókkal. A szokásos testmérés-tani adatok felvétele után a jószemű, gyakorlott nevelő már ilyenkor látja ki-ből lehet bajnok, — ha az erkölcsi ereje is megvan hozzá.

Szőke Gábor, Biczkó Ernő, Mäder László, Sebődi György, Dalla István tanulók Aczél László testnevelő tanár tanítványaiaként a Krisztina téri általános iskolából, Kovács Zoltán, Förster Miklós, Kovács Lajos,

és diszkoszvetéssel is. A heti 2 testnevelési órán felül az iskolai sportkör edzéseiben is részt vettek a többi jelentkezőkkel együtt ezek a kitűnő tanulók és rendszeresen foglalkoztak atlétikával, tornával, valamint labdajátékokkal. Mindezt játékosan üzték, hiszen legtöbbjük úttörő és serdülő korban volt. Keveset dolgoztak, de rendszeresen és tudományosan. Négyeszetes edzésrendszer szerint alapoztak, formába hozásuk estek keresztül az előző évfolyamokkal együtt. Második otthonukká vált az iskola sportköre, miközben tanulmányi átlaguk közepesnél sokkal jobb volt. Rendszeresen mezeizgettek, fedettpálya versenyeken vettek részt, edzőnaplót vezettek, olvasgatták a sportirodalmat, szaklapokat.

Számuk egyre növekedett. Az egyes szakosztályok edzéseiben 50–60-an is részt vettek. A testnevelés alól mentesek sportvezetői képzésen estek át és versenybírói tanfolyamokat végeztek.

Így érte a sportkör elnökségét az a kitüntetés

A budapesti I. ker. Petőfi Sándor ált. gimnázium válogatott sportolójának látogatása Lillafüreden (Kassanyi I. felv.)

még senki sem járt gépkocsin Miskolcon. Élénken figyelték már a tájat is, a mezővárosokat, a helyiipari központokat, majd a nehézipari centrumokat, s bizony földrajzból, kémiából, politikai gazdaságtan-

szocialista hazánkat építjük!”

Ismét színes zászlósor következett, utána pedig az érettségire készülő negyedik osztályosok századának feszesen menetelő virágos májusfabotokat tartó jelölt-

jei következtek. Táblájuk: „Jó érettségivel készülünk fel a szocializmus építésének munkaterületeire!“ Zászlósr zárta be ezt a századot, amely mögött három században az első, második és harmadik osztályok meneteltek. Táblájukon: „Éljen a DISZ, a Párt aranytartáléka!“

A sportolók tehát egészséges mezben, az érettségire készülők sötét ruhában, a többiek fehér ingben és sötét nadrágban meneteltek. Minden század jobbszélén egy-egy tanár haladt.

Kattogtak a budapesti gyerekek fényképezőgépei, mert bizony Budapesten iskolai viszonylatban ilyen szépen megoldott felvonulást még nem láttak. Egyáltalán nem csodálkoztunk, mikor pár nap múlva megtudtuk, hogy a május 1-i felvonulási díjat Miskolcon ez az iskolai csapat nyerte el.

A főpróba végén az udvaron felsorakozott diákok előtt Tokk Miklós, az intézet sportszerető igazgatója meleg szavakkal üdvözölte a Petőfi gimnázium válogatott csapatát és vezető testnevelő tanárát, Paulinyi Jenőt, a sportkör tanár-elnökét.

Ezt követően kilépett a sorból huszonöt miskolci tanuló, azok, akiknek szülei vendégül látták a bpesti versenyzőket. Amíg a versenyzőket a vendéglátók hazavezették, a testnevelők, Paulinyi Jenő és a miskolci iskola három tanára, Irsa Tibor, Ablonczy Bertalan és Osgyáni Zoltán összeállították a végleges műsort.

Délután 1/4-kor indultunk gépkocsinkon Diósgyőrbe, a Di. Vasas stadionjába az atlétikai viadal színhelyére. Itt felvonulás, üdvözlések, zászló-, virágcsere, fényképezés, majd mintegy 1000 lelkes szurkoló, s a teljes nevelőtestület jelenlétében megkezdődött a viadal, számonként két-két indulóval. Jobb eredmények: 400 m: Csernák (F) és Karácsonyi (P) 56.1, 1000: Haffner (P) 2.48.6, 80 gát: Kovács (P) 12.3, Magas: Szőke (P) 170, Távol: Szőke (P) 642, isk. csúcs: Botos (F) 642, isk. csúcs. Súlylökés: Kassai (F) 11.73, isk. csúcs, Hegedüs (F) 11.66. Diszkosz: Botos (F) 32.02, isk. csúcs. Gerely: Mogyoródi (F) 45.68, isk. csúcs, 4×100: Földes Gim. 46.3, isk. csúcs, Petőfi 46.9.

A 4×400 m volt a legizgalmasabb szám, mert ezen dönt el a pontverseny. A Petőfi gimnázium győzött (3.47.2 isk. csúccsal). Végeredményben a pontversenyt a Petőfi gimnázium csapata nyerte 69:65 arányban.

Este 7-kor a Földes gimnázium zsúfolásig megtelt nagytermében a vívócsapatok álltak fel izzó légkörben, 10:6 arányban a miskolci fiúk győztek. Az Irsa Tibor tanár keze alatt szépen fejlődő csapat egységesebb volt. Egyénileg Horváth Zoltán (Petőfi), a többszörös ifjúsági bajnok, a 21 éves aluliak világbajnoki keretének tagja és VI. helyezette 4 győzelmet aratott. A vívással egyidőben a tornateremben a két kosárlabda csapat mérte össze erejét körülbelül 200 néző előtt. Itt a gyakorlottabb Petőfi-fiúk győztek 26:19 arányban. Legjobb dobónak Kerecsi E. (Petőfi) bizonyult 18 ponttal.

Másnap kora reggel jutalomképpen átrándultunk autóbusszal Lillafüredre. A fiúkat lenyűgözte a táj, a szálló és környéke szépsége. Marathoni fényképezés, levelezőlapírás és kiadós tízórai után a Földes Ferenc gimnázium udvarán az utolsó mérkőzés, a kézilabda zajlott le körülbelül 700 tanuló és 32 tanár néző előtt. Bizony Miskolcon élénk kézilabda élet folyik, mert Nemes Péter orsz. játékvezető sipjára, a miskolci csapat már a kifutásnál erőfölényben volt. Dobásairól jobb nem is beszélni. 18:5 arányban győztek a Földes-diákok.

Délután megtekintettük a gimnázium épületét, a dísztermet, könyvtárakat, előadótermeket, a DISZ Klubszobát, ahol két zongora, ping-pong asztalok stb. állnak a tagok rendelkezésére, majd részt vettünk a harmadik osztályosok klubestjén. A bevétel már ekkor 10 000 forintot felül volt. Az előző iskolai rendezvény összbevétele 42,000 forintot tett ki, amelyből a sportkör 8000 Ft felszerelési segílyt kapott.

Kedves búcsúzás után a budapesti visszavágó reményében indultunk vissza Budapest felé.

Ezek után minden erőnkkel a visszavágó megrendezésére törekedtünk. Az Oktatásügyi Minisztérium segítségével az országos középiskolai tornász bajnoksággal egyidőben és az orsz.

ifjúsági vívóbajnokságok napján láttuk vendégül a miskolci csapatot. A Keleti pályaudvaron a sportkör elnöksége fogadta a fiúkat, akik igazgatójuk és négy tanár kíséretében érkeztek meg.

Szombaton délelőtt látogatást tettek vendégeink iskolánkban. Mi is megmutattuk a miskolcinál szerényebb otthonunkat. Sőt egy-egymásban még tanulságul is tudtunk szolgálni. Ez pedig a sportfolyosó volt, valamint a sportkör adminisztrációja, a fotóköri és a Biológiai terem.

Délután a TF pályáján szitaló esőben kisszámú néző előtt mérköztek a kiskézilabda csapatok. Felerősített csapatunk közel egyenlő ellenfele volt a miskolci együttesnek, amely 7:3 arányban győzött. Közvetlenül utána a Vasas Pasaréti úti termében a vívók mérköztek meg. Okulva a miskolci vereségen, itt is erősítettünk: izgalmas küzdelmek után 9:7 arányban a miskolciak győztek. A nézők száma itt már meghaladta a százat.

A vívóverseny után megtekintettük a Vasas—Dózsa atlétikai Béke-Kupa viadalt. Homonnay, Gyarmati Olga, Szentpáli, Krasznai, Hagya, Béres stb. szép küzdelmei nagyon tetszetek a fiúknak.

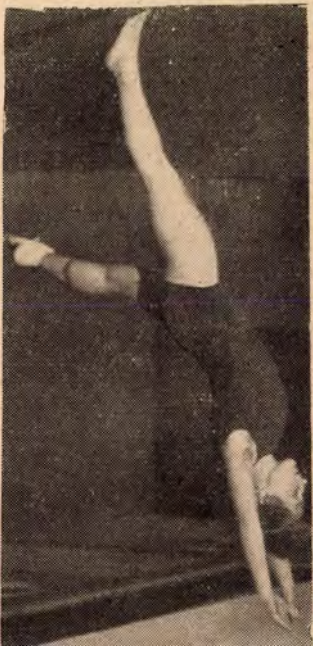
Ezen a sűrített programú napon még este 1/8-kor kosárlabda csapataink is összemérték erejüket a TF csarnokában. A fiatalokból álló Petőfi 44:33 arányban tudott győzni.

Vasárnap délelőtt kezdődött a Pasaréti úti gyönyörű környezetű pályán az utolsó „nagy“ összecsapás, az atlétikai viadal. A kiválóan és színpompásan rendezett szép versenyt, sajnos, ismét csak alig 200 lelkes szurkoló diák és szülő nézte végig, a Petőfi gimnáziumot mindössze egy tanár képviselte. Bizony a vidéki diákélet sokkal szorosabban kapcsolódik a felnőttek életéhez, mint a fővárosi.

Jobb eredmények: 100 m: Kassányi (P) 11.6, 400 m: Karácsonyi (P) 56.1, 1000 méter: Kincses (P) 2.49.4. Magas: Szőke (P) 170, Rúd: Förster (P) 265, 2. Kalotay (F) 250, isk. csúcs (Kalotay tornász, először indult rúdugrásban). Súlylökés: Zsoldos (P) 11.47. Diszkosz: Ceglédi (P) 34.15, 4×100 m: Földes gimn. 46.5, Petőfi gimnázium 46.8. 4×400 m:

Földes gimn. 3.46.5, iskolai csúcs, Petőfi gimn. 3.49.4. A pontversenyt a Petőfi gimnázium 74:68 arányban nyerte. A miskolci csapatnak a 13 órai gyakorlattal kellett hazajárnia, így csak abban tudtunk szóbelileg megállapodni, hogy szeptemberben Egerben a Petőfi, a Földes és az egri gimnázium közti hármas küzdelemmel folytatjuk az iskolai sportkörök ilyen formájú versenysorozatát.

A Petőfi gimnázium SK azóta elért eredményei is igazolják, milyen ugrásszerű fejlődés áll be egy-egy ilyen rendezvényre való felkészülés és a rendezvény lebonyolítása nyomán. — Nagyrészen ennek köszönheti a Petőfi gimnázium, hogy a budapesti atlétikai bajnokságok pontversenyét 79 ponttal megnyerte a Kölcsey (77), a XII. kerületi Tanítóképző (55) és a többi iskola előtt. Holott a pontversenyben évek óta nem tudott még csak az első hat közé sem bejutni. Sokan jelentkeztek azóta vívásra is, a labdajátékok edzésein pedig még hatalmasabb tömeg vesz részt. Javul a sportoló tanulók tanulmányi színvonala is. És még további javulás várható e téren, márcsak azért is, mert az egri hármasviadalon már csak közepes és annál jobb tanulók kerülhetnek a csapatba. P. J.

Kelemen Zsuzsa (miskolci gimn.) talajgyakorlata az országos középiskolai bajnokságon

A sportszerek kijavításának versenyéről

(Néhány hónappal ezelőtt helyes kezdeményezés indult el a megyei testnevelési előadók országos értekezletén. Felolvasták a pestmegyei tanács oktatási osztálya felhívását a „használaton kívüli iskolai sporteszközök megjavítására” induló versenymozgalomról. Az indítványt az Oktatásügyi Minisztérium magáévá tette és a verseny országos jellegűvé szélesítette. A félévi eredmény alapján körülbelül 1,5 millió forint értékben végeztek javításokat, sok száz sportszert és eszközt hoztak használható állapotba. A legjobb eredményt Komárom megye érte el (előadó: Halmos Zoltán), 2. Békés megye (előadó: Hrabovszky Pál), 3. Hajdú megye (előadó: Tóth László). A megyék közötti verseny továbbtart. A félévi győztes megye testnevelési előadója az alábbiakban számol be sikeres munkájáról.)

A testnevelési és sporteszközök használatában hatalmas méreteket öltött pazarlás komoly károkat okozott népgazdaságunknak.

Valamennyien éreztük, hogy ezen a területen nekünk kell rendet teremtenünk. Ennek a módját találtuk meg a pestmegyei tanács felhívásában.

A felhívást elfogadtuk és munkaterületünkön igyekeztünk megvalósítani. Munkánk eredményes volt. Megyénk az országos pontversenyben 16 398 pontszámot ért el, azaz 10 682 Ft értékű munkát végeztünk el a megye területén levő iskolákban társadalmi erővel és ennél sokszorosan nagyobb értékű kijavított sportszert bocsátottunk újra az ifjúság rendelkezésére. A megye területén működő 131 általános iskola a versenyben 7158 pontot szerzett 4732 Ft értékben, míg a 17 középiskola 9232 pontot 5950 Ft értékben.

Az iskolák közül a tatai Eötvös József gimnázium ért el a legnagyobb pontszámot, 3044 ponttal.

A felhívás elhangzása után körlevelet intéztem a megye valamennyi iskolájához, hogy kapcsolódjanak be a mozgalomba. Ezzel az egyszerű adminisztrációs intézkedéssel azonban nem elégedtem meg, hanem igyekeztem minél több iskolát meglátogatni és a helyszínen adott tanácsokkal, más iskolákban szerzett tapasztalatok átadásával segíteni a munka megindításában. A tapasztalat az volt, hogy a szaktanárok szívesen vettek részt a munkában, a tanulóifjúság pedig lelkesen kapcsolódott be. A fiatalok találmányosságukkal sok olyan munkaműveletet végeztek el a legegyszerűbb eszközökkel, amelyeket — első pillantásra úgy gondoltuk — csak megfelelő szakemberek bevonásával lehet megoldani. A munka közben jöttek rá egy sor iskolában,

hogy a heverő sportszerek, milyen óriási értéket képviselnek és aránylag könnyen megjavíthatók. Ez aztán csak fokozta a lelkesedést.

A legtöbb pontot elért tatai Eötvös gimnázium különösen kitűnt az alkalmazott módszerek sokoldalúságával. Ezekről szeretnék is beszámolni.

A munka főleg kétirányú volt:

a) egyrészt a heverő, használhatatlan eszközök kijavítása,

b) másrészt megfelelő feltételek teremtése ahhoz, hogy a sporteszközök idő előtti rongálódását megakadályozzák.

A sportszerek kijavításban a DISZ szervezetre és a szülői munkaközösségre támaszkodtak. Az iskola DISZ szervezete a szaktanár segítségével felmérte a szükséges javításokat és aztán tervet készített a munka elvégzésére. A javításokat három csoportba sorolták.

Az első csoportba azok a szerek tartoztak, amelyeket maguk a tanulók a helyszínen javítottak meg. Ebben a munkában elsősorban az iskola „ezermesterei” vettek részt.

A második csoportba azokat a szereket sorolták, amelyeket a tanulók szüleik bevonásával (bőrmunka stb.) hoztak rendbe. Amikor a szülők tudomást szereztek gyermekeiktől az iskolában folyó munkáról, — többen eljöttek és a helyszínen is sokat segítettek.

A harmadik csoportba sorolt eszközök javítását — amelyhez speciális szakemberek kellettek — úgy oldották meg, hogy a DISZ szervezet által rendezett kulturális és sportesemények bevételét használták fel.

E nagyszerű munkának az lett az eredménye, hogy jelenleg az iskola jól el van látva a legszükségesebb szerekkel. Ugyanakkor elhatározták, hogy a mozgalmat tovább folytatják, úgy, hogy a rongálódást mindig folyamatosan javítják ki. A javításokkal egyidőben annak a feltételeit is megteremtették, hogy a jövőben kisebb méretű legyen a rongálódás, kopás és hosszabb ideig legyenek használhatók a sporteszközök.

Mindenekelőtt kiküszöbölték a rongálódás fő okát: a gondatlan kezelést. A sporteszközöket úgy tárolják, hogy élettartamuk hosszabb legyen. Pl. a labdákat kéthetenként padlóviasszal kenik át és nem hagyják leeresztett állapotban. Ez különösen szünidőben hasznos módszer. Minden eszközhöz kijelölték a legalkalmasabb tárolási helyét.

A rongálódás oka volt eddig az is, hogy az egyes sporteszközöket nem megfelelő helyen használták. Például a labdát, gerelyt, diszkoszt stb. a kavicsos, hepehupás talajon, ezek ott könnyen tönkrementek. Ezért az iskola udvarán lévő sporttelepet rendbehozták, az udvart

elegyengették. Mindezt a tanulók a maguk erejével hajtották végre.

A következő hónapokban arra törekszünk, hogy a tatai példát az egész megyében általánossá tegyük. Ez elsősorban arra a tapasztalatra vonatkozik, hogy a mozgalom eredményessége attól függ, mennyire bátran támaszkodunk az ifjúságra a DISZ szervezetek segítségével.

Éppen ebben van a mozgalom terjedésének komoly, nevelő hatása. A fiatalokat a társadalmi tulajdon megbecsülésére és őrzésére neveljük.

Halmos Zoltán

testnevelési előadó, Tatabánya

TANYAI ISKOLÁK SPORTVERSENYE

A tavaszi napsugár az idén nagyon fukarkodott melegével, mégis kimosolygott a felhők között, midőn meglátta azokat a vidám arcú gyermekeket, akik a jászapáti járás tanyai iskoláiból gyülekeztek Jászandrásra. A Középalom, Vásárosdülő, Nagyhalom, Pusztakürt, Hajmal, Járás, Telek, Alsó- és Felsőtanyai iskolák mintegy 230 sportoló tanulója indult a versenyen.

A zöld gyepszőnyeggel borított sportpályát nagyszerűen előkészítették a jászandrás központi általános iskola tanulói Faragó László tanár irányításával.

Vörös és nemzeti színű zászlók lengedeztek a tavaszi szélben a pálya szélén, amikor a zászlóavatás után megkezdődött a nemes vetélkedés. A versenyen megjelentek a helyi tanács és párt vezetői, a Járás Oktatási Osztály vezetői teljes számmal, a JTSB elnöke, a járási és megyei DISZ Bizottság vezetői. Azok a tanyai tanulók, akiknek számára a „sport” régen csak a kapálás volt, ma már súlyt és gránátot dobhatnak, távot és magasat ugranak, futnak. Nem egy számban kimagasló eredményt értek el. Ilyen például a VIII. osztályos Tábori Erzsébet (Nagyhalom) 130 cm-es magasugrása, a középalmai VIII. osztályos Gyurkó József 941 cm-es súlylökése és 51,55 m-es gránáthajtása. Mihályi Veronika a vásárosdülői iskola tanulója 740 cm-t ért el a súlylő és a gránátot 44,80 m-re dobta. A pontversenyt Középalom csapata nyerte Vásárosdülő, Nagyhalom s a többi iskola tanuló előtti.

Meglátszott, hogy a versenyen résztvevő iskolákban példamutató a fegyelem és a testnevelési munka. A tanyai iskolák sportversenyei pedig komoly lendületet adhatnak a magyar tömegsportnak, a vidéki, falusi testnevelésnek.

VOLONCS MARGIT
igazgató h.
(Jászandrás)

A népi sportjáték-mozgalmak két esztendeje

A Sport és Testnevelés 1953. december havi számában ismerttettem azokat a feladatokat, amelyek megvalósításával megmenthetjük hagyományos népi-játék értékeinket a lassú kihalástól. Vázoltam egyúttal a népi sportjáték-mozgalmak kibontakozásának lehetőségét is.

A feladatok megoldásának kezdeti szakaszában a népi sportjátékok munkaközössége joggal várta a pedagógusok, sportoktatók és játékosok hozzászólását — javaslatát a további kutató és gyakorlati munka érdekében. Két hónap múlva jelent meg a Sport és Testnevelésben Sós István kartársnak „A népi-játék és a néptánc oktatása a testnevelési órán” című cikke, amelyben hasznos és követendő szempontokra hívta fel munkaközösségünk figyelmét. Sajnos, azóta sem hangzott el újabb hozzászólás, s a népi játékok iránt jelenleg megnyilvánuló felszínes érdeklődés nem elégséges ahhoz, hogy népi eredetű sportjátékainkat a modern sportjátékokkal párhuzamosan és eredményesen terjesszük. Szeretnénk, ha e beszámoló után szélesebbkörű érdeklődés nyilvánulna meg hagyományos játékaink iránt.

A rendelkezésünkre álló gyűjtések anyagából a főtípusok kiválogatása és elhatárolása után munkaközösségünk hozzáfogott a

játékok kipróbálásához. Ez a munka igen nagy feladat elé állítja a próbacsoportokat. A gyűjtött játékokat egyenként kell megvizsgálni, hogy mennyiben felelnek meg iskolatípusonként az egyes osztályok, vagy kisebb létszámú csapatok számára.

A játékok túlnyomó része csak szabadterén játszható (az iskolai tanítási idő alatt tehát csak a tavaszi és az őszi hónapokban). Ennek folytán a négy vezetőtanárral folytatott kísérletezés igen lassan haladt s egy év leforgása alatt kevés eredményt hozott. A játékok kipróbálását úgy igyekeztünk meggyorsítani, hogy az egyes főtípusokat 1954 őszén lesokszorosítottuk és elküldtük 42 vidéki és 22 budapesti iskola testnevelő tanárának azzal a kéréssel, hogy a játékok kipróbálása után a mellékelt kérdőívet rövid véleménynyel küldjék vissza. Távol állt tőlünk, hogy a kartársakkal szemben követelményeket támasszunk, de feltételeztük, hogy a mellékelt körlevél elolvasása után tisztán látják a célt és a küldött játékok kipróbálásában nem csupán újabb, időtrábló munkatöbbletet látnak.

Sajnos, eddig vélemény csak Csurgóról és Nagyecsdről érkezett. Reméljük, hogy a jó idő beköszöntésével egyre több helyről kapjuk meg a kartársak vélemé-

nyét. Ugyanígy elküldtük a játékok leírását a Munkaerőtartalékok Sportegyesületének, 29 megyei TSB-nek és 106 falusi néprajzos pedagógusnak, azzal a kéréssel, hogy a játékokat az iskoláikban tanítsák be, illetve terjesszék el. E téren a legnagyobb segítséget a Munkaerőtartalékok Sportegyesülete Országos Elnökségétől kaptuk. Az egyesület a népi sportjátékokat a megszerkesztett felhívással és útmutatóval együtt lesokszorosította és elküldte valamennyi MTH iskolának.

A sokszorosított népi sportjáték-leírásokat már május hónapban megküldtük Szabolcs-Szatmár megye mátészalkai, Bács-Kiskun megye kalocsai, Somogy megye csurgói és Győr-Sopron megye kapuvári járása valamennyi általános iskolájának. A beérkező vélemények döntő jelentőségűek lesznek, mert a tanárok megfigyelése és véleménye alapján dolgozzuk ki javaslatunkat, a különböző iskolatípusok testnevelési tantervének népi eredetű sportjátékokkal történő kiegészítésére. Ezzel párhuzamosan az OTSB falusi sportosztályának segítségével valamennyi járási és megyei TSB-nek is megküldtük a népi sportjátékokat.

A játékleírásokban a tanítással járó fáradtság ellenértékéért a pedagógusok és testnevelő tanárok eredményesen felhasználható ismeretanyagot kapnak. A kipróbálásra szánt idő eredménye hamarosan mutatkozik, mert ha egy csoport a játékot megtanulta, szívesen játssza vezetés nélkül is, s a megfigyelések szerint az iskola többi tanulója között is gyorsan elterjed. Ezt bizonyítják a csurgói, nagyecsed, békásmegyeri, s a Budapest III. Vörösvári úti iskolák próbacsoportjai, ahol a népi sportjátékokat már a tanulók a legtöbb osztályban ismerik és iskolán kívül is szívesen játsszák.

A népies eredetű sportjátékok terjesztésére nagymértékben sikerült felhívni a figyelmet a budapesti országos néprajzi konferencián, ahol az énekes-táncos gyermekjátékok mellett megkíséreltük egyes kis játékoknak színpadi bemutatását is. A bemutató nyomán és a későbbi megyei néprajzi konferenciák után (Miskolc, Veszprém, Debrecen, Budapest, Szeged, Pécs, Szombathely) számos pedagógus határozta el, hogy a tavasz folyamán iskolájában já-

Nagycsülök (botvívás). A kapócsapat őrsjátékosa botjával igyekszik „megszúrni” a dobócsapat futóját, aki már visszaszerezte botját és azzal védekezik. Ha az őrnök sikerül a szúrás, azzal egy pontot szerez csapata javára.

tékcsoportot szervez a népi sportjátékok tanulására. A játékokat az iskolai és a helyi szabadtéri ünnepek műsorába is beiktatják. Nagy kár, hogy a megyei konferenciákon a meghívott TSB-k megbízottai nem jelentek meg. Követendő példaként kell megemlíteni a kaposvári megyei TSB kezdeményezését, ahol tervbevétték egy olyan körlevél szerkesztését, amelyben a megye területén található népi játékhagyományok gyűjtésére és tanulására szólítják fel a pedagógusokat, az ifjúságot és a sportolókat.

Lassítja a játékok terjesztését, hogy a *kipróbálás, kiválogatás és rendszerezés befejezése előtt népi sportjátékkönyv megjelenésére nem kerülhet sor*, a sokszorosított játékleírásokat pedig csak kisebb területre és korlátozott számban tudjuk elküldeni. Nagyobb példányszám sokszorosítására nincs fedezetünk, ezért igyekszünk a népi sportjátékok főtípusait a megjelenő játékkiadványokban elhelyezni. Az elmúlt évben a Művelt Nép Könyvkiadó kiadásában jelent meg Révész Zsuzsa: „*Száz játék felnőtteknek*” című játékkönyve. Ebben megtaláljuk a népi sportjátékok egyesített leírásait. A DISZ központ által ezévből kiadásra kerülő „*Játékos könyv*”-ben is megismerkedhetünk a játékok egy részével.

Teljesen ismeretlen előttünk a népi sportjátékok felhasználásának és tanításának lehetősége az egyesületek szakosztályi foglalkozásain. A Népművészeti Intézet néprajzi osztályának nincs lehetősége annak a megállapítására, — de nem is illetékes, — hogy az egyes sportágak edzéstervébe a sportoktatók, edzők fel tudják-e használni eredményesen a népi eredetű sportjátékokat, illetve egyes mérkőzések, versenyek programjába be lehet-e azokat tervezni. Az OTSB 1954. évi határozata a falusi sport és testnevelés programjában megjelöli a népi sportjátékok felelevenítésére irányuló feladatok szempontjait. A kezdeményezés örvéndetes, de a feladatok határozottabb és részletesebb kidolgozása nélkül nem valószínű, hogy népi sportjátékaink országos viszonylatban versenyjátékokká váljanak.

A célkitűzések megvalósításához a vidék közelebb áll, mint a város, vagy éppen a főváros. Vidéken az öregek ajkán még élnek a régi játékok. Ha néhány ügyes játékos feljegyzi őket, megtanulhatják az iskolai és sportköri

foglalkozásokon. Ha a kezdő csoport egy másik csoportnak megtanítja a játékokat, már megvan a párosverseny lehetősége. Ezt a kezdeményezést lehet helyben, majd a szomszéd faluval, járással való kapcsolat felvétele után tovább is szélesíteni. Ehhez az is szükséges, hogy a helyi lapok néha egy-egy cikkben foglalkozzanak e játékokkal és a szabadtéri rendezvények műsorában a népi sportjátékok is helyet kapjanak. Ez természetesen vonatkozik a városi és fővárosi bemutatókra is, elsősorban az irányítás és példaadás szempontjából. Jól tudjuk, hogy a vidék a sport és egyéb rendezvények műsorában túlnyomórésztben a főváros (vagy a legközelebbi város) példáját követi.

Az elmúlt évben megrendezett népijáték bemutatók nem hozták meg a kívánt sikert. Magukon viselték az úttörő munka nehézségeit, s mivel a nézőközönség nem ismerte a játékokat, nem értette meg sem azokat, sem a bemutatás célját. A jövőben a bemutatókra igen gondosan és kellő körültekintéssel fogunk felkészülni. És itt fel kell hívnom a figyelmet egy nagyon fontos tényre. A labdarúgó mérkőzések menetét egy-egy nagyméretű stadionban akár százezer ember is élvezettel tudja követni, mert a játékosok mozgása és a labda útja jól látható. A népi játékszerek, apró méretük miatt nagy területen nem láthatók és a játék menete messziről nehezen követhető. Ha nem akarunk rossz benyomást szerezni a népi sportjátékok bemutatásával, akkor ezt a körülményt a rendezők elsősorban vegyék figyelembe.

Tisztázásra vár az a kérdés is, hogy hol kezdjük el a játékok tanítását? Ha játékhagyományunkat egész dolgozó népünk számára hozzáférhetővé és élővé akarjuk tenni, akkor a játékok tanítását az óvodában kell elkezdni, mégpedig az énekes-táncos népi játékokkal, azután az általános iskolában kell folytatni a sportszerű népi játékok előkészítő formáival. A középiskolában a nemzeti játékkultúra kialakítására alkalmas és egységes szabályokkal bíró népi játékokat lehetne tanítani. Ezeknek iskolán kívüli terjesztése az egyesületi szakosztályok feladata lenne. A kérdés megoldásához kapcsolódik az iskolatípusok tantervi játékanyagának kiegészítése. A megvalósítás a jövő feladatai közé tartozik. Mégis számottevő eredménynek számít, hogy a Testne-

velési Főiskolán „a testnevelési játékok programjának” a népi játékokkal történő kiegészítését helyesléssel és megértéssel fogadták.

A jövőben főleg arra törekszünk, hogy elősegítsük a helyi játékhagyományok gyűjtését és elterjedését, elsősorban az általános iskolákban, úttörő, ifjúsági táborokban és a falusi sportkörökben. Szerény lehetőségünkhöz mérten segíteni fogjuk az ifjúsági tömegszervezeteket, népi együtteseket és kultúracsoportokat, hogy a műsortervezésnél a népi sportjátékokat élővé tegyék és önálló bemutató rendezésével keressük az irányítás helyes útját. Az iskolai bajnokságok rendezése és az iskolán kívüli mérkőzések kezdeményezése már nem tartozik hatáskörünkbe, de reméljük, hogy a jövőben megalakul „a népi sportjátékok társadalmi bizottsága”, vagy hozzá hasonló olyan szerv, amely a szükséges előkészítő, szervező és végrehajtó munkát elvégzi.

*

Sportolóink kimagasló eredményei, amelyeket a sport különböző ágában értek el, megbecsülést és elismerést hoztak a magyar népnek. Tekintélyünk csak növekedhet, ha felszínre hozzuk és élővé tesszük népi eredetű játékhagyományainkat.

HAJDU GYULA
a Népi Sportjátékok
Munkaközösségének
vezetője

Tornaórán a Szemere utcai általános iskolában

Nevelés – Vezetőképzés

Félévvel az edzőképző iskola befejezése előtt

A naptár júniust mutat. Ebben nincs semmi különös, de a június hónap mégis fontos időszak azok részére, akik tanulnak. Ez a vizsgaidőszak. Egy félév munkájáról kell ekkor számot adniok a hallgatóknak. Az Edzőképző Iskola megnyitása óta ez már a harmadik számadás.

A napsugár kíváncsian tekint be a Testnevelési Főiskola ódon ablakain a tanterembe. Egy pillanatra megáll, mintha csodálkoznék. A padokban — ahogy mondani szokás: — „öregdiákok“ ülnek. Figyelik az előadó tanárt, jegyzetek fölé hajolva serényen írnak. Ezek voltak a vizsgaelőtti utolsó előadások. Most már vizsgáznak azok a legjobb edzők, akik nem törődve a nehézségekkel, vállalták idős fejjel is a tanulást, bővítik ismereteiket, igyekeznek elsajátítani az elméleti tudást, megismerni a tudományos kutatások új eredményeit elegettevé pártunk erre vonatkozó határozatának.

A Magyar Dolgozók Pártja KV 1954. decemberi ülésén megtárgyalta a testnevelés s sportmozgalom helyzetét és feladatait. Ha megvizsgáljuk a határozatnak a káderképzésre vonatkozó részét, akkor világosan láthatjuk az eddigi hibákat és azok kijavításának módját.

A határozat rámutat arra, hogy edzőink nagyrészenek gyenge a politikai és szakmai felkészültsége. Sokan közülük nem tekintik feladatuknak azt, hogy a versenyzőket emberré neveljék. Nem választották ki megfelelően az edzőket és az eddigi tanfolyamok színvonala elég alacsony volt. Mindent el kell követni azért, hogy az, aki sportoló ifjúságunkkal foglalkozik, tisztában legyen feladataival és ismerje a helyes módszereket is, amelyekkel e feladatokat meg tudja oldani.

A határozat utal arra, hogy felül kell vizsgálni a sportágak edzőinek minőségét. A legjobbakat ki kell tüntetni, a szakmunkára, a nevelőmunkára nem alkalmas edzőktől meg kell vonni a működési engedélyt. Edzőink munkájának

legfontosabb mutatója az legyen — a legjobb sporteredmények mellett —, hogyan tudnak fegyelmézett, a munkában és sportban egyaránt élenjáró sportolókat nevelni.

A párthatározat előtt, ennek szükségességét felismerve 1954. január 4-én az OTSB 8870—4/1953. számú utasítása nyomán megindult a Testnevelési Főiskola keretén belül az első Edzőképző Iskola, amelynek feladata legjobb edzőink szakmai és elméleti tudásának jelentős emelése.

Mit tanulnak edzőink két év alatt?

Megismerik és megtanulják a tudományágak alapjait.

Az Iskolán megismerkednek a természettudományos tárgyakkal — mint például biológia, anatómia, fiziológia — és más tárgyakkal. Bővítik erkölcsi-politikai, pedagógiai ismereteiket. A szakmai tudásuk növelése érdekében a saját sportágukon kívül mechanikával, valamint atlétikával, tornával, testnevelési játékokkal és számos más sportággal foglalkoznak. Testnevelélmélet, sporttörténet, sportszervezés tanulásával gyarapítják elméleti ismereteiket.

Két év alatt 21 vizsgát és 11 beszámolót tesznek le edzőink. Bizony nem könnyű feladat megbírázni a tananyaggal, de megéri a fáradságot.

A hallgatók a tanulmányi anyagot a Testnevelési Főiskola tankönyveiből, a kijelölt sportszak-könyvekből, jegyzetekből egyéni tanulás útján sajátítják el. Hétfői napokon előadások, konzultációk, konferenciák alapján tárgyalják, vitatják meg a tanulandó anyagot. Félévenként vizsgák, beszámolók formájában adnak számot előrehaladásukról.

Az első Iskolán egyelőre hat sportág szinte legjobb edzői nyertek felvételt. A kiválasztás nem bizonyult a legsikerültebbnek. Az iskolai előképzettség terén nagyfokú eltérés mutatkozott, amit az alábbi számok is bizonyítanak: egyetemet végzett a résztvevők 12%-a, főiskolát 4%-a, érettségizett 37%-a, középiskolát 38%-a,

általános iskolát 90%-a végzett. A tananyag és az előadások helyes színvonalát nem volt könnyű eltalálni. A Testnevelési Főiskola tanszékeinek komoly feladatot kellett megoldania az Edzőképző Iskola tananyagának kidolgozásában. A Főiskola tanárai ilyen jellegű munkában kevés gyakorlattal rendelkeztek, hiszen sokéves gyakorlati tapasztalattal felvértezett, de elméleti tudással kevésbé rendelkező hallgatókkal volt dolguk, akik sok év kihagyása után kezdtek újra tanulni. További feladat az iskola jellegének megfelelő speciális tananyag kidolgozása lesz, felhasználva az eddig szerzett tapasztalatokat.

A hallgatók kétharmad része budapesti, egyharmad része vidéki. Pécsen 5, Szegeden 8, Debrecenben 6, Miskolcon 7, Győrött 4 hallgató tanul szervezett tanuló központban.

Edzőink zöme nagy lekesedéssel fogott a tanuláshoz. Legtöbbjük bizony nem látta előre, milyen teherterét jelent ez számára. A komolyan tanulni akaró edzők nem riadtak vissza a sokszor éjszakába nyúló tanulástól és derekasan jutottak el a tanulmányi idő háromnegyed részéig. Nagy kár, hogy éledzőink közül többen a dolog könnyebb felét választották és abbahagyták a tanulást. Edzőink közül sokan vetették fel, minek — például — egy labdarúgó vagy ökölvívó edzőnek még az elméleti tárgyakon felül tornát, atlétikát is tanulnia. Örvendetes, hogy a vizsgák után egy sem ismételte meg ezt a kérdést, inkább arról beszéltek, mennyire tudják majd hasznosítani a tanultakat a gyakorlatban.

Meg kell nézni, hogy edzőink javarésze milyen körülmények között tanul. Munkahelyükön dolgoznak, utána edzést vezetnek, edzés után társadalmi munkát végeznek. Javarésük családos ember és mégis vállalták a mindennapi tanulást is, holott átlagos életkoruk 42 év, s köztük 11 ötven éven felüli hallgató is van jelenleg. Sokan 10—15 év kihagyása után kezdtek el újra tanulni,

azonkívül minden anyagi teher (könyvek, tandíj) is a hallgatókra hárul.

Legelső feladatnak azoknak a legjobb edzőinknek elméleti, szakmai és politikai képzését tekintettük, akik sportoló ifjúságunk legjobbjait készítik fel. Ezeket komoly fejlődést tapasztalhattunk az első évben. Nézzük ezt meg a számok tükrében. (Első oszlop az első, második oszlop a második félév tanulmányi átlaga százalékokban.)

Jeles-rendű	22,4	33,1
Jó-rendű	38,7	46,4
Közepes-rendű	27,9	17,5
Elégséges-rendű	11,—	03,0

Különösen szembevetendő a javulás ideológiai vonatkozásban, tekintetben az első félév 3,56-os átlaga a második felében 4,06-osra emelkedett. Persze a számok nem fejezik ki mindig hűen az eredményeket, de a komolyan tanuló hallgatók egy év után jobban belendültek a tanulásba.

Nézzük meg, kik azok az sporttársak, akik az első évet kitűnő, tiszta 5-ös osztályzattal zárták.

Atlétika: *Aradi János, Bényi Károly, Horváth István, Kalovits István, Tullner János, Tompay Olivér.*

Birkózás: *Matura Mihály, dr. Papp László.*

Labdarúgás: *Honti György, Kalocsai Géza, Kapocsi Sándor, Lakat Károly, Tátrai Sándor.*

Torna: *Halász Gyula, Sujbert Pál, Zalai Lászlóné.*

Úszás: *Bárány István, Szalay Károly.*

Meg kell még említeni azokat a jeles-rendűeket is, akik egyben szorgalmasak is: *Csaplár András, Bátori János, Drávai Lajos, Béki Bertalan, Keszei László, Kovács Imre, Mór Ede, Poják Gyula, Szücs Gyula, Vincze Jenő, Miklósi István, Gáti Károly, Halász László, Nagy Károly, Rentka László, Wollák Katalin.*

Persze akadnak olyan hallgatók is, akik előképzettségük hiányosságai vagy egyéb ok, saját hibájuk folytán sok nehézséggel küzdenek, mint *Aranyné Lajos, Dulgyovai László, Harangozó Sándor* és még egy páran, de szerencsére nagyon kevés a gyenge tanulmányi eredményt elérő hallgatók száma.

Edzőink nagy érdeklődéssel fordultak az anatómia, fiziológia, pedagógia, testnevelélmélet tárgyak felé. Persze leginkább a szakképzési órák voltak a legakti-

vabbak, hiszen ebben a tárgyban „otthon” voltak. Sokszor szinte kevésnek bizonyult a rendelkezésre álló idő és a tanárok szinte egymás kezéből vették át a tanuló csoportokat. Előfordult, hogy a késő esti órákba nyúltak a szaktiták egyes csoportoknál.

A vizsgaidőszak előtt nagyon megélnékült a tanulás, ilyenkor a hiányzások is igen megritkultak. A vizsgaszoba ajtaja előtt ugyanúgy izgulnak az „edző bácsik”, mint a kis diákok.

A vizsgák után kéthetes gyakorlati tábort rendezünk, ahol olyan tantárgyak kerülnek sorra, amiket csak gyakorlatban lehet elsajátítani, mint például testnevelési játékok, masszázs, a szakképzés gyakorlati része stb.

Az Iskola sokat ad edzőinknek, de azért nézzük meg vajon megfelelő formája-e ez a tanulásnak? Korántsem. A sportmunkához szükséges alapos tudást állandóbb jellegű, több előadással, laboratóriumi munkával, több kísérletezéssel jobban lehetne elsajátítani. Ez a főiskolai jellegű oktatás jobban megfelelne az igényeknek. Ezt azonban a jelenlegi helyzetben megoldani nem tudjuk. Ha a jelenleg tanuló éledzőket kivonnánk sportmunkájukból és csak tanulnának, nagy kiesést okoznánk az egyesületi sportmunkában.

A gyakorlati munkában legjáratosabb edzőink így is elsajátítják a tudományágak alapjait, ami elősegíti és egyben meggyorsítja szakmai és politikai fejlődésüket. A távolabbi perspektíva úgyis a rendszeres, főiskolai jellegű edzőképző iskola.

Vajon van-e már gyakorlati értéke a tanulásnak? Bizonyosan van. Ha elolvassuk az utóbbi időben megjelent sportszaklapokat, mind gyakrabban találkozunk azoknak az edzőknek írásaival, akik végzik az Iskolát. Szakmai vitákon egyre jobban és mélyebben tudnak behatolni a dolgok lényegébe.

Nagy fokban emelkedik edzőink szakmai tekintélye, elsősorban a fiatal sportolók előtt, akiket oktatnak, edzenek. A megjelenő tudományos szakkikketek jobban tudják elemezni, és gyorsabban tudják a gyakorlatban felhasználni. Edzőink némelyike már a pedagógiai konferenciákon is elmondotta, hogy a tanultakat miként alkalmazta a gyakorlatban.

Januárban, mire az első két éves iskola befejeződik, a magyar sport számos értékes szakemberrel fog

gyarapodni, akiket eddig nem is nagyon ismertek. Példa erre *Honti György*, az egykor jó, de kevésbé ismert labdarúgó, aki az Edzőképző Iskolának egyik legjobb hallgatója, s akit nemrég már megbíztak az OTSB Labdarúgó Osztálya vezetésével.

Az Edzőképző Iskola elvégzése után foglalkozni kell az OTSB-nek a végzett hallgatók minősítésének kérdésével is. A párthatározat szellemében minél hamarabb meg kell kapják azt a minősítést, amelyet munkájukkal, tanulásukkal kiérdemelték, azokkal szemben, akik semmibeveszik mind szakmai, mind politikai képességüket.

A vizsgák és a gyakorlati tábor után megérdemelt pihenőt tartanak edzőink, hogy ősszel újult erővel fogjanak hozzá az utolsó félévi tanuláshoz. Ezzel is eleget tesznek pártunk határozatának, amely edzőink elé azt a célt tűzte: mindent kövessenek el, hogy szakmailag, politikailag fejlesszék magukat, s ismerjék meg a helyes módszereket, amelyekkel a sportban felmerülő feladatokat meg tudják oldani.

Garay Sándor

A MAGYARORSZÁG ÚTIKÖNYV

Egy esztendővel ezelőtt féltucat magyar újságíró vonatra ült és szétszéledt az ország különböző tájai felé, hogy néhány hónapos barangolás után megírja úti élményeit, benyomásait arról a vidékről, ország-részről, amelyet bejárt. Céljuk volt: megismerni és megismertetni az egész országot, mindazt, ami a magyar földön, magyar tájakon hasznos, szép, érdekes, valami okból megemléztendő és tudnivaló.

Útjuk, benyomásaik, tanulmányozásaik eredménye: egy pompás könyv.

A Magyarország Útikönyv, ez a 648 oldalas finom papíron készült puplinvásonban kötött útikönyv végigvezeti az olvasót az ország egész területén. 48 festő- és grafikus-művész — köztük Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas művészeink közül többen — illusztrálták páratlan gazdagsággal, legnagyobbreszt többszínű rajzokkal és festményekkel ezt az élvezetes, olvasmányos stílusban megírt könyvet. A több mint 600 illusztrációt, egykorú metaszetek és eredeti művészi felvételek, grafikus térképek egészítik ki. Többszínű művészi térkép mutatja be az ország népviseletét és népművészetét. A könyv befejező része az „Útikalauz” hasznos idegenforgalmi tudnivalókkal tájékoztat.

A gombás eredetű bőrbetegség, a strandbetegség megelőzése

A betegségek megelőzése szocialista egészségügyünk legfőbb feladata. A megelőzés legalább olyan fontos, mint a gyógyítás, mert a gyógykezeléssel csak magát a szenvedőt szabadítjuk meg betegségétől gyógyító eljárásainkkal, a megelőző rendszabályokkal viszont az egészséges egyént óvjuk a fertőzéstől.

*

A megelőzés tudománya hosszú évtizedeken át gyermekcipőben haladt és csak az utolsó években kezdett rohamosan fejlődni. A Szovjetunió példát mutat e tekintetben és ott ma már a betegségeket megelőző tudománynak legalább olyan, ha nem nagyobb jelentőséget és fontosságot tulajdonítanak, mint a gyógyító tudománynak. A beteg egyén forrása a fertőzésnek, a beteg váladékai tartalmazzák a fertőző anyagokat, amelyek aztán számos egyént megbetegítenek.

A fertőző anyagok lehetnek vírusok, baktériumok, vagy más magasabb kategóriába tartozó élőlények. Ilyen magasabb kategóriába tartozó élőlények a gombák, ezek között bizonyos fertőző gombák, amelyek számos betegséget idéznek elő. Ilyen mikroszkopikus kicsinyiségű gombák okozzák azt a kínzó kellemetlen bőrbetegséget, amelyet epidermophytiának, népiesen strandbetegségnek neveznek. Azért hívják így, mert leginkább a strandok képezik a fertőzés helyét. Természetesen nemcsak a szabadterei fürdők, a strandok a fertőzés kizárólagos forrásai. Ugyanilyenek az uszodák, tehát a fedettek is, továbbá a fürdők és a sportpályák. Egyszóval mindazok a helyek, ahol meztelen lábbal járnak az emberek.

Ezek a helyeken bőrbetegséget előidéző gombákkal fertőzött a homok, a pázsit, a fapadló, a gyékény, a szőnyeg, szóval minden a talajon fekvő anyag.

A fertőző gombák rátapadnak a bőrre. A bőrön rövidebb-hosszabb ideig tartó lappangási időszak után piros foltok keletkeznek, apró hólyagocskák támadnak és a hám felhazul. Leggyakrabban a lábujjak közötti bőrterületen jönnek létre a kóros jelenségek, de sokszor a folyamat a lábujjak talpi felszínére, a talpra és a sarokra is ráterjed. A betegség a legtöbb esetben erős viszketéssel jár, ami természetesen a viszkető bőrterületek vakarását vonja maga után. Vakarás közben a körömokről más fertőző anyagok is kerülhetnek a bőrre, így leggyakrabban olyan mikroorganizmusok, amelyek gennyedést idéznek elő. Ez a másodlagos fertőzés a megtámadott bőrterületről továbbterjedhet és nyirokér-, valamint nyirokmirigygyulladás okozhat.

Különösen az utolsó néhány év-tizedben terjedt el ez a betegség. Mind több és több hazai és külföldi közlemény ad hírt a betegség nagyfokú terjedéséről. Mindegyik kiemeli annak járványos jellegét. Különösen az Amerikai Egyesült Államokban terjedt el olyan nagy mértékben, hogy ott a láb gombás bőrbetegsége az összes bőrbetegségek között a legnagyobb százalékos arányt tünteti fel. Egyes amerikai iskolákban az összes tanulókat megvizsgálták és több mint a felét fertőzöttnek találták. A klinikák, kórházak és rendelőintézetek járóbetegrendelésén a jelentkező bőrbeteggek igen nagy része a lábak jellegzetes, gombás eredetű bőrbetegségében szenved.

*

A gombás fertőzés létrejöttében két tényező játszik szerepet: a szervezet különös fogékonysága és a gombák virulenciája, azaz: fertőzőképességének erőssége. Egyesek bőre sajátosan fogékony a fertőző gombák iránt. Ebből magyarázható az oly gyakori újra fertőződés. Teljesen gyógyult egyének, tehát olyanok, akiknek bőrén a lezajlott gombás bőrbetegségnek semmi nyoma sem látható, bizonyos idő múlva újra fertőződhetnek.

A falusi lakosság körében a lábon előforduló gombás bőrbetegség nem gyakori. Annál sűrűbben fordul elő a városi lakosságban. Ennek az a magyarázata, hogy főleg a városi lakosság van kitéve a fertőzésnek.

Ez a fertőző bőrbetegség méltán kelt súlyos aggodalmat és egyre inkább népbetegség jellegét ölti magára. Ez nemcsak kellemetlen baj, hanem gyakran olyan komplikációkkal is járhat, amelyek munkaképtelenné vagy legalább is sportolásra alkalmatlanná teszik a benne szenvedőt. Ezért okvetlenül szükséges egyrészt a megbetegedett egyének gyógykezelése, másrészt azoknak a rendszabályoknak keresztülvitele, amelyek gátat vetnek a terjedésnek.

A megelőzésnek két irányúnak kell lennie: általánosnak és egyéni. Az általános védekezés egyelőre még akadályokba ütközik.

Keresztülvihető ellenben az egyéni módszer, amely kitűnően bevált mind a Szovjetunióban, mind a népi demokratikus országokban a tuberkulózis és a vérhaj lappangó alakjainak felfedezésére. Amint időközönként a dolgozók tüdejét és vérért megvizsgálják, ugyanúgy kellene rendszeresen azoknak az egyéneknek lábbőrt megvizsgálni, akik ennek a gombás fertőzésnek foglalkozásuknál fogva fokozottabban vannak kitéve. Ilyenek elsősorban a fürdő alkalmazottai, továbbá a sportolók. A fürdőalkalmazottoknak egyes helyeken közel 40 százalékát találták

fertőzöttnek. Ezeknek egy része latens gombahordozó volt, a többiek pedig a gombás fertőzés klinikailag kimutatható volt. A sportolónak 10—12 százaléká szened ebben a bőrbetegségben és ezek között is főleg a vízi sportokat űzők. Eszerint minden sportolót rendszeres vizsgálatoknak kellene alávetni, a latens gombahordozókat ki kell kutatni, a megbetegedetteket pedig teljes gyógyulásukig kezelni.

Az elmondottakból nyilvánvaló, hogy a megelőzésnek elsősorban egyéninek kell lennie. Az egyéni védekezés minden körülmények között keresztülvihető és keresztül is viendő. Ha sajátmagunkat védjük, akkor egyszersmind embertársainkat is óvjuk a fertőzéstől.

Az óvórendszabályokat röviden a következőkben foglalom össze: A láb, annak minden része, tehát a talp, a sarok, a lábujjközök, a lábujjak talpi felszíne fürdőzés után a leg gondosabban leszáritandó. A gondos leszáritás azért szükséges, mert a nedves bőrön a kórokozó gombák könnyebben megtapadnak és a cipő melegében csakhamar szaporodásnak indulnak. Helytelen dolog fürdő után nedves lábbal a öltözőkig menni és ott valami törölrühával a lábat felületesen letörölni. A harisnya felhúzása előtt mossuk le a lábat és amint már említettem, alaposan szárítsuk meg. A leszáritás után azonnal dörzsöljük be olyan szeszes oldattal, vagy kenőccsel, amely gombaölő szert tartalmaz. Nagyon célszerű volna, ha ilyen anyagokat tartalmazó oldatok vagy kenőcsök minden nyilvános fürdőben és strandon, továbbá az uszodákban, sportpályán, sőt gyári, üzemi mosdóhelyiségekben rendelkezésre állnának. (Bévalt az erős, tízszázalékos, salicyles kenőcs, a fungin.)

Az egyéni védekezésben elengedhetetlen a fertőzött használati tárgyak: cipő, talpbetét, harisnya, papucs, törülköző stb. fertőtlenítése olyan egyének után, akik gombás bőrbetegségben szenvednek vagy szenvedtek. A gombák, illetve azok spórái rendkívül ellenállóak. Az egyszerű szappanos mosás vagy a kifőzés semmiképpen sem elegendő. A baktériumok a főzés alatt elpusztulnak, ám a gombák és azok spórái életben maradnak. A hatásos fertőtlenítésnek legegyszerűbb módja a formalingáz alkalmazása.

*

Ezekben foglalnám össze mindazokat a tudnivalókat és eljárásokat, amelyek gátat vehetnének kínzó és kellemetlen bőrbaj terjedésének.

Mezei Károly dr.
bőrgyógyász, laboratóriumi szakorvos

a Szovjetunió tapasztalataiból

Egy mintaszerű kolhoz-sportkörben

MEGJELENT A SZOVJETSZKIJ SPORT 1955 ÁPRILIS 16-1 SZÁMÁBAN

Krasznodár vidékén, Plasztunovo kerületben van a Molotov elvtárs nevét viselő kolhoz. Sportkörét jogosan tartják a „Kolhoznyik“ sportegyesület egyik legjobb sportkörének. A kolhozban minden feltételt megteremtettek ahhoz, hogy a dolgozók szabad idejükben kedvelt sportjukkal foglalkozzanak, nemcsak a központi stadionban, hanem még a tanyákon is. A sportkör is állandóan fejlődik, versenyzői, csapatai egyre jobb és jobb eredményeket érnek el. Az alábbi cikkekből, illetve tájékoztatókból kiderül, hogy miképp alakult meg a Molotov kolhozban a sportkör, hogy dolgozik, mi módon érte el sikereit.

Mivel kezdtük

— Önöknek nagyon jó, kiváló stadionjuk van és rengeteg felszerelésük!

Sokszor mondják ezt nekünk olyan kolhoz sportolói, amelyekben gyenge a sportélet. Valóban nekünk most mindenünk megvan, mert minden feltételt megteremtettünk ahhoz, hogy sportolhasunk, különböző sportágakat űzhessünk. De ne felejtse el senki, hogy mindez nem történt egyszerre és nem egykönnyen!

Néhány évvel ezelőtt a Molotov kolhoz sportköre csak papíron működött. Néhány tagja volt csak, azok sem sportoltak. Mind ez azért, mert senki sem szervezte meg a a sportéletet. Néhanan elhatároztuk, hogy megelénkítjük a munkát. Először is tett-erős, munkakész vezetőségre, tanácsra volt szükségünk. Gondosan megtárgyaltuk, hogy kiket javasoljunk. Végre egységes vélemény alakult ki és a gyűlésen előterjesztettük javaslatunkat, s a tagság meg is választott 11 tanács- tagot. Minden tag határozott feladatot kapott: a mezőgazdasági brigád vezetője — Antonyenko elvtárs agitációs és propaganda felelős lett, Jakimenko elvtárs, az építési brigád vezetője a sportfelszerelések és létesítmények javításának ügyeit kellett, hogy intézze, Kurakov elvtárs, a kolhoz könyvelője a tagdíjfizetéseket ellenőrizte, az oktatás-edzés irányításának feladatát Tkácsenko elvtársra, a kolhozi tűzoltócsapat vezetőjére bíztuk, aki minősített sportoló volt.

Úgy gondoltuk, hogy a sportélet megelénkítéséhez elsősorban anyagiakra van szükségünk, mégpedig annyira, hogy legalább a pályánkat átépítsük, rendbehozzuk.

Kérésünkre a kolhoz elnöke,

Pereverzev elvtárs azt válaszolta, hogy ez a kívánság még korai. Előbb meg kell szervezni a fiatal-ságot, erős és népes sportkört kell összehozni, azután jöhetünk nagyobb anyagi befektetést igénylő javaslatokkal. Kimentünk tehát a mezőkre és a tanyákra a fiatal-sághoz. A tanács tagjai elmond-ták terveiket, beszéltek a sportkör feladatairól. Rövid idő alatt a sportkör taglétszáma felszökött 430-ra.

Erre aztán a kolhoz vezetősége látva a nagy lelkesedést és igye-kezetet, 39 ezer rubelt szavazott meg sportcélokra. Ez az összeg teljesen elégségesnek látszott arra, hogy tagságunk közreműködé-sével rendbehozzuk a pályát és, hogy felszerelést vásároljunk. A sporttelep újjáépítése terén részt vett minden egyes sportoló, min-den egyes sportköri tag.

Ezek után új feladatok vártak ránk: a szakosztályok állandó, szakszerű munkájának biztosítá-sa. Ehhez edzők kellettek. Úgy látszott, hogy ezt a kérdést már nem tudjuk megoldani. Elhatá-roztuk tehát, hogy magunk közül képeztetünk ki oktatókat. Minden kerületben található olyan iskola, amelyben középfokú, sőt felső-fokú képzettségű testnevelő tanár működik. Hozzánk fordultunk segítséggért. Szívesen adtak tanácsot, s az általuk irányított jobb spor-tolóinkból ügyes társadalmi okta-tók váltak. Segítségnkre sietett a „Kolhoznyik“ sportegyesület táji tanácsa is. Tanfolyamokat szervezett s ezeken sok tagunkat kiképezték társadalmi oktatóknak. Ezek közül többen még most is szakosztályvezetők nálunk.

Az atlétikai, a labdarúgó, a súlyemelő, a röplabdázó, az úszó, a sportlövő, a lovas és más szak-osztályok sok fiatalot vonzottak. Ezek a szakosztályok szervezeti-

leg megerősödtek, taglétszámuk megnőtt. Nemsokára megmutat-kozott jó munkájuk gyümölcse is — a kolhoz sportolói egyre sike-resebben szerepeltek a versenyen-ken. Sikereinknek végtelenül örültek a kolhoz dolgozói. A sportkör tekintélye egyre emelke-dett. A kolhoz vezetősége felfi-gyelt a sportolókra. 1954-ben a tagok száma 850 főre nőtt és a kolhozvezetőség 41 ezer rubelt juttatott testnevelés és sport fej-lesztésére.

Eljött az ideje annak, hogy a külső brigádokban és a tanyákon dolgozó kolhoztagok testnevelé-séről, sportolásáról is gondoskod-junk. Az ott foglalkoztatott fiatal-ságnak nincs ideje arra, hogy munkanapokon bejöjjön a sport-telepre. Meg kellett tehát szer-vezni a sportmunkát közvetlenül a munkahelyen. Ennek a feladat-nak az elvégzésére testnevelési szervezőket választottunk. Ezek segítségével most már egész éven át sportolhatnak fiataljaink a tanyákon is. Különösen tavasszal és nyáron élénk a mezei brigádok sportélete. Állandóan folynak a háziversenyek. A sportköri ta-nács kitünteti a legjobbakat. A testnevelési és sportmunka fej-lesztése meghozta gyümölcset. A kolhoz tagjai közül jelenleg 287 szerezte meg a GTO jelvényt, 89 szerzett minősítést. A kerületi csú-csok közül 25-öt a mi sportkörünk tagjai tartanak. A sportkör spor-tolói végeztek az első helyen az 1954. évi táji szpartakiádon és a sportkör növekedésével a tanács-nak egyre több és nehezebb a munkája és sokasodik a testne-velési szervezők munkája is. Ép-pen ezért ott, ahol a tagok száma 50 fölé emelkedett, külön brigád-tanácsokat létesítettünk. A né-gyes számú mezőgazdasági bri-gádnak például 84 tagja van, ott tehát öt főből álló külön tanácsot

választottunk. Lassanként a legtöbb brigád választ magának külön-külön tanácsot. Ezekre kívánjuk bízni az oktatás és edzés vezetését, a versenyekre felkészítést és a tagdíjat beszédését. A tapasztalat szerint ez a módszer célravezető és hasznos.

Kolhozunk sportolói nem elégszenek meg az elértekkel. A kolhoz vezetősége nemrégén közös ülést tartott a sportkörü vezetősséggel.

Bizonyos sikereket elértünk már eddig is a tömegsport fejlesztésében. Sportolóink többségének tudása azonban még alacsony. Éppen ezért az elkövetkező időben az a legfőbb feladatunk, hogy ezen a vonalon javítsunk.

V. Szorokin
a Molotov-kolhoz
társadalmi oktatója

A szakosztály 120 emberre nőtt

Városkánkban nagyon kedvelik a labdarúgást. Labdarúgómérkőzéseink rendszerint sok száz nézőt vonzanak.

Amikor a kolhoz megépítette saját sporttelepét, az egész sportéletnek az lett a központja. A labdarúgó szakosztályunkba azonnal belépett néhány tucat dolgozó.

A szakosztály munkájának vezetését rám bízta. A játékosokat kipróbáltuk, s két főcsoportra (jobbak és gyengébbek) osztottuk. A legjobbakkal én kezdtem meg az edzést. Az első naptól kezdve rendszeresen folytak az edzések, háromszor hetenként. Nem kerültek a sporttelepet télen sem. Az egész évi edzés következtében egészen jó csapatot sikerült összehozni.

Minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy fent tartsuk az összeköttetést a brigádok csoportjaival. A vetés és az aratás idején nagyszámú fiatal gyűl ott össze. Ezek között természetesen sok a labdarúgás kedvelője. Elküldtük hát a tanyákra és a mezőgazdasági brigádokhoz minősített sportolóinkat. Előbb azonban külön tanfolyamokat tartottunk számukra. Az előadásokat I. M. Medvegyev és N. R. Romasov tartották.

Nyikolaj Tkácsenko VII. osztályú sportolót a négyes és a hatos számú sertésenyésztő telepre küldtük. Ott megszervezte az ifjúságot sportpálya építésére, majd labdarúgócsapatot állított össze. A többi tanyára is küldtünk minősített sportolókat, s azok szintén jó munkát végeztek. Munkájuk következtében a labdarúgószakosztály taglétszáma már né-

hány hónap alatt 120 főre emelkedett.

Most már minden telepen kialakult egy-egy labdarúgócsapat. Ezenkívül már teljes három válogatott csapatunk szerepel. Mind ezt nagyrésztben társadalmi munkatársaink ügyes és jó munkájának köszönhetjük.

P. Melehov
kocsis, labdarúgó,
társadalmi oktató

Nálunk, a majorban

A múlt évben kolhozunk megnövekedett egy sertésenyésztő teleppel. A kolhoz-központtól hat kilométerre nagy téglapületeket építettek. Alighogy felépültek az épületek, a fiatal kolhoztagok egy csoportja azzal a kéréssel fordult a kolhoz elnökéhez, hogy őket küldjék oda munkára.

A vezetőség teljesítette kérésüket és 24 fiatal állattenyésztő került a telepre. Jól dolgoztunk, csak a napi munka befejeztével sokan nem akartak a telepen maradni, hanem bementek a központba.

— Nagyon unalmas idekint — mondták.

Kétségtelen, hogy a telepen nem szerveztük meg a dolgozók pihenését, szórakozását. Az ideoda utazással viszont sok időt vesztettek az emberek.

A komszomolok elhatározták, hogy felélnélik a telepen a kulturális életet s mindenekelőtt lehetővé teszik a sportolást. Sajátkezűleg építettünk röplabda pályát, berendeztünk egy kis tornateret, készítettünk futópályát és ugrógödrot. A sportkör vezetősége ellátott bennünket felszereléssel. Most már a fiatalok nem utazgatnak be folyton a városba, hanem szabad idejüket a telepen töltöttek. Felfedeztünk tehetséges sportolókat. Köztük jó futónak mutatkozott Nadja Rjabokon állatorvosnő, tehetséges diszkoszvetőnek bizonyult Zina Ovjzanyikova és jól röplabdázik Ljuba Litovka sertésgondozónő.

A sportolók, mint általában itt is, kiválóan dolgoznak. Ljuba Litovka például vállalta, hogy minden kocától 16 malacot nevel, és sikeresen teljesíti ezt a vállalását. Most készülünk a kolhoz nyári szpartakiádjára. A teljes csapat nagy erőfeszítéssel, nagy kedvvel és a legszorosabb baráti hangulatban folytatja edzését.

V. Barackij
állatorvos, a 2. sz. telep
társadalmi oktatója

Az ukrán falusi sportolók szpartakiádját 1300 résztvevővel bonyolították le, számos sportágban. A legnépszerűbb versenyszámok egyike a kerékpározás volt. Képünk a 100 km-es férfi országúti csapatverseny végkiüldelmét mutatja, Lvov határában.

Hozzászólás és vita

A VÍVÁS TERMINOLÓGIÁJA

A Sport és Testnevelés 1954. decemberi havi számában rámutattam azokra a visszasszágokra, amelyek a vívás elméletében a „tempó” fogalma körül fennállanak, de ugyanakkor azokra — az olasz szakirodalomból áttüztetett kiváló magyar elnevezésekre is, amelyek az eredeti olasz meghatározásnál tökéletesebben fedik az egyes fogalmakat. Írásom célja az volt, hogy felhívjam vívószakköreink figyelmét arra, mennyire szükséges és halaszthatatlannal esedékes vívószakkifejezéseink terén rendet teremteni. Hangsúlyoztam, hogy a nálunk meghonosodott olasz vívórendszert a magyar virtusból eredő tulajdonságok magyar vívássá avatták. Ez — nemzetközi sikereink nyomán — az egész világ magyarnak ismeri és nevezi. Ideje hát, hogy nyelvében is magyar legyen. A Sport és Testnevelés szerkesztője magáévá tette a gondolatot és a vélemények megnyilvánulásának utat nyitott. Úgy vélem, kötelességem rálépni erre az útra és elgondolásaimat pontos formába önteni. Ettől a gondolattól vezérelve, közben elkészítettem a vívás terminológiáját, a vívás egész anyagára kiterjedő rendszerbefoglalással. Mivel ez a nagyterjedelmű tanulmány nem fér a lap keretei közé, szűkreszabott formában foglalkozom azoknak a fogalmaknak magyar elnevezésével, amelyek még ma is idegen nevet viselnek. Ezeknek a fogalmaknak magyar nevet adtam. Amikor azokat ismertetem, természetesen azt a céllal, hogy egyrészt megállapítsam, hogy melyek is tulajdonképpen azok az idegen elnevezések, amelyek tisztázásra szorulnak és másrészt serkentő támpontokat szolgáltatassanak azoknak, akik hozzászólásukkal elősegíteni kívánják a magyar sportnyelv megteremtésének ügyét.

Az idegen elnevezések és azoknak a részéről elgondolt magyar áttüztetései a következők:

inquantata — kiforduló szúrás vagy szúrás kifordulással, röviden kifordulás.

passata sotto — lebukó szúrás vagy szúrás lebukással, röviden lebukás.

imbrocata — kötött-kizárószúrás, röviden kötöttkizárás.

appuntata — cseles visszasszúrásba, illetve -vágásba végezve: *visszaszúrás feltartás*.

appuntata — az egyszerű visszasszúrásba, ill. a cseles visszasszúrások utolsó mozzanatába (ütemébe) végezve: *visszaszúraskizárás*.

kontratempó — általános gyűjtőnév *ellenközbetámadás*, a cseles közbetámadás 1. mozzanatába (ütemébe) végezve: *ellenfeltartószúrás*, ill. *vágással végezve a kézre (karra): ellen elővágás, testre: ellenközbetámadás*. Egyszerű közbetámadásba vagy cseles közbetámadások utolsó mozzanatába szúrással végezve: *ellenkizárószúrás*, *vágással testre végezve: ellenkizáróvágás*.

riposzt — szúrással *visszaszúrás*, *vágással visszavágás*, gyűjtőnévük *viszonzás*. Eddig mi nem rendelkezünk a visszasszúrás és vágást egybefoglaló elnevezéssel. Az idegen terminológiák viszont nem rendelkeznek a visszasszúrásnak a vágástól megkülönböztető megjelölésével.

kontrariposzt — *ellenvisszaszúrás, ellenvisszavágás, ill. ellenviszonzás. kontraakció* — *kizáró szúrás*.

flankonád (fianconata) — *kötöttoldalszúrás*.

kortino — *leszorítás*.

deviamento — *eltolás, nyomás*.

indirekt-szúrás, ill. *indirekt-vágás* — *közvetettszúrás*, ill. *közvetett vágás*, annak az olasz iskola által indirektnek nevezett szúrásnak-vágásnak megjelölésére, amelyet fedett rés ellen irányítunk azzal a feltételezéssel, hogy az ellenfél a szúrás megindításakor felfedi a rést; — és *iveltszúrás*, annak a francia iskola által indirektnek nevezett, saját kötésünk-ből — viszonzásnál (riposztnál) saját háritásunkból — történő szúrásnak (vágásnak) megjelölésére, amellyel nem kerüljük meg az ellenfél pengéjét teljesen, egyik oldalról a másikra, hanem csak ívet írunk le. Ilyen pl. a saját szekond (oktáv) kötésünk-ből a felső résbe irányított szúrás.

kupé — *lendített szúrás (szelő szúrás)*.

kupé in tempo — *kitérő lendített szúrás*.

kontrakavacio — *váltószúrócsel körzószúrással*.

A végére hagytam három olyan idegen elnevezést, amelyek áttüztetésére ezideig nem találtam megfelelő, a fogalmat hűen visszatükröző magyar megjelölést. Ezek: az *akció*, a *tempó* és a védéseknek és az azonos meghívásoknak, kötéseknek, ütéseknek az olasz tőszámokkal történő megjelölése (*prim, szekond, terc, kvart, kvint, szixt, szerkl, illetve szeptim és oktáv*).

Az *akció* helyettesítésére tekintetbe jöhetne ugyan a *cselekmény, cselekvés*, ill. *művelt*, de úgy vélem ezek nem fedik hűen az *akció* fogalmát.

A *tempo* (idő) olasz megnevezését — a fentiek szerint — két vonatkozás kivételével már sikerült kiküszöbölöm. Am az egyik kivétel is a „tempóakció”-t az eddigi szokással ellentétben nem csupán a közbetámadások, hanem minden tempóba végzett akció (legyen az közbetámadás vagy támadás) gyűjtőnévként alkalmazom. Nem vitás ugyanis, hogy az a támadás, amely egyrészt tempóba végzett, másrészt akció is, — az egyben tempóakció. Míg azonban a tempóba végzett támadás a tempóakciók közé sorolom, addig azt, mint önálló akciót, *rajtaütő támadásnak*, röviden *rajtaütésnek* nevezem. Ez jó magyar szó és hűen tükrözi vissza a támadásnak meglepetésszerű jellegét.

A védések (meghívások, kötések, ütések) elnevezésére az olasz tőszámokat használjuk. Ezeket szó szerinti magyarrá fordítása helytelen volna — eltekintve fonákáguktól — már csak azért is, mert a számneveket elsősorban az ütemezésre használjuk. Mondhatnánk kvárt-védés helyett *belső*, terc és szixt helyett *külső*, kardban kvint, tör és párbajtőrben szerkl (szeptim) helyett *felső*, szekond (oktáv) helyett *alsó védést*. De a primet és a szekondnak az oktávtól való megkülönböztetését márcsak hosszabb körülírással, az oktatásban időrabló kifejezéssel jelölhetnénk meg. Ezek ellen az elnevezések ellen szól az a körülmény is, hogy mi az arc- és karvágásokat és cseleket, valamint a feltartó és kizáró-szúrásokat és a vonalakat nevezzük *külső*, *belső*, illetve *felső*, *alsó* néven.

Sportnyelvünk tisztaságát szolgálja, ha ezekre a kérdésekre szerencsés megoldást találunk.

Osoray Zoltán

TÍZ ÉV ALATT

JÚLIUS

1945

Teljes üzemmel folyt az országos labdarúgó bajnokság.

Feloszlatták a fasiszta szellemű turista-egyesületeket.

A sportkörökben már nagyban folytak az előkészületek az országos sportnapokra.

1946

Osztrák kerékpárosok szerepeltek Budapesten.

Magyar sportvezetők utaztak a Szovjetunióba a szovjet ifjúság hagyományos ünnepére, ahol nagy sporteseményeket tekintettek meg.

Újra megindultak a népszerű nyári esti labdarúgó mérkőzések az Elektromos pályán.

1947

Budapesten rendezték meg a labdarúgó vasutas Európa Bajnokságot.

Magyar atléták kitűnően szerepeltek Londonban az angol bajnokságon. Németh Imre, Garay, Zsitvay és Híres angol bajnokságot nyert.

A magyar tenisz sport eddigi legnagyobb sikerét érte el Asbóth József. Párizsban Sturgesst is legyőzve megnyerte a párizsi világvetélyt, azaz a francia nemzetközi bajnokságot.

1948

Férfi és női kosárlabda válogatottunk veretlenül nyerte a balkáni és közép-európai játékokat Szófiában.

Asbóth tetézte sikersorozatát: Wimbledonban a nemhivatalos világbajnoki viadalon harmadik helyezést ért el.

Megkezdődtek a londoni olimpiai játékok. Németh Imre kalapácsvetésben megszerezte a felszabadulás utáni első olimpiai bajnokságunkat.

Vzilabdázóink 4:2-re legyőzték Egyiptom csapatát.

1949

A magyar tekeválogatott nagy sikerrel szerepelt Bécsben. Egy Európa-bajnokságot és három II. helyezést szerzett.

Először rendeztünk vidéken nagy válogatott labdarúgómérkőzést. Debrecenben 30 000 néző előtt Lengyelország csapatát 8:2 arányban győztük le.

A magyar—román atlétikai viadal Diósgyőrött zajlott le. A vidéki közönség nagy örömmel tapasztalta, hogy most már nemcsak Budapesten, hanem vidéken is rendezünk különböző nagyszabású nemzetközi versenyeket.

Sportolóink gondosan készülnek a VIT keretében megrendezésre kerülő budapesti Főiskolai Világbajnokság küzdelmeire.

1950

Kézilabdázóink sikeresen szerepeltek Csehszlovákiában.

Férfi és női atlétáink Lengyelországban szereztek dicsőséget a magyar színeknek.

A Szovjetunió meghívására a magyar atlétaválogatott tagjai Moszkvába utaztak.

1951

Csordás több mint 17 másodperccel javította meg az 1500 méteres gyorsúszás Európa-csúcsát.

Ifjúsági atlétaválogatottunk nagy sikerrel szerepelt Romániában.

1952

A magyar sportolók mérkőzéseket, bemutatásokat tartottak a koreai szabadságharcosok megsegítése érdekében.

Női törvívócsapatunk világbajnokságot nyert Koppenhágában.

Olimpiásaink Helsinkibe utaztak. Hazai felkészülésük idején több országos csúcsot értek el.

23-án született meg első olimpiai bajnokságunk: Korondi Margit győzött felemás korláton. A hó végéig olimpiai bajnokságot nyert még Keleti Ágnes, Csermák, öttusa csapatunk, Hódos, Szilvássy, Takács Károly, Szőke Kató, Székely Éva és férfi kardvívó csapatunk.

1953

Válogatott labdarúgóink Stockholmban 4:2-re legyőzték a svéd labdarúgókat.

Atlétáink kettős győzelmet arattak Prágában, a csehszlovák válogatott csapatok fölött.

Naponként másfélezer sportoló vett részt önkéntesen a Népstadion építkezési munkálataiban.

1954

Neszmélyi Vera új magyar csúcsot állított fel 100 méteres síkfutásban.

Úszóink Párizsban és Hollandiában nagy sikerrel szerepeltek.

Csermák, Földesi, Klics és Homonnay Londonban angol bajnokságot nyert.

Világcsúcsot javított a Honvéd 4×1500-as futó váltója.

A magyar női futók közel 10 másodperccel megjavították a 3×880 yardos váltófutás világcsúcsát.

A franciaországi Macon-ban a kajak-kenu világbajnokságon hat világbajnokságot, 5 második és 5 harmadik helyet szereztek sportolóink.

Negyven éve fennálló kapcsolataink során első ízben győztük le a svéd atléta-válogatottat, mégpedig Stockholmban.

85 000 néző előtt ünnepélyesen nyitották meg Budapesten a XII. nyári főiskolai világbajnokságot.

Kötelező nyomtatványok

Sportpropagandánál

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a
Távbeszélő: 143—471, 143—468

Kritika és bibliográfia

Készülő szakkönyveinkről

Az Ünnepi Könyvhét tízéves felszabadulásunk ünnepeinek keretében zajlott le. Kultúránk nagyarányú fejlődésének fokmérője volt számadataiban, de méginkább tartalmi színvonalában az a temérdek jobbnál-jobb és szebbnél-szebb könyv, amelyből az idei Ünnepi Könyvhéten válogathattunk.

A sportkönyvek — ezidén először — külön sátrat kaptak a könyvhéten. Már ez a tény is bizonyítja, hogy illetékes szerveink egyre jobban megbecsülik sportkönyvkiadásunkat, de azt is világosan mutatja, hogy sportunk tudományosan megalapozott fejlődésében a szakirodalom is egyre jelentősebb szerephez jut. Ennek felismerése és elismerése haszon ösztönzőleg a sportszakirodalom minden munkására.

Szakkönyvkiadásunk kétségtelenül jelentős feladatot tölt be testnevelési és sportmozgalmunkban. A jó szakkönyv nélkülözhetetlen minden komoly sportember számára. A szakkönyv éppúgy a sportoló felszereléséhez tartozik, mint az öltözék vagy a sportszer.

Sportvezetőink, testnevelő tanáraink, edzőink és sportolóink nagy része fel is ismerte a szakirodalom jelentőségét és szerepét sportunk fejlődésében, de azért még jócskán akad tennivaló ezen a téren.

A Sport Lap- és Könyvkiadó fennállásától, 1951-től napjainkig több, mint négyszáz szakkönyvet és brosúrát jelentetett meg kétféle módon: felüli példányszámban. Ez a számban is szép könyvtermés komoly segítséget nyújtott sportunk mai színvonalának eléréséhez.

Sportkönyvkiadásunk első éveire inkább a mennyiségi fejlődés a jellemző. Eppen ezért ma az az elsődleges fontosságú célkitűzésünk, hogy — pártunk útmutatása nyomán — könyveink politikai és szakmai színvonalát állandóan emeljük, tehát az eddigieknél még

jobb, még tartalmasabb, még tetszetősebb szakkönyveket jelentetessünk meg.

Négy esztendő tanulságos tapasztalatai alapján készítettük el ezévi könyvkiadási tervünket. Ez egyrészt olyan könyvek tervezését tartalmazza, amelyek a sportvezetők és a sportoló tömegek tudását fejlesztik, tudásvágyát kielégítik, másrészt pedig olyanokét, amelyek sportolóink szocialista szellemű nevelését, sportunk fejlődését szolgálják.

Felszabadult sportéletünk első évtizedét méltóképpen dokumentálja az előkészületben lévő *A szabad magyar sport tíz éve* című több száz oldalas díszalbum. Szöveganyagba foglalt művészi fényképek, ötletes grafikonok és táblázatok szemléltetik majd, mit adott szabad hazánk a sportnak és hogyan találták meg sportolóink világraszóló eredményeikkel népünk szerető gondoskodását.

Nagy várakozás előzi meg *A magyar labdarúgás* című, több mint ötszáz oldalas művet, amelyet Sebes Gusztáv írt sok más kiváló szakemberünk közreműködésével. A könyv egyebek között bő teret szentel a labdarúgó világbajnokságok történetének, s csaknem felerészben az 1954. évi svájci világbajnoksággal foglalkozik. Ezek a fejezetek újra felidézik a világbajnokság küzdelmeinek pattanásig feszült légkörét. Sok minden eddig tisztázatlannak vélt kérdésre kap belőlük világos választ az olvasó — a részvevő válogatott játékosok megszólaltatása révén.

Nagy érdeklődésre tarthat számot Rajki Bélának *A versenyszás technikája* című könyve. A mű külön-

leges értékét a kötet javarésztét kitevő, a világon jóformán egyedül álló vízalatti mozgássorozat-felvételek adják, amelyek könnyen érthetővé és érzékelhetővé teszik az egyes úszásnemek technikáját.

A falu sportjának fejlesztése rendkívül fontos helyet foglal el a magyar testnevelés és sport jövőbeni feladatai között. Falusi sportmunkánk megjavításának egyik alapfeltétele, hogy minél több művelt, politikailag és szakmailag jól képzett falusi sportvezetőnk legyen. Ezt a célkitűzést kívánja szolgálni a *Falusi sportvezetők könyve* című népszerű és gazdagon illusztrált szakmunka is. Ez felöleli mind azokat a tennivalókat — szervezeti, gazdasági, a falun üzhető sportágakat érintő módszertani, egészségügyi, a sportfelszerelések, sportszerek, létesítmények készítésére, kezelésére és karbantartására, valamint a versenynaptár, illetve edzéstervek készítésére vonatkozó kérdéseket, — amelyeknek ismerete és a gyakorlatban való hasznosítása hatékonyan elősegíti falusi sportvezetőink munkáját, a falu sportjának fellendítését.

Újszerű kezdeményezés Bárány István *Athéntól Torinóig* című történeti jellegű műve. A magyar úszósportnak ebből az érdekes eseménynaplójából, amelyet élményszerű leírások gazdagítanak, nyomon követheti az olvasó a magyar úszósport fejlődését egészen az 1954. évi torinói Európa-bajnokságig. (A könyv címe még nem végleges.)

Könyvkiadási tervünkben szerepel továbbá *A magyar sport az eredmények tülk-*

rében 1954 című gyűjtemény is. Az első kötet — „A magyar sport az eredmények tükrében 1945–1953” — sikere megmutatta, hogy évkönyveink sorozatos kiadása helyes, szükséges és a maga nemében hézagpótló. A most kiadásra kerülő második kötet az első kötet tanulságainak felhasználásával készült.

Kiadásra készítjük elő Ozoray Schenker Zoltánnak az 1912-es stockholmi olimpián győztes kardcsapatunk tagjának *Törvívás* című könyvét. A szerző gazdag szakmai tapasztalatait gyűjtötte össze művében a legifjabb törvívónemzedék számára.

A soron következő Ozolin-Vasziljev: *Atlétika* című könyvének második kötete elé különös ajánlás nem szükséges. Atlétáinknak, atléta szakembereinknek az első kötet alapján kialakult egységes véleménye, hogy ilyen átfogó, értékes és hasznos atlétikai szakkönyv nálunk még nem jelent meg. A második kötet csak teljessé teszi ezt a szakművet.

Ebben az esztendőben végre sikerül megjelentetnünk a régen óhajtott *Háromtusa és öttusa* szakkönyvet is. Többek között kiadásra kerül még *A kosárlabdázás alapjai* című módszertani mű, s a természetjárás köréből *A Bala-tonfelvidék útikalauza*, *A Bakony útikalauza* és a *Túravezetők könyve* című kiadvány.

Készülő szakkönyveinkről adott tájékoztató csupán csekély ízelítő sportkönyvkiadásunk idei tervéből. Könyveink ismertetéséből kicseng a derűs bizakodásunk, sikerükbe, eredményességükbe vetett hitünk. A leghitelesebb véleményt és bírálatot azonban azok adják — a sportvezetők, sportolók és a sportkedvelők széles tábora —, akik számára könyveink készülnek.

Ocsai József

a Sport Lap- és Könyvkiadó lektorátusának vezetője

Legutóbbi számunkban közölt keresztretjvényünk megfajtése: Európabajnokság nyolcszáz méteren. Greninger, Zsitvay, Moens, Barthel, Edöcs, Radványi, Botár, Tolan, Gyenes, Szidon, Egyenyevenhétegy, Retezár, Lolk Budapesten. Híres. A megfajtók közül a következők nyerték el könyvjutalmunkat (Magyarország Útikönyv): Nagy Imre, Budapest VII., Wesselényi utca 21. I. em. Paskai T., Cegléd, Teleki u. 40., Vizer Lajos, Kompolt, Fő utca 3., Heves megye. A könyveket postán küldjük el.

VÍZSZINTES:

1. A nyíl irányában folytatva: országos döntőire szeptember 10–11-én kerül sor, Budapesten.
16. Például a vívás és az asztalitenisz
17. Gyalogbajnokunk
18. Ayala, nemrég nálunk járt chilei teniszező másik neve
19. Légmozgástan
22. Megcukroz
24. Csont, latinul
25. Az erő egysége, ford.
26. Csak, németül
27. Ellismer, más szóval (ford.)
28. Az első újkori olimpia színhelyét
31. Ennek a tanácsnak a lapja a „Testneveléstudomány”
32. Olasz névelő
33. A mondabelli görög istenek itala
35. A Hamlet egyik főszereplője
38. Négy százmillió baráti ország
41. Világhírű bányászunk
42. Műkorcsolyázó bajnok neve magyarul
44. Bútorarab
47. Pára!
48. Labda a hálóban!
49. Nagy multú svájci kanton
51. Római egyes
52. Így is lehet valamit mondani (gúnyosan)
54. Labdarúgócsapatát kétszer is legyőztük
56. Baj, ha egy sportoló ilyen
60. A függ. 1. nyolcadik, hatodik, tizenharmadik és harmadik betűje
61. TD
62. Kőműves és ács végzi
63. Minden kérdés alkalmával kellemetlen az ilyen válasz
66. Kicsinyítő képző
67. Bögre
70. Kettős mássalhangzó
71. Zokogni kezd!
72. Eneklőszócseka
73. Irata
74. Ritka női név

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	14	15
16											17				
18					19					20					21
22				23			24			25				26	
27						28			29				30		31
32				33	34						35	36		37	
38		39	40		41			42		43					
44				45	46		47			48				49	50
51		52				53			54				55		
56	57						58	59		60					61
62							63		64			65			
66			67	68		69			70			71			72
		73							74		75			76	
								77							

46. Sakkban védekezési, birkózásban támadási fogás
50. Ennek a kiejtését tanulja meg legnehezebben a gyerek
53. Tornában gyakori vezényszó
55. Ennek ostromáról szól az Ilias
57. Belső szerv
58. Hirtelen leemel
59. Egyik évszak mássalhangzó
61. Olimpián győztes néger rövidtávfutó
64. Járunk rajta
65. Jóízű étel, ford.
68. A legrégebb magyar labdarúgócsapat volt
69. Nyíla
73. Az 58. függ. vége
74. Régi népi játék mássalhangzó
75. Irányt jelölő igeikötő
76. Ellentétes kötőszó
77. Névelő

Beküldendő a vízszintes 1., 16., függőleges 1., 9., 40. és 43. sorok megfejtése. Határidő: július 10. Cím: Sport és Testnevelés szerkesztősége, Budapest, VIII., Baross tér 2. A megfejtők közt három könyvjutalmat osztunk ki.

FÜGGŐLEGES:

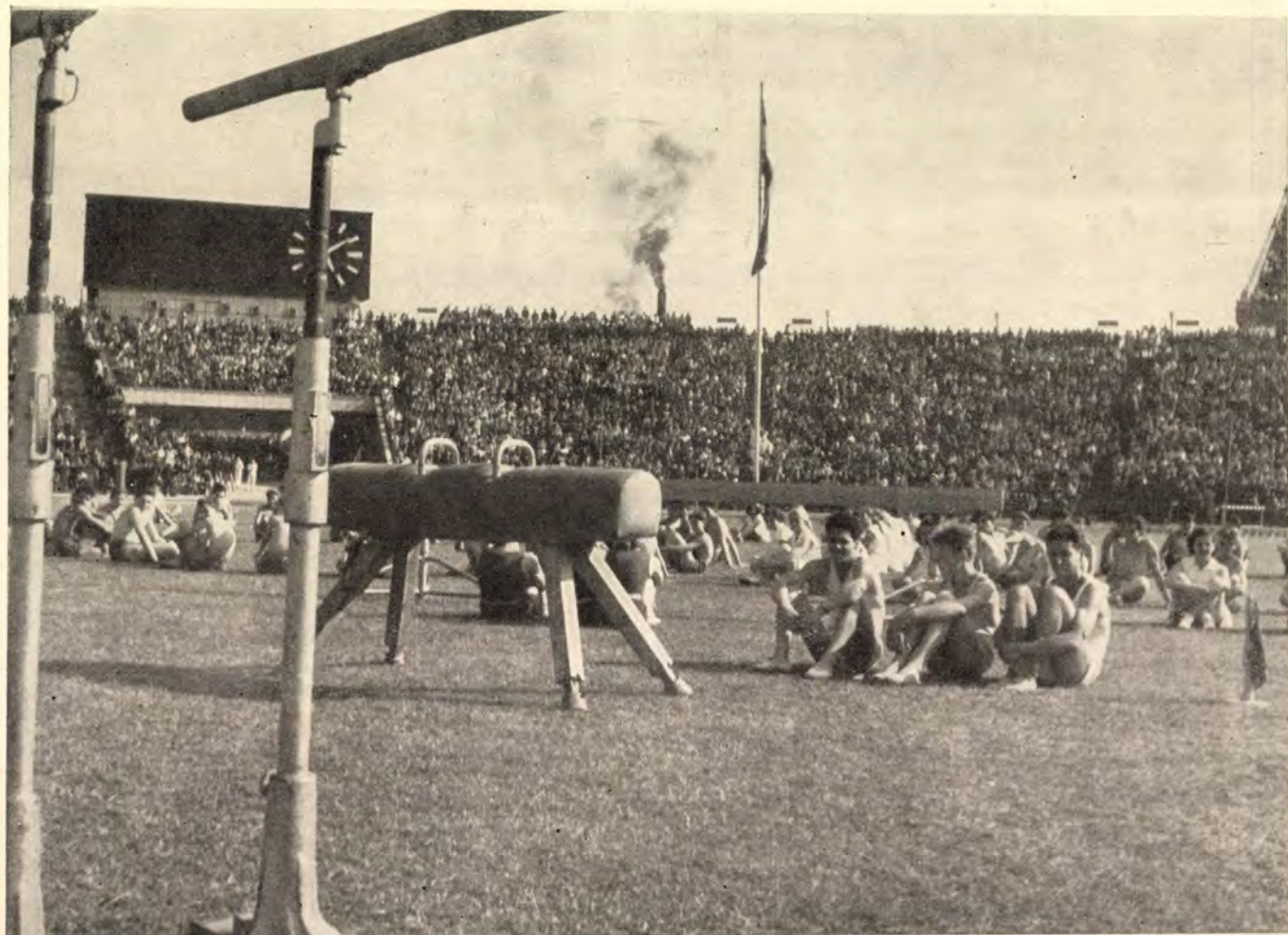
1. A nyíl irányában folytatva: harmadik fordulója — területi rendszerben — július elején kerül sorra
2. Hübéri
3. Külföldi motorkerékpár-márka
4. Óvatosan figyelje!
5. Megfordított tehénhang
6. Válogatott tornászunk (ford.)
7. ... kakuana (köhögés ellen)
8. Csokonai komikus hősnője
9. Városok közötti atlétikai postaverseny színhelye lesz augusztusban
10. Limited — rövidítve
11. Madártan
12. Összevissza adóz
13. Cokmók része
14. Nem Abel
15. Kötőszó
20. Ausztriai folyó
21. Válogatott férfitorászunk kettősnevének egyik része
23. Fia, arabul (tulajdonnevekben igen gyakori)
28. Régi úrmérték
29. Rés betűi, összekeverve
30. Mező
34. Tova
36. Két ellentétes irányt jelző igeikötő
37. A Turandot másik női főszereplője
39. Csak a második felében el-lenzéki
40. Egyik legnépszerűbb sportágunk
43. Kiváló szovjet rövidtávfutó
45. Európai hegység

Nagyszerűen sikerült az Úttörők Szpartakiádja. A Margitszigeti sporttelepen tartott viadal egyik izgalmas száma, a lányok 60 m síkfutásának döntője.

*Iharos Sándor boldogan vizsgálja az időmérő órát, amely bizonyítja, hogy
a 3000 méteres síkfutás világcsúcsát 7:55,6-ra javította*

Három felvétel a pedagógus nap alkalmából, hazánk felszabadításának tizedik évfordulója tiszteletére a Népstadionban rendezett sportünnepségről. 1. Zászlóvivők vezetnek be a felvonuló csapatokat. 2. Rúdmászás. 3. Egy kis pihenő, zsúfolt nézőtér, tele pálya.

SPORT és TESTNEVELÉS

1955. AUGUSZTUS
VII. ÉVFOLYAM
8. SZÁM

ÁRA: **3** FORINT

ELŐRE—

az ötödik **VIT** sikereért!

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata — Szerkeszti a szerkesztőbizottság — A kiadásért a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat igazgatója felel — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross tér 2. II. emelet, távbeszélő: 140-271 — Terjesztik: Budapesten a főposta hírlapterjesztő üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok — Előfizetés: a PKHI-ban, Budapest, V., József nádor tér 1., távbeszélő: 180-850 — Előfizetési díj félévre 18 forint, egész évre 36 forint — Csekk számlaszám: 61.250 — A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest, VIII., Rákóczi út 57 a, távbeszélő: 143-471 és 143-468 — Megjelent: 5650 példányban

30931-689/2 — Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

A varsói VIT és a II. Nemzetközi Ifjúsági Baráti Sport-találkozó (H. L.)	1
Tíz év alatt (K. L.)	2
Az első országos szpartakiád Prágában (Kerecsi Endre)	3
A magyar munkássport mozgalom harca a faszizmus ellen (Földes Éva)	6
Az ötödik alapfokú tornász CsB tapasztalatai és tanulságai (Bollók Gusztáv) ..	9
A budapesti nemzetközi villanytalálatjelzéses törverseny tapasztalatai (Rerrich Béla)	11
A IV. férfi és női röplabda Európa-bajnokság (Spányik József)	12
Játék-elemzés a teniszben (Kelemen Imre)	14
Nagykunságiak szakszervezeti sportünnepélye	16
A IX. férfi kosárlabda Európa-bajnokság tanulságai (Kertész István)	17
Korszerűbben kell öklözni (Énekes Árpád)	19
ISKOLAI TESTNEVELÉS	
A tantervi vélemények beérkezése után	22
Fények és árnyak (Középiskolai szakfelügyelők jelentéseiből)	24
Eredmények és hiányosságok az elmúlt tanév testnevelésében és sportjában (Sós István)	26
Az országos középiskolai atlétikai bajnokságok (Képeffy József)	27
A SZOVJETUNIO TAPASZTALATAIBÓL	
Az 1956. évi nagy népi szpartakiád előtt (A. Sznyicin, P. Grigorjev, N. Komkov, J. Ivanov, P. Krucsenkov)	29
MŰVÉSZET	
Kitűnő film a nevelés szolgálatában (Sz. S.)	30
ADATOK ÉS EREDMÉNYEK	
A magyar sport nemzetközi eredményei (1955. május)	31
Keresztretjtvény. Szerkesztői üzenetek	32

Megjelent a TESTNEVELÉS TUDOMÁNY a Testnevelési Tudományos Tanács folyóirata, amelynek célja a magyar sport és testnevelés színvonalának általános és tartós emelése, az elmélet összehangolása a gyakorlattal. Ezért nélkülözhetetlen minden sport szakembernek, edzőnek. — Beszerezhető: Sportpropagandánál, Budapest, VIII., Rákóczi út 57/a. — Előfizetés: 1 évre 24,— Ft 03.878.091-8 csekk számlaszámon.

A varsói VIT és a II. Nemzetközi Ifjúsági Baráti Sporttalálkozó

Ötödször gyűlnek össze a világ minden tájáról a fiatalok, hogy részt vegyenek a VIT-en, a Világifjúsági Találkozón. Varsó a színhelye ez idén annak a nagy, baráti összefogásnak, amelynek erejét és súlyát egyre jobban érzi az egész világ, érzi nemcsak a béketábor egésze, hanem érzi az attól távolálló, sőt szembenálló tábora is. A VIT az a nagy és ünnepi alkalom, amelyen a világ haladó ifjúsága messzehangzóan kiált a népek felé: a jövő, a mi jövőnk, nem épülhet másan, csak a népek őszinte barátságán alapuló békés együttműködésen, a békés egymásmellett, élésen.

A Világifjúsági Találkozókat mindig szervesen kiegészítette az ifjúság kedves sportja is. Eleinte a főiskolai világbajnokságok kapcsolódtak a VIT-hez. Így volt ez 1949-ben is, amikor Budapest volt a VIT és egyben a X. főiskolai világbajnokság színhelye. 1953-tól, a bukaresti VIT-től kezdődően azonban változás állott be a VIT-tel kapcsolatos sportesemények jellegében. Többoldalú kívánságra a VIT-tel kapcsolatos sportversenyeket kibővítették. Megszüntették a főiskolai megkötöttséget, s minden demokratikus gondolkodású, szabadságszerető ifjú részére megnyitották a kapukat. Bukarestben rendezték az I. Nemzetközi Ifjúsági Baráti Sporttalálkozót, s a mostani VIT-tel kapcsolatban kerül sor a II. ilyen jellegű sport nagytalálkozóra.

Mikor az olvasó kézbe veszi lapunkat, Varsóban már megkezdődtek a nagy események. Július 31-re tűzték ki a VIT megnyitását. Az összegyűlt hatalmas tömeg, a külföldi küldöttségek tagjai és a lengyel küldöttek megindultak

a Plac Stalina gyönyörű teréről, s az Ulica Swietokrzyska, Nowy Swiat, Aleje Jeruzolimskie útvonalon eljutnak a most elkészült, új stadionba, a VIT megnyitó ünnepére. Harmincezer külföldi, harmincötezer vidéki lengyel és tízezer varsói ifjú vesz részt a megnyitó parádén, amelyet azután soron követnek az ünnepségek, demonstrációk, versenyek. Minden napnak megvan a maga jellegzetessége, sajátos arculata. Július 31: a VIT megnyitása napja. Augusztus 1: a sportversenyek és művészi versenyek kezdete. Augusztus 2: a képzőművészek versenyének ünnepnapja. Augusztus 3: „Az ifjúság jogainak védelmében“ napja. Augusztus 4: a DIVSZ ünnepnapja. Augusztus 6: A népek békés együttéléséért, a nemzetközi feszültség enyhítéséért és az atomháború ellen rendezett tüntetés napja. Augusztus 7: a lengyel ifjúság napja. Augusztus 8: diáknapi. Augusztus 9: „A gyarmati rendszer elleni harcban a gyarmati országok ifjúságával való szolidaritás napja“. Augusztus 10: a lányok napja. Augusztus 11: a napokat át megátszövő gazdag művészi versenyek díjnyertes művészeinek napja. Augusztus 12: az ifjú sportolók napja, az ifjú sportolók találkozása az él-sportolókkal, VIT jelvénytulajdonos tömegversenyek. Augusztus 13: az augusztus 1 óta folyó nagyszabású sportviadalok záróünnepélye, végül augusztus 14: záróünnepség a stadionban.

Íme, ez a varsói VIT menetrendje. Ilyen az egyes napok jellegzetessége, amelyek jelmondatát nap, mint nap kirajzolják az égre ifjú lengyel sportrepülők. A VIT minden mozzanata, minden gondolata egy nagy eszme szolgálatában áll — a béke eszméjének szolgálatában

TÍZ ÉV ALATT

1945

A magyar labdarúgósporthoz akkori vezetői teljesen oktalanul és jogtalanul csak Budapestre akarták korlátozni a legjobbak vetélkedését és kirekesztették az élvonalból a vidéki labdarúgókat.

A vidéki sportkörök összefogtak, erélyesen tiltakoztak és javasolták az egész ország területét felölelő bajnoki rendszer (NB) felállítását.

Nagy sikerrel bonyolították le az Országos Sportnapokat, amelyeket a Magyar Kommunista Párt kezdeményezésére szerveztek meg. A sportnapok alkalmával két magyar-osztrák labdarúgómérkőzést bonyolítottak le. Ez volt a felszabadulás utáni első hivatalos válogatott mérkőzésünk. Mindkettőt a magyar válogatott csapat nyerte meg.

1946

A labdarúgás hívei nagy örömmel fogadták az első világhírű mérkőzések hírére és hatalmas tömeg kereste fel az Elektromos Latorca utcai pályáját,

1947

A Svájcban lebonyolított nemzetközi versenyen kajakosaink kimagasló sikerrel szerepeltek és már jelezték fejlődésük hatalmas méreteit.

A balkáni úszójátékokon 3×100 méteres női vegyesváltónk új világcsúcsot úszott. Versenyzőink legnagyobb része kimagasló sikert ért el.

Első ízben szerepelt szovjet labdarúgócsapat Magyarországon. A moszkvai Torpedó csapata több mérkőzést játszott az országban. A Bp. Vasas csapatát $4:2$ arányban, a debreceni Lokomotív csapatát $6:2$, a diósgyőrieket (északmagyarországi válogatott) $3:0$ arányban győzte le.

A párizsi Főiskolai Világbajnokságon úszóink tíz világbajnokságot szereztek.

Augusztus

1948

A magyar sport egyik legdicőségesebb szereplése. A londoni olimpiai játékokon Németh Imre, Elek Ilona, Bóbis Gyula, Gyarmati Olga, Takács Károly, Csik Tibor, Papp László, Pataki Ferenc, Gerevich Aladár és kardcsapatunk összesen tíz olimpiai bajnokságot nyert. Ezzel Magyarország a nemzetek versenyében a harmadik helyen végzett.

1949

Világifjúsági Találkozó és Főiskolai Világbajnokság Budapesten. A földkerekség minden részéből eljött fiatal sportolók hitet tettek a béke és barátság mellett. A nagyszerű sportversenyeken több új világcsúcs és számos kimagasló eredmény született. A tizennégy napig tartó viadal megmutatta, hogy ifjú sportvezető gárdánk szervezés, lebonyolítás, rendezés tekintetében is kifogástalanul megállja helyét és bármilyen nagyméretű sportesemény megrendezésére alkalmas.

1950

Magyar atléták utaztak a Szovjetunióba a Testnevelés Napjára.

Alkotmányunk első évfordulóján országszerte kimagasló sikerű sportversenyeket és bemutatókat rendeztek.

1951

Negyvenhárom Főiskolai Világbajnokságot szereztek sportolóink Berlinben.

1952

Diadalmasan szereplő sportolóink e hónapban Helsinkiben a már júliusban szerzett 10 olimpiai bajnokság mellé még újabb hatot szereztek, Kovács Pál, a

4×100 női gyorsváltó (Novák Éva, illetve Littomericzky Margit, Novák Ilonka, Temes Judit és Szőke Kató), Gyenge Valéria, Papp László, a labdarúgó és a vízilabda csapatunk révén 16 aranyérmünkkel a Szovjetunió és az Egyesült Államok mögött a harmadik helyen végeztünk. Az eddigi olimpiákat messze meghaladó erősségű mezőnyben ez az eddigi legnagyobb sikerünk világszerte nagy feltűnést keltett és elismerést aratott. Hazatérő sportolóinkat nagy lelkesedéssel fogadta a magyar nép és soha sem látott ünneplésben részesítette. Olimpiásaink hazatérésük után országszerte beszámolókat tartottak élményeikről, versenyeikről.

1953

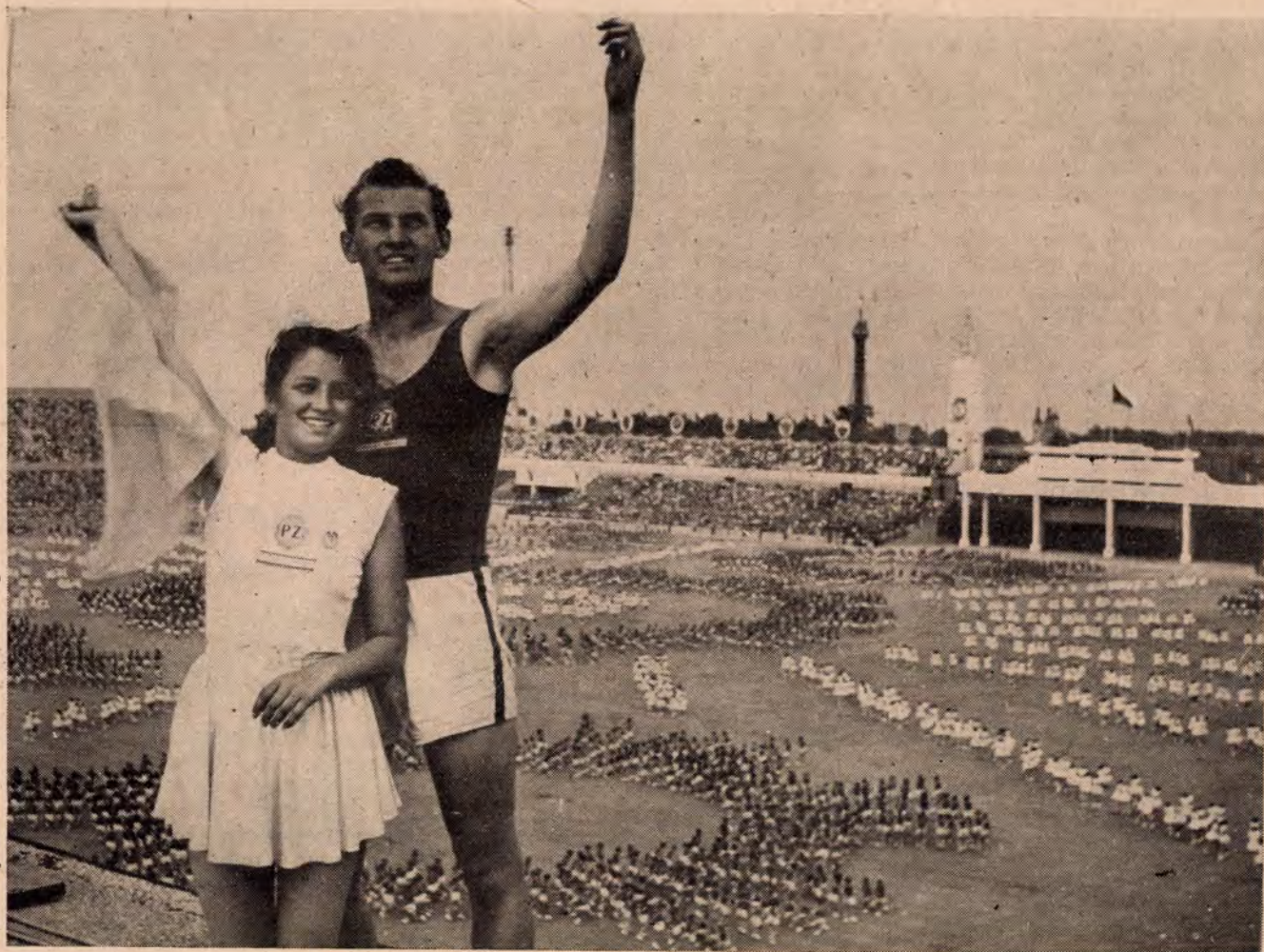
Negyvennyolc ország négyezer sportolójának részvételével, tizennyolc sportágban folyt le a bukaresti IV. Világifjúsági Találkozó sportversenye, amelyen a magyar sportolók is nagy sikerrel szerepeltek. A 4×100 méteres női vegyes úszó váltónk új világcsúcsot ért el.

Augusztus 20-án felejthetetlen tömegsport bemutatókkal, ünnepekkel nyílt meg a Budapesti Népstadion, a magyar sport igazi fellelővára. Délután a moszkvai Szparták labdarúgó bajnoksapata mérkőzött a Bp. Honvéddel és norvég-magyar atlétikai viadal folyt.

1954

Nyolcvanötezer néző előtt ünnepeles keretek között nyitották meg Budapestet a XII. Nyári Főiskolai Világbajnokságot. A magyar sportolók eredményei közül különösen Tumppek és a 4×100 méteres vegyes úszóváltónk világcsúcsa emelkedett ki.

A magyar atlétika leggazdagabb éve. Bernben az Európa-bajnokságon Szentgáli, Földessy, Rozsnyói és a 4×100 m-es gyorsfutó váltónk nyert Európa Bajnokságot.

Az első országos szpartakiád Prágában

Csehszlovákia ebben az évben ünnepelte felszabadulásának 10 éves évfordulóját. A felszabadulási ünnepek befejezése és egyben csúcspontja az első országos szpartakiád volt. Csehszlovákia népeinek ezt a hatalmas méretű demonstrációsorozatát az erő, öröm és a szépség nagy ünnepeinek nevezték.

Valóban az is volt. Nagy erő, hazafias áldozatkészség, öröm és forró szeretet jellemezte az előkészületeket. A szpartakiádot mindenki személyes ügyének tekintette. Hiszen nem kisebb dologról volt szó, mint az egész csehszlovák nép építő munkájának, a felszabadító Szovjetunió iránti hálájának, örömeinek és békeakaratainak kifejezéséről, felszabadulásának 10 éves évfordulója alkalmából.

A tornaünnepélyek történetében ez a szpartakiád szinte egyedülálló. Méreteiben minden eddigit felülmúlt. Az ünnepek rendkívül gazdag és sokrétű ta-

pasztalokat nyújtottak, amelyek feldolgozása és folytatólagos ismertetése számunkra is sok értékes tanulságot szolgál. Ebben a közleményben a szpartakiád általános szakmai tapasztalatairól számolok be.

Az előkészületek

A szpartakiád előkészítését közel két éve kezdték el. Legelőször is meghatározták az ünnepek célját, tartalmát. Ez a következőkben foglalható össze:

a) a szocialista testnevelés és sport bemutatása mind tömeg méreteiben és színvonalában, mind pedig jelentőségében az ifjúság és a felnőttek egészségének megerősítése szempontjából az építő munkában és a haza védelmében;

b) a csehszlovák nép hálájának kifejezése a felszabadító Vörös Hadsereg, a Szovjetunió népei iránt;

c) a nép örömeinek és hálájá-

nak kifejezése az új életért, munkájáért, nagy alkotásaiért;

d) a nép békeakaratainak kifejezése és szilárd elhatározása békés építő munkájának megvédésére.

Az ünnepség céljának és tartalmának megfelelő tervet a rendező bizottság dr. Šterc Jaroslavval az élén összeállította. Megállapították, hogy milyen csoportok (iskolák, fiúk, lányok, felnőttek, hadsereg stb.), milyen műsorszámmal, milyen jellegű bemutatóval, gyakorlatanyaggal szerepelnek és ezek megtervezésére felkérték a legkiválóbb szakembereket.

Az ünnepek célját kifejező gyakorlatok elkészítése után azokat elbírálták, majd az esetleg szükséges módosítások megtétele nyomán, a legkiválóbb csehszlovák zeneszerzők elkészítették a gyakorlatot kísérő zenét. Ily módon a gyakorlatanyag szakmai szempontjai, fiziológiai és esztétikai értéke és hatása

teljes mértékben érvényesülhetett anélkül, hogy a zene miatt a legkisebb szakmai „áldozatot” kellett volna hozniok, ellentétben az olyan megoldással, amelyben meglévő zenéhez alkalmazkodva kell összeállítani a gyakorlatot.

A gyakorlathoz komponált zene nemcsak a mozgás-ritmusnak a hangritmussal való tökéletes harmóniáját biztosította, hanem a gyakorlat tartalmának, mondanivalójának (erő, hála, öröm, játék, gépek zakatolása, tankok dübörgése stb.) kifejezését is nagymértékben elősegítette.

A gyakorlatokról rajzos ismertető füzeteket, a kísérőzenéről pedig hanglemezeket készítettek és ugyanakkor Csehszlovákia egész területéről összehívták a szervező és betanító sportvezetőket, néhány napos tanfolyamra. Ezek készítették elő azután a maguk területén a szervező és oktató munkatársakat. Ily módon mindenütt egységes elvek szerint történt a szervezés és a gyakorlatok betanítása.

A gyakorlatok elsajátítását megkönnyítette, hogy mindenki (korcsoport, szervezet) csak egy-egy gyakorlathoz készült. Így az előkészület sem a résztvevők, sem pedig az oktatók részére nem volt megterhelő, nem zavarta sem az iskolai oktatást, sem pedig a termelő munkát.

A gyakorlatok betanítása 1954 őszén kezdődött el. A kis helyi csoportok mindenütt nagy lelkesedéssel és szorgalommal készültek, és már 1955. elejére jól elsajátították a gyakorlatokat. Mindössze a falusi szervezet: a Sokol előkészületeiben mutatkozott lemaradás, de tavaszra ezt is sikerült behozniok.

Az egyes gyakorlatok betanítását az is nagymértékben elősegítette, hogy azok 8-as vagy 9-es egységek számára készültek. A legnagyobb egység 32 főből állt. Így a gyakorlatok elsajátítása után az egyes egységeket csak a megfelelő helyre kellett beállítani. Ez lehetővé tette azt is, hogy teljesen elegendő volt a résztvevőknek 2 nappal a szpartakiád előtt a fővárosba megérkezni, amikor együttesen már csak a fel- és az elvonulást és az esetleges tömeg-záróképet kellett próbálniok.

Az országszerte megindult lelkes felkészülésre jellemző, hogy az oktató káderek nagy

többsége társadalmi munkás volt, a résztvevők pedig saját maguk vették meg a szpartakiádra szükséges sportruházatukat, maguk fedezték úti és ellátási költségeiket is.

A felkészülés után tavasszal megtartották a községi, majd a járási, városi és területi szpartakiádokat, amelyeken több mint egy millió sportoló vett részt. Ezek a szpartakiádok egyben selejtezők is voltak, és csak a legjobbak szereztek jogot a prágai szereplésre.

Prága a szpartakiád lázában

Az évezredek arany városa, a 100 tornyú Prága már számos világra szóló sportesemény színhelye volt, de mind ezek koronájának bizonyult az első országos szpartakiád.

A szép, ősi város sohasem volt még oly ragyogó és oly fiatal, mint a szpartakiád heteiben. Nemcsak a házakat javították és festették ki, nemcsak az utcák ragyognak a tisztaságtól, hanem az emberek is mintha megifjodtak volna. A főváros lakossága lázasan készült a szpartakiádra. A munkáim mindenütt fokozódott. Az emberek arcán örömteli várakozás sugárzott. Seholy sem lehetett másról hallani, mint a szpartakiádról: milyen lesz, hogyan lesz — erről beszéltek mindenütt az emberek.

Prága ünnepi díszben várta a szpartakiádot. A házakat, utcákat és tereket gazdagon fellebegtették és virágokkal díszítették. Ahová néztünk, mindenütt zászlók lengtek. A házak, az üzletek kirakatai díszben pompáztak. Színes plakátok, képek, transzparensek minden felé. A város zsúfolva vidám bemelegítő-ruhás csoportokkal, közöttük igen sok külföldi tornász.

Az ünnepekre több száz ezer vidéki résztvevő érkezett a fővárosba. Prága lakossága kb. 20 százalékkal megnövekedett a szpartakiád heteiben. A különvonatok és autóbuszok százai óránként futottak be és hozták a tornászok ezreit Csehszlovákia egész területéről. Az ifjúsági napokon résztvevő vidékiek száma meghaladta a 150 ezret, a felnőtteké pedig a 100 ezret. Ehhez hozzá kell még számítani az ünnepekre érkezett sok tízezer vidéki érdeklődőt és a külföldi delegációk tagjait.

Ennek az óriási tömegnek az utaztatása, elszállásolása, étkeztetése és foglalkoztatása

rendkívüli feladatokat jelentett. Mégis minden óra-pontossággal működött. A közlekedési, szállodai és étkezési dolgozók óriási munkát végeztek.

Prága valamennyi szállodájára szükség volt, hogy a külföldi delegációkat elhelyezhessék. A vidéki résztvevőket 300 iskolában és internátusban, több mint 200 tornacsarnokban és különböző termekben szállásolták el. Csak a szalmazsákokhoz közel 500 vagon szalmára volt szükség.

Felkészült Prága a vendégek szórakoztatására is. A mozik, színházak, hangversenytermek és szórakozó helyek a legjobb műsorokkal várták a vendégeket.

A sztrahovi stadion

Különösen mozgalmas képet mutatott a nagy ünnepek színhelye, a világ legnagyobb méretű stadionja, a sztrahovi stadion és környéke.

A szpartakiádra a nagy stadiont is újjá varázsolták. Az óriási méretű terepet — amelynek mintegy 200×300 méter méretű gyepén majdnem hat labdarúgó mérkőzést lehetne egyszerre megtartani — zöldre festett homokkal borították be. A lehengerelt tér üde, friss pázsit benyomását kellette. A stadion is zászlódíszit öltött. Jelvények és feliratok mindenfelé. A hatalmas terepet körülölelő lelátókon 250 ezer néző számára készült hely.

A szereplők részére a főkapun kívül, a gyülekező hely két oldalán 9 háromemeletes főtöltő épült. Ezek mindegyike 7 ezer személy számára biztosított átöltözési és mosakodási lehetőségeket. Minden emeleten megfelelő számú orvosi szoba és mellékhelyiség állt rendelkezésre. Az öltözők lejáróit úgy építették, hogy a folyosón felsorakozott és egyszerre elindított csoportok mind nagyobb egységekbe torkoltak és a főkapu előtti hatalmas gyülekező téren már a bevonulási rendbe állhattak.

A stadionban és az öltözőkben összesen 112 hangszórót helyeztek el. A hatalmas gyakorlótérren minden 25 m-re földbe süllyesztett hangszórókkal biztosították, hogy mindenhol egyidőben lehessen a vezényszavakat és a kísérő zenét hallani.

A stadion környéke valóságos kis város volt. Üzletek százait építették fel, amelyekben min-

dent lehetett kapni. Fodrász, továbbá szabó és cipész műhelyek működtek. Ez utóbbiakban a résztvevők ruházatát és cipőjét szükség esetén azonnal megjavították.

Óriási méretű étkeztetés is folyt a stadion mellett, ahol 80 ezer tornász tábori konyha-szerűen étkezhetett. Az itt dolgozók érdeme, hogy rövid másfél óra alatt mindenki megkapta az ebédjét, vagy vacsoráját, amelyet magas asztalok mellett állva fogyasztottak el.

Pompásan szervezték meg az orvosi szolgálatot is. Rendkívül sok elsősegély-állomás működött a stadion környékén és a stadionon belül. Ezenkívül egy 300 ágyas kórházat is felállítottak a stadion mellett. Prága valamennyi orvosa naponta 8 órai ügyeletet szolgáltatót teljesített a stadion környékén és a vidéki résztvevők szálláshelyén. Az utazó csoportokat orvos is kísérte a vonatokon.

Az ünnepélyek, a résztvevők és a nézők

A szpartakiád az ünnepélyek időtartamát és a résztvevők számát tekintve a világ eddigi legnagyobb méretű tornász-díszszemléje volt. Két főrészből állt. Június 23—26-ig az ifjúság bemutatói kerültek sorra, július 2—5-ig pedig a felnőtteké. A felnőttek ünnepélyeihez tartozott a július 2-iki és 4-iki „Barátság estje”, amelyen a hadsereg stadionban a külföldi csapatok: szovjet, kínai, mongol, bolgár, lengyel, román és magyar tornászok tartottak bemutatót.

A közbeeső napokon és az ünnepélyeket megelőzően június 18-tól kezdődően a legtöbb sportágban versenyeket, főleg bajnokságokat rendeztek. Ezenkívül nemzetközi versenyek (torna, atletika) is szerepeltek a szpartakiád műsorában.

*

Az ifjúság négy napos bemutatón naponta 60—70 ezer, 6—18 éves fiú és lány szerepelt. Minden műsorszámot a négy nap alatt kétszer-kétszer mutattak be, mindig más-más résztvevőkkel. Ugyanez volt a helyzet a felnőttek bemutatón is. Ezen is mindkét napon más-más szereplők mutatták be a gyakorlatokat. A felnőttek harmadik napján a SVAZARM (önkéntes honvédelmi szövetség) 40 ezer

tagja, a negyedik napon pedig a hadsereg közel 80 ezer résztvevője tartott felejthetetlen bemutatót.

Egy-egy számban átlag 10—16 ezer tornász szerepelt. A bemutatók 7—8 műsorszámból álltak, és minden nap fél 3 órakor kezdődtek és fél 8 óra felé értek véget. Az egyes műsorszámok időtartama kb. fél óra volt. Ebből 10 perc a szinte külön műsorszámnak beillő látványos és fegyelmezett felvonulásra és felállásra, 10—15 perc a szépen végrehajtott, sokoldalú és tömeghatásaiban lenyűgöző gyakorlatokra, 8—10 perc pedig az elvonulásra jutott.

Az ünnepélyeken közel 500 ezer tornász vett részt, azaz olyan tömeg, amely eddig egyedülálló az egész világon. És a résztvevők között igen nagy számban láthattuk az idősebb korosztály tagjait is. Kopasz bácsik, természetes nénik, fiaikkal és leányaikkal együtt nagy odaadással és pontosan végezték a gyakorlatokat. Csak meghatódással és elismeréssel lehet erről megemlékezni.

Meg kell itt emlékezni a színpompás öltözetekről is. A csehszlovák ipar ezzel kapcsolatban is hatalmas feladatot oldott meg. Hiszen közel 1 millió tornász öltözetéről kellett gondoskodnia. A szereplők 25 különböző sportöltözetben léptek fel. Többek között szükség volt 700 ezer különböző színű melegítőre, 700 ezer trikóra, ingre és nadrágra, 70 ezer szoknyára, 50 ezer tornaruházatra, 900 ezer pár tornacipőre, bokaharisnyára stb.

*

A résztvevők hatalmas számához hasonló méretben bontakozott ki az érdeklődés is az ünnepélyek iránt. A jegyek elővételben keltek el, és naponta 250 ezer néző tapsolt a színpompás bemutatón. A nyolcnapos ünnepélyt kb. 2 millió ember nézte végig, olyan hatalmas lelkesedéssel, amelyet még az időnként visszatérő hatalmas záporok sem tudtak csökkenteni. A közönség a legnagyobb esőben is a helyén maradt és még nagyobb elismeréssel adózott az átható talajon gyakorlatozó tornászoknak.

Minden egyes bemutató után a közönség rendkívüli ünnepelésben részesítette a szereplőket, akik ugyancsak nagy lelke-

sedéssel köszönték meg az elismerést, a párt és a kormány vezetőinek a közönségnek. Valósággal lenyűgöző volt az a lelkesedés és szeretet, amelyben szinte egy nagy családdá forrtak össze. Ebben is megmutatkozott a párt, a kormány és a csehszlovák nép megbonthatatlan szilárd egysége.

A rendezés

Az ünnepély színhelyét, a résztvevők óriási számát, a bemutatott gyakorlatok és öltözetek színvonalát még csak fokozta a rendezés tökéletessége. Csehszlovák barátaink igen jó szervezők és kádereik rendkívül fegyelmezettek. Minden mozgulás óramű pontossággal működött. Az öltözőkben lévő csoportok felvezetői, a nagyobb egységet összefogó vezetők, a bevonulás elindítója, a stadion felvonulás csoportvezetői és főirányítója, a zenekar, a jelző zászlók elhelyezői, de még a filmesek és fényképészek is csodálatosan együtt működtek. Külön említést kell tenni a stadion környéki forgalmat irányító „társadalmi rendőrök” pompás munkájáról is.

Mindenki tökéletesen megoldotta a maga részfeladatát a nagy gépezetben. Közülök sokan talán keveset láttak az egész ünnepegről, de senki el nem hagyta a helyét egy pillanatra sem.

A csapatok pernyi pontossággal gyülekeztek és indultak meg a bevonuláshoz. Amikor a stadion 40 m-es főkapuján szét húzták a gigantikus függönyöket, a bevonulók mögött már ott láthattuk a következő műsorszám résztvevőinek hatalmas, rendezett tömegeit.

A szpartakiád szervező és nevelő káderei az előkészítés és lebonyolítás rendkívül nagy feladatait — az előfordult hiányosságok ellenére is — nagyszerűen oldották meg, és munkájukkal méltó módon ünnepelték felszabadulásukat, és fejezték ki hálájukat a felszabadító Szovjetuniónak.

*

Az első országos szpartakiádért mi is csak a legnagyobb elismerésünket fejezhetjük ki és köszönjük csehszlovák barátainknak, hogy a hatalmas méretű felejthetetlen ünnepegeknek mi, magyarok is részesei lehettünk.

KEREZSI ENDRE

A magyar munkássportmozgalom harca a fasizmus ellen

Rákosi elvtárs mondotta 1945-ben:

„A testnevelésnek a nemzet életében rendkívüli fontosságot tulajdonít a Magyar Kommunista Párt és ennek a fontosságnak minden alkalommal igyekeztünk is kifejezést adni a múltban és rajta leszünk, hogy a jövőben ez méginkább megtörténjék.“

A magyar munkásmozgalom — a marxizmus-leninizmus klasszikusainak iránymutatása és a szovjet példa nyomán — a magyar nép jobb jövőjéért folytatott harcában a testnevelést és sportot is mindenkor felhasználta. A legnagyobb magyar munkássportegyesületek a Munkás Testedző Egyesület, a Természetbarátok Turista Egyesülete és a Vas- és Fémmunkások Sport Clubja — a Vasas — már az első világháború előtt, 1908-ban, 1910-ben, illetve 1911-ben megalakultak. A Tanácsköztársaság idején soha sem álmódott fejlődésnek indult a dolgozók sportja. A Tanácsköztársaság bukása után azonban az ellenforradalmi rendszer mindent elkövetett annak érdekében, hogy a munkásosztály egyéb harci szervezeteivel együtt a munkássportegyesületeket is megsemmisítse, illetve a munkásárulók bázisaiá építse ki.

De ha sikerült is a munkássportegyesületekbe becsempészni és vezetőszerpéhez juttatni a munkásárulókat, a forradalmi szellemű munkássport kifejlődését nem tudták megakadályozni. S a munkássportegyesületek baloldali csoportjai kezdettől fogva komoly részt vállaltak abból a harcból, amelyet a kommunisták az ellenforradalmi rendszer, a fasizmus ellen vívtak.

1924-ig, a Kommunisták Magyarországi Pártja újjászervezése előkészítésének időszakában, különösen jelentős szerep várt a munkássportegyesületekre, mint a munkásság legális harci szervezeteire. Az 1920-as évek elején a munkássportegyesületek közül az MTE fejtette ki a legélénkebb tevékenységet. Gyarapodtak a szakosztályai s egyre növekedett a taglétszáma. Már a 20-as évek elejétől kezd-

ve jelentős volt a Vasas szerepe is. Elsőnek a Vasas kezdte meg a kapcsolatok kiépítését a külföldi országok munkássportolóival. 1920-ban, a háború után az elsők között, németországi portyára indult a Vasas labdarúgó-csapata. 1922-ben csehszlovákiai és lengyelországi portyán vett részt. A Vasas volt az első csapat, amelyik a trianoni béke után a felvidéki városokat felkereste és Ungváron, majd Kassán mérkőzött. Ezzel is bizonyosságot szolgáltatott afelől, hogy a munkássportolók mindenkor a népek közötti megbékélés útját egyengették.

Az MTE és a Vasas mellett, a harmadik nagy munkássportegyesület, a TTE is már kezdetől fogva jelentős részt vállalt abból a küzdelemből, amelyet a magyar munkássport az ellenforradalmi rendszer időszakában folytatott.

A TTE-n belül a 20-as évek elejétől heves harc dúlt a munkásáruló jobboldal és a forradalmi eszmékhez hű baloldal között.

A TTE-baloldal harcát a 20-as évek elején a Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének vezérkari főnöke, Stromfeld Aurél vezette, aki 1922-ben kapcsolódott be az egyesület munkájába. Előbb a VII. kerületi TTE elnöke, majd a magántisztviselőszakosztály vezetője lett. Stromfeld Aurél hétről hétre vezetett TTE túrákat, amelyeket rendszeres politikai oktatással kapcsolt össze. A budai hegyvidék legszebb részein, a Csúcshegyen, a Hármashatárhegyen, Nagyszénáson, Kevélynyergen, az Oszoly-tetőn tartottak pihenőt a Stromfeld vezette TTE turisták és ott hallgatták szavát, tanításait.

A magyar munkássportmozgalom tehát már a 20-as évek elején jelentősen fejlődött, de pártirányítás híján mégsem tudta teljes mértékben betölteni hivatását.

1924. után azonban az újjászerveződött, elméletileg, politikailag, szervezetenleg megerősödött illegális Kommunisták Magyarországi Pártja olyan központi szervvé fejlődött, amelynek irányító szerepe a munkássportmozgalom terü-

letén is mind határozottabban érvényesült. A párt iránymutatása nyomán, 1926 után az addig zárt keretek között folyó munkássportmozgalom a nyilvánosság elé lépett. Az ezután évről évre megrendezett vörös mezés, vörös zászlós sportfelvonulásokkal bevezetett munkássportünnepek, majd később a Vörös Sportnapok a munkásmozgalom harcos ünnepeivé váltak. Ugyancsak a párt útmutatása nyomán, a magyar munkássportolók már a 20-as évek közepétől igyekeztek a külföldi munkássportolókkal is rendszeres kapcsolatot kiépíteni. Bár a baloldaliak természetesen elsősorban Moszkvában székelő Vörös Sport Internacionálé felé orientálódtak, s onnan vártak iránymutatást, 1926-ban az MTE-t a jobboldali szociáldemokrata vezetés alatt álló Luzerni Sport Internacionálé vette fel tagjai sorába. Ettől kezdve az MTE sportolók is résztvettek a Luzerni Sport Internacionálé különböző sportmegmozdulásain: így az 1927-es prágai munkásolimpián, az 1929-es nürnbergi munkássporttalálkozón és a bécsi munkás-olimpián.

Ezeken a nagy munkássporttalálkozókön a baloldali munkássportolók mindent elkövettek, hogy a forradalmi agitáció, az osztályharc, a népek testvéri összefogásának kiszélesítése érdekében használják fel a Munkás Sport Internacionálé nyújtotta lehetőségeket. Amikor 1927-ben a magyar és csehszlovák burzsoá köreiben a tetőfokra hágott az irredenta uszítás, a csehszlovák dolgozó nép éljenzése, meleg üdvözlés közepette, magyar felirattal ellátott táblákkal volnultak végig Prága utcáin a magyar munkássportolók.

Ezeken a nemzetközi sporttalálkozókön a magyar munkássportolók nem egyszer jelentős sportbeli sikereket is értek el.

Nem juthattak el azonban a magyar munkássportolók a Vörös Sport Internacionálé által 1928-ban Moszkvában rendezett spartakiádra, mert a jobboldaliak mesterkedése következtében még a meghívó sem került el Magyarországra. A Luzerni Sport Internacionálé valameny-

nyi tagegyesületét meghívták ugyan a szovjet sportszervezetek, de a svájci sportközpont munkásáruló vezetősége igyekezett ezt a meghívást titokban tartani, s a moszkvai nemzetközi munkássport-találkozóval szemben a legnagyobb ellenpropagandát kifejteni. De hiába! Mint egy magyar munkássportoló a „Kommunista“ című laphoz intézett levelében írja:

„... Orosz elvtársaink nyilvános meghívása mégis szolt hozzánk is. Ígérjük, hogy a mindig erősödő Vörös Sport Internacionálé a magyarországi munkássportolók zászlója is lesz. És felhívás egyszermind: magyarországi munkássportolók, a ti vörös soraitokat is várjuk. Mi, a magyarországi munkássportolók feladatunknak tekintjük, hogy orosz testvéreinkhez méltóak lehessünk és a Vörös Sport Internacionálé legközelebbi spartakiádjára az orosz milliók mellett mi is felvonulhassunk a magyar munkássportolók csapataival. Az idej spartakiádra pedig forradalmi üdvözetünk küldjük a Szovjetunió és az egész világ munkássportolóinak.“

A szovjet sportolók példája és a spartakiád sikere a magyarországi munkássportmozgalomra is ösztönzően hatott.

Az 1929-ben kezdődött gazdasági válság idején különösen nagy feladat hárult a munkássportegyesületekre. Sok munkássportolót kényszer útján igyekeztek ugyanis a gyári, üzemi egyesületekbe bevonni s azal fenyegették, ha nem hajlandó oda belépni, elbocsátják. Az elbocsátás pedig beláthatatlan időre munkanélküliséget jelentett. Komoly felvilágosító munka várt tehát a kommunista munkássportolókra, hogy a dolgozókat a jobboldali szociáldemokraták által népszerűsített vállalati, üzemi sport bűvköréből kivonják és bebizonyítsák, hogy a gyári, üzemi sportegyesület sem egyéb, mint a tőkés szemfényvesztés jól álcázott forbája.

Ebből a felvilágosító munkából mindhárom nagy munkássportegyesület baloldali sportolói kivették részüket.

A tervszerű együttműködés biztosítására a baloldali munkássportolók — a KMP iránymutatása nyomán — Munkás Sport Központ alakítására törekedtek. A jobboldali szociáldemokraták mindent elkövettek, hogy ennek létrejöttét megaka-

dályozzák, így 1929-ben csak illegálisan alakulhatott meg a Munkássport Intéző Bizottság, amelyhez a vezető nagy munkássportegyesületek, az MTE, a Vasas és a TTE mellett, több baloldali munkás sportalakulat, így a Nyomdai Sport Bizottság (később Typographia), az UMTE, a budafoki, a miskolci MTE, az EMTE és a Compactor is csatlakozott. (A MIB egészen 1938-ig működött illegálisan.)

A MIB megalakulásától kezdve jelentős erőt képviselt, mert a 20-as évek második felében a baloldali munkássportmozgalom komoly mértékben fellendült.

1926-ban kezdődtek meg a vasárnapi sportösszejövetelek a gödi parton, a későbbi nevezetes gödi „fészekben“, amelyet szerény filléreikből az MTE sportolók létesítettek. Itt találkoztak a hétvégen a baloldali munkássportolók és a sportmunkát rendszeres politikai nevelőmunkával kapcsolták össze.

1929 elején közel ezer új taglépett be az MTE-be és így két-ezret meghaladó taglétszámával Magyarország legnagyobb sportegyesülete lett.

A baloldali munkássportolók komolyan kivették részüket az 1930-as nagy politikai megmozdulásokból, sztrájkokból, tüntetésekből is.

A 30-as években a munkássportmozgalom jelentősége a militarizmus és a fasizmus elleni harc, majd az egységfront kialakítása szempontjából egyaránt megnövekedett. A munkássportegyesületek baloldali

csoportjaira a második világháborút megelőző esztendőkből annál jelentősebb szerepe várt, mert az ellenforradalmi rendszer minden addiginál gyorsabb ütemben folytatta a testnevelés és sport militarizálását.

Minél inkább kiélesedett a harc a fasizmus ellen, a jobboldali szociáldemokraták az MTE-ben, a Vasasban és a TTE-ben annál inkább megtettek mindent a baloldali munkássportolók kompromittálására, kizárására. De ezzel sem tudták megakadályozni a baloldali sportolók harcos megnyilvánulásait.

A 30-as években különösen megélenkült a sport a gödi fészekben. Több sportágban rendeztek bajnokságokat, sokszáz sportoló, MTE, TTE-tagok, vasasok, szakszervezeti ifjú munkáscsoportok részvételével. Vasárnaponként a nagy- és kispálya egyaránt reggel 6-tól este 8-ig foglalt volt. A gödi bajnokságokat a sokoldalúságra törekvés jellemezte. A futásból, úszásból, evezésből, kerékpározásból összetett versenyek igen nagy változatosságot vittek a gödi sportéletbe. S a sportfoglalkozások közé mindenkor szemináriumokat iktattak.

1932-től augusztus 1-én évről évre megrendezték a Vörös Sport Napokat is. 1934-ben egy KIMSZ-funkcionárius levelét közli a Sarló és Kalapács, a Szovjetunióban megjelenő magyar nyelvű munkáslap: „Legutóbb is huszonhat fiatal munkást zavartak ki az MTE-ből — olvassuk —, de ez nem akadályozza meg a „Vörös Sport Na-

Magyar munkássportolók Kassán az 1935. évi sportünnepélyen. Fehér trikóban és hosszú fehér nadrágban az MTE tornászai, mellettük az atléták.

pot". Gödön a Duna partján tartották meg sok ezer ember előtt. A hangulat olyan izzó volt, hogy a kakastollasok is jobbnak látták kereküket oldani."

Bár a 30-as évek elején a kizárások nagymértékben meggyöngyítették az MTE-t, a 30-as évek közepe táján az MTE-baloldal újra megerősödött. Ebben jelentős szerepe volt az első szovjet—magyar sport találkozóknak. Ez 1936-ban folyt le Oslóban, ahol az MTE birkozói, a magyar sportolók közül elsőnek, szovjet birkozókkal mérték össze erejüket. A szovjet sportolók a mérkőzés alkalmával emlékezésül nyújtottak át a magyar munkáscapatnak „Világproletárjai egyesüljetek!” A Szovjetunió dolgozói üdvözlik Magyarországon munkás harcosait! — hirdette a zászló felirata.

Legközelebb az 1937-es antwerpeni munkás-olimpián találkoztak szovjet sportolókkal a magyar sportolók. A szovjet sportolók jelenléte ezt a munkás-olimpiát hatalmas antifasiszta tüntetéssé változtatta.

A szovjet—magyar sporttalálkozók minden alkalommal új, friss lendületet adtak a magyar munkássport fejlődésének.

Az 1936 után újjáalakult, Ságvári Endre vezetése mellett működő Országos Ifjúsági Bizottság munkájában is igen jelentős helyet foglalt el a sport. Az OIB nyári telephelye a gödi fészek volt, ahol nyaranta elsősorban kézilabda, de egyéb bajnokságokat is rendeztek. S minden esztendőben nagyszabású tömegfelvonulást, sportünnepséget tartottak a gödi parton. Az egyik legnagyobb ifjúsági sportünnepségen, 1938. augusztusában 5000 ifjúmunkás vett részt.

A 30-as évek második felében az ismételt kizárások által meggyengített MTE-től a vezető szerepet a Vasas vette át.

Az évenként ismétlődő Vasas-bemutatók, díszornák, Vasas labdarúgómérkőzések — az antifasiszta küzdelem jegyében — egyre szélesebb tömegeket vonzottak a mind erőteljesebb fasisztaellenes tüntetésekké szélesedtek.

A 30-as évek végén, a 40-es évek elején egyre nehezült a munkássportegyesületek küzdelme. A fasiszta erősödése idején a hatóságok mindent el-

követtek, hogy tevékenységüket gátolják.

1938-ban harmincéves fennállását a BSZKRT pályán rendezett nagyarányú bemutatóval ünnepelte az MTE. Ez volt a munkásegylet utolsó nagy tömegmegmozdulása. 1940-ben azután hatósági intézkedésre a Városi Színházban rendezett díszornákat is kénytelenek voltak beszüntetni.

1941-ben a pestmegyei alispán bezáratta a gödi fészket. Az antifasiszta tüntetésekké vált Vasas-díszornák megtartása elé is egyre több akadályt gördített a rendőrség. 1942-ben pedig a Vasas-tornaszoktól a főváros megvonta a tornatermeket.

A fasiszta sportvezetés már 1942 nyarán fel akarta oszlatni a Vasast, de olyan nehézségekkel találták magukat szembe, hogy végül is kénytelenek voltak azzal beérni, hogy az egyesületet a Kinizsi név felvételére kényszerítették. 1944-ben kormánybiztost neveztek ki a Vasas élére, de a harcoss Vasasszellemmel ezzel az intézkedéssel sem tudták elnyomni.

1943/44-ben a Vasas-tagokat állandó rendőri ellenőrzéssel, házkutatással zaklatták, büntetőszázadokba osztották be. A német megszállás alatt a Vasas számos sportolója illegalitásba vonult az ellenállási mozgalomba kapcsolódott be, ott harcolt egészen a felszabadulásig.

A fasiszta sportvezetés intézkedései a TTE-t is keményen sújtották. Miniszteri biztost rendeltek ki az egyesület élére, végül feloszlottak a TTE-t. A baloldali csoportok természetesen a feloszlás után is tovább folytatták tevékenységüket.

A TTE munkáját értékelve mondotta Gerő elvtárs 1945-ben: „A magyar dolgozók ismert nagy sportegyesületei a múltban nehéz viszonyok között teljesítették kötelességüket. Aki az erdőket, vizeket járja, az az ország minden részében találkozik munkásturisták alkotásaival. Menedékházak, vízitelepek, kiépített források és jelzett utak bizonyítják, hogy a dolgozók egységes összefogása akkor is teremtetett, amikor a reakciós rendszer még a vándorsport gyakorlásából is megkísérelte kirekeszteni a széles néprétegeket. De a munkás-vándorsport az elmúlt években

nemcsak mint sport bírt jelentőséggel. Nagy szerepet játszott az ellenállási mozgalomban, igen gyakran összekötő kapcsolóként szolgált azok között, akik igyekeztek elősegíteni a német fasiszta vereségét és ezzel hazánk felszabadítását."

A három nagy munkássportegyesület, az MTE, a TTE és a Vasas mellett számos kisebb, de a politikai harc szempontjából is igen jelentős munkássportegyesület működött Budapesten és vidéken egyaránt. Ilyen volt az Újpesti Munkásképző és Testező Egylet, az Erzsébeti Munkás Testgyakorló Kör és a nyomdászok egyesülete: a Typographia. Ezek mind részt vállaltak és a végsőkig kitartottak a fasiszta elleni harcban. 1944 májusában az MTE-vel egyidejűleg az UMTE, az EMTK és a Typographia önkormányzatát is felfüggesztették és élükre miniszteri biztost rendeltek ki.

A munkássportegyesületek baloldali csoportjai tehát politikai nevelőmunkával szorosan összekapcsolt sporttevékenységükön keresztül küzdöttek a fasiszta ellen. Ők mentették át az ellenforradalmi rendszer gyászos időszakán azt a forradalmi, harcoss sportszellemet, amely — a marxizmus klasszikusainak tanításait és a szovjet példát követve — a magyar történelmi múlt haladó törekvéseiből táplálkozva, a Magyar Tanácsköztársaság forradalmi hagyományával gazdagodva, a negyedszázados fasiszta elleni harcban megedződve — a szocialista sport és testnevelés szilárd, megingathatatlan alapját alkotja.

A decemberi, a sportra vonatkozó párthatározat testnevelési és sportmozgalmunk fontos feladatává tette a nevelőmunka fokozását a sportolók körében. Ennek egyik jelentős tényezője a múltbeli követendő példák bemutatása, a magyar sport és testnevelés forradalmi hagyományainak felelevenítése — a múlt nehéz küzdelmeinek ismertetésén keresztül a helytállásra nevelés. Eppen ezért a magyar testnevelés- és sporttörténetírás fontos feladata a magyar munkássportmozgalom történetének széleskörű feldolgozása, amely csak úgy lehet teljes, ha abban a magyar munkássportmozgalom minden egykori harcosa részt vállal.

FÖLDES ÉVA

A Munkás Testedző Egyesület nyári sportünnepélye a Millenáris sporttelepen (1930).

Az 1930. évi nyári sportünnepély szabadgyakorlatait gyakorolják a munkássportolók a „fecskefészekben”.

Az ötödik alapfokú tornász CSB tapasztalatai és tanulságai

1950. januárjában a magyar tornasportban egy új versenyrendszer bevezetését javasolták felsőbb sportszerveink. A Szovjetunió példája nyomán nálunk is megindultak erre az alapfokú tornász csapatbajnokság előkészületei. A tervezet szerint az alapfokú csapatbajnokságokat kísérletképpen a budapesti középiskolákban kívánták bevezetni. A torna szövetséget kérték fel arra, hogy készítse el a verseny kiírását és gyakorlatanyagát. A tervezet rövidesen el is készült és megtörténtek a versenyek lebonyolítására az előkészületek is. Később azonban úgy döntöttek, hogy az alapfokú csapatbajnokságokat a szakszervezeti sportszervek veszik át. A SZOT a középiskolások részére elkészült gyakorlatanyagot és versenykiírást úgy, ahogy volt, át is vette, megjelentette és kiadta a szakszervezeti sportegyesületeknek. Megelőzően az alapfokú bajnokságok bevezetésére SZOT elnökségi határozat született. A verseny kiírását a sportegyesületek nagy lelkesedéssel fogadták. Rövidesen megindult a szervezés, s néhány hét leforgása alatt tömegével érkeztek a SZOT-hoz, illetve a sportegyesületek országos elnökségeihez a nevezések. Az első alapfokú bajnokságon eddig még soha sem látott tömegek vettek részt és az alapfokú tornász csapatbajnokság tényleg sportmozgalmat jelentett. Az első alapfokú tornász CSB 18 000 dolgozót mozgósított, a CSB révén 18 000 ember ismerte meg a tornasportot.

Az alapfokú CSB-ket 1950. óta folytatólagosan minden esztendőben megrendezték. A versenykiírás az előbbi hiányain okulva minden esztendőben hozott valami újat. A leglényegesebb változás a IV. alapfokú CSB versenykiírásában jelentkezett. A felejthetetlen stadion-avató ün-

nepség előkészítése és az ünnepség lebonyolítása a torna vezetőiben számtalan kérdést vetett fel. Kézenfekvőnek látszott, hogy a sportünnepélyek gerincét alkotó bemutatók anyagát az alapfokú CSB-k révén részben elő lehetne készíteni. A IV. alapfokú csapatbajnokság ennek az elvi álláspontnak keresztülvitelét tükrözte. Az alapfokú tornász CSB-n legjobban szereplő csapatok az augusztus 20-i szakszervezeti sportünnepélyen bemutatták a közös szabadgyakorlatot és a talajgyakorlatot. A bemutató igazolta azt a feltevést, hogy az újítás részben megoldhatja a sportünnepélyekre történő tömeges felkészülést.

Miközben az alapfokú tornász CSB-k évről évre fejlődtek, bizonyos mértékben eltértek magától az alapfogolattól. Az alapfokú bajnokságok feltétlenül a tömegsport kiépítését, ezen belül a tornasport tömegesítését voltak hivatva megoldani, idők folyamán azonban az igyekezet inkább a minőség emelésére irányult és a tömegek mind nagyobb és nagyobb mértékben csökkentek.

Az V. alapfokú CSB gyakorlatanyaga és elvi szempontjai azonosak voltak a IV. alapfokú bajnokságéval. A sportkörök és sportvezetők értékelése és kívánsága szerint a versenykiírás több újítást vezetett be, a tömegesítés elősegítése érdekében. Elsősorban ezt a célt szolgálta a csapat létszámának leszállítása. Indokolta ezt az intézkedést az, hogy számtalan üzem és üzemszék kilenc főnyi csapatot megszervezni nem tudott és így esetleg azok sem indulhattak, akik különben hajlandók lettek volna részt venni. Egy másik intézkedés kizárta a minőségi versenyzőket és a középiskolás diákokat. Ekeken keresztül általában panaszkodtak, hogy az alap-

fokú CSB-n az egyes csapatokba sportkörök nem alapfokú tornászokat szerveznek be, hanem olyan nem minősített versenyzőket, akiknek tudása magasan fölülte áll egy kezdő tornásznak. Több esetben volt olimpiai válogatottak másod- és elsőosztályú tornászok szerepeltek a csapatokban. Ez irreálisá tette a versenyt és sok jóhiszemű sportolót elriasztott a részvételtől. Kifogás alá esett a diákok bevonása is. Már a múlt évben teljesen elkülönítette a kiírás a középiskolások szervezését, az V. alapfokú bajnokság pedig már ki is zárta az iskolásokat.

Teljesen új volt a szervezés területén a TSB-k bevonása. Ez az intézkedés azt a panaszt kívánta orvosolni, hogy a testnevelési és sportbizottságok nem törődtek az alapfokú bajnokságok szervezésével, a felkészítéssel és a lebonyolítással, s a sportköri vezetők magukra maradtak. Ez az intézkedés kívánta elősegíteni azt is, hogy valamennyi sportkör, üzem, hivatal, intézmény részt vegyen az alapfokú tornasport mozgalmában.

Az V. alapfokú tornász CSB nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Nem mozgósított nagy tömegeket és azok az elvek, amelyek a versenykiírásban a változásokat indokolták, nem vezettek eredményre.

A szervezés terén a sportegyesületek, illetve sportkörök részéről egy-két egyesülettől eltekintve, eddig soha nem tapasztalt közönyt láttunk. A múlt évekhez viszonyítva a csapatok létszámában, a mozgósított, illetve beszerezett versenyzők számában igen nagy visszaesés mutatkozott. A szervezés terén, különösen Budapesten igen sok mulasztás terheli az egyesületek területi elnökségeit, választmányait. A TSB-k részéről is történtek mulasztások, különösképpen a kezdet kez-

detén. Ezek azonban, ha megkésve is, de felállították a szervező bizottságokat s azok megkezdtek működésüket. A szervező bizottságok mindenütt összehívták a sportkörü elnököket és itt nyilatkozott meg a legnagyobb fokú szervezési hiányosság, amely fegyelmeletlenséggel is párosult. Például a VIII. kerületi TSB meghívására a több, mint 80 kerületi sportkörből mindössze három sportkör képviseltette magát. A többi kerületben sem mutatkozott sokkal nagyobb érdeklődés, mert a sportkörök igen-igen gyéren jelentek meg a szervezőbizottság értekezletén. Kétségtelen, hogy a versenykiírásnak volt egy hibája, amely a mozgósításra hátrányosan hatott: az egyesületi apparátust, az SE-k országos elnökségét, a területi elnökségeket nem tette felelőssé a szervezésért.

Még itt kell megemlíteni a versenykiírás egy másik kezdeményezését is, az alapfokú CSB-k összevont versenyrendezési rendszerét. Eszerint az alapfokú CSB-n a sportkörü versenyeken kezdve végig mindenütt érvényesült a versenyek érdekesebbé tétele végett és költség-takarítási szempontból az összevonas. Egy-egy területen valamennyi vagy legalább is több egyesület, illetve sportkör együttesen rendezte a versenyeket. Ezzel a rendszerrel szemben a versenyek lebonyolítása folyamán igen sok ellenvetés akadt, sőt a Vörös Meteor budapesti választmánya nem is volt hajlandó versenyét így megrendezni.

A felsorolt igen sok hiánya mellett az V. alapfokú CSB-nak sok olyan tanulsága is van, amely az egész versenyt mégis sikeressé tette.

A legelső ilyen megállapítható tény az, hogy ezúttal a megszervezett és elindult sportolók tényleg szakszervezeti dolgozók voltak.

Ez a kedvező fordulat az alapfokú tornász CSB egész arculatát megváltoztatta.

Igen nagy jelentőségű tény az is, hogy a Bányász és a Traktor SE komoly eredményeket ért el. Ezek az egyesületek a régebbi alapfokú CSB-ken a többi egyesülettel szemben háttérbe szorultak. Most elnökségeik a szervezésben, csapataik pedig a versenyeken szerepeltek jól. Az általuk megszervezett dolgozók pedig valóban a bányákból, illetve a mezőgazdaságokból kerültek ki és jutottak felfelé az országos döntőig.

Az értékelés megmutatta azt is, hogy helyes úton járt a versenykiírás akkor, amikor az alapfokú CSB-k rendszerét a dolgozók részére kívánta biztosítani. Ezen az úton kell a jövőben is haladnunk. Ha a TSB-k és az egyesületek közös erővel, megfelelő módszerekkel nyúlunk hozzá a szervezés kérdéséhez, úgy, ahogy azt a párttáborzat megkívánja, mozgósításuk feltétlenül sikeres lesz.

Az V. alapfokú CSB további értékes tapasztalata, hogy a minőség tekinté-

tében állandó a javulás és a fejlődés. Az előbbi években rendezett csapatbajnokságokon a minőséget elsősorban az ifjúsági versenyzők jelentették és ott is a középiskolások. Az V. alapfokú CSB-ban a felnőttek versenyében is egészen komoly minőségi fejlődést láthattunk. Bár voltak az előbbi CSB-kben is jóminőségű csapatok, rendszerint azonban éppen ezek voltak a kifogásoltak, azok, amelyek nem alapfokú tornászokból állottak. Most az országos döntőre felkerült csapatok egyike sem tevődött össze régi, vagy volt minősített tornászokból.

Az V. alapfokú CSB befejezése után meg kellett állapítani az eddigi CSB-k rendezésének hiányosságát és eredményeit. Ez az értékelés döntő jelentőségű, mert olyan következtetéseket vonhattunk le, amelyek új irányba terelhetik az alapfokú CSB-k jövő kiírásait és egész rendszerét.

Az alapfokú CSB-k célkitűzése nem lehet más, mind a dolgozók tömegeinek bevonása a rendszeres sportolásba, a tornasport révén. Az eddigi tapasztalatok azt mutatták, hogy az alapfokú CSB-k nem jelentik a torna utánpótlását, azok inkább a dolgozók megelőző egészségvédelmét szolgálják. Ebből kiindulva az alapfokú CSB-eket feltétlenül ki kell terjeszteni a legszélesebb körre és be kell vonni a dolgozók nagy tömegeit.

Ezt az elvet először is a versenykiírás módszereivel és a gyakorlatanyaggal kell lehetővé tenni.

A VI. és a további alapfokú bajnokságok tehát a fent megjelölt célokat fogják megvalósítani. A versenykiírás a régi versenykiírásból a tapasztalatok alapján azt, ami megfelelő, meg fogja tartani. Így feltétlenül megtartja a csapatmunkát. Ez előmozdítja az alapfokon mozgó versenyzők részére a versenyzés könnyebbé tételét és egyúttal kialakítja a sportolók kollektív szellemét.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy igen nehéz a szerekre vinni az alapfokú tornászokat. A jövőben tehát el kell tekinteni alapfokon a versenyzők szereken tornáztatásától. A közös szabadgyakorlat, a közösen végzett talaj-, az ugrógyakorlatok alapfokon teljes értékű testedzést jelentenek a dolgozók számára és elégségesnek is látszanak az alapfokú versenyeken. Ezek a gyakorlatok könnyebben megtanulhatók és megtaníthatók, így a fenti kettős célt ezek révén is elérhetjük.

A versenyek rendezése terén jövőben a hangsúly a sportkörü versenyeken legyen. Ezekre kell nagy tömegeket mozgósítani. A sportkörü versenyeket egyéni és csapatversenyek formájában kell lebonyolítani és továbbra is fenn kell tartani a sportkörök közös rendezésének elvét.

A szervezésben az V. alapfokú CSB-n alkalmazott eszközöket fel-

tétlenül meg kell javítani. A TSB-k ellenőrzése és közreműködése feltétlenül szükséges. Viszont a sportegyesületi szervek munkája az alapfokú CSB-k szervezésében elengedhetetlen. A TSB-k bevonása mellett feltétlenül az egyesületi szerveknek kell a mozgósítás munkáját elsősorban vállalniok és vinniök.

Az alapfokú CSB-k gyakorlatanyaga a minőségi sport felé tolódás közben egyre nehezebbé és bonyolultabbá vált. Az új célkitűzések feltétlenül megkövetelik, hogy a gyakorlatanyag egyszerűsége, s a rövideg legyen az irányelv, továbbá, hogy a gyakorlatanyag könnyen megtanulható és megtanítható legyen. Ez az elv elősegíti a versenyek elbírálását és így azok könnyebben lebonyolíthatókká válnak. Az V. CSB túl bonyolult eredményszámítása is nagy mértékben hozzájárult a versenyek rendezése közben tapasztalt nehézségekhez.

Ahhoz, hogy az alapfokú versenyek népszerűek legyenek, a versenyek egyszerűsítését, valamint azokon a játékos jókedvet, életvidámságot kell biztosítani.

A tervek szerint a gyakorlatanyag együttes szabadgyakorlatból, műsزابadgyakorlatból, szekrényugrásból és tréfas versenyekből fog állni, természetesen megvalósítva a fentebb hangoztatott elveket.

A csapat legalkalmasabb létszáma, a IV. és V. alapfokú versenyek tapasztalata alapján, közbeeső megoldásként hat fő lehet. Természetesen továbbra is fenn kell tartani a felnőttek és ifjúságiak különválasztását.

Sokat vitatott kérdés még a versenyek időpontja és a versenykiírás megjelenése. Ezekkel szemben felhozott minden érv helytálló volt. Feltétlenül meg kell oldanunk, hogy a versenykiírás már a legközelebbi időben megjelenjék. A versenyeket tehát oly időpontban kell megrendezni, hogy a felkészítéshez, a versenyek lebonyolításához a tornatermek minél nagyobb számban álljanak rendelkezésre. Feltétlenül a szabadtéri sportok téli tornatermi foglalkoztatása utáni időpontra kell tenni a versenyeket.

Az alapfokú CSB-nek a fent megjelölt mód szerinti kiírása lehetővé teszi a dolgozók nagyobb mértékű bevonását.

Befejezésül: természetes, hogy az alapfokú versenyek célkitűzései megvalósítása érdekében nem elegendők az alapfokú tornász CSB rendszerében tervezett változtatások. Az is szükséges, hogy a sportegyesületi és sportkörü vezetők a párttáborzatnak a tömegsportra vonatkozó elvi döntéseit ne csak hangoztassák, hanem a gyakorlatban keresztül vigyék és valóban megvalósítsák sportköreikben a minden sportok alapját szolgáló tömegtornát és ezzel elősegítsék az alapfokú bajnokságok sikerét.

Bollók Gusztáv

A budapesti nemzetközi villanytalálatjelzéses törverseny tapasztalatai

Az 1955. évi világ- és az 1956. évi olimpiai bajnokságok női és férfi törvívó számait kísérletképpen villamos találatjelző készülékkel rendezte a Nemzetközi Vívó Szövetség. Ezért vívóink már a versenylvad kezdetén igyekeztek minél gyakrabban találatjelző készülékkel vívni. Az idei magyar bajnokságok döntőjét is találatjelző készülékkel bonyolítottuk le.

A világbajnoki és olimpiai felkészülésünk jegyében rendeztük Budapesten a Sportcsarnokban június hó 25—26-án női és férfi nemzetközi gépi jelzésű egyéni törversenyünket.

Elindult ezen a férfiak közül a francia *D'Oriola* olimpiai és világbajnok és honfitársa, *Lattaste*, továbbá *Carpaneda* és *Mirandoli* olasz válogatott, az egyiptomi *Abd el Hafiz*, az osztrák *Kerb*, a román *Tudor* és *Uray*.

A nők közül meghívást kapott a tavalyi világbajnokságon bronzérmes nyert francia *Garrilhe* és *Bernheim*, az olasz *Cesari*, *Zanelli*, az osztrákok közül *Preiss* olimpiai és világbajnoknő és *Filz*, valamint a román *Taitis* és *Orbán*.

A magyar női versenyzők közül *Elek Margit*, *Morvai*, *Kiss*, *Kovácsné*, *Sákovics*, *Dömölki*, *Bánvölgyi*, *Zsabka*, *Kelemen*, — a férfiak közül *Fülöp*, *Szöcs*, *Sákovics*, *Pecséri*, *Tilly*, *Cvikovszki*, *Somodi*, *Simó*, *Földi* és *Mészáros* lépett pástra.

A versenyt a szokástól eltérően nem kiesési rendszer szerint vívták, hanem mindkét versenyszámban 18—18 vívó körvívási rendszerben minden ellenfelével mérkőzött. A cél az volt, hogy a gépi találatjelzéssel kapcsolatosan a versenyzők és edzők lehetőleg minél több tapasztalatot gyűjthessenek. A versenyt egyszerre három páston bonyolították le. A külföldi résztvevők közül sokan nem vívtak még találatjelző készülékkel, mert hazánkon kívül ez ideig csak Olaszországban rendeztek törversenyt találatjelző géppel. A versenyzők tapasztalatlansága a műszaki szakértőink munkáját olymértékben nehezítette meg, hogy a 18 versenyző vívásához mindkét napon öt javító műszerészt kellett

beállítani, akik állandó megfigyelt munkával tudták csak a verseny zavartalan bonyolítását biztosítani.

A magyar bajnokság döntőjében szerzett tapasztalatok alapján a verseny előtti napon mind a külföldi, mind a magyar versenyzők felszerelését alapos műszaki ellenőrzés alá vettük, így a versenyen szabálytalan, üzemb zavart okozó felszerelés nem kerülhetett alkalmazásra.

A női versenyt is és a férfi törvívást is kiváló, tapasztalt vívó nyerte *Elek Margit* és *Christian D'Oriola* személyében. Mindkét versenyző ugyan úgy vívott, mintha rendes tör lett volna a kezében és a jelzőkészülék szúrásaiknak rendszerint igazat adott. Korai volna még a találatjelző-készülék végleges alkalmazása, vagy elejtése mellett lándzsát törni, annyit mégis meg lehet állapítani, hogy a jó versenyző találatjelző készülékkel is jól vív. A készülék természetesen csak a pillanatnyi formát veszi figyelembe, illetőleg csak a valóban végrehajtott szúrásokat rögzíti. Ha tehát a versenyző nincs formában, a készülék nem hajlandó kisebb-nagyobb engedményekre. Ugyanaz történik, ami a párbajtőrben már hosszú évtizedek óta előfordul, gyakori a versenyzők eredményei közötti

ingadozás. Ezen a versenyen is előfordult, hogy kiváló versenyzők hihetetlen gyengén szerepeltek, ami emberbírákkal elképzelhetetlen lett volna.

D'Oriola, aki a világ vívószakértői szerint a ma élő legkiválóbb törvívó — káprázatos vívása ellenére is három vereséget szenvedett, olyan fiatal és külföldön alig ismert versenyzőktől, akik gép nélkül idáig nem tudták nagynevű ellenfelüket legyőzni. Ugyanakkor az ifjúsági korban lévő román *Taitis*, a majdnem világbajnoki döntőnek megfelelő női versenyben a második helyet tudta elérni. *Taitis* nagyon tehetséges vívó, de ilyen előkelő helyezést gépi találatjelzés nélkül nehezen ért volna el.

Ügylátszik a törvívásban megverhető a géppel lényegesen erősebb ellenfél, de ugyanakkor senki sem érezheti magát biztonságban a nálánál papírforma szerint gyengébb ellenfelével szemben sem.

Ezt az elkövetkező versenyeken ajánlatos lesz szem előtt tartani, mert ellenkező esetben a géppel kellemetlen meglepetések érhetik vívóinkat, viszont törözőink tudása és lelkesedése egészen váratlan eredmények megszületését is eredményezheti.

A legtöbb magyar versenyző,

D'Oriola és *Fülöp* (jobbról) mérkőzése a budapesti nemzetközi törversenyen.

A IV. férfi és női röplabda Európa Bajnokság

Bár Európa legtöbb államában már csaknem három évtizede rendszeresen röplabdáznak, az első hivatalos röplabda EB-t mégis csak 1948-ban rendezték, azt is csak férfi csapatok számára. Mind az, mind az azóta lebonyolított Európa Bajnokságok igen nagymértékben hozzájárultak e sportág fejlődéséhez. Különösen sokat jelentett a Szovjetunió bekapcsolódása. A szovjet csapatok mindjárt a leg-

magasabb színvonalú játékkal lepték meg az őket addig nem ismerő nemzetek sportolóit. Sokat tanultak tőlük az egyes országok csapatai és a szovjet iskola jó hatása meglátszik a nemzetközi színvonal általános emelkedésén is.

A Nemzetközi Röplabda Szövetség ma is elsősorban a Szovjetunióra és a népi demokratikus államokra támaszkodik. Ezekről minden tekintetben

mindig megkapja a szükséges támogatást. Így történt, hogy 1955. évi röplabda Európa Bajnokság megrendezését a román szövetségre bízta, s az ezt a feladatot igen jól elvégezte.

Ha visszatekintünk az eddigi Európa Bajnokságokra megállapíthatjuk, hogy minden EB és VB sikerét a demokratikus országok részvétele biztosította és a győzelmet is mindig ezek szereztek meg.

de különösen a *D'Oriolát* verő *Szöts Bertalan* sok találatot kapott azért, mert a küzdelem során megállt, vélt találat után a küzdelmet nem folytatta, hanem a gépre nézett és az elfordulás során ellenfele szabályosan hátba szúrta őt. A versenyszabályzat szerint a küzdelmet a versenybíró „állj” vezényszaváig köteles a vívó folytatni. A készülék nem ember, a készülékre hiába néz a versenyző, abból könnyörgő, vagy szemrehányó tekintettel semmiféle hatást nem fog kiváltani. Ajánlatos lesz a gépet az edzések során a vívó elől eltakarni, nehogy alkalma legyen ezt a rossz szokást beidegezni.

Hazánkban úgyszólván valamennyi tórsisak szabálytalan, ezekkel világbajnokságon részt venni nem lehet. A sisak és a szakáll a versenyző mellkasára legfeljebb 2 cm-re érhet le. Ezzel szemben sisakjaink közül sok másfél tenyérnyire takarja a vívó érvényes felületét. A nemzetközi versenyen azt látuk, hogy egy vívónak legalább 6 db kifogástalanul működő villanytörre és 3 vezetékre van szüksége, hogy az egy napig tartó küzdelemben fennakadás nélkül tudjon részt venni. Vezetékeink kapcsolása nem üzembiztos. A párbajtörvívásban használatos egyszerű dugós megoldás bevezetése itt is célravezetőnek látszik. Sok esetben kellemetlen áramütés érte a vívókat, olyankor, amikor a villamosságot vezető lamé zubbonyt már átizzadták. A „villanyozás” elkerülhető azzal, hogy a vívó átizzadt zubbonyát, kesztyűjét verseny közben átcsereéli szárazra, törének fémcs markolati részeit szigetelt, fegyvertelen kezére kesztyűt

húz és csak szigetelt kézzel igazítja meg pengéjét. Voltak, akik arra panaszkodtak, hogy a szerkl és szekond háritások utáni visszaszúrásokat a ké-

A budapesti nemzetközi törvívó verseny női számának első három helyezettje. Balról jobbra: Elek Margit (1), a román Taitis (2) és Morvay (3).

szülék nem jelzi. Úgy látszik, hogy a jelenlegi rendszerű szűrőhegyeknél a pengének a találati felületre derékszögben kell rányomódnia ahhoz, hogy találatot jelezzen a lámpa. Ajánlatos lenne a készülékkel nemcsak csörtét vívni! Egy ideig az iskolázást is találatjelző készülékre kapcsolva kellene végeznie az edzőnek a tanítvánnyal. Így lehetne kikísérletezni a leghatásosabb szűrőtechnikát a gépi találat jelzéses vívásra való előkészítés közben. Feltétlenül figyelembe

kellene venni azt is, hogy a találati felület egyes takart részeit, illetve az ott esett találatokat, amiket a bíró sokszor nem látott, a gép minden esetben jelzi.

Ha a készülékkel vívunk, az akciók 75 százalékának eldöntéséhez a versenybírónak semmiféle magyarázatra sincs szüksége. A készülékkel történő versenyzés közben tehát az egyes menetek elemzése gyakran elmarad. Így a vívónak legtöbbször nincsen ideje a pihenésre. Nyilvánvaló tehát, hogy sokkal nagyobb állóképességre, jobb erőnlétre és alaposabb felkészülésre van szüksége a vívónak, mint a rendes törvíváshoz.

A gépi találatjelzés legjellegzetesebb vonása, hogy úgyszólván teljesen megszűnik a versenybíróval való vitatkozás, fejcsóválás, magyarázkodás és más fegyelmezetlenség. Nyugodt, „párbajtöryszerű” légkörben folyik a törverseny is, mert a gép könyörtelenül pártatlan, vitára alig van ok és lehetőség.

A készülékek a versenyen kifogástalanul működtek. Elégedettek lehetünk *Gyarmati Mihály* postamérnök és *Ferencz Károly*, a két magyar újító teljesítményével, akik a külföldiekénél sokkal tökéletesebb készüléket készítettek és ezzel biztosították a verseny zavartalan lebonyolítását.

Mindent összegezve: első, nemzetközi gépitalálatjelzésű törversenyünk bebizonyította, hogy lehet a készülékkel vívni, sőt jól lehet vele vívni. Kérdés, hogy az elkövetkező versenyeken milyen mértékben alakítja át a gép a régi törvívást.

Rerrich Béla

Az eddigi röplabda Európa Bajnokságok:

			Részvevő	Bajnok
I.	férfi	1948	Róma	Csehszlovákia
	női	1949	Prága	Szovjetunió
II.	férfi	1950	Szófia	Szovjetunió
	női	1950	Szófia	Szovjetunió
III.	férfi	1951	Párizs	Csehszlovákia
	női	1951	Párizs	Szovjetunió
IV.	férfi	1955	Bukarest	Csehszlovákia
	női	1955	Bukarest	Csehszlovákia

A IV. Európa Bajnokságon 14 férfi és 6 női csapat indult.

Férfiak: Albánia, Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Finnország, Franciaország, Jugoszlávia, Lengyelország, Olaszország, Magyarország, Románia, Szovjetunió.

Nők: Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Románia, Szovjetunió.

Mind a férfi, mind a női bajnokságra több más ország is nevezett, de az utolsó pillanatban visszalépett. Különösen sajnálatos ez a női bajnokságban, viszont érthető és magyarázható, mert a többi ország csapata nem üti meg a részvevő hat ország csapatának színvonalát.

A versenyek megrendezése jól sikerült. A rendezőbizottság figyelme mindenre kiterjedt és a részvevők igen kellemesen érezték magukat. Bukarest központjában a legkényelmesebb két szállodában a Palace Athene-ben és az Ambassador-ban szállásoltak el, s az előbbiben biztosították kifogástalan étkezésünket. A pályán külön étkezőt rendeztek be a részvevőknek, ahol az előre megkapott jegyfűzet alapján korlátlanul fogyaszthattunk húsitót és egyebet. A szobákban kettesével helyezkedtünk el és az utazásra autóbusz állt rendelkezésünkre. Szabadidőnkre szórakozásról gondoskodtak, a bajnokság lezajlása után pedig közös kiránduláson vettünk részt. Snagovban gyönyörű tavak környékén töltöttünk egy félnapot.

A versenyeket a több mint 15 000 nézőt befogadó Dinamó-stadionban rendezték. A pályákat gondosan és szabályosan készítették elő, rózsaeerdő közepén elterülő stadionban. A legfontosabb mérkőzéseket középpályán rendezték. Ezenkívül volt még két versenypálya és négy további pálya bemelegítésre. Az időjárás nem okozott zavart, mert rossz idő esetén állandóan készenlétben állott a Floreasca csarnok pályája.

A közönséget villanyberende-

zésű mutatótáblák tájékoztatták, ezenkívül a pálya két végén gépi berendezésű jelzőtábla állott és hangszórón is közölték a legérdekesebb tudnivalókat. A mérkőzéseket a magyar gyártmányú Artex labdákkal játszottuk le, amikkel minden nemzet elégedett volt. A sötétség beálltával villanyfényben folytak a mérkőzések és a világítás is kifogástalannak bizonyult. Sem a pálya talaja, sem berendezése ellen nem merült fel kifogás. Csak a háló körül támadt néha zavar, különösen szeles idő esetén. Nem lehetett ugyanis teljesen szabályosan kifeszíteni és ezért felugrások, sáncolások közben egyszer-egyszer megzavarta a játékosokat.

Már évek óta tervezi a NRSZ, hogy ilyen nagy világversenyekeket megelőzően játékteoretikai tanfolyamot tart. Ezt most sikerült először nyelbeütni. Bár most még nem értünk vele célt teljes mértékben, mégis sokat segített és a jövőben bizonyára meghozza a kívánt egyöntetű bírászkodást.

A verseny lebonyolítását a NRSZ főtitkárának elnökletével háromtagú versenybíróóság ellenőrzése mellett végezte a rendezőség. Háromtagú játékteoretikai küldő bizottság működött. Az előbbi minden tekintetben, ez utóbbi azonban bizony nem mindig állt feladata magaslatán. A Román Röplabda Szövetség által meghívott öt nemzetközi játékteoretikai oly gyengén működött, hogy a döntőt már nem is lehetett rájuk bízni. A játékteoretikai küldést új alapokra kell helyeznie a NRSZ-nek.

A verseny ünnepi külsőségei ellen semmi kifogás sem hozható el.

A bajnokság színvonala tekintetében a férfi mérkőzések minden igényt kielégítettek. A döntőkbe valóban a legjobb nyolc csapat került. Mi a bolgárok és a belgák legyőzése révén biztosítottuk helyünket. A döntőmérkőzéseket nem sorsolás útján állították össze és ez a rendszer több ország képviselő-

jének ellenkezését váltotta ki. Viszont a közönség állandó és fokozódó érdeklődését így tudta biztosítani a rendezőség.

A vezető csapatok között ma már nincs meg az a nagy különbség, amit az elmúlt bajnokságok alkalmával tapasztaltunk. Sohasem lehetett tudni előre, hogy melyik csapat győz. A meglepetések egymást követték. A negyedik helyezett szovjet csapat legyőzte a bajnokságot nyerő csehszlovák együttest, az ötödik helyre került jugoszláv csapat a második helyen végző román gárdát. Mégis azt mondhatjuk, hogy a sok egyforma közül megérdemelten került első helyre a pillanatnyilag legjobb formáját kijátszó csehszlovák együttes. A magyar csapat a döntő néhány mérkőzésén nem nyújtotta azt, amit tud és amit kellett volna.

A női Európa Bajnokság színvonala sem volt sokkal alacsonyabb, mint a férfi bajnokságé. Eredménye azonban semmi esetre sem igazságos, mert a szovjet csapat jobb volt minden ellenfelénél, a csehszlovák csapatnál is. A magyar csapat még nem éri el az élvonalbeliek színvonalát.

Taktikai és technikai vonatkozásban sem a férfiak, sem a nők játéka különösebb újdonsággal nem szolgált. A csehszlovák férfi csapat igazi erőssége az volt, hogy közel egyforma képességű 12 játékosal rendelkezett. Nem erőből, hanem észszel játszanak. A kettes, sőt a hármas sánc ellen is megtalálják az ellenszert. A sánc melletti elütésben pedig egész kiválóan mutatkozott Schwarczkopf a torna legeredményesebb játékosa.

A többiek közül a bolgár nem volt olyan jó, mint a legutóbbi EB-on. A megfiatalított szovjet csapat formája még hullámzott, bár a fiatalok a tavalyi FVB-on látottfakhoz képest sokat fejlődtek. Meglepetést keltett a jugoszlávok szép és eredményes játéka. A román csapatnak a gyorsaság, és a küzdeni akarás volt az erénye.

Ezen az EB-on mindannyian sokat tanulhattunk, vezetők, játékosok egyaránt. Részünkre a legfőbb tanulság az, hogy komoly eredményt csak rendszeres és lelkiismeretes munkával lehet elérni.

Spányik József
állami edző

JÁTÉK-ELEMZÉS A TENISZBEN

A teniszben a mérkőzés eredménye csak arról ad felvilágosítást, hogy a szóbanforgó mérkőzésen melyik játékos milyen arányban győzött. Ha azonban azt is tudni akarjuk, hogy a szembenállt ellenfelek milyen teljesítményt nyújtottak, akkor a *játék-elemzéshez* kell folyamodnunk. A gyakorlott szemű szakértő ugyan bírálatot mondhat a mérkőzésen mutatott teljesítményekről pusztán benyomása alapján is, helyesebb azonban az értékelést *tényekhez* kötött játék-elemzés alapján elvégezni. Az ilyen játék-elemzés elsősorban a versenyzők érdekében áll s érven a sport fejlesztését is szolgálja. Rámutat ugyanis — mégpedig számokban kifejezett adatok alapján —, hogy a játékos melyik ütésében volt erős, eredményes, melyikkel szerezte a legtöbb pontot s melyikkel veszítette. Mit játszott és mit nem játszott. S ha ugyanekkor az ellenfél hasonló adatait is vizsgálat alá vesszük, a játék taktikájával kapcsolatban is értékes felvilágosításokat kaphatunk.

A játék-elemzés alábbiakban ismertetett módszere nem újkeletű, de nálunk korántsem olyan általános és rendszeresített, mint ahogy az a játék fejlesztése érdekében szükséges volna. Nem lesz tehát érdektelen, ha foglalkozunk vele.

A tenisz *pontokra* megy. A játékos kétféleképpen szerezhet pontot: vagy úgy, hogy *nyerő-ütést* üt, tehát olyan ütést, amelyet ellenfele nem tud visszaütni; és úgy is szerezhet pontot, hogy ellenfele hibát követ el: a labdát a hálóba, vagy a vonalakon kívülre üti. Tiszta nyerő-ütéssel pontot szerezni semmivel sem értékesebb, mint az ellenfelet hibára kényszeríteni vagy — ha erre van esély — tartani a labdát addig, amíg az ellenfél hibát nem követ el. Ez az utóbbi megoldás mindenesetre jobb, mint ha mi idegeskedjük, kapkodjuk el az ütést s vétünk hibát — nyerő-ütés helyett.

A pontot jelentő ütéseket előkészítő ütések előzik meg. Ezeket a játék-elemzés során nem vesszük figyelembe. Bizonyos színvonal felett az előkészíteni-tudás olyan természetes szükséglet a teniszben, hogy jelenlétét fel kell tételeznünk. Az, ami számít: a pont, a *pontot jelentő ütés*. Fel kell jegyeznünk tehát minden pontot jelentő ütésről, vajon *nyerő-ütéssel* szerezte-e a játékos, vagy pedig hibát követett el (*vesztő-ütést* ütött) s ezzel az ellenfelet jutatta ponthoz.

A pontozást felbontva kell végeznünk: külön kell pontoznunk az adogatást, külön a tenyeres és a fonák alapütést, ismét külön a tenyeres, illetve fonák röptét, az átemelést, a lecsapást és a rövidre ejtett labdát (fékezett ütést). Lehet az értékelést ennél összevontabban, de

részletezőbben is végezni. Összevonhatjuk például — különösen párosban — a tenyeres és a fonákot „alapütések” néven. Ugyanígy nem bontjuk fel tenyeresre és fonákra a röptét sem. Ha viszont jobban akarunk részletezni, akkor külön rova-

tot nyithatunk a félröptének, a mély és magas röptének, a röpte-átemelésnek, stb.

De a legjobb lesz, ha megnézzünk egy ilyen játékelemző táblát. Vegyük példának a legutóbbi chilei-magyar DK mérkőzéseit:

Hammersley — Asbóth 6 : 2, 6 : 3, 4 : 6, 10 : 12, 6 : 4

	Hammersley			Asbóth		
	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%
Adogatás	1	5		—	5	
Tenyeres alapütés	16	47		29	41	
Fonák alapütés	7	17		21	40	
Röpte (tenyeres)	30	21		12	7	
Röpte (fonák)	28	27		7	7	
Átemelés	—	1		4	2	
Lecsapás	14	2		1	—	
Ejtett labda	2	—		2	—	
Összesen	98	120	44,9%	76	102	42,6%

(Az utolsó oszlopban látható *százalék-számot* úgy kapjuk, hogy a nyerő-ütések százzal szorzott számát (Hammersley esetében tehát 9800-at) elosztjuk az összes *pontot jelentő ütések* számával (tehát $98 + 120 = 218$ -cal). Ez a *százalék-szám* — közel egyenlő ellenfelek esetén — bizonyos tájékoztatást ad a mérkőzés szintjéről. A tapasztalat azt mutatja, hogy az úgynevezett „klasszis-játék” kb. 40 százaléknál kezdődik. 60 százaléknál magasabb eredmény már arra mutat, hogy az ellenfelek közül az egyik jelentősebben a másik felett áll.)

A fenti mérkőzés játék-elemző táblája azt mutatja, hogy adogatás dolgában mind a két játékos gyengén áll. „Aszt” (visszaüthetetlen adogatást) csak Hammersley ütött, de ő is csak egyetlenegy. Viszont mind a ketten 5—5 kettőshibát vettek.

Az alapütések számának vizsgálata már képet ad a játékról: Asbóth a hátsó játékban sokkal több nyerő-, de különösen több veszto-

ütést ütött, mint ellenfele. A biztonságáról híres Asbóth-fonák ezúttal nem jól működött, hiszen Asbóth 40 fonákütése ment a hálóba, illetve a vonalon túlra. Kétségtelen, hogy Asbóth az alapvonal-játékban kereste a döntést. Ezzel szemben Hammersley a hálónál! Háromszor annyi pontot nyert röptével, mint Asbóth! Igaz, sokat hibázott is, de mégsem annyit, hogy ez a mérkőzés elvesztésébe került volna. Lecsapás tekintetében is kitűnő a chilei teljesítménye. 14 lecsapással nyert pontot s csak 2-t hibázott el! Ezzel szemben Asbóth csak egyetlenegy lecsapással nyert pontot.

De még így is Asbóth nyerhetett volna, ha végig bírja. Az utolsó játszmában 1:4-re vezetett, ettől kezdve azonban összesen 3 (!) nyerő-ütést ütött, míg Hammersley az utolsó öt játékban nem kevesebb mint 15 nyerő-ütéssel szerepel a részletes pontozási táblázatban, s így végülis 6:4-re nyert.

Igen érdekes ennek a mérkőzésnek összehasonlítása az Ádám-Hammersley mérkőzéssel:

Ádám — Hammersley 7 : 5, 5 : 7, 7 : 5, 6 : 1

	Ádám			Hammersley		
	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%
Adogatás	12	6		—	9	
Tenyeres alapütés	23	40		15	19	
Fonák alapütés	14	35		9	30	
Röpte (tenyeres)	18	9		9	13	
Röpte (fonák)	5	3		7	13	
Átemelés	1	2		—	1	
Lecsapás	8	2		13	3	
Ejtett labda	1	1		—	1	
Összesen	82	98	45,5%	53	89	37,3%

A *százalék-számok* azt mutatják, hogy Hammersley ezúttal nem játszott olyan jól, mint Asbóth ellen,

viszont — Ádám jobb *százalékot* ért el, mint Hammersley Asbóth ellenében.

Asbóth, Ádám — Ayala, Hammersley 7:5, 7:5, 6:4

A két táblázat közötti szembeötlő különbség az, hogy Hammersley ezúttal távolról sem röptézhetett annyit, mint Asbóth ellen. Ádám ugyanis sokat támadott s ezzel megelőzte Hammersleyt abban, hogy a hálónál foglaljon helyzetet. Kitűnő volt ezúttal Ádám adogatása: 12 „ász” remek teljesítmény s nagy szerepet játszott a mérkőzés megnyerésében. Alapütéseiben Ádám sokat rontott, de ezek az ütések nem is erősségei. Ezzel szemben 18 pontot szerzett tenyeres röptével, tehát éppen kétszerannyit, mint ellenfele. (Asbóth — mint láttuk — harmadannyi röpte-pontot nyert, mint Hammersley.) A lecsapás ezúttal is a chileinek volt erősebb oldala. Az ejtett labda ezen a mérkőzésen sem játszott jelentős szerepet.

Részletes táblázatunk (amelyet itt helyszűke miatt nem mutathatunk be) rendkívül érdekesen mutat rá az utolsó, 6:1 arányban végződött

	Asbóth		Ádám		Ayala		Hammersley	
	Nyerő ütés	Vesztő ütés	Nyerő ütés	Vesztő ütés	Nyerő ütés	Vesztő ütés	Nyerő ütés	Vesztő ütés
Adogatás	1	1	3	—	3	3	—	—
Alapütés	14	16	5	16	7	9	9	19
Röpte	18	11	21	16	13	10	6	11
Átemelés	1	2	—	2	3	3	1	—
Leccsapás	—	1	7	6	1	2	4	1
Összesen	34	31	36	40	27	27	20	31
	52,3%		47,3%		50%		39,2%	

játszma küzdelmes voltára. Az első három játszma egyenként 12 játékrament, az utolsó csak 7-re. Mégis Hammersley az I., II. és III. játszmában 35, 37, ill. 36 pontot jelentő ütést ütött, az utolsóban pedig (amelyik csak 7 játékból állt) 35-öt, tehát alig egy-kettővel kevesebbet, mint a 12 játékból álló játszmákban!

De nézzük meg a további két egyes-mérkőzés táblázatát:

Ayala — Ádám 6:3, 6:3, 6:3

	Ayala			Ádám		
	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%
Adogatás	1	—		1	2	
Tenyeres alapütés	6	11		13	26	
Fonák alapütés	4	17		5	14	
Röpte (tenyeres)	9	6		7	6	
Röpte (fonák)	9	3		2	3	
Átemelés	4	2		2	1	
Leccsapás	11	2		5	2	
Ejtett labda	1	—		—	—	
Összesen	45	41	52,3%	35	54	39,7%

A százalék-számok szerint Ayala „nagyot” játszott, viszont Ádám alatta maradt a 40 százalékos határnak.

Ayala keveset játszott hátulról, hálótámadásai annál eredményesebbek voltak. 11 nyerő-leccsapása azt bizonyítja, hogy ez az ütés nagy erőssége, s hogy remekül mozog a

pályán. Idejében észreveszi ellenfele átemelését s nehéz helyzetből is kitűnően csap le. Ádámnak ez a mérkőzés bemelegítés-számba ment, elfogódottan, helyenként kapkodva játszott. 26 vesztő tenyeres ütése úrra rámutat ennek az ütésének bizonytalanságára. Tenyeres-röptében alig maradt el kitűnő ellenfelétől.

Ayala — Asbóth 3:6, 6:3, 5:7, 6:2, 6:0

	Ayala			Asbóth		
	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%	Nyerő ütés	Vesztő ütés	%
Adogatás	9	1		—	2	
Tenyeres alapütés	11	18		23	33	
Fonák alapütés	7	24		14	41	
Röpte (tenyeres)	15	4		8	5	
Röpte (fonák)	12	7		7	1	
Átemelés	5	2		—	1	
Leccsapás	8	1		7	3	
Ejtett labda	8	3		2	1	
Összesen	75	60	55,5%	61	87	41,2%

A százalékok szerint Ayala itt játszott a legnagyobbat. Ezt azonban főként az utolsó két játszmának köszönheti, ahol Asbóth már alig tanusított ellenállást.

Asbóth megint sokkal több pontot nyert az alapvonalról, mint ellenfe-

le, de megint nagyon sokat hibázott. Fonákon csaknem pontosan ugyanannyit mint Hammersley ellen. Ayala ezúttal igen jól adogatott s 9 „aszt” ütött. Asbóth—egyet sem... A chilei a hálójátékban is aktívabb és eredményesebb volt a magyar

játékosnál. Amivel azonban Asbóthot „kifulladásztotta”, az az ejtett labda volt. A nyerő-ütésnek számító 8 rövidre ejtett labda mellett Ayala még egy sereg olyan rövidre tett labdát is ütött, ami nem hozott közvetlenül pontot a számára, de alaposan megfuttatta Asbóthot, s így közvetve annál hatásosabban szolgálta a chilei győzelmét. Ayala két táblázata azt mutatja, hogy a chilei játékos röptezésben egyformán erős jobb és bal oldalon. Az elütő játékosnak, tehát nehéz dolga van vele szemben. Helyesebb lett volna tehát hátul tartani s inkább Asbóthnak támadnia. Ehhez azonban jobban működő alapütések és jobb állóképesség: tehát a DK előtt négy-öt erős versenys s a tökéletes felkészülés több más kelléke is szükséges lett volna.

S most nézzük meg a páros-mérkőzés tábláját.

A százalékok azt mutatják, hogy a négyesben Asbóth volt a legjobb, utána Ayala, Ádám, Hammersley a sorrend. A legaktívabb tag azonban Ádám volt 3 „ász”-adagolásával, 21 nyerő röptéjével, 7 nyerőleccsapásával egyaránt vezet. Viszont elég sokat hibázott is. A magyar kettős jól ki tudta kapcsolni Ayalát a játékból s így annak jó röptézése és fejfeletti játéka nem érvényesülhetett. Helyette a hátulmaradozgató Hammersley rontogatta a pontokat... Ayala a legkevesebb vesztő-ütéssel tűnt ki, ez azonban a párosban nem nagy érdem: ott erőltetni kell a nyerő-ütést, még hibák árán is, mert csak így juthat közelebb a háléhoz a kettős. S aki közelebb jut a háléhoz, az nyer.

A játékban a magyar kettős, mint pár, 50 százalékos teljesítményt nyújtott, a chileiek összteljesítménye 45 százalék volt.

*

A bemutatott táblázatokat (de méginkább a részletes eredetieket) igen sokáig és igen sokat lehet tanulmányozni. Ha nincs játék-elemző táblánk, akkor gyakran hajlamosak vagyunk egy-egy nagy ütés kedvéért elfelejteni, hogy mi volt előtte, meg utána. A táblázat nem felejt el. Híven kimutatja, hogy a „nagy” ütést (amelyet zúgó tapssal jutalmazott a hálás közönség) néhány „szerényebb” vesztő-ütés előzte meg, vagy követte. Viszont akármilyen „nagy” is volt az a bizonyos ütés, mégiscsak éppenúgy egy

pontnak számított, mint ahogy pontosan ugyanolyan egy-egy pontnak számítottak a „szerényebb” veszítő-ütések, amelyeket nemcsak a közönség felejt el, de maga a játékos is hajlamos rá.

Némelyik edzőnk ma is készít játék-elemző táblázatot. Helyes volna, ha az ő példájukat minél többen követnék. Játékosok, szakosztályvezetők, játékvezetők is könnyűszerrel készíthetnek ilyen táblázatot, amelyből azután az egész mérkőzést rekonstruálni lehet. A nyerő és veszítő ütések bejelölése játékról-játékra történik. Ha a táblázat szélén egy kis helyet hagyunk, arra is lehetőség nyílik, hogy párszavas jegyzetet fűzzünk a „plusz” és „minusz” jelekhez.

A mérkőzés után (vagy az első esős napon) hozzá lehet látni a táblázat szétbontásához, összesítéséhez, csoportosításához. S akkor kiderül, hogy a szóbanforgó játékos például milyen sok pontot jelentő fonák-alapütést hibázott el. S ha ez kiderül, semmi akadálya sincs, hogy azonnal hozzálásson gyengélkedő fonákjának kijavításához. Vagy, hogy sok kettőshibát vétett, ami az adogatás (főként a második, de esetleg az első) megjavítását kell, hogy eredményezze. És így tovább.

Igen fontos szerepe van a játék-elemző táblázatoknak abban, hogy rávilágítsanak a veszítő-ütések nagy számára. Még az egészen kiváló játékos is — amint láttuk — körülbelül ugyanannyi veszítő-ütést könyvelhet el, mint amennyivel közvetlenül pontot nyer. Ez pedig azt jelenti, hogy az átütőerő, az élesség, a gyorsaság, a támadás mellett ugyanolyan fontossága van a „nem-hibázás”-nak is. Ezt a „nem-hibázás”-t fiatal játékosaink nagy része megveti, mert összetéveszti a pötyögtetéssel, a kizárólag biztonságra alapozott játékkal. Holott a kettő nem ugyanaz. Biztosságnál komoly eredményt elérni támadó-játékkal sem lehet. Mert hiába a legszébb támadó elgondolás, hiába a hatásosan elgondolt, gyilkos erejű ütés, ha a labda a hálóba megy, vagy a vonalakon túl száll.

A játék-elemző táblázat híven megmutatja, hogy milyen az arány a játékos nyerő ütéseinek száma és összes pontot jelentő ütési száma között. Ha ez a százalék-szám jó játékos ellenében is közeledik a 40 százalékhoz, akkor a versenyző már meg lehet elégedve a biztosságával s hozzáláthat nyerő-ütéseinek kidolgozásához. A nyerő-ütések kidolgozása ugyanis nem más, mint a már biztos és pontos ütések átütőerejének felfokozása.

A játék-elemző táblázatok gyakori és gondos tanulmányozása a fiatal versenyzők taktikai tudásának kifejlesztésében is jelentős szerepet játszik. Ha valaki tudja, hogy mit tud, ha számszerűen bizonyítva látja, hogy bizonyos fajta ütése még nem „kész”, igyekszik majd olyan

taktikát választani, amelyik ezt az ütést nem teszi ki az ellenfél ostromának. S fordítva: ha valaki pozitívan tudja, hogy melyik a legjobb, a legeredményesebb ütése, igyekszik játékát úgy felépíteni, hogy ez az ütése érvényesüljön. Mindezt azonban nem hiedelmek alapján kell felépítenünk, hanem adatok, beszélő számok alapján.

Végül, de nem utolsósorban, a részletes játék-elemző táblázatok világosan rámutatnak arra is, hogy milyen változást okozott a tényleges játékban a versenyző erőnléti állapota, állóképessége. Amikor a táblázatról egyszerre eltűnnek a nyerő-ütések, lemosódnak a röpték és lecsapások: ott már valami baj van az állóképességgel!

S az állóképesség éppenolyan fontos fegyvere a játékosnak, mint akármelyik ütése. Sőt gyakran valamennyi ütésénél együttvéve is fontosabb. A táblázat világosan megmutatja, hogy a vállalkozókedv, a támadó-ütések hiánya mellett az alapütések bizonytalansága is azonnal bekövetkezik, amint a játékos állóképessége határát elérte.

Láthatjuk tehát, hogy a játék-elemző táblázat vezetése nemcsak a játék technikai részében, hanem taktikai és erőnléti szempontból is nagy segítségünkre lehet. Vegyük hát igénybe a fiatalok nevelésében minél gyakrabban ezt a megbízható segítséget!

Kelemen Imre
főiskolai tanár

A Nagykunsági Allami Gazdaság Traktor Sportköre június 12-én rendezte szakszervezeti sportünnepélyét Ecegfalva—Kenderesszigeten, hatalmas érdeklődő közönség, több, mint 400 néző előtt. Két kép a felvonulásról, amelyet atlétikai versenyek, labdarúgó mérkőzés, kerékpáros versenyek, lovasgló versenyek és röplabda mérkőzés követtek. Az atlétikai győztesek: Rác Dénés, Bozó Imre, Karé Mihály, Bereczky Imre, V. Tóth Róza, Lukács Eszter, a kerékpáros győztesek: Sipos László, Surányi Erzsébet, lovaglásban Kedvesi József, labdarúgásban Nagykunsági Traktor—Kenderesi FSE 2 : 1, röplabdában 1. központi csapat, 2. Borzi üzemegeység.

A kosárlabda Európa-bajnokságot nyert magyar csapat üdvözli a stadion közönségét.

A IX. férfi kosárlabda Európa Bajnokság tanulságai

A FIBA, a Nemzetközi Kosárlabda Szövetség megbízásából Magyarország rendezhette meg a IX. férfi kosárlabda Európa Bajnokságot.

Ez a nagy találkozó volt az 1955. év legjelentősebb hazai rendezvénye. Eppen ezért szükségesnek látszik, hogy tanulságait minden viszonylatban megtárgyaljuk. Hiszen olyan tapasztalatok megszerzésére nyújtott lehetőséget, amelyeket a jövőben szinte minden más sportágunk vezetői hasznosíthatnak, ha majd őket bízzák meg hasonló jellegű és méretű viadal lebonyolításával.

Mindenek előtt az előzetes szervező munkánkat óhajtom ismertetni. Többirányú célkitűzéssel indultunk a munkának. Az első természetesen az volt, hogy minden igényt kielégítően rendezzük meg a versenyt, a legmesszebbmenő takarékoság szem előtt tartásával. Célunk volt továbbá megmozgatni és érdekeltté tenni a kosárlabda sportág híveit, játékosait, szakvezetőit és egyben további híveket szerezni a sportágnak. Kiváló alkalomnak ígérkezik az Európa Bajnokság arra, hogy nagy feladatok elvégzésére alkalmas új munkatársakat kapcsoljunk be és neveljünk. Célunk volt a vidék érdeklődésének felkeltése és annak a lehetőségnek biztosítása, hogy a vidékiek anyagi könnyítésekkel szintén megtekinthessék a viadalt.

A magyar csapat sikeres szerepléséhez mint technikailag, mint szervezetileg meg kellett adnunk a teljes segítséget. Alapos kiképzésben kellett részésíteniünk a verseny lebonyolításában közreműködő munkatársakat, különös tekintettel a játékvezetőkre, időmérőkre és a jegyzőkre. Biztosítanunk kellett a pontos tájékoztatást. Végző célunk pedig az volt, hogy a sportolók nagy találkozása révén is tovább mélyítsük a népek barátságát, szolgáljuk a béke ügyét és egyben további barátokat szerezzünk Népközösségünknek.

Összeségében megállapíthatjuk, hogy ezeket a legfőbb céljainkat elértük, a közben felmerülő feladatokat többé-kevésbé sikeresen oldottuk meg és az aprólékosságig tervszerű munkánknak megmutatkozott az eredménye.

Részletezve az előkészítő munkákat, a következő pontokban sorolhatom fel a szervező bizottság tevékenységét.

1. Versenykiírás elkészítése. Állandó tájékoztatók küldése az európai államoknak. A beérkező érdeklődések pontos és sürgős megválaszolása.

2. Tolmácsok kijelölése. Tolmácsok kioktatása.

3. Az érkezések és elutazások, fogadtatások és búcsúztatások előkészítése.

4. Az elszállásolás és étkezés megoldása.

5. A versenydíjak, jelvények, falragaszok, nyomtatványok elkészítése.

6. A szabadtéri pálya és minden tartozékának kellő előkészítése, beleértve a sportszereket.

7. A verseny lebonyolításához szükséges különleges nyomtatványok gyors elkészítése.

Ezeket az előkészítő munkákat időben is megfelelően szerveztük meg, s csak néhány apróbb hiba mutatkozott. Például az, hogy a nagy falragaszok kiragasztásának ügyét nem tárgyaltuk meg kellő időben az Állami Hirdető Vállalattal. Ezért történt, hogy csak 500 nagy plakátot ragasztottak ki. Mi viszont a fennmaradó falragaszokat személyesen vittük ki üzemekbe és sportegyesületekbe, ezek szinte szívügyüknek tekintették a kellő hírverést, s végeredményben a nagyon szép, jól sikerült plakátok megfelelőek rendeltetésüknek. Nem tudtuk megvalósítani az 50 százalékos vasúti kedvezmény biztosítását és meg kellett elégednünk a 33 százalékos kedvezménnyel.

A postával igen jó volt a kapcsolatunk, de az EB bélyeg megvalósítását a posta, túlterheltségére való hivatkozással elhárította magától, viszont az EB-bélyegző elkészült. A sportkörök és üzemek irányában folyó hírverést sem tudtuk kielégítően megoldani. Végeredményben azonban az előkészí-

téssel meg lehetünk elégedve, s a verseny jó lebonyolítását nagyrészt már ezzel biztosítottuk.

A verseny lebonyolítása is rendkívül hasznos tanulságokkal szolgál. A verseny tartama alatt a következő feladatok megoldása várt ránk:

1. Csapatok fogadása és elszállásolása.
2. A megnyitó ünnepély lebonyolítása.
3. A versenyek lebonyolítása.
4. A verseny alatti tájékoztató és hírverő munka.
5. A résztvevők foglalkoztatása a versenyen kívül.
6. A záróünnepély megrendezése.
7. Az elutazások megszervezése.

Két nappal a versenyek előtt összehívtuk mindazokat a munkatársakat, akiket foglalkoztatni óhajtottunk. Mintegy 75 társadalmi munkatárs előtt ismertettük a feladatokat és részleteztük a munkát. Csoportokat szerveztünk, amelyekbe igyekeztünk mindig megfelelő felkészültségű munkatársakat beosztani. Az alábbiakban röviden ismertetem ezeknek a csoportoknak munkáját.

1. *Nemzetközi csoport.* Stubán Ferenc vezetésével jól szervezték meg a külföldiek fogadtatását. Még a saját hibájukból zavarba jövő érkezők nehézségeit is megoldották zökkenő nélkül. Jó volt a csoport kapcsolata a külföldi csapatokkal, illetve vezetőkkel, főleg a verseny első időszakában. Később bizonyos lazaság mutatkozott, s főleg az volt a baj, hogy a tolmácsokat nem tartották eléggé kézben. Sajnos, néhány tolmácsunk nem vált be, különösen a kosárlabda szakmai nyelvének ismeretében mutatkoztak gyengéknek. Egyetlen nagy hibát követett el a csoport, ami azonban az egész szervező bizottság közös hibája, s ez a záróbankett rossz lebonyolításában mutatkozott.

2. *Versenyrendezési csoport.* Ezt a csoportot Kintli Kálmán vezette. A verseny időszaka alatt rájuk hárult a legtöbb, a legfelelősségteljesebb és legnehezebb munka. Mindenre kiterjedő gondossággal készítették el munkatervüket és igyekeztek pontosan ennek alapján megoldani a munkájukat. Ez sikerült is. Mint a szabadtéri, mind a teremmérkőzések rendezése általános megalégedést keltett.

Tökéletesen működtek a technikai berendezések, amiért természetesen elsősorban a Népstadion műszaki személyzetét illeti a dicséret. Jól sikerült a sorsolás, kitűnően a megnyitóünnepély. Helyesnek mutatkozott az ifjúsági férfi és női válogatott keret tagjainak bekapcsolása a felvonulásba: mint a csapatok felvezetői, illetve zászlóvivői eleve biztosították a zavartalan felsorakozást. Helyes volt, hogy velük előzőleg több ízben próbát is tartottunk. A rendezési csoport a kezdetben felmerült és elkerülhetetlen apróbb hibáit rendkívül gyorsan és okosan javította ki, s ami időbeli elcsúszás mégis mutatkozott olykor-olykor, azért a szeszélyes időjárást okolhatjuk. A 22 órai kezdés azonban már túlzás és amellet fölösleges is volt.

Ajánlatos lesz a jövőben ilyen nagy világversenyeken a szükséges létszámnál több társadalmi munkaerőt (jegyzőt és időmérőt) foglalkoztatni, illetve kikérni, mert többen elfáradtak, s a kimerülteket nehezen tudtuk pótolni.

Nagyon jól sikerült a stadionban a záróünnepély, amelybe szerencsésen és helyesen kapcsolódtunk be a TF mintacsapatának tornabemutatóját.

A program alsó csoport Lehoczy János irányításával végezte a verseny adminisztrációs feladatait. A versenyiroda munkálatai a jegyzőkönyv és értékelése, a napi tájékoztatók kiadása, az eredmény-nyilvántartás, a kosárdobók nyilvántartása stb. stb. hárult rájuk. Jó munkájukba csak az első napon akadt egy-két kisebb zökkenő, amit tapasztalat hiányuk magyaráz. Nap, mint nap késő éjjel dolgoztak és rendkívül fáradtság munkájuk minden dicséretet megérdemel.

3. *Technikai csoport.* Ennek a csoportnak az előkészítés időszakában Velkei Ferenc volt a vezetője. Később is sokat dolgozott és irányított, de mivel játékvezetőnek is kijelölték, a csoport vezetését Mosonyi János vette át. Jó munkájuk eredménye, hogy a verseny ideje alatt technikai berendezések tekintetében hiba nem fordult elő. Még az előre nem várt gátló körülményekkel is megbirkóztak, így percek alatt szarították fel az esőáztatta pályát. Egy váratlanul elszakadt háló kicseré-

lése is mindössze 2 percig tartott.

4. *Verseny alatti tájékoztatás és hírverés.* A csoport vezetését közvetlenül a versenyek előtt vette át Varga Gyula. Majd be tudott kapcsolódni az eredetileg kijelölt, de hivatali elfoglaltsága folytán akadályozott Erdős Oszkár is. Személyi zavarok, sajnos, különösen eleinte a csoport munkáját bizonytalanná tették. A sajtóiroda az első napokban vonatottan dolgozott. Nem rendelkeztek időben a megfelelő adatokkal, későn továbbították a híreket. A legnagyobb hiba a közönség szervezésében mutatkozott. A gyakorlat azt mutatta, hogy ilyen nagy világversenyek alkalmával nemcsak a megnyitóra, hanem a verseny teljes időtartamára mozgósítani kell különösen az iskolákat és az alakulatokat. A kosárlabdának és az egész magyar sportnak csak haszna származott volna abból, ha a fiatalokat bővebben ellátnak volna egészen olcsó jegyekkel.

5. *Versenybírói csoport.* A versenyjegyzők és időmérők Tarr István vezetésével jól dolgoztak. Csak azt a hibát vették, hogy a közönség tájékoztatását is maguk akarták elvégezni, holott erre a három fő kevés. A döntők idején újabb munkaerőt állítottunk be erre a célra, ezzel tehermentesítettük a tagokat és ettől kezdve a közönség tájékoztatása is megfelelő volt.

6. *Szállás és étkeztetési csoport.* Závori Vince vezetésével ez a csoport is jó munkát végzett. Előre gondoskodott arról, hogy az érkezők már otthonukban tájékoztatva legyenek budapesti elhelyezésükről, itteni címekről, telefonszámokról. Az étkeztetés tekintetében felmerült apróbb zavarokat idejében kiküszöbölték, de a jövőre vonatkozóan egy tapasztalatot le kell szögeznünk, nem helyes előre összeállítani és minden országbeli részére azonos étrendet. Minden differenciát ki tudunk küszöbölni, ha a csapatok által egy nappal előbb megadott és megkívánt étkeztetéshez tartjuk magunkat, természetesen a rendelkezésre álló pénzeszközökön belül.

A közlekedés kérdését az első nap tervszerűtlenségétől eltekintve jól oldották meg és különösen akkor oszlott el minden gond, amikor a döntők napjaira

KORSZERŰBBEN KELL ÖKLÖZNI

A közelmúltban lezajlott ökölvívó EB mérkőzéseit általában a kiegyensúlyozottság jellemezte. Ez annak eredményeként könyvelhető el, hogy az egyes súlycsoportokon belül sok versenyző tudása és felkészültsége állott közel egyenlő fokon. A győzelmekért, helyezésekért óriási küzdelmet vívtak földrészünk legjobb ökölvívói. A különböző felfogásban harcoló ellenfelek tíznapos kemény küzdelme értékes tapasztalatot szolgáltatott minden résztvevő ország szakemberei számára.

Versenyzőink az idegen környezetben a vártnál gyengé-

ben szerepeltek. Papp László távollétében csupán egy versenyzőnknek — Buday Pálnak — sikerült megfelelő módon helyt állnia. A többiek — főleg a felkészültségük elégtelensége és a mérkőzések alatt megmutatkozó hiányosságaik következtében — nem tudtak helyezést elérni.

Versenyzőink elégtelen szereplésének magyarázatára számos okot lehetne felsorakoztatni. Ezek közül legsúlyosabb az a tény, amely, véleményem szerint az utóbbi évek sikertelenségét is magyarázza: — *versenyzőink harci felfogás, küzdőmodora ma már nem megfele-*

lő, egyszerűen kifejezve korszerűtlen. Azzal a felfogással, amelyben versenyzőink javarésze küzd, ma már huzamos és átütő sikert elérni nem lehet. Véleményem szerint tehát a magyar ökölvívás eredménytelenségét csupán technikai, vagy taktikai, avagy éppen erőnléti fogyatékosággal magyarázni helytelen lenne. A legkomolyabb hiányosság a küzdőfelfogásban található, amelynek azután természetszerűleg megtalálhatók a részhibái technikai, taktikai és erőnléti vonalon egyaránt.

Küzdőfelfogásunk hiányosságainak részletezése előtt rö-

az OTSB autóbusza is rendelkezésre állt. Fontos azonban, hogy akkor, ha a versenyzőket két helyen szállásoljuk el, mindkét helyen a csoport rendelkezésére álljon egy-egy személygépkocsi. Nem vált be az autóbuszok menetrendszerű indítása. Ezen azonban a második nap után segítettünk és itt is bevezettük azt, hogy esténként összegyűjtöttük a következő napra vonatkozó kérelmeket.

7. Gazdasági csoport. Bár megbetegedés következtében az utolsó pillanatban személyi változás állott be, ez a csoport is jól végezte munkáját. Helyesnek bizonyult a munka kettéválasztása Palace szálló részlegre (Biczó István) és Margitszigeti részlegre (Kalocsai Tibor). A csoport gondos munkájának is része van abban, hogy az előirányzott költségvetést nem léptük túl.

8. Szakmai kiértékelő csoport. Szabó János vezetésével gyors és jó munkát végzett. Nagy létszámmal, 34 fővel dolgoztak. Bekapcsoltunk a munkába budapesti és vidéki edzőket, szakembereket, élvonalbeli játékosokat. A csoport tagjainak a többsége a saját szabadsága terhére látta el munkáját. A csoport a hatalmas versenysorozat szakmai anyagának feldolgozását most végzi.

A IX. férfi kosárlabda Európa Bajnokságon 18 nemzet vett részt az alábbi létszámmal:

Anglia	17 fő
Ausztria	19 fő
Bulgária	19 fő
Franciaország	19 fő

Finnszország	18 fő
Olaszország	19 fő
Svédország	18 fő
Szovjetunió	22 fő
Luxembourg	17 fő
Dánia	14 fő
Románia	21 fő
Jugoszlávia	19 fő
Németország	17 fő
Svájc	19 fő
Csehszlovákia	21 fő
Lengyelország	21 fő
Törökország	19 fő
Magyarország	17 fő

A FIBA meghívott játékvezetői: Blanshard (francia), Ferenz (román), Kostyin (szovjet), Reverberi (olasz) és Skyloyannis (görög). A technikai bizottság összetétele: Johnes (angol) a FIBA főtitkára, Semaskov (szovjet), Nilsen (svéd) és Hepp (magyar).

Az EB szervező és lebonyolító munkálataiban összesen 66 fő vett részt. A külföldi sajtótudósítók száma 30 volt. Az EB során összesen 89 mérkőzést bonyolítottak le. Ezekről 2492 példányban készült jegyzőkönyv és értékelő jelentés. Kiadtunk 12 tájékoztató füzetet és az egész EB alatt naponta 50—50 példányban 12 napi versenyműsort. Kiosztottunk 11 tiszteletdíjat, 50 emlékveretet, 45 bajnoki veretet, 399 óralánc nagyjelvényt és 600 EB jelvényt.

Úgy érezzük, hogy a néhány apróbb hibától eltekintve jó munkát végeztünk. A hibákra mentségünk elsősorban az, hogy ilyen méretű viadalt még sohasem bonyolítottunk le. Álljon

itt munkánkról két külföldi szakember véleménye:

William Johnes a FIBA főtitkára: — Az Európa Bajnokságok történetében Moszkvában történt először és most Budapesten, fokozott mértékben másodsor, hogy nyugodtan elmehettem a viadatok alatt, mert a jó szervezés következtében nekem már szinte semmi tennivalóm sem maradt.

Semaskov elvtárs a szovjet csapat vezetője (a kérdést Ungur Imre az OTSB osztályvezetője tette fel közvetlenül az elutazásuk előtt): — Kellő tapasztalatok birtokában mondhatok véleményt, mert hiszen a közelmúltban női és férfi kosárlabda Európa Bajnokságot is rendeztünk. Elmondhatom, hogy Budapesten semmi néven nevezendő hibát nem tapasztaltam, legfeljebb egy észrevétel volt. Nálunk nagyon jó benyomást keltett, hogy minden mérkőzés után eljátszottuk a győztes csapat himnuszát. Ezt itt is meg lehetett volna csinálni.

Végezetül megállapíthatjuk, hogy a június 7-től 19-ig lebonyolított IX. férfi kosárlabda Európa Bajnokságon valamilyeni közreműködő az Országos Kosárlabda Társadalmi Szövetség minden munkatársa becsületes munkát végzett. Az Európa Bajnokságot megnyerő diadalmas magyar csapat sikere mellett a kifogástalan rendezés is jelentékenyen növelte Népköztársaságunk sportjának jóhírét.

Kertész István
az EB szervezőbizottság vezetője

viden ismertetem a legeredményesebben szereplő külföldi versenyzők harcmódorát. E tájékoztatás megkönnyíti versenyzőink fogyatékoságainak érzékeltetését.

A külföldi élvonalbeli ökölvívók — küzdőfelfogást tekintve — két csoportra: *vívó-* és *rohamozó* versenyzőkre voltak oszthatók. E megállapítás csak a versenyzők munkájának alapjaira vonatkozik és nem zárja ki azt, ami gyakorlatban sűrűn előfordult, hogy vívó versenyzők rohamozó, a rohamozók pedig vívó elemeket alkalmaztak szükség esetén, a siker biztosítása érdekében. *Basel* ny. német öklöző például, aki alapjában vívó versenyző, bizonyos esetekben jobban sorozott, mint rohamozó ellenfelei. *Stefanjuk*, a lengyelek kitűnő harmatsúlyú rohamozó versenyzője pedig sok esetben jobban alkalmazta küzdelem közben a vívó elemeket, mint egy jó vívó versenyző. Még számos példát lehetne felhozni, amelyek mind azt bizonyítják, hogy az élvonalbeli versenyzők, akár vívók, akár rohamozók, széles skálán tudnak öklözni, tehát harcászatiilag sokoldalúan képzettek.

A VÍVÓVERSENYZŐK JELLEMZÉSE

A bajnokságban induló ökölvívók felénél nagyobb része, a bajnokságot nyert versenyzők több, mint kétharmada vívó öklöző volt.

A vívó versenyzők lehetőleg közelharc távolságból igyekeztek megnyerni mérkőzéseiket. Ennek biztosítása érdekében igen jól és gazdaságosan mozogtak a lábukon, fejre, testre egyformán pontosan és keményen ütöttek. Számunkra különösen szembeütő volt a testre irányított ütések nagy száma mellett, hogy az elől lévő kezükkel milyen színesen és keményen dolgoznak. A vívó versenyzők sokoldalú képzettségére volt jellemző az is, hogy nem félték a közel- és beharcból, hanem igyekeztek abból is győztesként kikerülni.

A legjobb vívók a mérkőzéseik nagy részén irányítani tudták a küzdelmet. Fő elgondolásuk az volt, hogy gyors, kemény és váratlan megelőző ütésekkel nem engedik kibontakozni ellenfeleiket. Hogy ezt megtehették, javarészt annak köszönhető, hogy keményen

és pontosan tudtak ütni az elől lévő kezükkel és rendkívül jó láb munkával rendelkeztek.

Az élvonalbeli vívó versenyzők munkája folyamatos volt. A folyamatosság nemcsak abban nyilvánult meg, hogy irányítottak, sok megelőző ütést alkalmaztak, közel- és beharcban eredményesen dolgoztak, hanem abban is, hogy gazdaságos és ésszerű mozgásuk következtében minden ütőalkalmat ki tudtak használni.

A vívó öklözők közül kitűnt eredményes munkájával a nyugat német *Basel*, a lengyel *Drogosz*, *Pietrzykowszky*, a szovjet *Iszajev*, *Socikasz*, a svéd *Sjölin*, az angol *Lloyd*, *Nichols*, *Gargano*, tőlünk pedig *Buday* és *Horváth I.*

A ROHAMOZÓK JELLEMZÉSE

Kevesebben voltak, mint a vívó versenyzők. A kifejezetten rohamozók közül pedig kevesen jutottak a döntőbe.

A rohamozó versenyzők közül azok szerepeltek jobban, akik jártasak a vívásban is. Így elsősorban a lengyel és a szovjet rohamozók munkája volt korszerű. Ezek a versenyzők, a rohamozók küzdőfelfogásának legjobban megfelelő közel- és beharc távolságot, főleg vívóelemekkel erőszakolták ki, ahol azután igen kemény horog és felütésekkel szerezték pontjaikat. Jellemző volt még a versenyzők munkájára, hogy rendkívül szűken dolgoztak és ez nemcsak a bemenetel közben, hanem a közel- és beharcban is sajátosságuk volt. Az ebben a felfogásban küzdő versenyzők közül kiemelkedő tudású ökölvívónak bizonyult a lengyel *Kukier*, *Stefanjuk*, a szovjet *Sztepanov*, *Zasuchin*, *Satkov*, a nyugatnémet *Kurschat* és az olasz *Ravaglia*.

A rohamozók második és egyben eredménytelenebb csoportjának magvát a franciák alkották. Ezek a versenyzők igen zártan, kettős fedezéket

megközelítő helyzetben törtek előre közel- és beharc távolságba. Hajtásuk közben csípőből és vállból mozgatták felsőtestüket, igyekeztek az ellenfelük elé kerülni és a zárt helyből horog- és felütéseiket főleg az ellenfél testére elhelyezni. E versenyzők közül csak azok tudtak komoly eredményt elérni, akik rendkívül gyorsak, eredmények voltak és jó láb munkával rendelkeztek. Számottevő versenyzők e csoportból a francia *Halimi*, *Annex*, *Azzous*, *Pigou*, *Capron*, az olasz *Burroni*, *Bandoria*, *Panonsi* és a román *Dobrescu* voltak.

A rohamozó versenyzők általában erősebb testalkatúak voltak, mint a vívók, de az általános tudásuk lényegesen elmaradt amazokétól.

LEGFŐBB HIÁNYOSSÁGAINK

Versenyzőink kivétel nélkül — tehát *Döryt* is beleszámítva — vívóöklözők, ennek megfelelően áll fent az összehasonlítás a külföldi vívó versenyzőkkel.

Ökölvívóink — *Budayt* és *Horváthot* kivéve — nem tudták irányítani a mérkőzéseiket. Az igaz, hogy megpróbálták átvenni az irányító szerepet, de az rövid kísérletezés után mindig kicsúszott a kezükből. Ezen az EB-on nem lehetett állandó irányító munkát végezni azzal a „lesipuskás“ módszerrel, ami versenyzőink küzdelmi felfogását jellemezte. A második szándékú támadásra épített öklőzés, amely az ellenfél munkájában létrejött hibákra támaszkodik, most kudarcot vallott. E kudarc magyarázata, hogy a bírák nem értékelték e szándékból jövő ütések, különösen akkor nem, ha azok hátrálás közepette születtek meg. Legjobb példa erre *Nagy József* mérkőzése a keletnémet *Behrenddel*. A német versenyző a mérkőzés jelentős részében támadott, de csak mintegy fele annyi ütést vitt be

**Külföldi ismétlésének, rokonának örömet szerez,
ha előfizet az alanti lapok bármelyikére**

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultúra 45.790057 K. 91“ számú csekk számlájára.

Képes Sport..... 60 Ft félévre
Magyar Sakkélet .. 22

Népsport..... 126 Ft félévre
Sport és Testnevelés 24

ellenfelére, mint az örökösen ellépő Nagy. A pontozók mégis egyhangúlag Behrendet jelölték meg győztesként.

Versenyzőink nem tudták irányítani mérkőzéseiket, mert rossz volt a lábmunkájuk és ütés helyett csak „villámgyorsan” pamacsoltak az elől lévő kezükkel. Ökölvívóink lábmunkájának legfőbb hiányossága, hogy feleslegesen sokat mozognak lábon, az ütések nem támasztják időben alá, ütések után messze és rossz irányban távolodnak el ellenfeleiktől. Sajátságos magyar lábhiba még az úgynevezett harmonikázás is, ami a lábak közötti indokolatlan szűkítésben és nyitásban nyilvánul meg. Ennek következtében versenyzőink sokszor teljesen védtelen helyzetbe kerülnek.

Versenyzőink általában szegényes ütőskálával rendelkeznek. Különösen szembetűnő, hogy milyen vérszegény módon használják az elől lévő kezüket.

A külföldi vívók felsőtestből sokat mozognak, a mieink keveset. (Plachy próbálkozik, de rosszul végzi.) Ennek következménye, hogy versenyzőink testre alig ütnek.

A tétlenség mellett versenyzőink másik alapvető hiányossága, hogy munkájuk nem folyamatos, tehát szaggatottan öklöznek. Ez megnyilvánul a már említett rossz lábmunkában, a sok egyes ütésben, de legfőképpen az eredménytelen közel- és beharcban. Ha versenyzőink közel-, illetve beharc távolságba kerültek, teljesen védtelenné, akcióképtelenné váltak. Látszott rajtuk, hogy várják az izzón megszokott „szét” vezényszót. Ez azonban rendszerint nem következett be, így vagy megpróbálkoztak a számukra szokatlan küzdelemmel és ebbe belefáradtak, vagy már eleve vesztesként szabadultak onnan. Beharcban veszítette el mérkőzését Fekete, Dóry és Juhász is.

TANULSÁG

Legfontosabb annak tudomásulvétele, hogy védekezésre alapozott öklözésünk ma már elavultnak tekinthető. Ha más sportággal hasonlítom össze, olyan, mintha a teniszben még ma is a biztonságos alapvonaljával, vagy labdarúgásban a hátravont összekötőkkel, kosárlabdában az öregebbeknek jobban megfelelő területvédelem-

mel, vagy csak az álló elzárásokra épített játékfelfogással akarnánk huzamos és átütő sikereket elérni.

Tudomásul kell vennünk, hogy minden sportág, így az ökölvívás is fejlődik. A régihez való makacs ragaszkodás, az új mellőzése csak visszaesést eredményezhet. Gazdagabbá, korszerűbbé kell tennünk öklözésünket, tovább kell fejlesztenünk a jelenlegit.

FELADATOK

A korszerűsítést két fontos szempont kell, hogy irányítsa:

1. El kell érniünk, hogy versenyzőink harci felfogása oda irányuljon, hogy *ők akarják első szándékkal irányítani a küzdelmeiket*. Ez elsősorban nevelési feladat.

2. Meg kell tanítanunk versenyzőinket a *folyamatos munkára*, mégpedig úgy, hogy birtokába jussanak mindazon technika-taktikai fegyvereknek és erőnlétnek, amellyel sikerrel küzdelmeknek az *egyéniségüknek legjobban megfelelő küzdőfelfogásban*.

FELADATOK

MEGVALÓSÍTÁSA

A feladatok megvalósításának középpontjában a *versenyzők nevelése áll*. A küzdőfelfogás átállítása elsősorban nevelési feladat. Nálunk mélyek a gyökerei annak a felfogásnak, amely elsősorban az ellenfél gyengéjére, nem pedig a saját erőre alapoz. Persze sokat kell dolgozni edzőinknek, amíg azt a szellemet megfordítjuk.

A felfogás megváltoztatásával párhuzamosan jelentkezik azok a szűkebb értelemben vett szakmai feladatok is, amelyek megvalósítása az új megerősítése érdekében alapvetően fontos.

E feladatok között elsőként jelentkezik az *edzések korszerűsítésének kérdése*. Fel kell számolnunk az eddigi egyoldalú edzéseket és teljes mértékben az edzési időszakok alapján kell dolgoznunk.

Technikai — taktikai — erőnléti vonatkozásban az alábbi részfeladatok megvalósítása elengedhetetlen:

a) Növelniünk kell versenyzőink átlag ütőerejét és el kell érniünk, hogy ne csak fejre, hanem testre is üssenek.

b) Gazdaságosabbá kell ten-

nünk versenyzőink lábmunkáját.

c) Növelniünk kell versenyzőink mozgékonyágát a felsőtestnek csípőből történő mozgása által. Ezzel együtt fejleszteniük versenyzőink védőtechnikáját, amelyben a lehetőséghez képest fokozott mértékben kapnak szerepet a hajlások.

d) Meg kell tanítanunk versenyzőinket a közel- és beharc technikai-taktikai ismereteire is.

e) Tökéletesíteniük kell versenyzőink elől lévő kezét, az ütőerő és az ütőskála növelésével.

f) Ismertetniük kell versenyzőinkkel az első szándékú támadásra épített ökölvívás sajátos taktikai kívánalmait.

g) Módszeres eljárással el kell érniük, hogy versenyzőink magukévá tegyék a folyamatos küzdelem technikai és taktikai ismereteit.

h) Az időszakok adta lehetőségeket kihasználva biztosítani kell versenyzőink sokoldalú testi fejlődését, különös tekintettel az erő és ügyesség növelésére.

i) A különleges erőnlétet keményebb és a szorító munkához hasonló iramú munkával kell kialakítanunk.

EGYÉB TEENDŐK

Szabályok tisztázása. Az EB bírói vonatkozásban is bőséges anyagot szolgáltatott. Vannak ezek közt kérdések, amelyek a bírakon túl az edzőket is érintik. Ilyen például a közel- és beharc szabályos és szabálytalan voltának, a fejlődés, általában a fejmunkának tisztázása stb. Ezeket a szabályokat a nemzetközi gyakorlat alapján kell tisztázni és az edzőkkel közölni. Oktatói-nevelői munkában ezek ismerete elengedhetetlenül fontos, az edzők, a bírák számára egyaránt.

Edzőtovábbképzés. Az EB tanulságait minden edzőhöz el kell juttatnunk. A korszerű ökölvívás problémái technikai-taktikai-erőnléti vonatkozásban egyaránt részletesebb feldolgozásra várnak. Edzőinket az ilyen témájú anyag különösen érdeklí. Kézenfekvő, hogy az EB tanulságait, mint továbbképző anyagot fel kell használnunk edzőink szakmai fejlődésének biztosítására.

Énekes Árpád
edző, TF tanár

Iskolai testnevelés

A tantervi vélemények beérkezése után

A jelenlegi tanterveinkről beérkezett vélemények összevetése több olyan új szempontot vetett fel, amely arra készítette bizottságunkat, hogy — még további idővesztés és többletmunkavállalás árán is — az eddigi munka menetét és módszerét jelentősen megváltoztassa. Erre a lépésre a következő körülmények tették bizottságunkat.

Az eddigi munkát meghatározó körülmények

Az MHK teljesítményrendszer bevezetése és széleskörű kiterjesztése szükségessé tette, hogy az iskolai testnevelési tanterveket új alapokra helyezzük. Az MHK követelményeken alapuló tantervek 1950 szeptemberében, majd a teljesítményrendszer reformját követő új tantervek 1951-ben jelentek meg (óvodai, tanmenetszerű feldolgozásban általános és középiskolai). Ez utóbbi tantervek elvi szempontból jelentős eltérést mutattak a korábbiaktól.

Az új tanterveket nevelőink igen nagy érdeklődéssel várták. Az 1951-ben megjelent első változat a zűrzavaros nyomtatás miatt bizonytalanságot, tanácsatlanságot váltott ki, amit az utána kiadott helyreigazító magyarázat még fokozott és ugyanaz év novemberében a gyakorló testnevelőkkel és szakfelügyelőkkel tartott ankét sem tudott eloszlatni. A bizonytalanság megszüntetéséhez jelentősen hozzájárult az 1952 év tavaszán a pedagógiai főiskolák, a Testnevelési Főiskola tanárai, valamint gyakorló testnevelő tanárok részvételével tartott második ankét, amely teljes egyetértéssel zárult. Véglegesen tiszt-

tázta a problémákat a rövid idővel ezután megjelent végrehajtási utasítás, amely magában foglalta a tantervet is — most már helyes szövegezésben.

A „Testnevelés az óvodában” az egyik leghasznosabb kézikönyvvé vált. A többi tantervekkel kapcsolatban is csak részletkövetelmények tekintetében mutatkoztak eltérő vélemények, s ezek megmaradtak az egymás közötti beszélgetés keretében. Nyilvános bírálatot csak egy-két esetben kaptak a tantervek.*

Lényeges elvi kérdéseket azonban ezek a bírálatok nem érintettek. Ezen felül tanárképző intézményeink előadásai, és jegyzeteiben érvényes tantervek mellett foglaltak állást. Sőt a Testnevelési Főiskola 1954 júniusban olyan „Testnevelésemélet” tankönyvtervezetet fogadott el, amely a tantervkészítés kérdéseit azok alapján az elvek alapján tárgyalja, amelyek szerint jelenlegi tanterveink készültek. (A könyv azóta meg is jelent.)

Ezeket a jelenségeket figyelembevéve bizottságunk joggal vélte, hogy tanterveink elvi alapjai jelenleg is általánosan elfogadottak. Joggal gondolt arra, hogy — tudományos kísérletek híján — gyakorlati tapasztalatok alapján kisebb részletkövetelmények módosításán kívül jelentős változtatást nem szükséges végezni. Ennek a várakozásnak megfelelően készültek el azok a kérdőívek is, amelyekkel gyakorló nevelőket, a testneveléssel elméleti síkon is foglalkozó intézményeket kérdeztünk meg. A véleményeken felül tervbe vettük még a külföldi tantervek tanulmányozását is. (Ez jelenleg is folyik.)

A tantervekkel kapcsolatos vélemények feldolgozása

A beérkezett vélemények gondos összegezése azzal az eredménnyel járt, hogy a véleményező 70—80 százaléka elvi szempontból helyeselte a tantervet, sőt indokolva helyeselte.

A fennmaradó 20—30 százalék egy részét mellőzni kellett, mert részben önmagukkal elment mondtak vagy elvi szempontokra nem adtak választ, részben pedig elvi szempontból részletmódosítást kívántak. Legtekintélyesebb két intézményünk, a Testnevelési Főiskola és a budapesti Pedagógiai Főiskola pedig elvileg teljesen ellenkező álláspontra helyezkedett.

A két intézmény véleményének főbb pontjait — jelentőségük miatt — kivonatossan bár, de ismertetjük. (Tekintettel arra, hogy a felvetett kérdésekkel bizottságunk még a jövőben foglalkozni fog, a két vélemény kritikai megjegyzések nélkül ismertetjük).

A Testnevelési Főiskola véleménye:

Bevezetőben kifogást emel a kérdőív I. kérdéscsoportja kérdéseinek félreérthetőségével szemben.

A tantervek célkitűzéseinek világosabban, konkrétan kellene meghatározni a feladatokat. A középiskolai tanterv célkitűzésének elemzése után javasolja a célok olyan megfogalmazását, hogy azok kifejezzék

„a) azokat a törekvéseket, amelyeket a társadalom az iskolai testnevelés révén kíván megoldani;

b) azokat a testnevelési célok elérését biztosító feladatokat, amelyek megoldására az iskolatípusba tartozó tanulók kora és az ebből fakadó fejlődési sajátosságok lehetőséget adnak;

c) szakiskolákban azokat a speciális feladatokat, amelyeket a tanulók életkörülményei, vagy jövődi hivatásuk szempontjából a testneveléssel — mint a testi nevelés egyik eszközével, illetve mint tantárggyal — szemben támasztunk.”

A célkitűzés hiányosságai miatt nem lehet megnyugtató feleletet adni a testnevelés tantervi céljának az iskolatípus céljával és a tárgy tantervi anyagával való összefüggésére vonatkozó kérdésekre.

Helyteleníti a tantervi anyag csoportosítását, illetve osztályon belüli elrendezését, mert indokolatlannak tartja azt a feltételezést, hogy azonos csoportokba sorolt testgyakorlatok nagyjából azonos fiziológiai, pszichológiai vagy pedagógiai hatásokat váltanak ki. Erre példákat sorol fel. Bizonyítékul hozza fel, hogy

* Két testnevelő tanár bírálta nyilvánosan az általános iskolai tantervet. Somorjai László a Köznevelésben (amelyre választ a Köznevelés annak terjedelme miatt nem közölt). Eördögh József pedig az OTSB Iskolai Testnevelési Osztályához eljuttatott levelében. A levélben felvetett kérdéseket az Osztály egy közvetlen megbeszélésen tisztázta, melynek eredményeként Eördögh József korábbi álláspontját — az úszásra vonatkozó észrevételei kivételével — módosított.

valamely mozgás hatását nemcsak technikai szerkezete vagy a mozgás fajtája határozza meg, hanem befolyásolja azt a tanulók előképzettsége, a gyakoroltatás módszere, az ismétlések száma stb. is.

Az anyag jelenlegi csoportosítása nem biztosítja fokozottabban az MHK-val való kapcsolatot, sőt a jelenlegi csoportosítás mellett is képezhető olyan tanterv, amely távol marad az MHK-tól. Nem lehet javára írni továbbá azt az előnyt sem, hogy ebbe a csoportosításba nehézség nélkül besorolható 6—18 éves korig a fejlődési sajátosságokból fakadó mozgások és követelmények, továbbá az LMHK és MHK mozgásanyaga is.

A csoportosítás mesterkélten, erőszakolt. (Rúgásokat, a labdajátékok különböző dobásmódjait egyaránt a dobások közé sorolja; rajtot a futások közé stb.) Ez megnehezíti a tájékozódást és a tervezést is. Ez a csoportosítás nem jelent könnyebbé a tanmenetkészítésben sem. Az anyagelrendező munkát kifejezetten megnehezíti, mert körülményesebbé teszi a szabadterei és tornatermi mozgásanyag kiválasztását. Előnyt csak azoknak jelent, akik nem tudnak különbséget tenni az alsó és felső vétag foglalkoztatása, vagy járás, futás, ugrások, dobások —, vagy erő, ügyesség, gyorsaság és állóképesség között. További nehézséget okoz az összetett tanítási egységek megállapításában.

Ötletet adó forrásként a következő csoportosítást ajánlja:

1. Rendgyakorlatok.
2. Előkészítő mozgásanyag.
3. Atlétika (ezen belül mozgásfajtánként csoportosítva).
4. Torna:
 - a) műjárások, műfutások,
 - b) talajgyakorlatok (mozgásfajtánként),
 - c) szerygyakorlatok (függés, támasz szerenként),
 - d) társasgyakorlatok.
5. Akadálygyakorlatok.
6. Játékok.

A követelmények módosítása tekintetében a jelölteket vezető gyakorlóiskolai tanárok tapasztalataira utal, de megállapítja, hogy a követelményeket ezek többéves tervszerű felmérő munkája alapján lehet elvégezni.

A tanító- és óvónőképzőkben a testnevelés óraszámának az emelése.

A vélemény többi részlete elvi szempontokat nem átfogóan érintő és a tantervi útmutatásra vonatkozó észrevételeket tartalmaz — összefoglalásuk nem látszik szükségesnek. Meg kell azonban említeni, hogy helyteleníti azt, hogy a Testnevelési Főiskola Módszertani Bizottságát nem vonták be a Testnevelési Tantervi Bizottság munkájába. Félő, hogy ezért „a múlt iskolai testnevelésének — sportágakat érintő — aránytalansága nem javul meg a kívánt mértékben, sőt esetleg még tovább romlik”.

A játékok anyagára a következő megállapításokat teszi:

a) Különösen az általános iskolai tanterv sok felesleges, sokszor együgyű játékot tartalmaz. A játékok „átkeresztelése” nem szüntette meg az elnevezések körüli bizonytalanságot.

b) A játékok színtelenek, nem igazodnak sem a tanulók életkori sajátosságaihoz, sem pedig nemi különbözőségeikhez. A fiúk és lányok játéka — kevés kivétellel — azonosak.

c) A játékok csoportosítása mesterkélten.

d) Sok olyan tornavonatközvetítés anyaga szerepel a játékok között, amelynek játék jellege aligha mutatható ki.

e) A metajátékok nem eredetiek, — elrendezésük és sorrendjük nem megfelelő.

f) A tanterv nem tartja érdemesnek a népi játékok felhasználását.

Kívánatosnak tartja, hogy a tantervi bizottság összegyűtse és alkalmazza a gyakorlati testnevelői munkában fellelhető jó játékokat.

A budapesti Pedagógiai Főiskola véleménye (csak általános iskolai tantervekre vonatkozik):

Szintén kívánatosnak tartja a célkitűzés átfogalmazását és a feladatok konkrét megfogalmazását.

A tanterv tartalmában jussanak jobban érvényre a szocialista nevelés didaktikai alapelvei. Ezek az ún. MHK alapelveket úgyis magukba foglalják.

A tanterv célja nincs összhangban az általános iskola céljával és feladataival, de a tanterv anyagával és követelményeivel sem. Erről csak akkor lehetne beszélni, ha a testnevelés tárgynak is csak egyetlen tanterve lenne. Ebből következik, hogy az I. és II. számú tanterv helytelen elvi megfontolás alapján készült.

A tantervben osztályokon belül alkalmazott anyagcsoportosítás helytelen. — Ez az anyagcsoportosítás a maximalizmus lehetőségét teremti meg, mert a követelmények csak körülményesen összegezhetők. A mindenoldalúságnak ez a maximalizmusa olyan mozgásanyag mennyiséget tartalmaz, amit 66 tanórán belül nem lehet eredményesen tanítani.

Ez a csoportosítás metafizikus szemléletet tükröz. Önkényesen 11 részre bontva tipizálja a testgyakorlatok mozgásanyagát és az általános iskola I. osztályától a középiskola IV. osztályáig egyaránt alkalmazza. Tartalmuk fokozatosan telítődik és a 12. évben válnak teljessé, tehát ez a csoportosítás immanens és univerzális jellegű, az életkori sajátosságoktól független. Ez a csoportosítás nem logikus, mert egyeseket — rendgyakorlatok, előkészítő mozgásanyag, játék — nem mozgásformák különbözősége alapján csoportosít. A logikai követelmények egyes cso-

portokon belül sem érvényesülnek. Pl. a váltófutás a játékok, a labdarúgás különböző elemei a dobásgyakorlatok között szerepelnek. — Az anyagnak ilyen csoportosítása idealista törekvés, mert felszámolja elsősorban a sportok belső logikai összefüggését és tartalmukat mozgásfajta komplexumokba szétosztja. Továbbá majdnem teljesen megegyezik a porosz Jahn-féle (1824) formálisnak és tudománytalannak minősített mozgásrendszer fejezetszámaival. Ez az anyagcsoportosítás elszakadt a gyakorlati élettől. Lényegében megbontja az órák és foglalkozások oktató-nevelő egységét. Előmozdítja az iskolai testnevelés polarizálódását és így helytelen ideológiai és pedagógiai irányzatok kialakulásához vezet.

Az anyag csoportosításának a vázát a torna, atlétika és játékok alkossák és kívánatos, hogy a tanterv feltüntesse az egyes követelmények tanítására szánt órák számát.

Formai hasonlóságból nem mindig következtethet tartalmi azonosságra. Nem csoportosíthatók tehát a mozgásfajta köré a nagyjából azonos hatások kiváltására alkalmas mozgások, mert nem gondolhatunk pl. arra, hogy a „futásgyakorlatok” közé sorolt állórajt és kitaró futás „nagyjából azonos” hatások kiváltására alkalmasak.

Alapvetően helytelen, idealista törekvés egyensúlyt keresni az egyes csoportokba sorolt anyag mennyisége és egymás hatását kiegészítő természet szerint. Csak kigondolt hatáskörrel összefüggésekről lehet szó, s ez a törekvés már a „komplexek” felé vezet, amit a szocialista pedagógia alapvetően helytelennek tart.

A torna és atlétikai anyag általában megfelel a tanulók fejlődési sajátosságainak, elrendezésük több részlet tekintetében módosításra szorul.

A játéktananyag nem megfelelő; nem alkalmazkodik a fejlődési sajátosságokhoz és sok játék nem köti le a tanulók érdeklődését. Egyes osztályok játéktananyaga túlsúlyos. Népi játékok hiányoznak a tantervből.

Nincs meg a kapcsolat a sportjátékok és az iskolai játékok között.

A sportjátékokkal kapcsolatban javasolja, hogy röplabda (a tanulók életkori sajátosságaira való tekintettel) és a kosárlabda (felszerelés hiány miatt) ne szerepeljen a tantervben.

Kézilabdát — előzetes megfontolással — már az V. osztálytól kezdve ajánlja. Jobban ügyelni kell azonban a fokozatosságra.

A tantervben a labdarúgásban előírt technikai színvonalat magasnak tartja.

További feladatok

A beérkezett vélemények nagy többsége általában helyesnek ismerte el a tantervet. Leg-

jelentősebb két intézményünknek a véleménye azonban arra készítette a bizottságot, hogy eredeti elgondolásától eltérően a testnevelési tantervelméletnek a véleményekben érintett kérdéseit először szűkebb, majd szélesebb körű viták útján tisztázza.

A bizottság legfontosabb és legközelebbi feladatainak az

alábbi tisztázandó kérdéseket tekinti:

1. Az új tantervek készítésének társadalmi, politikai és pedagógiai okainak feltárása.

2. Az iskolai testi nevelés és testedzés végső céljának elemzése.

a) A testnevelés tárgy céljának felbontása, illetve a feladatok meghatározása és elemzése.

b) A cél és feladatok meghatározása iskolafokok és szükség szerint iskolatípusok szerint.

3. Az anyag kiválasztásának és a követelmények meghatározásának szempontjai.

4. Az anyag felbontásának szempontjai, módja és mértéke.

5. Az anyag felsorolásának szempontjai.

Testnevelési Tantervi Bizottság

FÉNYEK ÉS ÁRNYAK

középiskolai szakfelügyelői jelentésekből

„Az idei tanév nyomán több ténnyéből arra lehet következtetni, hogy a testnevelés tekintélye megnövekedett. Az igazgatók és egyéb irányító szervek egyre inkább belátják jelentőségét. Ez részben annak is köszönhető, hogy munkánk jobb, eredményesebb volt.”

„A nevelők példamutatása kifogásolható, mert többnyire utcai ruhában, cipőben tanítanak. E tekintetben meggyőző munkánk csak igen csekély eredménnyel járt.”

„Alsonánán az igazgató kezdeményezésére társadalmi munkával igen kitűnő tornatermet létesítették.”

„A tanulók tárgyi tudása a középiskoláinkban általában megfelelő, kivéve a hőgyézi óvónőképzőt, a tolnai gimnáziumot, a dunaföldvári gimnáziumot. A tolnai gimnáziumban ennek részben a felszerelés hiánya, részben pedig a testnevelő tanár hanyagsága az oka.”

(Tolna megye jelentéséből)

„A tanulók egyéni felszerelése az év folyamán minden iskolában megoldódott. Ahol nem volt meg, ott a látogatás után beszerezettük.”

„A felmentések kérdésében nincs már szabálytalanság sehol. Az év elején még az is előfordult, hogy a kartársnő nem tudta, hogy a sportorvos által A—B—C betűvel megjelölt típusok mit jelentenek.”

„Két bemutató óra volt testnevelésből ebben az évben Miskolcon, az egyiket Kamarás István tartotta — a Kilián gimnáziumban, a másikat Ablonczy Bertalan a Földesben. Mindkét tanításon az egész tanári kar megjelent, úgyszintén az órát követő megbeszélésen, illetve értékelésen is. Az ilyen bemutató tanítás igen hasznos minden nevelő részére. Ilyenkor lát bele az elméleti szakos kartárs a testnevelő munkájába. A megbeszélésen kitűnik, hogy sok kartársnak igen téves fogadalmi vannak a testnevelésről. Mindkét óra igazi megbecsülést szerzett a testnevelésnek és nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a más szakos kartársak helyes fogalmat alkossanak maguknak a testnevelésről.”

(Borsod megye jelentéséből)

„Több iskolában társadalmi munkával készítettek pályákat. A Sopron Erdészeti Technikum kézilabda pályát, az óvónőképző távol- és magasugró pályát, a Gépipari Technikum röplabda pályát készített.”

„A kartársak nagy többsége lelkiismeretesen dolgozta fel az évi anyagot. Ahol a tárgyi feltételek megvoltak, el is tudták végezni a tantervet. Pontos, lelkiismeretes munkáról tesz tanúságot Dénesfai Géza a győri Gépipari Technikum tanára, bár nem rendelkezik tornateremmel. Idjét szinte percről-percre jól kihasználja. A gyakorlatok megtanítása és javítása közben közvetlen, de határozott modora biztosítja a testnevelés eredményes tanítását.”

„Hiányosság tapasztalható Szabó Lőrinc, a győri Közgazdasági Technikum tanára munkájában. Tudása megvan ugyan, de feladatait elhanyagolta.”

„Nagyon helyes lenne, ha a DISZ és a TSB nem alkalmoszerűen rendeznék a versenyeket, hanem az OM-val egyetértésben az év elején közölnék, hogy melyik versenyeken szeretnék, ha a középiskolák tanulói indulnának. Sok esetben nincsenek tekintettel az iskolai munkára s így rosszulják a középiskolai testnevelést, ha a tanulók, előkészítési idő hiánya folytán nem indulnak, vagy nem szívesen indulnak.”

(Győr-Sopron megye jelentéséből)

„A vidéki gimnáziumok tornatermeit általában gondatlanul kezelik, csak Hajdúnánás és Püspökladány érdemel dicséretet. Előző a nevelő rendszeretete, utóbbi az igazgató gondoskodása következtében. Lát-szik, hogy itt az igazgató szívügyének tekinti a testnevelést.”

„Szabadtéri gyakorló hely minimálisan ugrógödörrel mindenütt van. Jó 60 m-es salak futópálya készült a Kossuth Gimnáziumban és gyepesített tornateret létesített a Csokonai Gimnázium Kulcsár János nevelő lelkes munkája nyomán.”

„Az oktatási osztály vándorzászlaját a fiúk közül a Református gimnázium, a lányok közül a Kossuth Gyakorló Gimnázium tanulói

nyerték el (nevelők: Czuna Ferenc, Kollár Sándorné és Juhász Endréné). Mindkét iskolában sokoldalú, jó sportkörü munka folyik s mindkét igazgató támogatja a sportkör munkáját.”

(Hajdú-Bihar megye jelentéséből)

„Hangsúlyozottan kell foglalkoznunk a Kiskőrösi Gimnáziummal. Tornaterme van. Van öltözőnek alkalmas helyisége is és ehhez nyíló kisfülke, amely kisebb szerek, eszközök tárolására szertárként jól megfelelne. Tornatermet nem gondozzák, az ablakok üvegezését egész télen át nem pótolták. Valamennyi látogatás alkalmával rendetlenséget és gazdáltságot tapasztalhattunk. A teremben a szerek összevisszasága, az öltözőben oda nem való holmik rendetlen képe fogadta a látogatót. Május 4-én történt ismételt váratlan látogatásunk alkalmával legalább az udvaron mutatkozott nyoma annak, hogy valamit megfogadtak a szakfelügyelő rendelkezéséből. A tornateremben óriási porfelhőben egy kosárlabdát rugdostak a tanulók. Kérdésemre azt válaszolták, hogy azért nem mehetnek az udvarra, mert az igazgató csirkéknek legeltetését nem szabad zavarniok. Az öltözőben hegyén-hátán összedobálva heverték a három nappal előbb használt dekorációs anyagok, közöttük vadonatúj mászórudak nagy szegekkel összefogva, s az egyik törött állapotban. A tapasztalatról természetesen azonnal jelentést tettem az oktatási osztályon.”

„A többi iskolában, mindenütt fejlődés tapasztalható. A tornatermek tisztántartására nagyobb gondot fordítanak, mint ezelőtt.”

„A minisztérium részéről a kiskunfélegyházi Testnevelési Gimnáziumot meglátogatták. Az akkor kiadott intézkedések végrehajtását a szakfelügyelő két ízben tett váratlan látogatásán ellenőrizte. A tornaterem alapos kitakarítása megtörtént. Jellemzőül megjegyzendő, hogy a terem szinte rá sem lehetett ismerni a takarítás után. A látogatás eredménnyel járt.”

(Bács-Kiskun megye jelentéséből)

Eredmények és hiányosságok az elmúlt tanév testnevelésében és sportjában

Ha számbavesszük az elmúlt tanév iskolai testnevelésének és sportjának helyzetét, akkor az általános fejlődés jeleit állapíthatjuk meg. Ha gyökeres változást nem is, de egyes területeken határozott fejlődést hozott az elmúlt iskolai év.

A fejlődés szempontjából a legfontosabb tényezőnek a Központi Vezetőség határozatát kell tartanunk, amelyik felfedte az iskolai testnevelés területén meglévő hibákat és kijelölte a további fejlődés útját is. E határozat ráirányította társadalmunk figyelmét iskolai testnevelésünkre és a határozat megvitatása alkalmat adott arra, hogy mind országos, mind területi viszonylatban behatóan foglalkozzunk testnevelési és sportéletünk e fontos területével.

A testnevelési órák oktató-nevelő munkájában biztató előbbrehaladás első jelét a tantervi fegyelem megjavulásában jelölhetjük meg. Nevelőink jó részének munkájában már javulás tapasztalható e téren. Javult általában a tanórák fegyelme, a tanárok felkészülése az órákra, a tanulók felkészítése az osztályozás alapjául szolgáló úgynevezett „ellenőrző gyakorlatokra“, nagyobb gondot fordítottak a nevelői tevékenységre az eddigi, inkább egyoldalúnak mondható oktató eljárással szemben.

Az irányítás és ellenőrzés megjavításának szempontjából az első lépést jelentette az, hogy az OM a megyékben újból visszaállította a szakfelügyeletet. Jelenleg minden megyében van legalább egy félfüggetlenített általános iskolai szakfelügyelő. A középiskolák szakfelügyelete is biztosítva van.

Az iskolai testnevelés további megerősödését hozta az elmúlt tanév az ipari tanuló iskolák és az egyetemek életében is. Mindkét helyen csak az utóbbi években kezdődött meg a testnevelés rendszeres oktatása és így különösen örvendetes, hogy már teljesen beilleszkedett a nevelés folyamatába. Említésre méltónak tartjuk, hogy az egyetemi testnevelés bevezetése óta eltelt három év alatt több ezer hallgató tanult meg úszni a foglalkozások keretében, és

általában növekedett a hallgató-ság fizikai erőnléte, aminek kedvező hatása a nyári táborozások alkalmával nyilvánult meg.

A gyengébb testalkatú tanulók számára biztosított gyógytorna-tanfolyamok első ízben lépték túl Budapest határát, miután az OM 38 új állást biztosított a vidék számára. Már az első évben több ezer tanuló járt rendszeresen a tanfolyamokra. Ezek közül csak Budapesten 2500 gyermek testalkatát formázták egészségessé kiváló felkészültségű gyógytornatanáraink.

A sportkörüli élet területén is fejlődést tapasztalhattunk. A sportkörök — a patronálás viszársása folytán — egyre inkább önállóakká váltak, s kezdtek a maguk erejére támaszkodni. Középiskoláinkban igen nagy mértékben megjavult a tagdíjfizetési morál. A versenyeket létszámbeli és színvonal-emelkedés jellemezte. A területi versenyeket mindennél sokkal nagyobb számban rendezték meg, mint az előző években. E fejlődés számadataiban is kifejeződött, elég ha csak országos versenyek adatait vetjük össze. Így pl. a kö-

zépiskolai országos kosárlabdabajnokság 200 csapatot mozgatót meg, az általános iskolások torna-versenyébe 1000 iskola és legalább 10 000 tanuló kapcsolódott be. Az országos bajnokságon 500 tanuló vett részt. A középiskolai tornaversenyeken is több ezer tanuló indult el, az országos bajnokságon pedig 400 tanuló mutatta be tudását. Az atletikai versenyek mozgatták meg a legnagyobb tömeget. A területi versenyeken az indulók száma meghaladta a 10 000 főt. Az országos bajnokságon pedig 1000-en felül volt az indulók száma. Ha ezekhez a számokhoz hozzávesszük a szintén az OM rendezésében lebonyolított, csak területi versenyeket (ált. iskolások atletikai, kézilabda, sakk stb. versenyeit), valamint az alkalmi jelleggel megrendezett DISZ, TSB versenyeket, akkor valóban hatalmas mennyiségi fejlődést állapíthatunk meg.

Egyre gyakoribb jelenséggé váltak a tanyai, falusi iskolák területi, saját kezdeményezésből fakadó versenyei, amelyek szintén új színnel gazdagították sportéletünket.

Egyelőre csak Budapesten az oktatási osztály szervezett és tartott fenn sporttanfolyamo-

A győri Kazinczy Ferenc gimnázium csapata hatalmas meglepetésre a lányok súlylökő és diszkoszvető csapatbajnokságát is megnyerte, igen jó átlagú, egységesen, jól felkészített gárdájával. (Horváth M., Bartovics, Szabó, Mikes, László).

kat, amelyek keretében szintén több ezer tanuló sportolt. Ezek közül legjelentősebbek az úszó-tanfolyamok voltak, amelyek a nyári szünetben is működtek. Az év folyamán összesen 10 252 tanuló tanult meg Budapesten úszni. Továbbképzésben pedig 5437 tanuló részesült. Az úszó-tanfolyamok látogatottsága meghaladta a 112 000 főt. A vívótanfolyamokon 450 tanuló sajátította el a vívás alapelemeit, míg a Mújépgyálya által biztosított korcsolyázási lehetőségeket több mint 15 000 tanuló használta ki.

Egyre inkább hagyományossá kezdenek válni a szakminisztériumok által rendezett spartakiádok, amelyek kiválóan alkalmasak arra, hogy az azonos jellegű technikumok között kialakítsák az összetartozás érzését, nemes vetélkedésre adjanak alkalmat. Ezek egyúttal bepillantást engednek az iskolákban folyó testnevelő és sportmunkára is.

Ugyanígy eredménynek kell elkönyvelnünk az évvégi tömegsporttüneményeket is, amelyeket egyre nagyobb számban rendeznek meg vidéki városainkban, községeinkben. Budapesten a Népstadionban rendezték meg a tanuló ifjúság sporttüneményét mintegy 10 000 szereplővel, több mint 80 000 néző előtt.

Pedagógusaink erkölcsi megbecsülésével is olyan mértékben találkozunk az elmúlt év folyamán, amilyennel eddig még soha. Az OTSB a januári kiállítások alkalmából közel 50 olyan pedagógust tüntetett ki, aki az iskolai munkában, vagy a társadalmi sport terén kiváló eredményeket ért el. A pedagógus nap alkalmából is több testnevelő részesült különféle kiállításokban.

A tárgyi feltételek terén csak kis mértékben tapasztalhattunk fejlődést. A tornatermek bérbeadásáról szóló új OM rendelet lehetővé tette, hogy a bérleti díjakból befolyt összeget az iskolán belül csak az iskolai testnevelés céljára használhassák fel. Ez a lehetőség biztosította a tornatermek naponkénti takarítását is, és ezáltal a tornatermek higiéniája emelkedett. Jó hatást tett a Pest megyei oktatási osztály versenyfelhívása is, amelynek folytán sok használaton kívüli sportszert javítottak meg és tettek ismét használhatóvá iskoláinkban.

Régi hiányosságot pótol az is, hogy a Sport és Testnevelés folyóiratban nagyobb terjedelemben kap helyet az iskolai testnevelés. Ezzel — ha nem is kielégítő módon — de ki tudtuk építeni az iskolai testnevelés területén dolgozók közötti kapcsolatot.

Helytelen lenne azonban, ha az eredmények mellett szemet húnynánk a fennálló hiányosságok felett. Az elmúlt év fejlődését több komoly hiba és hiányosság akadályozta. Ezek felszámolása nélkül a további fejlődés nem lehetséges.

Nem mondhatjuk kielégítőnek a felső vezetés irányító munkáját. Mind az OTSB-nek, mind az OM-nek meg kell javítania irányító és ellenőrző munkáját. A megyei szervezetek munkája sem volt kielégítő. A Baranya, a Hajdú, a Szabolcs megyékben az oktatási osztályok testnevelési előadói állásainak megszűnése nagyon is érezhetővé vált. A területi oktatási osztályok, a TSB-k és a DISZ szervezetek együttműködése sem volt mindenütt kielégítő.

A tartalmi munka terén még most is megtalálhatjuk a tantervi fegyelem megsértését. Sok nevelő eltér a tantervtől. Ennek a rendszertelen, tervszerűtlen munka a következménye. Ide vezethető vissza a tanórák szakosodása is, amit az egészséges fejlődés szempontjából károsnak kell minősítenünk.

Még az órák vezetésében is elég sok kifogásolni való akadt. Nem volt megfelelő az idő kihasználása. Az oktatás menete és módszere sem alkalmazkodott minden esetben a tanulók fejlődési sajátosságaihoz. Az előkészítés és a számonkérés közötti aránytalanság mutatkozott sok helyütt. Főként ennek tulajdonítható az osztályozás körül felmerült vita is.

Az eddig elmondott hiányosságok elsősorban mint tünetek jelentkeztek. Ezek alapokát az irányítás és a felügyelet hiányában kell keresnünk. A jelenlegi szakfelügyelők hálózat csak valamivel több a semminél, különösen általános iskolai viszonylatban. A heti 3 napon látogató, egyetlen szakfelügyelőre igen nehéz feladatot ró a többszáz általános iskola végiglátogatása. Nem volt kielégítő Budapesten sem az iskolák ellenőrzése, mivel a le-

csökkent létszámból is ketten huzamosabb ideig betegeskedtek. Az ellenőrzés hiányára vezethető vissza az is, hogy — különösen a szaktanárokkal nem rendelkező általános iskolák alsó osztályaiban — a testnevelési órákat nem tartják meg, és ezért még senkit sem vontak felelősségre.

Az iskolai sportkörök csak ott működtek jól, ahol a saját erejükre támaszkodtak. Kevés sportkör működött az általános iskolákban: az iskoláknak mindössze 10 százalékában! A sportkörü munka hiányossága volt még az úttörő és a DISZ iskolai szervezeteivel való laza viszony, az iskolai tömegversenyek elhanyagolása és egyes versenyekre a ki nem elégítő felkészítés.

Hiányosság a nevelők továbbképzésének elmaradása is. Központi, szervezett továbbképzésben nevelőink az elmúlt tanévben nem részesültek. Helyi, önkéntes megoldások voltak csak egyes helyeken, így pl. Budapesten, Szabolcs megyében.

A tárgyi feltételek biztosítása sem volt megfelelő. A felszerelések beszerzésére előirányzott összeg nem volt sok (évi 250 Ft, középiskoláknak 500 Ft), de ezt a túlságos szétaprozódás miatt sem lehetett célszerűen felhasználni.

Sokkal nagyobb eredményt lehetett volna elérni, ha az iskolák jobban kihasználták volna a társadalom erkölcsi és anyagi támogatását, mint tették.

A legtöbb most végzett új tanító is úgy került ki az életbe, hogy a képzőben egyetlen egy alkalommal sem tanított végig egy testnevelési órát. Ennek hátránya éppen ott jelentkezik majd, ahol egyébként is a legrosszabbul áll a testnevelés helyzete: az általános iskolák alsóbb osztályaiban.

A hibák és hiányosságok kijavítása a jövő feladata. A további fejlődés útját a párthatározat iránymutatásának maradéktalan végrehajtása jelzi. A felső irányítás szakelőadói részletesen kidolgozták a párthatározat alapján a végrehajtandó feladatokat. Reméljük, hogy ezek megvalósításával nagy lépést tettünk előre iskolai testnevelésünk és sportunk további fejlődése útján.

Sós István

Az országos középiskolai atlétikai bajnokságok

A országos középiskolai atlétikai bajnokság az utánpótlás hatalmas méretű seregszemléjének bizonyult. A kétnapos viadalon 1200 tanuló — közöttük 820 vidéki — vett részt, de ameddig a döntő mezőnye kialakult, Pesten és vidéken számos területi versenyen mintegy tízszer annyian mérték össze erejüket.

37 bajnoki cím talált gazdát s ebből 19 $\frac{1}{2}$ -et vidékiek, 17 $\frac{1}{2}$ -et fővárosi iskolák, illetve tanulók szereztek meg. A vidék hatalmas fölényét, lelkes felkészülését és minden számban megmutatkozó győzelmi akaratát nem ez a két adat tükrözi vissza. A vidékiek elsőprő fölényét leghívebben a hivatalos pontverseny vetíti vissza: a fiúk versenyében ugyanis az első öt és a hét és nyolcadik helyet, a leányokéban pedig az első kettőt és a négytől-nyolcadik helyet vidékiek szereztek meg. *A legjobb fővárosi fiúiskola csupán hatodik, a legjobb női pedig harmadik helyezést ért el. A legeredményesebb 8—8 iskola közé tehát 14 vidéki és csupán két fővárosi került.*

A fiúk pontversenyében győztes Gyulai Tanítóképző már évek óta igen sikeresen szerepel. Testnevelőjük *Chrisztján*

László kétségtelenül a vidéki atlétika egyik legjobb szervezője, aki fáradságot nem ismerve buzgólkodik az atlétika ügyének továbbvitelén.

Női vonalon a Szarvasi Tanítóképző szinten méltán került az élre. Itt *Kunos* Andrásné testnevelő szorgoskodása biztosította a babért. *Kunosné* szintén évek óta dolgozik már tervszerű munkával. Annakidején tőle tanulta meg a gerelyhajítás fortélyát bajnoknőnk, *Laczó Ilona* is. *Kunosné* most is kirukkolt néhány reményteljes tehetséggel.

Az pedig különös örömet jelent, hogy mind a férfi, mind a női vonalon tanítóképző végzett az élen. Jó kezekbe kerülnek a vidéki fiatalok! Bizonyos, hogy ez az új tanítógeneráció — ismerve és szeretve az atlétikát — bárhová is kerül majd el, gondoskodik arról, hogy az új tehetségek többé ne kallódjanak el.

A pontversenyben legeredményesebben szerepelt iskolák sorrendje ez volt:

Fiúk:

1. Gyulai Tanítóképző (*Chrisztján* László testnevelő) 3314 pont. 2. Szegedi Radnóti gimn. (*Kertész* Ferenc és *Zsedényi*

István) 3309 pont. 3. Szegedi Építőipari tech. (*Szekszárdi Boldizsár*) 3084 pont. 4. Miskolci Földes gimn. (*Abloczy Bertalan*) 2884 pont. 5. Orosházi gimn. (*Glozik Pál* és *Szabó László*) 2726 pont. 6. Bp. Petőfi gimn. (*Paulinyi Jenő*) 2544 pont.

Lányok:

1. Szarvasi Tanítóképző (*Kunos* Andrásné) 3295 pont. 2. Orosházi gimn. (*Glozik Pál* és *Szabó László*) 3262 pont. 3. Bp. Szilágyi E. gimn. (*Irányossy Gézané*) 3186 pont. 4. Jászapáti gimn. (*Korsos Miklós*) 1502 pont. 5. Győri Kazinczy gimn. (*Gaál Lajosné*) 1500 pont. 6. Diósgyőri Kohóipari tech. (*Majoros István*) 1367 pont.

Az egyéni bajnokok között számos olyan tehetséget látunk, aki további komoly munkával néhány éven belül az első vonalakba törhet fel.

Igazolják a verseny magas színvonalát azok a kitűnő eredmények, amelyek ezúttal nem voltak elégségesek ahhoz, hogy bajnoksághoz juttassák elérőiket. Íme:

Fiúk: 100 m: *Csutorás* 11,0 *Kovács* Z. 11,2, *Gerebics* 11,2, 400 m: *Rohrböck* 52,4, *Tóth* B. 52,6.

FIÚ BAJNOKOK

Táv	Bajnokok	Iskola	Eredmény	Testnevelője	Edzője	Szül. éve	Mióta atlétizál	Sportköre	Tanulmányi előmenetele	Egyéb sportágai
100 m	Tóth Béla	Mezőtúri Mezőg. Techn.	10,9	Németh Sándor	Barna István	1937	1953	Szolnoki Tör.	Jó	Labdarúgás
400 m	Parsch Péter	Bp. XII. Közg. Techn.	52,0	Tálay János	Harsányi Gusztáv	1936	1952	Bp. Vasas	Elégséges	—
1500 m	Kovács Lajos	Szféhérvári József A. gimn.	4 : 04,2	Somkúti János	Somkúti János	1936	1953	Székesfv. Dózsa	Közepes	Kosárlabda
110 m gát (91,4 cm)	Szűcs Gábor	Bp. Kandó Gépip. Techn.	15,6	Varga Jenő	Kismartoni Károly	1936	1952	Bp. Vasas	Jó	Labdarúgás, sí
Magasugrás	Medovárszky János	Gyulai tanítóképző	181	Chrisztján László	Chrisztján László	1937	1953	Gyulai Bástyá	Jeles	Kosárlabda
Távolugrás	Kovács Zoltán	Bp.-i I. László gimn.	6,84	Deák János	Kismartoni Károly	1936	1951	Bp. Vasas	Jó	Labdarúgás
Hármasugrás	Berzi Károly	Miskolci Földes gimn.	13,19	Ablonczy Bertalan	Ablonczy Bertalan	1938	1951	Misk. Vör. Meteor	Jó	—
Rúdugrás	Csaba András	Bp.-i József A. gimn.	3,50	Czikmántory Ottó	Kismartoni Károly	1938	1951	Bp. Vasas	Jeles	—
Súlylökés	Missura Miklós	Bp.-i József A. gimn.	12,45	Szabó János	Nagy Sándor	1936	1949	Bp. Haladás	Jó	Torna, Kosárl.
Diszkoszvetés	Zsivóczky Gyula	Kkfélegyh. tanítóképző	42,17	Takács Károly	Takács Károly	1937	1953	Kkfh. Vasas	Jó	Kosárlabda
Gerelyhajítás	Csapó János	Bp.-i Vegyip. Techn.	58,40	Ács Sándor	Sőjtör József	1936	1953	Bp. Vör. Lobogó	Elégséges	Labdarúgás
Kalapásvetés	Balogh Ferenc	Bp.-i Vegyip. Techn.	50,04	Ács Sándor	Nagy Sándor	1936	1951	Bp. Haladás	Közepes	Labdarúgás
Ötösverseny	Gratzl Mátyás	Bp.-i Kandó Gépip. Techn.	2,289	Rozsnyói Sándor	Damjanovics Ferenc	1936	1955	Bp. Vör. Meteor	Közepes	Kosárlabda

LEÁNY BAJNOKOK

Táv	Bajnokok	Iskola	Eredmény	Testnevelője	Edzője	Szül. éve	Mióta atlétizál	Sportköre	Tanulmányi előmenetele	Egyéb sportágai
100 m	Neszmélyi Vera	Bp.-i Teleki B. gimn.	12,2	Janisch Gyuláné	Kereszturi Géza	1939	1952	Bp. Dózsa	Közepes	—
400 m	Kuthy Klára	Bp.-i Veres Pálné gimn.	60,6	Szarvas Istvánné	Tompay Olivér	1937	1951	Bp. Honvéd	Jeles	—
80 m gát	Bácskai Mária	Győri Kazinczy g.	12,3	Gál Lajosné	Gál Lajos	1938	1953	Győri Vasas	Jó	—
Magasugrás	Németh Ida	Bp. IV. ker. Közg. T.	154	Marton Józsefné	Bényi Károly	1936	1950	Bp. Dózsa	Közepes	Kosárlabda
Távolugrás	Kún Irén	Bp.-i Hámán Kató gimn.	5,63	Majzik Éva	Kismartoni Károly Raggambi István	1938	1953	Bp. Vasas	Közepes	Tenisz
Súlylökés	Hegedüs Györgyi	Egri leány gimn.	11,41	Csányi Barnáné	Csányi Barna	1938	1952	Egri Bástya	Jeles	Kosárlabda
Diszkoszvetés	Hornay Róza	Tatabányai Rákóczi gimn.	37,94	Fejes Zoltán	Fejes Zoltán	1936	1952	Tatab. Bányász	Kitűnő	—
Gerelyhajítás	Pitrolffy Katalin	Bp.-i Veres Pálné gimn.	42,74	Szarvas Istvánné	Giezy István	1937	1953	Bp. Bástya	Jó	Kosárlabda
Hármasverseny	Bagó Vera	Bp.-i 2. sz. Építőip. T.	2,065	Angyal Vilmos	Giezy István	1937	1953	Bp. Bástya	Jó	Kosárlabda

1500 m: Kiss Gy. 4 : 07,4,
110 g: Szőke 15,8,
Diszkosz: Józsa 41,63,
Kalapács: Mecseki 49,35.
Lányok: 100 m: Gerhardt 12,5, Bata 12,6, Orbán 12,7,
400 m: Kovács K. 60,9, Scholtes 61,1, Nagy M. 62,0, Molnár 62,5, Szabó 62,7,
Távol: Bácskai Mária 560.
Diszkosz: Hegedüs 37,61.

Két vélemény a kétnapos viadalról

Sós István a OTSB iskolai testnevelési ügyeinek főelőadója a versennyel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Ez a bajnoki viadal az eredmények területén toronymagasságban felülmúlta az eddigieket. Nagyon öröndetes a vidéki atlétika előretörése. A sok induló ellenére a jövőben is a tömegesség még nagyobb fokozására kell törekednünk. Emelnünk kell e célból a területi versenyek színvonalát. A tanítás befejeződése természet-szerűleg zavarta a mozgósítást. Ez inkább a fővárosi iskolák tanulóin mutatkozott meg, akik közül sokan már vidékre utaztak üdülni, vagy dolgozni. A vidékiek viszont a legtöbb helyen együttmaradva készültek a fővárosi utazásra. Az 1200 versenyzőt megmozgató viadal megrendezése mintaszerű volt, amiért e helyen is köszönetet mondok Farkas Pállal az élén az egész rendezőbizottságnak. Ami a jelenlegi pontozási rendszert illeti, azt még nem tartjuk véglegesnek.

Farkas Pál a versenybíró-ság elnöke így beszél:

— Azt hiszem, az 1200 ifjú

részvevő ellenére sikerült simán lebonyolítanunk a viadalt, amelyen valamennyi megye válogatottjai részt vettek, Nógrád megye kivételével. A nógrádiak pályahiányra hivatkozva nem rendezték meg területi versenyüket. Ezt az indokot nem fogadhatjuk el. Most vizsgálják, ki felel a nógrádi diákok távolmaradásáért. Nagyon öröndetes, hogy tömegminőségben ez a viadal messze felülmúlta az eddigieket. Öröm volt nézni ezt a sok izmos, bontakozó tehetőséget.

— Sajnálom, hogy egyes fővárosi iskolák tanulóit rossz tanulmányi eredményük miatt nem engedhettük rajthoz állani. A pesti jelentkezők közt akadt néhány túlkoros versenyző is. Az új, — helyes szabály szerint ezek sem indulhattak. A vidéki tanárok közül *Chrisztian* Lászlót illeti a legnagyobb dicséret. Ő a vidéki atlétika apostola. Kivüle főleg Kunos Andrásné és Glozik Pál bizonyította be az idén is, hogy nem véletlen, ha-

nem lelkes fáradtságos munka következménye az, ha egy iskola többször is az élre kerül. Az egyes versenyszámokról szólva csak annyit jegyzek meg, hogy amilyen öröndetes volt a magasugrás, amelyben 21-en ugrották át a 170 cm-es magasságot, olyan sajnálatos a súlylökésben mutatkozó általános visszaesés.

— A vidéki tanulók nemcsak sportbeli tudásukkal, hanem sportszerű viselkedésükkel és minden téren megmutatkozó fegyelmezettségükkel is elvittek a pálmát a pestiek elől. Olyan szépen vonultak fel, mintha a nyitó és záró ünepséggel menetelesei is beletartoznának a szorosan vett versenybe. Ezzel szemben a pestiek közül a nyitóünnepségen alig-alig vonult fel valaki. A fölényeskedést és a lazaságot ezen a téren is megszüntetjük.

A nagyszerű bajnoki viadal egyéni győztesének adatait mellékelt táblázataink mutatják. (K—y)

FELHÍVAS!

— Munkássport kiállítás készül —

Kérjük azokat a munkássportolókat, akiknek birtokában a munkássport mozgalomra vonatkozó dokumentumok, adatok, fényképek vannak, tájékoztassák ezekről

az OTSB (V., Rosenberg házaspár utca 1)
agít. prop. osztályát

Az alkalmas anyagot kiválasztjuk és egy rendezendő munkássport kiállítás céljára másolatokat készítünk, illetve, amennyiben kölcsönadják azokat, az eredeti dokumentumok kerülnek kiállításra.

a Szovjetunió tapasztalataiból

Az 1956. évi nagy népi szpartakiád előtt

(Megjelent a Szovjetszkij Sport 1955. évi április 27-i számában)

Ezzel kezdtük

Írta: A. Sznyicin a jáhromi textilszövőgyár szak-szervezeti kultúrbizottságának elnöke.

A Jáhromi Textilszövőgyár sportköre minden rendezvényre gondosan felkészül és mozgósít.

A Szovjetunió Népeinek Szpartakiádjára megrendezéséről szóló hír villámgyorsan futott széjjel a műhelyekben. Már ugyanennek a napnak a végén megjelentek a gyári üzemi bizottság előtt a műhelyek párt- és testnevelési szervezői, összegyűltek a sportköri tanács tagjai. A fiatalok közül ekkor már sokan kész javaslatokat nyújtottak be. Az üzemi bizottság és a sportköri tanács támogatta az ifjúság kezdeményezéseit. Széleskörű programot dolgoztak ki, hogy a szpartakiádra felkészülés minden tekintetben sikerüljön. A felkészülés fontos állomásaként megterveztük a mi gyári szpartakiádjunkat.

Gyárunkban már évek óta számos sportszakosztály működik. Nem tartottuk azonban helyesnek, hogy csak a szakosztályok tagjait vonjuk be szpartakiádjunkba. A tanács elhatározta, hogy minden műhelyben és a közös lakóházakban is szervez csapatokat. A közös lakóházakba tanácsstagokat és társadalmi oktatókat küldtek. Ezeknek sikerült 23 új testnevelési csoportot megszervezniük. Az új csoportok kiképzése a gyári stadionban és a közös lakóházak mellett berendezett kis sportpályákon történt és folyik.

A gyári szpartakiád egész előkészítését és lebonyolítását az üzemi bizottság által jóváhagyott szervezőbizottság végezte. A bizottságba bekerültek a párt, a komzszomol, a szak-szervezet és a gyárvezetőség képviselői, valamint a testnevelési munkatársak.

Mindenki megszerezheti a jogot, hogy a Szovjetunió Népeinek Szpartakiádjára utazzék

Írta: P. Krucsenkova, a gyári szpartakiád szervezőbizottságának elnöke

Az üzemi bizottságban az 1956. évi nagy népi szpartakiádról beszélgettek. Egy fiatal nő megkérdezte:

— Kinek lesz joga indulni ezeken a versenyeken?

— Mindenkinek megvan hozzá a lehetősége! — hangzott innen is, onnan is a válasz.

Úgy is van! Mindenki megszerezheti a jogot azáltal, hogy valamelyik sportágban eléri az elsőosztályú szintet. Ezt a gondolatot fejti ki a gyári szpartakiáddal kapcsolatos hírverő és toborzó munka.

A szpartakiád előkészítésében jelentékeny szerep jut a gyári versenyeknek. A sportkörben, a lakótelepeken, a műhelyekben rendszeresen meg is beszéljük a teendőket és beszámolókat is tartanak a szpartakiádról.

A sportköri vezetőség munkatársai a gyári bajnokokról, csúcstartókról — akik általában a termelésben is kiválók — fényképkiállításokat rendeznek. A klubban több sportfilmet mutattak be. A két gyári újságban és a helyi lapban rendszeresen közölnek cikkeket a szpartakiádra készüléstről. Minden cikkben kifejeződik az a gondolat, hogy minden dolgozó megszerezheti a jogot, hogy részt vegyen a nagy szpartakiádon. Ez ösztönzi arra a textileseket, hogy még nagyobb számban jelenjenek meg az edzéseken és vegyenek részt a szakosztályok munkájában.

A siker záloga

Írta: P. Grigorjev a Jáhromi Textilszövőgyár igazgatója

Gyári sportkörünknek hétszáznál több a tagja. A sportkörnek van stadionja, uszodája, tenispályája, tornacsarnoka, kerékpár és sítelepe, valamint síugrószánc is. Mindezt általában társadalmi munkával a maga erejéből építette.

Mindezek azonban már nem elégtik ki a sportkör tagjait, az ifjúság igénye megnőtt. A fiatal dolgozók közül többen sportlövészettel és ökölvívással is kívánnak foglalkozni. Ezért elhatároztuk, hogy a stadion

területén löteret létesítünk és ökölvíváshoz szorítót is rendezünk be.

Az év végén a textilszakma dolgozói részére nagy kultúrházat építünk. Ebben helyet kap egy nagyobb sportterem is, amelyben tornászok, birkózók, sőt még labdarúgók is végezhetik edzésüket.

A gyárvezetőség 20 ezer rubelt utalt ki a sportfelszerelések kiegészítésére, miután látta, hogy a szakosztályok létszáma a szpartakiádra készülés közben mennyire megnőtt. A felszereléseket már be is szereztük és ma a sportkör felszereléseinek értéke eléri a 250 ezer rubelt.

Elsőosztályú színvonalon

Írta: N. Komkov érdemes sportmester, a sportkör elnöke

Ha megismerkedünk a gyár legkiválóbb dolgozóival, majdnem mindegyikük azt állítja, hogy a sportolás segítette ahhoz, hogy kiváló eredményt érjen el a termelésben.

A sportoló verseny közben megtanulja értékelni az időt, a másodpercek töredékét is, mert gyakran ez jelenti a győzelmét. Ezt a képességét átviszi a termelésbe is. A textil dolgozók százai érzik már, hogy a rendszeres testnevelés és sportolás biztosította jó termelési eredményeinket.

Gyárunkban jelenleg öt-száz a minősített sportoló száma. Ezek rendszeres versenyzéssel sikeresen javítgatják a gyári és egyben a Dimitrov kerület sport csúcseredményeit. Az atlétikai, az úszó, a kerékpározó és más sportágak üzemi csúcsai közül a legtöbb jelenleg eléri nemcsak a másod-, hanem az elsőosztályú szintet is.

Gyári fiatalságunk sportbeli sikere kétségtelen. Feladatunk jelenleg az, hogy sportolóink tudását még magasabb színvonalra emeljük és hogy valamennyi sportköri csúcsot elsőosztályú színvonalra emeljük.

Ki akarjuk harcolni ugyanis azt a megfizethető jogot, hogy minden versenyszámban részt vehessünk a Szovjetunió Népeinek Szpartakiádján.

A döntő erő — a munkatárs

Írta: J. Ivanov társadalmi oktató

Sportkörünkben 14 szakosztály működik. Minden sportosztályban dolgoznak társadalmi oktatók, edzők és bírások. Ebben az évben 216 minősített sportolót készítettek fel a versenyekre ezek a társadalmi oktatók.

Különösen nagy a társadalmi oktatók szerepe most, hogy a Szovjetunió Népeinek Szpartakiádjára készülünk. Hogy a fiatalság minél nagyobb tömegeit vonják be a versenyésbe, — a testnevelési munkatársak minden lakótelepen és minden műhelyben testnevelési

csoporthat létesítettek. Olyan sok új csapatot állítottak így össze, hogy újabb oktatókra és edzőkre lett szükség. Megtaláltuk ezeket is a műhelyekben a jobb sportolók között.

A régi sportolók közül többen vállalkoztak a kezdők oktatására. Rövid tan-

folyamon kiképeztük őket és lelkesen hozzáfogtak az újoncok oktatásához.

★

A társadalmi oktatók számának növekedése eredményezte azt is, hogy a dolgozók újabb százait vonhattuk be a rendszeres sportolásba. Most már gyá-

runkban alig akad olyan család, amelynek tagjai ne sportolnának. Nem véletlen az, hogy Jáhromát — amelynek lakói általában textilmunkások — sportvárosnak hívják. Ennek elérésében nagyon sokat tettek a társadalmi oktatók, edzők és bírák.

Kitűnő film — a nevelés szolgálatában

Amikor a *Világ bajnok* c. szovjet sportfilmről kezdünk beszélni, először azt kell röviden, de határozottan megmondani, hogy a legkitűnőbb vígjátékok egyike. Kellemes, szórakoztató, az érdeklődést végig leköti, a cselekmény izgalmas módon emelkedik a csúcspontig, a félnehézsúlyú birkózó világ bajnokság döntő mérkőzéséig. Gyönyörű szabadtéri képek, de-rus epizódok és egyszerű sportjelenetek váltakoznak a filmben, amelyben V. *Goncsukov*, a filmművészethez és a sporthoz nyilván egyformán jól értő rendező, biztos kézzel mozgatta a felvevőgép előtt a szereplők együttesének remek színész és kiváló sportoló tagjait. Alig hangsúlyozható eléggé annak a jelentősége, hogy a filmben nincs egyetlen valószínűtlen alak, jelenet, vagy fordulat és — annál érdekesebb, kedvesebb, hatásosabb.

És még sohasem szolgálták filmmel hatásosabban a sportoló fiatalság nevelésének fontos, nagy ügyét.

★

Egy fiatal szovjet birkózó — egyébként a *Fehér forrás* nevű kolhoz kovácsa — megnyerte a területi bajnokságot és a városba indul, ahová azért hívták, hogy „tehetségét tovább csiszolják”. A Komszomolszervezet titkára szeretné visszatartani a fiatal birkózót, mert attól tart, hogy távozása árthat a kolhoz szépen fejlődő sportéletének. Így indul a cselekmény, amelynek nem a fordulatait, hanem a *lényeges* elemeit kívánjuk ismertetni.

A kolhoz fiatalsága szereti a sportot: a Komszomoltitkár szíven viseli a sportkör minden ügyét és maga is atlétizál, bár nem rendelkezik különösebb

sporttehetséggel. De — példát mutat.

A fiatal területi bajnok elveszti a kedvét a „sportpályafutástól”, amikor a városi edzőcsarnokban képtelen megállni a helyét a gyakorlott, tapasztalt birkózókkal szemben. De miután visszatér a kolhozba, buzgón foglalkozik a nála fiatalabb sportolókkal.

Hibák és tévedések között fejlődik a fiatal birkózó a világ bajnokságig, a régi sportemberek azonban, akik fejlődésében segítik — szeretik és megértik a fiatalokat. Ezért mindig megtalálják azt a hangot és azt a mozdulatot, amelyre éppen szükség van. Elsősorban áll ez az öreg, sokat tapasztalt, kitűnő edzőre, aki maga is országos bajnok, híres sportember volt: teljes tudásával segíti tanítványait, dicsőségükből azonban nem kíván semmit magának.

Persze, a fiatalok annál jobban szeretik, annál hálásabbak neki. A *11-szeres országos bajnok*, aki még tizenkettedszer is győz, pontozással, habozás nélkül javasolja, hogy a világ bajnokságra már ne őt, hanem legyőzött fiatal ellenfelét jelöljék és válasszák, hogy résztvesz az előkészítésben.

Ennek az edzőnek és ennek a sokszoros bajnoknak a magatartásáról előadást és vitát lehetne tartani minden magyar sportkörben.

Érdemes lenne külön foglalkozni azzal a *fejvelemmel* is, amely egyformán megnyilvánul a kezdő sportolók falusi sportkörében és a bajnoki küzdelmekre készülő élsportolók között. Ez az önként vállalt fejelem biztosítja az edzősek folyamatosságát, zavartalanságát, eredményességét.

Nem hiányzik a filmből

a szerelem sem, sőt bonyoldalmat is okoz, hiszen a szereplők nagyrésze fiatal. De ezek a leányok inkább ösztönző, semmint gátló hatást gyakorolnak a fiatal sportemberekre: a szerelem fozza a versenyzők küzdőkédvét, s nem csökkenti erejét, nem vonja el az edzésektől és nem zavarja életének sportszerűségét. A bonyoldalmat is egyszerűen, becsületesen, őszintén igyekeznek megoldani.

★

A film cselekményében szereplő öreg és fiatal sportemberek frázisok nélkül éreztetik, hogy versenyeiken, mérkőzéseiken — különösen külföldön — nemcsak magukért, hanem a szovjet népért, szovjet hazájukért is küzdenek. A tiszta, nemes *hazaszereget* megnyilvánul abban is, ahogyan a rendező és az operatőr a szovjet tájak szépségeivel feldíszítette a filmet.

★

Végül: a *Világ bajnok*-tól sokat tanulhatnának a mi filmíróink és filmművészeink is. Nagyon sok sportrajongó akad közöttük, de ha szavakban emlegetik is filmjeiken a sportszerűséget, végül rendszerint mégis a *szárkultuszt* szolgálják. (*Civil a pályán, Én és a nagyapám.*)

★

Valószínűtlen fordulatokkal és erőltetett ötletekkel csak kacagtatni lehet. A *Világ bajnok* nézői is kacagnak a sok vidám, mulatságos jeleneten, de sok komoly, szép gondolatot is visznek magukkal az előadás végén. És nagyon jó hasznát vehetik ezeknek a gondolatoknak az igazi sportban, a való életben.

Sz. S.

Az új világ bajnok a nagy győzelem után edzőjéhez siet és feléje nyújtja a virágcsokrot, amit az imént kapott. „Önt illetik ezek a virágok!...” Az edző is boldog, de nem fogadja el a virágokat. „A te győzelméd, a te virágod” — mondja. (*Vanyin és Merkujev.*)

Adatok és eredmények

A magyar sport nemzetközi eredményei

1955. MÁJUS HÓBAN

ATLETIKA

Budapest, május 14. Bp. Honvéd SK orsz. versenye. 3000 m síkfutás: 1. Iharos 7:55.6 mp, világsúcs.

London, május 28—30. Brit Játékok, nemzetközi verseny. 1. a. mrf 1. Tábori 3:59, angliai csúcs. 880 yard 1. D. Johnson (angol) 1:52.1... 4. Szentgáli 1:53.3 mp, 220 yard 1. Eleri (nigériai) 22... 4. Goldoványi 22.4 mp. 3 a. mrf 1. Norris (angol) 13:42.4... 6. Kovács 14:16.6, 2 a. mrf. 1. Iharos 8:33.4 világsúcs. 100 yard 1. Goldoványi 10.1. 220 yard gát 1. Hildreth (angol) 24.3... 3. Botár 25 mp. 440 yard 1. D. Johnson (angol) 48.3... 3. Szentgáli 49.8 mp.

Erfurt, május 29—30. A Szabad Német Ifjúság V. parlamentje tiszteletére rendezett nemzetközi viadal. 100 m. 1. Fütterer (Ny.-N.) 10.5... Sebestyén az előfutamból nem jutott tovább. 1500 m. 1. Richterhain NDK 3:48.2, 2. Zvolensky (Csehszlovák) 3:50, 3. Miks 3:51.8. Távolugrás 1. Kropidowski (lengyel) 742, 2. Fronczyk (lengyel), 3. Jakabfi 719. Súlylökés 1. Seipold (NDK) 14.84, 2. Lévai (magyar) 14.80, Kalapács 1. Ciepli (lengyel) 54.16, 2. Kapcsos 53.41. Diszkoszvetés 1. Lévai 48.36. 200 m. 1. Janecek (csehszlovák) 20.9. Sebestyén 21.8-cal nem jutott a döntőbe.

KOSÁRLABDA

Szófia, május 8—16. Szófiai Nagydíj, nemzetközi torna: Budapest—Bolgár utánpótlás 73:63, Budapest—Varsó 59:55, Budapest—Prága 63:57, Budapest—Bukarest 65:52, Budapest—Szófia 84:75. Végeredmény: 1. Budapest (Bánhegyi, Czinkán, Benze, Zsörös, Greminger, Simon, Cselko, Mezöfi, Hódy I., Hódy II., Papp), 2. Szófia, 3. Prága, 4. Bukarest, 5. Varsó, 6. Bolgár utánpótlás.

LABDARÚGÁS

Berlin, május 7. Bp. Vörös Lobogó és Bp. Honvéd egyes—Berlini Dinamo és Vorwärts vegyes 3:2 (1:1).

Aarhus (Dánia), május 7. Bp. Kinizsi—Aarhus GF 2:1 (2:1).

Oslo, május 8. Magyarország—Norvégia 5:0 (2:0), vezette Leo Helge (dán) Ulleval-stadion, 34,000 néző. Magyarország: Danka; Hegyi, Várhidi, Lantos; Szojka, Csernai; Tóth II., Kocsis, Palotás, Puskás, Szimcsák; csere Csordás, Tichy. Góllövők: Kocsis, Palotás, Puskás, Palotás, Tichy.

Prága, május 8. Prága vál.—Bp. Vasas 3:2 (2:0).

Odense (Dánia), május 8. Bp. Kinizsi—Odense vál. 8:1 (5:1).

Stockholm, május 11. Magyarország—Svédország 7:3 (4:2). Rasunda stadion, 40,000 néző, vezette Asmusen (dán). Magyarország: Oláh; Buzánszky, Lóránt, Lantos; Bozsik, Szojka; Sándor, Csordás, Kocsis, Puskás, Hidegkuti. Góllövők: Kocsis, Puskás, Szojka, Kocsis, Löfgren, S. O. Svensson, Hidegkuti, Isgren, Puskás, Kocsis.

Karl Marx Stadt, május 11. Bp. Honvéd, Bp. Vörös Lobogó vegyes—Wismut 1:1 (0:0).

Horsens (Dánia), május 11. Bp. Kinizsi—Horsens. 5:1 (3:1).

Moravska Ostrava (Csehszlovákia), május 11. Bp. Vasas—Banik 3:0 (1:0).

Presov—Eperjes (Csehszlovákia), május 14. Bp. Vasas—Tatran 2:1 (0:1).

Lipce, május 14. Bp. Honvéd, Bp. Vörös Lobogó vegyes—Lipce vál. 2:1 (1:1).

Kopenhága, május 15. Magyarország—Dánia 6:0 (3:0) Boldklub pálya, 40,000 néző, vezette Luty (angol)

Magyarország: Danka; Buzánszky, Lóránt, Várhidi; Bozsik, Szojka; Sándor, Kocsis, Palotás, Puskás, Hidegkuti; csere: Csordás. Góllövők: Kocsis, Palotás, Sándor, Kocsis, Sándor, Sándor.

Budapest, május 15. Bp. Kinizsi—Tottenham Hotspur (London) 4:1 (2:1).

Zwickau, május 15. Bp. Honvéd, Bp. Vörös Lobogó vegyes—Motor Zwickau, Motor Jena vegyes 3:0 (2:0).

Budapest, május 18. Bp. Vasas—Tottenham Hotspur (London) 4:2 (1:2).

Gdansk (Lengyelország), május 17. Légierő—Gdanski Stal 5:1 (5:0).

Helsinki, május 19. Magyarország—Finnország 9:1 (4:0) olimpiai stadion, 30,000 néző, vezette: G. Andersson (svéd) Magyarország: Danka; Hegyi, Várhidi, Lantos; Bozsik, Csernai; Tóth, Csordás, Palotás, Puskás, Szimcsák; csere Kocsis, Tichy.

Pécs, május 21. Tottenham Hotspur (London)—Pécsi Dózsa 1:0 (1:0).

Budapest, május 25. Pest-erzsébeti Vasas—Vorwärts, Berlin 4:4 (2:0).

Diósgyőr, május 28. Vorwärts, Berlin—Diósgyőri Vasas 2:1 (1:0).

Budapest, május 29. Magyarország—Skócia 3:1 (0:1) Népstadion, 100,000 néző, vezette Seipelt (osztrák) Magyarország: Danka; Buzánszky, Várhidi, Lantos; Bozsik, Szojka; Sándor, Kocsis, Hidegkuti, Puskás, Fenyvesi; csere Faragó, Palotás. Góllövők: Smith, Hidegkuti, Kocsis, Fenyvesi.

MOTOR

Baden bei Wien, május 15. Osztrák Nagydíj. 125 kcm (48 km) 1. Lotte (osztrák) 31:45. 2... 5. Reisz István, 6. Szabó Andor. — 350 kcm. (80 km) 1. Fassl (osztrák) 46:44.8... 4. Reisz János, 5. Szűcs László, 6. Csenkúti — 500 kcm (80 km) 1. Klinger (osztrák) 47:29, 2. Kurucz 49:42, 3. Szalkai 51:10.

ÖKÖLVÍVÁS

Budapest, május 7. Magyarország—Csehszlovákia 10:10. Nagy veszít Majdloch ellen, Fekete Pál győz Petrina II. e., Horváth I. v. Zachara e., Juhász gy. Vlasak e., Szakács II. gy. Ivanus e., Dóri v. Vitovec e., Papp gy. Smital e., Plachy v. Kountny e., Szilvási v. Torma e., F. Nagy v. Nemece e., Magyarország B—Csehszlovákia B. 14:6.

RÖPLABDA

Ivry (Franciaország), május 12. Magyarország—

FSGT b) 3:0 (11, 14, 9) Magyarország: Antalpéter, Szilágyi, Kövér, Hennig, Nagy, Németh, Máklári, Róka, Prouza, Benke.

Saint Quentin, május 14. Magyarország—Saint Quentin 3:0.

Clichy, május 18. Magyarország—Clichy 3:0.

Páris, május 18. Magyarország FSGT 3:2 (12:15, 7, 12:15, 9, 10).

SAKK

Budapest—Stockholm, rádiómérkőzés, febr. 13—május 7. Szabó, majd Barcza győz Malmgren ellen.

Buenos Aires, május 1—14. Nemzetközi verseny: 1. Ivkov (Jugoszlávia) 13. pont, 2. Gligoric (Jugoszlávia) 12.5, 3. Pilnik (Argentina) 12, 4. Szabó (Magyarország) 11.5, 4—7. Bisguier (Egy. Áll.), Pachman (Csehszlovákia), Rosetto (Argentina) 10 p. 18 részvevő.

Lyon, május 5—15. Főiskolai csapatvilágbajnokság. 1. Szovjetunió (Tajmanov, Szpazzkij, Szuetyin, Nikityin 41 pont, 2. Jugoszlávia 33 pont, 3. Magyarország (Molnár, Forintos, Földi, Navarovszky, Szöllősy, Haag), 32.5 pont, 4. Bulgária 32.5, 5. Csehszlovákia 27.5, 6. Izland 26, 7. Lengyelország, 8. Spanyolország, 9. Finnország, 10. Hollandia, 11—12. Norvégia és Svédország, 13. Franciaország.

TEKE

Drezda, május 22. NDK—Magyarország 4996:4919. Magyarország: Oláh, Türei, Escher, Poór, Szabó, Révész.

TENISZ

Róma, május 1—7. Olasz nemzetközi bajnokság. Női egyes: Körmöczy Zsuzsa 3—4. helyezett. Női páros: Körmöczy—Erdődiné pár helyezetlen.

Budapest, május 12—13. Davis Kupa mérkőzés. Chile—Magyarország 3:2. Hammersley (Chile)—Asbóth 6:2, 6:3, 4:6, 10:12, 6:4. Ayala (Chile)—Ádám 6:3, 6:3, 6:3. Asbóth, Ádám—Ayala, Hammerley 7:5, 7:5, 6:4. Ayala—Asbóth 3:6, 6:3, 5:7,

6:2, 6:0. Adám—Hammersley 7:5, 5:7, 7:5, 6:1.

Budapest, május 17—18. Nemzetközi mérkőzés. Chille (Ayala, Hammersley)—Magyarország II. (Gulyás, Sikorszki) 5:0.

TORNA

Budapest, május 7—8. Magyarország—Franciaország 334.4—331. Magyarország női—Franciaország női 225.35—221.9. Egyéni összetett, férfi: 1. Mathiot (francia) 56.90, 2. Kemény (m) 56.05, 3. Changeat (f) 55.70. Egyéni összetett, női: 1. Keleti Ágnes (m) 38.10, 2. Kertész (m) 37.75, 3. Zalainé (m) 37.50. Az egyes szerek legjobbjai: férfiak: korlát: Kuti-Séra (m) 9.7, gyűrű: Kemény (m) 9.65, talaj: Réti (m) és Changeat (f) 9.8, lóugrás: Kemény (m) 9.7, lötlengés: Réti (m) 9.6, nyújtó: Mathiot (f) 9.7, nők: lóugrás: Zalainé (m) 9.7, felemáskorlát: Kertész (m) 9.6, gerenda: Keleti (m) 9.75.

Magyarország: Kemény, Takács, Baranyai, Békési, Klencs, Réti, Kuti-Séra, Pataki.

Magyarország, női: Keleti, Kertész, Zalainé, Horváth, Petro, Bánáti, Gulyásné, Paraszka.

ÚSZÁS

Bécs, május 28—29. Nemzetközi verseny. Amelien—Bad (33.3 m) 100 m női hát 1. Székely Ripszima 1:21.1. 200 m női mell 1. Altmann (osztrák) 3:05.2, 2. Bács Erzsébet 3:09.1. 100 m gyors 1. Kanizsa 59.9, 2. Till 60, 3. Schober (osztrák) 62.5. 200 m pillangó 1. Tumpek 2:38.2, 400 m női gyors 1. Székely Ripszima 5:23.2, 2. Garay Mária 5:37.2. 100 m hát 1. Kliment 1:09.6, 2. Stingl (o) 3. Bolvári 1:12.1. Múgrás 1. Siák F., 2. Bácskai. 4×100 m férfi vegyesváltó 1. Magyarország (Kliment, Fábán, Tumpek, Till) 4:35, 4×100 m női gyorsváltó 1. Magyarország (Bács, Garay, Székely R., Szőke) 4:56.2. 100 m női mell 1. Altmann (osztrák) 1:26.8, 2. Dittmar (o), 3. Bács 1:28.6. 100 m férfi pillangó 1. Tumpek 1:03.4, 400 m 1. Kanizsa 4:46.4, 2. Till 4:42.4, 200 m mell 1. Fábán 2:48.2, 100 m női pillangó 1. Székely Ripszima 1:16.3 magyar csúcs, 2. Garai Mária 1:26.2, 100 m női gyors 1. Szőke 1:08.7, 4×100 m női vegyes váltó 1. Magyarország (Székely R., Bács, Garai, Szőke) 5:17.4. Férfi toronyugrás 1. Siák, 2. Bácskai.

VIVÁS

Bologna, május 8. Giovannini kupa, nemzetközi törverseny: 1. E. Mangiarotti (olasz), 2. Gyuricza (magyar), döntő 5:4, 4:5, 5:4, 3. Carpaneda (olasz) és Bergamini (olasz) Szűcs az elődöntőben, Marosi és Tilly E. a nyolcaddöntőben kiesett.

Varsó, május 25—28. Nemzetközi kardcsapatverseny. 1. Magyarország, 2. Lengyelország, 3. Olaszország, 4. Franciaország, 5. Belgium, 6. Ausztria. Magyarország—Belgium 14:2 (Kárpáti, Kovács, Hámori 4—4, Szerencsés 2 gy.), Magyarország—Lengyelország 12:4 (Kárpáti 4, Kovács 3, Gerevich 3, Hámori 2), Magyarország—Olaszország 10:6 (Kárpáti 4, Kovács 3, Gerevich 2, Keresztes 1 gy., Narduzzi 2, Ferrari 2, Comini 1, Montorsi 1), Magyarország—Ausztria 12:4 (Keresztes 4, Hámori 4, Gerevich 3, Szerencsés 1 gy.), Magyarország—Franciaország 14:2 (Szerencsés, Kárpáti, Keresztes 4—4, Hámori 2 gy.).

Lugano május 26—29. Három nemzet párbajtőr csapatszerénye: 1. Olaszország, 2. Magyarország, 3. Svájc.

Olaszország—Magyarország 9:7 (Marosi, Sákovic, Rerrich 2—2, Berezsenyi 1 gy., illetve Pavesi 4, Marini 2, Trioli 2, Saccharo 1 gy.).

Magyarország—Svájc 13:3 (Sákovic 4, Marosi 4, Rerrich 2, Berezsenyi 2 gy.).

Lugano, május 29. Nemzetközi egyéni párbajtőrverseny 1. Rerrich 6 gy., 2. Evequoz (svájci), 3. Spielmann (svájci), 4. Marini (olasz), 5. Haewell (svájci).

VÍZILABDA

Bécs, május 29. Magyarország—Ausztria 7:4. (4:1). Vezette Wegghoffer (osztrák) Magyarország: Boros; Gyarmati, Zádor; Markovics, Bolvári, Martin, Kanizsa, csere: Mayer.

Bécs, május 30. Magyarország—Ausztria B. 13:0

A 7. számban közölt keresztrefejtés: A falusi dolgozók szpartakiádja. Teremsport. Atlétikai Béke Kupa csapatszerény. Orosháza. Atlétika. Ignatyev. A megfejtés közlő a következők nyertek könyvjutalmat (Rerrich—Tilly): A magyar vivás kézikönyve: Beke Róbert. Szeged, Klauzál tér 7. I. 9. Boros András határőr. Felsőcsatár. Határország. Pócs Vilmosné. Csolnok, Kosuth Lajos u. 24. Komárom m. A nyerményeket postán küldjük ki.

Július sporteseményeiből

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15				16			17			18		19	
20		21	22			23	24			25		26	27
28		29			30					31		32	
33			34	35								36	
37			38				39		40		41		42
43			44		45		46		47		48	49	50
51			52			53	54		55	56		57	
58	59	60			61	62		63					
64				65							66		
67				68			69			70			71
72				73			74		75			76	77
78				79			80		81			82	
83		84									85		86
87				88								89	

Vízszintes

1. A nyíl irányában folytatva: egyik sportágunk sikeres szereplése

- Hatol — ikerszava
- Fontos fém mássalhangzói
- Lónógató szó
- Igekötő
- Időt mér és mutat
- Fordított névelő
- Egyik sportágunkat értékes tapasztalatokkal gazdagította
- Fordítva mondja a számár
- Ekezetesen elnaspárol
- Híres gondolkodó volt
- Kiváló, magyar gyártmányú evőeszköz
- Kettő (ék. hiány)
- Ezek a versenyek igen népszerűek nálunk
- Nagyon régen spanyol „exkirályné” volt
- Szárny, latinul
- Részben elpacol!
- Király, olaszul
- Költői műfaj mássalhangzói
- Rendszerint térbe torkollik
- Napa párja
- Válogatott jobbösszekötőnk monogramja
- „De” szóval az elején — külföldi autómárka
- Pihenni, németül
- Eneklő szócska
- Helyéről elmozdítottam, nem hagytam ott
- Egyik barát országban nagy sikerrel épen most zajlott le (3. kockába kettősbetű)

- Arthur (két utolsó kocka felcserélve)
- Ismert bűvésznő
- Régi-régi nép magyar földön
- Már nem lány (2. kockába kettősbetű kettős mássalhangzó)
- Enekesek hangja
- Helyhatározó rag
- Ismert tréfaíró volt
- Egy — római számmal
- Felszólítás írói munkára
- Például a Fertő
- A szobába
- A közepén csereperg!
- Híres az üvege (felesleges ék)
- Kicsinyítő képző
- A rúdugrás világcsúcstartója
- Névelős olimpiai szervünk: röv.
- A VIT jelvénytípus szerző versenyek sok versenyszámban hoztak felszínre (két szó)
- Harag, latinul
- Lónak is van (első kockába két betű)
- Fiatal sportolóink jártak itt a múlt hónapban.

Függőleges

1. A legnépszerűbb sportág egyik szép díja (utolsó kockába két betű)

- Olasz labdarúgó csapat
- Közeleg, kissé röviden
- Visszafelé: női név
- Ilyen támadás is van
- Például a Sport és Testnevelés
- Névelő
- Határrag
- Nem csuknak
- Nagy fájdalom
- Sebet üt rajta
- Kiváló sakkozónk
- Indulatszó
- Színművésznő (y = i)
- Disznotoros leves
- Maró anyag
- A hatalom tulajdonosa nálunk
- Határanul kiles!
- Orvos, oroszul
- Kerekasztal mássalhangzói
- Idegen női név
- Gyilkoltad
- Erdőben is sok lehet
- Bányászok névelős munkahelye
- Rangjelzés
- Állítólag az első nő volt
- A helsinki olimpián a magyar csapat szálláshelye volt.
- Reggel-részlet!
- Idős bácsika
- Fél szaltó!
- Erről neveztek el régi szekeret
- Visszalövi az indító (3. kockába kettősbetű kettős mássalhangzó)
- Áll! — oroszul
- Múltidejű ige, tárgyvetben (a szellő és falevél, vagy a hátvéd és csatár párosításról eszünkbe juthat)
- Egy betű híján asztali teniszező bajnokunk
- Szálloda, olaszul
- Kalapanyag
- Kiná! —
- Bekukucskál, beles más szóval (középső betű hiányzik)
- Dunamenti város
- Ibsen színműve
- Ki kicsoda, angolul
- Tisztítási művelet mássalhangzói
- Német névelő
- Tantal vegyjele
- Morze-szócska
- Az első mássalhangzó Beküldendő a vízszintes 1., 21., 34., 58., 83. és 88., valamint a függőleges 1. sz. sorok megfejtése legkésőbb augusztus 12-éig.

A Diamond Scull, a Henley regatta egyes száma egyike a nagy evezős viadal legnépszerűbb versenyszámainak. A döntő. A lengyel Kocerka, akit a budapesti közönség is jól ismer, több, mint két hosszal győz S. C. Rand angol bajnok ellen.

Bulakov és Ivanov győzött a Henley regattán a kettes párevezős számban. A szovjet bajnokok a tiszteletdíjaik átvétele után lefutnak az elnöki emelvényről.

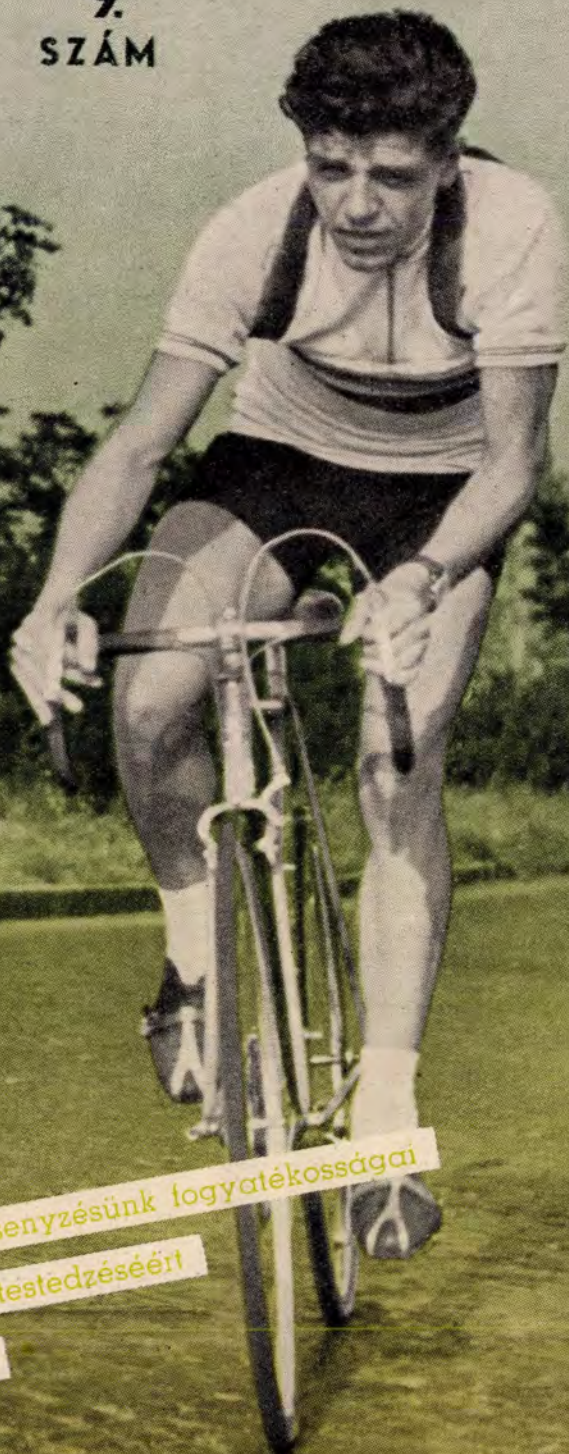
Országokon keresztül vezetett a váltó a varsói VIT-re. A román fiatalok Biharkeresztesen adták át a váltó művészi, faragott, békegalambbal díszített stafétabotját a magyar fiataloknak, akik Biharkeresztestől Budapesten keresztül Komáromig vitték, hogy ott a csehszlovák fiataloknak adják át.

SPORT és TESTNEVELÉS

1955 · SZEPTEMBER
VII. ÉVFOLYAM

9.
SZÁM

országúti kerékpáros versenyzésünk logyatekossági
minden úton a tömegek testedzéséért
európabajnoki feladatok

ÁRA:
3
FORINT

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata — Szerkeszti a szerkesztőbizottság — A kiadásért a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat igazgatója felel — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross tér 2. II. emelet, távbeszélő: 140-271 — Terjesztik: Budapesten a főposta hírlapterjesztő üzeme, vidéken a helvi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok — Előfizetés: a PKHI-ban, Budapest, V., József nádor tér 1., távbeszélő: 180-850 — Előfizetési díj félévre 18 forint, egész évre 36 forint — Csekkzámlaszám: 61.250 — A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelyisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest, VIII., Rákóczi út 57/a, távbeszélő: 143-471 és 143-468 — Megjelent: 5500 példányban

31311 - 689/2 — Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

A varsói út (H. L.)	1
Négy fontos sportág helyzete Szombathelyen (Bécs István)	2

SZERVEZÉSI KÉRDÉSEK

A falusi dolgozók IV. országos szpartakiádja (Lőrinczi Géza)	5
Például Szekszárd (Novák István)	8
Az ezidei szakszervezeti sportünnepélyek (Herbert István)	9
Például a Vasas (E. O.)	12
Sportcsoport = szervezeti forma, általános szakosztály = tartalom	13

MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK

Hogyan akadályozhatjuk meg országúti kerékpáros sportunk további hanyatlását (Molnár Géza)	14
A férfi kosárlabda válogatott csapat jövő feladatai (Eszéki Rezső)	17
Hogyan tanuljuk meg a malom-fellendülést (Sz. Z.)	19
A hasizom fejlesztésének fontossága az úszás szempontjából (Bárány István)	20

A SZOVJETUNIÓ TAPASZTALATAIBÓL

A szovjet sport napja (Tupy István)	21
---	----

ISKOLAI TESTNEVELÉS

A kisgyermekkor testnevelése (Barát Kata dr.)	23
Új tanév, új feladatok (Raffel Zoltán)	24
Fények és árnyak az általános iskolai szakfelügyelői jelentésekből	26
Egy régi magyar játék nyomában (Thékes László)	28

ADATOK ÉS EREDMÉNYEK

Csúcseredmények fejlődése	25
Tíz év alatt (K. L.)	28
A magyar sport nemzetközi eredményei 1955-ben	29

Címképünkön: Csomor (Bp. Honvéd)

A VARSÓI ÚT

Gazdag volt eseményekben ez a nyár. Gazdag volt szemmel látható történesekben és gazdag olyan nagy megmozdulásokban, amelyek nem az élet nagy színpadán zajlottak le, hanem mélyebben, bennünk.

A népek közeledését hozta meg ez a nyár. Lépést a megértés útján. Enyhülést a feszültségben. Feloldását annak az oktan és céltalan, értelmetlen és káros elkülönülésnek, amelyet tömören hidegháborúnak neveztek el.

A történelem könyvébe kívánkozó események éppen azért váltak jelentősekké, mert nemcsak külső események voltak, hanem belső átalakulások is. A hivatalos közeledést nyomon követte a belső feszültség feloldódása.

Nyomon követte? Talán inkább megelőzte, kierőszakolta. Éppen a népek békevágya és békeakarat, ez a belső tűz égeti fel a mesterséges válaszfalakat. Ez kényszerítette ki a külső eseményekben is megnyilvánult fordulatot.

Genfét csak időrendben követte Varsó. Az államfők találkozója csak látszólag előzte meg a világ ifjúságának találkozását.

Varsónak és minden eddigi varsóknak és VIT-eknek, béke-mozgalmaknak és baráti találkozóknak előbb kellett létrejönniök, hogy bekövetkezhesék Genf.

Előbb kellett jönniök a sportbeli eredményeknek is, világraszóló teljesítményeknek! Előbb jött is Botvinnik és társai mindent legázoló sikersorozata, előbb Csudina és Dumbadze, a magyar kard sikere és Rozeanu, Meskov és Székely Éva. Zatopek és Csukarin, előbb a szovjet olimpiai elsőség Helsinkiben és a 16 magyar győzelem ugyanott. A sport minden ágában, éppen úgy, mint a tudomány és a kultúra minden területén megnyilvánuló nagyszerű eredményesorozat a Volga—Don csatornától a Jang-Ce-Kiang erőművéig egyaránt megelőzte és előkészítette a kedvezőbb légkör kialakulását.

Ezeknek mind előbb kellett jönniök, s jöttek is, felkeltve a kapitalista országok fiatalságának a figyelmét és kíváncsiságát, — elismerését és megbecsülését.

Büszkén és boldogan állítjuk, hogy a sport, a sportbaráti találkozók sorozata, a nemzetközi sportérintkezés és a világ ifjúságának közeledése jelentősen hozzájárult a nagy fordulathoz, a hidegháború bukásához, amelynek gazdasági és politikai okait természetesen egy pillanatra sem akarjuk elvitatni.

A hatás azonban kölcsönös. Ha a népek béke-

vágya, a béketábor egyre növekvő, roppant ereje, s ennek keretében a sportoló ifjúság egymásratalálása elősegítette Genf sikerét, Genf sikere viszont a nemzetközi sportélet hatalmas fellendülésében is meg kell, hogy nyilvánuljon.

— Úgy érzem, — mondotta Adamczyk, a lengyelek nagyhírű rúdugróbajnoka —, a genfi értekezleten történtek elő fogják segíteni a sport további fejlődését is, a külföldi sportbarátainkkal való találkozásainkat, általában a népek közötti barátság elmélyítését.

— Messze van egymástól ausztrál hazám és Lengyelország — válaszolt az érzései felől érdeklődőknek Shirley Strickland, a gátfutó világrekordernő, aki tízezer kilométeres útat tett meg, hogy részt vehessen a VIT versenyeken —, mégis eljöttem, mert úgy érzem, itt a helyem. Ezeken a találkozókon megismerjük egymást, mi sportolók. Közlebb férközünk egymáshoz, szolgáljuk az emberi munkaközösség nagy eszméjét.

Egymás mellett haladva a varsói úton a világ ifjúsága, nagyszerű eredményekkel, egymást segítő versengéssel, megbecsüléssel és szeretettel bizonyítja a békés egymásmellett élésnek nemcsak lehetőségét, de tényét, igazságát, eredményességét is.

Négy fontos sportág helyzete Szombathelyen

Amikor Szombathelyre érkeztünk, már becsukták a hivatalok kapuit, de még nem tértek nyugovóra az emberek. Az utcákon nagy volt a sürgés-forgás. Vidáman sétáló tömeg leperte el a járdákat ezen a kellemes meleg nyári estén. Elvegyültünk az emberek között és magunkat átkoztuk, — csendesen, szolidan —, hogy nem az esti, hanem a reggeli vonattal utaztunk és egy napunk teljesen kárbaveszett.

1. Egy kerek óra a társadalmi munkások körében

A sportbarátok nem sajnálják szabadidejüket, ha kedvenc sportjuk ügyéről van szó.

Ahogy a magunk ügyes-bajos dolgairól beszélgetve jártunk a városban, egy takaros, rendezett térhez értünk. Innen a Hevesi Ákos utcába sétáltunk tovább. Már a térről észrevettük, hogy szemben velünk nagyon tekintélyes, szinte tiszteletet parancsoló épület áll. Az épület jobboldali részén néhány ablakból világosság szűrődött ki, bár még nem volt teljesen sötét. Közelebb érve láttuk, hogy a megyei Testnevelési és Sportbizottság helyisége vonta magára a figyelmünket. Belép-

tünk. A helyiségek zsúfolva emberekkel...

Hány fajta társadalmi szövetség lelkes aktíváival telt meg a sok-sok szoba? Nem számoltuk, de kétségtelen, hogy az MTSB hivatali helyiségei csak úgy visszhangzottak a hevesen vitatkozó sportbarátok verte zajtól. Akadt itt mindenféle ember: társadalmi szövetségi tag, sportkört vezető, versenyző, sportbarát, szurkoló — szóval olyanok, akikről röviden csak úgy szokás beszélni: a sport szerelmesei. S ebben a szóban valóban bennfoglaltatik mindaz, amiről egyébként órák hosszat lehetne csevegni. Találóbbr kifejezéssel nem érzékeltethetnénk Tauber János tevékenységét sem, aki jelenleg a társadalmi labdarúgó sportszövetség egyik vezetője, s egyben élő lexikonja a város sporttörténetének, — azon felül egyik hőse is, hiszen évtizedeken át maga is részese valamilyen formában az eleven, élő testkultúra megteremtésének...

Alig egy óra hosszat időztünk a lelkes társadalmi munkások körében. Megismerkedtünk Vajda Istvánnal, Szép Antallal és még számos nagyszerű sportemberrel. Beszélgettünk erről, arról, sok mindenről, az ő segítségükkel indultunk körbe a városban és ismerkedtünk né-

hány napon át Szombathely sportjának „rejtelveivel“...

2. A kerékpár „öshazájában“ két szakosztály

Az országban Szombathelyen alakult először kerékpáros kör — 1882-ben, a Savaria Bicycle Club. 1893-ban már szakújságot is indítottak, „Magyar Kerékpáros“ címmel.

A nyugati „periférián“ fekvő várost — Szombathelyt — nyugodtan nevezhetjük a magyar kerékpáros sport „öshazájának, hiszen itt bontogatták hazánkban szárnyaikat ennek a sportágnak első versenyzői. Hosszú időn át számtalan rajongója akadt itt ennek a — főleg akkor még — nehéz sportnak. Kerékpáros pályájuk is volt. Érthető okok miatt egyszer csak megszűnt a nagy érdeklődés. Egyre kevesebben versenyeztek. Pedig — mint általában a vidéki városokban — a lakosság nagy része használja itt is közlekedési eszköznök a kerékpárt. A gyermekeknek is kedvenc szórakozása a kerékpározás. Csak éppen versenyző akad kevés.

Bármilyen hihetetlenül is hangzik, a városnak több, mint 30 sportkörében mindössze két kerékpáros szakosztály működik — a Törekvés és a Kinizsi sportkörében. Magyarazatot ezerfélet lehet találni arra, hogy miért nincs több, de a tény akkor is tény marad: a sportkörök nem törődnek ezzel a sportággal, rendszerint kifelejtik a költségvetésből, inkább azokkal a sportágakkal törődnek, amelyeknek egyébként is nagy a vonzóereje, mint a labdarúgás, röplabda, asztalitenisz és a kosárlabda.

Mit tettek annak érdekében, hogy a helyzet megváltozzék?

— A megyei TSB úgy gondolta, hogy sokat lendítene a kerékpározás népszerűségén, ha önálló nagyszabású versenyt rendez, — mondotta Kiss József VTSB elnök. — Ennek érdekében ezidén újra kiírták a Dunántúli kerékpáros körversenyt. A verseny útvonalának jelentős része megyénken halad át és így módjában áll a kisebb falvak sportoló ifjúságának — ha csak rövid időre is — győ-

Mezei futóbajnokság Szombathelyen. A lányok csoportja a „gödör“-ben a Téglagyár melletti réten.

Szombathelyi lányok torna-bemutatója a Sz. Törekvés pályán.

Egyre népszerűbbekké válnak Szombathelyen a lovasversenyek.

nyörködni e sportág szépségében. Reméljük, hogy ezek a versenyek felkeltik az érdeklődést a kerékpározás iránt.

A sportszervezetek nincsenek egyedül ennek a sportágnak a népszerűsítésében. Az utóbbi időkben a DISZ is többet segít, mint az előzőek során. Különösen azoknak a sportágaknak a fejlesztésére törekszünk, amelyek honvédelmi szempontból a legfontosabbak, mint a kerékpár, úszás, atlétika és a torna.

3. Vándorzászlók, serlegek, az atlétika fejlesztéséért

A Szombathelyi VTSB nyerte a Szabad Ifjúság mezei futóversenyét, a DISZ II. kongresszusa tiszteletére kiírt mezei futóversenyét, a múlt évben a harminc város atlétikai béke postaversenyét...

Nehéz lenne még egy olyan várost találni, ahol az atlétika olyan tömegalappal rendelkezik, mint Szombathely. Bár „papíron“ csak 13 atlétikai szakosztály működik, tehát a sportköröknek több, mint felében „nincs“ atléta, mégis, amikor szóba került, hogy tömegversenyt kell rendezni e sportág népszerűsítésére, a Puskinpark napokon keresztül csak atlétáktól zajos. Így volt ez legutóbb is a DISZ II. kongresszusa tiszteletére rendezett mezei futóversenyen. Három napig „birtokolták“ a parkot a „lótásfutás“ kedvelői és összesen kétezerkétszázötvenkilencen fordultak meg a rajt és a cél között.

A legkomolyabb atléta szakosztály egyébként a Törekvés, a Dózsa, a Vörös Meteor és a Traktor sportkörben működik, nem számítva a középiskolákat és az MTH intézetet. A legjobb

bak közé tartozik az atlétika hődolói között Czvitkovics Anna, aki tagja a válogatott keretnek is, a 15 éves Farkas Erzs, aki korához képest „csillagnak“ számít, hiszen a magasugrásban máris I. osztályú szintet ér el, vagy Vida Marika, aki sokoldalú atléta tehetség — élete első 80 m-es gátfutóversenyén 14,2 másodperc alatt tette meg a távot, ugyanakkor a 400 m-es síkfutásban 63,3 másodperccel megyei ranglistavezető és 13 másodperccel 100 m-en a második. S hogy a férfiak se maradjanak ki a „listából“, említjük meg Szabó Gyula nevét, aki a diszkoszvetésben ért el I. osztályú szintet.

Gombás Istvánnal, — akit mivel állandóan sportügyekben futkos, „elnökhelyettesnek“ titulálnak, — beszélgettünk a további versenyekről.

— A szakszervezeti sportünnepélyeket és az őszi versenyévadot még jobban ki akarjuk aknázni az atlétika tömegsporttá tétele érdekében — mondotta. — Nem szeretnénk egyetlen vándorzászlót és serleget sem kiadni a kezünkől. Szinte nélkülözhetetlen ékességnek tekintjük ezeket a TSB helyiségében...

S mit művelnének, ha még több salakos atlétikai pálya lenne a városban? Mert az a négy, ami jelenleg rendelkezésre áll, — a Törekvés pálya, a Perint patak partján, a Vörös Lobogó pálya a Hunyadi utcában, a Dózsa pálya a VII. kerületben és a Törekvés-Postás pálya a Gyöngyös patak partján — bizony egy-egy nagyobb atlétikai „ünnepnapon“ már

szűknek bizonyul. A leleményes szombathelyiek bizonyosan rövidesen orvosolják bajukat...

4. A sport alapja nem „alap...“

A Törekvés-Postás tornász felszerelése nincs kihasználva. Kevés a tornaterem.

Azt mondják, hogy minden sportmozgás alapelemei megtalálhatók a tornában. Nem véletlen, hogy keresve sem találunk olyan sportágat, amely valamilyen összefüggésben ne lenne a tornával. Ha másként nem, hát bemelegítés és levezetés közben gimnasztikáznak a versenyzők. Sajnos, mégis az a helyzet számtalan helyen, — Szombathelyen is —, hogy a „minden sport alapja lényegében nem alap“, mert fehér holló számba megy az olyan sportkör, ahol szívvel-lélekkel foglalkoznak a torna ügyével. A városban mindössze kilenc szakosztály működik, ezeknek is többsége az iskolákban. Ha nem lenne Jakab Tiborné testnevelő, a népszerű „Cica-néni“, talán még így sem állnának...

Okot keresünk. Azt mindig lehet találni. Az egyik oka a torna „pangásának“ a tornatermek hiánya. Ez különösen a hideg, hűvös időszakban érezteti káros hatását. A másik ok, hogy kevés a felszerelés és ami rendelkezésre áll, az sincs kellőképpen kihasználva. A Törekvés-Postás sportkörnek például szép körülbelül 20 000 forint értékű felszerelés van a birtokában, ám tornaszakosztálya nincs. Mások viszont szerhiánnyal küszködnek. Valahogy összhangba kellene hozni a városon belül

az „enyém-tied“ véleményeket. Az lenne a helyes, ha ez nem jelentene problémát, hanem mindenről úgy beszélne, mint ami „a miénk“. Akkor könnyebben tudnák végrehajtani a tornasport fejlesztése terén reájuk háruló komoly feladatokat. Az első lépést a helyzet rendezésében a városi TSB-nek kell megtennie. S ehhez a joga is megvan, sőt kötelessége is. Bizonyos, hogy ha erre már előbb gondolnak, nemcsak 18 csapatuk vett volna részt az alapfokú bajnokságban, hanem sokkal több, hiszen a 60 000 lakósú városban könnyen és bőven lehetne még újabb híveket szerezni a tornának...

5. Kevesen úsznak, bár sokan „lubickolnak“

Tanulj meg úszni „mozgalom“ — 120 résztvevővel.

Nos, ha már sorba vettük a „kiemelt“ sportágakat, ne maradjon el az úszás sem. Fontos és szép sportág. Sokan szeretik Szombathelyen, csakhat nem éppen úgy, mint kellene. A városban mindössze öt úszószakosztály működik, mintegy 105—110 versenyzővel és ehhez még hozzájön egy vízilabda csapat is. Hát ez bizony nem sok, akárhogy csűrjük-csavarjuk is a dolgot. Különösen azért látjuk kevésnek, mert az úszni nem tudók, vagy alig tudó vízbarát „lubickolók“ száma igen tekintélyes. Ezért nem fogadható el az a mentség, hogy kevés az uszoda, kevés a víz, ho-

gyan legyen hát úszóélet?! Próbálkoztak a „Tanulj meg úszni mozgalom“-mal, de csak 120 résztvevőt sikerült összeverbuválni. Ez olyan kevés, hogy akár melyik Békés megyei falu — ahol van uszoda — lepipálja a sportjáról is híres Szombathelyet.

6. A + 1 és a — 3

Egy kis számolás és némi következtetés.

A négy „kiemelt“ sportágon most már végigmentünk. Tárnyilagosan megállapíthatjuk, hogy a plusz-oldalra csak egy sportág, az atlétika kerül, a mínusz oldalon foglal viszont helyet a kerékpár, az úszás és a torna. A kerékpáros sport fejlesztése terén még az sem jelent túl sokat — bár eredmény —, hogy a postaversenyben a negyedik helyet szerezték meg az országban. Szombathelyet ennek a sportágnak elbírálásakor „drákói szigorral“ kell számításba venni, mivel régi kerékpáros kultúra szülőföldje.

Kétségtelen, hogy a városi TSB, a tőle telhetőt megtette, amit az atlétikában elért eredmény is mutat. De hát bizony sokszor magukra hagyták a város legfelsőbb sportvezetőit a sportkörök, a DISZ szervezetek.

7. 1753 versenyen 29 727 induló

Egyik verseny a másikat éri.

Nem lenne teljes a kép a város sportjáról, ha csak négy sportágról beszélne. A sportban járatos emberek jól ismer-

rik a szombathelyi versenyzőket, játékosokat. A Törekvés labdarúgó csapata az NB I-ben küzd a bajnoki pontokért, a Vasutas kosárlabdázók sem ismeretlenek az OB mérkőzésekről, sem a női, sem a férfi bajnokságban, Borsics István háromszoros, Nagy Gyula kétszeres ifjúsági ökölvívó bajnok, a tekézők négy csapattal is képviselik a várost az Országos béke kupában és így tovább.

Tehát sokoldalú a sportvékenység a városban. Ezt bemutatja egy kis statisztika is. Egy év alatt 1753 versenyt rendeztek, s ezen 29 727 versenyző indult el. Ez verseny- és résztvevőcsúcs a város történetében.

8. Vas megyei „nemzeti“ sportokról

A legnépszerűbb sport a röplabda, asztalitenisz és a labdarúgás.

Azt mondják, hogy Vas megyében a „nemzeti sport“ az asztalitenisz és a röplabda. Igaz ez? Ha csak Vas megye „fővárosát“ nézzük, bizony itt is a labdarúgás javára billen a mérleg. Bár nem olyan sokkal, mint általában az ország többi részén. Íme bizonyíték: a labdarúgó szakosztályok száma 19, a röplabdáé 16, az asztalitenisé 15. Ha azonban a minősítéseket vizsgáljuk, akkor a „foci“ lejjebb csúszik, mert röplabdában 30, a tekében 18, a kosárlabdában 15, a labdarúgásban pedig 13 I. osztályút találunk. A röplabda és az asztalitenisz örvendetes térfoglalása azonban aligha kárpótol bennünket az úszás, a torna és a kerékpározás hanyatlásáért.

*

Szombathely városának, mint már említettük mintegy 60 000 lakója van. Ebből a különböző sportkörökben valamivel többen mint 6000-en tevékenykednek, tehát a város lakosságának alig 10 százaléka. A sportkörü tagok közül pontosan 1979 a nő. Ez még elfogadható szám volna. Viszont csak mintegy 2100-an tagjai az ifjúsági szövetségnek. Most amikor egyre gyakrabban esik szó arról, hogy az ifjúság sportolása még mindig nem megfelelő, s igyekezünk minél több sportolót bekapcsolni az ifjúsági szövetségbe, nem árt felhívni a figyelmet arra, hogy a sportkörü vezetők és a DISZ vezetők fordítsanak nagyobb gondot kapcsolataik kiépítésére.

Bécs István

Felvonulnak a sportolók a Puskin parkban a szombathelyi Traktorosnapra, a Traktor sportünnepélyére.

Szervezési kérdések

A falusi dolgozók IV. országos szpartakiádja A KÖZSÉGI VERSENYEK TAPASZTALATAI

Majdnem kéthónapos nemes vetélkedés után befejeződtek a falusi dolgozók IV. országos szpartakiádjának községi versenyei. Ez a versenysorozat már hagyományossá vált és ez évben is, az egyéb versenyekkel együtt, a falu fő tömegversenye volt. A versenyek sikeres lebonyolításához három előző szpartakiád tapasztalatait használták fel az OTSB, a TSB-k, a DISZ-bizottságok, a községi sportkörök, valamint a DISZ-szervezetek.

Az elmúlt években sokat vitáztak az indulók személye, főleg a diákok részvétele felől. Ezért a versenykiírás a diákokat kirekesztette az ez évi versenyekből. Azt kívántuk elérni, hogy minél több parasztfiatal kapcsolódjék be a versenyésbe. Ez azt jelentette, hogy a TSB-kre és DISZ-szervezetekre nagyobb feladat hárult. A parasztfiatalok tízezreit kellett bevonni. A községi sportkörökkel és a még elég nagy érintetlen területtel, a sportkörrel nem rendelkező falvakkal kellett foglalkozni és innen kellett szervezni a szpartakiád indulóit.

*

Feladatunk ellátásához a mozgósító munka különböző módszereit vettük igénybe. Munkánkat elősegítették az országos lapok egyrésztének, elsősorban a Népsportnak és a Szabad Ifjúságnak mozgósító cikkei. A Szabad Föld ez évben ünnepli megindulásának 10 éves évfordulóját. Ez alkalomból védnökséget vállalt a versenyek felett. Állandóan foglalkozik a szpartakiáddal és értékes díjakat ajánlott fel az országos döntő legjobb versenyzőinek. Írtak a szpartakiádról az országos társadalmi sportszövetségek híradói és segítette a mozgósító munkát a Magyar Rádió is.

A megyei TSB-k, DISZ bizottságok és egyéb szervek a szpartakiáddal kapcsolatosan széleskörű munkát végeztek. Elkészítették a megyei versenykiírásokat. Létrehozták a megyei rendezőbizottságokat. Bizottsági üléseken, valamint a járási TSB elnökökkel és DISZ-titkárokkal értekezleten tárgyalták meg a feladatokat.

A megyei és járási tanácsok is bekapcsolódtak az előkészítő munkába. A Komárom megyei, a balassagyarmati járási tanács és még számos tanács végrehajtó bizottsága körlevélben kérte fel a községi tanácsokat a szpartakiád helyi versenyeinek támogatására. A társadalmi sportszövetségek tagjai elősegítették a felkészülést, megindították az agitációs és propaganda munkát. Ez nemcsak az OTSB-től kiküldött falragaszok, oktatóablak és útmutatók kiadásából, továbbításából állott, hanem több helyen egyéni elgondolásokat is felhasználtak. Zala megyében az MTSB és a megyei DISZ bizottság közösen mozgósító falragaszt készített és eljuttatta a községekbe. A megyei és járási TSB-k sporthíradói s a Zala megyei TSB külön szpartakiád-híradója rendszeresen méltatták a szpartakiád versenyek jelentőségét, s közölték az eredményeket. Elősegítették a mozgósító munkát valamennyi megyében a megyei lapok felhívásai, cikkei. Különösen kitűnt a „Zala“, amely május 2-i számában vezércikkben foglalkozott a falusi szpartakiáddal. Több megyei lap, többek között a „Vihar-sarok Népe“, „Fejérmegyei Néplap“ május 1-i számában foglalkozott a versenyekkel. A „Vas-megyei Néplap“, „Dunántúli Napló“ a mozgósító cikkeken kívül módszertani cikkeket közölt és eredményeket is közölt a községi versenyekről.

A „Hajdu-Biharmegyei Néplap“ a heti műsorban előzőleg tájékoztatta olvasóit a községi versenyek helyéről és időpontjáról. Somogy megyében felhasználták az elmúlt évben a szpartakiádról készített „Szpartakiád Somogyban“ c. filmet is a mozgósításhoz.

A szpartakiád előkészületei a megyék nagy részében már a téli időszakban megkezdődtek. A falusi téli program keretében Hajdu és Szolnok megyében az 1954. évi szpartakiád országos döntőin részt vett versenyzőket beszámoltatták élményeiről. Egyes köz-

ségekben már ekkor megkezdték a felkészülést a tornaversenyekre.

*

Május 1. ünnepségeinek keretében indultak meg a községi szpartakiád ezévi versenyei. Ez a megindulás nem történt általánosan, mert a versenyek egy részét csak június hónapban rendezték meg. Heves megyében több járásban csak június 12-én került sor az első fordulókra. Nagyon lemaradtak Békés megyében is. A késői kezdést sokan a hűvös, esős időjárással magyarázták, valóban az ok kényeskedés volt. Azt vallották egyes vezetők, hogy majd a járási labdarúgó bajnokság befejezése után rendezik meg a községi döntőt. Az ilyen helyeken azután az utolsó napokban kellett kapkodni és nem is járhatott kellő sikerrel a verseny.

A községi döntők zöme júniusban zajlott le. Sok községben a versengés a falu ünnepévé vált. Versenyzőként, vagy nézőként részt vett rajta a falu apraja, nagyja. A községi versenyeket nagyrészt gondosan készítették elő. Nagylócon előzőleg taggyűlésen tárgyalták meg a feladatokat, a verseny napján a népi zenekar hangjára vonultak fel a sportolók. Zalaszentgyörgyön a DISZ szervezte meg a községi versenyt és a DISZ titkár vezetésével a falun végigvonulva mentek ki a fiatalok a pályára.

Kéthelyen a sportkör és a DISZ szervezet lelkes vezetősége versenyre hívta a marcali járás valamennyi községét a szpartakiád sikere érdekében. Ez a lelkesedés szinte az egész országra jellemzővé vált és azt eredményezte, hogy az elmúlt évi számbeli eredményeket túlszárnyaltuk. Sok olyan községben is megrendezték ezidén a községi versenyeket, ahol eddig még nem tartottak szpartakiádot. Az elmúlt évvel (1200 község 50 000 induló) szemben ez évben 1416 községben 70.564 indulót mutathatunk ki.

Lajosmizsén 480, közöttük 147 nő, az azóta már termelészövetkezeti községgé alakult Kengyelen

327, köztük 138 nő. Nyiresaholyn 275, közöttük 132 nő, Jász-árokszálláson 283, köztük 131 nő, Szendrőn 268, Tiszabőn 278 versenyző állt rajthoz a községi döntőn.

Négy megyét kivéve a megyékben megnőtt az indulók száma. Borsod és Pest megyében kétszeresére, Heves, Zala, Bács-Kiskun megyében másfélszeresére nőtt az indulók száma. A női résztvevők száma főleg Borsod, Pest és Komárom megyében emelkedett nagy mértékben. Az egyébként fejlődő Fejér, Szolnok, Somogy és Zala megyében viszont csökkent a női indulók arányszáma az összes indulóhoz viszonyítva. A legnagyobb mérvű visszaesés Csongrád megyében következett be. Itt az indulók száma az elmúlt évi indulók számának 77,1%-ára, a női indulók száma pedig 56,6%-ára esett vissza.

*

Legtöbben az atlétikai számokban indultak s ezen belül mind a nők, mind a férfiak körében a legnépszerűbb versenyszámnak a gránátvetés bizonyult. Az atlétikai számok közül a férfiakat a 400 m-es, a nőket az 500 m-es síkfutás vonzotta legkevésbé.

Az atlétikai számok után a röplabdázás volt a legnépszerűbb sportág. Ősényben a röplabda községi döntőn 5 férfi és 2 női csapat indult.

Viszonylag kevesen indultak a kerékpár és torna számokban. Annak ellenére, hogy ez évben a tornafelkészülés nagyobb idő állt rendelkezésre, mégis több járásban egyáltalán nem hoztak létre tornacsapatot. Fejér megye 6 járásából csak 1-ben akadt tor-

nacsapat, Baranya megyében, ahol egyébként fejlett a tornaélet, csak 2 női és 2 férfi csapat készült fel a községi döntőkre. A Szombathelyi járás 24 községében rendeztek községi döntőt s nem hoztak létre egy községben sem tornacsapatot. Nem hoztak össze tornacsapatot többek között az egri, aszódi, soproni járásokban sem. Tornaversenyeken a nők létszáma túlhaladta a férfiakét: (a résztvevő tornászok 52,6%-a nő volt.) Mi az oka annak, hogy olyan kevés tornacsapatot szerveztek meg? Az, hogy télen kevés helyen van lehetőség edzésre, mert kevés a tornaterem, azonkívül a községek nagyrésztében nincs ugrószekrény, kevés a tornához értő szakember, a TSB-k, DISZ-szervezetek és sportkört vezetőik nem végeznek kellő szervező munkát, a már létrehozott csapatok foglalkoztatása, a szpartakiád versenyek után nincs biztosítva, nincsenek számukra versenyek, ezért a csapatok szétesnek.

Kerékpározásban annak ellenére, hogy a kerékpár falun a fő közlekedési eszköz, az indulók számát tekintve a helyzet nem kielégítő. Főleg kevesen vettek részt a női kerékpáros versenyeken. Tolna megye 6 járásából 4 járásban egyáltalán nem volt kerékpáros induló. A Zalaszentgróti járásban 17 községi döntőn nem jelentkezett egy női kerékpáros sem. A kemecsei, bicskei, aszódi, csongrádi, sarkadi járásokban a férfi kerékpáros versenyeket sem rendezték meg. Az elmúlt évben Szolnok megyei női versenyző nyerte az országos döntőn a kerékpározást. Úgy látszik a Szolnok megyei lányok ez évben nem törnek ilyen babérokra, mert 3 járás községeiben nem

rendeztek női kerékpáros versenyt.

Az indulók számának növekedése csak egy-két számban járt együtt a minőségi fejlődéssel is. Hajdu megyében előkészítő községi versenyeket rendeztek, több községben rendszeres edzéseket szerveztek, — nagyrészt azonban a községi versenyekre a felkészítést elhanyagolták. Sok sportoló érezte a felkészítés hiányát, ezért önállóan, egyedül végezte edzéseit.

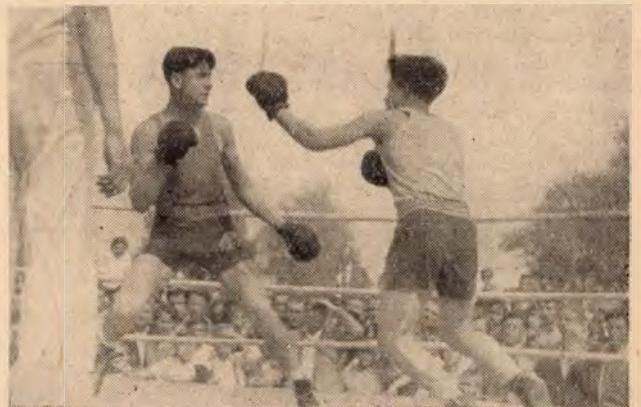
A községi versenyek nagyrészt versenyóra hiányában a futószámok időeredményeit nem tudták megállapítani. A mért idők sem adnak kellő támpontot, mert a futóversenyek nagyrészt göröngyös labdarúgópályán, vagy egyéb helyen kijelölt területen zajlott le. A dobó és ugró számokban jobbak a mérési lehetőségek, így az eredmények valószínűbbek. Általában gránátvetésben és súlylökésben értek el a versenyzők viszonylag jó eredményeket. Az egyéb számokban az eddigi szpartakiádok legjobb eredményeinek túlszárnyalásáról, vagy megközelítéséről nincs tudomásunk.

Ezévi szpartakiádunk községi döntőinek több hibája volt. Több helyen a megyei és járási rendezőbizottság nem fejtett ki kellő tevékenységet, nem tervszerűen végezték a munkát, kiszálásaik sok esetben alkalomszerűek voltak. Ebből következően a községi döntőket késve kezdték, ezért összezsúfolták s a községek 75 százalékában csak egy fordulóban rendezték meg.

Megnőtt a női résztvevők száma, de a nők részvételével még-

Iffjúsági nap Keszthelyen. A június 19-i sportünnepélyen sokszáz keszthelyi és környékbeli sportoló vett részt. A versenyzők felvonulása.

A Keszthelyi Traktor és a Szombathelyi Törekvés versenyzői sportkörök közötti ökölvívó mérkőzést vívtak a keszthelyi sportünnepély keretében

sem lehetünk elégedettek. Azért nem, mert a növekedés nem tartott lépést az összindulók számának növekedésével. A nők elmúlt évi 18,6%-os arányával szemben ez évben az összrészvevőknek csak 16,6%-a volt nő. A paksi és tamási járásban egyetlen községben sem akadt női induló. Egyes sport és DISZ-szervek gyenge munkáját bizonyítja, hogy Parádon 125, Piliscsabán 111, Tengelicen 103 induló között nem akadt női versenyző. Néhány helyen a versenykiírással ellentétben 16 évnél fiatalabbakat és diákokat is indítottak és megengedték, hogy egyes versenyzők ne

csak két, hanem több számban is induljanak.

Mindezek ellenére mégis elmondhatjuk, hogy a szpartakiád községi versenyei sikerültek, elősegítették a falusi sportmunka fellendítését. Sok helyen a versenyszervezés és mozgósítás közben elmélyült a DISZ és a sportszervek kapcsolata. A községi pártszervezetek és tanácsok figyelme is a sportmunka felé irányult. A szervezés során új sportkörök, sportsoportok alakultak, pl. Mezősason megalakult a Boldog Jövő tsz sportköre és első ténykedése a szpartakiád verseny megrendezése volt.

Új sportvezetők tűntek ki, mint pl. Masányi Marót alsónánai testnevelő, aki lelkes munkával segítette elő falujában a sportélet megindítását.

*

Helyes volt a diákok kirekesztése a versenyekből. Ezáltal több parasztfiatal kapcsolódott be. Végül sok helyen a községi szpartakiád döntők megadták az alapot a további munkához és azok, akik nem jutottak a járási döntőkre, továbbra is sportolnak, részt vettek a VIT jelvénytulajdonos versenyein.

Lőrinczi Géza

ÚTBAN A VILÁGCSÚCS FELÉ

A Törekvés úszói megindulnak a medence felé, ahol Székely Éva az új világcúcsot úszta. Balról jobbra: Sebő Ági, Gyenge Vali, Kliment, Littome-ritzký Mária, Sárosi Imre edző, Kárpáti Vera, Székely Éva és Garai Márta.

1955. július 13-án a Törekvés SE Budapest, Szönyi úti sporttelepének 25 méteres medencéjében 5:40,8 mp-re javította a 400 méteres vegyes úzás világcúcsát. A táv (100 m pillangó, hát, mell, gyors) eddigi magyar csúcseredményei:

SZÉKELY ÉVA

6:10,6 Székely Éva 1953. ápr. 8.
5:50,4 Székely Éva 1953. ápr. 10. (világcúcs).
5:40,8 Székely Éva 1955. július 13. (világcúcs).

(Részidők: 1:17,3, 1:31,2, 1:30,5, 1:21,8.)

Székely Éva 1953-ban elért világcúcsát a hollandi Kok Mary 1955-ben javította meg 5:47,3 mp-re. Ezt az eredményt adta át most a múltnak és hódította vissza világcúcsát Székely Éva.

PÉLDAUL SZEKSZÁRD...

A szekszárdi járásban 1953-ban nagyot fejlődött a falusi sportmozgalom. Ma már komoly hagyományai vannak. A téli idényben évek óta megrendezik a téli versenyeket, az év többi részében is biztosítják a rendszeres sportfoglalkozást a falusi fiatalok részére. Különösen jelentős a falusi szpartakiád versenyei. Évről-évre mind több helyen rendezték meg a versenyeket és a résztvevők száma is emelkedett. 1953 tavaszán csak két helységben rendeztek szpartakiádot, 1954-ben már 18 községben 1071 résztvevővel bonyolították le a helyi döntőket mind a négy sportágban. A mennyiségi fejlődés minőségi javulást is eredményezett, számottevő eredmények születtek. A megyei válogatott 70 százalékát a szekszárdi járás adta.

Ezek az eredmények kötelezték a járási TSB-t, hogy az idén is kellő alaposítással foglalkozzék a falusi szpartakiád versenysorozatával. A tél folyamán is megrendezték a téli versenyeket atlétikában, röplabdában, tornában. A legjobb falusi kerékpárosok a megyei ifjúsági válogatott keret téli edzésein vettek részt.

Márciusban megalakítottuk a járási szpartakiád szervező bizottságot. Ebbe bekapcsoltuk az érdekelt társadalmi szövetségeket, amelyek megkezdtek a sportkörök, sportszportok látogatását, segítségét. Bizottsági ülésen ismertettük a szpartakiád versenysorozatát, és a járási bizottság tagjait is bevontuk a szpartakiád előkészítésébe. Különösen nagy segítséget adott Molnár József járási okt. oszt. vezető, aki a községekben mozgósította a pedagógusokat a helyi versenyek szervezésébe és lebonyolításába. A járási DISZ bizottságon az alapszervi titkárok részére ismertettük a helyi versenyeket.

A helyi döntők első fordulói május elsején kezdődtek. A járás területén elsőnek az alsónánai sportszportot rendezte meg a szpartakiádot, azután a

sióagárdi, tengelici falusi sportkör. Azok a sportkörök, sportszportok jártak el helyesen, amelyek május első felében megrendezték a versenyeket, mert a későbbi hetekben a mostoha időjárás gátolta a munkát. Végeredményben 23 helyen rendezték meg a helyi versenyeket 2-3 fordulóban, amelyeken 1193 induló vett részt, ebből 289 nő. A sportágankénti megoszlás: atlétika: 790 fő, röplabda: 286, kerékpár: 129. Atlétikában a 790 induló-

A tornász lányok is nagy sikerrel szerepeltek

ból 186 nő. A helyi versenyek eredményei közül néhány egészen jó: a Faddi FSK versenyzője, Nagy József 2:50-et futott 1000 m-en, az öcsényi Kupusz Júlia és a cserenci Nemes Piroska (a tavalyi országos harmadik helyezett) 47 m-en felül dobott gránátal.

A helyi röplabda döntők általában jól sikerültek, összesen 47 csapat vett részt a küzdelmekben. Öcsényben sikerültek legjobban a röplabda versenyek, ahol hét csapat küzdött a továbbjutásért.

Az elmúlt évekhez viszonyítva hatalmas fejlődés mutatkozik kerékpárban. 129-en indultak a helyi döntőkön. Ez a mennyiségi gyarapodás minőségi fejlődést eredményezett: többben teljesítették a 20 km-es távon 40 percen belül.

A sportkörök közül a legjobb munkát a helyi versenyek megszervezésében a tengelici FSK végezte. 103 sportoló vett rész a helyi

döntőkön. Sióagárdon 71, Öcsényben 74 volt az indulók száma. A sportszportok közül az alsónánai jár az élen. 68 fő vett részt a három fordulóban lebonyolított versenyeken.

A sikerek annak köszönhetőek, hogy a szervező munkákat időben megkezdtek. Több helységben előkészítő versenyeket rendeztek, mint például Öcsényben. Ez eredményezte a minőségileg jobb teljesítményeket. Voltak olyan sportszportok, ame-

tanácselnök is elindult a szpartakiádon. Nyirati István a győztes röplabdacsapat tagja, Tösmagi súlylökésben győzött. A járási tanács VB sportszeretete közismert: az öcsényi FSK részére 5000 Ft értékben vásároltak felszerelést, a DISZ II. kongresszusa alkalmából 7000 Ft-ot biztosítottak a sportszportok felszerelésének kiegészítésére.

A szpartakiádok megrendezését segítette elő a társadalmi munka is. Röplabda pályát hat helységben építettek társadalmi munkával, az atlétikai versenyek lebonyolításához 5 helyen készítettek ugrópályát társadalmi munkában. Könnyen előállítható atlétikai felszerelések is készültek több helyen: magasugrómércek, gránátok stb. Az öntevékeny társadalmi munka jelentékeny részt biztosított az eredményekben.

A szpartakiádok sikere jórésztben a társadalmi szövetségeknek köszönhető. Az atlétikai szövetségben Novák József, a labdajátékok szövetségében Kilián György és Árpási Ferenc végzett elismerésre méltó munkát. Mindezek együttesen eredményezték a helyi döntők sikerét.

A helyi döntők eredményei mellett szólnunk kell a hiányosságokról is. A legnagyobb lemaradás tornában mutatkozik: mindössze egy helységben rendezték meg a helyi versenyt. Véleményünk szerint nehéz a falusi sportolók számára a tornaanyag elszajátítása. A másik nehézségünk: kevés falvainkban a megfelelő szakember, aki megtanítsa a sportolókat a gyakorlat anyagára. Komoly hiányossága falusi sportmunkánk az is, hogy kevés számban sikerült a nőket bekapcsolni a sportolásba. Az összes résztvevőknek csak 20 százaléka a nő. Ez a hiányosság megmutatja legsürgősebb feladatainkat: a női dolgozókat nagyobb számban kell bevonni a sportmunkába.

Novák István
JTSB elnök

Az ezidei szakszervezeti sportünnepélyek jó és rossz oldalai

Szakszervezeti sportünnepélyek megrendezésére hozott határozatot 1954. március 24-én a SZOT Titkársága. Ennek alapján a szakszervezetek elnökségei a sportegyesületek elnökségével egyetértésben minden év augusztus 20-ig megrendezik a szakmákhoz tartozó dolgozók sportünnepélyeit.

Már a tavalyi első évben olyan sikereket értünk el az így megrendezett szakszervezeti sportünnepélyek során, amilyenekre hazánkban addig még nem volt példa. Több mint 150.000 dolgozó vett részt a megrendezett versenyeken. Azoknak a száma pedig, akik a sportünnepélyek során szórakozási lehetőséget nyertek, meghaladta a félmilliót.

Ebben az évben még fokozottabb sikerről beszélhetünk, amit nagyrészt annak köszönhetünk, hogy figyelembevettük a tavalyi elkövetett hibákat, a kiíráson kezdve a lebonyolításig.

Sajnos egy kissé ezidén is megkértünk a sportünnepélyek kiírásával. A szakszervezetekben megalkult szakszervezeti sportünnepélyt szervező bizottságok munkája vontatottan indult. Nem készültek el időben a szükséges írásos anyagok a közép-szervek, üzemek számára. Ennek az lett a következménye, hogy az üzemekben csak későn kezdődhetett meg a munka. Május közepén indult meg az *üzemi sportünnepélyek* sorozata. Növelte a nehézséget a kedvezőtlen, esős tavaszi időjárás is. A kezdeti vontatott szervezés után azonban tömegesen rendez-

ték meg üzemeinkben a sportünnepélyeket és, mint tapasztaltuk, ebben az évben már igen sok vállalatban, üzemben, úgy tekintették a szakszervezeti sportünnepélyt, mint az üzem dolgozóinak hagyományos kultur- és sportünnepét.

Így például a *Vendéglátó és Közért* vállalatokban, ahol az idén már körülbelül 40 sportcsoport versengett egymással az *elsőségért*, a sportünnepély egész napja pedig valóban a vállalat dolgozóinak majális-szerű ünnepe volt. A dolgozók családtagjaikkal vonultak ki a sporttelepre és sporttal, szórakozással töltötték együtt egy vidám napot.

A szakszervezeti sportünnepélyek elért eredményeinek számszerű értékelése még folyik. Azt azonban máris meg lehet állapítani, hogy komoly lépést tettünk előre a sport tömegesítése és a színvonal-emelése útján.

Magukban a *MEDOSZ-hoz* tartozó *mezőgazdasági egységekben* több, mint 27 ezren vettek részt a sportünnepély versenyekben. Ha figyelembe vesszük, hogy a kiírás értelmében olyan sportolók, akik II. osztályú, vagy ennél magasabb minősítéssel rendelkeztek, nem vehettek részt, lemérhető az eredmény. Igen figyelemreméltó, hogy körülbelül 13.000 azoknak a száma, akik atlétikai számokban indultak el, csak ebben az egy szakmában. Ezek csaknem mindannyian parasztfiatalok és többségükben először vettek részt atlétikai versenyen.

Nagymértékben segítettek a sportünnepélyek a Traktor Sportegyesület, de minden sportegyesület szervezeti megerősödését is. A környei állami gazdaságban pl. hosszú ideig sikertelenül igyekeztek a sportkört létrehozni. Most a pártszervezet, DISZ-szervezet, üzemi bizottság és a gépállomás vezetőinek közös munkáját siker koronázta. Jól sikerült szakszervezeti sportünnepélyt rendeztek, amelynek során körülbelül 600-an versenyeztek az elsőségért, a nézők száma pedig mintegy 1200-ra volt tehető. E rendezvény nemcsak az állami gazdaság, de Környe község egész lakossága számára biztosított egésznapos, vidám szórakozást, sokak számára sportolási lehetőséget.

A sportünnepély után megalkult a sportkör, amelynek keretein belül alkalma nyílik mind az állami gazdaság, mind a község fiatalságának a rendszeres sportolásra. De nemcsak Környén, máshol is találhatunk hasonló példákat.

Az elmúlt évi 500 ezres összlétszámmal szemben az idén csak a mezőgazdasági üzemek sportünnepélyeinek során körülbelül 120 ezren nyertek szórakozási lehetőséget. Gyakran rendeztek lepényevést, cseréptörést, zsákbafutást. Ezek a dolgozók gyermekei számára nyújtottak vidám szórakozást.

A megrendezett versenyek színvonalja is jelentős mértékben emelkedett. A MEDOSZ sportünnepélye során pl. 295-en ifjúsági,

A kereskedelmi és pénzügyi dolgozók felvonulása az országos sportünnepélyen

1075-en III. osztályú és 92-en II. osztályú minősítést szereztek.

Hasonlóan eredményes munka folyt a Kereskedelmi és Pénzügyi Dolgozók Szakszervezetének sportünnepélyein is. Itt mintegy 20.260 fő vett részt a megrendezett versenyeken, a nézők száma pedig mintegy 65 ezerre tehető. A szakmához tartozó üzemek, vállalatok egész sora rendezett igen jól sikerült szakszervezeti sportünnepélyt. Vásárosnaményban például több mint négyszázan vettek részt a sportünnepély versenyében. Igen nagyszabású volt a kisteleki földműves szövetkezet által rendezett sportünnepély is, itt az indulók száma meghaladta a 200 főt. A délelőtt folyamán bonyolították le az atlétika, röplabda és kerékpár selejtező versenyeket. Délután mintegy 2000 néző jelenlétében indultak meg a versenyszámok döntői, amelyeket kultúrműsor és különféle bemutatók színesítettek, köztük motorkerékpár ügyességi verseny, ökölvívó, birkózó, vívó bemutatók. Igen sok helyen, pl. Békésen a sportünnepélyt összekötötték a VIT jelvénytulajdonos versenyekkel. Jól sikerült a kaposvári kereskedelmi és pénzügyi intézmények sportünnepélye is. Itt az indulók száma elérte a 300 főt. Külön ki kell emelni, hogy ezen a helyen igen jól szervezték meg a kerékpárversenyt is, amelyben 34 versenyző vett részt. A délutáni látványos felvonuláson komoly sikert arattak az egyes vállalatok sportolói és táncsoportjai.

Az egésznapos sport- és kultúrműsort közel 5000 főnyi közönség nézte végig.

Voltak természetesen olyan sportünnepélyek is, amelyek nem érték el a kívánt sikert. Mint pl. Székesfehérvárott. Nagykánizsán, Siófokon. Sztálinvárosban. Ennek oka elsősorban a gyenge szervezőmunka volt. Sem az üzemi bizottságok, sem a sportkörök elnökségei nem fordítottak elég gondot a sportünnepély megszerzésére.

Az élelmezési dolgozók sportünnepélyei hasonlóan azt mutatják, hogy komoly előrehaladás

történt az elmúlt évi sportünnepélyekhez viszonyítva. Itt 3800 fővel többen vettek részt a versenyeken, mint az elmúlt évben. Több helyen olyan üzemekben is rendeztek sportünnepélyt, ahol nincs működő sportkör. Így például a kiskúnhalasi Barnevál üzemben, amelynek ennek ellenére a férfi röplabda csapata, teljesen kezdő játékosokkal, egészen az országos döntőig jutott el.

A minőségi fejlődést itt az is mutatja, hogy akadt olyan versenyző, aki az országos döntők során I. osztályú minősítést szerzett.

A szakszervezetek és sportegyesületek által megrendezett területi döntőkön helyenként már egészen jó színvonalú versenyek folytak. Itt már azért folyt a versengés, hogy kik vehetnek részt majd az országos döntőkön, az egész szakma ünnepein. Az idén már láthattuk, hogy a szakszervezeti sportünnepélyek országos döntői az egyes szakmáknak valóban hagyományos ünnepeivé válnak. A Kereskedelmi és Pénzügyi dolgozók Szakszervezetének sportünnepélye híven tükrözte ezt. Közel 800-an vettek részt a versenyeken és a különféle bemutatókon, a rendezvény színvonalja pedig valóságos vidám vásár volt. A jól sikerült esti kultúrműsor után sokan állapították meg a dolgozók közül, hogy igen jól érezték magukat és szívesen vesznek részt mások is a szakszervezet sportünnepélyeken.

Kétségtelen azonban, hogy ez idén is szép számmal akadtak hi-

A budapesti vendéglátóipari dolgozók ötletes felvonulása a június 21-én tartott szakszervezeti sportünnepségen

bák, amelyek gátolták az eredményes munkát. A hibákról elsősorban azt kell megállapítanunk, hogy — bár erre a veszélyre felhívtuk a figyelmet — mégis *túlnyomóan a tavalyi sportünnepélyeken elkövetett hibák ismétlődtek meg.*

Mégis azt mondhatjuk, hogy az üzemi bizottságok egyre jobban segítik a sportünnepélyek megrendezését. Nagy javulás tapasztalható például a diósgyőri és győri vasas üzemek üzemi bizottságaiban, amelyek eddig a sportünnepélyt szervező bizottságok létrehozásánál tovább nem jutottak. Most egyre több segítséget adnak e munkához. Ez nagyrészt annak a következménye, hogy a *szakszervezeti területi bizottságok számonkérlik az üzemi bizottságok ezirányú munkáját* és felelősségrevonják elkövetett mulasztásaiért. Ennek ellenére még mindig sok azoknak a szakszervezeti szerveknek a száma, amelyek nem foglalkoznak kielégítően a szakszervezeti sportünnepélyek kérdésével, illetve a dolgozók bevonásával a sportolásba.

Előfordult olyan eset, hogy az ellenőrző munka során több helyen, pl. a Chinoinban, a Kartonlemezgyárban, a Székesfehérvári Alumíniumhengerműben, Ajkai Tímföldgyárban, Almásfüzitői Ásványolajnál stb. az üzemi bizottsági elnök íróasztalának fiókjából szedték elő a szakszervezeti sportünnepélyre vonatkozó teljes írásos anyagot.

A múltban a *DISZ-szervezetek*

Köröndi Márta győz a Kinizsi SE országos sportünnepélyén az 500 méteres női síkfutásban, 1:24,8 mp-es idővel

nem vettek részt a sportünnepélyek szervezésében, a fiatalok mozgósításában. Bár ezen a téren ma is komoly hibák tapasztalhatók, azt azonban elmondhatjuk, hogy *jó úton haladunk.* Biztató jelnek vehetjük, hogy pl. a Magyar Pamutiparban, a Kender és Jutagárban közös programot dolgoztak ki a szervező bizottságok a DISZ-bizottsággal. Ennek eredményeként a *dolgozó fiatalok 60%-át kapcsolták be a sportünnepély versenyeibe.* A Goldberger-gyárban pl. a sportünnepély atlétikai versenyeit teljes egészében az üzemi DISZ-szervezet bonyolította le. Ezek igen biztató

jelek a jövőt illetően. Mutatkoztak persze ezen a téren rossz példák is. Ilyent mutatott a Hazai Fésűsfonó, Pamuttexil, Lőrinci Fonó, Simontörnyai Bőrgyár stb.

Ebben az évben a szakszervezeti sportünnepélyek szervezésének egyik legdőntőbb hibája az volt, hogy a *területi szerveknél létrehozott sportünnepélyt szervező bizottságok* az eddigi gyakorlatához hasonlóan *igen gyakran látták el feladatukat.* Ennek következtében az országos és az üzemi szervező bizottságok között nem volt megfelelő összekötő szerv, amely mind szervezeti, mind szakmai téren kellő segítséget nyújtott volna a sportünnepélyek üzemi versenyeinek megrendezéséhez. Az ellenőrzés sem bizonyult ezért kelégitőnek.

Sok elkövetett hibát megelőzhetek volna, ha a területi szervek feladatuk magaslatán állanak. Ezért a jövőben ezek szervezésére még nagyobb gondot kell fordítani.

*

Akad tehát még szép számban javítani való a szakszervezeti sportünnepélyekkel kapcsolatos munkában. Elmondhatjuk azonban, hogy a hibák ellenére nagy lépést tettünk előre a versenyszorozat megrendezésével a sport tömegesítése terén. Jelentős volt azoknak a száma is, akiknek ez szórakozást jelentett. Újra beigazolódott, hogy a tömegrendezvényeknek e formája kielégíti a dolgozókat és alkalmas arra, hogy ezek során tovább növeljük eredményeinket.

Herbert István

Munkás-sporttalálkozás Budapesten

A volt Munkás Testédző Egyesület vezetőinek és tagjainak kezdeményezésére az OTSB nemrég határozatot hozott:

Megszervezik a régi munkás sportvezetők és sportolók, valamint a jelenlegi sportvezetők, kiváló és érdemes sportolók első találkozóját.

A valószínűleg novemberben sorra kerülő találkozó műsorában kiemelkedő helyet foglal el a sportkiállítás, amelyen különböző dokumentációs anyagokban — képekben, írásban és újságcikkekben — ismertetik a régi munkás sportolók életét és eredményeit. A kiállítás ezenkívül bemutatja a felszabadult magyar sport állomásait, sikereit is.

A kiállítás anyagát több vidéki városba, így Szegedre, Miskolcra, Debrecenbe, Győre, Szolnokra és Pécsre is elviszik.

A találkozót sportünnepély egészíti

ki, amelyen felelevenítik a régi dísz-tornákat és különböző gúlagyakorlatokat.

A munkás sporttalálkozáson az MTE-n kívül a Vasas, a Kompaktor, az EMTK, a Tipográfia és a többi régi munkás sportegyesület vezetői és tagjai is résztvesznek.

FELHÍVÁS!

Kérjük azokat a munkássportolókat, akiknek birtokában a munkássport mozgalomra vonatkozó dokumentumok, adatok, fényképek vannak, tájékoztassák ezekről az OTSB (V., Rosenberg házaspár u. 1.) agit. prop. osztályát.

Az alkalmas anyagot kiválasztják és róluk a rendezendő munkássport kiállítás céljára másolatokat készítenek, illetve, amennyiben tulajdonosaik kölcsönadják azokat, az eredeti dokumentumokat állítják ki.

PÉLDÁUL A VASAS...

„A sportünnepély célja a testnevelés és a termelőmunka kapcsolatának kidomborítása, lehetőség biztosítása az üzemi fiatal-ság szervezett bekapcsolódásának a sportba, a testnevelés és sport egészségfejlesztő és nevelő hatásának megismertetése a vasipari dolgozók újabb tömegeivel és alkalom biztosítása arra, hogy a dolgozók és családtagjaik az üzemen kívül kollektív szórakozzanak, sportoljanak...” — olvasta hangosan Konarik elvtárs, a sportkör elnöke a Vasas-Kohász Szakszervezet sportünnepélyének kiírását.

Hárman ültek a MÁVAG üzemi bizottságának szobájában. Az ÜB elnök, a DISZ titkár és a sportkör elnöke: a sportélet, a fiatal-ság és az üzem összes dolgozóinak felelős vezetői. Azért jöttek össze, hogy egy olyan sportünnepélyt rendezzenek, amely az egész üzem számára felejtethetetlen lesz.

Az elhatározást tett követte. Május elsején már megkezdődött az üzemrészek, a sportszervezetek közötti verseny. Nemcsak az előírt számokban, hanem még labdarúgásban és tekében is összemérték tudásukat a gyár dolgozói, hogy elnyerjék a „legjobb sport-csoport” címet és a sportkör elnöksége által kitűzött vándordíjat is.

És eljött a nagy nap. Június 26. Gyönyörű, napsütéses, igazi nyári vasárnap-pal lepte meg a sportünnepség résztvevőit. Reggel 9 órakor a MÁVAG fúvószenekarának hangjaira a zászlódíszbe öltözött Kőbányai úti pályán felvonult az ünnepség 515 sportolója, köztük Kántor Kálmán, a Disz-titkár is, hogy személyes részvételével mutasson példát a DISZ-tagoknak.

Az ünnepség csak a késő esti órákban ért véget, mivel a sportversenyek és bemutatók után nagyszabású kultúrumszórakoztatta a több, mint 2500 dolgozót és családtagjait.

Ezekben a hetekben nemcsak a MÁVAG rendezte meg sportünnepségét. Budapesten másik 60 vasas üzem, országos viszonylatban összesen 110 üzemi

sportkör sorakoztatott fel több, mint 30 000 dolgozót, és ezek majdnem 40 százaléka olyan volt, aki eddig még nem sportolt rendszeresen.

A rendezésben nemcsak a MÁVAG nyújtott kiválót. A kis létszámú Salgótarjáni Erőmű sportünnepélyén az üzemi dolgozók 75 százaléka vett részt s a nézők száma 250 volt, több, mint az üzem dolgozóinak száma. Hasonlóan jó volt a szervezés a budapesti Tűzálló és a Klement Gottwald Villamosági gyárban. A legszebb sportünnepélyt a budapesti Ikarusz gyár rendezte. 900 versenyző egységesen vonult fel sportöltözékben a gyártól a sporttelep felé. A versenyzőkön kívül 2600 üzemi dolgozó és családtag vett részt az ünnepségen, ahol úttörő lányok kedveskedtek csokorral a sportolóknak.

„Vörös Csepel” vasasai, az RM sportünnepélyén is kitétek magukért. Mintegy két és félezer résztvevővel rendezték meg sportversenyüket.

A sportköri első két helyezett vívta ki magának a jogot a területi versenyen való részvételre. A vasasok 9 területi versenyé közül a győri sikerült legjobban. Komoly eredménynek számít, hogy bár a szegedi kerülethez tartozó sportköröknek nincs atlétikai szakosztályuk, mégis többszázan vettek részt az atlétikai számokban.

Az üzemi, majd a területi sportversenyek után a vasas üzemek legjobbjai, mintegy ötszázán gyűltek össze augusztus 7-én a Népligetben, hogy a Vasas-Kohász Szakszervezeti Sportünnepélyen eldöntsék, ki a legkiválóbb a kiválóak között.

Vidáman lobogtak a piros és kék zászlók, amikor a sportinduló hangjára felvonultak a résztvevők.

„A munkás sportünnepélyek megrendezésében mindig a vasasok jártak az élen!

Küzdjeteleg legjobbjaitól a sportkörök szerint vasas szívvel, vasas lendülettel! — mondotta megnyitó beszédében Pellek Gizella, a szakszervezet titkára.

A Himnusz hangjai után pedig elkezdődtek a küzdelmek. A hatalmas területen előszlottak a versenyzők, sőt még az Üllői országútra is jutott belőlük. A kerékpárosok indultak itt a 30 kilométeres távra. Itt a budapesti vasasok diadalmasok voltak. Az első helyen Fitos (Budapest), a második Varga (Budapest) végzett egyaránt 53,10 perces idővel. A lányok is ilyen késhegyre menő küzdelmet vívtak, s habár pályabírói tevédecsből ők is 30 kilométert hajtottak, végig bírták az iramot s az elsőnek befutó Tóth Mária (Diósgyőr) 1:04,10 ideje sok férfi versenyző idejénél volt jobb. De nemcsak Tóth Mária szerzett dicsőséget a diósgyőri vasasoknak. Illés Tibor, a 100 méteres férfi síkfutásban szakította át elsőnek a célszalagot igen figyelemre méltó idővel (11,2). A férfi röplabda küzdelmek is diósgyőri győzelmek hoztak. Úgy látszik a diósgyőri vasasok így akarták kiköszörülni azt a csorbát, amit az üzemi sportünnepély hanyag megrendezése okozott otthon Diósgyőrön.

Az egyik legnépszerűbb atlétikai versenyágban, a gyaloglásban is kemény küzdelmet láthatott a közönség. Az ötkilométeres gyaloglást a salgótarjáni Lőrincz Vilmos nyerte 25:49,4-es idővel, megelőzve a csepeliek reménységét, Szőgi Zoltánt. A fiatal-ság ünnepe volt az egész nap, bár nem hiányoztak az idősebbek sem. Varga Gyula, a MÁVAG 49 éves (!) géplakatos példaképe hetedik helyen végzett a gyaloglásban.

— Bizony nem vagyok már mai gyerek, — mondotta a MÁVAG-osok népszerű Gyula bácsija, — de nem tudok sportolni nélkül meglenni. Még 1926-ban kezdtem sportolni, Kelen Jancsival együtt. 1949-ben igen súlyos operáción estem át és bizony az orvosok azt mondták: „na, Gyula bácsi, maga sem sportolhat többet”. De a vasasokat nem olyan fából gyúrták, hogy meghátráljanak. Én sem törődtem bele, hogy többé ne húzzam fel a szöges cipőt. Lassan, fokozato-

san elkezdtem az edzéseket s most már idáig is eljutottam. Igaz, hogy csak hetedik lettem, de még elég fiatalnak érzem magam, s úgy érzem, jövőre is itt leszek a salakon.

A lelkesedés, a hagyományos „vasas szív” mindenhol megmutatkozott. A női röplabdásoknál például a döntőben negyedik helyet elért Dinamó csapata alig három hónapja alakult s máris szép sikereket ért el. A csapat leglelkesebb tagja, Lakatos Mária esztergályos csak egy hónapja röplabdázik. Először nem akart sportolni s csak barátától, meg a DISZ fiatalok unszolására kezdett el játszani. Belekóstolt a sportba, s úgy megszerette a röplabdát, hogy az edzéseken ő az első és ő hagyja el utoljára a pályát. A csapat többi tagja is igen lelkes röplabdázó. Soha sem hiányzik az edzésről egyetlen játékos sem.

A női röplabda versenyt a téglási lányok nyerték, akik alacsony termetük hátrányát ruganyossággal és lelkesedéssel pótolták. Örömtől kipirult arccal álltak fel győzelmük után az emelvényre, hogy az első helyért járó díszes jutalmat átvegyék. Lesz majd öröm odahaza az üzemben. A téglási ifi lányok itt is kitétek magukért.

A vidéki lányok általában minden sportágban kiváló eredménnyel szerepeltek. A pesti vasasok közül inkább a fiúk vágják ki a rezet, a nők bizony nem! A női kerékpár versenyeknél például egyetlen pesti résztvevője sem akadt. A röplabda versenyen is indokolatlanul távol maradt az egyébként részvételi jogot nyert Audion, Tűzálló és Emag női csapata.

A jólsikerült sportünnepély a késő délutáni órákig tartott. A kötelező versenyszámok mellett a „kiegészítő” sportműsor is méltó volt az ünnepélyhez.

A Vasas-Kohász szakszervezet 1955. évi sportünnepélye, az ország legjobbjainak vasasainak sportseregszemléje jól sikerült. A résztvevők kitétek magukért viselkedésben, eredményben egyaránt...

E. O.

Sportcsoport = szervezeti forma

Általános szakosztály = tartalom

1952. június 26-án határozatot hozott az OTSB. Ebben a határozatban kimondta, hogy fel kell állítani az általános szakosztályokat, mégpedig a szakszervezeti sportegyesületekben 50—50-et, a közületiekben 10—10-et, a községi sportkörök közül 160-ban, a középiskolai sportkörök közül 160-ban, összesen tehát 410 általános szakosztályt, ezen felül pedig minden újonnan megalakuló sportkörben. Megjelölte az általános szakosztály célját is:

1. a még nem sportoló ifjak és felnőttek bekapcsolása a rendszeres sportolásba,

2. rendszeres sportolást biztosítani azok számára, akik nem kívánnak versenyszerűen sportolni,

3. az állandó utánpótlás biztosítása.

Az OTSB egyhetes bentlakásos tanfolyamon mindjárt ki is képezett általános szakosztályi vezetőket. Hamarosan megérkezett az első jelentés: a Csepeli Vasas, a Vörös Lobogó, Fésűsfonó és az Északi Járműjavító megalakította általános szakosztályát... (Lásd: Sport és Testnevelés 1952. novemberi szám. Mi az általános szakosztály és hogyan működik?)

Egy év múlva, 1953 nyarán a SZOT titkársága — az OTSB elnökségével egyetértésben — határozatot hozott, amelynek értelmében a szakszervezeti sportegyesületekben fokozatosan be kell vezetni a sportcsoportok rendszerét.

A sportcsoportok elsőrendű célja az, hogy az eddig nem sportoló dolgozók jelentős részét megnyerje a sportolás számára. Sportcsoportot minden műhelyben, osztályon és mezőgazdasági egységben lehet alakítani, ahol önálló szakszervezeti szerv (műhely, osztálybizottság) működik. (Lásd: Sport és Testnevelés, 1953. október — A sportcsoportok és városi választmányok megszervezéséről és feladatairól.)

1954-ben a SZOT is, az OTSB is az általános szakosztályok megalakítását és működtetését szorgalmazta, holott — különösen a szakszervezeti sportolók és sportvezetők körében — a sportcsoportok felállításának terve vált népszerűvé és kézenfekvővé.

1955 májusában azután a SZOT testnevelési és sportosztálya módszertani útmutatót készített az

általános szakosztályok létrehozására és munkájuk megszervezésére. A sportcsoportok és az általános szakosztályok közötti viszonyt, a közöttük levő különbséget és a határokat pedig egyre kevésbé látták tisztán a sportkörök munkatársai.

Mi hát a helyzet?

Kétségtelen, hogy mindkettőnek egy a célja: a tömegek bekapcsolása a sportéletbe és a rendszeres testedzésbe.

Tulajdonképpen azt mondhatjuk, hogy a sportcsoport — szervezeti forma. Az általános szakosztály pedig tartalom.

Ha tehát a sportcsoport teljesítette feladatát és bevonta a dolgozókat a maga körébe, illetve a sportéletbe, akkor ez a szervezet a további munkáját, mint általános szakosztály végzi. Az általános szakosztály tehát szervezési forma tekintetében — sportcsoport.

A sportköri elnökök azt emlegetik, hogy meghaladja anyagi erejüket és minden egyéb lehetőségüket az, hogy a sportcsoportokon kívül még egy általános szakosztályt is felállítsanak. De hiszen erre nincs is szükség, mert a jól működő sportcsoport már kész általános szakosztály. Csak gyengíti a sportcsoportokat, ha egy-egy üzemben mellettük még külön általános szakosztályt is felállítanak. Sok helyütt azonban nem működik sem sportcsoport, sem általános szakosztály, s a feladatkörüket nincs szerv, amely ellátná. Más lapra tartozik, hogy azért az ilyen sportkörök költségvetésében is szinte mindenütt hatalmas összegek szerepelnek „általános szakosztály költségei” címen. Persze a végeredményben gazdátlan összeg rendszerint — a labdarúgó szakosztályok anyagi tartalmát alkotja: magyarul a pénzt a futballistákra költik el.

Ahol van általános szakosztály, rendszerint teljesen helytelen elképzeléssel és formában jött létre. Azt csinálták ugyanis a sportkörök, hogy a gyengén működő, kislétszámú különböző szakosztályokat összevonták és kinevezték általános szakosztálynak. Bennük aztán néhány régi sportoló folytatta addigi sporttevékenységét. Nem történt meg tehát a sportba még be nem kapcsoltak elemei kiképzése, valamint a sportolást csak egészségügyi, testedzési célból folytató dolgozók foglalkoz-

tatása sem. Holott ez az a két fő feladat, amelyet az általános szakosztályok ellátni hivatottak.

Az általános szakosztályban épp úgy, mint a sportcsoportban, nem egy sportág üzésével foglalkoznak, hanem az évszakoknak megfelelően gondoskodnak a dolgozók foglalkoztatásáról. Biztosítanak a tagoknak fürdőjegyeket, kiviszik őket közös strandkirándulásra, természetjáró túrákat szerveznek, családtagjaikkal együtt könnyed szórakoztató sportolásba fogják őket. Ha van, a vállalat üdülőjében együtt mennek ki, egy kis asztali tenisz, evezés, úszkálás, egy kis röplabda, vagy kézilabda játék, egy kis teke, egy kis kosárlabdadobálás szerepel a nap műsorán, meg néhány számból álló kísérlet a VIT jelvénytulajdonos verseny szükséges pontszámainak megszerzésére.

Télen a szánkó- és síkirándulások lépnek előtérbe, valamint a sakk, azután a könnyű alapfokú torna, felnőtt, ifjú, gyerek, női csoportokra bontva.

Igy működik a jó — kicsoda? ...Általános szakosztály, vagy sportcsoport? Amíg a szervezés a döntő feladat, sportcsoport. Ha sportcsoport alakítására nincs ok és mód, általános szakosztály. Nem a név a fontos, hanem az, hogy legyen olyan szervezet, amely a dolgozók bekapcsolását elvégzi és legyen olyan alakulat, amely a foglalkoztatást helyesen irányítja. Az sem baj, ha csak az egyik van, az sem baj, ha a kettő — ugyanaz. Csak legyen, ami biztosítja a tömegek sportoltatását.

Semmi esetre se tekintsek a sportcsoportok szervezői és az általános szakosztályok edzői elsődleges feladatuknak a versenyszabályok felerősítését, az utánpótlás kitermelését. Ha a jelentkezők közül valaki az általános kereteken túlemelkedik, természetesen boldogan oktassák tovább, míg a központi szakosztályokba való felvételre alkalmassá nem válik, s akkor bocsássák szárnyaira. De a főcél a dolgozók minél nagyobb tömegeinek bevonása, felüdülésük, felfrissítésük, szórakoztató testedzésük biztosítása.

Ha azután valami szép sportünnepély, felvonulás, vagy tornaünnepély szerepel a sportkör, a sportegyesület tervében, akkor az

általános szakosztályok feladat-köre kibővíti. Fel kell készítsék erre a tagjaikat. Ezeken nem a gyakorlatok nehézségi foka a fontos, hanem az egyöntetűség. Az általános szakosztályok edzőire, vezetőire tehát különösen szép feladat vár, — a kollektív sportolás, a kollektív sportteljesítmény sikeres előkészítése.

Ezek szerint a nagy kérdés — sportcsoporthoz csinálunk-e, vagy általános szakosztályt és hogyan működjenek össze ez a kettő, mi közöttük a határvonal — tulajdonképpen nem is kérdés már!

Mégis Herbert Istvánnak, a SZOT munkatársának előadása nyomán a könnyebb eligazodás kedvéért nagy általánosságban háromféle típusú sportkört különböztetünk meg sportcsoporthoz és általános szakosztály szempontjából:

a) kisüzemek, kislétszámú hivatalok sportköreinek, vagy sport-

csoporthoz foglalkoztatási formája megfelel az általános szakosztály foglalkoztatási tervének.

b) középüzemekben, vagy nagyobb létszámú hivatali sportkörökben, ahol már szakosztályok is működnek, de sportcsoporthoz alakítására nincs szükség, vagy mód, — feltétlenül hozzunk létre általános szakosztályt.

c) nagyüzemi, vagy területi összevont sportkörökben feltétlenül szükséges a sportcsoporthoz megalakítása, amelyek lényegében az általános szakosztály jellegével működjenek. Az általános szakosztályok működésére a SZOT májusi „Útmutató”-ja megadja az irányvonalat.

Ez a vázolt felépítési rendszer az egyes szakszervezetek, illetve sportegyesületek jellegének megfelelően módosulhat. Hogy az addig nem sportolók helyes bekapcsolása, helyes irányítása biztosítható legyen, fontos volna, hogy

az általános szakosztályok olyan edzőkkel rendelkezzenek, akik sokoldalúak, minden sporthoz értenek. Elsősorban tehát a testnevelési főiskola végzett növendékei, testnevelő tanárok jöhetnek számításába. Ma már a legtöbb sportkörben az a helyzet, hogy a tömegek kiszorulnak a szakosztályokból. Ezek az általános szakosztályokban találják meg helyüket, mérsékelt intenzitású sportolásuk lehetőségét. Az általános szakosztályok munkáját tehát szinte maga a sportélet szabja meg, s az élet szabja meg azt is, hogy sportcsoporthoz szervezzünk-e, amely betölti az általános szakosztály feladatkörét, vagy mellőzzük a sportcsoporthoz rendszerét és a versenyszakosztályok mellé csak általános szakosztályt állítsunk-e fel.

A forma változhat, — a lényeg nem. A lényeg: a tömegsport megteremtése.

Módszertani kérdések

Hogyan akadályozhatjuk meg országúti kerékpáros sportunk további hanyatlását

Az eredmények, a statisztika és más közvetett és közvetlen bizonyítékok országúti kerékpársportunk kétségtelen visszafejlődéséről szólnak. Mit tegyünk a hanyatlás megakadályozására?

Előljáróban beszélni kellene arról, hogy a magyar országúti sport fundamentuma „homokra épült”. De ezzel a kérdéssel előző számainkban már behatóan foglalkoztunk. Itt csupán még egyszer megállapítjuk, hogy azért nincs és nem is lehet tömege, mert —

1. nincs megfelelő számú, korszerű, közhasználatú kerékpárunk, amely olcsó áron, esetleg részletfizetés ellenében a legkisebb faluban is beszerezhető lenne,

2. a fővárosban ezenkívül azért is visszafejlődik a kerékpáros közlekedés, mert a hatóságok a főútvonalokról eltiltották a biciklizőket. Márpedig ha nincs életerős kerékpáros közlekedés, visszafejlődik, elsovsad a sport is.

— A nyugati országok csecsemői előbb tanulnak meg kerékpározni, s csak azután járnak — hangoztatja egy tréfás holland

szólásmondás. Ezzel szemben a múlt kisértő árnyékaként nálunk még mindig terjed az a balga hiedelem, hogy a kerékpározás egészségtelen, mert összeszorítja a tüdőt, meggörnyesíti a hátat, és: nem is „illendő” dolog.

*

A fentiek előrebocsátásával nézzük most már kifejezetten az országúti versenyzésünk ügyét.

A „támadójellegű” versenyzési modorra felépített edzésrendszer a korszerű. Általánosan elfogadták a világon. Magyarországi bevezetése sok gondot és keserűséget okozott az állami edzőnek, — de az utóbbi hónapokban megtört az ellenkezés, s a versenyzők és az edzők ma már meggyőződéssel hirdetik a támadó harcmód fölényét a védekező lesipuskás taktikával szemben.

Elvileg tehát kitisztult a látóhatár. A gyakorlatban azonban a hibák egész bányáját lehet még feltárni.

Melyek ezek?

A szervezet harmónikus felépítését mind a versenyző, mind az edző még mindig elhanyagolható

semmisségként kezeli. Országúti versenyzőink zömének felsőteste kiműveletlen, az elsőtesthez viszonyítva satnya, a tüdő vitális kapacitásának mértéke néha megdöbbentően csekély. A versenyzés és edzés során történő helyes légzés, élelmezés és italfelvétel a legtöbb esetben a versenyző egyéni problémája marad. Az ülés, a hajtás technikája gyakorta ijeszítően kezdetleges.

A sokoldalúságra törekvés nagyrészt elméleti síkon mozog ma is. Az antagonista izomzat nincs kihasználva, a bemelegítés a legtöbb esetben csak kerékpáron történik.

Az edzők zöme régi, kiváló versenyző. Abban a korszakban érték el sikereiket, amikor hősi áldozatvállalás volt kerékpárversenyzőnek lenni. A szájuktól vonták meg a falatot, hogy filléres keresetükből kerékpárt, szingót, s gyakran még a mezt is megvásárolhassák maguknak. Rossz, sáros-gödörös, vagy poros utakon kezdetleges gépekkel, — amelyek még nem ismerték az áttételváltót, — csaptak össze ezek a „por-

felhőlovagok“ hétről-hétre. Hogy kellőképpen felkészülhessenek, *hajnali három órakor keltek, s akkor keményen, kiadósan edzetek.* Ezután jött a napi nehéz munka, s harc a megélhetésért. Mikor pedig ledolgozták a maguk sokszor tízórás munkaidejét, újra nyeregbe ültek, hogy most már a pályán szerezzenek állóképességük mellé gyorsaságot és megugrási készséget is.

Ösztönösen segítő tanítómesterek útmutatása nélkül a főváros körüli legnehezebb terepeket választották készülődéseikre: a balassagyarmati Katalin szakaszt, a budai hegyvidéket, stb., stb.

Ezek a versenyzők (Karaki, Nótás, Éles, Vida László, Vida Tibor, Orczán, Pelvássy, Györffy, Velvárt, Jálics, Istenes, Mazák, — és ki tudná őket mind felsorolni) *országúti képzettségük mellett kimagasló képességű pályaversenyzők is voltak.*

Ezzel az örökséggel váltak e sportszeretükben példamutató veteránok az új kerékpáros versenyzők nevelőivé.

Ezek az új edzők, — miután elsajátították az új módszereket és a nevelés nehéz mesterségét, nekiláttak, hogy új tehetségeket hozzanak felszínre és kiműveljék azokat.

Azonban mindjárt a kezdet kezdetén súlyos hibába estek. A kezük alá került kerékpáros újoncokat magukon, a múltjukon keresztül ítelték meg. Ez lényegbeli tévedés volt. *Elfelejtették, hogy a felszabadulás után a sportolók teljesen más életkörülmények közé jutottak.* Elfeledkeztek, hogy ezeknek a fiataloknak nem kellett szinte gyermekkoruktól kezdve fagyban és sárban pendlizni, kifutóskodni, vagy éhbéért nehéz testi munkát végezni.

A régi nemzedéket ez a mérhetetlenül megterhelő testi munka eleinte szörnyen kifárasztotta, de aztán lassanként ellenállóvá, szívóssá, állóképessé tette! A legkiadósabb természetes kiegészítő sportággá vált a napi kétszeri, kerékpáron végzett edzés mellett.

A jobb életkörülmények közé került fiatal sportolótól ettől a kényeszerű megterheléstől mentes maradt. *Am ahelyett, hogy ezt a munkával szerzett keménységet, állóképességet és teherbírást a kiegészítő sportágak rendszeres bevezetésével és üzésével ellensúlyozta volna, ezt a kínálkozó lehetőséget csak ímmel-ámmal, meggyőződés nélkül végezte.* Az edzők nem mérték fel eddigi kel-

lőképpen azt a lényeges különbséget, ami a régi és az új kerékpáros nemzedék életbeosztása között adódott. *Ennek következtében ezek a fiatalok kényelmesekké, puhákká, erőtlenné váltak, s képtelenek voltak megfelelni annak a megterhelésnek, amit a korszerű edzés módszerek előírnak.*

Schillerwein nagy fölénnyel nyeri az ezévi „Vasasok a bányászokért“ versenyt.

A fentiek igazolására vegyünk egy gyakorlati példát:

A nemzetközi Béke-versenyen, a NDK körüli tornán kimagasló magyar sikerek születtek. Kik voltak a sikerek hősei? Vida Tibor, Ötvös, Nótás, Kucsera, Bartusek, — zömmel tehát még a felszabadulást megelőző évek keserű kenyerén felnövő veterán versenyzők. *Ezeknek teljesítménye, km-átlaga, robbantókészsége, hajrája, támadószelleme semmivel sem volt hitványabb, mint a mai új nemzedéké, azoké, akik számára az állam minden módon lehetővé teszi a sportolást, akiket támogat és elősegíti a fejlődésüket.*

A régi nemzedék tagjai tehát (a mai edzők) vitathatatlanul rosszabb körülmények között lényegesen jobb eredményeket értek el, mint a mai fiatalok. Vagy talán más a hanyatlás oka? Talán az új nemzedék tehetsége fogyatékos? Itt határozottan ellent kell mondanunk!

Az ok a fent elmondottak alapján világos: *a kisebb egyéni megterhelés, és a mindenoldalú-*

ságra való törekvés hiánya okozta a hanyatlást, amelyhez legfeljebb a sorozatos sikertelenség okozta kishitűség járul.

A másik ok, ami szerintünk a fejlődés elé mesterséges gátat épít, *a versenynaptár felépítésének célszerűtlensége.* Ismételjük: a veteránok rossz utakon, kezdetleges gépekkel, félkilós szingókkal, nagyrészt sokkal nehezebb terepeken versenyeztek, mint a mai fiatalok, akik kitűnő gépeiken úgyszólván mindig „biliárdasztal“ simaságú országúton csapnak össze, s a legtöbb esetben 150—200 km után *a hajrában döntik el az elsőseget.* Azt állítjuk, hogy a mai korszerű felszerelés mellett a szolnoki, kecskeméti, gödöllői, bécsi és a szatmári városi országút nem megfelelő versenyterep.

Amióta a verseny-kerékpárosok technikai tökéletesedése és a rendszeres edzés a kevésbé tehetséges, de szorgalmas versenyző számára is lehetővé tette a siker kivívását, egyre jobban elharapódtak a tömeges holtversenyek, a közös mezőnyben történő célbaérkezések. A külföldi versenynaptárak éppen a tapasztalati tényből kiindulva eltávolodtak a síkúvonalú és így jelentéktelen megterheléssel járó küzdelmek kiírásától és áttértek a tekintélyes emelkedésekkel átszótt körpálya-országúti versenyekre. *A hagyományos nemzetközi vetélkedések, így az olimpiai és a világbajnoki országúti tornák esztendőik óta és kivétel nélkül „cukorsüveghegyeken“ és körpályán zajlanak le.*

Nálunk, — hiába látszott kézenfekvőnek az okulás, az edzők nagyrésze idegenkedett a hirtelen átmenettől, „a túlzott megterheléstől“, megriadt a „szokatlan újtól“ és a leghatározottabb ellenállást tanúsított az ilyen újrendszertű versenyek kiírásával szemben.

★

A BTVS Budapest ezidei 200 km-es országúti bajnokságának útvonalmegválasztásával forradalmi útra tért. Először a jánoshegyi kiskörre tervezte a vetélkedést. Az ellenállás azonban, s a felhozott — vitatható — érvek sokasága végül is arra kényszerítette a bátor kezdeményezőt, hogy feladja eredeti elképzelését. Lényegesen könnyebb terepet választott a bajnoki torna színterületül.

De még ez ellen a lényegesen könnyebb terep ellen (Budafok—

Budaörs—Budafok, ingajarat) rengeteg volt a panasz.

A BTSB azonban most már a sarkára állt és tovább nem engedett.

A bajnoki küzdelem ezután lezajlott, az évad legkeményebb összecsapásának bizonyult. Mindenképpen igazolta az újító igazát.

A nagy megterheléshez nem szokott, 48 főt számláló mezőnyből mindössze 24 versenyző érkezett a célba, a többi feladta a harcot. De a bajnoki címet kivívó Szabó és még néhány, komolyan felkészült versenytársa emlékezetesen szép, férfias csatát vívott és megcsillogtatta az országúti sport minden gazdagságát.

Az úttörő BTSB-t követte a Bp. Dózsa. A solymári hegyekkel közbeiktatott körpályán rendezte versenyét és itt megismétlődött a bajnoki futam minden gazdagsága. Egyik robbantás a másikat hajszolta, a mezőny szétnyúlt, egyedeire bomlott, a győztes Török tekintélyes előnnyel haladt át a célvonalon, — s nem volt holtverseny, tömeghairá, „váltott vezetési pihenés”, hanem vérbeli, férfias küzdelem, sport.

Az újítók törekvéseit azután az OTSB szentesítette: a 200 km-es bajnokság útvonalul az előző kettőnél még nehezebb terepet, a Dobogókővel súlyosított körpályát választotta.

Ez a forradalmi változás, ha állandósul — s az állami edző már hosszú idő óta azon van, hogy állandósuljon, — új vérkeringést hozhat a magyar országúti kerékpársport életébe. Ahhoz, hogy a versenyzők e nehéz terepen helyt tudjanak állni, fokozott minőségi edzésre kényszerülnek.

A hegyi jellegű körpálya módot nyújt arra, hogy a nyomó és az antagonista húzó-izmok párhuzamosan fejlődjenek, hogy a megterhelhetőség foka megnövekedjék, hogy a lejtőn lefelé haladva fokozódjék a pergetőritmus sebessége és a kormányzási biztonság.

Eppen ezek hiánya fosztotta meg eddig válogatottjainkat a nemzetközi sikertől. Elhullottak a hegyekben, nem tudtak lépést tartani a mezőnyuszály sebességével, mert hiányzott a kemény megterhelésük.

A megkezdett úton tovább kell haladni. A jövő évi versenynaptárban egyre sűrűbben kell szerepelniük a hegyi jellegű körpályaversenyeknek és fokozatosan el kell hagyni a billiárdasztal si-

maságú utakat, amelyeket legfeljebb egyenkénti indításos, vagy járóversenyeken lenne csak ajánlatos használni.

Arra is törekedni kell, hogy a budai hegyvidéken olyan pályát találjunk, amelynek egy-egy köre a világbajnoki és az olimpiai kiíráshoz hasonlóan a 16—20 km-t ne haladja túl.

Ezekután foglalkozni kell még az átmeneti időszak gondjaival.

Papíron a kerékpársportban sincs már „holtidény”: Nyomai a valóságban azonban még mindig fellelhetők. A közelgő idényvég már most felszínre veti e hiányosság gyökeres eltüntetését.

A sportkörök panasza: kevés a tornaterem. Ez a nehézség, — ha már ma utánajárnánk a dolognak, könnyen áthidalható lenne. A nehézség nem is itt van. Inkább abban, hogy edzőink nem ismerik, vagy hiányosan ismerik azokat a tornagyakorlatokat, amelyek az átmeneti időszakban a versenyzők felsőtestét megerősítve a mindenoldalúság kifejlesztését előmozdítanak. *Helyes lenne, ha a kerékpársporttal foglalkozó sportorvos bevonásával megfelelő tornász szakember tartana az edzőknek ebben az ismeretkörben elméleti és gyakorlati előadást, s a tanultakat nevelőink a tél folyamán már a gyakorlatban alkalmazni is tudnák.* Ennek a tanfolyamnak az előkészítését azonban már most meg kellene kezdeni.

Rendkívül helyes és célravezető volt a Bp. Vasas múltévi téli kosárlabdabajnokságának kiírása és rendezése. Sajnos, a sportkörök sem vették túlságosan komolyan ezt a játékos és természetes edzéslehetőséget és így a végső eredmény nem jutalmazta a feltétlenül megismétlést érdemlő ötletet.

A téli tömeges gyalogos hegyi portyákat játékos versenyszerűséggel kellene megszervezni. Cél nélkül minden edzés mechanikus és nem tartja ébren a vetélkedési ösztönt.

Szaporítani kell a idény végén a terepversenyeket és a téli, ha-

vonta egyszer lebonyolítandó háztömbkörüli tornákat. Értésülünk szerint a BTSB Téli kupát ajánl fel a kerületi TSB-k rendezésében novembertől márciusig lezajló háztömbkörüli és terepversenyekre. A mindenoldalúságra törekvés ily módon folyamatosan biztosítható lenne.

Országúti versenyzőink a hétről hétre megismétlődő versenyeken kiismerik egymás képességeit, technikáját és taktikáját. Hiányzik a mezőnyből az „ismeretlen” ellenfél. Csökken az éberség. Kibontakozik a biztonsági versenyzés. Ha ellenben ismeretlen ellenfél van a mezőnyben, megnövekedik a „veszélyérzet”, fokozódik a küzdőkévd és megszületik a nagyobb teljesítmény. A magyar országúti gárda esztendőik óta „belterjesen” fejlődik. Az a nyolc versenyző, aki egyszer, vagy kétszer külföldön összeméri erejét a világ legjobbjaival, általában védekezésre kényszerül, s a legtöbb esetben hitét veszítve, ki-sebbségi érzetekkel tér haza.

Ha azonban idehaza, két-három külföldi ellenféllel szemben kellene megküzdenie a mezőnynek, számbeli többsége következtében önbizalmat nyerne, s a kivívt siker termékenyítő hatást váltana ki további fejlődésére. A külföldi ellenfeleket úgy kellene megválogatni, hogy azok csak valamivel legyenek jobbak a hazai tábor tagjainál. A magyar mezőny fejlődésével aztán egyre erősebb ellenfeleket hívhatunk meg.

Ne feledjük: a hazai országúti mezőny először csak idehaza ért el nemzetközi sikereket, világhírű olasz, német, svájci és francia ellenfelekkel szemben. A fokozatosság helyes alkalmazásának elve tette lehetővé, hogy Vida a 1928. évi országúti világbajnokság során negyedik, Karaki Koppenhágában a negyedik, Istenes Zürichben és Hugvecz a Nürburg-ringen a hetedik helyen végzett. Ezt az elvet, és ezt a ténnyt soha se veszítsük szem elől.

Molnár Géza

Külföldi ismerősének, cokonának örömet szerez, ha előfizet az alanti lapok bármelyikére

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultúra 45.790057 K. 91” számú csekkszámú lójára.

Képes Sport 60 Ft félévre
Magyar Sakkelet .. 22 „ „

Mépsport..... 126 Ft félévre
Sport és Testnevelés 24 „ „

A férfi kosárlabda válogatott csapat jövő feladatai

A magyar válogatott kosárlabda csapat hatalmas sikere, az Európa-bajnokság megszerzése igen felelősségteljes munkát követel tőlünk a jövőben. Ezért már most foglalkoznunk kell azzal a kérdéssel, hogyan tarthatjuk meg európai elsőségünket.

Milyen feladatok elvégzése, milyen elvek, módszertani segédletek alkalmazása válik szükségessé ahhoz, hogy válogatott csapatunk tovább fejlődjen?

Sokkal nehezebb az elért eredményt megtartani, mint azt egyszer is elérni. Ez az igazság ránk is vonatkozik. Most már minden külföldi csapat minket akar majd legyőzni: Európa bajnokcsapatát! Ezek a külföldi csapatok szintén tanulmányozzák a budapesti Európa-bajnokság teljesítményeit, leszűrték a tanulságokat, megvitatták a tapasztalatokat és mindezek alapján készülnek fel majd elsősorban éppen a magyar csapat legyőzésére. Elsőségünket tehát csak úgy tudjuk megőrizni, ha elősegítjük, biztosítjuk válogatott csapatunk további fejlődését.

Milyen feladatok elvégzése biztosíthatja csapatunk további fejlődését?

I.

A további kemény munka azonnali megkezdése

Ha a csapat csak annyit és úgy dolgoznék a jövőben, mint eddig — különösen pedig, ha még az elért siker nyomán elbizakodottá is válnék — akkor a csapat fejlődése megállna. A megállás pedig mindig és mindenben törvényszerűen visszaesést jelent.

Éppen ezért férfi válogatott csapatunkkal a munkát azonnal tovább kell folytatni. Mégpedig keményebben, ám ez eddigi felkészülési módszerek alapján.

1. Az eddiginél keményebben azért, mert a jelenlegi színvonal emelése csak hatványozottabb munka alapján érhető el.

2. Az eddigi felkészülési módszerek alapján, mert az utóbbi két év nemzetközi versenyeredményei véglegesen bebizonyították, hogy azok az elvek és módszerek, amelyeket többévi felkészülésünkben alkalmaztunk, helyesek és jók. Ez az út a négyidőszakos edzésrendszer alapján történő folyamatos felkészülés.

3. Azonnal folytatnunk kell a munkát, mert csak ezáltal tudja megtartani a csapat a többéves,

állandó, fokozatos megterhelésű munkája révén megszerzett erőnléti állapotát, képességeit és készségeit. Csak így tudjuk a további felkészülési munkánkat egy — a tavalyinál magasabb szintről elkezdni.

4. Végül nem szabad, hogy törés álljon be a folyamatosságban. Az egész éven át tartó munkát továbbra is biztosítanunk kell, még pedig úgy, hogy az állandó megterhelésű, több és keményebb munkát jelentsen.

Így segíthetjük elő a megszerzett képességek és készségek átmentését, illetve továbbfejlődését.

II.

Nemzetközi tapasztalat-szerzés

A csapatnak még sok nemzetközi mérkőzést kell megvívnia a legkülönbözőbb ellenfelekkel ahhoz, hogy játéka felszabadultabb legyen. Az a cél, hogy a csapat merjen könnyedén, bátran, felszabadultan játszani, merje alkalmazni az eddigi felkészülés során tanultakat.

III.

Az EB tanulságainak felhasználása

Az EB szakmai értékelését megtartottuk s az ott megállapított tanulságokat és tapasztalatokat felhasználjuk csapatunk további fejlődése érdekében. Feladatok:

A) Taktika terén:

1. A felállt védelem elleni játék további csiszolása.

Az Európa-bajnokság megmutatta, hogy milyen játék felel meg nekünk a legjobban, milyen játék biztosítja további fejlődésünket. Ez a gyors, lendületes, kosárratörő játék. Tehát a továbbiakban is a gyorsaság fokozására kell törekednünk s minél több gyorsindításos támadást kell végrehajtanunk.

A felállt védelem ellen elsősorban az 1 középjátékosra és 4 mozgó játékosra felépített támadási formákat kell alkalmaznunk. A 4 játékos állandó gyors mozgással, gyors labdaadogatással igyekezzék helyzetet teremteni. A középjátékossal való harmonikus összedolgozással igyekezzék labdával vagy labda nélkül kossárra törni, vagy kossárra dobási helyzetet biztosítani. A támadási formák végrehajtásában ki kell

használni játékosaink ötletességét, egyéni képességeit is.

Sokoldalúvá kell tenni a csapat játékát, hogy a lendületesség és a gyorsaságon felül legyen a csapatnak még más fegyvere, erőssége is a győzelem kialakításához.

Ezért a csapatnak a fentiekén kívül tudnia kell játszani

a) a 2 magas játékosra felépített támadási formákat úgy, hogy ez ne jelentsen tömörülést a tábla alatt. Az egyik magas játékos a bedobó, a másik a középjátékos szerepkörét tölti be.

b) a pozícióra törekvést a játékosok egyéni képességeinek kihasználásával.

c) az 1954—55. évben tanult támadási formákat, amelyek lehetővé teszik a csapatban rejlő lehetőségek kihasználását.

A különböző támadási formákra még gyorsabban és zökkenőmentesebben kell átállni tudni.

Az emberfogásra felállt védelem elleni támadási formákat nemcsak gyakorolgatni kell, hanem be kell súlykolni, hogy ez is erőssége, készsége legyen a csapatnak, ha nem nyílik elég lehetőség a gyorsindításra.

2. Védekezés tekintetében tovább kell fejleszteni az egyéni és a csapatvédekezést. Emberfogásos védekezésünket gyorsabbá és harcosabbá kell fejleszteni. A letámadásos védekezést jól be kell gyakorolni.

3. A lepattanó labdák megszerzésére sokkal több gondot kell fordítanunk, mert ha e téren javulunk, többet tudjuk alkalmazni a gyorsindítást.

4. Sokoldalúvá kell nevelnünk játékosainkat. El kell érni, hogy a középjátékosokon kívül a többi játékos zökkenőmentesen tudja ellátni akár a hátvéd, akár a bedobó szerepkörét. A posztokhoz való ragaszkodást meg kell szüntetni. Szükséges, hogy — magas játékosaink közül — Zsírost a magas és Cselkót a középjátékos szerepkörre is megfelelően kiképezzük.

5. Fel kell készíteni a csapatot a külföldi csapatok különböző játékmodora ellen. Tudni kell játékosainknak, hogy miképp játszanak,

a) ha az ellenfél behúzódik a tábla alá,

b) ha az ellenfél kitámad, lerohanja játékosainkat,

c) ha tartja ellenünk a labdát.

B) Technika terén:

Fejlődésünk érdekében döntő fontosságú a technika további fejlesztése.

1. A gyorsjáték eredményesebbé tétele érdekében a mozgásban történő labdakezelésünket javítani kell. A kétkézesség alkalmazásában fejlődniünk kell. A védő közelében jobban kell alkalmazni a megfelelő labdaadogatást. Ezek fejlődésével csökkenni fog a labdaeladások száma is, amely némelykor károsan befolyásolhatja az eredmény kialakulását.

2. A távoli dobások eredményes végrehajtására Bánhegyin kívül még néhány más játékost is ki kell képezni.

3. A megfelelő támadó és védő lábmunkát is el kell sajátítanunk.

4. Sokkal többet kell gyakorolni, s alkalmazni a tempódobásokat. Mind a helyes lábmunka, mind a tempódobások megfelelő elsajátítása a csapat további fejlődése szempontjából igen lényeges.

C) Erőnlét terén:

A csapat további fejlődése érdekében elengedhetetlenül szükséges az erőnlét fokozása is.

1. Az erőnlét fokozása elősegíti a gyorsindítások nagyobb-mérvű alkalmazását, az állandó mozgást a pályán, a letámadásos védekezés megfelelő végrehajtását.

2. Szükséges a gyorsaság további fejlesztése is, mert az elősegíti a gyors játék megfelelő végrehajtását. Nagyon fontos középjátékosaink gyorsaságának további fejlesztése, különösképpen azoknak a középjátékosainak gyorsaságát kell növelnünk, akiket magas bedobó szerepkörben is kívánunk majd szerepeltetni.

3. Fejlődniük kell játékosainknak erőgyűjtés és főleg ruganyosság terén. Elsősorban a lepattanó labdák nagyobbarányú megszerzése érdekében szükséges ezen a téren jelentékenyen fejlődniük.

D) Nevelés terén:

Minden csapatsportban fontos a jó szellem, a kollektív érzés, a bajtársiasság kialakulása. E téren a válogatott csapatunk komoly

előrehaladást mutatott. Szükséges azonban a kialakult jó kollektív, bajtársias szellem további fokozása.

1. Meg kell akadályozni a be-képzelttség elharapózását. Helytelen volna, ha a jövőben az elért siker következtében játékosainkon ilyen jelenségeket tapasztalnánk. Ez károsan befolyásolná a további fejlődést. Ellen-tétetet szülne a csapaton belül, megbontaná a csapategységet, a kollektív szellemet. Nem szabad lábra kapnia az önelégültségnek. Ném is engedjük meg, hogy a már kialakult csapategységet, a kollektív szellemet bárki, bármilyen módon megbontsa.

2. Tovább kell fejleszteni, illetve jobban biztosítani kell a pályán a nyugodt, idegességtől mentes légkört. Meg kell szüntetni a pályán a felesleges beszédet.

IV.

Szorosabb együttműködés a sportkörökkel

Az elvégzendő feladatokat nemcsak a válogatott játékosokkal, de a válogatottat adó sportkörökkel is meg kell beszélni. Az elvégzendő munkát össze kell hangolni a sportkörü munkával, annak ellenére is, hogy a válogatott játékosok a sikeres olimpiai szereplés érdekében az előkészület nagy részét a válogatott edzéseken fogják elvégezni. Az idej tanulságok szükségessé teszik ezt, mert ezáltal látszik biztosítottnak az egységes felkészülés, a megfelelő terhelés, különösen az átmeneti és alapozó időszakokban.

1954. évben	válogatott játékosok	253	foglalkozás
1954. évben	sportkörü	125	„
1955. évben	válogatott	340	„
1955. évben (előreláthatólag)	sportkörü	140	„

Hatalmas különbség mutatkozik az országos bajnokság 1—6 csapata és a többi OB csapat, de különösképpen a megyei csapatok játékosainak teljesítményei között. Ezt az igen nagy különbséget csak úgy tudjuk csökkenteni, ha a sportkörü csapatok országos viszonylatban sokkal többet fognak dolgozni és edzeni, mint eddig.

Az edzések számbeli szaporítá-

Jobban elősegíti a csapatmunka csiszolását és továbbfejlesztését is.

V.

Minőségi utánpótlás nevelése

Férfi válogatott csapatunk kiváló eredményeit csak úgy tudjuk megtartani, sőt továbbfokozni, ha megfelelő minőségi utánpótlást tudunk biztosítani. Ezen a téren sajnos elmaradtunk. Sportköröinktől nem kapunk megfelelő minőségi utánpótlást.

Miért nincs megfelelő minőségi utánpótlás?

1. Mert a válogatott keret és a sportkörök munkája közt nagy a minőségi és mennyiségi különbség. Sportkörökünk szakosztályaiiban, különösen megyei viszonylatban nem folyik olyan kemény rendszeres, tervszerű munka, amely biztosítaná a jelenlegi válogatott csapatunk utánpótlását. Ennek következtében nagy színvonal-különbség mutatkozik sportkörökünk teljesítményeiben.

A nagy színvonal-különbség onnan adódik, hogy a sportkörü játékosok sokkal kevesebb és gyengébb edzést folytatnak, mint a válogatott keret tagjai. Ezt beláthatjuk, ha megvizsgáljuk az alábbi számadatokat:

1953. évben a válogatott játékosok 184 foglalkozáson vettek részt (összegezve a válogatott és sportkörü edzések, valamint a hazai és nemzetközi versenyek számát!).

A sportkörü játékosok 105 foglalkozáson vettek részt.

sán felül az edzések időtartamát, minőségét, nehézségi fokát is a megfelelő színvonalra kell emelnünk.

Válogatott csapatunk utánpótlása érdekében döntő fontosságú a vidéki csapatok feljavulása. Nagy mértékben támaszkodtunk eddig is a vidéki utánpótlásra és a jövőben még fokozottan támaszkodnunk kell.

Ne feledjük el, hogy az idén

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

Európa-bajnokságot nyert válogatott csapatunk tagjainak jelentős részét is a vidék adta! (Bogár, Greminger, Hódi II., Bencze Hódi I., Tóth stb.)

2. A válogatott csapat felkészítési módszereit, a 4 időszakos edzésrendszer alapján történő felkészülést országos viszonylatban is általánossá kell tennünk. Ezzel is elősegítjük, hogy egységesek legyenek a felkészülési módszerek.

3. Az utánpótlást és az ifjúsági válogatott keretet megfelelő foglalkoztatásban kell részesíteni. Biztosítani kell számukra a nagy válogatott kerethez hasonló felkészülési munkát.

VI.

Az EB tapasztalatok széleskörű továbbadása

Az Európa-bajnokságon számos szakmai tapasztalatot szereztünk. E szakmai tapasztalatok feldolgozása és széleskörű, országos viszonylatú továbbadása sportágunk további fejlődése érdekében igen fontos. A sportkörökre e tekintetben komoly feladatok várnak.

Meg kell szervezni az edző-továbbképző tanfolyamokat. A tanfolyam anyagában ismertetni kell az EB tapasztalatait, az EB-ről készült film magyarázatos vetítését pedig biztosítani kell. Ez a tanfolyam nagyban elősegíti majd az edzők és játékosok továbbfejlődését, az utánpótlás tömegeinek kifejlődését.

VII.

Tömegesítés elősegítése

A megfelelő tömegek megnyerése érdekében főleg a vidéki városokban, egyetemeken, főiskolák, ipari centrumok körében súlyponti kosárlabda gócpontokat kell létesíteni. Ha már van, meg kell erősíteni, szakmai segítség kell ellátni. Tömegesítés nélkül nincs utánpótlás!

VIII.

A játékszabályok, a játékvezetés

Válogatott csapatunk, sőt egész sportágunk további fejlődése érdekében nagyon lényeges, hogy a kosárlabda szabályokat edzőink helyesen, a fejlődést elősegítő módon alkalmazzák, a játékvezetők pedig egységesen működjenek.

Kétségtelen, hogy a jelenlegi szabályok lehetőséget adnak a fejlődést akadályozó taktikai húzásokra, amelyek nem segítik elő.

sőt gátolják sportágunk fejlődését.

A további fejlődést a játék folyamatosságának biztosítása, a támadások minél több alkalmazása segíti elő, mert ezáltal válik szükségessé újabb és újabb technikai és taktikai feladatok megoldása. Ezáltal még szebb, még érdekesebb, színvonalasabb lesz a kosárlabdázás.

A jelenlegi szabályok mellett labdatartással, szándékos személyi hiba elkövetésével lehetetlenné lehet tenni a játék kialakulását. Ezért a fejlődés érdekében a jelenlegi szabályok módosításra szorulnak. Am a szabályok módosításáig is elő kell segítenünk a fejlődésünket. Mivel segíthetjük elő?

1. *Edzők nevelői tevékenységével.*

a) Az edzők tartsák szem előtt, hogy a játékból mindig a támadó szellemiség domborodjék ki. Teljesen mellőzni kell a passzivitást.

b) Az edzők a játékot a testi képességek, a küzdőszellem minél szélesebbkörű kihasználásával tanítsák. Ne állítsák be játékokat különböző, a fejlődést akadályozó taktikai húzásokra.

c) Az edzőknek a játék fejlesztését kell mindig szemük előtt tartaniok s a taktikát ennek megfelelően kell megválasztaniok.

2. *Játékvezetők kiképzésével.*

A játékvezetők a játék fejlődését tekintsek főfeladatuknak.

A játék szellemében bíraskodjanak. Ne füttyüljék szét a mérkőzést. A kisebb véletlen érintkezéseket ne fújják le. Engedjék meg a gyors, lendületes és küzdő játék kialakulását.

A JT és az EB vitassa meg a fejlődést gátló szabályokat és a további fejlődés érdekében tegyék meg a javaslataikat a szabályok esetleges módosítására.

Ha az edzők és a játékvezetők mindig szem előtt tartják a fentebb elmondottakat, tehát a játék további fejlődését, akkor még a szabályok módosítása nélkül is jelentős fejlődést érhetünk el.

Az itt vázoltak alapján láthatjuk, hogy még válogatott férfi csapatunk továbbfejlődése érdekében is menni a tennivalónk. Mindezt csak úgy tudjuk megvalósítani, ha mindnyáian összefogunk és közösen dolgozunk sportágunk általános továbbfejlesztése, a feladatok sikeres végrehajtása érdekében.

Eszéki Rezső
állami edző.

Hogy tanuljuk meg a malom-fellendülést

(Az év folyamán sűrűn visszatérő kérdésként merült fel a probléma: hogy tanuljuk meg a malom-fellendülést? Erre válaszolunk az alábbiakban.)

Előgyakorlatként a térd fellendülést tanuljuk meg. Először az *alacsony nyújtón*: a kezünk között átguggolunk a ballábal és a térdhajlásnál a nyújtóra függesztjük, karunk és jobblábunk nyújtva. Most a nyújtott jobblábunk lendítésével és megfelelő karhúzással (karhajlítás), majd karnyújtással fej és váll hátrahajlásával, és a jobbláb előrelendítésével lengésbe hozzuk magunkat. Ezt a lendítést több lengésen át folytatjuk, hogy az ütemet érezzük és a lendületet simán fokozni tudjuk. A térd-fellendülés most már csak egy erőteljesebben meghajtott hátlendület, amelynek hátsó íve olyan magasra emeli a súlypontot, hogy a nyújtott jobblábat még tovább lendítve hátrafelé és a felső testet nyújtott karral a nyújtó fölé húzva „támaszba lendülünk”. Segítségnyújtás: a nyújtott láb oldalán állva, ezt és a vállat fogva érzékeltetjük a lengés sima hajtását, majd a nyújtott láb hátrahajlásával és hátrafelé tolasásával érzékeltetjük, hogy ez az ami a tornászt támaszba lendíti.

Ha ez jól ment, átmegyünk a *magasnyújtóra*. Közepes lendületet véve az előlendület végén a csipőnkét jól előre tolva és megemelve, lábunkat a nyújtóhoz lendítve és ballábal a holtpontra érés pillanatában, beguggolva abba a helyzetbe kell kerülnünk, mint az alacsony nyújtón a már jól meghajtott előlendület végén. Természetesen folytatása is ugyanaz.

Segítségnyújtás: esetleg a csipő megemelésével, majd a nyújtott láb hátra lendítésében.

Aki ezt úgy megtanulta, hogy az előlendületből simán, a lendület megtörése nélkül tud beguggolni és a térdfellendítést a lendület csökkenése nélkül nagy ívben tudja véghezvinni, annak a malom-fellendülés sem jelent már újabb nehézséget. Az előlendület végén a gyors, erőteljes homorítás ellenhatásaként a lábfejünket a nyújtó felé lendítjük és a ballábunkat most már nyújtva a nyújtó alatt átvéve nem térdhajlásnál, hanem combtőnél feszítjük a nyújtóra. Itt és a jobbláb erőteljes hátrahajlásával jutunk támaszba. Arra kell még ügyelni, hogy a hátrahajlított jobblábunk ellensúlyozására a fellendülés pillanatában a ballábunkat az egyensúlyi helyzetnek megfelelően előre emeljük, tehát a malom-fellendülés egy meg lehetőséget nyitott haránt terpsz támaszba végződik (nem pedig zártan csipővel szinte elfordulva és a nyújtórudat a lábunk közé szorítva). A fellendülés után folyamatosan lebegő támaszba emelkedhetünk, tehát a combunk nem ér a nyújtóhoz.

A hasizom fejlesztésének fontossága az úszás

Mi a kezdőket először mellúszásra tanítjuk meg. Vannak országok, amelyekben a gyorsúszás tanulásával kezdik az úszásoktatást és vannak, amelyekben a hátúszást tanítják elsőként. (Hátúszáson itt a páros karú hátúszást kell érteni.)

Alapos elméleti és gyakorlati tanulmányozás után azért foglaltunk állást a mellúszás tanítása mellett, mert ez adja meg a legnagyobb víz-biztonságot, hullámozó vízben is könnyen végezhető, ruhástól is ervel lehet a legkönnyebben úszni és kevésbé gyakorlott úszó is képes hosszú időn át mellúszással fennmaradni és előrehaladni a víz színén. Emellett még azt a tapasztalatot is szereztük, hogy a mellen úszni tudó könnyebben tanulja meg a többi úszásnemét, mint fordítva.

Van a mellúszásnak még egy igen nagy előnye minden többi úszás-nemmel szemben — és sajnos, ezt az előnyt képszerűsüdből ismerjük el — ehhez az úszásnemhez kell kezdő fokozatban a legkevesebb izomerő. Viszont sietünk megállapítani, hogy ezzel szemben versenyzési fokozatban a mellúszáshoz kell a legtöbb izomerő. Ez a oka annak, hogy a csúcs-eredmények százalékos mértékével mérve mellúszásban lehet legkönnyebben elérni a legalacsonyabb szintet, ám ugyanebben a legnehezebb a legmagasabb szintig eljutni.

Iktassunk ide egy példát, amelyben a mellúszást a gyorsúszással hasonlítjuk össze. A világcsúcs a mellúszásban 100 méterre 69,8 mp, a gyorsúszásban 54,8 mp. A világcsúcs 120 százaléka mellúszásban 1:23,8 mp, a gyorsúszásban 1:05,8 mp. Ilyen eredményt nálunk a múlt évben 48 mellúszó és 90 gyorsúszó ért el. A világcsúcs 150 százaléka mellúszásban 1:44,7 mp, a gyorsúszásban 1:22,2 mp. Erre az eredményre mellúszásban úgyszólván minden nem-versenyző, gyakorlott úszó képes, míg gyorsúszásban ezt feleannyian sem képesek elérni.

Úgy vélem ez a nagy különbség onnan adódik, hogy a mellúszás nem kíván olyan egyenes testtartást, mint a gyorsúszás, vagyis a mellúszók eredményesen úszhatnak akkor is, ha csípőben megtört testtartással úsznak és lábuk meglehetősen mélyen süllyed a vízbe, míg a gyorsúszás ilyen testtartással szinte egyáltalán nem eredményes.

Térjünk azonban vissza az úszás-oktatáshoz. Vessük fel azt a megfigyelést, hogy nemcsak elnézőbbek vagyunk a csípőjüket kiemelő mellúszókkal, mint az ugyanígy úszó gyorsúszókkal szemben. Állapítsuk meg azt is, hogy nincs semmi akadálya az ilyen, csípőben megtört mellúszásnak, míg a gyorsúszás egészen egyszerűen nem megy megtört csípővel.

A mellúszó lábmunka az úszni tanulónál elég hatékony mélyre le-süllyedő lábakkal, viszont a gyors-

szempontjából

úszás lábmunkája szinte kivihetetlen mélyen a víz alá süllyedő lábakkal.

A csípőben megtört testtartású hátúszás nem azt eredményezi, hogy a lábak süllyednek mélyen a vízbe, hanem, hogy a csípő fekszik igen mélyen és emiatt nem eredményes a hátúszás. Valóban megfigyelhetjük a kezdőket, hogy — kevés kivétellel — csípőjük mélyen süllyed a vízbe és emiatt egyáltalán nem tudnak háton úszni.

Nézzünk meg egy tornaórát és válasszuk ki azokat a legegyszerűbb gyakorlatokat, amelyeket egyesek rendszerint egyenes, mások csípőben megtört testtartással végzik. A fekvőtámaszban történő karhajlítást például igen kevesen végzik nyújtott testtel, viszont igen sokan emelik fel csípőjüket és megtört testtel végzik a gyakorlatot. Úgy hiszem, egyetértenek velem a szakértők abban, hogy az elégtelen hasizom okozza ezt a hibát. Azok a tornászok ugyanis, akiknek megfelelő a hasizomuk, nyújtott testtel nehézség nélkül végzik fekvőtámaszban a karhajlítást.

Nem véletlen az, hogy az idén meglehetősen nagy létszámmal vezetett úszásoktatásom alkalmával hattól tízéves gyermekeken feltűnő megállapítást tettem. Azok, akik éveken keresztül képezve magukat a talajtornában a legjobb tornászoknak bizonyultak, hihetetlenül rövid idő, alig nyolc-tíz lecke alatt szinte tökéletesen megtanulták a helyes gyorsúszást. Azok viszont, akik a tornában is lemaradtak, ugyanennyi idő alatt alig jutottak el odáig, hogy pár métert tudjanak egyfolytában kallózni. Arról pedig, hogy ezek a gyorsúszás karmunkáját, lélekzetvételét és lábmunkáját akár csak erősen kifogásolható módon is legalább két-három méterten keresztül elvégezzék, szó sem lehetett.

Ugyanezek a jó tornászok a mellúszást egy-két leckén megtanulták úgy, hogy húsz métert szabályosan végigúsztak és miután tudták a mellúszást és gyorsúszást, háton az első kísérletre magas és egyenes elfekvéssel tudtak több métert úszni.

Megállapításom tehát az volt az úszóleckék tapasztalatai alapján, hogy gyorsan és jól azok a tanítványaim tanultak meg úszni, akiknek erős a hasizomuk.

Miután az uzodában ilyen tapasztalatokat szereztem, végignézetem tanítványaim tornaóráit és megállapítottam, hogy a gyorsan és jól úszni megtanult gyermekek a haladók tornacsoportjában igen sok hasizomgyakorlatot végeztek, míg a lassan és gyengén úszni megtanult gyermekek a kezdők tornacsoportjaiban a hasizomgyakorlatokat —

amelyek természetszerűleg kisebb mértékben fordultak elő — nem ki-elégítően végezték.

Ezután végignézettem néhány külön gyermektornát és néhány gyermek testnevelési órát és megállapítottam, hogy azok anyagában nézetem szerint feltűnően kevés a hasizomgyakorlat. Ezt a megfigyelésemet testnevelő tanárokkal is közöltem stülük általában azt a felvilágosítást kaptam, hogy a normál testnevelési órák anyagába nem fér be több hasizom erősítő gyakorlat, mert időt kell adni egyéb izmok erősítő gyakorlatainak is, sőt ügyes-ségi és egyéb gyakorlatokat és játékokat is be kell az óra anyagába iktatni.

Nem érzem hivatottnak magam arra, hogy az általános iskolák testnevelési óráinak anyagát bíráljam, vagy a tornaórák és edzések gyakorlatanyagának összeállítására tanácsokat adjak, mégis felvetem azt a kérdést, nem volna-e célszerű az egész vonalon erősebben adagolni a hasizomgyakorlatokat más sportágak, de elsősorban az úszás gyakorlására való megfelelő előkészítés céljából?

Meggyőződésem az, hogy a gyermekek testnevelési óráin kívül végzett, a mindennapi életben véghezvitt testmozgása legkevésbé a hasizomokat mozgítja és fejleszti. Éppen ezért nem tartanám helytelennek, ha éppen a testnevelési és tornaórákon fokozottabb gondot fordítanának a hasizomgyakorlatokra.

Talán nem egészen szakszerűtlen az a véleményem sem, hogy a legnépszerűbb sportágak közül elsősorban a torna és az úszás az, amelyben legnagyobb szükség van a fejlett hasizomra. Ezért az egyéb sportágakat őrök hasizmai kevésbé fejlettek és így ezek a sportolók nehézségekkel küzdenek az úszástanulás közben.

Feleslegesnek tartom azt, hogy én és itt győzzem meg a szakembereket arról, hogy mindenkinek meg kellene tanulnia úszni. Erre sajnos egyelőre nincs is meg a lehetőség. De az úszástanulás lehetőségét növeljük akkor, ha az úszástanulás idejét csökkentjük. Ha rövidebb idő alatt tanulnak meg úszni a tanítványok, akkor ugyanannyi úszási lehetőség mellett több embert lehet megtanítani az úszásra. Az úszástanulás idejét pedig elsősorban azzal lehet csökkenteni, szerény meglátásom szerint, ha az úszni tanulókat már a tornateremben felvérték a legfontosabb kellékekkel, a megfelelő hasizomzattal. Nézetem szerint igen nagy mértékben hozzájárulnának testnevelőink és tornaoktatóink az úszástanítás eredményességéhez és ezen keresztül az úszás tömegesítéséhez, ha a gyermekekkel kezdetől fogva több hasizom erősítő gyakorlatot végeztetnének.

Bárány István

a Szovjetunió tapasztalataiból

A SZOVJET SPORT NAPJA

Júliusban a Szovjetunió minden részében megünnepelték az Összszövetségi Testnevelési Napot — a fiatalság, a vidámság, az egészség és a szépség ünnepét. Ezen a napon a szovjet sportolók milliói mutatták be tudásukat, ügyességüket, erejüket.

A szovjet sport jellemző vonása, hogy tömegsport. Az SZKP Központi Bizottságának 1948. decemberi, a sportra vonatkozó határozata óta közel kétszeresére emelkedett a szovjet sportolók száma. A „Kolhoznyik” sportegyesület például az OSZSZSZK háromnegyedmilió falusi dolgozóját egyesíti soraiban.

Évről-évre nő az az összeg, amelyet a szovjet állam a sport és a testnevelés fejlesztésére fordít. A Szovjetunió 1955. évi költségvetéséből például több mint 30 milliárd rubelt fordítanak egészségvédelemre és testnevelésre.

Sportlétesítmények

A forradalom előtt a Szovjetunióban nem volt egyetlen egy 5000 férőhelyesnél nagyobb stadion sem. Moszkva, Leningrád, Kijev és a többi nagy város jelenleg már számos többtízezer férőhelyes stadionnal rendelkezik. A Szovjetunióban a sportolók több mint ezer nagy stadionban, és körülbelül 200.000 különböző sportpályán űzhetik kedvenc sportjukat. Moszkvában 22 stadion, körülbelül 50 sporttelep, több mint 80 labdarúgópálya, több mint ezer röp- és kosárlabdapálya, ezenkívül 220 tornaterem, 11 vitorlás telep, 5 fedettuszoda stb. áll a sportolók rendelkezésére.

Ebben az évben Moszkvában soha sem látott méreteket öltött a sportlétesítmények építése. Luzsnyikiban, a Lenin-hegyek lábánál gyors ütemben építik a százezres nagy stadiont, a hatalmas sportvárost. 1956 nyarán itt tartják meg a Szovjetunió népeinek szpártakiadját.

A szokolniki kultúr- és pihenőparkban műjégpálya épül. Az 5000 nézőt befogadó jégpályán nyáron is lehet majd korcsolyázni.

Nemsokára megnyitja kapuit a kropotkini rakparton épült nyi-

tott uszoda. Az új uszodában októberig lehet versenyeket rendezni. A hideg beálltával villamoserőmű látja el meleg vízzel az uszodát. A nézőtérre 5000 ember fér el.

A szovjet sportolók eredményei

1949-től 1954 végéig a szovjet sportolók háromezer országos és csaknem négyszáz világcúcsot döntöttek meg. Különösen szép sikereket értek el az elmúlt évben a moszkvai sportolók, akik 132 új összszövetségi és 42 világcúcsot állítottak fel. A moszkvai sportolók közül 279 a Szovjetunió bajnoka, 66 Európa-bajnok és 29 világbajnok. Az elmúlt évben Moszkvában megrendezett sportversenyeken több mint egy millió ifjú és leány vett részt.

Egy-két kimagasló eredmény

Új világrekordot állított fel Kuc az 5000 méteres futásban, Otkalenko a 800 méteres futásban, Nyenasev a kalapácsvetésben. Az elmúlt évben a moszkvai Csudina 1,73 métert ugrott magasba, amely a világ legjobb eredménye. Világrekordot ért el

Konyajeva a gerelyvetésben és Zibina a súlylökésben. 1954-ben a szovjet csapat nyerte meg az atlétikai Európa-bajnokság pontversenyét.

Az elmúlt évben Rómában világbajnok lett a szovjet férfi és női tornászcsapat. A szovjet tornászok 30 arany, 4 ezüst és 5 bronzérmel nyertek.

Nagyszerű győzelmeket arattak az elmúlt év őszén a szovjet lövészek. A Venezuelában megrendezett világbajnokságon több világbajnoki címet és aranyérmel szereztek, mint a többi harminc ország csapatai együttvéve. A 64 aranyérméből 41-et a szovjet lövészek nyertek el, akik a versenyek során 18 új világrekordot állítottak fel. Különösen jól szerepelt Anatolij Bogdanov, aki egymaga hat világbajnokságot nyert.

A szovjet sportolók az idén tovább folytatták kiváló szereplésüket. Februárban Finnországban Zsukova nyert világbajnokságot női gyorskorcsolyázásban. Áprilisban hat szovjet birkózó, — Sztaskevics, Gamarnyik, Kartozja, Manyejev, Nyikolajev és Mazur — nyakába akasztották a világbajnoki aranyérmel.

Sportünnepély a moszkvai Dinamo stadionban

Júliusban két szovjet ökölvívó, *Satkov* és *Socikas* Európa-bajnokságot nyert.

A szovjet sakkozók ebben az évben győzelmet arattak Franciaország, Argentína, az Egyesült Államok, Magyarország, Uruguay, Anglia és Svédország felett.

A Szovjetunió népeinek szpartakiádja

Az Összszövetségi Testnevelési Nap az idén a Szovjetunió népeinek szpartakiádja előkészítésében zajlott le. A kormány határozata szerint 1956 július–augusztusban rendezik meg a szovjet sport történetének e legnagyobb versenyét. A népi szpartakiádon részt vesznek valamennyi szövetségi köztársaság, valamint Moszkva és Leningrád válogatott csapatai. Több mint tízezer sportoló méri össze erejét a moszkvai nagy stadionban.

A szpartakiád előkészítése során az egész országban válogató versenyeket rendeznek, amelyekből a győztesen kikerült legjobb sportolók indulhatnak a Szovjetunió népeinek nagy szpartakiádján. Az idei nyár végén tartják meg a moszkvai városi szpartakiádot. Itt dől el, hogy ki kerül

Zsúfolt nézőtér a moszkvai Dinamo stadionban

be a körülbelül 500 tagú csapatba, amely Moszkva színeit képviseli majd. A szpartakiád műsorán atlétikai, torna, úszó, evezős, lóversz, ökölvívó, birkózó, súlyemelő versenyek, valamint röplabda, labdarúgó és kosárlabda bajnokságok szerepelnek.

A nagy versenyre készülve, a moszkvai sportolók vállalták, hogy 1955–56-ban legalább kétmillió embert vonnak be a különböző sportversenyekbe, előkészítenek százezer embert a GTO jelvény megszerzésére és 300 új sportkört hoznak létre. Ezenkívül a fővárosi sportolók vállalták, hogy több mint két és félezer kisebb sportpályát, — kosárlabdapályát, röplabdapályát — építenek társadalmi munkában,

Hatalmas lelkesedéssel készülnek a szpartakiádra a moszkvai terület sportolói is. A Moszkva-környék 120 stadionjában és 1200 futballpályáján már folynak a küzdelmek. Június végén megtartották a Moszkva-környéki falusi kerékpárversenyzők stafétáját az Összszövetségi Mezőgazdasági Kiállítás megnyitása alkalmából. A stafétában 500 sportoló vett részt. Kilenc országúton, 1700 kilométert tettek meg és jelentést vittek Moszkvába a falusi fiatalság munka- és sportsikeireiről.

A szovjet sportolók nemzetközi kapcsolatai

Évről-évre erősödnek és bővülnek a szovjet sportolók nemzetközi kapcsolatai. Míg 1950-ben mindössze 29 sportküldöttség utazott külföldre, addig 1954-ben már 144. Az elmúlt évben 131 külföldi sportküldöttség látogatott el a Szovjetunióba, szemben az 1950-es év 21 küldöttségével.

Az elmúlt évben a szovjet labdarugócsapatok 66 nemzetközi mérkőzést játszottak, s ebből 50-et megnyertek, hét döntetlenül végződött és kilencet elveszítettek.

Ma már minden nagy világversenyen ott vannak a szovjet sportolók és eredményeikkel, megnyerő magatartásukkal kivívják a világ sporttársadalmának elismerését. A szovjet sportolók a legtöbb nemzetközi szövetségben is részt vesznek. Fontos feladatokat vállalnak. Azon fáradoznak, hogy minden sportág testületeiben jó

szabályokat alkossanak, helyes legyen a vezetés és a nemzetközi sportalakulatok ne legyenek a sovinizmus, a nacionalista gyűlölködés melegágyai, hanem valóban internacionalista baráti összefogó testületek. A békés, egymásmellettélést szolgálják a sűrű kapcsolatok, amelyeket egyre inkább kiépítenek a szovjet sportvezetők. Ezt a célt szolgálja az egész szovjet sportirodalom is. Végül pedig maguk a szovjet sportolók is a nagyszámú nemzetközi sportmérkőzésen való részvételükkel a szovjet embereknek, azt a törekvést bizonyítják, hogy békében és barátságban akarnak élni a világ valamennyi országának népeivel.

Tupy István

A Szovjetunió 3×800 m női futóváltója (*Lapsina, Liszenko, Otkalenko*) 6 perc 32,6 mp-re javította a távvilágcsúcsát. *Otkalenko* a célban

A moszkvai iskolások nyolcadik szpartakiádjáról. *Galina Popova* és *Maja Fedoszova* páros műszabadgymkorlata

Iskolai testnevelés

A KISGYERMEKKOR TESTNEVELÉSE

Iskolaorvosi körzetembe öt fővárosi óvoda és négy általános iskola tartozik. Az évenkénti szokásos vizsgálatok és ellenőrzések során feltűnt az a különbség, amely az óvodások és az alsótagozatú iskolások testnevelése között fennáll.

Reggelenként, amint összegyűlnek az óvodások, ötperces vidám torna vezetni bé a napi munkát. Az ügyeseket megdicséri az óvónő, a bátorlatoakat biztatja. Egy pár mély légzés követi a tornát s aztán következik a reggeli, majd a napi foglalkozás.

A reggeli ötperces tornán kívül kétszer hetenként egyórás — kis csoportnak félórás — testnevelést tart a beosztott óvónő. A gyakorlatok az OTSB által kiadott „Testnevelés a óvodában” c. igen ügyes könyv alapján történnek. Célja az, hogy tornaterem nélkül, a lehető legegyszerűbb eszközökkel fejlesszék a kisgyermek testi ügyességét, bátorságát, testnevelés által biztosítsák harmonikus, normális fejlődését. Természetesen nem egyedül a jó segédkönyv a biztosíték arra, hanem az óvónők jó felkészültsége, pedagógiai érzéke, helyes módszer alkalmazása és nem utolsósorban gyermekszeretete.

Rendszerint olyan gyermekek kerülnek 3—4 éves korukban óvodába, akik otthon semmiféle testnevelésben nem részesültek. És itt, az óvodában lassan, fokozatosan megtanulják, legtöbbször vidám játék keretében, az alapvető mozgásokat: Járást, futást, ugrást, dobást; természetes mozgásokat: csúszást, bújást, gurulást, bukfcencet, megfelelő könnyű talajgyakorlatokkal. A rendgyakorlatok alatt hamar megtanulja a gyermek, melyik a jobb és bal keze, ritmusérzéke kifejlődik. Megfigyelésem szerint az ilyen kiskorban rendszeres testnevelésben részesült gyermek mozgása, járása szebb, biztosabb. Bátrabb, önállóbb lesz, s ennek jó hatása későbbi korra is kihat. Testi felépítése harmonikusabb, csontrendszere fejlettebb a rendszeres testedzés következtében, mint annak, aki nem vesz részt rendszeres testnevelésben.

Az óvodában csaknem mindenütt megvannak a kellő egészségügyi feltételek is: jól szellőzőt terem, de méginkább a szabad levegő, ahol légzésgyakorlatok alatt a kis tüdők kitágulnak, s a szervek jobb oxigénellátása folytán a kicsinyek ellenállóképesége is megnövekszik.

Sok óvodában máris bevezették, hogy a gyermekek külön tornaruhában és puhatalpú papucsban tornász-

szanak. Jó volna ezt a szokást minden óvodában bevezetni, mert ezzel nemcsak a kicsik ruházatát kímélnék, hanem hangsúlyoznánk gyermek és szülő előtt a testnevelés fontosságát.

Az óvodai testnevelés megadja tehát az alapot. Így később, az iskoláskorban az általános iskola tanítói szilárd házat építhetnek erre az alapra. Hiszen az óvodás a hatéves kor betöltéséig marad az óvodában. Innen lép át az iskola nyitott kapuján. Iskolába megy, ahol szeretettel, virággal, mosollyal, minden jó és szép ígérettel várják. És annyi újdonság, feladat, érdekesség fogadja a kisgyermeket, hogy észre sem veszi: megváltozott bizony a megszokott kis mindennapi élete. Óvoda helyett napközibe jár, az iskola merevhátú padjából a napközi merevhátú székebe ül, s ott tölti a délután nagyrészét. Hol vannak a kis heverők, ahol délutáni álmát aludta? Sehol. Még hely sincs ezek felállítására a napközi otthonokban. Pedig a kisgyermek gerincének és idegrendszerének még fokozottabban szüksége lenne a test teljes elernyesztésére, alvásra. Annak a gyermeknek sem jobb a helyzete, aki nem napköziben tölti délutánját. Mert egyik héten délelőtt, másik héten délután jár iskolába s amit egyik héten megszokik, másikon el kell hagynia.

Megváltozik az óvodában végzett testnevelés menete is. A tanrend ugyanis előírja annak rendje és módja szerint a hetenként kétszeri testnevelést. Ez azonban — tisztelet a kivételnek — csak írott malaszt. Tornaterem, ha van is az iskolában, nem az alsótagozatosok testnevelését szolgálja. *Eszközök* is hiányoznak: kisebb-nagyobb labdák, buzogány, ugrókötel, a kisgyermek méreteihez szabott zsámolyok, szóval olyasmik, amelyeknek feladata lenne a testnevelés fontosságát és szépségét még jobban fejleszteni a gyermekben.

Hogy meghatározott példával éljek, körzetemből veszem a tapasztalatot: A csillaghegyi általános fiúiskola testnevelő tanára Bartha Tibor. Testnevelői feladatköre az iskola V—VIII. osztályára terjed. A Fővárosi Tanács Testnevelési Csoportjától azonban megbízást kapott arra is, hogy az alsótagozatú gyermekek testnevelését ellenőrizze. Érdeklődtem ennek a testnevelő tanárnak munkabeosztása iránt is. A következőket tudtam meg: tíz osztályban hetenként 22 testnevelési órát tart, igen nehéz körülmények között (az iskola három részlege három külön-

böző utcában van, tornaterem, szertár egyáltalán nincs). Sportszakkört vezet a kerületi úttörőházban. Nemrég zajlott le a területi és kerületi ifjúsági kézilabda bajnokság, amely a testnevelő tanár heti három délutánját vette igénybe. Mindezekről eltekintve időbelileg is megoldhatatlan feladat az alsósok ellenőrzése. A pedagógusok közötti jóviszony is megsínylené az ilyenfajta állandó ellenőrzést. A IV. fiúosztály vezetőjét két nyáron keresztül amúgy is behívták testnevelési szaktanfolyam elvégzésére. (Igaz, hogy szaktanítói beosztását és kinevezését a mai napig sem kapta meg.)

Jelenleg szerte az országban az általános iskolákban az illető alsótagozatú osztály vezetőjére van bízva a testnevelés. Ha az optimális helyzetet tekintjük is, vagyis azt, hogy az illető osztályvezetőben megvan a kellő elméleti és gyakorlati felkészültség és jóindulat a testnevelés fejlesztéséhez, a körülmények maguk gátolják munkája végrehajtását. Télen a tanteremben „tornásznak” a gyerekek. De az egészségügyi feltételek nincsenek biztosítva sok osztályban, amely gyakran nemcsak rosszul szellőzött, hanem még kellő világítást sem kap.

Nyáron legalább ott van az udvar, meg a szabad levegő... Igen, ha az udvar talaja alkalmas lenne legalább a talajtornára, vágy mozgásos játékokra! De ha hármat ugrik a gyermek, máris olyan port csap, hogy a nevelő nem tudja megkülönböztetni Kis Pétert Balogh Jancsától. Nemcsak por van, de még — zárt szeméttartály hiányában — a szemét is ott díszlik az udvar sarkában. Igaz, hogy Csillaghegy és Békásmegyér (mindkettő Nagy-Budapesthez tartozik) közt ott a nagy birkalegelő, a Hegesztő utcai részlegiskola tanulói ott is elvégezhették a testnevelési órát. Meg is próbálták, a juhászok mély megbotránkolására. Egy pár kullancs felszedése után azonban az osztályfőnökök lemondtak az ilyen kirándulásokról.

Itt sürgős és hathatós segítségre van szükség. Jólképzett szaktanárookra és jó körülmények biztosítására. Meggyőződésem, hogy helyes testneveléssel erősebb, könnyebben tanuló egészségesebb idegrendszerű gyermekek kerülnének ki az általános iskolákból.

Értaviné dr. Barát Kata
iskolaorvos

Új tanév, új feladatok

Az 1954 december havában kelt párthatározat, amely az iskolai testnevelés és sport területén is megszabta a tennivalókat, az 1955/56. tanév munkájában új feladatokat határoz meg. Komoly munka előtt állnak az iskolai testnevelés aktív munkásai (testnevelő tanárok, előadók, szakfelügyelők). Munkájuk eredményessége jelentékeny részben attól függ, hogy milyen támogatást kapnak elsősorban az igazgatóktól, az oktatási osztályoktól, szülőktől, sőt az egész társadalomtól. A párthatározatban foglaltak maradéktalan végrehajtása, egyes területeken a hibák felszámolása hosszú és nehéz munkát jelent és azok eredménye nem mutatkozhat meg azonnal. A hosszú út lépcsőzetes megtételének azonban megvan a maga módja. Az alapok lerakása már az új tanévben meg kell, hogy történjék. Ezeket az alapokat, s a további lépcsőket a szaktárgyi tanácskozások anyaga jelöli meg, illetve az azokban lefektetett feladatok megvalósítása biztosítja. Az 1955/56. tanév ezért válik a párthatározat végrehajtásának első állomásává.

A szaktárgyi tanácskozások anyaga (megjelent az Okt. Közlöny aug. 1. számában) három fő területet jelöl meg a feladatok kitézéskor: a tárgyi feltételek területét, a tartalom területét és a sportköri munka területét. Ezekből csupán néhány lényegeset kívánunk kiemelni, amelyek részben mint új szempontok, részben, mint a múlt tanévről még fennmaradt félig megoldott problémák jelentkeznek.

A tárgyi feltételek területén továbbra is, mint az előző tanévről maradt hagyaték: a higiéniai feltételek biztosítása és az ebből folyó higiéniai szokások meggyökeresítése az irány. Ez elsősorban a gyakorló helyek, főleg a fedett gyakorlóhelyek (tornatermek és mellékhelyiségei) állandó és rendszeres tisztántartását jelenti. Sok helyen még mindig nem fordítanak kellő gondot a meglévő tornatermek megfelelő tisztántartására, karbantartására. Egyes igazgatók nem érzik az iskolához tartozónak és szinte különválasztják a tornatermet az iskola tantermeitől. Ilyen helyeken azután a tornatermek piszkosak, takarítatlanok, fűtetlenek.

Azok az igazgatók, akiknek iskolája nem rendelkezik fedett gyakorlóhelyekkel, nem igyekeznek az iskolán belül, vagy akár az iskola területén kívül kihasználni sok esetben kézzelfogható lehetőségeket! Nem biztosítanak szükségtermet, bár sok iskola példája bizonyítja, hogy az ilyesmi nem megoldhatatlan feladat.

Az idei tanévben kötelezővé tettük a középiskolák tanulói részére az egyéni felszerelést. Az egyöntetűség biztosítására az iskola testnevelő tanárára bízunk a szín megválasztását, illetve előírását. Ez nemcsak az egészségügyi követelmények hangsúlyozását jelenti, hanem gazdasági szempontból a takarékoság szempontjait is érvényesíti (az utcai, az iskolában hordott ruha kímélése), azonkívül az évvégi tornáünnepek egyöntetűségét is biztosítja.

Különösen ki kell emelni a higiéniai feltételek biztosításáról szólva a bérleti díjak megfelelő felhasználását. (Ez azokra az iskolákra vonatkozik, amelyek iskolán kívüli szerveknek bérbeadható tornatermmel rendelkeznek.) Egyes helyeken, a rendeltől eltérően, a bérleti összeget a tanácsok az iskolákkal befizették, jöllehet ezeknek az összegeknek az iskola kezelésében kell maradniuk, s csak a testnevelési tanár javaslata alapján használhatók fel tornatermek felszerelésének, berendezésének pótlására és javítására.

A tartalmi munka területén a fő feladat továbbra is a következő: a tantervi fegyelem megszilárdítása, a tanulók minden oldalú általános képzése, a testnevelési órákon még mindig megmutató szakosodás (egyes testgyakorlati ágagnak a másik rovasára történő túlzott alkalmazása) teljes kiküszöbölése.

Az előző tanévhez viszonyítva a tanmenetek elkészítését meggyorsítottuk. Az egész tanévre előre el kell készíteni szeptember 1-ig. A tervszerű és rendszeres munkát ezenkívül elősegíti az is, hogy az óravázlatokat egy időegység anyagára (3–4 óra) egyszerűre kell elkészíteni.

Külön ki kell emelni a tanéveleji feladatok közül a tanulók előképzettségének megállapítását. Erre különösen az általános iskolák I. és V., valamint a középis-

kolák I. osztályainak anyagválasztó munkájához van szükség. Az előképzettség megállapítását csak gondosan tervezett testnevelési órák biztosíthatják. Az e célra fordított testnevelési órák száma nem haladhatja meg — teljesen ismeretlen osztályok esetén sem — az első időegység három, legfeljebb négy óráját. Az előképzettség megállapítása azonban azokban az osztályokban is felmerül, amelyekben a nevelő még nem ismeri a tanulókat. A testnevelési osztályozás ma még távolról sem olyan egységes, hogy a tanulók tanulmányi színvonaláról az utolsó osztályzatok alapján biztos képet alkothassunk. Sok még a szakképzetlen nevelő, hiányos az ellenőrzés, egyesek eltérnek a tanterv és útmutató előírásaitól.

Az előképzettség megvizsgálásának a legtöbb mozgásfajta tartamára ki kell terjednie. (Mozgástechnikai színvonal, s mozgásokkal szorosan összefüggő ismeretek, a testi képességek centiméterben, másodpercben, a vállöv, valamint a kar feszítő és hajlító izomzatának mintagyakorlattal mérhető fejlettsége.) A vizsgálat anyagát az előző osztály (általános iskola V–VIII. stb.) tantervi anyagának előírásai és követelményei adják. Az előképzettség megállapítására szolgáló anyag az alábbi mozgásfajták anyagából álljon:

I. Rendgyakorlat. Az előző osztály rendgyakorlati anyagából az előírt formák és vezényszavak ismerete, végrehajthatóság minősége és ütemérzék. (A kérdéses rendgyakorlatokat az óra különböző részeiben az időszerű cél megoldására használjuk fel, tehát ne egymás után, mintegy vizsgának kitéve a tanulókat.)

II. Előkészítő mozgásanyag. Az alapformákat, elnevezésük ismeretét, a végrehajthatóság minőségét, az ütemritmusérzékét és LMHK kortól felfelé a szabadgyakorlatsor ismeretét tegyük vizsgálódásunk tárgyává.

III. Járás és futásgyakorlatok. Etekintetben a legfontosabb járás- és futásnemeket, rajtformákat, ezek technikai mozzanatainak elnevezését, végrehajthatóság technikai színvonalát és eredményességét vizsgáljuk.

IV. Támasz- és függésgyakorlatok. A vállöv és kar hajlító és fe-

szító izmainak ereje, a fontosabb gyakorlatok elnevezésének ismerete és a végrehajtás technikai színvonala szerepeljen a vizsgálatunkon. A talajtorna körébe tartozó mozgásanyagot az óra előkészítő részébe (mellső fekvő-támaszban karhajlítás), a szergyakorlatokat (elég egy függő és támasz-szeren két-két mozgás előírása) az óra fő részébe iktassuk be.

V. Ugrás- és dobásgyakorlatok. A formák elnevezése, a fontosabb technikai mozzanatok ismerete, a végrehajtás és technikai színvonal eredményessége tekintetében vizsgáljuk meg a tanuló felkészültségét.

VI. Játékok. A játékméret, játékgény, érdeklődés és játékkészség legyen vizsgálódásunk tárgya. A tanulók játékgényére a kiadott intézkedések végrehajtásából, a játékok közben, valamint a játék befejezése után tanúsított magatartásából következtethetünk. A játékméretükről és érdeklődésükről szabadon választható játék vagy előírt játék segítségével szerezhethetünk tapasztalatokat. A tanulók játékkészségét (szabályismeret, mozgás és labdatechnikai, valamint taktikai készségüket) a játék közben figyelhetjük meg.

Az előképzettség megállapításában az alábbi általános szempontok alapján kell eljárni. A tanulók előképzettségének megállapítása rendes testnevelési óra keretén belül történik (ne külön kiszakított vizsgálat legyen). Az előírt anyag végrehajtását élő szóban (minden előzetes tájékoztatás és magyarázat nélkül) rendeljük el. A megmutatást csak akkor alkalmazzuk, ha az utasításokat, előírásokat a tanulók nem értik (nem ismerik az anyagot). A gyakorlat így kikényszerített végrehajtásából következtethetünk az alapformák ismeretén kívül az említett többi szempontokra is. A technikai mozzanatok elnevezésének ismeretére néhány kérdés feltevése nyomán győződhetünk meg. A teljesítmény tekintetében azt figyeljük meg, hogy az előírt centiméterben és másodpercben meghatározott szintet hányan nem teljesítették. Az észrevételeket az óra végén fel kell jegyezni.

Az előképzettségnek ilyen szempontok szerinti megállapítása a tanmenetkészítés anyag kiválasztó munkáját hathatósan segíti. (Részletes anyagot lásd Cseke Dénes: Testnevelésemélet, Testnevelési Főiskolai tankönyv, 77. old. 1955.)

A tanulók előképzettségének megállapítása közben szerzett tapasztalatokat írják meg és juttassák el a Sport és Testnevelés szerkesztőségéhez. A tapasztalatokat cikk formájában közöljük.

Az új tanévben lényeges változás következik be a tanulók munkájának elbírálásában, az osztályozásban. A C) (teljesen felmentett) csoportba sorolt tanulók testnevelésből érdemjegyet nem kapnak, az órán azonban kötelesek részt venni és a testnevelő tanár utasításainak eleget kell tenniük. A hiányzás igazolatlan órának számít. Az A) és B) csoportbeli tanulók osztályozása továbbra is a tantervben és útmutatóban foglaltak alapján történik azzal a kiegészítéssel, hogy a tanulmányi értesítőben a Testnevelés szó után a tanuló orvosi csoportbeosztását is fel kell tüntetni. Ezt a megjelölést a C) csoportbeliekre nem kell alkalmazni.

A sportkörü munka területén nehézséget okoz, hogy az általános és középiskolai sportkörök átszervezése még mindig vajúdik. A nehéz feladatot az érdekelt szervek igyekeznek a lehető legjobban, a jelenlegi körülmények között legcélszerűbben és lehetőleg gyorsan megoldani. Addig is, míg az új átszervezésre vonatkozó utasítás nem jelenik meg, feladatunk továbbra is az iskolán belüli versenyek (házi bajnokságok, osztályok közötti bajnokságok formájában) megrendezése és kiszélesítése, az iskolai DISZ szervezetek aktív és tevékeny bekapcsolásával.

Az előző tanévhez viszonyítva a versenyekben és országos bajnokságokban is lesz változás. A tömegesítés érdekében könnyebb lesz a versenyanyag (pl. tornában) az általános iskolai bajnokságot kiszélesítjük (pl. atlétikában), a versenynaptárt alaposabban és körültekintőbben összehangoljuk, azonkívül az iskolai versenyek és bajnokságok időidőpontján bizonyos változtatásokat eszközölünk. A tervszerű felkészülés biztosítására a tanév elejére elkészül az általános és középiskolai versenynaptár, valamint az egész évi versenykiírás anyaga is.

Az 1955-56. tanévben jelentkező új feladatokat a realisabb követelmények támasztásával remélhetőleg megvalósítjuk. Ezzel a tanév végére olyan eredményt érhetünk el, amely az elkövetkező években hozzásegít a párthatározatban megjelölt célok eléréséhez.

Raffel Zoltán
OM főelőadó.

Az 1500 méteres magyar csúcs fejlődése :

4:23.4	Bodor Ödön	1908
4:23.2	Antal János	1911
4:19.6	Forgács Ferenc	1911
4:10.2	Forgács Ferenc	1912
4:10.2	Grósz István	1918
4:09.2	Némethy Jenő	1920
4:06.8	Némethy Jenő	1920
4:05.6	Némethy Jenő	1921
4:05.2	Bellóni Gyula	1927
4:03.2	Marton József	1928
4:02.4	Szabó Miklós	1929
4:00.4	Szabó Miklós	1929
3:59.8	Szabó Miklós	1930
3:59.4	Szabó Miklós	1933
3:52.6	Szabó Miklós	1933
3:51.8	Szabó Miklós	1937
3:48.6	Szabó Miklós	1937
3:48.4	Béres Ernő	1952
3:48.2	Béres Ernő	1952
3:48.2	Garay Sándor	1952
3:46.6	Béres Ernő	1953
3:46.4	Iharos Sándor	1954
3:46.0	Iharos Sándor	1954
3:42.4	Iharos Sándor	1954
3:42.4	Iharos Sándor	1954
3:42.2	Rózsavölgyi István	1955
3:40.8	Iharos Sándor	1955

(Szabó Miklós 3:48.6-os, Iharos Sándor 3:42.4-es és Rózsavölgyi István 3:42.2-es eredménye Európa-csúcs volt, Iharos Sándor 3:40.8-as teljesítménye pedig a jelenlegi Európa- és világcsúcs eredmény.)

*

Az 1500 méteres világcúcs fejlődése :

3:55.8	Kiviat (Egyes. Áll.)	1912
3:54.7	Zander (Svédorsz.)	1917
3:52.6	Nurmi (Finnorsz.)	1924
3:51.0	Peltzer dr. (Németorsz.)	1926
3:49.2	Ladoumeque (Franciaorsz.)	1930
3:49.2	Beccali (Olaszorsz.)	1933
3:49.0	Beccali (Olaszorsz.)	1933
3:48.8	Bonthron (Egyes. Áll.)	1934
3:47.8	Lovelock (Újzéländ)	1936
3:47.6	Hägg (Svédorsz.)	1941
3:45.8	Hägg (Svédorsz.)	1942
3:45.0	Andersson (Svédorsz.)	1943
3:43.0	Hägg (Svédorsz.)	1944
3:43.0	Strand (Svédorsz.)	1947
3:43.0	Lueg (Ny.-Németorsz.)	1952
3:43.0	Bannister dr. (Anglia)	1954
3:42.8	Santee (Egyes. Áll.)	1954
3:41.8	Landy (Ausztrália)	1954
3:40.8	Iharos (Magyarorsz.)	1955

Szerezzen

örömet

külföldön élő

ismerőseinek

Fizesse elő részükre a SPORT-LAPOKAT. Előfizetést felvesz minden nagyobb postahivatal és a Kultúra V., Budapest, VI., Sztálin-út 21.

FÉNYEK ÉS ÁRNYAK

az általános iskolai szakfelügyelői jelentésekből

„Nem lehet eléggé hangsúlyozni, mennyire fontos, hogy az általános iskolában megtartsák a testnevelési órákat. Csak egy statisztikai adatot szeretnék itt megemlíteni. Debrecenben a Fűvészkert utcai iskolának jó tornaterme van és az alsó tagozatban is rendszeres testnevelés folyik: az iskola 688 tanulója között csak 4 skoliózisos gyereket találtunk az iskolaorvossal. Ugyanakkor a Pacsirta utcai iskolában, amelynek nincs tornaterme és az alsó tagozatban a nevelők elhanyagolták a testnevelést, minden osztályban (kb. 40—40 tanuló között) akadt 4 skoliózisos. Ha az alsó tagozati nevelők és az igazgatók csak egy kicsit is szívügyüknek tekintenék a testnevelést, sokkal szebb volna a fiatalok testtartása és a gerincdeformitások számát negyedére lehetne csökkenteni.”

(Győrök Gyula Hajdu megyei jelentéséből)

„Kétnapos tanfolyamot rendeztünk az alsótagozatú és a kisiskolák nevelői számára.”

„A tanulók egyéni felszerelése te-

rén eredményeket értünk el. Zombán például 100 százalékos a beszerzés. Szülői értekezleteken az igazgatók és az osztályfőnökök felvilágosító munkát végeztek.”

„Példás rendben találtam a magyarkeszi iskola szertárát. Egyes helyeken azonban a salakos udvarra kiviszik a szőnyeget (Simontornya). Hanyagnak mondhatom a Tolna II. sz. iskola nevelőjének magatartását (Szauder László kartárs még azt sem tudta, hogy kb. milyen felszereléssel rendelkezik iskolája).”

„A meglátogatott iskolák nem rendelkeznek tornateremmel. Jó megoldást találtam Ozorán és Pincehelyen. Itt a legnagyobb alapterületű tanteremben helyezték el az I. osztályt. Ezek 10 vagy 11 óraker végeznek és megfelelő takarítás után itt tartják meg valamennyi felsőtagozatú testnevelési órát.”

(Kalász János Tolna megyei jelentéséből)

„Még a szakos nevelők sem ismerik elég jól a „Tanterv és Útmutató”-t. Kunszállás, Jászszentlászló, Szabadszállás községekben szakos nevelők működnek, a tanmenet készítésekor mégsem vették figyelembe, hogy tornatermük nincs. A felvett anyag nagy részét nem tudják elvégezni. Szabadszálláson május 10-én voltam. Megállapítottam, hogy a tél folyamán nem a tanmenet szerint dolgoztak. Nagy Istváné kartársnó téli termi foglalkozásokon kézimunkát tanított testnevelési órákon. Holott a kartársnó szakos nevelő.”

„Igen jól elkészített tanmenetet láttam az Alpáron és Kiskunmajsnán működő gyakorló éves nevelőknél. Kiskunfélegyházán Móczár Mária és Horváth József kartársak készítettek ügyes tanmenetet, a helyi körülményeknek, a tárgyi felételeknek megfelelően.”

„Különösen jó eredményt mutat egyes községekben és tanyaközpontokban az egyéni tornaruha beszerzése. Szakos nevelőink mindenütt tornaöltözletben jelentek meg.”

„Igen jó sportkörü munkát végzett Madár Imre lajomszizei nevelő. Kezdenek hagyományossá válni az iskolán belül az osztályok közötti viadalok. Nemcsak a sporteredményeket, hanem a tanulmányi eredményt is figyelembe veszik.”

(Mészáros István Bács megyei jelentéséből)

„A miskolci Pálóczi úti fiúiskola évente hat sportágban rendezi meg az iskolai sportkörü bajnokságot. A bajnokokat az évzárón ünnepélye-

sen megjutalmazták és nyilvántartják az iskolai csúcsoakat. Külön díjat kap a tanulásban és sportban egyaránt jó eredményt elérő tanuló.”

„A járási oktatási osztályok többsége nem kezeli jelentőségéhez mérten az általános iskolai sportversenyeket.” „Az ifjú Békeharcos” úttörő tornászbaajnokságot például a 13 járás közül 8 nem szervezte és nem rendezte meg.”

(Móré János Borsod megyei jelentéséből)

„Április hó folyamán a járási székhelyeken testnevelésből bemutatató tanításokat szerveztünk. Ezen összesen 158, főleg falusi nevelő jelent meg.”

„Vannak nevelők, akik őszintén megmondják, hogy ők nem szeretnek testnevelést tanítani, s csak azért tanítanak, mert a tantárgyak felosztásakor nekik jutott ez a „hátlatlan” tárgy. A vasvári általános fiúiskolában ilyen elgondolás alapján minden osztályban más nevelő tanítja a testnevelést. Ez aztán meg is látszik az egész iskola testnevelésén.” „Meg kell említenem a cellődömölki járás testnevelőit, akik fáradságot nem ismerve az egész járás területén megszervezték az általános iskolák versenyét sakkból, asztaliteniszből, labdarúgásból és atlétikából. Külön-külön értékelték a szakos és nem szakos nevelővel rendelkező iskolák versenyét.”

(Kis Elemér Vas megyei jelentéséből)

„Felhívásomra a nevelők egymás után építették a távol- és magasugró medencéket, a röplabdapályákat és, ahol lehetőség nyílt, a kézilabdapályákat. A felügyeletem alá tartozó valamennyi általános iskola rendelkezik távol- és magasugrás tanításához szükséges ugrómedencével.”

Mintegy 38 bemutatató tanítást tartottam a nevelők részére az alsó és felső tagozatban egyaránt.”

„Vannak nevelők, akik komoly eredményeket érnek el a módszeres tanítással. Pl. Szedes János (Tokod), László Barna (Dorog), Kárpáthi Zoltán (Tatabánya). Ezek a testnevelők nemcsak az órák alatt, hanem az órákon kívül szinte minden szabadidejüket a tanulók között töltik.”

„Az iskolai versenyek tekintetében ez az év kiemelkedően sikerült. Évek óta ennyi verseny, ennyi résztvevővel nem került megrendezésre.”

(Török József és Polgár Sándor Komárom megyei jelentéséből)

A 3000 méteres magyar csúcs fejlődése :

9:16.8	Forgács Ferenc	1913
9:06.2	Vörös Vince	1915
9:00.6	Némethy Jenő	1921
9:00.0	Némethy Jenő	1921
8:54.8	Némethy Jenő	1922
8:51.2	Papp György	1927
8:50.2	Szabó Miklós	1932
8:45.6	Szabó Miklós	1933
8:44.8	Kelen János	1935
8:33.4	Szabó Miklós	1936
8:30.0	Szabó Miklós	1937
8:17.8	Szabó Miklós	1937
8:17.6	Kovács József	1952
8:16.8	Kovács József	1953
8:06.6	Garay Sándor	1954
7:59.6	Iharos Sándor	1954
7:55.6	Iharos Sándor	1955

A 3000 méteres világcsúcs fejlődése :

8:36.8	Kolehmainen (Finnorsz.)	1912
8:33.2	Zander (Svédorsz.)	1918
8:28.6	Nurmi (Finnorsz.)	1922
8:27.6	Wide (Svédorsz.)	1925
8:25.4	Nurmi (Finnorsz.)	1926
8:20.4	Nurmi (Finnorsz.)	1926
8:18.8	Kusocinski (Lengyelorsz.)	1932
8:18.4	Nielsen (Dánia)	1934
8:14.8	Höckert (Finnorsz.)	1936
8:09.0	Kälärne (Svédorsz.)	1940
8:01.2	Hägg (Svédorsz.)	1942
7:58.8	Reiff (Belgium)	1949
7:55.6	Iharos (Magyarorsz.)	1955

Egy régi magyar játék nyomában...

A röptenisz játék eredete egy régi, sajátosan magyar labdajátékra vezethető vissza.

Lapozgassunk visszafelé az 52 esztendővel ezelőtt megjelent Pesti Hírlap hasábjain, és az 1903. okt. 27-i számban „Új labdajáték” cím alatt a következőket olvashatjuk: „A sport barátainak örvendetes napja volt vasárnap, amelynek délelőttjén Halácsy Antal a Barcsay utcai állami főgimnázium torna-, vívó-, és játékmestere... bemutatta az általa feltalált labdajátékot és a vele járó játékot.”

A játékról a tornatanárok, a játékmesterek, tanúgybarátok, a sportegyesületek vezetői az alábbi nyilatkozatokat állították ki s írták alá a feltaláló részére: Halácsy Antal találmányát érdekes és eredeti voltánál fogva a szakemberek figyelmébe a legmelegebben ajánlják. Előnyei: a nemes testtartás nevelése, az összes izmok arányos, de túl nem feszített foglalkoztatása, a tüdő működését fokozottan, állandóan foglalkoztatja, rendkívül élcsíti a szemmértéket, esztétikai szempontból határozottan felülmúlja az eddigi divatos játékokat.

A feltaláló a játékot „Turul” labdajáték név alatt szabadalmaztatta, szabályait nyomtatásban kiadta, a játékot pedig az ország számos sportegyesületében és iskoláiban bemutatta.

Így vált ismertté a röptenisz játék őse a mi városunkban, Szegeden is. Egyetlen hely, ahol gyökeret vert. Azóta több mint fél évszázadon át, minden nyáron a Tisza partján igen sok sportbarát örömet leli benne. Ezért nem is ment feledésbe itt ez a játék, hanem idők folyamán a modern sportkövetelményeknek megfelelően alakult játék felfogásában, méreteiben és szabályaiban egyaránt. Így született meg az új labdajáték: a röptenisz, amely őséhez a pályaméretében és szabályaiban csak kismértékben hasonlít. A régi játékot ugyanis hatféle változatban játszották, és ehhez képest a háló magassága és a pálya mérete is változott. Azonkívül régen minden pár külön labdával játszott egyidőben és így minden játékosnak meg volt jelölve a területe, ahonnan kimozdulni nem volt szabad neki. A játékot a maihoz hasonló faütővel játszották, jobb- és balkézrel felváltva.

*

A röptenisz leginkább a tenisz és az asztali tenisz játékhöz hasonlítható. A játék tartalmazza mindazokat a jellegeket, amelyeket egy modern labdajáték tartalmaznia kell, az eredményes játéknak megfelelő taktikai felfogásra kell alapulnia, az egyes akciókat megfelelő labdamenetek készítik elő.

A JÁTÉK VERSENYSZABÁLYAI

A pálya mérete: 10 × 5 m-es téglalap alakú sima terület. Talaja lehet salakos, földes, homokos, füves. A pályát a földtől 1–2 cm magasságban kifeszített zsinórral határoljuk, mert így a zsinór rezgése jelzi a vonalra esett labdát.

A háló: A játéktér középvonala fölött 2 m magasságban háló van kifeszítve, amelynek szélessége 25–30 cm, hossza 6 m. Ezzel a pályát két 5 × 5 m-es területre osztottuk. A hálótartó oszlopok a pálya oldalvonalától 0,5 m-re vannak. — A hálózemek oldala 4 × 4 cm.

A labda: Teniszlabda (megfelel kopott is).

Ha nincs háló, egy összekötött zsinog is megteszi...

Az ütő: Keményfából kör alakúra esztergált kb. 30 dkg súlyú legyen. Átmérője ne haladja meg a 15 cm-t. Nyele 18 cm hosszú legyen.

A versenyzők öltözéke: Mozgást nem gátló könnyű öltözék, tornacipő, esetleg mezítláb is játszható. — A versenyzők csak egy ütőt használhatnak.

Térfélválasztás: A mérkőzés előtt az ellenfelek sorsolással döntsék el, hogy ki melyik térfélen kezdi a játékot. A szerencsés felet a térfél választás joga, a másik felet a kezdés joga illeti meg.

Az adogatás: A labda adogatással kerül játékba.

Az adogatás a pálya jobb sarkából történik.

Mindig az a fél adogat, amelyik pontot veszített. (Páros játékban a párok játszmányként helycserét és adogatáscserét kötelesek egymásközt végrehajtani.)

Az adogatást csak akkor lehet elkezdeni, ha a fogadó és párja már felkészült a játékra és azt „kész”, illetve — ellenkezőjét — „nem kész” kiáltással jelezte.

Az adogatás megkezdése előtt az adogató álljon mindkét lábával nyugalmi helyzetben. Az adogatás kezdetülvitelének egyetlen pillanata alatt sem lehet mindkét láb egyidejűen távol a talajtól.

Az adogatást abban a pillanatban kell megtörténtenek tekinteni, amikor az ütő és a labda érintkezett egymással.

A labdát az adogató játékos hozta játékba, akinek a labdát úgy kell megütnie, hogy az a háló felett, a háló érintése nélkül az ellenmezőbe tartson.

Hibás az adogatás és pontot veszít az a játékos, ha a labda

- a hálót vagy egyéb pályatartozékot érint,
- a háló alatt halad át,
- a háló fölött halad át, de a pályán kívül esik le anélkül, hogy a fogadó (fogadók) hozzáértek volna,
- saját játékost érint, mielőtt az ellentérfélbe jutna.

A labdamenet: A labda az adogatás pillanatától kezdve játékban levőnek számít mindaddig, amíg a mérkőzésvezető hibásnak vagy érvénytelennek nem ítéli és ezzel a pont sorsa el nem dől.

A labdát ütővel kell visszaütni. A labdának kézzel, fejvel vagy lábbal történő érintése vagy visszajuttatása szabálytalan, pontvesztést von maga után.

A játékosnak a labdát — mielőtt az földet ért volna — közvetlen úton vissza kell ütnie úgy, hogy a labda csak egyszer érintheti az ütőjét. A talajérés vagy kettőzés hibapontnak számít.

Hibának számít továbbá és pontot veszít a versenyző

1. Ha úgy üti meg a labdát, hogy az az ellenfél határvonalain kívül ér talajt.

A labda akkor van „kint”, ha a pályán kívül talajt vagy más tárgyat érint.

A határvonalat érintő labda (amelyet a kifeszített zsinór rezgése jelez) nem számít hibának, hanem arról az oldalról, ahol a labda vonalat érintett, adogatást kell végrehajtani.

2. Ha a versenyző vagy ütője a labdamenet közben a hálózathoz, háló tartó oszlopokhoz ér, vagy a háló síkján túl az ellenfél térfelére ér.

Szabályos az ütés, ha a versenyző az ütés pillanata után ejti ki kezéből az ütőt és az ütő az elejtés közben nem érinti a hálót, a háló tartó oszlopokat vagy az ellenfél térfelét.

A játék folyamán a hálót érintő labda nem számít hibának.

Meg kell ismételní a labdamenetet, ha a versenyzőt rajta kívül állók akadályozza meg a szabályos ütésben. Nem ok azonban labdamenet megismétlésére az, ha a versenyző görcsöt kap, sérülés éri, szemébe repül valami, stb.

Páros játékban a labda megütése nincs sorrendhez kötve.

Számolás: A játszmat az a játékos vagy pár nyeri, amelyik legalább

két pont különbséggel hamarabb szerez 6 pontot. (5:5 állás után legalább 5:7-re kell nyerni.)

Minden egyes labdamenet megnyeréséért egy pont jár.

A mérkőzést az a fél nyeri, amelyik 2, ill. 3 játszmát nyert meg. Nők általában 2, férfiak 3 nyert játszmára menő mérkőzést játszanak.

Ha egyik játékos (pár) megtagadja a játékot, mérkőzésvesztesnek kell tekinteni és a mérkőzést 2:0, ill.

3:0 arányban a másik fél javára kell írni.

Ha mérkőzést a mérkőzésvezető megfelelő ok miatt (pl. sötétség, kedvezőtlen időjárás stb.) félbeszakítja, a játék folytatásakor a félbeszakítást megelőző játékállás és felállási helyzet érvényben marad.

*

Befejezésül még csak annyit, hogy a röptenisz játék itt, Szegeden már elismert sportág lett, mert Kun Lajos, a szegedi TSB elnöke és

Nagy László sportoktatási főelőadó lelkes támogatása folytán május 31-én bizottság alakult, amely a helyi TSB támogatásával megrendezi az 1955. évi röptenisz csapat és egyéni bajnokságot. De ígéretet kaptunk arra nézve is, hogy a tél folyar in tornatermi edzést is biztosítanak számunkra. Reméljük, hogy példánkat az országban mindenütt követni fogják és nem sok idő múlva Budapesten küzdünk az első röptenisz bajnokság döntőin.

Dr. Thékes László

TÍZ ÉV ALATT

1945

Munkássportolók megindítják az igen elhagyatott állapotban lévő pályákon az atlétikai életet. 500-an neveztek be a munkás atlétikai bajnokságokra.

Labdarúgócsapatunk 7:2 arányban legyőzi a román labdarúgó válogatott csapatot. Megkezdődik a magyar—román sportkapcsolatok elmélyítése.

1946

Egyre népszerűbbé válik a röplabdajáték, különösen az üzemi és falusi fiatalok között. Megindulnak a bajnokságok és elkészítik az első szabálykönyvet.

A Vasas elsőnek alakít meg baráti kört, amely azután nagy lelkesedéssel támogatja a Vasas sportolóit.

1947

Evezőseink Luzernben igen nehéz mezőnyben kiválóan szerepeltek, a két párevezős számban Európa-bajnokságot nyertünk.

17 győzelemmel megnyertük a nemzetek versenyét a párizsi Főiskolai Világbajnokságon.

Sportolóink nagy sikerrel szerepeltek az atlétikai Balkán Játékokon.

A Tatán megrendezett munkás kajak EB-n sportolóink nagyszerű győzelmeiket aratva már jelzik előretörésüket ebben a sportágban.

A magyar tornászválogatott kitűnően szerepelt a Jugoszláviában megrendezett nemzetközi versenyen.

SZEPTEMBER

Az úszó Európa-bajnokságon Montecarlóban megnyertük a nemzetek versenyét. Mitró György pedig Európa-bajnokságot nyert az 1500 méteres gyorsúszásban.

Megindult az első asztalitenisz Nemzeti Bajnokság.

1948

Több, mint 4500 csapat nevezett a röplabda népi bajnokságokra.

Atlétanőink nagy sikert arattak a magyar—román női atlétikai viadalon.

1949

Még tovább fejlődik a magyar kalapácsvetés. Németh Imre új világsúcsot dob.

A Bp. Vasas labdarúgói Moszkvában szerepeltek, — elsőként a Szovjetunió fennállása óta a magyar labdarúgók közül.

A női nagypályás kézilabda világbajnokságot a magyar női csapat hatalmas sikert aratva megnyerte.

1950

A SZOT elnöksége nagyfontosságú határozatot hozott a szakszervezeti és üzemi sportkörök munkájával kapcsolatban. Megállapította, hogy a még nem kielégítő sportmunka egyik oka a régi sportvezetők akadályozó munkája. Ennek kapcsán megkezdődött az újszemű, sportvezetésre alkalmas fiatalok bevonása a sportkörök irányításába.

Megnyitották Kiskúnfélegyházán az első sportgimnáziumot.

1951

Nagyjelentőségű intézkedést hozott az OTSB. Szélesebb alapokra helyezi a középiskolások sportolási lehetőségeit. Minden középiskolában sportkört alakítanak. Az iskolai sportköröket a nagy üzemi és hivatali sportkörök patronálják.

Hadseregünk sportolói szép sikerrel szerepeltek a Nemzetközi Hadseregturnán, amelyet Budapesten öt sportágban rendeztek meg.

1952

Labdarúgóink 4:2 arányban legyőzték Svájc együttesét Bernben.

Atlétiánk kitűnően szerepeltek a romániai nemzetközi atlétikai viadalon.

1953

Egyre fejlődő atlétikánk további javulása és fejlődése szempontjából igen nagyjelentőségű viadatok zajlottak le, a magyar—svéd és a magyar—szovjet mérkőzés.

Öttusázóink megmutatták, hogy olimpiai szintű szereplésük nem volt véletlen. A Budapesten megrendezett nemzetközi öttusaversenyt fölényesen megnyerték.

1954

Kilenc Európa-bajnokságot nyertünk a Torinóban megrendezett úszó és vízilabda Európa-bajnokságon.

Adatok és eredmények

A magyar sport nemzetközi eredményei

1955. JÚNIUS—JÚLIUS HÓBAN

Asztali tenisz

Stuttgart, június 22—28. Nemzetek közötti ifjúsági csapatverseny 1. Svédország. A vigaszdíjban 1. Magyarország (Berczik, Horváth, Újvári). Győz Svájc, Saarbrücken és Norvégia ellen, 5:0-ra. — Nemzetközi ifjúsági bajnokság. Férfi egyes 1. Berg (német), Berczik, Horváth és Újvári kiesett. Női egyes 1. Mosóczi, 2. Jancsó. Női páros 1. Filber, Bates (angol), a magyar pár kiesett. Férfi páros 1. Wending, Süßmann (német), 2. Berczik, Újvári.

Atlétika

Prága, június 8—9. Rozsicky emlékverseny. Diszkoszvetés 1. Szécsényi 52,68 m. 100 m. 1. Janacek (Csehszlovákia) 10,6 mp, Zarándi nem jutott döntőbe. 1500 m. 1. S. Herrmann (NDK) 3:49,4 Tanay ötödik 3:52,6. Távolugrás 1. Grabowski (lengyel) 733, Csányi ötödik 688 cm. 400 m női 1. Kazi Aranka 57,4. 3000 m akadály 1. Brlica (csehszlovák) 8:53,8, 2. Rozsnyói 8:59,2. 800 m. 1. S. Herrmann (NDK) 1:51,3. Somkuti ötödik 1:52,3. 200 m. 1. Fütterer (Ny.-Németország) 21,3, Csányi nem jutott döntőbe. 400 m gát 1. Bartos (Csehszlovák) 53,4, Lippay harmadik 54,4. Súlylökés 1. Koivisto (finn) 16,19, Mihályfi ötödik 15,59. Kalapácsvetés 1. Csermák 59,06 m. 800 m női 1. Kazi 2:17,6.

Brüsszel, június 15. Az Union St. Gilloise nemzetközi versenye. 800 m. 1. Moens (belga) 1:47,5, 2. Szengáli 1:51,1. 2000 m. 1. G. Pirie (angol) 5:12,6, 2. Tábori 5:13,2, 3. Iharos 5:16,4. 5000 m. 1. Driver (angol) 14:17,8, 2. Béres 14:23,4, 3. Herman (belga) 14:29 mp.

Belgrád, június 16. Nemzetközi verseny. 100 m. 1. Lorger (jugoszláv) 10,6, Varasdi harmadik 10,9. 200 m. 1. Janacek (csehszlovák)

21,2, Varasdi ötödik 22,2. Súlylökés 1. Stoklasa (csehszlovák) 16,05, Lévai ötödik 14,34. 400 m. 1. Bánhalmi 48,5, 2. Adamik 48,9, 3. Sillis (görög) 49,6. Kalapácsvetés 1. Rut (lengyel) 58 m, 2. Gubijan (jugoszláv) 56,84, 3. Németh 56,50 m. Diszkoszvetés 1. Cihak (csehszlovák) 51,16, 2. Lévai 47,84 m. 1500 m. 1. Rózsavölgyi 3:42,2, Európa-csúcs, 2. Jungwirth (csehszlovák) 3:47,8. 3. Radisics (jugoszláv) 3:48,4. Rúdugrás 1. Adameczyk (lengyel) 430, 2. Homonnay 425. 5000 m. 1. Konrad (Ny.-Németország) 14:17, Berta hatodik 14:57,2. Gerelyhajítás, női 1. Zatopkova (csehszlovák) 49,03, 2. Vigh 48,33.

Varsó, június 18—19. Kucsocinski emlékverseny. Diszkoszvetés 1. Vrabel (csehszlovák) 50,41, 2. Solyom 48,78. 100 m. 1. Wiesenmayer (román) 10,7, Senkey nem jutott döntőbe. Súlylökés 1. Lomowski (lengyel) 15,43, 2. Kövesdi 15,30. 800 m. 1. G. Nielsen (dán) 1:50,5, Bárkányi nyolcadik 1:53. 200 m. 1. Mandik (csehszlovák) 21,6, Senkey negyedik 22,2. Hármassugrás 1. Weinberg (lengyel) 14,90, Bolyki helyzetlen 14,44. Kalapácsvetés 1. Rut (lengyel) 58,42, 2. Csermák 57,51. 3000 m. 1. Chromlik (lengyel) 8:05. Dehény ötödik 8:16,2, Juhász hatodik.

Moszkva, június 25—26. Nemzetközi viadal. 100 m. 1. Bartenyev (szovjet) 10,6, Goldoványi ötödik 10,9. Diszkoszvetés 1. Grigalka (szovjet) 53,16, 2. Consolini (olasz) 52,90, 3. Szécsényi 49,80. 800 m. 1. Boysen (norvég) 1:48,5, 2. Szentgáli 1:49,2, 3. Kakko (finn) 1:50,8. Távolugrás 1. Földessy 741. 400 m. 1. Ignatyev (szovjet) 46 mp, 2. Adamik 47,5, 3. Makomaski (lengyel) 47,7. Kalapácsvetés 1. Krivonoszov (szovjet) 63,75, 2. Regykin (szovjet) 59,23, 3. Strandli (norvég) 59,17. Csermák hatodik 58,43. 800 m női 1. Otkalenko (szovjet) 2:08,4, 2.

Liszenko (szovjet) 2:09,2, 3. Donath—Jurewitz (NDK) 2:09,2. Kazi ötödik 2:10,2. 3000 m akadály 1. Vlaszenko (szovjet) 8:51, Jeszenszki helyzetlen. 1500 m. 1. G. Nielsen (dán) 3:46,6, Rózsavölgyi földalta. Rúdugrás 1. Csernobaj (szovjet) 435, Homonnay hatodik 415. 400 m gát 1. Bogatov (szovjet) 52,7, Botár nem jutott döntőbe. Gerelyvetés 1. Sidló (lengyel) 75,28, Krasznai ötödik 69,80. 5000 m. 1. Iharos 14:22,2, 2. Taipale (finn) 14:23,2 mp.

Helsinki, július 27—28. Magyarország—Finnország 120:92 pont. 100 m. 1. Goldoványi 10,7, 2. Zarándi 10,8, 3. Hellsten (f) 10,9. 200 m. 1. Hellsten (s) 22, 2. Goldoványi 22, 3. Tavisalo (f) 22,3, 4. Adamik 22,3. 400 m. 1. Hellsten (f) 47, 2. Adamik 48, 3. Bánhalmi 48,9. 800 m. 1. Szentgáli 1:49,5, 2. Rózsavölgyi 1:49,6, 3. Kakko (f) 1:51. 1500 m. 1. Iharos 3:40,8 világcúcs, 2. Rózsavölgyi 3:42,8, 3. Vuorisalo (f) 3:46,2. 5000 m. 1. Tábori 14:26,8, 2. Taipale (f) 14:28, 3. Béres 14:28,2. 10 000 m. 1. Kovács 29:45,6, 2. Posti (f) 29:55, 3. Szabó 30:06,4. 110 m gát 1. Siukola (f) 15,1, 2. Retezár 15,2, 3. Csenger 15,3. 400 m gát 1. Botár 53,3, 2. Suominen (f) 54,3, 3. Myllymäki (f) 54,6, 4. Lippay 55,1. 3000 m akadály 1. Rozsnyói 8:48, 2. P. Karvonen (f) 8:50,2, 3. Dehény 8:57,2. Magasugrás 1. Hagya 192, 2. Ketola (f) 192, 3. Bodó 188. Távolugrás 1. Földessy 753, 2. Valkama (f) 747, 3. Lampinen (f) 729, 4. Jakabfy 721. Hármassugrás 1. Lehto (f) 15,15, 2. Riikonen (f) 14,96, 3. Bolyki 14,79, 4. Palotás 14,45. Rúdugrás 1. Landström (f) 435, 2. Piironen (f) 430, 3. Homonnay 425, 4. Kovács F. 400. Súlylökés 1. Mihályfi 15,94, 2. Perko (f) 15,23, 3. Szécsényi 15,21. Diszkoszvetés 1. Szécsényi 51,14, 2. Lévai 49,29, 3. Envik (f) 47,08. Gerelyhajítás 1. Niikinen (f) 75,48, 2. Krasznai 73,32, 3.

Hyyttainen (f) 71,80, 4. Kecskés 58,80. Kalapácsvetés 1. Csermák 60,84, 2. Halmetoja (f) 57,17, 3. Németh 56,49. 4×100 m. 1. Magyarország (Sebestyén, Varasdi, Csányi, Goldoványi) 41,2, 2. Finnország 42. 4×400 m. 1. Magyarország (Bánhalmi, Szentgáli, Solymosi, Adamik) 3:13,4, 2. Finnország 3:16,6.

Valkeakoski (Finnország), július 30. 400 m gát 1. Lippay 54,8. 400 m. 1. Solymosi 49,8. 200 m. 1. Hellsten (finn) 21,7, 2. Jakabfy 22.

Lappeenranta (Finnország), július 30. 5000 m. 1. Juhász 14:25,8, 2. Posti (f) 14:29,2. 400 m. 1. Botár 49,8, hármás 1. Penka (f) 14,74, 2. Bolyki 14,67.

Turku, július 30. 400 m. 1. Bánhalmi 49,1, diszkosz 1. Lévai 48,69, kalapács 1. Németh 57,31, 800 m. 1. Vuorisalo (f) 1:52,3, 2. Salsola (f) 1:52,3, 3. Bárkányi 1:52,3.

Kankkäänpää (Finnország), július 31. 110 m gát 1. Csenger 15,5, rúdugrás 1. Kovács F. 400, 1500 m. 1. Taipale 3:53,4, 2. Dehény 3:57.

Kajak—Kenu

Snagov, július 2—3. Magyarország—Románia 10:4. Kajak egyes 10 000 m. 1. Hatlaczyk 48:31,4, 2. Anastasescu (r) 48:44,4. Kenu egyes 10 000 m. 1. Rottmann (r) 56:01, 2. Hernek 57:11, 3. Dömötör 60:35,5. Kajak kettős 10 000 m. 1. Magyarország I. (Urányi, Sovány) 43:43, 2. Románia I. (Oprea, Bálint) 44:24,8. Kenu kettős 10 000 m. 1. Magyarország I. 54:04,8, 2. Magyarország II. 54:51,2, 3. Románia I. 55:30. Kajak négyes 10 000 m. 1. Magyarország (Mészáros Gy., Mészáros I., Fábian, Nagy) 39:43,1, 2. Románia (Grigorescu, Lazar, Andreescu, Grigorescu) 42:40. 1. Kajak egyes 500 m. 1. Anastasescu (r) 1:56,6, 2. Hatlaczyk (r) 1:58,2, 3. Nagy 2:01,7. Kajak kettős 500 m. 1. Ma-

gyarország II. (Nagy, Kovács) 1:47,1, 2. Magyarország I. (Mészáros Gy., Mészáros I.) 1:47,9, 3. Románia I. (Oprea, Bálint) 1:49,4. Kenu egyes 1000 m 1. Ismailciu (r) 4:53, 2. Rottmann (r) 4:57,9, 3. Dömötör 5:13,3. Női kajak egyes 500 m 1. Borosné 2:18, 2. Berkesné 2:19,7, 3. Navasarc (r) 2:24,9. Kenu kettes 1000 m 1. Románia I. (Lipalit, Aghei) 4:46,2, 2. Magyarország I. 4:46,8, 3. Magyarország II. 4:48,3. Kajak egyes 1000 m 1. Hatlaczkó 4:13,1, 2. Anastasescu (r) 4:15,3, 3. Fábíán 4:18,4. Női kettes 500 m 1. Magyarország I. (Tolnai, Egresi) 2:02, 2. Magyarország II. (Borosné, Berkesné) 2:04,2, 3. Románia I. (Navasart, Budu) 2:12,5. Kajak négyes 1000 m 1. Magyarország (Vagyóczky, Kovács, Nagy, Szigeti) 3:30,5, 2. Románia II. (Matai, Cinrea, Mitache, Santighian) 3:38,9, 3. Románia I. 3:42,9. Kajak kettes 1000 m 1. Magyarország II. (Urányi, Sovány) és Magyarország I. (Mészáros Gy. és I.) 3:49,2, 3. Magyarország III. 3:53.

Bécs, július 23—24. Magyarország—Ausztria 9:3. Kenu kettes 10 000 m 1. Magyarország 51:11,2, 2. Ausztria 51:48,2. Kajak kettes 10 000 m 1. Ausztria I. (Raub, Wiedermann) 41:54,9, 2. Ausztria II. Kenu egyes 10 000 m 1. Hernek 54:42, 2. Novak 55:13,6, 3. Wimberger (o) 62,8. Kajak egyes 10 000 m 1. Hatlaczkó 46:08, 2. Schreiner (o) 47:02,7, 3. Prachner (o). Női egyes kajak 500 m 1. Hellebrandt (o) 2:13,1, 2. Borosné 2:14,8, 3. Nusine (o). Kajak egyes 1000 m 1. Hatlaczkó 4:07,6, 2. Veréb 4:12,4, 3. Weyrer (o). Női kettes 500 m 1. Magyarország (Egresi, Tolnai) 1:59, 2. Ausztria I. (Schwingl, Hellebrandt) 2:02,4, 3. Ausztria II. Kenu kettes 1000 m 1. Magyarország II. (Sasvári, Csonka) 4:32, 2. Magyarország I. 4:32,6, 3. Ausztria I. 4:32,7. Kajak kettes 1000 m 1. Ausztria (Raubl, Wiedermann) 3:42,4, 2. Magyarország I. (Mészáros Gy., Mészáros I.) 3:42,8, 3. Magyarország II. (Urányi, Sovány) 3:44. Kenu egyes 1000 m 1. Hernek 4:41,2, 2. Parti 4:48,9, 3. Gimböck (o) 5:16. Kajak négyes 1900 m 1. Magyarország I. (Vagyóczky, Kovács, Nagy, Szigeti) 3:20,1, 2. Magyar-

ország II. 3:25, 3. Ausztria I. 3:27,4. 4×500 m kajak egyes váltó 1. Magyarország (Hatlaczkó, Mohácsy, Veréb, Mészáros Gy.) 8:24,2, 2. Ausztria 8:33,3.

Kerékpár

Bécs—Budapest—Bécs, június 11—12. Nemzetek közötti országúti mérkőzés, 490 km. 1. Ausztria 41:32:05, 2. Magyarország (Kucsera, Csikós, Juhai, Sipos, Csomor, Török) 42:04:22. Egyénileg 1. Christian (osztrák) 12:42:43, 2. Rauner (osztrák) 12:43:44, 3. Fülöp (osztrák) 12:43:29, 4. Simitz (osztrák), 5. Csikós 12:44:03.

Szeczcin (Lengyelország), június 13. 1000 m állórajtos időfutam 1. Söre 1:16,5. Repülőverseny 1. Macek (csehszlovák) 12,4, 2. Furmen. 4000 m üldöző csapat 1. Magyarország (Pásztor, Furmen, Schillerwein, Bascák) 5:09,7.

Lodz, június 15—16. Repülőverseny 1. Zajonc (lengyel), Bicskei ötödik. 4000 m üldözőverseny 1. Csizsikov (szovjet) 5:10,2, 2. Pásztor 5:22, 3. Bascák 5:22,2. 4000 m üldöző csapat 1. Szovjetunió 5:01,4, 2. Lengyelország, 3. Magyarország 5:11. 1000 m állórajtos időfutam 1. Vargaskin (szovjet) 1:12,2, Schillerwein ötödik. Pontverseny 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Magyarország.

Krakó, június 20. 1000 m állórajt 1. Vargaskin (szovjet) 1:13,2, 2. Söre. 4000 m egyéni üldöző 1. Csizsikov (szovjet) 5:17,8, Pásztor helyezetlen. 4000 m üldöző csapat 1. Magyarország 4:53,2 mp. Pontverseny 1. Szovjetunió, 2. Magyarország, 3. Csehszlovákia.

Bécs—Linz—St. Johann—Innsbruck—Bruck—Fusch—Spittal an der Drau—Grác—Bécs, június 25—július 2. Osztrák kerékpáros körverseny 1. Nordvall (svéd) 37:10:33, Török 27. lett 38:28:18 idővel. Csapatversenyben 1. Ausztria 112:01:05, Magyarország (Török, Kucsera, Szabó) ötödik lett 115:46:24 idővel.

Bécs, július 10. Ausztria—Magyarország 21:14 (pályamérkőzés) 1000 m 1. Wimmer (o) 1:16,6, 2. Schein (o) 1:17, 3. Schillerwein 1:17,2. 4000 m üldöző 1. Maresch (o) 5:20,2, 2. Pásztor 5:24, 3. Schein (o) 5:26,8. Repülő I. futam 1. Szekeres 12,6, 2. Drexler (o). II. futam 1. Reitter (o) 13,2, 2. Furmen. Kétüléses

1. Magyarország (Szekeres, Furmen) 11,6, 2. Ausztria (Nitsche, Bortel). 4000 m üldöző csapat 1. Ausztria (Wimmer, Schein, Bortel, Maresch) 4:57,8, 2. Magyarország (Pásztor, Schillerwein, Furmen, Máté) 5:06,4.

Kézilabda

Resica (Románia), június 9. Budapest vál.—Román vasutas vál. 10:8 (6:2).

Bukarest, június 12. Román Hadsereg válogatott—Budapest vál. 5:4 (3:1).

Orasul Stalin (Románia), június 16. Bukarest vál.—Budapest vál. 7:6 (4:5).

Augsburg, június 30. Csehszlovákia—Magyarország 12:8 (4:5), vezette Kling (svéd). Nagypályás férfi kézilabda világbajnoki selejtező. Magyarország: Nádasdi, Bagyin, Penczi, Magyar, Farkas, Bordács, Molnár, Újvári, Megyeri, Ramotsa, Kesjár, cs.: Hetényi.

München, július 2. Magyarország—Dánia 14:8 (7:3), vezette Küllenberg (német). Nagypályás világbajnoki selejtező. Magyarország: Nagy, Bagyin, Horváth, G. Nagy, Penczi, Farkas; Molnár, Újvári, Megyeri, Ramotsa, Kesjár, cs.: Bordács. A magyar csapat ezzel nem jutott be a nyolcas döntőbe. A világbajnokság végeredménye: 1. Németország, 2. Svájc. Döntő: 25:13.

Bukarest, július 3. Magyarország—Románia 6:4 (2:2) női nagypályás mérkőzés, vezette: Pardubsky (csehszlovák) M.: Dextrák; Pásztorné, Bende, Durián, Lesták, Simonek; Górencz, Hámori, Kiss, Molnár, Kovács, cs.: Vályi, Mák.

Bukarest, július 7. Budapest—Bukarest 5:2 (3:1) női nagypályás mérkőzés.

Kosárlabda

Budapest, június 7—19. IX. férfi kosárlabda Európa-bajnokság. 1. Magyarország 13 p, 2. Csehszlovákia 12 p, 3. Szovjetunió 12 p, 4. Bulgária, 5. Lengyelország, 6. Olaszország, 7. Románia, 8. Jugoszlávia (nyolcas döntő), 9. Franciaország, 10. Finnország, 11. Törökország, 12. Anglia, 13. Ausztria, 14. Svájc, 15. Luxembourg, 16. Svédország, 17. Németország, 18. Dánia. Magyarország mérkőzései:

Magyarország—Finnország 94:58, v.: Kosztyin

(SzU) és Ferencz (román). Magyarország: Bogár, Bánhegyi, Zsiros, Greminger, Hódy II., cs.: Czinkán, Mezőfi, Papp, Simon, Bencze, Cselkó, Hódy I.

Magyarország—Olaszország 75:58 (32:24), v.: Skyloyannis (görög), Ferencz (román). M.: Bogár, Bánhegyi, Zsiros, Greminger, Bencze, cs.: Czinkán, Hódy II., Papp, Cselkó.

Magyarország—Törökország 66:55 (31:25), v.: Skyloyannis (görög), Novotni (csehszlovák). M.: Bánhegyi, Meződi, Simon, Cselkó, Papp, cs.: Bogár, Czinkán, Hódy II., Bencze, Dallos, Tóth, Hódy I.

Csehszlovákia—Magyarország 75:65 (42:34) v.: Reverberi (olasz), Armasezcu (román). M.: Bogár, Bánhegyi, Zsiros, Greminger, Bencze, cs.: Czinkán, Hódy II., Papp, Simon, Cselkó.

Magyarország—Lengyelország 98:66 (52:35) v.: Skyloyannis (görög), Ferencz (román). M.: Bánhegyi, Bogár, Zsiros, Greminger, Hódy II. cs.: Simon, Czinkán, Cselkó, Papp, Mezőfi, Hódy I., Bencze

Magyarország—Olaszország 81:65 (44:39) v.: Kosztyin (SzU), Blanchard (francia). M.: Bogár, Bánhegyi, Zsiros, Greminger, Hódy II., cs.: Czinkán, Papp, Simon, Bencze, Cselkó, Hódy I.

Magyarország—Bulgária 69:59 (34:24), v.: Skyloyannis (görög), Armasezcu (román). M.: Bogár, Bánhegyi, Bencze, Greminger, Hódy II., cs.: Czinkán, Papp, Zsiros, Simon, Cselkó.

Magyarország—Jugoszlávia 48:34 (23:11) v.: Ferencz (román), Andri (olasz). M.: Bánhegyi, Hódy II., Cselkó, Greminger, cs.: Czinkán, Papp, Zsiros, Simon, Hódy I.

Magyarország—Szovjetunió 82:68 (39:30) v.: Reverberi (olasz), Atakol (török) M.: Bánhegyi, Czinkán, Bencze, Hódy II., Greminger, cs.: Zsiros, Cselkó, Simon, Hódy I.

Magyarország—Románia 71:60 (46:38) v.: Blanchard (francia), Koivunnen (finn). M.: Bánhegyi, Czinkán, Bencze, Hódy II., Greminger, cs.: Mezőfi, Papp, Zsiros, Simon, Cselkó, Hódy I.

Labdarugás

Budapest, június 1. Bp. Honvéd—Vorwärts (Berlin) 3:2 (0:1).

Eger, június 4. Vorwärts (Berlin)—Egri Bástyá 4:3 (2:1).

Szeged, június 8. Szegedi Haladás—Vorwärts (Berlin) 4:1 (3:1).

Komarno (Csehszlovákia), június 8. Tatabányai Bányász—Fábián Gábor Hajóépítőgyári SK 6:3 (2:1).

Lipcse, június 22. Bp. Vasas SK—Rotation Leipzig 3:2 (2:1).

Rostock, június 26. Bp. as—SC Empor 4:2 (1:2).

Milano, június 29. FC Milan—Bp. Honvéd SK 3:2 (1:2).

Budapest, június 29. Wacker (Bécs)—Bp. Vörös Lobogó 3:3 (2:1). Az új KK első selejtező mérkőzése.

Karl-Marx-Stadt, június 30. Wismut (Karl-Marx-Stadt)—Bp. Vasas 1:1 (1:0).

Bécs, július 2. Bp. Vörös Lobogó—Wacker, Wien 2:2 (2:2) vezette: Lemencsics (jugoszláv) KK I. forduló visszavágó.

Halle, július 3. Aktivist Brieske Senftenberg—Diósgyőri Vasas 2:1 (0:1).

Berlin, július 3. Bp. Vasas—Vorwärts 2:1 (0:0).

Budapest—Csepel, július 2. Vasas Izzó—Szófia VVSz 1:1 (0:0).

Budapest—Csepel, július 3. Csepeli Vasas—Szófia VVSz 0:0. A csepeli esti kupa torna eredménye: 1. Csepeli Vasas, 2—3. Szófia VVSz és Sztálinvárosi Vasas, 4. Vasas Izzó.

Budapest, július 6. Bp. Honvéd—Wiener SC 5:2 (3:2) KK II. forduló.

Bécs, július 6. Bp. Vörös Lobogó—Wacker 5:1 (3:1) KK I. forduló, harmadik, döntő mérkőzés.

Magdeburg, július 7. Diósgyőri Vasas—Vorwärts, Berlin 2:1 (1:1).

Székesfehérvár, július 7. Szófia VVSz—Székesfehérvári Vasas 3:0 (1:0).

Budapest, július 9. Bp. Vörös Lobogó—Hajduk, Split 6:0 (4:0) vezette: Charouzek (csehszlovák) KK II. forduló.

Bécs, július 9. Bp. Honvéd—Wiener SC 5:4 (2:1), vezette: Jonni (olasz) KK II. forduló, visszavágó.

Tirana, július 10. Bp. Dózsa—Dinamo Tirana 1:1 (1:0).

Erfurt, július 10. Diósgyőri Vasas—Turbine Erfurt 3:0 (2:0).

Split, július 13. Hajduk—Bp. Vörös Lobogó 3:2 (0:0) vezette: Pieri (olasz) KK II. forduló, visszavágó.

Tirana, július 16. Bp. Dózsa—Albán VIT válogatott 6:1 (5:1).

Budapest, július 17. Kínai főiskolás válogatott—Bp. Vörös Meteor 2:0 (2:0).

Budapest, július 18. Bp. Honvéd—Bp. Vörös Lobogó 5:2 (3:2), vezette: Seipelt (osztrák) KK elődöntő.

Budapest, július 23. Bp. Vörös Lobogó—Bp. Honvéd 5:1 (4:1), vezette: Vlcek (csehszlovák) KK elődöntő, visszavágó.

Skodra (Albánia), július 17. Skodra válogatott—Bp. Dózsa 0:0.

Dures, július 21. Bp. Dózsa—Albán VIT válogatott 2:1 (1:0).

Varsó, július 23. Lengyel VIT válogatott—Magyar vegyes 4:2 (2:2).

Szófia, július 27. Szófia Lokomotiv—Salgótarjáni Bányász 4:1 (1:1).

Krakó, július 31. Budapest—Krakó 4:0 (2:0).

Plovdiv (Bulgária), július 31. Salgótarjáni Bányász—Szpartak (Plovdiv) 3:0 (0:0).

Tatabánya, július 31. Tatabányai Bányász—Komarno (CSR) 2:1 (1:0).

Sztanke, Dimitrov (Bulgária), július 31. Sztálinvárosi Vasas—Dinamo Sztanke, Dimitrov 5:1 (3:0).

Budapest, július 30. Bp. Vörös Lobogó—UDA (Prága) 6:0 (4:0), Népstadion, 70 000 néző, vezette: Mayer (osztrák). Középeurópai Kupa döntő, első mérkőzés. Bp. Vörös Lobogó: Fazekas—Kovács II., Börzsei, Kovács III.—Kovács I., Zakariás—Sándor, Kárász, Hidegkuti, Molnár, Szimesák. UDA: Pavlis—Jecny, Hedik, Novak—Masopust, Dvorak—Hlavacek, Pazdera, Borovicke, Prada, Kraus. Gólok: Hidegkuti, Kárász, Hidegkuti, Hidegkuti, Novak (öngól), Molnár.

Teplie, július 29. Tatan, Teplice—Dorogi Bányász 4:0 (3:0).

Prága, augusztus 4. Bp. Vörös Lobogó—UDA (Prága) 2:1 (0:1), vezette: Mayer (osztrák). Bp. Vörös Lobogó: Fazekas—Kovács II., Börzsei, Kovács III.—Kovács I., Zakariás—Sándor, Hidegkuti, Palotás, Kárász, Szirmai I. UDA: Pavlis—Jecny, Hledik, Novak—Pluskal, Hertl—Hlavacek, Masopust, Dvorak, Prada, Pazdera. Gólok: Prada, Hidegkuti, Palotás. KK. döntő visszavágó. Ezzel a Bp. Vörös Lobogó 8:1 összególaránnyal,

veretlenül megnyerte a Középeurópai Kupa 1955. évi döntőjét.

Ökölvívás

Berlin, június 1—5. Európa-bajnoki viadal. Légsúly 1. Basel (Ny.-Németország), Nagy J. helyezetlen. Harmatsúly 1. Stefaniuk (Lengyelország), Fekete helyezetlen. Pehelysúly 1. Nicholls (Anglia), Horváth helyezetlen. Könnyűsúly 1. Kurschat (Ny.-Németország), Juhász helyezetlen. Kisváltósúly 1. Drogosz (Lengyelország), 2. Budai. Váltósúly 1. Gargano (Anglia), Dóri helyezetlen. Nagyváltósúly 1. Pietrzykowski (Lengyelország), magyar versenyző nem indult. Középsúly 1. Satkov (Szovjetunió), Plachy helyezetlen. Félnehézsúly 1. Schöppner (Ny.-Németország), Szilvási helyezetlen. Nehézsúly 1. Socikasz (Szovjetunió), Szabó L. helyezetlen.

Röplabda

Bukarest, június 15—26. Röplabda Európa-bajnokságok. Férfi bajnokság: 1. Csehszlovákia, 2. Románia, 3. Bulgária, 4. Szovjetunió, 5. Jugoszlávia, 6. Lengyelország, 7. Magyarország, 8. Franciaország 0 pont. 14 induló. Női bajnokság: 1. Csehszlovákia, 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország, 4. Románia, 5. Bulgária, 6. Magyarország 0 pont. Magyarország eredményei:

Románia—Magyarország (női) 3:0, vezette Azmanov (bolgár), Magyarország: Schulz, Borbély, Simó, Havasiné, Nagyné, Somogyi, cs.: Kubinyi, Gódor, Pető.

Magyarország—Belgium (férfi) 3:0, v.: Menel (lengyel), M.: Antalpéter, Szilágyi, Nagy, Kövér, Prouza, Németh, cs.: Hennig, Maklári.

Magyarország—Bulgária (férfi) 3:2, v.: Csimilin (szovjet), M.: Antalpéter, Szilágyi, Németh, Kövér, Nagy, Prouza, cs.: Maklári, Hevesi, Mayer, Hennig, Benke, Róka.

Szovjetunió—Magyarország (férfi) 3:0, v.: Spitz (belga), M.: Antalpéter, Szilágyi, Nagy, Kövér, Németh, Prouza, cs.: Benke, Hennig.

Lengyelország—Magyarország (női) 3:0, v.: Ehler

(francia), M.: Havasiné, Jászai, Nagyné, Somogyi, Pető, Gódor, cs.: Kántor, Kubinyi, Káposztás, Simó, Borbély, Schulz.

Csehszlovákia—Magyarország (női) 3:0, v.: Zejc (jugoszláv), M.: Somogyi, Borbély, Schulz, Kubinyi, Havasiné, Simó, cs.: Pető, Gódor, Jászai, Nagyné.

Csehszlovákia—Magyarország (férfi) 3:0, v.: Csimilin (szovjet), M.: Antalpéter, Prouza, Hennig, Szilágyi, Németh, Kövér, cs.: Mayer, Nagy.

Magyarország—Jugoszlávia (férfi) 3:2, v.: Azmanov (bolgár) M.: Antalpéter, Henni, Prouza, Maklári, Kövér, Róka, cs.: Szilágyi, Németh, Nagy.

Lengyelország—Magyarország (férfi) 3:1, v.: Jelinek (csehszlovák), M.: Antalpéter, Szilágyi, Hennig, Németh, Prouza, Kövér, cs.: Maklári, Nagy, Havasi, Benke.

Szovjetunió—Magyarország (női) 3:0, v.: Zerjanski (lengyel), M.: Havasiné, Borbély, Nagyné, Kubinyi, Somogyi, Pető, cs.: Schulz, Gódor, Jászai, Simó.

Bulgária—Magyarország (férfi) 3:0, v.: Menel (lengyel), M.: Antalpéter, Hennig, Kövér, Prouza, Németh, Maklári, cs.: Benke, Szilágyi, Nagy.

Románia—Magyarország (férfi) 3:2, v.: Lacomblés (belga), M.: Antalpéter, Hennig, Németh, Kövér, Prouza, Szilágyi, cs.: Havasi, Maklári.

Magyarország—Franciaország (férfi) 3:2, v.: Zejc (jugoszláv), M.: Antalpéter, Szilágyi, Kövér, Nagy, Prouza, Németh, cs.: Hennig, Róka, Maklári.

Bulgária—Magyarország (női) 3:1, v.: Székely (csehszlovák), M.: Havasiné, Simó, Nagyné, Kubinyi, Gódor, Somogyi, cs.: Borbély, Pető, Schulz, Jászai, Kántor.

Sakk

Budapest, május 24—június 7. Szovjetunió—Magyarország 20:12. (Négy táblás, kétfordulós mérkőzés), Szovjetunió: Bronstein 4,5, Keresz 5, Petroszjan 5,5, Ilvickij 3, Mikénasz 2 pont. Magyarország: Szabó 2,5, Barcza 3, Benkő 3,5, Bilek 2,5, Kluger 0,5 pont.

Tenisz

Wimbledon, június 19—július 2. Nemzetközi bajnokságok. Férfi egyes 1.

Trabert (Egyesült Államok), Sikorszky vesz Fox (Egyesült Államok) ellen. Gulyás győz Hubert (német) ellen, vesz Ayala (chilei) ellen. *Női egyes 1.* Brough (Egyesült Államok), Körmöczy Zsuzsi győz Bulleid (angol), Mortimer (angol), Koortwin (délafrikai), Mercelis (belga), vesz D. R. Hardt (Egyesült Államok) ellen és ezzel az 5–8. helyen végez. *Férfi páros 1.* Hoad, Hartwig (ausztráliai), Gulyás, Sikorszky győz Pallada, Panajatovics (jugoszláv), vesz Patty, Richardson (Egyesült Államok) ellen. *Vegyes páros 1.* Seixas, Hart (Egyesült Államok), Sikorszky, Körmöczy vesz Paisch, J. Cawthorn (angol) ellen. Gulyás, Lemal (francia) győz a Filly (angol) K. Hubbel (Egyesült Államok) ellen, vesz Gilmour, Seeney (ausztráliai) ellen. *Női páros 1.* Shilcock, Mortimer (angol) Scmitt (francia), Körmöczy győz Pohlmann, Wöllmer (német) L. Félix, K. Hubbel (Egyesült Államok) ellen, vesz Blomer, Ward (angol) ellen.

Torna

Budapest, június 4–5. Magyarország — Ausztria (férfi) 337,45:330. Egyénileg 1. Kemény 57,05, 2. Sautner (osztrák) 56,95, 3. Baranyai Magyarország — Ausztria (női) 228,50:217,35. Egyénileg 1. Keleti Ágnes 38,75, 2–4. Kertész, Balikó és Nagy 37,80 pont.

Úszás

Hamburg, június 11–12. Nemzetközi verseny. 100 m gyors 1. Nyéki 58,9, 2. Voell (Ny.-Németország) 59,2. 100 m pillangó 1. Tumpek 1:04,3, 2. Spengler (Ny.-Németország) 1:07, Larson (svéd) 1:07,3 mp. 400 m 1. Reich (NDK) 4:47,9, Dömötör negyedik 4:50,9. 200 m gyors 1. Nyéki és Köhler (Ny.-Németország) 2:11,4. 200 m pillangó 1. Tumpek 2:34,5 mp, 2. Mäsel (Ny.-Németország) 2:34,7 mp.

Drezda, június 18. 100 m 1. Dobay 1:01,2. 200 m mell 1. Enke (NDK) 2:44, Fábian harmadik 2:48,9. 100 m női pillangó 1. Székely Ripszima 1:20,6. 400 m 1. Záborszky 4:53, 2. Hanák 5:16,8. 100 m női gyors 1. Serfőző 1:11. 100 m hát 1. Wagner (NDK) 1:11,2, Kliment negyedik 1:13,2. 200 m női mell 1. Kárpáti Vera 3:05,7. 2. Bács 3:07,2. 200 m

pillangó 1. Áts 2:45,6. 400 m női 1. Pintér 6:01,4. 4×200 m gyorsváltó 1. Magyar vegyes csapat (Hanák, Záborszky, Hoffmann, Áts) 9:33,7.

Berlin, június 19. 100 m gyors 1. Dobay 60,3. 100 m női hát 1. Pajor 1:17,1. 400 m 1. Záborszky 4:46,9, 2. Wolf (NDK) 4:56,8, 3. Hanák 5:01,3. 100 m női gyors 1. Serfőző 1:11,6, 100 m hát 1. Kliment 1:10,4. 200 m pillangó 1. Áts 2:37,7. 200 m női mell 1. Bács 3:05,9. 400 m női gyors 1. Kárpáti 5:44,6. 200 m mell 1. Fritsche (NDK) 2:43,8, 2. Fábian 2:48,5. 4×100 m női gyorsváltó 1. Magyar utánpótlás (Székely R., Serfőző, Boros, Kárpáti) 4:52,6. 4×200 m 1. Magyar csapat (Dobay, Hanák, Záborszky, Áts). Női műugrás 1. Jensch (NDK), 2. Vámosy. Műugrás 1. Siák. Toronyugrás 1. Siák, 2. Gerlach.

Magdeburg, június 22. (25 m uszoda) 100 m 1. Dobay 59,1. 100 m hát 1. Kliment 1:07,2. 100 m női hát 1. Pajor 1:17, 2. Masur (NDK) 1:19,7, 3. Boros 1:22,8. 100 m női pillangó 1. Székely R. 1:16,5. 400 m gyors 1. Záborszky 4:41,3, 2. Hanák 4:50,6. 100 m női gyors 1. Serfőző 1:10,5. 200 m mell 1. Fritsche (NDK) 2:40,3, 2. Fábian 2:42,2. 200 m pillangó 1. Áts 2:32,4. 200 m női mell 1. Geisler (NDK) 2:56,4, 2. Kárpáti 3:02,1. 400 m női 1. Pintér Márta 5:36,5.

Lipce, június 25–26. 100 m hát 1. Kliment 1:08,7. 400 m 1. Záborszky 4:50,4, 2. Hanák 4:56. 400 m női 1. Székely R. 5:19,2. 200 m női mell 1. Geissler (NDK) 2:59,4, Kárpáti ötödik. 4×100 m női vegyesváltó 1. Magyar csapat (Pajor, Kárpáti, Székely R., Pintér) 5:13,8. 200 m pillangó 1. Áts 2:34,6. 4×200 m gyorsváltó 1. Magyar csapat (Dobay, Hanák, Áts, Záborszky) 9:03,2, 2. NDK 9:04,1. Műugrás 1. Oertl (NDK), 2. Siák, 3. Gerlach. Női toronyugrás 1. Schober (NDK), 2. Vámosy. 100 m 1. Brauer (NDK) 59,8, 2. Dobay 60 mp. 100 m női pillangó 1. Székely R. 1:16,5. 200 m mell 1. Enke (NDK) 2:41,2, Fábian ötödik. 100 m női gyors 1. Mössler (NDK) 1:10,4, 2. Pintér 1:10,8. 100 m női hát 1. Schneider (NDK) 1:16,7, 2. Pajor 1:17,4. Női műugrás 1. Vámosy. Férfi toronyugrás 1. Siák F., 2. Gerlach. 1500 m gyors 1.

Záborszky 18:48,5, 2. Thiel (NDK) 20:15,4, 3. Hanák 20:21. 4×100 m női gyorsváltó 1. Magyar csapat (Kárpáti, Boros, Pintér Székely R.) 4:50,4, 2. NDK 4:51,4. 4×100 m vegyesváltó 1. NDK 4:29,3, 2. Magyar csapat.

Erfurt, június 29. 100 m 1. Brauer (NDK) 60,6, 2. Dobay 63,2. 100 m női hát 1. Schneider (NDK) 1:18,4, 2. Pajor 1:19,7. 100 m női pillangó 1. Székely R. 1:19,2, 2. Langenau (NDK) 1:20,6. 400 m 1. Záborszky 5:03,2, 2. Thier (NDK) 5:04,5, 3. Hanák 5:05,6, 100 m női gyors 1. Mössler (NDK) 1:11,8, 2. Serfőző 1:12,2. 100 m hát 1. Pfeiffer (NDK) 1:09,7, 2. Kliment 1:10,8. 200 m pillangó 1. Áts 2:41,5. 200 m mell 1. Enke (NDK) 2:44, 2. Fábian 2:50,8. 400 m női 1. Pintér 5:50,3. 200 m női mell 1. Geissler (NDK) 23:00,7. 2. Kárpáti 3:05. 4×100 m női gyorsváltó 1. NDK 4:54,1. 2. Magyar csapat 4:55,2. 4×200 m váltó 1. Magyar utánpótlás csapat 2:37,2 mp.

Vívás

Como, június 4–5. Nemzetközi női törverseny 1. Morvay Zsuzsa 5 gy., 2. Colombetti (olasz), 3. Müller-Preiss (osztrák)... 6. Elek Ilona 3 gy. Nyolcas döntő, 32 induló.

Budapest, június 25–26. Nemzetközi törversenyek. Női 1. Elek Margit 14 gy., 2. Taitis (román) 12, 3. Morvay 12, 4. Kiss 11, 5. Garilhe (francia) 11, 6. Müller-Preiss (osztrák) 11. 7. Kovácsné 11, 8. Bernheim (francia) 10, 9. Sákovic 10, 10. Cesari (olasz) 9, 11. Filz (osztrák) 9, 12. Rieder (svájci) 7 gy. 18 induló. Férfi 1. D'Orvola (francia) 13 gy., 2. Fülöp 12, 3. Szócs 12, 4. Sákovic 11, 5. Pacséri 10, 6. Tilly 10, 7. Czikovszky 10, 8. Somodi 9, 9. Abd El Hafiz (egyiptomi) 9, 10. Simó 7, 11. Tudor (román) 7, 12. Földi 6 győzelem, 17 induló.

London, június 25–26. Budapest—London (ötös kárdsapatok) 19:6. Kárpáti, Kovács 5–5, Papp 4, Berczelly 3, Palócz 2 gy. — Corble kupa, kardverseny 1. Gerevich 6 gy., 2. Kárpáti 6, 3. Cooperman (angol) 5, 4. Berczelly 4, 5. Papp 3, 6. Porebski (angol) 2, 7. Palócz 1, 8. Roulot (francia) 1 gy., nyolcas döntő, 28 induló.

Pescara (Olaszország), július 3. Santelli Italo emlékeverseny (hatos kárdsapatok, 25 éven aluliaknak). Olaszország 19 győzelem (Narduzzi 5, Ravagnan 4, Calarese, Montorsi 3–3, Mancini, Chalanchini 2–2 gy.), Magyarország 17 gy. (Delneki 4, Horváth, Hámori, Örley, Szerencsés 3–3, Mendelényi 1 gy.)

Livorno, július 9. Magyar utánpótlás válogatott—Livorno 23:13, (hatos csapatok) Kardos 6, Hámori 5, Szerencsés 5, Horváth 3, Örley 2, Delneki 2 gy.

Vizilabda

Moszkva június 12–16. Öt nemzet tornája 1. Magyarország 7 pont (29:7), 2. Szovjetunió 7 pont (18:7), 3. Románia 4 pont, 4. Olaszország 2 pont, 5. Egyiptom.

Magyarország—Egyiptom 16:1 (8:0), vezette Prosztyakov (szovjet). Magyarország: Boros, Gyarmati, Zádor, Markovits, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Magyarország—Olaszország 5:2 (3:1), v.: Kuznyecov (SzU). M.: Ambrus, Gyarmati, Mayer, Markovits, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Magyarország—Románia 5:1 (3:1), v.: Szemjonov (SzU). M.: Boros, Gyarmati, Hevesi, Markovits, Kanizsa, Martin, Kárpáti.

Szovjetunió—Magyarország 3:3 (2:1), v.: Esz-El-Din (Egyiptom). M.: Boros, Gyarmati, Zádor, Markovits, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Magyarország—Szovjetunió II. 9:1 (4:0).

Drezda, június 18. Magyar utánpótlás válogatott—Drezda válogatott 5:2 (2:0).

Berlin, június 19. Magyar utánpótlás válogatott—Berlini vegyes csapat 7:4 (3:4).

Magdeburg, június 22. Magyar utánpótlás válogatott—Magdeburg 8:5 (2:2).

Lipce, június 25. Magyar utánpótlás válogatott—NDK vegyes 6:3 (2:3).

Lipce, június 26. Magyar utánpótlás válogatott—NDK vegyes 5:4 (3:2).

Erfurt, június 29. Magyar utánpótlás válogatott—NDK vegyes 9:5 (6:2).

Belgrád, július 8. Partizán, Beograd—Bp. Honvéd 3:2 (2:1).

Belgrád, július 9. Bp. Honvéd—Partizán, Beograd 1:1 (1:0).

Split, július 13. Bp. Honvéd—Split válogatott 3:3 (Folytatjuk)

Egy világcústartó és sporttársai

Magyari Ottó: A magyar válogatott összeállítására a kért mértékeken a következő volt: 1903 június 11-én Ausztria ellen 3:2, góllövő Pokorny (2) és Buda. A csapat: Holics Odön — Nagy F., Manglitz — Gorszky, Skrabák, Bayer — Braun, Buda, Pokorny, Vincze, Weisz F. 1909 május 29-én Anglia ellen 2:4, góllövő Késmárki, Grosz. A csapat: Bihari — Révész, Manglitz — Weinbeer, Karoly, Kanyaurek — Weisz F., Nyilas, Késmárki, Tóth, Grosz. 1912 április 14-én Németország ellen 4:4, Góllövő Schlosser, Bodnár (3). A csapat: Domonkos — Payer, Csudör — Biro, Bródy, Takács D. — Sebestyén, Bodnár, Korodi, Schlosser, Borbás. 1922 április 30-án Ausztria ellen 1:1, góllövő Molnár. A csapat: Neuhaus — Takács I., Mándi — Kertész II., Obitz, Blum — Opatá, Molnár, Orth, Seiden, Tóth. 1927 április 10-én Jugoszlávia ellen 3:0, góllövő Siklóssy, Orth, P. Szabó. A csapat: Szulik — Hungler, Dudás Gy. — Werner, Volentik, Péter — Schmidt, Wilhelm II., Orth, Siklóssy, P. Szabó. Ugyanezen a napon játszottunk az osztrákok ellen is, s 6:0-ra kikaptunk tőlük Beneda — Fogl II., Fogl III. — Borsányi, Lutz, Obitz — Rázsó, Molnár, Dán, Schlosser, Kohut csapatunkkal. Ezt tekintették az erősebb magyar csapatnak, hivatalosan azonban mindkettő „A” válogatottként szerepelt.

Marosí Mihály: A VII. téli olimpia Olaszországban, Cortina D'Ampezzóban kerül sorra. 1956 január 26-án lesz a megnyitó és február 5-én a záróünnepély. A páros műkorcsolyázás időpontja február 3., péntek, délután fél 3 (14:30) óra. A férfi kötelező január 29-én délelőtt, a szabadon választott február 1-én délután, a női kötelező január 30 és 31-én délelőtt, a szabadon választott február 2-án délután lesz.

A 8. számban között keresztrefejtény megfajtése: Kajakosaink és kenusaink Romániában, Lovasaink bukkaresti útja. Jelvénytípus. Országos szpartakiád. Új tehetségeket. Olaszországban. Középeurópai Kupa. — A megfajtók között a következők nyertek könyvjutalmat (A magyar sport az eredmények tükrében, 1954.) Hollósy Tiborné. Pápa, All. Tanítónőképző: Kaldau Ferenc, Budapest, XI., Budaörsi út 4. III. 23.: Oláh Lajos, Alsónémedi, Magyar ut 2. A nyereményeket postán küldjük ki.

Vízintés:

- A nyíl irányában folytatva: az elmúlt hetek nagy magyar atlétikai sikere (15. kockába kettősbetű). Folytatása a vízsz. 78-ban
- Az 1. vízsz. sportegyesülete
- Olasz újság (első kockába két ketű), ismert napilap
- Válogatott labdarúgó hátvédünk névjele
- Bennszülött kajona
- Fordított frizurája!
- Röviden fűj!
- Jog, a régi Rómában
- Az „Egy igaz ember” világhírű írója (5. kockába kettősbetű)
- Hivatalos aktát ügykezel
- Egykori világhíres olasz festő
- Idez. németül
- A tej egyik kiváló melékterméke
- Három egymásmelletti betű a nagy ABC-ből (nem sorrendben!)
- Személyes névmás
- Névelős Európa-bajnok úszónők
- Fogkrém-márka (kiejtés szerint írva)
- A föld egyik korszaka volt
- Franciaország régi neve
- Erősítő szócska
- Dorog határai
- Azonos mássalhangzók
- Kitűnő meseírónk volt (ford.)
- Európa-bajnok úszónők
- Kerek római szám
- Az ügyesség által kiadott hivatalos akták
- Hajón teljesít szolgálatot
- Lábikra része!
- A vízsz. 1. mögött harmadik lett a finn-magyar viadalon

- Riu- (szigetcsoport a távolkeleten)
- Az Aranyember női alakja
- A vízsz. 1. előtt ő tartotta 1500-on a világcústartó
- Becézett, illetve rövidített női név
- Megszólítás rövidítése üzleti levelezésben
- Cyrano egyik része
- A két szín egyik szép árnyalata
- Firenze mellett folyik
- Kötőszó
- Ideken kettős magánhangzó
- A vízsz. 1. folytatása
- Övé, franciául, nőnemben

Függőleges

- A vízsz. 1. — mestere alapján
- Indulatszó (kissé fellelő)
- A vízsz. 1. sportkörtársa, kiváló távfutónk
- Egy. olaszul (ford.)
- Német nyelvjárás, illetve törzs
- Fába ír. fordítva
- Jószívű teszi. ékezzettel
- Ötszáznegyvenkilenc római számmal (2. kockába két betű)
- Egyes vidékeken a nagypapa másik neve
- Aki nagyon lelkesedik valamiért
- Egyik spanyol labdarúgó csapat nevében szerepel ez a szó
- A 3000 m-es akadályfutás helsinki olimpiai bajnoka
- Gyengülni kezd (1. kockába kettősbetű!)
- Gólnélküli döntetlen eredmény fele
- A vízsz. 1. két kitűnő sportkörtársa, a világcústartó 4x1500 m. váltó tagjai

- Kerek szám
- Legtöbb atlétaedzőnk nagy problémája
- Vidékre járó kereskedelmi alkalmazott
- Fejtetőre állított állóvíz
- Sir
- Cigarettázik (1. kockába kettősbetű)
- Rag
- Egykori „gólzsák” beceneve
- Fekete borostván (és vízsuár) angolul
- Női név
- Az 1. függ. 8. és 3. betűje
- Hegedűhúr
- Elemi csapás
- A német „v” — kiejtve
- Törülés, törölve, közhasznú idegen szóval
- Láb része
- Nőnemű német névelő (ék. fel.)
- Kézierővel segít abban, hogy a kocsi előbb jusson
- Háromezerhatszáz másodpercbe áll
- A békétábor legnépesebb országát
- Régi tengerentúli törzs (és régi operettcím)
- Rangjelzés
- Elöl szid, hátul szid!
- Idegen női név
- Görög törzs, illetve építészeti stílus
- Távirati ü betű
- Operettkomikusunk névjele
- Fontos fém mássalhangzó
- Személyes névmás

Beküldendő a vastag betűvel szedett vízsz. 1., 61. és 78., valamint a függ. 1., 3., 12., 18. és 22. sorok megfajtése legkésőbb szeptember 12-ig.

TESTNEVELÉS-TUDOMÁNY a Testnevelési Tudományos Tanács folyóirata, amelynek célja a magyar sport és testnevelés színvonalának általános és tartós emelése, az elmélet összehangolása a gyakorlattal. Ezért nélkülözhetetlen minden sport szakembernek, edzőnek. — **Beszerezhető:** Sportpropagandánál, Budapest, VIII., Rákóczi út 57/a. — **Előfizetés:** 1 évre 24,— Ft 03.878.091-8 csekk számlaszámon.

A Bp. Vörös Lobogó csapata nyerte az újra kiírt Középeurópai Kupát. A felvétel a csapatot a Bp. Honvéd elleni második, döntő jellegű mérkőzése után ábrázolja. Álló sor, balról jobbra: Fazekas, Kovács II., Börzsei, Zakariás, Arató, Kárász, Hidegkuti, előttük: Molnár, Kovács III., Szirmai, Kovács I.

Az 1955. évi Henley regattán, a legrégebbi és legnagyobb hírű nemzetközi evezős-összeveszésen a Szovjetunió, akár csak az elmúlt évben, újra három győzelmet szerzett. Az egyik győzelmet a Krilia Szovjetov Club, a Szovjet Szárnyak kormányos nélküli négyese aratta, amely a döntőben a londoni Leander Clubot győzte le. A csapat tagjai az elnyert Steward Kupával.

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955. OKTÓBER
VII. ÉVFOLYAM
10. SZÁM

ÁRA: **3** FORINT

HEGYI GYULA:

**Testnevelési és
sportmozgalmunk
legfontosabb
kérdései**

*

SEBES GUSZTÁV:

**A századik
magyar-osztrák
találkozó**

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata — Szerkeszti a szerkesztőbizottság — A kiadásért a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat igazgatója felel — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross tér 2. II. emelet, távbeszélő: 140-271 — Terjesztik: Budapesten a főposta hírlapterjesztő üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok — Előfizetés: a PKHI-ban, Budapest, V., József nádor tér 1., távbeszélő: 180-850 — Előfizetési díj félévre 18 forint, egész évre 36 forint — Csekk számszám: 61.250 — A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelvisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest, VIII., Rákóczi út 57.a, távbeszélő: 143-471 és 143-468 — Megjelent: 5300 példányban

31746 - 689/2 — Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

Testnevelési és sportmozgalmunk legfontosabb kérdései (<i>Hegyi Gyula</i>)	1
A századik magyar—osztrák találkozó (<i>Sebes Gusztáv</i>)	8
Az ifjúság ünnepélyei a prágai spartakiádon (<i>Kerecsi Endre</i>)	10
Úszóélet a Munkás Testedző Egyesületben (<i>Szilágyi Béla</i>)	13
A falusi dolgozók IV. országos spartakiádja járási és megyei döntőinek tapasztalatai (<i>Lőrinczi Géza</i>)	14
A Szovjetunió népeinek birkózása és a magyar népi birkózás (<i>Papp László dr.</i>)	17
Elképzelés a súlylökő becsúszás elvégzésére (<i>Simonyi Gábor</i>)	20
Területvédelem a kézilabdában (<i>Cséfyai Sándor</i>)	22
A versenyzők átadják tapasztalataikat — Javulásunk útján (<i>Siák Ferenc</i>)	25

A NÉPI DEMOKRÁCIÁK SPORTELETÉBŐL

A falusi sport Bulgáriában (<i>Kardos Ede</i>)	27
---	----

ISKOLAI TESTNEVELÉS

Lelkesedés + szorgalom = siker (<i>Horányi Sándor</i>)	28
Beszámoló a tantervi bizottság munkájáról — III.	29

A SZOVJETUNIÓ TAPASZTALATAIBÓL

A sport segítségével (<i>E. Kucserov</i>)	30
--	----

ADATOK ÉS EREDMÉNYEK

A magyar sport nemzetközi eredményei 1955. július-augusztus hónapban (<i>Folyt.</i>)	31
Tíz év alatt (<i>K. L.</i>)	19

Címképünk: Egészséges ifjúság, boldog jövő (*Magyar Foto — Zeidner felvétele*)

Hegyi Gyula:

Testnevelési és sportmozgalmunk legfontosabb kérdései

Több mint egy félv telt el azóta, hogy Pártunk Központi Vezetősége nagyjelentőségű, messze előremutató határozatával erőt és segítséget adott testnevelési és sportmozgalmunk további fejlesztéséhez.

Itt az ideje, hogy megvizsgáljuk azokat a lépéseket, amelyeket e fontos határozat végrehajtása érdekében tettünk.

Mindannyian jól tudjuk, hogy pártunk decemberi határozata és márciusi megállapításai alapvető jelentőségűek a testnevelési és sportmozgalom szocialista szellemében történő fejlesztésében. Tudjuk, hogy a Párt mindig segítséget nyújt és felhívja figyelmünket azokra a legfontosabb teendőkre, amelyek alapján testnevelési és sportmozgalmunk is beleilleszkedik szocializmust építő társadalmunk rendjébe. A decemberi határozat rámutatott egyrészt eredményeinkre, másrészt azokra a káros nézetekre és gyakorlatokra, amelyek a szocialista elvekre épülő, bevált, állami sportvezetés megdöntésére irányultak. Leleplezte azokat a jobboldali nacionalista, kozmopolita, burzsoá nézeteket, amelyek a politikamentes sport burzsoá jelszavának felelevenítésében, a Párt vezetőszerepének tagadásában, sportpolitikánk eltorzításában, a hibák elnézésében, az anyagiasság elterjesztésében, a Szovjetunió és a népi demokratikus országok eredményeinek lebecsülésében mutatkoztak meg. *Ez a határozat biztosította a döntő fordulat feltételét testnevelési és sportmozgalmunkban.*

Pártunk abban az időben adott ismét újabb segítséget testnevelési és sportmozgalmunk további kibontakozásához, amikor ennek nemzetközi jelentősége is megnövekedett. Mindannyian figyelem-

mel kísértük és örömmel vettük azokat a híreket, melyek a genfi konferenciáról, az országok egymásközötti megértéséről, a tömegek és a legtöbb vezető béke-óhájáról számoltak be. A megenghült nemzetközi légkörben a népek fontosabbnak tartják azt, hogy megismerjék egymás életét, kultúráltságát, és, hogy békés kapcsolatok kiépítése révén kerüljenek közelebb egymáshoz.

A népek közötti közeledésben mind nagyobb jelentőséget kap a testnevelés és sport, amelyen keresztül is barátságok alakulhatnak ki, mélyülhetnek el. Ezek a célok természetesen azt is megkövetelik, hogy testnevelési és sportmozgalmunk megfelelően legyen eleget e nemes hivatásának. *Éppen ezért is fogadtuk örömmel Pártunk iránymutatását, mert ismét bebizonyosodott, hogy a Párt vezetése nélkül nem tudjuk tevékenységünket a nép érdekébe állítva végezni, s hogy a Párt az a biztos bázis, amelyből minden esetben erőt meríthetünk.*

A mai kor emberének jellemző tulajdonsága, hogy a munkáján felül érdeklődik minden iránt, amely életét hasznossá, vidámmá teszi. Érdeklődik a tudomány és a technika legújabb vívmányai iránt, nem nélkülözheti az irodalom, a színház, a film és a rádió adta kulturális fejlődési lehetőséget.

Amennyire egyoldalúvá és egyhangúvá tesz ezeknek a hiánya, annyira elképzelhetetlen, hogy a testnevelés és a sport iránti érdeklődés, vagy a benne való részvétel nélkül élje le életét korunk embere.

A magyar testnevelés és sport jelentősége abban is rejlik, hogy hazánkban nagy az érdeklődés az ifjúság és a dolgozó tömegek között a testnevelés és sport ügye

iránt. Hétről hétre százezrek kísérik figyelemmel sportolóink hazai, és nemzetközi szereplését, szurkolnak kedvenc csapatuknak vagy sportáguknak és maguk is mind nagyobb tömegekben kapcsolódnak az aktív sportba. Ezek a százezrek meglelégedéssel vették tudomásul sportunk nagyszerű fejlődését, amelyet a felszabadulás óta elértünk. Mind ebben helyesen azt a történelmi változást látták, amely az elmúlt 10 évben Magyarországon végbement. De ugyanakkor elégedetlenséggel vették tudomásul azt is, hogy különösen az olimpia óta egyre több és súlyosabb hiba tarkította és kisérté eredményeinket.

Éppen ezért legtöbben kitörő örömmel üdvözölték azt a határozatot, amely felszínre hozta ezeket a hibákat, meghatározta megszüntetésük módját és ezzel újabb, még nagyobb sikereknek vetette meg az alapját.

A párthatározatok pozitív hatása

A határozat a sportolók, sportvezetők, a tömegszervezeti, állami és gazdasági funkcionáriusok, az egyszerű dolgozók tömegeinek egyetértésével találkozott. Ez a legjobb bizonyítéka helyességének és biztosítéka megvalósulásának.

De találoztunk helytelen megnyilvánulásokkal is — amelyek figyelmen kívül hagyták pártunk márciusi megállapításait, amelyek a jobboldali elhajlás gyökereit tárták fel, sőt vitatták pártunk decemberi határozatának helyességét.

A helytelen nézeteket már csírájában le kell leplezni és világosan látni kell, hogy a decemberi határozatok és a márciusi megállapítások szervesen összefüggnek és egymástól elválaszthatatlanok.

Feladatunk, hogy következetesen harcoljunk a határozatok végrehajtásáért és a legalsóbb szervtől a legfelsőig ezeknek a határozatoknak

szellemében végezzük tevékenységünket.

A Központi Vezetőség megállapítja, hogy „határozatai pozitív hatása máris jó útra irányította sportmozgalmunkat. Ezen a helyes úton azonban még csak a kezdeti lépéseket tettük meg, de az eredmények mégis biztatóak. Az OTSB-nek, mint a magyar sport kollektív vezető szervének erkölcsi, politikai súlya növekedett, megszűnőben vannak azok a viták, amelyek csökkentették az egységes állami irányítást és ellenőrzést. Az OTSB munkájában egyre erőteljesebben mutatkozik meg a párt politikájának érvényesítése.”

Testnevelési és sportmozgalmunkban a kollektív vezetés elvének megvalósítása a határozat óta mindinkább érezhető termékenyítő hatását. Átszerveztük az Országos Testnevelési és Sportbizottságot, amely azóta rendszeresen tartja üléseit. Az OTSB Elnöksége — amelyben részt vesz a DISZ és a SZOT sporttitkára is — hétről hétre megvitatja azokat a legfontosabb teendőket, terveket, amelyek alapján testnevelési és sportmozgalmunkban meg tudjuk valósítani a párthatározatban foglalt célkitűzéseket, és ezekben a kérdésekben határozatokat hoz.

Az OTSB mint a magyar sport legfelsőbb szerve — a hozott határozatokat a jövőben következetesen ellenőrzi. Megfelelő intézkedéseket tesz, hogy a határozatokat minden illetékes szerv elfogadja és végre is hajtsa. Ezt az OTSB minden sportszertől elvárja, ugyanakkor gondoskodik arról, hogy az alsóbb szervek intézkedései is hasonlóképpen megvalósuljanak.

Biztató jelekkel találkozhatunk a TSB-k és sportegyesületek területén is a kollektív vezetés megvalósításában. Sportegyesületeink és a megyei TSB-ink általában rendszeresen megtartották az elnökségi, illetve bizottsági üléseiket. Az ülések színvonala jelentős mértékben emelkedett, a bizottsági és elnökségi tagok aktívabban vették ki részüket a munkából. Ezen a téren a Törekvés, a Bányász sportegyesületek, a Borsod, Bács és Szabolcs megyei TSB-k jártak elől jó példával.

Hasonló jelenségről számolhatunk be a járási és budapesti kerületi TSB-k vonatkozásában is.

Ez az eredmény, sajnos, nem mondható el a sportkörökről. Itt az a tapasztalat, hogy a sportkörök munkáját még mindig csak egy-két személy vezeti, mégpedig azok, akik szívügyüknek tekintik a sportot, míg a sportköri elnökségek többi tagja a legkisebb nehézségek láttán visszariad, lemond. Ez a tapasztalat felhívja a figyelmünket arra, hogy elsősorban a sportkörök vonatkozásában kell a kollektív vezetés kialakítását elősegíteni. Mert mítsem ér munkánk akkor, ha éppen sportmozgalmunk legszűkebb szerveiben — ahol a sportolókkal közvetlenül fog-

lalkoznak — nem tudjuk biztosítani azt a módszert, amely feltétele az egészséges szocialista szellemű sportmunka kialakításának.

Helyes az a kezdeményezés, amelyet a Bástya SE-ben, vagy a Hajdú megyei TSB-ben is tapasztaltunk, hogy az elnökségi, illetve a bizottsági tagok rendszeresen felkeresik a sportköröket, megmagyarázzák és megtanítják az alsóbb vezetőket a vezetés helyes módszereire, sportköri elnökségek közös, kollektív munkájára.

A társadalmi sportszövetségek munkájában nem tudtuk meghonosítani az elmélyült vezetés segítségét. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy bár fellendült a társadalmi szövetségekben a munka és az érdeklődés, de még mindig nem sikerült elérni, hogy ne apró, kiszámíthatatlan kérdésekben vitakozzanak, hanem a sportágak fejlesztését elősegítő kérdésekben. Egyes társadalmi szövetségek nehezen értik meg, hogy pártunk határozatai éppen úgy vonatkoznak rájuk is, mint az állami és sportegyesületi szervekre.

Külön kell szólni a Szakszervezetek Országos Tanácsának és a Dolgozó Ifjúság Szövetségének munkájáról.

A Titkárság határozata megállapítja, hogy jelentős fejlődés tapasztalható a SZOT munkájában. A SZOT Elnöksége rendszeresen foglalkozik a fontos sportkérdésekkel, fellép a korrupció és a pazarlás ellen. Ennek hatása máris jelentkezik a sportegyesületek munkájában. A kezdeti tapogatózás után mindinkább kezd kialakulni a világos szemléletű vezetés, a megfelelő politikai tisztánlátás.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy már minden rendben van, de biztatóak azok a jelek, amelyek a sportegyesületek vezető szerveiben tapasztalhatók. Az elmúlt fél évben több sportegyesületi és TSB elnököt le kellett váltani, mert képtelenek voltak munkájukat a párthatározat szellemében, annak megfelelően végezni.

Mindezt természetesen felelős az OTSB és a SZOT is, mert elmulasztottuk segítségüket, ellenőrzésüket. Még elszomorítóbb a helyzet, ha megvizsgáljuk a fluktuációt, amely a TSB-k és a sportegyesületek apparátusában tapasztalható. A Vasas SE-ben például mindössze hét sporttársat találhatunk csak, aki 1951 óta dolgozik a sportegyesületben. A Traktor-nak és az Építők SE-nek pedig egyetlen munkatársa sincs, aki kezdettől fogva részt venne a sportegyesület munkájában.

Nem tudjuk tehát megjavítani vezetésünket akkor, ha nem találjuk meg a megfelelő, politikailag képzett embereket és nem segítjük, nem ellenőrizzük munkájukat.

A sportkörök életében másként jelentkezik ez a probléma. A sportkörök évenként újraválasztják elnökségeiket. Ez azzal jár, hogy

újabb és újabb emberek kerülnek a vezetőségbe. Ezeknek az embereknek meg kell tanulniuk a sportkör ügyeinek megfelelő intézését és bizony sok esetben az a gyakorlat, hogy mire megtanulnak vezetni, dolgozni, addigra elmennek. Ennek aztán az a következménye, hogy a legtöbb esetben visszazivárognak a nemkívánatos elemek, akik a rossz tanácsokat adják, akik lényegében a gyakorlati munkát végzik és nem egy esetben rossz útra vezetik a politikailag tájékozott, de szakmailag kevésbé jártas elvtársakat.

Ez a gyakorlat nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a sport és a sportkör ügyét felváltja az egyéni érdek, hogy sok a szabálytalan pénzkezelés, a pazarlás, vagy egyéb hiba, ami ellen erélyesen kell fellépni. Az ilyen esetek szaporodása azonban természetes következménye az egyre javuló ellenőrző munkának. Nagyon helyes, ha továbbra is megalkuvás nélkül leleplezzük azokat, akik saját érdeküket a szocialista testnevelés és sport érdekei fölé helyezik, akik saját pecsenyüket akarják megsütni sport ürügyével. Ez tapasztalható volt a Vasas Izzó sportkörben, a Csepeli Autógyárban vagy éppen Egerben.

Örömmel kell vennünk azt a helyes törekvést, amely a DISZ részéről az utóbbi időben megnyilvánul a testnevelés és sportmozgalom irányában. Igen nagy jelentőségű, hogy a DISZ II. kongresszusa súlyának megfelelően foglalkozott a testnevelés és sport kérdéseivel. Ez lendítő, ösztönző erőt adott az alsóbb DISZ szervezetek, az ifjúság számára. A DISZ aktív és eredményes bekapcsolódását mutatja a DISZ II. kongresszusa tiszteletére megrendezett versenyek sikere, a falusi sportmunka fellendítésének elősegítése. A DISZ segíteni akarása elsősorban a felsőbb szervek részéről érződik, sportkörök színvonalán még csak akciószerű a munkában való részvétel.

Segítséget jelent, hogy válogatott kereteink és több központi szakosztály — mint a Honvéd, Vörös Lobogó stb. — keretében megalkultak a DISZ csoportok. Ennek hatása kétségtelenül máris érezhető és véleményünk szerint igen sokat fog segíteni a fiatalok, a sportolók nevelésében.

Továbbra is elő kell segíteni, hogy a sportkörök elnökségei mindjobban igényeljék a DISZ szervezetek szervezési, mozgósítási segítségét, használják fel a DISZ szervezetek, az ifjúság lendítő, kezdeményező erejét. Legyen tehát összehangolt, a feladatokban kifejező együttműködés sportszervezeteink és a DISZ-szervezetek között.

Szólnunk kell a tanácsok és a testnevelési és sportbizottság kapcsolatáról is. Ezen a területen két ellentétes tapasztalat alakult ki. Amíg a párthatározat után a tanácsok legnagyobb része számos al-

kalommal foglalkozott a testnevelés és sport kérdéseivel és a felügyeletet gyakorló elnökhelyettes beszámoltatja a TSB elnökét, addig másrészt igen sok helyen megismeréssel találkozunk, főleg elhelyezési és technikai feltételek biztosítása tekintetében. Igen jó hatással van a testnevelési és sportbizottságokra, hogy a terület irányító szerve segít, ellenőrzi tevékenységüket és jelentős segítséget ad a helyi feladatok megoldásához, de ugyanannyira szétzilálja az elért eredményeket, ha a TSB-k elnökeit más munkára osztják be, vagy nem biztosítják számukra a megfelelő elhelyezést. A Borsod megyei TSB társadalmi aktíváinak 40 százalékát veszítette el, mert szűk helyiségbe került. Somogy megye két járásában pedig teljesen leállt a munka, mert a megyei tanács más munkára osztotta be a munkatársakat.

Ezek csak kiragadott példák a sok közül. Mi a magunk részéről eljárunk az illetékes szerveknél, sajnos azonban pillanatnyilag még nem sok sikerrel. Reméljük, hogy hamarosan ezen a téren is elérünk eredményeket. Mi minden körülmények között megvédjük azt az elvet, amely az Elnöki Tanács rendeletében rögzítve van, s amely szerint a járási, városi, kerületi TSB-ig bezárólag a testnevelési és sportbizottságoknak kell irányítaniuk a testnevelési és sportmunkát, amely állami feladat.

Az elmondottakból lezűrhetjük azt a következtetést, hogy a vezetés tekintetében sportszervezeteink szilárdultak. Mindjobban érvényesülnek a politikai szempontok a sportmozgalom irányításában és gyümölcsöző az az együttműködés, amely az állami szervek, a DISZ és a SZOT között mindinkább kialakul.

Sportvezetési, sportszervezési feladatok

Pártunk Központi Vezetőségének határozata alapján és szellemében tovább kell erősíteni a testnevelési és sportmozgalomunk egész vonalán a kollektív vezetést és a szervezeti megszilárdítást. A TSB-knél és a sportegyesületek országos elnökségeinél az a teendő, hogy a választmányi és elnökségi üléseket rendszeresen megtartsák és azokon ténylegesen a legfontosabb kérdéseket tárgyalják meg. Biztosítani kell, hogy a testületek legyenek az irányító szervek és meg kell akadályozni, hogy a hivatali apparátusok pressziót gyakoroljanak a választott szervekre, vagy azok fölé nőjenek. Ezért előzetes terv alapján megfelelően elő kell készíteni az üléseket, hogy a tárgyalás termékeny legyen és megfelelő határozatok szülessenek.

A határozatok végrehajtása csak ellenőrzéssel és segítség révén biztosítható. Ki kell dolgozni az ellenőrzés legmegfelelőbb módszereit. Ezek alapvető jellemvonása a segítség, a tanítás legyen. Emellett, ha

szükség van rá, a legszigorúbban el kell járni a szabálytalan esetekben.

Ki kell dolgozni annak a módszerét, hogy a kollektív vezetést a sportkörökben megvalósíthassuk. Teljessé kell tennünk a sportkörü elnökségeket, biztosítani kell, hogy a párt, a DISZ és a szakszervezet szervei támogassák a sportkör elnökségének munkáját, hogy ezáltal mind a helyi, mind az általános politikai sportszempontok érvényesüljenek a célok elérésében.

Fő erőt a szakosztályi munka kialakítására kell fordítani. A rendezett, jól vezetett szakosztályban érhetjük el sportolónk megfelelő szellemben történő nevelését, ott biztosítható a sportoló tömegek számára a sportba való bekapcsolódás lehetősége.

Szervezzük meg, foglalkoztassuk azokat a szükséges bizottságokat, amelyek a szakszerű munka és eredmények elérése szempontjából fontosak. Itt a sportegyesületi szervek mellett elsősorban a sportoktatási bizottságokat kell kiemelni. A sportkörü elnökség és az ellenőrző bizottság munkáján kívül ennek a bizottságnak működése a biztosítéka annak, hogy a sport tömegesítését és a minőség fejlesztését maradék nélkül megoldhassuk.

Ezek a feladatok értelemszerűen vonatkoznak a testnevelési és sportbizottságokra is. Ebben az évben kell megszerveznünk a kerületi, járási és városi társadalmi sportszövetségi választásokat. A választások megszervezését össze kell kötni a feladatok végrehajtásával és ténylegesen azokat kell bevonni a szövetségek munkájába, akik lelkes hívei a szocialista testnevelés és sport kialakításának, akik a sport szeretetétől áthatva hajlandók pártunk határozatait végrehajtani. És itt kell rátérnünk még arra a feladatra, amely a TSB-eket érinti. Meg kell szüntetni azt a helytelen gyakorlatot, hogy egyes TSB-k parancsolgatással irányítsák ezeket az embereket, figyelmen kívül hagyva a véleményüket. Az a helyes, ha már a feladat tervezésekor kikérjük véleményüket, rájuk támaszkodva hozunk határozatokat és megmagyarázzuk a TSB-k által hozott határozatok szükségességét, a végrehajtás módszerét és ezek után meg is kívánjuk a helyes végrehajtást.

Azokról a társadalmi szövetségi munkásokról, akik nem hajlandók a párt határozatnak a szellemében dolgozni, le kell mondanunk.

Tovább kell erősíteni azt a kapcsolatot, amely a DISZ szervezetekkel kezd kialakulni. Igen jelentős segítséget nyújthatnak a DISZ-szervezetek és a fiatalok, ha tanítjuk őket, ha feladatokkal bizzuk meg őket, ha érzik, hogy ők is fontos láncszemei a testnevelési és sportmozgalom fejlesztésének. Egyszer és mindenkorra tudomásul kell vennünk, hogy a DISZ-szervezetek és a fiatalok nélkül sportmozgalmat szervezni nem tudunk. És ha van-

nak is hibák, amelyek a DISZ-fiatalok részéről nyilvánulnak meg, türelmes, segítő és tanítómunkával kell elérnünk, hogy megtanulják, hogy megértsék munkánk lényegét és munkánkba maguk is mindhamarabb bekapcsolódjanak.

Fontos feladat a vezetés és a sportszervezetek megszilárdítása szempontjából a tervszerű munka. Pártunk Központi Vezetőségének határozata olyan időben született, amikor minden szempontból a legnagyobb segítséget adja sportmozgalomunk számára. Gondosan tanulmányozzuk tehát és ennek alapján lássunk hozzá az 1955. évi feladatok sikeres befejezéséhez és 1956. évi munkánk tervezéséhez. *Fel kell használni az elkövetkezendő hónapokat arra, hogy számbavegyük éppen a párthatározat alapján a következő év feladatait, hogy már az elmélyült, alapos tervezőmunkával biztosítsuk a következő évi sikeres munkánk egyik feltételét.*

Ezek a feladatok a költségvetés, a versenynaptár, a fejlesztési terv, a képzési terv elkészítésében jelentkeznek. Ezek a tervek csak akkor lesznek reálisak, ha összhangban állnak és ténylegesen a párt határozatban foglalt szempontok alapján készülnek el. Ezek a feladatok lényegében a vezetés és a szervezeti megszilárdítást segítik elő, amelyek alapjai a testnevelési és sportmozgalomunk tartalmi feladatai megvalósításának.

A Központi Vezetőség megállapította, hogy a decemberi határozat végrehajtásában nem kielégítő a testnevelés tömegesítése, valamint egyes sportágak fejlesztése. Tisztában vagyunk azzal, hogy máról holnapra nem lehet mindezt megvalósítani, mégis igen komoly az a felelősség, amelyet éreznünk kell a párt határozatának eme megállapításakor. Az elmúlt időszakban törekedtünk a párt határozatnak megfelelően a testnevelés és sport valamennyi területén a fordulathoz szükséges kezdeti lépések megteremtésére, mégis azt mondhatjuk, hogy ez a törekvés elsősorban csak a vezetés megszilárdításában volt érezhető.

Az OTSB, a sportegyesületek és a TSB-k sem tettek még viszonylag sem elegendő intézkedést, hogy a tömegsport fejlődésében és a fontos sportágak fejlesztésében alapvető változást érjünk el.

Az iskolai testnevelés és sport ügye

Első lépésként ezen a területen az iskolai testnevelést és sportot kell kiemelni. A decemberi határozat mint fontos feladatot jelöli meg testnevelési és sportmozgalomunk egyik legelhanyagoltabb területének, az iskolai testnevelésnek a felfrissítését. Számtalan értekezlet, megbeszélés történt és részben az OM, részben az OTSB hibájából mégsem sikerült még csak egy lé-

pést sem előre tenni. Még ma is az a helyzet, hogy az iskolák legnagyobb részében nincsenek meg sem a személyi, sem a dologi feltételek ahhoz, hogy a tanuló ifjúság a rendszeres testnevelésben megfelelő módon részt vehessen. Tönkremenek a tornatermek, elhasználnak a tornaszerek és alacsony a testnevelési órák színvonala, ugyanakkor hadakoznunk kell az ellen a törekvés ellen, amely a középiskolákban a sportmunkát tekinti elsőséges feladatnak. Az OTSB-nek az a szilárd véleménye, hogy az iskolákban elsősorban a kötelező testnevelés színvonalának emelését kell biztosítani, hogy a tanulók a rendszeres testnevelésen keresztül részesüljenek a testi nevelésben is, s csak ezután, illetve ezzel párhuzamosan térhetünk rá az iskolai sport erőteljesebb fejlesztésére. Az iskolai testnevelés és a sport elmaradottsága annál is inkább súlyos ítélet számunkra, mert az iskola az a legszilárdabb bázis, ahol megfelelően lehet megszerettetni a testnevelést és sportot az ifjúsággal, ahol szerkezeti keretek legalkalmasabbak arra, hogy szervezett és rendszeres testnevelésben részesítsük az ifjúságot, s amely a későbbiek folyamán a felnőttkorba lépő ifjúság életstílusát teszi a sportolást.

Tudjuk, hogy a testnevelés a szocialista ember nevelésének nélkülözhetetlen része, nemcsak azért, mert egészséges, munkaképes embereket képes formálni, hanem azért is, mert kifejleszti az erkölcsi akarat tényezőket, a bátorságot, a hazafiasságot stb., amelyek nélkülözhetetlenek eredményeink megvédéséhez, s a békéért folytatott harcban.

Éppen ezért testnevelési és sportbizottságaink továbbra is arra törekedjenek, hogy az iskolákban elsősorban a kötelező testnevelési órák színvonala emelkedjék, ezen túlmenően pedig a legfontosabb sportágakban, mint az atlétika, torna, sportjátékok, kialakuljon az egészséges iskolai sport, amelynek kedvező hatása van és lesz egész sportmozgalmunk számára.

Ez a törekvés lényegében a tömegsport fejlesztését jelenti az iskolák vonatkozásában.

Sportegyesületeink és a tömegek

Az üzemi, hivatali sportegyesületek vonalán a tömegsport fejlesztését más szempontból kell vizsgálni.

Tudomásunk van helyes kezdeményezésekről, jó módszerek alkalmazásáról, amelyek a tömegsport elterjesztését szolgálják. Ezeket azonban, sajnos, kevés helyen általánosították. Megterveztük versenynaptárunkat, amelybe igen sok olyan versenyt állítottunk be, amelyeknek megrendezésével, és amelyekre történő mozgósítással döntő fordulatot érhattünk volna el a sport tömegesítése terén. Megszerveztük a

DISZ kongresszusára a különböző versenyeket, a sportegyesületi és falusi szpartakiádokat, a VIT jelenyszerző versenyeket, az Alapfokú Tornász Csapatbajnokságokat, az uszodák közötti postaversenyeket és még egy sereg tömegjellegű versenyt. Ezeknek lebonyolítása után megállapítható, hogy egyes területeken szép eredményt értek el, azonban a felfogás, amellyel egyes sportvezetők a tömegsportot kezelik, alapvetően nem változott meg. Ma is az a helyzet, hogy a sportegyesületek, sportkörök és a TSB-k nagyrésze csak minőségi sporttal foglalkozik és a tömegek sportoltságát csak mint mellékes, szükséges rosztat kezeli.

Ezt az állítást számtalan példával lehet igazolni. Vegyük például azt, hogy költségvetésileg a sportegyesületek hogyan támasztották alá a versenynaptár, vagy a tömegrendezvények végrehajtását.

Általános megállapításként beszélhetjük, hogy a költségvetés és a versenynaptárak, illetve a fejlesztési tervek között nincs meg az összhang. A VASAS SE például a kezdő sportolók foglalkoztatására költségvetésének mindössze 5,4 százalékát fordítja, ugyanakkor a labdarúgásra 32,6 százalékot. A Kinizsi SE-nél ez az arány 3,2 százalék, szemben a 43,9 százalékkal. Hasonló a helyzet más sportegyesületekben is. Jellemző, hogy még olyan sportegyesületet sem tekintjük központi kérdésnek a tömegsportot, mint a Szikra, — amelyben pedig számottevő minőségi sport nincs is, viszont a tömegekkel való foglalkozás megadná az egyesület erejét, s biztosítaná a jövőjét. Tudjuk mindnyájan, hogy a költségvetés összeállításától függ a párt határozatának megvalósítása. Már pedig ha csak töredék összegek állanak a tömegsport rendelkezésére, akkor nem is várhatunk eredményeket ezen a téren. A helyzetet még csak súlyosbítja, hogy sok helyen a tömegsportra, vagy a kiemelt sportágakra költségvetésileg biztosított összegeket labdarúgásra, vacsorázgatásokra használják fel. Félreértés ne essék, mi nem a labdarúgást akarjuk visszafeljeszteni, hanem az a célunk, hogy a tömegsport és a kiemelt sportágak súlyuknak megfelelően kapják meg a költségvetési fedezetüket. Lehetetlen az az állapot, ami például a Nagykanizsai Bányásznál tapasztalható, hogy az évi 570 000 Ft-os költségvetésből 380 000 Ft-ot fordítanak labdarúgásra 110 000 Ft-ot az öklövésre. Ugyanakkor szinte fillérek maradnak a működő kerékpáros, asztalitenisz, birkózó, röplabda, teke, sakk, úszó és tenisz szakosztályoknak. Elképzelhető, hogy ilyen költségvetési gazdálkodás mellett, milyenek az eredmények.

A költségvetések arányaiból világosan tükröződik az a szemlélet, hogy sportvezetőink nem értették meg, illetve nem hajtják végre pár-

tunknak azt a határozatát, amely a tömegsport fejlesztésére vonatkozik.

Ezt a célt kívánta szolgálni az egyesületi spartakiádok megrendezése is. És mit tapasztaltunk?

A sportegyesületek megrendezték a spartakiádokat, de a tíz szakszervezeti sportegyesületen és a Spartacus SE-n kívül a többi SE, a Honvéd, a Dózsa, a Haladás és az MTSE elzárkózott az országos spartakiádon való részvételtől, ahol pedig demonstrálhatták volna sportegyesületük tömegsportját. Ezen túlmenően azonban a spartakiádok megrendezése közben igen nagy hibákat követtek el. Gondoljunk csak arra, hogy hány versenyző eredményét kellett megsemmisíteni, vagy indulását megakadályozni szabálytalanságok miatt. Vagy említsük meg, hogy a sportkörökben megrendezett spartakiád versenyeken igen nagy számban olyan sportolók vettek részt, akik más szakosztályokban sportolnak, főleg labdarúgók.

Ilyen körülmények között csak erősödik bennünk az a meggyőződés, hogy a sportegyesületek vezetői között is kevés a megértés és a felelősség a párt határozata iránt.

A sportszervezetek vezetőinek nemcsak a mára kell gondolniuk. Világosan kell látni, hogyha nem fejlesztjük tömegsportunkat megfelelően, holnap beteg, kis ellenálló-képességű, kis munkaképességű emberek nőnek fel, akik nem tudják a szocialista építésben rájuk háruló feladatokat elvégezni, de minőségi sportunk sem fejlődik megfelelően. Éppen ezért szűk látókörűnek és képzetleneknek kell bélyegeznünk azokat a vezetőket, akik munkájuk középpontjába nem a tömegsport fejlesztését állítják.

A kiemelt sportágak fejlesztése

Semmivel sem kedvezőbb a helyzet a kiemelt sportágak fejlesztése terén. Ebben az évben csökkentett államilag nyújtott támogatással dolgozunk és így sokkal nagyobb feladat hárul ránk a gazdálkodásban, a bevételek fokozásában, a takarékoságban. Nos, igen sok esetben azt tapasztaltuk, hogy még ma sem szűnt meg az a nézet, hogy „ha csökkent az állami pénz, csökken a sport”. Sportegyesületeink és TSB-ink olyan megoldást keresnek, hogy megszüntetik a szakosztályokat. Kétségtelenül ez a legkönnyebb megoldás. De vajon vállaljuk-e a felelősséget azért, hogy a szakosztályok megszűnésével megszüntetjük annak a lehetőségét, hogy dolgozóink bekapcsolódhassanak a sportba?! Vállaljuk-e a felelősséget azért, hogy elsősorban azokat a szakosztályokat engedjük megszüntetni, amelyek fejlesztésére partunk különösképpen felhívta a figyelmet?! Ma már elfogadott gyakorlat és közismert tény, hogy a szakosztályok felszámolásakor először az atlétika, torna, kerékpár és

az úszószakosztályokat szüntették meg, ugyanakkor, amikor a labdarúgásban a költségvetésekkel szemben sem csökkentek, sőt a vacsorázgatás, a dugpénzek kifizetése hasonló mértékben folytatódott.

Pártunk világosan leszögezte, hogy a testnevelési és sportmozgalom irányításának, vezetésének rendszere bevált és tovább kell erősíteni. Ha mi tétlenül nézzük, hogy a szakosztályokat megszüntetik, akkor a sport az „ahogy esik, úgy puffan” módon fog fejlődni, illetve alakulni. Ha a könnyebb ellenállás elvére helyezkedünk és gyakorlatunkkal ezt a törekvést szinte támogatjuk, tulajdonképpen tagadjuk, hogy a testnevelési és sportmozgalom fejlesztését tervszerűen a párt irányításával kell végezni. *Tudomásul kell vennie mindenkinek, hogy a párt határozatának végrehajtását aszerint mérjük le az egyes sportszervezeteknél, hogy elsősorban a tömegsportban milyen eredményeket érnek el.*

Mindannyian békénkért, boldog életünkért, hazánk fejlesztéséért, építéséért és megvédéséért harcolunk. Ebből a harcból csak akkor veszünk ki megfelelően a részünket, ha mint vezetők és nevelők az ifjúságot, a dolgozók tömegeit egészséges emberekké neveljük. Ez a nemes feladat kell, hogy áthasson mindannyiunkat, s ez a feladat mutat rá egyúttal felelősségünkre is.

A falu sportja

Pártunk és kormányunk világosan rámutatott arra, hogy az ország fejlesztésének egyik kulcskérdése a mezőgazdaság. Ez a feladat nálunk a falu testnevelésének és sportjának fejlesztésében jelentkezik.

Ennek érdekében jelentős anyagi segítséget nyújtottunk a falu számára. A Traktor SE 108, a TSB-k 179 új sportkört szerveztek és ugyanakkor számos DISZ sportsport alakult, ahol a falusi fiatalok bekapcsolódhattak testnevelési és sportmozgalmunkba.

Megrendeztük a falusi spartakiádokat, ahol több mint 70 000 fő vett részt a versenyeken. Ezenkívül a falusi kupa versenyeken adtunk lehetőséget a falu sportjának fejlesztésére.

Segítséget jelentett a DISZ Bizottságok munkája, amelyek elsősorban a parasztfiatalok mozgósítása révén segítették elő a falusi sportmunkát.

De további jelentős eredményt fog eredményezni a minisztertanácsnak az a rendelkezése, amely előírja, hogy a helyi pénzek sportra eső részét csak a faluban lehet felhasználni. Bár ez a rendelet csak most kerül végrehajtásra, mégis jelentős ösztönzőerőt és fellendülést eredményez. A további fejlődést azonban nagymértékben akadályozza, hogy még nem sikerült elérnünk, hogy a falusi sportolókat

traktor vontatású szállítási eszközökön, teherautókon szállíthatóvá, illetve kedvezményes vasúti utazást biztosítsunk számukra. Reméljük, hogy sikerül ezeket a feltételeket is biztosítani, de hiányuk nem lehet akadályozója annak, hogy — s ez a szakszervezeti intézményi sportkörök vonatkozásában is fennáll, — a sportkörökön belüli, a helyi versenyek szervezésére nagyobb gondot ne fordítsunk. Számos kezdeményezés mutatja, hogy az utcaik, üzemeik közötti versenyek megfelelő lehetőséget biztosítanak a dolgozók sportolására, és a dolgozók szívesen vesznek részt azokon a vetélkedéseken, amelyek egyben fizikai felkészítésüket is jelentik. Elsősorban a Traktor Sportegyesületnek és a járási testnevelési és sportbizottságoknak kell ezeknek a helyi versenyeknek a szervezésében eljárniuk és megszervezniük a segítő munkatársak hálózatát, tehát azokat, akiknek segítségével igazi sportmozgalmat szervezhetünk falun, elsősorban az állami szektorban a parasztfiatalok körében.

Az MHK testnevelési rendszer

A tömegsport fejlesztésének elősegítése érdekében felül kellett bírálunk az MHK testnevelési rendszert. A kezdeti sikerek után, sajnos, módszereink olyanokká váltak, amilyenekkel nem tudtuk az MHK-t testnevelési és sportmozgalom tényleges alapjává tenni.

Ezévben átmentileg a VIT jelvénytulajdonosokkal helyettesítettük az MHK próbázásait, amelyben már legnagyobb részt felhasználtuk azokat az új módszereket, amelyeket a Munkára Honvédelemre Kész testnevelési rendszerben kívánunk meghonosítani.

A VIT jelvénytulajdonosok eléggé eredményesen bonyolodnak le és a jelentések azt mutatják, hogy pillanatnyilag 150—170 000 azoknak a száma, akik a próbákat letették.

Az OTSB úgy határozott, hogy a VIT jelvénytulajdonosok versenyek határidejét szeptember hó 30-ig meghosszabbítja. Ugyanakkor szeptember hó 1-vel az iskolákban bevezetjük az új MHK testnevelési rendszert és széleskörű előkészítő munkával biztosítjuk 1956. január 1-ével általánosan is az új MHK beindítását. A legtöbb sportszervezet tanújelét adta, hogy tud eredményes szervező munkát végezni a VIT jelvénytulajdonos verseny sikeréért, tehát ezeket a módszereket meg kell honosítani és el kell terjeszteni, hogy a következő évtől kezdve az MHK ifjúságunk és dolgozó népünk testnevelési és sportmunkájának alapjává válják.

A minőségi eredmények

A sportoktatási kérdésekkel kapcsolatban szeretnék néhány szót szólni minőségi eredményeinkről. Az év első felében lezajlott nem-

zetközi sporttalálkozók sikereket értünk el. Sportolóink 5 világ-, 2 Európa-bajnokságot nyertek, valamint 4 világ-, 5 Európa- és 40 országos csúcsot döntöttek meg. Válogatott csapataink 38 találkozóból 29-en győzelmet arattak és komoly eredményeket értek el a VIT sportversenyein. Ezek az eredmények csattanós választ adtak a reakciónak, amely akkor, amikor keményen felléptünk a hibák ellen, sportunk színvonalának visszaeséséről beszélt.

Sportolóinknak ez a teljesítménye szorosan összefügg azzal a szerető gondoskodással, amelyet pártunk és kormányunk biztosít.

Bebizonyítja, hogy heyesek azok az elvek, amelyek alapján sportolóinkat felkészítjük. A korszerű edzési módszerek alapján felkészülő sportolók akarataról, lelkesedéséről meggyőznek bennünket. Ezek megállapítása különösen fontos most, az olimpiai felkészítés előtt, amikor versenyzőinknek ismét helyt kell állniuk ezen a nagy világversenyen.

A sportegyesületek egyrészténél támogatással találkoztunk a válogatott versenyzők felkészítésében, de akad még bőven hiányosság, amely gátolja a nagyobb eredmények elérését. Több sportegyesületi, sportkört dolgozó vezető, edző meg mindig kétkedéssel fogadja azokat a módszereket, amelyeknek helyesége már négy éven keresztül bebizonyosodott. Sokszor elnézőek olyan sportolókkal szemben, akikről tehetségük alapján és a ráfordított támogatások nagyságát figyelembevéve nagyobb teljesítményt várhatnánk. Nem tudják megérteni, hogy a nemzetközi erőviszonyokat figyelembevéve ma már nem lehet heti egy-két edzéssel és egy-egy időszakra felkészülő, érzésekre alapuló edzésszisztémával felkészülni.

Probléma még mindig, hogy a sportkörökben folytatott edzések minősége lényeges mértékben eltér a válogatott edzések színvonalától. Ennek egyik oka az, hogy még a vezető sportegyesületeinkben is kevés az az ellenőrzés, amely az edzők szakmai munkájára irányul. Az OTSB továbbra is az elfogadott és bevált edzésmódszerek szerint készíti fel a válogatottakat és érvényt szerez annak, hogy ezek az elvek valamennyi sportágban megvalósuljanak, így elsősorban kerékpárban, és az ökölvívásban is. Ezekben a sportágakban túrelmi időt adtunk, hogy szakemberek másfajta felkészülés eredményességét bizonyíthassák, de a kerékpár sportban és ökölvívásban mindinkább a sovíniszta törekvések kerültek előtérbe.

Ezért az OTSB a baráti államokban is bevált edzésmódszerek mellett tör lándzsát, ezek alapján készítjük fel az olimpiára versenyzőinket és felszámoljuk valamennyi sportágban az elavult módszereket, valamint az egyesületi sovínizmust.

Problémát jelent a magyar sport nemzetközi kapcsolatainak és talál-

kozóinak tervszerű lebonyolítása. Az OTSB minden évben elkészíti az évi nemzetközi versenynaptárát, amelynek alapján a válogatott sportolóink felkészülnek.

Bár ennek végrehajtásában az OTSB is követ el több hibát, főleg a tervenkívüli kiutazások beállításával, nem haladhatunk el szó nélkül azok mellett a hiányosságok mellett, amelyeket a sportegyesületek részéről tapasztalunk. A párt és a minisztertanács döntése alapján az OTSB korábban utasításban szabályozta, hogy a nemzetközi találkozókat leköthessék és a levelezést csak az OTSB intézheti, ez csak az OTSB-n keresztül bonyolódhat le. Ennek ellenére igen sok esetben az OTSB-t megkerülve sportegyesületek megállapodásokat kötnek, kész tények elé akarják állítani az OTSB-t, és amikor az OTSB válasza elutasító, az OTSB-re hárítják a felelősséget. Nagyfokú felelőtlenység húzódik meg emögött! Az OTSB legutóbbi ülésén ismételtlen megerősítette azt az elvet, hogy az olimpiai felkészülés érdekében továbbra is a válogatott csapatok nemzetközi találkozóira kell a súlyt helyezni és a nemzetközi kapcsolatok csak az OTSB-n keresztül bonyolódhatnak le. Ezáltal, úgy véljük, sok félreértésnek és zűrzavarnak a lehetőségét küszöböljük ki és biztosítani tudjuk, hogy elsősorban a politikai és sportszakmai szempontból fontos nemzetközi eseményeket bonyolítsuk le.

Feladataink

Az elmondottakat figyelembe véve nézzük meg, hogy milyen feladataink vannak a tömegsport és a sportágak fejlesztése terén.

Következetesebb harcot kell folytatni a tanuló ifjúság testnevelése színvonalának emeléséért. Az 1955—56. évben feltétlenül végre kell hajtani a párthatározatnak azt a részét is, amely az iskolai testnevelésre vonatkozik. Meg kell szüntetni azt a közömbösséget, amely a sportszervezeteink és a miniszteriális szervek részéről a testnevelés ügye iránt mutatkozik. Biztosítani kell a kötelező iskolai testnevelés személyi és költségvetési feltételeit, ezen belül is elsősorban az általános iskolák és azok felső tagozatára kell a legnagyobb erőt fordítani.

A testnevelési és sportbizottságoknak a maguk munkaterületén a testnevelés színvonalának emeléséért és másodszorban az iskolai sport fejlesztéséért kell harcolniuk.

A sportegyesületek és a TSB-k állítsák munkájuk középpontjába a tömegsport fejlesztését, az MHK testnevelési rendszer erőteljes szervezését. Biztosítani kell, hogy az 1956. évi versenynaptár, fejlesztési terv és költségvetés összhangban álljon.

A költségvetés összeállításakor főszempont legyen, hogy a tömegsport fejlesztéséhez, a kezdő sportolók be-

kapcsolásához, az MHK testnevelési rendszer, valamint a kiemelt sportágak fejlesztéséhez biztosítsák a megfelelő pénzügyi fedezetet. Meg kell szüntetni, hogy az egyes sportágak között rossz költségvetési aránytalanságok mutatkozzanak.

Valamennyi sportegyesület és TSB tűzze napirendre az 1956. évi versenynaptár megtárgyalását és gondoskodjék arról, hogy a szakszerűen összeállított versenynaptár biztosítsa mind a tömegsport, mind a minőségi sport fejlesztésének lehetőségét. Ezen túlmenően már a tervezéskor biztosítani kell az ellenőrzés feltételeit és megfelelő tájékoztató és segítő munkával elő kell segíteni, hogy a betervezett versenyeket megrendezzék, hogy a megrendezés körülményei kulturáltak, vonzó legyenek. *Különös gonddal kell kezelni a helyi versenyek, az üzemek és üzemszervek közötti versenyek szervezését.*

Ez annál is fontosabb, mert az MHK testnevelési rendszer próbázásait most már arra az elvre építettük, hogy azok versenyeken, versenyszerűen bonyolódjanak le.

Ez az a vonzóerő, amely a tömegeket mozgósítja. *Alapos előkészítő munkával ismeretelni kell az új MHK testnevelési rendszert, felhívni az ifjúság és a dolgozók figyelmét azokra a változásokra, amelyek jobban biztosítják ma már a bekapcsolódást, a szórakoztatóbb, vonzó sportolást. Véget kell vetni annak a helytelen gyakorlatnak, amely a szakosztályok és munkahelyi sportkörök megszüntetésére irányul.* Nem képzelhető el tömegsport munkahelyi sportkörök létezése nélkül.

Ismét fel kell éleszteni azokat a vidéki sportközpontokat, amelyek a múltban is a magyar sport bázisai voltak. Pécs, Szeged, Debrecen, Miskolc, Győr, Baja, Szekszárd, — hogy csak néhányat említsék a sok közül, — mind olyan város volt, ahol egy-egy sportág fellegvárát találhattuk meg. Ezekben a fellegvárakban is elsősorban a kiemelt sportágak fejlesztését kell elősegíteni, természetesen a helyi adottságoknak megfelelően.

A tömegsport ügye iránt megnyilvánuló közönyt a sportkörökben is le kell küzdeni és biztosítani kell a dolgozóknak azt az igényét, hogy alapfokon is bekapcsolódhassanak sportmozgalmunkba. *Külön fel kell hívni a figyelmet az 1956. évi sportegyesületi spartakiádokra.* Ennek a sikeres megrendezése nemcsak azt biztosítja, hogy nagy tömegben tudnak dolgozóink bekapcsolódni a sportba, hanem alkalmat nyújt az MHK testnevelési rendszer tervének sikeres teljesítésére is.

Meg kell javítani a minősítések terén tapasztalható lemaradást. Ez ideig a sportegyesületek, sportkörök részéről hanyagságot tapasztaltunk, márpedig a fejlesztési terv teljesítése és sportunk színvonalának emelése nagymértékben függ

attól, hogy mennyire törekszünk a minősített sportolók számának növelésére.

Fel kell használni az őszi és téli időszakot, hogy elterjesszük azokat a korszerűbb edzés módszereket, amelyek válogatott versenyzőink felkészítésében beváltak. Kétségtelen, hogy nem minden osztályú sportolónál azonosak ezek a módszerek, de az edzőktől, sportolóktól mindinkább meg kell követelni, hogy ezek figyelembevételével készítsék fel a sportolókat, mert ez nemcsak egy sportkör, vagy egyesület ügye, hanem az egész magyar testnevelési és sportmozgalomé.

Elő kell készíteni a falusi sportolók téli programját. Biztosítani kell, hogy azok a sportszervezetek, amelyek a falusi spartakiád és a falusi kupa versenyein megerősödtek, tovább fejlődjenek a téli sportmunka szervezése révén. *Helyileg is harcolni kell azért, hogy a sportra fordítandó helyi összeget ne vigyék el a faluból.* Ez nemcsak központi feladat, hanem valamennyi TSB és falusi sportkör ügye is.

Sportolók nevelése

A Központi Vezetőség határozatában igen fontos feladatként jelöli meg a sportolók erkölcsi-politikai nevelését. A határozat megállapítja, hogy kedvezőek azok a jelek, amelyek a sportolók nevelésében tapasztalhatók, az OTSB és a sportegyesületek több hatáson intézkedése és határozati nyomán. A sportolók nevelésének helyes irányba való megindulását bizonyítja, hogy számos sportoló belépett a DISZ szervezetbe, hogy sportegyesületeink egy része megfelelő munka-alkalmat biztosít a sportolóknak.

Alapjaiban azonban nem változott meg a sportolók körében a régebben kialakult anyagias felfogás. Még ma is tapasztalhatjuk, hogy egészen kis sportkörökben is, és elsősorban a labdarúgóknál, gyakori a követelődzés. A sportolók felfogásának megváltoztatását nagymértékben megnehezíti, hogy élversenyzőinket régi, levezített, deklaszált, burzsoá elemek veszik körül, akik mindent elkövetnek, hogy saját nézeteiket beleoltsák sportolóinkba. Természetesen nem feledkeznek meg arról sem, hogy sajátmaguk hasznát biztosítsák. Sajnos azt kell mondani, hogy ezek körében még ma is ott találni neves edzőinket, sportolóinkat. Az ellenséges elemek romboló tevékenysége percek alatt képes összedönteni sportköröknek, szakosztályoknak, vagy edzőknek hónapok nehéz munkájával felépített eredményét.

A kisebb sportköröknél a baráti csoportosulások, illetve a sportkör barátaik viszik helytelenül értelmezett támogatásukkal rossz irányba a sportolóinkat. A legkisebb falutól egészen a Bp. Vasas baráti köréig felütötte fejét az a helytelen gyakorlat, hogy a mérközések alatt,

vagy előtte a játékosok számára gyűjtést rendeznek és ebből „támogatják“ dugva a sportolókat. Elképzelhető milyen lehet annak az edzőnek, vagy sportvezetőnek a tekintélye, aki a helyes nevelési elvek megvalósítására törekszik, ugyanakkor az előbb említett körök teljesen lehetetlenné teszik munkáját. Ilyen körülmények hatására alakult ki a sportolóknak az a véleménye, hogy nyugatra érdemesebb utazni, mint a baráti államokba, mert ott sokkal nagyobb a szakmai fejlődés lehetősége. E nézet mögött az a felfogás húzódik meg, hogy a kapitalista államokban sokkal nagyobb üzleti lehetőségek nyílnak, nagyobb a vásárlási lehetőség. Nyilvánvaló, hogy sportolóink nem született kereskedők és csak ezeknek a nemkívánatos elemeknek a sugallatára alakul ki bennük az üzletelés vágya.

Nem tűrhetjük tovább, hogy sportolóinkat azoknak az embereknek a hatása alatt hagyjuk, akik az ellenség malmára hajtják a vizet. Éppen ezért fontos feladatunk, hogy minden sportolónak becsületes foglalkozása legyen, amelyet szeret és amely biztosítja számára, hogy a sporttevékenység abbahagyása után becsületes munkával keresheti meg a kenyerét. Nagy hiba, hogy eddig az OTSB egyes dolgozói, vezetői és a sportegyesületek egyes vezetői sem szálltak nyíltan szembe a helytelen gyakorlattal és passzivitással engedték, hogy sportolóink rossz úton haladjanak, noha vannak közöttük követendő jó példák is.

Sajnos a sajtó sem ad meg minden támogatást ahhoz, hogy sportunk legégetőbb problémáit meg tudjuk oldani. Sokszor talákozunk helytelen irányú cikkekkel, meg gondolatlan rádió közvetítésekkel, filmtervvel. Az sem tekinthető véletlennek, hogy az egyes sportolók nagy teljesítményeit ismertető tudósítások a legtrikábban tárják fel a teljes igazságot. vagyis azt, hogy sportolóink nagy eredményeinek elérése pártunk, népi demokráciánk erejének, támogatásának köszönhető.

Ezek a helytelen megnyilvánulások legtöbbször arra vezethetők vissza, hogy sportvezetőink elmulasztják politikai képzésüket. Mindazt, amit pártunknak, népünknek köszönhetünk, természetesnek vesszük, s elmerülnek a sokszor mondva csinált szakmai kérdésekben. Ugyanez vonatkozik a sportolók politikai képzettségére is.

Merészség lenne máról-holnapra azt kívánni, hogy valamennyi sportolóink fel legyen fegyverezve a marxista-leninista ideológiával. Am jogos követelés, hogy sportolóink legyenek általánosan művelt emberek, akik reálisan ítélik meg a helyzetüket a társadalmunkban, akik önmaguktól is rájönnek arra, — (vagy ha ez nem következik be, akkor a vezetők világosítják fel erről őket) —, hogy eredményeiket

csak a nép, a párt és az állam támogatásával tudják elérni. Nem arra gondolunk, hogy az edzéseken politikai szemináriumokat tartssanak az edzők, *de igenis meg kell követelni, hogy az adódó nevelési helyzeteket kihasználva sportolóinkból olyan típusú embereket alakítsanak, akik alkalmasak arra, hogy a szocializmus építésének a feladataiból kivegyék a részüket.* Ha nevelésről beszélünk sok elvtárs valamiféle misztikus eljárásra, különleges, földöntúli módszerekre gondol. Nem erről van szó. Azt kell megérteni, hogy mi megelégszünk azzal, ha a sportolók ugyanolyan emberek lesznek, mint társadalmunk más tízésszázezer dolgozója. Ennek eléréséhez pedig nem kell semmiféle különleges csodaszer, hanem emberi példamutatás a vezetők részéről, a becsületes napi munka megkövetelése a munkahelyen és edzésen, és a szerény, öntudatos, művelt ember boldog életének bemutatása, amely vonzó hatást gyakorol mindenre, legyen az kiemelkedő sportoló, sztahanovista munkás, vagy bármely más ember.

Ezért fontos feladatnak kell tekinteni, hogy elsősorban sportvezetőink, edzőink megszerezzék azt a képzettséget, amelynek birtokában levetkőzik „szakmai vakságukat“, ők maguk is törekednek az általános műveltségük emelésére, a politikai képzettségük, tájékozottságuk megszerzésére, pártunk és népi demokráciánk iránti hűségük kialakítására. A jövőben meg kell gátolnunk, hogy olyan sportvezetők, edzők és más elemek hatása alatt álljanak sportolóink, akik nem velünk, hanem ellenünk dolgoznak. Valamennyi sportegyesület gondoskodik arról, hogy ránevelje sportolóit a mindennapi becsületes munkára, gondoskodik arról, hogy sportolói képzettségüknek és érdeklődésüknek megfelelő szakmához jussanak,

amely egyben biztosíték arra, hogy nem lesz szükségük az üzletelésre.

Minden sportvezető tartsa kommunista kötelességének, hogy azonnal fellépjen mindenféle nacionalista, sovíniszta ellenséges megnyilvánulással szemben, és leplezze le azokat a törekvéseket, és nézeteket, amelyek ártanak nemcsak testnevelési és sportmozgalmunknak, hanem dolgozó népünk érdekeinek is.

A sportvezetők, — élén az OTSB vezetőivel, képezzék politikailag és szakmailag magukat, végezzenek elméleti, ideológiai tevékenységet, tartsanak előadásokat, ahol saját munkásságukon keresztül mutatnak példát szakembereinknek, sportolóinknak. Ennek a helyes célnak a támogatására, sportolók és a sport iránt érdeklődők széles tömegeinek a nevelése érdekében a sajtó, a film és rádió is használja fel a kommunista agitáció és propaganda minden eszközt. Ennek a megvalósítása elsősorban az OTSB-ből kell, hogy kiinduljon. Az OTSB tartson olyan tájékoztató és ismeretterjesztő ankétot, előadást a sportújságírók számára, amelyek rávilágítsanak a sportmozgalom és a sportolók nevelésére vonatkozó feladatokra. Legyen a sajtó őszinte kritikusa tevékenységünknek, de elvárjuk, hogy ehhez a megfelelő tájékozottságot szerezzék meg.

*

Ennyiben kívántam ismertetni pártunk Központi Vezetőségének határozatát. Az a cél vezetett bennünket, hogy a határozat alapján kiemeljük a legfontosabb feladatokat, átfogó tájékoztatást adjunk sportmozgalmunk helyzetéről, hogy ezáltal is elősegítsük az 1955. év hátralévő részében az eredményes munkát és ráirányítsuk a figyelmet az 1956-os év megfelelő előkészítésére.

FELHÍVÁS testnevelői tanárainkhoz és edzőinkhez

A Testnevelési Tudományos Tanács legutóbb pályázatot hirdetett a sportolók nevelésével és az iskolai testneveléssel kapcsolatos kérdések kidolgozására. E pályázati felhívásokat a *Népsport* 1955. június 9-i, a *Képes Sport* 1955. július 12-i, 19-i és 26-i, a *Sport és Testnevelés* július havi 7. száma és a *Testneveléstudomány* 1955. évi 2. száma részletesen, egész terjedelmében közölte.

A Testnevelési Tudományos Tanács most felhívja az érdeklődő sporttársak figyelmét, hogy a „Tápasztalatok a labdarúgók nevelésében“ c. első pályátétel kidolgozott pályamunkájának benyújtási határidejét 1955. október 31. helyett 1955. december 31-ben állapította meg, egyben felemelte a pályadíjak összegét. I. díj: 3000 Ft, II. díj: 1500 Ft, III. díj: 1000 Ft.

A második pályátétel (címe: „Az

egyesületi sportolók nevelésének módszerei“) határidejét 1955. december 31. helyett 1956. március 31-ben állapította meg. A pályadíjak felémelt összege a következő: I. díj: 4000 Ft, II. díj: 3000 Ft, III. díj: 2000 Ft.

A harmadik „A testnevelés szerepe az iskolai tanulók közösségi nevelésében“ című pályátétel dolgozatainak beküldési határidejét 1955. november 1. helyett 1956. február 28-ban határozta meg. A pályadíjak összegét itt is felemelte. I. díj: 3000 Ft, II. díj: 2000 Ft, III. díj: 1500 Ft.

A tételek kidolgozására mindenki pályázhat, olyan önálló munkával, amely eddig még sehol sem jelent meg és a fenti lapokban közzétett pályázati feltételeknek megfelel.

Budapest, 1955. augusztus 31.

Dr. Hepp Ferenc főtítkár

A SZÁZADIK MAGYAR—OSZTRÁK TALÁLKOZÓ

Több, mint öt évtized mérkőzéssorozata után elérkeztünk a 100. magyar—osztrák labdarúgó találkozóhoz.

Ötvenhárom évvel ezelőtt, 1902. október 12-én, Bécsben találkoztak először a magyar és az osztrák válogatott labdarúgók. Az első mérkőzés az osztrákok 5:0-os győzelmével ért véget. Ezzel a mérkőzéssel megkezdődött az a nagyszabású mérkőzéssorozat, amely a két ország labdarúgó sportjának ugrásszerű és sikeres fejlődését eredményezte. Az első mérkőzést követték a többiek és eddig kilencvenkilencszer találkoztak egymással a két ország legjobb labdarúgói, kilencvenkilencszer mérték össze erejüket a zöld gyepen. Október 16-án kerül sor Budapesten a 100. találkozóra.

A találkozók jelentősége

Ha végigtekintünk az eddig lejátszott mérkőzések során, megállapíthatjuk, hogy ezek a találkozók mindkét ország labdarúgó-sportjának életében igen sokat jelentettek és hatalmas mértékben mozdították elő mind a magyar, mind pedig az osztrák labdarúgás gyorsütemű fejlődését. Az első mérkőzéstől kezdve nagyvonalú vetélkedés indult meg a két válogatott között, s ezen keresztül fejlődött, nőtt, erősödött a két ország labdarúgása és emelkedett Európa, majd a világ labdarúgásának az élére.

Az egyéni kiválóságok megismerése, tudásuk hasznosítása

Ezek a magyar—osztrák válogatott mérkőzések és az azon nyújtott teljesítmények a két ország labdarúgását már az első világháborút megelőző időkben az európai élvonalba emelték. Már akkor is több kiváló tudású játékos vonta magára a nemzetközi labdarúgó szakemberek figyelmét: így a magyar *Schlosser, Borbás, Bodnár, Károly*, az osztrák *Studnicka, Retschury, Bauer és Tekusch*. Az első világháború után is számos nemzetközileg fémjelzett játékos szerepelt a két ország csapataiban. Magyar részről *Orth, Schaffer, Zsák, Blum, Mándi, Konrád II.* és társai, osztrák részről pedig első sorban *Uridil, Kuthan, Brandstetter, Braun* és *Wessely* örvendett nagy nemzetközi hírnévnek.

A kiválóságok megismerése, játékok jó oldalainak ellesése és a látott produkciók felhasználása, technikájuk megfigyelése és ott-honi kipróbálása rohamosan emelte a két ország labdarúgásának színvonalát.

Iskolák kialakulása

Az évenként kétszer megismétlődő találkozók mind Bécsben, mind pedig Budapesten igen nagy vonzóerőt jelentettek, nemcsak azért, mert majdnem minden alkalommal egyenlő erejű ellenfelek álltak szemben egymással. Azért is vonzóvá váltak találkozásaink, mert a két ellenfél igyekezett mindig valami újjal, jobbal meglepni ellenfelét. Az egyéni produkciók után a csapatjáték különböző jellegű megnyilvánulásai jelentették a fejlődés következő lépcsőfokát.

A két ország labdarúgásában az egészséges vetélkedés közben mindkét fél részére előnyös jóviszony alakult ki: az egymáson segíteni akarás viszonya. Ennek a jóviszonynak kézzelfogható jele mutatkozott meg az első világháborút követő években. Ebben az időben a magyar labdarúgók tudásban igen magasra emelkedtek. Az akkori nehéz hazai viszonyok miatt azonban klasszisfutballistáink egész serege tette át működési színhelyét Bécsbe. (*Schaffer, a két Konrád, Nemes, Guttmann, Eisenhoffer, Fábian, Schwarcz, Schlosser* stb.), ahol azután nagyban hozzájárultak az úgynevezett „bécsi iskola” kibontakozásához. Ottani szereplésük eredményeként alakult ki ugyanis a bécsi játékosok vérmérsékletének igen megfelelő skót pozíciós játékból (*Robertson iskola*), valamint a régi MTK híres aranycsapatának ötletes és szellemes játékából az új osztrák iskola. Ebből fejlődött tovább azután az osztrák labdarúgás és ennek lett a harmincas évek elején művészi kivitelezője az osztrákok csodacsapata, a híres „Wundermannschaft”. Ebben az időben játszott az osztrák csapatban *Hidden, Rainer, Blum, Nausch, Zischek, Gschweidl, Schall, Vogel* és a csodálatos *Sindelar*.

Az osztrákoknak ez a művészi és amellet eredményes játéka azután meghódította Budapestet és a magyar labdarúgást, olyannyira, hogy egy-egy magyar—osztrák találkozó a labdarúgás

nagy ünnepeinek számított. Az osztrák csodacsapatnak kimagasló és felejthetetlen játékosa volt *Sindelar*. Társaival együtt igen sokban és jótékonyan hatott nemcsak az osztrák, hanem a magyar fiatalokra is, éljátékosainkra is. A kölcsönös kapcsolatok jó oldala ismét érvényre jutott, mert míg az első világháborút követő években a magyar játékosoktól tanult futballt a bécsi fiatalság, most a magyar játékosok tanultak *Sindelartól* és társaitól.

A bizonytalanság légkörében; felfokozott teljesítmények

Eddig 99 alkalommal találkoztak már a magyar és az osztrák labdarúgók és bár a statisztika szinte állandóan a magyar színek képviselőinek némi fölényét mutatta (47 győzelem, 30 vereség, 22 döntetlen), mégis külön érdekességük volt ezeknek a mérkőzéseknek bizonytalan kimenetelük. Budapesten például az osztrák labdarúgók csak ritkán (hatszor) nyertek, sőt döntetlent sem sokat értek el, mégsem lehetett soha sem ezeknek a találkozóknak a sorsát a pillanatnyi forma alapján előre megjósolni. Emlékezzünk csak vissza a nemrég Budapesten lejátszott és 1:1 arányban végződött mérkőzésre: a magyar csapat nagy esélyesként szállt a küzdelembe, mégsem tudott győzni. Akadtak ugyan nagygyólarányú győzelmek és vereségek is, általában azonban a mérkőzések hatalmas küzdelemben kialakult szoros eredményt hoztak. Mindkét csapat játékosai különleges erényeket vonultattak fel, amelyekkel izgalmassá, fordulatossá és színvonalasakká tették a találkozókat.

*

A múlt tapasztalatai alapján — és ezeket a tapasztalatokat sohasem szabad lebecsülni — a magyar—osztrák találkozóknak a bizonytalanság a legfőbb jellemzőjük. Külön érdekessége még ezeknek a találkozóknak az évtizedek során kialakult rendkívüli légkör mind a játéktéren, mind pedig a nézők körében. Ez a légkör azután hat a játékosok teljesítményére is. Fokozza mindkét csapat játékosainak küzdeni tudását és győzniakarását és addig rejtett képességek teljes kibontakozását segíti elő.

Az októberben lejátszásra kerülő mérkőzés kettős jubileuma lesz a magyar labdarúgásnak: századszor játszik ekkor egymás ellen a magyar és az osztrák válogatott csapat és ez lesz az ötvenedik találkozóink Budapesten. Ezen a kettős ünnepen sikeres szereplést, magyar győzelmet vár a labdarúgás hatalmas tábora válogatottjainktól. Győzelmet vár márcsak azért is, mert a legutóbbi évek páratlan sikerei egy kissé elkényeztették és igényessé tették ezt a tábort. Kétségtelen, hogy a magyar labdarúgás most igen magasra emelkedett. Ennek igen egyszerű a magyarázata: a párt és a kormány olyan hatalmas támogatást nyújt a sport, nevezetesen a labdarúgás számára, amilyen a múltban elképzelhetetlen volt, s amilyenhez az osztrák futball nem juthat hozzá. A magyar labdarúgás kimagasló sikereiben fontos szerepet játszik ez a támogatás. Elvégre a múltban is voltak *Puskáshoz, Kocsishoz, Hidegkutihoz, Bozsikhoz* és társaikhoz hasonló labdarúgó művészeink, mégsem tudtak tartós sikereket elérni. Azért nem, mert hiányzott az állam megértő segítsége. Hazánkban évek óta tudományos megalapozottsággal foglalkoznak a szakemberek sportolóink labdarúgó tudásának minél tökéletesebbé tételével és egyben szocialista nevelésükkel. A párt és a kormány nagymérvű támogatása tette lehetővé, hogy a magyar játékosok nagy tudása kibontakozzék. Ez a tudás azután teljes fényében ragyogott a helsinki olimpián, ez vezetett a kilencven éven át hazai pályán veretlen angol csapat legyőzéséhez, az Európa Kupa megnyeréséhez, a svájci labdarúgó világbajnokságon bemutatott kiváló játékunkhoz és a világbajnokság utáni sikerekhez. A világ szak-sajtója és a külföldi szakemberek is nagyra értékelik a magyar labdarúgást.

Az új osztrák gárda

A túlzott bizakodásra az sem jogosíthat fel, hogy az osztrák labdarúgás még nem került ki abból a hullámvölgyből, amelyet az Ausztriában uralkodó bizonytalan gazdasági helyzet teremtett. A sűrűn változó szövetségi kapitányok és edzők. *Happel, Melchior, Brinek, Habitzl, Stojaspal, Aurednik* és más neves osztrák játékosok külföldre távozása nem erősített, hanem ellenkezőleg, gyengítette az osztrák labdarúgást. Még mindig nem alakult ki az osztrákok új együttese. Mindez

igaz. Mégis félelmetes ellenfél az osztrák csapat. Az idősebbek helyett új tehetségek kerültek a válogatott csapatba, mint *Probst, Koller, Kollmann, Brousek* és társaik. Ezek egyre jobban megismosodnak. Tudásukkal, technikai képzettségükkel máris feledtetni tudják nagynevű elődeiket. Nem tévesztenek meg bennünket a nagy veszteségek, sem a sok változás következtében elszenvedett vereségeik. Hiszen számos sikert is elért már az új osztrák labdarúgás a brit, a délamerikai és európai csapatokkal szemben. Lelkesedésük, küzdeniakarásuk pedig mindig megsokszorosodik az osztrák—magyar mérkőzéseken. Ezek tudatában várjuk tehát felfokozott érdeklődéssel és elbizakodottság nélkül a századik találkozót.

A közönség szerepe

A magyar közönség mindig nagy szeretettel és érdeklődéssel várta az osztrák labdarúgókat. Ezt teszi most is. A magyar közönségnek igen nagy szerepe van sportkultúránk fejlődésében és ezen belül a labdarúgás nagy sikereiben. A magyar labdarúgók az elmúlt években itthon és külföldön sok sikert arattak, sok megbecsülést és elismerést szereztek népi demokráciánknak. E

sikerek elérésében jelentős része volt annak, hogy a játékosok minden alkalommal érezték az egész magyar nép szeretetét és együttérzését. A magyar közönség az osztrák labdarúgóknak ma nemes ellenfeleket és nem ellenséget lát. Az elmúlt társadalmi rendszerben igyekeztek a magyar és az osztrák népet ellenségként feltüntetni. Az ország vezetői, politikusai minden alkalmat megragadtak arra, hogy a két nép szembenálljon egymással és a szakadékot mélyítsék. Így volt az nemcsak a politikában, de a sportban is.

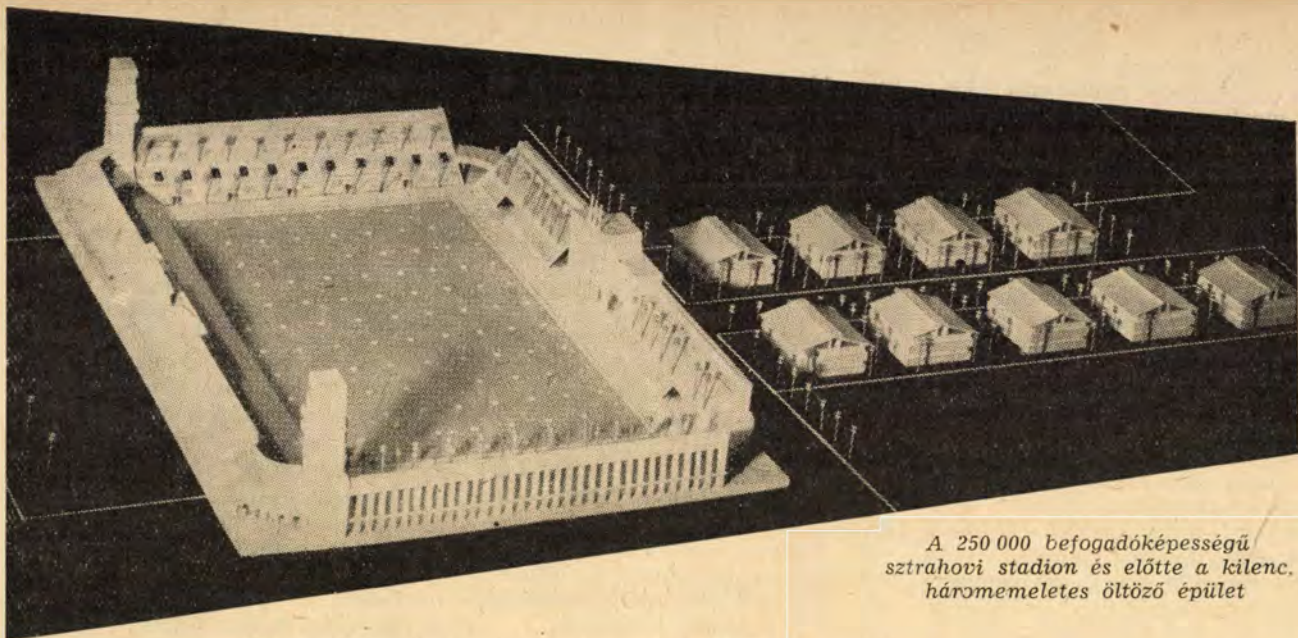
A felszabadulás után nálunk megváltozott a helyzet, és különösen Genf után megváltozott a helyzet odaát is. Ma mindkét ország vezetői a békés, baráti együttélést segítik elő, a sportban, nevezetesen a labdarúgásban is. A magyar labdarúgók a pályán sportszerű viselkedésükkel, szép játékukkal az ellenfelek együttérzését és elismerését vívták ki és a sport nyelvén járultak hozzá a béke megszilárdításához, a baráti kapcsolatok elmélyítéséhez.

A két ország centenáris találkozásán baráti légkörben lejátszódó küzdelmet és a békét elősegítő összecsapást várunk.

Sebes Gusztáv

A két szomszéd ország ifjúsága nemcsak a nagyok játékából tanulhat, hanem időről időre maga is összeméri erejét. Jelenet a tavaszi találkozóról. Lelenka elől Dobiás, az osztrák kapus az utolsó pillanatban ment (0:0).

A 250 000 befogadóképességű sztrahovi stadion és előtte a kilenc, háromemeletes öltöző épület

AZ IFJÚSÁG ÜNNEPÉLYEI A PRÁGAI SPARTAKIÁDON

Csehszlovákia első országos spartakiádján az ifjúság, 6—18 éves lányok és fiúk bemutatói június 23—26-ig, négy napon át tartottak a sztrahovi nagy stadionban. Az ifjúság összesen tíz bemutatóval szerepelt, s ezek közül naponta hét műsorszámot adtak elő. Így ugyanaz a bemutató többször, 2—3-szor is sorakerült a négy nap alatt, de azzal a különbséggel, hogy a szereplők mindig mások, más csoportok voltak. Általában a prágai és a vidéki fiatalok külön-külön csoportban tartották bemutatójukat. A befejező műsorszám mind a négy napon ugyanaz a záró jelenet volt.

A MEGNYITÁS

Az ifjúsági ünnepélyek megnyitására — amely egyben a spartakiád tornaünnepély-sorozatának is a megnyitása volt — a köztársasági elnök, a párt és kormány vezetői, a diplomáciai kar és a sok külföldi delegáció jelenlétében, közel 200 ezer néző előtt került sor.

Agyúörgés hangjai közben egyszerre nyíltak szét a 40 m-es főkapuk hatalmas függőnyei. Először harsant fel a spartakiád-induló, amelyre megkezdődött az ifjúság hatalmas tömegeinek káprázatos bevonulása. A közönség szünetnélküli tapsa és lelkes tetszésnyilvánítása közben széles, végláthatatlan hosszú oszlopokban, valóságos folyamként áradtak be a lányok és fiúk hatalmas csoportjai. Zászló erdőkkel, fegyelmezett sorokban, sokféle színpompás öltözetben, ötletes alakzatokban fokozatosan betöltötték a stadion egész hatalmas terét. Amikor a megnyitás napján szereplő több mint 50 ezer fiatal sűrű, tömött sorokban, óriási tarka

virágos mezőként betöltötte a pályát, a közönség, de a szereplők lelkesedése is szinte határtalan volt.

A lelkes ünneplés elcsendesülése után a csehszlovák, majd a szovjet himnusz hangjai mellett felhúzták a főeláttóval szemben felállított óriási két árbocra a csehszlovák és a felszabadító Szovjetunió zászlaját. Ezután Pleskot Vaclav, a csehszlovák OTSB elnöke üdvözölte a jelenlévőket.

Az ünnepélyt Zapotocki köztársasági elnök nyitotta meg. Beszédében Csehszlovákia felszabadulásának 10 éves évfordulójáról és az első országos spartakiád jelentőségéről emlékezett meg. Kiemelte a szocialista testnevelés szerepét az ifjúság nevelésében és rámutatott a csehszlovák testnevelés és sport felszabadulás óta elért fejlődésére, amelynek eredményeként az ifjúság százezrei sportolnak szerte az országban — és erre a csehszlovák nép büszke. Ezután a pályán lévő tornászokhoz szólt, majd utasítást adott az ünnepély főrendezőjének, Dr. Stercnek a bemutatók megkezdésére.

Bámulatos gyorsasággal vonultak ki ezután a csoportok és ugyanakkor az első szám részvevői töltötték be az egész teret.

*

Az egyes bemutatókat nem a négy napos ifjúsági ünnepélyek műsora szerint ismertetem — hiszen egy-egy bemutató számot többször is megismételték —, hanem a szereplő csoportok életkora sorrendjében, illetve az iskolai korcsoportok, továbbá a munkaerő-tartalékok, a szakszervezetek és a falusi szervezetek ifjúsági bemutatói szerint.

I—II. OSZTÁLYOSOK:

6—8 ÉVES LEÁNYOK ÉS FIÚK

(Tervezte: L. Basta, Zene: J. Seehák. Létszám: 3500.)

Ezt az Aranykapu-nak nevezett műsorszámot csak a prágai gyermekek mutatták be. Lényegében egy testnevelési óra anyagát szemléltették összetömörítve, az iskolai tanterv által előírt gyakorlatok felhasználásával.

A gyakorlatokat az egész teret betöltő, szétszórtan elhelyezett 20-as körök (leányok és fiúk vegyesen) végezték, minden csoport tanító nénijük vezetésével.

A bemutató öt részből állt. Bemélegítő jellegű futások és szökdelések után mulatságos utánozó gyakorlatokat (főleg törzsgyakorlatokat) mutatnak be, majd mozgékonytáncot fejlesztő, nevelő jellegű játékok kerültek sorra, igen kedves kísérő zenére és verses mondókára. Egyszerű, népdalokra végzett táncok után záró jelenettel ért véget a bemutató. Minden csoport kaput alakított és azon jelképesen átmentek a gyermekek az új, boldog életükbe.

III—V. OSZTÁLYOSOK:

9—11 ÉVES LEÁNYOK ÉS FIÚK

(Tervezte: M. Kopalová, Zene: J. Seehák. Létszám: 12 096.)

Rendkívül színes bemutató volt. A fiúk fehér trikóban és piros nadrágban, a leányok pedig sárga trikóban és kék nadrágban szerepeltek, s a gyakorlatokat a leányok sárga, a fiúk piros nagy fakockákkal végezték. A kocka az építészert jelképezte és a bemutató tartalma is a gyermekek munkakészségének nevelését és kifejezését célozta.

Kilences csoportokban (leányok és fiúk vegyesen) tornagyakorlatokat végeztek a kockával, majd hordások és dobások következtek, és a kockák-ból gúlát építettek. A mozgások között táncos elemek is szerepeltek. A látványos bemutató végén a gyermekek zárt vonalakban, magastartásba emelt kockával fejezték ki akaratukat a közös munkára.

VI—VIII. OSZTÁLYOSOK: 12—14 ÉVES LEÁNYOK ÉS FIÚK (Tervezte: J. Zerovnicka és A. Král. Zene: J. Seehák. Létszám: 16 200)

Szabadgyakorlat-bemutató, amelyet felváltva elhelyezett leány és fiú oszlopokban végeztek. A gyakorlat a szocialista testnevelés feladatait emelte ki: egészséges ifjúságot nevelni és előkészíteni az építő munkára és a haza megvédésére. Ennek megfelelően a bemutató első két részében a szervezetet sokoldalúan foglalkoztató, főleg törzsmozgásokat végeztek, amelyek ebben az életkorban a legfontosabbak. A fiatalság fegyvelme nevelését az egyöntetűen és pontosan végzett mozgásokkal fejezték ki, amelyek egyúttal a közös munka iránti érzéket is fejlesztik. A szabadgyakorlatokat a fiúk és leányok egyszerre (ugyanazt és ellentétesen) és felváltva végezték. A harmadik részben honvédelmi előkészítő mozgások (kúszások, emelések, dobások, akadályok leküzdése stb.) szerepeltek. Befejezésül pedig szélesíví, nagyvonalú szabadgyakorlatokkal, a mozgásból és a jólvégzett munkából származó örömeiket fejezték ki.

IX—X. OSZTÁLYOSOK: 15—17 ÉVES LEÁNYOK (Tervezte: L. Nováková és S. Levá. Zene: V. Dobiás. Létszám: 15 360)

A bemutató a leányok köszönetét fejezte ki a felszabadulás 10-ik évfordulója alkalmából a szovjet hősöknek.

Gyakorlat első részében versre, ünnepélyes ütemben a virágzó rétet szemléltették. Felejthetetlen látvány volt, amikor a fehér blúzós és zöld szoknyás leányok hol zöld, hol fehér, majd pedig tarka színűvé változtak a hatalmas teret. A második részben indulóütemben az egész testet megmozgató szabadgyakorlatokat végeztek, a harmadik részben pedig a derekukról lerántott tarka kendővel táncos jellegű mozgásokat mutattak be. Ez még tarkábbá tette a képet. A befejezés vonalban történő ünnepélyes ütemű mozgásokkal és terdelő helyzettel a hála kifejezésére szolgált.

IX—X. OSZTÁLYOSOK: 15—17 ÉVES FIÚK (Tervezte: Dr. J. Sterc. Zene: J. Seehák. Létszám: 16 000)

A szabadgyakorlatokból álló bemutató első részében rendre és fegyvelme nevelő rendgyakorlatokat, látványos vonulásokat és az iskolai testnevelés szerves részét alkotó sokoldalúan fejlesztő mozgásokat vé-

geztek. A második rész gyakorlatainak jellegét a „Munkára kész“ jelző adta meg, a harmadik részben pedig az ifjúság hadi sorokba fejlődve, elszánt akaratát fejezte ki hazája megvédésére.

A gyakorlatok tartalmi kifejezését a zene, főként pedig az egyes részeket bevezető és a mozgások alatti vers, illetve szavaltat nagy mértékben elősegítette. Mindhárom részben a fiúk nyílegyenes soraikkal, pontos összmunkájukkal és magas színvonalú végrehajtásukkal nagy elismerést arattak.

MUNKAERŐTARTALÉKOK: 15—18 ÉVES LEÁNYOK ÉS FIÚK (Tervezte: M. Rejzonová és J. Sarseová. Zene: V. Kaslík. Létszám: 9958)

Az „Új műszak“ című bemutatónak már a felvonulása is nagy sikert aratott. Hatalmas ékben felvonuló zászlós élcsoport után először a fiúk vonultak be tornabottal, majd a fehér ruhás leányok fegyvelmezt tömegei töltötték be az egész teret.

A bemutató első részének gyakorlataival a testmozgások fontos egészségügyi szerepét fejezték ki, a munkaerőtartalék ifjúság napi munkájában és a termelés növelése szempontjából. A második részben az üzemekben végzett munkájukat, a szocialista iparban a reájuk eső feladatokat mutatták be, pompásan érzékeltetve a gépek munkáját is. Igen hatásos volt ennek a résznek a befejezése, amikor a pálya közepén egy hatalmas és körülötte kisebb fogaskerekeket alakítottak ki. A harmadik részben táncos jellegű mozgásokkal örömeiket és hálájukat fejezték ki a Szovjetuniónak felszabadításukért, hogy ezzel lehetőséget adtak a munkásifjúságnak az örömteli életre, egy jobb társadalomban.

Az aránylag hosszú bemutató rendkívül mozgalmas és kifejező volt mind az egyes gyakorlatok, mind az alakzatok szempontjából. Egyike volt az egész spartakiád legkiemelkedőbb műsorszámainak. Tervezőiknek a köztársasági elnök elismerését is kifejezte. Jutalmul a munkaerőtartalék ifjúság a felnőttek ünnepélyein is bemutatta ezt a műsorszámot.

SOKOL: FALUSI LEÁNYOK ÉS FIÚK (Tervezte: E. Penninger és H. Stárková. Zene: M. Burin. Létszám: 9600)

Műsorszámuk bevezető részében látványos rendgyakorlatokat mutattak be, a közös munkához szükséges kollektív fegyvelme kifejezésére. A három részről álló gyakorlat a falusi ifjúság sokoldalú testi képzésének lehetőségeit szemléltette. Három oszlopokban (felváltva leány- és fiú-sorok) szabadgyakorlatokat, majd alakzatváltoztatásokkal összekötött páros- és négyes-gyakorlatokat végeztek. A leányok és fiúk egyidejűleg más mozgásokat és eltérő alakzatban mutattak be, de a közös ritmus kifejezte, hogy mindnyájukat

egy gondolat vezet: együttes munkával építeni a jövőt.

SZAKSZERVEZETEK IFJÚSÁGA: LEÁNYOK ÉS FIÚK

(Tervezte: S. Levá. Zene: J. Seehák. Létszám: 15 680)

Ez a tömeggyakorlat a leányok és fiúk közös útját fejezte ki: testgyakorlatokkal megerősíteni az egészséget, ügyessé, mozgékonyá, erőssé és kitartóvá fejlődni, hogy minden akadályt leküzdhessenek a közös munka sikeréért. A leányok és fiúk ugyanazokat a mozgásokat végezték, ezzel is mutatva, hogy csak a kollektív munka vezet eredményre. Szabad-és páros-gyakorlatok, továbbá társon át végzett ugrások szerepeltek műsorukban. A befejező rész táncos elemekből állt.

FŐISKOLÁSOK: NŐK ÉS FÉRFIAK (Tervezte: L. Serbus. Zene: H. Procházka. Létszám: 1200)

Ezt a műsorszámot a prágai TF, a sportiskolák és a pedagógiai főiskolák hallgatói mutatták be. A hét részből álló bemutatóval a tornának az ifjúság sokoldalú foglalkoztatására felhasználható gazdag és változatos eszközeit szemléltették.

Zárt tömbben végzett felvonulásuk sportmenettel rendkívül fegyvelmezt és szép volt. Gyakorlataiknál viszonylag kis létszámukhoz képest a hatalmas területet ügyesen kihasználták. A nők és férfiak magas színvonalú közös szabadgyakorlatokat, majd eltérő, de egyidejűleg végzett páros-gyakorlatokat mutattak be. Ezután a nők egyéni és páros karika-gyakorlatokat hajtottak végre tökéletes kidolgozással. A férfiak rugódeszkás ugrásai következtek ezután társon keresztül, majd a nők fehér fátyollal látványos művészitornát mutattak be. Igen ötletes volt a férfiak fehér színű létrákon (rézsútos, vízszintes és függőleges létrákon) végzett magasfokú bemutatója. A befejező részben a nők és férfiak ismét együttesen szerepeltek szabadgyakorlatokkal.

ZÁRÓJELENET

(Tervezte: L. Krupicka. Zene: M. Moateliz. Létszám: 5806)

„Egy boldog népért“ című zárójelet fő gondolata a 10 éves felszabadulás ünneplése, a világ békéért folyó harc és a Szovjetunió vezetésével a haladó népek szolidaritásának kifejezése. A zárójeletet erre az alkalomra készült kísérő zenére és versre mutatták be.

A pálya közepén vörös bemelegítő csoport óriási ótágú csillagot formált, két oldalon pedig a leányok egy-egy hatalmas zárt tömbben gyors változtatásokkal zászlókat (csehszlovák és szovjet), betűket (CSR, SSSR, MIR) és számokat (10 év) alkottak, a fejük fölé tartott színes kendőkkel. Ezalatt körben négy óriási, többemelet magasságú állványt toltak be és sugárszerűen 8 m magas trapézokat állítottak fel. A nagy állvány-

A sztrahovi stadionban. Az I. csehszlovák spartakiád első napjain a fiatalság mutatta be nagyszerű együttes torna gyakorlatait.

nyokon szélmalomszerűen tornászok forogtak, kezükben szalagokkal és hatalmas zászlókkal. E látványos és színes képpel egyidejűleg a trapézokon magasfokú gyakorlatokat mutatnak be.

A zárójelenet végén rakéták röppentek fel, és ezekből ejtőernyőkön a Szovjetunió és a népi demokráciák zászlói — köztük egy óriási békegalamb — ereszkedtek a pályára.

A zárójelenet látványos, talán túl látványos is volt, de — véleményem szerint — nem felelt meg teljes mértékben az ünnepi gondolatnak és így nem is keltett megfelelő ünnepi hangulatot.

A GYAKORLATOK

Az ifjúsági bemutatók gyakorlatai a fel- és elvonulást nem is számítva, aránylag hosszúak, 8—12 percesek voltak. Általában három-négy részt tartalmaztak és mindenegyes rész után szünet következett. A közönség tapsa alatt így a fiatalok kis pihenőkhöz jutottak.

Maguk a mozgások aránylag egyszerűek voltak. Tömeghatás szempontjából igen ügyesen válogatták össze a gyakorlatokat.

A legtöbb gyakorlatban a 64, vagy 128 mozgásütemből álló részeket mindkét főirányban (arccal és háttal) végrehajtották. A gyakorlatba természetesen igen sok fordulat és alakzat változás volt beépítve.

A fel- és elvonulás mindegyik bemutatónál más volt. Ezek — a terület nagysága miatt hosszú időtartam-

muk ellenére is — mindig lekötötték a nézőket és igen nagy sikert arattak.

AZ IFJÚSÁG ÉS A KÖZÖNSÉG

A csehszlovák ifjúság a bemutatón rendkívül lelkes és fegyelmezett magatartásával, a gyakorlatok igen magas színvonalú pontos végrehajtásával és szinte tökéletes összmunkával tűnt ki. A nagy tömegben bármelyik tornászt néztük, mindegyik kifogástalanul végezte a gyakorlatot. Jellemző az ifjúság alapos felkészültségére, hogy még a hosszú ideig tartó bemutatókat is bámulatos könnyedséggel és frissen hajtották végre. Kiténtek edzettségükkel is, mert a négy napon át tartó ünnepségeken résztvevő 200 ezer fiatal közül a pályán a sokszor nagy meleg ellenére sem lett senki rosszul.

Csehszlovákiában a tömeg torna-ünnepélyeknek igen nagy a tradíciója. A közönség nagy szakértő és rendkívüli elismeréssel lelkesedik minden szép felvonulásért, pompás tornabemutatóért. A lelkesedés, amellyel egy nagy szívben, egy hatalmas akaratban forrt össze a nézők és szereplők hatalmas serege — lenyűgöző volt. A múlt, a jelen és a jövő találkozt a sztrahovi stadionban. Hiszen az idősebbek és a felnőttek, nők és férfiak annak idején maguk is részt vettek a Sokol nagyszabású tornaünnepélyein, most pedig a spartakiádon fiaik, leányaik és kislányaik tornásztak a stadionban.

FELVONULÁS A VÁROSON KERESZTÜL

Az ifjúság ünnepélyeinek zárónapján délelőtt a spartakiádon szereplő ifjúsági csoportok felvonultak a városban keresztül. Június 26-án vasárnap már a kora hajnali órákban hangos ének- és zeneszó töltötte be Prágát. Minden felől leány és fiú csoportok vonultak a gyülekező helyekre. De nemcsak a felvonulók, hanem a nézők tízezrei is a felvonulás útvonala felé áradtak.

A fiatalok felvonulása a pályaudvartól indult ki és Vencel téren át vonult a menet. Amikor 8 órakor ágyúdörgés és utána harsonák hangjaira megkezdődött a felvonulás, Prága utcáit mindkét oldalon megtöltötte a tömeg, a házak ablakai is zsúfolásig megteltek. A legtöbben az ifjúsági szövetség kis zászlójával intgetve üdvözölték a felvonuló ifjúságot.

A menet élén hatalmas méretű csehszlovák és szovjet zászlót vittek, utána pedig a spartakiád óriási jelvényét hozták a sportolók. Őket a dobosok és fanfárosok csoportjai követték. A párt és a kormány vezetőinek arcképei után valóságos zászlóerdő töltötte be a Vencel teret.

Először az iskolai ifjúság vonult fel, utána a munkaerő tartalékok, majd a szakszervezetek és a Sokol ifjúsága. Percről percre változott a kép, egyszer piros, majd kék, azután fehér és sárga öltözetű fiúk és lányok töltötték be a teret. Zászlókkal, óriási transzparenszekkel, munka- és sporteszközökkel vonultak. Sok csoport menetközben tornagyakorlatokat végzett, mások népitáncokat mutattak be.

A fiatalok lelkesedése szinte háttérbe volt. Jelmondatok, üdvözlések zúgtak szüntelen. A fiatalok lelkesedése a nézők tömegeire is átragadt. Az útvonalon végig a nézők is kórusban válaszoltak, különösen a vidéki csoportoknak a prágaiakhoz szóló üdvözléseire.

Az ifjúság színpompás felvonulása 3¹/₂ órán keresztül tartott és abban hatalmas folyamként 140 ezer leány és fiú vett részt (a délutáni ünnepélyen szereplő csoportok nem vonultak fel).

*

Az ifjúság ünnepélyei: a bemutatók és a felvonulás felejthetetlen élményt nyújtottak. Ilyen lelkes hangulatot csak olyan népnél lehet tapasztalni, amelyik tudatában van erejének, bízik jövőjében, építi azt és ízig-veéig áthatott békevágyal.

Kerecsi Endre

Sportnyomtatványok, sportlapok előfizetése, reklamációk

SPORTPROPAGANDA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI ÚT 57/a TÁVBESZÉLŐ: 143-471, 143-468

Úszóélet a Munkás Testedző Egyesületben

Az MTE, a Munkás Testedző Egyesület 1917-ben megalakította úszószakosztályát. Célul tűzte ki, hogy minél több munkás fiatal vonjon be a szakosztály életébe, szerettesse meg velük az úszást. Az 1919-es Tanácsköztársaság dicső időszakában, úgy, mint minden sportág, az úzás is fellendült. A munkásúszók a nagy lehetőségek következtében végre méltó és jogos helyükhöz jutottak az uszodákban is.

A Tanácsköztársaság leveretése után az MTE úszószakosztálya szétesett, mert a munkás sportegyesületek rendkívül nehéz helyzetbe kerültek, az ellenforradalmi rendszer nem adott edzési lehetőséget az MTE-nek sem.

1929 nyarán elkezdődött az úszószakosztály újjáépítése. Nyáron még csak otthonra találtunk a lágymányosi MUE és az újpesti UTE uszodájában. De ha közeledt a tél, s becsukták a nyári uszodákat, megkezdődtek a bajok! Ilyenkor vasárnap reggel a fedett Császárbába jártunk, vagy pedig vasárnap este kibéreltük egy-egy órára a Rudas uszodát. Heti 1 órás edzés természetesen kevés ahhoz, hogy bárki is komoly eredményeket érhesen el. A fedett Császárbában rendszeres edzést tudtunk tartani, mert ide valóban az úszók jártak le. De, mivel a Magyar Úszó Szövetségtől anyagi támogatást nem kaptunk, a Rudasban már kénytelenek voltunk

„családi fürdést“ tartani, hogy az uszodaköltségeket összeszedhessük. A rendelkezésünkre álló idő-

űszni. Egy-egy edzésünkön 80—100 személy is részt vett, bár képzett edzővel nem rendelkez-

A Munkás TE versenyzői felvonulnak Bécsben, az 1931. évi munkás olimpián. Minden versenyző csoport a maga sportága öltözékében vonult fel. Az élen az úszók láthatók.

ből csak félórát tudtunk sport-szerű edzésre felhasználni, míg a hátralévő időben már csak lubikolás folyt, mert mindenki be-mehetett a medencébe. A félórás edzés nem sokat javított eredményeinken, mégis hasznosnak bizonyult a szakosztály működése: sok munkásfiatalnak tettük lehetővé, hogy legalább megtanuljon

tünk, mert erre nem volt pénzünk. Vízilabda edzést is tartottunk, de a fénypont mindig a váltóúzás volt. Három, négy csapatot is összeállítottunk, mindegyiket legalább 8—10 tagból. A fentvázolt mostoha körülmények következtében nagy úszókat nem tudtunk nevelni, de az országos versenyeken váltókban, vízilabdában helyezést mindig elértünk.

Úszószakosztályunk első versenyét a Rudas uszodában rendezte, mintegy 70 résztvevővel. Tömegváltót is rendeztünk a társ-szakosztályok részvételével. A verseny sikerének eredményeképpen sok fiatal kapott kedvet az úszáshoz és lépett be a Munkás TE-be.

1931-ben a bécsi munkás olimpián elég nagy létszámú csapattal vettünk részt. Mellúszó, gyorsúszó, váltó, vízilabda és női műugró számokban indultunk. Kiemelkedő eredményt Bécsben sem tudtunk elérni, részvételünk itthon mégis nagy jelentőségűnek bizonyult, fontosabbnak, mint eredményeink. A MUSZ kénytelen volt számolni velünk. Ennek eredményeképpen több edzési lehetőséget kaptunk, s a szakosztály képviselőjéhez is jutott a MUSZ-ban. A polgári egyesületek vezetői kezdték rendszeresen látogatni edzéseinket. Nyilvánvalóan „szipkázni“ akartak egyesületeik részére. Politikai nevelő-

1932 augusztus 14. A munkás úszók nagy, monstre folyamúszása. A Dunában a munkás sportolók, a parton lovasrendőrök...

A falusi dolgozók IV. országos spartakiádja járási és megyei döntőinek tapasztalatai

A falusi dolgozók ezidei spartakiádjának már a döntői is befejeződtek. A Sport és Testnevelés múlt számában megvitattuk a községi versenyek tapasztalatait, ezúttal a járási és megyei tapasztalatokról számolunk be. Fontosnak tartjuk ezek lerögzítését már csak azért is, mert a községi, a járási és megyei versenyek minden szála a helyi szervek kezébe fut össze.

A sikeresen megrendezett községi versenyek után a falvak legjobbjai a járási döntőkön mérték össze erejüket.

Hosszadalmas, alapos munkát kíván a járási döntő megrendezése. Járási TSB-ink, a mellettük működő járási spartakiád rende-

ző bizottságok, a társadalmi sportszövetségek és DISZ bizottságok nagy része jól végezte az előkészítő munkát. Ahol kellő figyelmet szenteltek a községi versenyek megrendezésének, s ahol ennek nyomán a községi döntő egy versenysorozatnak valóban csak megindulását jelentette és lebonyolítása után rendszeres edzéssel készültek a járási döntőre, — ott a döntő sikert aratott.

A két fordulóban megrendezett járási döntők ismételt *tömeges sportnevezésmozdulást* jelentettek a falusi sportolók számára. A miskolci járásban 404, a nagyatádi

járásban 365, a kaposvári járásban 353, a budai járásban 217 versenyző képviselte faluja színeit. A járási döntők nagyrészt ünnepélyesen rendezték meg. A falusi fiatalok vonaton, kerékpáron, feldíszített lovaskocsikon vidáman nótázva mentek ki a jól előkészített, szépen feldíszített pályákra. A gyöngyösi járás döntőjén zeneszórá, fegyelmezetten vonultak fel a sportolók és hallgatták meg a járási DISZ titkár megnyitó szavait.

A lenti járási döntő után a helyi Traktor SK táncmulatságot rendezett, a bonyhádi járásban

munkánk eredményeképpen azonban egyetlen úszó sem hagyta el az MTE-et.

Az MTE-ben és így annak úszószakosztályában is a sporton felül nagy jelentősége volt az ideológiai munkának. Kirándulásokon vettünk részt, ahol előadásokat hallgattunk, s tartottunk. Gyakran magunk írtunk jelenteget a munkás ifjúság életéről és magunk is játszottuk el őket. Az MTE-ben sportoló kommunisták az úszók életére is befolyást gyakoroltak. Az ő segítségükkel ismertük fel az áruló, megalkuvó, jobboldali sportvezetők igaz arcukat és az ő segítségükkel jutottunk el odáig, hogy utcai tüntetéseken vettünk részt, öntudatos sportemberekké váltunk.

Még ma is élénken emlékszem arra, hogyan utaztunk Bécsbe a munkás olimpiára. Abban a pillanatban, amikor vonatunk elhagyta a magyar határt, anélkül, hogy összebeszéltnék volna, felálltunk és a vonatban felcsendültek az Internacionálé hangjai. 1919 óta először énekeltük hangosan ezt a dalt. Bécsben találkoztam életemben először a szovjet filmművészettel, amely nagy hatással volt rám. Magyarországon eltitkolták előttünk a Szovjetunió eredményeit, vívmányait és művészeti alkotásait is. A Rothe—Thurm moziban éjjeli előadáson sok más nemzetiségű munkásporolóval itt láttuk azután a „Tíz nap, amely megrengette a világot” című szovjet filmet, az új művészet egyik úttörő alkotását. Az előadás után az örömtől könnyezve énekeltük el az Internacionálét. Bécsi tartszkodásunk legszebb estéje volt!

1932 elején rendeztük meg az első nagy nemzetközi úszóversenyünket. Ezen részt vettek a bécsi ASV, WAT és a csehszlovák USB, valamint a Szegedi Munkás TE és a Vasas úszói. Ez a verseny nagy esemény volt a munkás sportolók életében. Az uszoda zsúfolásig megtelt és már felárakkal is vásárolták a jegyeket a sziget bejáratánál. Ezen a versenyünkön összesen mintegy 300 induló vett részt. Anton Bayer osztrák mellúszó munkás világcscsot ért el a 200 méteres mellúszásban. (Bayert a náci megölték.) Nemzetközi úszóversenyünk komoly sikert jelentett, s következtében úszószakosztályunk aktivitása is nőtt.

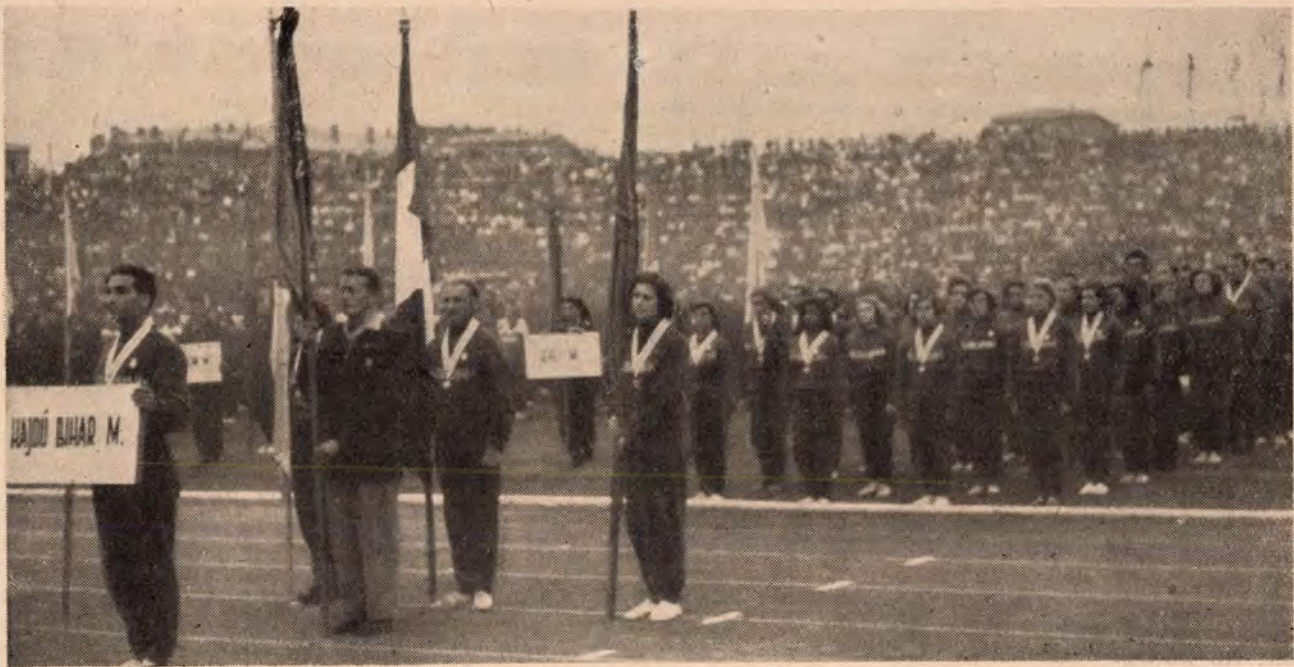
1932. augusztus 14-én a gödi Dunaparton megrendeztük a munkásfiatalok nagy monstre Duna-úszását. Ezt a versenyt a mártírhalt halt Kemény Magda kezdeményezte. A versenyzők Szódról indultak s a célt a gödi Fecske-fészek jelezte. A 120 résztvevő között 15 Vasas úszó is indult. Végig, amerre úsztunk, munkás-evezősök tapsoltak és biztattak, üdvözöltek bennünket. A parton lelkes nézők, ifjú munkások tömege, közben pedig cirkáló, figyelő, bennünket kísérő rendőrök, lovasrendőrök. Ezekben az években minden tömegmozdulás, mint amilyen ez a folyami úszóverseny is volt, erőt adott mindanyunknak a további harcokhoz. Az úszóverseny után kulturműsor rendeztünk és az énekszámokat együtt énekelték a hallgatók a kórusal.

1933-ban ismét résztvehettünk egy nemzetközi munkás úszóversenyen. Legalkalmasabbnak erre

a WAT versenye látszott. Egy nagyobb csoport MTE úszó utazott fel erre... önköltségen. Minden versenyző maga kuporgatta össze a bécsi utazáshoz szükséges pénzt. Erről a versenyről hajón jöttünk haza, hiszen a hajó sokkal olcsóbb volt, mint a vonat. Mikor a hajó elérte a gödi „Fecske-fészek”, a hajó korlátjához siettünk. Vártuk, hogy az itthon maradtok jelt adjanak. Nem sokáig kellett várnunk. Örömtüzet gyújtottak s a hatalmas láng bevilágította a gödi partot. Harsány éljenzéssel üdvözöltek bennünket hazatérésünk alkalmával. A szívnünknek oly kedves baráti fogadtatás után azonban a hajón a hatóság részéről barátinak egyáltalán nem mondható fogadtatásban is részünk lett. Általános igazoltatás, motozás kezdődött. Tiltott propaganda anyagot kerestek. Kitért, hogy a határtól kezdve rendőrbesúgók keveredtek az utasok közé és csak alkalomra vártak, hogy az MTE úszóit valamilyen címen igazoltathassák.

A Munkás Testedző Egyesület nevelt engem osztályharcos proletárrá. Itt találtam meg helyemet a munkásmozgalomban. Itt érlelődött meg bennem az a tudat, hogy a párt által vezetett munkás sportmozgalom olyan erő, amelyen keresztül komoly tömegeket lehet megmozgatni. A tanítása, amelyet az MTE-ben élő kommunisták nyújtottak, a nehéz körülmények ellenére is jónak és alaposnak bizonyult. Biztos erkölcsi alapot kaptam én is, amelyen állva a mozgalom területén később is komoly munkát tudtam végezni.

Szilágyi Béla

A falusi spartakiád végeredményének kihirdetése. Előtérben a pontversenyben győztes Hajdú-Bihar vármegye csapata

egésznapos szórakoztató műsor nyújtott a versenyzés mellett élményt a falusi sportolóknak.

Tömeges részvétel, — ahogy a községi versenyeken is, a járási döntőkön is az atlétikai számokban (főleg gránátdobásban, 100 m síkfutásban és súlylökésben), valamint röplabdázásban mutatkozott.

Nem bizonyult kielégítőnek az indulók száma torna és kerékpár számokban. Több járásban, ahol a községi versenyeken még szerepeltek torna csapatok —, a járási döntőn már nem vettek részt tornászok. A kúnszentmiklósi, adonyi járásokban indulók hiányában nem rendezték meg a kerékpár versenyt. A tornász és kerékpáros versenyzők szervezését és felkészítését egyes helyeken gátló körülmények akadályozták, — ez azonban nem lehet ok arra, hogy járási TSB-ink egyrésze tétlenül várja a fejleményeket. Hogy lehet eredményeket elérni, azt bizonyítják Hajdu megye sikerei, ahol 13 tornacsapat szerepelt a járási döntőkön.

A járási döntők további hibája, hogy nem jelentek meg a versenyzők mindazokból a községek-ből, ahol a községi versenyeket megrendezték. Így például a pécsi járásban 30 községben rendeztek versenyt, a járási döntőn azonban csak 15 község sportolói, a dombovári járási döntőn pedig csak két falu fiataljai jelentek meg.

Borsod megye járási döntőin 453, Somogy megyében 323 nő

vett részt a járási döntőn. A miskolci járásban 166, a kaposvári járásban 106 női versenyző szerepelt. A nők részvétele még sem kielégítő. A gyöngyösi járás döntőjén 137 indulóból csak 5 női atléta és egy női röplabda csapat szerepelt. A sátoraljaújhelyi járás döntőjén csak 6 nő vett részt.

A járási döntők megrendezésében sok zavart okozott az esős időjárás. Amikor nem esett az eső, akkor sokan a sürgős mezőgazdasági munkák miatt nem tudtak a versenyen megjelenni.

A járási döntők nagy részén a JTSB elnökök a versenyzők indulási jogosultságának megvizsgálását nem végezték el kellő gondal. Így előfordult jogtalan indulás, sőt a járási döntő után jogtalanul neveztek versenyzőket még a megyei döntőre is.

Néhány járási döntőnek szép közönség-sikere is volt. Így például Szikszón 1500-an tekintették meg a versenyeket. Egyes megyékben minta járási döntőt rendeztek, s ide meghívták a megye valamennyi járási TSB elnökét. Az MTSB-k segítették, ellenőrizték a járási döntők megrendezését, de nem ellenőrizték kellően a helyszínen az indulók jogosultságát.

A járási döntők versenyeredményei annak ellenére, hogy a diákokat ez évben már kizárták a versenyzésből, sok megyében megmaradtak az előző év színvonalán. A soproni járás döntőjén 11 községből 23 versenyző ért el III. osztályú minősítésnek megfelelő eredményt.

A járási döntők, hibáik ellenére is jó néhány értékes eredményt hoztak. Olyan községek is részt vettek a járási döntőn, amelyek ez évben először rendeztek községi versenyt, mint például Üröm. Először vettek részt járási döntőn többek között Kopháza, Fertőrákos, Egyházásfalú, Pinnye leánysportolói.

A döntők befejezése után több JTSB versenyzési lehetőséget, továbbbi felkészülést biztosított a járási helyezetteknek. A szekszárdi járás július 30—31-én és augusztus 7-én minősítő atlétikai versenyt tartott. A Zala megyei TSB kerékpárversenyt közös atlétikai edzéseket, röplabda mérkőzéseket bonyolított le. Heves megyében járások közötti atlétikai versenyt terveztek és rendeztek a megyei döntőre való felkészülés jegyében.

A megyei döntőket augusztus 14-én kilenc, augusztus 20—21-én tíz megyében, 14 megyeszékhelyen, négy egyéb városban és a Csongrád megyei Kövegy községben rendezték meg.

Kövegy kis község a makói járásban, itt a spartakiád községi döntőjén 179 versenyző indult, s a község szép pályával rendelkezik. Ezért jutalomból itt rendezte az MTSB a megyei döntőt. Ez a választás szerencsésnek bizonyult, mert a megyei döntő a község ünnepevé vált és 1000 néző jelent meg a versenyeken. A megyei döntőket az MTSB-k a spartakiád megyei rendező bizottságaival és a társadalmi szövetségekkel karöltve készítették elő. A felada-

tokat a megyei forgatókönyvekben rögzítették. A Bács-Kiskún megyei forgatókönyv tartalmazta a járási döntőkön elért legjobb eredményeket is, így alkalmat adott a járásoknak az erők összehasonlítására.

Az országos és megyei lapok felhívták a figyelmet a megyei döntőkre, közölték színhelyüket. Szolnok megyében falragaszt készítettek, Zala megyében meghívókat adtak ki és a verseny színhelyén kiállítást rendeztek a falusi sportélet tízéves fejlődéséről.

A 14-én rendezett versenyek sikerét károsan befolyásolta, hogy valamennyi helyen esett az eső. Augusztus 20—21-én valamennyi megyeszékhelyen ünnepi vásárt tartottak. Az MTSB-k ezt ki akarták használni, igyekezettük azonban csak részben kísérte siker. Az ünnepi vásár lehetőséget adott az 50 százalékos térítésű utazásra, ez olcsóbbá tette a sportesemény rendezését is. A vásárra beutazó falusiakat azonban nem lehetett kellő számban megnyerni nézőként a versenyekre, mert a sporttelep és a vásár színhelye több helyen — így Szolnokon, Nyíregyházán — távol esett egymástól.

A pályákat valamennyi megyében gondosan előkészítették és feldíszítették. Bács-Kiskún megyében a röplabda versenyekhez négy pályát készítettek társadalmi munkával. A versenyeket mindenütt ünnepélyesen rendezték. Borsod megyében 1000 galamb felrepültetésével hirdették a verseny kezdetét. Nagykanizsán a Zala megyei falusi sportolók a szovjet hősi emlékműhöz vonultak és megkoszorúzták. Vácott, Győrött és Szekszárdon a honvéd zenekar hangjai mellett a város egy részén végig menve vonultak ki a sportolók a pályára.

Az MTSB-k több járás sportolójának utazását külön autóbusszal oldották meg. Tolna megyében a gyönki járás, Veszprém megyében a zirci járás sportolóit szállító autóbusz elromlott, s így a versenyzők késve érkeztek meg a versenyre. Az edelényi, ricsei és bicskei járást egyáltalán nem képviselte senki sem, a keszthei járásból mindössze két versenyző jelent meg a megyei döntőn.

A megnyitó beszédet Szabolcs megyében a megyei tanácsnak, Tolna megyében a megyei DISZ bizottságnak a képviselője tartotta.

Bács-Kiskún, Tolna és Szabolcs megyékben a megnyitó beszédet

a nézők, de még a sportolók sem hallották jól, mert a hangszóró a beszéd ideje alatt nem működött.

A nézők létszáma általában igen alacsony volt, s az 500 főt Csongrád megye kivételével egyetlen megyében sem haladta túl.

A járási TSB-k kellő időben beküldték nevezéseiket a megyei döntőkre. A nevezéseket az MTSB-k átvizsgálták. A versenyzők indulási jogát a versenyszámok megrendezése és az eredményhirdetés előtt is ellenőrizték. A járási TSB elnökök egyrésze nem rendszeres munkával, hanem tudatos félrevezetéssel, jogtalan versenyzők nevezésével és indításával akart eredményt elérni. Fialtább versenyzőket, katonákat, diákokat, szakszervezeti sportkörtagokat, II. osztályú sportolókat neveztek és indítottak.

A versenyeket általában a megye legjobb versenyzőitől nagy részt kifogástalanul rendezték meg. Borsod, Csongrád és Hajdu megyében a versenybírók egyöntetű öltözetben vezette fel a számokhoz a versenyzőket.

Több helyen időpont eltolódás történt. Somogy megyében jogosan zúgolódtak a járási vezetők és versenyzők amiatt, hogy előre nem közölték velük azt, hogy a délelőtti tervezett röplabda mérkőzéseket délután tartják meg. A kerékpárverseny férfi számát Baranya, Békés, Csongrád, Győr és Heves megyékben 30 km helyett 20 km-es, a nők versenyét Borsod és Zala megyékben 10 km helyett 20 km-es távon rendezték meg. A röplabda versenykiírása mind a férfiak, mind a nők részére három nyert játszmas mérkőzéseket írt elő, ennek ellenére Bács-Kiskún és Tolna megyékben időre, Somogy megyében pedig két nyert játszmasra játszottak. Sok megyében egyes versenyszámok mezőnye hiányos volt. Ez egyes JTSB elnökök hanyagságára vall, néhol azonban a mezőgazdasági munkákkal magvarázható. Több helyen a sürgős cséplési munkák miatt a versenyzők nem jelentek meg a versenyen.

Tolna megyében az Izmény községi sportkör három női röplabdázója hanyagságból nem jelent meg, így a másik három lány sem versenyezhetett. A barcsi járás csak öt női versenyzőt indított a megyei döntőn. Alacsony volt az indulók létszáma kerékpározásban és tornában is. Tolna megyében csak két női kerékpáros akadott. Pest megyében a megyei döntőn nem indult egyetlen tornacsapat sem. Baranya és Komá-

rom megyékben nem jelentkezett férficsapat, Fejér megyében pedig női toranacsapat.

A megyei döntők győzteseinek eredményei nagyrésztben a III. osztályú minősítési szint körül mozogtak.

A legjobb eredményeket Hajdu, Bács-Kiskún, Szolnok és Szabolcs megyékben érték el.

A versenyek után a díjkiosztás valamennyi megyében ünnepélyesen történt. Borsod megyében hangszórón keresztül meghirdették az eredményt, felvezették az első három helyezettet, megszólaltak a harsonák, majd két matyóruhás leány díszpárnán vitte a díjakat, s azokat az MTSB elnöke adta át. Minden eredményhirdetés egy-egy megkapó jelenetét vált. Joggal reméljük, hogy az itteni résztvevők a jövő évi falusi spartakiádnak lelkes hirdetőivé, szervezőivé válnak. Jóleső érzéssel vették át a versenyzők valamennyi megyében az emlékjelvényeket és azok is örömmel tűzték mellükre, akik nem értek el helyezéseket.

Végeredményben a falusi dolgozók IV. országos spartakiádjának megyei döntői eredményeseknek bizonyultak. Elsősorban azért, mert szinte valamennyi megyei TSB a lehető leghatározottabban ellenőrizte az indulási jogosultságot, nem törődve azzal, hogy ez az eredmény rovására megy.

Ezzel nagy lépést tettünk a falusi spartakiád tisztaságának, a valós eredmények kimutatásának útján.

A megyei spartakiád verseny a megyei és járási TSB-knek is vizsgálja volt, mert megmutatkozott, hogy mit ér falusi sportmunkájuk. Különösen jól vizsgáztak Hajdu, Szabolcs, Szolnok és Bács-Kiskún, Borsod megyék sportvezetői.

A járási TSB elnökök egyrésze azonban rosszul vizsgázott. Ebből az a tanulság, hogy a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a járási döntők segítésére és ellenőrzésére.

★

Mire e sorok megjelennek, addigra a megyék legjobb falusi sportolói az országos döntő izgalmain, élményein is túlesve falujukban hirdetik a sportolás nagyszerűségét.

A sportvezetők pedig értékelik eredményeiket, összegezik a tapasztalatokat és készülnek az új feladatokra, amelyekkel tovább fejlesztik a falusi sportmunkát.

Lőrinczi Géza

A SZOVJETUNIO NÉPEINEK BIRKÓZÁSA ÉS A MAGYAR NÉPI BIRKÓZÁS

Népi birkózás sokféle van a világon. A nép egészséges életstílusára, erőre és ügyességre törekvése nyilatkozik meg a népi birkózások különféle formáiban.

A különféle országokban divó népi birkózások részvevői között sok kiváló birkózó akad. Szép számmal olyanok is, akik a mezőt felcserélték a birkózószőnyeggel és nagy sikereket értek el a birkózósporthoz világversenyein is. A svájci népi birkózás, a *swing* művelői közül került ki *Gheri* olimpiai bajnok, *Bürki* Európa-bajnok és *Lardon*. A százezernyi török „*karakucsak*” birkózó közül is egészen kiváló versenyzők kerültek a birkózósporthoz. Ilyen például *Csobán*, a volt híres nehézsúlyú, aztán *Mersinli* és az újabbak között *Atli*. A népi birkózás adta meg az alapját olyan kiváló szovjet versenyzők tudásának is, mint — többek között a világbajnokok közül *Balavadze* és *Kartózia*, az olimpiai győztesek közül *Cimakuridze* és *Mekokisvili*.

1

A népi birkózás legváltozatosabb és legfejlettebb formáit a Szovjetunió népei körében találjuk meg.

A rendkívül változatos birkózás formák két nagy csoportra oszlanak: olyanokra, amelyekben csak állásban folyik a küzdelem és olyanokra, amelyekben állásban is, földön is küzdenek.

A csak állásban folyó népi birkózásformák tovább csoportosíthatók:

1. olyan birkózásokra, amelyekben nem szabad gáncsolni;
2. olyanokra, amelyekben gáncsolni is szabad, de tilos megfogni a lábat és
3. olyanokra, amelyekben gáncsolni is, lábat fogni is szabad.

1.

A szovjet népi birkózások első csoportjába tartozik az orosz, tatár és üzbég birkózás. Közös vonásuk, hogy a birkózók — akik mindennapi ruhájukban birkóznak, s csupán a kabátjukat vetik le — csak övig foghatják meg egymást. Emellett tilos a gáncs-

vetés, és ha az ellenfelek a földre kerülnek, nem folytathatják tovább a küzdelmet, hanem fel kell állniuk.

A küzdőtér általában nincs korlátozva: ameddig a füves térség tart, bárhol folyhat a küzdelem. Kivétel csak a tatár birkózás, a „kurázs”. Ebben 10 méter átmérőjű körben mérkőznek.

Az üzbég birkózásban a küzdelem időtartama nincs korlátozva, addig tart a mérkőzés, míg az egyik birkózó a hátára nem fekteti a másikat. Az orosz és a tatár birkózásban azonban a mérkőzés legfeljebb 15 percig tarthat. Érdekes, hogy éppen addig, mint a modern birkózásban! Ha ezalatt egyik birkózó sem kerül kétvállra, mind a ketten „félgyőzelmet” kapnak.

A népi birkózások technikája természetesen különböző.

Az orosz birkózásban az ellenfelek keresztben átfogják egymás derekát, úgy, hogy a jobb karjuk ellenfelük vállán, a bal karjuk pedig a hóna alatt van. A két kezüket ellenfelük hátán összefogják, s ezt a fogást a küzdelem alatt nem szabad szétengedniük.

Az üzbég és tatár birkózásban a birkózók derekukon puha anyagból készült, sálszerű övet viselnek. A küzdelem közben ezt az övet kell megragadniuk. A tatár birkózásban az övet csak két oldalt foghatják, (elől és hátul nem). Az üzbég birkózásban a jobb kezükkel hátul kell megfogniuk és az öklükre kell csavaraniuk, s ezt a fogást többé elengedniük nem szabad, a bal kezükkel ellenben bárhol foghatják az övet.

Küzdelem közben az ellenfelet fel kell emelni és a hátára dobni, s közben a dobónak vele kell esnie. Ebben áll a győzelem.

Mint ahogy az orosz, tatár és üzbég birkózásnak ezekben a fajtáiban a birkózók egymásnak csak a derekát, illetve csak a derekukra csavart övet foghatják és gáncsolni nem vethetnek egymásnak: a fogáslehetőségek nagyon korlátozottak. Éppen ezért ezekben a birkózásokban nem annyira az ügyesség, mint elsősorban a nyers erő érvényesül.

Érdekes, hogy az üzbég birkózók a küzdelem megkezdése előtt

ősi zenére lejtett táncsal „bemelegítenek”.

2.

A szovjet népi birkózások legnagyobb csoportját azok a birkózásformák alkotják, amelyekben gáncsolni is szabad, s így a versenyzők a dobások végrehajtásakor a lábukat is használhatják. Az ellenfél lábát megfogni azonban ezekben a birkózásfajtákban sem szabad és a földön itt sincs küzdelem.

Ebbe a csoportba tartozik az orosz, kirgiz, tadzsik, turkmén, kazah, örmény és a grúz birkózás, a „csidaoba”.

Valamennyinek közös vonása a birkózók derekán viselt puha anyagból készült öv. Az övön alul minden fogás tilos. Az övet különbözőképpen foghatják. A kazah birkózásban például a dobásokat csak úgy szabad végrehajtaniuk, hogy közben egymás övét állandóan fogják. A többi birkózásfajtában azonban egymás ruhája-ujját vagy gallérját is foghatják a birkózók.

A küzdelem ideje az orosz, kirgiz, turkmén és örmény birkózásban nincs korlátozva; ellenben a kazah birkózásban csak 15 percig, a tadzsik birkózásban 10 percig, a grúz birkózásban pedig legfeljebb 5 percig tarthat a mérkőzés.

A győzelem feltétele az ellenfél kétvállra-dobása. A vállrafordítás vagy lenyomás nem érvényes. A tadzsik birkózásban azonban már az is elég a győzelemhez, ha az ellenfél a dobásból a félvállára esik.

Az orosz birkózásban nagyon kedvelt fogás a lábkirúgás. Emlékezzünk csak, milyen pontosan és ügyesen csinálták a szovjet szabadfogású birkózók a lábkirúgást!

Ezekben a birkózóformákban az erő mellett az ügyességnek is rendkívül nagy tere nyílik. Gondoljunk csak vissza a grúz Balavadze boszorkányosan ügyes gáncsaira és védhetetlen lábdobásaira!

Érdekes, hogy a grúzok birkózását fúvós hangszerezen zenével kísérik. Az évezredek ősi dallam vérpezsdítő hangjai rendkívül felfokozzák a birkózók harci kedvét.

3.

A szovjet népi birkózásoknak olyan válfaja is van, amelyben

IRODALOM

1. Galkovszkij-Katulín-Csihonov: Borba.
2. Tompay: Fejezetek a sport és testnevelés történetéből.

gáncsvetésén kívül *lábfogás* is alkalmazható. Így a *mongol, jakut, tüvinc* és a *turkmén* birkózásban, sőt a *tadzsik* és az *üzbég* birkózásnak is van ilyen válfaja. A *tadzsik* birkózásban azonban az ellenfél lábát csak a térde felett szabad megfogni.

Ezekben a birkózásfajtákban a birkózók mezítelen felsőtesttel vagy különleges birkózó-kabátban küzdenek. Érdekes a *tübincek* birkózókabátja, a „*szudak*“ és a *grúz* birkózók kabátja, a „*csoha*“. A *szudak* derékig érő rövid bőrkabát, amely a birkózóknak csak a hátát és a vállát fedi, s elől szíjjak fogják össze. A *csoha* pedig rövidujjú, lenvászon ingkabát; az alját ellenfelük hátán felgyűrrik a birkózók és övet csavarnak belőle, azt ragadják meg. A *tadzsikok* pedig jellegzetes nemzeti viseletükben, *térdig érő hosszú kabátban* birkóznak.

Ezekben a birkózásfajtákban a küzdelem nincs időhöz kötve, de erre nincs is szükség, mert a *gáncsok* és *lábfogások* rendkívül ügyes alkalmazásával hamar megszerzik a birkózók a kétvállas győzelmet. A *mongol „barildában“* és a *jakut „hopszagájban“* pedig már az is győzelemnek számít, ha valamelyik birkózó a hasával, az oldalával, vagy a hátával érinti a földet vagy pedig ülőhelyzetbe kerül.

4.

A szovjet népi birkózásfajták között csak egy olyan van, amelyben a birkózók a földön is folytathatják a küzdelmet. Ez az *azerbajdzsán birkózás*, a „*gyules*“.

A *gyulest* erős anyagból készült, térd alatt szorosan a lábhoz tapadó buggyos térdnadrágban birkózzák. A birkózók felsőteste mezítelen. Az *azerbajdzsán birkózók* is övet kötnek a derekukra, de az övön kívül foghatják ellenfelüknek a nadrágját, a lábát, a karját, és *gáncsolhatnak* is. Ha pedig lekerülnek a földre, ellenfelük hátárafordítása végett foghatják a törzsét, a lábát, sőt még a nadrágját is és a fordításban a lábukkal is segíthetnek. A győzelem feltétele itt is az, hogy az ellenfél kétvállal a földet érintse; de nem szükséges, hogy ez dobásból következzen be: az ellenfelet *lenyomni* is lehet a két vállára. *A vállon való átfordulás azonban nem számít kétvállnak.* A mérkőzés időtartama legfeljebb 15 perc.

A *gyules* nagy erőt, gyorsaságot, ügyességet és kitartást igényel művelőitől, s éppen ezért

ezeket a képességeket kitűnően fejleszti is.

*

A szovjet birkózók a helsinki olimpián *négy* bajnokságot nyertek, egy év múlva a nápolyi világbajnokságon *öt* súlycsoportban győztek, ezidén Karlsruheban pedig már *hat* szovjet birkózó szerzte meg a világbajnoki címet. *Ezek az eredmények nem véletlenül jöttek létre!* A szocialista társadalmi rend adta rendkívüli lehetőségek mellett a szovjet birkózók világraszóló eredményeiben *u népi birkózás nagy elterjedtségének és művelői nagy számának* is része van.

2

A magyar népi birkózás gyökerei a korai középkorba nyúlnak vissza. A XII.—XIII. században a feudális uralkodó osztály érdekeit és célkitűzéseit szolgáló *lovaqi testnevelés* mellett fejlődésnek indul a *városi polgárság* sportja is, és az elnyomott *jobbágy nép* is kialakítja a maga sajátos testkultúráját.

A városi polgárság legszegényebb rétege csak azokban a testgyakorlati ágakban mutathatta meg képességeit, amelyeknek a műveléséhez nem kellettek drága felszerelések és létesítmények. *Ilyen testgyakorlati ág volt többek között a birkózás is.* A XV., XVI. század városi dolgozói gyakran rendeztek — legtöbbször a városon kívül — *birkózóversenyeket*, csillogtatva erejüket és ügyességüket a nagyszámban összegyűlt nézők előtt.

A jobbágy népi birkózására, s általában a jobbágyi testkultúra múltjára vonatkozólag nagyon kevés adatunk van. De amit elhallgatott a történetírás, híven megőrizte népünk monda- és mesekincse. Népmeséink híven tükrözik dolgozó népünk életét, felfogását, szokásait, munkáját és szórakozását.

A népmesék hőseinek tettei azt bizonyítják, hogy a magyar jobbágyország körében ősidőktől fogva kedvelt testgyakorlati ág volt a birkózás.

Mátyás király zsoldos hadseregében, a híres *fekete seregben* is divott a birkózás testet erősítő, lelket üdítő sportja. A birkózást a magyar harcosok között a cseh parasztokból és kézművesekből álló *taboriga kötelékek* terjesztették el, akik a *huszita nemzeti mozgalom* leveretése után a fekete seregbe is magukkal hozták sajátos harci gyakorlataikat. (A

taborigák a husziták forradalmi szárnyát alkották.)

A fekete sereg magyar és cseh katonái rendszeres testgyakorlatokkal készültek a harcra. A futás, lovaglás és a kőhajítás mellett *állandóan gyakorolták a birkózást is.* Így szereztek kitartást és keménységet, s így tartották fenn sokoldalú harci ügyességüket.

A *török és a Habsburg hódítás* korában, a XVI.—XVII. században a népi testkultúra folytatói és továbbterjesztői a *végvátrak harcosai* voltak. A nép soraiból kikerült *végvári vitézek* — miközben a bécsi udvar csak ígérte szegényes zsoldjukat — dacolva hideggel, éhséggel és nyomorúsággal, a harcok szüneteiben vívással és *birkózással készültek a további helytállásra.*

A török uralom alatt álló területeken, az Alföld és a Dunántúl déli részein a törökök nemcsak a *fürdőkulturust* honosították meg, de a török táborok vándorbirkózói, a „*pelivanderek*“ — bár kevés sikerrel — az évezredek *török birkózást* is terjesztették népünk körében

Hogy milyen volt a formája a városi polgárok, a falusi jobbágyok, a végvári vitézek és a feketesereg harcosai között divó, vagy a törököktől átvett népi birkózásnak, arra nézve semmi biztos adatunk sincsen.

Csak annyi bizonyos, hogy ősi magyar népi birkózás létezett! De, hogy milyen volt a magyar népi birkózás, mik voltak a technikai elemei, voltak-e válfajai, mik voltak ezek közös vonásai és miben különböztek: erre nézve csak egyetlen — nagyon hiányos — forrásunk van.

Amikor a múlt század utolsó negyedében megalakuló sportegyesületek a birkózás művelését is felvették a programjukba, kezdeményezések történtek arra, hogy a „*francia*“ birkózás helyett *a magyar birkózást vezessék be az egyesületek.* Le is fektették a szabályait és a 80-as években a „*magyar birkózást*“ néhány tornaünnepélyen be is mutatták.

Ebben a birkózásfajtában az ellenfelek nyakat, kart és vállat nem foghattak, hanem felső karjukat szorosan az oldalukhoz szorítva arra törekedtek, hogy *egymás derekát átkarolják és ellenfelüket* — gáncsolás nélkül — *a földre dobják.* Legyőzött az volt, aki a hátával vagy az egyik vállával és az ellentétes sarkával előbb érintette a földet.

A magyar birkózásnak ez a formája a sportegyesületekben nem tudott gyökeret verni. A francia hivatásos birkózóktól átvett és róluk akkor még „francia” vagy „szabad” birkózásnak nevezett, csakhamar nagy fejlődésnek lendülő görög-római birkózás mellett a „magyar birkózás” mindjobban háttérbe szorult és lassankint teljesen feledésbe ment.

A magyar birkózással a nép körében itt-ott még találkoztam, és magam is szorgalmas művelője voltam gyermekkoromban. (Mi is derékfogással küzdöttünk, de gáncsoltunk is.) De azt hiszem, hogy az ősi magyar birkózás ma már *mind ritkábban* lehető fel *népiünk körében*. Pedig a szovjet birkózók sikerei, de más népeknek példája is arra int bennünket,

hogy nagyon fontos lenne nemcsak sok sikert elért birkózósportunk további fejlődésének előmozdítására és tömeges utánpótlásának biztosítására, de *népiünk erősebbé és ügyesebbé formálására* is az ősi magyar népi birkózás itt-ott még fellelhető nyomainak a felkutatása és a *népi birkózással népi kultúránk gazdagítása*.

Papp László dr.

TÍZ ÉV ALATT

1945

A meginduló sportélet fejlődését mutatja a magyar labdarúgók külföldi szereplése. Budapest válogatott csapata Aradon és Temesvárott szerepel nagy sikerrel.

Budapest ökölvívói Bécs csapatát 13:3 arányban győzik le a Sportcsarnokban.

1946

A Nemzeti Sportbizottság kommunista tagjai követelik, hogy nyissák meg a Testnevelési Főiskola kapuit a munkás és parasztfiatalok előtt.

Válogatott labdarúgóink Budapesten 2:0 arányban győzik le a kiváló erőkből álló osztrák együttest.

Bencze Lajos megnyeri Stockholmban a légsúlyú birkózás európa-bajnokságát.

1947

A magyar atléták is megkezdik sikeres szereplésüket. Milánóban kitűnő eredménnyel győznek az olasz atléta válogatott ellen.

1948

Bukarestben Románia, Budapesten pedig Ausztria labdarúgóit győzi le válogatott csapatunk.

1949

Motorosaink káprázatos felvonulással ünnepelték a Nemzetközi Békenapot.

OKTÓBER

Bulgária válogatott labdarúgó-csapatát Budapesten 5:0 arányban győzi le válogatott együttesünk.

1950

A Honvéd labdarúgócsapata megnyeri Prágában a Hadsereg Tornát, amelyen a népi demokratikus államok csapatai vettek részt.

Világsúcsot javít 3x100 méteres gyorsúszásban női váltócsapatunk. (Szekely Éva, Temes Judit és Novák Ilona.) Székesfehérváron a Tanácsválasztások tiszteletére rendezett úszóversenyen egy világ, egy Európa, négy országos és két ifj. országos csúcsot állítanak fel úszóink.

Nagy sikerrel bonyolították le Budapesten a Hadsereg bajnokságot.

Szófiában megrendezett röplabda Európa-bajnokságon férfi csapatunk az értékes harmadik helyet foglalta el.

Először került megrendezésre a Falusi Dolgozók Országos Spartakiádja, amelyet a falusi, járási és megyei döntők előzték meg. A versenyeken több tízezer fiatal vett részt.

1951

Hatalmas tömegmozdulás jegyében zajlott le a középiskolások országos atlétikai versenye.

Atlétáink nagy sikerrel szerepeltek a Budapesten megrendezett nemzetközi atlétikai verse-

nyen, amelyen finn és norvég atléták is részt vettek.

1952

Az OTSB határozatot hozott az általános szakosztályok felállításáról. Ezek célja, hogy a versenysportolásban részt venni nem kívánó vagy még kevésbé fejlett sportkörü tagokat foglalkoztassa, fejlődésüket biztosítsa és minél nagyobb tömegeket vonjon be a sportolásba.

1953

Hét mérkőzésen hat győzelmet arattunk az osztrák válogatott labdarúgók felett.

Országszerte folynak a társadalmi sportszövetségek választásai. Egyben számvetést is jelentettek a régi szövetségek munkája felett és útmutatást adnak az új vezetőségek számára a hibák kiküszöbölésére, a munka megjavítására.

1954

Labdarúgó válogatottunk Budapesten 3:0 arányban győzte le Svájc válogatottját.

Nagy nemzetközi sikert aratott a Budapesten kitűnően megrendezett öttusavilágbajnokság, ahol a magyar csapat végzett az első helyen Svájc és Svédország előtt. Egyénileg Szondy harmadik lett.

Somogyi János új világsúcsot állított fel az 50 km-es gyaloglásban.

Ökölvívóink szép győzelmet arattak Bécsben az osztrák válogatott ellen.

Elképzelés a súlylökő becsúszás elvégzésére

1954-ben a tavaszi alapozó edzéseken figyelemre méltó eredményt ért el a súlylökésben egy székkutatósi atléta leány. Előző évben ugyan már magyar ifjúsági bajnokságot nyert 11,34-el, sőt még ugyanabban az évben 11,80 körül is dobott, mégis a tavaszi közös edzéseken — nyilván téli edzésének kedvezőtlen körülményei miatt — eleinte csak 10,50 m körül dobált.

Örömmel állapítottam meg, hogy tehetséges, de ugyanakkor azt is tudtam, hogy akkori mozgásával nem viheti túl sokra. A helyzet kissé kényes volt. Egyrészt szerettem volna, ha komoly fejlődést érhetünk volna el a közös edzések végére, másrészt nem tudhattam, mit szólna edzője, ha előzetes megbeszélés nélkül megváltoztatnám tanítványa mozgását. Hátra volt még ezenkívül az is, hogy vajon mit szólna ehhez maga a tanítvány? Néhány napig vártam. Közben Szentí — mert róla van szó — egyre inkább belátta, hogy mozgása nagyobb eredmények elérésére nem alkalmas. Elérkezettnek láttam az időt a cselekvésre. Megmagyaráztam neki, hogy miről van szó. Jelenlegi mozgásával tovább fejlődni nem lehet, új mozgást kellene tehát megtanulnia. Van-e bátorsága, türelme és főleg bizalma ehhez? Rövid gondolkodás és edzőjével történt levélváltás után kedvező választ kaptam. Hozzákezdünk a munkához. A közös erőfeszítés — Szentí a legjobb tanítvány — meghozta gyümölcsét. A közös edzések végén rendezett versenyen 13,29-et (az addigi második legjobb magyar női súlylökő eredményt) és 12,90-es átlagot ért el.

*

Ezt a rövid kis történetkét csak azért mondtam el, mert akkor, a tanítás közben jöttem rá a becsúszásnak arra a módjára, amelyről az alábbiakban beszélni szeretnék.

A MOZGÁS LEÍRÁSA ÉS MAGYARÁZATA

Mielőtt saját elgondoláson leírását elkezdeném, először általában szeretnék a becsúszásról beszélni.

A dobásirányra „háttal” való felállást és az ily módon végzett becsúszást a nemzetközi sportéletben O'Brien alkalmazta először. Az a mód, ahogyan én tanítom a becsúszást, elvileg azonos O'Brienével, a kivitellel azonban némileg eltérő.

1. Felállás. A dobásiránynak teljesen háttal, Testsúly a bal lábon, a jobb csak érinti a talajt. A tekintet egyenesen előre néz. Bal karunk elénk nyújtva. Jobb könyökünk a talaj felé néz.

A becsúszás fontos részlete a teljes mozgásnak és éppen úgy kiható a mozgás további szakaszaira, mint ahogyan az előlengetés és indulás a kalapácsvető forgásáról és kidobásáról. A súlylökő a becsúszás révén jut a kidobó-állásba. Jó kidobó állást csak kifogástalan, lendületes becsúszásból lehet elérni. A becsúszás minőségétől függ a kidobó-állásba érkezés helyessége és üteme, s már itt eldőlt, egyenes vonalú és töretlen-e a golyó útja, s hogy jól lehet-e folytatni a megkezdett mozgást. A régi, oldalvást történő beugrással szemben a háttal való becsúszás komoly előnyöket biztosít. A mozgás sokkal lendületesebb és töretlenebb, ha a golyó le és fel, valamint oldalirányú elmozdulását majdnem teljesen kizártuk. A medence kidobó állásban való rögzítése, a törzs „háttulmaradása” könnyebben megoldható. Az előre haladás folyamatos és zökkenőmentes, s a jó kilökéshez szükséges torzió (vállaknak a medencéhez viszonyított elcsavarodottsága) szinte magától adódik.

Elgondolásom a becsúszás elvégzéséről a következő.

Felállás. A körnek a dobás irányával ellentétes pereménél, háttal a dobásiránynak, keskeny terpeszben állunk fel. Testsúlyunkat lazán nyújtott ballábunkra helyezük, a jobb éppen csak érinti a talajt. Testtartásunk természetesen egyenes, balkarunkat magunk elé nyújtjuk. A golyót a vállgödörben, talaj felé néző könyökkel tartjuk. Tekintetünk a helyzetnek megfelelően fejmagasságban előre néz.

Ebből a felállásból úgy kezdjük meg a becsúzó mozgást, hogy ballábunkról átlépünk a jobbra, s jobb térdünket azonnal mélyen behajlítjuk. Pontosabban: átlépéssel szinte függőlegesen „beleesünk” ebbe a mélyhelyzetbe, anélkül azonban, hogy közben felsőtestünkkel előrehajolnánk. Balkarunk, jobb könyökünk, fejünk marad

2. Testsúlyunkat átlépéssel bal lábunkról jobb lábunkra helyezük és függőleges beesést végzünk. Bal lábunk egy kissé a jobb felé leng. Egész testünkkel a felállás helyzetében maradunk

mozdulatlanul a felállási helyzetében.

Az átlépés következtében ballábunk tehermentesül, a levegőbe kerül és a jobbal együtt behajlik egy kissé a jobbláb felé közeledve. Ebben a pillanatban rövid időre a talaj felett lebeg.

A függőleges beesést azonnal követi következő mozdulatunk: medencénk határozott, dobásirányba tolásával ballábunk bátor, hátra-fel irányuló lendítése. Ezt a lendítést úgy végzük, hogy bal térdünket behajlítani engedjük. Sarkunk ezáltal magasra csapódik.

Jobblábunkról történő medence tolásunk és ballábunk lendítésünk mozgásba hozza testünket, mégpedig pontosan a lendítés irányában, a dobás irányvonalában. Jobblábunk tehát medencénk és ballábunk együttes lendítéséből származó „húzó munka” hatására csúszik — a szó szoros értelmében — a talajon. A felállásnak megfelelően becsúszás közben jobblábunk sarka mutat a haladás irányába.

A mozgás elején a testsúly áthelyezésével (átlépéssel) történő indulás közben jobblábunk feszítő izomzata — egész testsúlyunk rákerült — erős törust kapott. Nehogy medencénk és ballábunk „húzó munkája” közben jobb alsó lábszárunk lemaradjon, combhajlító izmainkat is megfeszítjük. Ezzel elérjük, hogy jobblábunk a medencénk és ballábunk munkája következtében a kidobóállásba érkezéskor lemaradás nélkül „alánk” kerül.

Jobblábunk tehát — ha róla végeztük a medence „betolását” és a balláb lendítését — egyszerűen nem tud idő előtt elsietni a talajról, hanem ellenkezőleg, a legjobb ritmusban hagyja el azt, helyesebben a felállásnál elfoglalt helyét, akkor, amikor a lendítőmunka onnan „kihúzza”.

Magasra lendült ballábunk kulminációs pontjáról lefelé zuhan. Mielőtt a talajra érkezne, nagyon fontos feladatot végez el. Határozottan balra előre csavarodik és vele együtt a

3. Medencénk bátor mozdulattal a dobásirányba toljuk. Felső testünk helyzete most is a felálláskor elfoglalt helyzetben marad.

dobásirányba fordítja medencénket is, úgy, hogy bal temporunk néz a kidobás irányába.

Ballábunk a jobbal együtt térdben hajlított. A kidobó állásba érkezés pillanatában mindkét térdünket előre magunk elé és szét nyomjuk. Ezzel a mozdulattal azt érzük el, hogy medencénk „alattunk” legyen.

Ballábunknak még egy fontos feladata van. Talajfogása pillanatában le kell fékeznie testünk előrehaladását és rögzítenie kell kidobóállásunkat.

Felsőtestünk a becsúzás alatt teljesen mozdulatlan marad (eltekintve természetesen az előrehaladó mozgástól). Nem kell egyebet tennünk, mint a kidobóállásba érkezésig megtartani felállási helyzetében.

Ballábunknak és medencénknek közvetlenül talajfogás előtti „kifordulása” természetesen egy kissé balra fordítja felsőtestünket is. Itt vigyáznunk kell arra, hogy felsőtestünknek ez a balra fordulása a lehető legkisebb mértékű legyen, ne hogy torziós helyzetünket elveszítsük.

Balkarunkat igyekezzünk test előtti helyzetében megtartani. Ezzel is segíthetjük idő előtti balra csavarodásának (kinyílásának) megakadályozását.

Ha a becsúzást helyesen végeztünk, akkor nemcsak kidobóállásunk, hanem láb-ütünk is kifogástalan lesz.

A becsúzás első szakaszában az átlépéskor mely helyzetbe kerültünk. Testünk innen a kidobóállásba érkezésig részletesen folyamatosan emelkedik.

Az ilymódon végzett becsúzás közben a golyó útja a következő: A felállási helyzetben, mivel indulás előtt ballábunkon állunk, a dobásirány vonalától egy kissé balra van a súlygolyó. Innen az átlépés következtében egy kicsit jobbra mozog, majd függőlegesen „esik” lefelé (jobb lábunkra esséssel együtt). Azután részletesen emelkedik felfelé a kidobóállásba érkezésig. Az „ejtés” sebességet kap, amely még egy kissé fokozódik, amikor a felfelé irányuló mozgásba megy át. A golyó útja is meghosszabbodik egy kissé.

Fontos, hogy jobbkönyökünk a becsúzás alatt ne

emelkedjék fel, hanem maradjon mozdulatlanul lefelé néző helyzetében.

Becsúzásunkat azzal a szándékkal végezzük, mint ha végig (a kidobóállásba érkezésig) egész testünkkel a dobásiránynak háttal akarnánk haladni. Ez pontosabban azt jelenti, hogy a becsúzás első szakaszában (a balláb talajfogása előtti pillanatig) ne csak felsőtestünkkel akarjunk háttal mutatni a dobásiránynak, hanem medencénkkel és lábunkkal is. Ez a helyzet szinte az utolsó pillanatban változik meg, ballábunknak és medencénknek talajfo-

4. A medencetolásba folyamatosan kapcsolódó erőteljes, hárafelé irányuló ballábas lendülettel a dobásirányba csúszunk. (Közben jobb lábunkat megfeszítetünk, hogy le ne maradjon.) Még most sem fordulunk balra. Nemcsak felső testünkkel, hanem medencénkkel és lábunkkal is maradjunk „hátranéző” helyzetünkben.

gás előtti „kinyitásával”. Ekkor is kizárólag csak lábunk és medencénk fordul balra, felsőtestünk nem.

Ballábunk tehát lendítési szakaszában kulminációs pontjái a comb hátsó részével a térdaljjal és a sarokkal néz a dobásirányba. Ebben a szakaszban (a kulminációs pontig) ballábunkat balra fordítani („kinyitni”) súlyos hiba. A balra fordító, „nyitó” munka csak ballábunk lefeléhaladása közben kezdődik meg.

A MOZGÁS TANÍTÁSA

Módszerünket a tanítvány ügyességétől, mozgáskészségének fokától függően választjuk meg. Ügyes tanítvány azonnal a teljes mozgásra tanítható.

Mielőtt a becsúzást kezdenénk tanítani, előbb a

helyes kidobóállást oktassuk. Legyen tisztában az-zal, hogy a becsúzással milyen helyzetbe kell megérkeznie.

Ha a haladó, eddig más becsúzó-mozgást használt versenyző nem eléggé ügyes, bontsuk fel a mozgást részeire és így tanítsuk. A külön-külön megtanult részleteket azután fokozatosan összekapcsoljuk. Alkalmazzuk a tanításban bevált sorrendet: 1. Mutasuk (vagy mutattassuk) be a tanítandó teljes, illetve részletmozgást. 2. Magyarázzuk el a lényegét. 3. Végeztessük el. 4. Gyakoroltassuk.

Helyes, ha magyarázatunk után a tanítvánnyal elmondatjuk magyarázatunk tárgyát. („Visszakérdezés”)

Könnyedség kedvéért először szer nélkül végeztessük a tanított mozgást.

Az alábbiakban leírok egy módszert, amellyel meg lehet tanítani ezt a becsúzást.

1. Felállás: Keskeny terpesz, lazán nyújtott térd, testsúly egyformán mindkét lábon. Ebből a helyzetből előrehajlás nélkül szenvetölgesen „beesünk”, mely térdhajlításba. Gyakorlat elvégzése közben ügyeljünk arra, hogy testsúlyunk egyenletesen oszadjék meg lábunkon.

2. Gyakorlat. Felállás mint előbb, de most már nem kétlábunkon, hanem ballábunkon állunk. (Jobb csak érinti cipőorral a talajt.) Az előbbi gyakorlatot ebből a helyzetből végezzük el úgy, hogy ballábról jobb lábra átlépéssel esünk be a mélyhelyzetbe.

3. Gyakorlat. Felállás: Azonnal a mélyhelyzetbe helyezkedünk, testsúly jobblábon. Innen hátra toljuk medencénket és ebbe kapcsolódó balláblendítést végzünk hátra felfelé. Helyben maradjunk, nem haladjunk.

4. Gyakorlat. Felállás, mint a kettős számú gyakorlatnál, „beeséssel” medencetolás és balláblendítés hátra felfelé, egyelőre még helyben.

5. Gyakorlat. Felállás mint előbb. Gyakorlat is az előbbivel azonos, de beeséskor jobb combhajlító izmainkat megfeszítjük és így medencénk és ballábunk lendítéséből származó

húzómozgással jobblábbal egy kicsit előrecsúszunk.

6. Gyakorlat. Előbbi gyakorlat fokozatos továbbfejlesztése teljes hosszúságú becsúzásig.

7. Gyakorlat. Felállás mint előbb. Balláblendítés hátra felfelé, majd lefelé haladtában „kifordítás” a kidobóállás helyzetében. Ezt a gyakorlatot helyben, haladás nélkül végezzük.

8. Gyakorlat. Előbbi gyakorlat kis, majd fokozatosan nagyobb haladással.

A fenti gyakorlatokat először úgy is végeztethetjük, hogy karunk testünk oldalán természetes helyzetben lóg. Mikor így már tudunk csúszni, balkarunkat magunk elé nyújtjuk, jobbkarunkat pedig úgy tartjuk, mintha súlygolyó lenne kezünkben, s így gyakoroljuk a mozgást. Ezután golyóval végezhetjük a becsúzást. Könnyedség kedvéért esetleg először 4, vagy 5 kg-s súlygolyót használhatunk.

Az edző legjobban úgy ellenőrizheti tanítványa mozgását, ha szemben áll vele, néhány méter távolságra. Így a tanítvány a dobásiránynak háttal, az edző viszont a dobásiránnyal szemben áll. Ez azért szükséges így, mert a tanítvány megszokja, hogy a becsúzás alatt megmaradjon a dobásiránnyal ellentétes helyzetében.

Tapasztalat szerint igen jó hatású a becsúzásnak tükröz előtti történő gyakorlása. A tükröz a felállási helyzetében a dobóval szemben állítjuk be. Így a tanítvány maga ellenőrizheti mozgásának bizonyos részleteit, az edző pedig a versenyzőnek tükröképében saját magát mutathatja meg az észlelt hibákat. Ily módon beállíthatja a versenyzőt megfelelő helyzetekbe, s mivel a tanítvány szemével láthatja saját magát, nemcsak izomérzékere van kényszerítve.

A tanítvány aktivitása és az edző találékonysága hozza az eredményt.

Nem állítom, hogy ez az egyedül célravezető becsúzás. Leírásaim céloim az volt, hogy segítséget nyújtsak néhány súlylökőnek és edzőnek. Ha e kis leírásnak csak annyi lesz a következménye, hogy újabb elgondolásokra és megoldásokra ösztönöz, már érdemes volt a nyilvánosságra.

Simonyi Gábor

TERÜLETVÉDELEM A KÉZILABDÁBAN

Kézilabdasportunk eredményes múltra és értékes munkásmozgalmi hagyományokra tekinthet vissza. Bölcsőjét hazánkban Ságvári Endre és harcostársai ringatták. Ifjúságunk ma is egyik kedvelt sportjátéka. Mégis, államunk támogatása ellenére az utóbbi években nem fejlődik olyan mértékben, mint azt jogosan elvárhatnánk.

A játékszínvonal csökkenésének okát, a játékfogás helytelenségét abban

és gyakorlati kérdésekben a csapatok többsége azonos felfogásra jutott.

Hogy milyen rendszerben védekezik egy csapat, azt az határozza meg, hogy a csapaton belül a játékosok milyen védőfeladatot kapnak.

Ha a játékosok feladata egy kiosztott ember lefogása és ezért felelősek: emberfogás. Ha játékosok feladata egy kiosztott terület védelme és ezért felelősek: területvédelem. Ha a csa-

tagja ismerje és alkalmazza azokat a legfontosabb taktikai előírásokat, amelyek megtartása nélkül védekezésünk nem mondható szervezettnek és főleg nem bizonyulhat eredményesnek. Ezek az előírások a következők:

1. A védekezés a labda elvesztésének pillanatában kezdődik. A csapatnak tehát arra kell törekednie, hogy az ellenfelet a legérélyesebben, de a szabályok által megengedett módon megakadályozza abban, hogy a kapu előterét még a védelem elrendeződése előtt elérje. Ezért elsősorban az ellenfél indító játékosát (1. ábra/A), másodsorban az ellenfél induló játékosát (1. ábra/B), le kell támadni, megzavarni abban, hogy a mezőnyt át tudja tekinteni és a legjobb helyzetben lévő játékosársához tudja játszani a labdát.

2. A labda elvesztését követően a csapat védelmének haladéktalanul el kell rendeződnie, vagyis minden játékosnak azonnal el kell foglalnia a számára kijelölt védőpontot (1. ábra/C) — embert, vagy területet —, hogy az ellenfél ne találjon rést a védelem soraiban.

3. A védelemnek állandóan arra kell törekednie, hogy a góveszélyes térben a támadókkal szemben legalább egyenlő számú védő

legyen, tehát az ellenfél egy bizonyos ponton emberfölénybe ne kerüljön, vagy a védelem mögött szabad utat ne nyerjen a kapu felé.

4. A gólveszélyes térben a védőjátékosoknak az ellenfél támadóit elsősorban a kapualövésben és az áttrézésben kell megakadályozniuk, s csak másodsorban abban, hogy a védelem mögé játsszák a labdát.

Ezek a taktikai elvek a kézilabdában nemcsak valamennyi védekezési rendszerre, de nagypályára és kispályára egyaránt érvényesek.

A TERÜLETVÉDELEM JELLEGZETESSÉGEI

A rendszerezés során foglalkozni kell a területvédelem jellegzetességeivel, olyan vonásaival, amelyek minden más védelmi rendszertől megkülönböztetik. A jellegzetességekkel való foglalkozás azért lényeges és fontos, mert éppen ezek tanulmányozása útján tudjuk felfedni a területvédelem gyenge pontjait. Melyek a területvédelem jellegzetességei?

1. Minden játékos egy meghatározott területet véd, ezen területen belül mozog, követve az ellenfél játékosának mozgását, helyezkedését. A kiosztott területnek szélessége és mélysége

látom, hogy a túlzott területvédelem tétlenné teszi a játékot, küzdelem csak a kapuk előtt alakul ki. Ugyanakkor az elterjedt és eredményesen játszott területvédelemmel szemben nem alakultak ki eredményes támadási formák, támadórendszerek.

Edzőink is mindinkább felismerik ezt a hiányosságot. Ezt mutatja, hogy a budapesti Edző Bizottság legutóbbi körlevelére válaszolva a kézilabda edzők többsége a területvédelem elleni támadás témaköréből kíván előadást hallani.

Az Edző Bizottság felhívására fenti című témakörben a területvédelmet, majd a következő alkalommal a területvédelem elleni támadás formáit igyekszem rendszerbe foglalni. Természetesen ennek a két témakörnek a tárgyalása túlnó két szakcikk keretein. Éppen ezért a területvédelmet csak vázlatosan rendszerezem. Ez lehetővé teszi a következő alkalommal a területvédelem gyenge pontjainak feltárása útján az ellenvaló támadási formák rendszerbe foglalását.

A JÁTÉKRENDSZEREK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSE

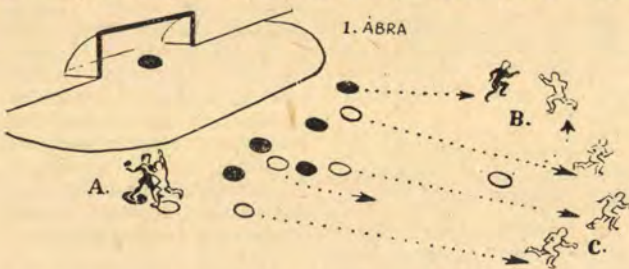
Sokezer mérkőzés tapasztalata, gondos értékelése előzte meg, amíg a különböző sportjátékokban a játékkal kapcsolatos elméleti

paton belül egyesek embert fognak, mások területet védnek: vegyes védelem.

Ez a meghatározás azért fontos, mert így világosan meg tudjuk különböztetni nemcsak az emberfogást a területvédelemtől, de a vegyes védekezési rendszert is a másik kettőtől.

A VÉDEKEZÉS TAKTIKAI ELVEI

A szervezett védekezés alapvető követelménye, hogy a csapat minden

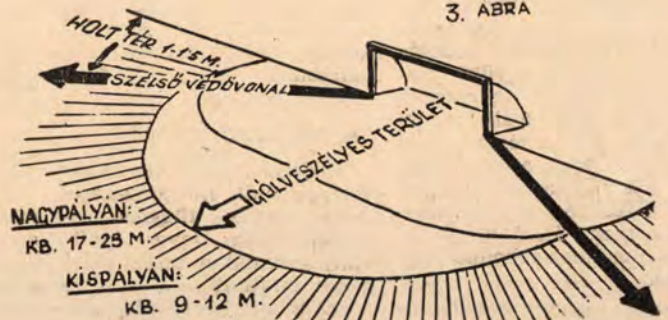
1. ÁBRA

2. ÁBRA

3. ÁBRA

van (2. ábra), s ez a terület az ellenfél számától és helyzetkedésétől függően változik. Eppen ezért a terület határának mindig védőtársunk helyzetét (2/A ábra) és nem területét kell értenünk.

2. A játékosok mozgási területe nem terjed túl a gólveszélyes téren, amely nagypályán kb. 17—25 m, kispályán kb. 9—12 m. Ennél távolabbi térben a területvédelemnek nincs gyakorlati jelentősége.

3. A területvédelem súlypontilag a kapuelőter közepső, általában gólveszélyesebb részét védi, a két szélen a védővonal kilazul (3. ábra).

4. Elsősorban szélességében és csak másodsorban mélységében védi a gólveszélyes területet. Ennek folytán nagypályán legfeljebb hármas, kispályán legfeljebb kettős tagozódásban alkalmazható. Ennél sűrűbb tagozódásnál ugyanis a játékosok inkább a pálya mélységében helyezkednek el. Ez az elhelyezkedés nem teszi lehetővé a kapu előtti tömörülést, a kiosztott területet túlságosan szétlúzza, s az így keletkező részekben az áttörés veszélye nagyobb.

A TERÜLETVÉDELEM CSOPORTOSÍTÁSA

A területvédelem jellegzetességei között a tagozódást is említettem, amely alatt a védővonalak mélységben való elhelyezését értjük. A maximális, hármas tagozódás esetén a területvédelem csoportosítása a következőképpen alakul: a) zavarók, b) fő védővonal, c) biztosítók.

Fenti elosztásban a játékosok, saját területük védelmének felül, a csapaton belül különleges feladatot kapnak.

a) A zavarók feladata, hogy megakadályozzák a fő védővonal átlövését, megzavarják az irányító játékos, vagy játékosok előkészítő elgondolásait, továbbá a felfutó védő beavatkozását.

b) A fő védővonal feladata, hogy megakadályozza a kapu közvetlen előterében mozgó támadók befutását, elzárását, átlövési kísérleteit és azt, hogy az ellenfél bizonyos ponton számbeli fölénybe kerüljön. A fő védővonalból jelöljük ki azokat a játékosokat, akik szükség szerint átveszik a biztosító szerepét.

c) A biztosítók feladata, hogy a fő védővonal mögötti térben mozgó, vagy oda befutó támadókat meg-

akadályozzák a bejátszott labda elfogásában és a kapualőterben (5. ábra).

A TERÜLETVÉDELEM FORMÁJÁNAK MEGVÁLTOZTATÁSA

A területvédelem formáját mindenkor az ellenfél csapatának felépítéséhez, játékmódorához kell alkalmazni, figyelembe véve az ellenfél különleges képességű játékosait, mint az átlövő, cselező, bejátszó, beálló stb. A forma megválasztása az edzőktől magasfokú taktikai képzettséget követel.

A területvédelem más formáját választjuk, ha az ellenfél lassúbb, vagy gyorsabb, ha technikai képzettsége és cselezőkészsége magasfokú, vagy gyengébb, ha erőlteti a gyors támadásbefejezést, azaz hajlamos ellőni a labdát, vagy óvatosan kijátssza a helyzeteket, ha nagyerejű átlövőkre épít, vagy sokat és eredményesen játszik be a vonalon mozgó, fürgé beállósoknak.

Az ellenfél játékanak mindezeket a sajátosságait figyelembe kell venni a területvédelem megszervezésénél. A terület nagyságában és a játékosok számában mutatózó jelentős különbség miatt másként kell kialakítani a területvédelmet nagypályán és másként kispályán.

A NAGYPÁLYÁS TERÜLETVÉDELEM FORMÁI

Nagypályán általában nyolc játékosnál kevesebbnek és kilencnél többnek nem tanácsos kiosztani területvédő feladatot. Elsősorban azért nem, mert az ellenfélnek nem ésszerű nyolc embernél többel a gólveszélyes térben, aránylag kis területen mozogni. A védekező csapat szempontjából viszont a gazdaságos erőbeosztás megkívánja, hogy mindig legyen egy-két pihenő játékos, akik az ellenfél támadói mögötti térben helyezkedve szükség szerint a védelmet

egészítik ki, vagy gyors támadásra indulnak.

A következőkben a nagypályás területvédelem néhány formáját ismertetjük azzal a hozzáfűzéssel, hogy általában milyen játékmódorú csapat ellen alkalmazható eredményesen. A tagozódás az ellenfél kapuja felől, tehát a várható támadás irányából értendő.

7-2: előretolt védővonal, két biztosítóval (6/a ábra). A mezőny szélességében támadó, gyors befejezésre törekvő, jó átlövők mellett a vonalon keveset mozgó, aránylag lassú csapat ellen.

2-7: hátravont védővonal, két zavaróval (6/b ábra). A mezőny szélességében támadó, a helyzeteket óvatosan kijátsszó, egy-két jó átlövő mellett a vonalon sokat mozgó aránylag gyors csapat ellen.

3-6: hátravont védővonal, három zavaróval (6/c ábra). A szélsőket keveset foglalkoztató, két-három kiváló átlövővel rendelkező, egyéni cselekkel áttörő, a felfutó védőket bekapcsoló, a vonalon aránylag keveset mozgó, gyors csapat ellen.

2-5-2: ötös védővonal, két zavaróval és két biztosítóval (6/d ábra). A kapuelőter mélységében támadó, tömörülő, jó átlövőkkal és bejátszókkal rendelkező, egyéni cselekkel áttörő, a vonalon sokat mozgó, gyors csapat ellen.

Ennek a néhány védekezési formának felsorolása természetesen nem jelenti azt, hogy az ellenfélhez alkalmazva más, eredményesebb formát nem alakíthatunk ki.

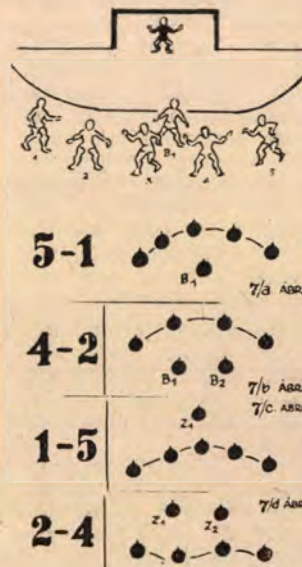
Azonban bármilyen formában védekezünk, szem előtt kell tartanunk, hogy előretolt védővonalat csak lassúbb, kevésbé technikás, átlövésre építő, a vonalon keveset mozgó csapat ellen állítunk. Gyorsabb, technikásabb, fejlett cselezési készségű, a vonalon sokat mozgó ellenféllel szemben inkább a hátravont védővonal indokolt.

A KISPÁLYÁS TERÜLETVÉDELEM FORMÁI

A nagypályás területvédelemtől eltérően kispályán valamennyi játékosnak védőfeladatot osztunk ki. Ezt azzal lehet indokolni, hogy kispályán az ellenfél valamennyi játékosának lehetősége van a támadó kombinációkba való bekapcsolódásra és a számbeli fölény kihasználására. A következőkben a kispályás területvédelem leggyakrabban alkalmazott formáit ismertetem a nagypályához hasonló módon.

5-1: előretolt védővonal, egy biztosítóval (7/a ábra). A mezőny szélességében támadó, gyors befejezésre törekvő, jó átlövők mellett a vonalon keveset mozgó, aránylag lassú csapat ellen.

4-2: előretolt védővonal, két biztosítóval (7/b ábra). A fentiekhez hasonló képességű és játékmódorú, de a vonalon többet mozgó csapat ellen.

1-5: hátravont védővonal, egy zavaróval (7/c ábra). Az aránylag leggyakrabban alkalmazott területvédő forma. Széles vonalon támadó, a helyzeteket óvatosan kijátsszó, egy-két jó

átlövővel rendelkező, egyéni cselekkel áttörő, a vonalon sokat mozgó, gyors csapat ellen.

2—4: hátravont védővonal, két zavaróval (7/d ábra). A fentihez hasonló képességű és játékmódorú, de emellett több kiváló átlövővel rendelkező, sok elzárást alkalmazó gyors csapat ellen.

Tekintettel arra, hogy kis-pályán aránylag szűk területen, a kapuhoz veszélyes közelségben, a legóvatosabb védekezés ellenére igen sok lövés megy kapura: elengedhetetlen követelmény, hogy — elsősorban hátravont védővonalnál — valamennyi játékos átlagon felül eredményesen tudjon sáncolni!

A JÁTÉKOSOK EGYÉNI FELADATAI TERÜLETVÉDELEMBEN

A játékosok egyéni feladatainak ismertetése egyben a játékosokkal való egyéni foglalkozás, oktatás anyagát is tartalmazza.

a) A védőterületen alapállásban, minden irányú mozgásra, elmozdulásra készenlétben legyünk.

b) Területünkön belül követjük az ellenfél mozgását nemcsak a védővonalban, hanem a védővonal mögött is.

c) Ha a szomszédos, vagy mögöttes terület védője átvette az embert, haladéktalanul térjünk vissza saját védőterületünkre.

d) Ne akarjunk kockázatosan szerelni, pl. halászni. Ennél sokkal fontosabb megakadályozni, hogy az ellenfél kapura lőjön, vagy a hátunk mögé kerüljön.

e) Ne bízunk túlságosan sáncolási tudásunkban, ne játsszunk második kapust, ehelyett minden szabályos eszközzel a lövést iparkodjunk megakadályozni.

f) Ha a lövést semmiképpen sem tudjuk megakadályozni, akkor iparkodjunk a kapu közelebbi sarkát minél jobban eltakarva sáncolni.

g) Ha elkerülhetetlen a sáncolás, akkor két kézzel, nyitott szemmel, a dobókéz oldalán, a dobás magasságában, minél közelebb a dobókézhez sáncoljunk.

h) Sáncolásnál ne ugráljunk fel feleslegesen, mert ellenfelünk mozdulata csel is lehet. Ügyeljünk a szilárd alapállásra, hogy ha szükséges, irányt tudjunk változtatni.

A CSAPAT FELADATAI TERÜLETVÉDELEMBEN

A játékosok, egyéni feladataik végrehajtásával a csapat összmunkájába illeszkednek bele. A beilleszkedés azonban csak akkor sikerül, ha a csapat minden tagja tisztában van azokkal a közös feladatokkal, amelyek az eredményes összműködést biztosítják.

a) A védővonal nem áll mereven, hanem rugalmasan mozog mindig a súlypont felé, tehát abban az irányban tömörülve, ahol az ellenfél a védővonal előtt számbeli fölényben van.

b) Amennyiben a védővonalból egy játékos bármilyen okból, pl. halászás,

lövés zavarás, befutó követése stb. kiválik, a védővonal azon a helyen azonnal összezárul olyképpen, hogy mindig a kevésbé veszélyeztetett oldalról a rés felé tömörül. A védőtárs visszatéréseivel a védővonal kiegészül és visszaáll.

c) A fő védővonalnak figyelnie kell azt, hogy a vonal mögött az ellenfél nincs-e számbeli fölényben — ezt a vonal előtt mozgó játékosok számából érzékelni lehet —, mert ebben az esetben a fő védővonalból a megfelelő számú kijelölt biztosító a hátsó vonalba áll be, a fő védővonal pedig a zavarókkal egészül ki. Minél előretolttabb a védővonal — annál jobban kell erre ügyelni, mert annál több levegő van a

védővonal mögött, annál több hely van a befutásra.

d) A védővonal minden tagja ügyeljen arra, hogy az ellenfél ne zárja el, mert ha az elzárás sikerül, az ellenfél egy ponton, vagy az egyik oldalon számbeli fölénybe kerül. Az elzárás ellen átcúszással védekezünk.

Befejezésül felhívom a figyelmet arra, hogy jelen ismertetés célja nem a területvédelem népszerűsítése volt, hanem annak vázlatos rendszerezése, amelynek meg kellett előznie a területvédelem elleni támadási formák rendszerbe foglalását. Erre a következő alkalommal kerül sor.

Cséfai Sándor mesteredző.

A szakszervezeti spartakiád vándorzászlaját az ezévi győztes Vasas SE átvesszi Martin Ferencről, az OTSB elnökhelyettesétől

A versenyzők átadják tapasztalataikat JAVULÁSUNK ÚTJÁN

A műgrás Magyarországon hosszú időn keresztül alárendelt szerepet játszott a két másik uszodai sportág mellett, mert sem tömegeiben, sem eredményeiben nem érte el az úszás és a vízilabda színvonalát.

A Párt határozata és az OTSB emlékeztető, januári országos sportértekezlete azonban a műgrást is fejlesztendő sportágnak nyilvánította. Az azóta eltelt idő már lehetőséget nyújt annak megállapítására, hogy az egyesületek mennyiben tettek eleget a határozatoknak.

A műgrás hazai helyzete ma sem túl kedvező: komoly műgrórsport csak Budapesten van, de itt is a tavalyi hat sportkörrel szemben az idén csupán három foglalkoztat műgrókat. Ezek a sportkörök (Bp. Törekvés, Bp. Dózsa és Bp. Kinizsi) azonban nem gondolhatnak tömegek nevelésére, mivel műgró-edzőik csupán mellékfoglalkozású edzők. A műgrás tanítása igen sok időt igényel, mert minden ugróval egyénileg kell foglalkozni és egy időben legfeljebb 3–4 ugró edzhető. Ha figyelembe vesszük, hogy az edzési idő körülbelül 2 óra és hogy a hét minden napján kell edzést tartani, könnyen kiszámíthatjuk, hány ugrót foglalkoztathat egy mellékfoglalkozású

edző. Választani kellett tehát új tömegek megnyerése és nevelése és a már rendelkezésre álló versenyzők további fejlesztése között. Mindhárom sportkör edzője inkább ezt az utóbbit választotta. A felfogás helyességének megvitatása nem tartozik rám. A mutatózó eredmények méltatása, vagy bírálata sem lehet a feladatom. Inkább az eddig elért eredmények módszeréről, eszközeiről szeretnék beszámolni.

Eljárásban megjegyzem, hogy a műgrás úgynevezett „idegsport”, amely a legpontosabb pszichofizikai felkészítést igényli. A versenyzők, az eredményes, vagy eredménytelen szereplés mind-mind eszközök a további helyes felkészülés és a fejlődés módszeres kiépítésében. Szeretném, ha tapasztalataim hozzájárulnának a magyar műgrórsport további fejlődéséhez, s tanulnának belőle azok is, akik vidéken, edzők nélkül, a nemzetközi szempontok és a hazai tapasztalatok ismerete nélkül próbálkoznak ezzel a sportággal.

Az élvonalban lévő magyar ugrók közül klubtársam: Gerlach József mellett én versenyzem legrovidebb idő óta. (Öt éve, tehát 17 éves korom óta, foglalkozom műgrással. Előzőleg két éven át rendszeresen ökölvívó voltam, csapatversenyeken gyakran indultam.) Nem lehet tehát csodálni, hogy a tavalyi Európa-bajnokságon még kevés sikerrel szerepeltem. A sikertelen szereplés tanulságait azonban edzőmmel: Papp Bálinttal igyekeztünk azonnal hasznosítani. Helyesbítettük edzés módszerünket, amelynek alapja természetesen a négyidőszakos egységes edzésterv.

Torinói sikertelen toronyugró szereplésem fő oka sérülésemen kívül bizonytalan kézenállásom volt. Az átmeneti időszakban a tornatermi edzéseken megfelelő erősítő gyakorlatokat végeztem és megtanultam erőből kézenállni. Az erősítő gyakorlatokat hajlékonysági gyakorlatokkal ellensúlyoztuk, a mozdulatok plasztikusabbá tétele érdekében pedig művészi torna edzéseken vettünk részt. Ebben az időszakban hetenként 3 alkalommal voltunk az uszodában, a „vizes” edzéseken azonban kizárólag alapugrásokat ugrottunk.

Az EB-n azt tapasztaltam, hogy a pontozók igen sokra értékelték a fröcskölés nélküli merülést, és a magas felugrást. Az alapozási időszakban tehát erre a két szempontra figyeltünk. A tornateremben ruganyosító és tartásgyakorlatokat végeztünk, az uszodában pedig hetenként négy alkalommal „merültünk”, nem hanyagolva el természetesen az alapugrásokat sem. A merülési gyakorlatok igen változatosak voltak: kezdve a medence falától való elrugaszkodáson, egészen a deszkáról végzett úgynevezett „tanfejesig”, amelyben nem a levegőmunkára, hanem kizárólag a minél magasabb felugráásra és a fröcskölés nélküli merülésre ügyeltünk.

A formába hozó időszak alatt már nem vettünk részt sem tornatermi, sem pedig művészi-torna edzéseken, de az ugróedzések előtti bemelegítés időtartamát és erősségét megnöveltük. Minden alkalommal 25–30 percen keresztül végeztünk szárazföldi bemelegítést és kézenállási gyakorlatokat. Az uszodai edzések számát 6–7-re növeltük. Felváltva ugrottunk egyik nap rugalmas deszkáról, másik nap pedig toronyból, mert azt tapasztaltuk, hogy a toronyugrás és a műgrás pompásan kiegészíti egymást és, mert így lehet legjobban elkerülni a

GERLACH
Auerbach-fejes nyújtott testtel

SIÁK
A toronyugrás egyik legnehezebb gyakorlata, Tökéletes csavarási stílus

műugrók rémét: az elfásultságot, amely főleg aban nyilvánul meg, hogy az ugró nem „érzi“ az ugrást. Ebben az időszakban már több versenyen is részt vettünk, többek közt ekkor tettünk versenykörútat az NDK-ban.

A formában tartó időszak célja az elért formának megfelelő színvonalon tartása. Fokozottabb figyelmet kell szentelni annak, hogy a versenyző az esetleges túledzés következtében ne törjön le. Az uszodai edzések száma, akárcsak az előző időszakban, heti 6–7. Azt tapasztaltuk, hogy műugrásban a csúcsforma évenként többször elérhető, de azt éppen a műugrás „idegsport“ jellege következtében, csak igen rövid ideig (néhány napig) lehet tartani. Meg kellett találni azt a módszert, amelynek segítségével sikerül mindig a kellő időben csúcsformába lendülni. Ennek illusztrálására az év legnagyobb versenyére, a VIT-re való felkészülésünket írom le:

A VIT-re történő közvetlen felkészülést szolgáló háromhetes közös edzés előtt tértünk vissza az NDK-ból, a fásasztó, hosszú versenykörútról. Ez alatt a versenykörút alatt gyarapítottuk ugyan nemzetközi versenytapasztalatainkat, de formánk egy kissé leromlott, mert mozgásunk ellenőrzésére, csiszolására nem volt idő. Ugrásainkba alaphibák csúsztak. Mindez részben a hiányos edzéslehetőséggel, részben pedig azzal magyarázható, hogy edzőink távollétében eltértünk a szokásos edzésmódszertől és nem vettük észre az ugrásainkba becsúszó pontatlanságokat. Végeredményben kisebbfajta hullámvölgybe kerültünk. A kijutás ebből tervszerű munkával rendes körülmények között nagyjából 10 napot vesz igénybe. Ennek a módszernek alkalmazása azonban az adott esetben nem lett volna célszerű, mert akkor legjobb formánkat még a VIT előtt értük volna el. Mivel a csúcsforma elérésére későbbi időpontban volt szükségünk, edzőnk helyesnek látta a hullámvölgy mesterséges meghosszabbítását. Erre jó alkalmat nyújtott a válogatott gárda együtt-tartása, amely alatt erőnlétünk megtartása mellett is elbírtuk az erősebb igénybevételt. Az együtt-tartás első két hetében naponta kétszer 2–2 órás edzést tartottunk. Ez alatt az idő alatt versenyugrásaink gyakorlásán felül alapugrásokat is végeztünk. A tervszerű munkatöbblet, a „túl-

edzés“ következtében a második hét második felében már jelentkezett az „ugráscsömör“. Ez abból áll, hogy a versenyző terhesnek érzi az ugrást és bizonyos fajta egyensúly-zavarai támadnak. Mindennek következtében ugrás közben nem érzi hajszálpontossággal merre van „lenn“ és merre van „fenn“. Ebben az állapotban az ugró izmai sem engedelmeskednek tökéletesen az akaratának. „Nem éreztük“ a deszkát sem, azaz nem tudtuk kellőképpen kihasználni rugalmasságát, mivel fásult izmaink nem igazodtak annak ritmusához. Most azután, a tervnek megfelelően, megváltoztattuk az edzésadagot mind mennyiségi, mind minőségi szempontból. Az edzésadag további fokozása ugyanis már tartós fásultságot és hosszú ideig tartó letörést idézett volna elő. A délelőtti edzésidő körülbelül 40 percre csökkent és kizárólag merülési gyakorlatokból állt. Délutánonként egyik nap deszkáról, másik nap toronyból ugrottunk, de az edzésidő nagy részében nem versenyugrásokat, hanem előgyakorlatokat és egyéb, könnyebb ugrásokat végeztünk. Tapasztalataink szerint ezzel a módszerrel lehet leggyorsabban kikerülni a túledzetség következtében beállott hullámvölgyből.

A közös edzés időszakának végére már jó formába lendültünk, de még mindig nem értük el csúcsformánkat. Varsóban, versenyünk sorrakerüléséig még körülbelül tíz nap állt rendelkezésünkre. Ez alatt az idő alatt naponta kétszer tartottunk 30–40 perces könnyű edzést. Egyik nap toronyból, másik nap rugalmas deszkáról ugrottunk. Délelőtt mindig a kötelező, délután pedig mindig a szabadon választott ugrásainkat gyakoroltuk.

A helyes időzítés következtében a VIT-en olyan eredményt értem el, amit — úgy érzem szerénytelenség nélkül állíthatom — edzőmön kívül senki sem várt tőlem. Ugyanez vonatkozik természetesen a 16 éves Gerlach Józsefra is.

A VIT-en ismét bebizonyosodott, hogy a bírák nem tudják magukat teljesen függetleníteni az előítéletektől és a világhírű ugrók kevésbé jól sikerült ugrásait is aránylag kedvezően bírálják el, a kevésbé ismerteknek pedig nehezen adják meg a megérdemelt pontszámot. Így például a toronyugrásban a világ legjobbjának számító mexikói Capilla és az utána következők között a valóságban nem volt akkora különbség, amekkora a ponteredmények alapján mutatkozik.

A világversenynek számító VIT-en azt láttuk, hogy a világ élvonalába tartozó szovjet és mexikói ugrók sem ugranak nehezebb gyakorlatokat, mint mi. Most már csak arra kell törekednünk, hogy ugrásaink még tetszetősebbek és pontosabbak legyenek. Fontos továbbá, hogy minél több nemzetközi versenyen vegyünk részt, egyrészt, hogy nemzetközi versenytapasztalatainkat növeljük, másrészt pedig, hogy az ott elért jó eredményeinkkel a magyar sport hírnevét öregbítsük.

★

Szeretném, ha tapasztalataim megkönnyítenék más ugrók felkészülését, mert soha sem felejttem el, amire edzőm is mindig figyelmeztet: a szocialista sportembernek nem szabad véka alá rejtenie tudását, hanem tapasztalatai átadásával szolgálnia kell sportágában az általános haladást.

Siák Ferenc

A 2 angol mérföldes magyar csúcs fejlődése

10:50.4	Malcsiner Gyula	1894
10:44.6	Gallotsik Sándor	1899
10:38.6	Nagy József	1903
10:35.6	Lovas Antal	1907
10:34.6	Lovas Antal	1907
10:28.8	Lovas Antal	1908
10:18.8	Nagy József	1909
10:15.4	Várady Mihály dr.	1911
10:11.4	Forgács Ferenc	1911
10:08.8	Forgács Ferenc	1912
9:59.0	Vörös Vince	1914
9:51.0	Vörös Vince	1915
9:33.6	Némethy Jenő	1921
8:56.0	Szabó Miklós	1937
8:33.4	Iharos Sándor	1955

A 2 angol mérföldes világcúcs fejlődése

9:09.6	Shrubb (Anglia)	1904
9:01.4	Wide (Svédorsz.)	1926
8:59.6	Nurmi (Finnorsz.)	1931
8:58.4	Lash (Egyes. Áll.)	1936
8:57.4	Höckert (Finnorsz.)	1936
8:56.0	Szabó (Magyarorsz.)	1937
8:53.2	Mäki (Finnorsz.)	1939
8:47.8	Hägg (Svédorsz.)	1942
8:46.4	Hägg (Svédorsz.)	1944
8:42.8	Hägg (Svédorsz.)	1944
8:40.4	Reiff (Belgium)	1952
8:33.4	Iharos (Magyarorsz.)	1955

Jestnevelés a népi demokráciákban

A FALUSI SPORT BULGÁRIÁBAN

A felszabadulás előtt Bulgáriában a lakosságnak csak elenyésző kis töredéke sportolt. A sport semmiféle állami támogatásban sem részesült. Felszerelési és pályagondok fojtogatták az egyesületeket, amelyek irányítói csak az üzleti lehetőségeket vizsgálták a sportban is.

Ez volt az oka annak, hogy a felszabadulás előtt egész sereg sportág ismeretlen volt Bulgáriában. Nem kosárlabdáztak, nem röplabdáztak, nem eveztek, sőt vegetáltak a még olyan sportágak is, mint például az atlétika. Jellemző, hogy például az első ökölvívó csapatbajnokságot is csak az 1944. szeptember 9-i felszabadulás után rendezték meg, mert azelőtt az ökölvívással foglalkozó egyesületek közül egyetlen egy sem akadt, amely valamennyi súlycsoportban ki tudott volna állítani versenyzőt.

A mult: falun nem is tudták mi a sport

A bolgár sport a nemzetközi érintkezésben jóformán semmit sem számított. Mindössze a labdarúgásban jelentkeztek bolgár csapatok a nemzetközi vonalon. Etekintetben is az volt a helyzet, hogy nagyrészt csak középeurópai labdarúgó csapatok utaztak Bulgáriába, „vajaskenyér” portyára. A professionalizmus Bulgáriában is kitermelte az égis magasztalt sztárokat, akik labdarúgó pályafutásuk után eltűntek a nyomorban és a feledésben.

De még ezek a nyomorúságos sportviszonyok is csak a nagyobb városokat jellemezték. A kisebb városokban, községekben, falvakban a sportot egyáltalán nem ismerték. Ha valahol egy-egy lelkes fiatal tanító igyekezett sportéletet teremteni, hamar kifáradt a közönnel vívott harcában. Nem volt sporttelep, nem volt felszerelés, nem ismerték a szabályokat. A bolgár falu évszázados elmaradottságában élte egyhangú életét.

1944. szeptember 9. a bolgárok felszabadulásának ünnepe, a bolgár sportéletnek is szinte születésnapja.

A legjelentősebb sportbeli változás a falu sportéletében következett be. A népi hatalom nagy gondot fordított arra, hogy a sport az egész nép közkincese legyen és nem feledkezett meg a falusi fiatalságról sem.

A legkisebb faluban is megalakultak a sportkörök, amelyek úttörőkre emlékeztető szívóssággal vették fel a harcot a közöny, az elmaradottság és az ellenséges propaganda ellenében. Először csak a fiúk sportoltak, a leánysport a falusiak szemében ekkor még erkölcsstelségné számított. Az idő azonban múlt, a felszabadult falusi fiatalság a legtöbb helyen a maga erejéből épített sportpályát, amelyen először egy, majd később két, három és egyre több fiatal leány jelentkezett a sportkörben felvétellel.

Ugrásszerű fejlődés következett be a falu sportéletében három évvel ezelőtt. A Bolgár Kommunista Párt és a népi kormányzatnak a falusi sport fejlesztésére irányuló gondoskodása következtében megalakult az Urozsaj (Aratás) sportszervezet, amely egységbe tömörítette az addig egyedülálló és éppen ezért erőtlen kis falusi sportköröket.

Az Urozsaj három év alatt Bulgária legnagyobb, leghatalmasabb sport-tömegszervezetévé vált. Az egész ország területén több mint 4.300 Urozsaj sportkör működik, több mint 330.000 sportolóval. És a számuk napról-napra növekedik.

Az Urozsaj által rendezett sportversenyek az egész falu érdeklődését kiváltják. Idáig több, mint 100 000 fiatal falusi fiú és leány szerezte meg a GTO jelvényt, több mint 60 000 falusi sportolót pedig már osztályba soraoltak. Az Urozsaj sportszervezet tagjai közül idáig heten szereztek meg a sportmester címet, 16 falusi sportoló pedig már teljesítette a sportmesteri cím elnyeréséhez szükséges szinteket. Valamennyi falusi sportoló büszkesége és mintaképe Nikola Marinov, Juszein Mehmedov, Tenju Csoooglu, Dimitr Csifudov, Dimitr Jancsev, Petko Szirakov, Cvetana

Aszenova és a többi Urozsaj-versenyző, akik a köztársasági bajnokságok során, sőt nemzetközi viadalokon is első helyre kerültek.

Az Urozsaj sportszervezet hatalmas tömegalapját mutatja, hogy 1954. év folyamán a szervezet által rendezett atlétikai bajnokságon 1477, labdarúgó bajnokságon 2654, röplabdabajnokságon 1842, sakkbajnokságon 1477, lovasbajnokságon 302, birkózóbajnokságon 250, kosárlabdabajnokságon 246, kerékpárosbajnokságon pedig 211 csapat vett részt.

Állandóan növekedik a falvakban épülő sporttelepek száma. Ezek az új sportpályák újabb sokezer falusi sportolónak nyújtanak lehetőséget arra, hogy kedvenc sportjával foglalkozhassék.

A tömegek biztosítják a jövőt

Az Urozsaj sportszervezet ez év júniusában újabb sikert aratott. 1955. június 25-én Szófiában került megrendezésre az első falusi terna-szpartakiád, amelyen a különböző kerületek legjobb tornászcsapatái vettek részt. A torna, amely nem is olyan régen még ismeretlen sportág volt a bolgár falvakban, ma már komoly tömegeket megmozgató sporttá vált, amelyet sokezer falusi sportoló úz.

Az Urozsaj sportszervezet eddigi eredményei is minden elismerést megérdemelnek. A bolgár falusi fiatalok azonban még nagyobb feladatokat tűztek ki maguk elé. Azt akarják, hogy minden egészséges, falusi fiatal férfi és leány tagja legyen az Urozsajnak és sportoljon. Ha ez a tervük csak részben is sikerül, ezáltal a bolgár sport olyan hatalmas tömegbázishoz jut, amely szükség-szerűen magával hozza a minőségi sport általános emelkedését is. Egyben pedig biztosítják ezáltal a dolgozók egészségét, munkakereje növekedését, életörömeinek fokozását.

A bolgár sporttal már a közeljövőben komolyan kell számolni!

Kardos Ede

Iskolai testnevelés

Lelkesedés + szorgalom = siker!

Bár nem vagyok testnevelés szakos, gyermekkorom óta rajongok a sportért, egy időben magam is sportoltam és iskolámban a szigetmonostori áll. ált. iskolában a sportélet egyik vezetője vagyok.

Igyekszem a sport iránti szeretetemet a gyermekekbe beoltani és amennyire tőlem telik, jó, hazaszerető, edzett sportolókat nevelni belőlük.

Eddigi szakköri munkámról, eredményeinkről szeretnék beszámolni az alábbiakban.

A felsőbb oktatási szervek engedélyével szeptemberben sportszakkört alakítottunk. Még szeptemberben elkészítettük munkatervünket és versenynaptárt is szerkesztettünk. Közel egy hónapja működünk már, amikor egy előkészítő jellegű házi atlétikai verseny után, elindultunk első „külföldi” útunkra: Leányfalura, ahol az ottani iskola úttörő atlétáival mértük össze erőnket. Tiszta képet akartam kapni sportolóink tudásáról, más iskolák sportolóival való összehasonlítás során. Egy kicsit tapasztalatszerzés jellege is volt első versenyünknek.

Amint előre láttam, valóban nem sok „keresni valónk” volt ezen a versenyen.

Bár sportolóinkat a vereség kissé lehangolta, nem keseredtek el. Jó, kézzelfogható példa volt ez arra, hogy jó eredményt, sikert csak hosszabb ideig tartó szorgalmas munka, gyakorlás útján érhetünk el, s magunk bőrén tapasztaltuk, hogy mennyire hátra vagyunk még és mi az útjarmódja annak, hogy egyenlő esélyekkel vehessük fel a versenyt a többi iskolák sportolóival.

A visszavágó verseny híre az egész falut megmozgatta. Aki csak tehette, kijött az úttörőink által szépen rendbehozott sportpályára, hogy tanúja lehessen a versenynek. Ünnepléses megnyitás után kezdődtek a különböző versenyszámok. Már az elsőnek lebonyolított ugrószámokon látszott, hogy sokat fejlődünk. Egy fiú és egy leány távolugrószámot megnyertünk és a rövidtávú futószámokban és labdarúgásban is a

mieink diadalmaskodtak. Négy győzelmet szereztünk most már. Nagy volt az öröm a pajtások között. Szorgalmas sportmunkájuk első eredményét látták a négy győzelemben és a labdarúgócsapat sikerében. Nemcsak az iskola életében, hanem községi viszonylatban is nagy lendítőerőt jelentett már ez a kis siker is. A DISZ ifjak is mindenáron meg akarták mutatni, hogy a „prücsköknél” ők sem alábbvalók és a tespedő községi sportélet is lendületbe jött.

Megrendeztük iskolánk atlétikai bajnokságát, majd a budapesti Öttusa Világbajnokság után, mely igen-igen felkeltette a pajtások érdeklődését, iskolai öttusa bajnokságot rendeztünk. Az öt szám kerékpározás, magasugrás, terepfutás, célbadobás és távolugrás volt. A pontozást az öttusa bajnokságon használt pontozórendszer alapján végeztük. Egész sor jó eredmény született a legtöbb számban.

A rossz idő beálltával a tanyerembe kényszerültünk. Tornatermünk sajnos nincs, de az egyik nagyobb méretű tanteremben a padok átrendezése után, csináltunk annyit, hogy ott még a magasugrást is, főleg a technikát gyakorolhatták a pajtások. (A leugróhelyre szőnyeget, matracokat tettünk, hogy ne üssék meg magukat.)

A gyakorlati foglalkozásokat elméleti, szabálymagyarázó előadásokkal tarkítottam. A tornát sem hanyagoltuk el és az Ifjú Békeharcos Úttörők Tornaversenyének anyagát gyakoroltuk, majd főleg a lányok, a falusi spartakiádok szabadgyakorlatának anyagát vették át. A sakk sem szorult háttérbe. Megrendeztük az iskolai bajnokságunkat, majd részt vettünk a körzeti iskolai sakkversenyen, ahol csupán 1 ponttal szorultunk a 2. helyre. A tél az idén igen szűkmarkúan bánt a hóval. Csupán két ízben volt több napon át is használható állapotban levő hótakaró. Nyomban ki is használtuk és szánkóversenyeket és sifutóversenyeket rendeztünk. A falu befagyott libaúsztatóján a korcsolyával rendelkezők részére korcsolya versenyeket is tartottunk, sőt egy-két alkalommal

kezdetleges jégkorong mérkőzéseket is rendeztünk.

Tavaszi előkészületeink munkatervünknek megfelelően zajlottak le. A pajtások lelkesen gyakoroltak, mert a tavasz beálltával komoly feladatok előtt álltak. Járás kerékpárverseny, Felszabadulási Úttörő Labdarúgó Kupa Szigetmonostoron, Járás mezei futóverseny, járási úttörő labdarúgó-bajnokság, kerékpár versenyek, atlétikai versenyek stb. stb. szerepeltek. Sportkörünk tagjai számára bérletet vásároltam a Népstadionba, hogy a nagyok fortélylaiból is tanulhassanak a pajtások.

Az első jelentős feladat előtt 1955-ben kerékpárosaink állottak, akik a járási TSB felszabadulási kerékpárversenyén indultak. Három sportolóink vett részt az úttörők versenyében és Ágoston Zoltán és Mészáros Gyula pajtások személyében sikerült az első és a harmadik helyet megszereznünk.

Április 4-én községünkben úttörőcsapatunk labdarúgó villám tornát rendezett a pócsmegyeri és a pomázi úttörők labdarúgó-csapatának részvételével. Az egész község nagy érdeklődéssel várta a mérkőzés-sorozatot. Mintegy 3-400 szurkoló ült és állt körül a pályát. Végeredményben 4 ponttal, 6:0-as gólaránnyal mi győztünk. Megtartottuk iskolánk ezévi mezei futóversenyét is majd a JTSB járási mezei futóversenyén vettünk részt sikerrel. Mócsai Kálmán, Füleki István, Varga Miklós és Mészáros László személyében a csapatversenyt is megnyertük, s az egyénit is. A lányok versenyében Klement Aranka iskolánk mezei futóbajnoka lett az első.

Mutatkoznak tehát már szorgalmas, kitartó munkánknak első eredményei. Nem ülünk azonban ölbetett kézzel. Továbbra is szorgalmasan készülünk. Szeretnénk jól szerepelni, bizonyítani, hogy sikereink nem véletlenek születtei. Szeretnénk dicsőséget szerezni kis falunknak, iskolánknak, úttörőcsapatunknak.

Horányi Sándor
tanár,
(Szigetmonostor).

Beszámoló a Tantervi Bizottság munkájáról

III. Közlemény

Bizottságunk eddigi munkájának két szakaszát különböztethetjük meg. Első szakasznak a folyó évi január hó 20-án tartott első értekezlettől július hó 22-i értekezletig eltelt időt tekinthetjük. A munkának ebben a szakaszában olyan módszert alkalmaztunk, amelyet 1951-ben kiadott érvényes tanterveink nagy általánosságban helyesnek vélt elvi szempontjai sugalltak számunkra. — Ebben az időszakban három feladatot tűztünk magunk elé: 1. megállapítani és rendszerbe foglalni tanterveink kritikai szempontjait; 2. gondoskodni a kritikai szempontok szétküléséről; 3. rendezni és feldolgozni a beérkező véleményeket és összegezni a kritikai elemzés számára.

Munkánk első szakaszának ezt a három feladatot teljesítettük. Érvényes tanterveink kritikai szempontjainak megállapításakor és rendszeresítésük elsősorban az a cél vezetett, hogy megkönnyítsük azoknak a munkáját, akiket véleményük nyilvánítására, vagy vélemények és tapasztalatok összegyűjtésére és összegezésére felkértünk. Másrészt arra törekedtünk, hogy az érdekelteket a lehető legokoldalúbb véleménynyilvánításra készítsük.

Az ilyen módon összeállított kritikai szempontok szétküléséről részben az OM különböző főosztályai, részben pedig az OTSB révén gondoskodtunk. Így elértük, hogy iskolai beosztásban működő gyakorló nevelők tapasztalatairól egyetlen tanácskezes és tanárképző intézményeinken keresztül a Testnevelés Tudományos Tanácsig és az Egészségügyi Minisztériumig minden illetékes szerv véleménye rendelkezésünkre álljon.

A beérkezett véleményeket — iskola fokok és iskola típusok szerinti rendezés után — egyfelől statisztikai, másfelől cédlázó módszerrel dolgoztuk fel az összegezés és kritikai elemzés számára. Főként a vélemények statisztikai feldolgozásának eredményére támaszkodva elvégeztük a vélemények első, durva összegezését is, hogy a kritikai elemzés részfeladatait kijelölhessük és bizottságunk tagjai között feloszthassuk. Az erről szóló beszámolót — amelyet a Sport és Testnevelés 1955. augusztusi számában röviden ismertettünk — július 22-i értekezletünkön tárgyaltuk. A Magyar Testnevelési Főiskola és a volt Budapesti Pedagógiai Főiskola véleményére való tekintettel ezen az értekezleten hoztuk azt a határozatot, hogy módszerünkön változtatunk. Helyesebben azt a határozatot hoztuk, hogy nem haladunk tovább a megkezdett úton, hanem más módszer alkalmazásával kíséreljük meg megállapítani a testnevelési tantervkészítés elvi szempontjait.

Ezzel kezdődött Bizottságunk eddigi munkájának második szakasza.

Módszer tekintetében legfőbb jellegzetessége az, hogy egyetlen tárgyra — vagyis 1951-ben kiadott érvényes tanterveinkre — vonatkozó véleménykutatást a lehető legszélesebbkörű elméleti kutatómunkával egészítettük ki. Ezzel tulajdonképpen — alapos előtanulmányokból kiindulva — előlről kezdtük a tantervkészítés munkáját, amelyben érvényes tanterveinkre vonatkozó véleménykutatás és eredményeinek felhasználása csak egy részletmunkát jelent.

Tisztában voltunk azzal, hogy elhatározásunk nagy idővesztéssel és nagy munkatöbblettel jár. De tisztában voltunk azzal is, hogy a Testnevelési Főiskola és a volt budapesti Pedagógiai Főiskola véleményeinek ismeretében csak ezzel a módszerrel juthatunk megnyugtató eredményre és küszöbölhetjük ki azokat a hibaforrásokat, amelyek egyetlen felfogás és elképzelés körül forgó vitának velejárói lehetnek.

Munkánk e második szakasza még folyamatban van. Lezárul majd akkor, ha bizottságunk a különböző elvi kérdésekben kialakítja a maga álláspontját és azokat egyenként megfelelő indokolással vitaanyaggá dolgozza ki, hogy a lehető legszélesebbkörű vita tárgyává tehesse. Bizottságunk véleménye szerint az új tanterv társadalmi, politikai és pedagógiai okainak feltárása mellett a következő kérdésekben kell állást foglalnunk: 1. Az iskolai testi nevelés és testnevelés végső célja és feladatai. 2. A testnevelés tantárgy céljának felbontása, illetve feladatainak meghatározása. 3. A cél és a feladatok meghatározása iskolafokok és szükség szerint iskolatípusok szerint. 4. A tantervi anyag kiválasztásának és a követelmények meghatározásának szempontjai. 5. Az anyag felbontásának szempontjai, módja és mértéke. 6. Az anyag elrendezésének — a felsorolás módjának — szempontjai.

Nem volt vitás előttünk, hogy ezekben a kérdésekben szilárd alapokon nyugvó álláspont kialakításához nem elégséges, ha csak a magyar tanterv-elmélettel foglalkozó irodalmat vesszük tekintetbe. Ez az irodalom az ismert külföldi irodalommal és hozzáférhető dokumentációs anyaggal együtt csak nagyon kevés használható útbaigazítást adhat számunkra. Ezért a közoktatásügyünk helyzetéről szóló párthatározatok és a Pedagógiai Tudományos Intézet tantervkészítő munkájának egyes állomásait jelző vitaanyagok alapos áttanulmányozásán kívül feladatul tűztük ki az összes fellelhető magyar és 1945. után megjelent és hozzáférhető szovjet, valamint a népi demokráciák tanterveinek kritikai elemzését.

Látható, hogy a külföldi tantervek esetében sem elégedtünk meg azzal, amit szempontok és szempontokat

megvalósító elképzelések tekintetében a legújabban kiadott külföldi tantervek jelenthetnek számunkra. Korábban kiadott tantervek kritikai elemzése révén meg akartuk ismerni és méríteni akartunk azokból a körülményekből és indítékokból is, amelyek a legújabb külföldi tantervek elkészítéséhez és kiadásához vezettek.

A magyar tantervek, tantervi utasítások és vezérkönyvek felkutatása céljából átvizsgáltuk a Szabó Ervin központi, a Pedagógiai és az MTH központi könyvtár, az Oktatásiügyi Minisztérium, a Testnevelési Főiskola és MTH Módszertani Intézet könyvtára, valamint a Petőfi, az Izraelita és a Piarista gimnáziumok tanári könyvtára anyagát.

Forrásgyűjtő munkánkat bibliográfiai szempontból nem tekinthetjük teljes értékűnek, mert pl. az Országos Széchényi Könyvtár átvizsgálását időhiány miatt mellőznünk kellett és levéltári kutatást egyáltalán nem végezhetünk. Feladatunk szempontjából azonban elégségesnek kell tartanunk azt a 12 fiú- és leányközépfiskolai tantervet és hat tantervi utasítást, a hét elemi népiskolai, illetve ált. iskolai tantervet és útmutatást, a hat polgári iskolai tantervet és utasítást, továbbá a 15 szakközépfiskolai, szakiskolai, tanító- és óvónőképző intézeti tantervet és utasítást, amelyeket az említett könyvtárakban felleltünk. Ezeknek a forrásoknak bibliográfiai adatait a folyóirat legközelebbi számában közöljük, hogy minden érdeklődőt megkíméljünk a kereső munka felesleges megismétlésétől.

A külföldi tantervek felkutatása céljából az Oktatásiügyi Minisztérium és a Magyar Testnevelési Főiskola könyvtára, valamint az OTSB dokumentációs anyagát vizsgáltuk át.

A korábban és legújabban kiadott tantervekben kimutatható eltérések alapján levonható következtéseinket különösen megehezítette az a körülmény, hogy a rendelkezésünkre álló tanterv-részletek többnyire nem azonos osztályokra vonatkoznak. Néhány esetben segítségünkre volt egy-egy, a dokumentációs anyagban fellelt tanulmány. Más esetekben azonban körülményes elméleti összekodás módszerének alkalmazására voltunk utalva.

A mai napig mind a régi és érvényes magyar, mind a rendelkezésünkre álló külföldi tantervek kritikai elemzését elvégeztük. További munkánk első feladata lesz a használható tanulságok szűkebbkörű megvitatása, majd pedig e tanulságok alapján új tanterveink elvi szempontjainak meghatározása. Utóbbi kérdésekben már széleskörű vita segítségével kívánjuk a végső álláspontot kialakítani.

Testnevelési Tantervi Bizottság.

a Szovjetunió tapasztalataiból

A SPORT SEGÍTSÉGÉVEL

(Megjelent a Szovjetszkij Sport 1955 április 28-i számában)

A fiatal szakemberek ezrei végzik el minden évben a főiskolákat. Az önálló munkásélet kezdetének napjai felejthetetlenek. Nem könnyű a gyakorlati életben felhasználni azt, amit az intézetben tanultunk. De ahogy gyűlnek a tapasztalatok és ahogy megszerzzük a kellő önbizalmat, úgy jelentkeznek az első sikerek is. Ilyenkor az ember „erkölcsi kielégültséget” érez a munkában.

Elég hosszú idő telt el a főiskola elvégzése után, míg végre én is érezhettem ezt. Történelem szakos tanár vagyok. 1951. szeptember 1-én a 8. osztály osztályfőnöke lettem. Ez úgynevezett „nehéz” osztály volt. Az osztályban a vezetőszerepet egy jó alakú csinos fiú játszotta, akit a társai „Csíz” névvel becéztek. A tanárok panaszkodtak az osztály rossz előmenetelére és fegyelmetlenségére.

Mivel hassak a tanulókra? Hogyan változtassam meg őket? Egyénileg foglalkoztam velük. A szülőket behívtam megbeszélésekre. Meglátogattam a gyermekeket otthonukban. Mindezekkel nem sokra mentem. Az osztálynaplóban továbbra is sok volt a „2”. A gyermekek az órák alatt továbbra is fegyelmetlenül viselkedtek, nem figyelték az előadást. Fájdalmasan éreztem, hogy nem tudok tekintélyt szerezni magamnak az osztály előtt.

Amikor ezeken törtem a fejemet, eszembe jutottak iskolaéveim. Egyszer új tanárt kaptunk. Az új fizika tanár belépett a terembe. Mi felálltunk. Ő bemutatkozott, majd felszólított bennünket, hogy ülünk le. Az osztály azonban állva maradt. No, gondoltuk, megbosszantjuk az új tanárt! Ám az nem bosszankodott. Sőt — csodálatosan — úgy tett, mintha nem venne észre semmit sem. Magyarán kezdte az anyagot. Mi egyre kényelmetlenebbül kezdtük érezni magunkat. Végre egymás után szépen leültünk... A tanár a próbát kiállta, tekintélyt szerzett.

A tanár nem maradt meg az elérteknél. Láthatólag tetszett ne-

ki, hogy az osztálynak van közös akarata, de ezt ő jó irányba akarta terelni. A zavart keltőket egyszer meghívta a stadionba jégkorongozni. A fiúk szívesen mentek és jól töltötték az idejüket. Természetesen a fizika tanár jobban játszott, mint ők (az egyik sportkör állandó játékosa volt) és ezzel is tekintélyt szerzett magának.

Elhatároztam, hogy én is a sporton keresztül fogok hatni az osztályra: egyszer beszélgetés közben javasoltam, hogy szervezzék meg a röplabdázást, a sízést és a kerékpározást az iskolában.

— De ki fog tanítani? Ki lesz az edzőnk? — kérdezte az egyik fiú.

Az a válaszom, hogy mind a három sportág edzését elvállalom, láthatólag általános kételkedést váltott ki. Kételkedésük csakhamar eloszlott, amikor látták, hogy milyen jól ismerem ezeknek a sportágaknak szabályait, minden fortélyát. Természetesen mindezt nagy örömmel csináltam. Megvoltak a szükséges szervezési ismereteim is, mert a pedagógiai főiskolán második szaknak — a testnevelést tanul-

tam. Ahogy iskolás koromban a fizika tanárom a sporttal, a jégkorongozással törte meg a jeget, úgy én is tökéletesen a gyerekek fölé kerekedtem, amikor szünidőben többszörös kerékpár kirándulásra mentem velük.

A fiatal sportolóknak több nehézséget kellett legyőzniük, amelyek meggyőzték őket arról, hogy fegyelmetlenség megzavarhatja az egész portyát. A lányok és fiúk igyekeztek egymásra hatni, hogy betartsák a rendet.

További munkámban többször meggyőződtem arról, hogy a testneveléssel és sporttal komoly hatást lehet elérni az iskolai nevelő munkában. A tanuló ifjúság kedvelt sportjának és játékainak segítségével sokkal könnyebben lehet komoly tanulásra bírni a növendékeket.

A két szak elsajátításának haszna nyilvánvaló. Az olyan osztályfőnök, aki egyben testne-

velő tanár is és képes megszervezni a gyermekek testnevelését is — sokkal teljesebben és sokoldalúbban nevelheti az ifjú növendéket.

Ezenkívül a két-szakos tanár jobb elfoglaltságot találhat az iskolákban, különösen azokban, amelyekben kevés a növendék. A történelem tanár például nem mindenütt talál teljes elfoglaltságot. Ilyen esetekben kellemes a történelem óra után testnevelési órát adni. Velem is ez volt az eset és meg kell mondanom, hogy gyümölcsözőbben tudtam dolgozni. A történelem óra után örömmel mentem ki a szabadba a növendékekkel futkározni, ugrani, szabad friss levegőt szívni. És fordítva: a sportolás után újból jobban ment a történelem óra. A két-szakos tanár a szünidőben is jó alkalmaztatást talál, felhasználják munkáját, tudását a táborokban, az úttörők, az iskolások testnevelésére. Minden fiatal szakembernek, aki az általános és a középiskolába megy tanítani, szüksége van testnevelési szakosítására.

Sokoldalú testi felkészültségem segítségével kiváló eredményeket értem el növendékeimmel. A gyermekek szinte észrevétlenül megváltoztak, sokan közülük nagyszerű szervezők lettek, segítettek az úttörőtáborokban a vezetőknak, a pedagógusoknak, az iskolában példás rendet tartottak, egymás közötti viszonyuk is megjavult, nemcsak a „2”-eket javították ki, hanem sok közöttük arany és ezüstérmes tanuló lett.

Növendékeim közül most már többen a főiskolákon tanulnak — mérnökök, tanárok, orvosok lesznek. Annak, aki a tanári pályát választja, bizonyára lesznek nehézségei az első időben. Biztos vagyok abban, hogy hasznára lesz az a készség, amit a testnevelés és sport vonatkozásban nálam elsajátított. Ugyanolyan sikeresen alkalmazhatja majd pedagógiai ténykedésében a testnevelést és sportot, mint azt én tettem.

E. Kucserov

a moszkvai 716. sz. iskola történelem tanára.

Adatok és eredmények

A magyar sport nemzetközi eredményei

1955. július – augusztus

(Folytatás.)

ATLÉTIKA

Helsinki, augusztus 1. 110 gát 1. Csenger 15,5. Rúd 1. Kovács F. 400. 1500 m 1. Taipale (finn) 3:53,4, 2. Dehény 3:57.

Varsó, aug. 2–15. VIT-versenyek. 100 m 1. Bartynyevev (szovjet) 10,4, 2. Tokarjev (szovjet) 10,4, 3. Goldoványi 10,5. 200 m 1. Janecsek (csehszlovák) 21,2, 2. Szmid (lengyel), 3. Bartynyevev (szovjet) 21,3. Sebestyén nem jutott döntőbe. 400 m 1. Ignatyev (szovjet) 47,2, 2. Makomaski (lengyel) 47,9, 3. Adamik 48. 800 m 1. Szentgáli 1:51,9, 2. Kreft (lengyel) 1:52,4, 3. Liska (csehszlovák) 1:52,6. 1500 m 1. Tábori 3:41,6, 2. Rózsavölgyi 3:42, 3. S. Herrmann (NDK) 3:42,6. 5000 m 1. Chromik (lengyel) 13:55,2, 2. Iharos 13:56,6, 3. Kovács J. 13:57,6, 4. Szabó 14:00,6. 10 000 m 1. Zatopek (csehszlovák) 29:34,4, 2. Baszalajev (szovjet) 29:50,6, 3. Ozog (lengyel) 29:51,8. Marathoni futás 1. Filin (szovjet) 2:28:41,8, 2. Grisajev (szovjet) 2:28:42, 3. Pechanek (csehszlovák) 2:34:19,2, 11. Kiss 2:43:45,2. 4x100 m 1. Magyarország (Zarándi, Varesdi, Csányi, Goldoványi) 40,7, 2. Szovjetunió 40,8, 3. Lengyelország 40,9. 4x400 m 1. Szovjetunió 3:11,6, 2. Lengyelország 3:11,8, 3. NDK 3:20,2. 110 gát 1. Stolyarov (szovjet) 14,6, 2. Bogatov (szovjet) 14,6, 3. Bulancsik (szovjet) 14,7, 5. Retezár 14,9. 400 gát 1. Savel (román) 52,1, 2. Julin (szovjet) 52,2, 3. Litujev (szovjet) 52,8. 3000 m akadály 1. Vlaszenko (szovjet) 8:49,4, 2. Brlica (csehszlovák) 8:54, 3. Szaltikov (szovjet) 9:01,2. 20 km gyaloglás 1. Dolezsal (csehszlovák) 1:32:54,2, 2. Lavrov (szovjet) 1:35:31,6, 3. Paraschivescu (román) 1:40:10, 5. Rác 1:40:28,8. 50 km gyaloglás 1. Lavrov (szovjet) 4:16:51,2, 2. Dolezsal (csehszlovák) 4:29:09, 3. Maszlenkov (szovjet) 4 óra 32:53,4, 5. László 4:42:36,2. Magasugrás 1. Kovar (csehszlovák) 199, 2. Sztikn

(szovjet) 199, 3. Sötér (román) 196, 7. Hagya 190. Távol 1. Földessy 742, 2. Kropidowski (lengyel) 729, 3. Popov (szovjet) 723. Rúd 1. Csernobaj (szovjet) 435, 2. Wazny (lengyel) 430, 3. Bulatov (szovjet) 430, 9. Homonnay 400. Hármass 1. Scserbakov (szovjet) 16,34, 2. Csen (szovjet) 15,80, 3. Rehak (csehszlovák) 15,46. Súlylökés 1. Grigalka (szovjet) 17,05, 2. Skobla (csehszlovák) 16,94, 3. Pirts (szovjet) 16,58, 4. Mihályfi 16,34. Diszkosz 1. Matvejev (szovjet) 54,41, 2. Merta (csehszlovák) 53,01, 3. Szécsényi 51,56. Gerely 1. Sidló (lengyel) 77,93, 2. Gorskov (szovjet) 75,02, 3. Kuznyecov I. (szovjet) 72,08. Kalapács 1. Krivonoszov (szovjet) 64,33, 2. Csermák 61,48, 3. Regykin (szovjet) 60,20. Tízpróba 1. Kuznyecov II. (szovjet) 7262, 2. Meier (NDK) 6834, 3. Sztolyarov (szovjet) 6700. — Női számok. 100 m 1. Strickland (ausztrál) 11,3, 2. Neszmélyi 11,5, 3. Szafronova (szovjet) 11,6. 200 m 1. Szafronova (szovjet) 24,2, 2. Itkina (szovjet) 24,5, 3. Strickland (ausztrál) 24,6. 400 m 1. Donath-Jurewitz (NDK) 54,4, 2. Otkalenko (szovjet) 55,5, 3. Siroe (román) 56. 800 m 1. Otkalenko (szovjet) 2:09,4, 2. Liszenko (szovjet) 2:10, 3. Donath (NDK) 2:10,2. 80 gát 1. Strickland (ausztrál) 11,1, 2. Grinvald-Jermolenko (szovjet) 11,2, 3. Köhler (NDK) 11,2. 4x100 m váltó 1. NDK (Mayer, Köhler, Klausner, Karger) 47, 2. Magyarország (Gremingerné, Dénes, Orbán, Neszmélyi) 47,3, 3. Lengyelország 47,4. Magas 1. Balázs (román) 166, 2. Modrachova (csehszlovák) 164, 3. Piszarjeva (szovjet) 164, 6.—7. Németh és Kertes 156. Távol 1. Vinogradova (szovjet) 627, 2. Kusion (lengyel) 592, 3. Litujeva (szovjet) 590, 6. Gyarmati 579. Súly 1. Zibina (szovjet) 15,43, 2. Dojnyikova (szovjet) 14,91, 3. Lüttge (NDK) 14,12, 9. Wicián 12,27. Diszkosz 1. Ponomarjova (szovjet) 49,28, 2. Beglyakova (szovjet)

47,12, 3. Mertova (csehszlovák) 46,74, 5. Serédi 42,80. Gerely 1. Csudina (szovjet) 51,60, 2. Ciach (lengyel) 48,99, 3. Majka (lengyel) 47,85, 10. Vígh 42,49. Ötpróba 1. Grinvald-Jermolenko (szovjet) 4575, 2. Dolzszenkova (szovjet) 4486, 3. Martinenko (szovjet) 4470.

London, aug. 12–13. Magyarország—Anglia (férfi) 116 $\frac{1}{2}$ —93 $\frac{1}{2}$. 100 yard 1. Goldoványi 9,8, 2. Sandstrom (a) 10, 3. Shenton (a) 10,1. 220 yard 1. Goldoványi 21,5, 2. Adamik 21,7, 3. Ruddy (a) 21,7. 440 yard 1. Wheeler (a) 48,3, 2. Adamik 48,5, 3. Fryer (a) 48,8. 880 yard 1. Hewson (a) 1:48,6, 2. Szentgáli 1:48,9, 3. Rózsavölgyi 1:51. 1 mrf 1. Tábori 4:05, 2. Iharos 4:05, 3. Chataway (a) 4:06,4. 3 mrf 1. Tábori 13:44,6, 2. Chataway (a) 13:44,6, 3. Béres 13:48,2. 6 mrf 1. G. Pirie (a) 28:36, 2. Norris (a) 28:41,8, 3. Kovács 29:12,4. 120 y gát 1. Parker (a) 14,4, 2. Hildreth (a) 14,4, 3. Retezár 15. 440 y gát 1. Shaw (a) 53,2, 2. Botár 53,2. 3. Kane (a) 53,4. 3000 m akadály 1. Disley (a) 8:55,4, 2. Shirley (a) 8:56,2, 3. Rozsnyói 8:56,8. 4x110 yard 1. Magyarország (Zarándi, Varesdi, Csányi, Goldoványi) 41,6. 4x440 yard 1. Magyarország (Bánhalmi, Solymosi, Szentgáli, Adamik) 3:16,2, 2. Anglia 3:16,6. Magasugrás 1. Bodó 197, 2. Hagya 193, 3. Piper (a) 188. Távolugrás 1. Földessy 717, 2. Crutenden (a) 708, 3. Wilms-hurst (a) 703. Rúdugrás 1. Homonnay 426,7, 2.—3. Kovács F. és Ward (a) 396. Súlylökés 1. Mihályfi 15,84, 2. Parker (a) 15,21, 3. Szécsényi 15,12. Diszkoszvetés 1. Szécsényi 51,20, 2. Pharoah (a) 49,96, 3. Lévai 48,56. Kalapácsvetés 1. Csermák 58,87, 2. Németh Imre 58,52, 3. Douglas (a) 55,44. Gerelyvetés 1. Kulcsár 64,98, 2. Krasznai 60,44, 3. Tucker (a) 59,22. Hármassugrás 1. Wilmshurst (a) 14,92, 2. Bolyki 14,88, 3. Field (a) 14,33.

London, aug. 12–13. Magyarország—Anglia (női) 60—53. 100 yard 1. Neszmélyi 10,9, 2. Pashley (a) 10,9, 3. Francis (a) 11,1. 220 yard 1. Scrivens (a) 24,3, 2. Neszmélyi 24,3, 3. Hampton (a) 880 yard 1. Leather (o) 2:09,9, 2. Kazi 2:11,5, 3. Bácskai 2:12,5. 80 m gát 1. Seaborne (a) 11,4, 2. Francis (a) 11,5, 3. Gyarmati 11,8. Súlylökés 1. Fehér 13,44, 2. Senti 13,26, 3. Cook (a) 12,05. Diszkoszvetés 1. Serédi 41,82, 2. Wicián 40,57, 3. Needham (a) 37,45. Gerelyhajítás 1. Laczó 44,86, 2. Collins (a) 44,63, 3. Vígh 44,10. Távolugrás 1. Hopkins (a) 566, 2. Gyarmati 548, 3. Péntes 548. Magasugrás 1. Hopkins (a) 170, 2. Tyler (a) 162, 3. Németh Ida 155. 4x110 yard 1. Anglia 47,4, 2. Magyarország (Gremingerné, Dénes, Gerhardt, Neszmélyi) 48. 3x880 yard 1. Anglia 6:48,4, 2. Magyarország (Füst, Bácskai, Kazi) 6:50,6.

Budapest, aug. 20–21. Magyarország—Olaszország (női) 56—48. 100 m 1. holtversenyben Neszmélyi és Leone (o) 11,8, 3. Greppi (o) 12,2. 200 m 1. Leone (o) 24,6, 2. Gremingerné 25,2, 3. Bertoni 25,4. 800 m 1. Kazi 2:13,3, 2. Bácskai 2:18,9, 3. Albano (o) 2:22,8. Súlylökés 1. Fehér 14,02, 2. Senti 12,80, 3. Paternoster (o) 12,24. Diszkoszvetés 1. Serédi 44,64, 2. Paternoster (o) 43,62, 3. Netzbandt (o) 41,93. Gerelyvetés 1. Turci (o) 43,51, 2. Galambos 40,71, 3. Rossi (o) 40,39. Magasugrás 1. Németh Ida 154, 2. Giardi (o) 154, 3. Masoero (o) 150. Távol 1. Gyarmati 580, 2. Péntes 575, 3. Fassio (o) 570. 80 m gát 1. Gyarmati 11,2, 2. Greppi (o) 11,4, 3. Várkonyi 12,3. 4x100 m 1. Olaszország 46,9 mp.

Budapest, aug. 20–21. Meghívási nemzetközi viadal. 400 m gát 1. Dittner (NDK) 52,3, 2. Botár 52,6, 3. Lippay 54,2. Diszkosz 1. Merta (csehszlovák) 52,43, 2. Lévai 49,82, 3. Solyom 49,16. Hármassugrás 1. Kalecky (csehszlovák) 15,15, 2. Wilms-hurst (angol) 15,10, 3. Bolyki

VIZILABDA

Varsó, aug. 2. Magyarország—Szovjetunió 5:3 (2:3) VIT-versenyek, vezette Róth (NDK). M: Ambrus, Gyarmati, Zádor, Markovics, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Varsó, aug. 3. Magyarország—Német Demokratikus Köztársaság 9:0 (5:0), v: Malzev (szovjet) VIT-versenyek. M: Jeney, Domján, Gyarmati, Bolvári, Kanizsa, Kiss, Kárpáti.

Varsó, aug. 4. Magyarország—Románia 9:2 (5:2) v: Hope (skót) VIT-versenyek. M: Jeney, Gyarmati, Zádor, Markovics, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Varsó, aug. 5. Magyarország—Lengyelország 11:1 (5:1), VIT-versenyek. v: Zigan (osztrák) M: Ambrus, Domján, Zádor, Kanizsa, Bolvári, Kiss, Kárpáti.

Varsó, aug. 7. Magyarország—Szovjetunió 4:2 (3:1) v: Zigan (osztrák) VIT-versenyek. M: Jeney, Gyarmati, Zádor, Markovics, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Varsó, aug. 8. Magyarország—NDK 10:1 (6:0) v: Malzev (szovjet) VIT-versenyek. M: Ambrus, Domján, Markovics, Kanizsa, Kiss, Martin, Kárpáti.

Varsó, aug. 9. Magyarország—Románia 7:1 (4:0) v: Róth NDK. VIT-versenyek. M: Ambrus, Gyarmati, Zádor, Markovics, Bolvári, Martin, Kárpáti.

Varsó, aug. 10. Magyarország—Lengyelország 14:0 (4:0) v: Zigan (osztrák) VIT-versenyek. M: Jeney, Domján, Markovics, Kanizsa, Bolvári, Kiss, Kárpáti. A VIT vizilabdabajnokság végeredménye: 1. Magyarország, 2. Szovjetunió, 3. Románia, 4. NDK, 5. Lengyelország.

EVEZÉS

Snagov (Románia), aug. 5—7. Női Európa-bajnokságok. Kormányos négyes 1. Szovjetunió 3:39,5, 5. Magyarország (Lajosné, Hontiné, Peresztégi, Nagvéné, korm: Skotnitzki) 3:56,2. Egyes 1. Szovjetunió (R. Csumakova) 3:40,1, 2. Ausztria (Sika), 3. Magyarország (Pappné) 3:44,6. Négypárvezős 1. Szovjetunió 3:34,5, 2. Románia, 3. Magyarország (Sólyomné, Granekné, Raskóné, Orodán, korm: Skotnitzki) 3:43,5. Kétpárvezős 1. Szovjetunió 3:48,4, 5. Magyarország 3:58,8. Nyolcas 1. Szovjetunió 3:17,8, 2. Románia 3:24, 3. Magyarország (Albert, Sár-

14,93. 1500 m 1. Rózsavölgyi 3:44, 2. Hewson (angol) 3:45,6, 3. Strzinek (csehszlovák) 3:46, 4. Ericsson (svéd) 3:46,2, 5. Mugosa (jugoszláv) 3:46,2. Gerely 1. Sidló (lengyel) 75,78, 2. Krasznai 70,78, 3. Kulcsár 64,18. Rúd 1. Sutinen (finn) 420, 2. Homonnay 410, 3. Szakáll 400. 5000 m 1. Iharos 13:57,6, 2. Szabó M. 13:59,2, 3. Béres 14:01, 4. Kovács J. 14:01,4, 5. Berta 14:01,8, 6. Ibbotson (angol) 14:18,6. 400 m 1. Adamik 48,6, 2. Szécsi 49,1, 3. Kovács I. 49,4. 110 m gát 1. Parker (angol) 14,4, 2. Retzár 14,9, 3. Csenger 15. 100 m női 1. Köhler NDK 11,8, 2. Orbán 12,4, 3. Bartháné 12,4. Távol női 1. Clausner DNK 571, 2. Péntzes 549, 3. Fassio (olasz) 549. Súly 1. Mihályfi 15,62, 2. Szécsényi 15,40, 3. Nemecc (csehszlovák) 15,04. Magas 1. Bodó 198, 2. Hagya 195, 3. Vacek (csehszlovák) 188. 800 m 1. Szentgáli 1:50,4, 2. Lewandowski (lengyel) 1:51,4, 3. Henderson (angol) 1:51,5. 800 m 1. Donath NDK 2:09,4, 2. Fürst 2:16,8, 3. Suták 2:17,6. 3000 m akadály 1. Rozsnyói 8:49,6, 2. E. Larsen (nordvég) 8:51, 3. Dehény 8:56,2. Távol 1. Földessy 756, 2. Ihlenfeld NDK 751, 3. Wilmschurst (angol) 719. 200 méter 1. Bánhalmi 21,5, 2. Csányi 21,5, 3. Dittner NDK 21,7. 80 m gát női 1. Köhler NDK 10,9, 2. Clausner NDK 11,4, 3. Rossi (olasz) 11,7. Kalapács 1. Maca (csehszlovák) 59,58, 2. Rut (lengyel) 57,98, 3. Németh Imre 57,46, 4. Csermák.

Athén, aug. 25—26. 100 m 1. Goldoványi 10,7. 200 m 1. Goldoványi 21,6. 400 m 1. Adamik 48,7, 2. Szentgáli 49,2, 3. Syllis (görög) 49,2. 800 m 1. Szentgáli 1:54, 2. Depastas (görög) 1:54,2, 3. Bárkányi 1:55,4. 1500 m 1. Rózsavölgyi 3:47,2, 2. Bárkányi 3:54,8. 5000 m 1. Kovács J. 14:30,6. 10 000 m 1. Kovács J. 30:22,8. 4x100 m 1. Magyarország 42,4. 800, 400, 200, 100 m váltó 1. Magyarország 3:20. 3000 m akadály 1. Rozsnyói 9:03,6. Magas 1. Hagya 190. Távol 1. Földessy 697, 2. Cipouros (görög) 696, 3. Csányi 678. Súly 1. Mihályfi 16,15. Gerely 1. Krasznai 66,41. Kalapács 1. Csermák 58,74, 2. Németh Imre 58,07.

ÚSZÁS

Belgrád, július 8—9. 100 m pillangó 1. Tumpek 1:05,1, 200 m mell 1. Kunsági 2:48, 100 m gyors 1.

Nyéki 59,4, 4x100 vegyesváltó 1. Bp. Honvéd (Gyöngyösi, Kunsági, Tumpek, Nyéki) 4:47,8, 200 m gyors 1. Nyéki 2:15,3, 100 m mell 1. Kunsági 1:16,7, 100 m hát 1. Gyöngyösi 1:11,3.

Budapest, július 13. 400 m női vegyesváltó 1. Székely Éva 5:40,8 világsúcs.

Split, július 13. 100 m 1. Nyéki 57,8, 100 m hát 1. Skantata (jugoszláv) 1:07,9, 2. Gyöngyösi 1:09,2, 100 m pillangó 1. Tumpek 1:03,6, 200 m mell 1. Kunsági 2:43,7, 4x100 m vegyesváltó 1. Bp. Honvéd (Gyöngyösi, Kunsági, Tumpek, Nyéki) 4:27,8.

Varsó, aug. 2—15. VIT-versenyek. 100 m 1. Balangyin (szovjet) 57,7, 2. Eminente (francia) 57,9, 3. Nyéki 58,3, 4. Kádas 59,2. 400 m 1. Grelowski (lengyel) 4:39,8, 2. Csordás 4:42,8, 3. Záborszky 4:47,9. 1500 m 1. Grelowski (lengyel) 18:51,7, 2. Csordás 18:56, 3. Lavrinyenko (szovjet) 19:24,7, 4. Záborszky 19:24,7. 100 méter mell 1. Fritsche (NDK) 1:12,6, 2. Mu Suan-Su (kínai) 1:13,4, 3. Utassy 1:13,6. 200 mell 1. Utassy 2:39,4, 2. Fritsche (NDK), 3. Mu-Suan-su (kínai), 8. Fábíán 2:48,2. 200 m pillangó 1. Popescu (román) 2:36,1 2. Sztrozsanov (szovjet) 2:36,2, 3. Fejér 2:36,5. 100 m hát 1. Magyar 1:05,6, 2. Bacik (csehszlovák) 1:06,7, 3. Kuvalgyin (szovjet) 1:08, 4. Kliment (magyar) 1:08. 4x200 méter gyorsváltó 1. Magyarország (Kárpáti, Dömötör, Záborszky, Nyéki) 8:48,6, 2. Szovjetunió 8:55, 3. NDK 8:55. 4x100 m vegyesváltó 1. Magyarország (Magyar, Utassy, Tumpek, Nyéki) 4:20,2, 2. NDK 4:29, 3. Szovjetunió 4:29,3. Műgrás 1. Brener (szovjet), 2. Capilla (mexikói), 3. Siák F., 7. Gerlach, 8. Bácskai, Toronygrás 1. Capilla (mexikói), 2. Csacsa (szovjet), 3. Brener (szovjet), 4. Siák F., 5. Gerlach. — Női számok. 100 m 1. Gyenge 1:06, 2. Szőke 1:06,9, 3. Gyergyák 1:08,3. 400 m 1. Gyenge 5:12, 2. Székely R. 5:14,2, 3. Sebő 5:18,5. 200 m mell 1. Székely Éva 2:55,1, 2. Holesicova (csehszlovák) 3:00,1, 3. Gordon (skót) 3:00,4. 100 m pillangó 1. Székely Ripszima 1:15,6, 2. Langenau (NDK) 1:16,6, 3. Littomeritzky 1:18,8. 100 m hát 1. Pajor 1:15,9, 2. Schneider NDK, 3. Szász 1:17,7. 4x100 m gyorsváltó 1. Magyarország (Székely É., Gyergyák, Szőke, Gyen-

ge) 4:33,4, 2. Szovjetunió 4:39,4, 3. NDK 4:48,1. 4x100 m vegyesváltó 1. Magyarorszag (Pajor, Székely É., Littomeritzky, Szőke) 5:06,6, 2. NDK 5:08,6, 3. Csehszlovákia 5:11,8. Műgrás 1. Csumicseva (szovjet), 2. Zságot, 3. Karakasjanc (szovjet). Torony 1. Karakasjanc (szovjet), 2. Gorohovszkaja (szovjet), 3. Csumicsova (szovjet) 4. Zságot.

TENISZ

Prága, július 10—18. Férfi egyes 1. Javorsky (csehszlovák), 2. Ádám, 3. Asbóth és Zabrodsky (csehszlovák), döntő: 6:2, 6:3, 5:7, 6:2. Női egyes 1. Körmöczy, 2. Puzejová (csehszlovák), 6:4, 2:6, 6:3. Férfi páros 1. Javorsky, Zabrodsky (csehszlovák). Az Ádám, Asbóth pár a II. fordulóban veszített Parma, Smolensky (csehszlovák) pár ellen. Női páros 1. Körmöczy, Jávori, 2. Puzejová, Karmazinová (csehszlovák), döntő 6:0, 3:6, 6:1. Vegyes páros 1. Javorsky, Puzejová (csehszlovák), 2. Ádám, Jávori 5:7, 6:4, 6:4. A Sikorszky, Körmöczy pár az elődöntőben a Javorsky, Puzejová pártól 3:6, 7:5, 6:1 arányban vereséget szenvedett.

Pozsony, július 19—20. Budapest—Bratislava 9:1. (Asbóth, Ádám, Sikorszky, Körmöczy Zs., Jávori M.).

Varsó, aug. 1—10. VIT-versenyek. Női egyes 1. Puzejov (csehszlovák), 2. Körmöczy, 6:1, 6:1, 3. Jedrzejovska (lengyel). Férfi páros 1. Javorsky, Zabrodsky (csehszlovák), 2. Gulyás, Bujtor, 11:9, 6:0, 6:0, 3. Piatak, Radzio (lengyel). Vegyespáros 1. Javorsky, Puzejova (csehszlovák), 2. Piatak, Jedrzejovska (lengyel), 3. Andrejev, Preobranszskaja (szovjet), 4. Gulyás, Körmöczy. Férfi egyes 1. Javorsky (csehszlovák), 2. Gulyás, 6:4, 6:0, 6:0, 3. Krajcik (csehszlovák). Női páros 1. Puzejova, Gazdikova (csehszlovák), 2. Jedrzejovska, Ryzkova (lengyel), 3. Kuzmenko, Preobranszskaja (szovjet), 4. Körmöczy, Kovács É.

SAKK

Antwerpen, július 19—aug. 7. Ifjúsági világbajnokság 1. Szpasszkij (szovjet) 8, 2. Mednis (Egy. Áll.) 7, 3. Farré (spanyol) 6,5, 4. Portisch 5,5 pont. 23 induló, 10-es döntő.

közíné, Horváth, Kemény-
né, Vuchetich, Szókéné,
Lukaschichné, Hambalgó,
korm: Benedek) 3:35,2.

Gand (Belgium), aug. 26—28. Európa-bajnokságok. Egyes 1. Kocerka (lengyel) 7:08,3. Kétpárevezős 1. Szovjetunió 6:43,1. Magyarország (Bartók, Fok) a reményfutamban vereséget szenvedett. Kormányos kettes 1. Svájc 7:30,8. Magyarország (Wagner, Muntean, korm: Kovács) az előfutamban kiesett. Kormányos nélküli kettős 1. Szovjetunió 6:59,1. Kormányos négyes 1. Argentína 6:36,4. Magyarország (Útő, Kovács, Rihetzký, Kávai, korm: Paulovics) a reményfutamban vereséget szenvedett. Kormányos nélküli négyes 1. Románia 6:29,2. Nyolcas 1. Szovjetunió 5:59,7. Magyarország (Demeter, Dobai, Kerényi, Berendi, Bedekovics, Kemény, Bakos, Emódi, korm: Lengyel) az elődöntőben vereséget szenvedett. A pontversenyt Szovjetunió csapata nyerte.

A női evezős Európa-bajnokságról

Minden számban a Szovjetunió versenyzői győztek. A négyes a célbaérkezés után. Mihajlova, Putilszkaja, Blaskova, Morozova

A KÖZELMÚLT SPORTESEMÉNYEIBŐL

	1	2	3	4	5		6	7	8		9	10	11	12	13	
14							15				16					↘
17						18				19						
20					21				22						23	
24				25				26		27					28	
29			30				31		32					33		
		34				35						36				
37	38				39		40				41					42
43				44		45		46		47					48	
49			50						51						52	
53		54						55						56		
57							58							59		
	↙															

Vízszintes:

1. A nyíl irányában folytatva a nemzetközi evezőssport eseménye volt. 14. Kalapácsvetőnk. 15. Török férfinév. 16. Csalárd úton megrövidít. 17. A teve. 18. Vonatkozó névmás. 19. Kétely, választót, idegen szóval. 20. Franciaországi város. 21. Becézett női név. 22. Futár idegen szóval. 23. Kereskedelmi műszó. 24. Igen — Chataway nyelvében. 25. Női név (Bánfalvi kajak világbajnoknő másik neve). 27. Tengeri emlős. 28.

Idegen női név. 29. Földmunkát végez. 30. Az emberi testben több méter hosszú van. 31. Összekevert lik. 33. Ostoranyag. 34. A türelmes ember. 35. Salgótarjáni fedezetjátékos. 36. Fontos ipari nyersanyag. 37. Szalonnát tartósít. 40. Vízinövény. 41. Jég németül. 42. Molybdén vegyjele. 43. Ügyész képviseli. 44. Majdnem barna ló. 46. Erről írunk. 48. Éktelen (!) gubónövény. 49. Latin ellentétes kö:öszó. 50. Délamerikai főváros nevének második fele.

51. Község Budapesthez közel. 52. Költői mű. 53. Túzok, németül, többesszámban. 55. Időhatározó szó. 56. Ósrégi nép (ék. fel.). 57. Északmagyarországi város nevének második fele. 18. Friss, pihent, derűs. 59. Majdnem húsz évig fennálló futó világsúcs, nemrég megdöntötték.

Függőleges:

1. Célszerű, megfelelő. 2. Játékvezetési rendszer a labdarúgásban. 3. Télen a Balato-

non. 4. Hónaprövidítés. 5. Engem. latinul. 6. Sokszoros válogatott labdarúgónk. 7. Becézett férfi és női név. 8. Fordított papírmérték. 9. Keleti fejedelmek. 10. Teljesen megtölt. 11. Kádas városa. 12. Németországi város. 13. Kiváló olasz gyorsúszó. 14. A nyíl irányában folytatva; vidéki sportéletünk örvendetes eseménye volt a közelmúltban. 18. Igeköltő (helyhatározás). 19. Galambszálló. 21. Beteg, Matthews nyelvében. 25. Aki ezt teszi, nem mindig kap. 26. Eletszükséglet. 23. Szovjet motorkerékpár márka. 30. Nagy mulatság, táncsal. 32. Sokszoros válogatott labdarúgó játékosunk. 33. Egykori válogatott jobbszélső. 31. Ez már nem is gyanúsítás! 36. A fiatalok nagyszabású találkozója. 38. Ezek sportja az éjtőnyöugrás. 39. Elgondolkozik, nem figyel oda. 41. Német öszszetételben; föld. 42. A Bp. Dózsa válogatott vízilabdajátékosa. 44. Pöfékel. 45. Japán pénzegység. 47. Zsebben és karon hordják (ék. hiány). 48. Világhírű ausztráliai énekesnő volt. 50. Egyik szülője. 52. A latin igező töve. 54. Művészet, latinul. 55. Költői műfaj. 56. Allatok himje. 58. Ver. 59. Felteteles kötőszó (ék. fel.).

Megfejtésül beküldendő a vízszint. 1. és függ. 14. sorok megfejtése, legkésőbb október 12-ig.

A 9. számban közölt kereszt-rejtvény megfejtése: Iharos Sándor ragyogó új világsúcsa ezeröttszázon, Vuorisalo, Iglói tanítványa. Rózsavölgyi, Aschenfelder, Mikes és Tábori, Formaidözítés. — A megfejtők közül a következők nyertek könyvjutalmat: (A magyar sport az eredmények tükrében 1954) Erényi László, Szeged, Alföldi út 4.; Jerney István, Budapest, VII. Rákóczi út 7/b.; Takács Zoltán, Szombathely, Thököly út 67. A nyereményeket postán küldjük ki.

Chromik világcsúcs eredménnyel nyeri a 3000 m akadályfutást a magyar-lengyel viadalon.

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955. NOVEMBER
VII. ÉVFOLYAM
II. SZÁM

ÁRA:

3

FORINT

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság folyóirata — Szerkeszti a szerkesztőbizottság — A kiadásért a Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat igazgatója felel — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross tér 2. II. emelet, távbeszélő: 140-271 — Terjesztik: Budapesten a főposta hírlapterjesztő üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok — Előfizetés: a PKH-ban, Budapest, V., József nádor tér 1., távbeszélő: 180-850 — Előfizetési díj félévre 18 forint, egész évre 36 forint — Csekk számlaszám: 61.250 — A Sport Lap- és Könyvkiadó Vállalat üzlethelyisége (panaszok felvétele, egyes példányok árusítása): Budapest, VIII., Rákóczi út 57/a, távbeszélő: 143-471 és 143-468 — Megjelent: 5200 példányban

32141 - 689/2 — Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső)

TARTALOM

Emlékezzünk november 7-re (<i>Schütz Árpád</i>)	1
A munkássport-kiállítás anyagából — Egy régi magyar-osztrák mérkőzés (<i>Földes Éva</i>)	3
Az 1955. évi tömegversenyek értékeléséről (<i>Nádori László</i>)	5
Feladatok a községi sportkörök őszi és téli sportfoglalkozásával kapcsolatban (<i>K. Nagy Pál</i>)	10
A sportoló ifjúság erkölcsi, politikai nevelésének néhány kérdéséről (<i>Huszár Tibor</i>)	11
A párthatározat végrehajtásának tapasztalatai Borsod megyében (<i>Pap-Gazsi Imre</i>)	13
Éjjel (<i>Szergej Szmirnov verse</i>)	21

MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK

A felnőttek ünnepélyei a prágai spartakiádon (<i>Kerezsi Endre</i>)	15
„Csak folyamatosan!“ (<i>Dobránszky István</i>)	19
Hosszútávúszásunk fellendülése (<i>Rajcsányi Ferenc</i>)	20
Az egységes játékvezetés megvalósításának útja (<i>Tabák Endre</i>)	22

ISKOLAI TESTNEVELÉS

„Kiváló sportoló tanuló“ (<i>Pünkösdy Huba</i>)	24
A jövő reménysége (<i>Bánfalvi József</i>)	25
Az első edző (<i>L. Sneider elbeszélése</i>)	25
Pályázatunk (<i>Lukács János pályaműve</i>)	27

ADATOK ÉS EREDMÉNYEK

Válogatott atlétacsapatunk ezévi mérlege (<i>Képegy József</i>)	28
A Népi Kína sportjának hat esztendeje (<i>Tupy István</i>)	30
Tíz év alatt (<i>K. L.</i>)	31
A magyar sport nemzetközi eredményei, 1955 (folytatás)	32

Címképünk: Jelenet a római vívó világbajnokságról, amelyen a Magyar Népköztársaság versenyzői öt első díjat szereztek. A női törvívás világbajnokságát Dömölki Lidia szerezte meg. Képünkön Dömölki (balkezes) a francia Bernheim ellen vív.

Emlékezzünk november 7-re

Új, nagy, gyönyörű fény ragyogta be Oroszországot 1917. november 7-én. Hirdetve az orosz proletariátus hatalmát, mely megszabadította magát a rabság bilincseitől. Ettől a fénytől megmozdult Európa-szerte a munkásosztály, hogy lerázza magáról a burzsoázia uralmát.

Magyarországon is fellobbant a forradalmi tűz. Megmozdult a magyar proletariátus és az orosz példa nyomán, ha rövid időre is, de megszabadította magát a magyar uralkodó osztály elnyomásától, s a hatalmat a kommunisták által vezetett nép vette kezébe. Pártunk a legnehezebb helyzetben úgy irányította a magyar népet, hogy kikerülhessen abból a hinárból, amelybe a magyarosztrák uralkodó osztály taszította.

A forradalmak Európa-szerte elbuktak. De Oroszországban végérvényesen győzött a munkásosztály! Megszilárdította hatalmát és ez a hatalom a világ proletariátusába erőt öntött tovább harcaihoz és reménységet nyújtott a végső győzelemhez.

Az orosz munkásosztály a polgárháború és az intervenció győzelmes befejezése után megkezdte a szocializmus építését. Bekapcsolta nagy munkájába a Szovjetunió népeinek különböző rétegeit, munkásokat, parasztokat, értelmiségieket egyaránt.

Már ebben az időszakban is nagy jelentőséget tulajdonítottak a Szovjetunió vezetői a politikai, gazdasági és egyéb kérdések mellett a testnevelésnek és a sportnak. Ez pedig hamarosan jótékonyan érezte hatását. Soha egyetlen országban sem tapasztalt fellendülés következett a testnevelés és sport minden területén. Holott itt a forrada-

lomig a sport minden más országnál jobban — csak az arisztokraták és a tehetősebb polgárok szórakozása volt. A testnevelést és a sportot most már hatalmas mértékben a tömegek szolgálatába állították. Rendelkezést hoztak az általános, kötelező iskolai testnevelés bevezetésére. Megteremtették a különböző sportágakban a bajnoki rendszereket. Újabb százazres tömegeket megmozgató rendszert vezettek be az 1931-es évben, a GTO-t! Ez rövidesen a testnevelés és a sportolás alapjává vált. A szovjet szakemberek tudományos módszereikkel a nemzetközi elszigeteltség ellenére olyan hatalmas eredményeket értek el egyes sportágakban, mint például könnyű és nehéztorna stb, amelyekkel máris a világ legjobbjai közé emelkedtek.

Nyilvánvaló, hogy a bolsevik párt és az állam által támogatott testnevelés és sportmozgalom területén elért eredmények is hozzájárultak ahhoz, hogy november 7. szülöttje, a Szovjetunió saját országában zúzta szét a fasiszta hadsereget a II. világháborúban.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után létrejött Szovjetunió felmérhetetlen jelentőségű a világ proletariátusa harcainak szempontjából. Ez a forradalom, amelynek vezetője a bolsevik párt által vezetett munkásosztály: minden más forradalomtól különbözik. Létrehozta a világ első munkás és paraszt államát. Ennek a forradalomnak eredményeként erősödött és épült fel a világ első szocialista állama, amely győzelmesen fejezte be a II. világháborút. Ennek következményeként szakadtak ki újabb országok a kapitalizmus rendszeréből. Ily módon építhet-

nek ki ezeknek az országoknak népei (Kína, Csehszlovákia, Románia, Bulgária, Magyarország stb. dolgozói) új társadalmi rendet, szocialista társadalmi rendszert. Először fordult elő a világtörténelemben, hogy győztes hadsereg elnyomás helyett szabadságot hozott az országok népeinek.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom eredményeként létrejött szovjet hadsereg hős katonái közül tízezrek haltak mártírhalt Magyarországot felszabadításáért, méltóan csatlakozva a magyar szabadságért és függetlenségért megvívott harcaink hőseihez és mártírjaihoz.

Ők tették lehetővé, hogy új szocialista életet teremtsünk. Újjáépítsük hídjainkat, házainkat, országunkat, földet adjunk parasztágunknak. Új gyárakat, iskolákat, kórházakat, lakóházakat, bölcsődéket építsünk, s hogy új szocialista kultúrát és új, szocialista testnevelést és sportmozgalmat teremtsünk.

Az elmúlt tíz év a magyar sport történetének eddig legragyogóbb fejezete, mely gazdag hősiesség helytállásban és fényesen bizonyítja, mekkora a tömegek teremtő ereje, ha a Szovjetunió tapasztalataira támaszkodik, a párt irányítja és a nép állama támogatja. Nem lesz érdektelen, ha néhány számadattal is megvilágítjuk, mit jelentett ez hazánkban.

Amíg 1939-ben 28.000 sportolót tartottak nyilván a sportszervezetekben, addig 1955-ben ezeknek a száma meghaladja az 500.000-t. Amíg 1939-ben 20 sportágban 1 200 szakosztály, addig már 1954-ben 31 sportágban 18.000 szakosztály működött. Amíg 1940-ben és 1941-ben óriási feltűnést keltett, ha egy-egy

versenyen párszázan indultak, addig ma tömegversenyeinken százezrek vesznek részt. 1954-ben meghaladta a versenyeken indulók száma a 800.000-et. Ezekből a hatalmas tömegekből kikerülő legjobbaink az elmúlt tíz év során az egész világon feltűnést keltettek hatalmas eredményekkel. Legkiválóbb sportolóink a nemzeti válogatott mérkőzések 71.8%-át megnyerték.

Nemcsak maga a sok győzelem ténye tölt el büszkeséggel.

Ha visszaemlékezünk ezekre a mérkőzésekre, akkor eszünkbe kell jusson a küzdelmekben megmutatkozó becsületes harcmodor a lelkesedés, az akaraterő, a derékség, az igaz hazafiság számos példája. Ki ne emlékezne atlétáink ragyogó teljesítményeire, férfi csapatunk ezidei veretlenségére. Ki ne emlékezne vívóink sorozatos győzelmeire, így éppen legutóbb, ötös világ bajnoki diadalunkra. Elfelejtette-e bárki is labdarugó válogatottunk angolai és hazai győzelmeit, világbajnoksági dicső szereplésüket, az azóta eltelt időben elért sikereinket, az elmúlt öt év magas színvonalú teljesítményeit, amelyekkel kivívta magának a sportvilág teljes elismerését. Megemlíthetjük akár az úszók ragyogó eredményeit, így a tavalyi torinói Európa-bajnokságon eddig még soha sem látott teljesítményeiket, amelyekkel megszerzték „Európa legjobb úszó nemzete” címet. Említhetjük kajakosainkat és kenusainkat, felsorolhatnánk a legkülönbözőbb sportágakat, amelyekben számtalan győzelmünk nyomán Európa minden népe, sőt az egész világ megtanulta becsülni és szeretni a Magyar Népköztársaság sportolóját.

Minden sportoló és sportszerető ember számára a legnagyobb sportesemény korunkban az olimpiai játékok sorozata. Ezekben a vetélkedésekben nemcsak megőriztük eddigi jó helyzetünket, hanem óriási erővel törtünk előre. Az 1948-as londoni és az 1952-es helsinki olimpián összesen 26 első helyet szereztek sportolóink, ami több, mint 40%-a az eddig elért olimpiai győzelmeinknek. Még tovább sorolhatnánk a

magyar testnevelési és sportmozgalomnak az elmúlt tíz évben elért dicsőséges eredményeit, hiszen ezekre méltán büszke lehet minden magyar ember.

Sportolóink nemzetközi versenyeken nemcsak megbecsülést vívtak ki maguknak, Népköztársaságunknak a határainkon túl is, hanem megszerezték a legtöbbet, az egész magyar ifjúság és a magyar dolgozó nép megbecsülését és szeretetét. Csak szabad országokban, a béke és szabadság országainak táborában jut osztályrészül a nép kiemelkedő tudású gyermekeinek olyan társadalmi megbecsülés és szeretet, mint amilyennel az egész magyar dolgozó nép legkiválóbb sportolóinkat övezi. A Párt, a kormány, az egész magyar dolgozó nép nemcsak megbecsüli a legjobbakat, hanem megteremti a feltételeket is ifjúságunk számára, hogy új, még nagyobb eredményeket érjen el és újabb sikerekkel írja tele a magyar testnevelési és sportmozgalom aranykönyvének oldalait.

Pártunk és kormányunk a felszabadulás óta egyre növekvő erővel támogatja a magyar testnevelési és sportmozgalmat. A hatalmas méretű támogatás biztosította fejlődést az alábbi számadatok is bizonyítják:

1939-ben az akkori sportvezetés fennhangon hirdette, hogy 461.000 pengőt biztosítottak a költségvetésből a magyar sport számára. Ezek a sportvezetők nem győztek előadásaikban, cikkekben ezért áradozni és hálájukat kifejezni az akkori kormánynak. Álljon ezzel szemben a mi legutóbbi hét esztendő fejlődésünk néhány adata.

1948-ban az Országos Sport Hivatal részére 18 millió forintot biztosított kormányunk. 1951-ben 145 millió, 1952-ben 200, 1953-ban 270, 1954-ben 330 millió forint állami támogatásban részesült sportszervezetünk. Emellett vállalatunk, hivatalaink az előbbi összegek többszörösét fordítják a testnevelési és sportmozgalom fejlesztésére, szilárd anyagi alapot teremtve minden sportszervezet számára. Érthető, hogy ilyen támogatás mellett a

magyar sportolók kiválónál kiválóbb eredményeket értek el.

Dicsőséges küzdelem, jó munka és sok bátor és eredményes kezdeményezés jellemezte az elmúlt tíz évet. Nagy győzelmek örömeiben azonban sokszor megfélemlítettünk alapvető és nagyfontosságú kérdésekről, éppen úgy, ahogy elhanyagoljuk sok kisebb probléma megoldását is, holott ezek figyelmen kívül hagyása később komolyabb bajok forrásává válik. Így történt ez a magyar sportban is.

Eredményeink elérése közben, dicsőségünk örömeiben nem vetjük észre azokat az apró hibákat, amelyek később komoly bajok forrásává váltak. Vagy, ha néha észre is vettük egyiket, másikat, nem figyeltünk fel rá élesen, mert elhomályosította tisztánlátásunkat az a sok diadal és dicsőség, amelyet sportolóink különböző nemzetek közötti Európa- és világversenyeken szereztek. Mint mindig, most is a Párt sietett segítségünkre. Pártunk tárta fel mindazokat a hibákat, amelyek elburjánzásával esetleg megállhatna fejlődésünk és hanyatlás következhetnék be. Pártunk Központi Vezetősége határozatában feltárta mindazokat az eredményeket és hibákat, amelyek megtalálhatók sportmozgalmunk fejlődésében. Megmutatta az utat, amelyen tovább fejlődhetünk. Rámutatott azokra a hibákra, amelyek kiküszöbölése szükséges ahhoz, hogy eredményesen tegyük meg testnevelési és sportmozgalmunk egyre felfelé ívelő útját.

Néhány hibát említsünk ebből. Megállapította pártunk Központi Vezetősége többek között, hogy a tömegek és különösen az ifjúság testedzése nem fejlődik kielégítően, ezenkívül az iskolai testnevelésben az eredmények mellett komoly hibák vannak, ez sportmozgalmunk egyik legelhanyagoltabb területe. Egyes iskolákban testnevelő tanáraink lebecsülik a testnevelést, ennek megfelelően az általános iskolák kötelező testnevelése rendkívül alacsony színvonalú. Gyenge a testnevelők képzése, eddig nem folyt ezek továbbképzése, sőt egyes he-

(Folytatás a 3. o. első hasábján.)

A munkássport-kiállítás anyagából...

EGY RÉGI MAGYAR-OSZTRÁK MÉRKŐZÉS

Készül a munkássport-kiállítás. Lázás ütemben folyik az anyaggyűjtés és ennek során napról napra számos — a magyar sport és testnevelés története, forradalmi hagyományainak feltárása szempontjából jelentős dokumentum kerül elő a szekrények, fiókok mélyéről, régi újságok lapjairól.

Csak egyet ragadunk ki a sok közül. A most lezajlott századik osztrák—magyar labdarúgó-mérkőzés kapcsán időszerű felidézni egy régi, de a mérkőzések hosszú sorából kiemelkedő magyar—osztrák találkozó emlékét. Olva-

sóink közül biztosan akadnak, akik maguk is jelen voltak, élénken emlékeznek a feledhetetlen eseményre. Mégis sárgult lapok ódon köteteihez fordulunk és nem a sokszor botladozó emlékezetéhez. Szóljon az írás, szóljon az újságíró spontán szava, a pillanatnyi benyomást azonnal és őszintén megörökítő toll:

1919. április 6-án, a dicsőséges Magyar Tanácsköztársaság első heteiben zajlott le ez a nevezetes mérkőzés.

„Az októberi forradalom óta ez az első megnyilatkozása a magyar sportnak s kiáltó bizonyosság a kül-

föld előtt, hogy Magyarország a teljes rend jegyében megy keresztül az újjászületésen...” írja az egykorú Sporthírlap.

Addig soha sem látott nagy közönség: 40 000 néző gyűlt össze az Üllői úti pályán. Négy óraker kezdődött a mérkőzés, de „... délután két óraker már talpalatnyi hely sem akadt a tribünön s még áradt, egyre dagadt az Üllői úti sporttelepre törekvő közönség folyama. Villamos, autó, kocsí, minden jármű ontotta az embereket... S az özőnlés ellenére is rend, példás fegyelem volt a pályán, ahol az újdonsült vörösör-

(Folytatás a 2. oldalról.)

lyeken be sem állítottak testnevelő tanárokat. Továbbá rámutatott arra, hogy az üzemekben, vállalatokban és hivatalokban elhanyagolják a tömegek sportoltatását. A munkahelyeknek csupán felében működik sportkör, ezek is csak egy-két szakosztályból állnak. Nem szerveznek tömegversenyeket, nem használják ki a lehetőségeket, túlzottan az állami támogatásra építenek.

Komoly probléma a falu, amely sportmozgalmunk mostoha gyermeke. A falusi ifjúságnak csak jelentéktelen része sportol. Ezek is nagyrészen csak labdát rúgnak és jó egy néhány sportág teljesen ismeretlen előttük.

Nagyfontosságú megállapítást tesz a párthatározat a kiemelt sportágakkal kapcsolatban. A kerékpározás, a tornázás, az úszás és az atlétika tömegesítése nem megfelelő. Az elkövetkező két-három évben az a feladatunk, hogy a sportolók összességének 30%-át a kiemelt négy sportág művelői tegyék ki.

Rendkívül fontos feladatra mutat rá a párthatározat a sportolók nevelése tekintetében. Megállapítja, hogy sportolóink öntudatának fejlődése megmutatkozik él-sportolóink fokozott hazaszeretében és abban, hogy egyre több a becsületesen, jól dolgozó élsportoló. Mégis a sportolók között az

általánosnál elterjedtebb a burzoá gondolkodás, az anyagiasság, lábra kapott a munkanélküli életmód, valamint a kozmopolitizmus. Ugyanakkor a pártszervezetek, tömegszervezetek, a sportszervek nem foglalkoznak rendszeresen a a sportolók erkölcsi, politikai nevelésével. Súlyos mulasztásokra vallanak különösen az anyagiasság terén felmerülő problémák. A sportolók túlzott követelésének számos sportvezető eleget tesz, anélkül, hogy a helytelen túlzásokat meggyőző munkával leszerelné. Meg kel szüntetni azt a szemléletet, hogy mindenáron eredmények elérésére törnek. Itt az első sorokban a sportvezetőknek kell küzdeniök.

Nyilvánvaló, hogy ezek a hibák, bár alapvetőek, még mind kijavíthatók. Testnevelési és sportmozgalmunk eddigi nagyszerű eredményei, valamint képzett sportolóink és sportvezetőink, végül pedig a sport barátainak széles tábora biztosítékul szolgál arra, hogy a jelenleg meglévő hibák kiküszöbölésével újabb, még nagyobb eredményeket érjünk el. A párt útmutatása segített minket arra a magaslatra, amelyen állunk. Lehet-e nagyobb és lelkesítőbb feladata a magyar sport munkásainak, mint a régi hibák leküzdése után újabb, nagyobb feladatok megoldása

Tíz év nem nagy idő, de mi mégis büszkén tekinthetünk vissza erre az időszakra. Az eredmények felett érzett büszkeségünkbe a hála érzete is vegyül, ha visszaemlékezünk azokra a szovjet szakemberekre, akik áldozatos munkával és tudományos módszereik rendelkezésünkre bocsátásával segítettek eredményeink fokozásához. Visszaemlékezünk és erőt merítünk a Nagy Októberi Forradalmat megvívó munkások lelkesedéséből. Az ő dicső példájuk mutatja meg nekünk, hogy kell kitartóan és céltudatosan küzdeni nagy célok eléréséért.

Most, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján különösen időszerű leszűnni a tanulságokat és elhatározni, hogy keményen, következetesen meggyünk előre, egyre javítva munkánkat és kiküszöbölve hibáinkat.

November 7. emléke valamenynyí sportvezetőt és sportolót arra kötelez, hogy éppen olyan keményen küzdjön a meglévő hibák ellen, mint amilyen keményen és állhatatosan harcoltak a szovjetemberek a külső és belső ellenségeik ellen. Harcoljunk hát mi a Szovjetunió és a népi demokratikus országok barátságára támaszkodva a magyar testnevelési és sportmozgalom felvirágoztatásáért.

Schütz Árpád

A magyar válogatott csapat 1919 április 6-án. Balról jobbra: Tury (Vasas), Szabó (MTK), Braun (MTK), Konrád II. (MTK), Orth (MTK), Zsák (33 FC), Kertész II. (MTK), Zatykó (Vasas), Ging (Törekvés), Fogl II. (UTE), Schaffer (MTK), utóbbi mellett, sapkában Szüsz Hugó, a mérkőzés bírója

ségnek 250 főnyi kirendeltsége működött tapintatosan és ügyesen...“ — olvassuk.

A mérkőzés előtt négy szónok közöttük a népjóléti és munkaügyi népbiztos és a Munkás Testedző Egyesület elnöke szólt a közönséghez. Lelkes szavakkal buzdította a fiatal Vörös Hadseregbe való belépésre. „Négy emelvényről beszéltek a közönséghez, amely csillogó szemekkel hallgatta a tüzes beszédet...“

Magyarország csapata a következő összeállításban lépett a pályára: Zsák—Zatykó, Fogl II.—Kertész II., Ging, Tury—Braun, Konrád II., Orth, Schaffer, Szabó. A mérkőzés első gólját az osztrák balösszekötő, Wondrak rúgta. A magyar csapat csak a félidő utolsó percében tudott Orth György „gyönyörű 20 méteres középmagas lövésével“ kiegyenlíteni. A győztes gólt a második félidő 35. percében Braun, a magyar jobbszélső lőtte, s így végeredményben 2:1-es magyar győzelemmel végződött a nagy találkozó.

A vereség ellenére azonban a Sporthírlap szerint az osztrák csapat „...igen jó benyomást keltett... elmondhatjuk, hogy már régen láttunk hasonló egységes, egymást megértő csapatot az osztrák színek képviselőjeként“.

A magyar csapatból a fiatal Orth György játéka emelkedett ki. „Orth újólá bizonyította, hogy nálánál nagyobb klasszisú játékosunk eddigé nem volt. Passzai, labdakezelése, éles lövései és gyönyörű gólja a legna-

gyobb dicséretet érdemli“ — olvassuk.

(Orth Györgyöt, aki már ekkor, tizenkilencesztendős korában a magyar válogatott csapat erőssége, s a magyar labdarúgás legnagyobb ígérete volt, munkáscsapat nevelte. A fiatal, 1911-ben alakult Vasas ifjúsági csapatában rúgta először a labdát s már tizennégy esztendő korában az első csapatban is játszott.)

Lelkes, örömteli hangulatban, szép délután emlékével hagyta el a negyvenezer főnyi közönség a pályát. Lelkesítette a magyar csapat szép győzelmére, s örömet, vidámságot csalt az emberek arcára — ezen a szép tavaszi délutánon — az új, szebb élet reménye, amelyben a sport sem lesz többé kevesek kiváltsága, hanem

a széles tömegek felüdülését, egészséget biztosító szórakozása.

„Az államhatalomnak nem lehet szebb és magasabb feladata — írta a nagy mérkőzés nyomán a Sporthírlap —, mint-hogy ezt az idáig fejlődött sportot továbbfejlessze és még nagyobb rétegekre általánosítsa... Tegnap csak negyvenezer voltak kint egy mérkőzésen, ma már hatvanezeren, holnap esetleg száz-ezren kérnek részt belőle. Látjuk az új stadionokat, emeletes tribünökkel övezett futballpályákat, a sok-sok uszodát, csónakházat és halljuk a vig kacagást, a boldog meglepedettség, az egészség hangját, mely a jövőd társadalmat betölti, midőn a sport köz-kincse lesz mindenkinek.“

A nagyszerű terveket, ragyogó elképzeléseket a testnevelés és sport területén is megsemmisítette a Tanácsköztársaság bukása. Csak huszonöt esztendő múlva kerülhetett sor megvalósításukra.

S ma, amikor már nemcsak lelki szemeinkkel látjuk — mint az egykori tudósító — az új hatalmas stadiont, hanem magunk is ott szurkolunk a játékot élvező százezres tömegben — itt az ideje, hogy emlékezzünk. Hogy felidéz-zük azt a régi osztrák—magyar mérkőzést, amikor a magyar sport történetében először buzdította negyvenezer főnyi közönség győzelemre a magyar csapatot, s a sportoló és sportszerető dolgozók óriási tömege nálunk először tett hitet a nép állama, s a nép hadserege mellett.

Földes Éva

A jövő: ifjúsági csapatunk 1955. október 16-án 9:0-ra győzött az osztrák ifik ellen. Ilku II. áttör az osztrák védelmen.

Sport- és kultúrnap a hűvösvölgyi nagyréten a DISz és a MÖHSz rendezésében, október 2-án.

Az 1955. évi tömegversenyek értékeléséről

A testnevelés és sport, mint a szocialista nevelés szerves része hozzásegíti ifjúságunkat, dolgozóinkat olyan értékes akarat-erkölcsei és fizikai tulajdonságok kifejlődéséhez, kialakításához, amelyek birtokában az élet különböző munkaterületén helyt tudnak állni. Ugyanakkor a rendszeres testnevelési és sporttevékenység a felnövő ifjúság szellemi, fizikai fejlődését magasabb szinten biztosítja, a felnőtt dolgozók egészségét megszilárdítja, életkorát megnöveli. A testnevelési és sporttevékenység ezenkívül olyan nemes szórakozás, amely felüdíti a szellemet, testet, s amely új erőt nyújt a további munkához.

Sportvezetőinknek tehát egyik fő feladata, hogy bevonják országunk ifjúságát, felnőtt dolgozóit — kinek-kinek igénye és alkalmassága szerint — a rendszeres sporttevékenységbe.

Az OTSB, mint a testnevelés és sport legfelső állami szerve, a sport tömegesítésének célját szolgálja akkor, amikor évek óta kiírja az egységes versenynaptárban a legfontosabb sportágak tömegversenyeit. Ezzel mintegy irányt szab a testnevelési és sportszervezeteknek a sportágak fejlesztésére, a sport tömegesítésére.

Ezeknek a versenyeknek a sikere, népszerűsége egyenes arányban áll azzal a munkával, amely a testnevelés és sport nevelő hatásából fakadó tudatos elismerés következménye.

Az 1955. évi tömegversenyek jó megszervezésének, eredményességének azért is volt nagy a jelentősége, mivel az MHK testnevelési rendszer szabályainak átdolgozása miatt az MHK próbázások ez év nyarán szüneteltek. Ez azt jelentette, hogy azokat a fiatalokat, dolgozó felnőtteket, akik kezdő fokon bekapcsolódtak a rendszeres sporttevékenységbe, továbbra is tervszerűen foglalkoztatták. Továbbá jelentős volt a tömegversenyek szervezése és lebonyolítása szempontjából az a körülmény is, hogy világos képet nyerjenek a sportvezetők arról, hogy az alapvetően fontos sportágakban milyen tömegeket tudnak versenyszerűen foglalkoztatni. Mindezek alapos, szakszerű értékelése igen nagy mértékben megsegíti az MHK testnevelési rendszer sikeres előkészítését.

A VIT jelvénytulajdonos versenyek

Kezdjük talán a tömegversenyek közül a legsikerültebbel, a VIT jelvénytulajdonos versenyek értékelésével.

Amikor az OTSB a DISZ Központi Vezetőségével és a SZOT elnökségével közösen felhívást intézett a sportszervezetekhez a VIT jelvénytulajdonos versenyek indítása és sikeres lebonyolítása érdekében, akkor arra gondolt, hogy elsősorban ez a tömegverseny pótolná azt a hiányt, amelyik az MHK próbák elmaradása következtében felmerült. Az események lezajlása után tárgyilagosan meg lehet állapítani azt, hogy sportszervezeteink túlnyomó többsége lelkiismeretesen és gondos előkészítéssel igyekezett a VIT jelvénytulajdonos versenyeket elindítani, lebonyolítani. Jóllehet csak május vége felé kapták meg a VIT jelvénytulajdonos versenyek szabályzatát és az eredménylapokat a sportszervezetek, azonkívül az időjárás is meglehetősen mostoha volt a nyáreleji hónapokban, mégis az előkészületek eredményesek voltak.

A megyei TSB-k előkészületei ezen a téren tervszerűség és kezdeményezés tekintetében megelőzték a sportegyesületek munkáját. Már a kezdeti időben a legtöbb megyében a járási TSB-k és a területi szakszervezeti elnökségek képviselői jelenlétében, valamint a DISZ megyei bizottságaival közösen megbeszélték a

versenyek lebonyolításával kapcsolatos tennivalókat. A mozgósítás terén a megyei TSB-k és a DISZ megyei bizottságok jó munkát végeztek, azonban a mozgósítás hatása már nem terjedt ki a járások, községek versenyeire. Bár a fejlődés igen nagy a múlthoz képest, ez a munka mégis jórészt megakadt a megyei bizottságoknál. Nem tudták kellőképpen mozgósítani az alapszervezeteket vezetőit a versenyek előkészítésére és megrendezésére. Ez a tapasztalat különösen az MHK szempontjából igen jelentős, mert megmutatja azt, hogy ha lényegében csak egy több versenyszámból álló versenyt kell megszervezni, és a sportolókat erre felkészíteni, akkor is komoly nehézségekkel kell szembenézni, különösen a községekben. Ez mutatja, hogy milyen reális feltételekkel számolhatunk az új MHK elindításakor.

A megyei TSB-k, és még inkább a járási TSB-k szervező munkájában alapvető hiányosságként jelentkezett az a körülmény, hogy nem támaszkodtak kellően a társadalmi sportszövetségek, elsősorban az atlétikai szövetségek támogatására, erejére. Olyan kezdeményezésről pedig, amelyik ezeknek a tömegversenyeknek a sikeres megrendezéséhez társadalmi aktívák, versenybírák, társadalmi edzők kiképzését tűzte volna célul, nem is hallottunk. Pedig az új MHK-nak sikere jórészt ettől függ. Hasonlóképpen kevés kezdeményezés történt, különösen a községekben atlétikai pályák, versenyhelyek építésére társadalmi munkával. A VIT jelvénytörvény szerző versenyek versenyszámait minden községben le lehetett volna bonyolítani, még ott is, ahol egyáltalán nincs sportra kijelölt terület. Egy kis kezdeményezéssel és lelkes, sportszerető társadalmi munkával könnyen meg lehetett volna birkózni ezekkel a feladatokkal.

Bár a jelvénytörvény szerző versenyek sikere messze meghaladja az eddigi tömegversenyekét, azt is meg kell látnunk, hogy koránt sem a kezdő sportolókra, a sporttevékenységbe eddig még be nem kapcsolódott ifjakra és dolgozókra támaszkodott, hanem túlnyomó részt az aktív sportolókra. Ilyen szempontból azután a VIT jel-

vényszerző versenyek tömegjellegét bizonyos fokig másként kell értékelni. Tömegesen vettek részt benne ugyan a megyékben is, azonban nem a kezdő sportolók tömegei.

A sportegyesületek egy kicsit megkésve kezdtek a versenyek elindításához. A legtöbb egyesületben elmaradt a területi elnökségeket, sportköröket eligazító útmutatók szétküldése. Egy kicsit kampányfeladatnak vették és az embernek az volt a benyomása, hogy egy-két versenyfelhívással el akarják intézni a mozgósítást, az agitációt és propagandát. Bár az eddigi tömegsport-munkájukhoz viszonyítva ebben a versenyben a sportegyesületek is komoly szerepet játszottak, munkájuk még mindig eléggé felszínes. Olyan egyesületek, amelyek a kezdettől fogva gyakorlati segítséget nyújtottak a versenyek szervezéséhez, a többihez képest magasan kiemelkedő eredményt értek el. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy az új MHK elindítása előtt a sportegyesületi vezetőségeknek a fejlesztési terv sikeres végrehajtása érdekében sokkal több helyi gyakorlati segítséget kell nyújtaniuk a sportkörök munkájához. A sportkörök munkájában az eddigiek során eléggé lebecsült, tömegsportmunka feltétlenül komolyabb szerepet kell, hogy játsszék.

A VIT jelvénytörvény szerző versenyek országos értékelésében az eddigi adatok szerint — és ezek az adatok még kb. 5 százalékkal nőni fognak — közel 200 000 jelvényt tartanak nyilván. Ez a 200 000 fő egy igen kis százalékot leszámítva, szabályos feltételek mellett felelt meg azoknak a követelményeknek, amelyeket a verseny szabályzat előírt. Igen érdekesek azok az átlagok, amelyek az egyes versenyszámok eredményei alapján kiszámíthatók és utólag igazolják az új MHK szabályzat szintjeit. Mindenesetre ezek a versenyek azt mutatják, hogy kezdeményezéssel és lelkesedéssel még azok az irreálisnak tartott tervszámok is reálisak lehetnek, amelyek eddig az MHK során felmerültek.

Október 15-ig 134 884 VIT jelvényes eredménylapja érkezett be az alábbi megyei és egyesületi megoszlásban:

Megyék:

Baranya	3346
Bács-Kiskun	3130
Békés	2952
Borsod	5189
Csongrád	3202
Fejér	2579
Győr	3256
Hajdú	1311
Heves	4454
Komárom	4917
Nógrád	5568
Pest	6417
Somogy	3895
Szabolcs	5712
Szolnok	4427
Tolna	3562
Vas	3848
Veszprém	4501
Zala	3629
Budapest	44 164
Pécs	4281
Miskolc	5903
Szeged	1880
Debrecen	2761
	<hr/>
	134 884

Sportegyesületek:

Bányász SE	5260
Bástya SE	6386
Építők SE	5496
Kinizsi SE	2244
Szikra SE	1933
Törekvés SE	14 837
Traktor SE	4988
Vasas SE	9203
Vörös Lobogó SE	6831
Vörös Meteor SE	8888
Haladás SE	2846
Munkaerőtartalékok SE	10 657
Szpartakusz	2562
Községi sportkör	14 372
Iskolák	19 571
Megjelölés nélkül	18 810
	<hr/>
	134 884

Beérkezett ezenkívül a Honvéd SE-től 54 000 és a Dózsa SE-től 15 000 eredménylap.

A falusi dolgozók spartakiádja

A falusi dolgozók IV. országos spartakiádja alapvető eredménye az, hogy minőségi fejlődés tapasztalható az előbbi évekkkel szemben. Ezen elsősorban azt kell érteni, hogy mind az alapfokú, mind pedig az országos döntőt megelőző járási, megyei versenyek a körülményekhez képest szabályos feltételek és kulturáltabb versenyrendezés mellett bonyolítottak le.

Már a spartakiád előkészítése is fejlődést mutatott. A versenyki-

írás egyes fontosabb pontjait részletesebben kidolgozva és korábban kapták meg az érdekeltek, így például a tornaversenyek anyagát is, azért, hogy a községekben a hosszú téli időszakot ki tudják használni.

A *községi versenyek* május elején kezdődtek meg. Az időjárás nem kedvezett ugyan ebben az időszakban, a sok elmaradt községi versenyt ez a körülmény mégsem indokolhatja. Ismét bebizonyosodott az, hogy a munka nehezét a járási TSB-ink és az őket segítő társadalmi szervek nem tudják eredményesen vállalni. Ennek alapvető oka a tervszerűtlen és nem kielégítő előkészület. Az előkészületek jórészt a kiküldött versenykiírásokra és körlevelekre támaszkodnak. Nagyon kevés még a helyi szervező munka. Járási TSB-ink nagyon jól tudják azt, hogy különösen azokban a községekben, amelyekben nincs szakképzett edző, versenybíró, csak igen nehéz körülmények között lehet a sportolókat felkészíteni, s a versenyt megrendezni. Ezekhez az esetek többségében helyi segítség kell, tehát az, hogy a járási, megyei székhelyről időnként — a legdöntőbb időszakban — utazzanak ki hozzáértő társadalmi aktívák. Különösen elmaradt volt — a fejlődést mutató atlétika és torna mellett — a kerékpáros versenyek megrendezése. Sem a szervezés, sem a felkészülés tekintetében nem kaptak megfelelő segítséget ezek a versenyek. Ezzel kapcsolatban sem az országos kerékpáros társadalmi szövetség, sem a megyei sportszövetségek nem fordítottak kellő gondot erre a versenyre. Nem dolgoztak ki a tornához hasonlóan szervezési, versenyző előkészítési útmutatót, sőt az országos döntő rendezése körül is több hiányosság fordult elő.

Az *országos döntő* tapasztalatai azt mutatták, hogy a versenyzők szakmai előkészítése még rendkívül hiányos. Alapvető versenyzési ismeretek hiányában léptek a Népstadion salakjára a döntő résztvevői. A 100 m síkfutás 6 női résztvevője közül pl. csak egy tudta, hogyan kell térdelve rajtolni. A többi letérdelt ugyan, a térdelőrajt előnyeit azonban annak szakszerűtlen végrehajtása miatt nem tudta kihasználni. Az előkészü-

letek hiányára vallott továbbá a férfi 1000 m, illetve női 500 m síkfutás döntője is. Majdnem minden selejtező futamban egy vagy két versenyző elesett, kifutott a táv felénél az erő-, illetve irambeosztás teljes hiánya miatt. Az ügyességi számokban csak kevesen hajtották végre kielégítően az illető versenyszám technikáját. Érthetetlen volt pl. a férfi távolugrók hosszú rohama. 30—40 m volt a legrövidebb roham, amit a versenyzők kimértek. Ha hozzávesszük a résztvevők állóképességi fogyatékoságait, akkor nem csodálkozhatunk azon, hogy ez a hosszú roham komoly megterhelést jelentett számukra. Az elszo-morító ebben csak az, hogy a versenyzők legtöbbször mellett ott álltak a megyei vezetők és mindezekre a hiányosságokra nem hívták fel figyelmüket. (Feltételezzük, hogy ezeket a hiányosságokat figyelmetlenségük és nem szakmai ismeretük gyengesége miatt nem vették észre.)

A falusi spartakiádok 1955. évi döntői, ha az előző évi döntőket vesszük alapul, végül mégis igen komoly fejlődést jelentettek mind a megyei résztvevők száma, mind pedig a felkészülés tekintetében. Komoly tapasztalatokat hozott az OTSB számára a jövő évi előkészítés és a versenykiírás tekintetében. Mind a spartakiád anyagát, mind pedig a versenyek kiírását a tapasztalatok felhasználásával fogjuk összeállítani.

Ha a spartakiádot a *statisztika tükrében* nézzük, érdekes következtetéseket vonhatunk le. Míg 1954-ben 12 000 község 60 000 indulóval vett részt a versenyeken, addig 1955-ben 1416 község 74 564 sportolót indított. Voltak községek, ahol egész komoly sportprogramot nyújtott a spartakiád többfordulós versenysorozata. Ezekben a községekben az atlétikai versenyek jó megszervezésével komoly lehetőség nyílt atlétikai szakosztályok megalakítására, versenybíró gárda kialakítására és létesítmények építésére.

Ez nemcsak az atlétika kérdése, hanem általános testnevelési kérdés is, mivel az atlétikus edzések következtében egy igen széles tömeg részesülhet általános testedzésben és készülhet fel a legkülönbözőbb sportágak eredményesebb művelésére. Tanulság

továbbá az is, hogy az atlétikának lényegesen nagyobb a népszerűsége, mint amennyit ebből a népszerűségből sportszervezeteink kiaknáznak. A versenyszámok zöme az ember természetes mozgására szorítkozik és alap- és kezdő fokon különösebb technikai, taktikai ismeret nélkül is eredményesen űzhető. Azonkívül a létesítményviszonyok a legtöbb helyen lehetővé teszik legalább az MHK-ban szereplő versenyszámok űzését. A következő évi spartakiád előkészítésénél, ha jól szervezik meg a nyári községi atlétikai versenyprogramot, a járási TSB-k mind az indulók száma, mind pedig az eredmények színvonala tekintetében jelentős fejlődést tudnak elérni. Ehhez viszont az kell, hogy a községekben már a tél folyamán kezdjék meg az előkészületeket, hogy a spartakiádok községi versenyei legalább két-három fordulóak legyenek.

A községi versenyek alapvető fontosságú körülménye az is, hogy ezek a versenyek valóban a falusi parasztfiatalok bevonására törekedjenek. Ne elégedjenek meg a községi vezetők a falusi értelmiség bevonásával és az általuk elért eredmények ne vakítsák el őket. Azt a kérdést természetesen felül fogjuk vizsgálni a versenyek jövő évi kiírásakor, hogy a falvak tanítói, tanácsi dolgozói, vagy más állami hivatalok, vállalatok dolgozói részt vegyenek-e vagy sem. Az alapvető szempont mindenestre az, hogy a falusi parasztfiatalok minél nagyobb számban kapcsolódjanak be a versenyekbe, szeressék meg az atlétikát, tornát, kerékpározást, illetve a községben űzhető valamely sportágat.

Rendkívül kevesen indultak a *kerékpáros versenyeken*. 5500 férfi és 844 nő. Ez a szám csak kis töredéke az országban, illetve a falvakban használatban levő kerékpároknak. Az érdeklődés csekély voltának az oka elsősorban a járási TSB-k, községi sportkörök vezetőinek szervezési tapasztalatlansága és hiányos szervező munkája. Nincsenek kezdeményezések helyi kerékpáros versenyek, községek közötti párosversenyek rendezésére. Nagyobb leleményességgel és a felsőbb sportszervezetek — beleértve az Országos Társadalmi Sportszövet-

seget is — támogatásával jelentősebben felül kell múlni az ideai eredményeket.

Még szomorúbb helyzetet mutat a *tornaversenyek* községi értékelése. 152 csapat a férfiak, 80 csapat a nők versenyében lényegében egy elenyésző szám. Nem vonják be a felkészítésbe az iskolák testnevelő szakos tanerőit, valamint az arra rátermett helyi társadalmi vezetőket. A spartakiád gyakorlatanyaga változatos, viszonylag könnyen elsajátítható volt. Ugyanakkor a felkészülés során olyan fizikai mozgáskészségbeli gyarapodásra tehetnek szert a résztvevők, amely nagyszerűen kamatoznék más sportágak üzésénél is.

A *röplabdában* viszonylag jó szervező munka folyt. Ennek eredménye a községi versenyeken elindult 1374 férfi csapat. Nehezen indult el a női csapatok szervezése. Ezt a 483-as résztvevő szám is ékesen bizonyítja.

A *járási döntőknek* nemcsak az volt az egyik nagy hiányossága, hogy a községi döntőket rendező községek válogatottjaikat nem küldték el a járási döntőre, hanem az is, hogy a felkészülésben nem jelentkeztetett fokozatosság. Ennek a fokozatosságnak kellett volna jelentkeznie a versenyzők felkészítésében, a versenyrendezés javulásában. Ha a járási TSB a döntőt alaposan előkészíti, nem fordulhatott volna elő olyan eset, hogy a járás 30 községéből mindössze a fele jelenik meg.

A *megyei döntők* lebonyolítása már mutat némi fejlődést mind a szervezés, mind pedig a rendezés tekintetében. Árnyékoltja a megyei döntőknek az a tény, hogy a járási TSB-k az előző évek gyakorlatához híven nagyon sok versenyzőt és csapatot jogosulatlanul indítottak.

Az *országos döntő* az előző évekhez képest szintén fejlődést mutatott nemcsak abból a szempontból, hogy a résztvevők igen gazdag kulturális programmal is rendelkeztek, hanem olyan vonatkozásban is, hogy a rendezés zökkenőmentes volt. Sajnálatos csupán az a tény, hogy nem minden megye biztosította a részvételt valamennyi versenyszámban. Borsod megye pl. a versenykiírás túlzott betartásával kizárt jónéhány

versenyzőt az országos döntőn való indulásból, jóllehet a versenykiírás szelleme ezek indítására lehetőséget nyújtott volna. Ezeket a kérdéseket a *jövő évi versenykiírás* — az országos döntő tapasztalatai alapján — még világosabban tisztázni fogja.

A szakszervezeti sportünnepségek

A szakszervezeti sportünnepségek jelentették a szakszervezeti dolgozók számára a legnagyobb tömegsport-eseményt. Ez a tömegverseny hivatott arra, hogy az üzemi, hivatali dolgozók, elsősorban azok, akik rendszeres sportolásban nem vesznek részt, bekapcsolódjanak az edzésekbe, megszeressenek valamilyen sportágot. Ennek is, mint a falusi spartakiádnak alapvető feladata az, hogy alsóbbfokú versenyei mind a tömegesség, mind pedig színvonal tekintetében eredményesek legyenek.

A szakszervezeti spartakiád országos egyesületi és országos döntői nem adnak lehetőséget tehát ennek a versenysorozatnak lemérésére, értékelésére. Értékelést és tartalmi értékelést csak az üzemi, sportköri és kisebb mértékben a területi versenyek vizsgálatánál nyerhetünk. Az mindenesetre megállapítható, hogy az ideai versenyek szélesebb alapokra támaszkodtak. Olyan jelenségeket is lehetett tapasztalni, hogy egyes üzemeken belül üzemrészek között is folytak versenyek. Ezeknél a versenyeknél is alapvető hiányosságként jelentkezik még mindegyik az a tény, hogy kampányszerűek, nem válnak a sportkör sportoktatási munkája szerves részévé. Külön eseményként kezelik és szervezik. Kevés segítséget nyújtanak hozzá a sportköri vezetők és különösképpen az edzők. Alig tudunk beszámolni egy-két olyan esetről, ahol az üzemi dolgozókat a spartakiád alapfokú sporteseményeire az illető üzem sportkörének edzői felkészítették volna, az edzéseken segítették volna, vagy az edzők, sportköri vezetők ilyen tekintetben komoly kezdeményezést mutattak volna.

A *következő évi spartakiád versenykiírás* az ideai tapasztalatok alapján bizonyos vonatkozásban szintén módosulni fog. Még inkább elő fogja segíteni a kezdő sportolók bevonását, jobb felké-

szítésüket és rászoritja a sportegyesületek országos vezető szerveit arra, hogy ezeket a versenyeket tömegmozgató sportmunkájuk gerincévé tegyék.

Atlétikai tömegversenyek

Az atlétikai tömegesemények közül a *tavaszi és őszi mezei futóversenyek* érdemelnek említést. Bár egészen pontos számszerű adataink nincsenek, az indulók száma a tavaszi mezei futóversenyeken a megyék által beküldött jelentések alapján kb. 13 500 fő. A tavaszi mezei futóversenyek 13 500 indulója viszonylag alacsony szám, ha azt tekintjük, hogy ebbe nemcsak az atlétákat kell bevonni, hanem a többi sportágak versenyzőit is, mivel a mezei futás — különösen ebben az időszakban — a sportágban folyó edzői munkának szerves részét alkotja. Könnyen elérhető lenne és szakmailag teljesen indokolt, ha pl. valamennyi üzemi, községi labdarúgó-csapat tagjai ezeken a versenyeken részt vennének. Így ez a szám legalább megtízszereződne.

A *Szabad Ifjúság őszi mezei futóversenyén* az eddig beérkezett adatok alapján 9 városban 5365 induló vett részt és 16 városban 1506 versenyző. Ezeknek a versenyeknek egyik igen lényeges hiányossága az, hogy kimondottan ifjúsági versenyzők szervezésére szorítkoztak. Az indulók zöme iskolás fiatal volt, ami azt jelenti, hogy az üzemi, hivatali dolgozók bevonásával nem sokat törődtek. A városok közül jó munkát végzett Szombathely, ahol több, mint 3000 induló volt a versenyeken, azonkívül dicséret illeti Miskolcot és Szolnokot. A megyék közül Pest megye végezte az eddigi értékelések szerint a legjobb munkát, ahol egy járás kivételével minden járásban megrendezték a versenyeket. A járasok közül az eddigi értékelés alapján a szekszárdi járás áll az élen.

Ezeknek a versenyeknek igen nagy fogyatékosága az volt, ami sportszervezeteinkre általában még mindig erősen jellemző: el-késve állítják össze a versenyek értékelését, nem tartják be az OTSB által kiadott versenykiírást, amely meghatározza, hogy három napon belül a versenyjegyzőköny-

veket be kell küldeni a könnyű-atlétikai osztályra. Enélkül rendkívül vontatott és irreális az országos pontverseny kiszámítása. Jelen esetben is az a helyzet, hogy az október 2-re kiírt mezei futóverseny értékelését még október 20-án sem lehet elvégezni.

Igen nagy sikernek örvendett az elmúlt években a városok közötti béke postaverseny atlétikában. Az ez évi értékelés során az állapítható meg, hogy kisebb lendülettel és kevesebb létszámmal kapcsolódtak be ezekbe a versenyekbe, mint az előző években. Olyan nagy városok, mint Debrecen, Szeged, Veszprém az utolsók között kullogtak a pontversenyben. Az általános tapasztalat az volt, hogy az I. és a III. forduló sikerült a legjobban. Ennek a tapasztalatnak az alapján a jövő évben a nyári — iskolai szünetre eső — második fordulót elhagyjuk. Sajnálatos módon az első két fordulóban az MTSB-k meglehetősen kevés gondot fordítottak a versenyek megsegítésére és ellenőrzésére.

A végleges értékelés alapján az I—VI. helyet az alábbi városok szerezték meg:

1. Nyíregyháza, 2. Zalaegerszeg, 3. Pécs, 4. Székesfehérvár, 5. Baja, 6. Komárom.

A torna és a kerékpározás

A torna tömegversenyek közül az Alapfokú Tornász Csapatbajnokság ez évi tapasztalatai azt mutatják, hogy a résztvevők felkészültsége jobb volt, mint az elmúlt években. A szervezés is egy-két helyen sikeresnek mondható, aminek következményeként több helyen tornaszakosztály alakult. (Nagykörös, Balatonalmádi, Nagybátony, Mezőtúr.) A 2496 főnyi (832 csapat) létszám csak üzemi dolgozókra korlátozódott.

Ennek a tömegversenynek számos hiányossága közül csak a legfontosabbakat említem meg.

A szervezés terén a szakszervezeti üzemi bizottságok kevés gondot fordítottak a dolgozók bevonására, ezt a feladatot csupán sportkörü feladatnak tekintették. Nehézségek mutatkoztak a kultúrtermeknek tornaedzés céljaira történő felhasználása körül. A DISZ-szervezetek segítsége is hagyott kívánnivalót maga után.

Ami a versenyek szakmai hiá-

nyosságait illeti, a tapasztalat szerint magas volt a követelmény, illetve ez a követelmény még nem nyugszik országos viszonylatban megfelelő feltételeken. Függetlenül attól, hogy a gyakorlatanyag szakmailag kifogásolhatóan és komoly felkészüléssel a kezdő sportolók részére is könnyen elsajátítható, az oktatógárda hiánya miatt ezt az anyagot országosan még nem tudjuk begyakoroltatni. Hozzájárult ehhez az SE-k és bizonyos fokig a TSB-k passzivitása is. Termi nehézségekre és edző hiányra hivatkozva nagyon sok helyen nem kezdtek hozzá a versenyzők előkészítéséhez, illetve a már bekapcsolódott versenyzők további foglalkoztatásához.

Így azután az Alapfokú Tornász Csapatbajnokságra bekapcsolódott fiatalok körében igen nagy mérvű volt a lemorzsolódás.

Az 1956. évi versenykiírás, felhasználva az elmúlt évi tapasztalatokat, a sportszervezetek jó szervező munkája következtében biztosítja azt, hogy ez a tömegverseny igen széles területeken megismertesse és megszerettesse a tornát, alapul szolgáljon új tornaszakosztályok megalakításához. Az összeállított gyakorlatanyag változatos, könnyen elsajátítható.

Tömegversenynek ígérkezett és az egységes versenynaptár tömegversenynek is szánta a városok közötti Béke postaverseny tornában. Ez azonban nem következett be. Tömegverseny helyett 1—2 város tornaversenyévé zsugorodott össze a részvétlenség következtében és a kellő előkészítő munka hiányában. Nem küldték be a versenyjegyzőkönyveket az OTSB torna osztályára, de még a versenykiírásokat is igen megkésve készítették el az egyes városok. Nem tették ünnepélyessé, színvonalassá a megrendezett versenyeket és ezeken az indulók száma is rendkívül alacsony volt. A tornasport népszerűsítése, fejlesztése különösen a vidéki városokban nagyszerű segítséget találna ezekben a versenyekben. A jövő évi versenynaptár ismét tervezi a városok béke postaversenyét, remélhetőleg nagyobb sikerrel.

A tömegesítés terén a legkevesebb eredményt a kerékpáros versenyek mutatják. Bár a járáások

városok pontversenye három fordulójára szeptember 3—4-én lezárult, mindezeideig csak az I. forduló részletes eredményei állnak rendelkezésünkre. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a közhasználatú kerékpáros versenyezés még csak a kezdeti eredményeket tudja felmutatni. Az I. fordulóról 27 járás és 13 város eredményei futottak be. Ezek közül a Borsod megyei járáások érték el kimagasló eredményt 1022 indulóval. A következő évben ismét kiírásra kerülnek ezek a versenyek, amelyek sikeressé tétele a kerékpársport tömegalapjának kiszélesítése érdekében rendkívül jelentős. Több segítséget kell nyújtani ezeknek a versenyeknek a szervezéséhez az Országos Társadalmi Szövetségnek és a megyei szövetségeknek is. Nagyon kevés ezen a versenyeken a kezdeményezés, akár csak a falusi spartakiádok kerékpáros versenyein!

Az 1956. év távlata

Az 1956-os sportnaptár biztosítja a sportszervezetek számára a tömegoktatás szempontjából alapvetően szükséges tömegversenyeket. Lehetőséget nyújt valamennyi tömegméretekben üzethető sportág számára a megfelelő versenyzési alkalomhoz. Közel 30 tömegversenyen vehetnek részt az iskolák, üzemek, hivatalok ifjú és felnőtt dolgozói. Az MHK testnevelési rendszer új szabályzata értelmében az MHK próbákat csak hivatalos versenyeken lehet teljesíteni. Azok a sportkörök tehát, amelyek teljesíteni akarják az MHK terén előttük álló feladatokat, sokkal nagyobb mértékben kapcsolódjanak be a tömegversenyek szervezésébe, azokon való részvételbe, mert csak így tudják biztosítani feladataik végrehajtását. Az MHK új szabályzata végrehajtása során alsófokú versenyrendszerünk jelentősen megszilárdul, a résztvevők száma és azok felkészültsége jelentősen emelkedni fog.

Sportszervezeteink tekintsék a jövő évi tömegprogram lebonyolítását munkájuk igen fontos részének. Törekedjenek arra, hogy az ifjúság és a felnőtt dolgozók sport iránti érdeklődését felkeltésük és ilyen téren igényeiket kielégítsék.

Nádori László

Feladatok a községi sportkörök őszi és téli sportfoglalkoztatásával kapcsolatban

A falusi sportmunka az elmúlt év során, de különösen a párt 1954. évi decemberi határozata óta nagymértékben fejlődött. Új sportkörök alakultak és adnak lehetőséget a falu fiataljainak a sportolásra. A községek lakói élnek ezzel a lehetőséggel, nagy számban vesznek részt a különböző sportágak bajnokságaiban, a falusi kupaversenyeken és a falusi dolgozók spartakiádjának versenyein.

Az eredmények ellenére a falun folyó sportmunka nagy részben időszakos — nem folyik egész évben rendszeresen. A további színvonal emelés egész évi rendszeres felkészülést kíván. Ezt szögezi le az Országos Testnevelési és Sportbizottság 1955. szeptember 8-i elnökségi ülésének határozata.

Ebből kiindulva a párt decemberi és márciusi határozatának végrehajtásában még korán sem tettek eleget a TSB-k és községi sportkörök vezetői. Az 1955—56. évi őszi és téli sportprogram szervezésében és megrendezésében el kell érni, hogy a megyei és járási TSB-k és a községi sportkörök vezetői az őszi és téli foglalkozást biztosítsák a sportolóknak és a falu sportolni vágyó dolgozóinak.

E nagy feladat végrehajtása akkor lesz sikeres, ha a TSB-k, a községi sportkörök vezetői összeülnek a DISZ bizottsággal, helyi szervekkel és megbeszélik, hogy a helyi viszonylatoknak megfelelően mit és hogyan csináljanak.

A feladatok megszabásában fő szempont a felsőbb szervek utasításának figyelembevétele. A megbeszélte terveket írásban rögzítik (program terv) és azt igyekeznek maradéktalanul végrehajtani.

Szervezeti erősödés

Melyek ezek a feladatok? Használják fel a TSB-k, sportköri vezetők a téli időszakot a sportkörök szervezeti megerősítésére. Ezért a feladatok közt szerepeljen az elnökség, valamint a szakosztályok munkáinak megjavítása, taggyűlések szervezése. Különösen fontos feladat a tag-

könyvcseré végrehajtása, sportköri tagok, s a sportkör barátainak szervezése. Felül kell vizsgálni a tagdíjfizetéseket. El kell érni azt, hogy se a tagság, se a sportkör barátai ne legyenek hátralekösök a tagdíjfizetésben. Ide tartozik még az, hogy időnként a járási TSB által megadott határidőre az elnökség értékelő jelentést készít, amelyben kitér számszerű adatokra, eredményekre, hiányosságokra, és javaslatot tesz a jobb, eredményes munkára.

Sportoktatási feladatok

Ezek legfontosabbja a falusi kupaversenyek jó megszervezése. A megyei TSB megfelelő időben készítse el és juttassa a járási TSB-ken keresztül a versenykiírást a sportkörökhöz. A kupabajnokságok lebonyolítását a járási társadalmi sportszövetségek végezzék a megyei szövetségek irányítása és ellenőrzése mellett. A kupa versenyek igen fontos szempontja a tömegesség és a bajnokság színvonalának emelése. Törekedjenek arra a járási TSB-k, hogy gondos szervezési munkával a csapatok lemorzsolódása kevés legyen. A bajnokságok lebonyolításával erősödjék a járási társadalmi sportszövetség. Megfelelő játékvezető, versenybíró gárdának biztosításával ériék el a megfelelő sportfegyelmet.

A versenynaptár értelmében labdarúgás, asztalitenisz, sakk és teke sportágakban rendeznek kupabajnokságot. Ezenkívül rendezzenek tornaversenyeket, valamint torna, birkózó, súlyemelő, ökölvívó bemutatásokat és versenyeket a patronáló üzemi, hivatali sportkörök segítségével. Ahol lehet, rendezzenek téli szabadterei versenyeket, pl. sí, lovasszán, korcsolya, természetjárás sportágakban.

Az őszi és téli sportprogram végrehajtásában minél több községi (helyi) verseny megrendezése legyen a fő szempont. Amennyiben lehet, rendezhetnek körzeti vagy esetleg járási versenyeket is. A versenyeket, rendezvényeket minden esetben a DISZ bi-

zottságokkal közösen kell szervezni.

Agitációs és propaganda feladatok

A helyi TSB-k tervszerűen adjanak segítséget a községi sportköröknek abban, hogy megfelelő előadásokat tudjanak tartani, szervezési sportoktatási és nevelési kérdésekről. Helyes, ha az előadások megtartására a sportkörök neves sportolókat, edzőket, játékvezetőket, versenybírákat kérnek fel. Tartssanak a tél folyamán a falusi dolgozók IV. országos spartakiádjá döntőjén résztvettek beszámolókat. Mondják el itt a fiatalok, hogy mit láttak, hogyan érezték magukat stb.

Fel kell használni propaganda és nevelés érdekében a filmbemutatókat.

Helyes, ha a kultúrház vezetőivel megbeszélve könyvankétokat, sportbálakat rendeznek.

Ezeken a társas összejöveteleken a fiatalság jól érzi magát, s ezek révén az ifjúság megszereti a sportkört. Fontos, hogy a sportoló ne csak a nyári időszak alatt érezze magát sportköri tagnak.

A téli foglalkozások közé tartozik a sportkörök vagyontárgyainak rendbehozása, leltározás.

★

Az őszi és téli sportfoglalkozási terv jó végrehajtása elősegíti a párt decemberi határozatának végrehajtását. Ezért a TSB-k, DISZ bizottságok és sportköri elnökségek különös gonddal végezzék ezt a munkát. Az 1955. évben már jelentős minőségi fejlődést értek el a községi sportkörök. Az eredményeket tovább kell fokozni. Ez pedig csak úgy érhető el, ha biztosítjuk a falu dolgozói sportolási lehetőségét, a fiatalok megfelelő felkészítését. Ma már a fejlett edzés-módszerek megkövetelik, hogy a sportolók felkészülése egész éven át folyjék.

A községi sportkörök őszi és téli sportfoglalkoztatásával elősegítjük a sportoló téli alapozó időszak edzését, ugyanakkor biztosítjuk a sportkör egységét, megteremtjük szervezeti életét is az egész éven át.

K. Nagy Pál

A sportoló ifjúság erkölcsi, politikai nevelésének néhány kérdéséről

Az egész világon elismeréssel beszélnek a felszabadult magyar sport sikereiről. A nagy világversenyeken a magyar sportolók szinte valamennyi sportágban az élvonalba küzdötték fel magukat. Szélesedett a sportoló fiatalok tábora. A magyar sport mennyiségi és minőségi mutatói messze felülmúlják a felszabadulás előtti évek minden jelentős eredményét.

Ezek a sikerek vitathatatlanul összefüggnek azzal a szerető gondoskodással, amellyel Pártunk a sport és testnevelés ügyét övezi. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy ezek a sikerek sportoló fiataljainknak nem csak sportbéli felkészültségét, szakmai megalapozottságát, de emberi értékét is dicsérik. Jelentős sportbéli sikerek elképzelhetetlenek erős akarat, fizikai edzettség, áldozatkészség nélkül. Nem egy esetben a hazafias érzés, a haza iránti hűség és szeretet volt az az erő, amely képessé tette fiataljainkat velük egyenrangú, vagy sokszor nagyobb képességű versenyzők feletti győzelemre.

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége május hónapban nagy jelentőségű határozatot hozott az ifjúság szocialista szellemű nevelésének kérdéseiről. A határozat elemezve a magyar ifjúság erkölcsi, politikai arculatát, megállapította, hogy „ifjúságunk jó része a népi demokrácia neveltje, s ezért biztos támasza Pártunknak, népi demokratikus rendszerünknek“. A határozatnak ez a megállapítása bátran kiterjeszthető a sportoló fiatalok nagy taborára is.

Nem csak az élsportolók, a központi szakosztályok országoshírű versenyzői, de üzemi és falusi sportköreinek több tízezer névtelen fiatalja is nap, mint nap munkában és sportpályákon egyaránt tanúságot szolgáltat e megállapítás igazsága mellett.

Szembe kell ugyanakkor bátran nézni azzal a ténnyel is, hogy az ifjúság soraiban bizonyos nyugtalanító tünetek lelhetők fel a sportoló ifjúság egyes rétegei között —, mint erre a Párt több al-

kalommal is ráirányította a figyelmet — igen jelentősen tért hódított az anyagiasságnak, az önzésnek, s ami ezzel együtt jár, az apoliticizmusnak, a nyugatimádatnak a szelleme.

A sportoló fiataloknak nem kis tábora csak a sportnak akar élni. Nincsenek magasztos példaképei. A könyű, léha élet, a gondtalanság, az ital, a társaság teljesen kitölti gondolatvilágát. Egyiket-másikat nem is annyira a mérkőzés, mint a mérkőzés utáni asztal-ösztolás vonzza a sportpályák közelébe.

A klubszeretet elhalványulása, az elkényelmesedés, az igénytelenség azt bizonyítja, hogy ezek a káros áramlatok nem csak „politikailag károsak“, hanem egészen közvetlenül ássák alá egyes sportolók sportbéli sikereit is. Nem egy labdarúgó válogatottunk példája szolgál erre igazolásként.

Milyen forrásokból táplálkoznak ezek a káros, téves nézetek? A sportoló fiatalok sem szakíthatók ki a társadalomból. A sportoló fiatalokat is ezer szál fűzi a különböző rétegekhez, osztályokhoz. A különböző társadalmi csoportok eltérő elvei, nézetei, erkölcsi normái nem maradnak hatástalanul a sportoló ifjúságra sem. A sportoló fiatalok erkölcsi politikai fejlődésének megértéséhez nagy segítségül szolgál számunkra Sztálin elvtársnak útmutató megállapítása.

„Lehetetlen, hogy most, amikor az életben szétszaggatjuk a régi kapcsolatokat és újakat teremtünk, amikor a megszokott utakat járhatatlanná tesszük és új, szokatlan utakat építünk, amikor a lakosság egész csoportjai, amelyek jó módban éltek, kizökkennek életük megszokott medréből és kidőlnek a sorból, megtisztítva az utat a régebben elgyötört és meghajszolt emberek milliói számára — lehetetlen, hogy ilyen helyzetben az ifjúság velünk rokonszenvező emberek egyenemű tömege legyen, hogy az ifjúságban ne legyen rétegződés, szakadás.“

Ezek a folyamatok a sportoló fiatalok között is törvényszerű

velejárói az átalakulásnak. Eddig nem igen irányítottuk rá a figyelmet arra, hogy a sportkörökben és egyesületekben nagy számban fellelhetők deklaszált osztályok gyermekei, akik magukkal hozzák, terjesztik a régi világ szellemét. Nagy tanítóink nem egyszer mutattak rá arra, hogy a megölt kapitalizmus itt közöttünk hal meg és indul oszlásnak, miközben megfertőzi a levegőt kórokozók és bacilusokkal. Ezeknek a kórokozónak vannak élő hordozói. S a tények azt mutatják, hogy ezek nem kis számban fellelhetők a sportoló fiatalok között is. Kétségtelen, hogy sportolóink túlnyomó többsége jó szándékú, becsületes, alapjában véve egészséges fiatal. Ám ezeknek egyrésze nevelőmunkánk erőtlensége következtében ezeknek a káros nézeteknek és elemeknek hatása alá került.

A különböző sportágakban különböző erővel jelentkeznek ezek a kérdések. Nem lehet véletlennek tekinteni, hogy azokban a sportágakban, ahol nagyobb számban vannak a munkás fiatalok, mint pl. a birkózás, a szellem viszonylag sokkal egészségesebb, mint azokban a sportágakban, amelyeknek összetétele a felszabadulás után jelentősen megváltozott ugyan, de amelyekben mégis nagyobb számban lelhetők fel a deklaszált rétegek képviselői. Félreértés ne essék: egyetlen tehetséges, jószándékú sportoló fiatal előtt sem kell elzárni a sportolás lehetőségét. De már ebből a rövid elemzésből is világosan kitűnik, hogy ugyanakkor rendkívül éles harcot kell folytatni azok ellen, akik a régi világ szellemét akarják terjeszteni, ápolni a sportoló fiatalok között.

Az elmúlt hónapokban a sport területén is erőteljesebben jelentkeztek a különböző jobboldali nézetek. Sokkal inkább, mint korábban, egyes területeken eluralkodott a liberalizmus, az elnézés szelleme.

Hosszú ideig, amíg a Párt az elmúlt év decemberében nagy erővel fel nem emelte figyel-

meztető szavát, ezek a téves nézetek, s áramlatok szabadon hódíthatnak a sportoló fiatalok között. S nem csak nézetekről van szó. Nem egy egyesületünk vezetője, sőt néhány esetben a hivatalos állami szervek képviselői is olyan anyagi körülményeket, feltételeket; a jutalmazásoknak olyan rendszereit építették ki, amelyek melegágyul szolgálták ezeknek a hibáknak. Világos, hogy mindez megkönnyítette az ellenséges csoportok tevékenységét is.

S ehhez még hozzá kell tenni azt is, hogy a jelentős kezdeti eredmények ellenére a DISZ szervezetek még nem állnak ezen a területen hivatásuk magaslatán. Sok DISZ vezető lebecsüli még a sportoló ifjúság között végzett rendszeres, elmélyült nevelőmunka jelentőségét. Egyes DISZ vezetők ritkán fordulnak meg a sportolók között. Nem tartanak beszélgetéseket, előadásokat. Az is nyugtalanító, hogy eltérően a Komszomol példájától, sok DISZ vezető nem sportol.

A sportoló fiatalok erkölcsi, politikai nevelése bonyolult, sokrétű munka. Formális intézkedésekkel, egyszerű határozatokkal ezt a munkát helyettesíteni nem lehet. Az Ikarusz gyár sportkörének egyik vezetője, amikor szóba került a sportolók politikai nevelése, megjegyezte, hogy valamit ténylegesen tenni kellene, mert „igen csak elkel már valami — kis politika“ itt nálunk a sportolók között is.

Ez a „kis politika“ sokszor unalmas előadásokat, erőltetett beszélgetéseket jelent. Sokszor szokták hangoztatni, hogy a sportoló fiatalok idegenkednek a politikától, a politikai kérdésektől, ezért „adagolni kell“ a politikát — ahogy egyszer nagy szakértelemmel egyik sportvezető kifejezte magát.

Világosan látni kell, hogy ennek az idegenkedésnek igen sok esetben meg volt az alapja. Az ifjúság általában idegenkedik attól, ami szürke, lapos, egyhangú, egyoldalú. Világosan látni kell, hogy az ilyen lélektelen, felemás módon megszervezett politikai előadásokat nem egy esetben éppen ez a közhelyszerűség jellemezte.

S ettől joggal idegenkedtek a sportoló fiatalok is.

Talán a párt politikájának, s a politikai munkának a lényegéből következik mindez? A mi világnézetünkről, erkölcsi formáinkról, ideáljainkról tényleg csak így unalmasan, egyoldalúan, általánosságokban, frázisokban lehet gondolkodni és beszélni? Tényleg idegenkednek a sportoló fiatalok a „politikától“?

Marxista—leninista világnézetű pártunk története tág, — korlátlan teret nyit arra, hogy élményszerűen, példákban gazdagon, érdekesítően, sokoldalúan, színesen érveljünk.

Klubesteken, baráti beszélgetésekben mennyi érdekeset lehetne felsorakoztatni az illegális földalatti pártmunka romantikájáról, a kommunista mártírok emberi nagyságáról, a munkás sportolóknak és szervezeteiknek a felszabadulás előtti életéről, a szocialista építőmunka távlatairól, a technika új csodáiról. Lehetne beszélgetni és vitatkozni a hősiességről, bátorságról, erős akaratról, a boldogságról, az alkotó munkáról. Találkozásokat szervezni írókkal, zeneszerzőkkel, színészekkel, anketokat tartani könyvekről, filmről, színházról, hogy szélesedjék a sportoló fiatalok látóköre, hogy gazdagodjék gondolat- és érzésviláguk.

Igazuk van a sportoló fiataloknak, ha csak az olyan előadót hallgatják végig szívesen, aki mondanivalóját saját gondolataival ötvözi és átítatja azt egész egyéniségével. A politikai munkát a sportoló fiatalok között még inkább kell, hogy jellemezze az egyszerűség, a közvetlenség, sőt bizonyos esetekben, ha úgy tetszik, a szellemesség, az elgondolkozató, szórakoztató példák gazdag tárháza.

Külföldi utazások előtt ismeretéseket lehetne tartani az élsportolók között azokról az országokról, ahová utaznak. A sportoló fiatalok ezrei és tízezrei járják az országot. Az „ismerd meg hazánkat“ mozgalom sehol annyi lehetőséggel nem bír, mint éppen a sportolók között.

Holott a gyönyörű utakat megtevő sportolóink közül sokan mit sem látnak az ország és a táj szépségeiből, dolgozó népünk or-

szágépítő munkájából, s ha beszámolókat kérnénk tőlük, csak éjszákba nyúló ultipartikról tudnának számot adni. Hányan jártak már Egerben, s hányan nem láták az egri várat. Hány fiatal sportoló fordult meg Szegeden, s vajon egy is járt-e a Csillagbörtön múzeumában, ahol évekig raboskodott a pártnak nem egy vezetője.

A sportoló fiatalok erkölcsi, politikai, hazafias nevelése természetesen nem korlátozható beszélgetésekre és vitákra. A Központi Vezetőség határozatainak maradéktalan végrehajtása minden területen, — ez az, amit megkövetel a sportoló fiatalok nevelése.

Ennek érdekében nyilván intézkedéseket kell eszközölnünk. El kell távolítanunk néhány rosszindulatú, ellenséges beállítottságú fiatal. Felelősségre kell vonni, esetleg hosszabb időre határozatban kell eltiltani azokat, akik fegyelmezetlenek. Nyilvánvaló, hogy a bonyolult, sokrétű feladatot csak az edzők és a társadalmi szervek közös összefogásával oldhatjuk meg. Jelentős szerep vár ebben a nagy munkában a DISZ szervezetekre.

Az erkölcsi, politikai nevelőmunka fellendítése új, nagy sport-sikerek kimeríthetetlen, gazdag forrása lesz.

Huszár Tibor

Az 1 angol mérföldes magyar csúcs fejlődése :

4:51.2	Malcsiner Gyula	1895
4:47.2	Gillemot Ferenc	1901
4:45.2	Bredl Pál	1902
4:43.8	Bodor Ödön	1905
4:34.8	Bodor Ödön	1908
4:32.6	Forgács Ferenc	1912
4:31.4	Forgács Ferenc	1913
4:28.2	Némethy Jenő	1920
4:26.5	Némethy Jenő	1921
4:24.4	Gyulay Gábor	1927
4:05.2	Tábori László	1954
3:59.0	Tábori László	1955

(A Magyar Atlétikai Szövetség 1935-ben hitelesített utoljára yardos-mérföldes magyar csúcseredményt, majd 1940-ben az összes ily távon elért csúcseredményeket törölte. Yardos-mérföldes távon a felszabadulás után sem hitelesítettek eddig magyar csúcseredményt. Tábori 3:49.0-es idejénél eddig a világon csak Landy (3:58.0) és Bannister dr. (3:58.8) futott jobb eredményt.)

A párthatározat végrehajtásának tapasztalatai Borsod megyében

Az MDP Központi Vezetősége 1954. december 15-i határozata felszínre hozta a testnevelési és sportmozgalom fejlesztését akadályozó hibákat, meghatározta megszüntetésük módját és ezzel újabb, még nagyobb sikereknek vetette meg az alapját. E határozatot és az ezzel kapcsolatos feladatokat Borsod megyében 1955. február 13-án tárgyaltuk meg nagyaktíva értekezleten. Azóta több, mint egy fél év telt el. A Párthatározat feladatul tűzte ki, hogy meg kell valósítani a kollektív vezetést, tovább kell szélesíteni a tömegsportot, különös tekintettel kell fejleszteni az atlétika, torna, úszás, kerékpár sportágakat. Meg kell javítani az iskolai testnevelést, fel kell számolni a sportolók túlzott anyagiasságát, megjavítani a sportolók munkához való viszonyát, a sportolókat a szocialista hazafiságra kell nevelni és meg kell valósítani gazdálkodásunkban a legszigorúbb takarékoságot.

Nézzük meg, hogy a mi területünkön milyen eredményeket értünk el e feladatok megvalósításában?

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy valamennyi területen értünk el eredményeket. A kollektív vezetés terén különösen a megyei szervek, megyei elnökségek, a városi és járási TSB-ok, a városi választmányok körében mu-

tatkozik komoly fejlődés. Az MTSB ebben az évben minden bizottsági ülést megtartott. A városi és járási TSB-ok közül rendszeresen megtartották a bizottsági üléseket a mezőcsáti, a Miskolc városi, Kazincbarcika városi és a Miskolc járási TSB-ok. A megyei elnökségek közül a Traktor SE, a városi választmányok közül a Vasas SE. Nagy mértékben javult a kapcsolat különösen megyei és városi szinten a DISZ-szel, a Pártbizottsággal, a Tanáccsal és a Magyar Önkéntes Honvédelmi Szövetséggel. Ezt mutatja az a példa is, hogy a megyei Tanács VB a megyei spartakiád döntőjének díjazására 10.000 Ft-ot szavazott meg. Pályaépítésre 70.000 Ft-ot biztosított. A Miskolc városi tanács VB pályaépítésre 30.000 Ft-ot és hasonlóan a miskolci járási tanács a falusi sportkörök támogatására 20.000 Ft-ot juttatott. Örvedetes jelenség az, hogy a DISZ bizottságok tagjai most már nem csak a TSB ülésekre járnak el rendszeresebben, hanem kezdeményeznek, javaslatlall élnek és aktívan bekapcsolódnak a sportvezetés munkájába. Ez különösen megyei, városi és egyes járási bizottságokban tapasztalható. Társadalmi szövetségeinkben is sokat javult a kollektív vezetés. Vonatkozik ez elsősorban a labdarúgó, atlétika, birkózó, természetjáró és röplabda szövetségekre.

Fokozódott ezévbén az ellenőrzés is. A megyei TSB apparátusa ez évben 68 esetben tartott, a társadalmi aktívák 95 esetben tartottak ellenőrzést.

Egyes területeken a sport tömegmozgalommá fejlesztése tekintetében is értünk el eredményeket. Különösen jó eredmény mutatkozott a falusi spartakiádon. Ezen 1954-ben 93 községben mindössze 4548 fő vett részt, ezévbén 156 községben 9589 sportoló indult. A felszabadulási és a DISZ kongresszusi versenyek résztvevőinek száma túlhaladta a 15.000 főt. Miskolc városban a tornaünnepélyen 2500-an, a 40 város pos-

taverseny I. fordulóján 7121 sportoló vett részt. A VIT jelvényt a megyében és Miskolc városban több mint 10.000-en szerezték meg. A sí postaversenyeken 2754, a kerékpáros postaversenyen a III. fordulóban 1665 versenyző vett részt. A minőség terén is vannak eredményeink. Atlétikában, úszásban, lövészetben és tékében összesen 18 megyei csúcst javítottak meg.

Komoly eredményt értünk el a pályaépítés terén is. Ez évben új sportpálya épült korszerű atlétikai pályával Mezőkövesden, Sajószentpéteren, Kazincbarcikán és Edelényben.

Vannak kezdeti eredmények a sportolók magatartása, a közönség magatartásának javulása tekintetében is. Ez évben többszáz szabálmagyarázó és egyéb előadást tartottak sportköreinkben. Amíg 1954-ben labdarúgásban a kiállított játékosok száma 108 volt, addig ezévbén 64. Az eltiltások száma tavaly 68, ezévbén 36, botrány tavaly 13, ezévbén 1, óvás 18, ezévbén 6 akadt. Ezek a számadatok is azt mutatják, hogy a helyzet kezd javulni.

Javult a játékosok munkához való viszonya is. 1954-ben a Di. Vasas NB 1-es labdarúgó csapat tagjainak nagy része csak a fizetése felvételéért járt be a gyárba. A nem rég megtartott ellenőrzés során egy játékos kivételével valamennyit a munkahelyén találtuk. S nemcsak éppen bent tartózkodnak a gyárban, hanem igen jó munkát is végeznek. Helyes kezdeményezés történt az ózdi Vasasban is, ahol a munkakerülő játékosokat kitessékelték a sportkörből. Több városi választmány elnökségi ülés elé rendelte, s ott tárgyalta meg a sportolók nem megfelelő magatartását. A Putnoki Bányász SK labdarúgó szakosztályában pl. a következő eset történt. Egy fiatal játékos került hozzájuk, aki feltűnő, rikító öltözködésével akart tetszelegni. Maguk a játékos társai mondták meg neki, hogy addig nem mehet közéjük, amíg munkás, dolgozó

Az 1 angol mérföldes világcúcs fejlődése:

4:14.1	Jones (Egyes. Áll.)	1913
4:12.6	Taber (Egyes. Áll.)	1915
4:10.4	Nurmi (Finnorsz.)	1923
4:09.2	Ladoumegue (Franciao.)	1931
4:07.6	Lovelock (Újzéland)	1933
4:06.8	Cunningham (Egyes. Áll.)	1934
4:06.4	Wooderson (Anglia)	1937
4:06.2	Hägg (Svédorsz.)	1942
4:06.2	Andersson (Svédorsz.)	1942
4:04.6	Hägg (Svédorsz.)	1942
4:02.6	Andersson (Svédorsz.)	1943
4:01.6	Andersson (Svédorsz.)	1945
4:01.4	Hägg (Svédorsz.)	1945
3:59.4	Bannister dr. (Anglia)	1954
3:58.0	Landy (Ausztrália)	1954

emberhez illő ruhát nem vesz fel. Ha nincs más ruhája és nincs pénze sem, inkább összeadják azt az összeget, amiből rendes ruhát vehetnek neki.

Mindezek a példák igazolják, hogy a kezdeti lépések megtörténtek a *szocialista sportember kialakítása* érdekében. A felsorolt eredmények azt is mutatják, hogy a párthatározat végrehajtásában megtettük az első lépéseket, s sportmozgalmunkat helyes útra irányítjuk. Ezen az úton kell tovább haladnunk, mert csak ezen az úton tudjuk elérni a szocialista sport célkitűzéseit.

A helyes intézkedések közepette és az eddig elért jó eredmények mellett azonban *felötlenek még hiányosságok is*. A párthatározatban kitűzött feladatokat csak részben hajtottuk végre.

A legtöbb sportkörben, de még egyes járási TSB-kben sem érvényesül a kollektív vezetés. Nem tartották meg rendszeresen bizottsági üléseiket pl. az ózdi, ricsei, putnoki, edelényi, szikszói TSB-k. Nem megfelelő a legtöbb sportkör kapcsolata a pártszervezettel, a szakszervezettel és a DISZ szervezettel. Az alsó pártszervezetek és szakszervezetek nem számoltatják be a sportköröket munkájukról. A DISZ alapszervezetekre sok helyen még panaszkodnak, mert nem kapcsolódnak be a sportkör munkájába, a fiatalokat nem mozgósítják a versenyekre. Különösen az üzemi és falusi DISZ szervezetekre vonatkozik ez. Így például a Miskolc városban megrendezett DISZ atlétikai versenyen résztvevő 450 induló főleg csak az iskolai DISZ szervezet köréből került ki, az üzemi DISZ szervezetek részéről mindössze tízen indultak. Ormospusztán, Sajókazán, a DISZ vezetői többszöri meghívásra még egyszer sem vettek részt vezetőségi ülésen.

Nem kielégítő még a helyzet a *tömegek bekapcsolódása* terén sem. Kevés házi versenyt rendeznek, elmaradtak a házi bajnokságok, nem eléggé terjedt még el az üzemi bajnokságok rendszere. A felső szervek által kiírt, s a tömegeket megmozgatni hivatott versenyekre még mindig kevés résztvevőt mozgósítanak a sportkörök. Így például a városi TSB által kiírt 40 városi atlétikai versenyén az M. Vörös Meteor egy-

általán nem indult el. A Lenin Kohászati SK pedig mindössze 18 fővel vett részt. Miskolcon a kerékpáros postaversenyen valamennyi sportkör részéről összesen 19-en indultak. A szakszervezeti sportünnepélyek sem hozták meg a várt eredményt. A Diósgyőri Gépgyár sportünnepélyén mindössze 96 résztvevő akadt. A párthatározat végrehajtása nem kielégítő a járási TSB-ink vonalán sem. Például az ifjúsági atlétikai pályabajnokságot nem rendezte meg a mezőkövesdi, az abaujszántói, ricsei, edelényi s a kazincbarcikai városi TSB. Pedig ezek a TSB elnökök ismerik a párthatározatot, csak éppen nem annak alapján dolgoznak.

Kevés gondot fordítottunk a *sportköri vezetők továbbképzésére is*. A sportköri vezetők egy-egy labdarúgó játékos átigazolása ügyére sokkal több erőt pazarolnak el és több időt töltenek el ilyesmivel, mint ifjú, új játékosok nevelésével. Átigazolások ügyében küldöttségek jönnek, küldöttségek mennek, mozgósítják a pártszervezetet, a szakszervezetet, igénybe veszik az igazgatók súlyát, és a kiváló dolgozók befolyását, de ha a sportkörben nem megy a VIT jelvénytörző verseny, vagy nem működik az atlétikai szakosztály, vagy rossz a szellem a játékosok között, senki sem lép fel hasonló eréllyel!

Összegezve az elmondottakat, megállapíthatjuk, hogy a hiányos-

ságok ellenére is komoly eredményeket értünk el a párthatározat végrehajtásában. Most az a feladat, hogy a megkezdett úton tovább haladjunk, s a még meglévő hiányosságokat gyorsan felszámoljuk. Ellenőrzéseink során alkalmazni kell a *felelősségvonnást*.

A párthatározat végrehajtása minden sportvezető részére kötelező. Soha se felejtjük el, hogy a párthatározatot nemcsak ismerni kell, hanem annak szellemében, annak alapján kell dolgozni. Minden utasítás, minden intézkedésünk, minden gyakorlati munkánk alapján ott legyen a párthatározat. A részletes feladatokat mi a szeptember 19-i megyei értekezleten ismertettük. Rámutatunk arra, hogy tovább kell javítani a kollektív vezetés, tovább szélesíteni a sport tömegalapját, javítani kell a nevelő munkát, hogy sportolóinkat az igaz hazaszeretet és a béke megvédésének szelleme hassa át.

Ezeknek a céloknak az elérése jólképp, példamutató kommunista erkölcsű, kommunista módra helytálló sportvezetőket kíván. Borsod megye területén rendelkezünk ilyen harcos sportvezetőkkel. Bizom benne, hogy a borsodi sportvezetők a további munkában is az élen járnak.

Pap Gazsi Imre

Borsod-Abauj-Zemplén megyei TSB elnöke.

Az ezévi sportünnepélyeket sok helyen tréfás játékokkal, kötélhúzó viaskodással és más szórakoztató sporttal színesítették.

Módszertani kérdések

A FELNŐTTEK ÜNNEPÉLYEI A PRÁGAI SPARTAKIÁDON

Csehszlovákia első országos spartakiáján az ifjúság 4 napos bemutatói után a spartakiád második részeképp a felnőttek ünnepélyei kerültek sorra a sztrahovi nagy stadionban. Az ifjúság és a felnőttek ünnepélyei közötti napokban kicserélődtek Prága vendégei. A vidéki ifjúsági csapatok elutaztak és átadták helyüket az ország minden részéből felutazó szakszervezeti és falusi felnőtt csoportoknak. Naponként közel 100 külön vonat vitte és hozta a vidéki tornászok hatalmas csoportjait, s a főváros utcái ismét színes sportruhás és tarka népviseletű nők és férfiak ezreivel teltek meg. Néhány napos szünet után újból hangos lett a stadion környéke is: megkezdődtek a próbák.

A közönség érdeklődése a spartakiád második része iránt még az ifjúsági ünnepélyekét is felülmúlta. A jegyek már elővételben elfogytak. És naponta több mint 200 ezer néző gyönyörködött és lelkesedett a szebbnél szebb bemutatókon.

A felnőttek ünnepélyei is négy napon át tartottak. Július 2—3-án a szakszervezetek, a falusiak (Sokol) és a főiskolások, továbbá sikeres szereplésük jutalmául a munkaerőtartalékok ifjúsága tartottak bemutatót, július 4-én pedig a Svazarm (önkéntes honvédelmi szövetség) bemutatójára került sor. A felnőttek ünnepélyei június 5-én a hadsereg napjával fejeződtek be. Az első két napon azonos műsort mutattak be, amelynek záró jelenete ugyanaz volt, mint az ifjúsági ünnepélyeké. Ezt az előző számban már ismertettem. Ugyancsak ott számoltam be a főiskolások és a munkaerőtartalékok bemutatójáról is.*

A felnőttek ünnepélyei keretében július 2-án és 4-én a Hadse-

reg-stadionban tartották meg a „Barátság-estjét”, amelyen a külföldi csapatok szerepeltek, köztük a magyar tornász csapat is.

Az alábbiakban ismertetem a felnőttek ünnepélyeinek bemutatóit.

Népi tánc csoportok

Létszám: 6000 népitáncos.

A felnőttek ünnepélye mindkét napon a népitáncosok bemutatójával kezdődött. Csehszlovákia minden országrészéből kiválogatott népi táncosok három óriási csoportban vonultak be a stadionba. Már a bevonulást felejthetlenné tette a különböző tájak színpompás, tarka népviselete. A három csoport közepén összetalálkozva először a közönséget üdvözölte. Ezután a különböző országrészek néptáncosai különváltak és látványos formációkban a stadion terén elhelyezett óriási virágvázák és májusfák köré vonultak. Ezek körül a különböző csoportok: csehek, morvák, nyugat és kelet szlovenszkiei stb. — felváltva és egyidejűleg is a maguk népitáncait mutatták be.

A befejező jelenetre mind a 6000 táncos a stadion közepén sűrű csoportba tömörült és együttes táncal szimbolizálták Csehszlovákia népeinek egységét. Az igen mozgalmas, színes és rendkívül dinamikus tánc nagy sikert aratott. A stadionból négy irányban végzett aránylag igen gyors kifutásuk közben is táncoltak.

Szakszervezetek: férfiak

Tervezte: Dr. J. Sterc. Zene: J. Z. Bartos. Létszám: 16.200.

Szabad- és társasgyakorlatokból álló bemutatójuk a bevezetésen kívül 6 részt tartalmazott. Zenére és nagyrészt versre is végzett műsor számuk első felében a testnevelés fontosságát hangsúlyozták a szakszervezeti dolgozók számára, a második felében pedig azt a fejlődést szemléltették, amellyel a nehéz kézimunkától a gépi és kollektív munkáig eljutottak. Kifejező mozgásait először 3-as zárt oszlopban, majd 1-es sűrített oszlopban, végül pedig 1 soros vonalakban mutatták be. A befejező jelenetet, amely a munka győzelmét szimbolizálta — táncos mozgással — cikk-cakk vonal alakzatban végezték.

Szakszervezetek: nők

Tervezte: S. Levá. Zene: J. Havlicek és J. Sesták. Létszám: 16.320.

Lenyűgöző kép! Több hullámban lépcsőzetes felvonulás után a fehér blúz és kék nadrágos, fejüket piros szallaggal átkötött nők — egy-egy fehér színű buzogánnyal kezükben — az egész hatalmas teret betöltötték. Az üzemből, gyárból és hivatalokból kiválasztott tornásznők 6-os csoportokban népi dalokra mutatták be buzogánygyakorlatukat.

Zárt vonal alakzatban először lassú mozdulatokat végeztek, majd len-

Tizenhatezer ifjú együttes tömeggyakorlata.

* Sport és Testnevelés. 1955. októberi száma.

dületes, a női szervezetnek megfelelő hajlékonysági és ügyességi gyakorlatok következtek. Fordulatokkal és helyváltoztatásokkal a térforma többször változott. Oszlopokat, részütes sorokat alakítottak, végül pedig az egész pályát kis körökkel töltötték be és ebben táncos mozgással fejezték ki örömeiket és boldogságukat, új életükért. Igen hatásos volt a kis körökből kialakított hatalmas méretű fésűs-elvonulásuk is.

Sokol: falusi nők és férfiak

Tervezte: E. Penninger, H. Staroková és H. Jochová. Zene: B. Macák. Létszám: 16.000.

A Sokol bemutatója is igen színes és tartalmas volt. A sárga-kék öltözötű nők és férfiak ügyesen megtervezett vonulások után 40 négyes oszlopban az egész pályán egyszerre vonultak előre. Együttes szabadgyakorlatuk 4 részből és a befejezésből állt. Gyakorlatokkal bemutatták, hogy a Sokol milyen mértékben tölti be azt a feladatot, amit a párt és kormány rábízott a falun. Az első két részben a falusi dolgozók sokoldalú fejlődését és az egészségük megőrzését biztosító együttes szabadgyakorlatokat mutattak be, igen magas színvonalú végrehajtással. Ezzel is kifejezték, hogy milyen nagy lehetőségük van a falun a kultúréletre, amelynek elválaszthatatlan része a testnevelés és sport.

Műsoruk harmadik részében csoportban (vonalban, oszlopban, körben) társasgyakorlatokat végeztek. A nők és férfiak egyidejűleg különböző gyakorlatokat mutattak be, — színbolizálva, hogy a falu általános előrehaladásával milyen szoros kapcsolatban van a testnevelés. A negyedik részben a nők és férfiak közös tánca az aratónapséget jelképezte. Ezzel fejezték ki örömeiket a jól végzett munka után és köszönetüket is a párt és a kormány támogatásáért.

A SZVAZARM napja

Az önkéntes honvédelmi szövetség egész délutánt betöltő bemutatója 7 műsorszámból állt. Ezekben a szövetség munkáját szemléltették: a dolgozóknak, főleg az ifjúságnak munkája elvégzése után nemcsak szórakozásra és pihenésre jut ideje, hanem a honvédelmi előképzésre is.

Bevezető szám. Tervezte: F. Man, L. Ogoun és V. Rybinová. Zene: V. Vacek. Létszám: 7.700.

A műsorszám bevezető részében a dolgozók jól végzett munkájuk után felvonulnak és örömeik kifejezésére körtáncban vesznek részt. Ezután a pálya különböző részeiben elhelyezkedő csoportok más-más gyakorlatokat végeztek, a honvédelmi előképzés fokozatainak megfelelően. Az új tagok rend- és szabadgyakorlatokat mutattak be, ugyanakkor a képzetebbek fegyverrel végeztek gyakorlatokat. Egy másik csoport igen látványos és ötletes harci gyakorlatokat: megközelítést, akadályokon áthatolást, kúszást stb. mutatott be, —

a csoport alakzatának (oszlopok, vonalak) ügyes kihasználásával. A bemutató végén „Svazarm“ felírást alakítottak ki.

Akadálypálya. Tervezte: R. Pesta. Zene: M. Zelezny.

A szövetség legjobb 180 versenyzője — köztük 36 nő — az egész hatalmas teret betöltő akadálypálya gyors leküzdését mutatta be. Hat tagú csoportonként indultak el. Először magas palánkon kellett keresztül hatolniuk, majd egyensúlyozó gerendán mentek végig. Ezután gázálarcot vettek fel és áthatoltak egy füstös területen, amely után gátakadály következett. Ezt kúszás követte, végül pedig vízszintes célra kézigránátot dobta.

Szuronyvívás. Tervezte: S. Skalicky. Zene: S. Havelka. Létszám: 8000.

Pompás látvány volt, amikor tetőtől-talpig hófehérebe öltözött férfiak oszlopai, szuronyos puskával fegyvermezett menetben felvonultak. A közelharc eszközeinek a szuronyok használatát mutatták be 4, módszeresen egymásra épülő részben. Az első rész egyszerű előkészítő gyakorlatot tartalmazott puskával. A második részben pedig döféseket és hártásokat mutattak be, helyben és mozgás közben is.

A harmadik és negyedik részben a szurony-iskola páros gyakorlatai kerültek sorra. Ebben az összes támadó és védő mozdulatokat bemutatták, igen ötletes térkihasználással. A szereplők felkészültségére és fegyvermezetségére jellemző, hogy műsorszámukat óriási felhőszakadás közben is a legpontosabb végrehajtással mutatták be.

Repülő modellezők. Tervezte: L. Nemeč. Létszám: 400.

A nagy esőben a modellek eláztak volna, ezért ezt a bemutatót nem tartották meg. Így a próbán látottak alapján ismertetem ezt a műsorszámot. A több száz és különböző színűre festett gumis és mechanikus szerkezetű modellekkel a felvonulás és a gyakorlatok igen látványosak voltak, és teljesen kitöltötték a hatalmas területet. A bemutató csúcspontját a turbinás modellek jelentették. A műsorszám végén pedig színes ballonok tömegét eresztették fel a magasba.

Ejtőernyősök. Tervezte: V. Kuceravy, J. Soukup és J. Hribková. Zene: O. Flosman. Létszám: 4000.

Az egész pálya víz alatt állt, amikor az ejtőernyősök bevonultak és elkezdték bemutatójukat. Először előkészítő gyakorlatokat (szabadgyakorlatokat, eséseket, gurulásokat stb.) végeztek a nagy sárban — óriási sikerrel. Ezután pedig ejtőernyős öltözetüket levetve, hatalmas fehér ejtőernyőt alakítottak ki, amelynek fehér „színórajai“ óriási ötgúvörös csillagot tartottak. Sugár alakban futottak ki az ejtőernyősök a stadionból és azonnal repülőgépek jelentek meg a stadion fölött. Ezekből páronként 10 ejtőernyős ugrott ki. Az erős szél miatt mindössze kettőnek sikerült a stadion területén földet érnie,

a többiek elvitte a szél (a próbákon valamennyi ugrás pontosan sikerült). Befejezésül repülőgépekről 1000 kis, színes ejtőernyőt engedtek ki a stadion fölött. Sajnos, ezeket is elvitte a szél.

Motorosok. Tervezte: F. Smolka és R. Kopečny.

A 600 motorkerékpáron, autón és traktoron a legkülönbözőbb alakzatokban (kör, hullám, keresztelés, csigavonal, küllő- és sugáralak stb.) végzett bemutató rendkívül színes és látványos volt. A motoros kiképzés alapgyakorlatai mellett nagy sikert arattak zászlós motorkerékpárosok, főleg pedig a motorkerékpáron végzett akrobatikus gyakorlatok.

Repülők: A motorosok bemutatója után ez alkalommal is szerepeltek a munkaerőtartalékok. Bemutatójuk végén jelentek meg a repülők a stadion felett. Az első csoport cseh-szlovák és a Svazarm zászlókkal repült, a második pedig ötgúv csillag alakzatban zúgott el a pálya fölött. Ezután egy kötélék „MIR“ szót alakítva, majd egy másik „I.C.S.“ betűket (első országos spartakiád) formálva repült át a stadion fölött. A bemutatót háromszor 9 repülőgép zárta be. Ezek a Szovjetunió és a népi demokráciák hatalmas zászlóit vonva, egészen alacsonyan szálltak el a nézők fölött.

A fegyveres erők napja

A spartakiád tornaünnepélyeinek záró napján a fegyveres erők tartottak bemutatót. Műsoruk 8 számból állott. A bemutatót rendkívül nagy érdeklődés előzte meg és a közönség nem is csalódott, mert a hadsereg bemutatói a többi napok nagyszerű bemutatóit is túlszárnyalták.

Vörös Csillag bemutatója. Tervezte: Dr. J. Sterc és M. Burianova. Zene: M. Hronek és P. Stanek. Létszám: 5000.

A határőrség és a belügyminisztérium alakulatainak bemutatója 3 részt tartalmazott. Az első részben 3000 piros, fehér és kék öltözötű nő és férfi, oszlopokban szabad- és párosgyakorlatokat mutatott be, majd a pálya két oldalára vonult és helyüket 2000 puskás és géppisztolyos határőr foglalta el.

A második részben a katonák viszonylag gyorsütemű puskagyakorlatokat végeztek, rendkívül pontos végrehajtással. Műsorukban kifejezték azokat a feladatokat is, amelyeket a határőr-szolgálattal kapcsolatban teljesítenek: megfigyelés, megközelítés, kúszás, célra-tartás stb. Váratlan és hatásos volt, amikor egyszerre elsütötték fegyverüket.

A befejező részben a sportöltözötű nők és férfiak a pálya közepén kis koncentrikus körökben gyakorlatokat mutattak be, és ezalatt a határőrség körülöttük védően állt fel — kifejezve a néppel való elválaszthatatlan kapcsolatukat is. Ezután énekkari kíséretre a belső kis körökből egy nagy piros-fehér-kék színű, cseh-szlovák kokárdát képeztek, amely köré a katonák ötgúv csillag-

alakzatot formáltak. Ekkor a belső körből óriási vörös zászló emelkedett fel, kifejezvéen köszönetüket a Szovjetunióknak és egyúttal elhatározásukat mindazt megvédeni, amit a felszabadult csehszlovák nép elért.

A hadsereg bevezető száma. Tervezte: F. Stepanek. Zene: Dr. L. Podest. Létszám: 7100.

Szimbólikus jelenet, amelyet zene és vers kísérettel mutattak be. Először Csehszlovákia határait alakították ki a pályán, hármas oszlopban a katonák, utánuk pedig sűrű csoportban nők és férfiak tömegei vonultak fel, és a határon kívül előrehajlott testtel állva és térdelve helyezkedtek el. A határon belül szétszórtan kis csoportok álltak vörös zászlóval. A kép a német megszállás súlyos időszakában a nép, a partizánok ellenállását szimbolizálta. Ekkor szovjet tankok jelentek meg a határon, amely „szétnyílt” és a nyílson át begördülő tankokhoz üdvívalgással csatlakoztak a partizánok és a határon kívül álló nők és férfiak is örömmámorban özönlöttek be a felszabadítók üdvözlésére. Katonák, civilek, nők és férfiak vidám táncol fejtezték ki szeretetüket a Szovjetunió iránt — szép életüknek boldog kezdetéért.

Katonák a gyermekekkel. Tervezte: J. Hosková — Cumpeliková. Zene: O. Flosman. Létszám: 5400.

Rendkívül kedves műsorszámban mutatták be a nép és a hadsereg új viszonyát, különösen pedig a katonák és a gyermekek közötti meleg kapcsolatot és szeretetet. A bemutató alap gondolata: menetelő katonák megpihentek, gúllába rakták puskájukat, nemsokára gyermekek vették őket körül, üdvözölték a katonákat, majd pedig együtt játszottak, tornáztak és táncoltak. De megszólalt a trombita, a katonáknak tovább kell vonulniuk. Igen kedves volt a zárójelenet is: a zárt rendben elvonuló katonákat a gyermekek csoportban integetve kísérték ki a stadionból. A bemutató igen nagy sikert aratott, minden részletét külön is megtapsolta a közönség.

Gyakorlatok gerendával. Tervezte: K. Bartu. Zene: O. Flosman. Létszám: 5120.

Ezt a műsorszámot az újoncok mutatták be. Egy-egy gerendával (5 m. hosszú) 8—8 újonc gyakorlatozott. Felvonulásuk után a gerendát letették és először az MHK szabadgyakorlatokat mutatták be. Ezzel fejezték ki, hogy a fizikai kiképzés alap-elemeit már bevonulásuk előtt jól elsajátították. Ezután következett a gerendagyakorlat.

Szín pompás látvány volt, amikor a fehér, kék és vörös sportöltözötű oszlopok az élénk sárgaszínű gerendákat lendítették, dobták, különböző kar- és törzsgyakorlatokat végeztek, majd pedig egyensúlyozó gerenda és ugrószekrént használták fel, végül pedig akadálypályát építettek. A bemutató nagy sikert aratott mind a gyakorlatanyag összeállítására, mind pedig az újoncok magas színvonalú végrehajtására szempontjából.

Szabadgyakorlat. Tervezte: O. Hradec és Z. Kus. Zene: J. Seehák. Létszám: 16.000.

A meztelen felsőtestű, fehér nadrágos katonák három hatalmas tömbben vonultak be a pálya közepére. A felállás után pompás futózenére 16, majd 8 mozgásütemenként a tömbök külső sorai futással leváltak és fokozatosan betöltötték — 2 m tér és távközre az egész stadiont. Az egész testet sokoldalúan foglalkoztató és remekül végrehajtott szabad- és társasgyakorlatok, továbbá a játékos versenyek hűen szemléltették a csehszlovák hadseregben a tömegek általános fizikai előkészítésének magas színvonalát.

Korlát-gyakorlat. Tervezte: L. Dolezal. Zene: J. Seehák. Létszám: 1920.

Ez a bemutató az előzőnek szerves folytatását alkotta. Az egész hadsereg, a tömegek gondos fizikai kiképzésének természetes következménye, hogy igen sok katona a nagy teljesítményt jelentő sportornával is foglalkozik. Nagyszerű tornaöltözetben, gyapjú hosszú nadrágban és trikóban felvonuló katonatornászok hatalmas tömege már előre nagy sikert aratott. 12 tagú csoportok 160 korlátot hoztak be, és a tornaedzéseken az előtornász feladatait, valamint a bemelegítést mind szabadgyakorlatokkal, mind a korláton kifejezően és igen ötletesen szemléltették. Ezután szebbnél-szebb és egyre magasabb fokú gyakorlatokat mutattak be hibátlanul a 160 korlátot egyszerre. Befejezésül minden korlátot egyszerre magasba emeltek és azon egyik tornász biztos erőkezálást végzett.

Ez a pompás műsorszám is bizonyosságot tett a csehszlovák hadsereg sportornájának mind tömegeiről, mind magasfokáról, és egyúttal a szertorna jelentőségét is dokumentálta a hadsereg kiképzésében.

Puskagyakorlat. Tervezte: J. Drnec. Zene: S. Havelka. Létszám: 16.000.

A hadseregnek az volt az egyetlen műsorszáma, amelyet fegyverrel mutattak be. Az egyenruhájukban szereplő katonák a műsor első részében rendgyakorlatokat, puskafogásokat és tornagyakorlatokat végeztek, a fegyveres kiképzés alap-elemeinek bemutatására. A második részben a katonai egységek kultúrelétét szemléltették: gúllába rakták a fegyvereket és félkörben, majd körben énekeltek és táncoltak, majd kifejezték, hogy ez is nélkülözhetetlen része a hadsereg felkészítésének.

A harmadik rész ismét fegyvergyakorlatokat tartalmazott, mégpedig a harc elemeit: kúszások, célrattartások, akadályokon áthatolás, döfések stb. szerepeltek benne. A műsorszám zárójelenete és egyben csúcspontja szimbolizált eskü és tömeges sortűz volt.

Zárójelenet. Tervezte: F. Stepanek. Zene: Dr. L. Podest. Létszám: 40.000.

A zene és vers kísérettel összekötött zárójelenet — amelyben az összes szereplők részt vettek — felejthetetlen volt. A népi demokráciák

zászlóerdőiből és csehszlovák zászlók ezreiből — szín pompás felvonulás után — két hatalmas kört képeztek a pálya két oldalán, majd egyenruhás és sportöltözötű katonák fegyverrel ostromoltak be, utánuk pedig civilruhás nők és férfiak tömegei álltak fel a hatalmas téren. A két körből ekkor egy-egy hatalmas földgömb emelkedett a levegőbe és az egyik óriási méretű csehszlovák, a másik pedig szovjet zászlót emelt a magasba.

Az ünnepi hangulatú zárójelenet — amely a DIVSZ indulóval ért véget — jól kifejezte a hadseregnek és a népnek eltérhetetlen egységét és Csehszlovákiának testvéri kapcsolatát a béketábor országaival.

Barátság-est

A Barátság-esten a Hadsereg-stadionban a külföldi csapatok: szovjet, kínai, mongol, bolgár, lengyel, román és a magyar tornászok tartottak nagyszerű bemutatókat. A bemutatócsapatokon kívül a prágai nemzetközi tornaversenyen részt vett külföldi és csehszlovák versenyzők legjobbjai is bemutatták szabadonválasztott gyakorlatait a különböző tornaszereken.

A párt és a kormány vezetői és a külföldi delegációk jelenlétében, 45 ezer néző előtt a csapatok szín pompás felvonulásával kezdődött az est. A DIVSZ-induló után Pleskot, a csehszlovák OTSB elnöke nyitotta meg az ünnepélyt. Ezután a reflektor-fényben úszó pálya gyepszőnyegének közepén gyors egymásutánban kerültek sorra a bemutatók.

Bulgária bemutatója. Tervezte: Kosta Ignatov.

A férfiak jó összeállítású és magas színvonalú szabad- és talajtorna gyakorlatokat mutattak be nyitott oszlopban, utánuk pedig a nők gazdag térformájú, szépen kidolgozott karikagyakorlatokat végeztek. Todorov és Sztanceva válogatott tornászok remek műszabad-gyakorlata után nagy sikert arattak a férfiak akrobatikus ugrásai is.

Mongólia bemutatója.

A nők és férfiak szín pompás nemzeti viseletben ijással végeztek igen látványos együttes gyakorlatot, amelynek végén bámulatos magasra lőtték fel íjjaikat. A körülöttük viszáhulló nyilak színes „esője” szép látványt nyújtott. Ezután talajtornát, gúllákat és nyújtó gyakorlatokat mutattak be egész sajátos fel fogásban. Eredeti népi bírkózással fejezték be műsorukat, amely a Barátság estnek igen érdekes és új színfoltot adott.

Lengyelország bemutatója. Tervezte: L. Kosman. és J. Fazanovich.

Igen tartalmas és szép volt a lengyelek bemutatója is. Ünnepélyes zászlós felvonulás után a férfiak és nők együttes szabad- és párosgyakorlataival kezdték műsorukat. Ezután a nők buzogánnyal gyakorlatoztak, amelyből egyszerre kis zászlók pattantak ki és ezzel folytatták gyakorlatukat. Sztahova és Jokiel vá-

logatott tornászok műszabadgyakorlata után együttes szeryakorlatok következtek. A férfiak és nők 6 korláton felváltva tartottak bemutatót. Amikor a férfiak voltak a korláton, ugyanakkor a nők előtérben „aláfestő” szabadgyakorlatokat végeztek a talajon és vízint. Ez — véleményem szerint — nem emelte az egyébként szép szertorna bemutatót, sőt igen megosztotta a közönség figyelmét. Bemutatójuk a férfiak 3-as csoportokban végzett pompás akrobatikus ugrásaival ért véget.

Magyarország bemutatója. Tervezte: Kerezi Endre. Gúllákat összeállította: Szabó Dániel.

Hűsz testnevelési főiskolásból és tíz gúllatornászból álló csapatunk szabadgyakorlatokkal kezdett, utána pedig magasfokú együttes műszabadgyakorlatot mutatott be. Nagy biztonsággal végrehajtott gúllák után a bemutató az asztalugrásokkal érte el csúcspontját. A közönség elismerése műsorszámra fokozódott, s a bemutató végén a pályán körülvonuló tornászainkat hatalmas ünneplésben részesítették.

L. Vesely a Vecerni a Praha-ban a következőket írta bemutatónkról: „Bemutatójukkal kitűntek a magyarok, akiknek szabadgyakorlata, együttes talajtornája és gúllái a legmagasabb színvonalat érték el. A stadion tombolt, amikor a tornászok hihetetlenül rövid időközökben „röpködtek át” az ugróasztal fölött. Az emberek körülöttem mondták: a magyarok bemutatója alatt nem volt annyi idejük sem, hogy cigarettára gyűjtsanak, mert a szebbnél-szebb, nehezebbnél-nehezebb gyakorlatok olyan fergeteges gyorsasággal követték egymást, hogy állandóan tapsolniok kellett.”

Büszkék lehetünk tornászainkra, akik fegyelmezett és lelkes magatartásukkal, és a gyakorlatok magas színvonalú végrehajtásával a külföldi csapatok szebbnél-szebb bemutatói között is kiemelkedő sikert tudtak elérni Prágában, az ősi tornász városban.

Szovjetunió bemutatója. Tervezte: M. Segal.

A Barátság-est a szovjet tornászok bemutatójával ért véget. Már a bevonulásuk lenyűgöző volt. A reflektorok egyszerre világították meg a bevonuló-kapu előtt álló szovjet csapatot, amelyből hirtelen egy óriási szovjet zászló emelkedett a magasba. Indulóra történt impozáns bevonulásuk után a tornászok szétfutottak és virágcsokrokat szórtak a lelkesen tapsoló közönség közé.

A fehér öltözötű férfiak és zöld trikójú nők 21 kombinált-tornászra felváltva szerepeltek. A nők felemáskorláton és gerendán, a férfiak pedig korláton és lovon az együttes szertorna legmagasabb iskoláját mutatták be, pompás zenekísérettel. A közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta a remek gyakorlatokat.

Az együttes szertorna egyes számai között a legkiválóbb szovjet tornászok (Csukarin, Azarján, Korol-

kov stb.) és tornásznők (Gorohovszkaja, Rugykó, Bocsarova, Jegorova stb.), olimpiai, világ- és európa-bajnokaik szabadonválasztott gyakorlatokat mutattak be korláton, nyújtón, felemáskorláton, gerendán, gyűrűn és talajtornában. Rendkívüli sikert aratott művészitorna és akrobatikus torna (vegyes és férfi páros) bajnokaik szereplése is.

A pompás bemutató a közönség viharos erejű tetszésnyilvánításával ért véget.

*

A megismételt esten a román és kínai csapat is tartott bemutatót. A románok népi viseletben gyönyörű és rendkívül dinamikus népi táncokat mutattak be, és ének- és zene-számokkal szerepeltek.

A kínai nők és férfiak aránylag egyszerű, de tökéletesen végrehajtott bot- és szabadgyakorlatokkal kezdték bemutatójukat. Ezután akrobatákat megszégyenítő ügyességgel és gyorsasággal átfordulásokat, szaltókat, csavarszaltókat és sorozat-ugrásokat mutattak be. Rendkívüli ügyességet és erőt igénylő eredeti jellegű árbóc gyakorlatokkal is igen nagy sikert arattak.

A Barátság-est végén a külföldi csapatok ismét felvonultak. Az oszlopokban felálló csapatokat a csehszlovák tornászok és tornásznők valóságos elborították virágcsokrokkal. Ezután elhangzott a DIVSZ induló

és a közönség lelkes ünneplése közben a csapatok kivonultak a stadionból.

Felvonulás a városon keresztül

A spartakiádon szereplő felnőtt csoportok városon keresztüli díszfelvonulását július 3-án tartották meg. Az ifjúság egy héttel korábbi csodálatos felvonulását is messze felülmúlta a felnőttké. A párt és kormány vezetői, a külföldi vendégek és a főváros lakossága előtt pontosan 8 órakor tűnt fel a menet élcsoportja, a Vaclavski Namestin. Legelől hatalmas csehszlovák és szovjet zászlók után a spartakiád jelvényét vitték. Az ezt követő csoport a párt vezetőinek és a kormány tagjainak arcképeivel vonult. Ezután csehszlovák és szovjet zászlókat vivő hatalmas oszlop következett, amelyet a Szovjetunió vezetőinek képeivel vonuló dísz-oszlop követett.

A népi demokráciák zászlói után, a népi demokráciák vezetőinek képeivel vonuló oszlop menetelt.

A közel 150 ezer tornász csodálatosan színes, rendkívül lelkes felvonulása mintegy 3 órán át tartott, a prágai utcák virágba borult házai között. A menetelők és a nézők lelkesedése szinte leírhatatlan volt. Szünet nélkül éltették a párt és a kormány vezetőit, a felszabadító Szovjetuniót, a békét s tettek hitet új életük, a szocializmus építése mellett.

Kerezi Endre

„CSAK FOLYAMATOSAN!”

„Csak folyamatosan!” — ma-napság sűrűn halljuk ezt a bekiabálást az ökölvívó mérkőzéseken. Ez a szakszerű tanács a közönség soraiban helyet foglaló versenyzők, szurkolók, vagy sportkörü vezetőik részéről hangzik el, akik a legtöbb esetben az érdekelt edző utasítására buzdítják taktikai jellegű kiáltásaikkal a versenyzőt.

A versenyzőknek, a közönség köréből hangos közbekiáltásokkal történő irányítása nem új keletű. Minden ország ökölvívó versenyein általános szokás ez. A versenyzőknek illyirányú befolyásolása azonban újabban olyan nagy mérvet öltött, hogy már a sportszerűtlenség határán mozog. Sportszerűtlen, mert — bár nehezen lehet bizonyítani a közbekiáltók és versenyzők közvetlen kapcsolatát, mégkevésbé az érdekelt edző „bűnrészességét”, mégis kétségtelen, hogy a legtöbb esetben előre megszervezett és irányított befolyásolásról van szó, tehát a szabályokba ütköző tevékenységgel állunk szemben.

Az ökölvívás szabályainak szellemével ugyanis nem fér össze, hogy a versenyzők mérkőzésük közben külső segítséget vegyenek igénybe. A megszervezett hangos irányítás pedig kétségtelenül külső segítségnek tekinthető. Az AIBA legújabb szabálya kimondja, hogy „a segéd, vagy másodsegéd, illetve hivatalos személy, aki a mérkőzés során szóval, vagy jellel arra bujtatja fel a nézőket, hogy az ökölvívóknak tanácsot adjanak, vagy biztassák azokat, nem működhetnek közre tovább segédként, másodsegédként, illetve hivatalos személyként azon a versenyen, amelyen a szabálysértést elkövették”.

Az ökölvívással természete következtében együtt járnak a közbeszólások, a hangos buzdítások és a tetszés vagy nemtetszés hangos kifejezései. Elképzelhetetlen, sőt neveléses volna, ha az ökölvívó versenyeken a közönség lélegzetét visszafojtva néma csendben figyelne.

A hangos közbeszólások ellen addig senki sem emelhet szót, ameddig azok általános jellegűek

és a nézők önkénytelen megnyilatkozásai. De amikor ugyanazt a szöveget szavalókórus formájában és állandóan ordítják a szorító felé — sok esetben olyanok, akiknek sportkörü hovatarozását mindenki ismeri —, akkor már kétségtelen a sportszerűtlen, szabályellenes eljárás.

Ez ellen a mindjobban elharapódzó szokás ellen nemcsak azért emelünk szót, mert szabálytalan, hanem azért is, mert nagyban gátolja a versenyzők egészséges fejlődését. A közbekiáltott taktikai utasítások ugyanis a legtöbb esetben nemcsak teljesen értéktelenek az ökölvívók szempontjából, hanem megzavarhatják az ökölvívót, elvonják figyelmét a mérkőzésről. Nem is szólva arról, hogy a hangos utasításokat az ellenfél is hallja, következésképpen megteheti a szükséges ellenintézkedéseket. Mindezekben felül a legtöbb esetben a kívülről érkező még oly hangos kiabálás is az ökölvívók tudatában csak hangzsvaj formájában jelentkezik. Előfordulhat persze az is, hogy az ökölvívó az utasítást (főleg ha az ismert hang) megérti és követni igyekszik. Ennek általában az a következménye, hogy az ökölvívó a közbeszólók uszályába kerül; elveszti önállóságát, bíráló képességét, leszokik a gondolkozásról és nem közvetlen tapasztalatokra építi a mérkőzés irányítását.

A sugallt és leggyakrabban elhangzó hangos közbeszólások a legtöbbször pontosan elárulják az ökölvívó jellegzetes taktikai hiányosságát. Fel lehet mérni továbbá a bekiáltásokon valamilyen küzdőmodorra való törekvést is. Mindenki emlékszik a magyar ökölvívás különböző időszakában uralkodó szakmai közbeszólásokra. A harmincas években „sorozzál!” jelszótól zengett a nézőtér. Négy-öt évvel később a „pattogj!” közbekiáltás hangzott el a leggyakrabban. Nemsokára jött a „szurkálj!” divatos és mindenki által hosszú időn át szeretett „szaktanács”. Hosszú volna felsorolni azokat a divatos és általánosságban elterjedt jelszavakat, amelyek egy bizonyos időben nagy mértékben jellemezték

valamilyen küzdőmodorra együtt járó technikai mozgásformákat. A jelszavak állandó hangos ismétlésével mindig az volt a cél, hogy az ökölvívó főleg és elsősorban azt hajtsa végre. A beharc kialakítására igyekezett idejében azért kiáltották, hogy „sorozzál!”, mert ez a beharc legeredményesebb technikai mozgásformája. A „pattogj!” kiáltás arra utalt, hogy az ökölvívó váltakozóan gyorsan mozogjon vagyis védekezzék. A „szurkálj!” a defenzív iskola meghonosításának előhírnöke volt és azt jelenti, hogy gyors és szapora egyes ütésekkel tartsa távol az ökölvívó az ellenfelét. A közönség nagy része természetesen nem volt és ma sincs tisztában azzal, hogy ezek a jelszavak mit jelentenek, de átveszi azokat és függetlenül attól, hogy megfelel-e az utasítása az ökölvívónak, kórusban kiabálja. Így előfordult, hogy pontosan ellenkező utasítástól hangos a nézőtér, mint ami éppen az ökölvívónak megfelelő volna.

Addig nem volt különösebb baj a jelszavakkal, amíg azok általános jellegűek voltak. Mert nem érte kár az ökölvívót, ha betartott olyan általános jellegű tanácsot, mint az, hogy „mozogj körbe!” vagy hogy „védd az állad!” stb. De azok a divatos jelszavak, amelyek nem általános érvényűek, hanem valamilyen küzdőmodor rész megoldására vonatkoztak, az ökölvívók sokoldalú fejlődésének kerékkötői lettek. Példa erre a nem oly régen nagyon divatos és még ma is használatos „ugrasd ki!” jelszó. A „kiugratás” (szaknyelven a meghívás) a defenzív (ellentámadó) ökölvívók egyik taktikai mozgásformája. Ez általában annyira elterjedt, hogy arra valamire való ökölvívó ma már nem is reagál. Az olyan ökölvívó, aki kizárólag erre az egy taktikai mozgásformára építi küzdőmodorát, hasonlít az olyan ökölvívóhoz, aki kizárólag egy és ugyanazon ütéssel akar kiütéses győzelmet aratni. Ha ez azután nem sikerül, minden további nélkül elveszti a mérkőzéseit.

A ma divatba jött „csak folyamatosan!” szakmai közbeszólás-

nál azonban meg kell állunk egy pillanatra. Ez sokkal többet jelent, mint az eddigi jelszavak bármelyike. Egy olyan vágy beteljesülését jelenti, ami a mai korszerű ökölvívás elengedhetetlen követelménye. A ma élenjáró ökölvívó nemzeteknél annak megtartása nem probléma, hanem természetes velejárója az egyébként különböző felfogásban harcoló ökölvívók küzdőmodorának. A magyar ökölvívásban csak azért merülhetett fel ilyen éles formában, mert a túlzott defenzivitás következtében a legtöbb

magyar ökölvívó nem képes a küzdelmet folyamatosan irányítani. Felmerül a kérdés, hogy taktikailag mi a folyamatos küzdelem irányításának alapja?

A korszerű ökölvívásnak — függetlenül az egyéni küzdőmodortól — az állandó kezdeményezés az alapja. Az állandó kezdeményezést pedig végeredményben a folyamatosság, a megszakítás nélküli cselekvés jellemzi. Az ökölvívó csak akkor tud állandóan kezdeményezni, ha az ellenfélhez viszonyítva állandóan *küzdőtávban* tartózkodik. A küzdőtáv

az ökölvívásban az ellenfélhez viszonyítva az a távolság, melyből egy előrelépéssel (kitöréssel) az ellenfelet külharcban meg lehet közelíteni, illetve *ütőtávba* lépve ütést, ütésekkel lehet elhelyezni.

„Csak folyamatosan!” azonban csakis az az ökölvívó tud küzdeni, aki mindezt jól begyakorolta. Ennek nincs is szüksége arra, hogy így bíztassák, minden más esetben pedig hiába való fáradság a megszervezett szavalókórusok teletorok ordítása.

Dobránszky István

Hosszútávúszásunk fellendülése

Magyarországon az idei év nyaráig a női távúszásban a leghosszabb teljesítmény 36 kilométer volt. Ezt a távolságot a Budapest és Ercsi között évenként megtartott versenyek jelentették. A verseny többszörös győztese Pécsiné, Molnár Magda úgy érezte, hogy tulajdonképpen még sohasem úszta ki magát. Ezért jutott arra a gondolatra, hogy megkísérli új távolsági csúcseredmény felállítását. 1954. januárjában fordult hozzám, régi edzőjéhez ezzel a gondolattal. Pár heti munka után láttam, hogy Molnár Magda semmit sem veszített képességeiből, szívósságából, sőt fizikai megalapozottságával most még inkább képes nagyobb feladatot megoldására és bírja az ilyen teljesítményhez szükséges fokozottan kemény edzések fáradalmait. Ezért több évi szünet után újra elvállaltam edzési irányítását. De vállaltam volna azért is, mert úgy éreztem, hogy minden erőnkkel közre kell működnünk ennek a honvédelmi szempontból is oly jelentős sportágnak fejlesztéséhez.

Kitűztük a célt: 1954. júliusában a Duna hőfokától függően megkísérreljük új hosszútávúszó csúcs elérését. Titokban már akkor 100 kilométer leúszását vettem tervbe, amit azonban akkor egyelőre még előtte sem hangoztattam.

Kidolgoztam Molnár Magda hathónapos edzési tervét. Talán sokak előtt ez a hat hónap kevés időnek látszik ahhoz, hogy ilyen óriási teljesítményre kellően fel-

készülhessen valaki. Mással nyilván ez is a helyzet. De Molnár Magdával, a régi versenyzővel természetesen más volt a helyzet. Nem hiába voltam éveken keresztül Molnár Magda edzője. Ismerem szellemi és fizikai képességeit, kitartását, szívósságát, erős akaratát, sportbeli felkészültségét és nem utolsósorban fegyelmességét. Ezek a tulajdonságok mind-mind szükségesek ilyen munka elvégzéséhez, csúcs eléréséhez, ezeknek Molnár a birtokában is volt.

Az első három hónap célja az erőnlét fokozott emelésén túl a távúszó mozgás, technika javítása és korszerű kialakítása volt. Az előző években — versenyek híján, felügyelet nélkül — elég sokat úszott egyedül és bármennyire öntudatos úszó is volt, mozgása eléggé elromlott. Április és május hónapokban kezdtem emelni az edzések és főleg a vízben egyfolytában tartózkodás idejét. Júniusban már napi 4—5 órát tartózkodott a vízben, s az idő nagyrésze különböző erős úszásokkal telt el.

Az általunk kitűzött időpont tökéletesen megfelelt volna a kísérletnek. A Duna hőmérséklete 20—21 fok körül mozgott. Sajnos azonban, rajtunk kívül álló okok, közbejött akadályok miatt a kísérlet napját három nappal el kellett halasztani és mire Neszmélyre, az indulás helyére utaztunk, az idő teljesen elromlott. A Duna hőmérséklete 15 fokra szállt le és így a kísérletet el kellett halasz-

tanunk. Augusztusban azután Molnár Magda megbetegedett és 1954-re a csúcsvajító kísérletről le kellett mondanunk.

Bár érthetően elkeseredtünk, de a harcot nem adtuk fel, sőt felgyógyulása után új erővel és új segítséggel is folytattuk a munkát, hogy 1955-ben megtehessek a kísérletet. A segítséget a Sportegészségügyi Intézetből és elsősorban annak főorvosától, Balogh János dr.-tól kaptuk. Felkarolta tervünket, munkánkat állandó orvosi felügyelettel ellenőrizte annál is inkább, mert az edzés és a csúcskísérleti úszás tapasztalatait tudományosan feldolgozni óhajtott.

Kettős orvosi feladatot tűzött ki. Elsősorban Molnár Magdának a tüdőgyulladásból való teljes gyógyítását és ezzel folyamatosan a betegség előtti erőnléte mielőbbi visszaállítását. Ehhez a feladathoz még egy probléma megoldása járult. Molnár Magdának ugyanis krónikus derékfájdalmai voltak, ami erősen gátolta a felfokozott munka menetét és a vízben tartózkodás idejének növelését. 1954 októberében, miután felgyógyult betegségéből, az úszó edzések szerves kiegészítőjeként Balogh főorvos irányításával elkészítettük Molnár Magda kondicionálási tervét is. Ez a fent említett derékfájdalmak elleni módszereket is tartalmazta. Ebben a közös munkában teljes szívvel és kiváló szaktudással résztvett a Sportegészségügyi Intézet Fizioterápiai Osztá-

lyának főorvosa, Becker dr., valamint Wurm Margit, a gyógytornászat kiváló szakembere, továbbá Arnóthy Tibor dr., a Kutató Laboratórium orvosa is.

A kísérletet 1955. július 5—6-ra terveztük, amikor Molnár Magda teljes mértékben felkészült már 14—15 órás, hidegvízű folyamúszás megtételére. Az ideai szeszélyes időjárás azonban számításunkat keresztülhúzta és így a dunai távúszást el kellett halasztanunk, viszont egy másféle feladat állott előttünk. Erre, a július 16-án lebonnyolásra került 14 km-es Balatonátúszó bajnokság rövid távjára a párnapos különbség miatt átállni már nem tudtunk. Molnár Magda, mint a Vörös Meteor versenyzője, egyesületének érdekeit szemel előtt tartva indulni akart a neki túlságosan meleg (25 fokos) vízben és rövid távon. Ezt a versenyt tehát igyekeztünk szervesen beilleszteni edzéstervébe.

Nem volt könnyű edzői feladat Molnár Magdát továbbra is megfelelő formában tartani, sőt formáját emelni! Nem volt könnyű úgy irányítani edzését, hogy az ideai szeszélyes időjárástól függően bármely pillanatban képes legyen csúcsteljesítmény megtételére! Az állandó készenléti állapot fenntartása, mint az eredmény bizonyítja, teljes mértékben sikerült.

Közel két hónapi várakozás után elérkezett a mégis kedvező idő. Mindazoknak, akik ebben a kemény és tervszerű munkában szaktudásukkal segítségünkre voltak — együttérzésével és jókívánásaival indult el élete eddigi leg-hosszabb úszására Molnár Magda Dunaalmásról 1955. szeptember 5-én reggel 6 óra 21 perckor.

Az OTSB részéről Vermes Béla, a hosszútávúszás régi barátja volt jelen, mint kiküldött versenybíró. A Kutató Laboratóriumot Arnóthy Tibor dr. ellenőrző orvos képviselte.

A Duna vizének hőmérséklete 18 és fél fok volt.

Az egész úszás az előre megálapított tervszerű beosztás szerint folyt le. Az úszásnemek váltása, a különböző meleg folyadékok adagolása mind, mind percnyi pontossággal történt. Bár a cél nemcsak az volt, hogy leússza a tervezett 100 kilométert, hanem, hogy időeredménye is jó legyen,

túlságosan erős irambeosztást nem készíthettem, hisz mégis csak élete első 15 órás versenyúszásáról volt szó! Ezt a teljesítményt edzésben meg sem közelítettük. Időbeli tervem elkészítésében csak Molnár Magda képességeinek ismerete és a felkészülés helyességébe vetett teljes bizakodásom vezethetett.

20 perces, vízhez szoktató vegyesúszás után meglehetősen erős iramú 2 órás, megszakítás nélküli gyorsúszás következett. Erre egyrészt a víz alacsony hőfoka miatt volt szükség, hogy jól bemelegedjék, másrészt azért, hogy felvegye azt az úszási iramot, amit edzéseinken elértünk, illetve megszoktunk. A kora reggeli levegő csípős volt, induláskor még a nap sem emelkedett a folyót szegélyező fák koronája fölé. A továbbiakban Molnár Magda főként gyorsúszással haladt, de mind gyakrabban iktattunk be rövididejű mell- és hátúszást, főleg az étkezések előtti és utáni időben.

11 órakor értük el Esztergomot, 12 óra 41 perckor Szobot, majd 14 óra 30 perckor Visegrádot. Eddig Molnár Magda teljes lendülettel úszott, ezután azonban, tehát körülbelül 9 órai úszás után holtpontra következett be. Ez nem is annyira fizikai, mint inkább idegfáradtságban jelentkezett. A holtpontra felkészültünk, de időbeli jelentkezése eltérített tervezett beosztásunktól. Erre ugyanis már 8 órai úszás után számítottam és mindenesetre kellemesen lepott meg, hogy egy teljes órával később következett be. A holtpontra az idegfáradtságon, unalmon felül később ebből származó fázásban jelentkezett. Mivel teljesen jó

fizikai kondícióban volt, meglehetősen merész és drasztikus eszközzel vezettük le az idegfáradtságot. Mégpedig rövid 50—100 méteres pillangóúszásokkal. Ez változatosabbá, érdekesebbé tette az úszását, és főleg azért hatott jótékonyan, mert fáradtság nélküli elvégzésével önmaga előtt bizonyította be, hogy 9 órai úszás után még mindig jó erőben van és képes lesz a hátralévő, körülbelül 40 kilométert is leúszni.

Közben, 16 óra 35 perckor, 70 kilométer leúszása után elértük Vácot. Túljutva az ideg-holtpontra. Molnár most már a beálló sötétség ellenére is töretlen lendülettel úszta le a hátralévő kilométereket. 21 óra 15 perckor megérkeztünk a Sztálin híd alatti kilométer táblához, tehát Molnár 14 óra 54 perc alatt úszta le a 100 kilométert.

Az utána Budapesten keresztül még úszott 5 kilométer már inkább hídlábak és hajók kikerüléséből állt, ami azonban egyáltalán nem zavarta őt és amikor a 105-ik kilométert elérve, 15 óra 55 perces úszás után a Műszaki Egyetem előtti lépcsőnél kiszállt a vízből, teljesen fit kondícióban volt és Arnóthy dr. rögtöni orvosi ellenőrzése sem talált rajta semmi rendkívülit.

Versenyző, edző és orvosok közösen elmondhatjuk, hogy nem volt hiábavaló a másfélévi együttes, tervszerű és kemény munka.

Molnár Magda, a Magyar Népköztársaság érdemes sportolója kitüntető címet kapta.

Külön öröm mindannyiunk számára, hogy a hosszútávúszás népszerűsítéséért és tömegesítéséért folyó munkában már nem állunk egyedül. Egyre többen követik Molnár Magda példáját és remélhetőleg a jövőben mind többen és többen, — versenyzők is, vezetők is — segítőkészséggel csatlakoznak a hosszútávúszók táborához. A munka nem áll meg. Molnár Magda sem érzi befejezettek feladatát. Még fokozottabb lendülettel dolgozik tovább a hosszútávúszás hazai népszerűsítésén és azért, hogy a jövőben akár nemzetközi találkozókon is bebizonyítsa tudásunkat, hozzájárulva a magyar sport és népi demokráciánk sok sok dicsőséges eredményéhez.

Rajcsányi Ferenc

ÉJJEL

SZERGEJ SZMIRNOV verse

**Körös-körül tömör sötétség,
A folyó is már szendereg.
Az egyetem tornyát érintve
Futnak, futnak a fellegek.**

**S a felhők közt csupán a holdnak
Kerek korongja tündököl,
Mint egyha csak**

**Nyina Dumbadze
Dobta volna őt oda föl.**

(Fordította: Vámos Pál)

Az egységes játékvezetés megvalósításának útja

A különböző játékvezető tanácsok világszerte arra törekednek, hogy hazájukban magas színvonalon valósítsák meg az egységes játékvezetést: azt, hogy a játéktéren történő cselekményeket minden játékvezető, minden különböző mérkőzésen egyértelműen bírálja el.

A fejlettebb labdarúgással rendelkező országokban — éppen e cél érdekében — csaknem mindenütt bevezették már évekkel ezelőtt az alapfokú játékvezetőképzés egységes rendszerét. A rendszeresen működők továbbképzése pedig természetesen, szintén egységes tananyag, tematika alkalmazásával, a legjobb tapasztalatok széleskörű átadásával, elterjesztésével folyik.

A jelenlegi helyzet ismeretében megállapíthatjuk, hogy az eddigi erőfeszítések eredménnyel jártak, mert a legtöbb országban jelentős előrehaladás történt a szabályok egyértelmű magyarázása és alkalmazása terén. Ha tehát ezt a problémát egy-egy ország szempontjából vizsgáljuk, azt látjuk, hogy pl. Csehszlovákiában valamennyi csehszlovák, Angliában valamennyi angol, vagy akár hazánkban valamennyi magyar játékvezető esetleg kisebb eltéréssel bár, de azonos elveket vall a szabályok elméleti kérdéseiben, és a gyakorlati alkalmazás terén is. Hogy sokszor mégis oly nagy különbség tapasztalható játékvezető és játékvezető között egy országon belül is, annak oka nem annyira az eltérő felfogásban, hanem inkább az egyéni képességek, rátermettség és felkészülés különbözőségeiben keresendő. Persze, nyomatékosan hangsúlyozni szeretnénk: még messze vagyunk attól az ideális állapottól, hogy akár egy országon belül is tökéletesen egységes felfogásról és működésről beszéljünk. Mégis, az eddigi eredmények figyelemreméltóak és jelentősek!

Ha ugyanezt a problémát világméretben, nemzetközi vonatkozásban vizsgáljuk, arra az eredményre jutunk, hogy *egységes nemzetközi játékvezetésről ma még ilyen arányokban nem igen beszélhetünk*. Ez sürgősen megoldásra váró feladat, amelynek megvalósítására haladéktalanul nagy erőfeszítéseket kell tennünk.

A labdarúgók nemzetközi érintkezését a háború után emelt mester-séges korlátok sem tudták lényegében megakadályozni, s a nemzetközi találkozóak száma jelentősen emelkedett különösen ebben az esztendőben. A legutóbbi hónapokban egyre erőteljesebben kibontakozó békepolitika pedig arra enged következtetni, hogy ezen a területen még fokozottabb mozgással kell számolnunk az elkövetkezendő években.

Ma még az a helyzet, hogy az a szakember, aki ismeri a játékvezetés nemzetközi állapotát, — ha nem is tudja ki, milyen nemzetiségű a játékvezető —, pár perces megfigye-

lés után könnyűszerrel megállapítja, hogy európai vagy dél-amerikai vezet-e a mérkőzést. Sőt majdnem ugyanilyen biztonsággal veszi észre azt is, hogy szovjet, angol, csehszlovák, olasz vagy akár magyar játékvezető futyol a pályán.

Az egyes világrészek és ezeken belül az egyes országok játékvezetőinek működésében ugyanis jellemző különbözőségek fedezhetők fel. Éppen ezért napjainkban még nyugodtan beszélhetünk európai, dél-amerikai, ázsiai, észak-afrikai játékvezető-stílusról, de ugyanakkor Európán belül létezik szovjet, angol, olasz, csehszlovák, német vagy akár magyar jellegű játékvezetési stílus. Meg kell mondanunk azonban, hogy *míg az európai játékvezetést sok vonatkozásban szinte szakadék választja el a többitől, Európán belül az egyes országok játékvezetési stílusa, gyakorlata csak kisebbarányú eltérést mutat*. Ezek a különbségek azonban jelentőségükben, a játékra és ezen keresztül sokszor az eredmény kialakulására gyakorolt hatásukban mégis figyelemreméltóak.

Felvetődik a kérdés, hogy *mi okozza ezeket a nagyobb, vagy kisebb jelentőséggel bíró különbségeket a játékvezetői gyakorlatban, amikor a FIFA érvényben levő szabályai és döntvényei minden ország labdarúgására, játékvezetésére kötelező érvényűek?*

Ez nagy általánosságban két okra vezethető vissza. Az egyik az, hogy a szabályok egyik-másik — néha a legfontosabbak közé tartozó — részletét *helytelenül értelmezik* s mikor ez általánossá válik, egy országon belül helytelen, a szabályok szellemével és a játék szükségleteivel ellentétes gyakorlat alakul ki. (Gondolok itt pl. a testi erő szabályos, vagy szabálytalan alkalmazása elbírálásának, a veszélyes játék meghatározásának, a feltartóztatás lényegének, a lesszabály szellemének, egy pár kivételes rendelkezésének meg nem értésére, helytelen felfogására.)

A másik ok pedig az, hogy *a nemzeti labdarúgás sajátosságai egy bizonyos fokig hatnak a játékvezetőkre is* s ez mint kölcsönhatás egyes ítéletekben tükröződik vissza. (A magyar játéktílusnak kiemelkedő jellegzetessége: a gyors helycsere támadásszövés pl. egyenesen rákényszerítette a magyar játékvezetőket az előnyszabály fokozott alkalmazására, hiszen e játékmodor éltető eleme a játék folyamatosága. Vagy: a szovjet labdarúgatók kiváló erőnléte, átlagon felüli gyorsasága és kemény játéka — amely véleményem szerint az esetek zömében szabályos keretek között nyilvánul meg — úgy hat a szovjet játékvezetőkre, hogy kevesebb alkalommal állítják meg a játékot, mint pl. az olaszok.)

Az egységes nemzetközi játékvezetés megvalósítása csak úgy képzelhető el, ha az első okban érintett téves nézeteket világszerte sikerül

megszüntetni: nem szabad a szabályok értelmezésében különbségeknek lenni sehol a világon. A mérkőzés egyedüli vezetője a játékvezető: úgy ítél, ahogyan lát. Hogy döntése megfeleljen az igazságnak, ahhoz elsősorban a *szabály félreérthetetlen és egyértelmű felfogása szükséges*. Amilyen mértékben valósul meg ez a törvény világméretben, olyan mértékben lesz eredményes az egységes szellemű játékvezetésre irányuló törekvés.

A nemzeti labdarúgás sajátosságainak hatása mindig érvényesülni fog s ha ez nem vezet túlzásokhoz, akkor helytelen irányba nem is viszi el a játékvezetőket, döntő módon soha sem fogja akadályozni az egységes játékvezetést.

Az egységes nemzetközi játékvezetés kérdésének fontosságát talán az igazolja legjobban, ha figyelembe vesszük, hogy az országok válogatott csapatainak és klubcsapatainak milyen feladatokat kell a közeljövőben megoldaniuk: Olimpiai labdarúgó-torna, Európa Kupa, országok közötti barátságos mérkőzések, ifjúsági válogatottak tornája, majd a Világ bajnokság, a bajnokcsapatok tornája, Középeurópai Kupa, klubmérkőzések. Ezeket a mérkőzéseket a világ minden részéből kiválasztott semleges játékvezetői hármak vezetik. Sürgősen fel kell számolni tehát az egyes világrészek és az egyes országok játékvezetői gyakorlatában mutatkozó lényeges különbségeket.

Ebben az irányban *a múltban csupán ritka és bátortalan lépések történtek*. Az olimpiai és világbajnoki küzdelmek előtt egy pár nappal összehívta a FIFA a mérkőzések vezetésére kijelölt 12—16 játékvezetőt és egy pár óras oktatásban részesítette őket. Ezek az előadások természetesen nem vitték előbbre az ügyet. Inkább formális, mint tartalmas volt ez az oktatás.

A múlt esztendőben és az idei nyáron azonban már komoly, jelentős kezdeményezéseknek lehettünk tanúi mind az egyes országok játékvezetői tanácsai, mind a FIFA játékvezető bizottsága részéről.

Elmondhatjuk, hogy határozott lépésekkel elindultunk a probléma megoldásának eléggé tekervényes és akadályokkal teli útján.

Ebben az évben az osztrák játékvezetők Obertraumban, az olaszok San Remóban és a svájciak Magglingenben rendeztek nemzetközi jellegű, 7 napos továbbképző tanfolyamot elsősorban saját élvonalbeli játékvezetők számára s erre meghívtak több külföldi szakembert is. Mind-ezeken kívül a FIFA játékvezető bizottsága ugyancsak a svájci Magglingenben 21 meghívott ország szakemberei részére rendezett tanfolyamot.

A San Remóban és a FIFA által Magglingenben megtartott tanfolyamokról számolok be a továbbiakban, mégpedig ezúttal csak abból a szem-

pontból, hogy *milyen hatással lehetnek a nemzetközi játékvezetés fejlődésére.*

A san-remói tanfolyam

A san-remói tanfolyamnak nemzetközi szempontból kettős jelentősége van. A rendező olasz vezetőkön és élvonalbeli játékvezetőgárdájukon kívül ugyanis megjelentek a jugoszláv, osztrák, angol, nyugatnémet, görög, svájci, francia, török, portugál játékvezető tanácsok legjobb szakemberei. Tehát a magyar küldöttel együtt *tíz európai ország játékvezetésének közös problémáit sikerült megvitatni.* Magyar szempontból azért lehet a tanfolyam tanulsága gyümölcsöztesíthető, mert a felsoroltak közül hat országgal állandó és egyre erősödő labdarúgó kapcsolataink vannak, gyakran látjuk vendégül egymás játékvezetőit. Csupán ebben az évben például magyar válogatott és klubcsapatoknak vezettek mérkőzéseket idehaza és idegenben is osztrák, svájci, jugoszláv, görög, francia, angol és olasz játékvezetők s bizonyára ezek a kapcsolatok a jövőben is fennmaradnak. Nem érdektelen tehát a mi részünkre, ha ezeknek az országoknak a játékvezetői azonos felfogásban vezetik a mérkőzéseket.

A tanfolyam olasz és külföldi résztvevőit a kölcsönös segítségnyújtás szelleme hatotta át. Ez abban nyilvánult meg, hogy az olasz szakembereken kívül az angol, nyugatnémet, svájci és magyar kiküldött előadásokat tartott, míg a többiek szintén kivétel nélkül résztvettek a felvetett problémák vitájában.

A főbb témák a következők voltak: *Lesállítás, előny szabály, szabályos és szabálytalan játék, feltartóztatás, játékvezetők és partbírák összeműködése.* E témákról összefoglaló előadásokat tartottak, azonkívül a pályán gyakorlatban is bemutatják az érintett legfontosabb jelenségeket. A szabályos és szabálytalan játék, valamint a lesállítások oktatására filmeket is bemutattak.

Az egyes témákat követő vitákban mutatkozott meg legelősebben, hogy milyen sokféle felfogás uralkodik Európaszerte. *A legtöbb vitás kérdésben sikerült közös álláspontot kialakítani* azzal, hogy minden szakvezető gondoskodik arról, hogy saját országában ezeket sürgősen elterjeszti és gondoskodik arról, hogy a játékvezetők egyértelműen alkalmazzák a jövőben. Voltak azonban olyan problémák is, amelyekben az ellentétes nézeteket nem sikerült közös nevezőre juttatni. Ezekben oly megállapodás történt, hogy a FIFA magglingeni konferenciáján felvetik és kikérik a FIFA játékvezetőbizottság döntését.

A konkrét eredmény tehát az, hogy *úgyszólván minden vitás részlet, minden homályos pont megvitatására került, döntés történt, vagy döntés fog történni rövidesen.* A konkrét eredmények közé számítható továbbá az is, hogy a résztvevők

egyrésze San Remóból Magglingenbe utazott, tehát egy sor kérdéssel a tarsolyában *felkészülten vett részt a FIFA tanfolyamon.*

Az olasz labdarúgó szövetségnek és a játékvezető testületnek köszönet jár azért, hogy a nemzetközi játékvezetők további fejlődésének előmozdítása érdekében megrendezte a tanfolyamot. Az egyedüli hiba talán az volt, hogy egyik-másik előadás túlságosan iskolás jellegű volt s nem adott kellő módszerbeli tanácsot.

Nagyon tetszett az, hogy milyen nagy gondot fordítottak a fizikai felkészülés, a gyorsaság, munkabírás gyakorlati megvalósítására a naponta megtartott komoly, közös edzéseken.

A magglingeni összejövetel

A FIFA magglingeni tanfolyamán a Szovjetunió, Magyarország, Német Dem. Köztársaság, Német Szövetségi Köztársaság, Anglia, Svájc, Hollandia, Belgium, Franciaország, Spanyolország, Portugália, Jugoszlávia, Kanada, Uruguay, Paraguay, Olaszország, Szudán, Egyiptom, Kambodzsa, Délkorea egy-egy meghívott képviselője vett részt.

Ezt a tanfolyamot a FIFA játékvezető bizottsága azért hívta össze, hogy *útmutatást adjon a játékvezetők kiképzésének egységes módszeréről az egész világra kiterjedő hatállyal.* Az Európán kívüli országok jelentős részében ugyanis eddig szó sem volt egységes szabályoktatásról, különösen nem azokban az országokban, ahol a labdarúgás eléggé fejletlen. Ugyanilyen hibák azonban egyik-másik európai országban is előfordultak. A másik cél pedig az volt, amit cikkünk bevezető részében írtunk: egyre erőteljesebben mutatkoznak a nemzetközi érintkezések vonalán azok a hibák, amelyek egyes országokban a *játékszabályok különböző értelmezéséből* és ennek nyomán a helytelen játékvezetői döntésekből erednek.

A tanfolyam hallgatói azt a feladatot kapták, hogy saját országukban a tanfolyamon kialakult szellemben vezessék és irányítsák a játékvezetők kiképzésének munkáját.

A tanfolyam előadói a FIFA játékvezető bizottságának tagjai voltak:

A tematika szerint az *előadó átfutott a szabályokon, kiemelve a leglényegesebb pontokat, majd megindította a vitát.* Ha San Remóban sok vitás kérdés akadt, akkor azt mondhatjuk, hogy itt rengeteg olyan kér-

dést vetettek fel, amely Európá leg-több országában már régóta nem vitás. Éppen ezért, mi csak azokban a kérdésekben indítottunk vitát, amelyek mindeddig nem dőltek el, vagy amelyekkel kapcsolatban akár a szabályokban, akár a döntvényekben ellentmondásokat fedeztünk fel, vagy amelyekben ellentétes nézetek uralkodnak még a legfejlettebb labdarúgással rendelkező országokban is.

A viták során javaslatok születtek, megállapodások történtek, amelyeket a FIFA illetékes szerve fog majd nyilvánosságra hozni.

A részletkérdések között igen jelentősek is vannak s közülük nem egy érinti majd a magyar labdarúgást és játékvezetést is. Ezeket a következő számban fogom részletesen ismertetni. Ezúttal csak azt szeretném hangsúlyozni, hogy e tanfolyam minden kezdetlegessége és fogyatékosága dacára is pozitív eredményekkel járt.

Megtette az első lépést az egységes játékvezetőképzés kialakítása érdekében s a tanítások eljutnak majd Ausztrália kivételével mindegyik földrészre.

Megtárgyalta mindazokat a szabályrészleteket, amelyekben vita merülhetett fel s szinte mindegyikre megadta az egyértelmű feleletet. Egyszerűsítési javaslatokat fogadott el. Közzelebb hozta egymáshoz 20 ország szakembereit. És ami a legfontosabb: arra igyekezett ránevelni a tanfolyam résztvevőit, hogy vezessék rá a játékvezetőket szerzte a világon arra az egyszerű és magától értetődő igazságra: *a játékvezető törekedjék az egyszerű megoldásokra és úgy alkalmazza a szabályokat, hogy döntése sohase legyen beavatkozás a játékba.* A játék a játékosok feladata. A játékvezető szerepe annyi, hogy akadályozza meg a jogtalan előnyserzést, az előírások szerint büntesse meg azokat, akik a szabályokat nem veszik figyelembe.

★

Úgy gondolom, hogy a san-remói tanfolyam egy idő múlva határozottan éreztetni fogja hatását az európai játékvezetők jelentős részének működésében, a magglingeni pedig lerakja az alapját az egységes képzésnek világszerte. Eredményei azonban csak akkor lesznek jelentősek, ha e tanfolyamot rövidesen újabbak fogják követni s azokon részt vehetnek mindazon ország szakemberei, amelyek tagjai a FIFA-nak.

Tabák Endre

Külföldi ismerősének, cokonának örömet szerez, ha előfizet az alanti lapok bármelyikére

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultúra 45.790057 K. 91” számú csekk számlájára.

Képes Sport..... 60 Ft félévre
Magyar Sakkélet .. 22 „ „

Népsport..... 126 Ft félévre
Sport és Testnevelés 24 „ „

Iskolai testnevelés

„KIVÁLÓ SPORTOLÓ TANULÓ”

A középiskolai testnevelési anyag tizenegy mozgásfajtája a torna, atlétika és labdajátékok mozgáselemeiből tevődik össze. Ezek együttes elsajátítása és gyakorlása biztosítja a legjobban a tanulók fejlődését. Tapasztalat szerint a tanulókat vagy a torna- és labdajátékok, vagy az atlétika és labdajátékok mozgáselemeinek megtanítására és gyakorlására lehet legkönnyebben rászoktatni. Még tovább menve, a fiúk általában jobban kedvelik az atlétikát, mint a tornát.

A torna viszonylagos lemaradásának ellensúlyozására a tornának az atlétikával összevont versenyszerű üzése, illetve könnyebb összekapcsolása érdekében, valamint a jó sportoló tanulók kitüntetése végett a következőket javasolom:

1. Szervezzen az Oktatásügyi Minisztérium négyes próbaversenyt „Középiskolai kiváló sportoló tanuló” cím megszerzésére.

2. A követelménynek megfelelő 2000 pontot szerzett tanulók, az illetékes megyei oktatási osztályoktól kapjanak erre a célra rendszeresített jelvényt és oklevelet.

A verseny feltételei és követelményei lennének:

a) A tanulóknak két-két szabadon választott atlétikai és torna versenyszámban kell indulniuk.

b) Azonos jellegű atlétikai vagy torna versenyszámok nem választhatók. (Nem lehet két futószámot, vagy két korlátgyakorlatot választani.)

c) Csak hivatalos versenyeken elért eredmények számítanak. A versenyjegyzőkönyv kivonatát az iskola igazgatója és testnevelő tanára javaslatára az illetékes megyei oktatási osztályoknak kell elküldeni.

d) A címet és jelvényt megszerzett tanuló a következő iskolai év vége előtt a próbát újból le kell, hogy tegye.

e) Jelvényt csak azok a tanulók kaphatnak és viselhetnek,

Férfi-női torna pontértéktáblázat

Pont	Alapfokú	Serd.	I. o.	II. o.	I. o.	II. o.	I. o.
10,0	425	500	575	600	750	800	1000
9,9	411	486	561	586	736	786	986
9,8	398	473	548	573	723	773	973
9,7	385	460	535	560	710	760	960
9,6	373	448	523	548	698	748	948
9,5	361	436	511	536	686	736	936
9,4	350	425	500	525	675	725	925
9,3	339	414	489	514	664	714	914
9,2	329	404	479	504	654	704	904
9,1	319	394	469	494	644	694	894
9,0	309	384	459	484	634	684	884
8,9	300	375	450	475	625	675	875
8,8	291	366	441	466	616	666	866
8,7	282	357	432	457	607	657	857
8,6	273	348	423	448	598	648	848
8,5	265	340	415	440	590	640	840
8,4	257	332	407	432	582	632	832
8,3	249	324	399	424	574	624	824
8,2	241	316	391	416	566	616	816
8,1	233	308	383	408	558	608	808
8,0	225	300	375	400	550	600	800
7,9	217	292	367	392	542	592	792
7,8	209	284	359	384	534	584	784
7,7	201	276	351	376	526	576	776
7,6	193	268	343	368	518	568	768
7,5	185	260	335	360	510	560	760
7,4	178	253	328	353	503	553	753
7,3	171	246	321	346	496	546	746
7,2	164	239	314	339	489	539	739
7,1	157	232	307	332	482	532	732
7,0	150	225	300	325	475	525	725
6,9	144	219	294	319	469	519	719
6,8	138	213	288	313	463	513	713
6,7	132	207	282	307	457	507	707
6,6	126	201	276	301	451	501	701
6,5	120	195	270	295	445	495	695

Megjegyzés: Kérjük a Kartársakat, hogy a fenti javaslatokhoz szólnak hozzá és közöljék az esetleges hasonló elképzeléseiket, vagy már kialakult eljárásukat. Vonatkozik ez az általános iskolákra is. A beérkező vélemények és javaslatok alapján szeretnénk a legjobb ilyenirányú versenyrendszert kialakítani és tervezetét nyilvánosságra hozni. Szerkesztőség.

akik az iskolai sportkörnek tagjai.

Az atlétikai versenyszámok értékelése az atlétikai pontérték táblázat szerint, a tornáé pedig a mellékelt táblázat szerint történik.

A tornában nem csak minősítő gyakorlatokat lehet értékelni, hanem egyéni vagy más jellegű versenykiírásban szereplő gyakorlatokat is. Ebben az esetben azonban legalább három testnevelőnek, vagy minősített versenybíróknak kell megállapítania, hogy a végzett gyakorlat alapfokú, serdülő vagy melyik minősítő gyakorlat értékének felel meg és aszerint kell pontozni. A 2000 pont elérése aránylag elég nehéz. Erre nem mindenki pályázhat. Ezért javasolom továbbá azt, hogy minden iskola szervezzen hasonló versenyeket és az iskolában legjobb eredményt elérő tanulókat — amennyiben eredményük legalább 1800 pont — a maga keretein belül tüntesse ki.

Pünkösdy Huba
testnevelő tanár
(Sárvár).

Képünkön: tornász lányok
kendőgyakorlata, csillagalakzat.

A jövő reménysége

Az a nyurga szöke gyerek, aki a jövő reménységének hiszi magát, a középiskola III. osztályának a tanulója. Azaz inkább csak látogatója. Mert amióta sportolásra adta a fejét, mintha kicserélték volna. Azóta nem túlságosan érdeklő az iskola és annak közösségi élete, — hanem úgy jár s kél társai között, mintha máris egy-két olimpiai érem ragyogna a mellén.

Pedig hol van még az olimpiától? Egyelőre annyit ért csak el, hogy jó rendű bizonyítványát lerontotta elégtelenre, azaz: négy tárgyból bukott.

Igaz, hogy ez őt a jelen pillanatban még nem zavarja. Elvégre, ő sportember lesz. Aki pedig „sportember“, az előtt minden pálya nyitva áll. Úgy vélekedik a sportról, hogy többre megy vele, mint a tanulással. Ez utóbbi tehát természetesen nem is érdekli.

Zavaros és furcsa álmokat sző. Meggyőződése, hogy az élet majd tálcán hozza eléje a lehetőségeket, s neki, mint sportembernek, csak válogatnia kell a jók közül.

Épp ezért, nem is becsüli sokra az iskolát. Ahogy csak teheti, már rohan is a sportpályára, a sportkör valamelyik szakosztályi edzésére. Talán még ott is aludna, ha a sporttelep gondnoka éjjel be nem zárná a kaput.

Rendületlen meggyőződése, hogy „nagy“ lesz. Csak a Népsportot, legfeljebb a napilapok sportrovatát olvassa és arról álmodik, hogy eljön majd egyszer az idő, amikor körülhordozzák az egész világon, mint új rekordok hőst, és úgy nyilatkoznak róla, mint újkori csodáról.

Nagyjából ezeket gondolja az anyja is. A fiánál szebbet és jobbat nem ismerő anyja majomszeretetével veszi körül a nagy ka-

maszt és ahelyett, hogy megbotránkoznék annak rossz bizonyítványán, még ő segít legjobban a jövő kiszínezésében.

Az apja hivatalba jár. Otthon elég keveset tartózkodik, s így nem sokat tud a gyerekről. Igaz, hogy el is hallgatják előtte a tényeket. Sőt az anyja, ha kell még meg is védi drága gyermekét az apától. „Nem mai ember az apád“ — vigasztalja ilyenkor a fiát —, nem ismeri a sportolás adta lehetőségeket.“ Ezzel azután megy minden a maga útján.

Az edző azonban egy kicsit óvatosabb, ha nyilatkoznia kell. De egyáltalán nem határozott. Amolyan közepes tehetségnek mondja a fiút, ha hozzáértő emberekkel beszél, — de a szülői hiúságot olyan ködös kijelentésekkel tartja ébren, hogy „ebből a gyerekből még lehet valami...“

Persze, hogy mit ért „vala-

AZ ELSŐ EDZŐ

L. SNEIDER elbeszélése

(Megjelent a Szovjetszkij Sport 1955. augusztus 20-1 számában — Friss József fordítása)

Irocska mégegyszer az órára pillantott. Vékonyka, fiús alakja mint valami szellő fútt nádszál hajladozott az ajtó, majd az asztal felé. Arca határozatlanságot árult el. Végül döntött: ledobta táskáját a heverőre és kabátját is kezdte kigombolni. Nem jó az, ha az ember túl korán érkezik a versenyre! A várakozás csak izgatja és végül rosszul úszik... Még itthon marad egy kicsit. De mit csináljon? Hiszen mindent eivégzett már, amit kellett: megtanulta másnap leckéjét, elmosta az edényeket, rendbehozta úszóruháját, gondosan rávarrta a sportiskola jelvényét, az aranyozott szélű zöld levelet.

Odalépett édesapja íróasztalához és meggyújtotta a villanylámpát. Az asztal tele volt papírokkal. Édesapja sokat szokott otthon dolgozni, de ma bizonyára az uszodába tart. A mama is ott lesz egészen biztosan! A gyermek otthonból egyenesen odasiet majd.

A leányka elmosolyodott. Arra gondolt, hogy az apja megint izgulni fog a verseny folyamán,

mint mindig. Felugrik, kiabál és a mama úgy fogja visszahúzni, visszaültetni helyére, mint valami helytelenkedő, rossz gyermeket.

És mindebből a jó Konsztyantin Mihájlovcics semmit sem fog látni... Ira elkomolyodott. Leült a karosszékre. Papírt tett maga elé, levélpapírt. Sokáig forgatta kezében a tollszárat, aztán mély lélekzetet vett és írni kezdett.

„Üdvözlöm drága Szveta! Már három hónapja, hogy Moszkvában élünk. Az autógyár közelében kaptunk szobát. Az iskola is közel van, az uszoda sincs messze. Az uszoda csoda jó! Egész egyszerűen olyan, mint egy darab meleg tenger... A városi sportiskolában Viktor Ivánovics Csirkovhoz osztottak be...“

„Új edzőm nagyon figyelmes irántam és sokat emlegeti magát Konsztyantin Mihájlovcics! Egyszer megkérdeztem tőle, hogy miért dicséri K. Mihájlovcicsot, hiszen azelőtt nem is ismerte, csak tőlem hallott először róla. Csirkov rám nézett kerek papszemén ke-

resztül és mint mindig, most is komoly, nyugodt hangon válaszolt: „Az edzőt az ember a növendékei alapján ítéli meg!“

Ira elmerengett.

Gyakran gondolt Mihájlovcicsra. Szinte most is maga előtt látta, amint lassú léptekkel a parton járkál és figyel a vízben játszódozó, úszkáló gyermekeket, akik kiszaladgálnak a vízből és beülnek a forró homokba. Hiszen őt is így ismerte meg. Ő is így hancúrozott, amikor Konsztyantin Mihájlovcics egyszerre csak rászólt: „Te kis béka, ott! Gyere csak ide!“ Azzal kivette zsebéből noteszét. Így került a sportiskolába. Akkor még nem tudta, hogy mi az a kallózás, mellúszás, pillangózás... — most meg már Csirkov is azt állítja, hogy jó a stílusa. Be is tette Moszkva válogatott csapatába.

Eszébe jutott a perc, amikor megmondta Mihájlovcicsnak, hogy Moszkvába költöznek, mert édesapát odahelyezték. Mihájlovcics akkor sokáig nézte a folyó fölött

mi"-n, azt nagyon nehéz lenne meghatározni. A történet hőse szemében azonban a „valami“ — nagyszabású eredmény! Annyira nagyszabású, hogy új tervet érlel meg benne: Nap, mint nap egyre többet és többet foglalkozik azzal a gondolattal, hogy végleg búcsút mond az iskolának.

Nincs értelme annak, hogy igaznak vélt és eljövendőnek mondott rekordokról vitatkozzunk. Természetes, hogy sok mindent hozhat a jövő. De jobb, ha a tényeknél maradunk. A tények pedig arra figyelmeztetnek, hogy a jóslat, az csak jóslat. Amíg valaki eljut a célig, addig nagyon sok akadályt kell leküzdenie. Kihívás, szorongalom, jellemesség és sok minden kell még ahhoz, a tehetségen felül! Még mindezek birtokában is nagyon sokszor megessék, hogy az ember nem jut el odáig, ameddig szeretne. Hány ügyes fiatal álmodik világbajnokságról — és még a közepes eredményeknél sem jut tovább, min-

den igyekezete ellenére sem. Nem is szólva külső akadályokról, bal-esetekről, sérülésekről, betegségekről.

Érdeemes gondolkozni azon, hová vezet az iskolából kimaradózó ilyen sportfiúk útja?

A legtöbb esetben a dologtalanságot kereső könnyenélés, munkakerülés felé. Semmi, vagy legalább is kevés munkáért sok pénzt szerezni, bármi módon: — ez lesz a vezérgondolata.

Ezzel a gondolkozási móddal azután végleg kikövezi azt az utat, amin csak a bukásba juthat, mint tanulatlan, tudatlan, használhatatlan naplopó.

A fiatalság jellemző vonása, hogy könnyen a fejébe száll holmi vélt dicsőség. Könnyen szövi a nagy álmokat, és ilyenkor gyorsan megfeledkezik a valóságról, a tényekről. Ki mentheti meg az ilyen ifjút? A sportkörü, sportegyesületi vezetők, edzők lelkiismeretessége, felelősségtudata. Az mentheti meg, ha ezek nem rin-

gatják az ifjút még vadabb elképzelésbe, hanem megmondják őszintén a valóságot. Nekik kell kifejténiük az el nem felejtendő szabályt: a diák első kötelessége a tanulás, a tudás megszerzése.

A sportegyesület nem lehet az iskolától való elszakadás előkészítője — sőt, az iskolai nevelés iskolán kívüli kiegészítő része kell, hogy legyen. Hiba az, ha a sport területén elért eredmény elbizakodottságot, rekordhajhászást és a mások lebecsülését segíti elő.

Vissza kell fordulnod a régi útra neked is, te nyurga gyerek, aki magadat már nagynak képzeled. És az edzőidnek is másként kell nézniük a te helyzetedet, mert te elsősorban középiskolás diák vagy. A diák pedig elsősorban az iskoláé. A tanulmányi eredményt tönkretenni, a tudás lehetőségét elvetni későbbi bizonytalan sikerek végett: a legbűnösebb edzői ÖNZÉS.

Bánfalvi József
(Szeged).

röpködő madarakat, a sirályokat. Végül így szólt: „Elrepülsz, mint azok ott...“ Azután odanyújtotta kezét: „De örülök, nagyon örülök, most már alkalmas lesz egész évi edzést folytatni... mindnyájan figyelni fogjuk sikereidet, elrepülő békácska!“

Ira elgondolkozva bámult ki az ablakon.

Látta a csupasz faágakat és azt, ami mindenben keresztül áttört, átvilágított, a vérvörös „M“ betűt... Gyorsan az asztalra hajolt és folytatta a levélírást:

„...ma 100 méteres mellúszásban indulok, szeretném az ifjúsági csúcst megjavítani. Mennyit álmodoztam erről! Most örülök, de részben bánkodom is! Hogy miért bánkodom? Hát azért, mert Konsztantyin Mihajlovics nem lesz ott az uszodában...“

Ira az órára pillantott és gyorsan vetett még papírra néhány sort.

„Be kell fejeznem, mert egy óra múlva rajtoltok! Adja át üdvözlétemet az ismerősöknek. Magának pedig azt üzenem...“

Ira valamilyen nagyon kedveset, különösen meleget, szépet akart leírni, de sehogy sem talált

megfelelő szót. Eltette a levelet a fiókjába:

Majd holnap befejezem, gondolta magában. Tíz perc múlva már az uszoda bejáratának kőlépcsőin szaladt lefelé.

Sötét este volt már. Sötét volt a kupola is, amely alól zenekar hangjai hallatszottak. A reflektorfényben ragyogó ugrótoronyból hatalmas, vérvörös szovjet zászló lengett alá. A torony körül a víz ott, ahol a legmélyebb, haringos zöldnek látszott. Csaknem feketének.

Irociska a karfába kapaszkodva kedvtelve nézegette a feldíszített uszodát, a sportünnepek megszokott, de mégis mindig új képét.

Papáját és mamáját még seholy sem látta. Az öltözőbe sietett. Gyorsan nekivetkőzött. Bement a zuhanyozóba, lezuhanyozta magát. Mikor kilépett onnan, menetközben fejére erősítette sapkáját és szaladt a nagy medencébe.

A medence szélén Csirkov mester állt. Odaszólt neki: „Melegíts csak be, ahogy szoktál.“

A lányka a vízbe ugrott. Egy ideig kedvelt mellúszásával úszott — „kis béka...“ jutott az eszébe Mihajlovics egykori első szava. A mellúszás mozdulatai mindig a békára emlékeztették. Áttért a

kallózásra, azután pillangózott egy kicsit. Pillangó lesz a békából? — nevetgélt magában, amikor kitért karjait a víz felett előre csapta.

Éles füttyező figyelmeztette az úszókat, hogy vége a bemelegítésnek.

Ira átöltözött kabinjában. Most már az új versenytrikóját öltötte magára. Aztán a többiekhez csatlakozott. A keskeny bejárat szinte teljesen elfoglalták a fehérbe öltözött felsorakozó bírák, meg a versenyzők és edzőik.

A zenekar indulót játszott és megkezdődött a felvonulás. A nézők tapsa kísérte a felvonulók minden mozdulatát.

Ira szeme édesanyját és apját keresi a lelátókon. Most megleli őket. Integtetnek, valamit kiáltanak is felé!... A lánykát elfogja a rajtláz. Alig veszi észre, hogy s mint végződik a felvonulás. Azt sem hallja, mi volt az első három versenyszám eredménye. Csak az üti meg fülét, hogy eredményhirdettkor kétszer is megemlíti Csirkov nevét.

Nagyon egyedül érzi magát. Úgy szeretné, ha most a lelátón vele szemben ott ülne K. Mihajlovics, versenyórával a kezében. Egészen biztosan oda intene neki. Milyen megnyugtató is lenne!...

PÁLYÁZATUNK

Lapunk júniusi számában pályázatot hirdettünk a diák testnevelés és sport kérdéseivel foglalkozó beszámoló írására. Pályázatainkra sajnálatosan kevés pályamű érkezett, s ezek többségének a színvonala sem volt megfelelő. Az első két díjat ezért ki sem tudtuk adni, míg a harmadik díjra a bíráló bizottság Lukács János (Szabadszállás, Balázs pusztá) gyakorló éves tanítójelölt pályaművét érdemesítette. Pályamunkáját tömörítve itt közöljük:

Az alábbiakban talán nem is pontosan a megadott témára válaszolok, hanem inkább azt írom meg, ami belőlem, s azt hiszem minden hasonló helyzetben levő társamból kikívánczik: keserveinket, helyzetünk nehézségét, s azt, hogy miben várunk segítséget.

A kiskúnfélegyházi tanítóképző tanulója vagyok, akit az 1955/

56-os tanévre Szabadszállás községbe, Balázspusztára küldött a megye, gyakorló évre.

Hogy jutottam idáig, mit tapasztaltam utamon? Iskoláimat Kúnszálláson, Csongrádon, ismét Kúnszálláson, Kecskeméten, Kiskúnfélegyházán végeztem. Középiskolás korom első felében, Kecskeméten találkoztam először a sporttal, testneveléssel. Mit csinálhattunk a kecskeméti Katona József gimnáziumban a testnevelési órákon a nehéz körülmények között? Az órák első felében meneteltünk, majd futottunk, azután kötélmászás következett, újra futás, szökdelés, felfejlődés hármasszlopokba menetelés közben. Végül, ha maradt pár perc, kosaraztunk. Két éven át ebből állt a testnevelési óra. Én, a parasztyerek még a második év eltelte után sem tudtam, mire lehet használni a lovat, korlátot, szek-

rényt, minek a szőnyeg. Második gimnazista koromban láttam egy filmet, amelyen szertornászokat mutattak be. Azt hittem, ezek valami csodalények, ritka tünevények, mert ilyen mutatványokat eddig elképzelni sem tudtam. Persze azután később rájöttem, hogy ilyen „csodalény” akár én belőlem is lehetett volna, ha igazí testnevelő óráink lettek volna.

Kiskúnfélegyházán jöttem rá erre, ebben az alföldi városban, amelyben meghúzódik egy tanítóképző is, s amelyben ilyen „csoda embereket” is nevelnek. Mert Tullit Péter testnevelő tanár már tud is ilyeneket nevelni. Jó munkájára egyébként már felfigyelt az OTSB is, amit jelez, hogy az 1954/55. tanévben a testnevelési sportéremérem aranyfokozatával tüntették ki. Bebizonyította, hogy jó munkát nemcsak nagy városokban lehet végezni, hanem

Oldalra pillant. Tekintete Csirkovével találkozik. A mester, mintha csak K. Mihájloviics ülne ott, éppen úgy int feléje, mosolyogva, bátorítón. Most ez sem tetszik neki. Valami idegenkedést érez új edzője iránt: „Talán győzők és kihirdetik, hogy az ő tanítványa lett az első...” Egyre csak Konsztantyin Mihájloviicsot látja maga előtt, aki oly sok szeretettel és oly sokáig készítette elő éppen erre a versenyre!

A harmadik pályát kapta. Mellette Maja Gavrilovának kell úsznia. Maja magas, jónövésű leányka. Csirkov legjobb növendéke. Ő tartja a 100 m-es mellúszócsúcsot. Maja, aki mindig, jókedvű, vidám szokott lenni, most komolyan mered maga elé.

És egyszerre csak elhangzik a vezényszó — rajthoz!

Irocska gyorsan a rajtköre áll, karját hátraszegi. Minden szinte megmerevedik. Még a víz is. Olyan sima, mint a tükör. Mozdulatlan, ... rajtra kész.

A dermedt csöndben eldördül a pisztolylövés. Irocska karját előre lendítve a vízbe ugrik.

Hiszen még csak néhány csapást tett és keze máris az uszoda ellenkező oldalának falát érinti. Erős belégzés után teljes erejével

elrugaskodik az uszoda falától. Még látja, hogy csaknem valamennyi versenyző egyszerre érte el a falat. De a forduló Majának valamivel jobban sikerült. Irocska — mint ahogy Konsztantyin Mihájloviics tanította — nem próbál gyorsabb csapásokkal boldogulni, csak erőteljesen húz.

A második fordulót egyszerre érik el. A többiek egyre jobban elmaradnak. Az utolsó forduló... Együtt!

Gyorsabban, gyorsabban — biztatja magát gondolatban a kislány, és belevág. Lesz, ami lesz! Miközben a közönség tapsvihara közben beüt a célba, már tudja, hogy egy jó méterrel megelőzte Maját. Az öröm, a boldogságérzet elfelejteti előbbi szomorú gondolatait. Segítenek neki, mikor kímálszik a vízből, nagy virágcsokrot nyomnak a kezébe, azt sem tudja kitől kapta. A fényképészek körülrajzzák, a felatőről kiabálnak, integetnek felé. Irocska mélyet lélegzik és örömmel, boldogan visszainteget. Szeme édesapját keresi. Ott van, ni. A mama alig tudja a helyére visszanyomni! Irocska látja már Csirkovot is. A mester nagyban magyaráz valamit a körülötte tolongóknak. Végül a bírák visszaülnek helyük-

re. A hirdető bekapcsolja a hangszórót. Egyszerre mély csönd lesz. Mindenki figyel. „Közlöm a 100 m-es leánymellúszás eredményét. Első, új összszövetségi csúcseredménnyel — Ira Petrova...”

A felharsanó tapsorkánban nem tud tovább beszélni. Csak amikor elcsendesedett a zaj, folytatja:

A győztes edzője — a hirdető megakad. Látszik, hogy zavarban van. Gyorsan magához inti a közelben álló Csirkovot. Valamit kérdez tőle... A mester jóváhagyólag bólint fejével. Irocskának úgy tetszik, mintha megelégedetten mosolyogna is.

„A győztes Ira Petrova, — folytatja most már magabiztosan a bemondó — Konsztantyin Mihájloviics Kuznyecov tanítványa, Recsnójéből.

Eredménye...”

De ezt Irocska a felindulástól már nem hallja. Odaszalad Csirkovhoz... Egy szempillantásig ott áll előtte határozatlanul, majd hirtelen átkarolja a nyakát és megcsókolja.

Aztán bemenekül az öltözőbe, ahová még soká, nagyon soká behallatszik a taps, amely újra felzúg az új csúcs tiszteletére és annak tiszteletére, aki a győztest felkészítette a csúcspályára.

kedvezőtlenebb körülmények között, vidéken, parasztfiatalokkal is.

Sajnos, kezdetben azt sem tudtam, mitévő legyek a szerekekkel. Hiszen Kecskeméten nyújtót még csak nem is láttam, itt meg a magamfajta gyerekek már óriáskörzéseket próbálgattak. Úgy éreztem, hiába él bennem a nagy buzgalom, félkarú óriás vagyok itt. Tulit Péter tanárunk azután segített rajtam, s megmutatta, hogy kell felkarolni, foglalkoztatni, magabizóvá tenni egy magamfajta gyereket. Ha falura, pusztára, parasztyerekek közé kerülök, már tudom, mit kell tennem: az ő példáját követnem. Nagy szertornász persze már nem lehetett belőlem, de azt megtanultam, hogy kell és lehet a testet edzeni, valóban testnevelést folytatni. Okosan megoldott csapatfoglalkozásai következtében mindenki mindig foglalkozást kapott, nem kellett várakozni, az ötös csoportok egymást váltották, szinte körforgás folyt a szerek között, ta-

nárunk figyelő szemét semmi sem kerülte el. Több kevesebb sikerrel kosaraztam, röplabdáztam, az atlétika valamennyi ágával megpróbálkoztam, labdarúgásban a megye ifjúsági bajnokságot nyert csapatának két éven át tagja voltam. Bár egyik sportágban sem értem el a csúcokra, ez már egyáltalán nem bánt. Sportembernek érzem és tudom magam, aki alkalmas arra, hogy falun, pusztán is edzett embereket neveljen. Holott, régebben féltem, hogy pusztára kerülök és „elrontom az életemet”. Ma már nevetek ezen az aggályon, hiszen éppen úgy válik széppé és értelmessé az életünk, ha megtaláljuk azt a helyet, ahol dolgozni, embertársainkon segíteni tudunk, oda kerülünk, ahol szükség van ránk és ahol tudunk is segíteni. Márpedig én a magamhoz hasonló vidéki parasztyerekek helyesebb testneveléséhez — úgy érzem — értek és alkalmas vagyok! Milyen örömmel fogadtak engem ezek a parasztyerekek! Segítsünk rajtuk!

De magam ehhez, minden lelkesedésem ellenére is, — kevés vagyok. Tudásomat átadhatom, de olyan körülményeket nem tudok biztosítani, amilyeneket például egy nagy gyár tud biztosítani a munkás fiataloknak. A közepiskolai testnevelés túl jó a paraszti tanulóknak, mert a parasztyerekek testnevelése majdnem a nullával egyenlő. Próbáljuk megoldani azt a problémát, hogy ők is a városi fiatalokat megközelítő lehetőségek és körülmények között kezdhessék el testedzésüket, testnevelésüket. A mi tanító lelkesedésünk nem hiányzik, — várjuk, ha nem is egyszerre, de fokként, a lehetőségek biztosítását!

Elnézést kérek, hogy a pályázati felhívásnak csak ennyiben tudok eleget tenni, de én ebben élek, ez a gondom, így látom a helyzetet nemcsak a magam, de az egész falusi nép szemével.

Lukács János

gyakorlóéves tanítójelölt
Szabadszállás, Balázs-pusztá.

Adatok és eredmények

Válogatott atlétacsapatunk ezévi mérlege

Válogatott atlétacsapatunk befejezték ezévi szereplésüket. A férfiak mind az öt ellenfelüket, sorrendben Finnországot, Angliát, Lengyelországot, Csehszlovákiát s végül Svédország csapatát is legyőzték.

Sikerült tehát Finnországot ellen visszavágni, amelytől tavalyi egyetlen vereségünket szenvedtük el.

Férfi csapatunk 5:0-ás teljesítményével — illetve az év folyamán elért legjobb eredményeink figyelembevételével — ezidőszereint Európában a Szovjetunió mögött a második helyen áll, világviszonylatban pedig harmadik, a Szovjetunió és az Egyesült Államok mögött.

Kétségtelen, hogy a magyar atlétika eddigi legmagasabb pontjára szökött fel, mégpedig éppen abban az esztendőben, amelyben megalapításának 80. évfordulóját tölti be. Hazánkban ugyanis 1875 május 6-án

rendezték az első atlétikai viadalt.

Csapatunk győzelmi aránya 67:33-ra alakult, tehát több, mint kétszer annyi számban győztünk, mint amennyiben veszítettünk. E sikerek értékét növeli az a körülmény, hogy öt ellenfelünk ellen három ízben idegen pályán — Helsinkiben, Londonban, illetve Bratislavában — mérkőztünk meg s csupán a lengyelek és a svédek elleni viadalt került idehaza eldöntésre.

Az egyes ágazatokat boncolgatva kiténik Goldoványi eredményessége. 29 esztendőös gyorsfutónk 10 egyéni versenyszáma közül nyolcat megnyert, s tekintve, hogy az ötszörösen győztes veretlen 4x100-as váltónak minden alkalommal befutó tagja volt, ezévből a válogatott viadalokon 13 győzelmet szerzett! Atlétikánk idei sikereinek főrészesei a Honvéd távfutói voltak;

sorra javították a hazai, Európai és világcsúcsokat.

Atlétikánk leggyengébb pontja a gátfutás. Lippay visszaesése 400 m gáton erősen érezhető volt, a svédek ellen pedig nem tudták a többiek a sérült Botárt pótolni. Magas gáton még szomorúbb a helyzet. Az öt verseny közül csupán egyet nyertünk meg Retezár révén. A legsürgősebb teendő a gátfutó utánpótlás mielőbbi megteremtése, a 100 méteren jó vágózónak bizonyuló fiatalok bekapcsolása révén.

Az év egyik legörvendesebb eredményeivel magasugróink szolgáltak. Bodó végre átadta a múltnak Bódosi 21 év előtti „szakállas” csúcseredményét. A 2 méteres magasság jogos várományosának tekinthető. Nagyon javult Hagya is. Ennek következtében a magasugrás ezidei eredményösszesítése 3:2 arányban pozitív képet mutat. Örven-

detes Bolyki fejlődése is: az idény végére számottevő hármassugró csúcseredménnyel örvendeztette meg az atlétika híveit.

Súlylökésben a fiatal Mihályfi végre túlszárnyalta a bűvös 16 métert. Diszkoszvetésben Klics — akit betegsége akadályozott az ezévi versenyzésben — természetesen nagyon hiányzott bár a fiatal Szécsenyi öt versenye közül négyet megnyert. A fiatal Krasznai 7804-es kiváló csúcsot hajított gerellyel. Teljesítményével a világ legjobb dobói sorába lépett. Kalapácsvetésben világszerte nagy a fejlődés. Ha további eredményeket akarunk, akkor lépést kell tartanunk külföldi ellenfeleink haladásával.

Atlétanőink négyszer győztek, egyszer veszítettek, a győzelmek aránya pedig 32½:18½-el végződött. Az egész női gárda javult.

Képpsy József

VÁLOGATOTT FÉRFI ATLÉTACSAPATUNK 1955. ÉVI EREDMÉNYEI

Finnország (Helsinki, július 27—28)		Anglia (London, augusztus 12—13)		Lengyelország (Budapest, szeptember 10—11)		Csehszlovákia (Bratislava, szept. 24—25)		Svédország (Budapest, október 8—9)	
100 m	Goldoványi 10,7	100 y	Goldoványi 9,8	100 m	Goldoványi 10,8	Janecek 10,5	Goldoványi 10,6	Goldoványi	Goldoványi 10,6
200 m	Hellsten 22,0	200 y	Goldoványi 21,5	200 m	Goldoványi 21,2	Goldoványi 21,6	Goldoványi 21,2	Goldoványi	Goldoványi 21,2
400 m	Hellsten 47,0	440 y	Wheeler 48,3	400 m	Szentgáli 48,0	Janecek 48,3	Brännström 48,0	Brännström	Brännström 48,0
800 m	Szentgáli 1:49,5	880 y	Hewson 1:48,6	800 m	Rózsavölgyi 1:48,8	Rózsavölgyi 1:50,6	Rózsavölgyi 1:51,3	Rózsavölgyi	Rózsavölgyi 1:51,3
1500 m	Iharos 3:40,8	1 mf.	Tábori 4:05,0	1500 m	Rózsavölgyi 3:41,2	Rózsavölgyi 3:42,2	Tábori 3:45,0	Tábori	Tábori 3:45,0
5000 m	Tábori 14:26,8	3 mf.	Tábori 13:44,6	5000 m	Iharos 13:50,8	Tábori 14:06,0	Kovács 14:17,0	Kovács	Kovács 14:17,0
10000 m	Kovács 29:45,6	6 mf.	Piric 28:36,0	10 000 m	Kovács 29:27,4	Kovács 29:02,6	Nyberg 29:33,4	Nyberg	Nyberg 29:33,4
110 m gát	Sjukola 15,1	120 y. g.	Parker 14,4	110 m gát	Retezár 14,8	Veselsky 14,7	Johansson 14,4	Johansson	Johansson 14,4
400 m gát	Botár 53,3	440 y. g.	Shaw 53,1	400 m gát	Botár 52,7	Botár 52,7	Eriksson 52,7	Eriksson	Eriksson 52,7
3000 m akadály	Rozsnyói 8:48,0	3000 m akad.	Disley 8:55,4	3000 m akad.	Chromik 8:40,2	Rozsnyói 8:48,0	Rozsnyói 8:50,0	Rozsnyói	Rozsnyói 8:50,0
Magasugrás	Hagya 192	Magasugrás	Bodó 197	Magasugrás	Bodó 196	Kovar 205	Nilsson 200	Nilsson	Nilsson 200
Távolugrás	Földessy 753	Távolugrás	Földessy 717	Távolugrás	Grabowski 773	Földessy 744	Földessy 761	Földessy	Földessy 761
Hármasugrás	Lehto 1515	Hármasugrás	Wilmsburts 1492	Hármasugrás	Bolyki 1528	Kálecky 1550	Bolyki 1541	Bolyki	Bolyki 1541
Rúdugrás	Landström 435	Rúdugrás	Homonnay 426,7	Rúdugrás	Adamczyk 430	Homonnay 420	Lind 420	Lind	Lind 420
Súlylökés	Mihályfi 1594	Súlylökés	Mihályfi 1584	Súlylökés	Mihályfi 1616	Kobla 1671	Mihályfi 1662	Mihályfi	Mihályfi 1662
Diszkoszvetés	Szécscényi 5114	Diszkoszvetés	Szécscényi 5120	Diszkoszvetés	Szécscényi 5126	Merta 5390	Szécscényi 5424	Szécscényi	Szécscényi 5424
Gerelyhajítás	Nikkinen 7548	Gerelyhajítás	Kulcsár 6498	Gerelyhajítás	Sidlo 7881	Krasznai 7804	Sjöström 7182	Sjöström	Sjöström 7182
Kalapácsvetés	Csermák 6084	Kalapácsvetés	Csermák 5887	Kalapácsvetés	Rut 6079	Csermák 6068	Csermák 6080	Csermák	Csermák 6080
4×100 m	{ Sebestyén, Varasdy, Csányi, Goldoványi ... 41,2	4×110 y.	{ Zarándi, Varasdy, Csányi, Goldoványi ... 41,6	4×100 m	{ Sebestyén, Varasdy, Csányi, Goldoványi ... 41,0	{ Zarándi, Varasdy, Csányi, Goldoványi ... 41,2	{ Zarándi, Varasdy, Csányi, Goldoványi ... 41,0	{ Zarándi, Varasdy, Csányi, Goldoványi ... 41,0	
4×400 m	{ Bánhalmi, Szentgáli, Solymosi, Adamik ... 3:13,4	4×400 y.	{ Bánhalmi, Szentgáli, Solymosi, Adamik ... 3:16,2	4×400 m	{ Karádi, Szentgáli, Solymosi, Adamik ... 3:11,8	{ Karádi, Bánhalmi, Solymosi, Szentgáli ... 3:14,2	{ Carlsson, Eriksson, Elofsson, Brannström ... 3:12,8	{ Carlsson, Eriksson, Elofsson, Brannström ... 3:12,8	

A pontversenyben

Magyarország 120	Magyarország 116,5	Magyarország 122	Magyarország 115	Magyarország 112
Finnország 92	Anglia 93,5	Lengyelország 89	Csehszlovákia 97	Svédország 100

A győzelmek aránya

Magyarország 14	Magyarország 13	Magyarország 15	Magyarország 13	Magyarország 12
Finnország 6	Anglia 7	Lengyelország 5	Csehszlovákia 7	Svédország 8

VÁLOGATOTT NŐI ATLÉTACSAPATUNK 1955. ÉVI EREDMÉNYEI

Anglia (London, augusztus 12—13)		Olaszország (Budapest, augusztus 20—21)		Lengyelország (Budapest, szeptember 10—11)		Csehszlovákia (Bratislava, szept. 24—25)		Svédország (Budapest, október 8—9)	
100 y.	Neszmélyi 10,9	100 m	Leone és Neszmélyi 11,8	Neszmélyi 11,7	Neszmélyi 12,0	Neszmélyi 11,9	Neszmélyi	Neszmélyi 11,9	
220 y.	Scrivens 24,3	200 m	Leone 24,6	Neszmélyi 24,1	Neszmélyi 24,7	Neszmélyi 24,6	Neszmélyi	Neszmélyi 24,6	
880 y.	Leather 2:09,9	800 m	Kazi 2:13,3	Kazi 2:11,1	Kazi 2:09,3	Kazi 2:10,3	Kazi	Kazi 2:10,3	
80 m gát	Seaborne 11,4	80 m gát	Gyarmati 11,2	Gyarmati 11,4	Trkalova 11,3	Gyarmati 11,3	Gyarmati	Gyarmati 11,3	
Magasugrás	Hopkins 170	Magasugrás	Németh 154	Németh 156	Modrachova 163	Gyborn 156	Gyborn	Gyborn 156	
Távolugrás	Hopkins 566	Távolugrás	Gyarmati 580	Gyarmati 590	Gyarmati 576	Gyarmati 564	Gyarmati	Gyarmati 564	
Súlylökés	Fehér 1344	Súlylökés	Fehér 1402	Szent 1368	Vykusova 1398	Fehér 1403	Fehér	Fehér 1403	
Diszkoszvetés	Serédi 4182	Diszkoszvetés	Serédi 4464	Serédi 4491	Fikotova 4797	Serédi 4341	Serédi	Serédi 4341	
Gerelyhajítás	Laczó 4486	Gerelyhajítás	Turci 4354	Majka 4987	Zatopkova 5083	Vigh 4910	Vigh	Vigh 4910	
4×110 y.	{ Pashley, Scrivens, Armitage, Francis ... 47,4	4×100 m	{ Musso, Leone, Bertoni, Greppi 46,9	{ Chojnacka, Lerczak, Mínicka, Kusion ... 46,2	{ Gremingerné, Orbán, Dénes, Neszmélyi ... 46,8	{ Gerhardt, Orbán, Dénes, Neszmélyi ... 47,5	{ Gerhardt, Orbán, Dénes, Neszmélyi ... 47,5		
3×880 y.	{ Smalley, Loakes, Leather 6:48,4								

A pontversenyben

Anglia 60	Magyarország 56	Magyarország 58	Magyarország 54	Magyarország 68
Magyarország 53	Olaszország 48	Lengyelország 46	Csehszlovákia 52	Svédország 38

A győzelmek aránya

Anglia 7	Magyarország 6½	Magyarország 8	Magyarország 5	Magyarország 9
Magyarország 4	Olaszország 3½	Lengyelország 2	Csehszlovákia 5	Svédország 1

A kővér betűvel szedett nevek és számok új világsúcs-eredményeket jelentenek, a dőlt betűvel szedett pedig az új országos csúcsokat és előőrjüket tüntetik fel.

A Népi Kína sportjának hat esztendeje

A 600 milliós kínai nép október 1-én ünnepelte a Kínai Népköztársaság kikiáltásának hatodik évfordulóját. Az elmúlt hat esztendő során gyökeresen megváltozott e hatalmas nép élete. A győzelmes népi forradalom megsemmisítette a külföldi imperialisták uralmát, s a félfedűlis, félgymarmati Kínát független, népi demokratikus állammá tette. 1949-től 1952-ig helyreállították a hosszú háború, valamint az imperialisták és a kuomintang klikk garázdálkodása következtében elpusztult népgazdaságot és megteremtették az előfeltételeket a tervgazdálkodáshoz. A kínai nép jelenleg első öt éves tervét teljesíti, szocialista jövőjét építi.

A felszabadulás előtti Kínában szervezett sportról alig lehetett beszélni. Kevés volt a sportpálya és a felszerelés. A nép óriási többsége, a munkások és parasztok milliói látástól-vakulásig robotoltak a pusztta megélhetésért, s még csak nem is álmodhattak arról a „luxusról”, hogy sportoljanak. Pedig Kínában a természeti adottságok nagyon kedvezőek a sport fejlődéséhez. Az ország hideg éghajlatú, észak-keleti részében az év hat hónapjában nagyszerű lehetőségek vannak a téli sportokra. A szubtrópusi déli részeken márciustól-októberig lehet úszni a folyókban és a tavakban.

Ma milliók sportolnak

Az elmúlt hat esztendőben létrejött Kínában a tömegsportmozgalom. Immár milliók életében játszik fontos szerepet a rendszeres sportolás.

A gyárakban, bányákban, iskolákban és hivatalokban bevezették a rendszeres tornagyakorlatokat. A dolgozók reggel és délután tízperces tornagyakorlatokat végeznek, ehhez a rádió szolgáltat megfelelő zenét. A mozgalom nagy népszerűségnek örvend a dolgozók körében.

Az országban már a múlt év végén több, mint 41.000 igazolt labdarúgót tartottak nyilván.

Még a labdarúgásnál is népszerűbb a kosárlabda sport; csupán a kvantung-tartománybeli Csung-san megyében 700 kosárlabda-csapat vesz részt a bajnokságokon.

Októberben Pekingben rendezték meg az első kínai országos munkás-sportversenyeket. Ez az esemény az egész országot megmozgatta. A több sportágban folyó különböző válogató versenyeken több, mint egymillió munkássportoló vett részt, s a küzdelmek során több új országos rekord született.

Sportteljesítmények

A népi kormány minden támogatást megad a sportolóknak. A népköztársaság kikiáltása óta hat testnevelési főiskolát létesítettek. Csupán a pekingi központi testnevelési főiskolán több, mint 1400 diák tanul.

A gyárak, bányák, hivatalok szakszervezeti szervei nagy összegeket irányoznak elő költségvetéseikben sporttelepek építésére és sportszerek beszerzésére. Magában Pekingben 70, esti mérkőző-

sekre is alkalmas kosár- és röplabdapályát építettek.

Ezidén hatalmas sportszarnok készült el az északkeletkínai Senjangban. A déli tartományokban számos uszoda nyílt meg. Kantonban, a festői Jueh-hszin hegyesség lábánál olyan versenyuszodát építettek, amelynek nézőterén 16.000 ember fér el. Az északi városokban rengeteg jégpályát létesítenek.

A kínai sportolók eredményei

A kiterjedt méretű tömegsportmozgalom alapján mindinkább fejlődnek a kínai sportolók eredményei. A magyar közönségnek már volt alkalma megismerni a kínai sportolókat. A tavalyi, budapesti főiskolai világbajnokságon különösen az úszók és asztaliteniszezők értek el szép sikereket. A magyar közönség gyorsan a szívébe zárta a mindig szerény kínai sportolókat.

A felszabadulás előtt 13 év alatt 1936-tól 1948-ig atlétikában hét rekordot állítottak fel, a felszabadulás után ezzel szemben,

Sanghájban augusztus 20. és 23. között rendezték az országos úszóbajnoki viadalt. Az 1500-as úzás rajtja

mindössze két év alatt, 1953—54-ben 72 csúcseredményt döntöttek meg a kínai atléták.

Az úszók is megdöntötték a felszabadulás előtt született valamennyi csúcseredményüket. A

100 méteres férfi hátúszásban például 1:06.4 perces nemzetközi viszonylatban is kiváló eredményt értek el.

Az új Kína sportja csak néhány évre tekinthet vissza, de az egyre

fejlődő eredményekből következtetni lehet arra, hogy ennek a hatalmas országnak a sportja hamarosan eléri a nemzetközi élvonalat.

Tupy István

TÍZ ÉV ALATT

NOVEMBER

1945

Sportéletünk vezetői keresik a kapcsolatokat a nemzetközi sport-szövetségekkel. Így sikerült a kapcsolatok felvétele a Nemzetközi Kerékpáros Szövetséggel.

Megindultak Csepelen az Országos Teremkézilabda Bajnokság küzdelmei.

1946

Teljes magyar siker születik Bécsben az osztrák asztali tenisz bajnokságon. Minden bajnokságot a magyar versenyzők nyertek meg.

A magyar labdarúgó válogatott 7:2 arányban legyőzi Luxemburg együttesét.

1947

Farkas Gizi sokszoros bajnónk két angol bajnokságot nyer Londonban.

A Magyar Kommunista Párt mélyreható sportprogrammal fordul az ország sportolóihoz, a sportélet vezetőihez és az illetékes kormánytényezőkhöz. Javasolja a tömegek bekapcsolását a testedésbe, a minőségi sport alapjainak szélesítését, a sportoktatási rendszer tevékenyebb bevezetését a sportolók egészségvédelmének megszervezését és a nemzetközi kapcsolatok kiszélesítését. A párt javaslata mind a sportolók, mind a vezetők körében hatalmas visszhangra talált.

1948

A legtöbb megrongálódott sporttelep helyreállítása befejeződik, sőt már egyre több újabbat

is építenek. Felavatják az építőipari munkások Fáy utcai sporttelepét.

Ökölvívóink és tornászaink nagy sikerrel szerepelnek Varsóban.

1949

Megjelenik a Sport és Testnevelés első száma. A sportismeretek elmélyítéséhez segítséget nyújtó folyóiratot nagy szeretettel és érdeklődéssel fogadja a sportemeberek tábora.

Labdarúgóink 5:0 arányban legyőzik az olimpiai bajnok svéd labdarúgócsapatot.

Nagymértékben folyik a magyar sport újjáépítése. A Szakszervezeti Tanács egyhónapos sportvezető-képző iskolát indít Nógrádverőcén.

1950

A magyar sportolók hatalmas méretű gyűlésen nyilvánítják ki békeakarukat. Kiváló sportolókat választunk küldöttekül az Országos Békekongresszusra.

Nagy lelkesedéssel és érdeklődéssel fogadják a szakszervezetek és az üzemek a Szakszervezeti Tanács határozatát, amely az I. alapfokú Tornász Csapatbajnokság beindításáról szól.

1951

Fokozódó iramban folynak a Népstadion építkezései. A versenyzők brigádokat alkotva, felváltva veszik ki részüket az építkezésből. A Német Demokratikus Köztársaság Budapesten vendégszereplő sportolói is bekapcsolódnak ebbe a társadalmi munkába.

1952

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 35. évfordulója alkalmából nagyszabású sportversenyeket rendeznek az egész országban.

DISZ fiatalok rohammunkával járulnak hozzá a Népstadion építkezéséhez.

1953

A magyar ifjúsági úszó, műugró és vízilabda csapat szépen, sikerrel szerepel a lengyel fővárosban.

Minden eddigi játékát felülmúlva, a magyar labdarúgó válogatott 6:3 arányú csodálatos győzelmet arat Londonban és ezzel megtöri az angol válogatott 90 éves hazai veretlenségét.

1954

Budapesten és vidéken megindulnak a Sportakadémia előadás-sorozatai. A sportlélektan, sportegészségügy és testnevelés elmélet kérdései felől nyernek alapos tudományos színvonalú tájékoztatást a hallgatók.

Hat különböző jellegű labdarúgó válogatott csapatunk mérkőzik meg Ausztria csapataival. Mind a hat mérkőzésből győztesen kerülünk ki.

Tumpek György új világcúcsot ér el Székesfehérvárott a 100 méteres férfi pillangóúszásban.

Bécsben és Párizsban egyszerre szerepelt vívóink egy-egy csoportja, nagy sikerrel. Párizsban a kardot Kárpáti, a női tört Elek I. nyerte, Bécs kardbajnokságát Kovács nyerte, s a csapatban is mi győztünk Lengyelország, Olaszország és Ausztria előtt. Gyuricza nyerte a tör, Kiss Kató a női tör bajnokságot.

A magyar sport nemzetközi eredményei

(Folytatás)

KAJAK — KENU

Poznan, aug. 10—11. VIT-versenyek. Kajak egyes 500 m 1. Anastasescu (román), 4. Szörényi. Kajak egyes 10 000 m 1. Hatlaczy, 2. Cepciansky (csehszlovák), 3. Jaskienko (szovjet). Kajak kettes 1000 m 1. Magyarország (Mészáros Gy., Mészáros I.), 2. Románia, 3. Lengyelország. Kajak kettes 10 000 m 1. Magyarország (Urányi, Sovány), 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország. Női kettes 500 m 1. Magyarország (Borosné, Berkesné), 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország. Kenu kettes 10 000 m 1. Csehszlovákia (Sieger, Ziegler), 2. Románia, 3. Szovjetunió, 4. Magyarország (Sasvári, Csonka). Kenu egyes 10 000 m 1. Csehszlovákia (Vokner), 2. Szovjetunió (Buharin), 3. Parti. Kajak kettes 500 m 1. Magyarország (Nagy II. L., Kovács), 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország. Női egyes 500 m 1. Berkesné, 2. Dusilova (csehszlovák), 3. Walkowiak (lengyel). 4x500 m férfi egyes váltó 1. Magyarország (Szörényi, Veréb, Urányi, Mészáros Gy.), 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország. Kajak négyes 1000 m 1. Magyarország (Vagóczki, Kovács, Nagy II. L., Szigeti), 2. Lengyelország, 3. Szovjetunió. Kenu kettes 1000 m 1. Románia, 2. Szovjetunió, 3. Csehszlovákia, 4. Magyarország (Csonka, Sasvári). Kenu egyes 1000 m 1. Ismailciuc (román), 2. Hernek, 3. Szilajev (szovjet). Kajak egyes 1000 m 1. Hatlaczy, 2. Anastasescu (román), 3. Piszarjev (szovjet). Kajak négyes 10 000 m 1. Magyarország (Mészáros I., Mészáros Gy., Nagy I. L., Fábrián), 2. Szovjetunió, 3. NDK.

KÉZILABDA

Varsó, aug. 4. Magyarország—Lengyelország (női) 8:3 (2:0) v: Müller NDK. VIT-versenyek, Magyarok: Dedrák, Pásztorné, Molnár, Durián, Lesták, Simonek, Górencz, Hámori, Kiss M., Vályi, Kovács, cs: Szabó.

Varsó, aug. 6. Magyarország—Dánia (női) 21:1 (14:1) v: Ausberger (osztrák) VIT

Varsó, aug. 9. Románia—Magyarország (női) 4:1 (1:1) v: Tomos (lengyel) VIT-versenyek. M: Dedrák, Molnár, Pásztorné, Durián, Les-

ták, Simonek, Górencz, Hámori, Kiss M., Vályi, Kovács, cs: Mák.

Varsó, aug. 11. Magyarország—NDK 8:4 (3:1) v: Ausberger (osztrák) VIT-versenyek. M: Dedrák, Molnár, Pásztorné, Durián, Bende, Simonek, Górencz, Hámori, Vályi, Kovács, Szabó, cs: Tatárné. A VIT-bajnokság végeredménye

női kézilabdában: 1. Románia, 2. Magyarország, 3. NDK, 4. Lengyelország, 5. Dánia.

SPORTLÖVÉSZET

Bukarest, június 5—10. Románia — Magyarország 14:4 (válogatott csapatok)

Stockholm, aug. 20—21. Svédország — Magyarország

32—22. Sportpisztoly 1. Ullmann (s) 560, 2. Balogh 543. Korong. (A) 1. Holmquist (s) 98, 2. K. Alwen 97, 3. O. Alwen (s) 97, 4. Szomjas 95, 5. Kulin-Nagy 91. Önműködő pisztoly 1. Börzsönyi 581, 2. Dobsa 580, 3. Gyönyörű 574, 4. Takács 570. Korong. (B) 1. Holmquist (s) 194, 4. Szomjas 188.

A SPORT BERKEIBŐL

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16							16							17
18						19	20		21				22	
23					24					25		26		
27				28				29			30			31
32			33				34				35		36	
37		38				39				39				40
		41			42				43				44	
45	46		47		48			49					50	
51		52			53			54				55		
56				57			58		59			60		
61			62				63		64	65				

Vízszintes sorok:

1. A nyíl irányában folytatva: sportunk népszerűsítéséhez jelentősen hozzájárultak. 15. A modern táncművészet egykori kiváló képviselőjének keresztnéve. 16. Elmélet. 17. Lánggal lobog. 18. A Hungária egykori, tragikus sorsú fiatal csatára. 19. Idegen számröv. 21. Röplabda szakemberünk. 22. Allami kötelezettségünk. 23. Becézett női név (Ottília). 24. Kiváló bírókóznok. 25. Fordított Balaton. 26. Három. Fűtőerő nyelvének. 27. Görög törzs volt. 28. NB I-es kapus. 29. Egyik kiváló fiatal úszónőnk keresztnéve. 31. Rándulása a sportolók réme. 32. Etlén néz. 33. Olasz város. 34. Betűket vet. 35. Védelmező. 37. A 200 m síkfutás magyar rekordere. 38/a Lengyel kalapácsvető. 39. Melléforrás írás közben. 41. Harag, latinul. 42. Pestmegyei község. 43. Vonaton található. 44. Mutatószócska. 45. A pincében. 47. Földvondár. 49. Kval az elején, ismert karikatúrista. 50. Baráti ország nevének rövidítése. 51. Székesfehérvár hajdani nevének első része. 53. Nagy szovjet folyó. 54. A német válogatott labdarúgó csapat jobbszélsője volt a VB-n. 55. Ügyvédnek van. 56. Elre-

pül (az írás viszont megmarad!). 57. Férfinev. 59. Négy-lábú. 60. A rendes árnl magasabb összeg. 61. Kezdődik a zápor! 62. Ritka női név. 64. Takács Károly sportját egykor ott üzték.

Függőleges sorok:

1. A nyíl irányában folytatva: október egyik örvendétes eseményei voltak. 2. Láthatóan unatkozó. 3. Svájc egyik régi népe. 4. Fogkrém-márka. 5. Ilven cső is van. 6. Fordított napisten. 7. Egykori kiváló íspán magasugró. 8. Tudományos tanács. 9. Növény, ital. 10. Budapesti labdarúgó csapat népszerű neve. 11. Az előbbi csapat jeles tartaléksatára. (Ekezet felesleg.) 12. Hatalmában van, tud. 13. Itt, németül. 14. A Csepeli Vasas hátvédje volt. 20. Arany, idegen nyelven. 22. Mint a 6. függ. 24. Kiváló tornász. 26. A 100 m síkfutás egyik világrekordere. 28. Esvőkorli válogatott osztrák (és csehszlovák!) csatár. 29. Kárászra van. 30. Haidani néger sprinter-világnagyság. 33. Elnyomott kaszt tagja távolkeleten. 24. Jog, latinul. 36. Arany, egy másik idegen nyelven. 38. Római hatos. 38/a A helyére tesz. 39. Gázfajta. 40. Kiváló

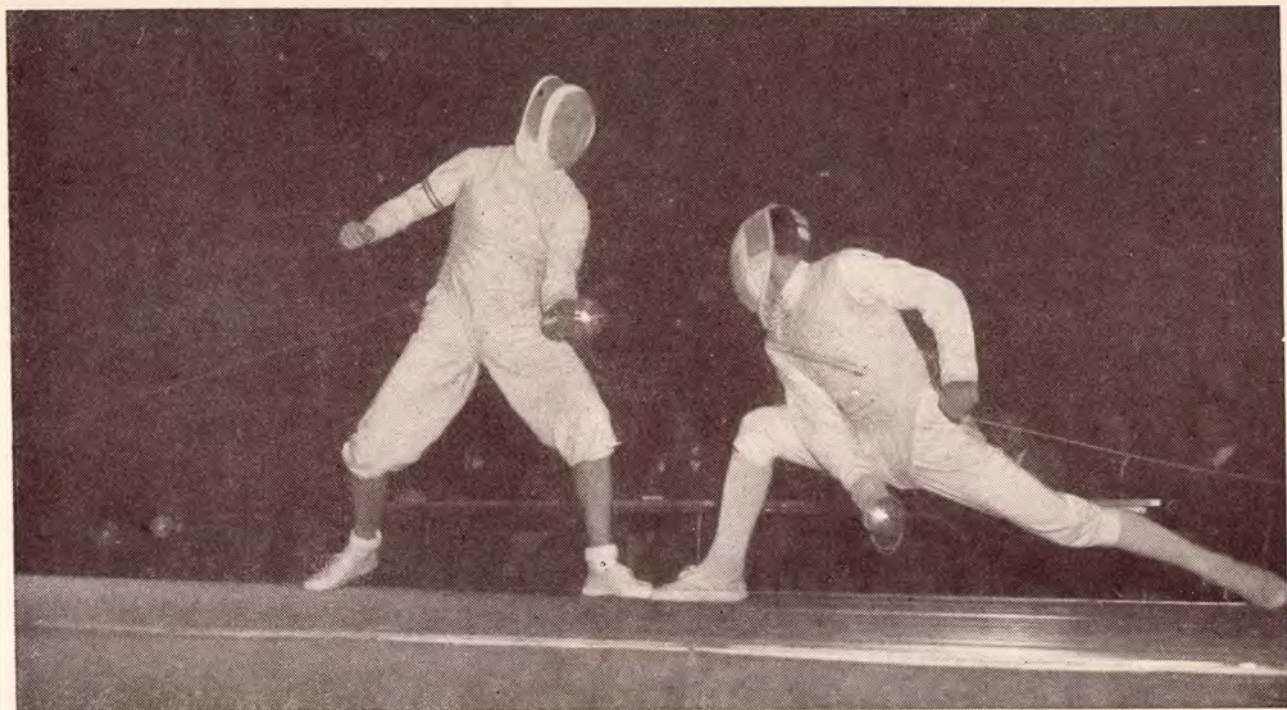
délamerikai labdarúgó, a tavalyi VB-n játszott ellenünk. 42. Világúscsústartó atlétánk. 43. A hold egyik „alakja”. 46. A fiókba rejt, s a kulcsot ráfordítja. 48. Az NB I tagja. 49. Angolna, idegen nyelven. 50. Becézett női név. 52. Svéd férfinév. 55. Délamerika egyik őslakó népe (a 3. betűn két főlőleges pont van). 57. Bá-lám közepé. 58. Soha, németül. 60. FVÉ. 62. Hangtalan ígaz. 63. Fordított helyrag. 65. Nem éppen a vőm.

Beküldendő a vizsz. 1. és függ. 1. sorok megfejtése legkésőbb november 15-ig. A helyes megfejtések beküldői közül három könyvjutalomban részesülnek.

Ezévi 10. számunkban közölt keresztrejtvényünk megfejtése: Három szovjet Európabajnokság. Pályát avattak Salótarjánban.

A könyvjutalmakat (A magyar sport az eredmények tükrében, 1954) a következők nyerték:

Bali Mihály, Budapest. XII., Mártonhegyi út 50/c; Fahay Dezső, Kalocsa postahivatal és Haasz Ferenc, Budafok, XXII., Hollandi út 32. — A nyerményeket postán küldjük ki.

Gyuricza—D'Oriola (balkezes). Ifjú világbajnokunknak a tőr döntőben kétszer is meg kellett küzdenie D'Oriolával, az elmúlt évek világbajnokával és olimpiai győztesével. Először 5:1-re, majd, a holtverseny szétvívásában 5:2-re győzött a magyar versenyző

A századik magyar-osztrák mérkőzésen a labdát Schlosser Imre indította útjának. Két évtized legnépszerűbb magyar játékosa, aki legtöbbször szerepelt színeinkben az osztrákok ellen, éppen Puskás felé küldi a labdát. Puskás mögött Van der Meer holland játékevezető, Schlosser mögött Kocsis és Tichy

Budapest súlyemelő bajnokságáról. Kisfaludi Strobl Zsigmond, Kossuth-díjas szobrászművésznk átadja a bajnoki tiszteletdíjat a pehelysúly győztesének, Porubszkynak. Balról B. Nagy, jobbról Glückmann áll még az emelvényen

SPORT és **TESTNEVELÉS**

1955. DECEMBER
VII. ÉVFOLYAM
12. SZÁM

A három boldog győztes: Kovácsi, Szondy és Ferdinandy, az ezidei öttusa világbajnokság magyar csapat tagjai Maglängenben

ÁRA:

3

FORINT

A Sport és Testnevelés

1955. évi VII. évfolyamának tartalomjegyzéke

—: A béke szolgálatában	1/1	<i>Hajdu Gyula</i> : A népi sportjáték mozgalom két esztendeje	7/22
—: A magyar sportnyelv	3/32	<i>Halmos Zoltán</i> : A sportszerek kijavításának versenyről	7/21
—: Észrevételek	3/23	<i>Javas Gyula</i> : Miskolcra	4/43
<i>Ábrahám Dezso</i> : Kézilabdában a minőségi fejlődés körül van baj	4/42	<i>Herbert István</i> : Az ezidei szakszervezeti sportünnepélyek jó és rossz oldalai	9/9
<i>Ábrámov A.</i> : Így kezdtük (Amint minden falusi sportkör megcsinálhat)	6/18	<i>Hegyi Gyula</i> : A párhatarozat — bírálat és útmutatás	2/1
<i>Ádám József</i> : Nagy feladatunk	3/3	<i>Hegyi Gyula</i> : Sportolók és sportvezetők közös erőfeszítése lesz a biztosíték a párt által kijelölt feladatok megoldására	3/13
<i>Ádós Jenő</i> : Gátfutásunk fejlődése érdekében	12/23	<i>Hegyi Gyula</i> : Testnevelési és sportmozgalmunk legfontosabb kérdése	10/1
<i>Általános iskolai szakfelügyelői jelentésekből</i> : Fények és árnyak ..	9/26	<i>Hegyi Gyula</i> : A kollektív vezetés és az egyszemélyi felelősség testnevelési és sportmozgalmunkban	12/1
<i>Aradi Adár</i> : Döntés előtt	6/1	<i>Helmeczy Frigyes</i> : Jégkorongsportunk jelene és jövője	1/2
<i>Asztalos Lajos</i> : A szovjet—magyar sakkmérkőzés tanulságai ..	7/12	<i>H. L.</i> : A magyar sport nemzetközi eredményei 1955. 4/45, 6/31, 8/31, 9/29, 10/31, 11/32	12/27
<i>Lábkin N.</i> : Az aktívakra támaszkodva	4/12	<i>H. L.</i> : A II. Nemzetközi Ifjúsági Baráti Sporttalálkozó	8/1
<i>Lakó Jenő</i> : Megjegyzések az országos úszóbajnokságról	1/14	<i>H. L.</i> : A varsói VIT előtt	9/1
<i>Lalász Dénes</i> : A magyar barlangkutatók legújabb eredményeiről ..	1/29	<i>H. L.</i> : A varsói VIT előtt	7/1
<i>Eali Ferenc</i> : A nők sportja, a sport női kérdései	3/11	<i>H. L.</i> : Sportszervezet = szervezeti forma, általános szakosztály = tartalom	9/13
<i>Bánfalvi Klára</i> : Üzenet a Béke Világtanács elnökségének	2/9	<i>Hoffer József</i> : Az ifjúsági labdarúgás helyzete Európában	6/11
<i>Bánfalvi József</i> : A jövő reményeire	11/25	<i>Horányi Sándor</i> : Lelkésedés + szorgalom = siker!	10/28
<i>Barackij V.</i> : Nálunk a majorban	7/28	<i>Horányi Sándor</i> : Levél Szentendréről	3/4
<i>Baracs Györgyné</i> : Három magyar május elseje	4/2	<i>Horváth Pál</i> : A sportvezetői tanácskozások tapasztalatai	4/15
<i>Bárány István</i> : A hasizom fejlesztésének fontossága az úszás szempontjából	9/20	<i>Huan-Csu-zsun</i> : A sportoló Kína	1/21
<i>Barna Béla</i> : A játéktevésztés hatása labdarúgósportunk fejlődésére ..	4/29	<i>Huszár Tibor</i> : A sportoló ifjúság erkölcsi, politikai nevelésének néhány kérdéséről	11/11
<i>Baróti Lajos</i> : A formához edzés és labdarúgósportban	2/15	<i>Iglói Mihály</i> : A világsúcsok nyomában (Tharos világsúcsai) ..	7/6
<i>Bécs István</i> : Barangolás Szolnok sportberkeiben	7/3	<i>Ingyén V.</i> : A meghívó	6/16
<i>Bécs István</i> : Négy fontos sportág helyzete Szombathelyen	9/2	<i>Ivanov J.</i> : A döntő erő — a munkatárs	8/29
<i>Benedek Gábor</i> : Az öttusa csapat a svájci VB után, a melbourne olimpia előtt	12/11	<i>Jámor Gyula</i> : A testnevelő tanárok szakmai továbbképzése Budapesten	6/27
<i>Bertalan Zoltán (Budapest)</i> : A tekézés egységes edzésrendszerének kérdései	2/27	<i>Jüleik Emil</i> : Hozzászólás az iskolai testnevelés szabadgyakorlati részének kérdéseivel	2/24
<i>Bertalan Zoltán (Ménfőcsanak)</i> : Az atlétika érdemjegyeinek megállapítása egy falusi általános iskolában	4/37	<i>Kacsarov E.</i> : A sport segítségével	10/30
<i>Bihari Tibor</i> : Asztalitenisz sportunk fejlődését igazolta az utrechti VB	2/20	<i>Kádas István</i> : A DISZ magácvá tette az OTSB programját ..	2/9
<i>Bitó Lajos</i> : Beszéljen az aktív	1/16	<i>Kálmánchey Zoltán</i> : Hozzászólás a Tömegsport, tömegek sportja című cikkhez	3/18
<i>Bognár Sándor</i> : Az asztalitenisz sportszerűen „meglepetései” ellen ..	3/29	<i>Kardos Ede</i> : A falusi sport Bulgáriában	10/27
<i>Bognár Sándor</i> : Régi dícsőségünk	4/26	<i>Kelmen Imre</i> : Néhány észrevétel a labdamozgás és az ütőfogás viszonyáról	6/22
<i>Bolok Gusztáv</i> : Az ötödik alapfokú tornász CsB tapasztalatai ..	8/9	<i>Kelmen Imre</i> : Játék-elemzés a teniszben	8/14
<i>Fozsik József</i> : Élsportolók magatartása	3/11	<i>Kelen János</i> : A párhatarozat végrehajtása az atlétikában	4/43
<i>Csáknádi Jenő</i> : A labdarúgás szaknyelvének hiányosságai és néhány javaslata	3/32	<i>Keleti Ferenc</i> : Az Országos Sporttervezetel rendkívüli jelentősége ..	2/10
<i>Csáfu Sándor</i> : Területvédelem a kézilabdázásban	10/22	<i>Kellner Dániel dr.</i> : A fáradságról és annak megszüntetéséről ..	1/30
<i>Cseh Gábor</i> : A kajakozás és kenuzás új kézikönyvéről	1/32	<i>Képpess József</i> : Nagy példák	1/26
<i>Csillag Pál</i> : Meg kell akadályozni sportolónk korai „kiégését” ..	3/14	<i>Képpess József</i> : Szovjet atléták a világ kalapácsvetőinek élén ..	3/5
<i>Dobránszky István</i> : Az ökolívás elfajulása ellen	4/19	<i>Képpess József</i> : Válogatott atlétacsapatunk ez évi mérlege	11/28
<i>Dobránszky István</i> : „Csak folyamatosan!”	11/19	<i>Kerezi Endre</i> : Az első országos spartakiád Prágában	8/3
<i>Elbert György</i> : Hozzászólás a társadalmi aktívák kérdéséhez ..	1/28	<i>Kerezi Endre</i> : Az ifjúság ünnepélyei a prágai spartakiádon ..	10/10
<i>Endrődi Lajos</i> : Az oktatás megjavításáért	4/17	<i>Kerezi Endre</i> : A felnőttek ünnepélyei a prágai spartakiádon ..	11/15
<i>Énekes Árpád</i> : Formabantartás az ökolívósportban	1/23	<i>Kertész István</i> : A IX. férfi kosárlabda EB tanulságai	8/17
<i>Énekes Árpád</i> : Korszerűbben kell öklözni	8/19	<i>Kéri László</i> : A vidéki sportsajtóról	2/14
<i>E. O.</i> : Például a Vasas	9/12	<i>Kérő László</i> : Tíz év alatt	1/10, 2/18, 3/20, 4/7, 6/24, 7/30, 8/2, 9/28, 10/19, 11/31,
<i>Erdődy Imre</i> : A szabadgyakorlatok fejlesztéséért	1/25	<i>Kiszelov N.</i> : A műhelyi sportszervek számának emelkedése ..	12/27
<i>Erdődy Imre</i> : A testnevelési óra vezetésének jelentősége	4/39	<i>Kiss Gyula</i> : Az általános iskolások tornászajánlatairól	4/13
<i>Erdős Oszkár</i> : Budapest készen áll a Kosárlabda Európa Bajnokság megrendezésére	6/5	<i>K. J.</i> : Hogyan fejlődtek futóink	7/17
<i>Értaviné, Barát Kata dr.</i> : A kisgyermekkor testnevelése	9/23	<i>K. J.</i> : 1875—1955. egy évforduló és ahová atlétikánk azóta fejlődött ..	10/26
<i>Eszeki Rezső</i> : A férfi kosárlabda válogatott csapat jövő feladatai	9/17	<i>K. J.</i> : Kovács József a világ második legjobb 10 000-ese	1/4
<i>F. A.</i> : Fordítsunk figyelmet a Sportegyesület és Sportkör Barátainak munkájára	6/15	<i>K. Nagy Pál</i> : Feladatok a közéleti sportkörök őszi és téli sportfoglalkoztatásával kapcsolatban	11/10
<i>Ftő. idn Károly</i> : A társadalmi sportszervezetek választásainak budapesti tapasztalatai	12/18	<i>Komkov N.</i> : Elsősztályú színvonalon (A Szovjetunió 1956. évi nagy népi spartakiádjára előtt)	8/29
<i>Fodor Bálint</i> : Hagyják a falusi sportlapot azoknál, akiknek joguk van rá!	2/8	<i>Középiszkolai szakfelügyelői jelentésekből</i> : Fények és árnyak ..	8/24, 9/26
<i>Fogarasi György</i> : Kerékpársportunk fejlődésének akadályai és azok leküzdésének lehetőségei	3/8	<i>Kruseenkova P.</i> : Mindenki megszerezheti a jogot, hogy a Szovjetunió népeinek spartakiádjára utazzék	8/29
<i>Földes Éva</i> : A magyar munkássportmozgalom harca a faszizmus ellen	8/6	<i>K—y</i> : Az országos középiszkolai atlétikai bajnokságok	8/27
<i>Földes Éva</i> : A munkássport kiállítás anyagából (Emlékezés egy régi magyar—osztrák mérkőzésre) ..	11/3	<i>Láng János</i> : A jó kapcsolatok kérdése a sportkörök vezetői és hívei között	3/31
<i>F. P.</i> : A szakszervezeti sportünnepélyek problémái	6/25	<i>Lengvári József</i> : Testnevelés tanítás téli időszakban falusi általános iskolában	12/27
<i>Füzesséry Gyula</i> : Kajak-kenu sportunk nagy eredményei, hibái és feladatai	1/16	<i>Levald György</i> : A természetjárás sportjának időszerű kérdései ..	12/19
<i>Garay Sándor</i> : Félévvel az edzőképző iskola befejezése előtt	7/24	<i>Losonczy Tibor</i> : A szakosztályok társadalmi aktívái	2/26
<i>Gere István</i> : A falusi sportmunkáról	1/8	<i>Lőrinczi Géza</i> : A falusi dolgozók IV. országos spartakiádjára ..	9/7
<i>G. J.</i> : Nagy feladat előtt áll fejlődő kézilabda sportunk	6/10	<i>Lőrinczi Géza</i> : A falusi dolgozók IV. országos spartakiádjának járási és megyei tapasztalatai	10/14
<i>Grónai Alfonz</i> : A falusi sportkáderek központi képzésének első tapasztalatai	2/29	<i>Lukács János</i> : Pályamunka	11/27
<i>Grubich Vilmos dr.</i> : Új orvosi segítség az edzésrendszer javításához ..	3/12	<i>Madarász Viktor</i> : Felszólalás az Országos Sporttervezetelen ..	4/41
<i>Gyenes András</i> : A szakszervezetek feladatai a párhatarozat végrehajtásában	2/8		

Mándi Gyula: Ifjúsági labdarúgók edzése (Bukovi és Csaknádi könyvével)	2/28	Sós István: Tömegsport, tömegek sportja	1/19
Matura Mihály: Eredmények és feladatok a birkózósportban	3/15	Spányik József: A IV. férfi és női röplabda Európabajnokság	8/12
Matura Mihály: Az új legyőzte a régít — Karlsruheban is	6/13	Schwallner András: A munkás birkózás helyzete az elnyomtatás korában	12/9
Mattátev S.: Háromszor nyerték meg a kupát	6/18	Szabó Béla: Emlékezés Sztálinra	12/2
Melchior P.: A szakosztály 120 főre nőtt	7/28	Szabó Ferenc: Kenusaink eredményei és feladatai	2/31
Meszlényi Géza: Munkás sportvezetők találkozója	12/8	Szabó János: A magyar válogatott kosárlabda csapat	6/6
Mezei Károly dr.: A gombás eredetű bőrbetegség megelőzése	7/26	Szabó János: Seregszemle a csapatok fölött a kosárlabda EB előtt	6/7
Mező Ferenc: Tótágast áll-e a melbournei olimpia	6/3	Szabó János: Kosárlabdázóink az EB előtt	4/27
Mészáros M.: Bűn és bűnhődés	12/7	Szabó János: Mit jelent nekünk a kosárlabda Európa Bajnokság	6/9
Molnár Géza: Hogyan akadályozhatjuk meg országúti kerékpáros-sportunk további hanyatlását	9/14	Szabó Zoltán: Az alapfokú tornász csapatbajnokság megszervezésének és előkészítésének gyakorlati kérdései	1/19
Molnár Géza: Kerékpársportunk és a tömegek	4/31	Szebenyi Sándor: Debrecen sportja	4/4
Molnár Miklós: Időjárásjelentés Melbourneből	1/31	Szebenyi Sándor: Pécs sportja	1/11
Muzsicskov A.: Első a sportban, első a munkában	4/12	Szebenyi Sándor: A munkás sportkiállítás terméiben	12/10
Nádori László: Az 1955. évi tömegversenyek értékeléséről	11/5	Székely Miklós: Fel, a Vöröskösziklához!	4/44
Németh János: A vízilabdajáték „kulcskérdéséről	3/27	Szemenduev R.: A sporttudás emelkedésének alapja	3/19
Novák István: Néhány javaslat	1/30	Szerkesztői üzenetek	2/25, 3/19, 3/20, 4/48, 6/32, 9/33
Novák István: Például Szekszárd	9/8	Szigeti Ferenc: Levél Nagyrábáról	1/9
Nyíri János: Az általános iskolák tornászainak hatalmas seregszemle	7/18	Sziji Zoltán: Hozzászólás az iskolai testnevelés szabadyakorlati részének kérdéseiről	2/24
Nyíri János: 1955. évi középiskolai kosárlabda bajnokság	4/33	Szilágyi Béla: Úszóélet a Munkás Testedző Egyesületben	10/13
Ócsai József: Készülő szakkönyveinkről	7/31	Szittya Rezső: Hetvenöt éves a magyar kerékpáros sport	6/21
Ócsai József: Születésnap (Vers)	3/3	Szűrnov Szegej: Éjjel (Vers)	11/21
Ózoray Zoltán: A vivás terminológiája	7/29	Szujicin A.: Ezzel kezdtük (A Szovjetunió 1956. évi nagy népi spartakiádjára előtt)	8/29
Pap-Gázi Imre: A párthatározat végrehajtásának tapasztalatai Borsod megyében	11/13	Szorokin V.: Mivel kezdtük? (Egy mintaszerű kolhoz sportkörben)	7/27
Papp Bálint: A műugrás fejlődésének alapfeltételei	3/26	Sz. S.: Igazi barátok	3/1
Papp László dr.: A Szovjetunió népeinek birkózása és a magyar népi orkózás	10/17	Sz. S.: Kifütnő film a nevelés szolgálatában	8/30
Papp László dr.: Tovább kell haladnunk a birkózás szabályainak megjavítása útján	7/9	Sz. S.: Sportfilmek	3/30
Pásinyi V.: Út a világbajnokságig	4/14	Sz. S.: Testnevelési és sportmozgalmunk az iskolában	4/33
Pataki Kálmán: A Petőfi Sportegyesület munkája az őszevonás után	4/40	Sz. Z.: Hogyan tanuljunk meg a malom-fellendülést	9/19
Paulinyi Jenő: A Pet. fi. Sándor gimnázium SK tanulságos története	3/24	Sz. Z.: Zsugorkanyar	4/36
Peterfi Pál: Az első	4/10	T. A.: Megjelent a „Testneveléstudomány” első száma	6/29
Pi.: Közledik a melbournei olimpia, — de hogyan?!	4/11	Tabák Endre: A labdarúgó mérkőzések valóságos játékiéje	3/7
P. J.: A budapesti I. ker. Petőfi Sándor és a miskolci Földes Ferenc általános gimnázium sportköreinek követésre méltó páros versenyei	7/19	Tabák Endre: Az egységes játékvezetés megvalósításának útja	11/22
PK természetjárói: Észrevételek	1/30	Tatár Ferencné: Nevelés, tervszerűség, rendszeresség	2/6
Pozsgai Lajos: Egy könyvről és kritikájáról	4/47	Temesi Máttyás: Felszólalás az Országos Sportértekezleten	4/41
Pozsonyi István: Hozzászólás a labdarúgók téli edzésének kérdéséhez	1/9	Terták Elemér: Az 1955. évi műkorcsolyázó EB értékelés a magyar sport szempontjából	2/11
P. P.: Mennyi időt és hány métert úszik a vízilabdajátékos	7/8	Testnevelési Tantervi Bizottság: A tantervi vélemények beérkezése után	8/22
Pünkösdy Huba: „Kiváló sportoló tanuló”	11/24	Testnevelési Tantervi Bizottság: A testnevelési tantervek átdolgozásáról	6/26
Raffel Zoltán: Az iskolai testnevelés osztályozásáról	4/35	Testnevelési Tantervi Bizottság: Beszámoló a Tantervi Bizottság munkájáról	12/22
Raffel Zoltán: Új tanév, új feladatok	9/24	Thékes László: Egy régi magyar játék nyomában	9/27
Rajcsányi Ferenc: Hosszútávúszakunk fellendülése	11/20	T. I.: A sportünnepélyek útján	7/14
Rerrich Béla: A budapesti nemzetközi villanytalálkozózásos torna-verseny tapasztalatai	8/11	T. I.: Pénzügyi fegyelem, takarékoskosság	6/23
Rerrich Béla és Sákovits József: A diadalmas római vívóvilágbajnokság	12/13	Titkos Pál: 1954 nagy esztendeje volt a magyar labdarúgásnak	1/5
Révész Jenő: A tekészet edzésrendszerének kérdése	6/19	Török János: Felszólalás az Országos Sportértekezleten	4/41
R. L.: Lenin emlékezete	4/1	Tupy István: A Népi Kína sportjának hat esztendeje	11/30
Rostás György: Az ifjúság sportolása üzemekben, iskolákban, falvakban	3/10	Tupy István: A szovjet sport napja	9/21
Sárosi Imre: Mikor kezdjük?	4/24	Újhelyi Sándor: Az OTSB és az egyesületi vezetőségek szorosabb kapcsolataért	4/42
Schütz Árpád: Emlékezzünk november 7-re	11/1	Ujságh Tibor: Így született meg a sport Kémesen	3/16
Sebes Gusztáv: A századik magyar-osztrák találkozó	10/8	Vad Dezső: Kazinbareika sportja	4/8
Sebes Gusztáv: Az Országos Sportértekezlet megnyitója	2/1	Vad Istvánné: A sportakadémia első előadásorozatairól	3/2
S. I.: Útban a világcsics felé (Székely Éva)	9/7	Vándor Kálmán: Cortina, a téli olimpia színhelye	12/21
Siák Ferenc: A versenyzők átadják tapasztalataikat (műugrás)	10/25	Vélkei Ferenc: A Népstadion átalakítása a kosárlabda EB-re	6/6
Simon György: Elképzelés a súlylökő becsúszás elvégzésére	10/20	Vigyázó György dr.: Tervszerű edzés a kézilabda sportban	2/21
Sir József: Mezei futás, formáhabozó edzés, formáhabozó versenyek	4/20	Volonics Margit: Tanyai iskolák sportversenye	7/21
Sneider L.: Az első edző	11/25	Völgyes István: Néhány javaslat	1/30
Sós István: A testnevelés érdemjegye	6/28	Wieromiech Witold: Hogy nevelj Félix Sztamm a lengyel ökölvívókat	4/42
Sós István: Eredmények és hiányosságok az elmúlt tanév testnevelésében és sportjában	8/25	Zalka András: A helyzetfelmérési képesség fokozása a labdarúgásban	3/21

* A sorok végén látható számadat azt jelzi, hogy az évfolyam melyik számában, s annak melyik oldalán jelent meg a jelzett cikk.

HEGYI GYULA:

A kollektív vezetés és az egyszemélyi felelősség a testnevelési és sportmozgalomban

Népköztársaságunk minden dolgozóját örömmel tölti el az a siker, amelyet testnevelési és sportmozgalmunk a tömegek testnevelése terén, valamint a hazai és nemzetközi sportvetélkedéseken elért. A felszabadulás óta eltelt rövid idő alatt kivívott eredmények arról tanúskodnak, hogy népi demokráciánk hatalmas erkölcsi és anyagi támogatást nyújtott az ország újjáépítése és felvirágoztatása közben testnevelési és sportmozgalmunknak.

I.

A testnevelés és sport újjáélesztése a felszabadulás után Pártunk vezetésével, az ország újjáépítésével együtt történt.

Az elért eredmények egyenes irányú, felfelé ívelő fejlődésről tanúskodnak, s elválaszthatatlan, szerves részei államunk társadalmi, politikai, gazdasági fejlődésének.

A testnevelés és sport eredményei országunk felszabadulásában, államunk politikai, társadalmi, gazdasági berendezkedésében, a Párt a dolgozó nép gondoskodásában, a Szovjetunió és a baráti államok kölcsönös segítségével és a magyar sport haladó hagyományaiban gyökereznek.

A sikerekben gazdag, de a hibáktól sem mentes testnevelés és sport ma már mindjobban betölti hivatását és beleilleszkedik a szocializmust építő társadalmunk rendjébe. A testnevelési és sportmozgalom azonban nem fejlődött és nem fejlődik minden zökkenő nélkül, a fejlődés minden egyes szakaszában megvoltak, megvannak a mozgató erők. Mindig a főkérdések közé tartozott: a testnevelés és sport, — mint tömegmozgalom — vezetésének problémája.

Ahoz, hogy a testnevelés és sport vezetésének jelenleg kialakult módját megfelelően tudjuk elemezni,

* Hegyi Gyulának, az OTSB elnökének a Testnevelési Tudományos Tanácsban november 8-án elhangzott fenti című előadása a közeljövőben könyv alakban megjelenik. Az előadás bő részleteit nyújtja a fenti cikk.

szükséges először is meghatározni az ezzel kapcsolatos alapfogalmakat, majd megvizsgálni a vezetés alakulását, a régi rendszertől kezdve a mai napig.

II.

Az alapfogalmak — a cél, elvek, forma, mód, módszer meghatározását, a logikai sorrendet betartva a cél fogalmának meghatározásával kezdem.

E fogalom alatt értendő az az előre meghatározott eredmény, amelynek elérése érdekében kell állítani valamennyi tevékenységet.

Valamennyi társadalmi rend testnevelésének és sportjának megvan a maga célja, amelynek jellege, mindig az adott társadalmi rend jellegeből fakad, mindig az uralkodó osztály érdekeinek szolgálatában áll.

A kapitalista testnevelés és sport célja a munka nélkül élő, elpuhult kizsákmányoló osztály tagjai egészségének megerősítése, szórakozásának biztosítása, a kizsákmányolás elrejtése és elősegítése.

Ezzel szemben a szocialista testnevelés és sport célja az erős, egészséges, hasznos erkölcsi tulajdonságokkal rendelkező emberek nevelése s ezzel hozzájárulni a mindenoldalúan fejlett, a kommunista erkölcs alapján álló emberek felnövekedésének elősegítéséhez.

A cél megvalósításában döntő szerepet játszik a vezetés. A vezetés az adott társadalmi rendben különböző elveket vesz figyelembe. Testnevelési és sportmozgalmunkban a Marx, Lenin, Sztálin által meghatározott és jól ismert elveket alkalmazzuk, — hasonlóan életünk más területeihez.

Ezek: a céltudatosság,
a fegyelem,
a káderek helyes kiválasztása, nevelése, és foglalkoztatása,
a forradalmi lendület,
a demokratizmus,
a centralizmus.

A vezetés tartalma: E fogalom alatt lényegében a kitűzött cél megvalósulására irányuló tudatos irányító tevékenységet értjük a strukturális és funkcionális (szervezeti és

működésbeli) tényezők összességére alapozva.

A vezetés formája: Nem más, mint az irányítás külső szervezett kerete (formája), — az a szervezeti rendszer, amelynek keretén belül a testnevelés és sport tartalmi része megvalósul. Testnevelési és sportmozgalmunk szervezete a szocialista társadalmi rendre épül, amely alapjában a Testnevelési és Sportbizottságok rendszeréből és az önkéntes sportegyesületekből tevődik össze.

A vezetés módja alatt, a vezetés azon tényezőjét értjük, ahogyan az adott szervezeti formában a vezetés megvalósul.

A vezetési mód sokféle lehet: egyszemélyi, kollektív, a kettő kombinációja, diktatórikus, ezek változatai, alfajai stb.

A vezetés módszerei: Azokat a tényezőket, amelyek konkrét alkalmazásával a vezetés gyakorlati része megvalósul, a vezetés módszereinek nevezzük.

A szocialista testnevelés és sport vezetési módszerei közé tartozik a tervszerűség (fejlesztési terv, munkaterv stb.), a szervezett végrehajtása és következetes ellenőrzése.

III.

A Horthy-rendszer testnevelésének és sportjának célja — hasonlóan más kapitalista államrendszerek célkitűzéseivel — az uralkodó osztály hatalmának, a társadalmi rend fennmaradása biztosításának, a kizsákmányolásnak, a profitnak fokozása volt. Ennek érdekében a nacionalizmus, a sovinizmus, a kozmopolitizmus és antiszemitizmus káros nézeteinek elfogadására igyekezett ránevelni az embereket és ezzel leplezni a kizsákmányolást, a legkíméletlenebb eszközök felhasználásával.

A testnevelés és a sport vezetése a rendszer uralkodó osztályának monopóliuma volt: az uralkodó osztály érdekeinek szolgálatában állt. A kizsákmányolás fokozásához és leplezéséhez, az imperialista háború folytatásához szükséges katonanyag kitermelése érdekében a katonai jellegű, parancsra épülő levente mozgalmat hozta létre.

A sport szervezetét a célnak megfelelően építette fel. A testnevelési

és sportszervezetek politikai vezetését, ellenőrzését az OTT és a később megalakult Országos Sportközpont végezte, a gazdasági függőségen és támogatáson keresztül, másrészt a tanuló ifjúság és a levegő mozgalom kézbentartásával. Ez az irányítás részben anarchikus, részben egy személyi parancson alakuló vezetés volt.

A Horthy-rendszer sajátosságánál fogva csak a szűkebb rétegű uralkodó osztály, illetve katonai szempontból fontos rétegek testnevelésére és sportjára fordított gondot. Ennélfogva abszolút értelemben vett eredményeket nem érhetett el, mert hiányzott a szilárd bázis, a tömeg, a tömegmozgalmi jelleg.

A rendszer testnevelésének és sportjának vezetésében megtalálhatók voltak a társadalom egyéb területeit jellemző sajátosságok, az anarchizmus, a spontaneitás, később a parancson alapuló adminisztratív vezetés.

Az ellentmondások, a sportmozgalom irányításának, szervezetének anarchiája, a sportegyesületek megkülönböztetése, a versenysport öncélúsága és kirakatjellege, a tömegjellegű, nélkülöző vékony rétegű versenysport, a munkás-sportegyesületek elnyomása kizárták az abszolút értelemben vett fejlődést és hozzájárultak a Horthy-rendszer sportpolitikájának teljes csődjéhez.

IV.

Az elnyomtatás évei és a háború alatti együttműködés alapján a felszabadulás után a Magyar Kommunista Párt mozgósította a haladó erőket a szabadság megvédésére, az újjáépítésre, amely a nemzeti de-

mokratikus erők összefogásának jegeiben indult meg.

Pártunk irányításával a testnevelés és sport újjáélesztése a politikai és gazdasági élet fejlesztéséhez hasonló módszerekkel kezdődött meg.

Ebben az időszakban megalakultak a különböző demokratikus jellegű sportszervek és szervezetek is, mint az NSB, az Ötös Sport Főtanács. Pártunk célja ebben az időben a dolgozó tömegek testnevelésben és sportban való részvételének biztosítása volt.

A testnevelés és sport vezetésében a döntő fordulatot 1947. hozta meg. Az 1947-es választás a Magyar Kommunista Párt győzelméjében zajlott le, amely után pártunk a testnevelés és sport területére is kidolgozta programját. Ez a részletes program határozta meg lényegében először átfogóan a testnevelés és sport valamennyi területét érintő feladatot. A vezetés kérdését érintve szükségesnek tartotta a VKM-en belül az Országos Sporthivatal felállítását, és feladatként jelölte meg a még polgári jellegű sportszervezetek irányítását, vezetését, ellenőrzését, a szocialista testnevelés és sport módszereinek széleskörű alkalmazását, elterjesztését.

Az Országos Sporthivatal felállításával a proletárdiktatúra államának vezető, ellenőrző szerepe a testnevelés és sport területén is megkezdődött.

Megkezdődött a Párt célkitűzéseinek szellemében a Függetlenségi Front programjának megvalósítása. Egyik fontos lépés volt ennek keretében a magyar sport irányításának központosítása, amely nélkülözhetetlen eszköze volt az ellenséges

erők kiszorításának a sport vezetéséből, a szocialista módszerek elterjesztésének és a szocialista testnevelés és sport szervezeti formája előkészítésének.

Az Országos Sporthivatal felállításával már beszélhetünk azokról a vezetési formákról és módszerekről, amelyek a szocialista vezetésre jellemzőek. Az OSH-n belül a felső irányítást csak kisebb méretű kollektívítás jellemezte, mivel még nem vettek részt a vezetésben teljes mértékben az állami és társadalmi szervezetek.

Az OSH helyi szerveinek kiépítésével — a megyei sportfelügyelők beállításával — a helyzetnek megfelelően az állami centrális vezetés adott formái alakultak ki. Ugyanez jellemző a sportszövetségek irányítására a főtípkárokon keresztül.

A vezetés új módszerei, a tervszerűség, a tömegrendezvények, a sportünepségek, a korábbinál szilárdabb alapot biztosítottak a fejlődésnek, s magukban hordták a szocialista testnevelés és sportrendszer csíráit.

A fordulat után az OSH által irányított testnevelés és sport hamarosan konkrét eredményeket ért el. Megszerveztük a Szovjetunió tapasztalatainak a felhasználásával az MHK testnevelési mozgalmat, amelynek sikerére jellemző, hogy 1949–50 között mintegy 570 000 dolgozó szerezt meg az MHK jelvényt. A különböző sportágakban megrendezett versenyeken ugrásszerűen megnőtt a versenyzők száma és javult az eredményük.

A vezetés centralizálása következtében a sportszövetségek az OSH közvetett irányítása alá kerültek. A

Róla szóljon az ének, róla daloljon a nép — mondta a költő, s szavai beteljesedtek. Sztálinról dalok zengenek a népek ajkán, a hála és a szeretet dalai. Az egyszerű emberek százmilliói szerte a világon meleg szívvel és forró hálával emlékeznek a világtörténelem nagy géniuszára, Lenin hűséges tanítványára, munkatársára, művének nagy folytatójára. Születésének 76. évfordulójára új dalok születnek. S ezek, a régiekkel együtt arról zengenek, hogy Sztálin, miként nagy mestere és tanítója Lenin is, tovább él az emberek lelkében, szívében, eszében, a szocializmus napról-napra kivívott újabb és újabb győzelmeiben.

76 évvel ezelőtt született Joszif Viszárionovics Sztálin. Grúzia szülőtte volt, s az egész emberisége lett. Mindenütt, ahol dolgozó emberek élnek az ő neve zászló, mely a megvalósított szocializmus örök dicsőségét hirdeti. Marx—

Emlékezés Sztálinra

Engels—Lenin mellett Sztálin tette a legtöbbet az emberiségért, a dolgozó emberekért. Egész életét nekik adta, egész életműve őket szolgálja. Kora ifjúságától kezdve haláláig minden gondolata, minden ereje, esze, szíve, tehetsége a dolgozóké volt. Életét adta a népért, a nép ügyéért, mely az utolsó félévszázadban olyan lépéssel haladt előre, mint a történelem folyamán még sohasem. S ebben nem kis érdeme van neki, a nép fiának, a szocializmus lánglelkű harcosának, Sztálinnak.

Sztálin...! Ez a név lobogója volt évtizedeken keresztül a szocializmust építő szovjet népnek, s lobogója az egész világon az elnyomás, a kizsákmányolás ellen harcoló százmillióknak. Marx, Engels, Lenin, Sztálin — e négy név a munkásosztály és az egész

dolgozó emberiség legtiszteltebb, legbecsültebb, legmagasztosabb fogalmai közé tartozik. Mikor Sztálinra emlékezünk, Marxról, Engelsről, Leninről is gondolunk. Mikor rájuk gondolunk Sztálin is eszünkbe jut. Az ő nagy életművük egy hatalmas, gyönyörűséges egészet alkot, a megvalósult szocializmus nagyszerű, csodálatos építményét.

Joszif Viszárionovics Sztálin, Lenin hűséges és következetes tanítványa, a marxizmus—leninizmus eszméinek követője, védelmezője és továbbfejlesztője volt. Sztálin nagy elméleti munkásságot fejtett ki, melynek során továbbfejlesztette és az új viszonyokra alkalmazta a marxizmus-leninizmus tanításait. A szovjet nép, élén a lenini Kommunista Párttal, melynek Központi Bizottságát Sztálin vezette, e tanítások felhasználásával vitte győzelemre a szocializmus ügyét. J. V. Sztálin

sportegyesületek anyagi támogatása pedig nagymértékben függött az OSH által meghirdetett feladatok végrehajtásától. Az OSH fennállásának időszakát az jellemezte, hogy a kitűzött feladatokat, szocialista jellegű vezetési módszerekkel, a polgári rendszerű sportszövetségekben és sportegyesületekben oldotta meg. Ebben az átmeneti időben a szükségyszerűen fennálló ellentmondások, amelyek a célkitűzések, a módszerek és a szervezeti forma között voltak, az időközben bekövetkezett társadalmi változásokra támaszkodva — a 3 éves terv befejezése, a tanácsrendszer bevezetése, az 5 éves terv megkezdése, stb. — szükségessé tették új szervezeti forma létrehozását. Ezért pártunk és kormányunk az OSH, a sportszövetségek és sportegyesületek átszervezését határozta el.

V.

Pártunk határozata nyomán a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1951. 2. sz. törvényerejű rendeletével kimondta a Minisztertanács mellett működő Országos Testnevelési és Sportbizottság és a helyi tanácsoknál működő helyi testnevelési és sportbizottságok megszüntetését, majd a Minisztertanács 34/1951. (II. 4.) sz. rendeletében meghatározta az OTSB, a helyi TSB-k szervezését és hatáskörét. Ugyanakkor a Minisztertanács 169/1951. (IX. 13.) sz. rendelete és a Szakszervezetek Országos Tanácsának határozata az önkéntes társadalmi sportegyesületek új formában történő megszüntetését rendelte el. Ezzel a két intézkedéssel tulajdonképpen teljes egészében megvalósult a testnevelés és sport állami, vezető, irányító és el-

lenőrző szervezete: a tanácsrendszer elvén működő TSB-k rendszere és a szakszervezetek, hivatalok, intézmények mellett az új egységes rendszerű önkéntes sportegyesületek, mint a testnevelési és sportmunka megszervezéséhez szükséges tömegszervezetek. Az állami, társadalmi sportszervezetek szocialista formája, működésük alapelveinek egysége most már biztosították azt az összhangot a forma és tartalom között, amely a testnevelés és sport szocialista célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlenül szükséges.

Az Országos Testnevelési és Sportbizottság a legfelső állami vezető testület, amely a testnevelés és sport legfontosabb kérdéseiben dönt. A helyi testnevelési és sportbizottságok a megyei, járási városi, városkerületi tanácsok végrehajtó bizottságainál működnek, a kettős alárendeltség elvének megfelelően irányítva az illetékes terület testnevelési és sportmunkáját.

Az önkéntes sportegyesületek a szakszervezetek és intézmények mellett ipari és foglalkozási ágak szerint csoportosulva — a demokratikus centralizmus elvére épülve fejtik ki tevékenységüket.

Az állami és társadalmi sportszervezetek tevékenységüket egymással szoros összhangban végzik, amelyet a szocialista elvek, rendszerek és módszerek egysége tesz lehetővé.

Államunkban a szocialista testnevelési és sportmozgalom irányításának főkérdése — társadalmunk más szervezeteihez hasonlóan — a leghaladottabb vezetési mód, a kollektív vezetési megvalósítása. Népi demokráciánkban, ahol a munkásosztály a hatalom birtokosa, ahol

lehetővé válik a szocialista testnevelés és sport célkitűzéseinek megvalósítása, ahol adva van a szocialista szervezeti forma, ahol alkalmazhatók a szocialista jellegű módszerek — a kollektív vezetési bizonyul a legalkalmasabb vezetési módnak. A mi szempontunkból a kollektív vezetési és az ezzel párosuló egyszemélyi felelősség elemzése, kifejtése és a testnevelés és sportmozgalomban való alkalmazása fontos feladat.

Lenin elvtárs tételesen bebizonyította, hogy a párt és a szocialista államvezetés a kollektív vezetési alapján áll. „A testületi vezetés — mondja Lenin — elengedhetetlen a munkás és paraszt állam ügyeinek elintézésénél.”

Népi demokráciánk a munkásosztály és a dolgozó parasztság szoros szövetségére épül. Tehát elvé következik a lenini meghatározásból, hogy a kollektív vezetést, mint a vezetés leghaladottabb módját kell testnevelési és sportmozgalmunkban is alkalmazni.

A kollektív vezetés nem más, mint az irányítás egyik fő módja, amelyben a testületek tudatos irányító, szervező, ellenőrző tevékenysége nyilvánul meg a legjobb tapasztalatok összehangolásával, a legbőlcsebb előrelátás kialakításával. A kollektív vezetési akkor tölti be célját, ha az általános politikai célkitűzések végrehajtására irányul, ha a párt programjának megvalósítását és a tömegek igényeinek kielégítését szolgálja.

A kollektív vezetésnek elválaszthatatlan része az egyszemélyi felelősség. A kollektíven hozott határozatokat meghatározott személyek, szervek hajtják végre. A határo-

továbbfejlesztve az imperializmusról szóló lenini tanításokat és általánosítva a szocializmus építésének tapasztalatait, megfogalmazta a modern kapitalizmus gazdasági alaptörvényét és megfogalmazta a szocializmus gazdasági alaptörvényét is. Kidolgozta a politikai gazdaságtan egész sor kérdését és ezzel jelentősen megkönnyítette a szocializmus építésének sikeres előrevitelét a szocializmust építő országokban.

Sztálin Leninnel együtt mindig nagy figyelmet szentelt az újtípusú marxista párt szervezeti, taktikai és stratégiai kérdéseinek, politikai irányvonalának kidolgozására. Sztálin összefoglalta és továbbfejlesztette Leninnek a párt-ról szóló tanításait. Vezetésével a Szovjetunió Kommunista Pártja tovább erősödött, izmosodott, s sikeresen vezette a szovjet nép harcát a szocializmus felépítéséért. Lenin—Sztálin tanításai nagy

segítséget jelentettek számunkra is a hatalom kivívásában, a szocialista építés megkezdésében. A proletárforradalomról, a proletariátus diktatúrájáról, a proletariátus osztályharcának stratégiájáról és taktikájáról szóló tanításaik éles fegyver volt kezünkben az osztályellenség ellen, a proletariátus diktatúrájának kivívásáért folytatott harcunkban és éles fegyver ma is a szocializmus felépítéséért vívott küzdelmünkben.

Sztálin nagy elméleti munkássága mellett igen nagy figyelmet szentelt a gyakorlati élet minden problémájára. Szinte nincs gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai életnek olyan területe, melyen Joszif Viszárionovics Sztálin ne segítette volna gyakorlati tanácsaival, útmutatásaival az előrehaladást. Széleskörű tevékenysége során Sztálin arra is talált módot, hogy a testnevelés területén is segítséget nyújtson a döntő

kérdések meghatározásában. Sztálin mindig nagy gondot fordított a szovjet emberek szellemi és testi képességeinek fejlesztésére. Éppen ezért hangsúlyozta a tömeges testgyakorlás jelentőségét. Rámutatott arra, hogy a tömegek számára a sport testi képességeik alaposabb kifejlesztését teszi lehetővé és ezzel segíti őket a mindennapi életben a helytállásban.

Joszif Viszárionovics Sztálin a világtörténelem egyik legnagyobb hadvezére volt. Már az intervenciók háború során bebizonyította hadvezéri rátermettségét, s sikeres harcokra vezette a fiatal Vörös Hadsereget. Különösen a Cáricin védelmében folytatott harc emlékeztet számunkra. A Szovjetunió Nagy Honvédő Háborújának története Sztálin életében is kimagasló fejezetet alkot. Sztálin a Szovjet Hadsereg élén nagyszerű stratégiával semmisítette meg a fasiszta hitleri hadvezetés elkép-

zathozatal tehát közös, a végrehajtás felelőssége egyszemélyi. Az irányító határozatok kollektív meghozatalával egyáltalán nem áll ellenében a határozatok végrehajtásának biztosításával kialakított egyszemélyi felelősség, sőt a közösen hozott határozatokban kifejeződő előrelátás csak akkor válik valósággá, ha személy szerinti meghatározással is biztosítjuk az egyes feladatok végrehajtását, a felelős személy kijelölésével.

A kollektív vezetést, s az egyszemélyi felelősséget éppen az emeli a leghaladottabb irányító tevékenységé, hogy a közösség által hozott határozatok mindig átgondoltabbak, célravezetőbbek és a határozatokban megjelölt feladatok végrehajtása mindig eredményesebb a felelőség megosztása nélkül.

Testnevelési és sportmozgalmunkban is éppen ezért alkalmazzuk a kollektív vezetést, az egyszemélyi felelősséget.

Vizsgáljuk meg, melyek azok a feltételek, amelyek a kollektív vezetés alkalmazását lehetővé teszik testnevelési és sportmozgalmunkban.

A testnevelés és sport vezetésének áttekintésekor láttuk, hogy a hatalomért, a vezetésért folytatott harcban mindig az irányítás legmegfelelőbb módjára volt szükség.

Most, amikor a szocialista testnevelés és sport céljait a szocialista szervezeti rendszerben és módszerekkel érjük el érthető, hogy az irányítás legalkalmasabb módja a kollektív vezetés.

A kollektív vezetés alkalmazásához azonban a szocializmus építésének társadalmi feltételei szükségesek:

Nélkülözhetetlenek a párt és vezetők szerveinek határozatai. Szükséges, hogy a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság legyen a hatalom birtokosa és politikai, társadalmi, erkölcsi és anyagi támogatásával elősegítse a testnevelés és sport céljainak megvalósulását.

Szükségesek a szocialista állami és társadalmi szervezetek, amelyek a közös cél érdekében, a mindenoldalú ember nevelésében együttműködnek.

Szükséges, hogy valamennyi állami és társadalmi sportszervezetet testületek irányítsanak, amelyek egységes elvek alapján és egységes módszerek alkalmazásával működnek.

Szükséges, hogy a kollektív vezetésben résztvevők oly politikai és szakmai képzettséggel rendelkezzenek, amely alkalmassá teszi őket feladatuk ellátására.

Szükséges, hogy a kollektív vezetés technikai feltételei is meglegyenek.

Az adott feltételek mellett kialakuló kollektív vezetésnek megvan a jellemző sajátosságai is.

A kollektív vezetést jellemzi, hogy a legfontosabb kérdésekben vezető testület határoz.

Jellemzi, hogy a testületen belül valamennyi résztvevő egyenjogú, s részt vesz a vitában. A többség véleménye alapján hozza meg határozatát és a kisebbség aláveti magát a határozat végrehajtásában a döntésnek.

Jellemzi, hogy a határozatok meghozatala közös, a határozatok végrehajtásáért kijelölt személyek felelősek, s a határozat eredményéért a testület együttesen és személy szerint is viseli a felelősséget,

a testület valamennyi tagja tevékenyen részt vesz a határozatok végrehajtásában és ellenőrzésében.

Jellemzi, hogy a testület minden egyes tagja rendelkezik a szükséges tájékozottsággal, ismeri a szükséges véleményeket és felelőségének tudatában a legjobb tudása szerint járul hozzá a határozatok meghozásához.

Jellemzi, hogy a testület felhasználja a kritika, önkritika, módszerét.

Jellemzi, hogy a testület a gyakorlati tapasztalatok felhasználásával a határozatok megvalósítása körülményeinek, az előre látható kedvező, s kedvezőtlen feltételek figyelembevételével határoz.

Jellemzi, hogy a határozatok végrehajtását számonkéri, az elért eredményeket értékeli, s a leszűrt tapasztalatokat tovább fejleszti.

Összefoglalva: a szocialista állami és társadalmi sportszervezetek megalkulásával lehetővé válik a testnevelés és sport irányítása a kollektív vezetés, s az egyszemélyi felelőség alkalmazása által.

VI.

Vizsgáljuk meg ezek után a kollektív vezetés megvalósulását testnevelési és sportmozgalmunk állami és társadalmi sportszervezeteiben.

Testnevelési és sportmozgalmunk vezetése ma már szocialista elvek szerint történik.

Népi demokráciánkban a testnevelés és sport vezetésének, ellenőrzésének állami szervei a tanácsrendszer elvére épülő, a területi rendszerben megszervezett testnevelési és sportbizottságok, mely testületekben kinevezés alapján vesz-

zeléseit. Elévülhetetlenek azok a fegyvertények, amelyeket a Szovjet Hadsereg Sztálinnal az élen a Nagy Honvédő Háborúban elért. A szovjet nép, a Szovjet Hadsereg, a Kommunisták Párt vezetésével az emberiséget a legszörnyűbb barbárságtól mentette meg a fasiszta fenevad szétzúzásával.

Most amikor Sztálinra emlékezünk, emlékeznünk kell arra is, hogy Sztálin nagy életműve, a megvalósult szocializmus hatalmas birodalma, a Szovjetunió tette népünk számára is lehetővé, hogy elinduljunk a szocializmus építésének útján. A Szovjetunió hadserege verte ki hazánkból a német fasisztákat, s zúztá szét ugyanakkor a fasiszta Németországgal szoros összefonódott feudális-kapitalista rendszert. A Szovjetunió támogatott bennünket a szabadság földjén az első lépések megtételében, s segít ma is önzetlenül, báráttian a szocializmus építésében.

A szovjet hősök vérével megszentelt szabadság hozta el népünk számára a jobb és szebb életet, melyben napról-napra jobban kivirágzik népünk minden alkotó kezdeményezése, tehetsége.

Sportmozgalmunk terén is olyan kimagasló eredmények születtek az elmúlt 10 évben, melyekre még sohasem volt példa. A magyar sport hírneve bejárja az egész világot, sportolóink sok dicsőséget, nagy megbecsülést szereztek hazánknak, a magyar sportnak. Labdarúgóink, úszóink, vívóink, atlétáink és a többiek számos nagy győzelemmel, nemzetközi sikerrel, világ- és európa-bajnoksággal, világ- és európa-csúccsal bizonyították, hogy a szabadság talaján egy kis nép életfaja is ragyogó gyümölcsöket teremhet. De nemcsak sikerekben, öntudatban is sokat fejlődtek sportolóink. Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja Marx—Engels

Lenin—Sztálin tanításait felhasználva segíti sportmozgalmunkat eredményei továbbfejlesztésében, hibáinak felszámolásában.

A magyar dolgozó nép Sztálinra emlékezve mélyszéges hálával és szeretettel hajtja meg a kegyelet zászlaját népünk nagy barátjának emléke előtt. Sas volt ő, kit Gruzia magas hegyormai, kies völgyei szültek, ki az orosz hon emléjén, a legjobb tanítómester, a nagy Lenin vezetésével nevelkedett, s nőtt fel az emberiség kimagasló vezető alakjai közé. Emlékezzünk rá és emeljük magasra azt a zászlót, melynek oly sok dicsőséget szerzett ő. Emeljük magasra Marx—Engels—Lenin—Sztálin, a párt zászlaját, mely alatt ma már százmilliók menetelnek, mely alatt népünk és az egész emberiség kivívja majd a szocializmus végső diadalát.

Szabó Béla

nek részt állami és társadalmi szervezeteink képviselői.

Az állami sportszervezet legfelsőbb vezető, ellenőrző testülete — amely egyben a magyar testnevelés és sport legmagasabb fóruma is — az Országos Testnevelési és Sport Bizottság. Részt vesznek benne a sport államapparátusának vezetői, a Szakszervezetek Országos Tanácsától, a DISZ Központi Vezetőségétől, a Honvédségtől, az Oktatásiügyi Minisztériumtól, a Magyar Önkéntes Honvédelmi Szövetségtől — és más szervektől a Minisztertanács által kinevezett tagok.

Az OTSB ilyen összetétele biztosítja az összes illetékes szervezetek és szervek részvételét a testnevelés és sport irányításában és végrehajtásában, *mindamellet a bizottság nem érdekképviseleti szerv.* A Bizottság ülései között az OTSB Elnöksége dönt kollektíve a fontosabb kérdésekben, — s erről esetenként beszámol a bizottságnak. E kérdésnél különösen számottevő a SZOT Elnökségének, a DISZ Intéző Bizottságának és az OTSB Elnökségének egyre javuló együttműködése, amelynek gyümölcsöző hatása pártunk 1954. decemberi és 1955. márciusi határozatait után érezhető.

Az OTSB-nek állami vonalon alárendelt szervei a helyi TSB-k, amelyeknek tagjait az előbb ismertetett elv alapján az illetékes helyi tanács nevezi ki, az OTSB előzetes véleményének figyelembe vételével. A helyi TSB-k kettős alárendeltségi viszonyban állnak. Egyrészt az OTSB-nek, másrészt az illetékes helyi tanácsnak vannak alárendelve. Vagyis: a helyi TSB-k, a felsőbb TSB politikai, szakmai és a felügyeletet gyakorló tanács általános, helyi viszonyokra vonatkozó irányelvei alapján fejtik ki tevékenységüket.

A testnevelési és sportbizottság határozatainak megszervezését és ellenőrzését a TSB-knek alárendelt hivatali szervek végzik. Az OTSB-nek alárendelt hivatali szerv országos főhatóság jellegű, míg a helyi TSB-k hivatali szervei a végrehajtó bizottságok osztályai. A bizottságok elnökei egyben a hivatalos szervek vezetői is.

Bár az OTSB hivatali szerve minisztériális jellegű, munkája azonban eltér a minisztériumok vezetési módjától. Ez a különbség abban nyilvánul meg, hogy valamennyi fontos kérdésben a Bizottság, illetve az Elnökség dönt s a végrehajtás megszervezése és ellenőrzése az apparátus feladata.

A bizottságok elnökből, helyettesből és tagokból állanak. Az eléjük kerülő kérdésekben egyhangúlag, vagy szavazattöbbséggel döntenek. A bizottságok tagjai annak a testületnek tartoznak felelősséggel, amelyben működésüket kifejtik.

Ez a tevékenység azonban csak akkor hasznos, ha a Bizottság tagjai a tervezésben, végrehajtásban és ellenőrzésben részt vesznek a saját munkaterületükön is.

A TSB-k feladata az illetékes terület testnevelésének és sportjának állami vezetése.

A TSB-k tevékenységét járási szinten a választott megyei, és ország szinten a kinevezett, a TSB-k mellett működő társadalmi sportszervezetek segítik. A társadalmi sportszervezetek a TSB-knek vannak alárendelve. A bizottságok a társadalmi sportszervezetek irányítását határozataikon keresztül végzik, a gyakorlati munka megszervezésének, végrehajtásának ellenőrzését hivatali szervekre ruhazzák. A társadalmi sportszervezetek, mint a testnevelés és sport társadalmi vezető, ellenőrző és segítő szervei különböző bizottságaik útján végzik feladatukat. Feladatuk javaslattevés, véleményadás, s a bizottságok által jóváhagyott feladatok végrehajtása. Ők valósítják meg elsősorban az államigazgatási szervekben azt a kapcsolatot, amely a szocialista állam szervei és a tömegek között elengedhetetlenül szükséges.

A társadalmi sportszervezetek tehát nem autonóm szervek, hanem a TSB-k rendszerének társadalmi, segítő, ellenőrző részei. A testnevelési és sportbizottságok mint szervezetek csak akkor teljesekek, ha mellettük a szükséges sportágak szerint elkülönülve, vagy összevonva társadalmi sportszervezetek működnek.

A testnevelési és sportbizottságok munkájában — mint említettem — részt vesznek a SZOT, DISZ és más szervezetektől, szervektől kinevezett tagok. Így a Testnevelési és Sportbizottságok által hozott határozatokban érvényesülnek valamennyi szervezet elgondolásai, célkitűzései, tehát a határozatok megfelelnek saját érdekeiknek is. Ennek következtében a végrehajtás is közös, egységes elképzelések és módszerek szerint valósítható meg. A testnevelési és sportmozgalom irányításában ez a közös összefogás, a zavartalan együttműködés lehetősége jelenti a kollektív vezetés hasznosságát, testnevelési és sportmozgalmunk mind nagyobb fejlődésének lehetőségét.

A legtöbb szakszervezet és egyes intézmények, hivatalok mellett összesen 15 önkéntes sportegyesület működik, az ipari szervezés elvéhez alkalmazkodva. A sportegyesületek a demokratikus centralizmus elve alapján működnek. A demokratizmus jelenti, hogy a sportegyesület tagsága választja meg vezető testületeit, sportköri, területi és országos szinten. A megválasztás után a sportegyesület alá és fölrendelt viszonyban álló szervei a felettes szervek határozatait végrehajtását, a centralizmus elvének megfelelően, kötelezően érvényesnek tartják magukra nézve.

A sportegyesületek legmagasabb fóruma a sportegyesület országos küldött-közgyűlése, választmányja. Ennek szűkebb testülete az elnökségi, területi vonatkozásban a területi küldött közgyűlés, választmány és elnökség, míg a sportkör tekinte-

tében a sportkört taggyűlés s az elnökség végzi a vezető, irányító, ellenőrző tevékenységet. A sportkörön belül a gyakorlati sportmunka szakosztályokban, sportcsoportokban folyik le, mindegyik a maga választott vezetőségének irányításával végzi tevékenységét.

A sportegyesület választmányának irányításával valamennyi szinten a kollektív vezetés érvényesül, párosulva az egyszemélyi felelősséggel. A sportegyesületek kettős alárendeltségben állnak. Egyrészt kötelesek az Országos Testnevelési és Sportbizottság határozatainak, másrészt az illetékes szakszervezet, vagy intézmény általános és politikai természetű határozatainak szellemében folytatni tevékenységüket. A sportegyesületek működési alapokmánya az alapszabály.

A testnevelési és sportbizottságok a proletárdiktatúra államának szervei s mint ilyenek irányító és ellenőrző munkájukat a munkásosztály szolgálatába állítva végzik. Következésképpen a szakszervezetek mellett működő sportegyesületek mint a proletárállam dolgozóinak tömegszervezetei elfogadják a TSB-k intézkedéseit.

A szocialista testnevelési és sportmozgalom a mindenoldalú embernevelését, ezen belül a dolgozók és az ifjúság fizikai fejlesztését tűzi ki céljává.

Tekintve, hogy államunkban az ifjúság a Dolgozó Ifjúság Szövetségében tömörül, magától értetődő, hogy a testnevelési és sportmunka irányításában, végrehajtásában képviselői részt vesznek.

A DISZ részvétele az állami testületekben kinevezés, a társadalmi sportszervezetekben pedig választás útján valósl meg. A végrehajtás és a szervező tevékenység a DISZ szervezetek mozgósító, szervező munkájával, valamint a DISZ ifjak közvetlen sporttevékenységében nyilvánul meg.

Az összeforrott, koordinált vezetés kialakítása érdekében a legtöbb állami és társadalmi sportszervezet vezető testületének képviselője részt vesz a DISZ megfelelő vezető testületeinek munkájában.

Az állami és társadalmi sportszervezetek, valamint a DISZ ilyen egybefonódó közös együttműködése természetszerűvé teszi ezekben a szervezetekben folyó testnevelési és sportmunka egybehangoltságát.

A célkitűzéseknek, elveknek és módszereknek ilyenfajta összhangja biztosítja annak, hogy testnevelési és sportmozgalmunk betöltse feladatát. Ez a jellemvonása emeli testnevelési és sportmozgalmunkat valamennyi kizsákmányoló társadalmi rend testnevelése és sportja fölé.

Testnevelési és sportmozgalmunk fejlődése és a kollektív vezetés kialakulása azonban nem folyt le zökkenőmentesen. A hiányosságok megtalálhatók mind állami, mind társadalmi sportszervezeteink irányító tevékenységében.

Pártunk 1954. decemberi határozatában hívta fel a figyelmet többek között a vezetésben jelentkező hiányosságokra:

„A magyar sport vezetésének legnagyobb hibája, hogy a határozatoknál, intézkedéseknél nincsenek eléggé figyelembe véve a politikai szempontok, eredményeink nincsenek kellően politikailag alátámasztva. Súlyos hibaként mutatkozik a kollektív vezetés elhanyagolása, az egyszemélyi vezetés alkalmazása, amely sportvezetésünkben az egészséges bíráló szellem hiányához, a tömegekkel és alsó szervekkel való kapcsolatok lazulásához, a társadalmi munka háttérbe szorításához vezetett.”

Amint a párthatározat rögzíti, a kollektív vezetés helyett sok esetben a rosszabb vezetési mód, az egyszemélyi vezetés alakult ki. A szervezetek vezetői a kényelmesebb megoldást választva egyszemélyben döntöttek nagyfontosságú kérdésekben.

Kirívó hiányosság, hogy a kinevezett vagy választott testületek tagjai nem vesznek részt az irányító munkában s a testületeknek alárendelt hivatali szervezetek ennek következtében a vezető testületek fölé nőttek.

Hiba, hogy a vezető testületek tagjai sok esetben készületlenül, a határozat tárgyát képező anyag ismeretének hiányában vettek részt a döntésekben, részvételük formális volt. Még ma is előfordul, hogy a vezető testületek tagjai nem vesznek részt a feladatok végrehajtásában, ellenőrzésében, s nem kéri számon a hozott határozatok végrehajtását, nem mérik fel irányító munkájuk eredményeit, vagy siker-telenségeit.

Ez a néhány említett hiányosság azonban korántsem jelenti, hogy a kollektív vezetést testnevelési és sportmozgalmunkban ne alkalmazzuk továbbra is, sőt kötelességünk a kollektív vezetés megjavítása.

Az a feladat, hogy állami és társadalmi sportszervezeteink vezető testületeinek munkáját megjavítsuk az által, hogy tekintélyüket megerősítjük, gondoskodunk arról, hogy ténylegesen a testületek vezessenek, hogy a legfontosabb kérdések kerüljenek döntés végett a testületek elé, hogy a döntések előtt megfelelő közös előkészítő munka folyjék. Gondoskodni kell arról, hogy a testületekben részt vevő tagok politikai és szakmai képzettsége mind magasabb szintre emelkedjék, hogy a testületek benne éljenek a mozgalomban s

kivegyék részüket a végrehajtó, ellenőrző munkából. Komoly feladatnak kell tekinteni a testületi vezetés technikai feltételeinek biztosítását.

*

Nagy feladatok állnak előttünk. Gondoskodnunk kell a dolgozók széles köre testnevelési és sportigényeinek kielégítéséről, hazánk sporttevékenységének megtartásáról, növeléséről. Ezek a feladatok bármennyire is nagyok, mi szilárdan hiszünk célunk megvalósításában, mert mellettünk áll, támogat és segít a dolgozó nép s a Magyar Dolgozók Pártja. És az az erő, amely ebből a támogatásból sugárzik, reményt ad arra, hogy fel tudjuk dolgozóinkat készíteni a termelékenyebb munkára hazánk és békénk megvédésére, legjobb sportolóinkat pedig a nagy világversenyekekre, a melbournei olimpiára.

Remélem és bízom abban, hogy ezen az úton haladva a jövőben is sikerekről számolhatunk be.

*Mi dolgunk a világon? küzdeni
Erőnk szerint a legnemesbékért.
Előttünk egy nemzetnek sorsa áll.
Ha azt kivittuk a mély süllyedésből,
S a szellemharczok tiszta súgaránál
Olyan magasra tettük, mint lehet,
Mondhatjuk, térvén őseink porához:
Köszönjük élet! áldomásodat,
Ez jó mulatság, férfi munka volt!*

Vöcösmarty Mihály

1800. december 1 — 1855. november 19

HAJÓS ALFRÉD

olimpiai bajnok

1878. február 1 – 1955. november 12

Immár megvolt a párizsi Nemzetközi Testnevelésügyi Értekezlet döntése: az ókori olimpiát korszerű alakban új életre keltik és az első világversenyt a sport klasszikus földjén, Görögországban, annak is márványban ragyogó fővárosában, Athénban rendezik meg 1896 tavaszán.

Immár megindult a készülődés mindenfelé, nálunk azonban kissé patópálosan, hiszen a fővárosnak mindössze egyetlen atlétikai pályája volt: az Orczy-kertben, uszodája a Rudas-fürdőben, mely aligha múlta felül tíz fűrdőkád együttes hosszát. A kormányt a viláckiállítás foglalta le, így aztán feledékenységgel, avagy nemtörődömséggel volt-e az oka: mindössze 1000 koronát tartalékolta az athéni kiküldetésre, s ebből bizony csupán három olimpiás kiküldetésére telt, és másik négynek a költségeit a nagyobb egyletek adták össze.

Az induláshoz a zenekíséretet a károgójánosok adták. Legelől járt köztük az akkoriban életre csurrant egyik újságíró. Ilyeneket vetett papírra éppen március 15-i számában:

„Még egy hónap és elválík, hogy a magyar tornászat és atlétika mily alacsony fokon áll a külföldhöz képest. Egy hónap és a magyar sportközönség meg lesz győződve, hogy a mi testgyakorlásunk alig bújta ki még a gyermekruhából, hogy nincsen még semmi versenyjogosultsága.“

„Fényesen kiviláglott ez az olimpiai játékok próbaversenyén. Hat-hét ember tartott országos bizottság előtt zártkörű versenyt, nagyon gyenge eredménnyel.“ (Ez sem igaz, mert az eredmények egészen jók voltak.)

„En nagyon félek — folytatta —, hogy az athéni versenyzők gyászmagyarkák lesznek, akik teljes vérésséggel, tiszta kudarccal fognak hazájukba visszatérni... és az ezeréves magyar testi nevelés ügye egy jövő évi ellenére lesz állítva. Mert hogy a magyar zászlót nem fogják kitűzni az olimpiai versenyeken, az bizonyos!“

Nos rossz jövőmondónak bizonyult a cikkíró. Kitűzték a zászlónkat nem is egyszer, de kétszer is, mégpedig az úszóversenyek során. Az olimpia műsorán mindössze négy úszószám (100 m, 500 m, 1200 m és 100 m matrózok részére) szerepelt és a magyar színek képviselője, Hajós Alfréd I. éves diájegyetemi hallgató két számban (100 és 1200 m) is diadalmaskodott, de az 500 métert is megnyerhette volna, ha nem rendezték volna közvetlenül a 100 m után. Így azt a bécsi Neumann Pál nyerte, akit Hajós az olimpia előtti időben még idehaza legyőzött.

A pelyhesállú Hajós a 100 métert 13 fokos hideg vízben 13 ellenfelével szemben nyerte. Ideje 1 p 22,2 mp. a tarajos tengervízben jó eredménynek számított.

Alig egy órára reá az 1200 méteren is elsőnek ért be a célba és a Rendező Bizottság elnöke kedvesen jegezte meg róla:

— Hiszen ez az ifjú valóságos delfin.

Szállóige lett is ebből az elmés mondásból és a görög lapok most már mint a magyar delfinről írtak elismerő cikkeket.

Hajósnak az olimpia tartamára szabadságot kellett kérnie. Amikor ebben az érdemben bekopogtatott Ilosvay Lajos dékánnál, ezt a barátságosan megjegyzést kapta tőle útravalóul:

— Léha emberek azok, akik sportolni mennek, amikor tanulniuk kellene.

Amikor két aranyéremmel ékesen visszatért, újra jelentkezett a dékánál, de akkor is elég hűvös fogadtatásra talált.

Eszteendőre rá soron volt szigorlata. Ilosvayhoz került és kitüntetéssel vizsgázott. Az építészeti kitűnő tanára így hirdette ki pompás eredményét:

— Most egy éve szóra sem méltattam győzelmét. Most gratulállok ahhoz is, szigorlatához is.

Majd a hallgatósághoz fordult:

— Ez a fiatal ember testben-lélekben egyaránt kiváló! Uraim, kövessék példáját.

Hajós Alfréd olimpiai győzelmei után előbb a torna értékeivel ismerkedett meg, majd a tenisz, az atlétika szépségeiben gyönyörködött, aztán minden érdeklődésével az akkoriban hazánkba átültetett labdarúgás felé fordult. Részt vett az első magyar nyilvános labdarúgó mérkőzésen (1897 május 9-én), majd hamarosan, 1902 okt. 12-én a válogatott csapatba is bekerült.

A testi kultúra élete végéig vonzotta, de azon volt, hogy a szellemi művelődés terén is lépést tudjon tartani előbbi sikereivel. Itt is emberül állta meg a sarat. Már 1913-ban bemutatta stadiontervét, az 1924-ben tartott párizsi olimpia művészeti versenyére pedig beküldte klasszikus Sportforum tervét, amelyet az olimpiai ezüstéremmel díjazott a Rendező Bizottság. (Az első díjat nem adták ki, mint ahogy az ilyesmi gyakran előfordult szellemi versenyeken.)

Öt év múltán, 1928-ban a Mérnök és Építész-Egylet kitűnő fedett uszoda tervéért pályázatán nagy aranyéremmel tüntette ki, aztán régi álmát váltotta valóra, amikor a Margit-szigeten remekbe építette a Nemzeti Fedett Sportuszodát.

Hajós Alfrédnek az olimpizmus terén kifejlesztett sokszínű és nagyértékű tevékenységét akarta méltányolni a Nemzetközi Olimpiai Bizottság, amikor mexikói kongresszusán, 1953 nyarán egyik legnagyobb kitüntetéssel, az Olimpiai Diplomával tisztelte meg.

Hajós Alfréd nemes szíve megszünt dobogni, de sikerekben gazdag tevékeny élete nemcsak a magyar sporttörténelemben biztosított neki örök nevet, hanem az egyetemes sport is nagyjai között fogja számon tartani.

Mező Ferenc

Munkás sportvezetők találkozása

December havának sportéletünkben ezidén különösen megnőtt a jelentősége. Ritka érdekességgel szolgál ez a hónap. Ritka és fontos esemény játszódik le napjainkban.

Sportvezetőségünk összehívja azokat a régi munkás sportvezéreket, akik a magyar munkássportnak immár közel 50 esztendő múltjában a legnehezebb időkben álltak akár az élen, akár bent a sorban, a névtelenek közt. Rég visszavonult, olykor már elaggott munkás sportolók, még ma is jó erőben levő egykori lelkes harcosok egyaránt újra megjelennek körünkben. Azok is, akik elfáradva visszavonultak és már régen átadták a vezénylő pálcát fiatalabbaknak. Olyanok is, akik még ma is tetterős részesei a magyar sportvezetésnek. Ezek a régi harcosok találkoznak a ma ifjú harcosaival. Ezek a régiak kerülnek közelebbi kapcsolatba a maiakkal. Ezek mondják majd el, mit jelentett munkássportolónak, vagy éppen munkás sport vezetőjének lenni a sötét múltban, a nemtörődés korában, majd az üldöztetések időszakában.

*

Nagy a jelentősége ennek a találkozásnak. Roppant fontos a kapcsolatok megteremtése és felújítása. A maiak tanulhatnak, a maiak tapasztalatokat szerezhetnek, a régiak pedig láthatják, hogy az elvetett mag nem hull terméketlenül talajra. Láthatják, hogy az üldöztetések nem törték le, sőt inkább megerősítették a mozgalmat, s ma, a munkásosztály diadalának korában az ő egykori tapasztalataikat megbecsülik, mert tudják, hogy az ő szomorú éjszakáik nélkül nem virradt volna fel a ma ragyogó napja!

*

A munkás sportegyesületek előtt már megalakulásuk pillanatában is mindig és mindenkor kettős cél lebegett:

Egyrészt a munkásosztály sportolási, testedzési lehetőségének biztosítása, másrészt a munkásosztály osztályharcának szolgálatában harci szervezetként szolgálni a kapitalizmus ellen vívott küzdelemben. E feladataikat a munkás sportegyesületek az elmúlt közel fél-évszázadban — megalakulásuktól a felszabadulásig — hol jobban, hol gyengébben teljesítették, mindenkor attól függően, hogyan érvényesült bennük a kommunista vezetés.

A Magyar Kommunista Párt mindig nagy figyelmet szentelt a munkás sportmozgalomnak. Igyekezett

vezetését megszerezni, s ha ideig-óráig sikerült is benne a munkás-áruolóknak, az áruoló szociáldemokratáknak szerephez, vezetéshez jutniok, azok nem tudták megakadályozni, hogy a munkás sportegyesületek a munkásmozgalom forradalmi szellemű harci szervezeteivé ne váljanak. A munkás sportegyesületek már az első világháború alatt részt vettek a munkásosztály háború ellenes harcában. A Tanácsköztársaság rövid fennállása alatt a munkás sportmozgalom nagy fejlődésnek indult.

A Tanácsköztársaság bukása után különösen fontos szerep várt a munkás sportegyesületekre. A Kommunista Magyarországi Pártját az ellenforradalom véres terrorja megtizedelte, szervezeteit szétrombolta. A munkás sportegyesületeket a munkásosztály legális harci szervezeteivé kellett változtatni, s legalitásukat fel kellett használni a párt újjászervezésének előkészítésére. Az ellenforradalmi rendszer mindent elkövetett, hogy ezt megakadályozza. Igyekezett a munkás sportegyesületeket aláaknázni, szétrombolni. Céljainak megvalósítására felhasználta a munkásáruolókat, az áruoló szociáldemokratákat is. A munkás sportegyesületeken belül nagy harc folyt az áruoló jobboldal és a forradalmi baloldal között.

A Kommunista Magyarországi Pártjának újjászervezése után a munkás sportmozgalomban, mint a munkásosztály egyéb harci szervezeteiben is, egyre inkább megerősödött a baloldali befolyás. A kommunista befolyás hatására a munkás sportmozgalom aktívabb szerephez jutott a fasiszta elnyomás elleni harcban. Egyre jobban szaporodtak a nyilvános, tüntetés jellegű szereplések. A munkás sportolók forradalmi színben, vörös mezben, vörös zászlók alatt felvonulásokat, sportünnepélyeket rendeztek. A kommunista befolyás eredménye volt az internacionalista szellem elmélyülése is, ami a külföldi munkás sportolókkal való kapcsolatok szélesítésében nyilvánult meg.

A világ-gazdasági válság éveiben a munkás sportegyesületekre fontos szerep várt az uralkodóosztályok megtévesztő, leplező fondorlatainak leleplezésében. A tőkés-földesúri rend igyekezett a válság terheit a dolgozók vállaira rakni. Hogy erről elterelje a figyelmet, minden lehetséges eszközt, így a sportmozgalmat is felhasználta. Ennek érdekében kezdték ezidőben a vállalati, üzemi sportegyesületek megszervezését, amelyekbe igyekeztek hol csábító szóval, hol durva fenyegetéssel a dolgozókat, a munkás sportolókat is bevonni. A tőkés szemfényvesztés e jól álcázott formái ellen a munkás sportegyesületek felvették a harcot.

A harc vezetését a KMP iránymutatása alapján 1929-ben illegálisan megalakított Munkássport Intéző Bizottság látta el.

A háború előkészítésének éveiben a burzsoá földesúri rendszer a fasiszta államgépezet minden eszközét igénybevette a munkásosztály harci szervezeteinek szétzúzására. Fokozott támadások érték a munkás sportegyesületeket is. A baloldali munkásokat, sportolókat egymásután zárták ki az egyesületekből. Ebben készséges támogatókra találtak az áruoló szociáldemokratákban. A munkás sportmozgalom ennek ellenére továbbra is fontos segítőtje maradt a KMP-nak a fasiszta ellen vívott küzdelemben. Az 1936-ban újjáalakított Országos Ifjúsági Bizottság irányításával számos nagyszabású tömegfelvonulást, sportünnepélyt rendeztek. Ezek közül kiemelkedő volt az 1938. augusztus elsejei, amelyen mintegy ötezer sportoló, ifjúmunkás tüntetett a béke mellett, a fasiszta ellen.

A háború éveit a munkás sportegyesületek elleni támadások tovább fokozódtak. A fasiszta hatóságok igyekeztek megakadályozni a munkássportolók nyilvános szereplését. A munkás sportegyesületek betiltására törekedtek. A rendőri zaklatások, házkutatások, ellenőrzések ellenére a munkás sportolók változatlanul tevékenyen részt vettek a fasiszta elleni küzdelemben. Tevékenykedtek a lebukottak családjainak segélyezésében, terjesztették a baloldali agitációs anyagokat, részt vettek a fasiszta elleni harcos megnyilvánulásokban. Számos munkás sportoló illegalitásban vonult, a német megszállás alatt többen bekapcsolódtak az ellenállási mozgalomba, s aktív partizán tevékenységben vettek részt.

*

A munkás sportegyesületek a Horthy-fasiszta 25 éves uralma alatt hasznos segítőitársai voltak a Kommunista Pártjának az elnyomás elleni harcban, a felvilágosító, nevelő, mozgósító munkában. A Kommunista Párt támogatta, segítette a munkás sportmozgalmat, ugyanakkor befolyását érvényesítve igyekezett felhasználni a munkásosztály osztályharcának érdekében. A munkás sportegyesületek baloldali csoportjai, élükön a kommunistákkal a forradalmi nevelő munkát összekapcsolták a munkás sportmozgalom fejlesztésével. Nagyszerű hagyományaik képezték és képezik felszabadult hazánk szocialista sportjának alapjait.

Meszlényi Géza

A munkás-birkózás helyzete az elnyomtatás korában

Őszülő hajjal járnak ma már azok az MTE birkózók, akik a múlt rendszerben nemcsak munkahelyeiken küzdöttek hősiessé a kizsákmányolás ellen, hanem harcoltak a birkózószőnyegen is, a legtipikusabb munkássportban is a munkásság érdekében, diadaláért.

Nagyon sokan nem is tudták abban az időben, hogy milyen nehézségeket kellett leküzdeniök az MTE birkózóinak ahhoz, hogy olyan magas színvonalú tudást érjenek el, mint a polgári egyesületek dédelgett birkózói.

E küzdelmekből és balsikerekből szeretnék néhányra rámutatni, hogy ifjúságunk jobban értékelje mindazt, amit államunk ma nyújt a sportolni vágyó ifjúságnak.

A dicsőséges Tanácsköztársaság leverése után, 1920-ban kezdte el működését az MTE birkózó szakosztálya. Igen sivar körülmények között! Az üldözött és szegény egyesületnek nem jutott rendes birkózószőnyeg sem! Csak egy fűrészporból készített alkalmatlóság helyettesítette a szőnyeget.

A birkózóvágyó munkásifjúság mégis tömegesen kereste fel a Teleki téri pincében az MTE birkózó szakosztályát. Ezek közül a munkásifjak közül kerültek ki és lettek ismertek nemzetközi viszonylatban is: Szalai, Matura, Németh, Harmath, Skerlec, majd később Fecske, Tarányi, Rétháti. Közülük Szalai Imre és Matura Mihály olimpiai válogatottsággal vitte. Németh Jenő 1927-ben Európa bajnokságot nyert. A jóképességű munkás-birkózók kivívták azt, hogy az MTE birkózó csapatát meghívták Németországba, Ausztriába, Finnországba. Más országbeli birkózókkal is tartottunk kapcsolatot, bővíben voltunk a meghívásoknak. Abban az időben azonban nem volt könnyű részt venni külföldi túrákon, mert az akkori uralkodó körök mindent elkövettek, hogy nemzetközi kapcsolatainkat ne tudjuk kiszélesíteni.

De nemcsak a szőnyegen tűntek ki az MTE birkózók, hanem a kenyérért vívott harcban is! Példamutatóan állta meg helyét például Szalai Imre, aki a Sütőipari Szakszervezetnek volt harcos tagja. Szalai azok közé a harcosok közé tartozott, akik munkástársaikat az üzemben a legmeggazsabbmenőkig támogatták. Előfordult, hogy egy többgyermekes szaktársa megbetegedett és a családját nagy nélkülözés fenyegette. Szalai vállalta a szaktársa munkakörének ellátását is, hogy a család továbbra is pénzhez jusson. Végtelesen gyűlölte a reakciót és ezt a gyűlöletét, ahol csak tehette, ki is nyilatkoztatta. Egy alkalommal a Petőfi szobornál ünneplő egyetemiek közé ment agitálni. A detektív felismerte és bevitte a rendőrségre. Ott annyira összeverték, hogy csak erős

fizikumra mentette meg a katasztrófától. Ezért egyébként nemcsak börtönbüntetést kellett elszenvednie, hanem kedvelt sportjában sem versenyezhetett, mert az akkori birkózó szövetség urai hosszú időre eltiltották a versenyzéstől is. Ezáltal megakadályozták azt is, hogy a németországi birkózó túsára útlevelet kapjon és bemutathassa nagy tudását a német munkásbirkózóknak is. De a munkásbirkózók erejének letagadása, megfőrése és agyonhallgatása mégsem sikerült, mert helyette a Vasas nagynevű versenyzője, Szelki Ottó képviselte a nehézsúlyt csapatunkban.

Más alkalommal a régi képviselőházban verseny közben hidalt. Egy néző így kiabált ekkor az ellenfeleire: „Törd el a nyakát annak a kommunistának”. Szalai otthagyta ellenfelet és a nézőtérben hangoskodó szájára tette a sütőlapátból kérés tenyerét úgy, hogy az orvosnak kellett beavatkozni és eszméletre térítenie a provokátort. Mégis Szalaiinak kellett jó pár hónap fegyelmit elszenvednie az esetből kifolyólag. Szalai kommunista volt és nem is azért utasította rendre a kiabálót, mert pártállására szóló megjegyzése sértette. Hanem azért, mert az illető, aki a MAC-nak szurkolt, így akarta megfélemlíteni őt. A régi képviselőházban ugyanis mindig a jobboldalon ültek a hasonló gondolkodásúak, míg az MTE szurkolók a birkózóversenyeken a baloldalon foglaltak helyet. A reakciós szövetség felhasznált minden alkalmat, hogy az MTE-t kommunista szervezetnek minősítse, lehetetlenné tegye. Azt remélte, hogy így megszüadítja legnagyobb ellenfelétől a MAC-ot. Ilyen célzattal írt cikket a birkózó szövetség egyik vezetője a Pes-

ti Naplóba az MTE és a belga munkásbirkózók találkozója alkalmából 1936-ban, amikor kommunista veszeltyt emlegetett, mert a birkózók felemelt ököllel üdvözölték a felvonulás alkalmával a közönséget.

A különböző nemzetközi birkózó versenyek közül a legszebb élményt, a legmélyebb benyomást az 1936-ban Oslóban rendezett nemzetközi munkás-birkózóverseny jelentette a munkás-birkózóknak. Fecske, Tarányi és Rétháti járt kint és ez alkalommal találkoztak első ízben szövjet birkózókkal.

Sporttársaink elmondották, hogy milyen bensőséges, baráti kapcsolat alakult ki közöttük néhány nap alatt. Ennek a barátságnak tanújelét adja a vörös zászló, amelyet Fecske Béla kapott szövjet ellenfelétől. Ez a vörös zászló éveken át függött az egyesület helyiségének falán és biztatott, lendületet adott a további harchoz, az egyesület kommunista és baloldali érzelmű tagjai számára. A faszizmus megerősödése még ezt a zászlót is a föld alá kényszerítette és csak akkor emelhetjük újra fel, amikor a dicsőséges Vörös Hadserreg Budapestet felszabadította.

A kiváló képességű munkásbirkózókat számtalan esetben csábították más egyesületbe. Nem egyszer kényszerrel alkalmaztak velük szemben, ha ellenálltak. Fecske Béla például a BSZKRT-ban dolgozott. Miután a többszöri csábítás sorra sikertelennek bizonyult, szakmunkás létére kocsimosónak tették. Fecske inkább vállalta ezt a hozzá, tudásához méltatlan munkát, de mégsem lépett át.

Legyen is példaképe a mai birkózó ifjúságnak a régi gárda, mely hű volt osztályához és megingathatatlan kommunista meggyőződésében.

Schwaller András

1928. Az MTE nyári nagy sportünnepélye. Felvonulnak a munkás birkózók.

A munkássport-kiállítás termeiben

Munkássport-kiállítás a Magyar Munkásmozgalmi Intézetben.

A régi, dicsőséges munkás sport-egyesületek és a felszabadult magyar sport hataamas egyesületeinek jelvényei díszítik az előcsarnokot, s a falakon a munkássport jellegzetes mozzanatait ábrázoló festmények.

A látogató, aki már az első világháború előtt hűséget fogadott a sportnak, mintha saját küzdelmes ifjúságával találkozónék. Akiik pedig 1945 óta ismerték meg a sport örömeit, meghiátottan és fokozódó lelkesedéssel járhatnak az előcsarnokból nyíló termekben, amelyekben rengeteg kép, szobor, plakát, nyomtatvány, könyv, újságcikk, röpirat, rendőri jelentés, ügyészi vádirat bizonyítja, hogy a munkássport eleven része volt a magyar munkásmozgalomnak.

1919-ig

Az első terem anyaga 1919-ig dokumentálja a magyar munkássportot, azután bemutatja a Tanácsköztársaság virágzó sportéletét.

Mindjárt a belépés után megragad néhány kép a munkássport megindulásának koráról. Hogyan éltek Budapest proletárai a század kezdetén... Kilakoltatott munkások a Kálvária téren... És — Augusztus „főherceg” és József „főherceg” vadászata...

1908: az első munkássport egyesület, az MTE megalakulása... Pályára lép a Vasas labdarúgó csapata... Egymásután szervezi a Természetbarátok TE csoportjait.

Terjed a munkássport vidéken is. Birkózók Szegeden... Kerékpárosok Pozsonyban... MTE Újpesten... MTE Miskolcon...

Mindez képekben, plakátokon, tagsági igazolványokon látható.

A Tanácsköztársaság megalakulása pillanatától kezdve szívén viselte a sport és testnevelés ügyét. Gyermkek egészségvédelme. Munkások és parasztek gyermekei a gödöllői parkban. Egykorú fényképfelvételek sorozata a felejthetetlen 1919-es május 1. sporteseményeiről.

A nemzetközi imperializmus a magyar proletariátus felszabadult hazája ellen támadt. A sportolók is felsorakoztak a vörös zászlók alá. Kiképzés közben vígan folyt a labdarúgómérkőzések, az atlétikai versenyek.

A sport és testnevelést irányító direktórium hatalmas pályaeépítési programot dolgozott ki, Újpesten sportszertanatórium építése kezdődött, megnyílt a tornatanár-képző főiskola.

A terror éve

A Tanácsköztársaság bukása után, a parasztekot akasztó, munkásokat gyilkoló fehér terroristák igyekeztek

megsemmisíteni a munkássportot is. De a terror minden dühöngése ellenére, már 1920. május 1-én ismét kivomult az utcára a munkásosztály, soraiban a sportoló munkásifjúsággal. A Hűvösvölgyben is felharsantak a munkásindulók, s folytak a versenyek a nagyretn...

A kommunisták a legális munkásszervezetekben harcoltak tovább a dolgozókért. Beszélnek a kiállítás dokumentumai: a második teremben főkapitányi jelentés a belügyminiszterhez a TTE-ben folyó kommunista szervezkedésről. Rendőri jelentés a Kevély-menedékházban tartott kommunista előadásokról.

S a találkozók! A budapesti kommunista túszták találkozója a hegyek között a felsőgallai bányászifjakkal... Pesterzsébetiek és győriek... Erzsébetiek és a budapesti VII. kerület túsztái Pilisszentlászló határában... Ezek a találkozók új erőt adtak a harcos fiataloknak...

Egy kép a sok közül: Túra a Börzsönyben, a csoportban Ságvári Endre.

A gödi „Fészek”-ről egész képsorozat szerepel a kiállításon. Sokan nézik majd elérzékenyülten a régi felvételeket, amelyeken sajátmaguk vagy — szüleik is ott láthatók.

Itt, a második teremben bőségesen találhatók annak a dokumentumai, hogyan küzdöttek a munkássportolók a tömegtestnevelés fejlesztéséért. Ebben az MTE tornászai jártak az élen.

1930—1945

A III. teremben találjuk a legtöbb látnivalót. Másfél évtized magyar munkássportjának küzdelmei, versei, diadalai és üldöztetésének története elevenednek meg a falakon, s az üvegtárlókban.

A gazdasági válság miatt egyre nehezebb helyzetbe kerülő proletariátust újra fokozódó terrorral igyekeztek megfélemlíteni. Már nemcsak a rendőrség, a túsztaszövetség is vizsgálatot tartott a TTE ellen, „az egyesületben folyó kommunista munka miatt”. Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga 1930. május 25-én azt követelte a hatóságoktól, hogy lépjenek fel a soproni természetbarátok és gyermekbarátok egyesületén folyó kommunista propaganda ellen.

Itt vannak előttünk a hiteles fényképek, az újságcikkek, s a bizonyítékok arra is, hogy áruló szocialdemokrata vezetők együttműködtek a fasiszta kormánnyal a munkásosztály elleni támadásban.

De a munkássportot nem tudták elnyomni.

Dokumentum arról, hogyan vettek részt a munkássportolók az 1930-as százezres tömegtüntetésben szeptember 1-én. ... A bécsi munkásolim-

piáról készített felvételek... Az MTE 25 éves jubiláris tornaünnepélyének műsora... Újabb belügyminiszteri utasítás a TTE fokozottabb rendőri ellenőrzésére... József Attila, Illyés Gyula, Pákozdi Ferenc, Gereblyés László, Szántó Imre a Csillebércen... A Vörös Segély röpiratait munkástúszták is terjesztették... Martos Flóra, a Vörös Segély magyarországi vezetője a túszták között...

Ahová néz a szem, mindenütt emlék, adat, dokumentum a munkássport, a munkásmozgalom, a dolgozó nép küzdelmes, harcos múltjából.

Újabb támadás indult a munkásszervezetek, közöttük a sportegyesületek ellen. 1942. október 10-én a főkapitányság átadta a belügyminiszteriumnak a Vasas tagnévsorát... A TTE-t feloszlatták...

1944-ben feloszlatták az MTE-t. Vas fasiszta terrorral végződött a kapitalizmus uralma hazánkban. Képek, szobrok azokról, akik életüket áldozták a szabadságért. Kilián György és Kreutz Róbert a Vasas tagja volt, Humháll László az MTE-ben tornázott, Kemény Magda az MTE pártösszekötője volt, Dallos Ida és Popper Éva az MTE túsztái vettek részt. Emléküket, mint hős társaikat, a magyar munkássportolók is kegyelettel őrzik.

1945 óta

A negyedik teremben mintha még a levegő is más lenne, mint az előző háromban, amelyekben a dicső harcok emlékei között ott sötétlenek az üldözö árnyak, a fasiszta terror jelei.

Itt a felszabadult sport virágba szökkenése, az egyre szélesebb tömegek bekapcsolódása a testnevelésbe és a sportmozgomba látható. Ahogy a falusi fiatalok évről-évre nagyobb számban jelentkeznek a spartakiádokon, ahogy fejlődnek sporteredményeink.

Olimpiai sikerek, nemzetközi eredmények, világ bajnokságok... Nem hiába kockáztatták életüket, szabadságukat a munkássportolók. Nem hiába küzdöttek és harcoltak. Mert a mai diadalokhoz, világraszóló eredményeink eléréséhez a múlt munkás hőseinek helytállása is jelentősen hozzájárult. Hogy pedig helyt tudtak állani még a legnehezebb körülmények, az üldöztetések közepette is, — azt annak köszönhetjük, hogy munkájukban, cselekedeteikben mindig a kommunista párt irányította őket. És sportunk most is a párt által megjelölt úton halad tovább, emeli színvonalát, javítja hibáit, igyekszik még nagyobb tömegeket bevonni a sportoláshoz és testnevelésbe, az egész dolgozó magyar nép javára.

Szebenyi Sándor

AZ ÖTTUSA CSAPAT A SVÁJCI VB UTÁN — A MELBOURNE-I OLIMPIA ELŐTT

Öttusa válogatottunknak a VI. svájci világbajnokságon elért csapatgyőzelme, valamint egyéni harmadik helyezése azt bizonyítja, hogy még mindig megérdemeljük a külföldön sokak által hangoztatott „legjobb öttusa nemzet” címet.

A magyar öttusázók 1952-ben a *helsinki olimpián* léptek ismét nemzetközi porondra. Ott megszerzett csapatgyőzelmünkkel, valamint egyéni 2. és 3. helyezésünkkel megdöntöttük a svédek évtizedes elsőségét. Az öttusa-sport jelenlegi színvonala azonban már nem teszi lehetővé azt a totális elsőséget, azt a hegemoniát, amit a svédek hosszú éveken át a maguk javára biztosítani tudtak.

A helsinki olimpia óta lebonyolított világbajnokságokon nem csak az egyéni győztesek, hanem még a helyezettek is cserélődtek. Nincsen bérelt hely az egyéni versenyben sem és a csapat versenyben sem. Elsősorban azért nincs, mert az öttusasport világszerte hatalmas fejlődésnek indult. Ma már minden országban úzik, s mindenütt igen sok tehetséges versenyző bukkan fel, akik között már nincs klasszis különbség. Ezek között a közel egyforma képességű versenyzők között a körülmények alakulása, a pillanatnyi idegállapot és ezer apró momentum dönti el az elsőséget. Az 1952-es olimpia előtt a csapatversenyt is hivatalos versenynek, olimpiai és világbajnoki számnak ismerték el. Ez azután a sportág újabb nagyarányú föllendülését hozta. A csapatversenyek varázsa ugyanis a közepesnek hitt versenyzőket is ösztökölte, reményt keltett bennük is a nemzetközi szereplésre. Egyikük, másikuk néha nagyszabású fejlődésen ment keresztül. A csapatgyőzelmet maguk a nemzetek is szorgalmazták, mert a csapatverseny mindig tanúságot tesz a sportág országos fejlettségéről, s amellet kiegészítettebb volt a következtében biztosabb támpontot nyújt, realisabb eredményt hoz, mint az egyéni ver-

seny. Azért is realisabb a csapatverseny, mert a csapat-tagok jó és rossz eredményei a csapat összteljesítménye szempontjából rendszerint kiegyenlítődnek és így aránylag várható és számítható eredményt tesznek lehetővé.

Szondy küzdelme Vetterlivel a maglingeni öttusa világbajnokságon, párbajtőrívásban. (Ebben a számban ezúttal Vetterli bizonyult a legjobbnak.)

Ezek a szempontok arra készítetnek, hogy sokra értékeljük a csapatgyőzelmet, természetesen anélkül, hogy a nagyközönség által mindig különös érdeklődéssel várt egyéni győzelemre ne törekednénk.

Versenyzőink ma rövid átmeneti időszak után ismét kemény munkával megkezdik felkészülésüket a melbourne-i olimpiára. Az olimpiák egy-egy nemzet sportkultúrájának, versenyzői tudásának, a felkészítés színvonalának és a rátermettségnek megfelelő hű fokmérői. Következő nagy feladatunk és felelősségünk tudatában, valamint a jó felkészülés érdekében tekintünk át az öttusasport eddigi eredményeit, vonjuk le a tanulságokat és használjuk következtetéseinket.

Annak ellenére, hogy a helsinki olimpia, valamint a chilei VB eredményszámítása még helyezé-

ses rendszerben történt, az erőviszonyok és a fejlődés irányának megállapításához épp úgy alkalmas, mint a pontozásos rendszerben lebonyolított budapesti, illetve svájci világbajnokság.

Helsinki-ben a csapat minden számban egyenletes, jó teljesítményt nyújtott. A leggyengébb helyezéseket pisztolylövészetben és terepfutásban értük el. Az akkori gyengébb mezőnyben mindkét számban még így is megtudtuk szerezni a harmadik helyet. Az egyéni eredmények tekintetében már hullámzóbb teljesítményeket hozott az olimpia. Mindhárom versenyzőnknek akadt egy-egy gyenge száma. Benedek Gábornak az úzás ment rosszul, Szondynak a terepfutás, sőt ezutal a lövészet sem sikerült, holott az utóbbi az erőssége szokott lenni. Kovácsi a két fizikai számban nyújtott gyenge teljesítményt.

Az olimpiai siker nagyot lendített hazai öttusasportunkon. Sok fiatal tehetség kapcsolódott be sportágunkba. Már akkor tudtuk, hogy a fizikai számokban nagyot kell fejlődünk, ha meg akarjuk védeni kivívott sikerünket. A háromtusasport felélesztése, széles rétegű kiterjesztése, helyes irányba terelte öttusázni kívánó fiataljainkat.

Chilében a magyar csapat Benedeken és Szondyn kívül egy új fiatal versenyzővel egészült ki, Tasnádival. Egész évi jó eredményeivel és a fizikai számokban mutatott sikereivel méltán érdemelte ki a csapattagságot. Chilében azután Benedek gyengébben lőtt, Szondynak pedig hibás lovaglása mellett a terepfutás bizonyult ismét a gyengéjének, viszont ezutal már nagy nemzetközi löneredményt ért el. Tasnádi a lovaglásban pályát tévesztett és egyébként is gyenge képességű lovat kapott. Rossz idegállapota lövészetben bosszulta meg magát. Csapatunk Tasnádi diszkvalifikálása miatt hivatalosan nem nyerte meg a csapatversenyt, holott még Tasnádi gyenge szereplése ellené-

re is mi értük el a legjobb csapatteljesítményt.

E világbajnokságról távoleső színhelye miatt sok jóképességű versenyző hiányzott. Ezek egyike másika esetleg a helyezéseket is befolyásolta volna. A hivatalos csapatversenyt a svédek nyerték. Sem az ő elsőségük, sem a helyezett csapatok eredményei nem jeleztek azt, mintha bármely részvevő ország fölének kerekedett volna. A Chiléből távolmaradt és a fizikai számokban erős finn és szovjet csapatot továbbra is veszélyesebbnek és jobbnak tartottuk a világbajnoki díjazott csapatoknál.

A soronkövetkező hazai és külföldi eredmények alapján a budapesti világbajnokságon ismét az előbbi hármas alkotta a magyar csapatot. Tasnádi a svédországi Skövdeben rendezett nemzetközi verseny megnyerésével bebiztosította helyét a válogatottban és Szondy is megerősítette válogatottságát, bár futóteljesítménye ezen a versenyen sem volt megnyugtató.

Mire elérkezett a budapesti világbajnokság, reménységeink erősen csökkentek, még az előnyöket kínáló hazai körszövet ellenére is. Benedek kétszer egymásután megsérült. Szondy sokáig betegeskedett. Lovaglásban a magyar csapat biztonságos lovaglással is megszerzte Svájc mögött a második helyet. Szondy egyéni győzelemmel triumfált. A párbajtőrvívás viszont kellemetlen meglepetést hozott. Bár a svéd csapat mögött második lettünk, vívásunk mégis azt a benyomást keltette, hogy elvesztettük már-már megszokott fölényünket, vívóbiztonságunkat. A következőkben Szondy ismét bebizonyította, hogy biztos lövő, de Benedek — sérült vállával — gyöngén lőtt. Az úszásban elért jó teljesítményünk után ismét a terepfutás mutatott rá a csapat érzékeny pontjára.

A csapatversenyt mégis biztosan megnyertük, holott a versenyzők nem voltak egészségileg rendben. A szovjet, valamint a finn csapat a lovagláson elvérzett, míg a többi ország csapata nem jelentett komoly veszélyt. A fizikai számokban más országokban mutatkozó fejlődés azonban

ismét figyelmeztetett bennünket hiányosságainkra.

A laposan leszűrtük a tapasztalatokat. Közben fiataljaink a hazai versenyeken egyre szebben szerepeltek. Fejlődésük lehetővé tette a vezetés számára azt, hogy vállaljon egy — sokak által hibáztatott kockázatot. Mégpedig azt, hogy egy fiatalokból álló csapatot küld ki a svájci világbajnokságra. A tervbe vett csapat tagjainak Kovácsit kivéve nem volt külföldi tapasztalata. Ennek megszerzését ugyanis kívülről technikai okok miatt, sajnos, nem sikerült biztosítani. A fiatalok hazai eredményei azonban annyira jók voltak, és ők maguk annyira biztos versenyzőknek mutatkoztak, hogy a csapat kialakításakor nemzetközi rutin-hiányuk ellenére is ők jöttek elsősorban számításba. Am röviddel a világbajnokság előtt Moldrich és Bódi szerencsétlen lovas-bukása ismét kérdés elé állította a válogatókat. Végeredményben aztán két régi tapasztalt versenyzőből, Szondyból és Kovácsiból, valamint egy fiatal versenyzőből, Ferdinándyból, álló csapatot küldtünk ki Svájcra, a magyar elsőség megvédésére.

Erre a VB-re készült iel legjobban eddig a magyar gárda. Az évek során, természetesen fokozatosan és folyton tökéletesítettük edzésmódszereinket. A kiváló szakedzők irányításával sokat fejlődtek a versenyzők, amint erről az eredmények ékesen szolgálnak bizonyosságot. Kovács ebben az évben különösen a két fizikai számban: úszásban és futásban javult igen sokat és csapatunk legbiztosabb tagjává fejlődött. Szondy eredményekben most már gyengébbnek bizonyult a fiataloknál, formája azonban az utolsó időben ismét fölfelé ívelt. Ferdinánd a verseny-időszak alatt végig kiegyensúlyozott, jó formát mutatott.

Öttusa társadalmi szövetségünk a napokban nyilvános értekezleten vitatta meg a svájci VB-t. Az érdemleges kritikán felül sok új elképzelés is felmerült az értekezleten, miközben egy tény megnyugodva állapított meg mindenki: — a terepfutás csapateredményében elért hatodik

helyezésünk ellenére is bebizonyult, hogy a csapat most már korszerű, módszeres edzésekkel készül föl.

*

A svájci VB tapasztalatait röviden így foglalhatjuk össze:

Az öttusasport óriási fejlődésnek indult. A nemzetközi mezőny már sok klasszis öttusázóval rendelkezik. Edzési és versenyző módszereinket sokan követik külföldiek közül. Ellenfeleink közül a Szovjetunió csapata közelített meg bennünket a legjobban és Melbourneben is vele kell számolnunk, mint legveszélyesebb ellenféllel. Évek óta tisztában voltunk azzal, hogy a Szovjetunió a fizikai számokra építi csapatát. Kiváló úszó-futóversenyzői vannak. A három technikai számot fokozatosan sajátítják el. A lővész-csapatversenyt ezuttal már meg is nyerték, a magyar csapattal azonos köreget löve. Vívásban, ami a múltban gyenge számunknak számított, jó átlageredménnyel végeztek. Egyetlen gyengéjük még ma is a lovaglás. Ülésük és biztonságuk a lovon még mindig kifogásolható. Esetleges könnyű lovaspályán, ahol a lovagolni tudás különbsége nem érvényesül annyira, csapatuk megverheti a magyar együttest.

Következő legveszélyesebb ellenfelünknek az Egyesült Államok csapata mutatkozik. Svájcban szerepelt mindhárom versenyzőjük igen tehetséges. A szovjet csapathoz hasonlóan a fizikai számokra építették csapatukat, s ők is lovaglásban mutatkoztak gyengének. Magyar edző irányításával dolgoznak s ez meglátszik fejlődésük irányvonalán is. André például egy év alatt 40 másodpercet javított úszóeredményén. Amennyiben szakszerű irányítás mellett dolgoznak továbbra is, számolnunk kell velük az olimpián..

A svéd csapat előreláthatólag Thofelt, Haase és Hall révén lehető legerősebb összeállításában szerepel majd Melbourneben. Mindhárom versenyzőjük klasszis-öttusázó. Hiszen, ha a Thofeltet helyettesítő Nilsson nem lovagol 0 pontot, most is igen nehéz dolgunk lett volna velük. Vívásban 200 pontot vertek rá a mieinkre. A svájci csapatot annak ellenére, hogy mind a budapesti, mind a

A diadalmas római vívó világbajnokság

*

Az 1955. évi római vívó világbajnokság elé az egész földkerekség vívótársadalma nagy érdeklődéssel tekintett, mert hiszen a vívás szülőhazájában, Itáliában megrendezett világverseney egyben a Melbourne-i olimpiai játékok főpróbája is volt. Előre tudtuk: a magyar csapatra rendkívül nehéz feladat vár, mert az otthonában kiálló olasz együttes félelmetes erejű, s ugyanakkor a franciák és a többi ellenfelek is a legnehezebb erőpróba elé állítják versenyzőinket.

A római világbajnokságon első ízben került alkalmazásra mind a női-, mind a férfi törvívásban az elektromos tör-találatjelző készülék.

A magyar vívó válogatott a nagy feladattal számolva alaposan felkészült és a lelkiismeretes munkának meg is lett az eredménye.

Törvívócsapatunk,

amely a Nemzetközi Vívószövetség fennállása óta III. helyezéssel sohasem tudott jobb eredményt

elérni, önmagát múlta felül. A magyar csapat valamennyi tagja 18 és 22 év között van, csak *Tilli Endre*, a bruxellesi világbajnokság IV. helyezette 33 esztendősen. A *Gyuricza*, *Tilli*, *Fülöp*, *Szöts*, *Marosi* és *Pacséry* összeállítású csapat elsőnek Cuba csapatát győzte le 9:3 arányban, majd, mivel Franciaország mérkőzését Anglia ellen 10:6 arányban elvesztette, a döntőbejutásért Franciaország csapatával mérkőzött. A törvívás történetében páratlan eredmény született ebből a mérkőzésből, mert fiaink az olimpiai- és világbajnok *d'Oriolával* megerősített francia válogatott törccsapatot 9:1 arányban verték meg és ezzel Franciaország csapata a döntőből kiesett.

*

A döntőbe Olaszország, Magyarország, Anglia és Lengyelország csapata került. Nyilvánvaló volt, hogy a világbajnoki cím az olasz és magyar csapat között fog eldőlni, miután Magyarország Anglia csapatát 13:3, és Lengyelország csapatát 15:1

arányban megverte és Olaszország is két győzelmet szerzett.

A magyar csapat a világbajnoki címért vívott küzdelemben kiváló teljesítményt nyújtott. Az olaszok elleni mérkőzés hőse az alig 19 éves Fülöp Mihály volt. Sérült bokával küzdött, mégis valamennyi ellenfelét megverte, élükön az olimpiai bajnok Edoardo Mangiarotti is! Négy győzelmet szerzett! Fülöp e teljesítményével a világ valamennyi törszakértőjének figyelmét magára vonta és nagy kár, hogy sérülése miatt az egyéni versenyen már nem indulhatott. Gyuricza balszerencsés mérkőzésen veszített Spallino ellen, de többi három ellenfelét megverte. Gyuricza vívásán már ekkor látszott, hogy az egyéni versenyen kitűnően fog vívni. Tilli Endre, aki a franciák ellen kiemelkedőt nyújtott, az olaszok ellen a délelőtti mérkőzés fáradtságával mozgott és Szöts Bertalannal együtt nem tudott a legjobb küzdeniakarása ellenére sem győzelmet szerezni. Végeredményben a világ- és

svájci VB-n második, illetve harmadik helyezést ért el, nem tartjuk oly veszélyes ellenfélnek, mint az előbb felsorolt három csapatot.

Az élvonalbeli csapatok képességeit megvizsgálva megállapíthatjuk, hogy a mai magyar csapat győzelme abban a pillanatban bizonytalanná válik, amint a lovaglásban nem tudunk jelentős pontelőnyre szert tenni. Már pedig ez mindig és könnyen elképzelhető, hiszen a lovak sorsolása folytán ebben a számban játszhatnak közre leginkább gátló külső körülmények. Ne felejtjük el, hogy a lovaglást követő négy számban 394 pontot hozott rajtunk a végső helyezésben mögöttünk következő szovjet csapat.

Felvetődik a kérdés, hogyan javítsunk — már az olimpiai felkészülés kezdetén — érzékeny pontjainkon, úgy, hogy az ne ártson nekünk más tekintetben. Kétségtelen, hogy a terepfutás a gyenge pontunk. Mégis az a

látászat, mintha azon nem is akar-nánk segíteni.

Ismeretes, hogy a csapatot az egyéni eredmények alapján állítják össze. Ennek folytán könnyen megtörténhet, hogy a csapat mindhárom tagja ugyanabban a számban — jelenlegi helyzetünk szerint a terepfutásban — gyenge. (Ennek figyelembe vételével a közel egyforma képességű jelöltek közül a válogatáskor azt kell előnyben részesíteni, akitől a biztos számokban (úszás, futás) kiegyensúlyozott, jó szereplés várható).

Semmi esetre sem nyugodhatunk bele a futásban mutatkozó gyengeségünkbe. Korszerű módszertani alapon még az idősebb versenyzők is feljavulhatnak. Fokozott gondot kell tehát fordítanunk a terepfutó-felkészülésre. Figyelembe kell venni azt is, hogy öttusázóink nagyrésze úszóból lett öttusázó, s az ilyeneknek a futás elsajátítása lassabban megy. Fő fiataljaink között azonban akadnak

már igen jó futók is, akikre a technikai számokban mutatott, egyenletes, javuló formájuk esetén a következőkben számíthatunk. Általában véve sok tehetséges fiatal versenyzővel rendelkezünk, annyival, amennyivel talán egy más nemzet sem. Remélhetjük, hogy tervszerű, rendszeres sportolással ezek a fiatalok mind az öt sportágban javulva, felfejlődnek az öttusa élvonalába.

*

Néhány mondatban általános helyzetképet kívántam adni az öttusasportról a fentiekben, mindjárt a svájci világbajnoki győzelmünk után. Örömmel látom mindenfelé, hogy győzelmünk nem vakított el, nem tett elbizakodottá bennünket. Megvizsgáltuk eddigi eredményeinket, felkészülési módszereinket és a tapasztalatok alapján máris hozzáfogunk a legközelebbi cél, a melbourne-i olimpia felkészüléséhez.

Benedek Gábor

olimpiai bajnok Mangiarotti, Bergamini, Lucarelli és Spallino összetételű együttes 9:7 arányban szerezte meg a világbajnoki címet.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a magyar csapat fiatal vívókból áll, akik vívópályafutásuk kezdetén vannak, remélhető, hogy a magyar törvívók csapateredményei a jövőben még jobbakké lesznek. Természetesen ehhez az szükséges, hogy az együttes valamennyi tagja, beleértve a tartalékokat is, elérje a nemzetközi klasszis színvonalát, hogy formingadozás esetén a csapat felállításán a szükségnek megfelelően lehessen változtatni.

A franciák kiesése a vívószakértőket rejtély elé állította, holott a francia csapat gyenge szereplése a villanytörtől való érthetetlen idegenkedés következménye. Az 1955. évi francia törvívóbajnokságokat találatjelzőkészülék nélkül rendezték és a versenyre elhozott francia felszerelés, amint ez a küzdelem során kiderült, teljesen használhatatlan volt. A francia csapat az egyéni versenyre megfelelő felszerelést szerzett be s ennek eredményeképpen az együttesből 4 vívó került a döntőbe. Kétségtelen, hogy fiatal törvívócsapatunk a jövőben is siker reményében veszi fel a küzdelmet a francia

törvívócsapattal szemben, azonban ily nagy arányú győzelemre számítani nem lehet.

Az angol és lengyel csapat döntőbe jutása azt bizonyítja, hogy az elektromos találatjelzőkészülék nem ismer tekintélyt és szerzett előjogokat, és annak az együttesnek, amely pillanatnyilag jobb, reménye van sikeres szereplésre még a világbajnokkal szemben is.

A tör egyéni verseny elé a lelkes magyar vívók nagy várakozással néztek, s ennek a várakozásnak.

Gyuricza József

tökéletesen meg is felelt Gyuricza József 1934-ben született, a nemzetközi vívópáston három esztendeje szerepel. Az 1955. évi Ifjúsági Vívó Világbajnokságon, Budapesten, aranyérmes nyert és az elektromos találatjelzőkészülék bevezetése óta vívói pályafutása töretlenül emelkedett. A modenai nemzetközi elektromos törversenyen első helyezést ért el, a bolgarnai Giovannini-kupán pedig a világ legjobb törvívói között Edoardo Mangiarotti mögé csak egy találattal szorult.

A magyar vívás történetében először fordult elő, hogy versenyzőnk egyéni törvívó világbajnokságot nyer. Gyuricza sorban győzte le ellenfeleit és a sokszo-

ros világ- és olimpiai bajnok d'Oriolát másfél óra leforgása alatt kétszer verte meg. Vereséget csak a francia Lataste-tól szenvedett, viszont a holtversenyben d'Oriolát 5:2 arányban úgy verte meg, hogy az utolsó három találatnál csak d'Oriolánál gyulladt ki a lámpa.

Gyuricza a nagy versenyzők minden adottságával rendelkezik. Rendkívül gyors, rugalmas, szívós és kiváló taktikus. Gyuricza vívása teljesen a találatjelzőkészülékhez igazodik. A Gyuricza-féle vívást értékeli a legjobban a készülék. Egyenes szúrásokkal, váltószúrásokkal, parád-riposztokkal dolgozik, tehát az igazi klasszikus törvívást vívja.

D'Oriola, a II. helyezett, nagyszerűen vívott. A francia törvívás minden szépségét láthatuk tőle. S akkor, amikor a második helyre szorult, egy nagy versenyző mögött hátrált meg. Lataste rutinos, régi vívó, jó francia iskolát vív. Az olasz Spallino döntőbejutása ismét bebizonyította, hogy az olaszok közül a vilánytör ennek a comoi fiatalembernek felel meg a legjobban. Az olasz együttes többi tagján a rendkívüli heves küzdelmet követelő csapatmérkőzés fáradtság-tünetei mutatkoztak már a közpöntőben, azért nem tudtak a döntőbe kerülni. Netter és Baudoux bebizonyította, hogy a franciák nagyon erősek, a törben változatlanul igen kemény ellenfelek lesznek. Az egyiptomi Riaz és az ausztrál Fethers döntőbe jutása szép teljesítmény.

Női törvívócsapatunk hosszú évek óta védi a világbajnoki címet. A

női csapatmérkőzésen

tehát a feladat a világbajnoki cím megvédése volt. Nagy érdeklődés mutatkozott a verseny iránt, annál is inkább, mert a Szovjetunió női csapata első ízben lépett pástra. Magyarország a selejtező mérkőzések során 13:3 arányban verte meg Nagybritannia csapatát, majd Németország elleni 10:6 arányú győzelemmel biztosította a döntőben való részvételt.

A női töréscapat-világbajnokság döntőjébe Magyarország, Franciaország, Olaszország és a Szovjet-

CHAMPIONNATS DU MONDE D'ESCRIME										
EPREUVE FLEURET INDIVIDUEL DAMES										
TOUR FINALE POINTE										
TIREURS	N	1	2	3	4	5	6	7	8	V TR TO CL
DÖMÖLKI HUN	1	■	V	V	V	V	V	V	V	V
COLOMBETTI ITA	2	D	■	V	V	V	V	D	D	
VERONET FRA	3	D	D	■	V	D	D	D	D	
ELEK HUN	4	D	D	D	■	V	V	V	V	
KOVACS-NYARI HUN	5	D	D	V	D	■	V	V		
CAMBER ITA	6	D	D	V	D	D	■		V	
BELBARRE FRA	7	D	V	V	D	D		■	V	
KYDEL BEL	8	D	V	V	D		D	D	■	

Dömölky Lidia a világbajnoki eredmény-tábla előtt. A hét „V” (vittorio, győzelem) betű büszkén mutatja, hogy valamennyi ellenfelét legyőzve került az első helyre. (Associated Press, Torrini felv.)

unió együttese került. A magyar csapat elsőnek a szovjet együttesel került szembe és igen erős küzdelem után 9:7 arányban győzelmet aratott. Ezen a mérkőzésen a legjobb teljesítményt, 3—3 győzelmet az Elek nővérek nyújtottak, míg Morvay 2 és Kiss Katalin 1 győzelmet szerzett. A szovjet csapat jól mozgott és az elkövetkezendő világbajnokságokon eredményét előreláthatólag még fokozni fogja. Franciaország együttese 10:6 arányban verte meg a Szovjetunió csapatát, míg Magyarország az olasz csapatot 9:7 arányban győzte le. A magyar csapatból a legjobb teljesítményt Kovácsné Nyáry Magda és Morvay nyújtotta, akik 3—3 győzelmet arattak, míg Elek Ilona 2 és Elek Margit 1 győzelmet. Az olasz együttes nehéz feladat volt a magyar vívónők számára, mert az olimpiai- és világbajnok Camber valamennyi ellenfelét legyőzte. Olaszország ezek után 10:6 arányban végzett a Szovjetunió együttesével.

A döntőre Magyarország és Franciaország csapata között került sor. A rendkívüli heves és izgalmas küzdelmet, miután Franciaország csapata hosszasan vezetett, Magyarország nyerte 8:8 győzelem, 45:50 találataránnyal, s ezzel biztosította magának a világbajnoki címet. A magyar csapatból a legjobban ezen a mérkőzésen Kovácsné Nyáry Magda vívott, aki mind a négy ellenfelét megverte, míg Elek Ilona két ellenfelével szemben diadalmaskodott, Morvay és az újonc Dömölky pedig egy-egy győzelmet szerzett.

A női tör egyéni világbajnokság hatalmas meglepetéssel zárult: Már az előmérkőzések során kiesett Garilhe, Morvay, Elek Margit, Kiss Katalin az előző napi nagy mérkőzés fáradalmi miatt. A középdöntőben nem kisebb nagyságok véreztek el, mint a világbajnok Lachmann és a világ- és olimpiai bajnok Müller-Preiss.

A nagy versenyt az alig 19 éves

Dömölky Lidia

nyerte meg, veretlenül, valamennyi ellenfelét legyőzve, Dömölky Lidi győzelmével bebizonyította, hogy az 1955. évi ma-

gyar bajnokságot megérdemelten nyerte. A fiatal versenyzőt fizikai adottságai predesztinálják arra, hogy a jövőben a női nemzetközi vívás egyik kiemelkedő alakja legyen. Gyors, rugalmas, határtalanul küzdőképes. A második helyezett Colombetti szintén 1936-ban született, a híres Mangiarotti professzor tanítványa. A legtisztább olasz iskolát vívja. Elek Ilona harmadik helye egyszerűen teljesítmény. Olimpiai- és világbajnoknők versenykedve, küzdeniakarása töretlen. A francia Delbarre—Bernheim a francia vívásnak jelenleg legjobb reprezentánsa. Sajnos, Kovácsné Nyáry Magda a franciák elleni csapatmérkőzésen kivívta magát, ezért a döntőben nem tudta azt nyújtani, amire egyébként képes. Keydel évek óta a világbajnoki döntők szereplője. Az olimpiai- és világbajnok Camber idegei nem bírták a rendkívül heves küzdelmet, holott a középdöntő alapján a verseny elsőszámú esélyesének ígérkezett. A francia Veronet a döntőben igyekezett tudásának legjavát adni.

Mind a férfi, mind a női törvívó-világbajnokság bebizonyította, hogy a találatjelző-készülék tökéletesen megfelel céljának és az első napi viták a készülék felett a verseny végére teljesen megszűntek. Azokat az együtteseket és versenyzőket, akik nem szoktak hozzá a géphez, természetesen kellemetlen meglepetések érték. A római világbajnokság bebizonyította, hogy a találatjelző-készülék, illetve az elektromos felszerelés egy-két jelentéktelen módosítással tökéletes. A törversenyen oly gyakori bírói ítéletek elleni tiltakozás, veszekedés, stb. teljesen megszűnt, a verseny nyugodt, sportszerű légkörben folyt.

Az egyedüli probléma, az elektromos török súlya, úgylátszik egy német találmánnyal megoldódott. A német vívószövetség küldöttei műanyagból készült elektromos törpengét és villanytört mutattak be. A penge súlya mindössze töredéke az acélpengének. A pengére éppúgy lehet menetet vágni, mint az acélra, éppen olyan rugalmas, mint az acél, nem osztoroz és többmillió szúrást lehet vele végrehajtani, anélkül, hogy a penge a legkisebb mértékben de-

formálódna. A műanyagból készült penge további nagy előnye, hogy az elektromos áram vezetésére szolgáló vezeték magába a pengébe van bepréselve és mint-hogy a pengét sajtolják, az ugyan-abbán a formában készült pengék méretre és súlyra tökéletesen azonosak. A jövő évi vívókongresszus feladata ennek a kérdésnek a megvizsgálása és a műanyagból készült vívópengék bevezetése feletti döntés.

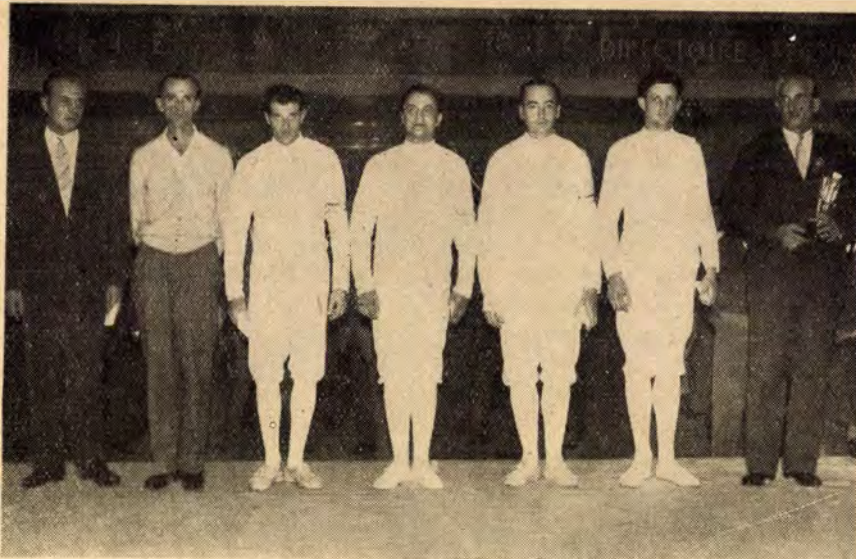
A római világbajnokság bebizonyította, hogy csak tökéletes elektromos felszereléssel lehet a versenyzőnek siker reményében felvennie a küzdelmet. Ezen a téren vívóink tökéletesen voltak el látva. Gyarmati Mihály és Ferencz Károly mérnökök vívóinkat a lehető legjobb felszereléssel látták el, úgyhogy a külföldi versenyzők felszerelésünket csodálattal nézték.

A párbajtörvívás mezőnye volt a legnépesebb és elmondhatjuk, hogy színvonal szempontjából a legegységesebb.

A magyar párbajtörccsapat,

amely már az előző években is a döntőbejutás küszöbén állt, Monaco, Jugoszlávia, Svájc és Németország legyőzésével a döntőbe verekedte magát. *Balthazar, Sakovits, Rerrich, Bersenyi, Marosi* és Nagy Ambrus összeállítású együttesünk jól állta meg a helyét. A világbajnok olasz együttes két győzelmet, 26 egyéni győzelmet szerzett, a második helyezett Franciaország előtt (2 győzelem, 26 egyéni győzelem, 8-al több kapott találat). A magyar csapat a döntőben a II. helyezett Franciaországot 9:7 arányban, a IV. helyezett Svédországot 10:6 arányban legyőzte és ezzel 2 csapatgyőzelem mellett 24 egyéni győzelmet aratott. A magyar csapatot a világbajnoki címtől mindössze 2 győzelem választotta el. Ha ugyanis Olaszország, illetve Franciaország ellen 5:4-re elvesztett mérkőzések közül csak egyet-egyet megnyerünk, miénk a világbajnoki cím.

Az olasz világbajnok csapat sorozatos győzelmének titka abban rejlik, hogy a csapat hat, úgyszólván egyenlő képességű versenyzőből áll. Ez az együttes a világbajnok Mangiarotti Edo-

A római vívó világbajnokságon diadalmaskodó magyar kardcsapat, Kárpáti, Gerevich, Kovács és Hámori. A jobb szélén Jekelfalussy-Piller György, a csapat szakvezetője, egykori magyar bajnok, losangelesi olimpiai győztes.

ardo kiválása esetén is képes sikerrel felvenni a küzdelmet bármelyik ellenfelével szemben.

A párbajtőr csapatverseny mind fizikailag, mind idegzetileg hatalmas megerőltetést jelent a vívó számára. Váltás nélkül végigvívni annyit jelent, hogy a vívó az egyéni versenyre már nem rendelkezik teljes erővel, sőt a legtöbb vívó valamennyi csapat ellen a vívást nem is bírja végig. Szükséges tehát a magyar együttesben a tartalékokat olyan fokra felhozni, hogy azok a csapat állandó tagjait bármikor, bármilyen ellenféllel szemben veszély nélkül helyettesíthessék.

* A párbajtőr egyéni verseny hőse magyar részről

Balthazár Lajos

volt, aki már a csapatmérkőzésen is kiválót nyújtott, hiszen 24 mérkőzésből 22-t nyert. A döntőben elért IV. helye a sportember győzniakarásának és intelligenciájának legszebb példája. Négy nap vívás után annyi erővel rendelkezett, hogy éjjel utolsó mérkőzésében a svéd Carlssont 0:4-es vezetés után szebbnél-szebb akciókkal 5:4-re verte és ezzel biztosította magának előkelő helyezését.

A párbajtőr egyéni verseny első három helyét az olasz Anglesio, Bertinetti és Pavesi foglalta el; ezzel is bebizonyították az olasz párbajtőrvívás hegemoniá-

ját. A további helyezések a csapatverseny sorrendjét látszanak igazolni: V. a francia Dagallier, VI. a svéd Rehbinder, VII. a szintén svéd Carlsson. A lengyel Rydz döntőbejutása jelzi, hogy Lengyelországban komolyan foglalkoznak a párbajtőrvívással is.

Párbajtőr-csapatunk ideai szereplése mutatja, hogy ez a fegyver is jó úton halad. A csapat tartalékainak felerősítésével az eredmény fokozható, hiszen ezen a világbajnokságon sikerült a világhírű franciákat és a svédeket is teljesen reális körülmények között megvernünk.

A magyar kardvívás 50 év óta veretlen. Elmondhatjuk, hogy valamennyi vívónk szemében a legértékesebbnek a kard-győzelem számít.

Kardcsapatunk

ismét derekasan megállta a helyét és igen heves küzdelemben, 9:7 arányban a II. helyre szorította az olasz együttest. Ennek a mérkőzésnek hősei Kovács Pál és Kárpáti Rudolf világbajnokok voltak, de jól megállta helyét a fiatal Hámory is, annak ellenére, hogy a veterán Gerevich a csapatban érthetetlenül gyengén szerepelt.

A III. helyen a Szovjetunió kardcsapata végzett. Ez az együttes az olaszok ellen igen balszerencsés mérkőzést vívott, és mi-

után Lengyelország csapatát megverte, biztosította magának a III. helyet. A szovjet kardcsapat kiegyensúlyozott, jó erőt képvisel és valószínűleg már az elkövetkezendő években beleszól a végküzdelembe.

Lengyelország fiatal kardvívói a csapatverseny során nem nyújtották azt, amit az előző évek eredményei alapján vártak tőlük, de az egyéni versenyen köszörültek a csorbán.

A kard egyéni verseny a hagyományoknak megfelelően végződött. A vívőkörökben régi mondás, hogy egyéni világbajnokságot az nyer, aki az olaszok ellen a csapatban a leggyengébben szerepel.

Gerevich Aladár

a kardcsapatban mutatott gyenge formájára az egyéni versenyben alaposan rációfolt, azzal, hogy főlényesen nyerte el a világbajnoki címet. Gerevich Aladárt nem kell a magyar sportközönségnek bemutatnunk. 25 éve áll a magyar kardvívás élén, sportszerű, szerény egyénisége valamennyi magyar vívó példaképe. Kárpáti Rudolf talán életében nem vívott ennyi akarással és kedvvel s valóban csak azért nem lett az idén is egyéni világbajnok, mert a legjobb Gerevich támadott fel. A III. helyezett Nostini kiváló tőrvívó s a legjobb harcosa az olasz kardvívásnak. Zablocki a döntőben bebizonyította, hogy a lengyel kardvívás az utóbbi években hatalmasat fejlődött. Keresztes Attila megtette kötelességét. Ferrari a döntő fáradalmait nem bírta, a nagytehetségű lengyel Pawlovskin nemrég végzett műtét hatása látszott.

A kard egyéni döntőbe olyan kiváló vívók nem tudtak bejutni, mint a világbajnok Levavasseur, Lefèvre, a szovjet Kuznyecov, stb.

A magyar kardvívó veteránok ismét bebizonyították a magyar kard főlényét. Ha azonban végignézzük a mezőnyön, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a magyar kardvívók közül Gyuriczák, Dömölkyk, Fülöpök sajnos hiányoznak. Veteránjainknak — bármennyire is fájdalmas ez — egy-két év múlva a versenyzéstől az

élet törvényei miatt vissza kell vonulniok. Vajjon mi lesz a magyar kard sorsa? Képesek leszünk-e jelenlegi utánpótlási gárdánkkal megtartani világbajnoki hegemoniánkat? A magyar vívás vezetőinek mindent el kell követniök, hogy olyan fiatal kardvívókat neveljünk, akik alkalmasak ennek a feladatnak a megoldására, a művészi magyar kardvívás

hagyományait méltó színvonalon képviselik, sőt kardvívásunkat tovább fejlesztik.

Magyarország vívóegyüttese 5 világbajnokságot, 2 második helyezést, 2 harmadik helyezést, 1 negyedik és 2 ötödik helyezést ért el. Válogatottunk valamennyi tagja felkerült az első három helyet jelentő győzelmi dobogóra. Megnyerte a Nemzetek Nagydíját is, s

ezzel a magyar vívás, sőt, mondhatjuk, a magyar sport történetében egyedülálló eredményt ért el.

A római vívó világbajnokság hatalmas magyar sikerrel zárult és ezért köszönetet kell mondanunk a magyar edzői gárdának, a magyar sport vezetőinek és egyben a magyar vívóknak.

Rerrich Béla és Sákovits József

TÍZ ÉV ALATT

1945

Még tart a romok eltakarítása. Lelkes sportvezetők, sportolók vesznek részt a pályák, edzőtermek, tornacsarnokok újjáépítésében. Budapesten és vidéken, ahol csak lehet, teremkézilabda és kosárlabda mérkőzéseket rendeznek.

1946

Férfi párbajtőr csapatunk nagy sikert aratott Bâselben, hol egy Európa-bajnokságnak is beillő versenyen 24 ország csapata közül az első helyen végzett.

1947

Az országgyűlés elfogadta a Magyar Köztársasági Sportérdemrend alapításáról szóló törvényjavaslatot. Ezzel a kitüntetéssel is elismerését kívánja kifejezni kormányzatunk azoknak a sportolóknak, akik a felszabadulást követő időkben a háborús pusztítások és a nehéz gazdasági viszonyok közepette is oly jelentős eredményeket értek el és annyi dicsőséget szereztek Magyarországnak.

1948

A Testnevelési Főiskolán megkezdődött a Sportakadémia első előadásorozata.

A sportszerető közönség és a sportolók részvételével és értékes társadalmi munkájával új uszoda épült Székesfehérvárott.

DECEMBER

1949

Ökölvívóink nagy küzdelmet vívtak és sikerrel helyt álltak a kiváló csehszlovák öklözőkkel szemben. A Budapesten megrendezett viadalt 10:6 arányban megnyertük.

Női és férfi asztalitenisz csapatunk szép győzelmet aratott Csehszlovákiában.

1950

Budapest válogatott női kosárlabdacsapata veretlenül nyerte meg Prágában Prága Város Nagydíját.

Megnyitották Budapesten az Iparművészeti Múzeumban a Szovjet Sport Útja kiállítását. Több héten keresztül hatalmas érdeklődés kísérte a kiállítás anyagát, amely hűen szemléltette a szovjet sport nagyszerűségét és az általuk elért nagy előrehaladást.

1951

Női és férfi tornászcsapatunk nagyszerű viadalon győzte le a bolgár női és férfi válogatott tornászcsapatot.

1952

Bécsben tartották meg a Népek Békekongresszusát. A magyar sportolókat Puskás Ferenc váloga-

tott labdarúgócsapatunk kapitánya képviselte.

Kidolgozták az új, egységes sportminősítési rendszert. Az új rendszer világosan megszabja versenysportunk útját, biztosítja a fejlődést és elősegíti sportolóink tudásának növekedését, biztosítva új nagy nemzetközi győzelmek előfeltételeit.

Felavatták az újonnan épült miskolci fedettuszodát.

1953

Többezerfőnyi lelkes tömeg fogadta a Keleti pályaudvaron Londonból hazatért labdarúgóinkat, akik világraszóló győzelmet arattak az angol labdarúgók felett és ezzel megtörték az angolok 90 éves hazai veretlenségét.

Öttusázóink hatalmas diadalt arattak Chilében a világbajnokságon. Az egyéni versenyben Benedek Gábor az első, Szondy István a második helyen végzett, a csapatelőséget pedig csak egy hibás, illetve rosszul fogalmazott szabályhoz való merev ragaszkodás következtében nem ítélték meg a mieinknek.

1954

Svédországban szerepeltek a magyar ökölvívók, s több versenyen diadalmaskodtak a svéd válogatott felett.

Válogatott labdarúgóink Skóciában 4:2-re győztek a skót válogatott labdarúgó csapat ellen.

A társadalmi sportszövetségek választásainak budapesti tapasztalatai

A társadalmi sportszövetségek működési szabályzata előírja a sportszövetségek vezetőinek két évenkénti újjaválasztását. Ennek alapján és a BTSB elnökségének határozata értelmében 1955. október 1. és december 31. között valamennyi budapesti kerületi társadalmi sportszövetség vezetőségét újjá kell választani, — amennyiben az illető sportágban ötnél több szakosztály működik. A társadalmi sportszövetségi választás igen fontos feladatot jelent vaalmenyeni kerületi TSB sportszervezet és DISZ-szervezet számára.

A kerületi társadalmi sportszövetség megválasztása nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy olyan szervezetet hozunk létre, amelynek magába kell foglalnia a kerületben működő sportkörök, szakosztályok legjobb szakembereit. Jórészt ezek kezébe kerül egy-egy sportág ügyeinek, problémáinak és fejlesztésének irányítása, megoldása.

A választás gyakorlati végrehajtása a következőképpen történik:

Az illetékes TSB elnöke a társadalmi sportszövetségek bevonásával felméri területén a különböző sportágak szakosztályainak számát, azok taglétszámát. Ennek alapján a kerületi TSB javaslatot tesz a B-TSB-nek, hogy milyen sportágban kíván új szövetséget alakítani és arra, hogy milyen sportágban kívánja a szövetségeket újjaválasztani. Ezzel egy időben megjelöli, hogy a választást a sportágak művelői közgyűlésen, vagy pedig a szakosztályokban választott küldöttek közgyűlésén kívánják-e lebonyolítani. Mi a fő szempont a megválasztandó személyek összetételében? Amennyiben az illető sportágban már működött szövetség, elsősorban a már jól dolgozó társadalmi szövetségi aktívák újjaválasztását kell javasolni. Fiaatalok, DISZ tagok, nők, a legkiválóbb sportolók és a sportághoz értő idősebb szakemberek megfelelő számban legyenek képviselve sportszövetségeként 10—30 tagig. Ezen belül a TSB elnöke határozza meg a társadalmi szövetség létszámát, majd a megválasztott tagok közül a TSB elnöke jelöli ki a társadalmi sportszövetség elnökét, elnökhelyettesét és titkárát.

Fontos, hogy a kerületben lévő valamennyi sportoló tudomást szerezzen a választásokról, tisztában legyen annak jelentőségével, aktívan készüljön a választásokra, részt vegyen azon, illetve küldöttek útján képviseltesse magát. Ennek elérése érdekében széleskörű egyéni felvilágosító munkát kell végezni a sportolók között. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az áldozatkész társadalmi aktívák segítségével, a

BTSB szakelőadóinak irányításával, valamint a kerületi TSB-k vezetőinek segítségével a sportszövetségek választása jó úton halad. Az alábbiakban menetközben igyekszünk rámutatni a meglévő hiányosságokra és tanulságként megmutatjuk, hogy hol halad ez a feladat maradéktalanul jó úton.

Budapest sportjának további felemelkedését szolgálja, ha lelkiismeretes munkával azon leszünk, hogy Budapest 22 kerületének megválasztásra kerülő 124 sportszövetségébe olyan emberek kerüljenek, akik mérhetetlenül szeretik a dolgozó népet. A november közepéig lezajlott 36 szövetségi választásból a következő eredményeket és hiányosságokat vonhatjuk le:

Azok a kerületi TSB-k végeznek jó munkát, amelyek nem úgynevezett „TSB-ügyet” csinálnak csak a választásokból, hanem segítségül hívják a pártot, a DISZ bizottságot, a tömegszervezeteket és nem utolsó sorban a kerület Végrehajtó Bizottságát. Így jól alapozta meg az úszó sport jövőjét a III. kerületi TSB elnöke, aki a kerületi DISZ bizottsággal karöltve, hozzáértő lelkes fiatalokat tudott bevonni a társadalmi sportszövetségébe. Itt ezen a választáson meglátszott az is, hogy fiataljaink szívesen vállalják az ilyenirányú megbízásokat, vannak javaslataik, egészséges ötleteik nemcsak a minőségi sport fejlesztésére, hanem a tömegsportnak fejlesztése érdekében is, hogy a kerület dolgozói minél nagyobb számban tanuljanak meg úszni, futni, ugrani.

Jól dolgozott a IV. kerületi TSB is, amikor az előkészületi munkálathoz, illetve azok igazán jó elvégzéséhez a IV. kerületi párt VB segítségét kérte. A PVB segítségével ebben a munkában hatalmas jelentőségű. Rendkívül komoly részt vállalt a pártbizottság a választások végrehajtásában, amikor minden jelölttel személyesen beszélget, megtárgyalva a kerület sportjának további fellendítését. Ugyanezen az úton halad a XXII. kerületi TSB is. Az eddig lezajlott választások azt mutatják ebben a kerületben is, hogy a kerület sportjának jövőjét olyan emberekre bízják, akik az eddig elért eredményeket tovább tudják fejleszteni.

A VIII. kerületi TSB a tanács VB-t találta a legnagyobb segítőnek ebben a munkában. Jól látta a helyzetet, mert a VB elnökhelyettese fáradságot nem ismerve segíti a választások sikeres végrehajtását.

Az V. kerületi TSB a DISZ segítségével kívül a kerületben működő sportszövetségek segítségét veszi igénybe. Pl. ha a röplabda szövetség választásáról van szó, azt lelkiismeretes munkával segítik a többi

szövetség tagjai is, a tornászok, atléta, labdarúgók, természetjárók stb.

A II. kerületi TSB továbbtekintett a társadalmi sportszövetségek választásakor. Nemcsak azt nézte, hogy szövetségébe lelkes szakembereket válasszanak, hanem arra is ügyelt, hogy a megválasztott fiatalok példaképei legyenek a kerület sportoló fiataljainak. Így, ha olyan fiatalot javasoltak, aki még nem tagja a DISZ-nek, első teendőnek tekintették, hogy belsően a DISZ összeségébe. Így történt ez Molnár, Kassai sporttársakkal is, akik örömmel vállalták a labdarúgó ifjúsági bizottságban a feladatokat, de örömmel tettek eleget annak a felhívásnak is, hogy a szövetségi munka elkezdése előtt lépjenek be a DISZ-be.

A csepeli kerékpáros társadalmi szövetség megválasztása külsőségeiben egy kissé gyenge, tartalmára nézve igen jó volt. Kifejezte Csepel kerékpár sportjának helyzetét és a vita során sikerült meghatározni a tennivalókat a fejlődés elősegítésére. Hiányosságként említhető meg, hogy a választáson 24 fő jelent meg. Ez nem annyira a rossz szervezést, mint Csepel kerékpársportjának magárahagyottságát fejezi ki.

A választáson az OTSB részéről megjelent Pelvássy állami edző, a B-TSB részéről Blánár Tibor és a kerékpáros előadó. A kerületi tanács és a DISZ szervezet, valamint a Cs. Vasas azonban nem mutatott komoly érdeklődést a választás iránt.

Komoly hiányosság az egyes kerületek munkájában, hogy kevés fiatalot vonnak be a szövetségekbe. Nem kéri a DISZ segítségét és nem is alapoznak arra. Ez nagy mértékben vonatkozik az újjaválasztott szövetségekre. Ahol újjaválasztás van, ott majdnem kizárólag a régi aktívák maradnak. Nem igyekeznek friss, fiatal erővel feltölteni a szövetséget. Komoly hibaként jelentkezik az a tényező, hogy egyes kerületek elnökei kevés gondot fordítanak az éberségre. Így az utolsó percekben beküldött javaslatokból több ízben kiderült, hogy levezetett mágnásokat és egyéb nem kívánatos elemeket terjesztenek fel a B-TSB-hez jóváhagyás végett. Ez semmi szín alatt sem szolgálja a testnevelés és sport célkitűzéseinek megvalósítását, nem szolgálja a párthatározatok eredményes megvalósításának végrehajtását.

Még egy helytelen gyakorlat mutatkozott a kerületi TSB elnökök viselkedésében.

Ha a választásokon elhangzott elnöki beszámolóhoz a tagság hozzászólt és problémákat vetett fel, sokszor az elnökök válasz nélkül hagy-

A természetjárás sportjának időszerű kérdései

A természetjárásról, különösen az utóbbi időben különböző vélemények alakultak ki. Éppen ezért szükséges néhány kérdést tisztázni. Elsősorban szögezzük le azt a tényt, hogy a természetjárás: sport! Sport már azért is, mivel olyan képességeket fejleszt, mint az állóképesség, ügyesség. Sport, hiszen olyan környezetben folyik le, amely az ember egészségét óvja. A természetjárás „sporttelep”-t a természet természetes erői, a nap, a hegyek, tiszta levegő, víz alkotják. Ezek legyőzése a cél, az ember ügyessége, leleményessége révén.

Felmerül a kérdés, — különösen azok részéről, akik a természetjárás kérdéseivel nem foglalkoztak — milyen álláspontok alakultak ki, milyen vélemények hangzottak el ezzel kapcsolatban?

Többen arról beszélnek, hogy a természetjárásnak csak versenyszerű sportként való fejlesztése fontos. Vannak, akik azt mondják, hogy a természetjáró szakosztályok egyedüli feladata a dolgozók kirándulásainak megszervezése.

E cikknek nem az a célja, hogy ezeket a vélemény-különbségeket megvitassa, hanem az, hogy olyan vélemény kialakítását segítse elő, amely megfelel a helyzetnek és biztosítja a fejlődést.

A természetjárás kérdéseivel a Szabad Nép vezércikkben foglalkozott. A múlt év decemberében megjelent, sportra vonatkozó

párthatározat utalt rá. Ennek a kérdésnek tanulmányozásához természetesen bőséges anyagot szolgáltatnak a „Természetjárás” c. lapban található cikkek, a sportág vezetőinek véleménye, a társadalmi szövetség és az egyes sportszervek határozatai is. Bár ennek az írásnak megszerkesztéséhez csak az Építők SE keretén belül tapasztalható helyzet tanulmányozása nyújtott segítséget, mégis minden jel arra mutat, hogy más sportegyesületekben is hasonló a helyzet. A természetjáró versenysport az Építők SE szervein belül jelentős fejlődést ért el, bár sok olyan szakosztály is található, amely ezt a sportot nem úzi versenyszerűen. Mindezek tanulmányozása komoly alap arra, hogy az egész sportággal kapcsolatban következtetéseket vonjunk le. A szakosztályok tevékenységét szerintünk elsősorban a rendelkezésükre álló gazdasági alap határozza meg. Ennél a kérdésnél — gazdasági alap — található az első véleménykülönbségek! A kialakított „elvi” álláspontnak egyik rúgója itt keresendő. A természetjárás vezetőinek, természetesen a sportszervek vezetőivel együtt elsősorban ezen a vonalon kell teremtetni. Igen sok helyen, — már évek óta meggyőződhattünk erről — annyit költenek el természetjárás címén, hogy abból a pénzből jelentős versenyszakosztályt lehetne fenntartani. Mégis ezeken a helyeken csak „kirándulásszerű” 5—6 km-es túrázások

folynak. A túrázás helyes, — csupán az helytelen, hogy milyen jelentős összegeket használnak fel erre. Az ilyen eseteknek az elkövetkezendő költségvetési évben meg kell szünniök, mert elmentésben állnak a testnevelési és sportmozgalmunk irányának szempontjaival. Vannak olyan sportkörök és szakosztályok is, ahol minden feltétel meglenne a természetjárás versenyszerű üzéséhez (sportolók, felszerelések, gazdasági alap), csupán az gátolja a munkát, hogy a sportágot nem támogatják (esetleg nem tekintik sportnak) megvonják tőle a gazdasági alapot. Így a versenyzők kedvét szegik és lehetetlenné teszik a rendszeres sportmunkát. Mint „típus”-eset említhető még a természetjárás „majális” változata. Ez az első „kirándulásszerű” szervezéstől abban különbözik, hogy a résztvevők az 5—6 km-es „túrázásokat” is elhagyják és a hűvösvölgyi nagyréten, vagy más közeli sík területen rendeznek nagy mulatságot. Az ilyen szórakozás nem helytelen, de nem engedhető meg, hogy erre a természetjárás gazdasági alapját használják fel.

Bár az esetek felsorolásában bizonyos fokok a végletekig mentünk — szándékosan, — mégis megállapítható, hogy a természetjárás sportszerű üzése körül valahol hibának kell lennie olyan értelemben, hogy ennek a sportnak a versenyszerűsége nem eléggé közismert.

Magáról a természetjárásról

ták. Tessék ezeket jobban megvizsgálni és ha lehet, hasznosítsák is további munkájuk során.

Egyes választások igen egyhangúak. Nem teszik azokat eléggé ünneppé. Holott a helyiség némi dekorálásával, vagy egy rövid kis kultúrműsor beiktatásával könnyűszerrel ünneppé lehet tenni a választásokat. Kevés gondot fordítanak egyes helyeken a társadalmi szövetség elnökének beszámolójára. A beszámoló nem tükrözi az elvégzett munkát és nem jelöli meg azokat a feladatokat, amelyek a kerület sportjának további felemelkedését szolgálják. Komoly hiba az is egyes kerületekben, hogy gyenge az előkészítő, a szervező munka. Ennek következtében kevés sportoló vesz

részt a választásokon. Nem kérik az élsportolók segítségét a kerület munkájához, vagy ha kérik is, élsportolóink nem tekintik a maguk ügyének a kerületben folyó alapfokú sportmunkát. Ezirányban még további felvilágosító munka szükséges. Az elkövetkezendő választásokon a kerületi TSB elnököknek nagyobb figyelemmel kell kísérniük a választásokat. Nem szabad abba a hibába esni, mint a XVII. kerület, amely az asztali-tenisz szövetség választását egy verseny alkalmával kívánta lebonyolítani, minden ünneppéesség nélkül.

A X. kerületben is nagyobb gondot kell fordítani a választások lebonyolítására, különösen akkor, ha összevont társadalmi szövetséget választanak és ez az összevont szö-

vetség több kerületnek a sportügyeit hivatott intézni.

Politizáljunk jobban a társadalmi szövetségek választásával! Foglalkozzunk mélyrehatóan pártunk Központi Vezetőségének sportra vonatkozó határozatával! Foglalkozzunk többet az ifjúság nevelésével! Kutasunk fel minden lehetőséget, hogy kerületeinkben a tömegesítés pártunk iránymutatása alapján minél nagyobb mértékben érvényesüljön!

A kerületek felelőséget, hogy kerületeinkben a tömegesítés pártunk iránymutatása alapján minél nagyobb mértékben érvényesüljön! A kerületek felelőséget, hogy kerületeinkben a tömegesítés pártunk iránymutatása alapján minél nagyobb mértékben érvényesüljön! A kerületek felelőséget, hogy kerületeinkben a tömegesítés pártunk iránymutatása alapján minél nagyobb mértékben érvényesüljön!

Flórián Károly

alkotott vélemények nem minden esetben tárgyilagosak és hozzáértőek és még kevésbé tisztázottak. A vélemények körüli zavar egyik oka az, hogy a természetjárásnak, mint sportágnak feltételei sem közismertek. Erről pedig elsősorban a sportág vezetői tehetnek, mert megfélekedtek arról, hogy a felszabadulás után a természetjárásnak, mint sportnak megfelelő propagandát, nyilvánosságot biztosítsanak. Ez igen súlyos hiba volt! Szerintünk ez a hiányosság jelenleg is fennáll és most sincs megoldva. A „Természetjárás“ megjelenése sem teljes megoldás ebben a kérdésben. A folyóirat hangja sok esetben „hivatalos“, s főként a vezetőknek és a már jelenleg is versenyzőknek szól. Nem mozgósít, nem kelti fel a kezdők, a versenyésbe még be nem kapcsolódott természetjárók érdeklődését. Ezt egyébként a Népsport és a Sport és Testnevelés sem biztosítja. Ez a sport nagyobb érdeklődést érdemel. Figyelembe vettük az egyesület társadalmi szakbizottságának működését is. Ez a bizottság az Építők SE-ben és valószínűleg a többi egyesületben is jól működik — a maga nemében. A szakbizottságok tevékenységét azonban a szűk körű tevékenység jellemzi. Tagjai megfélekednek arról, hogy sportjuk agitátorai legyenek. Pedig elsősorban ez a feladatuk! A sportkedvelők kedvező véleményének kialakítása, vagy mondhatnók: a „közvélemény“ meggyőzése feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a természetjárás, mint sport polgárjogot nyerjen a többi sportág között. Nem elegendő és a sportág vezetői sem elégedhetnek meg azzal, hogy az illetékesek és a versenyzők sportnak ismerik el.

A természetjáró sport kérdéseinek tanulmányozásakor —

mint bármely más sportágnál — figyelembe kell venni a szakmai feltételeket, a versenyek szervezését, a minősítés követelményeit és még jó néhány körülményt. E tekintetben is akad javítani való.

Meg kell értetni mindenkivel, aki a természetjárásban részt akar venni, hogy nálunk nem előfeltétel az olyan előírászerű felszerelés, mint amilyenel még a svájci Alpok turistái sem rendelkeznek teljesen. Nem a maximális felszerelés hiánya gátolja a sportágban való részvételt, sőt még az sem, hogy a sportszervek nem rendelkeznek jelentős gazdasági alappal utazási célokra. Hiszen hazánkban az Alföldet kivéve mindenfelé vannak kisebb-nagyobb hegyek, amelyek megmászása kezdő természetjárók részére jelentős teljesítmény. Más lapra tartozik, hogy a sportág vezetői ezeket a *kisebb hegyeket sokszor nem tekintik megfelelő túraterepnek!* Jellemző, hogy kezdő sportolók részére ilyen terepre nem írnak ki tömegversenyt. Általában *kevés a tömegverseny*, kevés az olyan feltételű verseny, amelyen kezdő sportolók is sikeresen vehetnek részt. Nem lehet kívánni, hogy a természetjárás iránt olyan formában mutakozzzék érdeklődés, mint a labdajátékok iránt. Ez iránt a sport iránt az érdeklődés kizárólag a tényleges részvételben nyilvánulhat meg. Éppen ezért fontos, hogy tömegversenyeket rendezünk és ezek legyenek a minősítés alapjai is. A jelenlegi minősítési rendszer a követelmények teljesítését nem mindig tudja megfelelően követni — sőt mondhatjuk, hogy általában nem tudja ellenőrizni. Sokat nyerne a sportág azzal, ha a minősítés csakis ellenőrizhető versenyek (és természetesen tömegversenyek) alapján történne. Ezek el-

döntenek azt a még mindig vitatott kérdést, hogy a természetjárás versenysport-e. Az egész évben rendszeresen beütemezett versenyek, amelyek még gazdasági szempontból sem terhelik meg különösebben az egyes sportköröket, — jelentősen biztosíthatják a sportág népszerűségét.

Nincs igazuk azoknak, akik a természetjárást csak versenyszerű formájában kívánják fejleszteni, de azoknak sem, akik kirándulások vagy majálisok szervezésével akarják megoldani a kérdést!

A természetjáró sportot igenis fejleszteni kell, elsősorban olyan tömegversenyek rendezésével, amelyek minősítő versenynek alkalmasak, sőt a minősítés alapja it ennek szellemében kell újjászervezni. Ne az ellenőrizhetetlen túrázás adja meg a minősítés követelményeit, hanem a versenyeken való részvétel! Ezzel párhuzamosan minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítani kell a természetjárásnak mint sportágnak a propagandáját. Elismertté kell tenni a sport versenyszabályait, a minősítés követelményeit. A sportág szakvezetőinek igen sokat kell foglalkozniuk az üzemek, vállalatok dolgozóival, ismeretterjesztő előadásokat kell tartaniuk.

Jelentős mértékben várható a tömegek bekapcsolódása a rendszeres sportolásba ott, ahol a természetjárást eddig mint „kirándulást“ kezelték. De csak akkor, ha a tömegversenyek követelményei nem lesznek kezdők részére elérhetetlenek.

Befejezésül leszögezhetjük hát, hogy a természetjárásnak, mint sportnak az eddiginél is jelentősebb fejlődése várható az Építők SE-ben épp úgy, mint országos viszonylatban, ha a sportág érdekében többet dolgoznak majd a sportág művelői, a sportszervek vezetőivel karöltve.

Lewald György
(Építők SE)

*

A fenti cikk nem mindegyik megállapításával ért egyet a szerkesztőség. Mégis közöltük, mert fontos kérdésre mutat rá és igen alkalmasnak tartjuk termékeny és hasznos vita megindítására.

Külföldi ismerősének, rokonának örömet szerez, ha előfizet az alanti lapok bármelyikére

Az előfizetési díjak befizethetők bármelyik postahivatalban a „Kultúra 45.790057 K. 91“ számú csekk számlájára.

Képes Sport..... 60 Ft félévre

Népsport..... 126 Ft félévre

Magyar Sakkélet .. 22 „ „

Sport és Testnevelés 24 „ „

Cortina, a téli olimpia színhelye

Cortina d'Ampezzo. Az Olasz Dolomitok „szíve”. Hatezer lakosú kis városka a Tofana hegység lábánál, a Boite hegyipatakokkal átszelt csodálatosan szép völgyében. Télen az olasz sportélet központja, nyáron a magas hegyek szerelmeinek kedvenc üdülőhelye. Szállodái apró lakóházai, korszerű sportlétesítményei 1320 méter magasan épültek. Télen a szikrázó hóban, nyáron a tűző napsütésben ragyog a vidék.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság 1949-ben, Rómában nagy szótöbbséggel ítélte ennek az olasz városnak a VII. Téli Olimpia megrendezési jogát. Mindazok a kedvező sportbeli, elszállásolási és éghajlati körülmények, valamint komoly hivatalos ígéretek, amelyekre a Nemzetközi Olimpiai Bizottság előtt a városka hivatkozott, bizalmat keltettek a tagságban.

Azóta hat esztendő telt el. A már akkor is meglévő létesítmények mellé ma még újabb sportpályák kerültek. A téli olimpiai játékokon részvevő nemzetek küldöttei egyre nagyobb számban keresik fel a küszöbön álló világverseny leendő színhelyét. Általános vélemény, hogy a VII. Téli Olimpia rendezőbizottsága beváltotta ígéreteit.

Cortina d'Ampezzo mindössze néhány órányira fekszik Velencétől északra, a Brenner-szoros közelében, az osztrák határ mellett. A várost az országos vasúthálózatba a Calalzo di Cadore — Cortina d'Ampezzo — Dottiaco között létesített új villanyvasút kapcsolja be, amely a Piave völgyeit és a Pusteria-völgyét köti össze, 2000 méter magasban, a Dolomitok égbenyúló csúcsai között tátongó végtelen szakadékok felett. Az olimpiai versenyek időtartama alatt azonban a közlekedést jelentősen meggyorsítják. A repülőgépen érkező részvevőknek és látogatóknak nem kell a Milano melletti Malpensa repülőtéren leszállniok és további több mint 10 órás vasúti utat megtenniök, mert a légiutat a

Cortina D'Ampezzotól mintegy 160 km-re fekvő Trevisoig meghosszabbítják. Onnan pedig külön autóbuszok pár óra alatt fel szállítják majd a külföldieket a VII. Téli Olimpia színhelyére.

Az érkezőket január végén feltehetőleg igen kellemes idő várja. Cortina d'Ampezzóban a 25 éves átlag szerint januárban -20 és $+13.4$, februárban -20 és $+14.5$ fok között szokott mozogni a hőmérő. A legutóbbi negyedszázad átlaga -6.3 fok volt. Az átlagos légköri nyomás 650 mm, szintén kedvező. Az égbolt ebben az időszakban 40%-ban derült, 27%-ban változó és 33%-ban borult. A napsütéses órák száma az átlag szerint januárban 124, februárban 135. A havazás ezekben a hónapokban a legbőségesebb: januárban 62.5 cm, februárban 59.6 cm. Az esőzés minimális, ritkaság számba megy. Lényegében tehát az éghajlat alacsony, a légköri nyomás alacsony, a csapadék kevés, a levegő tiszta, pormentes, az idő legnagyobb részét szélmentes, sokat süt a nap és az ég többnyire világos.

Az elszállásolás kérdése okozta a legtöbb gondot a rendező bizottságnak. A városban közel 74

szálloda és penzió, valamint nagy számban magánvilla áll majd a részvevők és érdeklődők rendelkezésére. Ez pillanatnyilag 8000 ágyat jelent. Ezt a számot 10 000-re kívánják emelni olyan formában, hogy a környező területeket is kihasználják, főleg a nézők elhelyezésére. Van egy további lehetőség is: 20.000-re lehet emelni az ágyak számát, ha a villanyvasút mentén található épületek adta lehetőségeket kihasználják.

Az olimpiai versenyek részvevőit a vezetőkkel együtt ugyanabban a szállodatömbben helyezik el. Ezt a rendező bizottság már előre biztosította. A versenyzők részére a legjobb szállodákat jelölték ki, hogy az egyenlő felkészülés lehetőségét és az azonos életkörülményeket ilyen tényező se befolyásolhassa károsan. A szállodák kijelölésekor figyelembe vették a csapatok létszámát és a különösebb kívánságokat is.

Az étkezés megoldását külön albizottság dolgozta ki. A szállodák konyhafőnökei tanulmányozták valamennyi részvevő nemzet sajátosságait és ezek figyelembevételével kontinentális viszonylatban megszokott étrendet állí-

A nagy siugrósánc modellja

tottak össze. Az étlap tervezet a következő: reggeli, háromfogásos ebéd sajttal, gyümölcscsel vagy édességgel, vacsorára: leves, hús legalább két körítéssel és gyümölcs vagy édesség. Az albizottság kijelentései szerint senki sem kelhet fel éhesen az asztaltól.

Megadják annak is a lehetőségét, hogy egyes nemzetek saját konyhát állítsanak fel és a maguk szokásainak megfelelően étkezzenek. Ezeket a csapatokat már az elszállásoláskor ennek megfelelően helyezik el. Ezen felül minden szállodában biztosítják annak a lehetőségét is, hogy a szállodai konyha a közös megbeszélés, megegyezés szerint főzzön a versenyzők számára.

Az egyes jégversenyszámok a gyorskorcsolyázás kivételével a város közvetlen közelében fekvő pályákon kerülnek sorra. A gyorskorcsolyázók a 13 km-re fekvő Misurina-tó jegén alakított természetes jégpályán mérik össze gyorsaságukat.

A férfi és női sí-lesikló versenyeket a város központjától mintegy $\frac{3}{4}$ órányira, a Tofana-hegység oldalán, újonnan épített pályán rendezik meg. A férfiak 2300 m magassági szinten indulnak és a cél 1350 méter magasságban fekszik. A szintkülönbség a 3 km hosszú pályán tehát 954 m. A cél körül mintegy 5000 néző helyezkedhet el kényelmesen.

A női versenyzők az úgynevezett Tofana-hegyszorosban vívják meg lesikló versenyüket. Az 1800 m hosszú pálya szintkülönbsége 500 m. A rajt 1500 m magassági szinten, a cél 1000 m magassági szinten van. Ezt a pályát a nemzetközi mezőny az eddigi versenyekről már jól ismeri.

A műlesikló versenyeket, mindkét nemből, a Druscié domboldalán, a Tofana-hegység lábánál bonyolítják le. A két pálya erdő területen halad keresztül párhuzamosan egymással, úgy, hogy az indulás és a cél ugyanazon a ponton lesz. A műlesikló versenyek színhelye félóránnyira van a várostól.

Az óriás műlesiklásra az újonnan épített Dei Vitelli-pályán kerül sor, amely a Sorapis-hegységben fekszik 2262 m magasságban. A pálya szintkülönbsége kb 600 m és a cél a Tre Croci szoros alatt

található. A pálya mintegy 2 km hosszú és árkon-völgyön vezet keresztül. A cél negyedóránnyira fekszik a várostól.

A sífutó számokat a Hó Stadionban és annak közvetlen környezetében bonyolítják le. Ez néhány percnnyire fekszik Cortinától, Campo helységben. A stadionban 10 000 néző fér el, de kívülről további 20 000 érdeklődő tekintheti meg a küzdelmeket. A versenyzők a stadionban indulnak és a táv első részét is, valamint az utolsó részét is ott teszik meg. A stadionból egyébként az egész pályát át lehet tekinteni.

Az ugróversenyt, valamint az északi összetett verseny ugró számát a nemrég épített „Itália“ ugrósáncon rendezik meg. Az új sánc cementből épült, a norvég Holmenkollen sánc mintájára. Ez a pálya 80 méteres ugrásokra alkalmas. A pálya két oldalán 20 000 személy nézheti végig a versenyt, míg további 20 000 elhelyezkedhet — és jól láthat — a biztosított férőhelyeken kívül. Az északi összetett verseny ugrószámát a régi, fából épült ugrósáncon bonyolítják le. Ez 2 km-re fekszik a központtól és többféleképpen is megközelíthető.

A bob-versenyeket a már évek óta használt világhírű cortinai pályán rendezik meg. Több nagy nemzetközi verseny és világbajnokság került már sorra ezen a pályán és a várható részvevők valamennyien kitűnően ismerik. A pálya hossza 1700 méter, szintkülönbsége 165 m. A távot tizenhat, 9-től 12%-ig terjedő emelkedésű kanyar teszi nehézé.

A műkorcsolyázó verseny és a jégkorong bajnokság küzdelmeire a korszerű, nemrég felavatott Jégstadionban kerül sor. A hatalmas pálya 10 000 m² területen épült. Ebből a pálya 4230, a fedett lelátók pedig 3.200 négyzetmétert tesznek ki. A versenyek céljaira két 60×30 m pálya szolgál. Az olimpia tartamára 12 000-re felemelik az egyébként csak 7000 személyre épített stadion befogadóképességét.

A gyorskorcsolyázók a Misurina-tavon festői környezetben vívják meg küzdelmeiket. Ez a 400 m-es pálya fekszik a legmesszebb a város központjától, 13,5 km-re,

1755 m magasságban. A pálya gyorskorcsolyázásra a magassága, levegője, jege minősége folytán kiválóan alkalmas.

A versenyek lefolyásának ismertetéséről és a sajtó képviselőinek zavartalan munkájáról is történt gondoskodás. A VII. Téli Olimpiára 400 újságíró és fotóriporter, valamint további 80 rádióközvetítő kap működési engedélyt. Ezt a számot a Nemzetközi Olimpiai Bizottság szabta meg és a jelentkezésre határidőt tűzött ki. A sajtó képviselőire minden pályán külön sajtó-szobák, telefon-fülkék várnak

A rendező bizottság már az elmúlt hónapokban gondoskodott többek között a versenyrendezők, pályabírák, időmérők, beosztottak felkészítéséről is. Megtervezte a VII. Téli Olimpiai Játékok jelvényét, címerét, zászlaját, éremdíjazását. Az olasz posta ebből az alkalomból ünnepi bélyegsorozatot ad ki.

A többéves előkészületek első gyümölcse már megszületett. A pályák, a szállodák és a rendezők készen állanak. Az első nevezések új csúcsot eredményeztek: 56 nemzet küldi el képviselőjét és ezek közül 33 indít előreláthatólag 1300 versenyzőt a VII. Téli Olimpiai játékok küzdelmeire. (Az 1952. évi téli olimpián Osloban csak 19 nemzet vett részt.) Még néhány hét és Cortina d'Ampezzóban ünnepélyesen felhúzzák az olimpiai ötkarikás lobogót.

Vándor Kálmán

Gátfutásunk fejlődése érdekében

Bár gátfutóink nemzetközi viszonylatban is értek el sikereket, továbbá az utánpótlás vonalán is bizonyos fejlődés tapasztalható, mégis az egész magyar atletika fejlődését figyelembe véve gátfutásunk egyhelyben topog. Egy-egy jobb eredmény, esetleg nemzetközi győzelem sem téveszthet meg bennünket. Sürgős tennivalók szükségesek. A szakemberek és a közvélemény egyaránt érzi ezt. Egy vagy két élvonalbeli versenyzőnk kiesése rendkívüli hátrányt jelenthet válogatott csapatunk szereplése szempontjából. Hibák vannak mind a válogatott versenyzőink, mind az utánpótlás tekintetében.

Felvetődik a kérdés, hogy mi az oka annak, hogy az egyik legklasszikusabb és legszebb atletikai számnak nincs megfelelő népszerűsége nálunk.

Az Országos Társadalmi Atletikai Szövetség Edzőtanácsának gátfutó szakbizottsága foglalkozott gátfutásunk helyzetével és az eredmények javítása érdekében a következő megállapításokat, illetve konkrét javaslatokat teszi:

A bizottság megállapítja, hogy a magyar gátfutás a haladó szakismeretek, továbbá a megfelelő körülmények és feltételek ellenére elmaradt a többi szakág fejlődésétől.

Ezzel kapcsolatban megállapítja azt is, hogy a hibák kijavítása, valamint a további fejlődés érdekében semmi konkrét lépés nem történt. (Ebben maga a szakbizottság is mulasztást követett el).

2. A bizottság gátfutásunk elmaradottságának okait a következőkben foglalja össze:

a.) Jelenlegi élvonalbeli gátfutóink (és általában a gátfutók) nem törekednek nagyobb eredmények elérésére. Megelégszenek a hazai viszonylatban elért „jó” eredményekkel és azzal, hogy biztosították helyüket a válogatottban.

b.) Nem dolgoznak eleget. Puhák és ügyetlenek. Edzéseken és versenyeken „nem harapják a gátakat”. Annak ellenére, hogy szakkönyvekben és cikkekből, valamint a különböző értékeléseken mindig hangsúlyozzuk azt, hogy a gátfutónak többet kell dolgoznia, mint a síkfutóknak, mégis vannak olyan jelenségek, hogy egyes gátfutóink még a síkfutóknál is kevesebbet dolgoznak.

Az elégtelen gyakorlás következménye az is, hogy gátfutóinknak nincs „gát állóképességük”, valamint az, hogy 400 m-es gátfutóink durva lépésproblémákkal küzdenek.

c.) Teljesen elhanyagolják a síkforma fokozását és főleg a síktávú versenyzést. Külön műsorszámoknak számít ha egy-egy gátfutó síkversenyen is elindul.

d.) Felületesen foglalkoznak a technikával is. A helyes technika elsajátításához kétségtelenül sok munka szükséges. Nincs megfelelő szorgalom és kitartás versenyzőinkben, hogy ezt a szükséges munkát elvégezzék. Sok esetben lusták még a gátakat is felrakni. Fuorsán hangzik, de ez az egyik oka annak, hogy versenyzőink igen ritkán futnak edzésben teljes távot, vagy hosszabb résztávokat.

e.) Hátráltatják a fejlődést azok a körülmények is, hogy a legtöbb pályán nincs kimérve a gátak helye. Nagy hiányok vannak gátakban, edzőgátokról nem is beszélve.

f.) Edzőink elhanyagolják a gátfutókkal való foglalkozást. Nagyon kevés egyesületben, nagyon kevés edző foglalkozik ezzel a számmal. Azt is meg kell állapítani, hogy aránylag kevesen értik a gátfutás tanításának helyes módját, mégis a bizottság inkább kényelmi szempontot lát ebben, mint hozzáneremtést. Edzőink ugyanis szívesebben foglalkoznak csak sprinterekkel. Ennek az eredménye azután az, hogy van kb. 50–60 jó 11,2–11,3-as vágózónk, ugyanakkor legfeljebb öt-hat 16 mp-es belüli magasgátfutó.

A legnagyobb mulasztás ezen a téren az hogy más atlétikai számokkal foglalkozókat (főleg vágózókat, 400 m-es futókat) párhuzamosan nem foglalkoztatnak gátfutással is. Ugyanez áll azokra a gátfutókra, akik csak gátat futnak.

g.) Hivatalos szerveink nem találtak eddig módot arra, hogy a gátfutást intézményesen propagálják az egyesületek és edzők körében.

3. A fennálló hiányosságok kiküszöbölése és a fejlődés útja.

a.) Jelenlegi gátfutóinknak a gyakorlatban maradék nélkül meg kell valósítaniuk a haladó edzés-elveket és módszereket. Nevezetesen:

Többet és keményebben kell dolgozniuk, mint eddig. A síkfutó munkát a gáttechnikai munkát párhuzamosan kell fejleszteni, illetve gyakorolniuk. A téli alapozó edzések alkalmával sokkal több kiegészítő sporttal kell foglalkozniuk a rendszeres edzéseken kívül. Főleg az ügyességet, ruganyosságot és lazaságot kell fejleszteniük.

Teljes egészében el kell végezniük a vágózók, illetve 400 m-es síkfutók munkáját. Ezenkívül edzéseken más atlétikai számokkal (távol-, magasugrás) is kívánatos foglalkozniuk. Allandó edzésanyagként kell

szerepelni a hosszabb résztáv lefutásoknak és hetenként egy alkalommal a teljes távnak is. A lépés problémát, a gát-állóképességet, valamint a helyes ritmusban való futást megoldani, illetve megszerezni más képpen nem lehet.

A versenydényben rendszeresen indulni kell síkfutó versenyeken is.

b.) Edzőinknek intenzíven foglalkozniuk kell gátfutók nevelésével. Ezen a téren a legsürgősebb feladat vágózók és 400 m-es futók átállítása gátfutásra. Kezdő versenyzőkkel az első pillanattól kezdve úgy kell foglalkozni, illetve a terveket úgy kell összeállítani, hogy a gátfutók munkája csak a speciális gátazásban térjen el a vágózók és 400 m-es síkfutók edzésétől.

c.) Kezdő versenyzőket, valamint azokat az atlétákat akiket gátfutásra akarunk átállítani, először feltétlenül edzőgáton gyakoroltassuk. Gondoskodni kell a pályáknak megfelelő számú gáttal való ellátásáról és a gáthelyek pontos kiméréséről.

d.) Az edzőkön kívül az élvversenyzőknek (idősebb versenyzőknek) a fiatalok között kisebb-nagyobb csoportokat kellene szervezniük. Ez különben minden élsportolónak kötelessége is.

4. Hivatalosan és intézményesen ösztönözni kell az egyesületeket, edzőket a gátfutás fejlesztésére. Ezzel kapcsolatban a Vörös Lobogó S. E. atlétikai szakosztálya versenyre hívja ki az ország valamennyi atlétikai szakosztályát, a következő versenyfeltételek mellett:

a.) Gátszámoként minden eredménynek bizonyos meghatározott pontértéke van. Amelyik egyesület a legtöbb pontot szerezte, az nyeri el a Vörös Lobogó SE által felajánlott vándorzászlót. A versenyszámok és szintek táblázata a következő:

110 m. gát

Ifjúsági:

20–19 mp. között = 5 pont.
19–18 mp. között = 10 pont.
18–17 mp. között = 15 pont.
17–16 mp. között = 20 pont.
16–15 mp. között = 30 pont.

Szenior:

19–18 mp. között = 5 pont.
18–17 mp. között = 10 pont.
17–16 mp. között = 15 pont.
16–15 mp. között = 20 pont.
15–14,5 mp. között = 30 pont.

400 m. gát

Ifjúsági:

64–60 mp. között = 5 pont.
60–58 mp. között = 10 pont.
58–56 mp. között = 15 pont.
56–54 mp. között = 20 pont.
54–53 mp. között = 30 pont.

Iskolai testnevelés

Beszámoló a Tantervi Bizottság munkájáról

(IV. közlemény)

Legutóbbi közleményünkben utaltunk arra, hogy az új tantervek elkészítéséhez összegyűjtöttük az eddig megjelent magyar tanterveket, valamint a hozzáférhető külföldi szakirodalmat. Az összegyűjtött és feldolgozott anyag bibliográfiáját — amit nem tarthatunk teljesnek — azért közöljük, hogy a tanulmányokat folytatni kívánók forrásgyűjtő munkáját megkönnyítsük.

I. MAGYAR ANYAG.

a) Gimnáziumi tantervek:

1. „A gimnáziumi tanítás terve és a reá vonatkozó utasítások.” 1879. évi 17.030 sz. VKM rendelet. OM Pedagógiai Könyvtár B 1009 sz.
2. „Középiszkolai testnevelés új tanterve.” (Bély Mihály—Kmettykó János előadói javaslata. 1915. évről.) OTT. 1913—16. évi kiadványában. TF Könyvtár, III/238. sz.
3. „A leányközépiszkolák (felsőleányiskola, leánygimnázium, felsőkereskedelmi) tanítási tervei.” 1916. év VII. 14. 86.100 sz. VKM rendelet. OM C 17. sz.
4. „A fiú középiszkolák testnevelés tanterve.” Országos Testnevelési Tanács kiadása 1916. évről. TF III/233. sz.
5. „A leánygimnáziumok tanításterve.” 141.300/1918. VIII. 10. sz. VKM rendelet. TF I/320. sz.
6. „Tanterv a középiszkolák (gimnáziumok, reálgimnáziumok és reáliskolák) számára.” 38.804/1926. V. sz. VKM rendelet. OM B 1248. sz.
7. „Tanterv a leánygimnáziumok, leányliceumok, leánykollégiumok számára.” 1889/1927. sz. VKM rendelet. TF I/318. sz.
8. „Utasítás a középiszkolák tantervéhez.” 70.640/1927. XI. 11. sz. VKM rendelet. OM C 11. sz.

9. „Gimnáziumok és leánygimnáziumok tanterve.” 109.646/1938. IX. VKM rendelet. TF I/318. sz.
10. „Általános utasítások a gimnázium és leánygimnázium tantervéhez.” 133.848/1939. IX. u. ö. V. 2. sz. VKM rendelet. OM A 9714. sz.
11. „Általános és részletes tantervi utasítások a katolikus gimnáziumok és liceumok (nyelvmesterképzők), mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi középiszkolák részére az állami utasítások kiegészítéséül.” Bíboros hercegaprimás: 3003/1941. sz. r. OM A 9575. sz.
12. „Tanterv az általános gimnáziumok számára.” 1289—10/1950. sz. VKM rendelet. OM A 6230. sz.

b) Szakiskolai (felsőkereskedelmi, műszaki középiszkolák, mezőgazdasági technikumok, óvónőképzők, tanító(nő) képzők) tantervek.

1. A felső kereskedelmi iskolai testnevelés új tanterve (Bély Mihály és Kmettykó János előadói javaslata. (Az Országos Testnevelési Tanács munkálatai.) TF III/238. sz.
2. A négyévfolyamú felső kereskedelmi iskolák tanításterve és a tanítás irányítására szolgáló módszeres utasítások. (Kiadta a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter 1920. évi augusztus hó 12-én kelt 72.000 BI/b. számú rendeletével.) OM B 1088. sz.
3. A négyévfolyamú felső kereskedelmi iskolák tanításterve. Az új tantervnek megfelelő négyévfolyamú felső kereskedelmi iskolai tankönyvek és az előírt kötelező olvasmányok jegyzékével. 1922. OM B 988. sz.
4. A négyévfolyamú felső kereskedelmi iskolák tanításterve. (Kiadja a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával a vallás- és közoktatásügyi miniszter 68.000/1927. számú rendeletével.) OM B 989., TF I/315. sz.
5. A női kereskedelmi szaktanfolyamok szervezete és tanításterve. (A kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően kiadja a vallás- és közoktatásügyi miniszter 662—05/3—1931. sz. rendeletével.) OM A 4063. sz.
6. A műszaki középiszkolák I. osztályának ideiglenes óra- és tanításterve (az iparügyi miniszter 1947. augusztus 12-én kelt 16.008/1/1947. és szeptember hó 4-én kelt 27.535/IV. d./1947. sz. rendelete alapján kiadta az iparoktatási főigazgatóság.) OM A 3965. sz.
7. Tanításterv a testnevelésből az 1951/52. tanévre a mezőgazdasági technikumok számára. Kiadja a Földművelésügyi Minisztérium Szakoktatási főosztálya. OM C 2472. sz.
8. A kisdédóvónó (kisdédóvó)-képző intézetek tanterve. (Kiadta a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1891. évi 57.472. sz. alatt kelt rendeletével.) OM B 1088. sz.
9. Az állami elemi iskolai tanítóképző intézetek tanterve. (Az országos közoktatási tanács javaslata.) 1894. OM B 728. sz.
10. Az állami elemi iskolai tanítóképző intézetek tanterve. (Az országos közoktatási tanács javaslata.) 1895. OM B 3713. sz.
11. Az állami elemi iskolai tanítóképző intézetek tanterve. 1895. OM B 3471. sz.
12. A budapesti állami polgári iskolai tanító- és tanítónőképző intézetek tanterve. (Kiadta a VKM 1901. évi május hó 22-én 498. eln. sz. a. kelt rendeletével.) 1918. OM B 1094. sz.

Szenior:

- 60—58 mp. között = 5 pont.
- 58—56 mp. között = 10 pont.
- 56—54 mp. között = 15 pont.
- 54—53 mp. között = 20 pont.
- 53—52 mp. között = 30 pont.

80 m. gát

Ifjúsági:

- 15—14 mp. között = 5 pont
- 14—13 mp. között = 10 pont.
- 13—12 mp. között = 15 pont.
- 12—11,5 mp. között = 25 pont.

Szenior:

- 14—13 mp. között = 5 pont.
- 12—13 mp. között = 10 pont.
- 11,5—12 mp. között = 20 pont.
- 11—11,5 mp. között = 30 pont.

Magyarázat:

A táblázat értelmében 80 m-es gátfutásban a 12 mp-et futó ifjúsági versenyző, 15 pontot kap. A 13 mp-et futó ifjúsági versenyző 10 pontot kap.

Az OTSB esetleg a BTSB külön díjokat tűzhetne ki az egyesület ré-

szére, azon az alapon, hogy díjat kap az, amelyik... a legtöbb gátversenyt rendezi, a legtöbb versenyzőt indítja, a legtöbb minősített versenyzőt neveli.

b.) A különböző versenyek feltételeinek részletes feldolgozását, valamint az eredmények összesítését és közzétételét a gátfutó szakbizottság végezné el.

Agócs Jenő

a gátfutó szakbizottság vezetője

13. Tanterv és tantervi utasítások az állami elemi iskolai tanító- és tanítónőképző intézetek számára. (Kiadta a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1911. évi június hó 30-án 78.000 sz. a. kelt rendeletével.) 1915. OM B 19. sz.
14. Tanterv a katolikus elemi iskolai tanító- és tanítónőképző intézetek számára. (Kiadja a püspöki kar 3717/1912. sz. rendelete alapján az országos kat. tanügyi tanács.) Budapest, 1912. OM B 14. sz.
15. Tanterv és utasítás a m. kir. állami tanító- és tanítónőképző intézetek számára. (Kiadta a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1923. évi augusztus hó 8-án kelt 81.986 sz. és 1925. évi június hó 20-án kelt 42.500—VI. sz. rendeletével.) Budapest, 1925. TF I/323. sz.

c) *Elemi népiskolai és polgári iskolai tantervek.*

1. Tanterv és utasítás az elemi népiskola számára. 2202/1905. sz. VKM rendelete. TF I/314/a. sz.
2. Budapest Székesfőváros elemi népiskoláinak helyi tanterve. 1913. TF I/126. sz.
3. Tanterv az elemi népiskola számára. 1467/1925. sz. VKM rendelete. TF I/314. sz.
4. Tanterv és útmutatások a VIII. osztályos népiskola számára. VKM 55.000/1941. sz. rendelete. TF I/312. sz.
5. Tanterv az általános iskolák számára. 75.000/1946. VKM sz. rendelet. OM A 9900. sz.
6. Tanterv az általános iskolák számára. 1220—10/1950. VKM sz. r. OM A 6229. sz.
7. Tanterv a polgári iskola számára. 1868. évi XXXVIII. t. c. értelmében. Buda, 1869. OM A 3086. sz.
8. Tanterv a polgári fiúiskolák szá-

mára. 25.409/1879. VKM rendelet. Budapest, 1909. OM B 1006. sz.

9. Tanterv a polgári leányiskolák számára. 29.000/1887. VKM rendelet. Budapest, 1902. OM B 1005. sz.
10. Polgári leányiskola tanítás terve és a reá vonatkozó utasítások. 40.483/1908. és 4000/1914. VKM számú rendelet. TF I/322. sz.
11. Latin és görög szertartású római katolikus polgári leányiskolai tanítás terve s a reá vonatkozó utasítások. Budapest, 1914. A püspöki kar 1909. évi 8232. számú határozata. OM B 1103. sz.
12. Tanterv a polgári fiúiskolák számára. 70.022/1918. VKM rendelet. TF I/321. sz.
13. Tanterv és utasítás a polgári fiúiskolák számára. 70.022/1918. és az 1434/1927-es eln. számú rendelet. Budapest, 1927. OM B 1247. sz.

II. SZOVJET ANYAG.

1. A középiskolák VIII—X. osztályú leánytanulóinak testnevelése. Program és szervezésre, valamint módszertanra vonatkozó utasítások. OSzSzSzk Közoktatásügyi Minisztériuma, 1947. Fordítás kéziratban. OM
2. I—IV. osztályos tanulók testnevelése. Program és szervezési, módszertani utasítások OSzSzSzk Közokt. Min. 1947. Fordítás kéziratban. OM 2868. sz.
3. A középiskolák és hétosztályos iskolák V—VI. osztályú tanulóinak testnevelése. Tanterv és szervezési, módszertani utasítások. OSzSzSzk Közokt. Min. 1947. Fordítás kéziratban. OM
4. A tanítóképző iskolák tantervei. Testnevelés OSzSzSzk Közokt. Min. 1949. Fordítás kéziratban. OM

5. Az OSzSzSzk Neveléstudományi Akadémiája: „Testnevelési kézikönyv I—IV. osztályos tanulók számára.” Módszertani segéd-könyv elemi iskolai tanító számára. Nespedgiz. 1950. Moszkva. Fordítás kéziratban. OM 453. sz.
6. Középiskolai tantervek az 1954—55-ös tanévre. Testnevelés V—VII. osztály. OSzSzSzk Közokt. Min. 1954. Fordítás kéziratban. OM 9693. sz.

III. CSEHSZLOVÁK ANYAG.

1. Tanterv az általános műveltséget nyújtó iskolák számára. Az előkészítő évfolyam és a 2—5 évfolyam tanterve és tananyaga. Slovenské Pedagogické Nakladatelstvo. Bratislava. 1954. A csehszlovákiai magyar tannyelvű iskolák számára magyar nyelven kiadott tanterv. Tantervi Bizottság tulajdonában.
2. Tanterv az általános műveltséget nyújtó iskolák számára. Testnevelés az előkészítő évfolyam és a 2—5. évfolyam tanterve és tananyaga. Slovenské Pedagogické Nakladatelstvo. Bratislava. 1954. A csehszlovákiai magyar tannyelvű iskolák számára magyar nyelven kiadott tanterv. Tanítási Bizottság tulajdonában.
3. Testnevelési tanterv az általános műveltséget nyújtó iskolák 6—11. osztálya számára. Slovenské Pedagogické Nakladatelstvo. Bratislava. 1954. Cseh nyelvű kiadás. TF elméleti tanszék tulajdonában.
4. J. Kozlik: Az új testnevelési tantervekről. A Telesná Vichovy Mladeze c. folyóirat 1953. XIX. évf. 7. számában megjelent cikk. Fordítás kéziratban.
5. Dr. J. Bén és K. Kersenbrok: Atlétika az új testnevelési tanter-

Bodó Árpád 198 cm-re javítja a magyar magasugró csúcsot.

vekben. A Telesná Vichovy Mladeze c. folyóirat 1953. XIX. évf. 7. számában megjelent cikk. Fordítás kéziratban. OM 8181. sz.

6. J. Libensky: Megjegyzések a 6—11. osztályok szertorna gyakorlatainak tantervéhez. A Telesná Vichovy Mladeze c. folyóirat 1953. XIX. évf. 10. számában megjelent cikk. Fordítás kéziratban. OM 9084. sz.

IV. NÉMET ANYAG.

1. Lehrplan für Grundschulen. Körpererziehung. 1 bis 8 Schuljahr (Tanterv általános iskolák részére. Testnevelés. 1—8. iskolai év.) Volk und Wissen All. Kiadó. Berlin, 1953. OM B 7032. sz.

2. Lehrplan für Oberschulen. Körpererziehung. 9 bis 12 Schuljahr. (Tanterv felsőiskolák részére. Testnevelés. 9—12. iskolai év.) Volk u. Wissen. All. Kiadó. Berlin, 1953. OM B 7024. sz.

3. Lehrplan für Oberschulen. Körpererziehung. Vorläufiger Stoffplan für die 9. Klasse der Oberschulen mit erweiterten Unterricht im Fach Körpererziehung. (Jugendsportschulen.)

(Ideiglenes anyagtervezet a testnevelés tárgyban kibővített oktatással folyó felsőiskolák 9. osztálya részére.) (Ifjúsági sportiskolák.) Volk u. Wissen. All. Kiadó. Berlin. 1953.
OM Ált. isk. főszt.

4. Középiszkolai tanterv: Testnevelés. Átmeneti terv a 9. osztály anyagára a testnevelési szakban szélesebb kiképzést nyújtó középiskolákban. (Ifjúsági sportiskolák.) Fordítás.
OM Ált. isk. főszt.

5. Testnevelő tanárok képzése az NDK-ban. Fordítás. (Pedagógiai iskolák óvónők számára és tanítóképző intézetek kiképzési célja és órafelosztási táblázata.)
OM 8823. sz.

6. Felső iskolák 9—12. osztályának testnevelési tanterve. Fordítás.
OM Ált. isk. főszt.

7. Lehrplan für Grundschulen. Körpererziehung. 5 bis 8 Klasse. (Tanterv általános iskolák részére. Testnevelés. 5—8. osztály.) Volk u. Wissen. All. Kiadó. Berlin, 1954.
OM B 7309. sz.

8. Die wichtigsten Teile des Entwurfs zum neuen Lehrplan für Grundschulen. Körpererziehung. Bearbeitet v. Deutschen Pädagogischen Zentralinstitut.

(Az általános iskolák új tantervéhez készült tervezet legfontosabb részei. Testnevelés. A Német Központi Pedagógiai Intézet kidolgozása.) Melléklet a Körpererziehung in der Schule. 1954. 1. számához. TF szám nélkül.

9. Lindacher Fritz: A testnevelési tanterv megjavítására vonatkozó bírálatok és javaslatok. Fordítás.
OM 5969. sz.

10. Alfred Hahn u. Wolfgang Wagner Chemnitz: Erhard Haufe Dresden. Kritiken am Lehrplan und Vorschläge zu seiner Verbesserung.

(A testnevelési tanterv megjavítására vonatkozó bírálatok és javaslatok.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 1. szám. 31. old.
OM Ált. isk. főszt.

11. Kritiken am Lehrplan und Vorschläge zu seiner Verbesserung. Karl Koch. Nordhausen. (A tanterv megjavítására vonatkozó bírálatok és javaslatok.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 2. szám. 79. oldal.
OM Ált. isk. főszt.

12. Népművelési Minisztérium. Berlin. 1952. december 15.: Amtliche Rundverfügung über die Erweiterung des Lehrplans im Fach Körpererziehung. (Hivatalos körrendelet a testnevelési tanterv kibővítése ügyében) Körpererziehung in der Schule. 1953. 2. szám. 89. oldal. OM Ált. isk. főszt.

13. Prof. E. Zaisser népművelési miniszter: Anweisung über die Durchführung von obligatorischen Wettkämpfen in Leichtathletik an den Grundschulen, Zehnklassen und Oberschulen vom 26. Januar 1953.

(Az 1953. I. hó 26-tól kötelezően bevezetett atletikai versenyek végrehajtásáról szóló utasítás az általános 10. osztályon és felső iskolák részére.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 3. szám. 140. oldal. OM Ált. isk. főszt.

14. Lindacher Fritz-Falkenstein: Kritiken am Lehrplan und Vorschläge zu seiner Verbesserung. (A testnevelési tanterv megjavítására vonatkozó bírálatok és javaslatok.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 4. szám. 180. oldal. OM Ált. isk. főszt.

15. Prüfungsanforderungen für die Schüler des 8, 10 und 12 Schuljahres in Turnen—Gymnastik. (Vizgákötetmények a 8, 10 és 12 osztályok részére torna—gymnasztikából.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 4. szám. 165. oldal. OM Ált. isk. főszt.

16. Hellmuth Gemlich Dresden: Kritiken am Lehrplan und Vorschläge zu seiner Verbesserung. (A testnevelési tanterv megjavítására vonatkozó bírálatok és javaslatok.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 5. szám. 224. oldal. OM Ált. isk. főszt.

17. Erhard Haufe Dresden: Zur „Anweisung über die Durchführung von obligatorischen Wettkämpfen in Leichtathletik an den Grundschulen, Zehnklassen und Oberschulen vom 26. Januar 1953.

(Az 1953. I. 26-tól az általános 10. osztályos és felsőiskolákban kötelezően bevezetett atletikai versenyek végrehajtásáról szóló utasításhoz.) Körpererziehung in der Schule 1953. 5. szám. 225. oldal. OM Ált. isk. főszt.

18. Hoffmann: Az állami Testkultúra és Sporthivatal gyermek és tanulóifjúság osztályának előadója: Es geht um die Prüfungsbedingungen im Geräteturnen. (A szertorna vizsgákötetményekről van szó.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 8. szám.
OM Ált. isk. főszt.

19. Ernst Friedrich, a Népművelési Minisztérium referense, Berlin: Prüfungen im Fach Körpererziehung. (Vizgák a testnevelés tantárgy keretében.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 9. szám. 383. oldal. OM Ált. isk. főszt.

20. I. V. Rudolf, a Népművelési Minisztérium iskolán kívüli testnevelési fősztályának vezetője: Enderungen des Lehrplan im Fach Körpererziehung an den allgemeinbildenden Schulen. (Az általános képzést nyújtó iskolák testnevelés tantervében történt változások.) Körpererziehung in der Schule. 1953. 10. sz. 467. oldal. OM Ált. isk. főszt.

21. W. Gehrisch: Bemerkungen zur Gestaltung des neuen Lehrplanentwurfs im Fach Körpererziehung und Gesichtspunkte zu seiner Diskussion. (Észrevételek a testnevelési tanterv új tervezetéhez és szempontok a vita lefolytatásához.) Körpererziehung in der Schule. 1954. 1. szám. 47. oldal. TF szám nélkül.

22. Prüfungsanforderungen in Gymnastik—Turnen an den allgemeinbildenden Schulen im Schuljahr 1953—54. vom 30. Nov. 1953. (Vizgákötetmények a gimnasztika és szertorna anyagából az 1953—54-es tanévre.) Körpererziehung in der Schule. 1954. 1. szám. TF szám nélkül.

23. Prüfungsanforderungen in Gymnastik—Turnen an den allgemeinbildenden Schulen 1954—55. (Vizgákötetmények az általános képzést nyújtó iskolák részére a gimnasztika és szertorna anyagából 1954—55. tanévre.) Körpererziehung in der Schule. 1954. 12. szám. TF szám nélkül.

24. G. Eitzig: Der Begriff schulische Körpererziehung. (Az iskolai testnevelés fogalma.) Körpererziehung in der Schule. 1954. 2. sz. 91. oldal. TF szám nélkül.

25. Nicht pauken sondern freudvoll üben! Kritische Betrachtung zu den Prüfungsanforderungen in Gymnastik—Turnen. (Nem sulykolni, hanem örömteli gyakorlást folytatni! Kritikai szemlélet a gimnasztika, torna vizgákötetményeivel szemben) Körpererziehung. 1955. 7. szám. TF szám nélkül.

*
A forrásmunkák, valamint az érvényes tantervekről szóló vélemények kritikai feldolgozása megtörtént. Ez az anyag az érdeklődőknek betekintésre — az OTSB Iskolai testnevelési osztályán — rendelkezésre áll.

Testnevelési Tantervi Bizottság

TESTNEVELÉS TANÍTÁSA

téli időszakban falusi általános iskolákban

Évről-évre, időről-időre vizsgáló probléma a testnevelés tanítása a tornateremmel nem rendelkező falusi általános iskolákban. Magam is ilyen iskolában tanítok.

Amikor ezzel a kérdéssel foglalkozni kívánok, elsősorban idézem a „Testnevelés az általános iskolában” c. tanterv és útmutatás idevonatkozó részét.

„Tanteremben a testnevelési órákat csak szükség esetén tartjuk. A tanulók egészsége érdekében az órákat — a lehetőséghez képest — mindig a szabadban tartjuk meg. Nedves, vagy erősen szeles időben azonban a szabadban nem szabad az órákat megtartanunk. Száraz, de nem túlhideg idő esetén a szabadban való tartózkodás idejét mérsékeljük és csak az óra egy részét tartjuk kinn a szabadban, míg az óra másik részét a tanteremben. A tanteremben tartott óráknál a tantermet alkalmassá kell tennünk az óra megtartására. Így — amennyiben lehet — a padokat összébbr kell tolnunk, hogy elegendő hely legyen a mozgásra. A tantermet jól szellőztessük ki. A fedett helyen történő gyakorlásnak elkerülhetetlen velejárója a porképződés, ami az egészségre igen ártalmas. Ezért ennek elkerülése céljából egyrészt a tantermet kell állandóan tisztán tartanunk, másrészt pedig úgy kell a gyakorlatokat összeválogatnunk, hogy annak gyakorlása során a porképződést elkerüljük. Kerülnünk kell tehát a szökdelési, járás- és futási gyakorlatokat és csak kis mozgással járó gyakorlatokat alkalmaznunk.”

Ezek a problémák vezettek arra, hogy olyan eszközöket és szereket szerezzek be, amelyekkel a tanteremben tartott órákat a testnevelés céljának és eredményességének megfelelően tudjam megtartani. Ennek szellemében állítottam össze tanmenetemet is, természetesen szem előtt tartva a tantervet, amely meghatározott dologi feltételeket figyelembevéve tartalmazza a követelményeket és a feldolgozandó anyagot.

Milyen szereket és eszközöket tudunk használni?

Van ugrószekrényünk, 1 db szőnyegünk, magasugró felszerelésünk, tanulók által készített 30 babzsákunk, seprőnyélből készített 40 db tornabotunk, 20 db szintén a tanulók által elkészített rongylabdánk, létránk és 8 különféle társasjátékunk. Ezeket egy előadás bevételéből vettük.

Miket tudunk ezekkel a szerekekkel és eszközökkel végezni? Helyből magas- és távolugrást. Talajgyakorlatokat a szőnyegen (a szőnyeget helyettesítheti házilag készített gyékényszőnyeg). Gurulóátfordulásokat, kézenállást. Fejénállást. Lányok hidat. Kislabdadobást célba, lécekre erősített zsákdarabra. (A zsákot néhány cm-re helyezük el a faltól, így a falat is kíméljük, másrészt az ezzel járó zajt is csökkentjük. A zsákra lőtáblaszerű köröket festettünk.) Létrán függeszkedést. Átbújásokat. Húzózkodást.

A tanteremben megtanuljuk az LMHK szabadgyakorlatait úgy, hogy a tanulók fele a tanterem szabad részein végzi a gyakorlatokat és utána cserélünk.

Nagyon sok versenyt iktattam be a tantermi foglalkozásokba. Kislabdadobogató versenyeket különféle variációkban, őrsök közötti célbadobó versenyt. Megfigyelőversenyt, őrsök közötti talaj- és szabadgyakorlati versenyt. Ebben a használatos osztályozási jegyekkel pontoz minden őrs kijelölte pontozóbíró. A pontozásra a sportköri órákon kioktattam a tanulókat.

Minden ilyen és ehhez hasonló verseny állandóan fenntartja a tanulók kedvét és szeretetét a testnevelési órák iránt.

Havas téli napokon sok hasznát vettem a „Sport és Testnevelés” 1954. évi 1-ső számában megjelent „Általános iskolai játékok és versenyek havon” című cikknek.

Nem marad ki téli foglalkozási anyagunkból az egyes sportágakkal való elméleti megismerkedés sem. Atlétikai ága: vízisportok, olimpia története, felszabadulá-

sunk óta eltelt 19 év sportbeli eredményei, a nagy Szovjetunió baráti segítsége a sport terén, világhírű sportolónk élete és eredményei stb. tárgyú előadások szerepeltek.

A félévi ellenőrző gyakorlatokat is a tanteremben végezhető gyakorlatokból állítottam össze. Ellenőrző gyakorlatok január hó utolsó négy óráján folynak. Nyugodtan állíthatom, hogy éppen úgy gyakorolták még otthon is az ellenőrző gyakorlatokat a tanulók, mintha más tárgyból készültek volna. Az ellenőrző gyakorlatok anyagát és szintjeit a tanév első hónapjában kifüggeszttem a sport falijújságra.

Fontosnak tartom, hogy a tantermi foglalkozásokon is megfelelő öltözetben vegyenek részt a tanulók. Mindenkinek van tornacipője, vagy saját maga, vagy szülője által készített tornapapucs, tornanadrágja. Ezek beszerzése eleinte nehezen ment. A szülői értekezleteken az osztályfőnök és az osztályt tanító kartársak segítségével meggyőztük a szülőket ezek helyességéről.

Az alsó tagozati kartársak részére közösen összeállítottuk a téli testnevelési órák anyagát és biztosítottuk az ezekhez szükséges szereket. Azután közösen megbeszéltük a nehezebben érthető anyagrészeket. Utána bemutató tanítást tartottam minden alsó tagozati kartárs és az iskola igazgatója részvételével minden osztályban. Ennek eredményeképp nincs is már testnevelési óra helyett más tantárgy és a kartársak is szívesebben tartják meg az eddig számukra „nehéz” testnevelési órát.

Végezetül annyit, hogy sok nehézséget le lehet küzdeni, csak akarat kell hozzá, hogy „szellemben és testben erős magyar ifjúság nőjön fel, mely minden viharon keresztül magasan hordja majd a magyar szabadság és függetlenség lobogóját”.

Lengváry József
ált. isk. tanár
(Nyirbátor)

Adatok és eredmények

A magyar sport nemzetközi eredményei

1955. szeptember—október—november

(Folytatás)

ATLÉTIKA

ASZTALI TENISZ

Belgrád, november 4—5—6. Férfi egyes 1. Szepesi, 2. Gantner (román), döntő: 3:2, 3. Dolinar (jugoszláv) és Leach (angol). Gyetvai kiesett Leach, Sidó Tereba (csehszlovák) ellen. Női egyes: 1. Rozeanu (román), 2. Kóczián Éva döntő: 3:1, 3. Farkas Gizi és R. Rowe (angol). Farkas veszett Rozenau ellen, Kerekésné szintén Rozeanu ellen. Férfi páros 1. Szepesi, Gyetvai, 2. Dolinar, Harangozó (jugoszláv), döntő: 3:1, 3. Tereba, Vyhnanovsky és Andreadis, Stipek (csehszlovákok). A Sidó, Bubonyi pár vesz Tereba, Vyhnanovsky ellen. Női páros 1. R. és D. Rowe (angol), 2. Rozenau, Zeller (román), 3. Farkas G., Kóczián E. és Grafkova, Kroupkova (csehszlovák). A Farkas, Kóczián pár vesz a Rowe pár ellen 3:1. Vegyes páros 1. Stipek, (csehszlovák), R. Rowe (angol), 2. Leach, D. Rowe (angol). A Szepesi, Kóczián É. pár a Wegrath, Lauber (osztrák) a Gyetvai, Kerekésné pár a Gantner, Zeller (román), a Sidó, Farkas G. pár a Stipek, R. Rowe pár ellen vesz.

Budapest, november 10. Magyarország—Anglia 6:2. Szepesi—Kennedy 2:0, Sidó—Leach 2:1, Kóczián É.—D. Rowe 2:0, Farkas G.—R. Rowe 2:1, Gyetvai, Szepesi—Leach, Kennedy 2:0, Rowe-pár—Farkas G., Kóczián É. 2:0, Szepesi, Kóczián É.—Kennedy, R. Rowe 2:0, Leach, D. Rowe—Sidó, Farkas G. 2:1.

Budapest, november 11. Magyarország—Jugoszlávia 7:2. Gyetvai—Vogrinc (j) 2:1, Szepesi—Dolinar (j) 2:0, Sidó—Harangozó (j) 2:1, Dolinar—Gyetvai 2:1, Sidó—Vogrinc 2:0, Szepesi—Harangozó 2:1, Dolinar—Sidó 2:1, Gyetvai—Harangozó 2:0, Szepesi—Vogrinc 2:1.

Stockholm, szeptember 3. 1 mrf 1. Tábori 4:03,6, 2. Iharos 4:03,6, 3. K. Nilsen (dán) 4:03,8. 3000 m 1. Béres 8:11,8, 2. Szabó 8:12,8, 3. Saksvik (norvég) 8:13,4.

Oslo, szeptember 5—7. 800 m 1. Beesley (angol) 1:51,5, Iharos hatodik. 5000 m 1. Szabó 14:10,6, 2. Béres 14:11, 3. Saksvik (norvég) 14:12,2. 1500 m 1. Tábori 3:40,8 világsúcsbeállítás, 2. G. Nielsen (dán) 3:40,8, 3. Boysen (norvég) 3:48,4.

Budapest, szeptember 10—11. Magyarország—Lengyelország (férfi) 122:89. 400 gát 1. Botár 52,7, 2. Bugala (lengyel) 53, 3. Lombos 53,8, 4. Plewa (lengyel) 53,9 100 m 1. Goldoványi 10,8, 2. Baranowsky (lengyel) 10,9, 3. Schmidt (lengyel) 11, 4. Sebestyén 11 mp. 400 m 1. Szentgáli 48, 2. Adamik 48,2, 3. Makomaski (lengyel) 48,2, 4. Mach (lengyel) 48,5. Gerely 1. Sidó (lengyel) 78,81, 2. Walczak (lengyel) 75,16, 3. Krasznai 73,54, 4. Kulcsár 62,58. 1500 m 1. Rózsavölgyi 3:41,2, 2. Tábori 3:41,8, 3. Lewandowski (lengyel) 3:43,4, 4. Witulski (lengyel) 3:50,8. Rúd 1. Adamczyk (lengyel) 430, 2. Wazny (lengyel) 410, 3. Homonnay 410, 4. Szakáll 380. Diszkosz 1. Szécsényi 52,16, 2. Lévai 48,89, 3. Piatkowski (lengyel) 48,02, 4. Rut (lengyel) 47,93. 5000 m 1. Iharos 13:50,8 világsúcs, 2. Szabó 14:11,4, 3. Ozog (lengyel) 14:50,6, 4. Plonka (lengyel) 15:08,4. Hármás 1. Bolyki 15,09, 3. Kowal (lengyel) 14,62 15,28, 2. Weinberg (lengyel) 4. Palotás 13,59. 4x100 m 1. Magyarország (Sebestyén, Varasdi, Csányi, Goldoványi) 41, 2. Lengyelország 41,3. Súly 1. Mihályfi 16,16, 2. Prywer (lengyel) 15,29, 3. Szécsényi 15,27, 4. Kwiatkowski (lengyel) 15,04. 800 m 1. Rózsavölgyi 1:48,8, 2. Szentgáli 1:48,8, 3. Krefft (lengyel) 1:52. 110 m gát 1. Retezár 14,8, 2. Bugala (lengyel) 14,8, 3. Csenger 14,9, 4. Kárdas (lengyel) 15. Tá-

vol 1. Grabowski (lengyel) 773, 2. Iwanski (lengyel) 750, 3. Földessy 738, 4. Jakabfi 719. 3000 m akadály 1. Chromik (lengyel) 8:40,2 világsúcs, 2. Rozsnyói 8:45,2, 3. Dehény 9:08, 4. Graj (lengyel) 9:15. 200 m 1. Goldoványi 21,2, 2. Baranowski (lengyel) 21,4, 3. Szmídt (lengyel) 21,5, 4. Bánhalmi 21,6. Magas 1. Bodó 196, 2. Fabrykowski (lengyel) 196, 3. Z. Lewandowski (lengyel) 193, 4. Hagya 190. Kalapács 1. Rut (lengyel) 60,79, 2. Csermák 59,39, 3. Németh 58,12, 4. Niklas (lengyel) 55,06 10 000 m 1. Kovács 29:27,4, 2. Berta 29:46, 3. Chomiczewski (lengyel) 31:44. 4x400 m 1. Magyarország (Karádi, Szentgáli, Solymosi, Adamik) 3:11,8, 2. Lengyelország 3:12.

Budapest, szeptember 10—11. Magyarország—Lengyelország (női) 58:46. 100 m 1. Neszmélyi 11,7, 2. Kusion (lengyel) 12, 3. Gremingerné 12,2, 4. Rychter (lengyel) 12,4. Súly 1. Szent 13,68, 2. Fehér 13,61, 3. Ciach (lengyel) 13,54, 4. Rusin (lengyel) 13,10. Távol 1. Gyarmati 590, 2. Chojnacka (lengyel) 588, 3. Kusion (lengyel) 587, 4. Pénzes 578. 800 m 1. Kazi 2:11,1, 2. Gabor (lengyel) 2:14, 3. Bácskai 2:14,7, 4. Mrinska (lengyel) 2:18,5. Magas 1. Németh 156, 2. Kertes 153, 3. Toman (lengyel) 153, 4. Chojnacka (lengyel) 145. 4x100 m 1. Lengyelország 46,2 80 m gát 1. Gyarmati 11,4, 2. Wagner (lengyel) 11,4, 3. Slowinska (lengyel) 11,8, 4. Németh 11,9. Gerely 1. Majka (lengyel) 49,87, 2. Vigh 48,78, 3. Ciach (lengyel) 46,69, 4. Pitroffi 45,38. Diszkosz 1. Serédi 44,91, 2. Dmowska (lengyel) 42,79, 3. Sobocinska (lengyel) 42,13, 4. Wiczián 40,41. 200 m 1. Neszmélyi 24,1, 2. Kusion (lengyel) 24,4, 3. Lerczak (lengyel) 24,6, 4. Gremingerné 24,8.

Belgrád, szeptember 18—19. 400 m 1. Ignatyev (szovjet) 47,6, 2. Maiocco (Egy. Áll.) 49,2, 3. Szécsi 49,5.

1500 m 1. Mugosa (jugoszláv) 3:48,4, 2. Tanay 3:49,6, 3. Lewandowski (lengyel) 3:51. 5000 m 1. Kuc (szovjet) 13:46,8, 2. Berta 14:19, 3. Stritof (jugoszláv) 14:27. 800 m 1. Radisics (jugoszláv) 1:49,9, 6. Somkuti. 3000 m 1. Onej (török) 8:18,2, 2. Berta 8:19,8.

Tata, szeptember 21. 1000 m 1. Rózsavölgyi 2:19, világsúcsbeállítás.

Bratislava-Pozsony szeptember 24—25. Magyarország—Csehszlovákia 115:97. 100 m 1. Janecek (cs) 10,5, 2. Goldoványi 10,6, 3. Prohazka (cs) 10,9, 4. Sebestyén 10,9. 200 m 1. Goldoványi 21,6, 2. Janecek (cs) 21,6, 3. Sequens (cs) 21,8, 4. Bánhalmi 22,3. 400 m 1. Janecek (cs) 48,3, 2. Szentgáli 48,9, 3. Vrečnik (cs) 49, 4. Karádi 49 800 m 1. Rózsavölgyi 1:50,6, 2. Szentgáli 1:50,8, 3. Liska (cs) 1:51,8, 4. Jungwirth (cs) 1:51,8. 1500 m 1. Rózsavölgyi 3:42,2, 2. Iharos 3:42,8, 3. Jungwirth (cs) 3:43,8, 4. Cikel (cs) 3:46,8. 5000 m 1. Tábori 14:06, 2. Béres 14:07,2, 3. Tomis (cs) 14:28,6, 4. Kristóf (cs) 14:54,2. 10 000 m 1. Kovács 29:02,6, 2. Szabó 29:31,2, 3. Zatopek (cs) 29:46,4, 4. Santrucek (cs) 30:17,4. 110 m gát 1. Veselsky (cs) 14,7, 2. Retezár 14,9, 3. Tosnar (cs) 15,4, 4. Csenger 15,1. 400 m gát 1. Botár 53,4, 2. Bartos (cs) 53,6, 3. Lombos 53,6, 4. Borsuk (cs) 53,8. 3000 m akadály 1. Rozsnyói 8:48, 11,8, 4. Németh 11,9. Gerely 1. Majka (lengyel) 49,87, 2. Vigh 48,78, 3. Ciach (lengyel) 46,69, 4. Pitroffi 45,38. Diszkosz 1. Serédi 44,91, 2. Dmowska (lengyel) 42,79, 3. Sobocinska (lengyel) 42,13, 4. Wiczián 40,41. 200 m 1. Neszmélyi 24,1, 2. Kusion (lengyel) 24,4, 3. Lerczak (lengyel) 24,6, 4. Gremingerné 24,8.

Mihályfi 16,54, 3. Stoklasa (cs) 15,95, 4. Kövesdi 14,88. Diszkosz 1. Merta (cs) 53,90, 2. Szécsényi 52,78, 3. Cihak (cs) 51,56, 4. Lévai 48,62. Gerely 1. Krasznai 78,04, 2. Perek (cs) 72,26, 3. Kulcsár 66,22, 4. Dusatko (cs) 63,09. Kalapács 1. Csermák 60,68, 2. Máca (cs) 58,46, 3. Németh 58,23, 4. Engl (cs) 56,94. 4×100 m 1. Magyarország (Zarándi, Varasdi, Csányi, Goldoványi) 41,2, 2. Csehszlovákia 41,4. 4×400 m 1. Magyarország (Karádi, Bánhalmi, Solymosi, Szentgáli) 3:14,2, 2. Csehszlovákia 3:14,8.

Bratislava-Pozsony, szeptember 24—25. Magyarország—Csehszlovákia (női) 54:52. 100 m 1. Neszmélyi 12, 2. Greningerné 12,3, 3. Svajgrová (cs) 12,4, 4. Arejková (cs) 12,4. 200 m 1. Neszmélyi 24,7, 2. Stolzová (cs) 25,5, 3. Greningerné 25,5, 4. Ptacková (cs) 26,4. 800 m 1. Kazi 2:09,3, 2. Bácskai 2:12,3, 3. Müllero-vá (cs) 2:14,5, 4. Druková (cs) 2:23,4. Magas 1. Modrachová (cs) 163, 2. Németh Ida 158, 3. Holarková (cs) 156, 4. Kertes 153. Távol 1. Gyarmati 576, 2. Modrachová (cs) 568, 3. Rozkosná (cs) 568, 4. Pénez 556. Súly 1. Vykosová (cs) 13,98, 2. Voborilová (cs) 13,62, 3. Fehér 13,49, 4. Szent 13,32. Diszkosz 1. Fikotová (cs) 47,97, 2. Voborilová (cs) 46,02, 3. Serédi 45,08, 4. Vigh 37 m. Gerely 1. Zatópková (cs) 50,83, 2. Vigh 49,28, 3. Pitrolffy 41,42, 4. Cikrdlová (cs) 38,60. 4×100 m 1. Magyarország (Greningerné, Orbán, Dénes, Neszmélyi) 46,8, 2. Csehszlovákia 48. 80 m gát 1. Trkalova (cs) 11,3, 2. Gyarmati 11,6, 3. Németh 11,8, 4. Stolzová (cs) 11,9.

Zágráb, szeptember 25—26. 1500 m 1. Nielsen (dán) 3:47,8, 2. Ceglédi 3:49, 3. Tanai 3:49,2.

Budapest, szeptember 29. 4×1500 m 1. Honvéd (Mikes, Tábori, Rózsavölgyi, Iharos) 15:14,8 világcúcs.

Bukarest, október 1—2—3. 400 m női 1. Itkina (szovjet) 53,9, 6. Kazi 56,6. Diszkosz 1. Merta (csehszlovák) 54,08, 2. Szécsényi 52,92, 3. Matvejev (szovjet) 52,42. 5000 m 1. Julin (finn) 14:22,6, 2. Béres 14:23, 3. Siritof (jugoszláv) 14:23,8. Diszkosz női 1. Zibina (szovjet) 46,21, 2. Serédi 44,31, 3. Tews (német) 43,79. 800 m 1. Reinnagel (német) 1:50,4, 5. Bárkányi

1:51,3. Kalapács 1. Krivosnov (szovjet) 63,53, 2. Csermák 61,05, 3. Dumitru (román) 56,95, 5. Németh 56,50. 1500 m 1. Richtzenhain (német) 3:45,6, 6. Béres 3:48,4. 800 m női 1. Otkalenko (szovjet) 2:06,6, 2. Donath (német) 2:08, 3. Kazi 2:09,2, 4. Leather (angol) 2:09,7.

Budapest, október 2. 2000 m 1. Rózsavölgyi 5:02,2 világcúcs, 2. Tábori 5:03, 3. Rozsnyói 5:12,2.

Budapest, október 8—9. Magyarország—Svédország 112:100. 100 m 1. Goldoványi 10,6, 2. Christersson (svéd) 10,7, 3. Carlsson (s) 10,7, 4. Sebestyén 10,8. 200 m 1. Goldoványi 21,2, 2. Carlsson (s) 21,4, 3. Brännström (s) 21,8, 4. Sebestyén 21,9. 400 m 1. Brännström (s) 48, 2. Pettersson (s) 48,7, 3. Karádi 48,9, 4. Solymosi 49,3. 800 m 1. Rózsavölgyi 1:51,3, 2. Szentgáli 1:51,4, 3. Aberg (s) 1:52,3, 4. Gottfridsson (s) 1:52,6. 1500 m 1. Tábori 3:45, 2. Iharos 3:45,6, 3. Gustavsson (s) 3:49, 4. I. Ericsson (s) 3:52,6. 5000 m 1. Kovács 14:17, 2. Szabó 14:34, 3. Kálevaagh (s) 14:54,8, 4. Andersson (s) 15:09,8. 10 000 m 1. Nyberg (s) 29:33,4, 2. Béres 30:05,6, 3. Ahlund (s) 30:07, 4. Berta 30:23,4. 110 m gát 1. K. Johansson (s) 14,4, 2. Retezár 14,7, 3. Csenger 14,7, 4. P. E. Johansson (s) 14,8. 400 m gát 1. S. O. Eriksson (s) 52,7, 2. K. G. Johansson (s) 53,5, 3. Lombos 53,6, 4. Lippay 54,9. 3000 m akadály 1. Rozsnyói 8:50, 2. Dehény 8:57,2, 3. Söderberg 9:08,4, 4. Boudrie 9:29,4. Magas 1. Nilsson 200, 2. S. Pettersson (s) 196, 3. Bodó 193, 4. Hagya 190. Távol 1. Földessy 761, 2. Magnusson (s) 747, 3. Wahlander (s) 745, 4. Jakabfi 727. Hármass 1. Bolyki 15,41, 2. Norman (s) 15,07, 3. Németh R. 14,89, 4. S. Erickson (s) 14,55. Rúd 1. Lind (s) 420, 2. Lundberg (s) 410, 3. Homonnay 400, 4. Kovács F. 400. Súly 1. Mihályfi 16,62, 2. Uddebom (s) 16,26, 3. Kövesdi 15,75, 4. Lemos (s) 14,17. Kalapács 1. Csermák 60,80, 2. Németh 58,48, 3. Norén (s) 53,94, 4. Asplund (s) 53,58. Diszkosz 1. Szécsényi 54,24, 2. Arvidsson 50,31, 3. Lévai 49,88, 4. Lindman 48,09. Gerely 1. Sjöström (s) 71,82, 2. Krasznai 69,40, 3. Kulcsár 67,90,

4. Berglund (s) 67,32. 4×100 m 1. Magyarország (Zarándi, Varasdi, Csányi, Goldoványi) 41, 2. Svédország 41,1. 4×400 m 1. Svédország 3:12,8, 2. Magyarország 3:12,9.

Budapest, október 8—9. Magyarország—Svédország (női) 68:38. 100 m 1. Neszmélyi 11,9, 2. Martensson (s) 12,1, 3. Olofsson (s) 12,1, 4. Dénes 12,5. 200 m 1. Neszmélyi 24,6, 2. Olofsson (s) 25, 3. Augustsson (s) 25,9, 4. Gerhardt 25,9. 800 m 1. Kazi 2:10,3, 2. Bácskai 2:14,7, 3. J. Carlsson (s) 2:15,9, 4. Dahlbeck (s) 2:23,2. Magas 1. Gyborg (s) 156, 2. Németh 150, 3. Kertes 150, 4. Söderlind (s) 150. Távol 1. Pénez 564, 2. Gyarmati 564, 3. Larsson 549, 4. Magnusson 544. Súly 1. Fehér 14,03, 2. Szent 13,63, 3. Olson 12,68, 4. Schönberg 11,19. Diszkosz 1. Serédi 43,41, 2. Olander (s) 40,83, 3. Schönberg (s) 39,49, 4. Hegedős 36,46. Gerely 1. Vigh 49,10, 2. Pitrolffy 44,60, 3. Almqvist (s) 44,55, 4. Widenfeld (s) 43,88. 80 m gát 1. Gyarmati 11,3, 2. Németh 11,6, 3. Hjetrtberg (s) 11,7, 4. Johansson (s) 12,4. 4×100 m 1. Magyarország (Gerhardt, Orbán, Dénes, Neszmélyi) 47,5, 2. Svédország 48,3.

Drezda, október 9. 1000 m 1. Herrmann (NDK) 2:23,5, 2. Ceglédi 2:24,6, 3. Potrzebowski (lengyel) 2:24,8. 800 m 1. Nielsen (dán) 1:49,1, 6. Mikes 1:53,6. 5000 m 1. Laufer (NDK) 14:22,2, 7. Jeszenszky 14:33,2.

Kosice-Kassa, október 16. XXV. marathoni bajnokság 1. Nyberg (svéd) 2:25:40, 2. Kotila (finn), 3. Oksanen (finn), 7. Dobronyi 2:29:20, Csapatban 1. Svédország 7:26:46, 2. Csehszlovákia, 3. Anglia, 4. NDK, 5. Magyarország (Dobronyi, Esztergomi, Rusovszky).

Budapest, október 23. Magyar bajnokságok. 5000 m 1. Iharos 13:40,6 világcúcs. 2. Tábori 13:53,2, 3. Szabó 13:59.

Budapest, október 30. 50 km gyaloglás 1. Róka 4:30:21. Közben 30 mér-földre 4:20:10,6, világcúcs.

Szofia, november 5—6—7. 100 m 1. Goldoványi 10,7, 2. Wieselmayer (román) 10,8, 4. Csányi. 800 m 1. Rózsavölgyi 1:51,6, 2. Malomaski (lengyel) 1:52,1.

20 km gyaloglás 1. Dolezsál (csehszlovák) 1:33:27,6, 2. Rác 1:36:10,8. 5000 m 1. Iharos 14:14,6, 2. Kryszkowiak (lengyel) 14:21,8, 3. Rozsnyói 14:29,6. Diszkosz 1. Szécsényi 51,28, 2. Milev (bolgár) 48,84. 800 m női 1. Kazi 2:09,4, 2. Cvetkova (bolgár) 2:17,4. Súly 1. Mihályfi 16,46, 2. Todorov (bolgár) 15,89. 4×100 m 1. Magyarország (Zarándi, Varasdi, Csányi, Goldoványi) 41,6, 2. Románia 42,1, 3. NDK 42,9. Gerely 1. Sidló (lengyel) 74,98, 2. Walczak (lengyel) 69,01, 3. Krasznai 64,84. 200 m Goldoványi 21,4, 2. Schulz NDK 21,9. 1500 m 1. Tábori 3:46, 2. Lewandowski (lengyel) 3:47,6, 3. Richtzenhain (NDK) 3:48,8, 4. Cikel (cs). 5. Rozsnyói 3:49,8, 9. Berta. Diszkosz 1. Szécsényi 51,73, 2. Milev (bolgár) 49,86. 10 000 m 1. Szabó 29:28,4, 2. Krzyszkowiak (lengyel) 29:32,2, 3. Ullsperger (cs) 29:43,8.

BIRKÓZÁS

Salzburg, október 28. Magyarország—Ausztria (kötöttfogás) 8:0. Baranya, Hódos, Polyák II., Tarr (kétváll), Szilvási, Gurics, Kovács Gy., Fülöp (kétváll) győz.

Bécs, október 31. Budapest—Bécs (kötöttfogás) 8:0.

KAJAK-KENU

Tata, szeptember 24—25. Magyarország—Svédország 63:43. Kenu kettes 10 000 m 1. Magyarország (Kőnigh, Várhegyi) 54 p, 2. M. II. (Busi, Borbély) 55:06, 3. Svédország 55:14. Kenu egyes 10 000 m 1. M. (Parti) 56:55, 2. M. II. (Hernek) 57:29, 3. S. (Wettersten) 57:58. Kajak kettes 10 000 m 1. Svédország (Ljung, Heurlin) 43:15, 2. S. II. 43:16, 3. M. (Urányi, Sovány) 43:22, 4. M. II. (Vagyóczi, Szigeti) 43:24. Kajak egyes 10 000 m 1. M. II. (Fábián) 48:02, 4. 2. S. (Andersson) 48:04,8, 3. S. II. (Fredriksson) 48:46. Kenu egyes 1000 m 1. M. II. (Hernek) 5:13,8, 2. M. (Parti) 5:20,3, 3. S. (Wettersten) 5:29,4. Kajak kettes 1000 m 1. M. (Vagyóczi, Szigeti) 3:57, 2. S. (Watterström, Sundin) 3:58, 3. S. II. 4:01, 4. M. II. (Mészáros pár) Kajak egyes 1000 m 1. S. (Fredriksson) 4:22,2, 2. M. (Hatlaczi) 4:25, 3. S. II. (An-

dersson) 4:26, 4. M. II. (Veréb) 4:35. Kenu kettes 1000 m 1. M. II. (Busi, Borbély) 5:03,5, 2. M. (Kőnigh, Várhegyi) 5:05, 3. S. (Blomquist, Lindbäck) 5:06,2. Női egyes 500 m 1. M. (Berkesné) 2:23,2, 2. M. II. (Egresi) 2:26,6 3. S. (Nilsson) 2:33,8. Kajak egyes 4×500 m váltó 1. Magyarország (Nagy J., Kiss, Nagy L., Mohácsi) 8:20,4, 2. Svédország 8:20,8. — Pontversenyen kívül: B-váltók versenye 1. Magyar B., (Kovács, Mészáros I., Mészáros II., Hatlaczki) 8:26, 2. Svéd B., 8:40.

KERÉKPÁR

Budapest, augusztus 13—14. Ausztria—Magyarország 33:29. Repülőverseny I. 1. Szekeres 12,3, 2. Drechsler (o). II. 1. Reiter (o) 12,4, 2. Furmen. 1000 m 1. Söre 1:12,3, 2. Wimmer (o) 1:13,8, 3. Schein (o) 1:15,3. 4000 m egyéni üldöző I. 1. Wimmer (o) 5:06, 2. Pásztor 5:23,8. II. 1. Maresch (o) 5:09,8, 2. Bascsak 5:11,8. Repülő III. 1. Szekeres 12,3, 2. Reiter (o). IV. 1. Furmen 12,7, 2. Drechsler (o). 4000 m egyéni üldöző III. 1. Maresch (o) 5:10,4, 2. Pásztor 5:23,9. IV. 1. Wimmer (o) 5:12, 2. Bascsak 5:15,3. Kétüléses 1. Schillerwein, Söre 12,2, 2. Furmen, Szekeres, 3. Mannsbarth—Boetel (o) és Drechsler, Wimmer (o). 4000 m üldöző csapat 1. Ausztria 4:48,2, 2. Magyarország 4:48,5.

Budapest, aug. 13—14. 25 km pontverseny 1. Furmen 33:21, 2. Sipos, 3. Simó, 6. Mannsbarth (o). 30 km páros pontverseny 1. Furmen, Bascsak 40:36, 2. Schillerwein, Mezei, 3. Drechsler, Reiter (osztrák).

Budapest, aug. 20—21. Magyarország—Német Demokratikus Köztársaság 10—5. Repülőverseny I. 1. Szekeres 12,2, 2. Simon (n), II. 1. Furmen 12,4, 2. Kunze (n), III. Szekeres 12,3, 2. Kunze (n), IV. 1. Simon (n) 12,6, 2. Furmen. 4000 m egyéni üldöző I. 1. Pásztor 5:20, 2. Kratsch (n) 5:38,8, II. 1. Bascsak 5:12, 2. Gröger (n) 5:34,7, III. 1. Pásztor 5:18,7, 2. Gröger 5:29,5, IV. 1. Bascsak 5:16, 2. Kratsch (n) 5:30,2. 1000 m 1. Söre 1:12,5, 2. Nitsch (n) 1:13,4, 3. Bicskei 1:14,4. Kétüléses 1. Furmen, Szekeres 11, 2. Nitsch, Simon (n). 4000 m üldöző csapat 1. Magyarország 4:48,4, 2. NDK 4:56.

Budapest, aug. 21. 30 km párosverseny 1. Schillerwein, Máté 42:24, 2. Mähne, Nitsche (NDK), 3. Furmen, Bascsak.

KOSÁRLABDA

Belgrád, szeptember 8. Bp. Honvéd—Partizán (Belgrád) 58:54.

Boulogne-sur-Mer, október 2. Bp. Haladás—PIUC 79:47.

Perigueux, október 4. Bp. Haladás—US Perigueux 52:33.

Beauvais, október 5. Bp. Haladás—AS Beauvais 99:36.

Mézieres, október 8. Bp. Haladás—Mézieres 56:38.

Párizs, október 10. Bp. Haladás Műszaki Egyetem—PUC 62:49.

Párizs, november 6. Franciaország—Magyarország 66:55 (33:29). Magyarország: Bánhegyi, Czinkán, Bencze, Greminger, Hódy II., csere: Zsiros, Simon, Cselko, Bogár. Vezetette: Reverberi (olasz) és Pheuti (svájci).

Párizs, november 6. Magyarország—Franciaország (női) 53:42. M.: Bokorné, Tancsáné, Blahóné, Szabó, Fekete M., csere: Cselkóné, Szabóné, Sárosyné, Mogyorósi, Kovács, Gyimes.

Párizs, november 8. Francia katonai válogatott—Magyar válogatott 70:62 (36:32).

Blois, november 8. Magyar női válogatott—Blois kerületi válogatott 67:47 (33:22).

Lyon, november 9. Magyar válogatott—Lyon válogatott 68:63.

Bordeaux, november 9. Magyar női válogatott—Délnyugat francia válogatott 74:50 (37:21).

LABDARÚGÁS

Varsó, aug. 4. Budapest—Berlin 1:0 (0:0) VIT-versenyek.

Pleven (Bulgária) aug. 4. Sztálinvárosi Vasas—Szpartak Pleven 3:1 (3:0).

Liberec (CSR) aug. 4. Dorogi Bányász—Liberec vál. 3:0 (2:0).

Szofia, aug. 4. Szombathelyi Törekvés—Szófiai Lokomotiv 1:0 (0:0).

Sztalin (Bulgaria) augusztus 6. Salgótarjáni Bányász—VMSz Sztalin 3:2 (0:1).

Nyitra, aug. 6. Dorogi Bányász—Nyitrai Slovan 1:0 (0:0).

Zábrze, augusztus 7. Budapest—Stalinograd 2:0 (1:0) VIT-versenyek.

Belgrád, aug. 7. BSZK—Bp. Vasas 2:0 (2:0).

Plovdiv, aug. 7. Lokomotiv Plovdiv—Szombathelyi Törekvés 1:1 (0:0).

Pavlikeni, aug. 7. Sztálinvárosi Vasas—Cserveno Zname Pavlikeni 2:0 (2:0).

Vác, aug. 7. Párkányi Lokomotiv—Váci Törekvés 2:2 (2:1).

Varsó, aug. 9. Budapest—Kairó 3:0 (1:0) VIT-versenyek.

Tolbuchin, aug. 10. Sztálinvárosi Vasas—Tolbuchin Szeptemvri 6:1 (4:0).

Kassa, aug. 10. Dorogi Bányász—Spartak Kosice 1:0 (1:0).

Burgasz, aug. 10. Szombathelyi Törekvés—Lokomotiv Burgasz 2:0 (0:0).

Varsó, aug. 13. Bukarest—Budapest 1:0 (0:0) v: Steiner (osztrák) VIT-versenyek, döntő az 1.—2. helyért.

Russze, aug. 14. Szombathelyi Törekvés—Lokomotiv Russze 2:1 (2:0).

Sztálin (Bulgária) aug. 14. Sztálinvárosi Vasas—Szpartak Sztalin 2:2 (1:1).

Budapest, aug. 18. Magyar siket vál.—Bolgár siket vál. 1:1 (0:0).

Budapest, aug. 20. Román siket vál.—Magyar siket vál. 2:1 (2:1).

Salgótarján, aug. 21. Salgótarjáni Vasas—Füleki Szpartak 5:3 (3:3).

Handlova (CSR), szeptember 4. Salgótarjáni Bányász—Banik Handlova 6:3 (3:1).

Budapest, szeptember 7. Bp. Vörös Lobogó—Anderlecht, Brüsszel 6:3 (3:2). Vezetette Mayer (osztrák). Bajnokcsapatok Európa-bajnoksága.

Trencsén, szept. 8. Légerő—DA Trencin 2:1 (0:0).

Ostrava, szeptember 7. Banik Ostrava—Salgótarjáni Bányász 5:2 (0:1).

Plovdiv, szeptember 14. Pécsi Dózsa—Plovdivi Szpartak 1:1 (1:1).

Lausanne, szeptember 17. Magyarország—Svájc 5:4 (3:2), vezette: Devillers (francia) Európa Kupa mérkőzés. M.: Fazekas, Buzánszky, Kárpáti, Várhidi, Bozsik, Szojka, Ráduly, (Tichy), Kocsis, Machos, Puskás, Hidegkuti. Gólok: Vonlanthen, Machos, Machos, Kocsis, Vonlanthen, Puskás, Antenen, Antenen, Puskás (11-es).

Plovdiv, szeptember 18. Plovdivi Lokomotiv—Pécsi Dózsa 1:1 (0:0).

Athén, szeptember 20. Athén—Budapest 2:1 (1:0).
Szofia, szeptember 21. Pécsi Dózsa—Szpartak Szofia 2:1 (0:1).

Athén, szeptember 22. Budapest—Görög válogatott 1:1 (1:0).

Budapest, szeptember 25. Szovjetunió—Magyarország 1:1 (0:0). Népstadion, 105 000 néző, vezette: Ellis (angol) M.: Fazekas, Buzánszky, Kárpáti, Takács, Bozsik, Szojka, Hidegkuti, Kocsis, Machos, (Tichy), Puskás, Czibor. Sz.: Jasin, Pohnunov, Baskin, Ogonykov, Paramonov, Netto, Tatusin, J. Kuznyecov (Iszajev), Sztrelcov, Szalnyikov, A. Iljin. Gólok: Kuznyecov, Puskás (11-es).

Moszkva, szeptember 25. Szovjetunió B)—Magyarország B) 4:2 (1:1).

Szaloniki, szeptember 25. Arisz (Szaloniki)—Budapest 3:3 (2:0).

Prága, október 2. Magyarország—Csehszlovákia 3:1 (1:0), vezette: Franken (belga) M.: Fazekas, Dudás, Kárpáti, Takács, Bozsik, Szojka, Kertész, Kocsis, Tichy, Puskás, Czibor. Gólok: Kocsis, Czibor, Prada, Tichy.

Budapest, október 2. Magyarország B)—Csehszlovákia B) 2:0 (1:0).

Budapest, október 2. Csehszlovák utánpótlás—Magyar utánpótlás 2:1 (2:1).

Prága, október 2. Magyar ifjúsági vál.—Csehszlovák ifj. vál. 2:1 (2:0).

Sheffield, október 10. Bp. Vasas—Sheffield Wednesday 7:1.

London, október 12. Bp. Vasas—Tottenham Hotspur 2:1 (1:1).

Budapest, október 17. Magyarország—Ausztria 6:1 (1:0). Népstadion, 104 000 néző, vezette: Van der Meer (holland) Európa Kupa. M.: Fazekas, Buzánszky, Kárpáti, Lantos, Bozsik, Szojka, Kertész, (Tóth II.), Machos, Tichy, Puskás, Czibor. Gólok: Tichy, Grohs, Kocsis, Czibor, Tóth II., Czibor, Puskás.

Bécs, október 17. Magyarország B)—Ausztria B) 5:2 (1:1).

Budapest, október 17. Magyarország ifj. vál.—Ausztria ifj. vál. 9:0 (2:0).

Bregenz, október 17. Magyar utánpótlás vál.—Vorarlberg vál. 6:2 (3:1).

Brüsszel, október 19. Bp. Vörös Lobogó—Anderlecht

4:1 (1:1), vezette: Bronkhorst (holland). Bajnokok Európatornája. Az első forduló visszavágója.

Hull, október 19. Hull City—Bp. Vasas 3:1 (1:0).

Budapest, október 23. Bp. Kinizsi—Beogradski SK (Belgrád) 5:2 (3:2).

Budapest, október 26. Bp. Vasas—Beogradski SK (Belgrád) 5:3 (2:1).

Párizs, október 26. Bp. Honvéd—Racing Club 5:3 (3:2).

LOVAGLÁS

Belgrád, szeptember 10—17. Trepcai díj 1. Gonenli (török), 2. De Fombelle (francia), 3. Szotola, „Aranyos“—on. Lyublyanai díj 1. De Fombelle (francia), 2. Szotola „Aranyos“ és „Hóvirág“ lován, 4. Somlay. Belgrádi díj 1. Koc (török), 2. Szotola „Aranyos“—on. Zágrábi díj 1. Pajtak (jugoszláv), 2. Sumer (török), 3. Szotola „Bátor“—on. Nemzetek díja 1. Olaszország, 2. Franciaország, 3. Törökország, 4. Románia, 5. Magyarország, 6. Jugoszlávia.

ÖTTUSA

Maglingen (Svájc), október 21—26. Világbajnokság, 1. Szalnikov (szovjet) 4453,5, 2. Mannonen (finn) 4305,5, 3. Kovács 4239,5, 4. Haase (svéd), 5. Szondy, 6. Vetterli (svájci), 7. Minder (svájci), 8. Hall (svéd), 9. Ferdinandy, 10. André (Egy. Áll.) — Csapatban 1. Magyarország (Kovács, Szondy, Ferdinandy) 12,407, 2. Szovjetunió 11,9225, 3. Svájc 12,4425. — 16 ország indult, 48 versenyzővel.

SAKK

Göteborg, szept. 1—23. Zónaközi döntő 1. Bronstein (szovjet) 15, 2. Keresz (szovjet) 13½, 3. Panno (argentín) 13, 4. Petroszjan (szovjet) 12½, 5—6. Szabó László és Geller (szovjet) 12, 7—8—9. Filip (csehszlovák), Pilnik (ausztrália), Szpasszkij (szovjet) 11 pont. (21 résztvevő, az első kilenc szerzett jogot a világbajnokjelöltek tornáján való részvételre.)

Erfurt, szeptember 25—október 14. 1. Uhlman (NDK) 9½ p., 5. Dely és Bély 7½ p. (14 résztvevő)

Moszkva, október 1—30. Női sakkvilágbajnokjelöltek versenye 1. Rúbcova (szovjet) 15 p., 2. Volpert (szovjet), 3. Keller—Hermann (NDK), 14. Kertész-né 7 pont. (20 résztvevő.)

Neszmélyi Vera beszámol sikeres versenyéről tanuló társainak a Teleki Blanka leánygimnázium dísztermében (Képes Sport — Sima felv.)

SPORTLÖVÉS

Bukarest, szept. 10—17. Európa-bajnokságok. Önműködő sportpistoly 1. Cserkasov (szovjet) 587, 6. Dobsa 577, csapat 1. Szovjetunió 2339, 2. Finnország, 3. Magyarország 2297. Korong 1. Nyikandrov (szovjet) 291, 5. Kulín—Nagy 288, csapat 1. Szovjetunió 766, 2. Magyarország 751, 3. Lengyelország. Menet közben 1. Turnyev (szovjet) 148. Hadipuska 1. Schmidt (svájci) 531, 18. Hus 513, csapat 1. Szovjetunió 2633, 6. Magyarország. Kisöbű sportpuska, fekvő 1. Kvisberg (svéd) 400, 35 belső tizes, 4. Krebsz 400, 24 belső tizes, csapat 1. Szovjetunió, 6. Magyarország. U. az térdelő 1. Jensen (dán) 396, 34. Hus, csapat 1. Szovjetunió, 8. Magyarország. U. az álló 1. Itkis (szovjet) 384, 14. Hus, csapat 1. Szovjetunió 1896, 5. Magyarország 1864. U. az összetett 1. Jensen (dán) 1178, 22. Hus, csapat 1. Szovjetunió 5844, 7. Magyarország 5736. Sportpistoly 1. Jasinszkij (szovjet) 566, 12. Balogh 537, csapat 1. Szovjetunió 2769, 2. Svédország, 3. Magyarország 2667. Futószarvas 1. Kovács Miklós 215, 2. Grigorisin (szovjet) 214, 3. Bobrun (szovjet) 213, csapat 1. Szovjetunió 848, 2. Magyarország 821, 3. Svédország 790. Futószarvas lövészet menet közben 1. Antonov (szovjet). Kettős

lövés 1. Puzir (szovjet) 206. Női kisöbű sportpuska összetett 1. Lomova (szovjet) 1169, 5. Kisgyörgyné 1153, csapat 1. Szovjetunió 4632, 2. Románia, 3. Magyarország 4531. Testhelyzetenként: fekvő 1. Donszkaja (szovjet) 399, 5. Veresné 388, csapat 1. Szovjetunió, 4. Magyarország, térdel 1. Lomova (szovjet), 12. Kisgyörgyné 385, csapat 1. Románia, 2. Szovjetunió, 3. Magyarország, álló 1. Lomova (szovjet) 375, 5. Kisgyörgyné 370, csapat 1. Szovjetunió, 2. Románia, 3. Magyarország. Nagyöbű sportpuska 1. Bogdanov (szovjet) 1139, csapat 1. Szovjetunió 5636. Hadipistoly 1. Umarov (szovjet) 588, 10. Takács 562, csapat 1. Szovjetunió 2324, 5. Magyarország 2194. Ifjúsági kisöbű sportpuska 1. Szovjetunió 4653, 4. Magyarország 4530.

TORNA

Budapest, október 23. Finnország—Magyarország 284,35 : 282,85 p. Egyénileg 1. Línfors (f) 57,75, 2—3. Takács és Lappalainen (f) 57,30, 4—5. Baranyai és Kemény, 6. Laitinen (f), 7. Várkői, 8. Leimuvirta (f), 9. Viskari (f), 10. Mogyórosi—Klencs, 11. Soulikkanen (f), 12. Kuti—Sera. Szerenként: talaj Línfors 9,70, lóugrás Várkői 9,65, korlát Lappalainen 9,80, nyújtó Línfors és Viskari

9,75, lólengés Lappalainen 9,60, gyűrű Kemény 9,80.

ÚSZÁS

Budapest, szeptember 2—3—4. 400 m női 1. Balkenende (holland) 5:05,4, 2. Kok (holland) 5:06,3, 3. Gyenge 5:08,6. 100 m hát 1. Magyar 1:05,4, 2. Gyöngyösi 1:10,2, 3. Jaskiewicz (lengyel) 1:10,3. 100 m 1. Nyéki 57,6, 2. Dömötör 58,7, 3. Voell (NSzK) 58,9. 100 m női hát 1. De-Korte (holland) 1:15, 2. Pajor 1:15,5, 3. Schmidt (NSzK) 1:17,1. 400 m 1. Záborszky 4:40,2, 2. Csordás 4:45,9, 3. Reich (NDK) 4:47,7. Múgrás 1. Siák, 2. Bácskai, 3. Gerlach. 100 m pillangó 1. Áts 1:07,4, 2. Fejér 1:07,4, 3. Papp 1:11, 100 m mell 1. Utassy 1:13, 2. Fritsche (NDK) 1:13,5, 3. Kunsági 1:15,1. 4x100 m női vegyesváltó 1. Magyarország (Pajor, Székely E., Székely R., Szóke) 4:57,8 világcúcs, 2. Hollandia 5:04,5. 1500 m 1. Záborszky 18:43,6, 2. Csordás 19:18,8, 3. Reich (NDK) 19:19,1. 100 m női pillangó 1. Voorby (holland) 1:14,2, 2. Székely R. 1:15,4, 3. Kok (holland) 1:15,7. Toronyugrás 1. Siák, 2. Gerlach, 3. Bácskai, 4. Hampel (NSzK). 200 m pillangó 1. Tumpek 2:29, 2. Áts 2:34,3, 3. Fejér 2:38,6. 200 m női mell 1. Székely Éva 2:52,4, 2. Kárpáti V. 3:03, 3. Bruins (holland) 3:03,7. 100 m női 1. Gyenge 1:05,4, 2. Szóke 1:05,8, 3—4. Kok (holland) és Balkenende (hol-

land) 1:06,6. 5. Jensen (NSzK) 1:08,2. 200 m mell 1. Utassy 2:41,9. 2. Fritsch (NDK) 2:42. 3. Heitz (román) 2:46,3.

München, szeptember 15. 200 m pillangó 1. Tumpek 2:25,7. 100 m női 1. Szőke 1:06. 100 m hát 1. Magyar 1:06,4. 200 m mell 1. Ende (NDK) 2:37,4. 2. Bodinger (NSzK) 2:40,3. 3. Utassy 2:41. 100 m 1. Nyéki 58,5. 400 m 1. Nyéki 4:41,6. 100 m női pillangó 1. Székely R. 1:17,3. 100 m női mell 1. Székely É. 1:21,8.

Karlsruhe, szeptember 17—18. 100 m 1. Nyéki 57. 2. Köhler (NSzK) 59,2. 3. Jany (francia) 59,6. 100 m női 1. Szőke 1:06,2. 2. Jensen (NSzK) 1:08,4. 200 m mell 1. Utassy 2:39,2. 2. Bodinger (NSzK) 2:39,9. 3. Kruschinsky (NSzK) 2:41,6. 100 m hát 1. Magyar 1:06. 2. Miersch (NSzK) 1:07,4. 400 m 1. Nyéki 4:37,2. 2. Köhler (NSzK) 4:39,8. 100 m női pillangó 1. Székely R. 1:16. 2. Künzel (NSzK)

1:17,6. 3. Lusien (francia) 1:18,2. 100 m pillangó 1. Tumpek 1:02,5. 2. Mäsel (NSzK) 1:06,2. 100 m női 1. Szőke 1:05,2. 2. Gyenge 1:07,5. 3. Jansen (NSzK) 1:07,5. 200 m mell 1. Utassy 2:37,5. 2. Bodinger (NSzK) 2:37,6. 200 m 1. Nyéki 2:06,3. 2. Köhler (NSzK) 2:08,9. 3. Jany (francia) 2:12,4. 200 m pillangó 1. Tumpek 2:24,7. 2. Mäsel (NSzK) 2:27,2. 100 m női mell 1. Székely É. 1:20,2. 100 m női pillangó 1. Székely R. 1:16,2. 2. Lusien (francia) 1:17,3. 100 m hát 1. Magyar 1:05,9. 2. Miersch (NSzK) 1:06,5.

Gotwaldov, október 2. 100 m 1. Bacik (csehszlovák) 59,8. 2. Gyöngyösi 60. 200 m mell 1. Kunsági 2:41,8. 2. Vrba (cs) 2:45,9. 400 m 1. Kettesi 4:46,6. 2. Smerda (cs) 4:50,4. 3. Lavotta 4:51,2. 800 m 1. Kettesi 10:06,7. 2. Samuhel (cs) 10:33,7. 100 m hát 1. Bacik (cs) 1:07,2. 2. Gyöngyösi 1:08,6. 3. Lavotta 1:10,3. 100 m mell 1. Svozil (cs) 1:17,4. 2. Kunsági 1:14,9. 4×100

m vegyes 1. UDA (Prága) 4:32,8. 2. Honvéd 4:42,6.

Dubrovnik, október 9. 100 m hát 1. Magyar 1:08. 2. Stanta (jugoszláv) 1:09,4. 200 m pillangó 1. Tumpek 2:34,5. 2. Kucar (j) 2:45,5. 100 m 1. holtv. Nyéki és Niegus (j) 58,5. 200 m mell 1. Utassy 2:49,8. 100 m női hát 1. Pajor 1:18,5. 2. Bacsa (j) 1:22,7. 3. Székely R. 1:23,4. 100 m női 1. Littomeritzky 1:09,4. 2. Sebő 1:10,5. 200 m női mell 1. Székely É. 2:57,2. 2. Jelzievics (j) 3:02,3. 400 m 1. Záborszky 4:46. 2. Jäger (j) 4:47,5. 3. Csordás 4:48,4. 4×100 m vegyes váltó 1. Magyarország (Magyar, Utassy, Tumpek, Nyéki) 4:34,3. 2. Jugoszlávia 4:43,7.

Split, október 12. 100 m hát 1. Magyar 1:09,1. 2. Cinci (j) 1:10,7. 100 m pillangó 1. Tumpek 1:04,8. 2. Kambij (j) 1:07,4. 3. Trojanovics (j) 1:09. 4. Utassy. 100 m 1. Niegus (j) 58,2. 2. Nyéki 58,7. 3. Borisz (j) 59,2. 100 m női

hát 1. Pajor 1:17. 2. Majza (j) 1:23,8. 100 m 1. Szőke 1:08,4. 2. Gyenge 1:08,8. 3. Dusanka (j) 1:11,1. 200 m női mell 1. Székely É. 2:56,7. 2. Madiar (j) 3:14,7. 400 m 1. Záborszky 4:43,3. 2. Jäger (j) 4:49,6. 3. Csordás 4:50,3. 4×100 m vegyes váltó 1. Magyarország (Magyar, Utassy, Tumpek, Nyéki) 4:37,8. 2. Jugoszlávia 4:42,9.

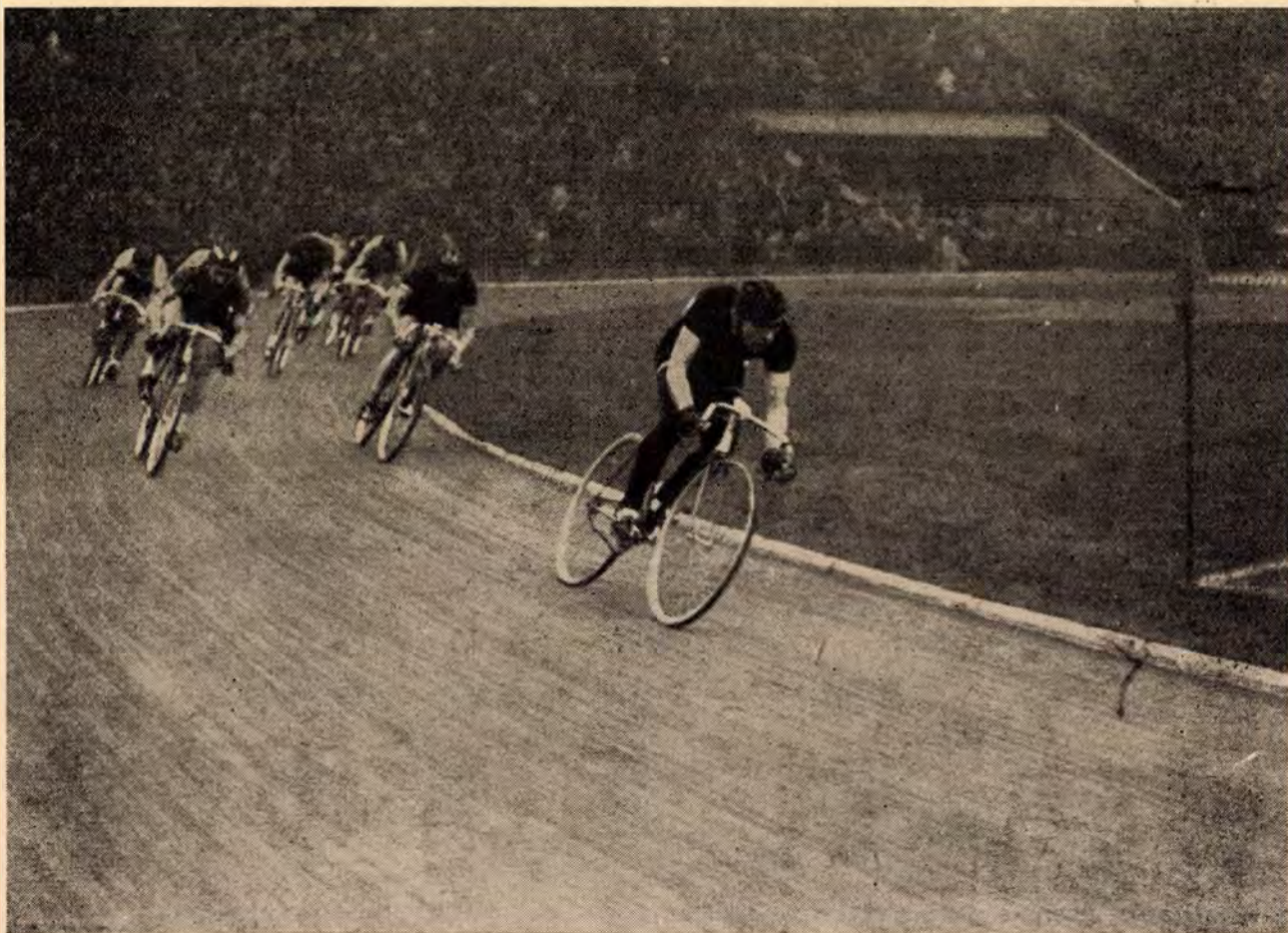
VÍZILABDA

Dubrovnik, október 9. Jugoszlávia—Magyarország 3:1 (1:1) vezette: Bauwens (belga). M.: Ambrus; Hevesi, Gyarmati; Zádor; Bolvári, Martin, Kárpáti.

Dubrovnik, október 9. Jugoszlávia B)—Magyarország B) 4:4 (3:1).

Split, október 12. Magyarország—Jugoszlávia 4:4 (1:1), vezette Bauwens (belga) M.: Ambrus; Mayer, Hevesi; Zádor; Bolvári, Gyarmati, Kárpáti.

Split, október 13. Jugoszlávia B)—Magyarország B) 5:4 (3:2).

Kerékpáros pályaverseny — százezer néző előtt! A magyar-svéd labdarúgó mérkőzés szünetében rendezett 12 körös pontversenyt feszült figyelemmel kísérte végig a közönség. Vezet a végeredményben fölényesen győző Bitskey (Szabad Nép SK). (Magyar Foto — Bojár felv.)

VIVÁS

Róma, október 10—19. Világbajnokságok. Tör csapat 1. Olaszország, 2. Magyarország, 3. Anglia, 4. Lengyelország. 31 csapat indult. Döntő: Olaszország—Magyarország 9:7 (Spallino 3, Lucarelli, Bergamini, E. Mangiarotti 2—2 gy., Fülöp 4, Gyuricza 3, Tilly E., Szócs 0 gy.) — Tör egyéni 1. Gyuricza József 6 gy., 2. D Oriola (francia) 6 gy., 3. Lataste (francia), 4. Spallino (olasz), 5. Netter (francia), 6. Baudoux (francia), 7. Riaz (egyiptomi), 8. Fethers (ausztrál). — Női tör csapat 1. Magyarország (Elek I., K. Nyári, Elek M., Morvay, Kiss, Dömölky) 6 pont, 2. Franciaország 3 pont, 3. Olaszország 3 pont, 4. Szovjetunió. 18 csapat indult. — Női tör egyéni 1. Dömölky Lidia 7 gy., 2. Colombetti (olasz) 4 gy., 3. Elek Ilona, 4. Bernheim (francia), 5. Kovácsné Nyári Magda, 6. Keydel (német), 7. Camber (olasz), 8. Veronet (francia). — Párbajtőr csapat 1. Olaszország 4 pont, 26 egyéni győzelem, 2. Franciaország 4 pont, 26 egyéni győzelem, 3. Magyarország (Balthazár, Berzsenyi, Sákovits, Rerrich, Marosi) 4 pont, 24 egyéni győzelem, 4. Svédország. A döntőben Olaszország—Magyarország 11:5, Magyarország—Franciaország 9:7, Magyarország—Svédország 10:6. — Párbajtőr egyéni 1. Anglesio (olasz) 6 gy., 2. Bertinetti (olasz), 3. Pavesi

(olasz), 4. Balthazár 4 gy. — Kardcsapat 1. Magyarország (Kovács, Kárpáti, Gerevich, Hámori, Palócz, Keresztes) 3 gy., 2. Olaszország 2. gy., 3. Szovjetunió 1 gy., 4. Lengyelország. A döntőben Magyarország—Szovjetunió 14:2,

Magyarország—Lengyelország 11:5, Magyarország—Olaszország 9:7 (Kovács 4, Kárpáti 3, Hámori 2, Gerevich 0 gy. — Narduzzi 3, Ferrari 2, Daré és Comini 1—1 gy.). — Kard egyéni 1. Gerevich Aladár 6 gy., 2. Kárpáti 5 gy., 3.

Nostini (olasz), 4. Zablocki (lengyel), 5. Keresztes, 6. Ferrari (olasz), 7. Pawlowski (lengyel), 8. Comini (olasz). — Nemzetek Díja 1. Magyarország 5 világbajnokság, 2. Olaszország 3 világbajnokság.

(Folytatjuk)

SPORTUNK ALAPJA

	1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15					16										17	
18					19			20		21				22		
23				24			25			26			27			
28			29					30							31	
32		33			34		35						36	37		
38							39					40				
		40a								41	42				43	
44			45							46		47		48		
		49						50	50a				51			
52	53						54			55			56			
57						58				59			60			61

Vízszintes sorok

1. A nyíl irányában folytatva: szocialista testnevelési és sportmozgalmunk új alapját jelenti (folytatása a függ. 15-ben). 15. Hegy a Szovjetunióban. 16. Egész évben folytatható (névelővel). 17. Gerevich rövidített igéje. 18. JIL. 19. Idegen számrövidítés. 20. Népszerű tánckomikus névbetűi. 21. Pedálrész! 22. Végtag. 23. Az 5. szabályban szerepel. 28. Az 1. függ. közepe. 29. Kettőzve az utolsó betűjét: az első osztrák—magyar atlétikai verseny távolugró győztese. 30. A nyilas terror egyik áldozata. Kórházat és utcát neveztek el róla. 31. A 21. és 45. vízsz. kezdőbetűi. 32. Vegyifesték (v-i). 35. Például a Tisza. 36. Birkózásban olimpiai bajnokságot nyert — harmincegy-néhány éve. 38. A 100 m síkfutás egyik világcsúcstartója nevének második része. 39. Egy mutatózó és egy névelő. 40. Franciaországi város, elsőosztályú labdarúgó csapattal. 40/a. Könvörgök, kérve kérem. 43. Közlelmutatás. 44. Négy lábú. 45. NBR. 46. Várómladék. 48. Végelénül be-

teg (!). 49. A II. fokozat követelményei között szerepel. 52. Egykor világhírű spanvol labdarúgó kapus. 54. Azonos magánhangzók. 55. A natrium vegy-jele. 56. GAF. 57. Névelős művészet. 58. Utcák torkollnak bele. 59. Rég letűnt „főúri” röv. 60. A készülő házra mondujuk.

Függőleges sorok

1. Északamerikai állam. 2. Megye. 3. Ezerötven, római számmal. 4. Kárpáti és Gerevich „fegyvere”. 5. Tiszteletpéldány röv. 6. P-vel az elején, világhírű teniszező. 7. Katonai vezényszó. 8. Tiszteletbeli. 9. Olasz város. 10. „Ennek” az országára Finnország, legalábbis sokan nevezik így. 11. Bírói peres ügyekben szerepel. 12. Német semleges névmás. 13. Római ötven. 14. Női név. 15. A vízsz. 1. folytatása. 19. Kiváló férfiak. 22. Kiejtve: olvasókönyv. 24. Svájci város. 25. Líbia. 26. Nóták, énekek ford. 27. Délamerikai főváros nevének második része. 31. Gyógynövény. 33. Dadogva ír. 34. Egy bizonyos évszak. 35. 1955

ez volt a nyugatnémet labdarúgó csapat számára. 37. Német tojás. 41. Narancs idegen nyelven. 42. A világ egyik legnagyobb muzsikuja volt. 47. Kétezer, a régi Rómában. 48. Állomás, útszakasz, idegen nyelven. 49. Kérdőívekben szereplő szó, ford. 50. Neves kerékpárversenyzőnk. 50/a. Más-salhangzó. 51. Lánanggal lobogás. 53. Két névelő (egyikén felesleges ékezet). 59. Személyes névmás. 61. Vadász teszi.

Megfejtésül beküldendő a vízszint. 1. és függ. 15. sz. sorok megfejtése legkésőbb január 15-ig.

*

Ez évi 11. számunkban közölt keresztrejtvényünk megfejtése: Válogatott labdarúgóink sikerei, Vívóink olaszországi eredményei. — A könyvjutalmakat (A magyar sport az eredmények tükrében) a következők nyerték: Csontó Emőke, Bata-szék, Tolna vm., Katona Mik-lós, Bp. Rottenbiller utca 29/b. Budai József, Mulyvad p. Bussince, CSR. — A nyereményeket postán küldjük ki.

Az év legeredményesebb magyar evezősnője, Papp Jenőné a romániai Snagovban, az Európabajnoki viadalon, ahol III. helyen végzett Csamakova (Szovjetunió) és Sika (Ausztria) mögött

CHAMPIONNATS DU MONDE
D'ESCRIME

ROMA
9 - 21 OCTOBRE 1955

Gyuricza József, az ezévi törvívó világbajnok Rómában, győzelmes versenye után